5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. — No. 84. — Joi 1 Martie 1907

Mişcarea ţărănească

Trompetele răsună prin văi şi prin cîmpii, trupele adună voinici sute de mii: dar se duc nu spre a învinge duşmanul la hotare, ci spre a a învinge pe cei din lăuntru, pentru a potoli mişcarea, ce ca un pojar ameninţa să se întindă prin văi şi dealuri, prin sate şi tîrguri, mînînd în vîltoarea răzmeriţei pe tineri şi bătrîni, pe barbaţi şi pe femei, pe fiămînzi ca şi pe sătui, pe cei ce ştiu ce cer şi pe cei ce nu ştiu ce cer, pe talpa ţării.

E groaznic lucru numai cînd te gîndeşti că acest popor îndelung răbdător, deprins cu răul ca vermele în hrean, exploatat sistematic şi nemilos de cei mari şi de cei mici, de ai lui, da! şi de ai lui şi foarte mult de ai lui: acest popor care îşi duce traiul îndurerat, simplu fără multe nevoi de cît ale stomahului şi ale trupului, cu respectul tradiţional al puterei şi al stăpînirei, e groznic lucru, zic, să-l vezi că se mişcă.

De ce se mişcă? Ştiu ei oare? E imboldul lor? E imbold strein? E răsunetul mişcărilor de departe a căror ecou să fi ajuns până la el Sînt asmuţiţi de cei interesaţi?

Intrebări peste întrebări se pun; respunsuri peste respunsuri se dau şi chestia rămîne tot aceiaşi mare, largă, adîncă ca şi nevoia care cată a fi ogoită.

Mişcările populare sînt sfinte în esenţa lor, căci e adinc zisă şi simţită zicala veche: *Vocea norodului, glasul lui Dumnezeu.* Şi ce poate fi mai sfînt peste nevoile unui popor întreg? Oare nu chiar Dumnezeu a sfinţit norodul prin blagoslovenia dată: *înmulţirea lui* şi *stăpînirea pămîntului*?

Pămîntul nu e stăpînit după legi dumnezeeşti, ci după alcătuiri omeneşti. In istoria pămîntului ţării noastre multe s'au petrecut, şi la multe au stat privind cu ochii ţărănimea. Inchegată în dese locuri ţărănimea în jurul primului proprietar şi prin primul proprietar şi-a dus traiul său simplu ca şi stăpînul său primitiv, făcîndu-i slujbele, pe viaţă legat ca *vecin* ori *rumîn* de pămîntul său. Dar era *stăpîn* şi *şerb*; şerbul slujia la stăpînul său, stăpînul îşi vedea de slugile şi vecinii săi.

Incetul cu încetul stăpînii şi-au întins moşiile, legînd sat de sat, ocolind cu satele căzute în stăpînirea lor ţinuturile şi ţara. Dar cu cît moşiile se lărgeau, cu atît stăpînul nu mai avea faţişă atingere cu săteanul, ci îşi închiriau moşia şi îl lipsia de la locul său inriuritor prin persoana lui.

Absenteismul adevăratului proprietar, a adus desvoltarea clasei arendaşilor, jucători de bursă agricolă pe spetele braţelor ţărăneşti. Era un chip de instrăinare de pămînt a celui care e chemat a sta în strînsă legătură cu pămîntul, adică al ţăranului. Pămîntul ţării noastre nu a supt şi sbicit de cît sudorile frunţilor ţărăneşti. In arşiţa soarelui de vară; in plesnetul ploii răci şi ingheţate de toamnă, în promoroacă pusă pe pieptul ţărănesc, pămîntul nostru nu a cunoscut şi nu cunoaşte decît pe ţăran. Proprietarul şi arendaşul, se primblă în goana calului năbădăios, mănînd şi biciuind la muncă, ajutîndu-se de vichili şi feciori boereşti, pentru ca folosul să-i fie mai mare, căci bursa agricolă are încă la noi în ţară cel mai rădicat curs la titlurile sale asigurate pe braţele săteşti, mult mai rîdicate chiar decît acţiunile băncii naţionale.

Ţăranii cer naţionalizarea pămîntului lor; şi se indrituesc a-şi lua ei asupra-le toată munca şi tot folosul muncii agricole. Slabi şi săraci ici; neuniţi dincolo: fără pic de credit la cei mari, sleiţi şi ei şi vitele lor, rîdicarea lor economică se face încet şi cu stînjeneală din partea celor ce li strică interesele. Şi sunt mulţi cărora li se strică interesele prin rîdicarea săteanului! Face el chestie de neam, de rasă, de credinţă? Se poate! Dar Românul e îngăduitor şi respectuos de bunul altuia. El se supune şi e blajin.

Şi tocmai cînd camerele legiferează chestia obştiilor, inlesnind întărirea elementului ţărănesc ca el să-şi reia dreptul său cu precădere în cultivarea pămîntului; cînd cei de sus plănuiesc ideia unei bănci rurale centrale pentru a naţionaliza şi reda săteanului reala şi totala proprietate a pămîntului; un vînt rău bate pe şesurile şi dealurile Moldovei! Eri a bătut la Munteni, azi bate la Moldova.

Avem credinţa în bunul simţ al săteanului nostru. Sfătuitorii buni s'au înmulţit şi la ţară; să le fie rostul vorbelor în zădar! Nu credem!

Măsurile administrative sînt legitime, necesare şi pentru ei şi pentru noi. Sângele ţărănesc nu e chemat a stropi brazda de pe care se hrăneşte, el are o chemare mai sfîntă; cu stropul sîngelui său să cîştigă neatîrnare şi mărirea. Robirea economică o dezleagă legile şi ele nu întîrzie de a veni. Partidul conservator e pătruns de durerile celor mulţi şi de jos; el a formulat nişte deziderate, cuminţi şi prielnice. Să le aşteptăm in linişte, căci cu măsură şi chibzuială se aduc toate îmbunătăţirile.

Gh. Ghibănescu

O infamie

Epoca **a perdut ori ce ruşine—asta ie ştiut.**

A perdut ceea ce n'avea—asta iar ie ştiut. Dar de aci nu urmează că noi vom lăsa nerelevată o nouă infamie ce-a inventat'o pe seama d-lui A. A. Bădăreu.

Ministerul de externe a cumpărat sau va cumpăra palatul Sturza unde se află instalat acel minister.

Suma necesară pentru această cumpărare se va achita din excedentul budgetar.

Se prea poate ca, sub viitorul minister epochist, asemenea cheltueli le va suporta d. Pisani, dar pînă atunci ele trebue să se acopere din excedentul budgetar—dacă este fireşte.

Faptul că ministerul de externe îşi cumpără palat—nu convine insă *Epocei.* **Şi fiind-că nu-i convine a născocit repede o infamie, căci ce e să te înjure un ţigan sau ce e să inventeze** *Epoca* **o infamie?**

Uşor şi una şi alta.

Şi a inventat'o! Palatul Sturza e proprietatea d-lui Bădărău, afirmă *Epoca.*

Şi dovada?

Ce e mai uşor de dovedit de cât că un palat în valoare de 2 milioane e proprietatea aceluia căruia 'i aparţine? Chiar dacă ne-am afla în faţa unui act simulat, dacă d. Bădărău ar fi făcut cumpărătura pe alt nume, încă s'ar fi putut dovedi adevărul.

Dar dovada nu există, fiind-că n'are cum exista, fiind-că d. Bădăreu nu este nici proprietarul, nici coproprietarul acelui imobil.

Dar fiind-că un fel de gazetă de la Iaşi a dat de ştire că primăria de aci a cumpărat un alt palat Sturdza—lucru patent neexact—şi fiind-că a adăugit că acel palat ar fi proprietatea d-lui Bădăreu—lucru tot atât de neexct—*Epoca* **s'a grăbit să se asocieze şi să localizeze infamia şi pentru Bucureşti.**

Un lucru se prea poate: că infamia asta nouă cu palatul din Bucureşti să-i o fi inspirat *Patriotul.*

Nu zicem ba.

PETKOFF

Glontele unui invins în lupta pentru existenţă, a pus sfârşit vieţei unui om foarte de seamă.

Primul ministru Petkoff, care a fost asasinat alaltăieri de un funcţionar licenţiat din serviciu, a fost adevaratul self—made—man, omul operilor sale şi al voinţei sale.

Fiul unor ţărani dobrogeni, părinţii nu dădură nici o creştere copilului lor. Probabil ca să nu fie nevoiţi să-i dee de mîncare, părinţii făcură ca băiatul să intre servitor într'o băcănie, ocupaţiune pe care Petkoff o continuă pînă la declararea rezboiului d'intre Patria lui şi Serbiei.

Atunci el părăsi băcănia, alergă în rezboi, luptă cu vrednicie, după care, prins de setea de a fi, de a insemna şi de a aduce servicii patriei sale, Petkoff plecă in streinătate de unde se întoarse om învăţat şi cu aptitudini de a pune, cu succes, talentul seu in serviciul intereselor Bulgariei.

Petkoff întră in politică şi deveni curînd un colaborator de seamă al lui Stambuloff, ideile căruia le urmă cu credinţă

Şi, prin voinţa soartei, şeful şi soldatul avură acelaşi tragic sfârştt: Petkoff ca şi Stambuloff, a fost asasinat pe stradă.

Petkoff ajunsese din băiat de prăvălie la cea mai înaltă treaptă politică.

Acest mare succes pe care l'a repurtat numai prin talent şi muncă, ceru rezbunare: rezbunarea sălbatecului, care vede cu ochi răi rădicându-se un om din popor.

Toată lumea cultă va desaproba actul odios săvârşit la Sofia şi se va gândi, cu multă simpatie, la omul care a ştiut să resbată cu mare succes în lume.

CATE-VA NOTE

E curios cum numele Sturza urmăreşte mereu pe d. Bădăreu.

Acest nume e o adevărată fatalitate pentru ilustrul nostru fruntaş.

D. Sturza—Perpetuul a ajuns să zică Bădăreu, în fie-care diminiaţă, în loc de „Tatăl nostru".

„Afacerea" Sturza-Bădăreu este în de ajuns de cunoscută.

Aum, în urmă, lumea s'a deprins atît să vadă nedespărţite aceste două nume: Bădăreu-Sturza, încît se crede cu siguranţă că toate imobilele proprietatea Sturza sînt, implicit şi proprietatea Bădăreu.

Şi acum o întrebare: există în Iaşi o piaţă numită a Sturzoaiei. Intrebăm: este şi aceasta proprietatea d-lui Bădărău?

*

Un ziar, care a pornit campanie contra instituirei unui tribunal de arbitrii în diferendul comunei Iaşi cu societatea electrică, începe să recunoască că cei de la comună trebuiau să recurgă la arbitrii, dar protestează contra numirei de arbitrii străini.

Asta însemnează că liberalii vor modifica articolul din codicele civil relativ la arbitrii în senzul că arbitrul va trebui să fie romîn sau naturalizat romîn.

De ce nu?

Codul Militar

O tragedie într'un singur tablou se petrecuse, acum trei luni, într'o cazarmă din Botoşani.

Un locotenent, coborâtorul unei familii de bravi militari, fu ucis de un glonte pe care un sergent îl trase în absolută neştiinţă că arma, pe care locotenentul Skeletti 'i ordonase s'o încerce, era încarcată.

Ancheta stabilise perfect lucrul acesta. Cu toate acestea sergentul fu deţinut în preventie, judecat şi condamnat.

Condamnat pentru omor involuntar, asta nu sună juridiceşte la ureche.

Şi cu toate acestea, cu toate că însuşi partea civilă luase loc pe banca apărărei, am asistat şi la această sentinţă militară, ca autorul unui act absolut inconştient să fi fost condamnat pentru acel act.

Insuşi militarii nu-şi pot esplica rostul condamnărei lui Bucatariu.

Instanţa superioară a suspendat executarea sentinţei, a ordonat ca serjentul să fie pus în libertate şi a intervenit pentru graţiarea condamnatului.

Procedura aceasta face multă onoare generalului comandant al corpului de armată şi, adăugită la cavalerescul gest al d-lui general Skeletti, ea constitue o frumoasă satisfacţie ce s'a dat nevinovatului condamnat.

De cît ar fi nedrept să se arunce vina acestei condamnări pe seama unei severităţi extreme a consiliului de judecată.

Juriul militar, care a avut să se pronunţe în cazul sergentului de la Botoşani a judecat cu legea d'inainte, cu acea celebră lege militară, care, în progresele ce le-am realizat pe toate tărimurile, a rămas ca mărturia unor vremuri de semi-sălbătăcie.

Căci inainte de a cerceta de ce acest Bucatariu a fost condemnat, trebue să ne oprim asupra unui punct mai principal şi să ne intrebăm: de ce a fost tradus inaintea judecăţei? De ce a făcut trei luni de preventiune?

Dacă tragedia de la Botoşani s'ar fi petrecut intre civili, am fi avut de mult un dosar clasat. Căci din două una: ori suntem în faţa unui asasinat ordinar, ori în faţa unei nenorociri.

Ancheta a stabilit cazul de pe urmă. Stabilindu-l, ce rost mai avea preventia, ce rost judecata?

Dar în codul militar nu figurează prea multe articole de judecată logică.

Nevinovăţia şi achitarea n'au prea plăcut legiuitorului.

Şi fiind-că lumea merge tot înainte, acest rămas pe loc al codului militar apare tot mai mult ca o mare nedreptate.

Zeiţa dreptăţei militare în loc să fi legată la ochi, are mîinele legate.

Şi cu mîini legate poţi face ce vrea altul, nu ce vreai tu.

Aceasta e cazul juriului care a judecat şi condemnat pe un nevinovat, sau, drept vorbind: un nevinovat mai mult.

O ingrozitoare catastrofă a avut loc in Franţa. Asupra catastrofei se găsesc in ziar bogatele amănunte ce ni s'au transmis prin telefon.

OAMENI ŞI LUCRURI

CALDURA...

Vedi Napoli e poi muori.

In una din zilele acestea găsiu pe masa redacţiei o scrisoare. Numeroasele peceţi ale poştei indicau urmele unei lungi călătorii; iar deschizînd-o, avui surprinza de a găsi în locul aşteptatului răvaş—o bucată lirică în versuri a unui amic şi confrate cu tendinţi parnasiane,—versuri datate din Neapoli.

In oraşul nostru era aceeaşi zi de jilavă iarnă în agonie, aceeaşi neplăcută şi umedă răceală a unei primăveri în întîrziere desperantă — şi în momentul acela mi se păru pe neaşteptate mîna încălzită de acel plic alb cuprinzînd în tainicu-i adăpost raza unor versuri inspirate cu toată căldura cerului meridional,—la poalele vulcanului Etna—unde le-a visat şi scris trimiţătorul versurilor:

Ce-ţi scriu, din raiuri, tu'n iaduri admiri;
Fiinţa divină şi-a ei străluciri
Nu-i palid luceafăr, nu-i floarea grădinei
Ci farmecul zilei, lumina luminei
In ceruri nu-i înger pe lîngă Cel sfînt
S'ajungă lucirca steluţei ce cînt
Şi nu poezia destul de bogată
S'arate frumosul precum îl arată
Ea, ziua,..

Ferice—mi-am zis— de temperamentul aprins şi aventuros care poate pe vremea aceasta de iarnă infinită şi copleşitoare să rătăcească sub cerurile pururi calde, în lumina soarelui nestins, în apropierea acelei mări pururi albastră de reflexul razelor senine ca însuşi cerul de unde vin.

Ferice de cine poate să se depărteze puţin de banalitatea vieţei obicinuite pe care o ducem, o îndurăm necontenit, ucigător de asemănătoare cu ea însăşi pururi legată de aceleaşi asfixiante legi, uzuri, tradiţii şi nevoi; pururi sfîrşind după acelaşi istovitor suiş pe amăgitoarea culme care e numai un Calvar.

Ferice mai cu seamă de cine *nu* o poate face şi totuşi isbuteşte să se rupă —cu orice sacrificii fie—din monotonia traiului şi, stea rătăcitoare care nu ştie unde-i va fi *căderea*, se plimbă pe tărîmuri străine, infiripindu-şi imaginaţia, scăldîndu-şi sufletul într'o atmosferă de calm şi de plăcere, recreîndu-şi ori omorîndu-şi simţirea—căci tot acolo ajungem— într'o mare de binefăcătoare uitare.

...Toate acestea le poate face numai cine e dus de o chemare, ispitit de un dor; cine simte în sine căldura unui vis şi mai cu seamă a unui vis neîndeplinit, căruia poeţii îi zic pe nume: *ideal.*

Rodion

Romîno-americane

Senzaţii de gazetă Un profesor romîn la Newyork—Colonia romîno-americană—Generalul Pilat—Viaţa emigranţilor—Struggle-for-life—Nostalgie şi patriotism.

In timpul din urmă ziarele noastre au publicat din nou detalii — autentice sau imaginare—asupra celor mai celebri din eroii aventuroaselor dispariţii în American: fostul profesor universitar Andrei Vizanti şi fostul casier la Sf. Spiridon, Manoliu. La galeria acestora se va adăuga în viitor şi poştarul nostru Costăchescu.

Povestirile aceste au de ordinar farmecul exotismului şi sunt din această cauză, reluate din timp în timp în coloanele ziarelor noastre. Cu mult mai interesante găsim însă detaliile publicate în una din marele noastre publiceţiuni literare de către d, Stanislas Cihoski, profesor la şcoala superioară de ştiinţi de stat. D-sa a făcut de curînd o vizită la Newyork şi a studiat de aproape, cu seriositatea cuvenită cele mai interesante peisagii, cele mai pitoreşti tablouri şi cele mai umbrite colţuri ale vieţei americane în special a celei din Newyork.

*

După ce arată originalitatea fără pereche a acestei cetăţi care cuprinde un infinit amestec de oameni şi popoare,—putînd, bună-oară, prin numărul locuitorilor de origină respectivă să treacă drept al patrulea oraş... italian din lume drept al doilea oraş german după Berlin, drept primul oraş irlandez şi primul evreesc— ne arată în culori vii amănunte foarte picante din traiul imigranţilor originari din România, 35000 la număr.

„De multe ori am parcurs stradele locuite de evreii din România şi am descifrat firmele de-asupra pravăliilor, scrise în limba românească. Ca să-ţi poţi face o idee de cum este cartierul evreilor romîni din Newyork, trebue să-ţi închipuieşti un fel de Tîrgul Cucului, mărit de zeci de ori, cu case mult mai înalte, cu strade mult mai largi. Trotuarele stradelor sunt ocupate de căruţe în care stă expusă marfa: ciorapi, gulere vechi, haine noi ori purtate, fructe pe jumătate stricate... Vînzătorii şi cumpărătorii zdrenţăroşi ţipă, se ceartă, într'un jargon jumătate nemţesc jumătate englezesc. Copii cu sutele şi cu miile umplu stradele, aleargă, se alungă, patinează într'un picior pe rulete, fluieră şi ţipă, dau peste trecători. La colţurile stradelor femei bătrîne debitează zaharicale, fructe şi limonade, pe care e destul să le priveşti ca să-ţi treacă foamea şi setea. In toată priveliştea se vădeşte sărăcia acestei plebe nenorocite din care peste cîţi-va ani vor răsări poate milionari.

Multe foarte multe firme romîne, ca: Lăptăria romînă; Café comercial; La Vinul de Odobeşti; Ceaină românească; La doi camarazi; Unirea, cafeneaua romînă; Sub o firmă cu marca ţării, o listă de mîncări romăneşti: ciorbă de potroace, sarmale cu carne, mămăligă, fleică, pârjoale, patricieni.

„Te surprinde uneori auzul limbei romăneşti, a unei limbi romăneşti pocite, dar care la 8000 kilometri de ţeară, vă asigur că produce multă emoţiune".

*

D. Cihoski descrie condiţiile în care de obiceiu îşi organizează viaţa şi munca, emigrantul sosit din Romînia, în mijlocul rudelor şi cunoscuţilor, cum ajung adeseori aceşti emigranţi să se ridice, să se asimileze perfect cu firea americanilor pe care îi întrec în indemînarea, în spirit de interprindere, în puterea de a parveni? A găsit avocaţi, notari şi chiar deputaţi originari din Romînia.

*

„Mergând pe stradă, mi se întîmpla de multe ori să fiu recunoscut de cîte un evreu din Romînia, mai cu seamă dintre acei care avuseseră afaceri judiciare ori serviseră ca secretari de avocaţi. Dar un om care a devenit îndată popular în cartierul evreesc a fost tovarăşul meu de călătorie, d. general C. Pilat. O mulţime de evrei serviseră sub ordinile d-sale sau îl cunoşteau din vedere. Mare bucurie manifestau ei de a'l revedea pe d. General!

De cînd se zvonise prezenţa noastră în New-Jork, în fie care dimineaţă ne pomeneam la hotel cu evrei din Romînia care venoau să ne salute şi se ofereau să ne conducă în oraş. Administratorii hotelului începuseră a se cam îngriji de vizitele atîtor indivizi din care unii nu aveau tocmai aparenţa unor veritabili *gentlemeni.* Comercianţii evrei ţineau să le vizităm prăvăliele, ne arătau că vînd lu-

cruri din Romînia, stăruiau să primim cîte o amintire ori ne ofereau o consumaţie. Am fost foarte mişcaţi de atîtea amabilităţi.

*

Odată a sosit la hotel o delegaţie de evrei ca să ne invite să le facem cinstea a asista la inaugurarea unui nou templu al romanităţei ieşene şi bîrlădene. Am promis şi la oara hotărîtă am fost conduşi la templu.

...Templul era plin de credincioşi. La o înălţime oare care de jur împrejur un rînd de loji pentru persoane de distincţiune, mai ales doamne. Nouă ni s'a oferit scaune lîngă altar ca să putem urmări impozantul serviciu religios. S'au ridicat rugăciuni pentru familia regală romînă, pentru România şi pentru noi. Apoi s'au pronunţat discursuri. Oratorii toţi—afară de unul care a fost însă desaprobat de cei lalţi—au vorbit cu accente de recunoştinţă pentru Romînia unde s'au născut, au crescut şi unde fie care a lăsat rude şi prieteni pe care poate să nu-i mai revadă nici odată. Mărturisesc că aceste evocaţiuni despre ţară depărtată şi intensitatea ecoului ce simţeam că respunde în inima bieţilor exilaţi voluntar, neau făcut mare impresiune. Am văzut în adunare pe mulţi mai ales pe bătrîni şi pe femei, ştergîndu-şi lacrimile. Serbarea s'a terminat cu cîntece naţionale romîne şi în fine cu *Imnul regal* şi *Deşteaptăte, romîne!* cîntate de orchestra condusă de d. Latainer.

*

D. Cihoski se ocupă apoi de colonia romînă creştină din New-York cuprinzînd vr'o 200 de Romîni, în mare parte meseriaşi. Ei constitue o societate „Dorul", dau *picnicuri* la care sunt învitaţi şi americani. In 1903 aveau şi un ziar al lor „Ecoul Americei" care însă a dispărut, după cum au dispărut de altfeliu şi gazetele romîneşti fondate de evrei romîno-americani de la 1900 încoace tot din studiul d-lui Cihoski aflăm că se află în New-York şi d. Paleologu, cel mai artistic desenator de afişe, şi care cu cîţi-va ani în urmă trăia în Paris unde era foarte reputat.

A.

Ordin circular

medicilor recrutori şi depozitelor de recrutare

Prin ordinul No. 21.149. (aliniatul 4) din 19 Februarie 1905, dat de către direcţia I-a a personalului şi infanteria, se atrăgea atenţiunea medicilor recrutori cari pun prea mare zel la aplicarea art. 17 din legea de recrutare şi instrucţiunile medicale speciale, repartizînd ca auxiliarii armatei permanente şi trupei cu schimbul a infanteriei, oameni cari nu pot fi întrebuinţaţi cu folos în rîndurile armatei.

Este evident că admiţîndu-se la recutare oameni cu oare cari dispoziţii nesănătoase se înlătură elemente sănătoase şi destoinice din trupa permanentă şi să măreşte prea mult contigentul anual al trupei cu schimbul.

In consecinţă, pentru a se face faţă acestui mare neajuns, medicii au avut ordin (No. 21.149, al. 4), ca, fără a se abate de la lege şi instrucţiile speciale, să scutească pe toţi tinerii care prezintau infirmităţi ce-i fac impropria serviciului militar.

Cu toate acestea, pentru clasa anului 1907 s'a recrutat, pe întregul teritoriu al ţărei, 832 oameni ca auxiliari, ceea ce arată că instrucţiunile coprinse în sus menţionatul ordin nu au fost destul de afirmative şi categorice cu privire la micşorarea clasei auxiliarilor.

Ministerul consideră că numărul de auxiliari arătaţi mai sus este foarte mare şi doreşte ca pe viitor această categorie să fie foarte mult ea micşorată.

In acest scop veţi bine voi ca la recrutarea clasei anului 1908 să fie consideraţi ca scutiţi şi tinerii atinşi de infirmităţi ce rezultă din încheierea comitetului sanitar superior şi cari sunt următoarele:

Din broşura asupra „boalelor, infirmităţilor şi viciilor de conformaţiune, incompatabile cu serviciul militar".

a) Pagina 4, aliniat c, va fi suprimată;

b) Pagina 5 partea finală, relativă la serviciul auxiliar; va fi suprimată;

c) Pagina 30. Miopie—relativ la serviciul auxiliar—va da drept la scutire.

Dispoziţiunile relative la categoria serviciului militar auxiliar, care se desfiinţază, vor fi anulate,—adică oamenii prevăzuţi în această categorie vor fi consideraţi ca scutiţi cu următoarele excepţiuni cari nu constituesc cazuri de scutire şi prin urmare sunt compatibile cu serviciul militar activ, şi anume:

1. Perderea puţin însemnată a pavilionului urechei sau aderenţei puţin însemnate cu păreţii craniului, strîmtoarea unuia sau a ambelor conducte auditive, fără alteraţia auzului.

2. Idrocelul tunicei vaginale sau cordonului spermatic.

3. Cirsocelul, varicocelul.

p. ministru
General I. Culcer

No. 1 1907, Februarie 15.

FÉRAUDY

—Celebrul societar al Comediei franceze va debuta în Iaşi, în serile de 1 şi 2 Mart—

Un bărbat, o energie, o valoare—iată cum a fost caracterizat marele artist francez.

De la întrarea sa în Conservator datează şi succesele sale, căci studiile strălucite ce le făcuse acolo, preziceau lui Feraudy o strălucită carieră.

In rolul *Sosie* din „Amfitrionul" el debută la 17 Octombrie 1880, la Comedia franceză.

Acesta fu primul seu succes şi Féraudy merse înainte pînă ce ajunse ceea ce este astă-zi: un comedian genial.

Féraudy este şi profesor extraordinar. El a luat, în 1894, catedra lui Got la Conservatorul din Paris.

Actor, profesor şi poet, Feraudy ie şi autor dramatic.

Feraudy, este mai presus de toate, o glorie a Franţei.

Pentru prima oară el vine la noi. La Bucureşti a avut mari succese. Ansamblul distins de care era însoţit, a mărit aceste succese.

In serile de 1 şi 2 Mart vom avea rarul prilej de a vedea pe acest mare artist şi mare om, şi-l vom vedea în două din cele mai desevîrşite creaţiuni ale sale: în rolul *Chambray* din *l'Age difficile*, cunoscuta piesă a lui Jules Lemaitre şi în rolul *Isidor Lechat* din les *Affaires sont les affaires*, piesa lui Octave Mirbeau, care s'a popularizat şi la noi.

Cu cele 2 spectacole ale lui Feraudy va lua sfîrşit şi stagiunea teatrală a trupelor streine pe anul acesta.

Litere-Ştiinţe-Arte

Excelentul artist Penel fost pînă nu de mult bibliotecarul teatrului îşi anunţase beneficiul cu *Bibliotecarul* de Moser. Din lipsă de personal artistic a reluat însă vechiul—aşi putea zice străvechiul— său succes *Niobè*. Unii amatori de noutăţi l'au sfătuit să joace amîndouă piesele sub un titlu comun: „Niobibliotecarul". Sub orice formă şi titlu însă, beneficiul lui Penel va avea aceeaşi sală plină, chiar dacă preţurile ar fi întregi.

*

Credem a şti că în curînd vom avea prilejul de a auzi pe scena teatrului naţional excelentul cor mitropolitan sub couducerea d-lui Dimitriu. Ca de obiceiu, aceasta va însemna o sărbătoare artistică a Iaşului.

*

Presa bucureşteană e unanimă a recunoaşte talentul absolut superior al marelui artist Feraudy care a venit în ţară cu un repertoriu superb şi cu o trupă de mîna întâiu.

Vorba directorului agenţiei *Thalia*: Numai noroc să aibă...

*

Intr'un feliu Liciu a fost mult mai practic decît maestrul francez, Feraudy. Acesta vine cu principala sa creaţiune, piesa lui Mirbeau, păstrîndu-i titlul: „Les affaires sont les affaires",

Artistul romîn i-a spus pe şleau *Banii* şi publicul a înţăles ce urmăreşte excelentul artist.

Banii, în adevăr, n'au lipsit la cassa teatrului.

*

Ce nu ştie Comisarul

3 Martie, beneficiul Pella.

Au dublat—se zice—plata
Croitorese şi modiste...
Vor cucoana, demoazela
Peste tot să fie gata
Ca să poată să asiste
La spectacolul lui Pella ...

*

Unul din admiratorii marelui poet-filosof Sully Prudhomme, Camille Hémon, a pregătit un volum care va apărea curînd şi în care adună ideile filosofice ale acestui scriitor, răspîndite în diversele lui opere şi scoate în relief unitatea lor şi firul conducător al întregei lui filosofii.

Pentru acest volum Sully Prudhome a scris o prefaţă intitulată: „Testamentul meu filosofic".

*

Campania din Mandciuria—scrie d-rul Matignon în „Revue d'hygiène" a fost adevăratul triumf al hygienei. Pe cînd în toate resboaele la 1 mort prin arme, sunt 4 morţi prin boale, în armata japoneză a fost invers: la 4 morţi prin foc a fost un mort prin boală. Medicii japoneji prevăzuse acest rezultat şi spuneau că la un milion de Ruşi le trebue jumătate milion de japoneji, căci Ruşii vor avea mulţi morţi prin boli.

Fie-care soldat japonez posedă şi cunoaşte un mic manual de hygienă unde într'un stil concis şi o limbă uşoară sunt ecspuse toate noţiunile cele mai necesare asupra îngrijiriler corpului, hainelor, hranei, băuturei, locuinţelor, bolilor accidentale şi contagioase.

*

STRUNA ZILEI

CONSEQUENŢA

> După conferinţă dl. Iorga însoţit de d. A. C. Cuza a plecat tot cum venise pe intrarea din dos a teatrului.
>
> **Liberalul**

Despre domnul Cuza lucrul
Nu e tocmai curios:
A pătruns şi la catedră
Tot pe poarta de din dos...

Informaţii

Grădina botanică, pentru care s'a afectat o sumă de 20.000 lei, va fi construită, chiar anul acesta, pe locul viran, proprietatea statului, din dosul palatului administrativ.

Lucrările au fost încredinţate d-lui profesor A. Popovici.

Iată în mod exact cifrele cuprinse în proiectul relativ la intrebuinţarea excedentului şi cari privesc Iaşul:

40.000 lei ministerului de justiţie pentru plata îndemnizărilor pentru facerea planurilor, executarea şi supravegherea lucrărilor şi ori ce alte cheltueli privitoare la reconstrucţiunea palatului de justiţie şi administrativ din Iaşi.

Lei 20 de mii pentru înfiinţarea unei grădini botanice pe lîngă Universitatea din Iaşi;

Lei 11 mii 5 sute pentru cumpărare de paturi şi mobilier, necesare internatelor seminarelor din Iaşi şi din Medgidia;

Lei 55 de mii pentru construirea paraclisului de la reşedinţa mitropolitană din Iaşi, cum şi pentru diferite complectări la noul palat mitropolitan;

Lei 16.000 pentru construirea unei capele la şcoala normală „V. Lupu" Iaşi.

In legătură cu cele publicate de noi ieri la rubrica ecouri judiciare privitoare la cererea firmei Marcusohn şi Schvartz de a se redeschide falimentul Goldenberg, ie bine să complectăm în senzul că declararea în starea de faliment n'a fost obţinută de firma Marcusohn şi Schwartz ci de firma Schvartz şi Segal.

Pe de altă parte tribunalul considerînd că falimentul nu poate fi redeschis de cît numai după cererea debitorului, a respins pretenţia numitei firme de a ordona redeschiderea falimentului, dar a trimis afacerea în cercetarea judecătorului de instrucţie pentru faptele de care asociaţii Marcusohn şi Schvartz acuză pe numitul Goldenberg.

Din cauză că majoritatea ofiţerilor din garnizoana Iaşi lipseşte din oraş, serata obicinuită care urma să aibă loc Sîmbătă seara la cercul militar a fost contramandată.

Ultima invenţie a „Epocei" este că palatul Sturza din Capitală, ar fi fost cumparat de ministerul de externe pentru că ar fi proprietatea sau coproprietatea d-lui Al. A. Bădăreu.

Cumpararea, directă de alt-fel, de la actualii proprietari, dovedeşte că ministrul a înţeles să facă o cumpărătură serioasă fără a se preocupa de a avantaja pe cine-va.

Primăria Capitalei a cumparat şi ea locul de pe şoseaua Kisselef a aceloraşi proprietari dar după ce trecuse prin mînele d-lui C. Popavici, seniorul de la Răcăciuni, care l'a revîndut primăriei cu un preţ împătrit.

Aflăm cu părere de rău că d. Pandele Zamfirescu, distinsul nostru concetăţean, decanul baroului din Iaşi, se află bolnav.

Facem urări de grabnică însănătoşire a distinsului suferind.

Iarna dă să se reîntoarcă. La Iaşi timpul e foarte friguros.

Trenul de Bucureşti a sosit astăzi abea la orele 9.55, din cauză că vagoanele au patinat, gheţuşul fiind mare.

O instituţie scolastică de mare importanţă prin excelentele roade ce-a dat, îşi va serba mîine, 1 Martie, importantul jubileu de 30 ani de fiinţă.

Externatul secundar de fete „Sf. Sava" din Iaşi, a fost creat în 1877 şi a contribuit mult la progresele ce s'au făcut, în România pe tărîm scolastic.

Importanta dată se va sărbători mîine în localul şcoalei.

Serbarea va începe la orele 9 a. m.

D. C. Cantacuzin-Paşcanu.—Noul preşedinte al Camerei este coborîtorul uneia dintre familiele cele mai vechi şi glorioase din Moldova, care încă din veacul al XVI-lea începe să joace un rol însemnat în istoria Moldovei.

D. Constantin Cantacuzino-Paşcanu este fiul mai mare al regretatului mare vornic Lascarache Cantacuzino-Paşcanu. D-sa este proprietarul moşiilor Dagîţa, din judeţul Roman, Erbiceni din judeţul Iaşi şi Costiţa din judeţul Neamţ.

Oric-ine a vizitat pe d. Cantacuzino-Paşcanu la Dagîţa, unde îşi are reşedinţa îşi poate da samă de vechea ospitalitate boerească.

*

Filantropia şi generozitatea sunt calităţile caracteristice ale familiei Cantacuzino-Paşcanu, moştenite de la strămoşi şi menţinute în cel mai înalt grad de descendenţii acestei ilustre familii.

După exemplul lui Lascarache Cantacuzino-Paşcanu care a fundat în Iaşi spitalul sfintei Treimi, d-na şi d. Cantacuzino-Paşcanu au înfiinţat la Dagîţa un spital şi ospiciu pentru infirmi şi bătrîni, unde numeroşi locuitori din împrejurimi au căutare gratuită, graţie generozităţei familiei Cantacuzino-Paşcanu.

*

Pe lîngă aceste înalte calităţi sufleteşti atît de rare în timpurile indiferenţei în care trăim, d. Cantacuzino-Paşcanu este distins şi constant membru al partidului conservator.

După ce şi-a terminat studiile liceale la Paris, la liceul Louis le grand, şi dobîndi cu mare succes licenţa în drept la facultatea de drept din Capitala Franţei d. Cantecuzino Paşcanu, reîntors în ţară, s'a înscris în partidul conservator de sub şefia nemuritorului Lascar Catargi, fiind în totdeauna un devotat şi neclintit sprijinitor al ideilor şi principiilor conservatoare.

La proba întâia orală a examenului de înaintare pe loc, seria V, au reuşit următorii candidaţi:

Cristea Grigore, Cogălniceanu Ion, Chicioroagă Alex., Căpriţă Ştefan, Dănulescu Vasile, Dodon Ioan, Dimitriu Const., Dobreanu Vasile, Dumitrescu Teodor, Dragomir Chiriac, Diaconiţă Dim, Dumitriu Ion, Dragomir Teodor, Dobreanu Gheorghe.

Astăzi se trece a doua probă orală: convorbiri şi interpetări din autorii romîni, iar mîne Joi şi Vineri se va ţine proba de practică pedagogică la şcoala primară Carol I, din Toma Cozma.

Se ştie că artistul Penel a avut cel d'intăi fericita idee de a reduce preţurile la jumătate, pentru representaţiile date în beneficiu, realizînd cel mai frumos cîştig cu piesa „Coralie & Comp."

Acum pentru închiderea sesonului de beneficii, în seara de Sîmbătă 17 Martie Penel cu parte dintre colegii sei, între care este destul să cităm pe excelenta artistă D-na A. Pruteanu, va da ultima representaţie cu preţurile pe jumătate. Se va juca nostima şi curioasa comedie „*Niobé*" vis caraghios în 3 acte.

La această hazlie piesă pot asista şi domnişoarele; biletele la agenţia Thalia-Maximovici.

Toţi învăţătorii din seria a IV-a, candidaţi la examenul de înaintare pe loc reuşiţi la prima prima probă vor avea astăzi a doua probă „Convorbiri" iar mîine va fi proba practică la şcoala Carol I.

Fostul administrator financiar al judeţului Iaşi, d. Pantazi, mutat în aceiaşi calitate la Vaslui, a demisionat.

DIVERSE

— Locuitorul Th. Banu din Belceşti a fost dat judecăţei pentru contravenţie de la legea sanitară.

— Isbucnînd febra aftoasă în Galata cele mai riguroase măsuri au fost luate pentru combaterea boalei.

— A fost delegat un funcţionar de la serviciul tecnic judeţan, pentru a fixa terenul pe care se va construi o biserica în cotuna Trifeşti com. Hermeziu.

— Copilul Anton Petroviei a dispărut de la domiciliul părinţilor sei din str. Morilor,

— Un inceput de incendiu s'a declarat eri în strada Nicolinei — sosind însă pompierii la timp, incendiul a fost localizat.

— Un violent foc a distrus cîte va stoguri de fîn a locuit. Alex. Gherghel din com. Gropniţa—Focul se crede că a fost pas de rău făcători.

— Jandarmii din Bivolari, raportează că eri noapte nişte indivizi au cercat să treacă nişte contrabandă. Sentinelele prinzînd însă de veste i-au îndepărtat cu focuri de puşcă.

— Ministrul agriculturei a ordonat prefecturei de a face cunoscut tuturor sătenilor a căror ogoare sunt invadate de şoareci de cîmp, să petiţioneze ministerului care le va trimite gratuit eprubete cu microbii tifosului şoarecilor pentru a-i stîrpi,

— Primarul din Miroslava raportează că pe moşiele Ezăreni şi Corneşti s'a ivit febra aftoasă.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

58

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN
de
PIERRE DELCOURT

Judecătorul se rîdică, grav, de astă-dată.

— Am să te trimit în celula d-tale: interogatorul e sfîrşit. Totuşi, pentru ultima oară, te conjur să-mi spui unde ţe-ai petrecut timpul în vreme ce crima a fost consumată?

— Nu pot, şi totuşi sunt nevinovat!

D. Pernelin făcu un gest de mînie; şi punîndu-se pe scaun, dădu ordin să se scoată afară acuzatul.

Maxim mergea, clătinîndu-se, sub greutatea nenorocirei îngrozitoare care-l zdrobea. El traversa maşinalicește, ca un criminal ordinar, culoarele intunecate, care formează ca un imens dedul în această prefectură de poliţie, şi ajunse fără putere la celula sa. O dată închis, se lăsă să cadă pe un scăunel de lemn, singurul scaun, şi cu capul între mîni, murmură:

— Sunt perdut!

Nodul care îl strîngea era prea strîns: or ce sforţare ar fi făcut ca să se dezlege, nu putea să ajungă la aceasta.

VI

Diplomaţia Alicei

Alice de Longré părăsi casa d-nei Marion, cu spiritul puţin mai calmat.

Indată ce se întoarse la hotel, ea sună pe camerista ei.

Marie alergă la chemarea stăpînei ei, şi după ordinul acestei din urmă, se duse la d. de Longpré, pe care-l rugă să vină la nepoata sa.

— E bolnavă cumva? zise bătrînul neliniştit.

— Nu, domnule.

Contele veni repede.

— Vrei să-mi vorbeşti, micuţo; fără îndoială de lucruri grave, pentru că ai trimis să mă cheme.

— Grave, nu, bunicule dragă, trimesesem mai mult să întrebe de tine. Sunt încă puţin suferindă, asta m'a împiedicat să viu singură. Ai eşit azi dimineaţă?

— Da, aveam de făcut cîte-va vivizite.

Alice umbla încoace şi încolo prin odaie, ocupîndu-se în aparenţă cu examinarea şi aranjarea bibelourilor pe cari le privea în acest timp maşinalicește. Gîndul ei era la logodnicul seu. Din timp în timp ea se cutremura din tot corpul. Alice arunca atunci pe ascuns cîte o privire bunicului seu şi părea a lupta contra unei idei ce o obseda.

Bătrînul D. de Longpré şi nepoata sa vorbeau de cît-va timp; contele constatînd buna stare a sănătaţei nepoatei sale, nu văzu nimic din convorbire, care ar fi justificat dorinţa sa nerăbdătoare de a-l vedea. Oare numai pentru plăcerea de a asculta pe bunicul seu îl chemase Alice cu atîta grabă?

Trebuea să creadă că e o copilărie de oare ce nepoata sa nu vorbea cu el de cît de bucurii neînsemnate.

Bătrînul se gîndea să se retragă, cînd Alice apropiindu-se de bunicul seu şi punîndu-i mînile pe după gît, veni să se aşeseze pe genunchii lui.

— Cuneşti multă lume? îi zise de odată.

Bătrînul privi pe copilul seu.

— Da, zise el, ce întrebare curioasă îmi pui tu.

— Şi doctorul Duchâtel?

— Dar... cred că da. De sigur.

— Atunci, bunicule, crezi tu că amicul nostru ar putea avea vre-o influenţă?

— Dar pentru ce-mi pui tu întrebările acestea răspunse bătrînul, mirat de cursul nou al conversaţiei.

— Răspunde-mi întăi: am să-ţi explic după aceia.

— Fie! or ce ar fi... dacă înţeleg unde vrei să ajungi. Toate fetiţele astea sunt tot una, misterioase ca diavolul! Ce ma întrebai? Dacă doctorul Duchâtel avea vre-o influenţă?

— Da bunicule.

— Cred. El ocupă în medicină o situaţie destul de înaltă pentru ca recomandaţia lui să aibă vre-o valoare; mai mult, e ataşat parchetului Senei, ca medic legist.

— Ah! şi tu, bunicule, ai şi tu o aşa influenţă ca D. Duchatel?

— Ah! mică trădătoare! făcu D. de Longpré surizînd, văd clar jocul tău. Tu te interesezi de cineva, în favoarea căruia vrei să solicitezi sprijiuul meu şi al lui Duchâtel; pentru aceia ai trimis să mă cheme, căci fără îndoială cazul e grabnic.

— Da.

(Va urma)

Ultime informaţii

Corpul regretatului fost preşedinte al clubului conservator, Vlădoianu, va fi adus în ţară la 8 Martie.

Inmormîntarea va avea loc la moşia Cârjoaia.

Răscoalele ţărăneşti

O ameliorare propriu zisă a situaţiunei în judeţul Iaşi, nu este de înregistrat.

Este adevărat că spiritele s'au mai liniştit, dar nu se poate vorbi despre o potolire generală.

Armata se află la locurile tulburărilor şi rolul ei este de a împiedica pe cît posibil, contactul între ţărani.

Atît procurorul general cît şi primul procuror, s'au întors în Iaşi.

D. G. Em. Bogdan, inspector general administrativ se află încă la Tg.-Frumos.

Şi astă-zi, ca şi ieri, au circulat diferite versiuni, între care şi aceea a împuşcărei unui arendaş în Botoşani.

Toate aceste versiuni n'au temeiu.

*

Dacă în judeţul Iaşi, unde lucrurile n'au luat, de altmintreli, nici o turnură gravă, totul a rămas staţionar, focul se arată în alte părţi.

In judeţele Dorohoi şi Suceava, sunt temeri de serioase turburări.

In Dorohoi, temerile sunt mai ales în ce priveşte moşia Săvenii, unde pămânurile sunt, în adevăr foarte scumpe.

In judeţul Suceava, privirile se îndreaptă spre moşiile Lespezi, Ruginoasa, Liteni şi Vascani.

D. Sfetescu, secretarul general al ministerului de interne, se află astă-zi în Dorohoi.

La Hârlău, care este centrul rescoalelor, a plecat astăzi multă armată din Botoşani şi anume: regimentul 16, batalionul VIII de vînători şi regimentul VIII calaraşi.

*

Autorităţile cari au fost la locul turburărilor, s'au întors cu impresia că s'a asistat numai la un inceput de rescoală şi că adevărata rescoală va isbucni la prima-vară.

Cînd sătenii vor ieşi la cîmp şi cînd se va simţi nevoe de braţele lor, atunci vor pune condiţiunile lor.

*

O altă impresiune culeasă este acea că în rescoalele acestea s'au amestecat foarte multe elemente orăşeneşti.

In afară de cei cîţi-va despre care s'a vorbit deja, s'a descoperit şi amestecul foarte activ al unui institutor, care locueşte aproape de satele turburate.

Invăţătorul C. Pogor din cotuna Prigoreni, comuna Brăeşti, a fost îndepărtat din corpul didactic pentru că în calitate de casier al băncei populare din acea comună a delapidat suma de 3029 lei. A fost înaintat parchetului.

La camera de punere sub acuzare se judecă azi apelul procurorului general contra eliberărei pe cauţiune a fraţilor Koppel.

Mîine Camera va judeca apelul contra eliberărei modistei Wolsohn.

*

Astăzi încep procesele etectorale. Colectiviştii au făcut foarte multe contestări şi foarte multe cereri de înscrieri.

*

Din Fălticeni ni se comunică că parchetul de acolo a terminat instrucţia unei crime oribile.

Vasile Grigoraş Savel şi femeea acestuia din comuna Oprişani, jud. Suceava, au ucis pe fiul lor Costică, prin acea că l'aa condamnat să moară de foame.

Pantru acest sfîrşit barbarii părinţi au închis pe fiul lor într'un zemnic şi nu-i au dat de mîncare timp de 15 zile. In a 15-a zi nenorocitul băiat încetă din viaţă.

Criminalii părinţi luară cadavrul şi-l înmormîntară în chip clandestin.

Faptul fu descoperit de jandarmi.

Ni se scrie din Bucureşti că mîine, 1 Mart, începe acolo examinarea titlurilor candidaţilor la catedra de Istoria evului mediu şi Istoria modernă de la facultatea din Bucureşti.

Presidentul comisiunei este d. A. D. Xenopol, iar membrii domnii Gr. Tocilescu, P. Răşcanu, D. Oneiul şi Teohari Antonescu.

D. profesor doctor V. Bejan,, delegatul facultăţei de Iaşi la concursul de medici primari, va pleca astă-zi la Bucureşti.

Concursul începe mîine.

Senatul Universitar şi consiliul profesoral al facultăţei de medicină, s'au întrunit ieri spre a se ocupa cu rapoartele privitoare la lucrările şi titlurile candidaţilor la catedrele de patologie internă şi anatomie descriptivă, vacante la facultatea din Iaşi.

De la catedra de patalogie s'a retras d. profesor dr. Negel, aşa că au rămas domnii Lambrior, Bacalogu, Zamfirescu şi Tatuşescu.

Senatul nu s'a putut pronunţa, întru cît nu-i s'a prezintat raportul.

In ce priveşte cealaltă catedră vacantă discuţiunea s'a amînat şi aci, de care-ce nu s'a presintat raportul.

Actualii epitropi, în dorul lor de a inbunătăţi toate instituţiunile pendinte de casa sf. Spiridon, au dat curs tuturor cererilor şefilor de servicii ale secţiilor spitalului, fără a se preocupa dacă acele cerinţi provin sau nu de la un amic politic.

N'a fost măsură care să însemne o îmbunătţire şi pe care epitropia să n'o fi aprobat, indiferent de sacrificiile pe care acele măsuri le necesitează.

Dar aceasta nu însamnă că se pot comite abuzuri şi că buna credinţă şi buna voinţa epitropiei trebuie să fie surprinse.

Ast-fel ni se comunică un fapt destul de caracteristic şi pentru pretinşii noştri savanţi şi în ce priveşte abuzul de care pomenim mai sus.

Un şef de serviciu, profesor de facultate, care ameninţa cu demisia dacă se votează proectul d-lui Disescu—care prevedea măsuri serioase în privinţa admisibilităţei în profesoratul învăţămîntului superior—a cerut şi obţinut de la epitropie înzestrarea acelei secţii cu aparatul Roentgen. Epitropii au admis cererea, aparatul a sosit acum cîte-va luni.

Dar s'a produs un mic neajuns.

Profesorul—care ameninţa cu demisia etc—nu ştia şi nu ştie nici acum să puie în funcţionare acel aparat, care zace sub rafturi acoperit de praf şi de hîrtii.

Faptul este extra-ordinar.

Savantul care nu ştie să umble cu un astfel de aparat, desigur că nu va pierde ocazia să-şi manifeste savantlicul şi cu altă ocazie, dar epitropia nu poate să nu iee măsuri ca banii cheltuiţi să nu aibă o utilizare şi că acel aparat care poate da reale foloase, să fie utilizat de acei care ştiu să puie în funcţiunare astfel de aparate de şi nu fac mare paradă de savantlicul lor.

Casimir Perrier,—O te telegramă ne anunţa ieri moartea lui Casimir Perrier, fost preşedinte al Republicei franceze.

Cazimir Perrier, nepotul fostului primministru al lui Louis-Philippe, s-a născut la Paris în 1847.

In 1870 se angajă în trupele mobile din Aube şi buna lui purtare în timpul rezboiului îi aduse crucea legiunei de onoare.

Ales în 1876 deputat al arondismentului Nogent sur Seine, el făcu parte din cei 363 şi fu reales împreună cu ei în 1877. I s'a încredinţat atunci postul de subsecretar de stat la departamentul instrucţiunei publice.

Reales în 1881, Casimir Perrier îşi dădu demisia cînd se vota legea asupra membrilor familiilor, care au domnit în Franţa.

El intră în cameră în 1885 şi fu reales în 1889 şi în 1899.

în 1893, Casimir Perrier fu ales preşedinte al camerei în locul lui Charles Floquet.

In acelaşi an fu numit preşedinte al consiliului şi mebmbru al afacerilor străine, post pe care-l păstră până în luna Mai 1894.

Reales preşedinte al camerii, el ocupă această înaltă demnitate cînd se întîmplă asasinarea lui Carnot la Versailles.

Congresul din Versailles alese atunci pe Casimir Perrier ca preşedinte al republicei,

Dar la 15 lanuarie 1895, la începutul ufacerii Dreyfus Perrier demisionă şi reintră în viaţa privată.

Un ziar din Iaşi a dat informaţiuni tendenţioase şi foarte alarmante în chestia revoltelor ţărăneşti.

Am desaprobat acest mod de a se „manifesta", fiind-că nu înţelegem de ce s'ar alarma publicul şi de ce s'ar căuta a aţiţa spiritele, cînd interesul comun este a lucra pentru ca totul să reîntre în pace.

Dar uite că nu numai noi, dar însăşi monitorul colectivist, dă cea mai formală desminţire gazetei de la Iaşi.

Iată ce spune, în adevăr, Voinţa Naţională:

Suntem informaţi că în judeţele Botoşani şi Iaşi nu există absolut nici o rescoală şi că toată groaza ce s'a respîndit în ziarele subvenţionate de Evrei sunt pure născociri, menite să facă a se lua măsuri excepţionale contra ţeranilor, cari n'au comis nici cea mai mică dezordine.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 28 Februarie

Camera

Bucureşti.—Camera se ocupă cu continuarea discuţiunei asupra proiectului d-lui Mişu Antonescu cu privire la modificarea actualei organizaţiuni a corpului de avocaţi.

După aceasta camera va trece în secţiuni pentru a se ocupa de intocmirea bugetelor.

Viscol şi întrerupere de circulaţie

Bucureşti. — Din cauza viscolului care bântue de eri după masă, circulaţia a fost întreruptă pe liniile următoare: Bucureşti-Constanţa; Bucureşti-Giurgiu, Bucureşti-Calaraşi.

Din cauza viscolului multe trenuri din Bucureşti n'au putut pleca.

INUNDAŢII

Revărsarea Dunărei. Diguri rupte, mii de pogoane sub apă. Oameni înecaţi. Comunicaţia întreruptă. Pericolul continuă.

Bucureşti.— *Din judeţul Ilfov vin ştiri foarte îngrijitoare din cauza inundaţiilor produse.*

Dunărea a rupt digurile pe intîndere de sute de metri şi s'a revarsat asupra cîmpiilor.

Astfel în comuna Smirnof 3000 de pogoane se află sub apă, care a venit cu o putere uimitoare, a înecat casele oamenilor, vitele de pe cîmp mai mulţi copii, iar despre mulţi locuitori nefiind nici o ştire, nu se ştie ce s'a întîmplat cu dânşii.

In comuna Greaca, acelaş lucrus; aci între altele au fost inecată şi tînăra Alexandrina Andriescu fiica unui bogataş al satului.

In com. Flămînda apele revărsindu-se au tăiat ori-şi-ce comunicaţie, o parte din săteni au avut timpul să fugă, nu se ştie nimic însă despre 20 de oameni şi 30 de femei căror apa le-a tăiat putinţa de-a înainta.

Ştiri de astăzi dimineaţă arată că în toate aceste comuni apele continuă să crească. Primarii comunelor din apropiere unde s'au refugiat locuitorii comunelor inundate au început să adune porumbul necesare pentru hrana acestor nenorociţi, făcînd apel spre a veni în ajutorul nenorociţilor.

Lotărie

Bucureşti.—Tragerea lotăriei de stat clasa III-a continuă încă, fără ca pînă acum să fi eşit la sorţi, numărul care cîştigă 60.000 lei. Dintre numerile cîştigătoare principale menţionăm: No. 51288 care a câştigat 20.000 lei şi 15189 care a cîştigat 5000 lei.

Repartizări de milioane

Bucureşti.—Ministerul lucrărilor publice a decis să afecteze suma de 50.000000 pentru cumpararea de noi locomotive, aceasta spre a se împedeca în viitor neajunsul provenit din imposibilitatea de a face un regulat transport al cerealelor.

De asemenea ministerul de Război a decis să afecteze suma de 34 milioane pentru cumpărare de muniţiuni necesare artileriei.

Condoleanţele guvernului Român

Bucureşti. — Ministrul afacerilor steine a exprimat astăzi în numele guvernului Român, condoleanţe guvernului Frances pentru moartea lui Cazimir Perier, fost preşedinte de republică, şi pentru doliul ce s'ar abătut asupra Franţei in urma catastrofei de la Toulon,

Abţinere

Bucureşti.—Liberalii au decis să se abţie de la alegerea pentru colegiul I de senat de Dîmboviţa.

Catastrofă pe mare

Un cuirasat aruncat în aer. 600 de morţi. Oraşul Toulon ameninţat. Doliul Franţei.

Toulon.—Eri la amiază marele cuirasat IENA a fost atins de o torpilă care a făcut explozie. Depozitul de pulberărie şi granate a fost şi el atins şi astfel întregul vas şi echipagiul de 600 de oameni a fcst aruncat în aer.

Acei care n'au fost ucişi s'au aruncat în mare şi în parte au putut fi salvaţi.

Ministrul marinei Thompson se afla tocmai la cameră când i s'a comunicat vestea teribilei catastrofe. In cameră ştirea a produs o mare consternare, iar ministrul a plecat la departamentul seu cu scop de a afla detaliile nenorocirei întâmplate.

*

Explozia continuă pe vas şi multe granate sunt aruncate asupra oraşului. E teamă că arsenalul marinei să nu fie atins de aceste granate, ce sunt aruncate până la o departare de cinci Kilometri. Panică în oraş este colosală.

*

(Oficială). Se dă numărul victimilor de peste 600. Toate geamurile caselor din port au fost sparte din pricina exploziei. Corpuri omeneşti au fost svîrlite în aer, iar firele electrice au luat foc.

*

Sub seară vaporul s'a scufundat complect şi ast-fel ori ce primejdie pentru oraş a fost inlăturată.

*

Ziarele din Paris publică detalii înfricoşătoare asupra condiţiunilor în care s'a petrecut grozava nenorocire şi in privinţa panicei ce cuprinsese oraşul întreg din causa pericolului în care se afla, din cauza căderei granatelor.

Guvernul a primit condoleanţe din partea representanţilor tuturor naţianilor şi doliul s'a abătut asupra întregei Francii.

Disolvarea Dumei

Petersburg. Se asigură că până în zece zile Dume va fi disolvată.

Ministru preşedinte Stolipin a dat un ordin circular tuturor guvernatorilor, ca să ia măsurile cuvenite, în special să aibă forţe armate suficiente spre a înăbuşi eventualele tulburări, care s'ar putea produce la aflarea ştirei despre disolvarea Dumei.

Nenorocire

Marsilia.—Din cauza unei furtuni puternice zidul unei mari fabrici de aci s'a prăbuşit, acoperind numeroşi lucrători care se aflau în fabrică; 9 lucrători au fost ucişi şi foarte mulţi răniţi.

Descoperirea unui mare complot

Sofia. — *Autorităţile au reuşit să descopere un mare complot organizat în contra mai multor personalităţi politice din Bulgaria. Numeroase persoane au fost arestate între care 4 femei, care în ajun declaraseră că a doua zi ministrul Petcoff va fi ucis; şi N. Economovici directorul ziarului, „Tribuna Balcanică", cu care atentatorul ar fi avut o lungă întrevedere înainte de a comite atentatul.*

In cursul anchetei Alexandroff a declarat că în timpul convorbirei ce a avut cu Economovici l'a întrebat pe acesta:

— Ce ar fi dacă l'am ucide pe Petkoff?

— Nimic. Am veni noi la putere.

— Dar dacă l'aş ucide pe prinţul Ferdinand?

— Asta ar fi reu, căci atunci ne-ar ucide pe noi toţi.

*

Prinţul Ferdinand soseşte în astă seară cu expresul Orient şi va azista în persoană la înmormîntarea primului seu ministru care va avea loc Vineri la ora 3 după masă. In genere se observă o mare desfăşurare de forţe, aceasta pentru a preîntimpina unele eventuale evenimente.

TEATRUL NAŢIONAL

Joi 1 şi Vineri 2 Martie

2 Representaţii Extraordinare 2

Turneul FERAUDY

Celebrul societar al Comediei franceze insoţit de un ales ansamblu, va da două representaţiuni in Iaşi:

La *1 Mart*

L'âge difficile

La *2 Mart*

Les Affaires sont les Affaires

Locaţiunea la „Thalia".

E. HEROVANU

AVOCAT

şi-a mutat biroul în strada Stefan-cel-Mare casele episcopiei catolice.

Ore de consult: de 3 la 6seara.

Banca agricolă, Bucureşti

CONVOCARE

In temeiul art. 38 şi 49 din statute d-nii acţionari ai Băncei Agricole sunt convocaţi în adunare generală ordinară şi extra-ordinară, în ziua de Duminecă 11 (24) Martie 1907, la orele 2 p. m.. în salonul Băilor Eforiei.

Pentru a lua parte la aceste adunări d-nii acţionari trebue să depună acţiunile lor pînă la inclusiv 6 (19) Martie 1907, orele 6 p. m.

In Bucureşti: la sediul Băncei Agricole, palatul „Dacia Romînia", strada Lipscani No. 1.

In judeţe: la sucursalele şi agenţiile Băncei Agricole.

Persoanele cari au acţiunile lor în deposit liber, sau în garanţie la Casa de depuneri şi consemnaţiuni, sau la altă autoritate sau casă publică, vor putea depune în locul acţiunilor recipisele sau adeverinţele caselor respective.

Vor fi de asemenea admişi a lua parte la adunări d-nii acţionari cari vor avea depuse în păstrare sau în gagiu acţiunile lor la Banca Naţională sau la altă casă de bancă particulară din ţară sau streinătate, pe baza adeverinţelor ziselor case de bancă, întru cît în acele adeverinţe se va indica numerile acţiunilor.

După 6 (19) Martie 1907 nu se mai primeşte nici o depunere.

10 acţiuni dau drept la un vot.

Numărul voturilor este nelimitat.

Ordinea de zi:

a). Adunarea generală ordinară pentru 1906:

1). Aprobarea bilanţului anului 1906, după ce se va asculta raportul consiliului de administraţie şi acela al d-lor censori;

2). Descărcarea consiliului de administraţie de gestiunea sa;

3). Intrebuinţarea beneficiului şi fixarea dividendului;

3). Aprobarea cooptărilor făcute de consiliul de administraţie în persoana d-lor N. G. Cantacuzino, L. L. Catargi, P. Brătăşanu şi Gr. Golescu, director general al societăţei:

5). Alegerea a trei censori şi a trei supleanţi pentru anul 1907:

Censorii şi supleanţii pot fi realeşi (art. 36 din statute).

b). Adunarea generală extraordinară:

1). Sporirea capitalului social prin emiterea a 6.345 acţiuni noui:

2). Indreptarea greşelei strecurate în aliniatul final al art. 23 din statute, unde cuvintele *a treia* trebuesc înlocuite prin cuvintele *a şasea.*

Adunarea generală ordinară se va considera constituită şi va putea valabil decide as. ordinei de zi cînd va fi de faţă un număr de acţionari representând o treme a capitalului social.

i Dacă în ziua fixată nu se va fi presentat capitalul cerut, adunarea se va amăna fără altă încunoştiinţare pentru ziua de Joi, 15 (28) Martie 1907, la aceiaşi oră, şi în această zi ea va decide oricare ar fi capitalul representat.

Pentru a decide valabil as. punctelor înscrise în ordinea de zi a adunărei generale extraordinare se cere, conform art. 49 din statute, presenţa a jumătate din capitalul social.

Dacă nu se va întruni capitalul cerut, se va convoca o adunare generală extraordinară peste şease săptămâni şi atunci ea va delibera şi hotărâ valabil, chiar dacă capitalul social representat va fi mai mic de jumătate, întru cît propunerile vor întruni voturile a $^2/_3$ din capitalul representat.

Aceasta conform ultimului aliniat de sub zisul art. 49.

Consiliul de administraţie

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Medic al Societăţei Fraterna-Păcurari şi al Tramvayului electric

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

Practică: **Vaccinări şi Revaccinări**

UN STUDENT se oferă ca meditator într'o familie, în schimbul pensiunei.

Casa S. HAIFLER

Vinde losuri de ale

LOTERIEI REGATULUI ROMÂN

PE CLASE

Cl. I I	1.50	Lei	$^1/_8$
	3.00	«	$^1/_4$
	6.00	«	$^1/_2$
	12.00	«	un los

Casa Haifler fiind fondată în anul 1880, onor. public, o poate onora cu încrederea sa.

Dr. L. Silberstein

Strada Arcu 10

(Peste drum de casele Negruzzi)

Consult. de la 10—12 dim. şi 4—6 seara.

Ore, de consult: 4—6 p. m.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiilorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseşte cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelorĭ.*

Elă pote fi administrăt cu un succes egal copiilarĭ celorĭ maĭ fragetĭ si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără tĕma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabilĭ Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este dilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură in patru culori pe banda care sigilésa capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi in principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi, —*strada Stefan-cel-Mare*— **Iaşi.**

Casă fondadă in 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut, LE MÈTRE 0f30c.

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
BONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 »
Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6fr 50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f 50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV.—No. 85.—Vineri 2 Martie 1907

CORBII

E drept că un vînt rău suflă asupra țării de sus. O mișcare îngrijitoare a pornit în cîteva sate, de unde ne vin știri de excese... Avem răscoale țărănești.

De ce?

Ca în toate mișcările de aseminea natură e greu de precizat—numai din doleanțele nenorociților răsvrătiți—adevărata cauză a răului. Căci dacă acum e o neînțelegere cu arendașul, dacă altă dată populația cere pămînt, dacă uneori focul ia naștere din împrejurări mici și neînsemnate, și dacă în totdeauna e cîte o criminală intervenție la mijloc,—nu e mai puțin adevărat, că toate mișcările aceste au rădăcini adînci într'o stare de lucruri, care cere o neapărată schimbare, și care în răstimpuri trebue să izbucnească în afară ca ori-ce năduf prea mult timp închis într'un suflet omenesc.

Cînd vin asemenea momente, un gînd ne unește pe toți: unde am ajuns cu chestia țărănească?

Și ar fi curată fățărnicie să ascundem sentimentul grelei respunderi care ne strînge inima la constatarea, că de cînd ne punem întrebarea aceasta, n'am făcut încă un singur pas sănătos pe această cale.

Dar asemenea vijelii, sunt scurte.

De îndată ce au trecut, sufletul ni se ușurează, în timp ce gîndurile ni se întunică; chestia țărănească reintră în domeniul cercetărilor teoretice.

E de prisos să ne mințim. Aceasta o facem toți, toți, de la mic pînă la mare, fără deosebire de nici o natură, și mai cu samă fără deosebire de credință politică.

Nu e locul aici să arăt ce ar fi de făcut, și nici n'ași avea competința deplină de a o face. Cei cari conduc politica partidului conservator s'au gândit de mult la lucrurile aceste, și in programul pe care guvernul actual îl indeplinește, sînt multe puncte cari privesc îmbunătățirea soartei populației rurale. Mai mult de cât atât, asupra împrejurărilor chiar, guvernul a luat înțălegere cu privire la măsurile pe care nevoile recunoscute le cer imediat.

Pe de altă parte iarăși, trebue să recunosc că agitația pornită în momentele aceste, n'are caracterul acela de gravitate profundă pe care l'au înfățișat alte rescoale trecute, și că grație măsurilor energice dar înțălepte ce s'au luat din timp, ea perde pe fie care zi și din intindere și din intenzitate.

E însă, deosebit de aceastea, ceva îngrijitor care se petrece sub ochii fiecărui din noi, și față de care măsurile preventive sau de represiune sînt fără nici o putere. Acest ceva, e atitudinea acelor cari văd în aceste împrejurări nenorocite mijlocul de izbândirea intereselor lor meschine și de zdruncinarea situației o cîrmuirei. E purtarea celor cari cred că le poate fi îngăduit să facă obiect de ocară și de imputare, la adresa guvernului, din tot ce se întîmplă și tot ce nu se întâmplă, și cari mai s'ar incumeta să spue că D-l Take Ionescu poartă vina inundațiilor de la Olteniță, și că D-l Cantacuzino e vinovat de asprimea iernei.

Ceea ce preocupă opoziția liberală, nu sunt tulburările din nordul Moldovei prin ele însăși. Aceste nenorociri sunt un fenomen politic prin efectele ce le pot produce, adecă o împrejurare de natură a aduce o complicație politică, și cine știe, o schimbare de regim.

Astfel fițuica meschină care apare de sub teascurile unui stabiliment din Iași, dă alarma focului in cele patru puncte cardinale, atribuind lucrurilor proporția unui dezastru social. Iar *Voința* care nu vrea să recunoască tactul cu care administrația a izbutit să localizeze și să micșoreze răul fără nici un act de violență, vorbește cu seninătatea sa obicinuită de „pregătiri de măcel".

Nici o îndoială că oamenii aceștia, nu-și fac scrupul de a dori să vadă curgînd sîngele nevinovat.

Și patima lor e atît de mare, în cît, în loc de a căuta să ușureze greaua sarcină a oblîduirei, în loc de a-și îndeplini datoria de oameni și de cetățeni, adulmecă în preajma satelor răsculate,—adevărați corbi cari se îndeasă după pradă, acolo unde le a mirosit a sînge,

Parsifal

RESCOALELE

Reproducem după la Roumanie *următoarele judicioase apreciări:*

„Pentru a lupta cu eficacitate contra agitațiunilor factice, trebue o largă legislațiune care să remedieze puțin neajunsurile proprietății agrare în Romînia.

„De aceea vedem cu un regret pe care nu l ascundem—cu toate că nu e primejdie in apropiere—că nu s'a depus in decursul acestei sesiuni un proect de lege special care in trăsături mari e indicat in Mesagiul de la 15 Noembrie sau in discursurile mai multor miniștrii.

„Acum sesiunea e prea înaintată pentru ca să mai fie posibil a se legifera in această materie și va trebui neaparat să se amine și pe mai tîrziu discuția unui proect care, dacă ar fi fost depus la vreme, n'ar fi dat guvernului aparența de a fi influențat in vederile sale legislative prin mișcări mai mult sau mai puțin serioase, —ceea ce e în totdeauna regretabil"

O INTERPELARE

D. I. I. Brătianu a adresat ieri o interpelare primului ministru în chestia răscoalelor țărănești.

Frontașul liberal a întrebat dacă guvernul nu crede să iee măsuri în contra trustului care exploatează pe țărani și grație căror exploatări asistăm astă-zi la un început de răscoale, cari, mîine, de nu se vor lua măsuri, vor degenera în revolte.

Interpelarea aceasta este bine venită și este neîndoios că guvernul, care a dat bogate dovezi de dragoste pentru țăran, va ști să iee măsuri pentru a face dreptate celor nedreptățiți.

Indiferent dacă în țară există sau nu un trust al arendașilor, fapt este că ceea ce preocupă actualminte lumea este chestiunea agrară, marea chestie care a intrat în frazeologia politică, în loc să se fi așezat la inima conducătorilor țărei.

Trustul a existat și sub domnia liberală. Mulți liberali, proprietari de moșii, au profitat voios de acea colosală urcare a arenzilor, cari nu era prin nimic justificată.

Să nu deplasăm deci chestia.

Acolo unde toată lumea ar trebui să se oprească și să lucreze în comun acord este soluțiunea de găsit pentru a pune pe țăran la adăpostul nevoiei și a exploatărei.

Dacă vei legifera maximul arenzei și a sub-arenzei lucru, de altmintreli imposibil de realizat, chestia cea mare va rămînea tot nerezolvită.

Prin urmare, reu și-a redactat interpelarea d. I. I. Brătianu și este de așteptat că guvernul, în respunsul seu, va atinge chestia însă-și, iar nu o lature a ei.

Opera unui nebun

Epoca *de astăzi are un articol de o vehemență extremă la adresa d-lui Take Ionescu.*

Acel articol nu poate fi de cît opera unui individ fără respundere.

De-altmintreli Epoca *este un ziar fără respundere. Nu se știe cine cum scrie la acel ziar, nici dacă are stăpîn.*

Doar atît se știe, că ziarul acela a fost arendat unui străin, de curînd naturalizat și dacă nu este nici esplicabil, nici admisibil ca un străin, pe care l'ai primit în sinul tău, să acopere cu noroiu pe un om care a conlucrat în mod strălucit la crearea Romîniei moderne și care este cel mai strălucit orator al Țărei, apoi tot atît de neadmisibil este ca articolul apărut ieri în Epoca *să găsească aprobarea adevăraților fruntași junimiști sau liberali.*

Calomnia este produsul natural al libertății presei; tot ea servește de argument acelora, cari nu sunt partizanii libertății presei și cari vor o restrîngere a acestei legi democrate, tocmai pentru a înlătura calomnia.

Dar de la calomnia așa cum se obicinuește în presa noastră și pînă a lua cîmpii ca acea infamă Epocă, *distanța este, din fericire, destul de mare.*

Ceea ce s'a scris ieri despre ministrul finanțelor, nu poate fi gîndul unui om normal și de aceea nu vom insista prea mult asupra acestor elucubrațiuni.

Dar ceea ce trebue să se știe este, cine este și ideile cui reprezintă infama gazetă de la București?

Lucrul acesta este important de știut pentru faptul că în unele cercuri, persistă încă credința că acel ziar, dealtmintreli orfan de cetitori, ar reprezinta gruparea junimistă.

Dar lucrul acesta nu poate, nu trebue să fie adevărat.

Fruntașii junimiști pot fi în complectă divergință de păreri cu dl. Take Ionescu.

Dar între neînțelegerea aceasta și între felul cum ziarul, al cărui nume ne vine greu să-l mai citîm, tratează pe ministrul finanțelor, nu este apropiere de făcut, după cum anume nebuni, cari s'au instalat momentan în gruparea d-lui Carp, n'au, de fapt, nimic de comun, cu fruntași ca d-nii Carp și Marghiloman.

Și întru cît, după cum am mai spus, ziarul acestor nebuni trece, în unele cercuri, drept ziarul unor oameni de seamă, aceștia au datoria să respundă, dacă admit modul de a vedea al infamului ziar.

Ca să știm.

CATE-VA NOTE

Voința Națională a răușit să descopere pe adevărații instigatori ai turburărilor țărănești. Ei sunt: frații Fischer.

Frații Fischer au spus țăranilor: „răsculați-vă, bateți-ne, dați foc hambarelor noastre și atunci noi, ca răsplată, o să vă dăm pămînturile mai ieftin".

Splendidă afacere!

*

La Teatrul din Iași s'a reprezentat ieri o piesă originală, originală chiar prin faptul că are două titluri: *Ireparabilul* și pe *Căile Pierzărei.* Autorul a lasat probabil, la apreciarea publicului, să aleagă care din ambele titluri e mai potrivit conținutului.

Părerea celor mai mulți a fost că, cu o mică schimbare, ambele titluri corespund valoroasei lucrări: piesa este absolut ireparabilă și, după prima representare, a apucat cu siguranță, pe calea cea eternă, a pierzărei.

*

Fiind-că am vorbit despre Teatrul Național, să ne oprim și asupra titlui unei alte piese?"

Dar fiind-că comisarul știe prea bine ce este teatrul și, mai ales, cum se desfac, în anumite împrejurări, biletele de teatru, este, credem, hazardat a se întreba la teatru „ce nu știe comisarul?".

Guvernul și rescoalele

Nu ne-am mira dacă s'ar descoperi că sorgintea acestei mișcări este în Basarabia; de mult această provincie limitrofă cu județele din susul Moldovei este bântuită de boala anti-semitismului prin mijloace barbare. Mulți arendași și chiar uni proprietari din județele unde s'au produs neorînduelile fiind evrei, se poate ca mișcarea antisemită să se fi combinat cu o mișcare agrară, căci provocatorii străinii dar vecini știu bine că chestia pămîntului este foarte prielnică pentru a fascina pe săteni.

Cele ce se petreceau peste Prut de cîtă va vreme încoace nu puteau să nu aibă un reflex asupra populației vecine din Regat; contagiunea unor asemenea mișcări este în totdeauna periculoasă, mai ales că ea se produce pe nesimțite de la sat la sat, transformîndu-se după păsurile locale ale locuitorilor.

In asemenea cazuri adese ori administrația este surprinsă fără de veste, căci mișcările se organizează în taină de către agenți care sunt experți în astfel de lucruri și cunosc bine partea slabă a populațiunei pe care voiesc s'o agite.

Este evident spune Conservatorul că guvernul era dator să ea măsuri energice pentru a împiedeca neorînduelile care tind a înlocui legea prin violență. Respectul proprietății face parte din principiile fundamentale cari trebue să domnească în ori ce țară organizată și civilizată.

Deci, ori-ce guvern are datoria înainte de toate, de a menține ordinea și de a nu permite nimănui, necum unor cete sau grupări de cetățeni, să se încerce a obține prin samovolnicie, bunuri ce aparțin altora, fie ei pămînteni sau străini.

De aceea s'au luat măsurile necesare pentru a pune capăt dezordinelor și știrile pe cari le-am primit eri și astăzi, ne autoriză a spera că în curînd sătenii în bunul lor simț, vor înțelege că au fost induși în eroare și că nu au nimic de așteptat de la acte de violență și de la revendicări brutale și ilegale.

De aci încă pînă a susține că nu mai e nimic de făcut în marea chestiunea țărănească, este departe.

Este mult de făcut și nu numai acest guvern, ci, și alte guverne vor avea să se preocupe de a căuta soluțiunea acestei chestiuni de mare interes pentru țara întreagă.

OAMENI ȘI LUCRURI

IN ȚEARA ARTEI

Europa s'a îmbogățit prin descoperirea unui Rubens autentic,—în schimb a avut o pierdere ireparabilă și colosală prin transportarea în America a celor patru tablouri de Van Dyck din galeria Cattaneo cumparate de Pierpont Morgan.

La Genova, unde se află vechea și falnica galerie artistică domnește o agitație nespus de mare: e un amestec de durere și revoltă în fața acestui gest urît, cel mai urît possibil, cînd e vorba de producțiunile geniale ale artei. De aceea vedem publicîndu-se prin ziare tot felul de știri liniștitoare în scop, de sigur, de a calma opinia publică italiană. Se afirmă bună oară că tablourile n'au luat încă drumul spre Lumea Nouă, dar că se află ascunse într'un loc discret și că statul le-ar putea încă răscumpara și să le păstreze prin comorile Italiei.

Iar în așteptare, se desfășură cea mai vie activitate, cea mai interesantă energie întru supravegherea vapoarelor ca nu cumva să săvîrșască nepatriotica faptă a transportării neprețuitelor tablouri.

Cetiam tocmai ieri rezumatul unui studiu al senatorului italian Pasquale Villari despre urmările *emigrării* din Italia, crescută în anul 1906 la cifra enormă de 726,000! Marea parte a acestora pleacă singuri lăsîndu-și femeile în patrie unde revin după ce și-au agonisit prin muncă și economie excesivă oare care avere.

Ei readuc banii în țară, dar readuc și trei nenorociri: oftiga, alcoolizarea și o degenerare pronunțată a tipului fizic, urmări firești ale unei vieți de izolare, departe de familie, în climate diferite a muncei excesive.

Cine însă se gîndește în Italia să infrîneze emigrarea atît de dăunătoare? Iar în momentul de față luarea aminte e concentrată asupra... emigrării celor patru originale de Van Dyck.

Asemenea pierderi sunt ireparabile și într'aceasta stă tocmai caracterul și însămnătatea producțiunilor geniului artelor frumoase: pictura și sculptura.

In materie de muzică și literatură—lucrul se prezintă alt-fel. Capo d'opera unui Meyerbeer, Liszt sau Gounod, odată fixată pe schema celor cinci portative muzicale e eternizată și poate fi reprodusă ori cînd și de ori cine. O tragedie de Eschille, un poem de Homer sau de Virgiliu Maro, o dramă de Shakespeare, un terțet al lui Dante, un sonet de Petrarca sau de Eminescu—se conservă în decursul vremurilor, în manuscrise sau din tipar, putând fi reproduse ba chiar... popularizate. Cine însă poate reda unei țări pe Madona lui Rafael sau Cina lui da Vinci? Cine ar face o a doua ediție din Moise al lui Michelangelo? Cine a putut reproduce sau măcar imita neasămănatele sculpturi antice îngropate în pământ și ce sărbătoare pentru omenire fu dezgroparea Venerei de la Millo!

Ceea ce penelul unui pictor genial fixează pe pânză e inimitabil și rămâne *unic.* De acea cu multă dreptate se emoționează o țeară întreagă—Italia, de dispariția cîtor va pînze, căci un Van Dyck nu se naște de multe ori în omenire. Geniile sunt fulgere ce dispar pe cerul învăpăiat după ce au străbătut și electrizat ochii omenirei.

Rodion

Din anul militarizării

Uniforme și naționalizm.—Studenți și școlari.—Un document.—O revistă a elevilor.—Corespondență....politică. La sate.—Incheiere

Observatorul care urmărește în chip obiectiv evenimentele contemporane ale vieței noastre sociale nu se va putea opri de a reflecta că o stranie coincidență există între două faze și manifestări din viața școlarilor noștri: militarizarea prin uniformă și moravuri de disciplină ostășească de oparte,—și amestecul elevilor în diverse manifestări publico-social ale țării. Odinioară la cele două centre universitare lumea era obicinuită a vedea pe studenți amestecați pînă la un oare care punct în diferite evenimente „mari". De un timp încoace liceanii din diferite orașe îi imitează și dau loc la toți administrative absolut necunoscute pînă acum.

In mare parte, se știe, această „organizare" s'a făcut sub influența unui organ de publicitate ce apare săptămînal în capitală sub conducerea d-lui N. Iorga. Iar ca să se vadă și mai manifest înriurirea ce sufere actuala generație de scolari reproducem în intregime—numai fără semnătură—un feliu de circulară—apel, adresată de un elev din clasa VIII-a a liceului din Botoșani către „clasa VIII-a" a unui alt liceu:

Botoșani, 19 Decembrie 1906.

Scumpi colegi

Trăim într'o epocă de transiție, într'o epocă cînd toți sunt chemați a-și depune obolul, pentru înlesnirea, pentru propagarea unui curent care condus de oameni de mult așteptați: dl. Iorga, A. Cuza și mulți alții, voiau să deștepte în sufletul păturei culte — conștiința națională și iubirea către pătura de temelie a organismului nostru; către pătura care o ghiciți — marea pătură țărănească — conștiința drepturilor lor, putința lor de a se rîdica sufletește și economicește.

Scumpi colegi

Mă îndrept către voi, spre a ne ajuta să formăm în nordul acestei Moldove urgisite și uitate, un corp cu putința de a înțelege adevărata situație cît și a-și găsi calea, menirea pentru care suntem chiemați.

Oare nu credeți voi, că a sosit acest moment, și nu credeți iar că, școlari fiind avem trei înlesniri de a porni pe adevăratul drum; putința de a ne cultiva, putința de a ne forma sufletele și acea de a fi apostolii nepărtinitori de interese particulare, apostoli ce să se apropie de țăranii noștri, să le capete încrederea și să le arăte calea?

...Dacă este așa, dacă sînteți de părerea mea, căci desigur că veți fi în curînd apostolii luminei, veți fi Preoții și Invățătorii, veți fi și veți trebui să fiți trăsătura de unire între lumea cultă ce cred că-și va cheltui forțele în a găsi normele de prefacere a situațiunei actuale, și lumea cea mare ce are cea mai multă trebuință de lumină, de viață, în interesul existenței și dăinuirei organismului nostru; atunci vă conjur să-mi primiți propunerea, să ne dați mîna de ajutor, de a ne rîdica pe noi pentru a rîdica pe *voi* cei mulți.

Scumpi colegi

Iată cum ne-am organizat aci, cum va'și ruga să vă organizați și d-voastră și iată mai departe cum un corp care ar trebui să ne cristalizeze împreună, ar putea să-și pue în aplicare mijloacele de care dispune, pentru a-și îndeplini menirea, în această epocă în care conștiința naționalității noastre trebue să scinteieze.

La adăpostul bănuielelor și bîrfelilor celor din nenorocire mulți, celor ce pentru moment nu ar putea fi dintre noi ne-am înjghebat treptat, treptat o tovărășie (nu o societate) de vre-o 40 de băieți cari au primit cu dragă inimă propunerea de a lucra, propunere mult discutată înainte de a fi pusă în aplicare.

Majoritatea sunt băieți de țară, cu durere pentru cei din sinul cărora s'au rîdicat.

După regiunele în care pot să lucreze ne-am împărțit pe 7 secțiuni în frunte cu șefi cari de drept formează așa numitul *Sfat al Fruntașilor* care necontenit caută adevărata normă de conduită. Impărțiți ast-fel pe secții, ce se adună fără paradă la cîte un băiet, cel puțin odată pe săptămînă, se studiază marile chestii de naționalism, se cetește și se comentează Neamul Romănesc cît și ni se apropie în chip cît mai sigur diferite subiecte de or-

din economic ca cele relative la agricultură, comerţ, industrie, higienă şi altele.

Pentru a menţinea entusiasmul băeţilor — pentru moment excelent — aceste convocări sunt adevărate cercuri culturale foarte interesante.

In lunile Martie şi Aprilie prin satele din jurul Botoşanilor vom organiza Duminicele şi sărbătorile, adevărate şezători distractive — culturale — economice (dat fiind că pentru moment naţionalismul e greşit înţăles).

Despărţiţi prin vacanţa cea mare, rămînevom totuşi strîns uniţi printr'o corespondenţă bine organizată.

Mijloacele de cari dispunem a lucra sunt diferite. Ne vom da silinţele ca toţi să intrăm în satele noastre deplin convinşi da menirea apostolatului nostru.

Sfărămînd barierile mai mult sau mai puţin fictive vom căuta să intrăm prin dragoste inspirată de menirea noastră în inima ţăranilor, să cercetăm plîngînd odată cu dînsul nevoile de care sufere, să-l mîngîiem şi tot în parte, pentru moment, să le insuflăm încredere în noi şi în cei pe cari îi representăm, devenind sfătuitorii fără pretenţii şi fără meschinării, a acestor suflete veşnic înşelate, formîndune ast-fel în ochii lor, personalitatea de care avem nevoe.

...Şi iarăşi ne vom reîntoarce la şcoală şi ne vom cultiva, şi ne vom forma şi vom forma şi pe alţii, vom veni apoi iar între ţăranii, cari vor fi simţit lipsa noastră, vom forma şezătorile cu caracterul ce inima ni-l va dicta şi atunci, atunci va fi realizarea visului nostru: vom propovădui renaşterea unui comerţ şi industrie naţională...vom fi ascultaţi, vom fi în fruntea cooperativelor, cari ne vor desrobi, vom împrăştia lumină şi lumina se va prinde.

Scumpi colegi. Se pare că sîngele ne clocoteşte în vine, că cere un exes de activitate pentru a înlătura ceea ce pînă acum făcea ruşine ţărei noaste.

Se ne unim puterile fraţilor, să fim noi cel puţin acea generaţiune de atîta timp aşteptată, care să sfarme nişte tradiţii ce ne înjoseau în proprii noştri ochi.

Gîndiţi-vă serios la cele ce scriindu-vă, le smulg din inima mea; e o cale foarte grea, foarte mult plină de crude încercări, dar e *posibilă.*

Sîntem noi oare cei chemaţi să formăm adevărata societate conductoare a destinelor Patriei noastre, vom avea oare în noi puterea de a înfrânge Interesul personal, punînd în lumina lui adevărată, programul ideal. *Ridicăte prin tine la lumină, pentru a putea împrăştia întunericul celor de care depinde însăşi viaţa ta şi a tuturor din sîngele tău.*

Dacă n'am spus tot, complectaţi-mă. Chibzuiţi mult, iată 2 săptămîni înaintea voastră şi înfrăţiţi-vă cu învăţătorii şi preoţii, cercetaţi-vă terenul şi întoarceţivă iarăşi, organizaţi-vă, munciţi şi veţi fi ai noştri, ai viitorului nostru a tuturora.

. . . . . .

Să fie vr'o legătură între *acest* apel şi actualele tulburări din Botoşani? Nu credem. In tot cazul el va da de reflectat acelora cari se îngrijesc cu adevăr şi sinceritate de bunul mers obştesc al ţării şi cari nu pot să nu fie convinşi că *nu* şcolarilor—fie şi chiar din clasa VIII-a—le este dat să conducă trebile şi să...fie prea pesimişti.

A.

Asasinatul din Bulgaria

— Cine era Dimitrie Petcoff? —

Dimitrie Petcoff, asasinatul prim-ministru al Bulgariei, era un om de o energie extremă, dar de o cultură foarte uşoară.

Primele succese le-a cîştigat pe cîmpul de luptă, în războiul rusoturc, în care luptase în rîndurile bulgare. In acel războiu el perduse mîna stîngă.

După terminarea războiului, Petcoff, lipsit de cultură, trebui să se mulţumească cu un post de copist la ministerul internelor. De aci fu concediat şi chiar condemnat, fiind că redactase o proclamaţiune în contra prinţului Alexandru Batemberg.

Mai tărziu intră în politică şi, după o scurtă activitate în partidul lui Karaveloff, el se alipi de politica energică a lui Stambuloff. Petcoff progresă repede, ajunse Primar al capitalei şi în scurt timp, dete oraşului Sofia, un aspect european, făcînd să dispară toate cuartierile turceşti, pe locul cărora se rădicară edificii moderne.

Dacă n'a fost om cult, a fost, în schimb, un excelent orator. Graţie acestui talent el luă locul lui Stambuloff, a cărui polîtică a urmat-o pînă a murit asasinat ca şi fostul seu şef.

Mai tîrziu el luă locul lui Stambuloff şi ca şef de partid continuă politica anti-rusească a acestuia.

*

In ziua de 6 Iulie 1895 Stambuloff fu ucis pe cînd făcea o cursă în trăsură împreună cu Petkoff.

Cînd la înmormîntarea lui Stambuloff, Petkoff voi să ţie un discurs funebru, focuri de revolver începură să se audă şi Petkoff fu nevoit să renunţe.

Litere-Ştiinţe-Arte

Se anunţă sosirea trupei de operetă a d-lui Marinescu—avînd şi pe d-ra Nora Marinescu—pentru o serie de reprezentaţii în luna Martie.

*

Surprizele unei reclame.

Pella—beneficientul de la 3 Martie ne putînd apela la...comisari pentru desfacerea biletelor a recurs la un afipt monstru expus la Thalia.

Publicul luînd figura simandicoasă drept o reclamă a lui Feraudy a dat năvală la biletele acestuia.

*

Astă seară Joi şi mîine Vineri Teatrul Naţional nu sufere de nici un...beneficiu. Asta vine cum s'ar zice că e beneficiul... publicului.

*

Se ştie că artistul Penel a avut cel d'intâi fericita idee de a reduce preţurile la jumătate, pentru representaţiile date în beneficiu, realizînd cel mai frumos cîştig cu piesa „Coralie & Comp."

Acum pentru închiderea sesonului de beneficii, în seara de Sîmbătă 17 Martie Penel cu parte dintre colegii sei, între care este destul să cităm pe excelenta artistă D-na A. Pruteanu, va da ultima representaţie cu preţurile pe jumătate. Se va juca nostima şi curioasa comedie „*Niobé*" vis caraghios în 3 acte.

La această hazlie piesă pot asista şi domnişoarele; biletele la agenţia Thalia-Maximovici.

*

Revista germană „Deutsche Rundschau" publică în ultimul ei număr traducerea unei nuvele romîneşti „Ionică" de d. M. Sadoveanu.

*

Este profeţia o ştiinţă? Este o artă? E greu de hotărît. In tot cazul îşi are literatura ei şi încă foarte vastă, aşa cum putem înregistra în această rubrică moartea „profetului" american Elie al doilea, întemeietorul noului Zion, pe malurile locului Michigan.

Profetul—d-rul Dowie pe adevăratul nume—izbutise a atrage asupra-şi luarea aminte şi căpătase zeci de mii de adepţi. La un moment dat a plănuit un atac cu armele asupra Newyorkului, — dar după puţin timp lumea s'a convins că are de face cu un aventurier şi un ambiţios care luase masca profetico-religioasă.

*

După A. Delbrück — citat de D. Dr. Roca — iată care e consumaţia anuală a alcoolului pe cap de locuitor. Franţe 16 litri, Belgia 13.4, Italia 13.2, Elveţie 11.9, Danemarca 11 8, Germania 11 2, Austro-Ungaria 9.5, Anglia 9.2 Ţările de jos 6.9, Statele-Unite 6.0, Suedia 5.4, Rusia 3.8, Norvegia 3.3, Bulgaria 3.0.

Cifra relativă la Romînia ar fi vecină cu acea a Suediei.

*

A apărut No. 2 din anul 18-lea al revistei *Arhiva*, organul societăţei ştiinţifice şi literare.

Ca de obiceiu revista conţine un bogat număr în care întîlnim versuri şi proză semnate de Riris, A. D. Xenopol, Dr. Hurmuzescu, T. T. Burada, Eugen Boureanul, Caton Theodorian, A. D. Atanasiu.

*

STRUNA ZILEI

NOCTURNA...

Societăţile de electricietate din Paris au suferit daune mari în urma grevei lucrătorilor de la uzinele electrice.

Nu ar putea uzina noastră
Păţi aşa un nenoroc,
Căci noapte şi'ntuneric fie,
Comptorul *ei* nu stă pe loc...

Informaţii

Inmormîntarea rămăşiţilor mortuare ale regretatului V. Vlădoianu se va face în Bucureşti, în cavoul familiei decedatului.

—

Data certă la care va începe concursul la examenul de capacitate la muzica vocală, care, după cum se ştie, se va ţinea la Iaşi, se va face cunoscut, prin înştiinţări ce vor fi afişate în sala paşilor pierduţi a universităţei—de îndată ce va fi comunicată din Bucureşti.

—

Cei trei studenţi ruşi, cari au fost găsiţi la Bădeni în timpul răscoalelor, au fost aduşi azi din Bucureşti unde li s'au luat interogatorii.

Un procuror era la gară şi a ordonat ca studenţii să fie duşi la poliţia de siguranţă.

D. C. Stere, protectorul studenţilor, se afla la gară.

*

Poliţia de siguranţă a cerut secretariatului un tablou cu numele şi domiciliul studenţilor basarabeni, înscrişi la universitatea de Iaşi.

Secretariatul a refuzat să împlinească această cerere, motivînd că aceste adrese aparţin numai autorităţilor şcolare.

—

M. S. Regele a conferit decoraţiuni următorilor 7 membri ai Camerei de Comerţ din Iaşi: d-lor V. Bogza, I. Ermacov, Gh, Ropală şi D. Arghiropol, Coroana Romîniei, în gradul de ofiţer şi domnilor C. D. Papană, Th. Lupescu şi I S. Ionescu în gradul de cavaler.

—

Din Iaşi s'au presentat la concursul de medici primari, care a început azi la Bucureşti, domnii doctori Benno Stenner, Al. Culianu şi N. Antahi.

—

Ministrul instrucţiunei a înştiinţat rectoratul, că demisiunea domnului profesor Anton Naum a fost primită pe ziua de 1 April.

Consiliul facultăţei de litere va interveni pe lîngă d. Naum ca să continue a preda cursurile până la toamnă. Dacă d. Naum va accepta, consiliul va interveni în acelaşi senz şi pe lîngă ministerul de instrucţie.

—

Numărul 26,277 care a cîştigat lotul de 500 lei şi premiul de 60,000 lei a fost cîştigat la Iaşi.

La Iaşi s'au vîndut 4 sferturi din care 2 au fost căştigate de d-na Drocmann şi de d. Isak Iosipovici.

Al treilea sfert a fost cîştigat de un evreu din Trg. Frumos.

Premiul de 60,000 se reduce dar la 30,000 lei şi netto la 26,400 lei.

—

Rectoratul universităţei a telegrafiat eri ministerului Instrucţiunei publice, că studenţii au refuzat să intre la cursuri, iar unul din ei a spus că din cauza arestării a patru camarazi au declarat grevă.

—

Convorbire cu un ţăran

Un ţăran din comuna Miroslava, judeţul Iaşi, arată, în cele ce urmează, cauza rescoalelor ţărăneşti.

Un redactor al nostru a intrebat azi pe un ţăran, fruntaş în comuna Miroslava, asupra cauzelor rescoalelor ţărăneşti.

— In comună la noi nu sînt resvrătiri. Sîntem în aproprierea Iaşului şi când ie nevoie mai mare, mergem în tîrg cu ouă şi găini, aşa că putem face faţă nevoiei.

In satele îadepărtate de oraşe, acolo e mizerie complectă, ţăranul moare de foame.

— Şi din ce cauză duceţi lipsa aceasta, şi cine ie de vină?

— Lipsa aceasta, o ducem, într'adevăr din cauză că n'avem pămînt, pe care să-l cultivăm şi cît este, preţurile sunt prea urcate la o falcie.

Vina însă—zece ţaranul—nu e a arendaşului, ci a Primarului, din cauză că, aceştia pentru cîţi-va lei, de la acei interesaţi, dau relaţii greşite Prefecturei de judeţ, despre situaţia ţaranului, şi cînd se termină contractul arendaşului de pe moşia statului, la întrebarea Prefecturei dacă nu sar putea arenda la săteni o parte din moşie, Primarul în unire cu notarul răspund că locuitorii au pămînturile lor în deajuns.

— Dar de ce nu reclamaţi?

— Nu, putem noi, să ne lăsăm, treburile şi să umblăm după reclamat şi afară de aceasta, d-v. nu ştiţi că toate reclamaţiile costă parale, şi din cauza aceasta suntem împedecaţi de a ne plînge celora care ne-ar putea face dreptate.

— Dar primarul nu e sătean de al dv.?

— Nu, fereascâ sfîntul, în puţine comuni, sunt primari de ai noştri; iar în majoritatea satelor sunt primari veniţi de prin toată lumea, şi care ademenesc cu băutură pe ţarani pentru a fi aleşi. Aceştia la rîndul lor, îşi compun consiliile comunale numai din oameni bătrîni, care nu ştiu carte şi care nu pot controla nici odată pe primar, cînd vre unul mai tînăr ar vroi să se aleagă în consiliul comunal, îi persecutat şi impns la dări mai mult de cît trebue.

Sunt sfaturi sătesti, dar acestea se numesc de primari şi tot din oameni cari nu sunt în stare să facă ceva pentru săteni şi nu ştiu dacă se întruneşte la un an odată pentru a discuta nevoile sătenilor.

Dacă mai marii noştri n'ar permite, ca ad-ţia noastră com. să fie condusă de orice venit în comună, cred eu, că Prefectura n'ar fi indusă în eroare cu rapoarte greşite; căci toţi aceşti noi veniţi prin comune, sunt capii răscoalelor, căci dacă sunt daţi afară din slujbe, ca primari, notari, etc. nu se dedau la munca cîmpului ci pîndesc momentul şi începe a face răscoale prin sate, ca să răstoarne pe primari cu consiliul şi să se aleagă ei. Noi ţaranii nu voim să facem răzvrătiri, căci ştim ce nenorociri sunt pe urma acestora, totuşi ar trebui să se ea măsuri pentru îndreptarea acestui rău.

—

D. revizor a raportat prefecturei ca să iea măsuri în contra consilierului comunal Dimitriu Pascal din cotuna Borşa com. Roşcani, care face propagandă printre săteni în contra şcoalei.

Mai mult, sus zisul în una din zile a venit turmentat în localul şcoalei şi a ameninţat cu bataia pe diriginte.

Prefectura va lua măsuri contra nedemnului consilier.

—

In ziua de 17 Mart va avea loc în localul Ministerului de comerţ o întrunire a tuturor preşedinţilor camerilor de comerţ din ţară afară de de cel din Bucureşti pentru a alege un representat ca membru în consiliul superior de comerţ.

—

Astăzi 1 Mart şcoala profesională St. Sava şi-a serbat aniversarea de 30 ani de la înfiinţare. Serbarea s'a început cu imnul regal cîntat de corul şcoalei sub conducerea d-lui Mahailescu după care d-na Cl. Gheorghiu directoara şcoalei a făcut o dare de samă de activitatea scoalei de la înfiinţare până azi. Elevele au recitat cîte-va poezii iar admirabilul cor a executat mai multe bucăţi.

Serbarea s'a încheiat la orele 11 jum. cu Deşteaptăte Romîne cîntat de corul şcoalei,

— —

Interpelarea de ieri.— Ni se scrie din Bucureşti, cu data de ieri:

In şedinţa de azi a Camerei, d. Ion I. Brătianu a adresat d-lui preşedinte al consiliului următoarea interpelare:

„Am onoare a interpela pe d. prim-ministru dacă nu crede că trebue să ia cele mai grabnice şi cele mai eficace măsuri pentru a pute capăt cît mai repede abuzurilor marilor trusturi arendăşeşti cari au provocat începutul nemulţumirilor în districtul Botoşani, pentru ca nu cum-va într'alt-fel protestările legitime contra speculatorilor muncei ţărăneşti să nu se întindă şi să nu degenereze în mişcări cu caracter primejdios".

*

Unii deputaţi au felicitat pe d. I. I. Brăteanu. D. Carp însă, e de altă părere.

D-sa spunea in culoare că dacă s'ar veni sub presiunea actualei mişcări, cu o asemenea lege,—primejdia ar fi şi mai mare.

D. Carp a adăugat că ceea ce a făcut d. Ionel Brătianu, formulîndu-şi interpelarea in aceste împrejurări este o mare greşală politică.

—

DIVERSE

— S'a distribuit de către societatea „Ţesătoarea sătenilor" care se ocupă cu creşterea gândacilor de matasă broşuri cu instrucţii asupra creşterei duzilor.

— S'a stins epizootia de variolă ovină din Satul-Nou plasa Măcin.

S'au ridicat toate măsurile sanitare.

— S'a stins epidemia de scarlatină şi morbilili în com. Galata, Bivolari şi Burueneşti.

— S'a declarat epidemia de difterie în comuna Bucium şi Morbili în Bădeni şi s'a stâns acea de scarlatină din Podu-Iloaei şi Tăuteşti.

— Jandarmii din Cîrniceni raportează că sentinelele au găsit în apropiere de Prut pe un individ fără acte care nu ştie romăneşte. Probabil că el e vre-un fugar rus.

— Femeia Catinca Şerban dispărută de o săptămînă de la domiciliul ginerelui seu din str. Cuza-Vodă, nu a fost găsită nici pînă azi.

— In pădurea Bărnova nişte ţigani cari culegeau uscături au fost atacaţi de 2 lupi.

Ţiganii cari deşi erau mu'ţi erau împrăştieţi prin pădure, au reuşit să se strîngă la un loc şi ast-fel numai cu mulţimea lor să sperie lupii.

— S'a declarat epizotia de febră aftoasă în com. Voineşti.

— In mahalaua Iarmarocului au fost găsite 4 vite ale locuitorului Iancu Ghiorghiu bolnave de febră aftoasă.

— Poliţia a arestat pe femeea Maria Dăniluc care a fost găsitâ vagabondînd. Asupra ei s'a găsit suma de 40 lei.

— Femeea Şeindla Floru din str. Bălţi No. 17 a reclamat poliţiei că eri noapte i s'a furat dintr'o camară prin ruperea lacătului mai multe lucruri de valoare.

— Poliţia a arestat pe femeia Anica Caciuc din str. Petru Rareş No. 15, supusă Austriacă, care a fost găsită fără acte.

— S'a stins epidemia de tuse convulsivă din com. Copou.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

59

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

— Dar e şi încercat, căci tu n'ai îndrăznit să pui net chestiunea. Cui porţi un interes aşa de mare pentru a lupta aşa cum faci de cîteva momente?

— Ei bine! bunicule, vreau să scap pe un vinovat!

Alice se sculase pronunţînd aceste cuvinte şi privea pe bunicul seu. Acesta se ridică brusc şi examină la rîndul lui pe nepoata sa.

— Ce-mi spui tu acolo, zise el, şi de ce nevinovat îmi vorbeşti?

— De un tînăr pe care-l cunoşti, arestat pe nedrept printr'o acuzare teribilă.

— Şi pe acest tînăr... îl cunoşti şi tu... mai bine de cît mine, poate?

— Da răspunse încet Alice.

— Nu se numeşte el Maxim?

Alice se aruncă în braţele bunicului seu, îşi spijini capul pe umerii sei şi începu să plîngă.

Bătrînul tresări, nepoata sa iubea pe acest tînăr!

Tînăra fată, ridicînd capul, înţelese ce petrecea în spiritul bunicului seu, şi nu ezita să meargă înainte.

— Nu ţi-am spus nimic, bunicule, pînă azi, zise ea, pentru că era o datorie a demnităţei mele ca să tac. Tu ai înţeles!

— Tu iubeşti pe acest tînăr?

— Da răspunse Alice cu o voce înăbuşită.

— Şi el te iubeşte!

— Oh! da, zise tînăra fată ridicînd capul.

Bătrînul, stringînd pe copilul seu în braţe, continuă încet.

— Te-ai uitat tu bine în fundul inimei tale, nu te înşeli oare, crezînd că iubeşti pe un om care poate ţi-ar deveni indiferent după o lipsă îndelungată?

De data aceasta Alice se degajă din braţele d-lui de Longpré şi ridicîndu-se, privind fix pe bunicul seu zise cu o voce sigură:

— Să mă înşel asupra valorii acestei afecţiuni! nu bunicule. Şi vreau să-ţi spun: să ştii că bărbatul iubit de nepoata ta nu poate fi altul de cît acela pe care l'a ales ca tovarăş al vieţii. Am ales, ca bărbat pe D. Maxim Marion; el e logodnicul meu!

— Logodnicul tău!

— Da ne-am mărturisit iubirea noastră; am jurat să trăim tot deauna unul pentru altul.

D. de Longpré privea pe nepoata sa cu un aier îngrijit. Aproape bolborosînd el întrebă:

— Dar, aceste mărturisiri, cum aţi putut să vi le faceţi in mijiocul saloanelor hotelului?

Alice, roşind, confuză, răspunse:

— Bunicule, simt astăzi că-s vinovată de a fi întîrziat să-ţi fac cunoscută purtarea mea.

D. de Longpré, pălind, aproape clătinîndu-se strigă:

— Vinovată! Ce vrei să zici?

— Am schimbat cu Maxim inelul de logodnă, aici în acest hotel. Eram singuri!

— Cerule!

— Ei bine, da! trebue s'o spun pentru ca să ştii bine că domnişoara Alice de Longpré iubeşte pe D. Maxim Marion pentru a-i fi sacrificat onoarea!...

— Nenorocită! Tatăl tău mi te-a încredinţat, şi...

— Bunicule, te înşeli poate asupra expresiei juste a cuvintelor mele. Priveşte pe nepoata ta bine în faţă ea e logodnica lui Maxim! Am sacrificat, fără nici o frică, reputaţia sau ceia ce se numeşte de obiceiu onoarea unei tinere fete, acordînd aici întîlniri acestui tînăr. Dar eu ştiam că e onest şi eram sigură că nu voi fi slabă nici odată.

Da, noaptea am schimbat, în aceasstă casă jurămintele noastre de amor, ne-am logodit în faţa imensităţei cerului, şi inimele noastre s'au unit; dar amîndoi am făcut un jurămînt, acela de a respecta, pînă la unirea noastră definitivă, această ceremonie a logodnei. Şi n'aveam eu oare datoria de a mă gîndi la mama mea moartă, care veghia de sigur asupra amîndorora?

Vezi, bunicule, tot sunt demnă de a purta numele de Longpré, căci te iubesc şi pe tine bunul meu părinte.

Bătrînul ascultă în linişte vorbele Alicei; aceasta continuă:

— Dar astăzi, puţin mă importă!

— Ce vrei să zici?

— Logodnicul meu, acela pe care-l iubesc, e în închisoare, nu numai onoarea sa poate fi pătată foarte grav, dar fără îndoială că şi viaţa lui e în pericol.

(Va urma)

Ultime informaţii

Răscoalele ţărăneşti

Zvonuri minciunoase---Adevărul lucrurilor —Aducerea studenţilor arestaţi.—Basărăbenii—Socialiştii—Judecata de astă-zi —Neliniște in Suceava.

Starea de nelinişte continuă, alimentată mai cu samă de zvonurile false şi tendenţioase respândite de farsori de prost gust şi pe care zvonuri o gazetă care vînează mereu gologanul le înregistrează cu o uşurinţă fenomenală.

Ast-fel după acele zvonuri pe ziua de ieri am fi avut o singeroasă ciocnire între rezerviştii creştini şi evrei sosiţi la cazarmă; cunoscutul arendaşi Rapaport ar fi fost ucis, în trei nuoi comuni s'ar fi constatat tulburări şi altele tot atît de boacăne.

Nimic nu este adevărat din toate acestea şi liniştea semnalată ieri de autorităţi se menţine fără ca cine-va să poată afirma cu precizie dacă acea linişte corespunde într'adevăr restabilirei ordinei sau este preludiul furtunei ce va izbucni la primavara, atunci când ţaranii vor eşi cu plugurile.

*

Un fapt interesant, însă, s'a întîmplat pe ziua de astă-zi şi aceasta nu pentru că lucrul semnalat va avea vr'o importanţă în sine ci pentru că pune capăt versiunilor puse în circulaţie de ziarul cu gologanul şi care vedea de acum omor şi izgonire de studenţi şi pentru că face zadarnică o agitaţie pe care unii pescuitori în apă turbure au căutat s'o facă.

Intr'adevăr cei trei studenţi romîni, originari din Basarabia, arestaţi la Bădeni au sosit astă-zi dimineaţă şi se află în plină libertate iar studentul Policron, arestat şi dat judecăţei pentru aţiţare la revoltă, a fost şi el adus iar tribunalul secţia I-a urmează să se pronunţe astăzi asupra mandatului de arestare emis.

Policron va fi apărat de d. Const. Stere şi după cît se pare tribunalul va inflrma mandatul întru cît lipseşte dovada că ar fi existat aţiţare. Există o singură depoziţie a unui jandarm, dar ea este contra-zisă de acea a doi alţi jandarmi.

In ce priveşte pe cei trei studenţi basarabeni D. Pîntu, I. Miţă, Niţă Sergiu, ei nici n'au putut fi daţi judecăţei întru cît arestarea lor s'a făcut pe cînd erau pe drum şi se duceau spre primărie, unde sub ochii autorităţilor vroiau să facă o anchetă şi să sfătuiască pe ţerani la o organizare sistematică dar să nu se dedeie la fapte anarhice.

Partea curioasă este că acei care duceau campanie de ani în contra lui Policron şi a studenţilor basarabeni arestaţi—care nu mai departe de cît în ultimul număr al „Neamului romînesc" sunt taxaţi de jidoviţi, aceia se agită astă-zi şi fac campanie pe tema arestării lor.

*

Tribunalul s. I se va pronunţa de asemenea şi în privinţa rechizitorului judecătorului de instrucţie prin care vre-o douăzeci de săteni sunt daţi în judecată pentru fapte prevăzute de art. 354 din codul penal.

*

La ora 2 şi 10, tribunalul terminînd dezbaterile în privinţa mandatului de arestare a studentului Policron, a infirmat mandatul şi a ordonat punerea sa în libertate.

*

Tribunalul secţia I-a confirmat astă-zi mandatele de arestare lansate în contra unui număr de 18 ţărani, acuzaţi a fi fost, unii instigatori, alţi ca autori ai crimei de devăstări, comise în localităţile unde s'a ivit lurburări ţărăneşti.

Cei 18 ţărani ale căror mandate de arestare au fost confirmate astă-zi, sînt toţi din Cotnari şi daţi judecăţei pent. u devastările de la Cotnari şi Hodora.

Ei vor fi daţi în judecată curţei cu juri, pedeapsa fiind aceea a recluziunei (art. 354)

*

Se crede că parchetul general nu va face apel în contra infirmărei mandatului de arestare al studentului Polichron.

*

Astă-zi vor fi aduşi în Iaşi 11 ţărani, care, din ordinul procurorului Haralamb, au fost arestaţi la Târgu-Frumos.

Camera de punere sub acuzare primind apelul procurorului, a menţinut mandatul de arestare lansat contra modistei Ana Wolfsohn.

D-niii consilieri Cernătescu şi Crivăţ au fost pentru menţinere şi d. consiler Suciu pentru respingerea apelului.

Universitare.— Rectoratul a inapoiat, membrilor comisiunei pentru cercetarea lucrărilor la catedra de patologie internă vacantă la facultatea de medicină, raportul pentru ca să-şi motiveze părerile şi să pună concluziile.

Se ştie că în doue şedinţe consecutive senatul şi consiliul facultăţei de medicină n'au luat nici o hotărire.

*

Senatul şi consiliul facultăţei de medicină, in şedinţa de la 27 Februar, luînd în discuţie raportul asupra lucrărilor la catedra de Anatomie descriptivă la facultatea de medicină, n'a recomandat nici un candidat.

*

Senatul Universităţii a delegat pe d. profesor Cozmovici aă represinte Universitatea din Iaşi la al VII-lea Congres internaţional de Zoologie care se va ţinea în August la Cambridge (Statele-Unite)

*

Domnişoara Virginia Pompic, una dintre emimentele studente ale facultăţii nostre de litere, a fost proclamată eri licenţiată în filosofie „Magna cum laude" şi felicitată călduros de juriul examinator.

*

Domnul C. Iancu a trecut eri licenţa în filologie modernă.

— Camerele de comerţ lucrează o statistică asupra practicărei comerţului ambulant prin comunele rurale din întreaga ţară.

Atît secţia I-a cît şi secţia II-a tribunalului au stabilit următoarea jurisprudenţă în materie electorală: pentru acei cari sînt înscrişi în listele electorale încă din anul trecut, faptul că actualminte dînşii se găsesc ca funcţionari în altă localitate nu impedică ca ei să figureze pe lista nnde sînt înscrişi, pe cită vreme dînşii n'au dat declaraţiuni de schimbare de domicilia.

Şcoala profesională Sf. Sava, care şi-a serbat astăzi jubileul de 30 de ani, este aşezată în ograda Bisericei al cărui nume îl poartă, a fost înfiinţată la 1 Martie 1877 în locul unui externat de fete ce funcţiona de la 1 Septembre 1864. In această şcoală se pregătesc eleve pentru croitorie, albituri şi flori artificiale.

Rezultatul de la proba a doua orală la examenul pentru înaintarea pe loc a învăţătorilor, este următoriul: Cogălniceanu Ion (Vaslui); Chicioroagă Alex. (Covurlui): Căpriţă Stefan (Brăila); Dodon Ion (Iaşi); Dimitriu C. (Iaşi); Dobreanu Vasile (Bacău); Dumitrescu T. (Bacău); Dragomir Kiriak (Bacău); Dimitriu Ion (Fălciu); Dragomir Teodor (Putna); Dobreanu Gh. (Putna).

Aceştia toţi au reuşit.

*

La proba de astă-zi, de practică pedagogică, ce s'a ţinut la şcoala „Carol I" au trecut examenul cu succes următorii 5 învăţători: Cogălniceanu Ion, Chicioroagă Alex., Dodon Ion, Dimitriu Const., Dobreanu Vasile.

Adouă probă de practică pedagogică se va ţinea mîine la şcoala „A. Lambrior".

In discuţiunea generală a budgetului vor lua cuvîntul domnii P. P. Carp, E. Costinescu, I. Brătianu şi Al. Marghiloman, din partea opoziţiei şi domnii Lascar Antoniu, N. Xenopol, B. Păltineanu, V. Arion şi alţii.

Ni se telegrafiază din Bucureşti că M. S Regele a primit ieri, la 6 ore seara în audienţă pe noul preşedinte al Camerei,

---

Rescoala din Podul-Iloaei

Inspectorul administrativ domnul G. Bogdan, a telegrafiat astă noapte procurorului general, că sunt temeri că în tîrguşorul Podul-Iloaei să nu isbucnească excese contra evreilor.

Telegrama spunea că procurorul Haralambie, care se află la Tîrgul-Frumos, a plecat la Podul Iloaei şi cerea ca parchetul să delege pe un procuror să plece la Tg-Frumos.

Astăzi dimineaţă cu trenul de 10 procurorul Skarleti şi judecătorul de instrucţie Erbiceanu, au plecat cel intăiu la Tg.-Frumos şi al doilea la Podu-Iloaei.

In acelaşi timp au intrat in oraş vre-o 200 de ţărani cari se adresau d-lui Erbiceanu, cerîndu-i să intervie pentru a li se da pămînt.

Magistratul i-a sfătuit să stee liniştiţi şi in ce priveşte pământul să se adreseze administraţiei.

Ţaranii indepărtându-se incepură a strica geamurile pe la prăvălii.

Autoritătile reuşiră să imprăştie pe ţărani

Dar după vre-o două ore ţăranii revenira in număr foarte mare.

Armata trebue să sosească din moment in moment, venind de la Hârlău.

La Podul-Iloaei a sosit un escadron de cavalerie, care a operat multe arestări. Mulţi din ţăranii, care fuseseră în Podul, au fugit spre satul Erbiceni, care este situat la 6 chilometri de Podul-Iloaei.

In acest moment ei devastează curtea arendaşului.

In Podul-Iloaei nu se află o casă nedevastată.

Din fericire nu este de înregistrat nici un omor.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 1 Martie

SENATUL

Prezidează d. N. Economu.

D. D. A. Sturza adresează primului ministru o interpelare identică cu acea anunţată ieri, în Cameră, de d. I. I. Brătianu, în chestia agrară.

D. Economu dă citire unei telegrame a d-lni senator Codrescu din Botoşani, prin care acesta afirmă că toate ştirile cu privire la răscoalele din judeţul Botoşani, ar fi simple născociri evreeşti.

D. Dissescu depune un proiect de lege prin care fostul Mitropolit Ghenadie este numit stareţ pe viaţă al mănăstirei Căldăruşani. Acestei mănăstiri i s'a mărit averea dându-i-se 200 hectare pămînt.

Lege militară

Bucureşti.—Ministrul de rezboiu a supus semnăturei Regelui decretul prin care ofiţerii care vor atinge limita de vrîstă între 1 April şi 1 Octomvrie vor fi puşi în retragere din oficiu.

In această categorie se află generalul Grozea şi maiorul Drăghicescu.

Inundaţii

Bucureşti. — Din judeţul Ilvov vin ştiri cari arată că inundaţiunile continuă să facă ravagii.

Iezerul, un afluent al Borcei, s'a revarsat şi apa a inundat două strade din oraşul Calaraşi.

Din toate părţile vin ştiri că inundaţiunile causează stricăciuni.

85 oameni au putut fi salvaţi de inec. Toţi se află in cea mare mizerie.

Apa continuă să se reverse asupra comunelor Flămînda, Plondu şi Ilfov.

Din Oltenita se anunţă, că Dunărea este mereu în creştere.

In aproprierea unei comuni, 1600 oi au fosl ajunse de curentul de apă. Oile au fost suite in bărci şi astfel au putut fi salvate.

Sînt mari temeri că şi domeniul regal „Monăstirea" va fi cuprins de apă, căci digul a început să se surpe.

Turburări agrare

Craiova.— 300 săteni din comuna Misulniţa, jud. Dolj, au întrat în Craiova şi au demonstrat înaintea localului Administraţiei financiare, protestînd contra aplicărei taxei de 5 lei. Cu toate că autorităţile au făcut totul să convingă pe săteni, aceştia au declarat că nu vor plăti, sub nici un chip, noua taxă şi că tot astfel vor proceda şi toţi ceilalţi ţărani din judeţul Dolj.

Partidul ţărănesc din Dolj a comunicat guvernului că faţă cu mişcarea agrară ce se semnalează în toate părţile ţărei şi pentru ca mişcarea lor să nu fie tălmăcită în senzul că el—partidul—ar întreţinea aceste agitaţiuni, partidul a suspendat orice întrunire şi propagandă.

Neliniște în Dorohoiu

Dorohoi.— *Din comuna Ibăneşti, judeţul Dorohoi, vin ştiri care indică că satenii s'au răsculat şi ameninţă nu numai să devasteze curtea arendaşului, dar că vor da foc fabricei de spirt.*

D. Petre Sfetescu, secretarul general, este aşteptat în localitate.

Amnestia acordată

Petersburg.—Ziarul „Nowoe Vremja" află că chestia amnistiei a fost rezolvită în mod favorabil.

Vor fi amnistiaţi toţi acei cari s'au făcut vinovaţi de delicte de presă, care au suferit condemnări de procese făcute pe cale administrativă şi pentru scrieri revoluţionare.

Teroriştii sunt excluşi de la beneficiile acestei amnistii.

Situaţia în Bulgaria

Sofia.—Prinţul Ferdinand al Bulgariei soseşte astă-zi la Sofia.

In cercurile Sobraniei există credinţa că în împrejurările grele prin care trece acum Bulgaria Prinţul nu va provoca criza ministerială şi că va încredinţa lui Ghenadieff preşidenţia consiliului de miniştrii.

Un amînunt interesant. Două ore după asasinarea lui Petkoff, Prinţul Ferdinand a telegrafiat ministrului Cancioff să ia măsuri ca nicî un document din arhiva particulară a lui Pettkoff să nu fie dat publicităţei.

Lupte între soldaţi şi Greviști

Belgrad.—Mari lupte au avut loc astăzi dimineaţă între lucrătorii greviştі şi jandarmi.

Din partea lucrătorilor au fost trei morţi şi 5 răniţi.

Jandarmii au lasat şi ei un mort pe locul unde a avut loc lupta.

UKAZ IMPORTANT

Londra. — *Ziarele de aci află că Ţarul a dat un ukaz prin care Nicolae Nicolaevici este numit generalism al armatei şi marinei ruse.*

Nicolae Nicolaevici va pleca în ziua de 28 în Finlanda.

In cercurile din Viena vestea plecărei în Finlanda se interpretează în senzul că în ziua de 28 Duma va fi dizolvată şi în acest caz membrii Dumei s'ar putea întruni din nou aci spre a întocmi un nou protest.

Atentat anarhist?

Colonia.— *Ziarul „Kölnische Zeitung" află din cercurile oficiale din Paris că cele petrecute cu cuirasatul Iena sunt considerate ca opera unui anarhist, aceasta mai cu seamă că arsenalul din Toulon şi atelierile din Port furnică de anarhişti.*

Dovada că este aşa este faptul că anul trecut, la 26 Noembrie, vaporul „Algesiras" a fost aruncat în aer în condiţiuni absolut identice.

In Paris s'a început o colectă naţională în favoarea familiilor victimelor celor ucişi. Creditul Lyonez a subscris suma de 20,000 lei.

Ministrul marinei Thomson a vizitat pe toţi ofiţerii salvaţi şi a cules informaţii în privinţa condiţiunelor în care s'a petrecut catastrofa.

Dintre marinarii rîniţi 12 au încetat astă noapte din viaţă.

E. HEROVANU
AVOCAT
şi a mutat biroul în strada Stefan-cel-Mare casele episcopiei catolice.
Ore de consult: de 3 la 6seara.

Dr. A. Steuerman
Str. GOLIA No. 13
Medic al Societăţei Fraterna-Păcurari şi al Tramvayului electric
Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.
Practică: Vaccinări şi Revaccinări

UN STUDENT se oferă ca meditator într'o familie, în schimbul pensiunei.

Casa S. HAIFLER
Vinde losuri de ale
LOTERIEI REGATULUI ROMÂN
PE CLASE

Cl. I I	1.50	Lei	1/8
	3.00	«	1/4
	6.00	«	1/2
	12.00	«	un los

Casa Haifler fiind fondată în anul 1880, onor. public, o poate onora cu încrederea sa.

Anunciu

De **inchiriet** sau de **vînzare**, chiar de pe acum, **O VIE LA COPOU** lîngă primul rond-point.

Pentru informaţiuni a se adresa la D-l A. Ciurea strada Coroi No. 4.

Dr. L. Silberstein
Strada Arcu 10
(Peste drum de casele Negruzzi)
Consult. de la 10—12 dim. şi 4—6 seara.
Ore, de consult: 4—6 p. m.

Ecaterina Rîşcanu
Moaşă premiată
IAŞI.— 60, Strada Uzinelor.

Licenţiat sau Asistent
poate ocupa postul în farmacia D, Herzenberg, Iaşi.

D-ra Natalie Neagu
Pasajul Maca-Vilacros.
Calea Victoriei 32.
Bucureşti.
Rochii şi Confecţiuni.

Jeune savant de Budapest sa chant à fond le hongrois, l'allemand, le français, l'hébreu et parfaitement l'italien, l'anglais, le latin et le grec, ainsi qu'un peu de roumain, cherche situation journal.
Donnerai aussi lecons.
S'adresser à l'administration, sous les initiales S. F.

SIROPUL Drului ZED
are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătore a le opiului.
Foloseşte de minune în contra **irritaţiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusci măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.
Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

BROSSE A TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GABIEL
27, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

SECRETUL DIVULGAT

Ori-ce posesor de Gramofon poate imprima singur voacea sa prin ajutorul noului aparat care se aplică pe ori-ce Gramofon. Costul lei 40. Plăci virgine foarte ieftine.

ROMÂNIA MUSICALĂ
FINKELSTEIN
Iaşi.—Str. Lăpuşneanu 24
furnisorul tuturor şcoalelor cu note de muzică, viori, mandoline, coarde italiene şi toate instrumentele muzicale.

TEODOR PISOSKI
AVOCAT
— 6, Strada Unirei 6 —

NUMAI LA
Fotografia artistică WEISS
Piaţa Unirei (Otel România) Iaşi
se poate căpăta fotografe ideala
5 Lei, 12 fotografii platinotipie.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de tară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'onna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILŌRI, COPIILŌRI, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt ceĭ doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din ceĭ mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din celĭ mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitatiuni şi contra faceri. — A exige acésta semnătură in patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

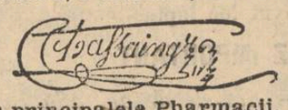

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.
şi Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Sansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

L O I Z A

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi, —*strada Stefan-cel-Mare*— **Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

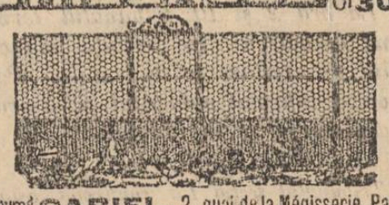

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré....	1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places.....	7 [illegible]

Envoi franco de l'Album sur demande

POUDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6fr 50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix : 0f 50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rind în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV. -No. 86. -Sâmbătă 3 Martie 1907

Răul absenteismului

Mergeam întru una din zile cu prietinul meu Sebastian Moruzi, distinsul deputat al colegiului III de Suceava, în trenul spre Ruginoasa. In mersul repede al trenului chestiunea s'a întins asupra mișcărei economice de la țară, asupra lățirei băncilor populare, asupra vîrtoșiei elementului romînesc în părțile Moldovei, unde e mai expus înriuririlor celor streini de neam și rasă.

Rari momente mi-au fost mai prielnice și rare ori mi s'a întîmplat, și cad mai de acord cu cineva, ca cu dl Sebastian Moruzzi asupra unor chestiuni așa de vitale și de veșnică actualitate. Dl Moruzzi e un tînăr proprietar foarte iubit și stimat în cercurile lui; se interesază de toți și toate, nu-i sătean, ori funcționar rural care să nu convină zilnic cu d-sa, și rostul acestei zilnice atingeri cu cei de jos e un des prilej de înălțare și întărire a celor mici. La fie-care pas al săteanului se întâlnește și proprietarul, casa lui, cultura lui, persoana lui, totul e pus la dispositia tuturor și sătenii se simt în largul lor supt aripa ocrotitoare a marelui proprietar.

Sfătuitor la nedumerire, ajutător la nevoie, îmbolditor la șovăire, nu e nici o mișcare în cercul înriurirei sale, care să nu-l găsască gata,

Micul comerț se întărește în mînile rominilor: economia săteanului sporește supt imboldul său; munca rodnică e ajutată; școala și biserica își văd sprijinul în proprietar; cel mic găsește dreptatea dată cu nepărtinire; chiar autoritățile administrative sînt infrinate din escesul lor de zel. Puterea, averea, trecerea o pune în serviciul celor mici.

Dar închipuiți-vă că de la un capăt la altul al țărei cei 3000 de mari proprietari ar avea aceiași acțiune legată și îndrumătoare spre binele obștesc, n'ar fi țară mai fericită ca a noastră, unde la poezia cîmpului cu holde aurite, cu brazdele dătătoare de mană, s'ar asigura o populație bine diriguită, bine hrănită, mulțumită ca acele descrise de Fenelon în Télémaque.

Dar nu, nici toți proprietarii nu sînt ca modelul adus de noi, fără lingușire, fără părtinire: sînt puțini ca el; mare majoritate trăește departe de săteni; își petrec viața prin țări străine, vorbesc o limbă străină de săteni, primesc o educație înstrăinată, poesia țării li-e străină și legătura morală le lipsește.

Străini de sufletul săteanului, nu privesc moșia de cît ca un dătător de avere, gata a o cheltui prin străini sau cluburi istovitoara cu jocul de cărți.

Hazardul și cărțile ruinează tocmai pe acei care ar trebui să fie pildă de muncă și economie. Personal ca viață înrîuritoare prin puterea esemplului la foarte puțini le-a trecut prin cap să fie modele educative celor mici. Iar cei cari au cercat o mișcare industrială agricolă au pus'o pe o scară așa de mare că nu se poate imita de cei mici, mulți și slab progătiți economicește.

Pe lîngă acest rău isvorît din lipsa de educație socială a marilor proprietari, mai există și altul al *pluralității* moșiilor și a latifundiilor In măsura in care scădeau economice a exploatării directe a moșiilor de către proprietari, în acea măsură se sporea numărul arendașilor creștini și necreștini.

Lăsat săteanul în sama arendașului, i s'a înrăit starea lui economică și s'a intins exploatarea nemiloasă a celor mulți și de jos. Dacă mâne s'ar publica cele 3000 de contracte agricole s'ar vedea, că și pentru apa și iarba gâștelor se plătește dajdie in natură, și chiar pentru lutul de lipit prispele.

Chiria pămîntului scumpită se plătește îndoit de scump prin muncă, pămîntul i se măsoară falș și sistematic e jupoiat de dreptul său.

Nu e țară în lume, unde să se vadă mai mult lipsa marelui proprietar de la moșia lui și unde sistemul arendării să fie intins așa de mult ca la noi.

E o boală aceasta; și dacă prin nepăsarea celor de sus se lasă răul să se coacă și să spargă buba, e dreptul celor de jos să deschidă din cînd în cînd ochii celor de sus, că dacă n'a ajuns încă la os, e prea subțire stratul muscular pentru a nu fi zguduiți noi toți, așa zisa pătură suprapusă de mișcarea mare, largă și adîncă a temeliei statului.

Să luăm aminte dar.

Gh. Ghibănescu

DEVASTARILE

Un orășel situat la o mică depărtare de Iași a fost ieri teatrul unor scene înfricoșătoare și aceste scene sunt prima dovadă patentă că în dosul luptelor agrare se ascund și multe alte gînduri.

La Podul-Iloaei, unde toată siguranța este încredințată unor gardiști în număr total de 12, au invadat ieri 700 de țărani și până a veni ajutoare de la Hîrlău, toate casele locuite de evrei și toate prăvăliile ținute de ei, au fost literalminte devastate.

Ori, casele devastate nu erau locuite de arendași și prăvăliile nu erau ale arendașilor și deci întrebarea care se pune este: de ce au fost devastate? De ce-au fost maltratați oamenii?

Agitațiunile serioase dar pacinice pe tema agrară, noi le admitem, noi le dorim, fiind-că s'a făcut destul pentru cultură, destul pentru armată, destul pentru toată lumea: să se facă și pentru săteni.

Dar cu mijloace de acelea cu cari s'a operat ieri în acel colțușor de mizerie, se compromite cauza cea mare, cea sfîntă, se silește la măsuri extra-ordinare și se înmormîntează iar o chestie, care, tocmai fiindcă prea de multe ori a fost silit înmormîntată, nu poate ajunge la ideala deslegare.

Țăranii cer pămînt; cer o legală taxare a prețului fălcei de pămînt și cer legi, cari să pună capăt unor exploatări neomenești.

Toate cereri drepte. Dar la dreptate nu se ajunge pe căi rele și prin măsuri sălbatice.

Din sînge nevinovat, n'a izvorît încă Dreptatea. Evreii din Podul Iloaiei nu sunt vinovați de toate nedreptățile ce s'au făcut și devastările de ieri nu vor putea aduce rezultatul urmărit.

Că totul este opera unor instigatori — nu mai încape îndoială.

Și dacă nu se vor lua măsuri urgente pentru descoperirea acelor instigatori, va curge sînge mult și, în cele din urmă, va îneca din nou chestia agrară.

O SENTINȚA

Patriotul a pronunțat o sentință foarte severă în contra noastră. O sentință redactată în puține cuvinte: *Opinia* nu este ziar conservator.

In *Patriotul* nu s'a tipărit numele *Opinia*. Nu este de demnitatea acestui ziar aristocrat, ca să citeze numele unei oare care gazete de provincie ai cărei redactori n'au măcar onoarea să-și primească simbria din mîinele delicate ale d-lui Ștefan Iliescu.!

Dar să ne întoarcem la sentință. Firește o atacăm în fals și declarăm că *Patriotul* are cel mult dreptul de a pronunța sentinți d'intre acelea cari sînt de competința absolută a tribunalelor de notariat.

Intre noi și *Patriotul* nu pot fi sentinți, fiind-că nu poate fi judecată.

Dar sentința aceea, dreaptă sau ridicolă, de ce a pronunțat'o ziarul de la șosea (o variantă la ziarele de bulevard).?

Fiind-că i s'a părut că noi n'am strigat „ura" la complectarea ministerului cu d. dr. Istrati.

Cu acel prilej noi n'am constatat de cît un fapt, pe care l'a constatat toată lumea anume: că la citirea decretului privitor la acea concentrare, deputații se aflau la bufet așa că am fost privați de doue manifestațiuni politice: de aplauzele călduroase cu cari deputați ar fi salutat importantul eveniment și de discursul pe care noul sfetnic al Tronului l'ar fi ținut cu acel prilej.

Nu era oare naturală presupunerea noastră?

Complectarea unui minister, mai ales în momente delicate, se face după o prealabilă consfătuire cu toți fruntașii Parlamentului, aderenți ai guvernului.

Apariția d-lui Istrati pe banca ministerială, a fost deci rezultatul unei asemenea consfătuiri și, natural, cetirea decretului ar fi provocat entusiasm.

Dar nu s'a putut aplauda și dacă a aplaudat d. Toncescu, care nu se afla la Bufet, credă *Patriotul* că d. Toncescu este majoritatea însă-și, noi nu credem.

Și dacă n'a avut cine să aplaude, noul ministru n'a avut cui respunde.

Așa am argumentat noi și această argumentare cinstită ne-a atras aceea gravă sentință.

Hotărit; intre noi și Kissefeliști nu poate fi înțelegere bună.

Cu multă satisfacție facem această constatare.

Interpelarea de la Senat

D. Dimitrie Sturza a făcut intocmai ca și d. Ionel Brătianu: a interpelat pe primul ministru în privința trusturilor și ca și d. Ionel Brătianu crede că a făcut lucru mare, crede că chestia agrară se poate confunda cu trustul fișeresc. Aceasta înseamnă că liberalii n'au nici acum soluțiune bună în chestia agrară.

Lucrul nu este surprinzător. De cînd au intrat în opoziție, liberalii, preocupați de chestii interne de partid, n'au avut vreme să se pregătească pentru zile grele.

Căci dacă n'ar fi așa, dacă domnii Sturza și Brătianu, ar avea soluțiunea în chestia țărănească, cum s'ar putea ca, în momente atît de delicate, cînd o conlucrare a tuturor partidelor se impune, să se interpeleze nu în chestiunea propriu zisă, ci într'o latură a ei.

Să presupunem că se vor lua măsuri contra trusturilor și foarte bine s'ar face.

Atunci ce s'ar întîmpla? S'ar da rezolvire chestiunei însă-și?

Dar chestia agrară nu datează de la afirmarea trusturilor. Ea a existat și cînd falcea de pămînt se arenda cu 15—18 lei și acum cînd trustul a rîdicat'o pînă la 60 și 80 lei.

Chestia trusturilor nu este măcar o chestiune pe care liberalii o exploatează în în mod sincer.

Ea se poate tălmăci mai mult ca o manie în care liberalii văd, nu se știe pentru ce, pe unii fruntași ai partidului conservator.

Prin urmare să se știe că atât interpelarea de la Cameră, cât și acea de la Senat, sunt simple mofturi și că nu trusturile au creat chestia agrară, ci tocmai lipsa unei bune legi agrare, a dat naștere exploatărilor.

CATE-VA NOTE

Nici pentru Duminica viitoare nu se anunță o extra-ordinară întrunire liberală. D. Sturza, impresarul acestor întruniri, ar încerca să înjghebe un nou repertor.

Dacă faptul este adevărat, atunci putem garanta că întrunirea liberală nu va mai avea loc.

Căci două lucruri nu se vor putea întîmpla în țară: ca d. Sturdza să-și schimbe felul de a vorbi și ca d. Ioan Nădejde să poarte ochelari curați.

*

Acel faimos Rapaport, care a putut produce atît zgomot într'o țară care vrea să se agită pe gratis, a luat o vie parte și acum cu prilejul răscoalelor.

La București se zvonise că Rapaport ar fi fost ucis. Ziarele care se tipăresc noaptea au telefonat și telegrafiat în toate părțile spre a verifica zvonul.

Și Rapaport trăește! Fi pe pace dulce țară!

*

La tribunal a fost ieri mare agitație.

Confirmări de mandate cu duzina.

Eroii de la Cotnari și de la Hodura presenți în persoană.

Un avocat, ne-avînd ce face, întreabă pe unul din țărani:

— Tu vreai pămînt?

— Nu, răspunse întrebatul: eu vreau rachiu.

D. Sturza a interpelat ieri în Senat asupra trusturilor de moșii.

*

D. Sturza este el însăși un trust: om de casa Sturza-Gortchakoff, secretar perpetuu, procurist general, director al Creditului, președinte la diferite societăți—uite un trust în toată forma asupra căruia d. Sturza ar face bine să-și adreseze o interpelare.

Intîmplările întristătoare s'au produs ieri și astă-noapte în județ; după devastările de la Podul-Iloaie au urmat încăierările de la Popești și sîngeroasele întâmplări de la Vlădeni; de asemenea evenimente importante s'au produs în străinătate.

Asupra tuturor acestora cetitorii găsesc cele mai bogate amănunte în corpul ziarului.

OAMENI ȘI LUCRURI

GLOSSE TEATRALE

O ciudată atmosferă domnia aseară în sala pe jumătate goală a teatrului. Excelentul Féraudy a călcat cu piciorul stîng;—s'ar fi zis că ceva din indispoziția generală legată de tristele evenimente,—răscoalele—se resfringea în nereușita acestui spectacol diutăiu al minunatului artist. Și atunci mi-am amintit încă odată filosofica reflecție, de acum 10 zile încă, a directorului agenției Thalia.

— Nu știu cum, dar nu toți artiștii mari au *noroc*.

Și în chestii de noroc, omul are experiență, căci are și lotărie....

*

S'ar putea zice că am avut o piesă în trei... antracte; lungi infinite, inexplicabile antracte în care intră și întîrzierea primei ridicări de cortină. Era poate o pregătire a publicului pentru lungimea uneori prolixă a dialogurilor din piesă, dăunătoare în primul rînd admirabilului Féraudy și trupei sale alese.

Piesa e un paradox, fără farmecul originalității. Eroul—un „grincheux" plictisit și plicticos amintind când pe Vieux Marcheur, cînd pe.... Priola — ambii eroi de dată mai nouă, nu-i vorbă—n'a putut interesa publicul. Iar către sfârșit asistăm la un... jubileu de 40 de ani al unui amor uitat.

Ori cît ai fi de predispus la sentimentalism, nu-ți poți reținea rîsul cînd asiști la o atare reînviere—de dragoste uitată.

Patru-zeci de ani! După un interval atît de lung poezia nu mai ajută la nimic: simțirea e irosită, amorul are peruca bătrîneței, spatele se încovoaie, dinții se răresc, vocea se îngroașă, iar elementul de sublim a făcut nenorocitul pas către.... ridicol.

Așa e lucrul în realitate și contra fatalității nu putem face nimic. De aceea în locul simpatiei așteptate, publicul întâmpină numai cu zîmbet de indiferență atari scene, mai cu seamă într'o piesă așa de.... ireparabilă, ca al lui Lemaître.

*

Octave Mirbeau afirmă el însuși că Féraudy a creat un rol nemuritor din figura lui Isidore Lechat. Piesa însăși fiind puternică, vie, interesantă, ne putem aștepta la o seară și o plăcere rară. Va fi cu atît mai bine venită cu cît aseară nici piesa, nici... caloriferele n'au prea încălzit sala. Altă dată—te mai înfierbânți cu aplauzele, ceea ce n'a fost cazul cu piesa academicianului Jules Lemaître, dramaturg *rece* prin excelență, ceea ce a împiedecat publicul să răsplătească cu meritatele aplauze admirabila interpretare și corectitudinea artiștilor.

Succesul de aseară a fost așa de mic încît nu l'am putut descoperi nici cu binoclul vecinei mele de stal, — cea mai spirituală vecină ce poate dori cine-va în cea mai frumoasă seară de teatru.

Rodion

Poeții nu iubesc

Scriitori și reviste — Poeți vechi și poeți noi—Lirismul romîn—Ultimele producțiuni—Femeile scriitoare—Două generații —Visătorii.

Observatorul conștiincios care din datoria publicisticei sau numai chiar din datoria profesională, urmărește periodicele noastre literare nu poate să nu fie isbit de un fapt, original în felul său—și anume lipsa poeziei lirice propriu zise,—dispariția din cele mai noui producțiuni poetice a celei mai fecunde teme, a celui mai obicinuit motiv de inspirație în literatura tuturor timpurilor: *iubirea*.

Să nu se creadă că exagerăm; că e numai o temă de... inspirație pentru cronicarul setes de subiecte zilnice spre a-și alimenta coloană cu actualități atrăgătoare. Faptul e real și destul de bizar.

Pre cît mă ajută memoria, nu pot zice că am citit în cele mai recente numere ale revistelor noastre ceea ce numim — în limbagiul cam trivial, e drept—o poezie de dragoste, — de natura acelor inspirații lirice cu care trecuta generație a poeților noștri știa atît de bine să farmece, să cucerească sufletele cetitorilor și în acelaș timp popularitatea acea dorită și dulce,—popularitatea care mîngâie inema poetului ce-și aude cîntecul repeta din gură în gură, trecut din suflet în suflet, și servind drept graiu de înțelegere între miile de ființe ce se iubesc...

*

Iată revista—vechea și mereu reînoita publicație—astăzi a d-lui Mehedinți. Versuride O. Carp și de Cerna. Par'că e în ale celui din urmă un suflu de lirism amoros, dar atît de timid și de ascuns,—s'ar zice că tînărul scriitor e jenat cînd se abate de la temele și meditările filosofice. Iată o sumă de alte reviste. cu alte nume, cu alți zei. Poetul Coșbuc își plimbă muza prin pustiile istorice ale Egiptului, făcînd artistice jonglerii de ritm și de rimă. In revista de peste munți Octavian Goga, ca de obiceiu, atinge strunele duioase ale cîntărei pentru cei umiliți: „Cîntecul pîinii"—trecînd pe dinaintea noastră aceleași accente ale aceleiași plînsori. Iată încă o revistă proprietatea poetului Iosif, traducînd... psalmii lui David,—nici măcar „Cîntarea cîntărilor"...

In revista d-lui A. D. Xenopol poeții se restring de asemenea la meditări și cugetări filosofice: ea n'a cultivat de altfel, nici odată nota prea personală a lirismului tînăr.

In revista d-lui Ovid Densușanu—acelaș lucru.

In publicația d-lor Stere și Bujor, poeții Carp, Stavri și alții se consacră pastelului, culorilor descriptive.

Doar din cînd în cînd cîteva amintiri —datînd cu mulți ani în urmă, ale d-nei Chernbach, readuc inspirația amoroasă.

Se fie dat oare numai femeilor scriitoare rolul de a salva în poezia noastră contimporană nota lirică, în variațiunile ei de la timida iubire pînă la îndrăsnelile inspirațiilor erotice? S'ar părea, judecînd după numeroasele bucăți apărute în ultimele numere din revista d-lui Chendi, din revista d-lui Gorun — foastă revistă esclusiv femenină — și unele publicațiuni de peste munți.

Dar nu mai sunt oare alți poeți tineri, —preoți cari pot ține sus facla nestinsă a iubirii?

Ei bine, nici la numerosul grup de scriitori talentați grupați astăzi în jurul revistei d-lui M. Dragomirescu nu se dezminte—constatarea noastră. Din cîte ne amintim din ultimele numere,—tot descripția, meditația filosofică predomină. Talente însemnate sau mult promițătoare arată aceeași sfială sau.. nepăsare pentru dragoste în inspirațiile lor. Bucățile excelente semnate de D. Nanu, M. Codreanu, P. Cerna, Radu Rosetti, A. Mîndru, Corneliu Moldovanu se ridică la înălțimea celor mai senine și frumoase cîntări—dar la nici unul nu găsim—iubirea. Ba, în revista citată ne întîmpină unul,—excelentul poiet Cincinat Pavelescu care mai susține doară stindardul părăsit. Intre *ode* și *pasteluri*—face loc și cîtorva strofe minunate consacrate iubirii—nu garantăm însă că versurile sunt inedite—dar e vădit lucru că și acest vioiu cîntăreț al atîtor *Lieduri* sentimentale se presimte o abatere, un început de preferință pentru subiectele filosofice.

*

Seceta aceasta pe cîmpul liricei sentimentale e un fenomen caracteristic. Nici odinioară, sub domnia sectarismului socialist, revistele nu se resimțiau atît de puternic de o atare lipsă. In „Contemporanul" zîmbeau șagalnicele cîntări ale lui

Gheorghe și a Corneliei din Moldova. Mai tîrziu revista d-lui Gherea a apărut acel superb poem al d-lui A. Vlăhuță :

Iubire, sete de vieață
Tu ești puterea creatoare..

Nu tăgăduim : sunt în literatura română nume glorioase cari au cucerit nemurirea fără titlul de poiet liric—în senzul celor de mai sus. Așa, Coșbuc care n'a iubit de loc—el, personal—nici în *Balade și Idile* nici în *Fire de tort*. Cel mult dacă au pătimit cîteva din drăguțele sale eroine. Duiliu Zamfirescu n'a cultivat nici d-sa inspirația lirică în plasticele d-sale versuri. Volumul *Rîndunel* al d-lui O. Carp nu conține nici o strofă de iubire,—afară poate de vr'o traducere din Heine. Iar printre poieții mai noi Octavian Goga în volumul său e de aceeași discrețiune. Dacă nu ne 'nșală memoria prima lui poezie lirică a apărut—cel puțin aici în țară—în urma volumului și abia după...logodnă :

Mireasa mea albă cu chipul bălaiu,
Ascultă a nopții povață...

Și după cum era de așteptat,—dat fiind genul poeziilor lui Goga—poezia nu e dintre puținele bucăți desăvîrșite ce ne-a dat poietul transilvănean.

*

Explicația ? Nu e rostul nostru s'o dăm; ne mulțumim a constata și a aștepta. Poetul liric al zilei de mîne o să răsară. Generația poeților de azi e alcătuită din cîntăreți trecuți de vîrsta caldelor avînturi, blazați și mai mult ori mai puțin... însurați.

Cetitori egoiști, noi dorim poeților să iubească și nu...să fie iubiți ; am vrea chiar uneori să sufere, să geamă, să dorească, —pentru ca din marile lor dureri—precum zice Heine — să facă acele cîntece mititele și delicioase... De o cam dată însă domnește tăcere. Poeții zilelor noastre scriu, dar nu cîntă ; compun, dar nu visează, au mai mult talent decît simțire.

E vremea altora poate și acești alții—cei așteptați vor răspunde, la rîndul lor ; chemării pe care cu ani în urmă o rostia —unul din poeții neamului :

—Unde ne sunt visătorii ?...

As.

Legiferarea dreptului de autor

I

Principiul proprietății literare și artistice, adică dreptul autorului unei opere de artă sau literatură de a se folosi și dispune, în mod exclusiv, de dînsa și de a'i transmite beneficiul urmașilor săi, a fost multă vreme contestat și nesocotit ; mari nedreptăți s'au comis, în trecut, cu scriitori și cu artiștii, cari mureau de foame, pe cînd contrafăcătorii și reproducătorii se îmbogățeau din fructul creațiunei lor.

Primul punct de plecare pentru o îndreptare în această privință a fost legea franceză din 19 Iulie 1793, care, sub imboldul ideilor generoase ce însemnară finele secolului XVIII-lea, recunoscu autorului național sau străin dreptul ce avea asupra operei sale.

O serie de legi și de decrete—precum decretul din 22 Martie 1805 asupra drepturilor proprietarilor pe operile lor postume ; decretul din 8 Iunie 1806 asupra teatrelor ; decretul din 5 Februarie 1810 asupra librăriei și imprimeriei ; codul penal din 1810 ; legea din 3 August 1844 asupra dreptului văduvelor și copiilor pe operile dramatice ; decretul din 28 Martie 1852 asupra proprietății operilor literare și artistice publicate în străinătate ; legea din 8—19 Aprilie 1854 asupra dreptului de proprietate garantat văduvelor și copiilor autorilor, compositorilor și artiștilor și în fine, legea din 14 Iulie 1866 asupra duratei drepturilor urmașilor pe operile autorilor lor,—veniră să întinză și să întărească principiul proclamat de legea din 1793.

In timpul acesta, mișcarea se comunicase și la alte țări, și Italia, Germania, Spania, Țările-de-Jos 'și dau toate silințele să acorde și ele proprietății literare și artistice o legislațiune demnă de însemnătatea ei.

Dar lucrul înaintă cu greu, și jaful literar și artistic continuă, cu toate măsurile ce se luau pentru a'l combate, de oare-ce acele măsuri erau locale, nesuficiente, ineficace, supuse la formalități costisitoare și adesea foarte greu de îndeplinit.

Atunci, prin inițiativa și stăruința cîtor-va autori iluștri și plini de zel, începu era congreselor, cari aveau de scop de a ormula mai bine și mai precis dorințele scriitorilor și artiștilor și, prin atmosfera favorabilă ce se va forma în jurul aspirațiunilor lor, de a sili pe diferitele guverne să ție samă de ele.

Putem cita, în acest sens, congresul ținut la Bruxelles în anul 1858 ; pe cele ținute la Anvers în 1861 și 1877 ; pe cel ținut la Paris în 1878 ; în fine, pe cel ținut la Berna în 1886, sub prețidența lui Numa Droz, ajuns mai tîrziu prețedinte al confederațiunei helvetice.

Acest congres, care este unul din cele mai însemnate ale secolului trecut, încoronă opera întreprinsă și puse bazele convențiunei internaționale, numită de Uniune, pentru protecțiunea operilor literare și artistice, semnată la 5 Septembrie 1887, în palatul federal din Berna, de plenipotențiarii desemnați de 10 State, și anume : Franța, Germania, Marea-Britanie, Italia, Spania, Belgia, Elveția, Tunisia, Haiti și Liberia.

Cîteva alte state, precum ; Norvegia Japonia, Luxemburgul, și Monaco, se uniră mai în urmă cu dînsa.

Ea constinue pentru guvernele cari au admis'o adevărate tratate, care cu aprobarea Parlamentelor respective le leagă în privința punctelor stabilite într'însa.

De atunci, congresele s'au înmulțit, ținîndu-se cîte unul în fie-care an și într'o țară deosebită, pentru a se da diplomaților și literatorilor ocaziunea de a se vedea și de a se cunoaște mai bine, pentru a înlesni un schimb de idei între dînșii și a cîștiga astfel noui adesiuni de la Statele ce nu fac încă parte din Uniune.

Vara trecută, un asemenea congres s'a ținut în București, unde guvernul român, prin glasul a doui din miniștrii sei, a declarat că, cu învoirea Corpurilor legiuitoare, va adera la convențiunea din Berna.

Totdeodată ne-am obligat a prezinta o lege care va coordona și reglementa toate principiile asupra materiei, pentru a da satisfacțiune scriitorilor și artiștilor, fără deosebire de naționalitate, și a arăta că, și în această privință, România simte plăcere a merge pe calea progresului și a civilizației.

Din acest angajament, luat față de bărbații distinși din toate țările cari asistau la congres, a eșit prezentul proect de lege.

Pentru alcătuirea lui, d. ministru al instrucțiunei publice a întocmit o comisiune, compusă din profesori, jurisconsulți, diplomați și oameni de litere, și anume din d-nii : C. G. Dissescu și Al. Xenopol, profesori la Universitățile din București și Iași ; din d-nii N. Mandrea și Ciru Oeconomu, membri ai Curței de casație ; din d-nii Tr. Djuvara și Dim. Olănescu, foști miniștri plenipotențiari ; din d. Em. Porumbaru, fost ministru, și din d-nii I. T. Ghica, N. Niculescu, Th. Florescu, N. Patrașcu și M. Holban, advocați, publiciști, literați.

Această comisiune, după ce s'a constituit, a ales o sub-comisiune, compusă din 3 persoane—d-nii C. G. Dissescu, Ciru Oeconomu și Tr. Djuvara—pentru a elabora proiectul de lege cerut și a'l supune, spre discuțiune și aprobare, comisiunei plenare, înainte de a fi prezintat de guvern Corpurilor Legiuitoare.

Litere-Științe-Arte

Astăseară are loc a doua representație a trupei franceze sub conducerea admirabilului artist Féraudy.

Piesa anunțată — *Les affaires sont les affaires*—datorește după cum însuși autorul ei, Octave Mirbeau mărturisește, strălucitul ei succes înterpretării excelente a lui Feraudy.

Vom avea dară ocazia să vedem interpretarea unei capod'opere de către interpretul care a creat rolul lui *Isidore Lechat*. Asemenea ocaziuni sunt rare.

*

Deși suntem siguri că publicul n'a uitat, ne facem o datori superflue de a-i aminti că Sîmbătă seara are loc beneficiul senzațional al lui Pella, cu comedia... polițienească: *„Ce nu știe comisarul“*.

*

O lucrare științifică de curînd apărută în limba germană ne dă rezultatele cercetărilor făcute asupra crierilor ce au aparținut la trei morți celebri : istoricul Mommsen, fisicianul Bunsen și pictorul Menzel.

Crierul lui Mommsen a cîntărit 1425 grame, acel al lui Bunsen numai 1295 grame, adecă mai puțin de cît greutatea normală. Și crierul unuia și a celuilalt se crede că scăzuse în greutate din cauza vristei : Mommsen a murit la 86 de ani, Bunsen la 88. Cu toate acestea despre ambii se scrie că pînă în ultimele zile au urmat cu ocupațiile și lucrările obicinuite.

Din contra creierul lui Menzel—acesta a murit în vrîstă de 89 de ani—nu arată nici o urmă de atrofie senilă. Greutatea e de 1298 grame ; dintre cele două hemisfere — cea dreaptă e mai grea ca cea stîngă : de fapt era stîngaciu. Ca și creierul genialului Helmholz s'au găsit și într'al lui Menzel urme de Hidrocefalie, ceia ce — precum e dovedit — nu împiedecă desvoltarea normală a tuturor facultăților și aptitudinilor, — ca și a inteligenței superioare.

In genere cercetările făcute asupra crierilor acestor trei oameni mari întăresc încă odată constatarea că *nu* se pot trage concluziuni riguros prrcise și științifice din asemenea cercetări.

*

Compozitorul ungur Emile Abranyi a extras un libret de operă lirică din *Monna Vanna* celebra piesă a lui Maeterlinck. Opera s'a și cîntat cu mare succes la teatrul regal din Budapesta.

*

La Lipsca avut loc o importantă vînzare de autografe unde manuscrisele și scrisorile semnate de compozitori celebri au fost disputate cu prețuri mari : Beethowen, Brahms, Schuman, Richard Wagner Mozart au figurat la această... licitație, manuscriptele lor atingînd prețurile între cîteva sute și cîteva mii de lei.

*

A apărut No. 5 din excelenta revistă *Convorbiri* avînd ca director pe d. Mihail Dragomirescu și ca prim-redactor—de la acest număr începînd—pe d. Cincinat Pavelescu.

Numărul revistei conține admirabile bucăți literare,—nuvele, poezii, critici, amintiri, semnate de d-nii M. Dragomirescu, Cincinat Pavelescu, d. Naum, Locot.-Colonel Căplescu, Em. Gărleanu, I. Dragoslav, H. Frollo, M. Paleologu etc. E o publicație merituoasă și elegantă în acelaș timp,

*

— No. 4 din revista lunară „Lectura“ are următorul cuprins :

„Imn Satanei“, de G. Carducci (cu portretul și biografia autorului) ; „Cugetările unei regine“, de Carmen Sylva ; „Vîrcolacul“, nuvelă de Al. I. Brătescu-Voinești ; „Crinul din vale“, roman de H Balzac ; „Cum se scrie o operă“, de P. Mascagni (sfârșit) ; „Fatalitate“, de Ada Negri (cu biografia autoarei) · „Călătoria de nuntă“ nuvelă de Maupassant ; „Manifest“, versuri de George Lazăr ; „Comete și stele căzătoare“, de C. Flamarion. „Poezii“, de G. Coșbuc, Duiliu Zamfirescu, Lamartine, Schopenhauer ; „Un erou al timpului“, roman de M. Lermontov ; „Prelungirea vieței“, de L. Buchner ; „Proverbe germane“, „Maxime“, trad. G. Coșbuc ; „Cântece“, de H. Heine.

Se vinde cu 50 bani la toți librarii și depozitarii de ziare.

Abonamentul : 5 lei pe an, 3 pe 6 luni.

*

STRUNA ZILEI

CONFUZIUNE

Unele ziare au acuzat fără temeiu pe studentul Polichron de agitații antisemite. D-sa se dusese la țeară ca socialist pentru studiu.

In răscoalele aceste
Sunt și multe nostimade:
Polichron — crezură unii
Că e Polichroni...ade.

Informații

Caracteristice atît pentru vremile noastre de civilizație, ca și pentru respectul ce-l au pentru buna ordine și banul public în țeară la noi unii șefi de lucrări pe la autorități, pot fi următoarele.

La unul din ministerile noastre se poate vedea că un deviz de reperații la o clădire publică oare care s'a ridicat de la 5000 la 35000 lei.

Un alt deviz de la 8000 a devenit, prin umflături treptate din rubrica eternă a „neprevăzutelor“, la nu mai puțin de 68,000 ! Iar cheltuielele necesitate de un palat cumparat cu 500.000 au ridicat costul lui la fabuloasa sumă de un milion. Suma adică a fost rotunzită.

Cu atari procedee demne de Stambul mergem mai curînd îndărăt de cît înainte.

———

Consiliul comunal este convocat este pentru astă-zi la ora 4 d. a.

———

La examenul de practică pedagogică ținut astăzi la școala primară de fete „Alex. Lambrior“ au reușit următorii învățători :

Dumitrescu T., Dragomir Chiriac, Dimitru Ion, Dragomir T., Dobreanu Gh.

Seria a VI-a, compusă din 16 domni învățători și învățătoare e chemată la probele orale Luni 5 Martie.

—

Colegiul electoral al Comunei Poeni a fost convocat pentru 25 Mart pentru alegerea a 3 consilieri.

Colegiul electoral al comunei Brăiești a fost convocat pe ziua de 19 Mart pentru a proceda la alegerea a 3 consilieri.

—

Comitetul central al incendiaților a trimis prefecturei suma de 30 lei pentru a fi dată ca ajutor locuitorului Toader Brăteanu din Buciumeni.

—

Ministerul de domenii a răspuns prin prefectură locuitorilor Chile, Chiriac și Ciobotaru care'n numele locuitorilor din Polieni au cerut să li se dea pămînt pe moșia Polieni, că acca moșie e cedată societății Engleze pentru exportul cărnei.

—

Luni se va începe examinarea seriei a 6 de învățători candidați la examenul de înaintare pe loc.

—

Ministerul a revocat ordinul privitor la cursurile de repetiție pe care învățătorii din țară trebuiau să le urmeze.

—

De la 1 Mart trebuind ca cursurile școlilor primare să înceapă la 8, Ministerul a amînat această dispoziție pentru 15 Mart din cauza timpului rece.

—

De oare ce domnul revizor Vîrlănescu e ocupat cu esamenele de înaintare pe loc, inspecțiele școlilor din județ vor fi făcute de d-l I Petrov subrevizor și de D-l revizor militar începînd de luni.

—

Primarul din Păușești raportează că în comuna Hoisești a încetat din viață în ziua de 26 Februarie locuitorul Gheorghe Steclaru.

Familia decedatului pretinde că moartea ia provenit în urma bătăilor pe care i le-au dat jandarmii din Podu-Iloaie, care-l arestaseră din ziua de 15, bănuindu-l ca autor al unui furt de gâște.

Procurorul Kessim și d. dr. Bogdan au anchetat cazul, în urma căreia rezultă cu sus numitul locuitor a decedat de tuberculoză pulmonară de care suferea, dar s'au constatat și leziunile cauzate de bătăile jandarmilor. Nu s'a putut însă stabili numele sălbaticilor jandarmi ; se pomenește numai de unu Anton Arhip. Cercetările continuă.

—

Celelalte 2 optimi ale lozului care a cîștigat premiul de 60,000 lei, aparțin domnilor Papadopol din Iași și Copolovici din Tîrgu- Frumos.

———

Camera de punere sub acuzare primind apelul procurorului, a menținut mandatnl de arestare lansat contra fraților Koppel.

———

In primile 5 serii de învățători s'au prezentat 54 învățători di 66 înscriși. Lipsa celor 12 candidați nu s'a justificat cu nimica. Din cei 54 prezenți la esamen au reușit la cele 3 probe următorii 46 candidați.

Andone Ioan, Apostolescu Gh.. Alesandrescu Elena, Alesandrescu Ioan, Arghirescu Ecaterina, Botez Gh., Bondescu Ioan, Brașovanu Gh., Brătila Ioan, Bratosin Nec., Bonciu Radu, Bonciu Eleonora. Bejenariu G. D., Balmuș Ioan, Beldie Ion, Băbușan Ioan, Bălăbănescu Ioan, Bălăbănescu Maria, Chelariu Gavil, Ciobanu Gh., Cososki Ioan, Cososki Maria, Cqirnează Gh. Cozmescu Vas., Costăchescu Vas., Chiriac Ion, Ciocărlan Ion, Cristescu Ilie. Cristian Gh., Coatu Gavril, Cașu Stefan, Coatu Grigore. Coman Const. Căpățină V., Cărlan Ion, Cruceanu Ion, Cogălniceanu Ioan, Chicioroagă Alex., Dodon Ioan, Dimitriu Const., Dobreann Vasile, Dumitrescu Teodor, Dragomir Chiriac, Dimitriu Ioan. Dragomir Teodor, Dobreanu Gh.

—

Se știe că artistul Penel a avut cel d'intăi fericita idee de a reduce prețurile la jumătate, pentru representațiile date în beneficiu, realizînd cel mai frumos cîștig cu piesa „Coralie & Comp.“

Acum pentru închiderea sesonului de beneficii, în seara de Sîmbătă 17 Martie Penel cu parte dintre colegii sei, între care este destul să cităm pe excelenta artistă D-na A. Pruteanu, va da ultima representație cu prețurile pe jumătate. Se va juca nostima și curioasa comedie „*Niobé*“ vis caraghios în 3 acte.

La această hazlie piesă pot asista și domnișoarele ; biletele la agenția Thalia-Maximovici.

—

DIVERSE

— Poliția a arestat pe individul G. Ionescu, care în urma unei certe a tăiat cu cuțitul un deget lui Ghiță Voinea.

— Un nou caz de febră aftoasă a fost semnalat în oraș. Anume, 5 vite ale lui Iţ̦ic Fildermen din str. Misai 7, au fost atinse de această boală.

— In locul învățătorului Const. Pogor destituit, a fost numit pe ziua de 1 Mart, dl. Neculae Georgescu.

— Absolvenții școalei superioare comerciale agită idea de a se ține un nou congres al absolvenților în București.

— Pentru azi e convocată comisiunea de constatare în Cucuteni pentru combaterea febrei aftoase. Comandantul de jandarmi a pus la dispoziția prefecturei cîțiva jandarmi care vor fi plătiți cu cîte 1 leu pe zi.

— Ministerul de culte a cerut prefecturei ca să delege o persoană de la serviciul tecnic pentru a face recepția reparațiunilor bisericei din com. Mogoșești.

— Locuitorul Dimitrie Hanganu din cotuna Lețcani reclamă pe crîșmarul Panaite Cântu din Cucuteni, care nu respectă rapausul duminical și denunță toate scandalurile care se petrec in crîșma lui Cântu din Cucuteni.

— Pentru Sâmbătă a fost convocata convocată comisiunea de constatare în com. Holboca pentru combaterea febrei aftoase.

— Primăria de Holboca raportează că în cotuna Dancu s'au ivit 3 cazuri de febră aftoasă.

— Primarul comunei Traian plasa Siret județul Bacău comunică că săteanul I. Bilboc din Prăjești a plecat la 8 Ianuar la Bacău. La întoarcere s'a oprit la o crâșmă din com. Săucești și a spus tovarășului seu Gheorghe Corbu să plece înainte că-l va ajunge. Corbu a plecat iar Bilboc nu l'a mai ajuns nici până azi —Bilboc a dispărut fără urmă. Cazul se cercetează.

FOIȚA ZIARULUI „OPINIA“

60

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCȚIE

MARE ROMAN
de
PIERRE DELCOURT

Nu știu în ce condiții a fost săvîrșită crima de care e acuzat Maxim, dar ceea ce afirm, e că logodnicul meu e nevinovat, că e victima unei erori înspăimîntătoare, și că trebue să-l scap. Iți cer ajutor și protecție, bunicule, te rog în genunchi, adăogă Alice, căzînd la picioarele bătrînului.

— Și, continuă Alice, dacă nu mi-o acorzi, voi uita că sunt fecioară ! voi merge singură, fără frică, să declar tuturora că sunt logodnica d-lui Maxim Marion, că am violat uzul lumii și că dădeam la mine întîlniri...

— Nenorocită !

— Sau, zise mai energic tînăra fată sculîndu-se, voi merge la judecată și-i voi zice : „La ce ceas, în care zi, acel pe care l'ați arestat a comis crima de care-l acuzați“ ? Și or ce ceas îmi va da, îi vor răspunde : „In acea zi, la acea oră, Maxim Marion, logodnicul meu era în camera mea !“.

— Dar vei minți, asta-i falș !

— Voi minți, dar ce te importă, pentru că nu poți să-mi vii în ajutor, în ori ce alt chip.

D. de Longpré rămase cîtva timp ezitînd, apoi întinzînd brațeln strigă:

— Vino copila mea, ai dreptate ; pentru că tu iubești pe acest tînăr, și pentru că ești așa de convinsă de nevinovăția lui, eu împărtășesc convingerea ta, și sunt sigur la rîndul meu că nu-i vinovat. Dîndu-ți sprlzinul meu, voi împlini o dublă datorie ; voi salva pe un nevinovat și îți voi da fericirea.

Alice, cu ochii înecați în lacrimi, îmbrățișă pe bunicul seu îngînînd mulțumiri.

Apoi, bătrînul luînd'o de mînă și ducînd'o la un scaun, o așeză lîngă el, zicîndu-i :

— E foarte bine să-ți dau sprijinul meu, dar trebue să fie și eficace. Pentru a ajunge la acest rezultat, e necesar ca să cunosc toate particularitățile relative la relațiuoile voastre și ce e d. Maxim. Aido, spunemi tot ce știi.

Tînara fată începu istoria iubirii sale și făcu cunoscut contelui de Longpré tot ceia ce știa : vizita sa la d-na Marion, proiectele sale, într'un cuvînt, tot ce făcuse ea.

— Și tu zici că d-na Marion cunoaște un judecător de instrucție la Paris ?

— Ea mi-a afirmat'o cred chiar că acest magistrat n'ar putea de cît să se închine înaintea unei dorințe a mamei lui Maxim.

— Ce te face să presupui...

— E în viața d-nei Marion un mister dureros ; am ghicit'o, și am crezut a înțelege că personajul principal amestecat în acest mister trebuia să fie judecătorul de instrucție de care vorbesc.

— Ți-a spus ea numele acestui magistrat?

— Nu...

— E cu toate astea necesar ca să-l știm. O să-l văd pe Duchatel, și vom lucra amândoi.

Pentru că tu ai fost deja la d-na Marion trebuie să te întorci acolo; ceia ce e absolut necesar, e de a cunoaște exact situația acuzatului în fața instrucțiunii, e de a ști încriminările care apasă asupra logodnicului tău, valoarea lor exactă, cauzele determinante ale arestării sale. Tu trebuie să știi copila mea, că justiția nu lucrează în contra unui individ fără a fi strâns în contra sa, o serie întreagă de încriminări.

Care a fost drumul urmat contra lui Maxim ? Iată ce trebue să cunoaștem.

In acest moment Maria întredischise ușa, și anunță sosirea d-lui dr. Duchêtel.

D. de Longpré se repezi înaintea doctorului.

— Ah ! scumpul meu amic, zise el, sosești tocmai la timp.

— Ca medic sau ca amic?

— Ca amic.

— Ce însamnă asta ?

Pronunțînd aceste cuvinte. d. Duchâtel examină dintr'o ochire repede pe conte și pe Alice. Emoțiunea lor dura încă pentru a fi ușor observată. Doctorul își aminti de conversația ce o avuse cu tînăra fată, și presupuse că n'a fost singurul conzident al Alicei. Așa că punînd întrebarea, se aștepta la un răspuns pe care îl presupunea.

(Va urma)

Imbunătăţirele pentru învăţămîntul profesoral din Iaşi

Discuţia în comisiunea budgetară.—Chestia mărirei salariilor.—Două principii. — Diferite modificări in budget.

Sub-comisiunea budgetară pentru cercetarea budgetului ministerului iustrucţiunei publice, a terminat ieri la ora 7 lucrările sale, însă a amînat discuţiunea cu privire la chestiunea mărirei salariilor profesorilor, care va fi supusă discuţiunei la o dată ulterioară.

Cu această ocaziune s'a pus şi o o chestie importantă de principiu şi asupra căreia consiliul de miniştri va fi chemat astă-zi sau mîine să se pronunţe.

Iată în ce conzistă accastă chestiune.

*

D, Al. Bădărău a pus în discuţie chestiunea mărirei salariilor profesorilor şi readucerea lefurilor acolo unde se aflaŭ înainte de a se introduce celebra curbă a d-lui Haret.

Iubitul nostru fruntaş a arătat că nu este drept ca atunci cînd s'a făcut acelaş lucru pentru militari şi magistraţi să nu se facă şi pentru profesori, acum cînd împrejurările permit o îmbunătăţire a soartei tuturor funeţionarilor.

Cum însă unii au obiectat că s'ar impovora budgetul, d. Bădăreu a cerut atuncea ca lefurile tuturor fuucţionarilor să fie aşa cum au fost înainte de reducerile făcute de d. Dim. Sturza şi cum acest spor ar fi poate prea mare el să fie repartizat la trei sau patru budgete.

Cu chipul acesta toate gradele de funcţionari vor fi mulţumiţi, căci ei vor aştepta bucuros încă un an sau doi, ştiind că apoi vor avea salarul mărit aşa cum l'au avut odinioară.

Chestiunea astfel pusă va fi discutată de consiliul de miniştri, care va avea sa se pronunţe care din cele două sisteme trebueşte admis.

*

Acum iată înbunătile pentru învăţămîntul din Iaşi, inscrise eri de sub comisia budgetară, în urma inzistenţelor reprezentanţilor Iaşului, membri în acea sub comisiune:

Subvenţia pentru teatru a fost mărită cu 5000 lei pe an.

La şcoala de Bele Arte: s'a prevăzut din nou catedra de perspectivă, desemn geometric şi arta decorativă; de asemenea catedra de desemn şi caligrafie.

La Conservator, s'a prevăzut catedrele de clarinet şi fagot, s'a dat o subvenţie de 3000 lei pe un an pentru orchestra conservatorului.

La şcoala de Arte şi Meserii, s'a prevăzut suma de 5600 lei pentru înaintarea în grad a tuturor maeştrilor şi ajutorilor lor dé la acea şcoală: de asemenea s'a prevăzut 3000 lei pentru ajutoare de îmbrăcăminte; de asemenea 2000 lei pentru instalaţiile necesare pentru aducerea apei.

La şcoala Normală de învăţătoare: leafa profesorului de higienă a fost egalată cu acea a profesorului de higienă de la şcoala Elena Doamna, s'a sporit laafa maestrului de violină, s'a creat un post de maestră de ţesătorie, s'a sporit cu 3000 lei alocaţiunea pentru plata servitorilor.

La biblioteca Universităţei, s'a creiat un nou post de sub-bibliotecar, s'a sporit cu 3000 lei fondul pentru cumpărare de cărţi.

S'a mai prevăzut apoi suma de 5000 lei anual pentru întreţinerea grădinei botanice, care, precum se ştie, se va înfiinţa în dosul palatului administrativ şi pentru care, din fondul excedentelor, s'a prevăzut suma de 20,000 lei, pentru organizarea ei.

De aseminea s'a sporit cu 8000 lei fondul pentru diferite instalaţiuni de la laboratoriile şi diversele instituţiuni universitare.

S'a mai prevăzut prin budget un post de preut licenţiat la biserica Trei-Erarchi.

S'a sporit de la 50 la 55 de bani pe zi suma pentru hrană elevilor de la seminarul Veniamin Costache.

S'a creat încă un nou post de supraveghetor la liceul naţional.

S'a creat două catedre noui la gimnaziul Alexandru cel Bun, pentru partea ştiinţifică şi literară, necesare din cauza înfiinţărei clasei a V-a.

*

S'au mai înscris nnmeroase sporuri pentru diferitele laboratorii şi facultăţi.

Asupra acestora vom inzista în numărul nostru de mîine.

Ultime informaţii

Comisiunea rânduită pentru simplificarea programelor de licee şi gimnaziĭ s'a întrunit în adoua şedinţă şi a întocmit programul clasei a doua la L. Romînă.

Potrivit vederilor admise în întâia şedinţă s'a hotărît că bucăţile de citire din Cartea de lectură să nu fie întovărăşite de nici o notă explicatură pentru elevi, lăsând de o parte toată partea profesorului din cartea elevului.

Apoi în continuare cu programul clasei I, unde s'a grupat în jurul propoziţiunii cunoştinţile de morfologie, s'a pus în clasa II frasa, şi în jurul ei s'a pus verbul şi particulele.

S'a căutat a se da cunoştinţilor gra aticale forma cea mai simplă, fără nici un caracter de specialitate de oarece toate acele cunoştinţi se vor da incidental cu cetirea, fără a se păstra sistema ca regulele să fie scoase din exemple *adhoc*.

Sâmbătă cemisiunea compusă din d-nii: I. Rădulescu, P. Haneş şi Gh. Ghibănescu se întruneşte din nou în Bucureşti pentru a întocmi programa clasei a III-a şi IV-a.

——

La parchet s'a depus plângere contra unor agenţi ai poliţiei de siguranţă cari ar fi maltratat pe un bătrîn cu numele David Sachner.

Bătrânul se află internat în spital.

——

D. Ioan Kirilă a făcut cunoscut d-lui primar că ocupaţiile împedicîndu-l de a mai putea indeplini funcţia de preşedinte al comitetului teatral, cere să fie desărcinat de această funcţiune.

Această hotărire este irevocabilă.

——

O importantă jnrisprudenţă. — Conform art. 1 din legea poziţiunei ofiţerilor din 16 Maiu 1906, gradul este proprietatea ofiţerului şi nu se poate perde de cît în cazurile prevăzute de lege, iar pe de alta parte, pentru ca poziţia din activitate a unui ofiţer să înceteze, trebue neapărat ca una din condiţiunile art. 7 din sus zisa lege să fie îndeplinită;

Că din acestea rezultă că, atunci cînd în contra dispoziţiunilor clare şi categorice ale acestor texte de lege, Ministerul de războiu ridică unui militar dreptul de proprietate al gradului său în activitate îi vatămă un drept dobândit şi o asemenea vătămare dă dreptul celui vătămat a intonta acţiune în daune, conform art. 998 C. civ.

2. Conform dispoziţiunilor art. 51 din legea de la 13 Februarie 1864 care a înfiinţat consiliul de stat, particularii ale căror drepturi se află vătămate prin vr'o măsură administrativă, puteau reclama consiliului de stat în contra hotărîrilor Miniştrilor date cu exces de putere sau cu călcarea legilor şi regulamentelor în fiinţă;

Că dacă însă consiliul de stat a fost desfiinţat în privinţa afacerilor de natură contencioasă, ele însă au trecut în principiu in competinţa instanţelor judecatoreşti ordinare, cari au o cempetinţă generală în materie de contencios administrativ, ori de cîte ori reprezentanţii puterei executive, prin actele lor de administraţie, vatămă un drept dobîndit.

3. De şi prin legea contenciosului administrativ, procesele de această natură, s'au dat în competinţa Inaltei Curţi de casaţie, totuşi prin art. 91 din acea lege, Inalta Curte nu poate fi sesizată de cît de actele administrative date înainte de 1 Septembrie 1905, neexecutate deja, cari rămîn în competinţa instanţelor ordinare, singure în drept a se pronunţa asupra daunelor pretinse.

4) După art. 10, 16 şi 17 din legea asupra poziţiei ofiţerilor, ofiţerul în activitate, nu poate fi trimis înaintea comisiunei medicale de reformă pentru cauză de boală, de cît după ce a avut un concediu de 6 luni în disponibilitate, fără nici o distincţiune în ce priveşte natura boalei de care este isbit ofiţerul, sau gravitatea ei.

5) Conform art. 93 din constituţiune, pe cale de regulament, nu se poate modifica legea a cărei reglementare se face, şi într'un aşa caz, instanţele judecătoreşti sunt în drept a înlătura dispoziţiile regulamentului care modifică legea.

6) Faptul unui militar de a nu uza de dreptul de recurs în contra procesului verbal al comisiunei medicale de reformă nu poate să îi ridice dreptul de a cere daunele ce a suferit prin violarea unor anumite texte de lege de către Ministerul de Răsboiu, care era ţinut să le respecte.

E. HEROVANU
AVOCAT
şi-a mutat biroul în strada Ştefan-cel-Mare casele episcopiei catolice.
Ore de consult: de 3 la 6seara.

Ecaterina Rîşcanu
Moaşă premiată
IAŞI.— 60, Strada Uzinelor.

Tulburările din Podul-Iloaiei

Şezătoarea sătească.—In ajun.—Dimineaţa de ieri.—Bătuţii.—Focuri de revolver.— Sosirea armatei.—Alte detalii.

După cum am arătat ieri, scene ingrozitoare s'au petrecut la Podul-Iloaei.

Absolut toate casele locuite de evrei şi prăvăliile ţinute de evrei, au fost literalminte devastate. Oamenii au fost bătuţi.

In cele ce urmează dăm o relaţiune complectă a celor imtîmplate.

Şezătoarea sătească

Mercuri sara, a avut loc o şezătoare, la care, în mod neobicinuit, au luat parte un mare număr de săteni, veniţi pentru operaţiile de recrutare.

Isprăvindu-se şezătoarea şi sătenii părăsind localul, au început să vorbească de nevoile lor şi de pămînt.

Şi, după o scurtă consfătuire, ei, în grup compact de cîteva sute, porniră spre locuinţele marilor arendaşi, Drukman şi Guttman, spărgînd geamurile.

Populaţia israelită fu cuprinsă de panică.

Dl. Bogdan, directorul Prefecturei de Iaşi, primarul din Podul Iloaiei şi ceilalţi reprezentanţi ai autorităţei, interveniră repede şi putură linişti pe săteni, cari se împrăştiară.

In acest interval, sosi în tîrguşor un număr de 100 de roşiori, veniţi din Tîrgul Frumos.

Dimineaţa zilei de Joi

Joi dimineaţa, sătenii în număr şi mai mare, se adunară în faţa Primăriei. Aci se aflau deja d-nii Scarletti, procurori şi Erbiceanu, jude de instrucţie din Iaşi.

Sătenii de la Primărie, porniră spre locuinţa arendaşului Strul Drukman, pe care îl rîdicară pe sus şi îl duseră la Primărie, spre a se înţelege cu ei în privinţa arendărei pămîntului.

Dl. Drukman declară aci, ca va satisface toate cererile, însă locuitorii se declarară nemulţumiţi. Cu toate acestea domnea o linişte relativă.

Soldaţii căutară să împrăştie pe săteni, cari părăsind o stradă, se adunară în alta, însă fără a arata vre o pornire răutăcioasă.

Devastarea

Astfel stăteau lucrurile pînă la orele II jum., a. m. In acest moment, o parte din soldaţi, văzind liniştea ce domneşte s'au pus la masă.

Aceasta, se vedo, că aşteptau sătenii, pentru a începe devastarea tîrguşorului. Zis şi făcut.

Devastarea începu, rînd pe rînd în cele cîteva străzi locuite de evrei. Geamurile de la toate casele au fost sparte şi n'au fost cruţate nici sinagogile.

Multe prăvălii au fost devastate, mărfurile distruse sau numai aruncate pe stradă.

Bătuţii

In învălmăşală, unii evrei au fost destul de greu loviţi.

Astfel între cei mai loviţi, se află evreii Aba Blumenfeld, Zeida Şvarţ, Iancu Meirovici, Iţic Moşcovici, Uşer Brofman, Iţic Hochman şi Iţic Orenştein.

Doi copii au fost greu răniţi, loviţi de sticlele unor geamuri sparte.

Focuri de revolver

Devastarea continuă pînă la orele 3 după ameză fără ca autorităţile să poată restabili liniştea.

Abia la această oră, un representant al utorităţei, trase 3 focuri de revolver in aer şi a fost deajuns această spaimă pentru ca devastarea să inceteze şi sătenii să inceapă a se împrăştia.

Sosirea armatei

In acest moment, sosi in fugă şi regimentul 14 de Roman.

Sătenii fugari au fost urmăriţi şi autorităţile arestară pe acei indicaţi ca conductori ai mişcarei.

Patrule au inceput să cutriere moşia.

Panica insă continuă a domni in sînul populaţiei israelite, şi cu trenul de 6 seara, multe familii israilite au părăsit tîrguşorul.

Instigatori şi devastatori

Ca instigatori ai dezordinelor din Podul lloaiei sunt acuzaţi:

Brudariu, institutor; Eminescu, amploiat la C. F. şi Ionescu, grădinar.

Numele principalilor devastatori: I. Bulancea, V. Vicol, Gh. Burligă, Gh. Trifinic, Gh. Mihoc, P. Simonide Gh. Lungu, fraţii Corban, fraţii Bodnăreşti, Perju, Gh. a Vasiloaiei, Vistic, Tesliuc, Gh. N. Batchură, Iordache Ilaş, M. Chelariu.

—

Turburările se intind

La Vlădeni. Casa arendaşului. Impuşcarea unui ţăran. Gara inconjurată. Plecarea autorităţilor. La Bivolari. Evreii rugaţi să părăsească satele. In judeţul Fălciu.

In timpul în care se petreceau cunoscutele orori în Podul-Iloaiei, altele, la fel, se petreceau la Vlădeni, in jud. Iaşi.

Sătenii din acea comună au înconjurat casa arendaşului Ştern, au dărămat grajdurile şi bucătăriele şi au căutat să străbată în casă. Cum însă uşele erau bine ferecate ei au căutat să străbată pe fereastră şi au îndoit gratiile.

Arendaşul Ştern a fost rănit cu'n ţăpoi şi falca i-a fost străpunsă şi atunci a tras focuri de revolver rînind pe unul dintre săteni. Sătenii s'au retras pentru moment, în care interval Ştern şi cu familia lui s'au refugiat la casa proprietarului Băicoianu. Acesta prevăzînd că i s'ar putea întîmpla şi lui neajunsuri a reuşit să-l trimeată la gară, dar sătenii prinzînd de veste şi în număr extraordinar de mare au înconjurat staţia din Vlădeni, ameninţînd pe şef cu dărîmarea gărei dacă nu predă pe Ştern cu familia lui.

După multe parlamentări dintre şeful staţiei şi săteni aceştia au convenit ca familia să fie arestată pentru a veni un procuror spre a-i lua la Iaşi unde să fie daţi judecăţei. La ora 10 jum. a venit d. prim procuror Ghinea Ionescu întovărăşit de un număr mare de jandarmi călări, cu o maşină specială spre a ridica pe familia Stern. Ştiri din acea parte anunţă că liniştea nu e încă restabilită.

*

Tot aseară s'au întâmplat încaerări sângeroase în comuna Popeşti. Ţăranii au venit la curte şi au cerut să li se dee pamîntul cu 25 lei falcea.

La refuzul administratorului şi a contabilului de a da urmare cererilor sătenilor aceştia s'au dedat la violenţe şi au maltratat în chip oribil pe vechil şi contabil.

*

Din regiunea Prutulni şi în special dinspre Bivolari, din informaţii culese de autorităţi va fi nevoe de a se trimite armata şi în aceste părţi. S'a intervenit de către prefectura de judeţ spre a se pune la dispoziţia noi trupe spre a fi trimise iv regiunile neliniştite.

*

Din judeţul Suceava vin ştiri neliniştitoare cu privire la rescoalele sătenilor din comunele din jurul Paşcanilor. Aceste sate fiind foarte populate şi uşor plecate spre revoltă pericolul ar fi încă şi mai mare dacă gara Paşcani ar cădea în mâna resculaţilor şi s'ar tăia astfel comunicaţia pe căile ferate.

*

In vederea gravelor evenimente ce se desfăşoară în comunele rurale de prin judeţ, şi pentru a preveni eventuale nenorociri care ar putea costa vieţi omeneşti, prefectura de judeţ a luat dispoziţia ca evreii de prin sate să se retragă la oraş pînă la potolirea definitivă a lucrurilor.

*

In ultimul moment ni se comunică din Târgul Frumos că un număr de săteni au intrat în tîrguşor devastînd o întreagă mahala, crezînd se vede că armata lipseşte. Aceasta însă intervenind căci era aproape a împrăştiat pe devastatori şi a restabilit liniştea, domneşte totuşi mare surescitare în populaţia din satele din jurul Târgului Frumos.—

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 2 Martie

Majestatea Sa şi mişcarea agrară

Bucureşti.—M. S. Regele, lucrînd astăzi cu dl. Gh. Gr. Cantacuzino şi cu dl. general Manu, s'a interesat mult de mişcările ţărăneşti din nordul Moldovei. M. S. s'a aratat foarte îngrijit şi a rugat pe d-nii miniştri să fie ţinut în curent cu desfăşurarea evenimentelor.

Convenţie comercială

Bucureşti—*Guvernul va depune pe biroul Camerei Luni sau Marţi convenţia comercială cu Franţa.*

Demisie

Bucureşti.—*La ministerul de interne a sosit dimisia d-lui C. Ivaşcu prefectul jud. Iaşi.*

Această dimisie este dată pe motive de sănătate.

Ministrul de interne pînă în present, n'a dat nici un curs dimisiei.

Salonic.—In toate bisericile greceşti s'au cetit o scrisoare a Patriarhului prin care se cere ca toţi supuşii greci să protesteze în potriva hotărîri sultanului de a se recunoaşte epitropiile romîneşti şi drepturile aromînilor de a se servi de limba lor în slujba religioasă.

Rusia ameninţată

Moscova.— Ziarul Ruski Wiedomosti află din sorginte autorizată că marile puteri ale Europei în frunte cu Franţa au făcut cunoscut guvernului rus că o nouă desolvare a Dumei ar însemna o greşală ireparabilă pentru Rusia şi sfîrşitul creditului şi reputaţiei marelui imperiu.

In jurul Catastrofei

Tulon.—Iată povestirele unui martor ocular, asupra catastrofei cuirasatului Iena.

Maşinistul secund, Sengal povesteşte următoarele. In momentul cînd s'a produs catastrofa eram în partea cea mai periculoasă a vasului. Am căutat să fug înspre punte şi am întîlnit în drum mai mulţi colegi răniţi. Am căutat să le dau ajutor, dar în timpul acela am fost lovit şi eu de o scândură şi am căzut leşinat. Ce sa mai întîmplat nu ştiu.

A doua povestire o face un ofiţer de serviciu. Mă aflam pe punte împreună cu 40 marinari cînd s'a produs prima explozie. Am căutat să fugim fără să ştim încotro. Dar în momentul acela s'a întîmplat o a 2 a explozie şi au început să cadă asupra noastră bucăţi de lemne şi corpuri omineşti.

Sindicatul presei a deschis o listă de subscripţie pentru a veni în ajutorul familielor victemilor acestei catastrofe.

Se subscriu sume extra ordinar de mari.

Ministerul marinei a primit ştirea că după toate probabilităţile vasul e perdut pentru totdeauna.

Până acum au fost scoase 103 cadavre de pe urma acestei catastrofe.

Preşedintele republicei Fallières, primul ministru Clemenceau şi ministrul de războiu Piquart pleacă în astă-sară la Tulon pentru a lua parte la înmormântarea victimelor: ministrul Thomson care se află aci, a avut eri o conferinţă cu directorul artileriei navale şi mai mulţi amirali.

Asupra cauzelor acestei catastrofe *Journal des Debats* publică o convorbire cu un specialist care susţine că nu era cu putinţă ca iarba se iea foc de la mine, ci e sigur că suntem în prezenţa unui atentat. Aceasta rezultă şi din faptul că vasul a fost atins la partea sa posterioară şi explozia a isbucnit când ofiţerii erau în cabină, în timpul dintre apel şi odihnă, când supravegherea este diminuată.

Situaţia din Bulgaria

Sofia.—Prinţul Ferdinand a sosit astăzi impreună cu domnişoara Petcoff fiica primului ministru asasinat.

Prinţul a fost primit eri la ora 10 de împăratul Franţ Iosef la Viena şi de aci a plecat direct fără să se oprească la Budapesta. Asasinul Alexandrof a mărturisit că omorul l'a comis sub influenţa campaniei ziarelor şi că a deliberat mult dacă să ucidă pe Prinţul Ferdinand, pe Petkof, sau pe Ghenadief.

El declară că a primit şi o scrisoare de la 2 studenţi care se află în Franţa.

Medicii experţi au declarat că starea mentală a asasinului este normală, dar puţin exaltată.

Astăzi la ora 1 un corespondent al ziarului Adevărul din Sofia a intervievat pe judecătorul de instrucţie care instrueşte crima lui Alexandroff.

Judecătorul de instrucţie a spus că Alexandrof a recunoscut că a comis atentatul în urma indemnului redacţiunei ziarului Tribuna Balcanică.

Judecătorul i-a arătat un număr din acest ziar în cari Alexandrof era insultat. Acesta a început să plîngă, a spus cum a fost încurajat de rodactorii acelui ziar cum i-au dat bani şi cum l'au împins să omoare pe Petcof sau pe Ghenadief.

Nici un partid politic nu e amestecat în acest complot. Există mulţi complici între care femei şi 2 studenţi de la Montpelier dar nici un partid nu e amestecat în această mişcare.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classelĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ mai frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILOR ĪPALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

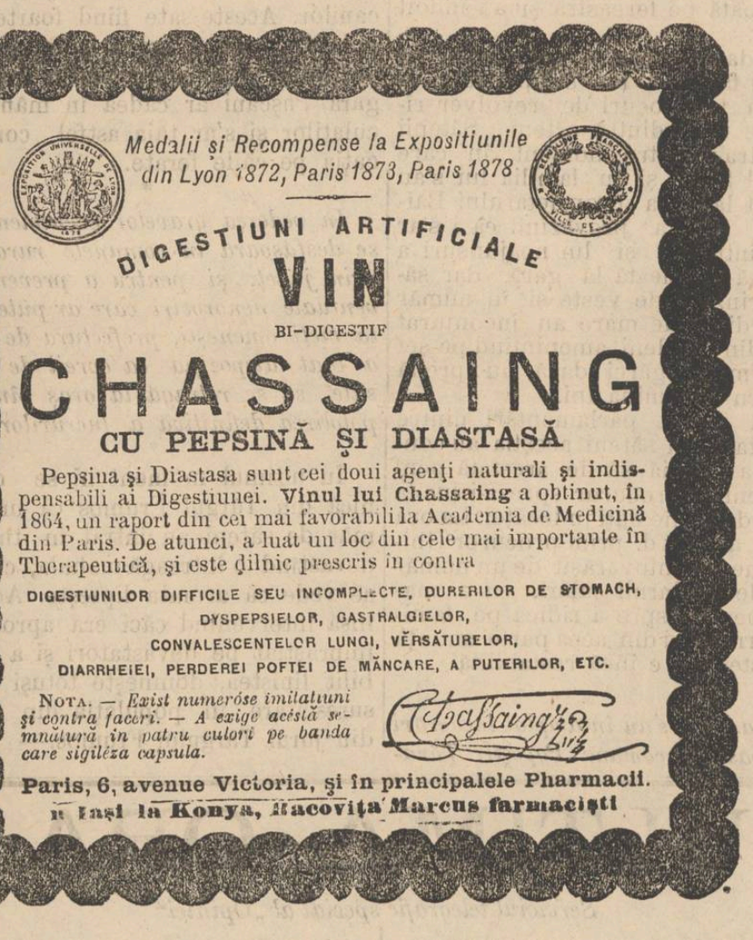

NOROCUL

vă invită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—strada Stefan-cel-Mare—Iaşi.

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

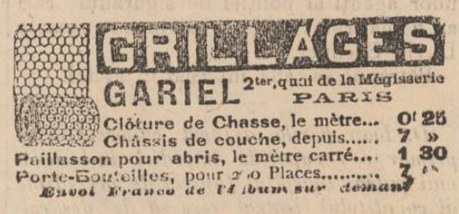

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. — No. 87. — Duminică 4 Martie 1907

Lipsă de la datorie

In mişcarea ţărănească, care a incins cîte-va judeţe din nordul Moldovei, cum altă dată încinsese cîteva sate din sudul Munteniei, este un element care lipseşte de la datoria lui socială şi economică. E *marele proprietar*.

Mi-aduc aminte ce articol fulgerător a scris *dl. Dr. Istrati*, actualul ministru de domenii, în Butetinul Ezpoziţiunei, jăluindu-se şi biciuind pe marii proprietari că nu respund la datoria lor de *neam* şi buni patrioţi, făcînd gol cu prezenţa lor la opera mare a expoziţiunei. Rar mi s'a dat să citesc ceva mai crud şi usturător pentru marea proprietate ca în acel articol.

Nu tîrziu după aceia un alt condeiu al d-lui *Alimanişteanu* luînd chestiunea din alt punct de vedere biciuia cu verva-i cunoscută lipsa de la datorie a marei proprietăţi cu îndrumarea economică a săteanului şi a ţării. Dl Alimănişteanu lega această constatare cu lipsa toată a unei organizări de viaţă agricolă cum e ţara noastră romînească.

Am prilejul acum că fiind membru în comisia examenului de înaintare pe loc a învăţătorilor, după regulament urmînd ca una din probele orale să consiste din conferinţe cu subiecte luate de la cercurile culturale, toate chestiunile ce se propun, cum şi modul tratării lor, — oglindă vie a vieţei de la ţară—arată că în nici o privinţă nu se vorbeşte de rolul marelui proprietar.

Or fi fiind unii din învăţătorii noştri în sate pe moşii boereşti, or fi avînd zilnic atingere cu proprietarii moşiilor dar din această atingere nu văd să se fi născut credinţa că marea proprietate îşi îndeplineşte marele ei rost social şi economic,

De se vorbeşte de cultura pămîntului se constată felul prost de cultură al săteanului, să critică după datele din cărţi, dar nu se arată dacă proprietarul mare face de fapt o cultură mai raţională a pămîntului.

... Şi or fi făcînd unii din ei, dar...

—Se vorbeşte de creşterea vitelor, se arată şi se constată lipsa de îngrijire a vitelor, de scăderea rasei, de lipsa de grajduri pentru vite; se critică răul după cărţi dar nu se arată dacă marele proprietar creşte şi îngrijeşte mai bine vitele sale.

.... Şi or fi îngrijind unii doar, dar..

— Se vorbeşte de desvoltarea industriei agricole, de ocupaţiunea săteanului în vreme de iarnă, de indolenţa lui, se constată răul, se critică după cărţi sau după idealuri isvorîte din trista şi goala realitate dar nu se arată dacă marele proprietar face sau nu o industrie agricolă, dacă iarna îşi ocupă timpul în mod folositor sie-şi şi satului, ori şi el stă în indolenţă păgubitoare petrecîndu-şi viaţa la Viena ori în cluburi, lipsind din mediul satului

... Şi or fi făcînd unii din ei, dacă nu chiar mulţi. industria agricolă în mare, dar....

—Se vorbeşte de viaţa morală a săteanului se arată numărul mare al concubinajului, scăderea simţului religios, întinderea alcoolismului, sporirea elementului străin la ţară, specula ce se face săteanului de hrăpareţa administraţie şi de cămătăria satului, se critică toate aceste abuzuri, se arată înrîurirea covîrşitoare a sfaturilor învăţătoreşti—cenuşă pe turtă; dar nicăiri nu se vorbeşte de înriurirea morală a marelui proprietar asupra sufletului ţărănimei.

..., Şi or fi fiind unii din ei cu ascedent moral asupra mediului sătesc, dar...-

In ori ce chestie, pe ori ce teren se pune chestia, marele proprietar lipseşte.

De ce? Nu există? Nu e om cult? N'are el simţul chemării lui sociale în îndrumarea morală şi materială a ţărănimei?

Nu tăgăduim cîtuşi de puţin aceste lucruri, dar şi constatarea realităţei e tristă.

Dacă noi avem în ţară mare proprietate, n'avem în aceiaşi măsură şi *mari proprietari*! Ori in mişcarea economică marele proprietar poate avea vre-o înrîurire, iar nu marea proprietate văduvită de stăpânii ei.

Cînd de la un capăt al ţării la altul avem întunerece de cete de arendaşi, şi unii din ei au acaparat latifundia de sute de mii de hectare, negreşit că in asemenea împrejurări toată activitatea exploatatorului în mare al moşiilor mari se va face pentru el, arendaşul, iar săteanul va fi uneltă de exploatat, nu inimă de încălzit, suflet de inobilat, minte de luminat, ideal de hrănit.

Şi dacă în mişcarea agrară ce incinge satele, lipseşte puterea liniştitoare a marelui proprietar, e că de fapt lipseşte marele proprietar, iar în locu-i a rămas numai întinderea moşiei, cîmp de jucat la bursa agricolă pentru sporirea ori-cărui nou venit, sau prilej de exploatare a celor mici şi mulţi.

Revină marele proprietar la vetrele sale, recapete-şi dorul şi dragul de brazdă şi nu se poate ca din unirea aceasta sinceră şi dragă dintre păstor şi turmă, între conducători şi muncitori să nu resară o stare înfloritoare mai ales din punct de vedere moral,

Gh. Ghibănescu

Ziua de mîine

Situaţiunea ie foarte ingrijitoare.

Focul se întinde din loc in loc şi ceea ce părea un simplu inceput de nelinişte, merge inainte, oră cu oră, sare din loc în loc, se intinde şi are toate aparenţele unei curînde generalizări.

S'a dat un titlu falş durerosului eveniment la care asistăm: i s'a zis chestiune agrară. Dar cele ce se petrec, acele odioase devastări, acele barbare maltratări, au alt nume.

Avem inaintea ochilor nu o luptă pentru o cauză dreaptă, ci roadele unei indelungate agitaţiuni. Agenţii au lucrat in linişte şi, incetul cu incetul, au impins ţărănimea pe calea cea rea.

Sute de familii sărace au fost alungate de la vetrele lor; li s'a sfărămat toată mizeria aceia, care se numeşte avut şi, pe de altă parte, li s'a dat povaţa să se retragă in oraşe.

Retragerea ie cuvînt la modă. De cît trebue să te gindeşti că refugiul este legat de multe cerinţi, cărora cei nefavorizaţi de soartă, nu-i pot face faţă aşa uşor.

Iaşul a inceput să ofere deja spectacolul zilelor rele. Trenurile aduc sute de oameni cari au sărăcit peste noapte; riguroşii mulţi copii sunt tăriţi pe strade — e exact tabloul pe care l'am văzut cu prilejul ororilor din Rusia, când cu miile oamenii se refugiau de acolo.

Şi asta în ţară la noi se numeşte, chestie agrară!

Dacă este adevărat că pe această cale se obţine o ameliorare a soartei ţăranului, îndemnându-l nu la acte energice, ci la bâtă şi la devastări, atunci treaba e făcută.

Devastarea unui om sărac nu pretinde prea multă muncă. Incă 2-3 zile şi toate târguşoarele acelea vor fi complect devastate.

Şi atunci, nu vor mai fi oameni săraci şi falcea de pământ se va coborâ la preţul de 25 lei!

Aşa s'a predicat de către eroi la elegantele şezători săteşti, la acele adunări în cari „intelectualii" au propăvăduit crima şi omorul.

Ziua de mîine se arată groaznică.

Ne întoarcem, cu toată siguranţa, către acel nenorocit an 1899, care ne dusese foarte aproape de marginea prăpastiei.

Menţinerea ordinei

Nelinişte continuă; veşti întristătoare sosesc mereu din toate părţile judeţului şi din judeţele limitrofe; focul se întinde şi tot mai mare se anunţă primejdia.

Nu este nici timpul, nici locul de a căuta geneza, a indica soluţii sau a preconiza remedii

Nu mai puţin, însă, trebuiesc măsuri care să însemne sfîrşitul anarhiei, să puie capăt dezordinei care s'a dezlănţuit.

Aceste măsuri se impun şi autorităţile vor trebui să le iee, deşi ori cine îşi dă seama de gravitatea lor.

De aceia sfătuim pe toţi aceia care se dedau la agitaţiuni ca să aibă în videre faptul că autorităţile vor fi nevoite să procedeze şi să recurgă la măsurile indicate de situaţie.

Aceasta fiind-că şi autorităţile locale trebuie să se supuie ordinelor ce le primesc şi care privesc paza şi menţinerea ordinei.

Or, autorităţile centrale înţeleg ca ordinea deplină să domnească şi d'aceia au recomandat celor în drept să ia toate măsurile prevăzute de legi şi regulamente, pentru ca ordinea să fie complectă.

Incă odată dar sfătuim pe toţi aceia care se dedau la agitaţiuni să ia în considerare aceste lucruri căci dacă se vor produce evenimente sîngeroase, răspunderea va fi a lor şi nu a autorităţilor care sunt datoare să vegheze la menţinerea ordinei şi apărarea vieţei şi avutului locuitorilor acestei ţări.

PENTRU IAŞI

Dl. Al. A. Bădăreu a rădicat o importantă şi legală chestiune în discuţiunele ce s'au început în sinul sub-comisiunei budgetare.

D-sa a propus ca salariile profesorilor secundari să fie readuse la vechiul sistem, aşa ca şi profesorii să se bucure de avantagiile ce-au fost acordate magistraţilor şi militarilor de la căpitan în sus.

In aceiaşi şedinţă dl, Bădăreu a cerut şi obţinut ca, în conformitate cu cerinţele deputaţilor de Iaşi, mai multe sporuri să fie introduse în noul budget, în ce priveşte instituţiunele culturale din Iaşi.

Intre aceste sporuri trebue să ne oprim în primul loc, asupra augmentărei subvenţiunei pe care ministerul instrucţiunei o acordă Teatrului din Iaşi.

Chiar cu preţurile cu totul scăzute ce s'au introdus, sub forma de abonament, la teatrul din Iaşi, nu s'a putut ajunge la evitarea deficitului.

Este prea adevarat, că acest deficit a fost foarte mult redus, dar n'a putut fi înlăturat şi împedeca să se angajeze elemente tinere, de care teatrul are mare nevoe.

Şcoalei de Bele Arte i s'a redat două importante catedre: catedra de perspectivă şi de Desemn şi Caligrafie.

Conservatorului de muzică i s'au dat d'asemenea două catedre şi o subvenţiune anuală de 3000 lei pentru orchestră.

S'a făcut mult şi pentru şcoala de Arte şi Meserii, pe care ministrul Disescu o găsise lipsită de cele necesare.

In afară de toate acestea, după cum s'a aratat şi ieri, s'au făcut şi alte îmbunătăţiri, cari toate vor contribui şi mai mult la înălţarea Iaşului ca oraş şcolastic.

Toate acestea s'au făcut după ce şi în proiectul pentru împărţirea excedentului s'a dat Iaşului o grădină botanică şi mijloace spre a face îmbunătăţiri la Seminar şi şcoala „V. Lupu".

Noi trebue să insistăm asupra darurilor ce din belşug s'au făcut şi se fac Iaşului de la venirea la putere a partidului conservator, fiindcă ele invederează şi dragostea partidului pentru Iaşi şi faptul că reprezentanţii Iaşului n'au exploatat numai votul cetăţenilor, dar au făcut faţă angajamentelor şi au fost solidari ori şi de cîte ori s'a ivit prilej spre a face lucru bun pentru Iaşi.

Domnilor colectivişti să le fie pildă purtarea aceasta.

CATE-VA NOTE

Epoca publică următoarea profundă maximă: „un popor mare şi virtuos, după lungi ani de glorie şi de mărire, îşi perde cumpătul, marile bogăţii acumulate 'i depravează moravurile, conrupţiunea 'i înjoseşte firea şi instituţiunile".

Cu alte cuvinte o ţară mare e o tragedie: gloria şi mărirea o fac să-şi piardă cumpătul, iar conrupţiunea—o altă roadă naturală a gloriei —'i înjosesc firea şi instituţiunile.

Idealul este dar: o ţară mică.

*

Féraudy, o podoabă a comediei franceze n'a venit pe degeaba la Iaşi. El a văzut aci, ceea ce nu văsuse încă: un teatru gol.

Dacă va mai voi să vie la Iaşi spre a revedea acest fenomen—nu se ştie.

*

Patriotul care s'a arătat mare prietin al retragerilor, a pătit'o. Primul său redactor, d. C. C. Bacalbaşa, s'a retras de la princiarul ziar.

D. Bacalbaşa nu s'a putut împăca şi n'a putut pricepe politica Kisseflistă—asta e natural.

Acum vom citi articole subscrise de Seniorul Ştefan Iliescu.

OAMENI ŞI LUCRURI

Aseară....

Nici a doua representaţie a lui Féraudy n'a avut darul să dee sălii teatrului nostru acel frumos şi interesant aspect al sărilor noastre de «gală» cu care ne au obicinuit trupele mari străine. Nu sîntem oare o ţară latină? N'avem o prea numeroasă pătură de cetăţeni care iubeşte arta franceză, care ştie—sau care ştie *numai* franţuzeşte? Cu toate aceste, straturi întregi ale populaţiei culte, suprapuse, bogate, nu s'au arătat la aceste representaţii, deşi au fost seri de adevărată petrecere intelectuală.

E drept că trecem print'o epocă puţin dispusă pentru serate artistice. Universitatea — focar de cultură — e mereu în fierbere legislatorie, societatea e neliniştită oraşul e sub impresia — dramelor de la sate.

*

Eroul lui Mirbeau interpretat admirabil de Féraudy—creatorul lui—ne apare în toată mărimea... cinismului său. Cîtă deosebire între imaginaţia care e inventat anemicul „tip" al învăţatului Chambray din piesa lui Jules Lemaître şi cea care a zugrăvit pe Isidore Lechat, figură croită par'că din marmoră,—atita e de expresivă, de hotărîtă, de tare, de consecventă şi de eternă. In adevăr în galeria marilor eroi ai banului, ai lăcomiei,—alături de Harpagon al lui Molière, Shylock, al lui Shakespeare, Mercadet al lui Balzac —va figura cu glorie, în vitor, Lechat al lui Mirbeau, care cuprinde elementele tuturor acestora, dar îi întregeşte cu însuşiri, defecte şi vicii moderne, inerente veacului nostru, civilizaţiei apusene din ziua de astăzi. Banditul acesta în stil mare, scînteietor de inteligenţă şi la priviro—„regardez son oeil, il est terible" —zice Phinck; posedînd un simbure de geniu şi de nebunie, ne înfăţişează pe rînd una din acele culmi de suire şi de cădere, vradnice de un erou shakespearian. Cinizmele presărate uneori pînă la dezgust-- le tolerăm, le iertăm, în faţa logicei strînse, vertiginoase cu care ni se desfăşură acţiunea, observaţiile, analiza din primul pînă în ultimul moment al dramei.

*

O datorie de conştiinţă ne obligă să facem şi de astă o constatare după cum am făcut după reprezentarea *Giocondei* cu d na Desprès—despre d-na Aristiza Romanescu. E vorba de d. Liciu, care a interpretat piesa lui Mirbeau *Banii* în mod absolut satisfăcător. De aceasta s'au putut convinge toţi cîţi au admirat aseară pe marele artist Feraudy. O dovadă mai mult că pe nedrept afirmase unii critici că piesa lui Mirbeau nu va supravieţui acestui artist francez. Pentru asemenea opere de viaţă şi de gîndire,— piesa lui Mirbeau va ispiti încă mulţi, mulţi ani talente mari dramatice în Franţa ca şi aiurea.

*

La ieşirea din teatru—viscol vrednic de o noapte de Ianuarie!... Prin ce vremuri stranii trecem acum? Ce iarnă infinită abuzează de răbdarea noastră şi ne întîrzie mereu aproprierea mult doritei primăveri? Sub straturile grele de zapadă se înăbuşă iarba nerăbdătoare şi mor ghioceii gingaşi,—iar în locul mărţişorilor graţioase atîrnă de gîtul domnişoarelor blănuri înălbite de ninsori...

Lumea teatrului de aseară—s'a revoltat, la rîndul ei, în contra...naturei. Ea nu vroia pămînt,—dar vroia senin de lună, nu cere pîne,—dar cere soare...

Rodion

Povestea unui mormînt

Testamentul lui Osiris — Estetica binefacerei—Bărbat şi femee—O dorinţă postumă—Peripeţiile unei groape — Două neamuri—Visul împlinit.

Ne-am ocupat în alt număr de ziar despre originala figură pariziană dispărută de curînd, — arhimilionarul *Osiris* care a lăsat Institutului Pasteur enorma sumă de trei zeci de milioane.

Primele ştiri vorbiau despre 25 milioane, dar suma se ridică — conform unor disposiţii prevăzute ulterior în numeroasele variante ale testamentului său — la 30 de milioane.

Despre testamentele lui Osiris s'ar putea scrie un volum Se pare că bogătaşul acesta, celebru prin pasiunea pentru obiecte de artă şi pentru... bani îşi schimbă zilnic părerea în privinţa celei mai bune şi mai umanitare destinaţiuni ce ar putea da imensei sale averi—strînsă prin economii în timp de atîtea mari decenii.

După ultimele dispoziţii, se ştie a dat cea mai mare parte Instituţiei Pasteur, nu fără oare-cari condiţiuni originale de asemenea: între altele, condiţia de a se rădica o statuie răposatei Baronese de Hirsch, care a lăşat altă dată suma de trei milioane generosului aşezămînt.

Binefăcător sincer şi zelos, el avea nu numai sentimentul filantropiei înnăscut, dar avea oarecum un sentiment artistic, o intuiţie estetică a binefacerei în stil mare, şi iubind o instituţie de filantropie iubia şi pe acei care făcuse sacrificii pentru ea.

Cît despre dînsul, el n'a cerut statui de comemorare, ci s'a mulţumit cu acea falnică reproducere a monumentului lui Michel Angelo: „Moise", alegînd-o drept piatră funerară pentru mormîntul comun lui şi soţiei lui.

*

O adevărată idilă duioasă este povestirea ce fac ziarele pariziane despre soarta acestui mormînt comun şi monument comun soţilor Osiris şi credem destul de interesante aceste detalii pentru a le reda aici.

Se pare că elementul esenţial în viaţa sufletească a lui Osiris fu dragostea ce o avea pentru soţia sa, răpită de o moarte prematură, şi cu cît devotament, ba cu cîtă tenacitate caută să îndeplinească fiece dorinţă a adoratei sale pînă şi dincolo de mormînt. Doamna Leonie Osiris, a murit la 13 Octombrie 1855. Treizeci şi trei de ani după moartea ei, la 6 Iulie 1888, soţul văduv a descris, în menţionatul act, dificultăţile cu care a luptat pentru a realiza o dorinţă ce i-o exprimase soţia sa fiind încă mireasă. „Intr'una din zile, aşa relatează Osiris, făcui cu mireasa mea o primblare la cimitirul Montmartre. Ea observă zidul ce separa pe atunci partea cimitirului creştin de partea cimitirului evreesc.

Eu sunt evreu, soţia mea era catolică, şi de aceea a trebuit să'i explic importanţa acestui zid. Explicaţiunile mele o interesară şi ea zise cu un aer foarte grv: „Iubite, dacă s'ar întîmpla ca eu să mor doresc să fiu înmormîntată lîngă zidul acesta, ca să fiu cît posibil mai aproape de locul unde te vei odihni tu odată. Imi promiţi aceasta? „Iţi promit". Curînd Daniel Osiris fu pus în trista poziţiune de a'şi aminti de promisiunea dată.

Doamna Leonie Osiris muri la prima facere. Născuse doi gemeni morţi. Nemîngăiatul soţ ceru permisiunea de a înmormînta pe scumpii săi morţi pe locul ce-şi alese logodnica sa, dar în zadar. Consistoriul israelit refuză pentru că hotărise de a ridca pe acel loc o poartă monumentală, grilată. Osiris depuse cadavrul soţiei sale într'un cavou provizoriu şi aşteptă. Aşteaptă 33 de ani. In acest timp a pus mari stăruinţe, a petiţionat în nenumărate rînduri, a făcut mereu demersuri pe lîngă autorităţi, spre a obţine ceea ce făgăduise iubitei sale—mormîntul în imediata apropiere de cimitirul evreesc. Cadavrul, atît de scump lui, fu desgropat de mai multe ori. Osiris scrie: „Inarmat cu mult curaj şi profundă convingere, am reuşit, în fine, după o luptă necurmată de 33 de ani, ca să cumpăr de veci mormîntul îndicat de Leonie. Spre a'mi desăvărşi fericirea, consiliul comunal din Paris a decis să depărteze toate barierele între diferitele secţiuni ale cimitirului. Pot să sper, deci, că voiu dormi somnul de veci alături de scumpa mea Leonie. Vreu să mă odihnesc la piciorele ei în mormîntul acela deasupra căruia se va ridica grandioasa statue a lui Moise de Michel Angelo, copiată de Mercier în marmoră".

*

Osiris descrie apoi, pînă în cele mai mici amănunte, cum a așezat el singur cu mîinele lui rămășițele pămîntești ale Leoniei sale într'un sicriu. Spre a onora pe adormita întru Domnul s'a adus în haine de mire la această ceremonie mișcătoare și cam—lugubră. „Comandasem un sicriu nou de lemn de stejar, capitonat pe din lăuntru cu mătase albă. La o parte, aproape la înălțimea unde vine capul, am pus să se facă o pungă. In această pungă um păstrat fotografiile mamei mele a surorilor mele și a cîtorva rude de aproape. Fotografia mea fu pusă pe o pernă de mătase în jurul căreia se încolăcea o cunună de trandafiri și de pansele. Pe această pernă am așezat eu însumi capul iubitei mele Leonie, după ce l-am privit și sărutat, apoi l-am acoperit cu flori. După aceea i-am scos rochia de mireasă, cu care fusese înmormîntată, și care se făcuse bucăți. Am strîns toate oasele și am făcut o grămăjoară din ele fără a da voe cuiva de a mă ajuta la munca asta ce'mi îngăduia de a mai revedea rămășițele pămîntești ale iubitei și în veci neuitatei mele soții“

*

Această zugrăvire în cele mai mici amănunțiuni a perepețiilor și actelor petrecute în jurul acestei bizare...iubiri pentru o meartă, denotă tocmai adîncul și puritatea simțirei în sufletul aeestui esteticean al bogăției, artist al economiilor,—apostol al privațiunilor personale spre binele obștesc.

Osiris va rămînea cu drept cuvînt o figură legendară.

A.

Legiferarea dreptului de autor

II

Legislațiunea romînă asupra proprietățeiliterare și artistice, afară de art. 19 și 24 din Constituțiune care, în mod general, proclamă neviolabilitatea proprietăței de orice natură, libertatea Romînilor de a'și comunica ideile prin graiu, prin scris și prin presă, și desființarea censurei, a autorizațiunei prealabile pentru publicaținni și a cauțiunei pentru ziariști, scriitori, etc., se compune din cîteva articole din legea și regulamentul presei din 1862, reproducere exactă a legei franceze, din 1793; din cîteva articole din codul penal, reproducere iarăși exactă a codului penal francez din 1810, și dintr'un articol din legea din 1904, desființînd depozitul prevăzut de art. 9 din legea asupra presei.

Ar fi ceva, însă nu e destul.

Nu e destul, fiindcă de la 1862, sau mai bine zis de la 1793, atîtea chestiuni s'au rîdicat, atîtea cazuri neprevăzute s'au prezintat în domeniul acestei materii, în cît trebue a se recurge, pentru a le deslega, la interpretări cari nu se potrivesc totdeauna unele cu altele și nu conduc prin urmare, la soluțiunea sigură ce o bună legislațiune trebue să conție.

Afară de aceasta, chiar obligativitatea legei din 1862, ca lege încă în vigoare, a fost pusă în discuțiune, și hotărîri judecătorești au intervenit, cari au declarat-o abrogată prin art. 129 din Constituțiune.

Este adevărat că, mai în urmă, s'a revenit asupra acestei păreri, de oarece s'a constatat că sus citatul articol nu abrogă decît legile, decretele, regulamentele contrarii Constituțiunei, și legea asupra presei din 1862 nu cuprinde nimic care să intre in această categorie; cu toate acestea, e destul ca chestiunea să fi fost pusă pentru a se vedea necesitatea de a se rîdica orice îndoieli și în această privință printr'o lege nouă.

Comisiunea a înlăturat propunerea unora din membrii săi d'a se îmbunătăți legea din 1862, introducîndu-se într'însa ceea ce 'i lipsea și punînd'o în concordanță cu nevoile timpului și cu marele avînt al publicității; căci a crezut că, de oarece ocaziunea se înfățișa de a face ceva, era preferabil de a se face din nou și pe d'antregul, în loc de a se recurge la adaptări și la împeticeli.

Ea a întocmit, deci, prezentul proect de lege, servindu-se de tot ce 'i s'a părut mai bun, mai drept, mai rațional în legislațiunile țărilor care au respectul proprietății literare și artistice, și rezumând, în cele 40 de articole din proiect, tot ce s'a zis, s'a scris și s'a discutat asupra materiei.

III

Proiectul de lege, după ce a proclamat, la articolul său 1, scopul fundamental al legei, adică dreptul exclusiv al autorului unei opere de a o da publicității sau de a o reproduce în ce chip va găsi de cuviință, s'a preocupat să determene cari sunt acele opere ce el înțelege a protege, de oarece sunt unele cari produc un rezultat industrial și sunt destul de protejate prin brevetele de invențiune ce s'au luat, fără să mai fie nevoe de o altă protecție specială.

Este cunoscută marea discuțiune ce s'a urmat în congrese în privința formulei de întrebuințat pentru a se desemna operile ce trebuesc să cadă sub scutul legei.

Unii au propus expresiunea de opere „literare și artistice“, pe care o găsim în legea federală elvețiană din 23 Aprilie 1889; alții expresiunea de „opere ale inteligenței“, întrebuințată de proiectul tip din 1900; alții pe acea de „opere ale literaturei, ale științelor și artelor“, adoptată de legea japoneză din Martie 1899.

Proiectul de lege a admis pe această din urmă formulă, fiind-că 'i s'a părut mai largă, coprinzînd în ea un cerc mai întins de protecșiune, întinzîndu-se și asupra operilor inginerești care au dreptul la aceaiași protecțiune ca cele literare.

Pentru a nu lăsa însă vre'o îndoială în spirit asupra intențiunilor sale, proiectul procedă apoi la o enumărare, ce nu e limitativă, a tuturor manifestațiunilor cugetărei cari cad sub protecția sa și pe cari le-a întins pe cît s'a putut mai mult.

Ast-fel, el a înscris, printre operile bucurîndu-se de solicitudinea sa, hărțile geografice și topografice, planurile architecturale, fotografiile, sculpturile, ziarele și revistele, care nu figurează nominativ în nici o nomenclatură, afară de cea japoneză pentru fotografii.

Cu chipul acesta, sfera de acțiune a autorilor pentru proprietatea ce li se cuvine asupra operilor lor e bine determinată și nimeni nu va putea pe viitor să fie exclus din drepturile sale pe motiv că cazul său nu e prevăzut de lege.

Art. 2 a cărui geneză o găsim în art. 1 din legea federală elvețiană, nu are nevoe de multe explicațiuni.

Este evident că, dacă un scriitor sau artist își închiriază munca sa unui alt scriitor sau artist, și lucrează sub conducerea acestuia, el nu poate pretinde că face o operă proprie, a cărei proprietate să o poată revendica, ci vinde însușirele sale aceluia care'l întrebuințează.

Se poate, totuși, să intervie o învoială contrarie și ca scriitorul sau artistul întrebuințat să-și rezerve drepturi asupra creațiunei sale; atunci, el trebue să dovedească una ca aceasta, căci presumpțiunea legei este contra sa.

Litere-Științe-Arte

Mîne Duminică, are loc în sala teatrului național anunțata conferință a d-lui maior Dr. Vicol în folosul „Crucei Roșie“.

*

Mîne seara are loc beneficiul d-lui State Dragomir cu piesa *Sulivan*.

*

Pentru beneficiul lui Penel locurile fiind de pe acum vîndute aproape toate se prevede o...urcare a prețului. Avem dreptate cînd ziceam că o prea mare reclamă strică. .publicului.

*

DIVULGARE

«Ce nu știe Comisarul»—3 Marte

Știți ce ne arată 'n piesă
Șugubățul Mircea Pella?
Cum pe comisar, sărmanul,
Il „traduce“ damicela...

*

A apărut No. 1, anul V din „Revista Idealistă“ sub direcția d-lui M. G. Holban cu următorul sumar:

N. Gane, Infernul lui Dante. Dr. Isailovici-Duscian, Igiena școlară. Galata-Galaction. Copea-Rădvanului. G. Aslan, Educația prin sine însuși. *Poezii*: Nicolae Corbu, Grăește timpul Siolam, Cîntecul nemurirei. X, Expoziția națională romînă. Ioan C. Bacalbașa, Cronica teatrală. *Buletin Bibliografic*: Chestiunea țerănească de N. Manolescu. Paralelizmul Psiho-Fizic de Ioan Petrovici. Revista de Filozofie și Pedagogie. Floarea Darurilor. Convorbiri. Junimea Literară. Economia Națională. Calea vieții. Convorbiri Literare. Cărți și reviste streine.

*

Despre aventurosul și falșul căpitan Koepenick care reușise a înșela pe un primar și o întreagă administrație comunală s'a vorbit mult prin ziare și prin cîntece de actualitate.

Iată-l acum erou de operetă. Pe scena teatrului Gaiety din Londra se montează această barocă producțiune literară—muzicală care n'are mai puțin de...cinci autori, doi pentru text, trei pentru libret.

*

Profesorul Koellicker, directorul laboratorului de zoologie din Neapole afirmă într'o comunicare savantă că *peștii* au și ei limbagiul lor, că adecă e nedrept dictonul: sunt ca peștele...

Faptul a fost constatat cu ajutorul unui microfonograf. Pînă acum limbagiul peștilor îl cunoașteau unele reprezentate ale...sexului slab.

*

La Viena au avut loc primile reprezentații, ale noului teatru care inaugurează—precum am mai amintit—seria pieselor anonime.

Numele autorilor sunt absolut necunoscute, iar asistenții privesc cîte un chestionar pentru a-și scrie părerea asupra operilor reprezentate.

*

STRUNA ZILEI

PAGUBA ȘI FOLOS

Opoziția e gata să atribuie inundațiile de Ilfov tot d-lui.... Take Ionescu.

Parsifal: **Opinia**

Opoziția, firește
Alta ce așteaptă doară?
Inundațiile aceste
Apă îi aduc... la moară.

Informații

La orele 8. astăzi dimineață, un număr de 200 țărani, din comunele Bivolari, Tabăra, Bădărăi, au invadat localul primăriei Bivolari, cerînd să li se dee pămînt cu 25 lei falcea.

Toate intervențiunile făcute de primar, de preut și de doctor spre a liniști spiritele au rămas zadarnice.

Două escadroane ale regimentului 3 roșiori, vor sosi peste zi.

Administratorul moșiei Bivolari, Borș, a reușit să fugă.

Un viscol puternic bîntue în țară.

Din această cauză trenurile sosesc foarte neregulat. Așa expresul a sosit ieri seara abea la orele 8 și un sfert.

Acceleratul de București a trebuit să se oprească în stația Ghidigeni și nu se știe ce la ce oră va putea ajunge în Iași.

De la 1893 n'a mai fost asemenea iarnă. Ea durează de aproape patru luni.

D. C. C. Bacalbașa s'a retras de la ziarul *Patriotul* al cărui prim redactor era.

Toți negustătorii din Podul-Iloaiei s'au declarat în stare de încetare de plăți.

Bancherii și comercianții din Iași sunt angajați cu peste un milion de lei.

Chiar astăzi foarte multe polițe de ale comercianților vor fi protestate.

D-nii membrii ai clubului conservator sînt rugați să se întrunească mîne Duminica, 4 Martie, ora 5. p. m. în localul Clubului spre a se consfătui asupra situațiunei clubului în urma decesului mult regretatului președinte al clubului.

Din Bivolari ni se comunică că țăranii au invadat curtea cerând să li se dee condicele.

Cele două escadroane de roșiori au sosit la ora 10 dimineața.

Atît Balul Crucei roșii cît și balul spitalului israelit, care urmau să aibe loc în astă seară, au fost contramandate din cauza evenimentelor la ordinea zilei.

Consiliul comunal, în ședința sa de ieri, a rezolvit mai multe chestiuni urgente, dar fără osebită importanță.

Un ziar a anunțat că intre apărătorii sătenilor la confirmarea mandatelor, a figurat și d. Savel I. Manu.

D. Manu ne roagă să spunem că faptul nu este exact.

La Ruginoasa s'au întâmplat ieri grave dezordine.

Prefectul de Suceava, d. Bonachi, și un escadron de cavalerie au plecat ieri, la 4 ore, cu un trpn expres, la fața locului.

Vom reveni cu amănunte.

Din Basarabia

Primăria din Akerman a cheltuit pentru susținerea văduvelor rezerviștilor căzuți în resboiul cu Japonia suma de aproape 300.000 ruble.

Asemenea se întrețin și copiii rămași de la soldați, căzuți în luptă cu Japonezii.

*

In Duma imperială sunt 301 deputați ortodocși; 2 lipoveni; 49 catolici; 11 luterani; 5 evrei și 26 mohametani. Mai toate națiunile sunt reprezentate în Dumă, afară de Moldovenii din Basarabia. Krușevan care se dă drept moldovan nu poate fi luat ca atare, de oare ce e rus.

Un singur deputat nu știe carte.

După profesiuni, deputații sunt: 62 plugari, 6 fabricanți, 14 comersanți, 64 proprietari rurali, 24 lucrători, 8 funcționari comerciali, 53 funcționari la stat, 11 profesori la școli superioare, 25 învățători, 25 medici, 27 avocați, 11 ingineri, 8 literați, 17 preoți, 4 agronomi și 3 silvicutori.

Se știe că artistul Penel a avut cel d'intăi fericita idee de a reduce prețurile la jumătate, pentru representațiile date în beneficiu, realizînd cel mai frumos cîștig cu piesa „Coralie & Comp.“

Acum pentru închiderea sesonului de beneficii, în seara de Sîmbătă 17 Martie Penel cu parte dintre colegii sei, între care este destul să cităm pe excelenta artistă D-na A. Pruteanu, va da ultima representație cu prețurile pe jumătate. Se va juca nostima și curioasa comedie „*Niobé*“ vis caraghios în 3 acte.

La această hazlie piesă pot asista și domnișoarele; biletele la agenția Thalia-Maximovici.

Jurisprudențe.= Singura indatorire ce legea de procedură o pune în sarcina terțului poprit este ca la ziua înfățișărei pentru validare să facă declarațiile cerute de ert. 459 pr. civ. între care este și aceea de a arăta dacă suma mai este poprită și de alți creditori, rămîind ca în urmă tribunalul să facă distribuirea, dacă sunt mai mulți creditori popritori, în conformitate cu titlurile de creanță ale fiecăruia.

*

1. Aplicarea pedepselor disciplinare, cît și aprecierea dacă asemenea pedepse sunt bine meritate și legal aplicate, sunt date prin legi și regulamente speciale în atribuțiunea puterei armate așa că, exercițiul lor neputînd fi controlat de instanțele ordinare, aceste instanțe n'au căderea de a judeca dacă un superior mai putea pedepsi cu închisoarea disciplinară pe un inferior pentru un fapt de care acesta fusese achitat de consiliul de resboi.

Prin urmare, de aci rezultă că este neadmisibilă o acțiune în daune întemeietă pe un fapt pe care justiția civilă nu-l poate censura.

2. După ce constituția a desființat consiliul de stat, s'a înființat legea din 12 Iulie 1866, care dispune ca cele-alte afaceri de natură contencioasă ce consiliul de stat judeca, fie pe temeiul unei legi speciale, se va judeca de instanțele judecătorești după regulele ordinare.

Insă art. 51 din legea consiliului de stat care enumăra cauzele pe care acel consiliu le putea judeca, nu prevedea și diferendele ce s'ar naște între militari din aplicarea legilor și regulamentelor care guvernează puterea armată.

3. In organizațiunea puterei armatei un ofițer este tot de odată și judecător al subalternilor săi, atunci cînd pedepsesc cu închisioarea pe baza de regulamente pentru abateri de la datoria militară, iar hotărîrile justiției militare nu sunt supuse recursului în casație, de cît în cele doue cazuri excepționale prevăzute de art. 36 litera C. din legea organică a Curței de casație.

4. Nu se poate conchide la condamnarea comitetului, cît timp, instanța înaintea căreia s'a introdus acțiunea, nu e în drept a judeca fapta pusă în sarcina prepusului.

Pare probabil ca guvernul a căzut de acord asupra propunerei de-a readuce lefurile funcționarilor la ciferele d'inaintea curbei introduse de d. Haret și economiilor făcute de d-nul Sturza.

Sporul de cheltueli va fi repartizat la patru ani budgetari.

Curtea de apel secția I-a a judecat ieri procesul d-lui Isak Bacal acuzat de omor prin imprudență.

Un lucrător a fost ucis în momentul în care lucra în depozitul de fărărie al d-lui Bacal.

Curtea a confirmat sentința achitătoare ce-a fost pronunțată de tribunalul Botoșani.

Tribunalul a respins eliberarea pe cauțiune a d-nei Anna Wolfsohn.

Neputîndu-se termina eri verificarea creanțelor falimentului N. I. Rosenblum s'a amînat pe azi cînd continuă în Sala Trib. Secț. I.

La ora 2 jum. a sosit în gara Iași un tren militar care duce trupele din Vaslui spre Dorohoi.

DIVERSE

Prefectura a oprit eșirea din comuni a vitelor, pentru a face timp de 10 zile un control riguros. Aceasta în vederea febrei aftoase care bîntue cu furie.

Curtea cu juri din Roman a emis mandate de aducere, pentru ziua de 16 Martie ca martori, următorilor locuitori din orașul nostru: Neculai Gabiu, Catinca N. Gabiu, Andrieș Eugen, Vasile Rusu, G. Costinescu, V. Forescu, Jos, Libschetz și V. Iacob.

Primarul din Poeni raportează că a murit copila locuitorului Ion Zmău, în vrîstă de 2 ani jum., arsă de vie—aceasta din cauza negligenței părinților. D-l prim-procuror a autorizat înmormîntarea.

Astă noapte a fost găsit corpul înghețat a unui bătrân—probabil al unui cerșător.

D. Manole Tessaro a luat în întreprindere expediția poștei și călătorilor de la Targu-Frumos la Hârlău.

FOIȚA ZIARULUI „OPINIA“

61

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCȚIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

— Am să-ți vorbesc de lucruri destul de grave, și sunt sigur, dinainte, că-mi vei da toată atenția, în același timp că-mi vei da tot sprijinul sfaturilor d-tale, zise domnul de Longpré.

Doctorul nu putea avea aerul de a presupune natura confidențelor ce erau să i se facă. Cu un aer mirat, răspunse:

— Oh! Oh! lucruri grave!

— Da, și pentru că vezi înaintea dumitale pe nepoata mea, trebue să adaog că de dînsa e vorba.

— Vorbește.

— Mi-ai povestit cîteva peripeții a unei acțiuni judiciare în care ești amestecat. Vreau să vorbesc de afacerea acelui... tînăr, oaspete al casei mele, d. Maxim Marion.

D. Duchâtel făcu o mișcare.

—Ași vrea să cunosc exact, continuă D. de Longpré, procedura urmată în această chestiune. Mi-ai spus în grabă o istorie întreagă care mi s'a părut aproape fantastică; mi s'a părut că văd acoto un fel de roman ge o natură ce nu se pretează acelui lucru serios pe care-l numesc justiția. Astăzi, în acest moment, trebuie să-mi spui exact ceia ce s'a petrecut și am mare interes să cunosc adevărul, c'ci trebue să-ți spun d-tale, amicul meu. Nepoata mea iubește pe acest Maxim!

Doctorul nu răspunse. Plecă capul părînd a se gîndi. Alice, foarte mișcată tremurînd, se lăsase să cadă pe un fotoliu.

— Nu spui nimic amicul meu, continuă bătrînul, și ca și mine pari speriat de ceia ce-ți spun.

D. Dochâtel, mergînd spre Alice, îi luă mîinile, și privind pe tînăra fată îi zise cu o voce surdă.

— Nu cunosc pe acest tînăr, de cît pentru că l'am văzut cîte odată în saloanele hotelului; nu vreau să spun nimic despre el, de oare ce pănă în prezent n'am studiat procedura așa ca să pot formula o părere. Am făcut numai un act de medic legist. Sărmana copilă!

Alice se ridicase. Ea privi fix pe doctor și răspunse.

— N'am făcut bunicului meu mărturisirea iubirii mele, de cît astăzi, înainte cu cîteva minute; dumitale, bunul meu amic, îi spusesem totul. Cunoști deci sentimentul profund care mă agită și convingerea pe care o simt. Da, iubesc pe Maxim și afirm că e nevinovat. Mi-ai promis ajutorul d-tale, bunicul meu îl reclamă la rîndul seu.

D. Duchâtel, profund mișcat, privi pe bătrîn și pe copila sa.

— Ați avut dreptate zise el, să vă gîndiți la amicul vostru; s'o jur, voi întrebuința toate puterile mele pentru a vă folosi în această împrejurare. Dar cunosc justiția, și știu că ea procedează cu probe în sprijinul actelor sale. Dacă s'a arestat aceăt tînăr, dacă s'a arestat acest tînăr; dacă s'a instruit contra lui, de sigur că an avut motive puternice ca să-l creadă vinovat. Poate se înșală, dar desigur că aparențele sunt în favoarea acuzării. Ce vreți să fac?

— Să-l scapi! zise D. de Longpré.

— Să probezi nevinovăția lui! strigă Alice. N'ar fi de ajuns să-l scoți pe logodnicul meu din mîna justiție, trebue să faci mai mult; să stabilești că nu e vinovat.

Doctorul dădu din cap.

— Cred, zise el, că numai D. de Longpré are dreptate. Imi va fi mai ușor să caut a scăpa mai întăi pe d. Maxim, de cît să întrebuințez resursele mele pentru a proba nevinovăția sa.

— Dar ce vei face? zise contele.

— Nu știu încă, v'am mai spus că nu cunosc din procedură de cît numai o parte.

Mă voi sili să fac cum va fi mai bine pentru interesele voastre.

Și privind pe Alice, adaugă cu gravitate:

— Scumpă copilă, tot ce un amic devotat poate face, voi îndeplini. Convorbirea aceasta a durat destul, acuma trebue să lucrăm. Veneam să mă interesez de sănătatea d-tale, să vorbesc de luaruri banale, să petrec cîte-va momente cu d-ta; nimic vedeți, nu mă mai reține aci.

Se face tîrziu, poate voi ajunge la timp ca să văd pe D. Pernelin, judecătorul însărcinat cu instrucțiunea acestei afaceri.

— Mulțumesc, amicul meu, zise D. de Longpré. Sunt convins, și eu, că acest tînăr e nevinovat. Nu numai nepoatei mele îi vei face un mare serviciu, interesîndu-te de Maxim, dar și mamei sale, a cărui durere treoue să fie extremă.

(Va urma)

Răscoalele țărănești se întind

In județul Iași: agitația de la Bivolari.—In județul Suceava: agitația de la Ruginoasa și Lespezi.—In județul Botoșani: la moșiile d-lui Goilav.—La Dorohoi: proprietarul Frank amenințat.

Ce a fost la Podul Iloaei

—Amănunte complimentare—

După cum se știe turburările din Podul-Iloaei au început imediat după ce se isprăvise „șezătoarea" care a fost ticluită de învățătorul Brudariu și de Eminescu casier la C. F.

Că așa este dovedește faptul, că, imediat după terminarea „șezătoarei", țăranii cari fuseseră acolo, se apucară să strice geamurile la casele arendașilor Gutman și Drucman.

In aceeași seară, cu trenul de 10 și jum. sosiră 160 de soldați roșiori din Tecuciu, sub comanda unui căpitan, cari din motive pe care nu le cunoaștem, n'au prea contribuit la restabilirea liniștei.

A doua zi începură devastările în tótă forma. Toate ușele caselor locuite de evrei fiind închise, devastatorii deschiseră ușele cu forța și se dădură la mari excese.

Dacă n'ar fi sosit un excadron al regimentului 8 calarași, am fi asistat la un groasnic măcel.

Grație intervenției energice a acestui escadron, o liniște relativă putu fi restabilită,

*

Vineri dimineață orășelul făcea impresia dureroasă a orășelelor devastate.

S'au expediat telegrame M. S. Regelui, primului ministru și presidentului camerei, a căruia moșie, Erbicenii, situată în apropiere de Podul, a fost și ea teatrul unor scene regretabile, prin acea că și curtea de acolo a fost devastată.

In acele telegrame se descrie scenele petrecute, se cere ajutor și se aduc acuzări atît administrației comunale, cît și armatei venite în prima zi, că n'ar fi luat măsurile necesare.

O petițiune, redactată în același senz, a fost înmînată și reprezentantului parchetului și respunderea acestor acuzări privește, natural, pe semnatarii petițiunei.

*

Tot ieri la orele 9 și un sfert se zăriră mese compacte de țărani, sosind din trei locuri diferite și îndreptîndu-se spre tîrgușor.

Armata ieși imediat întru întimpinarea sătenilor. Acei din Românești și Tutoiești au fost sarjați și readuși la domiciliu. Celorlalți li se ține piept și se așteaptă sosirea regimentului 14 de linie, care se află la Belcești.

*

Femeile și copiii evreilor au părăsit tîrgușorul. Trenurile de ieri au adus mulțime de refugiați. Pe lîngă că toate vagoanele de cl. I și III erau ticsite, s'au mai pus încă două vagoane mari la dispoziția refugiaților.

———

Primejdia devine tot mai mare, focul se întinde mereu și imbracă caracterul din ce în ce mai pronunțat al unei lupte contra marei proprietăți.

In cele ce urmează cetitorii găsesc amănunte și detaliile asupra tuturor celor ce se petrec în județ și în județele limitrofe.

Inainte însă de a face această reproducem dintr'o lungă scrisoare ce ne adresează un student, fiu de țăran, în privința mișcărei țăranilor

Un tîrgovăț, sau mai bine un funcționar, are de bine, mult puțin, în fiecare zi, fie zi de lucru, sau sărbătoare, fie vară sau iarnă, senin sau ploae, o sumă fixă care-l pune la adăpostul mizeriei și— pot zice—răutății omenești.

Un țăran, din cele 365 zile pe an, poate munci, deci cîștiga, cam de pe la sf. Gheorghe și pînă după sf. Dumitru.

Dacă din acest răstimp se scade Duminicile, sărbătorile cele creștinești ca și cele păgîne ca (Rusaliile, Foca etc.), apoi zilele ploioase etc., revine pentru un sătean că poate produce și cîștiga o zi pentru ca să consume cu gloata lui 3 zile, vorbesc se înțălege de țăranul de la cîmp, nu de mahalagii orașelor.

Cînd un om dar trebue să-și împartă pe 3 zile ceea ce cîștigă într'o zi și tot de aci să se îmbrace și să mai plătească și dările, își poate oricine explica de ce-și vinde tot ce are mai bun ca: oi, pui, lapte și e deci logică întrebarea? cum trăește și cu ce se hrănește.

Se spune că toată cauza răului e lipsa de pămînt.

E și aceasta una din cauzele stărei rele în care se găsește. Singură soluția de a se împărți pămînt nu rezolvă încă chestia.

Mai întâi să ne închipuim că azi ar fi de unde și s'ar da tuturor cari cer pămînt. Mîine vor veni alții; apoi alții și etern se vor găsi asemeni solicitatori.

Și apoi chiar acei ce au azi pămînt nu-l îngrijesc, nu-l cultivă, nu întrebuințează sămînța bună, nu ară toamna, etc. etc.

Ceea ce lipsește mai mult nu e pămîntul ci sistemul.

La ce ar trebui nu să ne gîndim ci să ne mișcăm e a le da și în timpul ernei un mijloc de cîștig.

*

Judele de instrucție al cabinetului I instruește cazul lui Solomon Stern arendașul moșiei Vlădeni și Avram Bercovici, socrul acestuia, care cu ocaziunea revoltelor au tras focuri asupra săteanului Leonte Onofrei pe care l'au rănit.

Ambii au fost depuși la penetinciarul local.

Leonte Onofrei este în afară de ori ce pericol.

***

Turburările cari s'au prevăzut că vor isbucni la Lespezi, au isbucnit astăzi.

Sătenii au înconjurat fabrica de sticlărie și amenință s'o devasteze.

***

In județul Dorohoi fierberea ie foarte mare. Acolo agitațiunile nu se indreptă atît în contra arendașilor, cît în contra proprietarilor.

Astă-zi țăranii au venit în număr foarte mare la fabrica de spirt și la curtea moșiei.

Ei au cerut ca proprietarul moșiei, d, I. Frank, cumnatul prefectului Miclescu, să părăsească moșia până în 10 zile și să le dee lor moșia.

———

Și în județul Botoșani se observă tendința țăranilor de a cere satisfacție de la proprietari.

Mulți țărani s'au presintat d-lui Grigore Goilav, fruntaș agricultor și membru marcant al partidului junimist, cerîndu-i să li cedeze moșia Ringhilești.

*

Arendașii moșiilor Mitoc și Todireni, s'au adresat prefecților de Dorohoi și Botoșani, cu propunerea de a fi arbitri între ei și țaranii de pe acele moșii, cărora le-au oferit avantagii.

Prefecții au primit propunerea.

*

Am anunțat că la Ruginoasa au isbucnit ieri revolte. Autoritățile care au plecat ta fața locului, au dispus arestarea a 14 țărani.

Arestații au fost aduși astă-zi la Pașcani spre a fi transportați la Fălticeni,

La gară au așteptat o mulțime de țărani care au sărit să scape pe cei arestați.

Doi din arestați au reușit să fugă.

*

Comandamentul corpului IV de armată a dispus deslocarea următoarelor trupe: regimentul 25 Rahova și 4 roșiori au plecat cu destinația spre Dorohoi.

Un batalion din regimentul 27 Bacău și 2 companii din regimentul 16 Bacau, cu destinația spre Pașcani.

O companie din regimentul Suceava cu destinația la Ruginoasa; 100 soldați din batalionul 8 vînători în județul Botoșani.

*

Frații Guttman au telegrafiat azi inspectorului comunal din P. Iloaei că sînt dispuși a ceda pămînt țăranilor sub costul arendei.

———

Autoritățile superioare au reușit să pue mîna pe niște documente foarte interesante care invederează că în județul Vaslui există o organizație puternică, din afară de pătura pur țărănească, care urmărește rescoala generală a sătenilor din acel județ.

Organizarea ie puternică și corespondența surprinsă dovidește că se urmărea dezlănțuirea anarhiei în acel județ.

S'au luat măsuri energice.

*

Parchetul a dispus arestarea preutului lipovenesc din Tîrgul Frumos.

Acesta se dedase pănă'n present la acte care însamnă atîtare la revoltă și în special provoca la dizordine pe lipovenii din acel oraș.

Ultime informații

Sătenii din comuna Stăuceni, jud. Botoșani, s'au resculat ieri, la orele 4, în contra proprietarului acelei moșii, d, Popovici—Băznoșianu,

———

Aeceleratul de asară, care plecase spre București la oarele 9 sara, după ce s'a oprit 2 oare în gura tunelului de la Bârnova, din cauza lipsei de presiune la una de mașini, abia ajuns în gara Bârlad, a fost oprit, căci nu putea înainta din canza viscolului mare de pe linie, și înzepezirei unui tren de marfă în apropierea gării Tecuci.

La oarele 10 a. m. s'a reîntors garnitura întreagă a trenului No. 2 cu mare parte din pasageri.

———

Toți directorii școalelor secundare, au fost convocați pentru astă-zi, Sămbătă, ora 4, în cancelaria liceului național, spre a se consfătui asupra evenimentelor la ordinea zilei.

———

Pentru potolirea mișcărilor țărănești s'a chemat întreg Reg. 25 Racova din Vaslui și Huși. Batalionul din Huși stă oprit în gara Crasna din cauza lipeei de vagoane pentru a fi transportat spre Iași.

Din gara Vaslui s'a format un tren militar cu întreg batalionul și Colonel Presan care s'a adăugat la trenul de persoane și în astă seară credem va pleca spre locurile răscoalelor.

———

In ședința de azi a Camerei d. I, I. Brătianu își va desvolta interpelarea privitoare la trusturile agrare.

După cum sîntem informați, primul—ministru, în respunsul seu, va declara că guvernul se află în studiul chestiunei și că dacă liberalii au vre o soluțiune în această chestiune, s'o presinte guvernului spre a-o studia.

Foarte multă lume va lua parte la ședința de azi a Camerei.

———

In momentul de a pune ziarul sub presă ni se telefonează din Bivolari că peste 400 săteni din satele Epureni, Șipote, Boșcani, Hermeziu și Bivolari, au devastat toate dughenile aruncând marfa pe uliță.

Ei amenință ca mîne Duminică să vină în mare număr. Au ocupat Primăria și luat contractele de munci agricole. Impun arendașului Costiner condițiuni grele de subarerdare.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

București 3 Martie

Rectorul și studenții

București— Aseară la ora 5 s'au întrunit la rectorul Coco Dumitrescu toți președinții societeților studențești din capitală.

Consfătuirea a durat trei ore cu care ocasie rectorul universității din capitală a adus laudă studențitor pentru atitudinea lor plină de dragoste pentru săteni dar i-a sfătuit să se abție de la ori-ce mișcare și mai cu samă de la întruniri și agitațiuni care ar insemna a turna untdelemn pe foc.

In urma acestora președinții s'au întrunit și au hotărît întocmirea unui memoriu prin care să se expue chipul cum se prezintă în realitate chestia țărănească.

Acest memoriu va fi citit studenților într'o întrunire ulterioară care se va fixa mai tîrziu, dar această întrunire va avea loc la universitate.

Măsura aceasta a fost luat spre a se evita amestecul elementelor streine corpului studențesc, doritoare de a pescui în apă turbure.

Studenții au hotărit să renunțe la ori-ce agitațiune și să facă totul cu putință pentru a nu se putea spune că din partea lor a pornit vre'o agitațiune oare care.

Supunem acestea d-lui Climescu rectorul Universității; îl întrebăm dacă n'ar putea trage din ele vre-o concluziune în privința atitudinei ce trebue să o păstreze în calitate de rector al Universității din Iași.

Intrebuințare de credite

București.—Iată cum va fi întrebuințat creditul de 23,700,000 lei afectat pentru armată.

8,000,000 pentru complectarea echipamentului; 5,000,000 necesare pentru cumpararea obuzurilor divizionului II de artilerie cu reședința la Cernavoda; 6,000,000 pentru construirea de căzărmi; 2,000,000 pentru cumpararea uuui nou monitor marin; 1,000,000 Pentru remontă; 1 milion 700 mii pentru cumpararea munițiunilor artileriei.

Faliți depuși

Buzău.— Frații Milis mari comercianți de manufactură au încetat plățile iar tribunalul declarîndu-i în stare de faliment ei fost depuși astă-zi.

Inmormîntarea lui Petcoff

Sofia.—Inmormîntarea lui Petcoff a avut loc ieri la ora 3 d. a. și a fost impunătoare. Azistau peste 50,000 oameni între care toți fruntașii politici, toți șefii opoziției, afară de Ghersoff, șeful partidului naționalist. Corpul diplomatic era în corpore.

Serviciul religios a fost oficiat la catedrala st. Ciril, unde Ghenadieff, care a fost și el rînit cu ocazia atentatului, a ținut un emoționat discurs. Ghenadieff a sfîrșit discursul său plîngînd.

La cimitir a vorbit avocatul Marcoff.

Nu s'a semnalat nici o turburare cu ocazia înmormîntărei.

Demisia cabinetului sârbesc

Belgrad. — In cercurile oficiale se vorbește că în urma celor petrecute ieri în consiliul de miniștri este sigur că consiliul va demisiona astă-zi.

Greva Brutarilor

Viena.—Lucrătorii brutari s'au pus în grevă și din această cauză multe brutării sunt închise.

Unele brutării continuă să funcționeze și produc atît cît pot lucra meștrii și ucenicii.

Pentru mîne se anunță greva generală.

Eri s'au întîmplat incidente în fața unei brutării. S'au tras focuri de revolver asupra greviștilor și doi au fost rîniți.

Viena este amenințată să n'aibă pîine.

Regele Leopold pe moarte

Bruxelles.—*Regele Leopold al Belgiei a fost lovit ieri de un atac de apoplexie.*

Regele se află pe moarte.

Palatul Dumei

Petersburg.— Plafondul din sala unde au loc ședințele Dumei, în palatul Tăaridelor, a căzut ieri.

Din fericire căderea a avut loc atunci cînd ședința era sfîrșită. Altfel s'ar fi produs o adevărată catastrofă, căci extrema stîngă și o parte din partidul dreptei ar fi căzut prada morței.

Singuri miniștrii și prezidentul ar fi scăpat cu viață.

Restaurarea va începe imediat. Deputații au cerut însă ca arhitecții să fie angajați de prezidentul Dumei și nu de guvern.

Inmormântarea lui Casimir Perier

Paris.— Inmormântarea lui Casimir Perier fost președinte al republicei, a avut loc la Pont sur Seine în mijlocul unei afluenți foarte mari.

Președintele republicei Fallières era reprezentat prin d-l Lanes. Azistau: fostul președinte al republicei Loubet, miniștrii Clémenceau, Pichon Piquart. Berthon, Dubost, președintele Senatului, Brisson, președintele Camerei și un mare număr de personalități marcante,

Conform dorinței defunctului discursuri nu s'au ținut.

Situația in Bulgaria

Sofia. — Situația continuă a fi din cele mai neliniștitoare deși autoritățile se arată foarte energice spre a împiedica izbucnirea unor dezordine.

Judecătorul de instrucție a continuat toată ziua de ieri ancheta condițiunilor în care a fost comis asasinatul lui Petcoff.

Numeroase arestări de complici au fost efectuate pe ziua de ieri. De asemenea s'a obținut arestarea celor doi studenți afiători la Universitatea din Montpellier care vor fi în curînd extradați.

Acelaș judecător a convocat pe ziua de ieri pe toți ziariștii din Sofia și i-a rugat să puie capăt violențelor de limbagiu căci partidele politice n'au nici un amestec în aceste întîmplări și atentate.

Ediția a II-a

Devastările din Bivolari

Pretențiunile sătenilor

Sătenii din împrejurimile Bivolarilor s'au dedat la excese în ziua de Sâmbătă. Au întrat și devastat toate dughenile, călcând în picioare marfa și maltratând pe comercianți. Apoi întrînd în primărie au ocupat totul și au pus mâna pe toate contractele de munci agricole.

Ei între altele cer de la arendașul moșiei, dl. Costiner, arendașul d-lui Caragea, condițiuni următoare:

Iată câte-va din pretențiunile formulate de iei:

25 lei arenda unei fălci, de și pe însuș arendaș îl costă 38 lei. Actualminte prin contracte li se prevede 50 lei falcea, și arendașul e dispus a le lasa cu 40 lei;

— 16 lei pășune pentru o păreche de boi,

— 8 lei pășune pentru o vacă

— 1 leu de fiecare oae pășune

— pamântul lăsat ca toloacă să li se dea gratis.

— Să nu se aducă lucrători străini pentru cultura moșiei; și în acest caz să li se plătească următoarele prețuri:

5 lei ziua cu carul.

2 jum. lei ziua cu palmele.

30 lei secerea, 80 lei arătura fălcii.

Față cu aceste precise cerințe se vede de ce natură e mișcarea țărănească. Se cere pe de oparte scoborârea prețului arenzilor supt condițiunile prevăzute prin contractele de arendă față cu proprietarii; iar pe de alta se cer prețuri rădicate pentru ziua de muncă.

Văzute la suprafață se vede cât de colo cât sunt de aprinse spiritele și cum în dorul ușurării traiului lor trec posibilitatea unei mijlocii de împăcare.

Camera

București.—Prezidează dl. Cantacuzino-Pașcanu; se pune la vot din nou amendamentul d-lui Bădescu cu privire la art. 20 din legea avocaților. Votul este din nou nul.

Se întră apoi în ordinea de zi.

Interpelarea d-lui I. I. Brăteanu

Oratorul liberal își desvoltă interpelarea sa cu privire la măsurile ce trebuesc luate contra trusturilor de arendași care au adus după sine starea anarhică ce domnește în unele din județele din nordul Moldovei.

Domnia sa vorbește de clasa aceasta interpusă între producători și proprietari și spune că una din cauzele revoltelor sunt și aceste trusturi.

D-sa citează cazul unei familii de areudași care țin în arendă o întindere mai mare de cît acea a două județe și care grație averei acumulate poate exercita măsuri dintre acele care să-i permită o exploatare și mai mare a țeranului.

D-sa întreabă pe d. Cantacuzino ce măsuri are de gînd să ia pentru îndreptarea acestui rău.

Respunsul dlui Gh. Gr. Cantacuzino

Primul ministru în respunsul sen recunoaște reul semnalat de d. Brătianu și spune că chestiunea constitue obiectul preocupărei guvernului.

Trebuește găsită o formulă grație căreia să se pue capăt acestui rău, dar să se respecte drepturile câștigate.

In această chestiune delicată și arzătoare este însă nevoie de concursul tuturor partidelor și a tuturor oamenilor iubitori de neam.

Aștept d-le Brătianu soluțiunea d-stră pentru a aviza asupra ei.

Imprejurările însă de astă-zi când focul a isbucnit și când primejdia s'a dat pe față în mai multe județe din nordul Moldovei nu permit însă soluții pripite și deci urmând ca guvernul să avizeze mai târziu la măsuri generale, el va ști astăzi să proceadă în mod blând dar hotărît la menținerea ordinei cu orice preț. Guvernul își va face datoria.

In urma propunerei d-lui Ioanid se hotărăște ca respunsul primului ministru să fie afișat in toate comunele din țară,

Camera votează apoi la limită proectul d-lui Mișu Antonescu pentru organizarea corpului de avocați și apoi ședința este ridicată.

Contrar tuturor zvonurilor mâine Duminică nu va avea loc nici o întrunire publică la Iași.

Locuitorii comunelor Cîrniceni și Hermeziu au năvălit asupra curței, hambarelor și coșerelor din comuna Perieni și au devastat totul.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiilorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classelĭ lucrătore*, căreia el economiseşte cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătoră.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, şi RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JAŞĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitatiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură in patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.
şi Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Sansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adans.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

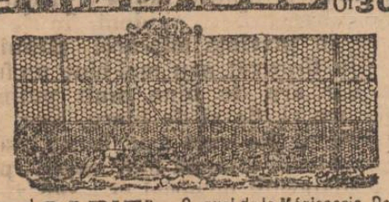

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES, POULAILLERS
BONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places.....	7 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6f 50
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix : 0f 50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

Iași

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
„ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 88.—Marți 6 Martie 1907

UN PAS INAINTE

Eri clubul conservator din Iași a fost in plină sărbătoare. Au asistat la ședință cel mai mare număr posibil de membrii, dat fiind că mulți din prietenii noștri, n'au putut fi față la apel, ca unii ce sunt ocupați cu diferite servicii publice in și afară de județ.

Trei sute trei glasuri s'au intrunit asupra prezidentului activ al clubului nostru, in persoana lui *Take Ionescu*, luceafărul ales al partidului, și podoaba țării.

Tot in această solemnă ședință și apoape cu același număr de glasuri, fruntașul nostru iubit și stimat, luptătorul fără preget pentru triumful ideii conservatoare, *Alexandru A. Badareu* a fost ales vice-președinte.

Două sute nouăzeci și patru de glasuri s'au rostit pentru el.

Mișcarea produsă între membrii clubului a fost așa de neobișnuită, că o vibrare unitară era in sufletele tuturor celor de față, ca unii ce simțeau că clubul și partidul conservator din Iași s'a pus pe calea cea bună și dreaptă, dînd locul intăiu meritoșilor fruntași ai partidului nostru.

Era o mișcare caldă între toți și nota discordantă a cătorva n'a putut de cât îndoi căldura imensii majorități a celor prezenți. In valuri sgomotoase sufletul politic al prietinilor noștri se pironea și era pironit către figura blândă, veselă și vorbitoare a chipurilor animate in părete.

In fundul sălii, atîrnat in părete stă portretul lui Take Ionescu in mărime naturală. Figura-i dulce și vioae, căutătura-i blajină și prietenească, ținuta-i demnă și măreață, infățișa salutul drag și amical cu care șeful nostru—da de azi înainte pentru Iași șeful politic al celei de a doua capitale e Take Ionescu—intimpina pe membrii, și cu surâsul pe buze își împărtășia sufletul lui nouă celor ce-l amdirăm și în prezența-i și in lipsă-i.

Un moment de suggestionare de recreații. Cu gîndul deși departe, la locuința lui din strada Cătunului, noi cei de la Iași l'am văzut în acel moment mare, mare, dumnezeesc de mare, cuprinzînd în genunea gîndului seu aspirațiunile unui neam întreg, întruparea mîndră și aleasă a tot ce neamul nostru a produs mai ales, mai dumnezeesc, mai sfînt; Și-l vedem preocupat de prezentul grijelor pentru acest popor, pentru care vorbele lui Napoleon i a fost de minune: «în mijlocul acestui popor *românesc* pe care atît de mult îl iubesc», de a cărui nevoi s'a adăpat și să adapă pentru ale putea răstoarce în legi, mijloace de ușurare în traiul prea îndurerat și gata la ori ce moment a preîntimpina toate pericolele, dacă împrejurările ar atîrna numai de viața lui.

Și cu gîndul dus în cele 4 unghere ale țării, ori unde este casă conservatoare, vedem aceiași figură dulce și blajină, dar nicăirea n'o găsiam mai la locu-i ca la Iași.

Iașii e un centru cultural de mîna întăia. Cel mai bine care a știut să'l aprecieze și să'l sporească în ființarea sa a fost dînsul. Aici, la Iași era dat ca Take Ionescu să fie la el acasă cu preferință.

Și de azi înainte el e al nostru. In coasta celuilalt părete stă atîrnat chipul fruntașului nostru Alex. Bădăreu.

Nu se poate înfățișare care să-ți dea impresii mai complexe ca figura lui Bădăreu. La prima vedere îți dă o impresie aspră, dură, greoaie chiar. Sprincenile și mustățile îți arătă pe răzeșul nostru sănătos din tălpi până în creștet. Expresivitatea ochilor e adumbrită de gene și sprincene stufoase, care pare că te măsoară, te cuprinde, te ține pironit și te stăpînește.

Și încetul cu încetul—așa pironit—începi a desprinde din chipul lui aspru și din dulceața și intimitatea sufletului său. De sub genele stufoase căutătura ochiului e vie și pătrunzătoare, dar tradează un suflet deschis și prietenesc. De subt mustața-i groasă un surâs, să-i zic șiret, nu, dar a omului care socotește și măsoară. Și rari oameni știu măsura vorba și socoti sufletul omului ca Bădăreu. La el nu te poți plăti cu vorbe; măsura și socoteala lui sunt faptele.

Din părete, căutătura lui socotitoare vedea că în acea sară sufletul tuturor membrilor era pentru el, căci ființarea clubului conservator din Iași în forma cum este, cu greutatea sa, cu mentalitatea sa, e opera lui Bădărău.

Și socoteala i-a eșit bob numărat, curat poantaj de alegeri, cînd ai de socotit voturi de ale prietenilor, de cari după vorba veche să rogi pe D-zeu să te apere, că de dușmani te știi apăra tu singur.

Și iau văzut prietenii reci, căci în minutul când s'a pronunțat numele său la fotoliul prezidențial ceata lui Peneș Curcanul—cei nouă și cu sergentul zece—, s'au dus în podghiazuri, necinstind măreția actului.

Astă-zi partidul conservator din Iași în organizarea sa de club își are președinții săi, pe cei mai vrednici, pe cei mai muncitori și cu ascedent politic.

S'a închis de acum era *dolce farnienților*, și din glosarul politic al clubului de Iași utilitatea *neutraliștilor* s'a dus. Amorțeala, piroteala și inacțiunea n'au ce căuta la cârma politică a clubului de Iași, inventatorii oului lui Columb nu mai pot repeta experiența celebrului explorator.

De azi clubul conservator de Iași și prin el partidul conservator din Iași, a făcut *un pas înainte*.

Gh. Ghibănescu

Glasul conservatorilor ieșeni

Membrii clubului conservator din Iași s'au intrunit ieri în adunare generală spre a aviza asupra vacanței ce s'a ivit prin decesul mult regretatului fost președinte Vasile Vlădoianu.

Un număr imens de membri ai clubului au respuns la convocare.

Oratorii, cari au dovedit necesitatea alegerei urgente a unui president, mai ales în imprejurările actuale, au subliniat și necesitatea de a face această alegere în persoana unui om, care, prin energie și situație, să poată represinta clubul din Iași și să impună doleanțele acestui club.

Cine altul de cît Alexandru A. Bădăreu putea corespunde acestor cerinți?

Dar Alexandru A. Bădăreu, care o viață întreagă a dat pilde de modestie, a cerut ca glasurile să fie întrunite asupra d-lui Take Ionescu.

D. A. A. Bădăreu a declarat că se mulțumește cu locul de vice-president.

Propunerea a fost acceptată și astă-zi presidêntul activ al clubului conservator din Iași este Take Ionescu și vice-president A. A. Bădareu.

Cu această nouă temelie existența clubului s'a întărit în chip exceptional.

*

Următoarele telegrame au fost expediate ieri la București:

D-lui

G. Gr. Cantacuzino

Prim-ministru

Șeful partidului Conservator

București

In calitate de președinte al adunărei generale al clubului conservator din Iași, de astă-zi, 4 Martie, am onoare a aduce la cunoștința dv. prezidentul de onoare al acestui club, că, în această ședință, au fost aleși: d. Take Ionescu ca președinte activ, în locul mult regretatului președinte V. Vlădoianu, cu unanimitate de 303 voturi și d. Al. A. Bădărău ca vice-președinte, cu 294 voturi, în locul vacant.

Cu această ocazie sunt interpretul întregului club, rugându-vă să primiți omagiile noastre de respect și asigurarea devotamentului nostru.

Gh. D. Șerban

*

Take Ionescu

București

Suntem fericiți că-ți putem aduce la cunoștință alegerea d-tale de Președinte activ al clubului conservator din a doua capitală a Țărei și te rugăm să te bizui pe iubirea și nețărmuritul nostru devotament, pentru a continua cu spor munca ce-o depui de aproape două decenii, pentru satisfacerea marelor interese ale Țărei și ale Neamului.

A. A. Bădărău vice președinte, A. D. Xenopol, G. D Serban, Alexandrescu Teodor, Andriescu Constantin, Antoniu Mihai, Antoniu Lascar, Atanasiu Alexandru, Atanasiu Vasile, Aurescu Alexandru, Artino Alexandru. Atanasiu Vasile, Alexandrescu Neculai, Alexandrescu Panaite, Apostoliu Dimitrie, Andrieș Apolon preot, Andriescu Ion, Bădăreu N. Andrei, Bădăreu C. Ion, Bancov Gr. căpitan, Birjovanu Grigorie, Baiardi Scarlat, Botez V. Neculai, Botez Panaite, Botez Constantin, Botez Mihai, Bejan Vasile dr., Brandia Al. Alex., Boroianu D., Buțureanu Grigorie, Buțureanu Vasile, Buțureanu Const., Buzne Emanoil, Buzne Const., Buicănescu Neculai, Burcovanu Gheorghe, Burghele Const., Buzenchi Dimitrie, Borș Dimitrie, Bădărău Neculai, Zosin P. dr., Calognomu Eustrat, Calognomu Gheorghe, Caimacan S. căpitan, Calmuțki Gh., Călimănescu Alex., Ciurea T. Alex., Ciurea I. Anibal, Ciurea I. Gheorghe, Ciornei Const., Ciorapciu Fitip, Costin Vasile, Constantiniu C., Constantinescu Ioan, Constantinov N., Constanțius Ilie, Codrescu Corneliu, Cristea T. Cristea, Cumpătă C., Cojocariu Vasile, Calos Anton, Cucu N. Ion, Cerchez Leon căpitan, Carare Ion, Cristea I. P., Cocolea Neculai, Cariadi Gh., Dabija Alex., Daraban Gh., Dobias Gh., Dimitrescu maior, Dimitriu Ioan, Dimitriu Gh. cap., Dimitriu Dimitrie, Dragoș Neculai, Duduica Neculai, Dimitriu Ion agricultor, Dimitriu C. M., Dimitriu C. preot, Dimitriu Vasile, Zăhărescu Vas.., Evghenide Dimitrie, Furnica Petru, Fotin Neculai, Florescu Petru, Filioreanu Petru preot, Ghibănescu Gh., Gavrilescu Alex., Grigoriu Gh., Gafeneu Ion, Groholski Ion, Grigoriu Ion preot, Gheorghiu Scarlat dr., Georgescu Stefan, Giga Teodor, Giga Alexandrescu, Gheorghiu Stefan, Gherman Ilie, Grigoriu Teodor, Hogaș Calistrat, Herovanu Eugeniu, Hociungescu Const., Herfurt Gh. dr., Hurmuzescu Dragomir, Ionescu Al., Ionescu Const., Irimescu S., Ianculescu P., Dr. Ernest Juvara, Ianculescu Alex., Iliescu Haralamb, Iamandi Dim. dr., Ionescu Ion, Jornescu Const., Ionescu Dim., Leon Juster, Ionescu C. preot, Ionescu Petru, Kirilă Const., Kirilă Gheorghe, Kirilă Ioan, Kirilovici Andrei, Kiriac Dim., Kiriac Const., Lascar Gh., Lohan Vasile, Lambrino Const., Lapteș Const. Lupescu Teodor, Lambrior dr., Lupu Gh., Luchian Dim., Lazăr Mihai, Lupașcu Neculai, Zamfir Stefan, Lasievici Vasile, Manu Savel, Maximovici Teodor, Marcopol Neculai, Marcopol I. Ion Miclescu Mihai, Manolescu C. Mănăscurtă Alex. Mihailescu, Const. Morțun Ion, Molă Gheorghe, Meșteș Dim. Mandrea Th. Munteanu Const., Maxim Teodor, Mihailescu Mihai, Maxim Gheorghe, Mandrea Dimitrie, Manariu Emanoil, Mihailescu Gheorghe, Munteanu Eugeniu, Moțet Ion, Militeanu Const., Munteanu Andronic Mogârdici Aritonovici, Negruzzi Stefan, Negruți Vasile, Nedelski Ilie, Negrea Gheorghe, Neagu Dimitrie, Neculau Alex., Nemțeanu Gh. Preot, Oiaga Vasile, Pastia Neculai, Popovici Alex. Preot, Petrescu Toma, Popescu Gh., Penel C. B., Papana Const., Petraș Mihai, Pogonat Neculai, Proca Napoleon, Popovici Ion, Pastia Gh. Dr., Popescu I Gheorghe, Pavloff Gheorghe, Podoleanu, Podovici Alex., Popovici I. Vasile, Păun Const. preot, Patrașcu Neculai, Petrovanu H. Dimitrie, Pissoski Teodor, Palladi C. Căpitan, Petriceanu Neculai, Patron Neculai, Patron Ion, Popescu Petru, Popescu Ion, Popescu T. Ion, Popovici Gh., Popovici Dr., Ropală Gheorghe, Ropală Elefterie, Ropală Emil, Radu Vasile, Rusu Al. Rotbartd Ion, Russovici Vasile, Rohă Anton,, Racoviță Dimitrie, Răileanu Vasile, Roiu Grig. Răducănescu Sandu, Răpeanu I. V. Ștefănescu N. Scorpan Gh., Scorpan Gh., Stavăr Ion, Scorpan Vasile, Săvescu Enache, Stefănescu Al., Sion, Artur, Ștefăniu Petru Stati Gheorghe, Stanilescu Gheorghe, Sucă Dim., Șendrea Ion, Socor C. M., Ștefănescu M. Galatz, Ștefănescu Vasile, Sinigaglia L., Stefănescu Dim., Sirmei Ștefan, Simionescu A., Tissescu Gh., Țilenski M. Tanasaki Vasile, Tincu Constantin, Teodor Ștefan, Tiron B. Tiron N. Teodoreanu Osvald, Teodorescu Const., Tudureanu Dim. Tăutu Const., Țimuș Gheorghe, Vrabie Victor Vasiliu I. Preot Vîrlănescu C. Ion, Verdeș Const., Vesbianu Ghorghe, Vaitoianu Teoder. Vachtel M., Zarifopol Ioan Zaharia Const., Zaharia.

OAMENI ȘI LUCRURI

Pământ!

După luni și luni de rătăcire pe infinita întindere a oceanelor, marinarii lui Cristophe Columb zăriră o pată neagră, recunoscură în sfîrșit că se află în apropiereaa uscatului și într'un imn de bucurie, în transport de entuziasm cîntară cu toții:

Terra! Terra!

Era pămîntul făgăduinței, era pămîntul viselor și speranțelor, era sfîrșitul rătăcirii și ținta cercetărilor; era America găsită, era lumea nouă descoperită—soră cu lumea veche, unde începuse a se simți strîmtoarea neîncăpătoare, greutatea luptelor pentru traiu, conflictele între credinți și origini, disputele pentru dreptul la traiu, întăietatea celui mai tare, supremația pumnului...

Astă-zi enormul continent e populat de sute de milioane de oameni în cea mai mare parte veniți din Europa și cu toate aceste lumea veche nu se simte ușurată de greutatea năbușitoare a luptelor și de atmosfera copleșitoare a nevoilor. Astăzi încă milioane de oameni se îndreaptă—din toate țările Europei—spre America ospitalieră și chiar din țări vechi, bogate, cu civilizațiuni strălucite ca Italia și Austro-Ungaria.

Europa are prea puțin pămînt, în timp ce continentele celelalte Asia, Africa, Australia, America de sud au prea puțini... oameni. Exploratori îndrăsneți și inteligenți, cercetează necontenit regiunile tainice, puțin populate ale acestor continente căutînd mereu să pășească pentru milioanele superflue ale Europei sau pentru extinderea civilizației europene, — pentru produsele noui ale industriei, ale tecnicei, ale imaginației moderne.

Și ast-fel asistăm la eterna căutare de nuoi terenuri, la găsirea veșnic doritului: Pămînt!

Nemiloase și crîncene răsboaie se poartă încă între popoare; valuri de lacrimi și de sînge curg și pe altarul omenirei îndoliate în preajma acestor măcelăriri în massă și numai din dorința—putem oare zice trebuința? — Ce simte fie-ce mare națiune europeană de a cuceri în alte continente ceia ce nu are în deajuns aici în Europa:

Pămînt!

Iar în state mici agricole, ca la noi, ori în țări colosale ca în Rusia asistăm la războaie interne, izvorite dintr'o anumită împărțială a terenului, rezboaie seculare datînd din vremea generațiilor cari n'au întimpinat încă atîtea amare greutăți în lupta pentru traiu. Iar acele războiri lăuntrice au o singură țintă, o singură cauză, o singură deviză:

—Pămîntul!

Rodion

Poieții răscoalelor

Momente istorice—Țăranul în literatură—Proza—Drama—poezia—Epoca veche și nouă—Rodica—Noi vrem pămînt—Cîntăreții răsvrătirii.

In complexul și tragicul eveniment social al răscoalelor țărănești, la care suntem martori, întră fără îndoială, factori variați și numeroși. E rostul și rolul istoriei să statorniceasca din ce pricini și pe urma căror îndelungi pregătiri sufletești și mentale s'a deslănțuit pe neașteptate acest resboiu al satelor, sub înrîurirea căror... lumini s'a aprins făclia revoluției, focul pustiitor a cărui mărime și primejdie nu se poate încă măsura și prezice.

Aici vom face numai cîte-va fugitive constatări pentru a învedera manifestările literare de dată mai recentă și avînd ca obiect arzătoarea problemă a țăranului romîn precum și soluția extremă a violenței.

In ultimii ani, în adevăr, beletristica și literatura romînă abundă în subiecte din viața satelor, scrise toate cu o vădită simpatie pentru țăran. Ba una din marile reviste a făcut dintr'aceasta chiar o... condiție literară.

Prozatoriii mai vechi, Odobescu, Filimon, Alexandri, Slavici, Caragiale, Eminescu, N. Xenopol, Gane, Delavrancea și alții, profesau unii subiectele istorice alții cele orășenești și doar din cînd în cînd ca figuri mai șterse apar tipurile țărănești. Nu vorbim bine înțăles de *Creangă* — țăran el însuși prin origine și a cărui literatură e exclusiv țărănească.

Ceva mai adesea apare însă locuitorul satelor în literatura dramatică, cum sunt comediile în proză ale lui Alexandri, sau „Napasta“ lui Caragiale și o sumă de lucrări teatrale mai puțin ilustre, bunăoară „mort fără lumînare“ și altele.

*

Dacă venim însă la *poiezie* — observațiile ne conduc la constatări mai interesante.

Nici poieții vechi,—ca Gr. Alexandrescu și Bolintineanu, nici acei din primii ani ai „Convorbirilor“ nu consacră imaginația și inspirația lor prozaicei populațiuni de la sate. Marele și fecundul Alexandri cunoaște doară pe *Rodica*, tînăra și zglobia fecioară, muză șăgalnică a satelor... fericite:

Purtînd cofița cu apă rece
Pe al ei umăr alb rotunjor
Juna Rodică voioasă trece...

Cît despre neasămănatul poet al Romănimei, Eminescu, el este un cîntăreț al nevoilor mari, al durerilor generale, un poiet al orașelor, un apostol al intelectualității,—el cunoaște minunat poezia poporului de la țară pe care o și imitează în acele minunate poezii „în formă populară“,—dar nu cîntă viața însăși a țăranului. Cînd exclamă cu revoltă:

De la Nistru pîn'la Tisa
Tot Romînul plînsu-mi-s'a.....

el se gîndește mai cu samă la orașe, la lupta pe tărîmul economic și politic, la dispariția băstinașilor din diversele ramuri ale activității sociale, la sărăcirea orașelor de unde

Toate cîntecele pier...

Poezia romînă a epocei amintite nu cîntă jalea specială a vieței țăranului romîn. Pînă la ultimele producțiuni ale lui N. Beldiceanu—poetul iașan atît de repede și pe nedrept uitat—nu găsim versuri „țărănești“ și trebuie să ajungem la contemporani pentru a da de o literatură propriu zisă a săteanului romîn.

*

Proza vine în primul rînd: A. Vlahuță Caragiale, Diuliu Zamfirescu, mai apoi scriitori mai noi ca Spiridon Popescu, Brătescu Voinești, M. Sadoveanu, I. Agîrbicianu, Sandu și alții. Unii dintre aceștia—ca Sadoveanu și Sp. Popescu—sunt adevărați cîntăreți ai acelei mari și dureroase epopei care alcătuește viața țăranului romîn. Sadoveanu abuzează chiar de mijloacele tecnice și de accentele lirice de care dispune pe lîngă frumosul talent discriptiv.

In ce privește poezia cîntecului, Gherea a consacrat de mult pe Coșbuc ca poet al țărănimei. Firește, al unei țărănimi oarecum fericite, idilice, simțitoare și duioase: căci la apariția volumului de critici al d-lui Gherea, Coșbuc nu publicase încă nici incendiara poemă; „Noi vrem pămînt!“—îndreptată în genere contra tuturor cari îngreuează traiul și munca țăranului, care-l lipsesc de drepturile de om și cetățean:

N'avem nici vreme de 'nchinat
Căci vremea ni-e în mîni la noi;
Avem un suflet încă 'n noi,
Şi parcă l'aţi uitat!
Aţi pus cu toţii jurămînt
Să n'avem drepturi şi cuvînt;
Bătăi şi chinuri, cînd ţipăm,
Obezi şi lanţ cînd ne mişcăm
Şi plumb cînd istoviţi strigăm
Că vrem pămînt!

Acum de curînd Coşbuc a publicat o mică poezioară *tricolorul* care exprimă mai puternic încă sentimensul revoluţionar al ţăranului.

Un poet al ţărănimei s'ar fi putut numi regretatul Ioan Păun—Pincio, ţăran prin origine şi iubind cu patimă firea ţăranului din care-i rămăsese blîndeţea şi resemnarea. El nu are accente de revoltă, —dar zugrăveşte cu o rară plasticitate lipsa, suferinţa şi adeseori naivitatea săteanului în faţa belşugului...orăşănesc şi al celor stăpînitori.

In vremea din urmă poetul O. Carp se pare că e obsedat mai mult ca ori-care de trista stare a ţăranului şi în numesoase bucăţi, scrise cu acel dulce şi discret lirism caracteristic întregei sale producţiuni poetice, deplînge pe ţaranul romîn întrevăzînd parcă ceasul cînd paharul nemulţumirei va fi plin peste măsură:

...Frunză verde de cireş
Numai la cules dau greş:
Unde ar şi samăn eu
Strînge altul 'n locul meu.

Frunză verde nuc rotat,
Doamne, cine-i vinovat?
Sigur eu şi cîţi mai sînt
Tot ca mine pe pămînt...

Acei ce stau „singuri"—or să se adune ca cei la feliu cu dînsul şi vor forma marea oştire a răzvrătiţilor, a celor sătui de suferinţă şi de muncă, despre care vorbea poetul în volumul „Rîndunel":

Ar fi şi vreme acum de atîta chin să scape,
Să poarte alţii grijă, să are şi să sape,
Şi alţii să plivească şi alţii să adune,
Iar lui să-i vie ceasul ce trebue să-i sune.

Un alt poet al ţărănimei şi al răzvrătirei este Octavian Goga, chiar dacă eroii cîntării lui sunt sătenii din Transilvania. Goga compătimeşte adînc şi deplînge:

Durerea unui neam ce aşteaptă
De mult o dreaptă serbătoare.

El nu cunoaşte tristeţea proletarilor din mansarde, de care se înduioaşa Eminescu, ci vede numai în ţărani, în plugari pe „cei mai buni copii ai firei" şi crede în izbînda viitoare prin o violentă schimbare:

In pacea obidirii voastre
Ca 'ntr'un intins adînc de mare,
Trăeşte 'nfricoşatul vifor
Al vremilor răzbunătoare...

Credem a fi dovedit că starea rea a ţăranului a găsit răsunet adînc în lirica poeţilor romîni contemporani şi că ecoul viforului de astăzi a răsunat cu o oară înaite, în graiul profetic al cîntăreţilor.

As.

Adunarea generală a Clubului Conservator

— Alegerea de eri —

E o săptămînă de cînd revolta şi jalea pustiesc satele Moldovei. Aceiaşi tristeţă şi aceiaşi grijă ne stăpâneşte pe toţi, aceleaşi simţiminte ne fac să aşteptăm cu zor potolirea focului incins.

In mijlocul acestei anormale stări de lucruri, in mijlocul acestei preocupări generale, partidul conservator din Iaşi a fost chemat să-şi spue cuvîntul asupra vacanţei preşidenţiale ce a urmat moartea regretatului Vasile Vlădoianu.

Mai mult de cît ori cînd, lucrul acesta urma să se facă în cea mai mare grabă, pentru a nu lasa fără conducere o organizaţie politică de la care se aşteaptă un preţios concurs în opera patriotică de liniştirea sufletelor şi de îndreptarea răului.

Printr'o mişcare a cărei spontaneitate e mai presus de orice laudă, căci denotă o stare de spirit izvorită din cunoştinţa adîncă a intereselor generale ale partidului, membrii clubului conservator au încredinţat conducerea lor celor mai iubiţi şi mai energici fruntaşi: d-lor Take Ionescu şi Alex. Bădăreu

A spune că îndoita alegere a cetăţenilor ieşeni, e indoit de fericită, e a confirma un adevăr care nu poate suferi discuţie. Căci cine e acel care să nu recunoască marea superioritate a ministrului de finanţe, şi drepturile cu prisos cîştigate de fostul ministru de justiţie.

Pentru cel dintîi, preşidenţia clubului conservator din Iaşi e simpla achitare a unei datorii de dragoste, admiraţie şi recunoştinţă, şi in acelaş timp un răspuns elocvent tuturor acelor, cari fără cruţare au căutat să-l lovească de cîte ori prilejul le-a stat dinainte.

Pentru celalt e aceiaşi dragoste şi recunoştinţă, acelaş răspuns ostentativ bîrfitorilor mărunţi, dar în acelaş timp inchegarea unei sfinte legături sufleteşti preexistente, şi confirmarea unor drepturi care nu puteau fi puse la îndoială.

Căci e netăgăduit, că fără sufragiul membrilor, domnul Alexandru Bădăreu exercita de fapt tot ascendentul şi toată autoritatea care fac pe şeful suprem al unei organizări întemeiate. Fără titlul de preşedinte, el era sufletul clubului din Iaşi. In jurul său se grupau toţi la luptă El a condus totdeauna massele spre isbîndă. El e cel ce a ascultat şi a îndeplinit nevoile tuturor Viaţa sa în ultimul timp, dăruită politicei conservatoare, se leagă de viaţa clubului din Iaşi, şi fala acestuia, starea sa de prosperitate şi înflorire numai lui i se datoresc.

Dar îndoita alegere de eri capătă încă o deosebită însemnătate, prin împrejurările în mijlocul cărora s'a făcut. Nimănui din cei ce-au pus buletinul în urnă, nu i-a scăpat gravitatea celor ce se petrec în preajma celei de-a doua capitale. Fiecare din ei a înţeles că locul de conducere se cuvine acelui de la care se poate aştepta cuvîntul cel bun, povaţa cea chibzuită, şi acţiunea cea sigură şi energică.

Cînd te gîndeşti că toate aceste au urmat, în căldura celui mai mare entuziasm, într'o atmosferă de înălţătoare convingere, nu poţi să nu ai acea adîncă mulţumire sufleteascp pe care o dă în genere triumful celor buni şi drepţi şi risipirea bîrfelilor şi micelor deşărtăciuni omeneşti.

E drept că în toată lumina aceasta a fost şi puţină umbră. Cîţi-va —un număr mic, prea mic de membri—au susţinut amînarea alegerei pentru motive de pietate faţă de cel dispărut, care încă n'a fost aşezat în localul seu de veci. Cuvîntul acestora s'a perdut însă fără ecou, în massa celor cari nu puteau vedea nici o utilitate în această amînare zadarnică şi poate chiar primejdioasă.

Mulţimea însă a rîs cu o poftă, care a luat un moment ceva din solemnitatea intrunirei, cînd un mititel, disperat de sbuciumările sale inutile, a recurs la trucul de a declara că vorbeşte în numele şefului partidului conservator, care ar voi să designeze el însuşi pe succesorul regretatului Vlădoianu.

Farsa nu era lipsită de oare care savoare, pentru a nu da sfîrşitului o notă de trecătoare veselie.

*

Trei sute şi trei membrii ai clubului conservator au respuns ieri la convocarea făcută de comitetul Clubului spre a se consfătui asupra situaţiunei în urma decesului regretatului Vlădoianu.

La orele 5 şedinţa este deschisă.

Se proclamă preşedinte dl. Gh. D. Şerban, care arată perderile suferite de partidul conservator în ultimele săptămîni şi insistă asupra decesului lui Vlădoianu, ale cărui calităţi oratorul le relevă.

Dl. căpitan Stroja arată inoportunitatea de a se alege astă-zi un preşedinte, întru cît Vlădoianu n'a fost înmormîntat încă.

Dl. Stroja dă citire unei telegrame semnate de d-nii Cristofor, D. Alexandrescu, dr. Leon, şi dr. Socor, prin care aceştia propun amînarea discuţiei.

Relevarea acestei telegrame dă loc la protestări şi i se contestă autenticitatea.

Dl. O. A. Teodoreanu:

Dl. căpitan Al. Stroja, a ridicat două obiecţiuni pentru amînarea alegerei de astăzi. Pri a obţinerea „asentimentului şefului", secunda că ie „prea timpuriu", cînd nici nu s'a închis mormîntul gata să primească corpul regretatului nostru Preşedinte V. Vlădoianu. Despre a treia întimpinare, acea din telegrama semnată de senatorii noştri D. Alexandrescu, I. Găvănescu, Gab. Socor şi C. Praja şi de inspectorul dr. Leon, ie o rugăminte de departe a unor colegi din cari unii ca d-nii d-ri Socor şi Leon, cari sunt în Iaşi, ar fi putut veni în persoană să o motiveze, dar care venind de atît de departe nu ie făcută în cunoştinţa împrejurărilor grave prin care trecem în Moldova, şi în care se află Iaşul.

Prima obiecţiune cade de îndată ce ne dăm samă de autonomia noastră şi de faptul că, cu tot profundul nostru respect pentru veneratul şef, noi suntem absolut independenţi, şi nimeni nu ne poate impune Prezidentul.

A doua obiecţiune cade faţă cu împrejurările grave prin cari trecem. Citează cazul alegerei de şef al partidului, al d-lui G. Gr. Cantacuzino în chiar noaptea decesului ilustrului Lascar Catargiu.

In împrejurările de faţă ne trebue un president, căci să nu uităm că programul nostru ie cuprins în 2 vorbe: „ideea conservatoare". Că la soluţia chestiei ţărăneşti, dacă graba ie motivată de o revoltă, care se datoreşte unei mîini vinovate, este şi o bună parte de dreptate, pe care ţărănimea trebue s'o primească. Soluţia se impune şi cît mai grabuic.

Presidentul clubului din Iaşi trebue să reprezinte suficienta autoritate morală, energie mare, competenţă deosebită şi o mare putere conceptivă pentru a impune o reformă salutară, în numele şi în asentimentul nostru.

Iată de ce trebue să păşim imediat şi să alegem pe cel mai vrednic.

D. A. D. Xenopol arată pe larg pericolul revoltei ţărăneşti şi nevoia în asemenea grave împrejurări, ca scaunul preşidenţial al clubului conservator din Iaşi să nu rămîie văduv.

Propune la procedarea imediată a complectărei rîndurilor.

Dl. avocat H. Suţu declară că vorbeşte pentru prima şi ultima oră în club, vorbeşte despre ocultă şi adunătură şi este des întrerupt.

Dl. avocat Miclescu se asociază la cele zise de dl. Suţu.

Dl. Ghibănescu declară că nu vorbeşte de pe tribuna clubului, nici pentru prima nici pentru ultima oră.

Christos a spus: „să lăsăm pe *morţi* să-şi îngroape morţii". Arată că zilele reglementare pentru respectarea unui mort au trecut şi nu noi putem sta fără conducător. Ne trebue, mai ales în împrejurările de faţă, un om care cu autoritatea morală să poată da o direcţie sănătoasă lucrurilor.

Vorbesc d-nii Codreanu şi Tuduri.

D. Ghibănescu, după ce discuţia s'a declarat deschisă, propune alegerea de president al d-lui Al. A. Bădăreu.

Această propunere este salutată cu călduroase ovaţiuni, cari ating apogeul, cînd d. Bădăreu apare la tribună.

D. Al. A. Bădăreu multumeşte din suflet prietenilor săi şi consideră aclamarea sa ca o răsplată a muncei sale.

Dar nu-i vorba de sentimentalism. In împrejurările în care ne găsim, însă, vă propun să alegeţi de president pe d-l Take Ionescu, mulţumindu-se el cu locul de vice-preşedinte.

Această propunere este salutată cu mari ovaţiuni.

In urmă clubul alege de president pe d. Take Ionescu cu 303 şi vice-president pe d. Bădăreu cu 294 voturi.

VERSURILE ZILEI

Poetul Codreanu, autorul *Martirei*, a ţinut un mic logos la clubul conservator.

El a ţinut să facă proba
Că chiar fără'a cînta din liră
E 'n stare să prefac'o sală
Intr'o martiră.

Rigoleto

Litere-Ştiinţe-Arte

Un spectacol de beneficiu care va atrage în adevăr toată lumea iubitoare de comedie hazlie, va fi repreeentaţia de sămbătă seara, 20 Martie, în beneficiul excelentei artiste *Atena Georgescu*. Se va juca *Manevrele de toamnă*, minunata localizare a d-lui P. Gusty.

*

Primim revista „Cetatea Neamţu" care se ocupă de... linia ferată locală şi de... literatură. Aşa bunăoară colaboratorul Mreajă publică o epigramă luată direct din volumul lui Giordano şi încă din cele mai cunoscute. Cu alte cuvinte iată-l pe d. Mreajă prins în... mrejele plagiatului.

*

RELACHE

Probabil sub impresia evenimentelor zilei n'o avut loc aseară la teatru nici o representaţie. Publicul s'a odihnit după o serie lungă de spectacole.

Socot că publicul trudit
Recurse la un artificiu:
A vrut ca dup'atitea jertfe
Şi el să aib'un... beneficiu.

*

Din Capitală ni se scrie că cinematograful Bottez culege cele mai frumoase succese cu aparatul d-sale pe care Iaşanii l'au admirat cei dintăiu.

*

Marele poiet romîn Eminescu a fost obiectul unei prelegeri înaugurale la una din facultăţile de litere la Universitatea din Bonn.

*

Recomandăm cetitorilor noştri „Cimpoiul" ziar săptămînal, ilustrat care publică cele mai frumoase romane şi nuvele.

Acest ziar care are 16 pagini mari şi nu costă de cît 10 bani (abonamentul 6 lei pe an cu premii) conţine în fiecare număr 3 romane, 3 nuvele, poezii, reţete, premii.

Iată sumarul No. 3, care apare azi 4 Martie:

Copilă fără noroc, roman, de Jules Mary.—Poezie de Coşbuc.—Intîmplarea doctorului, nuvelă, de Jules Duquesnel. — Meşter în crimă, roman de O. Ottolenghi. —Două stele, poezie de Ath. C. Demetrescu.—O Răsbunare, novelă, de Jean Cadrat.—Poesie, de Radu D. Rosetti. — Răsplata urei, roman de G Ohnet. — Populară, poezie.—Ca vîntul schimbătoare.., nuvelă, de Sudermann. — Premiile noastre.—Reţete.—Probleme, etc.

Administraţia:

1 bis, Str. Brezoianu.—Bucureşti,

*

O întîmplare din care Alexandri ar fi făcut cel puţin un vodevil.

Generalul Pilat—precum povesteşte d. St. Cihoski în articolul rezumat dăunăzi în ziar—a vizitat Newyorkul şi pe cînd părăsi un templu evreesc, inaugurat în acea zi, în mijlocul unei imbulzeli colosale, un vecin întreabă pe d. general de ce îi atîrnă lanţul de la ceasornic. D. General se uită şi constată cu desperare că un pickpocket profitase de imbulzeală ca să-i tae lanţul de aur şi să-i şteargă ceasornicul. Afară de valoarea lui destul de însemnată, ceasornicul mai era interesant prin acea că aparţinuse lui Vasile Alecsandri şi d. general Pilat proectase să-l doneze muzeului naţional din Bucureşti.

*

STRUNA ZILEI

ASEMANARE

„Iată ce mai aflăm de la *Flămînzii* moşie revoltată a Fichereştilor". „Flămînzii—Fischer—Flămînzii—Fischer".

„Voinţa" în toate zilele

Nici nu ştii pe aceste vremuri
Cui să împlineşti dorinţa:
Ba Flămînzii's ai lui Fischer
Ba... flămînzii's la „Voinţa".

Informaţii

Cuvîntarea d-nului Bădărău

— Intrunirea de ieri —

Redăm aci în extenso cuvintele pronunţate de d-nii G. D. Şerban şi Al. A. Bădăreu atunci cînd aclamările nesfîrşite ale membrilor clubului chemau la tribună pe iubitul nostru fruntaş.

D. G. D. Şerban, preşedintele intrunirei. Aclamările d-voastre îm dau dreptul să spun că aveţi deja un preşedinte al clubului.

D. A. A. Bădărău, primit la tribună cu aplauze şi urale care zguduiau sala, spune următoarele:

Ovaţiunele d-voastre extra-ordinare îmi merg drept la suflet şi le consider ca resplată a luptei pentru cultura ideilor şi a sufletelor.

Vă mulţumesc cu adîncă recunoştinţă pentru aclamarea preşidenţiei mele, dar or cît de măgulit aş fi de aceste călduroase manifestaţiuni pe care mi le faceţi nu pot să primesc din cauza împrejurărilor sociale de astă-zi.

Marele nostru istoric Xenopol în discursul său, a vorbit, despre rolul celei de a doua Capitale în focul ce a cuprins Moldova de Sus.

Misiunea partidului nostru în Moldova devine foarte grea, faţă de evenimentele importante sociale ce se produc.

Desigur că nu în momentele aceste de agitaţii se poate găsi ideia mîntuitoare dar trebue să ajutăm opera organelor administrative şi militare cîştigînd sufletele.

Cine ne poate inspira mai bine în greaua noastră misiune de cît d. Take Ionescu, inteligenţa cea mai superioară şi inima cea mai caldă printre oamenii noştrii de stat din ultimele două decenii?

Să dăm preşidenţia d-lui Take Ionescu şi pentru mine să păstraţi demnitatea de vice preşedinte.

Organizaţia partidului local sper că-şi va găsi satisfacerea în vrednicia mea.

Societatea electrică a respuns la somaţiunea comunei că primeşte ca diferendul d'intre dînsa şi administraţia comunală să fie judecat de tribunalele ordinare,

In convenţiunea ce a intervenit intre părţile contractante şi care, votată de corprrile legiuitoare, a devenit lege, asemenea diferende urmează a fi judecate numai de arbitri.

Ca să se primească deci judecata tribunalelor ordinare, ar trebui modificată legea, tot prin Parlament, în senzul respunsului societăţei electrice.

—

D. A. A. Bădăreu a plecat ieri la Bucureşti.

—

In şedinţa de ieri a Clubului conservator s'a hotărît ca la înmormîntarea regretatului Vasile Vlădoianu să iee parte toţi senatorii şi deputaţii Iaşului precum şi domnii H. Suţu, M. Codreanu, Tuduri şi Al. Stroja, cari, în cuvîntările lor de ieri, au emis părerea ca alegerea noului preşedinte să se amînă pînă după înmormîntarea regretatului Vlădoianu.

—

Jurisprudenţă —După art. 27 din legea pensiilor din 1902, modificată la 1906, infirmităţile provenite din cauza serviciului, trebuesc să fie constatate cel mai tărziu la retragerea din serviciu a funcţionarului, sub pedeapsa perderei drepturilor cari decurg din asemenea infirmităţi.

La acest principiu general, legiuitorul nu a admis de cît e singură excepţiune, pentru cazul cînd funcţionarul infirm a fost inlocuit sau pus în retragere din oficiu, acordîndu-i în asemenea caz termen de o lună de la încetarea efectivă a serviciului, pentru constatarea infirmităţii.

*

1. După articolul 1725 C. civil privilegiile tezaurului public şi ordinea în care ele se exercită, sunt regulate prin legi speciale.

Ast-fel, prin art. 79 din legea de constatare şi perceperea contribuţiunilor directe se prevede că, pentru ori-ce deficite sau remăşiţe, constatate asupra perceptorilor, provenind din ori-ce contribuţii, taxe sau venituri, fiscul se va despăgubi din ori ce avere a perceptorului, cu preferinţă înaintea ori cărei datorii particulare, fără ca în privinţa imobilelor să fie supus la formalitatea inscripţiei şi acest text de lege, se aplică nu numai în cazul cînd deficitul pentru fisc provine din neincasarea contribuţiilor de către perceptor, dar şi atunci cînd perceptorul a încasat impozitele dar şi le-a însuşit în propriul să folos, căci şi în acest caz este un deficit pentru fisc, iar pe de altă parte legea nu face nici o distingere în această privinţă.

—

Mercuri 7 Martie, *oara 8 şi jumătate*, d. profesor Paul Bujor va ţine în Aula Universităţei Conferinţa sa asupra vieţei şi operei marelui naturalist englez *Darwin*.

Conferinţa va fi însoţită de proecţii.

Biletele se află de vînzare la agenţia Thalia şi la portarul Universităţii.

50 bani locul în parter

30 bani locul în galerie.

Studentele şi studenţi cari vor presenta carta de student precum şi elevii de licee vor avea locuri gratuite în galerie.

—

In consiliul de miniştri ţinut astăzi s'a hotărît chiemarea sub drapel a tuturor rezerviştilor şi auxiliarilor şi încredinţarea conducerei ordinei în regiunele revoltate exclusiv autorităţilor militare.

Decretul pentru chemarea sub drapel a rezerviştilor şi auxiliarilor va fi semnat astăzi de M. S. Regele.

—

D. D. Sturza îşi desvoltă la Senat, interpelarea privitoare la trusturile arendaşilor.

—

DIVERSE

— S'a autorizat isgonirea din ţară a supusului rus Iosef Razumuc d'impreună cu soţia şi 6 copii ai sei.

— S'a cerut urmărirea şi prinderea evreului Teitelboim Iosef Haim care trebuind să fie isgonit din ţară a dispărut de sub paza autorităţilor din Iaşi.

— S'a pus în vedere punctelor de la frontiere ca taxele pentru viza paşapoartelor străine, să se perceapă ori de cîte ori posesorii lor întră în ţară, iar nu numai o singură dată pe întrega durată a paşaportului.

— Ministerul a irevocat pe Costache Răşchitaru din calitatea da delegat al statului sătesc din Valea-Lupului pendinte de com. Miroslava.

— Jandarmii au găsit astă noapte moartă în locuinţa ei din Bivolari pe femeia Domnica Petrache Jîtariu. Nu se sunoaşte cauza morţei.

— In com. Cristeşti s'au declarat 15 cazuri de febră aftoasă printre vitele arendaşului acelei moşii.

— Doamna Maria Petriceanu moaşă în Podul-Iloae şi-a prezentat demisia

In loc a fost numită D-na Natalia Isnescu.

— In comuna Miroslava s'a declarat epidemia de Morbili.

— Eri a avut loc cununia d-rei Virginie Vîrgolici cu d. Neculai Gheorghiade

Felicitările noastre.

Focul ia proporţii tot mai mari

Răscoalele se întind.—Judeţul Iaşi ţine recordul.—Iritaţia spiritelor.—Ororile din Bivolari.—Valea Prutului în plină revoltă.—Satele Cârniceni, Hermeziu, Perieni, Bălteni, Cucuteni, Leţcani revoltate.—Oraşul ameninţat.—Măsuri extra-ordinare.—Noui trupe.—La Botoşani, Dorohoi, Suceava.

Situaţia continuă a deveni din ce în ce mai rea. Iaşul în special ţine recordul grozăviilor care se desfăşoară, căci în judeţ nu se mai poate spune că există lege sau autorităţi. Totul este la discreţia resvrătiţilor, iar autorităţile în neputinţă de a menţine ordinea căci rescoalele au luat o întindere atât de mare, în cît nu este cu putinţă de trimis armata, în toate părţile, într'un timp atît de scurt, căci rescoalele se produc aproape în acelaşi moment în mai multe puncte.

Toată partea Prutului de la Bivolari încoace este în plină revoltă. Agitaţia este extra-ordinară la Sculeni şi Stînca. Se prevăd evenimente nenorocite şi în aceste părţi şi cît se poate de curînd.

Valea Jijiei clocoteşte şi ea de furia resvrătiţilor. De asemenea se anunţă pornirea dezordinelor dinspre partea Voineştilor.

Oraşul este deci încins de un brâu de foc: din toate părţile vin ştiri rele, din cale afară de rele, iar tendinţa generală este atacul asupra oraşului Iaşi.

Nici cînd oraşul n'a fost atât de ameninţat. Această impresiune o au şi şefii autorităţilor şi de aceia s'a cerut mari forţe care să apere oraşul. Pînă mîine dimineaţă vor fi în Iaşi 6000 de soldaţi.

Şi acum iată relaţiile asupra celor ce se petrec:

In oraş

Deşi s'au luat cele mai energice măsuri pentru menţinerea ordinei; deşi întrunirea publică a fost contramandată; deşi cavaleria a patrulat de cu dimineaţa, de pe la orele 4, cu toate aceste a domnit o mare îngrijire în oraş, căci de cu dimineaţă au început să se producă incidente cu săteni pe la bariere.

La bariera Socola s'a produs la ora 6 dimineaţa o ciocnire între sătenii ciurcheni şi cavalerie. Sătenii au fost respinşi şi împiedicaţi de a întra în oraş.

La bariera Păcurari lucrurile se petrec în mod mai serios. Aci sosesc pe la ora 10 dimineaţă vr'o două sute de săteni din Miroslava, în frunte cu primarul comunei, şi caută să pătrundă în oraş cu vădita intenţie de a provoca dezordine.

Atitudinea lor era extra-ordinar de îndrăzneaţă; sfidau pe agenţii poliţieneşti şi ameninţau dacă nu li se dă drumul în oraş. Lozinca era: voim să mergem la prefectură să cerem dreptate.

Forţele poliţieneşti fiind insuficiente, imediat este adusă cavaleria şi o parte din vânători. Sătenii nu se intimidează, însă, ba merg chiar până a deveni agresivi. Ast-fel d. căpitan Baldovin şi numeroase grade inferioare sunt loviţi cu pietre. Armata înconjoară pe săteni, şi cei mai îndrăzneţi, capii mişcărei, sunt arestaţi. Sătenii se retrag atunci până la capul dealului, dar la ora 3 d. a. revin în număr mai mare, dar după lungi parlamentări, ei se prefac că se retrag pentru ca să revie pe ta ora 6, dar tot în zadar, căci în oraş nu pot pătrunde.

La acea oră însă, patrulele şi eclerorii anunţă că un număr mare de săteni se coboară din spre Iaşi. In adevăr, o parte din autorităţi postate la moara d-lor Grinşpan, reuşesc, fiind suite în catul de sus, să recunoască că mari grupuri de oameni se coboară din dealul Beldimanului. In dreptul unor girezi de paie grupurile s'au întrunit şi după cât se părea au ţinut o consfătuire.

Noaptea, însă, se lăsa tot mai întunecoasă şi nu se mai putea distinge nimic.

Autorităţile au luat măsuri extraordinare. Eclerorii şi patrulele au circulat tîrziu noapte şi ştiri sosite pe la orele 2 noapte vesteau că şi sătenii din Leţcani s'au răsculat şi veneau spre Iaşi. Pare însă că aflând că armata ie la barieră au renunţat.

*

In vederea marelui pericol că ţăranii de prin satele răsculate vor să între în Iaşi şi să înceapă aci devastările, s'a avizat la măsuri energice.

In cursul zilei de azi şi de mîine vor fi aduşi în Iaşi, parte din Moldova, parte din Muntenia, 6000 soldaţi.

Pentru complecta liniştire a cetăţenilor, soldaţii vor fi găzduiţi prin casele particularilor.

La Bivolari

Târguşorul Bivolari a fost complect devastat. Nici o prăvalie n'a rămas nedevastată. Mărfurile au fost distruse şi chiar rafturile prăvăliilor au fost sfărâmate.

Oamenii şi copii, ne-avînd unde se adăposti, au dormit prin şuri şi pe zapadă.

Cum toate prăvăliile sunt devastate, lipsa de hrană se afirmă din ce în ce mai mult aşa că a trebuit să se recurgă la tăierea vitelor d lui Costiner.

Eri diminiaţă revolta a atins culmea. Multe case locuite de romîni, între care şi acea a d-lui Manisale, au fost devastate.

Tot eri a sosit batalionul de vînători sub comanda d-lui maior Derigault. Cum ţăranii erau îndârjiţi, armata a trebuit să intervie energic; capii răscoalei au fost legaţi şi trimişi la Şoldana.

La Cucuteni

La Cucuteni, ţăranii au invadat ieri în cancelarea curţei şi, după ce au devastat tot, distrugând conturile şi registrele, răsvrătiţii s'au îndepărtat lăsând o cerere scrisă de a li se da pământ cu 25 lei falcea.

La Bulbucani

In cătunul Bulbucani, com. Gropniţa, ţăranii s'au răsculat şi, foarte ameninţători au înconjurat curtea. Nu s'a înregistrat nici un incident.

La Voineşti

Astă-zi diminiaţă s'au răsculat sătenii din Voineşti, comuna Galata. Ei s'au adunat în mare număr şi cer să li să dee pământ în condiţiunile ştiute.

La Sculeni şi la Stînca s'au declarat astă-zi răscoale. Motivele sînt aceleaşi ca pretutindeni.

Un escadron de cavalerie sub comanda căpitanului Negruţi a plecat la faţa locului.

*

Camera de punere sub acuzare a respins astă-zi apelul celor 18 ţărani şi a confirmat mandatul de areătare.

*

In momentul în care scriem, ora 2 jum., tribunalul secţia II, compus din d-nii Schina şi Măzescu, deliberează asupra infirmărei sau confirmărei mandatelor lansate contra arendaşilor moşiei Vlădeni.

*

D. procuror Gr. Kesim, care se află la Bivolari, telegrafiază că situaţiunea ie aceeaşi.

Parchetul a delegat astă-zi pe d. judecător V. Erbiceanu să plece la la faţă locului.

*

La Darabani au fost grav maltrataţi Moşcovici şi servitorii acestuia.

Ţăranii s'au îndreptat spre Rădăuţi.

La Orofteana peste 300 ţărani au devastat casa arendaşului.

*

Locuitorii satului Perieni s'au revoltat şi au maltratat personalul administraţiei moşiilor. De aci ţăranii au plecat îndreptându-se spre Ţiganaşi.

Trei sute de ţărani au invadat în curtea moşiei Stăuceni, proprietatea d-lui M. Popovici. Ţăranii au cerut să li facă dreptate proprietarul, de nu vor devasta curtea.

*

La Botoşani

La Botoşani a fost ieri mare nelinişte. Din capul locului trebue să desminţim ştirile ce circulau astă-zi că s'ar fi comis asasinate în Botoşani.

Foarte mulţi săteni au reuşit să răsbată în tîrg la orele 2, eri după prînz. Ei au devastat casele situate in mahalau Ţigănimea şi o parte din casele şi prăvăliile situate in limitrofa strada Mare.

Armata a reuşit să împrăştie pe turburători, dar sunt serioase temeri că neliniştea va reisbucni.

Comunele Ibăneşti şi Udeşti, judeţul Dorohoi, sînt în plină revoltă.

*

La Botoşani casa arendaşului Leon Costiner, una din cele maĭ frumoase din Botoşani, a fost devastata

Ţăranii aflători in Botoşani au tras focuri asupra soldaţilor.

La orele 10 dimineaţa un mare număr de ţarani, au intrat in Botoşani, au tras focuri de revolver asupra armatei şi au lovit cu pietre pe maiorul Boureanu.

Soldaţii au respuns cu focuri. Sunt patru ţarani morţi. Se simte mare lipsă de armată. Ţaranii au pus stăpânire pe oraş.

La moşia Teodoreni, judeţul Botoşani, proprietatea epitropiei sf. Spiridon, arendată d-nilor Kaufman şi Krasnaselsky, s'a produs ieri turburări serioase.

Sătenii în număr de 800 au pătruns la curte şi au cerut să li se deie lor pământul că-i al lor.

Tînărul Krasnaselsky respunzînd că părinţii nu sunt acasă—aceştia erau plecaţi la Botoşani—şi că deci nu le poate da nici un respuns, ţeranii au început să vocifereze şi să devasteze.

Krasnaselsky a fugit în casă dar a fest urmărit. A sărit atunei pe fereastă în grădină, dar urmărit şi aci a tras două focuri de puşcă, rînind pe doi săteui, unul la picior şi altul la umăr.

Sătenii l'au prins şi maltratat grav. Krasnaselski a fost arestat.

*

Populaţia evree din mahalalele Botoşanilor se apără singură. Situaţiunea ie excepţional de gravă. La dispoziţia parchetului nu sînt de cît 350 oameni. Parchetul este în complectă desperare.

*

La Ţiganaşi

Din Ţiganaşi s'a comunicat astăzi dimineaţă că mulţi ţărani au invadat în localul judecătoriei şi au oprit pe judecător să continue cu cercetarea proceselor.

Judecătorul s'a supus.

*

Primarul din Cucuteni a telegrafiat astăzi dimineaţă că ţaranii au venit din nou la curte şi că vor să-i dee foc.

Primarul cere ajutor.

*

Două regimente din Ploieşti au plecat astăzi spre Iaşi din ordinul ministrului de rezboi.

La ora zece astăzi dimineaţă s'a ţinut un consiliu de miniştri la care au luat parte şi d-nii G. Em. Bogdan, P. Sfetescu, şi cîţiva proprietari rurali din Nordul Moldovei.

S'a ventilat ideea de a se încredinţa restabilirea liniştei comandanţilor de trupe.

*

La secţia a II-a a tribunalului vine azi confirmarea sau infirmarea mandatelor de arestare lansate contra d-lor Stern şi Bercovici arendaşii moşiei Vlădeni.

D-nii avocaţi Octav Velciu şi Osw. Teodoreanu apără pe acuzaţi.

*

La Camera de punere sub acuzare se vor judeca azi apelurile făcute de cei 18 ţărani din comunele Hodura şi Cotnari, arestaţi de Tribunal.

*

Jandarmii rurali au adus azi la cabinetul d-lui judecător Letter Demetrescu mai mulţi lipoveni din Tg.-Frumos, acuzaţi că au participat la revolte.

*

Oraşul Botoşani este asediat de ţărani. Panica este indiscriptibilă. Stradele sunt deşarte.

S'a telegrafiat prefecturei de Iaşi că în oraş armata este absolut insuficientă şi să se trimeată de aci.

Devastările au ţinut pînă la orele 9 seara.

*

Astăzi dimineaţă ţăranii au invadat tîrguşorul Darabani din judeţul Dorohoiu. După o oră întreg tîrguşorul a fost devastat.

Ţăranii erau în număr de 1000.

Moşia Darabani este în parte proprietatea d-lui V. Lascar, fost ministru.

*

Tribunalul a infirmat mandatul lansat contra lui Ştern, confirmând pe acel al lui Bercovici.

*

Regimentul 15 de Piatra N. a sosit în Iaşi. Soldaţii au fest împărţiţi pe la bariere.

*

Arendaşii din Iaşi şi acei aflători aci au avut astă zi o întrunire în care s'a discutat asupra situaţiunei.

S'au expediat telegrame în care s'a descris grava situaţiune şi s'a cerut ajutor: M. S. Regelui; primului ministru; d-lor Take Ionescu, P. P. Carp, A. A. Bădăreu, D. A. Sturza şi generalul Manu.

Ultima oră

Bucureşti 5 Martie

Manifestaţiile din capitală

Bucureşti.—*Eri a avut loc aci o mare întrunire publică convocată de stndenţi. A asitat foarte multă lume.*

S'au pronunţat discursuri înflăcărate.

La eşire imensul public a apucat pe strada Carol cîntînd Deşteaptăte Române şi manifestând ostil în faţa prăvăliilor.

Ajunşi în dreptul magasinului Universal din calea Victoriei manifestanţi care voiau să meargă spre teatrul Naţional au întîlnit puternice forţe poliţieneşti în frunte cu d-nii Dim. P. Moruzzi, maiorul Kopetzky şi numeroşi inspectori şi comisari.

Poliţia a trebuit să se retragă dar au sosit în grabă jandarmi călări care au împins mulţimea înspre bulevardul Elisabeta şi Universitate.

Aci un student a ţinut un discurs îndemnînd pe azistenţi la linişte şi invitîndu-i la întrunirea care va avea loc Marţi în sala «Dacia» cînd vor lua cuvîntul şi d-nii N. Iorga şi A. C. Cuza.

Se credea că se vor împrăştia dar jandarmii au surprins un mare convoiu de manifestanţi care voiau să pătrundă în piaţa teatrului. Jandarmii călări au voit să-i împrăştie dar l'a spatele lor a apărut un alt convoiu.

S'au produs huidueli şi mare învălmăşală pînă cînd în cele din urmă liniştea a putnt fi restabilită.

Reorganizarea partidului Conservator

Galaţi.— Membrii partidului conservator de aci s'au ocupat de reorganizarea partidului din localitate.

S'au discutat măsurile ce urmează a se lua spre a se reda partidului vigoarea de odinioară; s'a decis scoaterea unui ziar al partidului conservator local şi s'a fixat candidatura d-lui Al. Nicorescu, fost primar pentru scaunul vacant prin moartea generalului Lahovary.

Turburări la Filipopol

Filipopol.—Eri s'au produs aci sîngeroase ciocniri între socialişti şi partidul guvernului, între studenţi şi stambulovişti.

S'au făcut mari devastări şi poliţia a păstrat o atitudine pasivă.

Turburările au continuat şi în timpul nopţei.

Sunt numeroşi morţi din ambele Tabere beligerante. Un student a fost împuşcat.

Ediţia a II-a

Rezerva sub drapel

Bucureşti.—In şedinţa de azi a Camerei, Ministrul de Rezboiu descriind grava situaţie, a cerut să se voteze de urgenţă un proiect de lege prin care toţi rezerviştii şi auxiliarii de la toate corpurile de armată sunt chemaţi sub drapel.

Camera admiţînd urgenţa, a trecut imediat in secţiuni şi va vota chiar astăzi proiectul.

Toţi comandanţii corpurilor de armată vor fi avizaţi despre aceasta şi rezerva va fi concentrată chiar cu începere de mîne.

Din Botoşani

Bucureşti. — **Administratorul financiar din Botoşani a făcut cunoscut ministrului de finanţe că averea statului aflătoare la acea administraţie este în pericol, întrucît ţăranii aflători în oraş vor să învadeze în localul administraţieĭ.**

Mînistrul a respuns că măsurile necesare au fost luate.

Camera

Bucureşti.— Deputatul Rainu interpelează pe ministrul de interne asupra modului cum se exploatează moşiile din ţară, asupra numerului moşiilor aparţinînd societăţilor de asigurare şi ce întindere au ele; cum se lucrează fiecare moşie în regie sau dată în arendă; şi de ce naţionalitate este fiecare arendaş şi funcţionarii lui.

Acelaş deputat interpelează pe ministrul asupra situaţiunei din judeţul Putna şi asupra mandatelor ce au fost emise în 1906 pentru publicaţuni oficiale în ziare şi pe numele cui au fost emise acele mandate.

Se fixează pentru mercuri desvoltarea interpelări d-lui deputat Tanoviceanu în chestia rectorului Universităţei din Bucureşti.

TEODOR PISOSKI
AVOCAT
— 6, *Strada Unirei* 6 —

Dr. A. Steuerman
Str. GOLIA No. 13
Medic al Societăţei Fraterna-Păcurari şi al Tramvayului electric
Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.
Practică: **Vaccinări şi Revaccinări**

O comoară ascunsă

pot avea mulţi cari posedă lozuri şi neglijează a căuta în listele de trageri, dacă acele lozuri au eşit la sorţi. Pentru inlesnire, să se adresese pesesorii de lozuri sau bonuri subsemnatului şi vor fi serviţi constiicios. A se alătura un leu pentru zece numere sau mai puţin de zece. Fiecare 10 în plus cîte un leu.

S. HAIFLER—IAŞI
32, strada Stefan cel Mare 32

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din ţară, se vînd eften diferite mobile şi obiecte casnice, precum un etac, salon, piano, etc,, etc. A se adresa la d-na Netty L, Unter, str. Pomir 7.

NUMAI LA
Fotografia artistică WEISS
Piaţa Unirei (Otel România) Iaşi
se poate căpăta fotografie ideala
5 Lei, 12 fotografii platinotipie.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classelĭ lucrătore*, căreia el economiseşte cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătoru.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broşură, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris in contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitatiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilĕza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.
ŋ Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna
cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Sansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.
Casă fondadă în 1880
Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.
Vapoare din cele mai solide şi mai repez
Durata traseului 6—7 zile
Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
BORDES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS
Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 »
Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6fr 50
R. GARIEL
2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Aussi pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
EN FONTE INOXYDABLE
Prix : 0f 50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rind în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. — No. 89. — Mercuri 7 Martie 1907

Chestia agrară la noi şi in Rusia

— Relativ la revoltele actuale —

Acum trei luni scriam în coloanele Opiniei un articol cu acelaşi titlu ca şi prezentul în care făceam un paralelism între starea din imperiul vecin şi ţara noastră. N'aş fi crezut însă că observaţiile mele să fie atît de juste, ca concluziile mele să fie adevărate.

In Rusia erau frămîntări, lupte, revolte ţărăneşti. Se impuşcau la sate şi se făceau greve pe tot locul, se devastau tîrgurile şi se asasinau proprietarii. In schimb în Romînia era linişte—dar era o linişte aparentă—pe care de şi de departe, o vedeam ca pe o năframă subţire acoperind sbuciumul sufletelor orohite şi suferinde de acelaşi rău ca şi acolo.

Şi n'a trebuit de cît de un sfert de an ca şi la noi să înceapă aceaşi revoltă şi să asist la acaleaşi scene! Veneam în ţeară cu gîndul să găsesc pacea şi de la gara Iaşului am fost întimpinat cu:

Ţaranii sunt în rescoală! S'au făcut manifestaţii antisemite, s'au împuşcat oameni, s'au devastat proprietăţile arendaşilor!

Paralelismul meu de acum trei luni se adeverea în toată puterea cuvîntului. Rusia şi Romînia puteau să'şi dee mîna, sunt surori de aceleaşi suferinţe.

—

Constatarea faptelor nu e un remediu, răului; cum diagnosticarea unei boli nu e tămăduirea ei. Trebue căutăt un remediu general, trebue căutată o eşire din starea critică de azi. Ori spre a căuta acest leac e nevoe să ne depărtăm o clipă în trecut şi să vedem pricinile acestui dezastru.

Poate sunt greşit în opinia ce voi avansa-o, dar îmi pare că e justă. Ea se aplică şi la ţeara rusească de unde vin şi împrejurările cunoseute de acolo îmi par că se potrivesc absolut cu împrejurările noastre de azi.

Proprietarii noştri, cheltuesc mai mult de cît cîştigă! Un lux enorm şi o superficialitate crasă sunt caracteristica boerimii noastre. Neputînd face faţă cheltuelilor enorme şi cari zilnic se măresc cu cît zilnic se măreşte uşurinţa de a cheltui şi de a trăi fără nici o socoteală; toate averile sunt îndatorate!

Boerii noştri sunt vînduţi şi sunt toţi vînduţi cămătarilor speculatori cari fac milioane din uşurinţa şi destrabalarea noastră: o goană după arenzi grase, e consecinţa acestui debaclu, o sete de a cîştiga mai mult spre a putea ţine şi piept luxului şi a plăţii şi dobînzile datorii.

Nici un sentiment de pudoare morală nu opreşte pe bogataşul ruinat de a mai putea ţine încă prestigiul său de nabab—el dă pe preţuri uimitoare pămîntul şi nu se întreabă cum va face arendaşul său, să poată achita o arendă care e mai presus de preţul exact al averii sale.

Exploatatorii acestor boeri ştiu aceasta şi de aceia trustul arendaşilor a şi putut să se înfiinţeze şi să aducă Moldova la sapă de lemn. Nu trăesc ploşniţele de cît acolo unde e murdărie şi unde nu se prenoeşte atmosfera murdară a încăperilor unui aşezămînt! Nu s'ar face trusturi în altă parte—unde proprietarii mai puţin risipitori şi mai harnici, ar lucra singuri averile sau s'ar mulţumi cu preţul real al arendei lor.

—

Acelaş fenomen l'am văzut şi în Basarabia. Sunt proprietari în Basarabia ca Buznea, Leonard, Krupenski şi alţii cari au cîte 40 de mii de fălci de pămînt şi sunt vînduţi arendaşilor evrei, armeni şi greci. Sunt săraci, averile ipotecate, datorii pe fie care colţ de pămînt, dar luxul şi fastul nu îi opresc, de a duce mai departe într'o nesocotinţă brutală viaţa de nababi şi de fii risipitori. Se înţelege că oameni aceştea, mîine cînd Rusia îi va forţa ca să vîndă o parte din cele 40 de mii de fălci de pămînt, ţăranilor lipsiţi, vor fi ruinaţi—căci preţul ce îl vor primii din băncile statului, ori cît de mare ar fi, nu ar ajunge ca s'acopere datoria ce fie care falce de pămînt o are.

In adevăratele gubernii ruseşti nu e aşa. Boerii ruşi sunt gospodari şi administratori admirabili.

Pămîntul lor le a dat suficient nu numai ca să trăiască dar să agoniseasca o avere oare care pe care o au în bonuri în diferite bănci. De aceia nu e de mirare că boerii adevăraţi ruşi să fie pentru vinderea pămînturilor la ţărani, căci ei ştiu că vînzînd o parte din averea lor ei vor avea un beneficiu net şi vor aduce în acelaşi timp o înbunătăţire clasei rurale.

De accea în gubernile Moscovei, Tverului, Dilovului şi a altor din centrul Rusiei, constituţionali-democraţi au voturi şi partizani şi de aceia Basarabia moldovenească e monarchistă şi ultra conservatoare. Nu e atît drag boerului moldovean din Basarabia Nicolae al II-lea dar îi teamă că vîndută odată averea lui, el va trage clopetele—sărac mai sarac de cît ţăranul de pe moşia lui.

Cetitorul din cele ce a cetit poate prin anticipaţie pricepe dificultatea chestii agrare.

Sunt două resoluţii de luat:

I. Să se micşoreze arenzile sau

II. Să se vîndă o parte din averile boereşti ţăranilor lipsiţi de pămînt.

Ori nici una nici alta nu se poate face. Micşorînd arenzile—boerii şi proprietarii nu vor putea să îşi achite datoriile lor şi să continue cheltuelile exorbitante de pînă azi. Vînzîndu-se averile ori-ce preţ s'ar da proprietarilor, ei nu vor putea cu aceşti bani acoperi datoriile şi să le rămîe şi lor o avere suficientă de a trăi.

E o teribblă dilemă pe care nici un guvern nu o va dezlega-o—de alt fel s'a şi văzut în discuţia urmată între d. I. I. Brătianu şi d. G. Cantacuzino—căci socotindu-se drepturile ţăranilor se izbeşte în drepturile boerilor—cari sunt cîştigate, injust cîştigate e drept, dar pe care nu le poate sentinţă într'o zi distruge. Chestia agrară e o chestie de vreme!

Dr. I. Duscian

Anchetă parlamentară

Cred că a sosit momentul, în faţa faptelor, să ne convingem că nu mai merge cu orînduiri luate de la biuroul ministeterelor, pe care în mare parte le săvîrşesc şefii de servicii învechiţi în rutina cancelariei, cari au fabricat cumplite circulări, dar care habar n'au de cele ce se petrec în ţară; habar n'au de nevoile cele mari cari împing pe ţărani la răscoală. Să ne convingem că spre a îndrepta răul, trebue să-l cunoaştem deaproape, să-l prindem în izvorul lui; să aflăm toate acele tainice nevoi ce ne scapă nouă orăşenilor, făcători de legi, în greaua existenţă a ţăranului. Să ne convingem că intervenirea noastră se impune, nu prin armată, nu împuşcîndu-i şi punîndu-i la închisoare; dar căutînd cu dragoste de neam şi înţelepciunea omului cu minte să aflăm care este răul cel mare, de unde pleacă el, care sunt multiplele lui împrejurări; cari sunt durerile adînci de care este copleşită viaţa ţăranului nostru; şi, cunoscînd pînă la adîncime aceste nevoi şi împrejurări, să putem a ne da seama de mijloacele pe care să le întrebuinţăm pentru îndreptarea răului.

Pentru îndeplinirea acestora se impune o cercetare la faţa locului a împrejurărilor, nu făcută numai de funcţionarii cari n'au alt gînd de cît a vedea răscoala potolită ci de oameni, carii să fie convinşi că este răul adînc, şi că trebue să se găsească isvorul şi împrejmuirile în care se desfăşură.

Spre îndeplinirea acestui scop eu cred că se impune o anchetă parlamentară, *care să se facă de o* comisiune de 5 parlamentari, *cu tragere de inimă pentru ţărani şi muncă, cu dorinţă de a le cunoaşte păsurile; care, ajutată de toate autorităţile din ţară, să cerceteze la faţa locului starea de lucruri, să adune dovezile părerilor ce vor da să se rîdice prin poziţiunea însărcinării lor mai presus de sarcina funcţionarului.*

A cunoaşte răul la izvorul lui, a cerceta starea de lucruri din însăşi cercetarea lor; de a străbate întunericul ce domneşte asupra grelei vieţi ţărăneşti şi a pune la lumina zilei acele cercetări,— iată care va fi rolul acestei anchete. Ea va da lumină chestiei ţărăneşti şi va îndruma pe paşi siguri pe acei cari voesc şi au puterea de a îndrepta răul.

Gr. C. Buţureanu

UNIREA

La Botoşani, unde s'a copt timp indelungat începutul de resboiu civil la care asistăm de ieri, viaţa cetăţenilor este in real pericol: sătenii au năvălit in tîrg, au devastat două strade, au tras focuri de revolver şi au aruncat cu pietre in soldaţi şi in conducătorii lor.

Situaţiunea este atît de gravă, incît cu multă dreptate s'a ventilat ieri, in culoarele Camerei, ideea unui guvern de concentrare.

Ţara, in special Moldova, trece prin cele mai periculoase momente.

Anul jubilar, care a insemnat şi începutul unei ere de linişte şi de belşug pentru Romînia, are toate aparenţele că se va schimba ca prin senin, in an de doliu.

In acest doliu sunt vinovate ambele partide istorice sau ambele nu sunt vinovate.

Căci revoltele acestea, cari au ajuns punctul culminant, nu sunt urmarea vreunei legi inice, nici a unor taxe ilegale pe cari guvernul actual le-ar fi impus ţăranilor.

In toată barbaria lor ele sunt rezultanta amînărei soluţiunei in chestia agrară, sînt fireşte, şi opera unor instigatori, duşmani ai ţărei.

Şi fiindcă ambele partide au preferit oraşul inaintea satelor, fiindcă s'a tot căutat a moderniza tîrgurile şi a lăsa pe ţăran prada nevoiei, acum, cînd focul imprejmuie Moldova şi dă să cuprindă şi restul ţărei, este nevoe de o conlucrare comună a tuturor fruntaşilor ţărei, spre a aviza asupra mijloacelor ce trebuesc luate azi nu mîine.

Această conlucrare in comun fruntaşii o datoresc şi ţărei şi Suveranului ei.

Nu trebue să se uite că pericolul ie excesiv de mare şi că ţara romînească n'are puteri in de-ajunse spre a suporta urmările unei revolte agrare.

Căci in joc este viaţa temeliei ţărei şi a singurei ei avuţii.

A face politică in asemenea momente este a impinge pasiunea la crimă.

Numai unirea poate fi salvatoare.

Insinuări infame

In prima sa ediţie de eri, *Epoca* publică următoarele:

„Sînt indicii că d. Take Ionescu sau „cel puţin d, Bădărău, au partea lor de „răspundere în revoltele ţărăneşti din „Moldova."

Ar fi trebuit să ne aşteptăm şi la această nouă infamie, debitată cu neruşinarea cu care ne-a obicinuit organul micului dictator,—din moment ce tote nesăbuitele atacuri aduse până acum fruntaşilor noştri, n'au făcut de cît să-i înalţe tot mai mult în dragostea şi încrederea celor mulţi.

In deosebi d. Alexandru Bădăreu e de mult obsesia d-lui Filipescu, şi de mult tulbură liniştea şi bila nenorocitului politician junimist.

Pentru a lovi într'insul, acesta s'a coborît la cele mai josnice atacuri. I-a făcut o crimă din începuturile modeste ale vieţei sale sociale; a căutat să învălue într'o aparenţă neprielnică viaţa sa privată; l'a atacat în demnitatea şi în afecţiunile sale, cu o înverşunare şi o patimă fără samăn.

Totul a fost de prisos.

Acum încearcă această nouă insinuare mai murdară şi mai criminală de cît chiar cugetul întunecat care a născocit-o, fără să-şi închipue că e menită să aibă soarta tuturor infamiilor celor de până acum.

Şi dacă insinuarea se va risipi de la sine, întru cît nici un fapt pozitiv n'ar putea-o confirma vre-odată, dacă micimea sufletească a acestui om primejdios se va pune prin ea însăşi în evidenţă, de data aceasta, ca şi în alte dăţi,—din cele afirmate de „Epoca", va rămînea însă un lucru: chipul îngust al patronului său de a privi oamenii şi faptele, deasupra cărora răutatea-i neputincioasă se avîntă în zădar.

Căci dacă în loc de a căuta cu orice preţ să lovească un neprieten, acest om ar fi căutat lucrurile în miezul lor; dacă în loc de a născoci crime care nu există, şi-ar fi făcut un sumar examen de conştiinţă; nesocotitul acuzator ar fi văzut că situaţia socială pe care i-a hărăzit-o, nu o muncă grea, dar o soartă fericită, se leagă de respunderi mari faţă de acei nenorociţi cari au pornit să înfrunte ordinea publică.

In loc de a învinui pe fiul poporului de fapte închipuite, n'ar fi mai logic să ne spue marele boer, ce-a făcut pentru înălţarea clasei pe spinarea căreia îşi duce viaţa de bine şi de belşug?

CATE-VA NOTE

„Pe aceste vremuri rele *Patriotul* a avut o idee genială: să-l facă pe Richelieu acţionar la Moara lui de vînt!

Şi fiind-că a ştiut că ie vorba de păcăleală, *Patriotul* a luat lumea înainte şi a zis singur, făcând comparaţia cu Richelieu: „la journée des dupes".

Dacă a zis singur, noi n'avem nimic de adăugat.

*

Epoca afirmă că are „indicii" că domnii Bădăreu şi Take Ionescu au „partea lor" în răscoalele de la sate.

Vrea să zică: rescoalele sînt consecinţa trusturilor; trusturile sunt patronate de domnii Take Ionescu şi Bădăreu, iar rescoalele contra trusturilor sunt opera tot a celor doi fruntaşi.

Sunt „indicii" că un nebun are „partea sa" în acest mod de-a argumenta.

*

Patriotul scutură praful de pe surtucul d-lui D. A. Sturza.

D. Sturza este om întreg la minte fiind-că a împlinit 74 ani; d. Sturza a cheltuit, la Creditul rural, pentru telegrame numai 1000 lei, pe când, în alţi ani, se cheltuia inzecit.

Atîta curte şefului liberalilor, ce să fie asta?

Enigma stă deslegată într'o informaţie apărută în acelaşi număr al *Patriotului*: „în locul vacant al consiliului de administraţie al Creditului rural, va fi ales d. N. G. Cantacuzino".

Ce ţi-e şi cu blidul cu linte!

*

La întrunirea de la clubul conservator, după ce s'a propus alegerea d-lui Take Ionescu ca preşedinte activ al clubului din Iaşi, un „orator" a declarat „în numele şefului partidului" că nu recunoaşte această alegere.

D. doctor Zossîn, medic secundar al ospiciului Socola, a recunoscut, însă, nerecunoaşterea „oratorului" şi a trecut cazul la carnet.

OAMENI ŞI LUCRURI

Sate şi oraşe

Un vînt de pustiire, de jaf şi de cruzime—ca un viscol de sîngeroasă răzbunare—bate despre sate, venind ca un Simun distrugător asupra oraşelor, după ce se opreşte în micele tîrguşoare după ce fluera un moment în curţile boereşti—de arendaşi şi proprietari

E una din acele grave şi triste împrejurări în care simţim proporţia neegală, superioritatea numerică copleşitoare a locuitorilor de la sate faţă de mica populaţie a tîrgurilor, — şi se înfăţişează oare cum paradoxul vieţei noastre sociale: un milion de orăşeni la cinci milioane de ţărani.

Locuitorii tîrgurilor sunt divizaţi şi diferiţi. Fiecare în parte are alt rost, altă ocupaţie şi alte preocupări. Ei nu constitue o massă compactă,—aşa cum alcătuesc acei ai satelor, oameni cu aceleaşi griji, cu aceleaşi nevoi, cu aceleaşi dorinţi o colectivitate una şi indivizibilă care în mod fatal, se găseşte strînsă în jurul aceluiaşi ţel:

Pămînt!

De aci lesne vom înţelege spaima şi panica ce se împrăştie prin oraşele alarmate de vestea năvălirei maselor ţărăneşti cărora cine ştie ce nelegiuite minţi le-au inspirat distrugătorul gînd că scăparea lor va izvorî din devastarea, din jefuirea din distrugerea vieţei şi avuţiei orăşeneşti —întemeind astfel—poate pentru întâia dată în istoria contimporană a ţărei noastre răsboiul primejdios şi cu urmări incalculabile între săteni şi orăşeni.

E în adevăr memorabilă priveliştea ce oferia oraşul nostru bună-oară în Duminica aceasta din urmă, în aşteptarea .. devastărilor.

De cu seara zilei de Sâmbătă—o tăcere lugubră; circulaţia aproape întreruptă; trecătorii grăbiţi şi din ce în ce mai rari pe străzi,—perindându-se sub controlul vigilent al gardiştilor de poliţie; în străzile mai laterale sinistre pregătiri—constând în baterea unor obloane de lemn, spre paza geamurilor—cele dintâiu victime ale vandalizmelor: oamenii au o luugă experienţă... In alte case—pregătiri de arme. In genere o suspendare a oricării activităţi; o teroare generală mărită încă de necontenita patrulare, de stridentele fluere ale sergenţilor, de pregătirele războinice ale soldaţilor,—de zvonurile variate şi ciudate; în fine acea atmosferă urîtă, grea, înăbuşitoare a zilelor de groază pentru locuitorii oraşelor,—înfricoşaţi de intenţiile de jaf ale acelor de la ţară —răsculaţi şi porniţi a cuceri ceea ce formează unica lor ţintă:

—Pămînt!

Căci ei nu au, ca locuitorii civilizaţi ai oraşelor, credinţa şi speranţa în alte izvoare de cîştig, ei nu au iluzia progresului, conştienţa schimbărilor necontenite nu au senzaţia unei civilizaţii în creştere binefăcătoare. Ci cu drept cuvînt, au privirea pururi îndreptată către enigmaticul ceriu, de asupra şi nădejdea către eterna *alma mater* care-i hrăneşte îi susţine, îi scapă de foame şi în care ştiu că se vor reîntoarce după anii de luptă şi resemnare, către unicul mijloc de traiu şi bună stare:

—Pămînt!

Rodion

Cronica agricolă

Recolta anului 1906

Totalitatea suprafeţelor supuse culturei în 1906 se urcă la o întindere de 6.171.578 hectare. Din puntul de vedere al cultivatorilor întinderea aceasta se împarte ast-fel:

De la 100 ectare în sus...	2.206.363 ectare
Mici cultivatori...	3.965.216 ectare

Despărţită pe categorii de produse, recolta anului 1906 se împarte cum urmează:

Cereale	5.283.657 ectare
Oleaginoase...	58.442 ectare
Leguminoase...	59.985 ectare
Fîneţe artificiale	70.463 ectare
Fîneţe naturale	492.857 ectare

Suprafeţele cultivate cu cereale ating cifra de aproape 86 la sută din întreaga întindere cultivată în 1906.

Grîul.— In 1906 întinderile totale a suprafeţelor cultivate cu grîu se rîdică la un total de 2.022.843 ectare, din care aproape 53 la sută au fost exploatate de marii cultivatori şi numai 47 la sută de micii agricultori.

Producţia totală a tuturor suprafeţelor cultivate cu grâu, a fost în 1906 de 40.126.507 hectolitri. Din cari, marii cultivatori au produs aproape 22 la hectar pe cînd micii agricultori au avut o producţie de 18 hectolitri la ectar. Ceia ce învederează încă odată necesitatea socială a marei proprietăţi la noi, producătoare în cea mai mare parte a grâului, primul nostru articol de export.

Judeţele cele mai bogate în grâu, atît din punctul de vedere al întinderilor cultivate cît şi cu privire la producţia pe hectar, sunt judeţele şesurilor Dunărei, cu o întindere totală cultivată cu grâu de 1.151.494 ectare, avînd o producţie de 23.728.600 hectolitri, sau în medie aproape 16 hectoli la ectar. Vin apoi şesurile Prutului şi Siretului, cum urmează în acest tablou:

Şesurile Siret. şi Prut...	353.344 ectare
Carpaţii Moldovei...	57.011 ectare
Carpaţii Munteniei	336.739 ectare
Şesurile Dunării...	1.151.494 ectare
Dobrogea...	124.255 ectare

Porumbul.— Cultura porumbului are la noi o însemnătate deosebită, el fiind alimentul aproape unic al întregei noastre păturí ţărăneşti.

Anul 1906 a fost extraordinar de favorabil culturei porumbului, în adevăr s'au cultivat la noi 2.081.906 ectare cu porumb, avînd o producţie de 46.004.196 hectolitri.

Din totalul culturei porumbului 75 la sută şi ceva e produs de micii cultivatori, în cea mai mare parte ţărani, şi numai 24 la sută de către marii agricultori.

Şesurile Dunării sunt la noi cele mai bogate în porumb, apoi vin celel'alte regiuni precum arătăm aici:

Şes. Siretului şi Prutului	497.692 ectare
Carpaţii Moldovei	148.225 ectare
Carpaţii Munteniei	428.087 ectare
Şesurile Dunărei	876.061 ectare
Dobrogea	78.841 ectare

Orzul.— Cultura orzului acoperă în 1906 o suprafaţă totală de 558.700 ectare avînd o producţie de 11.819.133 hectolitrii, dintre cari 75 la sută e produs de micii cultivatori şi numai 25 la sută de agricultorii mari.

Cea mai bogată regiune în întinderi cultivate cu orz, este Dobrogea, cu o suprafaţă totală de 208.798 ectare, producţia cea mai mai mare a avut-o însă Moldova, cu o producţie de aproape 22 hectolitrii la ectar.

Ovăzul.— Intinderile cultivate cu ovăz în 1906 acoperă o suprafaţă totală de 381.914 ectare, avînd o producţie de 922.485 hectolitrii.

Aproape 61 la sută din întreaga producţie a ovăzului se află în mîinele micilor cultivatori şi numai 39 la sută e produs de marii agricultori. In ce priveşte însă cantitatea produsă la ectar, avantagiul e de partea marilor cultivatori, cu o producţie de aproape 27 hectolitrii la ectar, faţă de cei 22 hectolitrii produşi de micii agricultori.

In ce priveşte întinderea cultivată, cea mai bogată regiune în ovăz este regiunea şesurilor Dunării.

Secara.— In anul 1906 s'a cultivat cu secară o întindere de 183.929 ectare, avînd o producţie de peste 3 milioane hectolitrii.

Aproape 89 la sută din totalul culturei secarei a fost în mîinele micilor agricultori şi numai 11 la sută în mîna marilor cultivatori.

Şesurile Moldovei au fost cele mai bogate în secară, vine apoi Dobrogea şi numai în al treilea rînd regiunea Dunăreană.

Meiul.— Cultura meiului a ocupat în 1906 o întindere de 53.000 ectare, avînd o producţie de aproape 1 milion hectolitrii, din care 60 la sută pe mîna micilor cultivatori şi 40 la sută pe mîna marilor agricultori.

Rapiţa.— Dintre oleogenoase, cea mai însemnată cultură a fost a rapiţei, care a acoperit în 1906 o întindere de 30.587 ectare, avînd o producţie de 219.578 hectolitri. Cea mai mare parte a producţiei (75 la sută) a fost pe mîna marilor agricultori.

Fâneţele.— Totalul fineţelor naturale din 1906, este de aproape 500.000 ectare, avînd o producţie de peste 11 milioane cîntare metrice şi din care aproape 64 la sută produşi de micii cultivatori.

Sfeclele.— Dintre plantele industriale cultura cea mai însemnată a fost a sfeclelor pentru zahăr, care coprind o întindere totală de aproape 10.000 ectare, având o producţie de aproape 2 milioane cîntare metrice.

In resumat, 1906 s'a cultivat 6.171 578 ectare, din cari 2.206.363 ectare, sau aproape 36 la sută au fost cultivate de către marii agricultori, iar restul de 64 la sută au fost exploatate de către micii cultivatori.

St. Antim

Pesimismul junimist

Conrupţiunea este semnul caracteristic popoarelor în decădere zice în ultimul său număr *Epoca*, într'un articol intitulat: Poftă bună! Şi această adîncă maximă gazeta junimistă o aplică neamului romînesc.

Citind articolul pare că vezi un tablou măreţ în monstruositatea lui. Poporul romînesc desfrînat, lipsit de or ce bun simţ, decăzut moral şi intelectual. Deboşul sus, ca şi în păturile de jos! Crime şi furturi, asasinate şi escrocherii! Morala o frază! iubirea un nimic! D-zeu o chimeră. Roase până la oase de desfrîu, de imoralitate—naţiunea noastră se pleacă spre moartea ei ca şi străbuna sa Roma acum cîte-va veacuri sub ultimul imperiu roman. Şi dacă ai fantazie, pare că vezi pe asupritorii acestui popor, acelaşi articol al Epocei se termină că popoarele au guvernele pe care le merită, nimicind în el ultimul cult de bine şi frumos. D. Tache Ionescu ca un nou Neron dîud foc Bucureştiului şi răsfăţindu-se în admiraţia acestui tablou de distrugere—pe cînd cu figurile sombre şi dureroase—adevăreţii romîni—puţin rămaşi neavariaţi de boala vremei, d. d. Carp şi Filipescu trec ducînd doliul nenorocitei Românii.

Aşa ar fi... dacă articolul acesta al Epocei n'ar spune pricina acestui pesimism junimist, ea însă îl spune şi aşa îl descrie:

„Priviţi cum se întrebuinţează excedentul. (e vorba de budget!) zeci de mii de lei sunt date partisanilor; sute de mii de lei se daţi unuia şi altuia.“

Ah: bugetul, bugetul acesta e cauza nenorocitei dispoziţii în care se găseşte Epoca. Romînia e desfrînată, Romînia e perdută, Romînia se stînge ca o făclie din destrăbălarea celor de jos şi celor de sus, şi asta pentru că d. Take Ionescu a făcut bugetul. Dacă d. Filipescu ar fi fost sfetnicul tronului şi d. Carp ministrul finanţelor Romania ar fi fost o fecioară şi castă şi pură, cu ochi frumoşi albaştri; Guvernanţii ei nişte feţi frumoşi iar Epoca ar fi scris: Cinstea şi demnitatea sunt caracteristice popoarelor cari se înalţă!

Şi totuşi Epoca are dreptate, că un popor e în decădere cînd e complect! dar dacă ar fii consecinte cu sine însăşi ar trebui să scrie: „Un popor e în decădere, cînd neluînd în seamă nimic în lume, cînd toate căile îi sunt permise spre a ajunge la un ţel—cînd nici minciuna, nici făţărnicia, nici crimele nu-l impedeca de a face un pas spre reuşită. Cînd spre a resturna un guvern se agită chestii de clopotniţă se fac tot felul de matrapazlicuri, greve şi alte potlogării de felul acesta. Cînd mai mult, un popor—(dar de ce amestecăm poporul în bucătăria Epocei—el n'are sermanul nimic de a face) —cînd o sleahtă de negustori doritori de a pune mîna pe putere se coboară şi în rîndurile poporului şi îl aţăţă, îl împing la disperare—atunci n'avem ce zice, Epoca are dreptate e în decădere cohorta din oposiţie căci e imorală şi criminală.

Dacă nici pe nenerociţii aceia de ţărani de a căror viaţă şi viitor trebue să se lege cele mai sfinte preocupări. nu îi lasă să fie departe de luptă mizerabilă de parvenire...atunci fără îndoială e imorală ţara aceasta, că pot ast-fel de oameni poza în victime cînd ei sunt satrapii conştiinţei unui norod!

Poate din răscoalele ţărăneşti se va naşte o mişcare ce va trebui să fi înăbuşită în sînge, e posibil ca din răscoalele acestea să ese o nenorocire pentru toată ţeara —şi totuşi numai spre a face rău adversarului politic se agită la ţeară.

Pot muri, pot crăpa în şanţ ca vitele aceşti nenorociţi ţărani—peu importe—junimiştii vor să fie stăpâni!

Iată ce ar trebui să scrie *Epoca* şi atunci am înţelege-o, atunci am ştii să ii preţuim pesimismul ei.

D. I.

Litere-Ştiinţe-Arte

O foarte plăcută cunoştinţă artistică revine în oraşul nostru. D-ra Nora Marinescu îşi anunţă retragerea din teatru cu un repertoriu nou şi foarte bogat. In asemenea condiţiuvi retragerea simpaticei artiste ne bucură şi sperăm că nu va fi ultima retragere.

Biletele la Thalia.

*

Pentru seara de 18 Martie se anunţă o piesă cunoscută, dar acum foarte de actualitate: „*Deputatul ţărănimei*“. In această comedie d. M. Pella are una din cele mai bune creaţiuni.

*

TEATRUL RESBOINIC

Atita larmă de oştire
In tîrgul nostru ştiţi ce'samnă?
Teatrul joacă'n zece Marte
Manevrele de toamnă...

*

Studenţii universitari nu au în toată lumea întreaga libertate. Nu numai că nu-şi pot cheltui tot...entuziasmul în unele oraşe din America, dar nici măcar banii babacăi. Aşa, de pildă, un profesor, Bailey de la universitatea din Yale a făcut o ancheta cu privire la 500 de studenţi controlînd modul lor de traiu şi de petreceri, întocmind şi o interesantă statistică asupra băuturilor ce consumă şi a chefurilor ce organizează. Cine a zis că America e patria libertăţii?

*

Celebrul profesor de la Iena, Ernst Haeckel, şi-a celebrat jubileul de 50 de ani de la obţinerea titlului de doctor. E una din somitaţile ştiinţifice ale Europei moderne şi a Germaniei în special.

*

La Paris a murit faimosul impresario Maurice Grau, austriac de origine şi care a ajuns în America la cele mai înalte întreprinderi artistice pe care le-a cedat apoi lui Conried. Grau avea vrista de 58 de ani.

A apărut numărul 7 din *Romanul*, cunoscuta revistă bucureşteană cu următorul sumar:

Anarhia gîndirei de A. D. Xenopol, Adnotările d-lui Dragomirescu de Caion, La X... de Mircea Demetriad, Un sfânt (III) de Photiades

*

STRUNA ZILEI

CVARTIR

Spre mai deplină siguranţă a locuitorilor armata va fi adusă în Iaşi şi încartierată în case particulare.

Ziarele

Barbaţi, aveţi de-acum speranţă
Că are cine v'apara!
Puteţi dormi în siguranţă,
De *ele* însă — n'aşi jura...

Informaţii

De unde până unde—Patriotul *îşi spune greul său cuvînt în chestia alegerei de la clubul din Iaşi*

Patriotul *protestează contra acestei alegeri şi o taxeaza de „lipsă de condescendenţă.“*

Din contra, alegerea d-lui N. G. Cantucuzino ca membru în consiliul de administraţie al creditului rural este un act politic de mare prudenţă. Atît.

—

Cu ocazia alegerei sale ca preşedinte al clubului conservator din Iaşi, d. Take Ionescu a primit un mare numar de telegrame de adesiune.

Intre altele semnalăm următoarea telegramă iscălita de d. Lascar Rosetti, deputat al colegiului al II-lea de Iaşi.

Fiind absent din Iaşi Duminică, am plăcerea de a vă declara că ader la alegerea d-stră ca preşedinte al clubului conservator din Iaşi.

Banca de Credit Romîn din Brăila era în legături de afaceri cu firma Schwarak şi Făinariu din P.-Neamţ.

Această din urmă firmă expedia la Brăila marfa in comision (fasole şi Bame) şi primea în avans bani asupra mărfurilor trimese. La un moment dat Banca se vede descoperită cu o sumă de 16,000 lei. Aflînd că firma consistentă ar fi în stare de strîmtorare, Banca de Credit introduce înaintea Trib. Jud. Neamţ o acţiune în declarare în stare de faliment.

Tribunalul respinge cererea fiindcă debitorii contestau quantumul datoriei invocînd dispoziţiunile art. 696 C. Comercial după care un debitor care contestă de bună credinţă o datorie chiar certă şi liquidă nu poate fi declarat în stare de faliment, cu atît mai vîrtos ei debitorii nu pot fi declaraţi căci datoria pretinsă nu e nici certă nici liquidă. Pe lîngă această apărare care e fără replică, în cazul cînd emană de la un debitor *de bună credinţă*, au mai invocat împrejurarea că n'au de cît un singur creditor —Banca de Credit—tribunalul din Neamţ a respins cererea.

Afacerea venind în apel s'a judecat azi de Curtea de Apel s. II, unde firma creditoare a cerut să dovedească că contestaţiile făcute de debitor la comptul trimes nu sunt sincere şi că d-lor debitori n'au nici o avere şi deci urmează a fi declaraţi.

Curtea după o scurtă deliberare a respins apelul confirmînd sentinţa Tribunalului Neamţ.

Concursul ce s'a publicat pentru ocuparea Catedrei de Istorie modernă şi de Evul Mediu de la universitatea din Iaşi, nefiind făcut potrivit legei, s'a cerut ministerului publicarea unui nou concurs.

—

Se ştie că artistul Penel a avut cel d'intâi fericita idee de a reduce preţurile la jumătate, pentru representaţiile date în beneficiu, realizînd cel mai frumos cîştig cu piesa „Coralie & Comp.“

Acum pentru închiderea sesonului de beneficii, în seara de Sîmbătă 17 Martie Penel cu parte dintre colegii sei, între care este destul să cităm pe excelenta artistă D-na A. Pruteanu, va da ultima representaţie cu preţurile pe jumătate. Se va juca nostima şi curioasa comedie „*Niobé*“ vis caraghios în 3 acte.

La această hazlie piesă pot asista şi domnişoarele; biletele la agenţia Thalia-Maximovici.

—

La secţia II-a Curţei se judecă azi procesul d'intre Banca de Credit Romîn din Brăila cu firma Smarek şi Făinariu, pentru declararea în faliment a acestei din urmă firme.

*

La camera de punere sub acuzare, apelul d-nei A. Wolfson pentru punerea în libertate pe cauţiune.

—

După cum am anunţat din vreme profesorii de ştiinţi fizice şi naturale se vor întruni în congres, la Iaşi, de la 25—28 Aprilie, sub preşidenţia secretarului general al ministerului instrucţiunei publice.

Ministerul a numit acum şi comitetele acestor conferinţi şi anume: d-nii A. Calorian, C. Şonţu, P. Bogdan, E. Severin şi D. Cădere. pentru ştiinţi fizice; d-nii: Th. Nicolau, Marcel Brandea, Th. Bădărău, V. Anastasiu, C. Kiriţescu şi Sava Atanasiu pentru ştiinţele naturale.

Inscrierile se fac la preşedinte pînă la 15 Martie.

—

Ni se telefonează din Bucureşti că tribunalul a admis acţiunea fiorosului camatar Cociu Avrămescu şi a anulat decretul de expulzare întru cît Avrămescu a dovedit că este supus romîn.

—

Inspectorul administrativ Varlam a trecut astă-zi prin Iaşi la Dorohoi, delegat să raporteze asupra mişcărilor ţărăneşti din acel judeţ.

—

Duminică s'a oficiat în capela palatului Ştirbei căsătoria d-lui I. I. Brătianu cu d-na Elisa Ştirbei.

Noua pereche a plecat ieri în străinătate.

—

Partidul liberal va susţinea candidatura d-lui Spiru Haret la scaunul de senator ramas vacant prin moartea regretatului general Lahovari.

—

Ministerul de culte a cerut ca cel mai tîrziu până la 10 Martie să fie trimise casei scoalelor toate contractele de arendare de terenuri aparţinînd şcolilor însoţite de recepisele şi toate actele fiind necesare pentru debitarea arendaşilor care urmează să se facă până la 1 April 1908.

Tot odată să se trimită e listă de terenurile remase nearendate.

—

Domnul Penescu D. C. secretar de legaţie cl. 1 la Bitolia (Monastir) a fost transferat ca consul general la Salonic. In loc a fost numit dl Const. Brăileanu.

—

Sculptorului Bălăcescu profesor la şcoala de Belle-Arte din Iaşi, i s-a încredinţat de Camera Deputaţilor executarea în bronz a unei frumoase coroane pentru marele patriot şi om de Stat general Iacob Lahovary, precum şi un bust în marmoră pentru Gr. Triandafil fostul Preşedinte al Camerei.

—

O adresă oficială anunţă că examenul de capacitate la Muzica vocală va începe la Iaşi în ziua de 12 Mart.

Examenul se va ţinea în una din sălile Universităţei.

—

D. profesor doctor G. Bogdan a fost confirmat decan al facultăţei de medicină din Iaşi, pe un period de 2 ani.

—

Epoca *ziarul infamiilor şi al făureismelor în presă, devine de o neruşinare nemai pomenită, cînd prezintă pe iubiţii noştrii fruntaşi Take Ionescu şi Alex. Bădăreu, ca avînd răspundere în privinţa tristelor evenimente ce se desfăşoară astualmente prin sate.*

Făcîndu-se ecoul unui ordinar calomniator, pe cît de tînăr pe atît de îndopat cu rele, ziarul calomniator produce chiar dovadă, după cum ne comunică corespondentul nostru din capitală, în numărul său de astă-zi apărut în Bucureşti, şi anume că în fruntea agitatorilor de la sate, s'ar fi aflînd preşedintele societăţei «Uniunea», un agent al d-lor Take Ionescu şi Al. A. Bădăreu.

Ştirea este din cale afară de mincinoasă. Acel student şi membri societăţei «Uniunea» aveau ce-i dreptul intenţia să meargă la sate, dar nu pentru a aţîţa ci a linişti pe săteni, acum cînd ei au luat drumul anarhiei. Autorităţile n'au încuviinţat, însă, acest lucru şi nici unul din ei n'a plecat.

Să nu vorbească dar de agitatori, şi mai cu seamă de utilizare de studenţi în acest scop, acei care au făcut totul ca anarhia să se delănţuie şi au întreţinut o agitaţie periculoasă în toate straturile, servindu-se, fără nici un scrupul, de tot şi toate, în scop de a crea dificultăţi guvernului.

Nu noi am făcut agitaţii cu studenţi, nu noi am organizat greve, nu noi am dezlănţuit anarhia!

—

DIVERSE

— In ziua de 20 Mart 1907 se va ţine, în localul prefecturei de Dorohoi, o licitaţie publică pentru darea în întreprindere a aprovizionarei cu petriş necesar construirei şoselei dintre Săveni şi Dorohoi şi şoselei Dorohoi—Darabani—Rădăuţi.

— In ziua de 31 Mart va avea loc o licitaţie publică pentru vinderea unui loc în str. Sf. Constantin No. 4 proprietatea casei Sf. Spiridon.

— In ziua de 30 Mart se va ţine în camera epitropiei generale a spitalelor Sf. Spiridon o licitaţie publică pentru furnizarea din ziua de 1 April 1907 a laptelui necesar, spitalelor: Central, Paşcanu, institutului Gregorian şi azilului Balş pendinte de casa Sf. Spiridon.

— Pentru ziua de Joi 8 Martie au fost convocaţi la revizorat toţi învăţătorii din judeţ.

— Prefectura a cerut ca toţi oamenii care sunt în serviciul poliţiei să nu fie înrolaţi de oarece ar suferi serviciile de lipsa lor.

— Secţia de jandarmi din Ungheni raportează că în cotuna Chisarăi, s'a comis următoarea crimă: individul Dumitrie Simion Neamţu a tăiat cu cuţitul pe Neculai Buză, şi de oare-ce jandarmii din Sculeni sunt ocupaţi cu revoltele, jandarmii din Ungheni au cerut autorizaţia de a ancheta cazul.

— Delegat al sfatului sătesc al cotunei Dumbrava com. Ciurea a fost ales de către consiliul com. Ciurea Vasile Haralamb.

— Ministerul de interne a cerut prefecturei ca să fie interzisă toate spectacolele în prima şi ultima săptămînă a postului mare.

— Primarul com. Poeni raportează că ducîndu-se însoţit de secretar, de agentul fiscal şi de mai mulţi concurenţi la debitorul Nică Zanfir pentru a sequestra obiecte cu autorizaţia judec. Ocol I. numitul debitor cu fiul seu au sărit cu topoârele la ei şi numai cu greu au putut fi arestaţi de jandarmi.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA“ 62

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN
de
PIERRE DELCOURT

Oh! da, doctore, adăogă Alice. Şi n'o ştii încă?

— La revedere amicii mei, şi d-ta scumpă copilă, căreia am promis ajutorul meu, contează acum îndoit pe mine. Sunt fericit de a putea merge de acum înainte cu sprijinul d-lui de Lougpré. La revedere. Voi veni astă sară chiar, dacă am ceva noutăţi.

Şi fără a aştepta răspuns doctorul Duchâtel se grăbi să părăsească camera tinerei fete.

Alice se aruncă în braţele bunicului seu, plîngînd. Excitaţiunii sale nervoase, îi urmă o reacţiune violentă.

In timpul acestei convorbiri, d-na Marion citea o scrisoare, al cării conţinut o mişcă profund.

Ea sună servitoarea şi-i anunţă că va lipsi de acasă toată ziua,

După două zeci de ani

Doctorul nu mai apăru toată ziua, spre marea desperare a Alicei a cărei stare febrilă creştea din ce în ce.

Tînăra fată petrecu o noapte fără som, cu corpul străbătut de fiori de grijă.

A doua zi, ea aştepta, întinsă fără puteri pe canapea, în tovărăşia bunicului seu, cînd în fine cameriera anunţă pe doctorul Ducâtel.

Alice scoase un strigăt, şi invioată de odată, se repezi înaintea medicului.

— Doctore! strigă Alice, privind pe D. Duchâtel cu un aier îngrijit.

Doctorul înţelese toală emoţiunea continuă în acest singur cuvînt şi în această privire; plecînd capul cu tristeţă răspunse:

— Perdut!

— Vai!

In acelaş moment uşa se deschise cu violenţă. O femee intră în odaie, înainte chiar ca Marie să fi pronunţat aceste cuvinte:

— Doamna Marion!

Cei trei spectatori ai acestei scene rămaseră, o secundă, stupefiaţi, Alice se reculese cea dintâi şi alergînd la noua venită, se aruncă în braţele sale, zicînd cu o voce înăbuşită:

— Ah! doamnă Marion, doamnă Marion!

D. de Longpré şi doctorul îşi reveniră în fire; bătrînul veni la rîndul seu înaintea mamei lui Maxim, şi se închină profund înaintea ei.

Alice, părăsind atunci pe doamna Marion, îi prezintă, roşind pe bunicul seu şi pe D. Duchâtel.

Acest din urmă, privea cu emoţiune pe această mamă la durerea căreia participase mult, şi rămase tăcut.

D. de Longpré, oferi respectuos un scaun doamnei Marion, şi voind s'o asigure pe deplin. îi zise îndată:

— Doamnă, acest hotel e al d-stră de acum înainte. Copii noştrii s'au logodit, într'un fel fără a ne cere părerea. Astă-zi, în tristete împrejurări în cari suntem amestecaţi vreau mai înainte de toate să cer mîna fiului d-stră Maxim pentru nepoata mea Alicea.

E în contra regulelor uzitate, dar ne găsim şi noi într'o situaţie în afară de ori ce regulă.

D-na Marion fu mişcată de toată velicuteţa conţinută în vorbele bătrînului; ea se ridică, foarte emoţionată, şi întinse mîna d-lui de Longpré, care depuse o sărutare respectoasă.

—Mulţumesc, zise ca simplu; fiul meu e demn de nepoata d-tale.

Apoi, schimbînd tonul:

— Acum, trebue să-l scăpăm! Desigur că vă mlraţi de neactivitatea mea; nu-i nimic Suntem înconjuraţi oe duşmani cari au cel mai mare interes pentru a perde pe copilul meu.

Un strigăt eşi din gura celor trei auditori.

— Nu ştiam acest lucru, acum 2 zile. Pînă atunci mă lăsam a fi condusă, oh! desigur fără voia mea cu toate astea, de un amic al fiului meu, un oare care marchiz de Bounenil; trebue să cunoaşteţi pe acel om. El modera nerăbdarea mea, îndepărta în fie care zi momentul cînd trebuia ăă lucrez direct, grămădea pretexte în sprijinul celor ce spunea, opunea dorinţelor mele argumente care nu lipseau de valoare; în fine, el întîrzia sforţările mele personale. Eu credeam în sinceritatea lui... ştiţi de unde viu?..... Am scăpat acum dint'un pericol foarte straniu.

(Va urma)

Ultime informaţii

Comuna a respuns următoarele la adresa societăţi de electricitate de care ne am ocupat ieri :

Domnule Director,

Subscrisul Gheorghe Lascar în calitate de primar al comunei Iaşi, respunzind notificărei dv., No. 475 din 3 Martie 1907, am onoare a vă comunica că menţinem în totul cuprinsul notificărei noastre No. 03322 din 22 Februarie 1907 rugînduvă ca în termenul prescris prin contractul de concesiune, termen care pentru dv., curge de la data primirei notificărei No. 3322 din 1907 să ne desemnaţi persoanele alese ca arbitri din partea dv., ca să se poată alcătui tribunalul de arbitri ce va fi chemat a judeca contestaţiunile ivite între comună şi societatea dv.

Comuna Iaşi fiind autorizată a acorda casei „Continentale Gesellschaft für elektrische Unternehmugen din Nürnberg" concesiunea iluminării oraşului cu electricitate în condiţiunile caetului de sarcini, prin legea promulgată şi publicată în 25 Februarie 1898 după care s'a încheiat şi contractul respectiv de concesiune, examinînd din toate puntele de vedere propunerea dv., o consideră neacceptabilă. Clausa din art. 40 a contractului de concesiune referitoare la instituirea Tribunalului arbitral, în dezacord cu vederile dv., o socotim introdusă în interesul comun, atit al nostru cit şi al Societăţei concesionare şi aceasta în vederea dobîndirei unei soluţiuni cit mai grabnice posibile în tranşarea definitivă a diferendelor. Ca atare este de datoria autorităţei comunale de a căuta să sprijine înainte de toate şi unicaminte orice măsură ce ar fi de natură a salvgarda numai interesele ei.

Faţă cu legea existentă, regretăm că nu putem sprijini şi măsurile pe cari dv., le credeţi, că ar fi de natură a salvgarda prestigiul justiţiei romîneşti, vă rugăm, însă, d-le Director, să binevoiţi a împărtăşi societăţei ca reprezentaţi, recunoştinţa noastră pentru încrederea sa în cazul cînd contestaţiunele s'ar fi adus în judecata instanţelor judecătoreşti legal constituite.

Cu privire la susceptibilitatea manifestată şi la care a'ţi făcut aluziune, vom căuta a ţinea seama de dînsa, bine-înţeles tot fără a periclita interesele comunei.

—

Moartea lui Al Mavrocordato

Un fruntaş al partidului şi clubului conservator din Iaşi şi, tot-o-dată, un mare învăţat, a murit eri la Paris, în urma unei grele operaţiuni la care s'a supus în o clinică din capitala Franţei.

Alexandru Mavrocordato a murit ieri.

El şi-a făcut studiile în Bonu şi a fost coleg de Universitate cu M. S Regele.

Membru fruntaş al partidului conservator, el ar fi putut ocupa demnităţi potrivite cu situaţiunea sa, dar se mulţumi cu preşidinţia delegaţiunei judeţene din Iaşi.

Mavrocordato era unul din cei mai bogaţi oameni ai Moldovei şi un fruntaş agricultor.

Mevrocordato lasă trei copii : doue fiice, din care una soţia d-lui locotenent Paul Moruzzi, fiul prefectului Capitalei şi un fiu.

La Miroslava, judeţul Iaşi, una din proprietăţile defunctului, s'au aplicat sigiliu.

Elevii clasei V a liceului naţional au părăsit clasa, menifestând ostentativ contra d-lui Grigoroviţa, profesor de limba germană.

Judiciare.—Ieri s'a vîndut averea falitului B. Ţion dispărut. Preţul cel mai avantajos l'a oferit S. Ţigler anume 2580 lei. s'a adjudecat provizor sub rezerva aprobărei Tribunalului. Se crede însă că nu se va aproba licitaţiunea ţinută din cauză că concurenţii ar fi făcut cartel.

*

Curtea de Apel secţ. I urma să judece azi 6 Martie divergin̦ţa ivită în procesul de diviziune intentat de dl N. Cozadini contra coerezilor sei—proces la care au intervenit doi creditori personal ai d-lui Cozadini anume Borş şi Wechsler.

La termenul precedent apelantul — N. Cozadini—a cerut admiterea apelului fiind că d-sa înţelege a-şi retrage cererea de diviziune, deci trebue să cadă şi intervenţiile creditorilor.

Opiniunile fiind împărţite atunci între judecători s'a amînat pe azi, cînd Curtea neputîndu-se complecta din causa lipsei judecătorilor cari sunt duşi în provincii pentru a presida Curţile cu juri, pricina s'a amînat din nou pentru ziua pe 12 Aprilie.

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din ţară, se vînd eften diferite mobile şi obiecte casnice, precum un etac, salon, piano, etc,, etc. A se adresa la d-na Netty L, Unter, str. Pomir 7.

Primejdia devine tot mai mare

Panica a trecut, pericolul perzistă încă.—Iaşul liniştit.—Judeţul prada răzvrătiţilor. Noi puncte contaminate. — Ajutoare de armate. — Chemarea rezerviştilor şi concediaţilor.—In judeţul Botoşani.—Bucecea devastat, multe comuni în rezvrătire.—Nelinişte la Tutova.—Răscoalele din Neamţ, Roman şi Dorohoiu.

Primejdia devine tot mai mare ; exemplul rău găseşte pretutindinea imitatori ; de fapt se poate spune că flacările au încins întreaga Moldova, căci din toate judeţele se semnalează fapte de răzvrătire, devastări şi prădăciuni, oameni ameninţaţi, proprietari şi arennaşi despoiaţi de avutul lor.

Mai violent în judeţul Botoşani şi Iaşi, aceste mişcări au fost foarte grave în judeţul Dorohoiu şi Suceava şi se anunţă destul de serioase în judeţul Tutova şi Neamtz.

Amănuntele urmează şi ele dovidesc cît ie justificată îngrijorarea de care ie cuprinsă toată lumea care priveşte cu groază la cele ce se desfăşoară prin sate.

In capitala Moldovei

Panica de care era cuprinsă populaţia Iaşului în zilele de Sămbătă şi Duminică a trecut. In schimb perzistă o mare îngrijorare. Grupuri mari staţionează şi discută întîmplările în aşteptarea ştirilor, care sosesc tot mai rele şi întristătoare.

De alt-fel pentru orăşeni nu există nici o primejdie căci toate măsurile au fost luate şi Iaşul are suficiente forţe armate pentru a reprima repede şi cu succes or-ce început de turburare.

Pe lîngă forţele armate care erau până acum au mai sosit următoarele trupe, în cursul nopţei şi astă-zi :

La ora 9 jum. seara regimentul 6 Roşiori, Tecuci.

La ora 1 noapte o parte din regimentul 10 Infanterie Putna.

La ora 10 jum. dimineaţa o parte din regimentul 25 Infanterie Vaslui.

La ora 1 d. a. astă-zi restul regimentului 10 Putna.

La Botoşani

Un prieten sosit din acel oraş ne comunică următoarele :

Am sosit ieri la Botoşani cu trenul de 11 jum. dimineaţa. In dreptul gărei şi pe şoseaua Dorohoiului staţionau o masă enormă de ţarani care însă nu s'au atins de pasageri. In dreptul foastei bariere erau vînătorii cu baionete la arme, care opreau intrarea ţeranilor.

Aceştia, cei mai mulţi din comunele Stăuceni şi Dumbrăveni, inzistau să intre în oraş să vorbească cu arendaşii şi proprietarii moşiilor. Pe tot parcursul străzei, foarte lungi de altfel, care duce de la gară la centrul oraşului, aveai impresiunea unui oraş asediat. Ţipenie de om nu se vedea pe tot parcursul, casele fără uşi, fără ferești, zidurile sfărmate.

Am pornit pe străzi dar nici un om, iar agenţii poliţiei, sergenţii, speriaţi de cele ce văzuse.

Am pornit spre primărie şi de aci spre casele locuite de d. Leon Costiner. Cînd am ajuns aci, erau ceasurile două trecute. Sătenii care devastaseră curtea fusese îndepartaţi, parte din ei arestaţi. Rămăsese numai ruinele operărilor şi ea însamnă distrugerea unui palat splendid sfărămarea a tuturor obiectelor preţioase, distrugerea unor adevărate lucruri de artă.

Revin spre centru şi două escadroane trec în goană spre bariera Suliţei. Sătenii încearcă să străbată în oraş şi dau luptă disperată. Sunt 4 morţi, maiorul Boureanu a căzut, se dă luptă înverşunată, parte din ei au reuşit să străbată în oraş şi asediază casa lui M. Popovici-Vâznoşeanu.

In oraş panică. Pe străzi lăturalnice se aud ţipete asurzitoare. Dinspre tîrgul vitelor vine veste că se omoară lumea, jandarmii rurali trec în goana cea mai mare spre acea parte. Mă îndrept într'acolo. Devastatorii sunt încunjuraţi, asupra lor se găsesc cantităţi mari de obiecte furate.

E tîrziu însă, 5 fără 10 m, şi trenul pleacă la 5 şi 20. Am plecat spre gară. Pe drum aceeaş jale, acelaş aspect.

La Paşcani armată multă, restaurantul ocupat de ofiţeri, trupele în ţinută de campanie.

*

Zvonindu-se că la Bucecea, jud. Botoşani, s'ar fi întîmplat turburări, s'a telegrafiat după ştiri. Judecătorul de acolo d. Rangli, a respuns asigurând că acolo ie peefectă linişte. Trei sute soldaţi au sosit acolo.

*

Intreg satul Burdujeni, din judeţul Botoşani a fost devastat astăzi.

*

Astă-zi s'au resculat sătenli de pe moşia Strunga, proprietatea doctorului Manolescu.

*

Un mare număr de ţarani s'au pornit astă-zi de la Botoşani la Ştefăneşti.

Sunt temeri că târguşorul va fi devastat.

*

Curtea de pe moşia Bosia, judeţul Iaşi, a fost devastată astă-zi dimineaţă.

*

Eri seara ţăranii din Golăieştti şi Podoleni, după ce atacară cancelariile acelor moşii, distrugând registrele, făcură acelaşi lucru la Mănzăteşti şi, în urmă, la Coada Stîncei.

La Rediu Mitropoliei şi Popricani s'a declarat rescoala. Ţăranii au cerut să vorbească d-lui Stroici, arendaşul moşiilor. Acesta se află, însă, la Paris.

*

De astăzi dimineaţa a inceput concentrarea rezervei pe timp de 15 zile, termin care, la nevoie, va fi prelungit de Camere.

Sub drapel sunt chemaţi rezerviştii din ultimii 7 ani. In total vor fi concentraţi 300,000 oameni.

*

O comisiune a societăţei agrare din Bucureşti va fi primită astă-zi în audienţă de M. S. Regele.

Comisiunea va arăta Suveranului necesitatea de-a schimba legea tocmelilor agricole.

*

Procurorul a făcut apel la Camera de punere sub acuzare contra punerei în libertate a lui Ştern, arendaşul moşiei Vlădeni.

Apelul se va judeca astă-zi.

*

Regimentul 9 Roşiori din Ploieşti, a sosit ieri noaptea în Botoşani.

Ştirea unui ziar despre moartea maiorului Boureanu, comandantul batalionului de vînători, este lipsită de temeiu.

*

Aseară au izbucnit dezordiue in regiunea Ţuţorei şi anume in satele Ţuţora, Mînzăteşti, Bosia şi Coada-Stîncei.

Sătenii au urmărit doue lucruri : pradarea caselor şi acaretelor arendaşilor şi distrugerea localurilor în care sunt instalate autorităţile.

Intr'adevăr casele arendaşilor au fost devastate, cancelariile distruse condicele date pradă flacărilor, hambarele şi coşerile pradate şi primăriile ameninţate.

Sătenii au mers în cîrduri şi cu vădita intenţie de a prada.

Administratorul moşiei Coada-Stîncei un moment ameninţat a reuşit să scape şi ne-a povestit următoarele :

«Ajuns in capul dealului din apropiere de sat am auzit nişte zgomote asurzitoare şi ţipete care străbăteau văzduhul.

Am oprit trăsura şi am inaintat pe jos câţi-va paşi spre a vedea mai de aproape ce se petrece.

In acel moment, însă, un ţăran mă opreşte şi urmează o înjurătură.

In acelaş moment a ridicat ciomagul să mă lovească.

Am scos revolverul şi l'am ameninţat că'l impuşc. După aceia i-am dat un franc, s'a întors cu mine şi mi-a povestit, că sătenii, din comunele Mînzăteşti, Bosia şi Ţuţora, după ce au pradat acele sate au venit şi aci de au devastat totul. Cancelaria a fost distrusă, condicele rupte, funcţionarii bătuţi.

Autorităţile au fost înştiinţate şi au luat dispoziţie că astă-zi dimineaţă, ora 5, un excadron de cavaleie să plece in acea regiune.

*

Astă-zi dimineaţă tîrguşorul Bucecea din judeţul Botoşani a fost complect distrus de ţaranii revoltaţi. Faptul s'a petrecut absolut pe neaşteptate. Orăşelul, pînă eri noaptea, era în complectă linişte. De-odată au început devastările.

Din fericire, nu s'a semnalat nici un omor.

*

Un început de revoltă s'a semnalat astă-zi la Buhăeşti (jud. Vaslui). Pentru moment lucrurile s'au liniştit.

*

O telegramă sosită astă-zi anunţă că ţăranii au atacat astă-zi dimineaţă curtea moşiei Rediul Mitropoliei, arendatată d lui Stroici.

S'au cerut ajutoare.

*

In judeţul Neamţ, în afară de localităţile enumerate deja, s'au produs rescoale şi în următoarele comuni : Slobozia, Roznov, Zeneşti şi Buhuşi.

*

In judeţul Bacău sunt resculate satele : Bereşti, Pădureni şi Climeşti.

*

D. procuror Haralamb pleacă astă-zi la Cucuteni.

*

Camera de punere sub acuzare a fixat pentru Joi cercetarea apelului procurorului contra eliberărei arendaşului Stern.

*

D. Constantin Ghica, vice-preşedinte al Senatului, a telegrafiat astă-zi unui arendaş al seu, că deploră situaţiunea şi speră într'o grabnică restabilire a liniştei.

*

Astă-zi la ora 5 un tren militar va aduce în Iaşi 1000 soldaţi vînători din Bucureşti.

*

Nenorocita stare de lucruri de astă-zi devine tot mai rea ; focul se întinde mereu şi încinge Moldova întreagă.

Acum vine rîndul Tutovei, unde se semnalează mare nelinişte printre cetăţeni—aceasta ie de alt-fel cu atît mai explicabil cu cît se ştie de mult că Bîrladul e un focar de agitaţie.

Corespondentul nostru din acel oraş ne înştiinţează despre faptul semnalat mai sus şi ne spune că autorităţile administrative au cules impresiunea că se prepar lucruri foarte rele.

De alt-fel un început a putut fi constatat pe ziua de ieri căci un mare număr de săteni din satele din împrejurime au căutat să strabată în oraş, dar au fost împiedicaţi de autorităţi.

Ei s'au retras. Este teamă ca această întîmplare să nu fie preludiul unei mari mişcări.

*

Duminică 4 Martie a. c. în satul Răuşeni din jud. Botoşani s'au întîmplat tulburări grave. Locuitorii din satele ; Răuseni-Comăndăreşti situate pe teritorul comunei Todireni precum şi alţi ţărani din satele vecine : Pleşani şi Stolniceni jud. Iaşi în număr de cîte-va sute, parte din ei înarmaţi cu baltage şi bîte, au năvălit în curtea arendaşului Marcus Juster, au sfărmat uşile, ferestrele şi au distrus toată mobila. După ce au devastat casele lui Marcu Iuster au mers la dugheana lui Iosub Bril au sfărmat uşile şi distrus toată marfa. Au mai sfărmat geamurile la prăvălia lui Leizăr Horodniceanu şi au rînit grav pe soţia acestuia.

La orele 2 p. m. satul era cuprins de teroare şi groaza, casierul băncei populare văzînd această anarhie a fost nevoit să părăsească sediul băncei.

*

Primul preşedinte al curţei de Apel înştiinţat despre cele ce se petrec la Ţigănaşi şi despre somaţiunea primită de către judecătorul de pace din acel tîrguşor din partea sătenilor, că vor arunca judecătoria în aer dacă va continua cu judecarea proceselor, a autorizat amînarea din oficiu a cercetărei pricinelor pendinte de acea judecătorie.

*

Agitaţia cuprinde toate judeţele din Moldova; focul se încinge tot mai mare; furtuna se dezlănţuie tot mai puternică.

Ştirile de astă-zi semnalează izbucnirea răscoalelor în judeţele Neamţ şi Roman.

Ast-fel la Moşia d-lui Pruncu-Hăbăseştii din judeţul Roman, s'au petrecut lucruri identice cu cele petrecute în judeţele din nordul Moldovei.

In judeţul Neamţu agitaţie s'a produs în comunele Roznov şi Podoleni, arendate d-lor Herşcovici tatăl şi fiul.

Ultime ştiri

Bucureşti 6 Martie

Camera

Bucureşti—Prezidează dl. Paul Brătăşanu.

Dl. Emil Costinescu anunţă o interpelare d-lui ministru de interne cu privire la dureroasele evenimente ce se desfăşoară în nordul Moldovei şi în privinţa modului greşit cum s'a făcut ieri votarea legei pentru mobilizarea trupelor.

Dl. Iunius Leca citeşte cîteva articole din regulament ca să dovedească neregularitatea procedurei adoptate de cameră. Dl. Brătăşanu dă explicaţiile cuvenite.

Domnul Brătescu anunţă ministrului de interne o interpelare cu privire la agitaţia criminală întreprinsă de studenţi şi unii profesori universitari cu tendinţa vădită de a face să dispară siguranţa vieţei şi a avutului locuitorilor acestei ţeri.

Se fixează pentru vineri începerea discuţiunei generale asupra bugetului.

Camera trece în secţiuni.

SENATUL

Bucureşti.— *Domnul Sturza îşi desvoltă interpelarea relativă la pericolul trusturilor agricole, şi spune că ţara a scapat un moment de trustul Standard Oil, dar este astăzi prada trustului Fişeresc,—Şedinţa continuă.*

Circulară ministeriale

Bucureşti. — **D. Take Ionescu ministru de finanţe a adresat o circulară băncilor populare prin care le pune în vedere că nu se va acorda nici un credit şi nici un împrumut sătenilor în tot timpul cît va dura agitaţiunile.**

Agitaţiile şi ministerul şcoalelor

Bucureşti.—D. Disescu a adresat următoarea circulară tuturor directorilor de şcoli secundare :

„S'a observat de o vreme încoace că elevii de pe la licee se dedau la manifestaţiuni şi fapte, care sub nici un chip nu pot fi admise şi cari contravin în mod evident tuturor regulamentelor referitoare la ordinea în şcoli.

Vă atrag atenţiunea asupra acestui fapt şi vă invit a lua măsurile necesare ca elevii să nu iee parte la nici o manifestaţiune sau turburare a ordinei publice şi vă rog să puneţi în vederea elevilor, că ori ce contravenire va fi pedepsită cu ultima rigoare a legei".

BUHUŞUL DEVASTAT

Piatra Neamţ.—O telegramă din Buhuş, vesteşte că întregul târguşor a fost devastat.

Armata lipsind populaţia s'a apărat singură. Un evreu a tras două focuri de revolver. El a fost crunt bătut de către săteni, sunt foarte mulţi răniţi.

Consiliu de Miniştri

Bucureşti. **Regele va prezida mîine dimineaţă un consiliu de miniştri in care se va discuta esclusiv asupra rescoalelor ţărăneşti**

Dislocări de trupe

Bucureşti.— *De la ministerul de resboiu s'au dat astă-zi ordine pentru deslocarea următoarelor trupe : regimentul Proh va No. 7 a plecat astăzi dimineaţă spe Botoşani ; regimentele 4 Ilfov, Mihai Viteazu, batalioanele II şi VI vînători să se mobiliseze şi să fie gata de plecare spre Moldova.*

Paza Capitalei a fost incredinţată unui regiment de geniu şi regimentelor de artilerie aflătoare acolo.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiileorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltueli considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JAŞĬ : Farmacie FRATII KONYA.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură in patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

şi Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă invită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

L O I Z A

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi, —*strada Stefan-cel-Mare* — **Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . 20 Lei

6 luni . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. — No. 90. — Joi 8 Martie 1907

In chestia sătească

Nu e o paradoxă de a susţine că adese ori e o strînsă legătură între scriitorii unei epoci,—poeţi, romanieri, dramaturgi,—şi între marile cestiuni economice şi sociale cari agită într'un timp dat, atmosfera aparent liniştită a unei ţări. Mai mult decît atât, noi credem chiar că poeţii şi cei alţi scriitori ai unei epoci, sunt antemergători marilor idei, marilor reforme şi marilor mişcări cu caracter social sau economic.

Nu e nevoe de a fi cine-va numai de cât profund istoric, sociolog sau economist pentru ca, aruncând o privire în trecutul popoarelor să nu constate evidenţa acestui adevăr, care la început pare paradoxal.

Unitatea Italiei şi a Germaniei, emanciparea şi renaşterea noastră istorică şi politică, se datoreşte în mare parte acelor spirite luminoase şi entuziaste, acelor scriitori şi oratori ai timpului, cari cu scrisul şi cu vorba, au provocat acele înălţătoare mişcări naţionale, cari sdruncinînd din temelii vechile forme şi eresuri politico-sociale, ne-au dat o Italie unită şi regenerată, o Germanie puternică şi biruitoare, o Romanie liberă, independentă şi de sine stătătoare.

Nimic nu poate fi mai important şi mai grav, pentru o ţară ca a noastră cu o vieaţă aproape exclusiv agrară, de cât mişcările săteşti. Dar de şi de zeci de ani partidele noastre politice au ca punct principal de program chestia ţărănească, de şi toate cunosc mizeria şi exploatarea la care sunt supuşi aceşti ţărani, totuşi s'au arătat de o neprevedere şi de o imprudenţă care le poate atrage o mare respundere în faţa istoriei politice a ţărei noastre. Şi nu doar că alarma n'a fost dată la timp nu doar că suferinţele, mizeriile şi exploatarea ţăranilor noştri nu le-a fost cunoscută.

Şi aci venim la apostolii,—poeţi şi alţi scriitori,— mişcărilor noastre ţărăneşti, la acei cari au arătat de mult rana, cari au dat la timp alarma, cari au arătat neîncetat răul, dar care din nefericire nu au fost ascultaţi de cei în drept, de acei cari aveau puterea de a remedia sau ameliora cel puţin la timp, acest rău.

De la manifestarea tânguitoare a lipsei şi a sărăciei ţăranului exprimată atît de amar în versurile poieziei noastre populare de creaţiune mai nouă, întruparea genială a acestor sentimente de durere şi de revoltă le găsim în inspiratele poiezii ale lui Coşbuc şi Goga *„poieţii ţărănimei“* cari au concretizat in versuri revoluţionare mizeria ţăranului român. Gh. Coşbuc in *„Noi vrem pămînt“* şi Octavian Goga in *„Clăcaşii“* şi *„Plugarii“*, ne-au dat un tablou fioros de adevărat al mizeriei fizice şi economice a ţărănimei noastre.

Impreună cu ei, unii sociologi şi economişti cu dor de ţară şi de dragoste de pămînt, nu însă de reclamă personală cum fac alţii, au arătat încă de mult această gravă stare economică a ţăranului romîn, pregătind guvernelor respective atmosfera unor reforme absolut necesare pentru remediarea răului şi preîntîmpinarea unor cataclisme sociale.

Dar cine i-a auzit?

Cine poate lua în serios pe un poet, sociolog sau economist?

Şi totuşi, glasul lor va trebui ascultat, şi prin urmare tot ei vor fi consideraţi antemergătorii şi pregătitorii acestor reforme economico-sociale ce vor trebui să se iea în folosul ţărănimei.

Marea greşală politică însă a guvernanţilor noştri este că acaste reforme nu le-au făcut la timp, în mod liniştit şi sub propriul lor imbold şi dragoste de ţară, trebuind şi fiind forţaţi aproape ca să le facă acuma, sub ameninţarea unei revolte agrare.

De la Marele şi genialul Mihail Cogălniceanu singurul care a dat o soluţiune, potrivită cu timpul de atunci, chestiunei ţărăneşti, prin împroprietăririle din 1864, încolo toate partidele noastre politice şi aproape toţi barbaţii de stat cari s'au perindat la cîrma ţării, n'au făcut nimic serios pentru ţărănime, ci au lăsat'o sub ocrotirea unei administraţiuni indiferente sau tot-de-auna vitregă intereselor săteşti.

Graţie condamnabilului absenteism al unor proprietari, cari fac camătă cu pămîntul moştenit pe gratis de la acei cari l'au dobindit prin muncă, frumoasele şi mănoasele cîmpii ale ţării noastre, pe care odinioară bătrînii lor părinţi le exploatau omeneşte în cea mai deplină şi strînsă armonie cu ţăranii, tovarăşii lor de muncă şi cîştig, azi sunt date jafului şi ruinei, numai spre a putea smulge venituri cît mai mari, pentru ca arendaşii exploataţi ast-fel, să aibă dreptul şi nevoia de a exploata la rîndul lor această ţărănime.

De aceea, nici odată mai mult ca astă-zi, cînd suntem sub ameninţarea unui adevărat pericol social, care abea este la începutul său, guvernul nu este mai obligat de a veni cît mai repede cu o soluţiune a chestiunei ţărăneşti, pe de o parte scoţînd pe ţărani de sub exploatarea muncei şi nevoilor lor, punîndu-i în acelaş timp în posibilitate de a-şi procura pămînt în condiţiuni mai omeneşti şi mai uşor de plătit,

Infiinţarea *Băncei agrare* preconizată de Dl Take Ionescu şi a cărei alcătuire şi funcţionare a fost schiţată de D-sa în liniamente mari in discursul său de la Craiova, precum şi alcătuiri de comisiuni speciale pentru a supraveghea în mod scrupulos aducerea la îndeplinire întocmai a legei tocmelilor agricole din 1893, se impune astă-zi cu forţa unei necesităţi sociale şi economice imediate, şi care nu mai poate fi amînată un singur moment.

Caveant Consules!

Lascar Antoniu

JUDEŢUL IAŞI

Intreg judeţul Iaşi a fost cuprins de rescoale. In afară de tîrguşorul Sculeni, care a rămas neatins, nu există colţuşor în acest frumos judeţ, cu frumoasele lui plaiuri, în care să nu se fi comis devastări.

Un krach financiar colosal, pagube de multe milioane, o mulţime mare redusă, peste noapte, la ultima expresiune a nevoiei, vor fi, mai inainte de toate, consecinţele rele dar naturale ale acestor răscoale.

Subliniăm, în special, situaţia din judeţul Iaşi, fiind-că, dintre toate, ea este cea mai rea şi pentru motivul că aci furia s'a deslănţuit cu mai mare putere şi fiind-că avuţia acestui judeţ este, relativ, mult mai mică de cît acea din judeţul Botoşani, pe care-l cităm ca fiind leagănul celor ce vedem şi fiind, tot-odată, greu încercat de revolte.

Transiţia e dureroasă pentru Iaşi: cînd se credea că a sunat ceas mai bun şi pentru judeţul acesta, a venit un vînt rău, foarte rău—şi a resturnat tot ceea ce clădise firea şi anii cei buni.

De la belşug—la faliment, acesta ie tabloul real.

Fireşte, ceea ce constatăm ie lucru natural: revoltele, cele agrare în special, aduc după ele sărăcia şi nevoia.

Dar un întreg judeţ dat prada mizeriei—lucrul ie extrem de grav. Şi judeţul care-şi face afacerile toate în Iaşi, va aduce criză mare şi pe piaţă.

Toţi arendaşii sunt angajaţi pe la bancheri; toţi comercianţii de prin tîrguşoare ale căror mărfuri au fost nimicite, au datorii pe la marii comercianţi.

Cu ce vor achita poliţele? Cu ce vor achita arendaşii, în apropiatul 23 April, arenzile?

Anul 1899, anul cel rău, de care Ţara îşi aduce aminte cu groază. apare din nou, sub altă formă. In 1899 şirul recoltelor rele impinsese lumea şi Statul spre prăpastie.

In 1907, în anul jubilar, Ţara va trece prin acelaşi pericol: lipsa unei legi agrare şi abundenţa de şezători şi de bănci populare, vor fi fost cauzele marelui dezastru.

Asupra unei infamii

Această detestabilă Epocă, *de care suntem nevoiţi a ne ocupa prea des, a reuşit să concentreze întrînsa quintesenţa infamiei şi a lipsei de ruşine.*

Lucrînd pe două conturi—ambele improprii—: pe cont personal şi pe contul Patriotului—*ziarul* Epoca *nu dă îndărăpt de la nici o meschinărie spre a improşca cu noroiu—cu noroiu greco-făureist—pe d-nii Take Ionescu şi Bădăreu.*

Altă menire, alt ideal, n'are această, din toate punctele de vedere, pretinsă gazetă.

Acum au inventat că cei doi fruntaşi conservatori au amestec în răscoalele ţărăneşti, luînd pe aceşti fruntaşi drept un oare-care politician nervos, care n'are nici măsură, nici judecată senină, nici nimic sfînt.

Şi dovada?

D-nii Take Ionescu şi Bădăreu s'ar fi servit de nişte studenţi, care au provocat o întrunire, întrunire la care au vorbit—ştiţi cine?—doi fruntaşi *junimişti!*

Cu asemeni argumente se iese în lume, se montează şi se face dovadă indiscutabilă *a acuzărilor!*

Se înţălege, raţionamentul este demn de oameni desperaţi, cari duc luptă pe ori ce cale, cu ori ce fel de arme, mai ales cu minciuna, cu infamia şi cu acea neruşinare, care a fost tot deauna caracteristica micilor ciocoi degeneraţi!

Dar pentru cine se scriu toate acestea minciuni? Cine le crede?

Doar inspiratorul lor, şeful bandei acestor huligani, care vrea să aibă măcar atîta satisfacţie: să vadă tipărite toate ale sale gînduri rele.

In momentele foarte grele prin care trece Ţara, as-menea stupide acuzări, că doi fruntaşi ai Romîniei ar fi în stare să toarne unt-de-lemn peste foc, nu pot fi permise de cît sau unor nevolnici, sau unor nenorociţi cu mintea întunecată.

Asta să se ştie şi să se ştie ce preţ pune lumea pe aceste infamii.

Iar Epoca *să continue, căci acesta este tristul ei rol.*

CATE-VA NOTE

Ziarul regretatului Richelieu a găsit soluţia în chestia ţărănească: „să aşteptăm timpuri mai bune, spre a vedea mai clar“.

Adică acum nu se vede destul de clar?

*

Din romînească *Epocei*: „mai sunt şi alte indicii care *nasc* convingerea...“

Indicii care nasc convingerea, uite un cadou frumos pentru şcoala de moşit.

„De aceea ţara *urlă*...“

Indiciile nasc şi ţara urlă—două figuri pizaniste frumoase ca însu-şi Pisani!

Şi mai departe: *„constatările* oamenilor politici au încăput pe mîinele publiciştilor din afară de partide?..“

Ce fel de publicişti vor fi aceştia nu ştim. Dar dacă indiciul devine lehuză şi ţara urlă, de ce n'ar încăpea *constatările* pe mîinele publiciştilor „din afară de partide?“

De ce nu?

Soluţii şi iar soluţii

Vremurile turbure sunt mediul propice pentru lansarea tuturor zvonurilor, posibile şi imposibile, şi pentru prezentarea tuturor soluţiilor, tot atât de posibile şi imposibile.

Remediile preconizate sunt care de cari mai boacăne, pe cât de nechemaţi sunt mulţi dintre aceia care iau cuvântul sau scriu despre grava problemă care a făcut astă-zi ca vântul răscoalei să sufle asupra câmpiilor şi satelor.

Desigur că pentru cugetătorii serioşi, mulţi puţini câţi avem, ca şi pentru adevăraţii iubitori de ţară, au fost momente penibile acele în care fruntaşii barbaţi politici au luat cuvîntul pentru a analiza cauzele răscoalelor.

Atâta superficialitate în analiza cauzelor profunde care au înarmat mîna săteanului, atâta lipsă de vederi generale în preconizarea unei soluţiuni nici când nu s'a pomenit.

Momentul de astăzi, nu va fi socotit numai ca un moment sîngeros în istoria desvoltărei unui popor, ci va putea fi dat, şi cu drept cuvînt, ca pildă vie a stărei noastre ticăloase politice şi mai cu samă a insuficienţei vădite a acelor elemente care concep soluţii şi le exteriorizează apoi în articole de legi.

Interpelările d-lor Dim. Sturza şi Ionel Brătianu vor fi punctele culminante ale stărei de lucruri mai sus semnalate.

Şi cînd te gîndeşti că momentul e atît de important încât organizaţia însăşi a vieţei de stat este ameninţată, cînd toată lumea ie de acord că o soluţie sănătoasă şi corespunzătoare nevoilor reale ale clasei ţărăneşti se impune, în aceste momente se produc din nou vorbe, vorbe şi iar vorbe.

OAMENI ŞI LUCRURI

LIPOVENII

Aţi observat, de sigur, un amănunt ciudat, în povestirea dramatică despre recentele devastări.

La Botoşani şi la Tîrgul Frumos —adecă în cele două localităţi mai mari unde au avut loc pînă ieri vandalismele—ţăranii au fost ajutaţi poate chiar conduşi, de... lipoveni. Un ziar din Capitală ne afirmă că aceştia din urmă operau ca în codru, jefuind fără frică,—probabil fără milă.

Lipovenii! Iată o categorie de inşi despre care nu s'ar putea vorbi mult, despre care nu se prea ştie mult, afară doar că sunt pripăşiţi într'un număr relativ mic în fiecare oraş; despre care, în sfîrşit, istoria n'ar fi avut prilejul să se ocupe, dacă nu s'ar fi ilustrat în aceste zile triste prin o nepoftită tovărăşie cu ţăranii. Au văzut, pur şi simplu, o nouă negustorie, o neaşteptată pleaşcă şi s'au asvîrlit, cu lăcomie şi neruşinare, asupra caselor şi magaziilor, au pornit în fruntea mulţimelor îmbătate de furie şi încredere,—fără să aibă măcar dreptul acestora la îngăduinţă şi iertare. Căci pleava scîrboasă din ţara lui Cruşevan, drojdie scursă şi strecurată în oraşele moldoveneşti,—fără rost, fără cultură, fără vechime şi fără nici un ideal, — plebea aceasta vînzătoare de păcură, de peşte sărat şi de seminţe—cînd a pornit să prade, să bată, să omoare, nu putea invoca, la feliu cu o parte din săteni, veacurile trecute de luptă şi suferinţe, grozava lipsă îndurată, copleşitoarele condiţii de traiu, şi de neajunsuri,—nimic! Ci, după celebra pildă a huliganilor din ţeara autocratului, a pus mîna pe cruce şi a pornit numai pentru jaf, stîngînd în sufletul ţăranului, cu care s'a întovărăşit, orice urmă de idealism, orice pic de simţimînt, orice umbră de scrupul. orice zare de sinceritate, orice rază de cinste, orice semn de milă pentru semeni, — şi preschimbînd revolta lui în cruzime, strigătul lui în muget de fiară sălbatecă, înjosind actele lui de inconştienţă şi de disperare, la fapte de abuz şi nelegiuiri.

Stînd la adăpostul indignării şi vitejiei ţăranului romîn,— care s'a expus gloanţelor, vedem mişelia ticăloasă a lipovanului, spurcînd prin bestialitatea-i conştientă, calculată, tîlhărească, naiva credulitate ţărănească lesne de speculat,—firea lui slabă, lesne de înflăcărat; duhoarea gunoiului înveninînd mirosul cîmpului.

Instinctul de vieaţă al ţăranului nevoiaş poate încă fi priceput în pornirea lui pătimaşă; dar josnicia greţoasă a acestor venetici, toleraţi în existenţele lor nelămurite, fără nici-o licărire de ideal— îţi urcă sîngele în obraz.

Aceşti fraţi de cruce cu scopiţii—pîngăritori ai simţului de bărbăţie şi de pudoare în acelaşi timp—au reuşit să mînjască încă odată faţa civilizaţiei şi să pălmuiască bunul simţ. Pravoslavnici şi hipocriţi, duşmani ai omenirei şi văduvi de simţire, au fost cei dintâi corbi cari s'au repezit asupra cadavrelor,—flămînzi şi uricioşi ca însăşi zilele aceste de iarnă şi de groază. Lipovenii au pîngărit poezia roşie a revoltei cu proza neagră a tîlhăriei.

Rodion

Anarhia gîndirei

Propăşirea civilizaţiei şi desvoltarea culturală afară din cale, de care suntem cuprinşi, au adus în mintea omenirei de azi un nămol de idei, care pricinueşte descumpănirea simţirei şi mai ales a voinţei. N'are de cît cine-va să cate la priveliştea plină de lupte, de neînţelegeri, de desbateri fără sfârşit între ideile oamenilor ce trăesc adeseori foarte aproape unii de alţii. In toate sferele cugetării se arată aceleaşi deosebiri în părerei care frămîntă gîndirea în toate părţile şi aduce între oameni vrajba şi duşmănia. Partidele politice se lărămăturesc tot mai tare, precum se vede în Franţa, în Germania, în Austria şi chiar în Rusia, la zorii unei vieţi parlamentare. In literatură, aceleaşi năzuinţe deosebite, represintate prin şcolile cele mai felurite, de la misticismul cel mai nouros pînă la materialismul cel mai ascuţit; şcoli care provoacă tabere întregi de critici, ce caută se nimicească produsele şcoalei protivnice. In artă deasemenea, întrupări ale frumosului, impinse la lumină, mai ales prin năzuinţă după idealuri deosebite, dela imitarea şcoalelor clasice vechi pînă la impresionismul francez şi pînă la secesionismul german, cel cu culoarea pielei albastre, cu iarba roşie şi cerul verde. In industria mai estetică, stilurile cele mai deosebite, şi ceea ce industria represintă în mic o înfăţişază arhitectura în mare, ea care este astăzi represintată prin toate stilurile şi prin toate formele.

Era o vreme cînd oamenii cugetau toţi la fel, şi era o deplină armonie în gîndirea obştească. Pe atunci numai interesul şi patimile puteau despărţi pe oameni în tabere duşmane. Astăzi însă, dezvoltarea ideilor a luat, la fie-care popor, la fiecare grup şi pînă la fiecare individ, o culoare deosebită, potrivită cu firea lăuntrică a lui, cu complexiunea lui fisico-psihică, în cît astăzi, pe lîngă împoncişarea dintre puterile represintate prin interes şi patimi se adaogă şi cea represintată de idei, care sau ajută la înverşunarea formei dintâiu sau se adaogă ca un nou isvor de neînţelegeri şi lupte peste cele pricinuite de partea mai mult sentimentală a vieţei.

Urmarea acestei stări de lucruri este o anarhie în toate formele vieţii noastre. După contele Gobineau, această anarhie ar fi semnul unei decăderi învederate, şi ea ar fi rezultatul unui amestec de sînge al rasselor. Ideia vestitului sociolog francez nu se loveşte cu realitatea, de oare ce amestecul rasselor n'a început în zilele noastre, ci datează tocmai din timpul cînd exista unitate în gîndire, cu toate că elementele alcătuitoare ale societăţei erau constituite din sînge deosebit Dar nu voim să cercetăm mai departe critica sociologului francez şi să arătăm urmările acestei anarhii a gîndirei asupra stărei societăţei de azi.

*

In viaţa politică există o turburare ne mai pomenită către orice ţară ne vom întoarce privirile. Toţi oamenii tind la acelaş rezultat: la mai bine; dar acest mai bine voesc să-l realizeze cu toţii într'un alt chip. De aici luptele înverşunate pentru dobîndirea puterii, care merg uneori pînă a pune interesul de partid, de-asupra interesului obştesc. Ba destrăbălarea cugetării merge uneori mai departe. Ea tăgăduieşte chiar nevoia iubirei de ţară, ideia de patrie, ideia de neam, pentru a îmbrăţişa un cosmopolitism nesănătos.

Ea apără păreri ca acelea ale desfiinţării armatelor, când întocmirile lumii sînt aşa, că trebue totdauna să fii gata de a te apăra în contra unei nedreptăţi cu putinţă. In unele ţări, reacţiunea contra apăsării bisericeşti a mers până la atingerea religiei însăşi, al cărei simţimînt nu poate fi stărpit din inimele oamenilor, ori cât s'ar sili spre acest resultat, ateiştii tuturor neamurilor.

In opera cugetării, părerile deosebite au ajuns a aduce între oameni o desăvârşită neînţălegere asupra principiilor fundamentale, care trebue să cărmuiască existenţa. Aşa până mai dăunăzi se desbătea întrebarea dacă arta trebue să fie imorală, sau dacă nu trebue să se supună acelui criteriu al binelui. Azi a venit pe tapet altă întrebare: dacă arta nu este imorală prin ea însăşi. In ştiinţă chiar, descoperirile cele noui au adus o anarchie în sfera adevărului. Teoriile vechi asupra constituţiei materiei trebue să fie părăsite, şi din toate părţile mintea se frămîntă pentru a stabili o armonie între faptele cunoscute din nou şi înlănţuirea de gânduri care trebue să le lege.

*

Dacă ne uităm la noi, Românii, găsim un răsunet al acestei stări de lucruri, manifestat şi el în deosebite regiuni ale cugetării. Şi la noi partidele politica se mănîncă în sînul lor, şi cad, mai mult prin împerecherile lăuntrice decât prin lovitURile opoziţiei. In întrebările cele mari, de la care atîrnă soarta poporului romîn, prscum în acea privitoare la ţărani, în chestia evreiască, în acea a reformei învăţămîntului, şi aşa mai departe, nu sînt, poate, doi oameni care să împărtăşiască aceleaşi păreri, şi fiecare scrie, înjură, batjocoreşte şi sudue, pentru a convinge mai bine pe adversar.

In literatură şi ştiinţă, multă puţină câtă avem, mai toate scrierile sînt tăvălite şi tărîte în noroi, oricare ar fi valoarea lor lăuntrică, nu după principii estetice, veşnice şi nestrămutate, ci fiind că nu plac cutărui sau cutărui pretins critic. In viaţa socială, o luptă pentru traiu, dusă până la cele de pe urmă margini ale încordării; un tineret cu pretenţii de cultură, care caută să câştige un loc la masa cea mare a poporului: care dă din coate, împinge, răstoarnă, sfărîmă în picioare tot ce-i stă înainte, care nu mai cunoaşte nici morală, nici respect, nici frică de D-zeu, şi tinde numai în mod sălbatec la atingerea ţintei—traiul mai îndemânatec.

Iată în puţine cuvinte priveliştea îngrozitoare pe care ne-o înfăţişează societatea omenească în de obşte, şi acea românească în deosebi.

*

Ce fericire, însă, că naturii nu-i pasă de toate frămîntările. Ea îşi merge calea, fără şovăire, prin toate piedicele puse de gîndirile şi voinţele omeneşti, sfărâmă şi ea şi distruge tot ce 'ntîlneşte 'n drum, însă nu pentru a ucide ci pentru a crea.

Zvârcolirile timpului de azi sînt zorii unei nouă vieţi viitoare.

„Românul“

Contingentul 1908

—Expunere de motive—

In baza art. 120 din Constituţie şi potrivit prescripţiunilor legei în vigoare asupra recrutărei armatei, este nevoie ca pentru contingentul anului 1908 să se cheme sub arme un număr de 35,000 tineri destinaţi pentru toate unităţile permanente ale unităţilor de infanterie şi cavalerie; un număr de 4.001 tineri pentru cavaleria cu schimbul, precum şi 595 tineri pentru marina militară.

Restul tinerilor înscrişi, mai puţin dispensaţii, cari se trec direct în elementul miliţiilor, conform art. 18 din legea recrutărei armate, se vor vărsa în trupa cu schimbul a infanteriei.

Contingentul cerut anul acesta, pentru a fi incorporat la 1 Noembrie 1907, coprinde pentru unităţile şi cadrele permanente un spor de 6,584 tineri faţă de contingentul anului precedent, spor determinat de nevoile creaţiunei şi creşterei în efectiv ale unităţilor permanente introduse prin legea budgetară pentru exerciţiul 1907—1908.

Astfel, la infanterie avem un spor de 4,769 trupă prin crearea cadrelor unui al doilea batalion cu schimbul, sporirea efectivului companiei permanente de la 88 la 100, la batalionul de graniceri s'a sporit efectivul trupei la 278, necesar pentru a înlocui marina în paza frontierei la gurile Dunărei.

Artileria s'a sporit cu 1,566 trupă prin crearea unei a cincea baterii montate cu efectiv complect şi 12 baterii cu jumătate efectiv.

S'au mai făcut, în fine, încă mici adăugiri de efectiv, precum la asernal, tabere de instrucţie, şcoala de cavalerie, etc.

De asemenea s'a prevăzut şi o rezervă pentru a se putea face faţă perderilor ce s'ar ivi în cursul anului în efectivele corpurilor de trupă şi serviciile armatei.

Ministru de resboiu
General de divizie **G. Manu**

Proiect de lege

Articol unic.—Din clasa anului 1908 se va chema sub drapel un număr de 35 mii de tineri pentru unităţile permanente şi pentru cadrele permanente ale unităţilor de infanterie şi cavalerie cu schimbul, un număr de 4.001 tineri pentru cavaleria cu schimbul precum şi un număr de 595 tineri pentru marina militară.

Restul tinerilor înscrişi, mai puţin dispensaţii care vor fi trecuţi direct în elementul miliţiilor, conform legei asupra recrutărei armatei, se va vărsa în trupa cu schimbul a regimentelor de infanterie, chemîndu-se după rîndul sorţului, pentru complectarea golurilor budgetare ce se vor ivi în unităţile mai sus arătate.

Contingentul se va chema sub arme conform legei asupra recrutărei şi în baza celor prevăzute de legea asupra organizărei puterei armate.

Ministru de resboiu
General de divizie **G. Manu**

Litere-Ştiinţe-Arte

Pentru ziua de 22 Martie se anunţă cunoscuta comedie: „Croitor sau Doctor?“ Va fi probabil, un spectacol de beneficiu.

*

La 25 Martie vom avea în Iaşi pe maestrul Nottara într'o piesă nouă: „Sărmanul Muzicant“, în beneficiul „Reuniunea femeilor romîne“.

*

Se ştie că artistul Penel a avut cel d'intâi fericita idee de a reduce preţurile la jumătate, pentru representaţiile date în beneficiu, realizînd cel mai frumos cîştig cu piesa „Coralie & Comp.“

Acum pentru închiderea sesonului de beneficii, în seara de Sîmbătă 17 Martie Penel cu parte dintre colegii sei, între care este destul să cităm pe excelenta artistă D-na A. Pruteanu, va da ultima representaţie cu preţurile pe jumătate. Se va juca nostima şi curioasa comedie *„Niobé“* vis caraghios în 3 acte.

La această hazlie piesă pot asista şi domnişoarele; biletele la agenţia Thalia-Maximovici.

*

Artistul Pella, fervent partizan al actualităţilor montează „Deputatul ţărănimei“ de I. Vasilescu. Pentru a fi mai complect în actualitate ar trebui să monteze şi „Un manifest studenţesc“ de acelaş autor. Ce poate fi mai la ordinea zilei.

ARTISTICO-MILITARE

Iaşul e ocupat milităreşte
Dovadă:

Teatrul joacă 'n zece Mart
„Manevrele“ lui Guste,—
La Sidoli 'n aceeaşi zi
„Un căpitan în fuste“

*

D-ra Agatha Bărsescu, actulmente în turneu artistic n'a fost cruţată, se pare de teroarea liceistă. La Berlad a renunţat la spectacolul anunţat cu „Debora“—zice „Vocea Tutovei“

Noi putem complecta amănuntele confratelui bîrlădean şi anume că în urmă tristelor întâmplări din ţeară, marea artistă se gîndeşte să renunţe şi la turneul American.

*

Din Paris se anunţă moartea celebrului chimist Berthelot, unul din cei mai populari savanţi. Coincidenţă curioasă: Berthelot moare puţin timp după Brunetière. Se ştie că ilustrul chimist a fost acela care a răfuit cu un strălucit succes teoria literatului Brunetière despre «Falimentul ştiinţei».

*

Romane politice nu sunt apariţiuni rare în zilele noastre. Cu toate aceste trebuie să mărturisim că suntem în faţa unei opere surprinzatoare, cu romanul lui Emile Flourens „La France conquise“. Autorul este un fost ministru de externe al Franţei, iar eroii romanului sunt Eduard VII regele Franţei şi...Clémenceau. Scriitorul expune în ce mod actualul Rege al Angliei a izbutit cu încetul şi cu persistenţă să aducă la putere în Franţa, pe singurul om politic devotat cu desăvârşire Angliei, slăbind toate partidele ce-i steteau în cale. Tot Eduard VII a dat mînă de ajutor pentru slăbirea catolicizmului de care se împiedica protestantismul în toate încercările sale de cucerire şi extenziune. Alipirea strînsă—subjugarea, zice autorul—are în vedere viitoarea înjosire a Germaniei.

Acest... roman ne aminteşte numai că Flourens este şi el unul din numeroşii foşti miniştrii trîntiţi de eloquentul elemencean.

*

A apărut supt presă şi se află de vînzare la autori *„Cartea pentru tineretul de la sate“* de Tudor Parufile ofiţer, Mihai Lupescu şi Leon Mrejeriu învăţători la Zorleni, Orfelinatul Principele Ferdinand.

*

STRUNA ZILEI

CALE SCURTĂ

Plafondul sălii de şedinţi a Dumei a căzut. N'a lipsit mult, să fie omorîţi toţi deputaţii mai ales extrema stîngă şi cădeţii...,.

Găsiţi că s'a'ntrecut cu gluma
Guvernul astă dată?
De loc! S'ar fi chemat că Duma
Fu numai...dizolvată.

Informaţii

D. C. Praja directorul învăţămîntului primar, a adresat un raport ministrului instrucţiunei asupra rolului ce-l au învăţătorii din judeţele Iaşi, Dorohoi şi Botoşani in mişcările agrare.

D. Praja subliniază relele rapoarte ce exiztă intre primari şi învăţători şi că este sigur că primarii sunt aceia cari montează spiritele.

Invăţătorii, ca să contribue la inflorirea Băncilor Populare, indeamnă pe ţărani ca să-şi depue intr'una economiile la acele bănci, cari li vor da pământ.

Astfel Banca din Hodura ajunsese să aibă 70,000 lei şi ţăranii cereau într'una pământul promis.

In faţa acestora toate băncile populare din Moldova au fost invitate să înceteze orice operaţiune.

—

Profesorii facultăţei de drept din Bucureşti întruniţi în consiliu, au intocmit şi înaintat un memoriu ministrului instrucţiunei prin care cer de urgenţă să legifereze situaţiunea facultăţei de drept din Capitală, care nu mai poate merge cu 12 profesori şi 2500 studeţi.

In acest scop profesorii cer înfiinţarea de fapt a doctoratului în drept cu catedrele necesare, infiinţarea a 6 catedre de agregaţi.

Iscălesc 8 profesori şi anume: Valerian Ursean, Nicolae Bazilescu, Ion Tanoviceanu, P. Negulescu, C. Nacu, M. Săulescu, D. Negulescu şi Toma. Stelian, care a găsit cu cale a întovărăşi iscălitura sa cu următoarea notiţă la adresa colegilor săi: „să ne conformăm legei şi să ne facem datoria în conştiinţă pentru a fi ascultaţi.“

*

După cum se vede, Iaşul este exclus din cererea profesorilor din Bucureşti, cari nu se gîndesc de cît la facultatea lor.

Cînd actualul ministru voia sa facă ceea ce cer profesorii mai sus citaţi s'a proclamat greva la care s'a asociat şi universitatea din Iaşi,

Iată resultatele unei campanii criminale.

—

Astă-zi încep probele orale seria VI de învăţători la examenul de înaintare pe loc. Examenul se ţine în una din sălile de la Universitate. Vom da rezultatul la vreme. Chemaţi în seria VI sunt 16 d-ni învăţători.

—

D. G. Lascăr, primarul oraşului, a plecat eri la Bucureşti.

—

D. A. D. Xenopol ne trimite următoarea scrisoare.

Părerea mea, pentru potolirea revoltelor ţărăneşti, este ca să se voteze de urgenţă o lege prin care să se hotărască:

1) Fie ce arendaş este îndatorit a da ţăranilor de pe moşie până la maximum de un sfert din pămîntul ei,—dacă-l vor cere—cu preţul pe cari i costă, după contractele în fiinţă. Aceste preţuri vor putea fi micşurate, nici odată mărite în viitor.

2) Ţăranii să nu-şi poată rădica recolta de cît după respunderea preţului.

3) Ţăranii să fie obligaţi a ara de cu toamnă şi a gunoia părticelele lor de pămînt sub pedeapsă de a li se lua indărăpt in prima-vara viitoare şi a se adăogi la alţii, cari vor fi indeplinit această indatorire.

Numai dacă ţăranii nu vor primi aceste condiţii. atunci să se proceadă cu asprime. Acum ori ce măsură este nedreaptă, întru cît ţăranii au avut dreptul a se rescula.

*

Mîine voi da lămuririle acestor propuneri

A. D. Xenopol

—

Militare.—M. S. Regele a primit eri demisiunea din armată a d-lui general Tell.

D-sa a fost trecut în cadrul ofiţerilor în rezervă al corpului II de armată

*

D. căpitan A. Cujbă, raportorul consiliului de războiu al corpului IV de armată a fost pus în retragere pe ziua de 1 Aprilie.

Sub locotenentul C. Mărgăritescu din regimentul 13 Ştefan cel Mare a fost mutat în batalionul 4 vânători.

—

Epoca a pierdut ori ce măsuri în ultimul timp. In numărul de astăzi publică trei articole contra domnului Take Ionescu, trei articole infame, cari necinstesc pe scriitorul şi pe inspiratorul lor.

In anul din acele articole intitulat *Curios!*—şi tipărit cu litere grase, se aduce acuzarea domnului Take Ionescu că ar fi provocat rescoalale sătesti spre a forţa pe presidentul consiliului sâ recurgă la o represiune sîngeroasă.

Acuzarea această ie atît de monstruoasă, că ne vom mărgini a semnala acest articol pentru ca fie care să-şi poată da seamă pînă unde a ajuns cu polemica ziarul junimist.

E odios ca, în împrejurările actuale, să acuzi de agitaţiuni subversive pe un om de Stat, care a dat atîtea dovezi de profunda sa dragoste pentru ordine şi asemenea acuzări nu pot porni de cît de la suflete turburate şi pe care remuşcarea i căznește.

D. Take Ionescu se află de-asupra unor acuzări atît de inepte, dar ie bine să se ştie pînă unde pot merge amicii d-lui N. Iorga cu ura lor contra ministrului finanţelor—spune *la Roumanie.*

—

In josul telegramei trimise Duminică d-lui Take Ionescu şi publicată în ziar, s'a emis, prin o regretabilă eroare, numele Stavroforului Popa.

Rectificăm cu plăcere.

—

UN APEL

Cucernici părinţi şi iubiţi învăţători

V'aţi deprins a fi chemaţi la Iaşi cînd în împrejurări de alegeri, cînd în chestii de conferinţi şcolare. Totdeauna cu drag aţi venit la aceste datorii politice şi profesionale. Simţul datoriei v'a îndemnat a pune în slujba ţării toată munca voastră, toată priceperea voastră.

Astă-zi sunteţi chemaţi la o datorie mai mare, mai sfântă. Rostul vostru de sfătuitori şi luminatori ai sătenilor e pus la grea încercare în aceste vremuri de grea cumpănă. Turma celor drept credincioşi pare a nu-şi cunoaşte păstorii, din cari unii cu crucea, şi cu duhul blîndeţii şi al înţelepciunii, iar alţii cu cuvîntul şi cu lumina cată să aducă pe păstoriţi la calea adevărului.

In întrunirea de mâine, veţi auzi cuvântul de ordine, de pace şi de linişte, atit de necesar nouă astă-zi. Dealurile şi văile, cari aşteaptă mâine poimâne plugul răstogolitor de brazdă şi dătător de hrană, răsună de strigătul de răsvrătire a celor îndureraţi, cum şi de jalea şi plânsul celor văduviţi şi săraciţi.

Voi, pentru care statul şi-a dat şi-şi dă toată grija pentru a vă organiza şi vă rădică starea materială; voi servitori ai şcoalei şi bisericii strămoşeşti, voi sunteţi cei mai în măsură de a fi purtătorii cuvântului celui bun, că dacă încă nu s'a dezlegat, încă în mod definitiv chestia rurală, e că e cea mai grea din toate, prin faptul că atinge cele mai multe interese a milioane de suflete, şi voi sunteţi în măsură a şti cu ce greutate se ajunge la rezolvirea chestiunilor mari sociale, pentru care trebue timp, răbdare, cumpăneală, iar nu pripă.

Nu luaţi in acest indemn din parte-mi de cât gândul bun al celui ce eşit din popor, şi muncind pentru popor, are şi calitatea de a fi reprezentantul intereselor lui în parlamentul ţării.

Gh. Ghibănescu.

—

In personalul grefei Curţei de Apel din Iaşi s'au făcut următoarele numiri pe ziua de 1 April: d. Gr. Gheţu a fost numit archivar al secţiei II în locul d-lui Văscu şi d. Pavel Răducan, a fost numit registrator la s. I.

—

Primul Ministru a chemat telegrafic la Bucureşti pe domnul Savel Manu, primul ajutor de primar.

Se crede că se va oferi d-lui S. Manu prefectura de judeţ.

D. Manu, după informaţiunele noastre, va declina această onoare, dacă ea i se va face.

—

DIVERSE

— Astă noapte s'a declarat un început de incendiu la vama Iaşi, însă a fost repede localizat de oamenii de serviciu.

— Inspectorul militar şcolar a trimes revizorilor militari şcolari nişte broşuri întitulate „Manual regulamentar al exerciţiilor militare“ şi „Ostaşul“ pentru a le desface printre elevi. Ministrul de culte a anunţat revizoratul că acele broşuri nu-s aprobate şi nu sunt obligatorii. Tot odată a făcut cunoscut d-lui Revizor că orice ordine neaprobate de minister sunt nule.

— Locuitorul Ion Anton din Belceşti a bătut pe femeia Anica Tudor atât de rău încît a lăsat-o în nesimţire—jandarmii l'au arestat.

— Un incendiu a distrus eri-nópte avutul locuitorului V. Tudose din cotuna Leţcani. Pagubele sunt de peste 500 lei.

— Jandarmii au găsit în pădurea de la Oneşti pripăşiţi 3 cai cu şăile pe ei; probabil că sunt a unor contrabandişti cari nu s'au putut ascunde cu tot cu cai.

— Ministerul a aprobat numirea lui N. Georgescu în locul lui C. Pogor, institutor în Prigoreni, care a fost destituit.

— S'a permis stabilirea în comuna Copou, hotărîtă de consiliul comunei Copou, a străinului Ludovic Hahn.

— Ministerul de culte face cunoscut prefecturei ca să se dea în primire personalului clerical al parohiei Cotnari, terenul bisericei ce fusese arendat Dl. Sava Caliman, de oarece d-sa a declarat că renunţă de la 1 April 1907 în folosul porsonalului acelei parohii.

— In comuna Voineşti s'a declarat epidemia de Morbili.

— Ministrul de Interne a cerut prefecturei, un tablou de comunel la care trebuie trimise Monitoarele oficiale.

— Primăria de Hermeziu raportează că astăzi pe la ora 4 dimineaţă s'a declarat un incendiu pe moşia Vladimira din com. Hermeziu. Au ars hambarele şi grajdurile. Paguba trece de 1000 lei. Incendiul a luat naştere de la un hogiag şi a ţinut 2 ore—A fost localizat de săteni.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA“

63

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN
de
PIERRE DELCOURT

— Ce spui?

— Acum două zile, am primit o scrisoare din cele mai importante...a cărui citire mă făcu să plec imediat pentru a strînge oare cari informaţii într'o comună din vecinătatea Parisului...Asta mă priveşte pe mine şi nu vă poate interesa.

De şi locuesc de mult in acest oraş, 'l cunosc foarte puţin. Mă duceam la Choisyle-Roi, comuna de care vă vorbesc. Luasem o trăsură a cărui birjar, după un ceas de cursă refuză să meargă mai departe. Eram foarte nedecisă, ora înainta, şi în această epocă a anului, noaptea vine curînd.

In acest moment, o trăsură care mergea în urma mea se opri. Un om se dădu jos, şi văzînd că vorbeam cu animaţie cu birjarul, veni la mine şi-mi propuse serviciile sale, pretextînd că sunt femee şi că conducătorul meu ar vrea să abuzeze de neştiinţa mea ca să mă înşele.

Eram foarte încurcată, o mărturisesc şi neştiutoare de obiceiurile Parisului; răspunsei cu mîndrie că mă duc la Choisyle-Roi, şi că birjarul refuză se meargă mai departe. Necunoscutul îmi spuse atunci că mergea nu departe de acolo, că nu puteam obliga pe birjarul meu să treacă barierile Parisului; îmi oferi un loc în tresura sa. Eram aşa de tulburată şi în acelaş timp aşa de grăbită să ajung, în cît primii fără să mă gîndesc.

Plecarăm şi îndată mă văzui singură cu acest om, pe cîmp, noaptea. Vorbea puţin, aproape încet; eu din partea mea nu spuneam nimic.

Simţiam că mă copleşia un fel de nelinişte şi regretam actul necugetat pe care-l făcusem. După un ceas, şi voind de sigur să împingă buna voinţă până la capăt, mă rugă să-i arăt locul unde mergeam, ca să mă conducă acolo. Esitam şi am refuzat mai întâi, voind să părăsesc trăsura. Dar el mă făcu să observ ora înaintată şi lipsa de lume în străzile din apropriere. Nu puteam cu toate astea să spun acestui om, ce treabă aveam la Choisy-le-Roi, şi ce informaţii particulare voiam să culeg.

Am refuzat deci, şi m'am dat jos din trăsură fără ca el să fi căutat să mă reţie.

Imi arătă drumul şi plecai. Deabea făcusem cîţiva paşi, cînd auzii o şuerătură. Aproape imediat după aceia, un sgomot de paşi îmi lovi urechea; doi oameni inaintau, şi înainte ca eu să fi putut face o mişcare să scot un ţipet, unul din ei îmi strînse mînile, în timp ce celalt mă legă, şi-mi puse un căluş în gură, auzii o voce zicînd: „Haide, duceţi-o în trăsură şi acasă“.

Cînd îmi revenii în fire, eram tot legată şi întinsă pe un pat, într'o cameră întunecoasă; îmi scoseseră totuşi căluşul. Să ţip, ar fi fost inutil, n'avem nici un ajutor de aşteptat. Rămăsei înspămîntată, gîndindu-mă la Maxim al meu care aştepta ajutorul meu, şi pe care nu'l putem ajuta, şi tremuram gîndindu-mă la timpul perdut.

Pentru ce acest atentat? Nici nu voiam să-i caut cauza; n'aveam de cît un gînd, să scap cît mai curînd, să alerg în ajutorul fiului meu.

Prefăcîndu-mă a fi calmă, căutai mijlocul de a evada. Făcînd o mişcare, constatai că legăturile mele nu erau tare strînse.

După cîteva momente de o muncă răbdătoare, putui dezlega o mînă. Peste o minută, eram liber de orice mişcare.

Nu auzeam nici un sgomot în această casă, dar eram prizonieră în camera în care mă duseseră. Trebuia cu toate astea să fug cît mai curînd, şi mai ales înaintea sosirei unuia din păzitorii mei. Gîndindu-mă la fiul meu, şi adunîndu-mi toate puterile mele, curajul meu, mă pusei pe lucru.

Uşa nu se putea ataca, singura fereastră avea obloanele trase

Acolo însă era singurul loc pe unde puteam fugi. Cum am făcut, de am putut strica oblonul? Nu ştiu. Gîndul la fiul meu mă transformase. Fereastra deschisă, eram liberă, în adevăr fereastra camerii mele era în etajul de jos, n'aveam de cît să sar pentru a fi afară. Eram liberă în fine! fugii ca o nebună şi după puţin timp eram în Pain. Am sărit în prima trăsură ce întîlnii şi am venit aci.

(Va urma)

Ultime informaţii

Spre respuns la telegrama ce-i a adresat-o membrii clubului conservator cu prilejul alegerei sale ca prezident activ al acestui club, d. Take Ionescu a respuns prin următoarea telegramă:

D-lui G. D. Şerban
Deputat
Iaşi

Mulţumesc din inimă pentru marea onoare pe care mi-a făcut-o clubul conservator din Iaşi.

Doritor ca în clubul de acolo să domnească armonia cea mai deplină, vă rog mult faceţi ca, cît mai curînd, să se creeze încă un loc de vice-preşedinte în biroul clubului, ca ast-fel să nu se producă nici o diviziune între toţi cei cari de atîţia ani au luptat împreună.

Take Ionescu

Eri dl. C. Praja, director şi inspector al învăţămîntului primar, a prezentat ministrului de instrucţie un memoriu asupra inspecţiunilor făcute în judeţele Iaşi, Dorohoi şi Botoşani. Prin acel memoriu se arată ce rol au jucat învăţătorii în mişcarea agrară şi constată că *efectiv* nici un învăţător n'a luat parte la aceste mişcări, iar dacă ici pe colea sunt arătări ale unora şi ale altora, acele sînt provenite din ura unor primari, cari văd ca o belea şcoala rurală şi pe învăţător.

Indirect însă nu se poate tăgădui că corpul de învăţători a îndrumat spiritele spre starea de lucruri prin participarea la activitatea extra şcolară a băncilor populare, în care mişcare cuvîntul de ordine a fost: economisiţi săteni, şi numai astfel veţi ajunge să aveţi pămînt.

Ei cer acum pămînt, ori *arendare*.

La aceste arătări putem adăuga că nu numai unii primari, ci şi mulţi proprietari mari nu vedeau cu ochi buni această mişcare.

Inde irae!

Focul a incins toată Moldova

— Catastrofa ameninţătoare.—In judeţul Iaşi.—Trupele care sosesc.—In judeţul Botoşani: Jaful de la Burdujeni şi Suliţa.—Proprietăţile d-lor dr. Buicliu, Goilav şi Baron Kapry atacate.—Vereştii ameninţaţi.—In judeţul Vaslui: Situaţia tristă.—Luptele din Vaslui.—Maiorul rănit.—La Suceava: Luptele de la Lespezi.—Sătenii morţi şi răniţi.—In judeţul Neamţ: Devastările din Buhuşi.—Negreştii devastat.

Tot mai mare apare primejdia şi tot mai iminentă catastrofa. Căci ori-ce s'ar spune suntem în ajunul unei catastrofe.

Numai aşa poate fi calificată starea de lucruri de astăzi şi nimene nu poate prevedea consecinţele teribile ale anarhiei dezlănţuite.

Un lucru este sigur şi anume: viaţa comercială nu stagnează numai dar a fost complect suprimată. Băncile nu lucrează, credite nu se acordă. Elementul principal în producţia noastră agricolă, arendaşii, nu mai inspiră nici o încredere.

Ceva mai mult, însă, din cauza neliniştei ce domneşte prin oraşe şi tîrguşoare, nu se poate face absolut nimica.

Cu toţii: stat, comună, comercianţi, bancheri, au început să se resimtă de acest lucru şi pe zi ce merge răul devine tot mai mare.

Intreaga organizaţie socială se resimte şi ruina ameninţă să pue stăpînire pe tot şi în totul.

La Vaslui

Corespondentul nostru din Vaslui ne comunică următoerele cu privire la cele petrecute în acel oraş pe ziua de ieri:

Fiind ziua de iarmaroc s'au adunat foarte mulţi săteni în oraş, în număr de mai bine de o mie. După multe sfătuiri s'au îndreptat cu toţii la prefectură şi au început să ameninţe. Un moment palatul administrativ era şi el ameninţat, dar sătenii au fost în parte liniştiţi şi s-au retras.

Alţii au remas însă în oraş, conduşi de unul din Lipovătz, cunoscut puşcăriaş şi au început devastările.

A fost o panică indescriptibilă. Din toate părţile se auziau ţipete şi zgomote sinistre de geamuri sparte, de lovituri, de distrugere.

Devastările au ţinut vr'o trei ceasuri şi au cuprins stradele Crucei pînă la barieră, strada Iaşului, apoi de la palat pînă la Eftime bărbier. Apoi ajunşi în dreptul casei lui Moise Croitoru pînă la Ortinsky.

De asemenea a fost devastată şi farmacia centrală.

Poliţaiul şi comisarul de poliţie au fost puşi pe fugă.

Două companii de soldaţi au intervenit dar n'au putut împiedica devastările.

Autorităţile reuşise să aresteze pe şapte săteni devastatori, dar faţă de ameninţarea mulţimei au fost eliberaţi.

*

Maiorul Colori, care a fost lovit de ţărani la Vaslui, a fost rănit la cap. Maiorul a fost dus acasă la d. Neron Lupaşcu şi se află în cautarea d-rului Bastaki:

După cum se anunţă oficial din Vaslui, soldaţi au tras focuri în aer şi pe urmă au tras rănind pe un ţăran.

Ţăranii au înconjurat casa arenşului Lobel, pe care au devastat-o.

Fostul senator liberal Buşilă a ţinut un discurs ţăranilor îndemnîndu-i să se prezinte d-lui D. A. Sturza, care le va face dreptate.

O delegaţie de ţărani va pleca seara la Bucureşti şi se va presenta d-lui Sturza.

*

In judeţul Vaslui

Tulburările de eri relatate în ziarul nostru au luat un caracter cu totul grav cu inceperea de azi dimineaţă, cînd un grup de 400 pănă la 500 de ţărani din Muntenii de sus, urmaţi la oare care distanţă de alte numeroase grupuri, au incercat să pătrundă in oraş prin barierа Iaşului,

Armata le-a rezistat, S'au tras salve in aer. Maiorul Colari a fost grav rănit şi mai mulţi ofiţeri care in ceţe din urmă au făcut uz de revolvere, Sunt mai mulţi săteni răniţi

In cursul zilei grave desordine au avut loc in oraş, unde s'au intănplat incăerări sîngeroase.

Răsvratiţii au atacat casa arendaşului Löbel.

Tîrgusorul Negreşti a căzut de asemenea prada devastatorilor. S'a cerut ajutorul armatei.

In judeţul Botoşani

Starea de lucruri devine tot mai rea. In oraş liniştea a putut fi restabilită, dar viaţa publică şi comercială a fost complect suprimată.

Nu există comerciu, nu există transacţii, familii numeroase pleacă la Cernăuţi sau în altă parte.

Dar dacă liniştea în oraş domneşte, în judeţ situaţia devine tot mai rea iar cei care s'au jucat cu focul pot privi cu plăcere cum incendiul a încins ca un brîu întregul judeţ.

Un singur tîrguşor din întreg judeţul rămase ne devastat. Pe ziua de eri a fost şi el terasat.

Intr'adevăr tîrguşorul Suliţa a fost complectamente devastat pe ziua de eri. Sătenii Cirgheni au pătruns eri la ora 1 d. a. şi după 2 ceasuri tîrguşorul prezenta aspectul unei ruine.

Nimic n'a scapat, nici o casă, nici o prăvălie; totul a fost distrus şi ceea ce putea să fie de vr'un serviciu a fost furat.

*

Dar focul ajunge acum şi la proprietăţi, nu priveşte numai pe arendaşi.

Ast-fel în acest judeţ au fost distruse curţile, hambarele, coşerele de pe moşiile Fîntînele, proprietatea d-lui dr. Buicliu din Bucureşti, Stamate, proprietatea d-lui Goilav, Băneşti şi Zoldeşti ale baronului Kapry.

Nu s'a respectat nimica. Funcţionarii maltrataţi şi alungaţi—iar totul de pe cîmp furat sau distrus.

*

La Burdujeni lucrurile s'au petrecut în chip şi mai grozav de cît la Podul-Iloaie.

De cu dimineaţă la ora 9 au început dezordinele, în chip însă redus şi provocat de cîţiva locuitori din Simicea.

Ceva mai tîrziu s'a anunţat sosirea ţeranilor din Mîndreşti şi Călineşti, cari au transformat tîrguşorul într'o ruină.

Partea interesantă este că aceştia din urmă au fost precedaţi de doi săteni călări care au prevenit pe locuitorii creştini să puie cruci şi icoane pentru ca să nu li se întîmple nimic.

Cei din Mîndreşti şi Călineşti odată întraţi n'a mai rămas zid întreg şi nici raft de prăvălie.

*

Iată acum şi textul telegramei pe care comunitatea israelită din Suliţa a adresat'o autorităţilor în drept:

Eri după amează, un grup foarte mare de ţărani din împrejurimele Suliţei, ne-a devastat şi jefuit, în faţa chiar a autorităţilor şi jandarmilor.

Avem pagube enorme. Avutul a fost distrus, mărfurile călcate în picioare sau aruncate în noroi. Suntem ameninţaţi cu viaţa.

Cu lacrimi în ochi cerem măsuri pentru asigurarea vieţei şi avutului nostru.

*

Substitutul de procuror din Botoşani, telegrafiază la ora 11, că un număr excesiv de mare de săteni au înconjurat Vereştii şi ameninţă cu distrugerea.

Substitutul de procuror cere forţă armată căci lucruri extra-ordinare de grave se pare că se vor petrece aici.

*

Ţăranii au împrejmuit casa proprietăţei din Heleşteni, jud. Roman. Ei ameninţă cu devastarea curţei.

*

Epitropia sf. Spiridon a primit o telegramă din partea prefecturei din Botoşani prin care se anunţă că sătenii din comuna Todireni sunt într'o escesivă stare de surexcitare şi se poate întîmpla lucruri din cale afară de rele.

De aceia se cere ca epitropia să ia măsuri pentru liniştirea sătenilor.

De sigur că prefectul Botoşanului are dreptate cînd cere altora să liniştească lucrurile, căci de la d-sa nimeni nu se poate aştepta la aşa ceva.

Epitropia s'a grăbit să trimeată pe pe d. inginer şef Rîşcanu şi inspectorul domenial Buzne, pentru a vedea ce este de făcut şi a face chiar oare care jertfe pe ca liniştea să fie restabilită. Nu mai puţin, însă, cei în drept se întreabă întru cît este justificată neliniştea care se semnalează cînd este ştiut că epitropia actuală a luat toate măsurile pentru apararea sătenilor şi din anul trecut încă ţăranii de pe moşia Todireni au plătit pămîntul cu 32 de lei falcea.

*

In judeţul Bacău sunt resculate comunele Bereşti, Poduleni, Călineşti şi Parincea.

In această din urmă comună turburările sunt foarte serioase.

Aci a fost adusă armata sub comanda căpitanului Mandrea şi inspectorului Protopopescu.

Din cercetările acestora şi în special din acele ale căpitanului Mandrea a rezultat că s'a constatat existenţa unui comitet care aţiţă la rescoale.

*

Prefectul de Roman, D-l Balaeş, însoţit de procurorul tribunalului şi un detaşament de armată au plecat la Strunga, moşia d-lui doctor Manolescu, unde răzvrătiţii s'au dedat la excese.

*

In judeţul Suceava

Aci evenimentele au luat un decurs sîngeros în special la Lespezi.

In acest tîrguşor s'au produs turburări foarte mari şi cu toată prezenţa prefectului, a parchetului şi a armatei, cu toate sfaturile şi inzistenţele depuse, sătenii se arătau foarte dîrji şi ameninţători.

In cele din urmă s'au dedat la prădăciuni şi devastări.

O femee şi un copil au fost omorîţi.

Trupele au tras salve în aer şi apoi faţă de atacul sătenilor au culcat la pămînt patru săteni.

*

In judeţul Neamtz

Răscoalele semnalate de trei zile se întind cu o iuţeală extra-ordinară. Pe lîngă comunele răsculate pănă acum se mai anunţă răscoale în alte patru comuni.

In privinţa celor petrecute la Buhuşi primim următoarele amănunte:

Trei sute de săteni din Costişa venise să ceară arendaşului Istrate să le dea lor pămîntul. Acesta, însă, fugise. Atunci i-au devastat casa şi aceasta a fost semnalul dezordinelor.

Devastările au avut un caracter foarte grav.

Tîrguşorul Buhuşi a fost devastat complect.

Prăvăliile aparţinînd lui M. Leibovici, M. Wechsler, I, Weiser, M. Ewrig şi N. Siegler au fost complect distrusă.

O companie de soldaţi a intervenit dar a fost nevoită să se retragă din cauza violenţei sătenilor, al căror număr devenea pe fie-ce moment tot mai mare.

Locotenentul comandant al companiei a fost rînit. De aseminea mulţi soldaţi.

Comerciantul S. Iuster a fosl crunt bătut şi într'o stare gravă cu mare greutate transportat la primărie.

Tatăl acestuia sărind în ajutor a fost şi el crunt bătut.

De aseminea a fost oribil maltratată femeia Netty Siegler.

In timpul cît durau devastările, a sosit un tren special aducînd două companii de soldaţi şi pe d. Adam, judecător de instrucţie.

Soldaţii au tras salve în aer şi ătunci sătenii s'au împrăştiat.

*

Batalionul 9 vînători din Ploeşti a sosit astă-noapte la orele 11 cu un tren special.

Astă-zi dimineaţă batalionul compus din 1000 de oameni a fost trimis în patru locuri, cîte 250 soldaţi şi anume, Sculeni, Golăeşti, Bosia şi Ţuţora.

Trupele erau să fie reţinute în oraş şi încartierate pe la particulari. Se făcuse chiar distribuirea locurilor unde aveau să fie încartieraţi ofiţerii.

Veştile rele din judeţ însă, au făcut ca trupele să fie silite să plece la ora 5 dimineaţa spre destinaţia mai sus indicată.

*

Prefectul judeţului Iaşi pornind de la ideia că preoţii şi învăţătorii sunt singurele elemente săteşti luminate, în stare de a avea un ascendent moral asupra ţaranilor, şi singurii prin urmare, în măsură, de a porni o acţiune de potolirea spiritelor, a intervenit la I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei ca prin protoereul judeţului să convoace la o intrunire generală în Iaşi pe toţi preoţii de la sate.

O identică intervenţie s'a făcut şi la ministerul instrucţiei, pentru convocarea învăţătorilor.

Intrunirea preoţilor şi învăţătorilor va avea loc în Iaşi, mîine.

Vor vorbi între alţii, d-nii Patriciu, inspector şcolar, Gh. Ghibănescu, profesor şi deputat şi protoereul judeţului.

*

In America s'a aflat despre rescoalele ţărăneşti de lă noi.

S'au dat telegrame din New-Jork ca să se răspundă de cele întîmplate. Telegramele expediate din Iaşi n'au fost primite de oficiu, potrivit art. 7.

*

Se anunţă din Suliţa că pagubele cauzate de devastările de ieri se urcă la 100,000 lei,

*

Primăria de Popricani a cerut să se trimeată armată, ţăranii voind să devasteze curtea.

Ultima oră

Bucureşti 7 Martie

CONSILIU DE MINIŞTRI

O lege contra trusturilor

Bucureşti.—*Astăzi dimineaţă la orele 11 a avut loc un consiliu de miniştri sub preşidinţia M. S. Regelui.*

Regele s'a arătat foarte afectat de situaţiune şi a convenit că, în primul loc, trebueşte să se voteze, fără întîrziere, o lege care să limiteze întinderea pămîntului pe care cine-va o poate ţinea în arendă.

Regele a însărcinat pe domnii Take Ionescu, Jean Lahovari şi C. Disescu ca să elaboreze imediat un proiect pe care d. G. Gr. Cantacuzino să-l predee şi d-lui Sturza spre a-l vedea şi a-şi da avizul.

Dacă d. Sturza va refuza, proiectul va fi votat şi fără de aprobarea partidului liberal.

*

Prin acel proiect se va prevedea că contractele in vigoare vor fi reziliate după cererea proprietarilor sau ministerului publlc, dacă intinderea va trece peste limita prevăzută prin lege pe care o poate cine-va ţinea în arendă.

Reziliarea va fi prouunţată de tribunale după citarea părţilor.

EDIŢIA a II-a

Măcelul din Vaslui

La ora 1 jum. d. a. luptele din Vaslui au luat un caracter de o gravitate extra-ordinară.

Ţăranii reuşesc să rupă rîndurile şi să pătrundă in oraş.

Armata nu poate face faţă invaziei—unii din soldaţi refuză chiar să dea luptă.

Sătenii devin, insă, ei agresivi şi trag asupra soldaţilor cu revolvere şi pistoale.

Armata trage şi 10 săteni cad la pămînt şi 15 au fost străpunşi de baionete.

Luptele continuă şi acum.

Camera

Bucureşti.—Prezidează d. Paul Brătăşanu.

D. Disescu depune un proect de lege prin care se deschide un credit de 735,000 lei necesar concentrărei trupelor.

Un manifest

Bucureşti.—*Dl. Gr. Isăcescu, prefectul din Piatra-N., sosit în Capitală, a declarat astăzi într'un cerc de deputaţi şi înalţi demnitari că la o tipografie de aci a descoperit nişte manifeste antisemite destinate satêlor din Botoşani.*

După cercetările făcute d-l Isăcescu a capatat dovezi că acele manifeste ar fi fost tipărite cu ştiinţa unui înalt funcţionar administrattv din judeţele din nordul Moldovei.

Primărie distrusă

Botoşani.— In comuna Fîntînele, proprietatea d-lui dr, Buicliu, sătenii au atacat primăria, au distrus condicele care conţineau angajamentele agricole.

S'a cerut forţa armată.

Soldaţi care jefuiesc

Cucuteni.—*Soldaţii din escadronul II din regimentul 7 calaraşi s'au dedat la pradăciuni.*

Trei soldati din acel escadron au pradat casa vechilului şi obiectele furate au fost ascunse prin furgoane.

Autorităţile militare au consattat faptele şi soldaţii vor fi pedepsiţi.

Răscoale în Muntenia

Bucureşti.—Vin ştiri îngrijitoare din judeţele Vlaşca şi Teleorman, unde sătenii din mai multe comune s'au resculat.

In comuna Clejani, judeţ. Vlaşca, sătenii s'au dedat chiar la mari violenţe.

Se atribue agitaţia unei broşuri rău înţelese a d-lui V. Cogălniceanu.

In realitate este lupta contra arendaşului şi proprietarului.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseşte cheltueliĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelorĭ.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari colorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ colorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JAŞĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este dilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură in patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

şi Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmaciştĭ

NOROCUL

vă invită intindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Sansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-Bouteilles, pour 250 Places.....	7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6f 50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
EN FORTE INOXYDABLE
Prix: 0f 50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rind în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 91.—Vineri 9 Martie 1907

Revoltele Agrare

Sîntem în plină revoltă agrară, O revoltă pe care oamenii mai înţălepţi din clasa conducătoare o prevedeau şi o aşteptau, căci nu se poate tăgădui un lucru, că ţăranii sînt obijduiţi şi duc o viaţă prea grea, nu atît din lipsa de pămînt propriu, cît din asupritoarele învoeli agricole.

Se ştie că aceste din urmă urcă adesea ori preţul fălcei subarendate săteanului la 100 lei şi mai bine şi el e lipsit de putinţa de a găsi prin concurenţă pămînt aiurea mai eftin, întru cît arendaşii, mai ales evrei, iau tot deauna măsura de a pune mîna pe un număr mare de moşii, de la olaltă în cît ori încotro se întoarce ţăranul, el întâlneşte aceleaşi condiţii îngreuietoare pentru traiul lui şi pentru hrana vitelor. Dacă mai luăm în privire şi asuprirea ce li se face la măsoriştea pămîntului—în mai puţin cînd îl iau în arendă, în mai mult, cînd li se dă spre muncă, dacă ne mai amintim şi de modul cum sunt hrăniţi cînd sunt tocmiţi cu tain şi anume: cu făină de păpuşoi stricaţi brînză mucigăită şi muraturi împuţite dacă se mai ia în privire şi scăderile orbitoare de plată, care reduce deseori tocmala la mai puţin de jumătate, atunci nu ne vom mira că ţăranii s'au resculat. Căci trebue să mărturisim cu durere, statul, la noi în ţară, s'a interesat foarte puţin de nevoile sătenilor.

Dacă s'a făcut pe ici pe colea cîte-o lege în favoarea lor, au fost tot-deauna măsuri sporadice, pe cînd pentru a se înbunătăţi soarta ţăranului se cere aplicarea unui sistem întreg de măsuri bine chibzuite ceea ce e mai urgent de o camdată, e de a li se da putinţa să trăiască, rămânînd ca îmbunătăţirea soartei lor, să se facă treptat şi cu încetul,

Să nu se creadă că nevoia neapărată a săteanului este împărţirea de pămînturi în deplină proprietate dovadă că acei răsculaţi nu cer împărţire de pămînturi, ci reducerea arendei (cum pretind ei la 25 lei falcea) aceasta e cererea obştească a tuturor locuitorilor,

Prin urmare aici e răul, aici trebue aplicat leacul.

Acest leac a fost indicat cu mai multe luni înainte de academia romînă, care cu prilejul arendărei moşiilor sale din Vaslui, Moara Grecilor, a stabilit un contract tip, care ar trebui să servească de normă tuturor contractelor de arendare atît ale moşiilor domeniului public cât şi ale celui privat.

Acest contract stipulează ca arendaşul să fie obligat a lăsa la dispoziţia sătenilor până la maximum 227 fălci (din vr'o 1500 fălci cît e moşia) pămînt de bună calitate în apropiere de satele lor. Pămîntul se va alege de reprezentantul academiei împreună cu arendaşul, dîndu-se mai mult pămînt locuitorilor cari n'au de loc. Pămîntul nu se va putea schimba în timpul arendărei. Locuitorii vor plăti pentru acest pămînt o arendă anuală de 50 lei falcea şi contractul prevede condiţii foarte amănunţite în cazul cînd plata s'ar face în munci agricole. Arendaşul va mai fi obligat să dee 157 fălci păşune pentru vite, cu preţ tot de 50 lei falcea neputîndu-se introduce mai mult de 5 vite la falce sau 25 oi.

Locuitorii vor fi obligaţi de a cultiva pe pămîntul luat in arendă in afară de cereale: in, cânepă, plante furagere, cartofi, fasole, asemenea vor fi obligaţi a cara gunoi şi nu vor avea voe de a samana porumb, după porumb, sau păioase după păioase.

Arendaşul nu va invoi pe locuitorii ce vor trăi în concubinaj.

O notiţă publicată de noi aduce la cunoştinţă că d-na Gatovschi, marea noastră poetă şi naţionalistă, a urmat aceeaşi cale ca şi academia, făcîndu-se locuitorilor condiţii şi mai folositoare şi anume:

Obligă pe arendaşii ei, să cedeze locuitorilor pămînt, cu 10 lei mai puţin falcea de cât cum o plătesc arendaşii către d-sa, suportând d-sa cea mai mare parte din această scădere, prevede apoi, că preţul stabilit după contractul actual să nu poată fi nici odată urcat. Condiţia esenţială pentru a se înlătura putinţa contractelor simulate cu preţ mai mare de cît cel real.

D-na Coralia Gatovschi cere de la săteni în schimb, ca ei să are pămîntul din toamnă să-l gunoeze şi să plătească regulat arenda.

La caz de neindeplinire a uneia sau mai multor din aceste condiţii nu vor mai avea drept la arendă.

Noi credem că aceasta e singura deslegere a încurcatei chestii agrare şi singurul mijloc de a linişti pe locuitori, fără gloanţe, fără baionete, ci prin bună înţelegere intre ei, arendaşi şi proprietari.

Căci înţelege oricine, că fără concursul proprietarilor, deslegarea acestei probleme, e cu neputinţă întru cât nu se poate cere ca numai arendaşii să suporte perderea, iar proprietarii să urmeze inainte a încasa bogatele lor câşturi.

Şi ţăranii sunt oameni de înţelegere şi ei nu vor refuza de a sta la vorbă, când li se va oferi, un mijloc de a-şi îmbunătăţi poziţia, pe când a căuta să-i zdrobim, fără măcar a le propune ceva care să fie spre folosul lor, ar fi nedrept şi barbar, căci ei dacă s'au răsculat n'au facut'o numai de dragul neorânduelii, ci din nevoile ascuţite, care nu le mai invoia să trăiască in tihnă pe pămîntul ţării lor.

A. D. Xenopol

SITUAŢIUNEA

Focul se întinde mereu şi pe zi ce trece el devine mai periculos prin acea că îmbracă alte forme.

Ţăranii pătrund în tîrguri, lovesc în soldaţi şi în comandanţii lor, cari se apără pe cît pot.

Aşa cum s'au pornit lucrurile şi cum ele să înăspresc pe zi ce trece, nimeni nu mai ştie unde vom ajunge şi nimeni nu ştie să se oprească asupra soluţiunei.

Peste trei zile vom avea o lege menită să pună capăt arendărilor de moşii cu rădicata, sau trusturilor cum li se zice.

Această lege va pune ea capăt profundei anarhii în care ne aflăm?

Să dea Dumnezeu să fie aşa, dar nu prea vedem cum.

Că această lege va avea de efect o depreciare a pămîntului, că ea va aduce mare perturbare şi va lovi în proprietari, astea toate sunt lucruri vădite.

Că proprietarii trebue să sacrifice mult spre restabilirea liniştei — asta iar este vădit.

Dar fiindcă nu cunoaştem proiectul, nu ne prea putem da seamă de eficacitatea lui.

Proiectul este în mîini foarte bune — asta ie sigur. Cei trei bărbaţi de stat, cari au primit greaua misiune de-a elabora de urgenţă proiectul menit să facă dreptate şi să readucă pacea, vor contribui cu inteligenţa şi experienţa lor la crearea unei legi bune.

Dar dacă o asemenea lege va linişti cu totul spiritele, dacă ea va putea aduce dovada că trusturile—şi numai ele—sunt cauza grozăviilor la cari asistăm—aceasta o va dovedi punerea în aplicare a legei.

De altmintreli, succesul ar fi colosal şi atunci cînd acea lege a trusturilor ar aduce numai un început de imbunătăţire.

Căci nici unul din partidele noastre politice, nu are studii serioase făcute în chestia agrară, nici n'are soluţiunea ei.

Nu se poate pretinde deci, ca un partid să vie în toată graba cu soluţiunea definitivă, precum vine în chestia specială a trusturilor.

Un lucru ie sigur: chestiunei agrare i se va da, în fine, deslegarea definitivă.

Nu astăzi, nici mîine—fireşte. Dar dureroasa criză prin care trecem, va servi de lecţie şi, în viitor, ţăranul va fi unica grijă a partidului de la cîrmă.

BRAVII GREVIŞTI

D. Disescu, ministrul instrucţiunei publice, intocmise un proiect de lege care aducea reale îmbunătăţiri Universităţei.

Acest proiect, combătut cu cea de pe urmă inverşunare, combătut în chip cu totul în afară de chiar obiceiurile noastre, a fost votat şi... retras.

Trei septămîni—nu citiţi trei ani—mai tîrziu, o parte a greviştilor şi o parte foarte de seamă, se adună în consiliu şi cer ministrului — aceluiaşi ministru — să facă pentru facultatea de drept, ceea ce era prevăzut în proectul seu, care dăduse loc acelei faimoase greve.

Acest memoriu al profesorilor de la facultatea de drept va trebui să treacă şi prin Senatul universitar, prin acelaşi Senat, care, acum trei săptămîni proclamase greva şi, implicit, împacarea rectorului cu domnul... Sturza.

Ce va face Senatul?

Va aproba călduros memoriul şi va cere Ministrului ca „de urgenţă să se ocupe de dreapta cerere".

Acum este rîndul ministrului să se pună în grevă contra profesorilor şi să nu admită „justa" lor cerere.

Dacă să face politică, să se facă precum se cade: cu pasiune, cu duşmănie, cu ochii închişi, aşa cum au făcut'o şi profesorii.

Ministrul, animat de cele mai frumoase intenţiuni voia să facă dreptate şi să creeze catedre în raport cu numărul studenţilor.

Domnii Nacu, Basilescu, Sădulescu—nu l'au lasat.

Acum vin dumnealor şi, apropriindu-şi o parte a proiectului contra căruia se revărtiseră, cer aplicarea acelei părţi.

Dar acum nu va mai voi ministrul.

E rîndul lui să-şi răsbune.

NAŢIONALIŞTI

La Nurnberg, în Germania, s'au ivit naţionalişti, care cată să protejeze limba romînă.

Faptul foarte îmbucurător, s'a aflat printr'un răspuns la o somaţiune: portăreii au comunicat această drăguţă ştire.

La somaţiunea pe care primarul Iaşului a făcut'o societăţei electrice cu sediul în Nurnberg, ca să-şi numească arbitrii care să se pronunţe asupra prea displăcutului diferend dintre cele 2 părţi contractante, societatea, prin directorul ei, a răspuns că, cu multă dragocte, ar prefera să se judece d'inaintea instanţelor româneşti legal constituite, pentru ca procesul să fie pledat în limba romînă.

Frumos, foarte frumos!

Dragostea aceasta pentru instanţele romineşti şi pentru limba română, sînt însă, de foarte scurtă vreme şi au fost inventate ocazional spre a produce o diversiune în opinia publică şi, dacă va merge—şi o repetare a scandalurilor de pe timpul afacerei cu portul Constanţa.

In contractul—lege d'intre primărie şi societate există un articol, care referă eventualele neînţelegeri exclusiv arbitrilor.

Articolul există şi, indiferent dacă este bun sau rău, un lucru este sigur: el a fost cerut de societatea, care se dă astăzi în vînt după limba romînească şi tribunalele romîne.

Noi nu facem politică din această chestiune şi nu vom admite deci că d. Gane, care a fost primar la contractare, a pretins redactarea articolului de care ne ocupăm.

Societatea l'a pretins asta e sigur.

Tribunalele i-ar conveni astă-zi, pentru alte motive. Pe cînd un tribunal de arbitrii ar pronunţa repede verdictul său, tribunalele cu celelalte instanţe, cu amînările, procedurile neînplinite şi toate celelalte, ar trăgăna afacerea ani de zile, în care timp s'ar schimba administraţia comunală şi de... schimbările aduc, cîte-o dată, bucurie.

Interesul primăriei este ca situaţiunea să se clarifice cît mai repede. Primăria are bănueli, că lucrurile nu s'ar petrece în mod normal şi, natural, vrea să se convingă de adevăr.

De ce se opune societatea la aceasta?

De ce se recurgă la căi nepermise spre a produce diversiune şi de ce cată să facă intrigi în ţară străină?

Verdictul arbitrilor va lămuri această stranie purtare.

CU „EPOCA"

Dintr'un articol al *Conservatorului* privitor la faimoasa *Epocă*:

„Dl. Take Ionescu n'ar vedea cu ochi răi pe dl. Cantacuzino silit să reprime prin vărsări de sînge mişcarea ţărănească. O astfel de sîngeroasă represiune n'ar vedea-o cu ochi răi nici străinii în solda cărora este dl. Take Ionescu. Aceşti străini au tot interesul ca represiunea în contra ţăranilor să fie cît mai brutală şi cît mai sîngeroasă, pentru ca să serve de pildă în viitor, iar dînşii să poată continua nesupăraţi exploatarea ţărănimei".

Acestea le spune gazeta junimistă ca să explice amestecul pe care 'l atribue, în mişcarea ţărănească, a d-lui ministru de finanţe „sau în tot cazul" a d-lui Bădărău.

Traducînd vorbele astea în romînească cinstită, ajungem la înţelesul următor: străinii au în solda lor pe d. Take Ionescu—de şi moşiile le au în arendă de la proprietari, printre care ministrul de finanţe nu figurează.

Aceşti străini au, se înţălege nevoie de linişte ca să poată exploata ţărănimea nesupăraţi. Această linişte o aveau pînă zilele trecute—*de aceea* au rugat de d-l Take Ionescu, „sau în tot cazul pe d-l Bădărău", să însărcineze pe d. Cuza, la Iaşi, ca să însufleţească tineretimea universitară pentru a instiga pe ţărani la revolte. Cu chipul acesta, d. Cantacuzino ar reprima desordinele cu brutalitate, ţăranii s'ar potoli şi străinii în solda cărora e d. Take Ionescu, maltrataţi şi sărăciţi, ar ajunge de unde au plecat: ar avea linişte ca să exploateze nesupăraţi ţărănimea".

O aşa judecată *sănătoasă* nu se combate ci se compătimeşte.

OAMENI ŞI LUCRURI

RUSEŞTE!

Fiecare zi adaoge pagini curioase, originale şi groaznice, la sîngeroasa epopee a evenimentelor ce se desfăşoară înaintea ochilor noştri: răscoalele cu jalnicul lor corolar: devastările.

Aşa, bună oară, văzuràm pe ziua de ieri într'un orăşel din nordul Moldovei prădăciunile cu totul sistematizate, organizate după cele mai „moderne" metoade, după cele mai perfecte modele...ruseşti.

Doi ţărani călări—zice telegrama—sosiră în orăşel, înainte de începerea devastărilor—îndemnînd pe locuitorii să puie cruci şi icoane la ferești. După un scurt timp orăşelul—cu excepţia caselor însemnate în felul de mai sus—fu numai un pumn de ruine...

Herolzii aceştia prevestitori ai furtunei sunt negreşit o imitaţie rusească, cu singura deosebire că în împărăţia vecină poliţiştii singuri îndeplineau acest rol, acolo devastările fiind poruncite, pregătite cu răbdare şi cu planuri chibzuite dinainte, ceea ce la noi—fireşte—nu e cazul...

Săteanul romîn este un vechiu şi profund admirator al Rusiei. Din timpurile istorice cînd autocraţia rusă conducea treburile politice în principatele romîne datează respectul mare al ţăranului nostru pentru *marea* împărăţie rusă, ba chiar şi speranţele lui într'o viitoare intervenţie *mîntuitoare* a sfintei Rusii... Recruţii noştri — ţarani — îşi caută scăparea în Basarabia rusificată; gîndul săteanului caută mîngîere sau răsbunare invocând pe Ţarul tuturor Rusiilor: iar cînd, după lungi îndemnuri şi infame instruiri se dedă la prădăciuni şi excese imitează nu pe ţăranul rus—care se rescoală *numai* cu ţinta desrobirii agrare—ci pe orăşanul rus, pe discipolii Cruşevanilor basarabeni, lăsînduse condus de... lipoveni, acea populaţie canalie care aduce cu sine instinctele de jaf ale omului fără stare socială lămurită, fără rost omenesc şi fără cugetul, fără cultura locuitorului civilizat.

Şi ast-fel asistăm la priveliştea unor excese preparate şi îndeplinite după manualul perfectului huligan, spre ruşinea unei ţări constituţionale, spre ruşinea tradiţiei care ne înfăţişează pe ţăran ca pe omul cel mai bun, mai blând şi mai respectuos,—pînă cînd vine mîna şi mintea criminală să-l abată spre căi greşite *chiar spre ruina lui propie*: căci el eroul acestor întinse şi istorice rescoale, va eşi micşorat şi sluţit din aceste întîmplări, înfierat cu pecetea numelui de cruntă şi pornit la sîngeroase pustiiri fără folos...

E şi într'aceasta o discretă imitare a... evenimentelor din Rusia. Iar pe unde încă nu s'a petrecut nimic grav, acolo unde domneşte numai temerea pentru ziua de mîni—în Iaşi bunăoară—asistăm la o tăcere de mormînt, menţinută printr'o stare de asediu, printr'o dezlănţuire de forţă armată şi avem impresia că ne aflăm într'o linişte artificială şi sinistră... a la Varşovia...

Rodion

Iarăşi despre chestia agrară

—Relativ la revoltele actuale—

Risipă şi desinteresare iată isvorul răului de la ţeară. Boerii şi toţi proprietarii în general, aruncă banul cîştigat uşor fără nici o judecată. Arendaşul să trăiască!—aceasta e singura preocupare a fiecărui proprietar. In colo—nici o grijă! Nimeni nu se întreabă cum face arendaşul să-şi plătească arenda, de unde plăteşte ţăranul arendaşului; cătă muncă, nevoie suferinţă îndură nenorocitul plugar ca să poată trăi şi munci.

Şi o desinteresare nu numai a arendaşilor, dar chiar a guvernanţilor de până azi. E nevoie ca fie care partid să şi facă amendă onorabilă şi în discuţiile urmate la Cameră s'a şi văzut că nici un partid din opoziţie n'a îndrăznit s'arunce mănuşa guvernului actual. Suntem toţi vinovaţi—era gândul şi declaraţia fie-cărui—suntem toţi culpabili de a fii adus lucrurile la starea în care se găsesc!

Căci privind legislaţia şi administraţia noastră agară suntem isbiţi de a vedea că nu este absolut nimic făcut pentru ţărănime—nici o lege, nici o administraţie specială care va discuta conflictele între muncă şi capital între ţărănime şi proprietari. Şi e cu atît mai însemnat cu cît suntem obicinuiţi a socoti România ca ţară eminamente agricolă. Această declaraţie de alt fel a devenit banală ca buna ziua!

In alte ţări cu mult mai puţin agricole şi cu un proletariat rural mai restrîns — sunt întocmiri agricole—se vede că cîrmuitorul a priceput că raporturile între lucrător şi proprietar la ţară au nevoe şi de o legislaţie şi de o administraţie *Ad-hoc*.

In Rusia sunt zemstvurile. Asupra organizărilor aceastea s'a vorbit mult rău şi se vorbeşte — dar pot s'o declar că dacă Rusia n'a sucombat în ultimile evenimente, o datoreşte acestor zemstvuri. Bine înţăles în starea actuală a Rusiei, cînd Zemstrurile represintă interesele proprietarilor şi foarte puţin pe ale ţăranilor—ele ne dau cea ce ar trebui să dee—totuşi cu tot răul lor ele au preservat o catastrofă complectă în Rusia.

Zemstvurile sunt administraţiile economice ţărăneşti. Ele guvernează independent de stat, dar sub controlul său, toate bogăţiile fie ale ţăranilor, fie ale proprietarilor.

Zemstvurile au agronomii lor, inginerii lor hotarnici, au agenţi de asigurare, precum şi judecătorii cari judecă conflictele ivite între ţăran proprietar sau arendaş. Toată viaţa economică e a lor în mînile lor.

Cu cît e mai bună această organizare de cît acea a guvernului, se vede din faptul că zemstvurile fiind alese prin votul mulţimii represintă într'u cîtva spiritul local al fie-cărui colţ de ţeară. Şi cine mai bine va cunoaşte nevoile ţăranului de cît însuşi el, ţăranul—cît şi proprietarul său. Şi apoi proprietarul din Zemstru e pus în curent cu viaţa de la ţară, cu nevoile ţărăneşti şi poate preveni şi combate răul mai bine de cît funcţionarul suprefect sau prefect venit cine ştie de unde şi a cărui misiune în fond pur administrativă—nu poate în nimic pricepe conflictul etern între muncă şi proprietate.

Dar in Germania nu sunt aşa numitele General comisionen, cari sunt adevărate organisări agrare? Compuse din jurişti şi agronomi ele au toată administraţia economică a ţării. In fie care comună rurală sunt funcţionari înferiori a acestei organisări agrare, în fie-care judeţ sunt Comisii agrare compuse din agronomi şi jurişti distinşi, cum în fie-care provincie sunt anumiţi administratori, instanţe mai superioare cari judecă şi desbat toate conflictele şi neajunsurile ţărăneşti. Un tribunal special pe de altă parte, o supremă instanţa, este la Berlin care administrează toate aceste comisiuni din Germania.

Ele au in special a studia:

Chestia arenzilor, chestia pămînturilor şi a împărţirii lor vinderii lor la ţărani,

chestia servituţii şi a da, date precise asupra proprietăţilor cari se pot sau nu cumpăra de stat.

La noi nimic din toate acestea, totul e încă primitiv şi dacă în alte direcţii am *epatat* Europa cu fastul oraşelor noastre, cu Universităţile şi şcoalele noastre, în schimb suntem la antipodul civilizaţii, cînd e vorba de chestia ţărănească.

E nevoie şi o urgentă nevoe cum de alt-fei o remarca d. deputat Gr. Buţureanu ca să se instituiască o comisie de oameni specialişti, agronomi şi juristi cari să studieze toate chestiile agrare, să facă o anchetă la sate şi să vadă ce remedii trebuie aduse. Şi ar trebui că aceia bancă ţărănească ce stă in cartonnele d-lui Take Ionescu să fie imediat creată — că din averea ei să se cumpere proprietăţi ţăranilor—să li se dee posibilitatea de a dobîndi pămînt.

E nevoie....da şi asta e poate cea mai mare nevoie ca spiritul nostru latin să se mai acomodeze cerinţelor moderne ultra-Germane şi Anglo saxone. Trebue mai multă judecată şi pricepere în cheltuială, trebue mai multă atenţie în viaţă..

Economie, iată ce trebue să facem! Acum cîţi-va ani cînd nevoia ne speriase, cînd foamea bătea la graniţa ţării, cînd ne aşteptăm ca Grecia şi Serbia să vedem finanţele noastre diriguite de financieri şi comisari străini—pricepusem răul risipei! Azi însă momentul e şi mai critic şi mai dureros: se omoară sute de nevinovaţi, se distrug atîtea comori şi bogăţii ingrămădite, astă-zi ar trebui să hotărim pentru tot-deauna de a opri trenul de lux şi de nesocotinţa ce ne ducea spre peire!

Dr. I. Duscian

DUPLICITATE

D. Dimitrie Sturdza a ţinut ieri un lung discurs la Senat în care a voit să dovedească că tot răul situaţiunei actuale vine de la arendaşii evrei din nordul Moldovei

D. Sturdza s'a făcut la tribuna Parlamentului ecoul campaniei ce de atîta timp duce *Voinţa Naţională* în contra evreilor arendaşi.

Nu vorbesc însă tot ast-fel liberalii în gazetele evreeşti din streinătate. Ziarul englez *Jewish Cronicle* din Londra publică cu data de 20 Februarie 1907 următoarea corespondenţă din Iaşi, pe care o dăm în original şi în traducere:

ROUMANIA

From a correspondent

Jassy, February 20 TH.

Three days ago M. Sturdza, Leader of the Liberal Party, who has hitherto been known an enemy to the Jews, delivered a speech at Galatz. In the course of this speech he said: „There is but one nation in the world which has no land of its own, namely, the Jews. On this account their position is very sad; without a home they are obliged to wander from place to place and ever reman strangers among the peoples. This is a great misfortune for them. They have no land to which they can be attached; and which they would whan necessary defend because they were born on it. All who are born on the same soil are brothers. We regard all men as being ecual; this appelies also to Jews".

At the same meeting Dr. Petrini, of Galatz, a prominent Liberal statesman, said: „It would be an edvantage to make the Jews Roumanian citizens, for then on account of their excellent qualifications they woult be useful to us".

ROMANIA

(De la un corespondent)

Iaşi, 20 Februarie

Acum trei zile, d-nul Sturza, şeful partidului liberal, care pînă aci a fost cunoscut ca un inamic al evreilor, a rostit un discurs la Galaţi. In cursul acestui discurs a zis:

„Este o singură naţiune în lume care „nu-şi are ţara ei proprie, adică evreii. „Din această cauză poziţia lor este foarte „tristă; fără o patrie ei sunt obligaţi a „rătăci din loc în loc şi întot-d'auna rămîn străini printre popoare. Aceasta „este o mare nenorocire pentru ei. Ei „nu au ţară la care să se ataşeze, şi pe „care, la caz de necesitate să o apere „pentru că s'au născut în ea. Toţi cari „s'au născut pe acelaşi pămînt sunt fraţi. „Noi considerăm toţi oamenii ca fiind egali; aceasta se aplică şi la evrei".

La aceiaşi întrunire, d. dr. Petrini—Galaţi, un fruntaş om de stat liberal, a zis:—„Ar fi un avantaj a face pe Israeliţi cetăţeni români, de oare ce ei prin excelentele lor calităţi ne-ar fi folositori".

Litere-Ştiinţe-Arte

Articolul publicat în numărul de ieri sub titlul „Anarhia gîndirei" e scris de ilustrul academician d. A. D. Xenopol. Din eroare s'a tipărit numai numele revistei din care fusese reprodus.

*

O parte din numeroasa armată ce staţionează actualmente în oraşul nostru va defila înaintea publicului Sîmbătă seara pe scena teatrului naţional în delicioasa piesă „Manevrele de toamnă", beneficiul c'oanei Veta,—pardon a d-nei Atena Georgescu.

*

Sunt pozitiv informat că retragerea d-rei Nora Marinescu din teatru e, de astă dată, definitiv hotărîtă şi motivată de apropiata căsătorie a mult simpaticei artiste cu un tînăr magistrat din Fălticeni.

Aşa dar, iubitori de artă, luaţi aminte!

*

UN REMEDIU

«Manevrele de toamnă»
10 Martie.

De atîtea temeri de răscoală
Te plictiseşti, frumoasă Doamnă?
Trimite să-ţi aduc'o lojă
Pentru „Manevrele de toamnă"...

Gabriel d'Annunzio s'a pus în fruntea unei pleiade de poeţi şi esteţi cari au întreprins o nouă campanie în chestia... monumentului lui Victor Emanuel. E o problemă care de atâţea ani dă loc la interminabile dispute şi contraziceri... artistice. Se ştie că de la moartea arhitectului Sacconi, care a făcut planul monumentului, toţi poeţii şi toţi politicianii Italiei îşi despută cinstea de a „inspira" pe artiştii însărcinaţi cu terminarea acestei opere arhitecturale şi sculpturale.

*

A propos de sculptură. In „Anuarul artelor prusiane" găsim documente inedite prin care un publicist caută să reabiliteze pe sculptorul Pietro Torrigiano care a diformat printr'o lovitură de pumn nasul lui Michel Angelo. Acesta din urmă ar fi început cearta. Fire mîndră şi despreţuitoare, răzîndu-şi veşnic de camarazii săi din atelierul Bertoldo, şi-ar fi permis într'o zi la adresa lui Torrigiano, nişte glume deplasate, iar acesta îi dete lovitura ireparabilă—„l'am însemnat pentru toată viaţa", cum zicea el mulţumit.

E drept însă că la rîndul său Torrigiano fu însemnat pentru totdeauna. A fost silit să fugă din Italia şi cu tot talentul seu nu putu să trăiască liniştit.

Apoi cu cît creştea gloria lui Michel Angelo, creştea remuşcarea celuilalt. In cele din urmă, avînd un process cu inquiziţia—pentru că sfărîmase o lucrare a sa „Fecioara Maria",—sculptorul se lăsa să moară de foame în închisoare...

*

Se ştie că artistul Penel a avut cel d'intăi fericita idee de a reduce preţurile la jumătate, pentru representaţiile date în beneficiu, realizînd cel mai frumos cîştig cu piesa „Coralie & Comp."

Acum pentru închiderea sesonului de beneficii, în seara de Sîmbătă 17 Martie Penel cu parte dintre colegii sei, între care este destul să cităm pe excelenta artistă D-na A. Pruteanu, va da ultima representaţie cu preţurile pe jumătate. Se va juca nostima şi curioasa comedie „*Niobé*" vis caraghios în 3 acte.

La această hazlie piesă pot asista şi domnişoarele; biletele la agenţia Thalia-Maximovici.

*

STRUNA ZILEI

FATALITATE

La Vaslui ţăranii au năvălit prin «bariera Iaşului»; între cele mai devastate a fost şi „strada Iaşului".

Opinia

La devastări oraşul nostru
Se pare-a fi predestinat:
Chiar la Vaslui—gazeta spune—
A fost şi... Iaşul devastat.

Informaţii

Pentru astă-zi la ora 2 au fost convocaţi toţi învăţătorii în localul scoalei Gh. Asachi din str. Săulescu.

Domnul Hurmuzescu va lua cuvîntul pe lîngă ceilalţi oratori citaţi deja.

—

D. Savel Manu a acceptat propunerea ce-i a făcut-o primul ministru de a primi prefectura de judeţ din Iaşi.

D. Manu va depune chiar astă-zi legiuitul jurămînt.

Prin această numire devine vacant locul de prim-ajutor de primar pe care d. Manu îl ocupă din Iulie trecut.

—

D-na Coralia V. Gatovschi, proprietara moşiilor Păuleni şi Drăgăneşti-Şoldana, dorind să dee o deslegare pe moşiile sale chestiunei agrare, care mişcă atît de adînc toate spiritele, a chemat la d-sa pe arendaşii acelor moşii, precum şi cîte o delegaţie a obştiilor din satele corespunzătoare, propunîndu-le următoarele condiţii, uşurătoare pentru săteni, dar tot odată şi asigurătoare a unei producţii mai mănoase a pămîntului:

1). Arendaşii să fie îndatoriţi a pune totdeauna la dispoziţia sătenilor, pămîntul ce şi pînă acuma a fost ţinut de ei în sub-arendare, cu un preţ de 10 lei mai jos, falcea, de cum îl plătesc arendaşii, proprietăţei. Proprietara va suporta această reducere împreună cu arendaşii.

Preţul de ărendare după contractul actual, nu va putea fi niciodată mărit în viitor.

2). Sătenii să fie obligaţi a face arăturile din toamnă şi a gunoia pămîntul. Cei cari nu vor îndeplini aceste condiţii, nu vor mai avea drept a cere pămînt.

De asemeni nu vor mai primi pămînt, cei cari nu vor achita plata arenzei.

Vom ţine în curent pe cetitori. cu rezultatul acestei mari iniţiative private, luată pentru prima oară, de d-na Coralia V. Gatovschi şi care iniţiativă e menită, a aduce fără gloanţe şi fără silnicii, o îmbunătăţire a soartei ţăranilor prin înţelegere dintre proprietari şi arendaşi.

Vom publica în curînd contractul întreg, care prevede şi modul cum se va socoti plata, în cazul cînd ea va fi făcută în munci agricole.

—

Ministrul de rezboiu a dat circulări telegrafice prin care anunţă că toţi funcţionarii, cari au fost concentraţi, să fie imediat liberaţi.

Pentru ceilalţi concentraţi, însă nu se admite nici o scutire.

—

D. doctor Dragomir Hurmuzescu, secretarul general al ministerului şcoalelor, a sosit astă-zi în Iaşi.

D-sa va lua parte la conferinţa preuţilor şi învăţătorilor la rescoale.

—

Pentru acoperirea cheltuelilor necesare concentrărei in Moldova, s'a votat un credit de 730,000 lei.

—

D. A. D. Xenopol va citi mîine la Academia Romînă un studiu intitulat *Neconştientul in istorie.*

—

Casa şcoalelor, a luat după cum se ştie, sub administraţia sa, averea rămasă în urma defunctului filantrop Anastasie Başotă, care se compune din mai multe moşii, păduri şi un institut la Iaşi.

Cum însă de la moartea defunctului şi pănă acum, averea rămasă pe urma lui, a fost administrată de cîţiva epitropi, cari în mod ilegal au arendat moşiile pe preţuri mici, administraţia Casei şcoalelor va cere rezilierea acelor contracte, pentru că ele nu sunt făcute conform statutelor epitropiei.

Sunt 18 contracte pe cari le studiază acum Casa şcoalelor în acest scop.

—

Ministerul de războiu a dat ordin ca să se mobilizeze toţi concediaţii şi rezerviştii regimentelor 6 Mihai Viteazul şi 4 Ilfov No. 21, precum şi cei ai batalioanelor 2 şi 6 vînători.

Fie-care batalion va avea cîte 600 oameni, afară de recruţi.

Regimentul Mihai Viteazu No. 6 ordonă oamenilor permanenţi, aflaţi în concediu concediaţilor din contigentele 1904 şi 1903 precum şi rezerviştilor contigentului 1898 să se afle la reşedinţa regimentului „Cazarma Cuza", cel mai tîrziu pănă în sara zilei de 8 Martie a. c. cunoscînd că celor cari nu vor respunde chemărei li se va aplica art. 224 din codul justiţiei militare.

Concediaţii şi rezerviştii regimentului 4 Ilfov No. 21 sunt chemaţi a se prezenta pe ziua de 7 Martie, la reşedinţa regimentului, cunoscînd că toţi aceea cari nu vor răspunde chemărei vor fi daţi judecăţei conform art 224 din C. J. M.

—

Din Bucureşti ni se anunţă că ieri a murit acolo, la otelul imperial, fostul senator de Suceava H. Engel.

—

Un băiat din prăvălia d-lui Iosef Hirsch din strada Lăpuşnianu, anume Isidor Relmer şterpelea în fiecare zi din prăvălia stăpînului câteva lucruri de valoare şi a doua zi după comiterea faptului, tot el denunţa stăpânului lipsurile constatate. Fiind însă bănuit el a fost concediat acum două septămîni pur şi simplu. De atunci nu mai lipsea nimic. Serviciul Siguranţei din localitate fiind pus în cunoştinţă de acest lucru, a început invistigaţiunile care au fost încoronate de succes. S'a aflat că la Burdujeni se află o ladă mare pe numele pungaşului care actualmente se află la Paris Imediat s'a adus lada încoace şi deshizîndu-se s'a dat peste o comoară, s'au găsit lucruri în valoare de peste 1000 lei. Lada avea un dublu fund.

In partea superioară s'au găsit 2 perne mari, cîte-va cămăşi, iar după ce s'a scos scîndura ce simulă fundul s'a dat peste o parte din prăvălia lui Hrisch ca: tabacheri de piele şi de argint, ţigarete simple şi de chilimbar, serviete pentru avocaţi, colane, etc. etc.

S'a intervenit către serviciul siguranţei din Paris pentru prinderea pungaşului care a fost aşa de amabil şi a lasat în ladă printre lucrurile furate şi fotografia sa.

Bine a zis cine a zis, că fie-care hoţ îşi lasă cartea de vizită.

—

La proba a II-a orală „convorbiri" ce s'a ţinut azi 8 Martie cu seria VI-a de învăţători la examenul de înaintare pe loc au reuşit următorii 13 candidaţi:

Dimitriu Ioan, Dimitriu Elena, Dăscălescu P.. Dimitrescu Ioan, Drăgoi Elena, Dimitriu Maria, Florian Elvira, Făiniţă Ioan, Titu Natalia, Filon Ştefan, Fotachi C., Georgescu, I. Gh., Gheorghian P.

Ecouri judiciare.— Ieri s'a judecat de Curtea de apel s. II, apelul făcut de Maria Ţintilă contra sentinţei Trib. Iaşi s. II, prin care i s'a respins în lipsă acţiunea de revandicare int ntată contra societăţei Tramvaiului electric. Prin această acţiune Maria Ţintilă cere anularea vînzării locului pe care se află Uzina Tramvaiului sub cuvînt că nu s'au îndeplinit toate formele vînzării pentru minori—d-sa fiind minoră cînd s'a cumpărat acest loc de Spiridon Irimescu, care l'a vîndut lui Em. Haier, acesta l'a vîndut la rîndul seu lui Israil Blechman şi de către acesta a fost trecut în proprietatea Societăţei Tramvaiului.

Acest proces e important dintr'un dublu punct de vedere atît din cauza că au fost aduşi în instanţă toţi vînzătorii începînd cu Spiridon Irimescu, spre a respunde eventual unul către altul de evicţiune în cazul cînd s'ar admite apelul reclamantei, cît şi din cauza că dacă s'ar admite apelul D-rei Maria Ţintilă, Societatea Tramvaiului va fi expusă la o pagubă imensă.

Curtea a amînat judecarea procesului pentru alt termen.

Din partea reclamantei pledează d-nii avocaţi Gh. Neculeanu şi O. Teodoreanu, şi a chemaţilor în garanţie d-nii avocaţi Ştefan Longinescu, Vasile Dimitriu, M. B. Cantacuzino şi D. Botez.

*

D. M. C. Drăcşineanu s'a inscris astăzi în baroul avocaţilor din Iaşi.

*

Fostul agent fiscal Mihai Lascar, din Mălini, judeţul Suceava, se afla într'o zi în mare nevoe de bani. Ca să-şi i procură, Lascar îşi procură o blanchetă de telegramă pe care scrise: „pentru a putea rădica suma de 4000 lei, trimiteţi imediat restul de 375.35 lei. Societatea de asigurare »Dacia«.

Cu această telegramă Lascar reuşi să convingă pe locuitorul N. a Gheorghesei ca să-i avanseze, în schimbul unei poliţe, suma de 375 lei

Prins mai tîrziu cu escrocheria, Lascar fu dat judecăţei şi condemnat de tribunalul Suceava la un an şi jumătate închisoare.

Afacerea a venit astă-zi inaintea secţiunei II-a Curţei.

—

DIVERSE

— In strada bulgară s'a declarat un caz nou de scarlatină.

— Mendel Horovitz din str. Ciurki 100, a reclamat poliţiei că-i s'a furat eri noapte un cal de rasă bună.

— Poliţia a arestat pe Grigore Ştefăniu, supus străin, servitor la Gimnaziul Ştefan cel mare, care făcea instigaţii în crîşma lui Veintraub din str. de sus. Neavînd actele în regulă va fi expulsat.

— Poliţia a arestat pe Vasile D. Ceucă crîşmar din Cîrniceni-Tîrguşorul Ţiganaşi găsit la locuinţa avocatului Lascar Tărăbuţă.

— Ministerul a cerut camerei de comerţ de a alcătui un tablou cu numele şi domiciliul persoanelor care pot fi numite ca experţi preţăluitori de mărfuri pentru cazuri de falimente.

Tot odată să arate şi titlurile ce ei le posedă.

— In mahalaua sf-tu Ştefan s'a declarat 2 cazuri noi de febră aftoasă printre vitele locuitorului Moise sin Ghidale.

— Primăria din Voineşti raportează că s'a perdut ordonanţa de plată No. 287 din 20 Februar 907 şi o declară nulă.

— Ministerul de interne a trimis prefecturei pentru a se distribui ţăranilor din judeţul nostru, nişte broşuri cu metodele cele mai pactice de gunoet pămîntul şi folosul mare ce-l aduce agriculturei această măsură.

— Ministerul de interne a trimis prefecturei exemplare din regulamentul poliţiei rulajului şi circulaţiei pe căile de comunicaţie şi cere ca să fie strict observat.

— Ministerul de domenii a cerut prefecturei să i se trimeată planul parcelar şi registrul loturilor vîndute din Moşia Belceşti.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

64

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

Imi arătă drumul şi plecai. Deabea făcusem cîţiva paşi, cînd auzii o şuerătură. Aproape imediat după aceia, un sgomot de paşi îmi lovi urechea; doi oameni inaintau, şi înainte ca eu să fi putut face o mişcare să scot un ţipet, unul din ei îmi strînse mînile, în timp ce celalt mă legă, şi-mi puse un căluş în gură, auzii o voce zicînd: „Haide, duceţi-o în trăsură şi acasă".

Cînd îmi revenii în fire, eram tot legată şi întinsă pe un pat, într'o cameră întunecoasă; îmi scoseseră totuşi căluşul. Să ţip, ar fi fost inutil, n'avem nici un ajutor de aşteptat. Rămăsei înspămîntată, gîndindu-mă la Maxim al meu care aştepta ajutorul meu, şi pe care nu'l putem ajuta, şi tremuram gîndindu mă la timpul perdut.

Pentru ce acest atentat? Nici nu voiam să-i caut cauza; n'aveam de cît un gînd, să scap cît mai curînd, să alerg în ajutorul fiului meu.

Prefăcîndu-mă a fi calmă, căutai mijlocul de a evada. Făcînd o mişcare, constatai că legăturile mele nu erau tare strînse.

După cîteva momente de o muncă răbdătoare, putui dezlega o mînă. Peste o minută, eram liber de orice mişcare.

Nu auzeam nici un sgomot în această casă, dar eram prizonieră în camera în care mă duseseră. Trebuia cu toate astea să fug cît mai curînd, şi mai ales înaintea sosirei unuia din păzitorii mei. Gîndindu-mă la fiul meu, şi adunîndu-mi toate puterile mele, curajul meu, mă pusei pe lucru.

Uşa nu se putea ataca, singura fereastră avea obloanele trase

Acolo însă era singurul loc pe unde puteam fugi. Cum am făcut, de am putut strica oblonul? Nu ştiu. Gîndul la fiul meu mă transformase. Fereastra deschisă, eram liberă, în adevăr fereastra camerii mele era în etajul de jos, n'aveam de cît să sar pentru a fi afară. Eram liberă în fine! fugii ca o nebună şi după puţin timp eram în Pain. Am sărit în prima trăsură ce întîlnii şi am venit aci.

— Doamnă, zise grav doctorul, trebue să ne mărturisim situaţia reală; o cunosc mai bine de cît fiecare, pentru că în calitate de medic legist, am luat parte în această afacere. Trebue să-ţi spun adevărul, doamnă: cred că totul e perdut.

D-na Marion se ridică brusc.

— Totul e perdut! exclamă ea.

— Nu mai avem speranţă de cît în d-ta, zise grav d. Duchâtel.

— Şi aveţi dreptate, căci îl voi scăpa.

— Ah! Dumnezeule! zise Alice.

— Spui adevărul? zise D. de Longpré!

Singur, D. Duchâtel nu zicea nimic, el clătină trist din cap.

— Dacă nu te-ai înşela doamnă! continuă el. Am făcut, tot, ce era mai omenesce posibil să fac. Totuşi d-ta cunoşti, mi-a spus Alice, un judecător de instrucţie care pentru motive în afară de apreciierea noastră, are datoria de a-ţi fi folositor; mă pun la dispoziţia d-tale pentru a te conduce la acest magistrat. Cum se numeşte el?

— D. Pernelin, zise simplu d-na Marion.

Dacă trăsnetul ar fi căzut în mijlocul casei, n'ar fi produs o emoţiune aşa de mare ca acea provocată de acest răspuns.

— D. Pernelin! strigară de odată toţi cei prezenţi.

Ai spus d. Perlin? exclamă doctorul. Ştii doamnă, zise el, apucînd cu febrilitate mîna mamei lui Maxim, cine e acest om?

— Nu.

— E magistratul însărcinat să instruiască contra fiului d-tale; e judecătorul care a terminat procedura sa, şi care acuma, afirmînd vinovăţia lui Maxim, l'a trimis înaintea unei curţi care-l va condemna la moarte!

— El! el! fute, domnule, iute du-mă la el. Trebue să evit o mare crimă!

Doctorul Duchâtel, înţelegînd că se petrece un fapt extraordinar, tîrî pe d-na Marion şi o urcă în trăsura ce o pregătise pentru Alice.

— La palatul justiţiei! strigă el vizitiului, şi imediat; cît mai repede! După cîteva minuté, trăsura sbura spre vechiul palat.

In acest moment, Alice, în genunchi în camera sa, plînga; D. de Longpré mergea cu febrilitate fără să găsească o vorbă de consolare pentru nepoata sa.

(Va urma)

Focul se întinde mereu.

Agitaţia cuprinde şi Muntenia

Luptele de ieri de la Vaslui: Istorisirea unui martor ocular.—Neliniştea cuprinde întreg judeţul. — Anarhia din judeţul Botoşani:— Atacarea familiei Kaufman; staţia Dîngeni atacată. — Răscoala din judeţul Neamţ: agitaţia din Tibucani, arendaşul Rapaport atacat.—Agitaţia ia proporţii şi în Muntenia. — Judeţele Covurlui şi Brăila agitate.—Răscoalele de la Nămăloasa. — Ţaranii din Prahova şi Buzău cer pământ.

Mai desăvîrşit şi mai degrabă ca ori-ce presupunere, se îndeplinesc zi cu zi prevederile şi profeţiile pesimiste. Este ceva mai mult ca o dramă socială, ca o întîmplare nenorocită,—e vorba de una din acele vaste şi neaşteptate catastrofe ce amintesc profeticele blesteme ce cad năprasnic asupra ţărilor şi a locuitorilor. Se vorbea de o dureroasă şi etern nedezlegată problemă ţărănească, se pomenea de trebuinţa unui leac social pentru îndreptarea relei stări materiale şi morale a ţăranului romîn. Ei bine marii noştri apostoli, învăţaţii noştri economişti, politici se pot lăuda şi mângâia că au pus mîna pe remediul desăvîrşit, pe leacul infailibil, la durerea sărăciei satelor se adaogă acum nenorocirea unei profunde crize în oraşe, în toate oraşele ţării. Căci dacă instigatorii, autorii morali ai focului ce s'a aprins preste tot au sperat că rescoalele vor fi... disciplinate, că se vor reduce la devastarea şi sărăcirea unor anumite clase de locuitori sau localităţi, pot vedea acum cît de adînc şi de fundamental s'au înşelat.

Ţara întreagă se află pradă flacărilor şi în preajma unei crize absolut fără precedent şi poate fără soluţie. O suspendare a activităţii generale, o stagnare în toate ramurile, o dispariţie a creditului, *iată primele efecte ale stărei de lucruri actuale. Mari case străine, numeroşi fabricanţi de peste hotare şi-au oprit telegrafic prin gări mărfurile expediate în România. Comercianţii sunt pe pragul falimentului, în ajunul unei ruini complecte—oraşele sărăcesc, în timp ce orăşelele, şi satele sunt mistuite de foc şi de jaf. Acesta e în rezumat primul rezultat al propagandei ce s'a dus, acesta e ecoul ce însoţeşte rîsul diabolic al acelora cari, din umbră, privesc cu satisfacţie lumina focului pustiitor.*

Iar noile detalii ce primim din moment în moment vor ilustra mai deplin introducerea de mai sus.

*

Ziarul *Conservatorul*, oficiosul guvernului, îşi spune cuvîntul în chestia agitaţiunilor. Find-că argumentele ziarului oficios privesc—din nefericire—şi Iaşul, reproducem o parte a însemnatului articol:

A trebuit ca sătenii din cîte-va judeţe ale Moldovei să se rescoale pentru ca şi această chestiune să fie îmbrăţişată de către tinerimea universitară. De o dată, ca prin minune, domniile lor au căpătat o cunoştinţă exactă despre păsurile sătenilor, despre trusturile de arendaşi, despre contractele agricole, în fine despre toate amănuntele unei din chestiunile cele mai complicate şi mai anevoioase care există în această ţară! S'au perindat toate partidele la cîrma Statului; toate guvernele au avut prilejul de a cunoaşte neajunsurile de care suferă populaţiunile noastre rurale; nimeni până acum n'a putut găsi leacul; nimeni n'a putut indica o soluţiune practică şi tot o dată dreaptă a problemei agrare; şi de o dată, într'o clipă, s'au ivit doi reformatori mari, doui profeţi, doui tribuni ce se asamănă fraţilor Grachi din Roma antincă, d-nii profesori Iorga la Bucureşti şi Cuza la Iaşi cari, înconjuraţi de cîţiva studenţi, au pretenţiunea de a rezolva cea mai grea problemă a ţărei româneşti!

Apoi, să ne erte d-nii reformatori improvizaţi dacă nu 'i credem destoinici pentru îndeplinirea unei misiuni atît de mari. Suntem convinşi că nici însuşi domniile lor nu 'şi închipue că vor deslega chestiunea ţărănească prin întruniri publice ca acea din sala Dacia.

Care poate fi dar scopul ce 'l urmăresc vărsînd unt-de-lemn peste foc în împrejurări atît de grave ca cele ce se produc în momentul de faţă?

In ce priveşte tinerimea universitară, nu putem desigur să presupunem intenţiuni rele sau parţialitate în favoarea opoziţiei şi în contra guvernului.

Chiar în întrunire studenţii n'au făcut politică. Nu este însă tot aşa cînd e vorbă de instigatori, de profesori universitari cari sunt datori a avea deplină conştiinţă despre agitaţiunea pe care o provoacă cu atîta uşurinţă.

Nu este permis unui profesor, căruia Statul i-a încredinţat catedră, după care este chemat a lumina şi instrui tinerimea, de a face politică personală pentru a urmări scopuri ambiţioase. Sau, dacă o vrea, n'are de cît să 'şi dea demisiune spre a'şi recăpăta libertatea de acţiune. Inamovibilitatea impune profesorului datoria de a nu face altă politică de eît aceia a unui partid constituit; profeţii şi agitatorii nu pot fi lefegiii Statului.

Nu se pot închipui profeţi şi agitatori cu decret.

*

Cunoscutul bogataş Spiru Topali, arendaşul moşiei Munteni din apropiere de staţia Munteni, proprietarul marei velniţe de acolo, a fugit noaptea din sat, pe jos, împreună cu soţia, din cauza furiei sătenilor.

Cu chiu cu vai a ajuns la staţia apropiată de unde s'a suit în tren şi a plecat la Bucureşti.

Curtea şi fabrica au fost devastate.

*

Intre ţăranii de pe moşia Ciofeni, judeţul Vaslui şi arendaşul acelei moşii, Wechsler, intervenise alaltaeri o învoială asupra condiţiunelor agricole.

Eri seară, însă, pe cînd Wechsler se afla la Iaşi, ţăranii au devastat curtea, registrele şi au dat drumul vitelor.

*

Prefectura de judeţ a primit astă-zi ştiri liniştitoare cu privire la starea lucrurilor din judeţul Iaşi.

Procurorul aflător în Bivolari a telegrafiat şi el că liniştea este complectă în acea parte şi că se reîntoarce la Iaşi.

Autorităţile se arată cam surprinse de acest lucru şi-l interpretează ca un truc din partea ţăranilor, pentru a face ca armata să fie retrasă.

Unii atribuie liniştea, faptului că învăţătorii şi preuţii au fost chemaţi în oraş şi sătenii aşteaptă să vadă care vor fi urmările consfătuirei căreia ei îi atribuie o mare importanţă.

*

Camera de punere sub acuzare a cercetat astăzi apelul procurorului relativ la eliberarea arendaşului Stern Camera a primit apelul şi a menţinut astfel mandatul de arestare.

Ea a primit apelul lui Pantalonariu din P.-Iloaiei şi a respins pe acel al lui Bercovici, socrul arendaşului moşiei Vlădeni.

*

Comunitatea israelită din Bucecea s'a adresat telegrafic parchetului din Iaşi, arătînd că viaţa evreilor de acolo este din nou ameninţată.

*

Probabil că ziarele de astă noapte şi astă-zi diminiaţă din Viena şi Berlin, conţin descrieri alarmante asupra răscoalelor ţărăneşti.

Numai aşa se explică marele număr de telegrame sosite din acele oraşe şi prin care se cer ştiri asupra celor ce se petrec aci.

Pe de altă parte ni se comunică faptul că consulatul German a primit ordin să inziste pe lîngă autorităţi pentru paza vieţei şi avutului supuşilor germani.

*

Sătenii din comuna Dingeni, proprietatea d-lui Mavrocordat, s'au răsculat.

Curtea şi acaretele de pe moşie au fost distruse.

*

O dovadă despre starea anarhică ce domneşte in judeţul Botoşani este faptul următor:

Familia d-lui Kaufman, marele arendaş din Mitoc, compusă din soţia acestuia şi trei fiice, veneau in trăsură pînă la staţia Dîngeni.

In apropiere de această staţie, de pe linia Iaşi—Dorohoi, familia a fost înconjurată de săteni şi ameninţată cu moarte.

Cu mare greutate trăsura a putut ajunge in apropiere de staţie, urmărită de ţărani, tocmai in momentul în care trenul de Iaşi a sosit în staţie.

Publicul a sărit în ajutorul femeilor ameninţate unele din ele lovite chiar.

S'a încins o luptă în toată regula şi cu mare greutate femeile au putut fi suite în tren.

Arendaşul Adolf Weintraub s'a ales cu capul spart în urma loviturilor cu ciomag primite.

*

Intre rectorul Universităţei din Iaşi şi secretarul general al ministrului instrucţiunei, s'a urmat astăzi o lungă discuţiune privitoare la revoltele ţărăneşti,

*

Marele tulburări de la Cucuteni, despre cari am vorbit ieri, n'au fost provocate de ţăranii de la acea moşie, ci de ţăranii unguri de la satul învecinat Horleştii.

Cu o furie ne mai pomenită, profesând insulte şi cîntînd cîntece ungureşti, 400 ţărani unguri invadară în Cucuteni cu hotărîrea de a omorâ pe ţăranii români cu cari trăiesc foarte rău.

Ungurii, resistând soldaţilor şi începînd a lovi în ei, căpitanul Flor fu nevoit a sarja.

Trei zeci de ţărani unguri au fost răniţi.

*

Ţăranii s'au revoltat ieri la moşia Ţibucani jud. Neamţ.

Ei au atacat curtea. Cu mare greutate arendaşul moşiei, d. H. Rapaport s'a putut refugia.

*

O delegaţie de ţărani din Cîrjoaia, jud. Iaşi, în fruntea cu primarul State, s'a presintat astăzi d-lui Berman Juster, arendaşul—şi au convenit la următoarele preţuri:

Una pereche de boi la varat	Lei	24 —
Una vacă mulgară	„ „	12 —
Una vacă starpă	„ „	10 —
Un gonitor	„ „	9 —
Un mănzat	„ „	6 —
Una oie pe an	„	1 50

Locul dat locuitorilor pentru arătură la podul de peatră, „ Balta roşă, „ Roznovanu — 45 lei falcea

Preţul muncei:

Prăşilă 80 bani prăjina şi câte 40 kgr. făină de păpuşoi, 4 kgrame brânză de oie şi un kgram sare la falce.

Secerea 32 lei falcea şi 20 kgrame făină de popuşoi, 2 kgrame brânză de oie şi jumătate kgram sare, iar pentru acei neangajaţi va fi preţul secerei tot acelaşi cât se va plăti streinilor.

Stînjenul de lemne va fi pentru săteni din Cărjoaea cu 4 lei mai eftin de cît cum se vinde la streini, însă nu vor pute face speculă cu lemne ci numai pentru trebuinţele lor, aflându-se însă că vre-unu din locuitor va căuta să profite de acest avantaj şi va face spiculă cu lemne, i se va retrage acest drept din angajament.

*

Guvernatorul Bucovinei von Bleyleben a comunicat ministrului de Interne austriac că, în urma rescoalelor, foarte mulţi evrei din România se refugiază în Bucovina.

Guvernatorul a cerut lămuriri în această privinţa şi a dispus întărirea posturilor de jandarmi de la frontiera Itzkani.

*

In judeţul Botoşani

De la unul dintre acei care au fost maltraţi de către ţeranii de pe moşia Flămînzi primim detalii importante cu privire la cele petrecute pe acea moşie de unde a început semnalul rescoalei.

Interlocutorul nostru funcţionar pe moşia Flămînzi ne-a aratat pricina rescoalei şi pretenţiile resculaţilor.

In urma procesului Fischer-Iuster pe urma căruia se ştie că Fischer spre a remînea mai departe arendaşul moşiei Flămînzi a trebuit să plătească lui Berman Iuster aproape un milion. Fischer a angajat încă din toamna anului curent ca administrator al moşiei pe un anume Iorgu Constantinescu om violent şi foarte crud şi care a făgăduit stăpînului că va face ast-fel lucrurile ca să-i scoată toate pierderile. Zis şi făcut. Constantinescu procedează la încheierea noilor învoeli cu ţeranii prin comunele Lătăi, Bîznoasa, Copălău toate în jurul comunei Flămînzi urcînd preţul.

Ţeranii au dat semne surde de nemulţumire prin sus zisele comuni în timp ce în comuna principală Flămînzi spiritele erau foarte agitate.

Joi 22 Februar toţi sătenii din Flămînzi erau adunaţi la primărie în aşteptarea administratorului Constantinescu care trebuia să vină spre a face învoelile de sub arendare cu sătenii. Spiritele fiind aţîţate a fost deajuns ca administratorul să coboare până la primărie spre a intra în conflict cu cele cîteva sute de ţerani indignaţi şi de modul boeresc cum i-a tratat administratorul. Fără multă vorbă într'o clipită revoltaţii au tăbărît cu ciomegele l'au umplut de singe şi de n'ar fi fost vechilul Dimitriu care cu preţul vieţei lui să-l scape din mînele ţeranilor ar fi fost omorît.

De remarcat că cei mai îndîrjiţi dintre ţerani sunt cei tineri, flăcăii între 18—20 de ani devin adevărate fiare ameninţînd cu distrugerea.

Semnalul dat ţeranii furioşi au devastat curtea şi au dat semnalul rescoalei care comunicîndu-se comunelor a încins în focul rescoalei tot judeţul Botoşani şi în urmă Moldova şi ţara întreagă

Pretenţiile ţeranilor prime au fost pămînt pe preţul dinainte (32 lei falcea pămînt arabil) şi o furie extraordinară în potriva instrumentelor relelor de care sufăr.

Ţăranii de pretutindeni aşteaptă cu nerabdare pe studenţi în care văd scaparea lor.

*

D. I. Corjescu preşedinte tribunalului şi proprietarul moşiilor Medeleni şi Rediu, a primit înştiinţarea din partea sătenilor că dacă pînă Duminică nu va admite condiţiunele de lucru puse de săteni proprietatea va fi devastată.

*

La moşia Blăgeşti, din jud. Bacău, proprietatea Epitropiei sf. Spiridon, a avut loc o violentă încăerare între săteni şi soldaţi. Sunt 2 ţărani morţi şi unul grav rănit prin împungere cu baioneta. Dintre soldaţi, sunt foarte mulţi răniţi.

*

La noapte va aveă loc la Botoşani înmormîntarea celor 8 ţărani ucişi.

Din ordinul parchetului general s'a renunţat a se face autopsia cadavrelor.

Din întreg judeţul Botoşani vin veşti foarte rele, şi se reclamă armată, cea aflătoare acolo fiind insuficientă.

*

Astă-zi la ora 2 jum. d. a. o întrunire a marilor proprietari din judeţ, a avut loc la Bragadiru.

Au azistat domnii Eug. Ghica-Budeşti, Gh. Stroici, Alexandrescu-Guranda, dr. Hurmuzescu, M. B. Cantacuzino, I. Corjescu, căpit, Corjescu, Leon Juster. Russovici, Al. Velciu, Al. Handoca, L. Gatosky, Garabet Manea şi alţii al căror nume ne scăpă.

După multe discuţiuni urmate s'a ales o delegaţiune compusă din d-nii Eug. Ghika-Budeşti, Gh. Stroici şi Alexandrescu-Guranda, care să plece spre a obţine o audienţă la M. S. Regele, căruia să-i expue trista situaţie in cere se află marea probrietate.

Delegaţia va cere M. S. măsuri pentru apărarea vieţei şi avutului lor.

*

Luptele din Vaslui

Un amic al nostru, aflător în Vaslui ieri, pe cînd se dădeau luptele pe stradele acelui oraş, a bine-voit să treacă pe la redacţie şi să ne spue toate cele ce văzuse, cu ocasia nenorocitelor întîmplări la care a azistat.

Dotat cu o admirabilă putere de memorie, amicul nostru ne-a dat detaliile cele mai mici, ca şi cum ar fi fost un profesionist, un gazetar dornic de a servi cât mai bine publicul cetitor.

„Pe la orele 9 jum. vine ştirea în oraş că un grup mare de săteni din comunele Muntenii de sus, Valea Rea şi Moara Grecilor au încercat să pătrundă în oraş prin bariera Iaşilor şi au fost opriţi de către o companie din regimentul 25 Rahova, dar sătenii se arată foarte dîrji şi atacă pe soldaţi.

Mă îndrept spre barieră dar pînă să ajung în calea naţională dau de adevărate lupte în stradă.

Sătenii reuşiseră să rupă cordoanele de la barieră, pătrunseră în oraş, devastaseră totul până'n colţul calei Naţionale unde se găsiră în faţa unei companii din regimentul 12 Cantemir, în frunte cu maiorul Dumitriu, procurorul Vasiliu şi judele instructor Grigoriu.

Aci se porneşte o luptă disperată. Sătenii atacă pe soldaţi care trag salve în aer în timp ce ofiţerii trag cu revolvere. Săteanul Neculai Nichifor din comuna Moara Grecilor este lovit la cap.

Se produce o mare învălmăşeală şi aci şi ţaranii pătrund prin strada Lăpuşneanu pînă'n centrul oraşului, în piaţă, unde era iarmarocul. La numărul sătenilor se adaogă şi un mare număr de derbedei care se arată dornici de devastări şi prădăciuni.

In piaţă soseşte şi avocatul Mironescu care parlamentează cu sătenii şi se părea că se liniştesc.

De odată însă se produce o nouă vîlvă şi mulţimea se îndreaptă spre palatul administrativ care era păzit de un cordon dublu de soldaţi sub comanda maiorului Colorie.

Sătenii sunt somaţi să se retragă dar ei devin tot mai dîrji şi atacă pe soldaţi. Maiorul comandă foc, soldaţii trag focuri oarbe în timp ce ofiţerii trag cu revolverele. Soldatul Gr. Ioan Calu este împuşcat; un glonte străbate în cîrciuma de alături şi rîneşte la braţ pe Moldovanu, fost ofiţer al stărei civile.

Incăerarea este extraordinară şi se dă adevărată luptă pe stradă. Maiorul Colori este înconjurat de săteni, crunt bătut şi cu mare greutate poate să se refugieze în casa femeei Safta Moraru, unde majorul este ascuns.

Dar sătenii asediază casă, sparg geamurile încearcă să scoată gratiile şi forţează uşa care este ţinută şi este aparată de sublocotinentul Cristea Serbănescu de regimentul 12 Cantemir, de segentul Nastasie Grigorie şi soldatul bacalaureat Mihai Săvescu, din acelaş regiment.

Acest din urmă a fost crunt bătut.

In timpul acesta este adus d-rul Anghel ca să dea ajutoare maiorului rănit D-rul este şi el în unjurat şi ameninţat. Sătenii îl lasă în pace numai după ce află că ie medic.

In timpul aceasta ceilalţi se luptă cu soldaţii care apără palatul, dar soseşte pe la spate o companie de infanterie condusă de Lct. Constantinescu, care trage asupra mulţimei.

Sătenii o iau la fugă, spre strada Peneş Curcanul. Dintre fugari cade un sătean numit Păun, care se constată că era rînit de un glonte. Până tîrziu au fost ciocniri şi s'au făcut numeroase arestări.

Spre seară armata a pus stăpânire pe oraş.

Ultima oră

Bucureşti 8 Martie

Agitaţia din Muntenia

Bucureşti.—Din mai multe judeţe din Muntenia se semnaliază începuturi de agitaţie, care a pus în mare îngrijorare autorităţile.

Ast-fel la Nămăloasă, situată la vr'o patru zeci de kilometri între Galaţi şi Brăila s'au produs mari agitaţiuni.

Acestea au urmat după ce s'au ţinut acolo cîte-va consfătuiri săteşti şi la care au luat parte foarte mulţi săteni din comunele învecinate.

Autorităţile au cerut puternice forţe armate spre a se putea preveni izbucnirea dezordinilor.

Pe de altă parte tulburări serioase se anunţă în judeţul Prahova unde sătenii din comuna Ploeştoi, înarmaţi cu ciomege, topoare şi furci au înconjurat pe inspectorul comunal şi autorităţile şi au ameninţat că vor distruge totul dacă nu li se va da pământ.

In comuna Berească din acelaş judeţ locuitorii au devastat casa arendaşului Samuel Ergaz, care au fugit.

Ei cer autorităţilor schimbarea condiţiunilor de muncă agricolă.

In comuna Papană, in apropriere de Mizil, judeţul Buzău, sătenii conduşi de un rezervist din regimentul calaraşi, au făcut prizonier pe inspectorul comunal cerînd să li se deie lor pământul boieresc.

Conducătorul agitaţiei a fost arestat.

De închiriat sau de vînzare casa în doue etaje cu 12 odăi, saloane mari, 6 antreturi, camare, beciuri, atenanse compuse din 9 odăi, grajduri, şură, grădină mare cu fructe, lemnărie în ogradă deosebită, pivniţă şi electricitate.

Amatorii să pot adresa la d-na Olga Jotty, strada Zmeu 3, sau la dl. Şendrea, strada Tăutu 8.

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Medic al Societăţei Fraterna-Păcurari şi al Tramvayului electric

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

Practică: **Vaccinări şi Revaccinări**

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseşte cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără tĕma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĔ-DECI ANI a demonstrat que **Elixirul de Guilliĕ** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butilĕă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, in 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante in Therapeutică, şi este ţilnic prescris in contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură in patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi in principalele Pharmacii.
n Iaşi la Konya, Racoviţa' Marcus farmacişti

NOROCUL

vă invită intindeţi-i mâna
cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive in fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat olienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei trasen Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut, LE MÈTRE 0f30c

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. — No. 92. — Sâmbătă 10 Martie 1907

ZILE TRISTE

E mult de atunci. Se nimerise un an rău, urmat de o iarnă aspră, şi foametea se încuibase prin satele sărace.

Silit de împrejurări, guvernul hotărîse mijloacele necesare şi autorităţile administrative fuseseră însărcinate să distribuiască porumbul cumpărat în acest scop.

Mi-aduc aminte de aceste lucruri căci tocmai atunci, în serviciul prefecturei de Iaşi—ca simplu copist—am luat parte la lucrările şi formele pregătitoare ale acestei triste operaţii.

Formele pregătitoare! Cine nu ştie ce monstru mîncător de timp şi distrugător de interese e produsul acesta al rutinei administrative, care se chiamă *forma*! Cine n'a avut prilejul să alerge zile întregi, pentru a urmări, din biurou în biurou, o biată jalbă rătăcită? Şi cine în viaţa sa n'a abdicat de la drepturi nediscutabile, de groaza formelor cerute pentru consfinţirea lor?

Ar fi greu să-mi amintesc lămurit, ce s'a „lucrat" şi cît timp „s'a lucrat" în chestia distribuirei porumbului. Ştiu că în primul loc s'au cerut rapoarte, cu date, cu nume, cu cifre... Ştiu că aceste rapoarte au venit, unele mai curînd, altele mai tîrziu,... Că multe au fost restituite pentru adăugiri, complectări şi modificări... Mai ştiu că pe baza lor s'au întocmit tablouri generale, scrise cu cerneală de două culori; şi-mi amintesc că vr-o cîteva din hârtiile pe care le-am scris eu, n'au plăcut d-lui secretar al consiliului, şi că le-am refăcut de două şi de trei ori.

Ceea ce ştiu însă bine, e că în vremea aceasta, departe, prin cocioabele scunde, prin care crivăţul îşi făcea de urît,—în satele întroenite, mii de suflete aşteptau mîntuirea, fără un murmur, fără nici o cîrtire, Şi ribigiţi de frig, istoviţi de foame abia se întrebau poate dacă cei de sus nu-i uitaseră cumva.

Acum cînd răzmiriţa aincins ţara de la un capăt la altul, cînd satele s'au sculat la olaltă cu acelaşi gînd şi aceiaşi cerere, cînd fie-care din noi se întreabă cu spaimă ce ne pregăteşte ziua de mîne,—lucrurile aceste amintite, îmi lămuresc parcă puţin, cîte nevoi şi cîte dureri au trebuit să se ingrămădească în sufletul mulţimei răzvrătite, pentru a curma dintr'o singură dată cu tradiţionala răbdare şi blîndeţă....

Mi le lămuresc, fireşte, pentru că numai ast-fel îmi pot explica reacţiunea puternică şi intinsă, care a aprins deodată focul pretutindeni şi a unit mii de glasuri într'un singur cuvînt.

Imi lămuresc toate firele acestei mari tragedii omeneşti la al cărui deznodămînt nenorocit asistăm toţi, cu spaimă şi durere.

Dar dacă mă 'nspăimîntă pricina dovedită a răului, lipsa şi suferinţa seculară, dureroasa robie economică, —nu mai puţin mă'nspăimîntă şi efectele sale, izbucnirea aceasta violentă, cu toate violeuţele inutile, cu toate nedreptăţile ce se leagă de ea.

Căci simpatia şi grija mea îmbrăţişează in mod egal şi populaţia nevoiaşă de prin tîrguşoarele devastate, biet proletariatul evreesc, frate de suferinţă al sătenilor răzvrătiţi, care plăteşte cu avutul şi cu sîngele său pentru cei lacomi şi asupritori, pentru acei cari au nesocotit dreptul la muncă şi la viaţă a celor pe spinarea cărora trăim cu toţi.

Şi grija aceasta priveşte mai departe urmările mari de care ţara toată va avea să sufere in curînd. Ea priveşte in acelaşi timp pe nenorociţii răzvrătiţi inşişi, cari în lipsa unei măsuri chibzuite, par a nu mai asculta nimic, a nu mai aştepta nimic, şi cari porniţi orbeşte în vîrtejul luptei, îşi pregătesc singuri urgia pe cari n'o merită.

Parsifal

O manie

D. M. Ferechide, avocat şi senator, are o manie—una şi bună: magistratura.

Ori de cîte ori fostul president al camerei s'ar manifesta politicește și ori unde—la Senat sau la „Dacia"—manifestarea sa este inavariabilă: magistratura.

Era odată un deputat—i-am uitat numele—care, regulat la fie-care ședință, întreba: „ce se aude cu Ghenadie?".

D. Ferechide întreabă altfel, dar întreabă mereu.

Pe acest bărbat de stat de foarte vechie modă, îl persecută o idee foarte fixă: că d. Bădăreu, ca ministru al justiției, și-a confecționat o magistratură pentru dînsul, care este absolut la ordinele sale și în care țara a perdut ori ce încredere.

După această teorie, de care d. Ferechide s'a alipit cu pasiune, ar urma că lumea a incetat să se mai judece și că instanțele judecătorești nu mai cercetează de cît procese în care d. Bădăreu este direct sau indirect amestecat.

Dacă afirmarea aceasta, că d. Bădăreu și-a făcut o magistratură, ar avea măcar un simbure de adevăr întrînsa, hotărât, d. Ferechide, care este un politician de mâna a doua, ar putea s'o exploateze după voință.

Dar ceea ce-a repetat de atîtea ori d. Ferechide, a fost prea des ridiculizat de fapte spre a fi nevoe să mai revenim. Ceea ce voim să relevăm este faptul că în mijlocul nenorocirilor prin care trecem, chiar în aceste timpuri, d. Ferechide n'a găsit altă temă de relevat, n'a găsit alt motiv ca să cheltuiască din regușata d-sale elocvență, de cît prin interpelare relativă la... magistratură, se înțelege!

Dacă este adevărat sau nu că d. Bădăreu a făcut numiri nepotrivite, ce rost acum, mai ales acum, ar avea discutarea lor în Parlament?

Cu drept cuvânt a arătat d. Take Ionescu, care a intervenit în discuția de la Senat, că numai politicianismul prea mărunțel, a putut determina o asemenea interpelare ridiculă și deplasată.

Ministrul finanțelor a inzistat asupra acestei interpelări și a arătat că ea este produsul urei pe care mulți o nutresc contra d-lui Bădăreu, care, ca om vecinic în acțiune, face să fie simțit de adversari.

Un lucru este iarăși fără indoială: că d. Sturza cu eternii sei Fischer și celalalt leader d. Ferechide, cu magistratura, au dovedit mentalitatea intregului lor partid.

Regretabilă mentalitate!

Două consfătuiri

Provocate de răscoalele țărărești— două consfătuiri au avut loc ieri în Iași: una a învățătorilor și preoților de la sate, alta a proprietarilor de moșii.

Secretarul general al ministerului și dl. Gh. Ghibănescu, care a luat parte la prima din conferințele citate, au subliniat, în cuvîntările lor, rolul mare pe care învățător și preot îl au în actuala stare de lucruri și cum ambii, acum mai mult ca ori cînd, trebue să dovedească că sunt călăuzitorii către pace și lumină.

Dacă se poate reproșa guvernelor, că n'au avut grijă să se ocupe de chestia agrară, nu se poate tăgădui, însă, că, în ultimul deceniu, mai ales, totul a fost făcut pentru ca lumina să resbată și în sate prin învățătură și prin biserică.

Și nici odată ca acum n'a fost nevoe de mai multă lumină. Să se lumineze oamenii, că dreptatea nu se cîștigă prin violențe și că rezboiul între frați n'a dus nici odată la învingere.

Conferința de ieri a fost dar bine venită și dorim ca acei cari au participat la dînsa și au făcut schimb de vederi cu oamenii de la tîrg, să meargă la vetrele lor însuflețiți de dorul de a propăvădui binele și pacea între cei resvrătiți.

In timpul în care la școala „Asachi" se dădeau aceste sfaturi inimoase, proprietarii de moșii din Iași și unii aflători aci, discutau asupra situațiunei.

Fireşte, situaţia lor este alarmantă din toate punctele de vedere şi proprietarii au de ce fi îngrijaţi.

Curţile şi hambarele au fost devastate, vitele au rămas pe drumuri şi proprietăţile sunt pustii: proprietari şi arendaşi s'au refugiat în tîrguri.

Intre acestea primă-vara stă la uşă şi vine vremea plugului. Ce va fi mîine, cînd va trebui să înceapă lucrul?

Impresiunea în această privinţă este dureroasă: se crede că atunci revoltele vor isbucni şi cu mai mare furie încă.

Toate aceste grave preocupări au determinat întrunirea proprietarilor, cari au hotărît ca, mai înainte de toate, să arăte Suveranului grava situaţie ce-a decurs pentru ei în urma resvrătirilor.

Cele două consfătuiri de ieri au invederat dar grozăvia crizei prin care Ţara trece actualminte.

O INDRASNEALA

Patriotul a luat drept la inimă o durere nouă: alegerea de la clubul conservator din Iaşi.

Se ştie că la adunarea generală de Duminica trecută, 303 membri ai clubului au votat pe d. Take Ionescu de preşedinte activ şi pe d. A. A. Bădărău de vice-preşedinte al acestui club.

Aceste alegeri par a nu fi pe placul ziarului citat, care se ocupă mereu de ele criticîndu-le şi dînd lecţiuni de bunăcuviinţă membrilor clubului, ca şi cum acest *Patriot* ar exista pentru conservatorii din Iaşi sau ar fi aşa de naivi ca să primească lecţiuni de la traficanţii cu locurile virane de pe şoseaua Kisileff!

Este o îndrăzneală fără pereche, ca un ziar care se intitulează conservator, să critice alegerea făcută în cea mai ilustră podoabă a partidului conservator şi pe acea făcută în persoana d-lui A. Bădărău, ilustrul nostru fruntaş, care nu convine Ştefan Ilieştilor, Romanilor şi Pascalilor din Partid!

Este pur şi simplu o obrăznicie, căreia noi, care ne cunoaştem prinţuşorii, nu-i dăm, de almintreli, nici o importanţă.

Trebuia oare clubul conservator de la Iaşi să fi cerut ţidulă de la *Patriotul* şi să fi primit poruncă pentru alegerea, ca preşedinte a lui domnu Rachtivan şi ca vice-president a altui ilustru?

Dar de cînd, mă rog, asemenea alegeri, cari trebuesc să fie expresiunea cinstită a partizanilor, de cînd se fac ele cu poruncă şi prin voinţa altuia de cît prin acea proprie a clubistului?

Şi cine îndrăzneşte să spună, că d. T. Ionescu nu poate fi president al clubului din Iaşi, fiind-că n'a obţinut, în prealabil, o batalama prevăzută cu prea luminata parafă a d-lui Ştefan Iliescu?

Işi inchipui oare *Patriotul* că clubul conservator de la Iaşi, un club care face mare cinste partidului, se află pus sub consiliu judiciar şi că n'are voie să se manifesteze de cît prin alţii?

Să-şi caute dar de Kissefilism prea onoratul ziar şi să nu se amestece unde nu-i fierbe oala.

D. A. D. Xenopol la M. S. Regele

Domnul A. D. Xenopol a cerut Majestăţei sale Regelui o audienţă urgentă şi a plecat la Bucureşti, pentru a supune Majestăţei Sale, Apelul ce trebue adresat tuturor proprietarilor ca să se facă arbitri între săteni şi arendaşi.

D-l Xenopol crede că nu gloanţele, nicĭ focuri de puştĭ le trebuesc sătenilor obijduiţĭ, ci vorbe bune şi sprijin, nu numai din partea arendaşilor, ci şi din partea proprietarilor care ei, cei dintăiu, trebue să se îngrijească de soarta locuitorilor de pe moşiile lor. Eĭ trebue să restabilească increderea între sătenĭ şi arendaşiĭ discreditaţĭ prin sîngeroasele dar indreptăţitele rescoale indreptate nu numaĭ in contra evreilor, dar şi in contra marilor proprietarĭ care-şĭ ingrijesc moşiile.

Starea de lucruri trebue imediat vindecată, căcĭ altfel intărzierea inceputuluĭ plugărieĭ e o mare nenorocire pentru ţara intreagă.

Sătenii nu vor avea hrana: flămînzi vor năvăli asupra oraşelor. Arendaşii şi proprietarii lipsiţi de credit şi de veniturile moşiilor nu vor plăti cîştiurile. Proprietăţile vor inceta plăţile fonciare. Comerţul intreg va stagna iar ţara discreditată va fi adusă la faliment.

Nu regele, nu guvernul poate da deslegarea, nu sfaturile nici gloanţele stăpănitorilor, nici legile cu intărzierea trebuitoare aplicărei lor ne vor sta in grabă de folos, **ci numai proprietarii ei insuşi prin grabnica lor iniţiativă,**

OAMENI ŞI LUCRURI

Vînt de primăvară...

Astăzi dimineaţă— prima căutătură pe fereastră mi-a înseninat sufletul. Pentru intăia dată, după atîtea luni de zile— infinit de lungi par'că!— un vînt dulce, lin, căldicel, uşor ca o sărutare, mi-a atins obrazul, iar aierul dinspre grădiniţă părea că aduce prevestirea unei apropiate reînvieri: redeşteptarea florilor, reînoirea firii, trezirea primăverii într'un cuvînt.

Ce lungă şi îngrozitoare iarnă!

De cîte ori, cu imaginaţia zburdalnică, n'am urmat pe acei puţini fericiţi care-şi pot îngădui luxul de a petrece zilele apăsătoare de iarnă grea colo în depărtări, sub graţia soarelui binefăcător, în farmecul cerului de azur, pe marginea mărei care oglindeşte în reflexul ei ospitalierii chiparoşi, nemuritorii brazi, gingaşii portocali, mirositorii eucalipţi şi mandarini, —în taina parcurilor a căror umbră însăşi e caldă şi dulce fiind făcută de braţele palmierilor şi îmbălsămată de trandafiri, de mimose, de micsande şi zambile.

Călătoream cu gîndul, cu dorul, cu sufletul, dar rămăneam pe loc, ascultînd cîntecul aceluiaşi ger arzător şi fluerul aceloraşi viscole biciuitoare.

.... Dar iată că astă-zi îmi intră pe fereastră adierea unui vînticel cald şi gingaş,—vînt de primăvară. Din nou şi pe neaşteptate—cînd ieri de abia nourii îşi cerneau fulgii de omăt în aer—s'a făptuit acea misterioasă şi adîncă preschimbare: ea se face doară într'o singură clipă prin una din acele miraculoase inspirări ale firei în urma căruia se umple întreg văzduhul de lumină, de căldură şi de miros.

Zapada piere repede şi în locul ei va răsări iarba deasupra ţarinei umede. Cîmpul se va imbrăca, grădinele vor înflori: vor veni dintru'ntăiu viorelele şi ghioceii; un pas apoi—şi va veni albastrul liliacului, albul sălciei şi al salcîmului. Oraşele vor redobîndi mişcarea şi căldura, satele vor relua rîsul şi voioşiea, va reveni viaţa în tîrguri, horele în cîrnguri; pacea între oameni, liniştea în ţară. Boarea primăvaratică şi dulce înfiripează gîndul şi redeschide ochilor priveliştele încîntătoare odată cu speranţele belşugului şi mulţumirei. Vîntul de primăveră va umplea spaţiul de parfumuri şi va stinge ca prin vrajă duşmănosul vifor care ieri încă aducea dinspre cîmpii ecouri de pustiire, reflexele limbilor de foc şi miros de sînge..

Rodion

Poezie şi proză

De vorbă cu d. Ronetti Roman—Buni şi răi—Cine exploatează?—Anecdote din „revoluţie"—Ţăranii şi justiţia — Un erou—Din anii robiei.

Intr'un colţ al sălii de redacţie, — în timp ce sub dictarea telefonică se aştern pe hîrtie şiruri lungi de ştiri alarmante, schimb cîteva reflecţii asupra întîmplărilor la ordinea zilei cu d. Ronetti Roman.

Nu mi se pare nimic ciudat în faptul că autorul lui „Radu" şi al lui „Manasse" e de profesiune agricultor—sau *arendaş* ca să întrebuinţăm expresia urită şi de actualitate. E o profesiune care permite ca nici o alta să-ţi cheltueşti inteligenţa şi pasiunea şi în acelaş timp să-ţi saturi privirile şi sufletul de cele mai bogate şi variate impresiuni, să-ţi întrebuinţezi întreg capitalul de experienţe, de pricepere, de observaţii, — e, în sfîrşit, ocupaţia cea mai fecundă în emoţiuni, în probleme, în speranţe, în subiecte de meditări filosofice ca şi în studii umane.

Dl. Ronetti Roman e desigur unul din aceia cari iubesc şi cunosc pămîntul, care-i ştiu toate tainele şi toanele—şi d-sa cunoaşte fără îndoială şi pe ţăran.

De decenii locueşte numai în mijlocul satelor, trăeşte în tovărăşia sătenilor şi de aceia reflecţiile d-sale ne pot interesa şi instrui mult pe noi ceştialalţi care cunoaştem oamenii şi lucrurile de pe la ţară din... cărţi, din ziare, din statistici, date, cifre şi poezie.

Dl. Roman e nemulţumit de acea ce numeşte d-sa „sentimentalism" în asemenea triste împrejurări şi, vorbind, îmi schiţează în cîte-va minute un suggestiv tablou al vertiginoaselor schimbări petrecute în ultimele decenii în sufletul şi viaţa săteanului romîn proces complect de imprejurări care l'au prefăcut pe acesta, după plastica expresie a scriitorului „în proprietar cu suflet de clacaş".

*

Ascultînd cuvîntul domol dar pătrunzător şi urmărind privirea atît de inteligentă a poetului — mă prinde în adevăr îndoiala... Noi, în genere, suntem crescuţi în reflexul teoriilor superficiale şi în sentimentalismul democratic — fără însă să fi aprofundat condiţiile de traiu şi de muncă, bogate în anomalii, în ciudăţenii; viaţa mult viţioasă şi sufletul înrăutăţit prin ignoranţă şi excese, ale ţăranului naiv. Privind în el exclusiv pe victimă şi nu pe om, îi exagerăm poate suferinţele isvorite din neajunsurile sociale şi căutăm numai aiurea pe cei vinovaţi pentru a-i înfiera; găsim fără greutate soluţii pripite şi suntem gata a erta tot răul sau excesul ce ar săvîrşi în contra orăşanului. Este însă acesta cel din urmă şi cel mai curat adevăr? Este el şi numai el de deplîns, mai cu seamă în momentul de faţă? Cine ştie?

*

Cine urmăreşte de aproape şi în cele mai mici amănunţimi întîmplările la ordinea zilei ar putea culege volume de anecdote, nenumărate subiecte de vodeviluri, cele mai hazlii peripeţii în mijlocul dramaticelor şi sîngeroaselor răscoale ţărăneşti. Nu puţin îl vor surprinde atunci fapte de imoralitate şi brutalitate, intenţiuni de jaf, nevrednice de o adevărată epocă revoluţionară în care noi să putem cânta frumosul, în care să admirăm spontaneitatea, în care să slăvim poezia.

In primul loc sunt prădăciunile. Dacă pînă la un punct răscoala comportă distrugerea, — excesele propriu zise — ea nu scuză hoţia, însuşirea bunului străin precum, e sigur astăzi, au făcut în multe părţi eroii răscoalelor. Cu atât mai mult că aceste jefuiri se făceau pe seama unor oameni absolut săraci şi adeseori de către ţăranii cari n'aveau scuza mizeriei.

E stabilit lucru că la excese au luat parte mulţi locuitori cuprinşi ori chiar avuţi ai satelor, numai din spirit din imitaţie, din pornire deplorabilă către abuz ori din dor de răzbunare a te miri ce nemulţumiri meschine.

Intr'unul din tîrguşoarele devastate în judeţul Iaşi, unul din eroii răscoalei—„a Săndulesei", îmi pare—s'a învoit cu un cîrciumar evreu să-l apere da vandalism pentru suma de 140 franci. In adevăr negustorul fu cruţat de furia...artificială a devastatorilor. Tot acest „revoltat" se pusese în fruntea grupului care a ţinut înhis o zi întreagă pe un domn procuror de la Iaşi. Şi omul dreptăţii venise doar spre folosul lor. Intr'o altă localitate obştia locuitorilor după ce ceru şi obţinu de la cîrciumar un... buhaiu, îl sili să încheie cu dânşii un contract în regulă, stabilind pentru viitor: 50 bani preţul

litrului de vin, 1 franc—al litrului de rachiu și așa mai departe. Apoi, ca preste tot, se bău „adalmașul“ și „revoluția“ încetă.

*

Dar e prea timpuriu încă pentru a scrie istoria și...anecdota actualilor rescoale. Satele și tîrgurile ard încă și urmările bune sunt încă prea departe: Să lăsăm vremea să mai treacă peste împrejurările de acum—și vom vedea întrucît rezmerița de azi a realizat speranțele massei de a se dezrobi economicește de condițiile grele de traiu și de muncă.

Iar fiind că e vorba de dezrobire—voiu încheia această cronică reproducînd o scrisoare adresată unui amic și colaborator al ziarului de către un stimat doctor dintr'un oraș moldovenesc:

„Mai zilele trecute s'a prezentat la mine un țigan bătrîn, de 84 de ani, o adevărată figură biblică, cerîndu-mi o consultație, ca să-l vindec de „răpăceală de inemă“. Dîndu-i o rețetă, m'a întrebat dacă poate lua doctoriile în zi de sec sau de fruct și dacă poate trece *răpele și apele* (1). I-am zis că da.

Răspunsurile acestui țigan atît de originale și chibzuite mi-au deșteptat curiozitatea să cercetez puțin trecutul vieței lui. Țiganul îmi istorisi atunci că a fost rob la Alecu Sturza Bărlădeanu. Țiganul era pe atuncea flăcău și avea sub conducerea sa încă 24 țigani care nu erau întrebuințați decît la *bătaia apei*.

Nu înțălegeam în ce constă această funcție și atunci Todes Tontoleauu—acestă e numele țiganului—îmi povesti că pe lîngă curtea boerească cîntau broaștele în heleșteucă iar prin cîntecul lor stricau somnul boerului. Pentru a face liniște, țiganul și cei 24 ai lui, înarmați cu cîte o prăjină încunjurau heleșteuca și plesniau apa, iar broaștelor speriate le pierea pofta de cântec. Aceasta se făcea până la cîntatul întâiu al cucoșului.

—Și cît vă plătea boerul?

Țiganul îmi explică atunci că robii nu se plătiau, nici nu li se dedea hrană, ci trăiau ca pasările Cerului. Bună oară de-i se făcea foame lui Tontoleanu ridica coasta pe corhană, se afunda în tufărișul de măcieș și porumbrele, se punea pe brânci prindea o capră de a locuitorilor, o legă de mărăcini și-i sugea laptele...

. . . . . .

E în adevăr un tablou ca din vremi patriarhale,—vremi în care „boerii“ gustau o viață de paradis cu robi la scară, cu moșii nesfârșite, ieftine,—lasate apoi urmașilor cari n'au putut nici moșteni robii, nici păstra întinderile vaste de pământ...

Vremile se schimbă!

As.

(1). După o veche cradință trecerea răpelor și apelor tăia puterea farmecelor.

N. Red.

Litere-Științe-Arte

Se zice că s'au făcut demersuri pentru a nu se mai juca la tentru piesa auunțată de d. M. Pella: *Deputatul țărănimei*. Se consideră în unele cercuri mai primejdioasă chiar de cît *Manasse*.

*

In schimb n'a făcut nici o intervenție contra „Manevrelor de toamnă“ la care și-a dat întîlnire pentru seara de 10 Martie, lumea civilă și militară. E beneficiul d-nei Atena Georgescu și aceasta e cea mai atrăgătoare reclamă.

*

Iașanii sunt nerăbdători de a revepea pe d-ra *Nora Marinescu*, care în atîtea dăți a dilecțat publicul iașan cu delicioasele operete ale repertoriului său. Opereta anunțata pentru reîntrarea d-sale în repertoriul de...retragere este „Un căpitan în fuste“.

*

Intre autor și critic, Emanuel Arene, criticul teatral al ziarului Figaro și Adolf Brisson, cronicarul teatral al ziarul Temps, au avut eri un duel, în care ambii au fost grav răniți.

Cauza duelului a fost o scrisoare insultătoare, scrisă de Arene lui Brisson, pentru că acesta a scris o critică nefavorabiă asupra bucății sale jucate la teatrul „Réjane“.

*

„Progresele Psihiatriei și raporturile ei cu Medicina și Știința“ este titlul unei broșuri de 36 pagini și coprinzînd lecțiunea de deschidere a D-lui Dr. *P. Zosin* docent pentru clinica nervoasă și mintală pe lîngă facultatea de medicină din Iași.

E o lucrare erudită ce va interesa pe specialiști.

STRUNA ZILEI

CHIP ȘI FAPTĂ

La Podul-Jloaie devastările au fost ajutate de o bandă de țigani; la Botoșani ele au începnt în mahalaua Țigănimei.

Ei la jaf sunt cei mai bravi
Unul e cît șapte,—
Țiganii doar se potrivesc
Cu așa de *negre* fapte...

Informații

Rămășițele mortuare ale regretatului V. Vlădoianu au fost aduse ieri în Capitala.

Inmormîntarea va avea loc Sîmbătă ora 3, în cavoul familiei de la cimitirulȘtirbei-Vadă.

—

La Cameră începe astă-zi discuțiunea generală a budgetului.

—

Au fost mobilizate următoarele regimente: Dîmbovița No, 22, Argeș No. 4, și regimentul 3 calarași din București,

Toate aceste regimente au plecat iert sara la Moldova și anume la Bacău și la Vaslui.

Tot-o-dată au primit ordin de mobilizare regimentele: Teleorman No. 20, Vlașca No. 5. Dolj No. 1 și Calafat No. 31.

Aceste de pe urmă 2 regimente au plecat la Moldova.

—

Se pare că s'a luat hotărîrea d'a nu se mai distribui ziare la țară.

Nu mai discutăm legalitatea acestei măsuri. Dar credem că dînsa va avea de efect d'a provoca neliniștea, turburarea, agitatiunev cea mai mare la sate. Este a spune țăranilor că ceva anormal, extraordinar se petrece Este a lăsa cîmp liber tuturor șoptelor, tuturor închipuirilor, tuturor bănuelilor. Este a atîța curiositatea țăranilor și a-i chema la orașe ca să vază ce se petrece.

Tăcerea și întunerecul nu sunt mijloacele cele mai bune pentru a produce liniștea și încrederea în spiritul oamenilor,

—

Examenul de practică pedagogică se ține mîine Vineri 9 Martie la școala primară de fete „Principesa Maria“ de sub direcțiunea d-nei Elisa Conta.

Vom publica rezultatul la vreme. Seria VII de învățători vor fi chemați la Iași pentru ziua de Marți 13 Martie a. c. orele 9 a. m.

—

La proba I-a orală „conferinți“ ce s'a ținut eri 7 Mart cu seria VI-a a învățătorilor pentru examenul de înaintare pe loc, rezultatul a fost acesta: Din 16 chemați s'au prezentat 15; din cari au reușit următorii 14: Dimitriu Ion (Roman), Dimitrescu Sava (R.-Sarat), Dimitriu Elena (Roman), Dăscălescu P. (Roman), Dimitrescu Ioan (Tecuciu), Drăgoi Elena (Botoșani), Dimitriu Maria (Botoșani), Florian Elvira (Iași), Făniță Ioan (Bacău), Filon Natalia (Fălciu), Filon Stefan (Fălciu), Fotachi Costachi (Putna), Georgescu I. Gh. (Iași), Ghiorghian Petru (Suceava).

—

In ședința de ieri a consiliului superior al armatei s'a hotărît sporirea soldei serjenților reangajați.

Vor primi în plus cîte 40 lei lunar serjenții reangajați pentru prima oră și 70 lei celor reangajați pentru a doua oră.

—

Voința Națională *face caz patriotic din faptul că, în toiul neliniștilor clubul conservator din Iași a îndrăznit să-și aleagă un president și un vice-prisident*

Ar crede cine-va, citind „protestul“ Voinței, *că asemenea alegeri se fac cu foc bengal, cu taraf de lăutari și cu banchete, lucruri nepermise în împrejurările prin care trecem.* Voința Națională *să vadă mai bine ce se petrece la liberali: în toiul revoltelor d. Brătianu crede nimerit să plece din țară; d. Ferechide crede interesant să interpeleze într'o chestie deplasată și d. Sturza să facă infame personalități.*

Astea am avut de respuns la infamiile tipărite cu litere negre—adică țigănești—în numărul de astă-zi al cerceafului pe care d, I. Nadejde prea îl murdărește,

—

Apel către dascalii școalelor rurale ca să formeze liga de pacificare

Scumpii mei Colegi,

Iubita noastră țară e cuprinsă de o boală socială cu simptome foarte alarmante.

Voi, care sunteți in contact zilnic cu țărănimea, îi cunoașteți mai bine de cît ori care păsurile, apucăturile și pornirele.

Voi aveți capacitatea, liniștea sufletească și autoritatea morală cu care puteți să exercitați asupra ei influența noastră personală.

Tot voi, santinele neadormite, prin tactul și strategie profesională sunteți chemați să formați liga de pacificare a țărănimei.

Aveți ocaziunea cea mai frumoasă din vieață de a vă pune la încercare aptitudinele voastre.

Veți fi binecuvîntați de Dumnezeu și resplătiți și de oameni.

Veniți în ligă cu gîndul drept că drepturile nu sunt de cît fructul datoriilor conștiincios împlinite.

Atunci asupra noastră se va pogorî acel Duh sfînt cu care veți convinge țărănimea că înainte de toate trebue să se restabilească ordinea la țară și numai după aceasta i se poate da aceea ce reclamă.

Gândiți-vă că inacțiunea sau reaua noastră voință va aduce vărsare de sînge, cari va cădea asupra noastră și a copiilor noștri.

Gândiți-vă la criza în producție și circulație ale căre urmări le veți simți tot voi maî întâi, tocmai în momentul cînd așteptați înbunătățirea stărei noastre materiale,

E momentul să arătați că meritați.

De aceea voi toți dascali ai școalei rurale să formați o ligă de pacificare.

Dumnezeu ajută, căci El dă curaj și izbîndă.

Ioan D. Dimitriu, Institutor, Iași.

—

Se știe că artistul Penel a avut cel d'intâi fericita idee de a reduce prețurile la jumătate, pentru representațiile date în beneficiu, realizînd cel mai frumos cîștig cu piesa „Coralie & Comp.“

Acum pentru închiderea sesonului de beneficii, în seara de Sîmbătă 17 Martie Penel cu parte dintre colegii sei, între care este destul să cităm pe excelenta artistă D-na A. Pruteanu, va da ultima representație cu prețurile pe jumătate. Se va juca nostima și curioasa comedie „*Niobé*“ vis caraghios în 3 acte.

La această hazlie piesă pot asista și domnișoarele; biletele la agenția Thalia-Maximovici.

—

Consiliul technic superior a aprobat, fără modificări, proectul iluminatului electric al orașului Botoșani, proect întocmit de către dl. D. A. Pastia, Inginer electrician, diplomat al Facultății Technice din Liège și actualminte șeful atelierelor școalei superioare de meserii din localitate.

In urma acestei aprobări, consiliul comunal din Botoșani a însărcinat pe dl. Inginer Pastia și cu conducerea lucrărilor, care după deviz se rîdică la suma de 793,000 lei.

Alegerea făcută în persoana d-lui Pastia este foarte nimerită, de oarece d-sa a condus și lucrările de instalație a iluminatului electric dln Bîrlad, a căruia reușită este cît se poate de satisfăcătoare.

De sigur e un fapt îmbucurător acesta că inginerii romîni au început să fie întrebuințați la marile lucrări ale țărei noastre, producîndu-se prin aceasta pe lîngă reducerea imensului bir ce-l plătim în acest scop străinătății, și rîdicarea lor morală și materială.

—

D. P. P. Carp, care se afla ieri la Țibănești a plecat seara la București chemat telegrafic.

D, Savel Manu, noul prefect al județului Iași, și-a luat postul in primire, astăzi la ora 3,

—

D. G. Lascar s'a întors astă-zi în oraș.

D. doctor Dragomir Hurmuzescu, secretarul general al ministrului de intrucțiune, s'a întors la București.

—

D. Petre Sfetescu, secretarul general al al ministerului internelor, soseste astă-zi la orele 6 în Iași.

D. Sfetescu, care are misiunea de a studia situațiunea în localitate, din punct de vedere al rescoalelor, va sta mai multe zile în Iași.

—

La secția de notariat a tribunalului Iași s'au autentificat și transcris astă-zi contractele întervenite între comună, inginerul I. B. Cantacuzino și d. Tancred Mihăilescu, cari vor conduce și supraveghia lucrările de apă și de canalizare.

—

D-lui doctor Buicliu, medicul primar al orașului i s'a acordat un congediu de o lună, la care dată d-sa va trece la pensiune.

D. doctor V. Imerwohl va suplini locul de medic primar și de medic al dispărțirei I.

—

Camera da punere sub acuzare a admis azi apelul d-lui N. I. Rosenblum și l'a pus în libertate.

—

Odiseia unui arendaș

Asupra condițiunilor în care Milionarul Spiru Topale a scapat de urmărirea sătenilor ni se comunecă următoarele:

Urmărit de săteni Topali, împreună cu soția sa, de origină olandeză, au reușit să se refugieze în satul Chitoc, de unde au pornit cu sania spre stația Vaslui.

Pentru a ajunge aci Topali a trebuit sa treacă rîul Bîrlad, dar în timpul traversărei gheața s'a rupt și ast-fel, a căzut cu sania în apă.

Cu mare greutate a scapat cu viață și a ajuns spre dimineață la Vaslui, de unde cu soția sa, în halul în care erau, au plecat la București.

—

Domnii Stern și Bercovici, arendașii moșiei Vlădeni, ale căror mandate de arestare au fost confirmate ieri de camera de punere sub acuzare, au făcut recurs la înalta Curte de casațiune.

—

D. Lascar Antoniu a depus astă-zi coroana clubului conservator pe sicriul regretatului Vasile Vlădoianu.

La înmormîntarea de mîine vor participa toți senatorii și deputații de Iași, aflători în București.

—

Ministerul școalelor a luat dispoziția ca toate conferințele ce se țin la cercurile culturale precum și șezătoarele din Moldova să fie suspendate.

Din partea d-lui M. B. Cantacuzin primim rîndurile ce urmează:

Domnule Redactor,

Aflând că în numărul de ieri al «Opiniei» s'ar fi publicat informațiunea că a-și fi participat la o întrunire a marilor proprietari și arendași cu scop de a adresa o petiție Regelui.

Și fiind că nici de fapt și nici prin gând, n'am pasticipat la o asemine întrunire. Vă rog ca în interesul strictului adevăr, să bine voiți a desminți această informație, în cît mă privește pe mine.

Primiți asigurarea destinsei mele considerațiuni.

M. B. Cantacuzin

Iași 9 Martie 1907

—

Proectul contra trusturilor a fost alcătuit și încredințat primului ministru, care urmează să ceară asentimentul partidului liberal.

Se fac insistențe pe lîngă d-nul Sturdza, pentru ca acesta să nu dea nici un răspuns înainte de a se înțălege cu Ionel Brătianu, care a fost chemat în acest scop din străinătate.

—

La încăerarea de ieri din Blăgești, jud. Bacău, proprietatea Sf. Spiridon, au luat parte țărani din 3 sate.

Colonelul, care conducea cei 600 soldați, a fost lovit cu un ciomag în cap.

Dintre țărani 5 au fost împușcați, 5 grav și 30 ușor răniți.

—

Ministerul de interne face cunoscut prefecturei că: după art. 7 și 2 din constituție poate fi scutit de stagiul de 10 ani cei care cerând a fi înpământeniți vor proba că sunt născuți din părinți stabiliți în țară și că nici el niei părinții lui n'au fost sub vre-o protecție străină.

Ministrul cere ca aceste probe să fie cât se poate de lămurite și complecte.

—

Cu părerea de rău anunțăm încetarea din viață a concetățeanului nostru *Grigore Roiu* fost prezident de tribunal și avocat al statului.

Inmormîntarea va avea loc Duminică, 10 Mart, ora 2 p. m. Adresăm condoleanțe îndureratei familii.

—

Toți agenții de control de la fabricile de spirt din Moldova au primit ordin de la ministerul finanțelor, ca, până la altă dispoziție, să nu elibereze nici o cantitate, cît de mică, de spirt sau de rachiu, cărciumarilor de prin comunele rurale.

DIVERSE

— Ministerul de interne a validat alegerea consiliului comunal din Cotnari respingînd contestația.

— S'apermis întrarea în țară prin punctul Galați a 20 de lucrători de vie sârbi adași da d Const. Chirilă pentru via ce are în comuna Tomești din acest județ.

— S'a autorizat intrarea în țară a 80 de muncitori agricoli, prin punctul Mihaileni adași de Vasile Gheorghiu proprietarul moșiei Cucuteni. Ei vor fi scutiți și de viza consulară.

— Printre vitele Iocuitorilor Mihai a Ilenei și Gheorghe Dumbrăvei din Rediu lui Tatar s'a declarat epizotia de febră aftoasă.

— Ministrul de Interne a cerut urmărirea și prinderea lui Nicolae Hristea supus otoman, care urmînd a fi isgonit a dispărut în Stația Mogoșești de sub paza escortei.

— Ministrul lucrărilor publice a aprobat serviciului tecnic de a executa pe cale de regie în sumă de 570 lei un pod peste pârîul Văleni în Comuna Belcești. Suma va fi depusă d-lui inginer șef.

— Perceptorul Petru Hermeziu perzând ordonanța de plată No. 173 din 23 Ianuar o declară nulă.

FOIȚA ZIARULUI „OPINIA“

65

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCȚIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

Doctorul cu toate acestea, vedea lucrurile sub un aspect mai puțin sambru. Cu toate acestea nu îndrăzni din delicateță, să pue întrebări d-nei Marion.

El presimțea un mister care există între mama lui Maxim și d. Pernelin.

Așteapta să fie inițiat.

După cîte-va momente de drum prin culoarele palatului de justiție, d-na Marion oprind pe tovarușul ei, se opri în loc.

Ea ea era palidă și tremură ca și cum ar fi fost cuprinsă de un acces de friguri.

Doctorul o privi neliniștit.

— Ce aveți d-nă?

— Nimic. Emoția. Am ajuns?

Da, această ușă e acea care dă în cabinetul d-lui Perneliu.

— Mulțumesc.

— Veniți, zise d-rul.

D-na Marion rămase nemișcată, reflectînd.

Apoi ea puse mîna pe brațul d-rului Duchâtel, zicîndu-i:

— Un moment. Crezi că ne-ar fi ușor să fim primiți de d. Pernelin?

— Dar... răspunse d-rul.

—Ași putea să mă presint singură, pentru a vedea pe magistrat, sau e nevoie că să fiu procedată de d-ta?

Doctorul înțălese.

D-na Marion voia să vadă singură pe Jude.

Respectînd aceste scrupule de femee, el răspunse:

— Ajunge d-nă, să vă presentați, pentru a fi primită.

Cu toate acestea, dacă vre-o dificultate vă împedică de a ajunge pînă la d. Pernelin, atunci voi întrebuința influența mea spre a aplana acea dificultate.

Vă aștept aici pe bancă.

Du-te d-nă și facă cerul ca să răușești în misiunea ce ai luat.

Fără a răspunde, plecînd capul, d na Marion se dirijă către cabinetul judecătorului. D. Duchâtel, urmărea cu privirea pe d-na Marion. El nu înțălese nimic din această liniște atît de opusă agitației de odinioară a d-nei Marion. El nu putea înțălege că această mamă, va revedea după 20 de ani, pe amantul adorat, pe tatăl fiului său.

El nu vedea ce era factice în acest calm, și nu bănuia quantumul de energie cerut de pastrarea lui.

In momentul intrării sale, d-na Marion lăsă să cadă pe figura sa voalul foarte des. Trăsăturile sale erau cu chipul acesta aproape ascunse; inima i se bătea, de parcă ar fi vroit să-i spargă pieptul, în momentul în care trebuia să pășească pragul cabinetului și ast-fel intră în camera în camera magistratului.

Era în adevăr primul pas pe care-l făcea pentru a vedea pe a mantul său.

Aprodul întreabă de numele ei.

Spuneți d-lui judncător că viu să aduc o mărturie importaută în afacerea Maxim.

Și în timp ce ușierul plecă, ea așteaptă, nemișcată, în mijlocul odăei.

Atitudinea ei părea calma, nimic nu trăda furtuna care clocotea în pieptul ei.

In această scurtă vreme, i se păru că leșină de cîte-va ori și cu toate acestea, nici unul din cei ce o înconjurau, n'ar fi putut bănui emoția teribelă ce o cuprinse.

Nimeni n'ar fi putut bănui, că această femee atît de liniștită în aparență, nemișcată în mijlocul camerei, va apărea în fața judelui de instrucție spre a evoca un întreg trecut teribil.

In cursul unei minute, d-na Marion revăzu întregul ei trecut de 20 de ani, întreaga ăa existență strecurată în acest timp.

Tablourile se succedeau cu repeziciunea fulgerului și cu toate acestea erau precis desemnate, pînă în cele mai mici detalii.

Aici, în picioare, ca o statue, ea revăzu, ca într'un vis de aur întreaga sa tinerețe trecută.

Strada Petit-Saint-Jean, vechia prăvălioară a lui tata Marion. Și acest om tînăr așa de frumos, așa de timid la început, care venea să privească în interiorul magagaziei. Apoi d-na Marion, cu ochii vesaiu fix deschiși observa Ln alt tablou ea era la Aix.

El, junele substitut, era la picioarele ei, ea încojura cu mînele ei gîtul adoratului său amant, atragea pe Georges la ea; și buzele lor se apropiau.

O lacrimă curgea încet pe fața d-nei Marion; ea n'o simțea.

(Va urma)

Situaţia devine tot mai îngrijitoare

Răscoalele se întind mereu.—Enervarea de la Iaşi.—In judeţ.—Situaţia în judeţele Dorohoi şi Botoşani.—Turburările din Vaslui.—Judeţul prada devastatorilor.—Ororile din Negreşti.—Codăeşti şi Răducăneni devastate.—Jaful de la Hancea: 200,000 lei furaţi.—Al. Cantacuzino-Paşcanu scapat prin minune.—Proprietatea d-lui Leon Bogdan ameninţată.—Nenorocirea devine tot mai mare.

Pare că anarhia a pus stăpânire pe această nenorocită parte a ţărei. De pretutindenea vin ştiri rele, fie ce moment aduce o altă nenorocire, or încotro te întorci nu auzi de cât avut distrus, case devastate, jaful şi prada tronînd atot puternice.

Ce va fi? Incotro mergem? Ce sfîrşit vor lua toate acestea? Ce va aduce ziua de mîine?

Nimene nu ştie, dar fiecare simte povara momentelor grele prin care trecem şi a catastrofei ce vine, tot mai mare, tot mai puternică, ameninţînd să distrugă totul.

In Iaşi spiritele păreau pe ziua de ieri ceva mai liniştite, dar spre seara şi astăzi dimineaţă enervarea a cuprins din nou pe toţi. Aceasta pe de o parte în urma ştirilor rele sosite şi pe de altă parte din cauză că pescuitorii în apă turbure, au început din nou agitaţie şi prepară o întrunire publică pentru Duminecă.

Din judeţ nu se semnalează ce-i dreptul nici o nouă turburare, dar sătenii persistă în pretenţiunele lor şi continuă a avea dese consfătuiri.

*

Resţoolele din Judeţul Vaslui

Focul se întinde. Distrugerea Negreştilor. Spre Glodeni şi Codăeşti. La Buhăeşti. Maltratarea lui Solomon Zalman. Incendiul la Fereşti. La Chioaia şi Frănciuci. Asasinarea proprietarului Steiner.

Primim de la corespondentul nostru din Vaslui numeroase detalii cu privire la groaznicele devastări din judeţ. Reflecţiile sunt de prisos şi comentariile prea dureroase ca să mai însoţim povestirea faptelor cu argumentări şi explicaţiuni. E o pagină mai mult—şi una din cele mai dureroase la dosarul voluminos al tragicelor evenimente. Urmăm pe corespondentul nostru—în descrierea întîmplărilor de eri noapte.

Bandele de ţerani de prin comunele, *Căzăneşti, Parpaniţa* şi *Glodeni* abătindu-se ieri asupra tîrguşorului **Negreşti** au distrus absolut toate casele evreeşti nelăsînd în picioare de cît casele proprietăţii (d. Stoicescu) Oficiul poştal, Primăria, Şcoala şi puţine case ale romînilor.

Pe arendaşul doamnei Răşcanu, Nacht, *găsindu-l aascuns într'o pivniţă l'au bătut aşa de crunt că a fost internat în spital* **iar o evreică a decedat tot la spital în urma rănilor primite de la devastatori**. Din prăvăliile lui Ax spiţer şi Merovici după ce au spart geamurile şi dărîmat zidurile au aruncat marfa în stradă în noroiu, iar din clădiri n'a remas piatră peste piatră.

La curtea arendaşului Verona către care s'au îndreptat devastatorii găsind pe administratorul Leppa după ce l'au maltratat, i-au distrus geamurile şi întreg mobilierul. *Condicele cancelariei, rufăria şi hainele i-au fost aruncate în curte şi din buzunarul unei haine i-au dispărut şi 1200 lei. Contabilul Cristescu a scapat cu fuga urmărit de terani.*

— De aci bandele s'au îndreptat către moşiile *Glodeni* şi *Căzăneşti* spre a opera la arendaşii Gorgos şi Decusară. In drum însă au fost risipiţi de către două companii din regimentul Rachova 25 care tocmai sosiseră cu trenul la Buhăeşti, iar devastatorii şi-au amînat operaţiile pentru timpul nopţii. De notat că Negreştii ca şi întreg judeţul au fost lipsiţi complect de trupe, şi populaţia s'a apărat cum a putut.

— După o consfătuire încă de alaltăeri—faptele s'au petrecut—ieri. Ţeranii din *Buhăeşti* au hotărît să se întîlnească în gară la ora 1 şi aşa au şi făcut venind în grupe de cîte 2, 3 până ce s'au adunat în număr de vr'o 150, 200 printre care tineri de 18, 20 ani şi apoi au pornit spre casa proprietarului Solomon Zalman (împămîntenit în urma participărei la campania din 77). Acesta avizat din timp şi-a transportat la gară o parte din mobilier şi marfa din prăvălie—căci e şi comerciant împreună cu soţia şi copii le-a expediat la Vaslui. El însă cu un fiu şi un moş au ramas să păzească locuinţa. Ţeranii încep parlamentările şi Zalman învoindu-se la tot ce cereau ei se credea că lucrurile s'au liniştit. Cînd de o dată vre-o cîţi-va —fără motiv—l'au atacat cu ciomege şi mai în urmă toţi au tăbărît asupra lui. L'au bătut sdrobindu-i ţeasta capului şi scăldat în sînge a fost ascuns şi pansat de şeful gărei, iar cei l'alţi doi au scapat cu fuga. Ţeranii mai apoi înarmîndu-se cu pietre au spart geamurile au dărîmat sobele şi după ce n'au mai avut ce devasta aci s'au urcat în deal la casele arendaşului Nacht pe care le-au transformat în ruină.

— Spre sara năvălitorii s'au abătut asupra *Fereştilor*—moşia d-lui Volenti şi arendată lui Wexler. Aci au devastat mai rău ca vandalii, au spart geamurile, au ars condicele şi în urmă au dat foc gospodăriei arzînd complectamente grajdiurile şi cinci cai, mai apoi au pătruns în pivniţi unde dînd peste nişte butoae cu piperment s'au îmbatat zăcînd prin şanţuri.

— De aci s'au îndreptat spre *Chioaia* proprietatea d-nei căpitan Lambrino sora directorului general al C. F. R., arendată tot lui Wexler. Aci însă n'au devastat, ci au băgat groaza şi proprietara s'a refugiat către Iaşi lăsind strajă doi jandarmi.

— Eri la orele 2 ţeranii din Căzăneşti şi Frănciuci într'un potop de năvălitori, cu un sgomot infernal s'au abătut asupra caselor proprietăţei Frănciuci *unde au găsit pe Steiner proprietarul moşiei şi farmacist din Focşani.* Neputîndu-se împaca se vede, căci Steiner era cunoscut ca foarte avar, mulţimea a devenit sălbatecă şi după ce a devastat complectamente întreaga proprietate, *au tăbărît cu ciomegile asapra nenorocitului Steiner bătînr du-l cu o nemai pomenită cruzime.*

Intreg judeţul Vaslui clocoteşte, cu foc şi distrugere, ţăranii resculaţi comunică groaza către Todireşti, Dumeşti, Bârzeşti, Scheueţi, Iazu-Mucului şi Ţibăneşti.

O panică de nedescris domneşte printre populaţia evreiască din sus numitele localităţi. Drumurile sunt pline de fugari, lăsînd totul în plata Domnului spre a-şi salva cel puţin viaţa.

*

In vederea răscoalelor ţărăneşti ministerul de răsboiu a ordonat plecarea în Moldova a regimentelor 3 calaraşi din Capitală, 4 Argeş din Piteşti şi 22 Dâmboviţa din Târgovişte.

S'a mai ordonat mobilizarea regimentelor Dolj No. 1 din Craiova, Vlaşca 5 şi Teleorman 20.

*

Se ştie că la Negreşti, devastările au început alaltăeri noaptea. De două zile, parte din devastatori se căznesc să spargă lada de fier a lui Buium David. Se anunţă că astăzi lada a fost spartă şi conţinutul ei jefuit.

Tot din Negreşti se mai relatează, că în timpul revoltei, inspectorul comunal Ţurcanu şi căp. de infanterie s'au ascuns într'un pod.

Printre persoanele grav rănite, se mai citează numele evreilor: Herşcu Nacht şi Leibiş Wolfstein.

*

Telegrame sosite vestesc că curtea de la marele domeniu Mitoc a fost literalminte devastat.

Casa de fer a arendaşului Kaufman a fost spartă şi s'a luat tot ce să află înăuntru, intre altele şi giuvaericale de mare valoare.

Acelaşi lucru s'a petrecut şi la Dersca, din Dorohoi.

*

Marea fabrică de spirt şi de lichioruri de la Ghidigeni, proprietatea d-lui Chrisoveloni, este în flăcări de astă-zi dimineaţă.

Ţăranii i-au dat foc. Din ordinul primului-ministru pomperii din Bărlad au plecat la Ghidigeni.

*

Ni se scrie din Focşani:

Printre locuitorii satului *Nămoloasa* s'a manifestat eri un început de revoltă contra arendaşului. Locuitorii cer a munci pămîntul cu dijmă dînd proprietarului din 3, una parte.

Parchetul fiind sesizat s'a trimis o companie din reg. 2 Geniu. Sunt la faţa locului inspectorul comunal I. Faur şi majorul Gorgos.

Soseşte vestea că şi locuitorii din din *Mărăşeşti* s'au resculat atît contra administraţiei comunale cît şi contra arendaşului Fischer.

Inspectorul Lăgescu împreună cu Vasiloi cumnatul prefectului Aguleti au fost goniţi din sat fiind că umblau după încasări de abonamente la ziarul „Drapelul" ce de mult nu mai apare.

Instigatorii sunt: Vasiloi, Lăgescu Niţă Vasiliu şi alţi cunoscuţi agitatori antisemiţi.

Prefectul fiind bolnav, a plecat la faţa locului inspectorul Varlam şi o companie din reg. 2 Geniu.

Prefectul Aguletti voind a arata la centru că este sigurul care poate împaca lucrurile în caz de revoltă a telegrafiat Ministerului că un început de revoltă între locuitorii mărginaşi din Focşani a fost potolită graţie măsurilor luate de d-sa. In realitate însă nu a fost nici o mişcare. Totuşi s'a comunicat că pretinşi agitatori sunt d-nii inginer Manug şi Const. Holban.

Şi cu ocazia acestor nenorociri d-sa găseşte prilejul aşi face reclamă

D. inginer Manug în acest scop a formulat o declaraţie d lui procuror prin care arată că prefectul vrînd a-şi face o reclamă, tulbură liniştea în oraş şi în judeţ prin agenţii sei liberali.

Se prevestesc noi rescoale la Adjud, Domneşti-Sascut.

Aceste veşti criculă din sursa agenţiei liberale, cari se fac tari a garanta aceste răscoale, că până Sîmbătă vor avea loc.

*

De la Negreşti, un grup de 1000 de ţarani, s'au îndreptat asupra moşiei Drăguşeni, proprietatea d-nului Aurel Rîşcanu, unde s'au dedat la excese.

Apoi au trecut la Tatomireşti, proprietatea d-lui Neron Lupaşcu.

*

La Negreşti, s'a devastat o parte din curtea proprietarului C. Stoicescu, şi în deosebi locuinţa arendaşului Verona.

*

Pentru a se vedea ce caracter grav înfăţişează tulburările din judeţul Vaslui, vom relata următorul fapt de o gravitate caracteristică.

D. P. Carp se afla eri la moşia sa Ţibăneştii, unde văzînd grava situaţie a lucrurilor, a părăsit localitatea, plecând cu trăsura la Vaslui.

Pe drum D-sa a fost întîmpinat de un numeros grup de ţarani, cu o atitudine foarte agresivă. Doctorul Peride din Vaslui, care se găsea în trăsură cu dl. Carp spune, că a auzit mai multe voci strigînd:

«Pe el băeţi!»

Trăsura a plecat în galop lăsând pe ţarani în urmă.

E de notat, că d. Carp e prea cunoscut în partea locului pentru a se bănui că agresiunea nu se refera chiar la persoana sa.

D. Carp a plecat la Bucureşti.

*

La Ungheni ruşi, au fost prinşi şi apoi predaţi autorităţilor române, doi ţarani români, cari făceau propagandă printre sătenii basarabeni, îndemnându-i să treacă în Moldova, unde li se va da pămînt în belşug.

*

Agenţia română a transmis ziarelor străine următoarea notă privitoare la rescoalele ţărăneşti:

„In urma agitaţiunilor intreprinse in Moldova de Nord, situată in vecinătatea Basarabiei, un număr insemnat de ţărani din imprejurimile Botoşanilor invadară in tîrg şi incepură a devasta case şi prăvălii, intre cari şi acelea aparţinînd marilor comercianţi evrei. Invitaţiunei prefectului de judeţ de-a se retrage (mai ales! N. R.), resculaţii nu dădură atenţie, ci atacară cu focuri de revolver şi cu pietre, detaşamentul militar venit să restabilească liniştea. După somaţiunile legale, armata trase salve în aer; cu toate acestea mulţimea nu se potoli, ci continuă să atace şi să rînească pe soldaţi.

In urma unei repetate somaţiuni, armata făcu uz de arme. 4 morţi şi 9 rîniţi rămaseră pe loc.

*

Deputaţii din Bucovina s'au adresat cancelarului şi primului ministru austriac, cerînd să se acorde protecţiune supuşilor austriaci domiciliaţi în Romînia.

Frontiera austriacă de la Iţcani a fost întărită.

Pînă în prezent, peste 2000 evrei din Botoşani şi Burdujeni au trecut în Austria.

*

In judeţul Vaslui s'au mai produs pe ziua de eri agitaţii şi devastări:

In comuna Ciofeni sătenii au dat foc unui grajd aparţinînd arendaşului Wechsler. Trei spre zece cai au pierit în flăcări.

In comuna Tăcuta, proprietatea d-lui Dobrescu, s'au produs mari neorîndueli.

Mitoşeru, administratorul moşiei, a fost crunt bătut iar curtea a fost complect devastată.

Sătenii din comuna Tîrzii. arendată d-lor Kauffman şi Beer, au devastat curtea, cancelaria, au distrus condicele, au sfărâmat tot ce le esă în cale.

*

S'a spus prin ziarul nostru că sătenii de pe moşia Todireni încă de anul trecut au obţinut falcea de pămînt cu 32 de lei.

Adevărul este că nu numai din anul trecut ci de acum cinci ani, de cînd actuali arendaşi au luat moşia în arendă, li s'a dat sătenilor pămînt cu 32 lei falcea şi aceasta din voinţa proprie a arendaşilor, fără nici o intervenţie din partea nimărui.

*

Amănuntele sosite cu privire la pilagiul comis la moşia Hancea, din judeţul Botoşani, proprietatea d-lui colonel Rosseti, învederează cît de mare este furia mulţimei şi cît de vinovaţi sunt acei cari au aţiţat focul în senzul deslănţuirei furiei numai într'o direcţie, care acu cuprinde tot şi toate.

Intr'adevăr deşi colonelul Rosseti era ca un părinte pentru săteni îşi cheltuia cea mai mare parte din timp şi avut pentru prosperarea lor, avutul său, curtea şi atenansele au fost distruse. Sătenii au sfărâmat lada de fer, au furat banii şi bijuteriile cari erau în acele lăzi.

Totalul averei furată se urcă la suma de 200,000.

*

Eri d. Leon Bogdan, care se află în Iaşi, a primit o telegramă prin care era înştiinţat că sătenii de pe de pe moşia Budeşti, sunt în plină revoltă,

D. Bogdan a telegrafiat primului ministru şi prefectului de Roman.

Un escadron de cavalerie a fost trimis la Budeşti.

*

D. Al. Cantacuzino-Paşcanu proprietarul moşiei Salcea, a fost şi d-sa urmărit cu furie de sătenii de pe moşia sa şi a scapat cu mare greutate.

Avertizat că sătenii sunt furioşi şi că au început să se dedee la violenţe a fugit pe cîmp cu funcţionarii săi şi a scapat numai prin minune, că în acel moment trecea un tren de marfă şi a oprit maşina şi ast-fel a putut ajunge la Iţcani.

Numai ast-fel a putut scapa căci ţăranii îl urmăreau şi crezînd că a fugit spre Vereşti, au mers spre acea staţie pe care au încunjurat'o căutîndu-l pretutindenea.

*

Orăşelul Panciu, din judeţul Putna, este în flacări de astăzi dimineaţă. Au sosit ajutoare.

Ultima oră

Bucureşti 9 Martie

Camera

Bucureşti.—Prezidează d. P. Brătăşanu.

D. Spineanu—Mehedinţi, propune din nou trimiterea unei anchete parlamentare în Moldova pentru a cerceta cauzele răscoalelor.

Se votează mici credite ţi apoi începe discuţiunea generală asupra budgetului.

Alte revolte

R.-Sarat. — In judeţ se observă un începnt de revoltă. Se semnalează revolta de la Boetinu.

La tipografia Possmantir de aci s'a descoperit imprimarea unui manifest revoluţionar, care urma să fie distribuit printre săteni.

*

Drama din Botoşani

O dramă îngrozitoare s'a desfăşurat eri la Botoşani în condiţiuni care a produs o adîncă impresie în tot oraşul.

Tînărul Ioan Popovici Bîznoşanul aflînd că pe moşia părintelui său au loc mari neorîndueli, s'a transportat la Albeşti, unde peste puţin, casa proprietăţei a fost înpresurată de ţarani. Ioan Popovici a stat astfel asediat, luptînd singur cu arma în mînă timp de patru zile şi patru nopţi,

Cu multă greutate în sfîrşit eri, a răuşit să se sustragă de sub urmărirea ţăranilor refugiindu-se la Botoşani.

Ajuns aici, n'a găsit pe nimeni. Nemîncat şi n e d o r m i t cum era, sdrobit de oboseală şi de emoţie a adormit.

In timpul acesta, soseşte fratele său inginerul Grigore Popovici Bîznoşanu, care găsind uşa încuiată, a început să bată în geam.

In surescitarea sa nervoasă Ioan Popovici, crezîndu-se încă în primejdie, a tras două focuri de revolver, lovind în piept pe nenorocitul său frate care căzu imediat mort.

Cînd a văzut însă nenorocirea, tînărul Bâznoşanu a întors arma împotriva sa, încercînd să se sinucidă. Forţele însă i-au lipsit; şi mulţimea intervenind l'a putut scapa de la o moarte sigură. Nenorocitul e însă rănit.

Turburări în Muntenia

Bucureşti.—La Cîmpina a'a produs ieri un început de rescoală. Populaţia era cu atît mai ingrijată cu cît se anunţaso şi o întrunire publică. Poliţaiul Metaxa a cerut ajutoare. Soţiile şi copii streinelor aflători la Cîmpina pe la diferite intreprinderi petrolifere, s'au refugiat la Braşov.

Lucrătorii sindicalişti au hotărît să ceară o îmbunătăţire a soartei lor.

Ţăranii din comuna Cornii s'au adunat la hanul lui Ion Lizanschi şi au discutat asupra situaţiei.

Propunere pentru proclamarea stărei de asediu

Bucureşti.—Un mare număr de membri ai majorităţeï se întrunesc astăsară la ora 6 la clubul conservator unde vor hotâri să se intervie pe lânga guvern spre a se proclama starea de asediu in Moldova.

Discuţia generală asupra bugetului

Bucureşti. — D-nul Emil Costinescu luînd cel dintăi cuvîntul spune că renunţă la interpelarea pe care urma s'o dezvolte în chestia agrară, pentru a discuta această chestie cu ocazia votărei budgetului.

D-sa recunoaşte că ambele partide au partea lor de răspundere în cele ce se petrece actualminte căci n'au făcut nimic pentru clasa ţărănească. Spune că legea contra trusturilor e un bun început dar nu va fi în stare a pune capăt acestei stări de lucruri.

Va trebui ca această lege să aibă un efect imediat şi în acelaş timp vor trebui luate măsuri, ca să se execute în mod cinstit legea tocmelelor agricote şi contractele de munci în vigoare; să se ia măsuri severe pentru alungarea din sate a tuturor evreilor, iar administraţia să fie silită a avea o atitudine omenoasă faţă de ţărani.

Aceasta în ce priveşte Moldova.

In ce priveşte Muntenia, să se împedece acel jaf care se chiamă *ruşfeturile* graţie căruia ţăranul este furat de toată munca sa.

Dl. Costinescu spune că nu actualul guvern ar fi în stare să facă asemenea lucruri şi să aducă potolirea spiritelor.

Venind apoi la chestia budgetului propune camerei să eie un vot prin care budgetul în curs să fie menţinut şi pe anul 1907-1908, fără a se mai admite modificările prevăzute în noul proect.

D. Costinescu continuă discursul său.

In tot timpul cuvîntărei d-sa a fost des întrerupt de d. Carp care-l dezaproba mereu.

După d. Costinescu vor mai lua cuvîntul d-nii P. P. Carp, N. Filipescu, Barbu Păltineanu şi alţii.

DEVASTĂRI

In ultimul moment vine ştirea că sătenii din comuna Ruseni jud. Iaşi au dat foc curţei şi hambarelor de pe moşia arendată d-lui Simionovici.

Un escadron de cavalerie a plecat la faţa locului.

Intrnnirea marilor proprietari

Consfătuirea marilor proprietari a continuat de azi dimineaţă la 10 şi la ora 2 comisiunea a fost însărcinată cu întocmirea unui memoriu care va fi înaintat Maestăţei sale Regelui.

In liniamente generale acel memoriu cuprinde: cerinţa marilor proprietari de a li se apara avutul, căci orice s'ar zice tot marea proprietate e aceea care constitue forţa pe care se bizue inşişi organizaţia actuală a statului.

Marii proprietari deplîngînd starea de lucruri de astăzi şi arătînd primejdia prin care trecem, găseşte că vina este şi în lipsa de preocupare de a se da ţărei o administraţie cinstită şi corespunzătoare cu menirea ei.

Delegaţiunea pleacă în astă sară pentru a înmîna Regelui memoriul.

Ţăranii la Piatra

Piatra N. Azi dimineaţă un mare număr de săteni, s'au adunat în faţa Primăriei cerînd cu insistenţă să se schimbe condiţiunile existente pentru păşunatul vitelor.

A sosit îndată primarul şi procurorul, cari au isbutit să facă pe săteni să se rîsipească.

Azi au sosit aci trupe din regimentul 7 Prahova.

Intrunire publică

Bucureşti.— Duminică va avea loc în capitală o întrunire publică, în chestia răscoalelor.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseşte cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelorĭ.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESÉ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, SI RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DUREREILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură in patru culori pe banda care sigilèza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

şi Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmaciştĭ

NOROCUL

vă invită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Sansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi, — *strada Stefan-cel-Mare* — **Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut LE MÈTRE 0f30c.

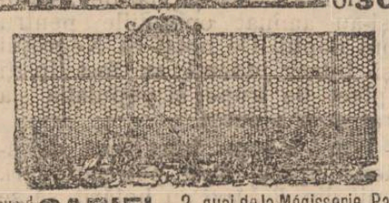

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES, POULAILLERS

GONGES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 50

Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 93.—Duminică 11 Martie 1907

Bătrânul pătimaş

Astăzi când ţara ferbe de clocotul răzvrătirilor, azi când toţi se întreabă prin ce mijlóce energice şi paşnice s'ar reda ţării liniştea dorită; astăzi cînd avutul a zeci şi mii de inşi e asvîrlit ca o tearfă in drum şi cele mai elementare principii de respect al averii şi persoanei altuia e călcat in picioare: astăzi, zic, când toţi caută să afle obârşia răului cum şi leacul de adus, chemarea fruntaşilor partidelor e de a-şi spune cuvîntul, ca cei mai cunoscători in trebile publice, propunând măsuri eficace de îndreptare.

Mişcarea ţărănească are atât de complexe cauze că oricum le-am suci şi învîrti nu s'ar putea reduce decît la 2 clase mari: *cauze endemice* şi deci permanente, şi *cauze ocazionale*. Cauzele endemice explică tensiunea adică incordarea mare de spirite, care există actualminte intre exploatat şi exploatator — indefirent de neam, lege şi rasă. Ele formează fondul sufletesc al celor mici, şi cît pielea a putut cuprinde au răbdat, căci indelung răbdător e ţăranul nostru; cînd însă a ajuns cuţitul la os, ţăranul se burzulueşte şi devine fiară. El cere şi e cu el dreptul de a cere.

Fost-au dese şi repetate asemenea burzulueli ale ţărănimei in cursul veacurilor, şi raporturile intre exploataţi şi exploatatori şi n'au fost pururea patriarhale. Cetiţi cronicarii ţării şi veţi găsi la fiecare pas asemenea *zurbale*, provocate de incordarea mare de spirite ale ţărănimei după vremuri

Sunt endemice la noi in ţară faptele arătate de statistică, că pe 3,319,695 Ha se hrănesc 1,012,302 proprietari, adică 5.076.510 suflete; iar pe 3.953.648 Ha se hrănesc 4171 proprietari adică 20,855 suflete.

E o stare endemică că pe când populaţiunea creşte cu 100,000 suflete pe an, pămîntul rămîne acelaşi.

E tot endemică starea că pe cînd marea proprietate de aproape 4 milioane hectare are o datorie de 500 milioane lei, adică cam 120 lei de hectar sarcini ipotecare, proprietatea mică scutită prin lege nu e atacată direct de ipoteci, să ipotecă însă indirect braţele sătenilor şi utilajul lor economic, care după cum constată şi raportorul budgetului, transformîndu-se în bani asemenea datorii ce se plătesc în muncă, vite ori producte, reprezintă dobînzi enorme, colosal de mari. Dacă am socoti că numai 500000 săteni se angajază la munci agricole pentru 500000 fălci, de la care partea exploatată este de 50 lei, încă ar veni 25 milioane pe an, partea de exploatare indirectă a ţărănimei pe an, însă este şi mai mare,

A devenit endemică starea că din marea proprietate de 4 milioane hectare numai 38 la sută e exploatată direct de proprietar, adică un milion şi jumătate hectare, iar 2 milioane şi jumătate hectare sînt arendate în mare parte la străini.

Arenda e o sleire a pămîntului, o sleire a proprietarului în gospodăria lui, o sleire a moralului şi fizicului săteanului. Din această sleire a moralului ţărănimei a răsărit zurbala de la un capăt la altul, din această sleire şi înlănţuire a vieţei economice a săteanului a eşit răscoala.

Ei bine, cînd astfel stau lucrurile în esenţa lor, în generalitatea lor, cînd starea putredă fizică şi morală a provocat mişcarea, ce ne ne preocupă pe noi faptul că în satul A, cel care a provocat mişcarea e primarul, în satul B, notarul, în satul C, popa, învăţătorul, serjentul de garnizoană, huliganii basarabeni, studenţii, expansivi, broşura lui Cogălniceanu, conferinţele lui Iorga, cercurile culturale, bănciie populare, etc., etc., acestea sînt *agenţii ocazionali*, cari numai la un loc au valoarea lor socială, iar luate aparte nu explică nici ca cum mişcarea in masă.

Intruneşte acum o sută de inşi din o sută de sate resculate; ai să rămâi încrucit de varietatea agenţilor provocatori, cari pentru cei din sat explică totul. Dar asemenea explicări fac să se prevadă esenţialul, şi se pot înregistra ca socializare de motive, iar nu în alt scop.

Ei bine, cînd astăzi se petrec asemenea lucruri grave, ce se zicem de bătrînul şef al liberalilor, care de la tribuna parlamentului vorbind de răscoale aduce un agent nou provocator al mişcării, care n'are a face nici în clin nici în mînecă, ca scripca cu epurele, anume pe dl. A A. Bădărău !?! Ne deprinsesem cu stilul şi veninul „Epocei". Patronului „Epocei" nu i-a rămas de cît virusul turbii; cînd însă un şef de partid cade în atîta răutate pătimaşă să necinstească neamul său întreg în cele mai adinci şi sfinte chiar ale lui revendicări, că focul ce s'a încins de la Dorohoi la Putna şi chiar peste Milcov, e că l'a încins Bădăreu, e tot ce poate fi mai josnic, mai de rău gust, mai pătimaş, mai copilăresc!

Dacă fruntaşii partidelor astfel văd şi-şi explică fenomenele sociale avem dreptul de a zice să sunt incapabili de a rezolvi asemenea grele chestiuni, şi că dar aşteptarea ori cît de dureroasă ar fi pentru ţară are un bine, căci de altfel s'ar face o îndreptare rea, curat vorba lui Gr. Alexandrescu din 1840!

Ori dl. D. A. Sturza şi-a dat verdictul că nu poate vindeca rana socială a ţărănimei noastre şi că în dosul frazeologului paşoptist se ascunde tot ce e mai pătimaş în politică şi politicianismul nostru.

Gh. Ghibănescu.

IN PLIN PERICOL

Dacă lucrurile vor continua aşa cum se arată ne putem aştepta la adevărate grozăvii. Ceea ce se numea ieri chestie agrară, o chestiune pe care toată lumea a salutat-o cu simpatie, a degenerat cît se poate mai reu.

Viaţa ca şi avutul oamenilor sunt expuse din moment în moment. Aproape nu există proprietate rurală în Moldova în care să nu se fi repetat aceleaşi dureroase scene: curţile devastate, oamenii de serviciu maltrataţi, vitele alungate, hambarele distruse.

Un exod imens este consecinţa acestor grozăvii. Toţi fug şi lasă avutul lor la voia întîmplărei.

In tîrguri, unde se refugiează nenorociţii cari au avut putinţa să fugă, domneşte aceeaşi panică, aceeaşi nesiguranţă.

Ceea ce dă faptelor o notă şi mai îngrijitoare, este că şi jaful a inceput a fi practicat pe o scară întinsă.

S'au spart nenumărate case de fer şi s'a furat tot ce era înăuntru.

Intre acestea streinătatea, de care ne leagă atîtea vitale interese, a inceput să se ocupe serios de situaţia din Romînia. Fiorosul „pogrom" stă tipărit în toate ziarele streine şi cum ultimii ani, cari au fost excelenţi, au restabilit bunul renume al ţărei, cum toate creditele au fost redeschise, streinătatea se arată alarmată de situaţiune.

Este dureroasă constatarea aceasta, că, excelent clasificată până acum cîte-va zile, România se vede trecută între ţările ai căror locuitori, adică locuitorii săraciţi, au nevoe a apela la mila necunoscuţilor spre a putea exista.

O septămînă de zile a fost de-ajuns ca să ruineze mii de oameni, să ruineze bunul renume şi creditul ţărei.

Şi unde se va ajunge? Ce va fi mîine?

Nici o dată ţara n'a trecut prin vremuri mai grele, căci cele mai rele, cele mai grele de învins sunt nenorocirile interne, mai ales cînd ele apucă o cale atât de greşită.

Toată speranţa stă numai în revenirea la gând mai bun, mai bun pentru ei, în primul rând, a acelora cari au apucat o carare din cele mai periculoasă.

Căci nu periclitînd viaţa oamenilor şi temelia însăşi a statului, se va ajunge la Dreptatea pe care cu toţii o dorim.

Starea de asediu

De ieri se agită idea proclamărei stărei de asediu. Măsura aceasta, extraordinară în asprimea ei, necunoscută de foarte mulţi, întrată în cunoştinţa unora din auzite, iar alţii aflînd despre aşa ceva din cele petrecute cu ocazia turburărilor şi progromurilor din Rusia, măsura aceasta zic este privită ca ceva salutar nu numai de guvernanţi dar chiar de masa mare a populaţiunei.

Lucrul acesta este şi el caracteristic pentru vremurile prin care trecem şi starea de lucruri de astă-zi. Ast-fel dar Romînia liberală, Romînia constituţională, ţara în care libertăţile sunt acordate în măsură cum nu sunt în multe ţări, primeşte nu numai fără cîrtire dar chiar cu o vădită mulţumire suspendarea tuturor acestor libertăţi care au intrat în firea locuitorilor acestei ţări.

Fără cîrtire şi cu o vădită mulţumire, aceasta dovedeşte cît de mare este primejdia care ne ameninţă, cît de mare este pericolul care ne-a cuprins.

Stabilirea însă a acestei măsuri extraordinare şi în mare parte necunoscută de generaţia actuală, pare a fi legată de oare care subtile chestiuni constituţionale şi pentru vremurile prin care trecem nimenea n'ar putea să ia dispoziţii care n'ar cadra cu cerinţele categorice ale pactului nostru fundamental, căci respunderea ar fi extra-ordinară.

Iată de ce chestiunea proclamărei stărei de asediu nu va putea fi transformată în fapt de cît cu consimţimîntul ambelor partide politice şi pare că acest acord se va putea stabili.

La situaţii extra-ordinare nu se poate respunde de cît prin măsuri extra-ordinare.

Vremea discuţiunilor academice şi arivalităţilor de partid nu este atuncea cînd focul încinge toată ţara.

„Soluţiunile" d-lui COSTINESCU

Nimeni n'a contestat d-lui Emil Costinescu calitatea de bun zaraf. Trecut prin toate filierile caselor de schimb şi de împrumut; ajuns director general al unei bănci care, sub firmă românească, lucrează cu paralele evreilor de la Berlin, dl. Costinescu, ca să salveze aparenţele, joacă şi rolul ferventului antisemit.

Şi aceasta ie o calitate şi pe aceasta i-o concedăm. Dar ceea ce toată lumea i-o contestă fostului ministru liberal este că d-sa ar întruni şi calităţile necesare unui bărbat de stat sau, macar, unele din ele.

Dl. Costinescu este o contrafacţie a englezescului madeselfman. O contrafacţie în înţălesul că a avut norocul *să se rădice.*

Dar d-sa n'a avut şi norocul să se rădice la înălţimea omului de stat şi de aceea de îndată ce dl. Costinescu depăşeşte peste slabele sale aptitudini şi se lansează în afaceri subţiri, invederează ceea ce poate.

Dăună-zi dl. Costinescu a jucat prea à la hausse şi s'a hazardat într'o chestie universitară.

Rezultatul dezastros al acestei îndrăzneţe operaţiuni se cunoaşte.

Eri, la Cameră, s'a jucat cu chestia ţărănească. Soluţia? Să se alunge jidanii de la sate şi... să se schimbe guvernul.

Este permis oare să vii cu asemenea bagaj sărăcăcios, urît, patent demodat, într'o chestiune aşa de mare, aşa de mare mai ales astăzi?

Dl. Costinescu este o personalitate în partidul liberal şi deci şi în Cameră.

Cu drept sau fără, este. In lipsa d-lui I. I. Brătianu d-sa este chiar leaderul minorităţei.

Cum se poate dar ca d-sa, al cărui cuvînt reprezintă atîta greutate, să nu fi venit cu o soluţiune ci cu .clişee, cari fac par'că o dureroasă impresiune în momente atît de grele?

„Guvernul să plece" a exclamat dl. Costinescu cu prilejul discuţiei legei universitare. „Guvernul să plece", este ridicula exclamaţie pe care o scoate şi acum.

Să plece—foarte bine. Şi să vină cine? Dl. Costinescu?

Fostul ministru al finanţelor n'ar trebui să se deplaseze de la afacerile sale de bancă. Căci în alte chestiuni prea ie de modă vechie—d-sa şi ale sale savante soluţiuni.

CATE-VA NOTE

Polemizînd cu d. Ghibănescu în privinţa unui articol apărut în „Opinia", marele ziar *Patriotul*, aduce prietinului nostru acuzarea „că n'a fost nici odată" mare proprietar.

Nici macar proprietar de locuri virane—adăugim noi, aşa că n'a sărutat nici odată mînuţa d-lui Ştefan Iliescu.

*

Extrema noastră simpatie, judeţul-profesor, domnul Mehedinţi, ne dă lămuriri preţioase asupra mişcărilor ţărăneşti. El scrie: „mişcaţi de gravele turburări din *susul* ţărei, o seamă de tineri *săteni ce* „se află la studii", au dat alarma. Aflînd că părinţii lor stau în *ţinta înălţătorului de la* Mannlicher (cu doi de n).

Că profesorul-judeţ a avut intenţiunea s'o ia de sus ie vădit.

Căci *susul* ţării şi *înălţătorul* „de la" Manlicher sînt două expresiuni foarte alese şi foarte sus puse....

*

Apropos de geografie (d. Mehedinţ face parte din geografie) este interesant de văzut ce nume dau gazetele străine unelor din tîrguşoarele Moldovei, cari, în ultimile zile, au căpătat o tristă celebritate.

Tîrgul-Frumos se numeşte *Turga-Formosa*, Podul-Iloaiei—Podyloloi, Bivolari — Privobare, Belceşti — Deltschesti.

Nici în străinătate bietele orăşele n'au putut scapa tefere, căci şi numele lor au fost devastate.

*

Precedată de fotografia eroului *Patriotul* publică, pe nu mai puţin de o coloană, biografia d-lui M. Rachtivan, de la naşterea sa şi pănă azi.

Foarte interesantă biografie, mai ales cînd aflăm că fostul secretar general are o *singură* trăsătură de unire cu.... şeful liberalilor: amîndoi sînt numismaţi.

Rămîne să ne spue biograful d-lui Sturza, dacă şi d-sa joacă maus şi, mai ales, dacă trage sau nu peste 5.

OAMENI ŞI LUCRURI

ALCOOL ŞI GAZETA

Starea de asediu a început în... miniatură. Două din „alimentele" incendiare şi primejdioase sunt pe cale de a fi cu totul înlăturate din mijlocul satelor noastre: *rachiul* a cărui vânzare s'a restrâns pe cale administrativă şi *gazeta*, a cărei răspândire s'a îngreuiat, pe aceeaşi cale.

Apropierea aceasta, stranie în de ajuns, este întâmplătoare fără îndoială, dar nu e lipsită de un fond psihologic vrednic de comentat.

Ar fi cu totul de prisos de a mai stărui asupra enormei primejdii ce prezintă în chip statornic formidabila consumaţie de alcool în satele româneşti. Cu cît alimentaţia în genere e mai sărăcăcioasă şi mai rea, cu atîta efectele otrăvitoare ale spiritului sunt mai simţite—şi urmările mai incalculabil de rele. După statisticile relalive ce posedăm e sigur că consumaţia lui e în creştere. D nul Creangă în „Anuarul statistic" arată în 1886—91 s'a consumat 124.191.110 grade pe an, pe cînd în periodul 1896—901 s'a ridicat la 158.206.942 grade pe an. D-nii dr. Urbeanu Sp. Haret, E. Costinescu, prezintă cifre medii variate, socotind consumaţia de alcool pe litru între 9 şi 12 litri de locuitor.

Fireşte că locuitorii satelor vin în rîndul întâi şi mai cu seamă *feliul* cum consumă face din problema alcoolizărei una din cele mai dureroase şi mai grele, pe care n'o putem ilustra cu calcule precise. Dar fără îndoială că tabloul ce s'ar întocmi pentru satele noastre ar fi mai eloquent încă decît acel relativ la Statele-Unite despre care un fost ministru american scria că: „alcoolul în timp de 10 ani „a distrus 300,000 indivizi, a trimis 10.000 copii în aziluri de bine facere, 150 000 osîndiţi la închisoare, 10.000 nebuni în azile; a pricinuit 1500 asasinate, 2000 sinucideri; a făcut 200.000 văduve şi un milion de orfani".

Un lanţ de drame şi de ruine, iată ce aduce şi satele noastre această dulce şi ameţitoare otravă—scumpă ţaranului— şi fără îndoială că alcoolul e unul din factorii principali şi în sîngeroasa tragedie a răscoalelor de azi.

...Dar gazeta? Intră ea oare în aceeaşi categorie? Sunt abia cîţi-va ani de cînd ziarele romîne au început a străbate la ţeară. Avut-au ele oare un rol efectiv în deslănţuirea dramei actuale? E greu să credem. In tot cazul rolul ziarelor e neinsemnat faţă de al instigaţiilor verbale faţă de propaganda mai vie o apostolilor cuvîntului. E posibil ca intinsele relaţiuni şi bogatele povestiri ale ziarelor să dee vînt imaginaţiei şi să înfiripeze actele brutale ale unei părţi din ţărănime. Dar în acest caz ar trebui să ajungem la paradoxul că presa în genere e o instituţie primejdioasă prin rolul de suggestie ce a exercitat în multe ocazii de atare natură. Cine însă nu e convins că—contrar de cum face băutura—ameţeala cetitului e prea mică faţa de imensele foloase ce aduce culturei şi adevărului gazetăria modernă?

Rodion

Sînge, nu pămînt...

Ce au prezis poeţii—Psihologia ţăranului—Drame în mijlocul tragediei — Fiara dezlănţuită—Săraci şi bogaţi—Boerii—Un proces secular.

Am arătat în alt număr că ecoul răscoalelor ţărăneşti de acum a răsunat cu vreme înainte în producţiunile literare ale poeţilor. Ba, uneori—dacă meditcăm asupra celor citite—ni se pare că găsim accente profetice în literatura mai nouă şi că în adevăr poezia noastră contimporană nu e lipsită de o profundă psihologie şi o precisă cunoaştere a oamenilor şi împrejurărilor, — în deosebi a ţăranului român.

Când poetul Coşbuc îşi încheie poemul „Noi vrem pămînt" cu aceste versuri ameninţătoare:

Să nu dea Dumnezeu cel sfînt
Să vrem noi sînge, nu pămînt!
Când nu vom mai putea răbdà
Hristoşi să fiţi, nu veţi scăpà
Nici în mormînt.

rămânem un moment nedumeriţi şi suntem înclinaţi a crede că suntem uimiţi de sonoritatea muzicală a rimelor, iar nu că poetul a rostit un adevăr cu rost, cu înţeles deplin. Căci în adevăr ameninţarea e nelogică la culme. Apăsarea sau prigonirea venind numai de la cei răi—ce insemnează răsbunarea în potriva chiar a celor mai buni: căci în noţiunea de „Hristoşi—Românul cuprinde fără îndoială pe cei mai aleşi dintre cei buni.... E oare raţional şi drept ca din pricina celor răi, să pătimească cei neprihăniţi?

Cu toate aceste se pare că poietul a sintetizat firea însăşi a ţăranului, care—odată pornit şi resculat—nu mai cunoaşte nici o măsură, pierde cu desăvârşire raţiunea despre drept şi dreptate.

*

Urmărind evenimentele, într'adevăr rămînem încremeniţi în faţa peripeţiilor ce zilnic însoţesc şi întregesc această unică şi sângeroasă dramă a *răscoalelor*.

Ce imensitate de tragedii se ţes în lanţul lung al întâmplărilor! Imaginaţia cea mai bogată sau sufletul cel mai... pervers n'or fi putut spera un atare complex de nenorociri în momentul cînd s'au vestit primele semne şi începuturi de revoluţie „agrară".

Dintr'untăiu s'a dezlănţuit furia asupra nenorocitelor orăşăle mici, sărăcăcioase cu populaţii m zerabile, lipsite de mijloacele unei existenţe ca oamenii... Apoi flacăra s'a ridicat: a cuprins curţile mari, luxoase, boiereşti; n'a respectat şi nu s'a sfiit în faţa nimănui. Dovadă relaţiunile emoţionante cari au drept eroi persoane din lumea mare şi bogată. Vom reaminti—bunăoară acea nemai pomenită dramă în sinul familiei Popovici Băznoşanu din Botoşani. Cităm fără nici o înflorătură sau adaos povestirea „Opiniei" de ieri:

„O dramă îngrozitoare s'a desfăşurat eri la Botoşani în condiţiuni care au produs o adîncă impresie în tot oraşul.

Tânărul Ioan Popovici Bâznoşanul aflînd că pe moşia părintelui său au loc mari neorînduelі, s'a transportat la Albeşti, unde peste puţin, casa proprietăţei a fost împresurată de ţărani. Ioan Popovici a stat ast-fel asediat, luptînd singur cu arma în mînă timp de 4 zile şi patru nopţi.

Cu multă greutate în sfîrşit eri, a răuşit să se sustragă de sub urmărirea ţăranilor refugindu-se la Botoşan.

Ajuns aici, n'a găsit pe nimeni. Nemâncat şi nedormit cum era, sdrobit de oboseală şi de emoţie a adormit.

In timpul acesta, soseşte fratele său inginerul Grigore Popovici Bîznoşanu, care găsind uşa încuiată, a început să bată în geam.

In surescitarea sa nervoasă Ioan Popovici, crezându-se încă în primejdie, a tras

două focuri de revolver, lovind în piept pe nenorocitul său frate care căzu imediat mort.

Cînd a văzut însă nenorocirea, tînărul Báznoşanu a întors arma împotriva sa, încercînd să se sinucidă. Forţele însă i-au lipsit; şi mulţimea intervenind l'a putut scapa de la o moarte sigură. Nenorocitul e însă rânit."

Nu găsiţi adevărate trăsături şi proporţii shakespeareane în această simplă şi reală povestire?

*

Iată apoi o alta, privitoare la un milionar, Spiru Topale, din judeţul Vaslui:

„Asupra condiţiunilor în care Milionarul Spiru Topale a scapat de urmărirea sătenilor ni se comunică următoarele:

Urmărit de săteni Topali, împreună cu soţia sa, de origină olandeză, au reuşit să se refugieze în satul Chitoc, de unde au pornit cu sania spre staţia Vaslui.

Pentru a ajunge aci Topali a trebuit sa treacă rîul Bîrlad, dar în timpul traversărei gheaţa s'a rupt şi ast-fel, a căzut cu sania în apă.

Cu mare greutate a scapat cu viaţă şi a ajuns spre dimineaţă la Vaslui, de unde cu soţia sa, în halul în care erau, au plecat la Bucureşti."

Iată apoi detaliile referitoare la jafurile din Hancea:

„Deşi colonelul Rosseti era ca un părinte pentru săteni îşi cheltuia cea mai mare parte din timp şi avut pentru prosperarea lor, avutul său, curtea şi atenansele au fost distruse. Sătenii au sfărâmat lada de fer, au furat banii şi bijuteriile cari erau în acele lăzi.

Totalul averei furată se urcă la suma de 200,000."

Apoi acele din Salcea,—de aceeaşi suggestivă varietate. Boierul milionar alergând *pe câmp* cu o goană şi frică disperată ca să scape cu viaţă de pe moşia pe care din neam în neam o stăpîniră el şi ai săi—şi scăpînd de abia prin o fericită întâmplare:

„D. Al. Cantacuzino-Paşcanu proprietarul moşiei Salcea, a fost şi d-sa urmărit cu furie de sătenii de pe moşia sa şi a scapat cu mare greutate.

Avertizat că sătenii sunt furioşi şi că au început să se dedee la violenţe a fugit pe cîmp cu funcţionarii săi şi a scapat numai prin minune, că în acel moment trecea un tren de marfă şi a oprit maşina şi ast-fel a putut ajunge la Iţcani.

Numai ast-fel a putut scapa căci ţăranii îl urmăreau şi crezînd că a fugit spre Vereşti, au mers spre acea staţie pe care au încunjurat'o căutîndu-l pretutindenea."

*

Nu mai încape îndoială. Avem de a face cu o stare de spirit pe care ţeara noastră n'a cunoscut-o, pe care însă vizionarii au proorocit-o:

Hristoşi de-aţi fi, nu veţi scăpa
Nici în mormânt!

Vechiul proces între stăpânul mare şi stăpînul mic se răfueşte azi cu vărsări de sânge.

As.

UN DOCUMENT

D. dr. Gh. Alexici ne trimete spre cetire un document diplomatic din 7167 Octombre 5, adică din anul 1659 toamna, scris de domnul Moldovei Gh. Ghica contra judeţul Mihai Herman din Braşov.

Domnia lui Gh. Ghica e foarte tulbure în Moldova. Amestecurile politice ale Turcilor cu Nemţii, silesc pe Voevodul Moldovii să treacă în ajutorul Turcilor cu armata în Transilvania pe la Braşov şi Sibiu. Şase luni trecuse această campanie, în care timp domnia Moldovei fu ţinută de fiul său Grigore Ghica.

Iarna lui 1658—59 a fost ciuma în Iaşi şi Domnul venind din Ardeal a ernat în Suceava. In vara anului 1659 alte amesticuri politice în Moldova. Politica craiului Ardealului- a lui Racoţi, tulburase domnia Moldovei vrând să o dee Voevodului Muntean. Constantin Vodă vine cu oaste contra lui Gh. Ghica. El se retrage la *Ţuţora*, e bătut la Jijia şi silit a fugi la Tatari, de unde se întoarce ca ajutorul lor şi alungă pe Munteni din Iaşi.

Acestea erau în toamna lui 1659, cînd Voevodul Ghica crede a scrie lui Mihai Herman judeţul de Braşov scrisoarea dată mai jos.

Mihai Herman vine des amintit în actele romîneşti ale Braşovului. Il găsim mare judeţ cu M. Golşmit în 1658, şi stă ca pârgar sau jupîn de frunte al Braşovului pînă prin 1678, când căpătă voe la Voevodul Muntean a-şi paşte oile cu 7 ciobani mocani lui Bârsa.

Atragem băgare de samă asupra limbii frumoase, cum şi asupra raporturilor diplomatice şi politice cu două feţe ce cată să o ţină Voevozii Ţărilor romîneşti faţă de Poartă.

Io Ghiorghie Ghica Voevod bl mlst. gspdr zemli Moldavsco

cu mila lui Dumnezeu Domn ţării Moldaviei

Cinstit şi de bun niam cinstit priiatinul nostru jupâne *Mihaiu Herman* | gudeţul de cinstita cetatea Braşaului. Cinstită carte dumitale | foarte cu cinste am primit. şi pentru cinstită sănătatia | dumitale foarte neam bucurat. mulţămim dumitale de *prietnicie* | adevărată ce ţii dum*ntaa* către noi. şi aşea cu *toată* inima | *vom* să ştim pre dumni*taa* (în cît ne va trăi Dumndzău) cinstit priiatin | nom *hi* uitători nice cum: tot poftim spre dum*ntaa* de cum *sare* ma, | spori lucrul. ori cum şi cum *să ne tindzi dumntaa ştire* macar cu ce | prilej. macar până la vro margine a noastră *a facerea* ştire | să ne fie lucrul cu *ştre*. care lueru bun a dumitale nu va fi | în putere derpre noi. iară *a trimiterea* noi la Ghiuliş. nau fost | *modos*. socoteaşte dumntaa singur de neare hi simţit Turcii | neare număra întruni *cin* cu cei vinovaţi. ce ne iaste lucrul | despre Turci cu grijă a trimite unde nu să înţăleg ei | iară noi către măria sa craiu nice cu bine nam avut ameastec a hi | nice cu rău nu neam atinsu necăiurea nice până acmu nice | acmu. noi căutăm lucrul nostru: şi iara foarte poftim pre dum | neata ca pre un cinstit şi iubit priiatin *să ne tindzi ceva ştre* | ori cum şi cum să ne străbată *pără* macar la vrun ispravnic | al nostru de pre margine. eu sămnul dumitale. neuitat va fi | binele dumitale. către acasta mănchiu dumitale cu sănătate |

ot Ţuţora. Oct. 5. l(ea)t 7168 (1659)
al dumitale foarte bun priiatin şi gata a sluji prietineaşte.
Io Ghiorghi Ghica Voevoda.

adresa:
—de bunului neam. dumisale jupânului Mihaiu Herman gudeţul de cinstita cetatia Braşăului. cinstitului priiatinului nostru să s)ă) dea co multă sănătate.

Litere-Ştiinţe-Arte

Avea va oare situaţia actuală vr'o influenţă asupra mersului teatrelor? Ar fi de mirat să nu aibă. In tot cazul s'au luat măsurile cuvenite şi anume: s'au anunţat două spectacole extrem de atrăgătoare: *Manevrele de toamnă* la teatrul naţional; *Un căpitan in fuste* la teatrul Sidoli cu d-ra *Nora Marinescu*.

*

Aflăm că d. Ronetti Roman pregăteşte e lucrare extrem de interesantă asupra: *Pellagrei*. Dată fiind puterea de observaţie şi spiritul autorului lui „Manasse" şi a celor „Două măsuri" nu ne indoim că va fi un studiu de mare importanţă.

*

Anunţăm că mîne Dumineca are loc la teatrul naţional conferinţa d-lui *Maior dr. Vicol* despre *Ajutorul răniţilor* în folosul *Crucei roşii*.

*

Despre adaptarea „Monei Vanna" ca libret d'operă am vorbit într'un număr trecut Faptul a dat lor la interesante peripeţii.

Autorul dramei „Mona Vana" Moris Maeterlink a trimes ziarului „Zeit" din Viena o scrisoare prin care protestează în contra utilisărei dramei sale pentu operă.

Opera »Mona Vana" a fost representată pentru prima oară la 2 Martie la Budapesta, textul fiind făcut de Emil Alarang Amior, iar muzica de fiul său. Moris Maeterlink numeşte între altele representarea operei, o representare de jaf şi declară că ambii autori au prelucrat fără învoirea lui drama sa în operă.

In cele din urmă Maeterlink declară că a intentat proces prin avocatul său german contra autorului operei.

*

STRUNA ZILEI

Uzina luminei electrice a incercat să refuze judecata inaintea arbitrilor.
Ziarele.

Nu mă miră că refuză
Şugubaţa de uzină:
De nimic nu-i este frică—
Dar i-e frică de... lumină.

Informaţii

D. P. Sfetescu, secretar general al ministerului de interne, a sosit ieri seara cu expresul Paşcani în Iaşi.

După o consfătuire cu şefii autorităţilor de aci, d. Sfetescu a plecat la Vaslui de unde se va întoarce în astă-seară, cu trenul de 9.

Secretarul general va rămînea mai multe zile în Iaşi.

—

I. P. S. S. Mitropolitul pe care boala l'a ţinut departe de Iaşi timp îndelungat a sosit astă-zi în oraş.

—

In vederea convocării învăţătorilor din judeţele Vaslui, Fălciu şi Tutova s'a dispus amînarea esamenului de înaintare pe loc până la noi oidine, In acest scop seria care era chemată a trece esamenul pe ziua de Marţi 12 Martie a vfi chemată mai tîrziu.

—

Pentru întrunirea de mîne Duminică a învăţătorilor şi preoţilor din jud. Fălciu în oraşul Huşi pleacă în astă sară d. Gr. Patriciu, inspector scolar şi d. Gh. Ghibănescu, deputat de Fălciu pentru a lua parte la acea întrunire.

—

Curtea de apel secţia II-a avea să cerceteze azi apelul fiorosului conrupător de minore Abram Feierstein, care a fost condamnat la 8 luni de închisoare pentru că a revenit în ţară după ce a fost expulzat.

Procesul s'a amînat.

*

S'a amînat şi procesul d'intre comuna Botoşani şi societatea de ape din Liège.

—

„Conservatorul" publică un comunicat energic in chestia răscoalelor. Oficiosul guvernului afirmă, in adevăr, că faţă de manifestaţiunile contra ordinei publice şi siguranţei administrative, ordine au fost date autorităţilor administrative, ca să proceadă cu cea mai straşnică energie contra instigatorilor criminali şi a celor cari vor urma poveţele lor.

—

Corpul regretatului Alexandru Mavrocordato va fi adus în ţară şi înmormîntat la Miroslava, lîngă Iaşi, proprietatea defunctului.

—

S'a anunţat că un individ cu numele Ciucă a fost găsit în casa d-lui avocat Lascar Tărăbuţă şi arestat.

Avocatul citat a venit azi la redacţie şi ne a a declarat că faptul nu este exact.

—

Intre primul ministru şi d. D A. Sturdza a avut loc ieri o lungă conferinţă în sala biblotecei Senatului, în chestia proiectului de lege contra trusturilor arendăşeşti.

*

Un consiliu de miniştrii a avut loc ieri seară, vineri, la ministerul de interne.

—

Consiliul superior al armatei a respins proiectul referitor la modificarea legei căsătoriilor militare.

A admis, însă, proectul pentru înfiinţarea, pe lângă şcoalele militare, a unei secţiuni pentru formarea de ofiţeri de administraţie.

—

La înmormântarea de astă-zi a regretatului V. Vlădoianu, Camera va fi reprezentată prin domnii Barbu Păltineanu, L. Cantacuzino şi Radu Mandrea.

—

Inscrierile la examenul elevilor preparaţi în particular vor începe la 1 April.

Cererile se vor adresa direcţiunei învăţămîntului profesional şi particular.

—

D. prefesor C. Leonardescu a fost confirmat, pe un period de 10 ani membru al comisiunei de judecată a corpului didactic secundar şi superior, ca supleant al d-lui profesor I. Rallet.

—

Budgetul ordinar, al drumurilor, judeţului Iaşi a fost aprobat de M. S. Regele.

—

Un apel ferbinte către ţărănimea cea cuminte

Fraţilor,

Dacă v'aţi zis: Nu mă tem că sunt romîn, e momentul să vă ziceţi: Nu mă tem că-mi sunt stăpîn.

Părinţii şi fraţii noştri la Plevna şi-au dat viaţa, ca voi ţara s'o iubiţi.

Şi voi vreţi s'o nenorociţi?

Ei vă strigă din morminte:

De ajuns! nu mai mergeţi înainte!

Numai duşmanii voştri şi cei fără minte vă împing la sînge şi sărăcie şi vă strigă: înainte!

Copiii şi nevestele vă chiamă acasă, iar cei de sus caut de voi să îngrijească.

Ocirmuirea deocamdată prin desfiinţarea trusturilor şi banca agrară iar proprieterii viaţa să v'o facă uşoară.

Ordinea trebue restabilită, pentru ca munca cinstită să fie resplătită.

Nu e mai bine s'o faceţi de voe, de cît să fiţi siliţi s'o faceţi de nevoe?

Dacă Dumnezeu v'a dat curaj la revoltă, tot El vă strigă: deajuns! prin linişte la izbîndă!

Păgînul prin tulburare, iar creştinul prin rabdare!

Recunosc; aţi deşteptat lumea să vă iubească; apelez ferbinte să n'o faceţi să vă urască!

Cu voi pacea sufletească!

Ioan D. Dimitriu institutor. Iaşi

—

Se ştie că artistul Penel a avut cel d'intâi fericita idee de a reduce preţurile la jumătate, pentru representaţiile date în beneficiu, realizînd cel mai frumos cîştig cu piesa „Coralie & Comp."

Acum pentru închiderea sesonului de beneficii, în seara de Sîmbătă 17 Martie Penel cu parte dintre colegii sei, va da ultima representaţie cu preţurile pe jumătate. Se va juca nostima şi curioasa comedie „*Niobé*" vis caraghios în 3 acte.

La această hazlie piesă pot asista şi domnişoarele; biletele la agenţia Thalia-Maximovici.

—

Consiliul comunal a fost convocat pentru ziua de 12 Martie, pentru alegerea unui prim-ajutor de primar în locul d-lui S. Manu, care a fost numii prefect de judeţ.

Vor mai fi la ordinea zilei şi: 1) Credite; 2) Cereri de recunoaştere de proprietari bezmănari.

——

Ministrul Instrucţiunei Publice şi al Cultelor a dispus telegrafic să se cheme de urgenţă la reşedinţele lor pe toţi învăţătorii şi preoţii din Eparhia Huşilor.

In acest scop dl. Gr. Patriciu, inspector şcolar a transmis acest ordin prin care convoacă pentru Duminică 11 Martie pe toţi învăţătorii şi preoţii din judeţul Fălciu la Huşi; pentru Luni 12 Martie pe toţi învăţătorii şi preoţii din Vaslui, la Vaslui iar pentru Marţi 13 Martie pe toţi învăţătorii şi preoţii din judeţul Tutova la Bîrlad. Exemplele făcute cu învăţătorii şi preoţii din Dorohoi, Botoşani şi Iaşi se întind şi la celelalte judeţe.

——

Seria VII de învăţători chemaţi la examenul de înaintare pe loc se compune din următorii 14 învăţători:

Gociu C. (Tecuciu), Gheorghiu Iordan (Putna), Giurgea Stefan (Putna), Gîdei Nic. (Totova), Gheorghiu Ion (Botoşani), Gheorghiu Olga (Botoşani), Giuvelic Nic. (Brăila), Herescu P. (Suceava), Haulică Ion (Vaslui), Horodnica Nic. (Dorohoi), Gandore V. (Vaslui), Ionescu Gh. (Suceava), Irimescu Ion (Suceava), şi Ioachim Ana (Neamţ).

Toţi aceştia se vor prezenta la revizoratul de Iaşi Marţi 13 Martie la orele 9 a. m., pentru a trage chestiunile primei probe orale „Conferinţi", ce se va ţinea Mercuri 14 a. c., în una din salele Universităţii.

——

Procesul vestitului bandit Căţel care trebuia să se judece astăzi înaintea curţii cu juri, a fost amînat din cauza lipsei juraţilor, pentru viitoarea sesiune.

——

DIVERSE

— Astăzi a fost convocată comisiunea veterinară în cemuna Tăuteşti pentru a lua măsurile de combaterea febrei aftoase ce a izbucnit în acea comună.

Mîne va trece la Cucuteni.

— Ministerul de Interne comunică prefecturei că avînd în vedere că s'a apropiat timpul muncilor agricole după avizul consiliului sanitar, vitele bolnave vor fi închise şi restul vor putea eşi la muncă—Din satele infectate însă de febră aftoasă nu va eşi nici o vită.

— Locuitorii din satele Fântînele, Cioara, Iazu-Porcului şi Coarnele-Caprei, care ţin de parohiile Aramă, Hâlceni şi Şipotele din acest judeţ cer a se face parohie satul Cioara şi Fîntînele rămânînd celelalte ca filiale.

— In Monitorul oficial No. 273 a eşit legea pentru unificarea pensiilor la stat judeţ şi comună care se va pune în aplicare de la 1 April 1907.

— In com. Tomeşti s'au declarat 3 cazuri de febră aftoasă printre vitele locuitorului Const. Burcă.

— Dl. Al. Zavlovschi învăţător în com. Ciura cot. Poeni care ceruse să fie scos la pensie va continua de a-şi urma serviciul

— Eri sară săteanul I. Pastravanu din com. Tomeşti luându-se la ceartă cu-n alt săteau în crîşma din Tomeşti, a fost lovit în pîntece cu-n cuţit.—Intr'o stare gravă a fost internat la spitalul Sf. Spiridon, iar agresorul a fost arestat.

— A fost internat la secţia domnului dr. Sculy săteanul Cosma Gh. Nichifor din com. Ciurea înpuşcat de un alt sătean în pântece şi-n mâna dreaptă.

— Poliţia a arestat pe individul Marcu Grinberg găsit fără acte.

— Poliţia a arestat pe Ilie Prisacariu şi pe Dimitrie Iascu găsiţi fără acte.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

66

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN
de
PIERRE DELCOURT

Ea trecea la alte scene lamentabile, triste; fericirea sa începea să se nimicească, o viaţă de suferinţe a luat naştere.

— Veniţi. doamnă, zise aprodul, d. judecător este gata să vă asculte.

D-na Marica tresări. Toate gîndurile care treceau prin mintea ei zburau în valuri fantastice. Realitatea îşi luase drepturile sale.

Mama lui Maxim urma pe aprod, şi acesta făcîndu-i loc să intre în cabinetul d-lui Pernelin.

Judecătorul ridicînd capul privea pe acea femee, care a fost adusă înaintea lui. El a tresărit fără să-şi dee seamă, care să fie motivul, D-na Marion a remas nemişcată cu mîna pe inima sa căutînd a-şi linişti palpitaţia.

Magistratul, mirat, o rugă să înainteze, pofitind-o să şadă.

Nina, căutînd a-şi stăpîni emoţiunea dădu ascultare invitărei judecătorului. Corpul ei a făcut mai mult o mişcare de cădere cînd a luat loc pe fotoliul ce i s'a oferit. Apoi ea a privit mult pe acest om pentru care ea s'a sacrificat.

Ea îi se înfăţişa mai frumos de cît în primile zile. Tot amorul ei, din decursul a două zeci de ani, era gata să izbucnească; Nina transformată la vederea d-lui Pernelin simţia fiorii prin tot corpul şi o dorinţă nebună de a-şi smulge valul şi a striga:

— Eu sunt, Nina! n'am încetat a te iubi.

Dar mama a căutat să stingă simţirea de amantă, căci d-na Marion a venit să salveze pe flul sau. Şi apoi n'a făcut ea un jurămînt pe care era aproape să'l violeze în acest moment? Nu, nu! ea trebuia să ree energia sa şi de a face cunoscut tatălui fiului ei ceea ce avea să-i zică, pentru a face tot ce-i mai inutil în favoarea lui Maxim. Aceasta isprăvit, ea s'ar fi retras cum a venit.

Dar şi d. Pernelin, simţia la vederea acestei femei necunoscute, o emoţiune pe care n'ar fi putut-o defini. Şi voind a da o altă cale gîndirilor sale, el o întrebă brusc;

Ai ceva de făcut cunoscut justiţiei, în privinţa acuzatului Maxim?

— Nu, domnule.

Magistratul tresări.

— Pentru ce ai venit deci?

— V'am respuns deja, domnule. că n'am avut nimic de comunicat justiţiei. Intr'adevăr, vreau pe însăşi dv. să vă informez...

— Particularităţi relative la acuzat?

— Da, domnule.

Şi în ce anume mă pot ele atinge personal?

— Fiind-că sunteţi tatăl său!

D-na Marion a pronunţat aceste simple cuvinte în modul cel mai liniştit.

D. Pernelin însă a fost atîta de sguduit la auzul acestui răspuns că s'a ridicat brusc de pe scaun, cu mîinele întinse, şi ca înmărmurit a remas cîte-va secunde fără să poată pronunţa un cuvînt macar. Apoi recăzînd pe scaunul său, el îngînă:

— Tatăl său! Dar cine eşti d-ta doamnă?

— O prietenă a mamei sale...

— Dar mama sa cine este?

Spune-o mi-o, doamnă, vrea s'o ştiu! Te rog.

Şi d. Pernelin înainta spre Nina.

Aceasta abia avuse puterea de a-şi îmbrobodi faţa cu voalul său şi aproape să leşine.

Ea a venit să salveze pe fiul său. Ea a cunoscut aceasta bine în turburarea judecătorului, dar ea a vrut să ealce jurămîntul său şi ardea de dorinţă de a-şi îmbrăţoşa fiul.

Şi ast-feliu temîndu-se de izbucnirea sentimentelor sale, ea şi-a dat toate silinţele de a lupta contra sa însăşi. In tot-deauna energică, d-na Marion a rsuşit a se stăpîni.

— Vă rog să mă ascultaţi, d-nule magistrat, spuse ea judecătorului. Aceasta supuindu-se unei forţe, mai puternică de cît a sa, remrse nemişcat.

— Mai întâiu, domnule judecător, unde-i Maxim, întrebă Nina.

— Maxim e... în celula lui.

— Şi dv. tatăl său... Ah! Dv. nu ştiţi nimic; dar ar trebui imediat să se dee ordinele necesare ca să iasă din închisoare.

Judecătorul s'a liniştit puţin.

— Dar, doamnă, nu se procedează în asemenea mod, zise judecătorul, şi apoi.. cine mă încredinţează de veracitatee ziselor dumitale?

(Va urma)

Răscoalele țărănești cuprind toată țara

Proclamarea stărei de asediu.—Agitația enormă din județul Vaslui. — Luptele din Băcești: morți și răniți.—In județul Suceava: măcelul din Siliștea. — Ororile din județul Teleorman.—Grozăviile din Alexandria: arendași arși de vii.—Oameni mutilați.—Trenul expres atacat. — Agitațiile din Ialomița și Oltenița.— Marea agitație din Capitală.—Focul cuprinde întreaga țară.

Este cu neputință de descris enervarea de care este cuprinsă populația Iașului și pe de altă parte cît de mare este dezastrul de care sîntem toți mai mult amenințați—oameni cunoscători între ale lucrurilor și a întîmplărilor economico-sociale, credem vedea în cele ce se întîmplă o primejdie mai mare de cît acea care a adus țarala 1888 în pragul falimentului și consideră răscoalele de astăzi ca un adevărat debaclu pentru țara romînească.

Idea proclamării stărei de asediu este primită cu mulțumire de întreaga populație.

Cu toții sunt de acord că trebuesc sacrificii din toate părțile pentru a putea ajunge la restabilirea ordinei. Mai tîrziu se va putea lua măsuri pentru îndreptarea stărei țăranilor. Pentru moment respectarea ordinei înainte de toate.

Pînă seara se va putea ști definitiv ce este exact și din aplicarea acestei măsuri.

*

Jalea din Negrești

Reproducem aci, așa cum a fost scrisă, o scrisoare a unui romîn din Negrești cître nănașul său din Iași.

Cetitorul va vedea ororile ce s'au petrecut în acel tîrgușor:

Negrești 8|2 1907.

Sărut mîna nă iașule

Suntem în vremi greleși pe aici. Eri la ora 2 jum. p. n. a început sateni devastarea caselor și dughenilor evreș. Nu rămas nici o casă locuită de evrei în stare de a putea fi locuită.

Toate străzile erau acoperite de lucruri din casă prefăcute în mii de bucăți, amestecate cu noroiul. Mobilă, marfă, amestecată cu lingerii, sticlării sfărămate sunt în mormane dinaintea caselor.

Pe un arendaș H. Nacht, cu domiciliul în Negrești l'au bătut îngrozitor, de nu se mai cunoaște de glod, om e, ori e alt-ceva. I-au scos din casă pînă și sobele, ușorii cu tot cu uși și ferestre, copii svîrliți de mîini afară.

N'a rămas nimic de utilizat din toată gospodăria lor.

Acei, care au dat bani, cît au avut la ei au scăpat nedevastați, aceștia vr'o 2-3, fiind-că a cumpărat pe capi.

La curtea d-lui J. Veron proprietatea d-lui Stoicescu s'a devastat tot, a rupt condici, comptoirul fugărind pe toți de la curte.

La ora 5 jum. au terminat retrăgîndu-se la băutură prin cîrciume, toată suflarea evreiască e pe drumuri.

Nici un blid cît de mic n'a ramas întreg. Astă noapte n'au dormit, de frică că se va da foc tîrgului. Noaptea liniște. De diminiață încă unul cîte unul din satele vecine se adunau și la ora 11 diminiața au început din nou devastarea ceea ce scăpase eri s'a distrus tot.

La ora 2 vestindu-se venirea procurorului și armata nouă, au încetat.

Haosul de tălănci, clopote, buciume, chiote, urale, vuete de topoare în putini, îți luau auzul.

D. Judecător a fugit cu tot ce a avut la Oești.

La ora 4 a sosit armata și au arestat 2 capi. Un vultureștean cu chipiu de serjent major care comanda oarda a fost arestat.

Se spune că diminiață se va întruni peste 1000 de țărani din satele vecine să elibereze pe cei arestați.

Se prevede ceva sinistru.

Plîng de jale și romînii de cele ce văd.

Sărut mîna
Mihai

*

Curtea și hambarele de pe moșia Holboca, județul Iași, proprietatea M. D. Sturza, a fost complect devastate.

Uneltele agricole de pe moșiile Roseni și Golăești, arendate d-lui Avram Solomon, au fost devastate.

*

In capitală domnește o extra-ordinară agitație și enervarea a cuprins toate cercurile politice.

Aceasta mai cu seamă din cauza celor două mari întruniri cari au loc mîine, una dimineața a socialiștilor alta după ameaza a studenților.

Sunt indice că pescuitorii în apă tulbure vor căuta să se folosască de aceste întruniri spre a provoca scandaluri și devastări.

Autoritățile au reușit chiar să aresteze o sumă de instigatori care au atițat la revoltă populația de la mahalale și pe cei din satele învecinate.

Din cauza propagandei făcute persistă agitația și enervarea.

Suntînse speranțe că întrunirile vor decurge în liniște și că nu vom avea de înregistrat incidente și devastări.

*

In comuna Băiceni s'au produs aseară incăerări.

Sătenii în tocmai ca in alte părți, cer condițiuni imposibile și amenință cu distrugerea curței și a acarrtelor.

Cîrciumele din toate aceste regiuni sunt complectamente distruse.

*

Pe moșia Siliștea din județul Suceava, proprietatea d-lui Bonachi, prefect de județ, s'au produs mari încaerări pe ziua de ieri.

Armata a fost atacată de săteni și nevoită să tragă.

Sunt foarte mulți morți și răniți.

*

Agitația a cuprins și cîte-va județe din Muntenia.

Ast-fel pe lîngă ororile petrecute în Alexandria și despre care insistăm pe larg în altă parte s'au mai produs eri neorînduieli și acte de răsvrătire în Oltenița și Ialomița.

Autoritățile procedează cu energie.

*

Orășelul Rădăuți a fost devastat. Un escadron din regimentul 4 de cavalerie comandat de maiorul Coroi a primit ordinul să plece într'acolo.

Tîrgușorul a fost devastat complectamente, de asemînea au fost distruse acaretele.

Sătenii cari au devastat această moșie, proprietatea d-lui Ioan Pilat, arendată d-lui Marcu Fischer, erau în număr de peste 800. Armata a sosit prea tîrziu ca să poată împiedica devastările.

Au fost arestați 30 de săteni.

*

Față cu mizeria indescriptibilă ce domnește în mai multe localități pe urma cumplitelor devastări a avut loc aseară o consfătuire a unui însemnat număr de fruntași evrei spre a se veni în ajutor imediat populației izrailite, cu totul lipsită de mijloace de traiu.

In acest scop se vor întocmi statistice și se va adresa un apel către toți oameni de bine, indiferent de naționalitate pentru adunarea primelor fonduri necesare. S'a alcătuit în localitate un „comitet de asistență" care va ajutora populația din toate orășelele devastate; comitetul se compune din d-nii M. Schürer, M Wachtel, M. Gelber, Dr. Niemirower, dr. Burștin, H. Nelken, dr. A. Steuerman, I. Blechman, Ed. Löbell.

*

Camera de punere sub acuzare va cerceta astă-zi apelurile a 18 țărani din diverse comuni, acuzați a fi luat parte la revolte.

Camera a confirmat mandatele de arestare lansate contra preutului lipovenesc și lipovenilor din Trg.-Frumos.

*

La Alexandria au avut loc ieri-seara ororii, cari întrec pe toate înregistrate pînă acum.

Soldații-rezervești, părăsind cazarma, au inundat orașul, devastînd și maltratînd.

Ei au aprins un foc mare în mijlocul tîrgului și au aruncat în el pe arendaș.

Prinzînd pe fiul unui haham, au maltratat teribil pe acesta, mutilîndu-i organele genitale.

Fioroasa bandă a atacat apoi, în trecere expresul și, după aceea, au început să scoată șinele.

Armata a alungat banda în afară de oraș.

*

In dorința de a reda orașului liniștea și de a împiedeca întruniri și manifestații, cari, în starea actuală de a împedica întruniri și manifestații, care, în starea actuală de lucruri, ar putea aduce după sine consecințl lesne de înțeles o sumă de personalități politice aparținînd tuturor partidelor s'au întrunit aseară la d. Georgel Mîrzescu acasă, spre a discuta asupra măsurilor de avizat față de gravitatea situațiunei prin care trecem.

Au luat parte la acea întrunire d-nii Leon Bogdan, Gr. Buicliu, N. Cananău, C. B. Penneecu, Al. N. Gane, N. Cozadini, dr. Cozmovici și alții ale căror nume ne scapă.

S'a discutat foarte mult, s'a făcut numeroase propuneri și s'a avizat la mijloace care vor împiedica cu siguranță turbureareă liniștei pentru zilele aceste.

Cei întruniți au luat hotărîrea de a infiuența asupra tuturor cercurilor spre a se renunța la ori ce agitații și înăsprire a situației.

*

Astă-zi la orele 11 dimineața se ține un consiliu de miniștrii la care se va ventila ideea proclamărei stărei de asediu în localitățile in care turburările le au ajuns periculoase și in orașele amenințate a fi devastate.

Cum proclamarea stărei de asediu se lovește de unele dispozițiuni ale Constituției, guvernul a hotărît să ceară, in această privință, și avizul fruntașilor celorlalte partide.

D. D. A. Sturza va fi primit astă-zi, la orele 6, in audiență de M. S. Regele.

D. I. I. Brătianu, rechemat în țară, sosește astă-zi dimineață cu trenul de Vârciorova.

*

Poliția din Iași a descoperit astăzi un fapt de o importanță extra-ordinară, fiind-că el invedereazǎ că trăim în plină anarhie.

Peste noapte s'a tipărit un manifest care acuză guvernul, în termeni absolut ireverențioși, că nu ia măsuri energice pentru reprimarea revoltelor țărănești.

Manifestul, oribil stilizat, se isprăvește cu cuvintele: „Jos guvernul de imbecili și de lași"!

Poliția are informațiuni precize că autorul manifestului este un magistrat din Iași,

Dacă aceste informațiuni se vor confirma, nu ne îndoim ca se vor lua cele mai energice măsuri căci atît ar mai lipsi ca și magistrații să intre în acțiune.

Procurorul general a început cercetările.

*

Ni se scrie din Focșani:

Dacă va continua a curge sînge în județul Putna și dacă este cineva vinovat de prădăciunele din Pănciu, care au lăsat sute de oameni pe drumuri, vina nu este de cît a prefectului.

Cu trei zile înainte se știa în Panciu că joi la ora 9 vor începe prădări.

Credeți că s'au luat măsuri?

Nimic.

Joi, 8 Mart, ora 9 dimineață, o bandă de sute țărani și derbedei de prin Straoane de jos și sus. din Crucea de sus, au năvălit asupra Panciului, pentru plăcerea de a prăda, fără vr'un conflict agricol, au dărămat case particulare, au fărămat mobile, au dat mărfurile afară din prăvălii, de se făcuseră pe drumuri paste de 20 c. m. de amesticături de mărfuri. De la 9 și pînă la 4 și 20 au distrus și prădat. La 2 ziua de abia au plecat 2 compănii de geniu și 24 artiliești călări; cînd au ajuns în Panciu horda se săturase de pradă.

Auzindu-se că vine armata, au încetat cu jaful, căci rămăsese se prade depositul lui Apostoleanu, Körner, Marcu Solomon, cel de la Gară etc.

Astăzi și restul.

Ce credeți că în acest timp a făcut acest nenorocit de dascăl? Că s'a dus în Panciu să liniștească lumea?

Stă închis în prefectură înconjurat de 5 gardiști și tremură.

N'am avut o asemenea rușinoasă administrație de 40 ani încoa.

Răscoala ia proporții mari în județul Putna.

Agenții liberali tolerați de poliție au invitat pe locuitorii din Bahna și Tăbăcari (2 mahalale) în noaptea de 8—9 Mart să iasă oamenii să-și ceară drepturile căci tot sunt 2 sărbători (9 și 10 Mart); și efectiv astăzi vr'o 400 de locuitori au eșit în piața Moldovei unde au fost ținuți în respect de comandantul artileriei col G. Paladi.

Azi pe la 5 p. m. vr'o 3 sate cam de vr-o 500—600 țărani au voit să năvăleasprin bariera Mărășești în Focșani au fost mai multe capete sparte, fiind întîmpinați de artilerie și gardiști.

Verbindu le deputatul Bibescu care a intrat în mijlocul lor, promițindu-le că în 10 zile se va regula și această chestie, s'au retras în liniște aclamîndu-l.

Focul este însă aprins în mai multe locuri. Vom vedea.

*

Din județele Suceava, Fălciu și Bacău sosescștiri groaznice: sîngeroase lupte au avut loc ieri sara și astăzi.

Numărul morților nu se poate preciza, de oarece comunicația telefonică, în special pentru ziare, este absolut anevoioasă.

*

Știri sosite din comuna *Todereștii—Buzdugani* arată că aseară sătenii au pătruns în curtea caselor d-nei Buzdugan devastând casele ocupate de arendașul Einhorn. In momentul cînd chelarul plecă din Toderești sătenii erau pe punctul de a înainta cu devastările la celelalte locuințl.

Țăranii au anunțat pe astăzi devastarea în *Todireşti-Pogonat* la curtea arendașului.

*

La Țibana, în județul Iași, o bandă de țărani de aiurea a venit să atace acel tîrgușor.

O luptă înverșunată s'a incins intre țaranii veniți și cei de loc.

Un țaran a fost ucis și mulți răniți.

*

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din țară se vînd eften diferite mobile și obiecte casnice, precum un etac, salon, piano, etc., etc. A se adresa la d na Netty L. Unter, str. Pomir 7.

M. Con. Drăcșăneanu

AVOCAT

Strada sf. Sava No. 16

Consultațiuni 8-10 dim. și 5-8 seara

Anunciu

De **inchiriet** sau de **vînzare**, chiar de pe acum, **O VIE LA COPOU** lingă primul rond-point.

Pentru informațiuni a se adresa la D-l A. Ciurea strada Coroi No. 4.

De închiriat

Două apartamente fie-care de cîte două odăi din casele situate în strada Păcurari No. 97.

Pentru condițiuni a se adresa d-lui M. Con. Drăcșăneanu avocat Strada Sf. Sava No, 16.

De închiriat sau de vînzare casa în doue etaje cu 12 odăi, saloane mari, 6 antreturi, camare, beciuri, atenanse compuse din 9 odăi, grajduri, șură, grădină mare cu fructe, lemnărie în ogradă deosebită, pivniță și electricitate.

Amatorii să pot adresa la d-na Olga Jotty, strada Zmeu 3, sau la dl. Șendrea, strada Tăutu 8.

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Medic al Societății Fraterna-Păcurari și al Tramvayului electric

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

Practică: **Vaccinări și Revaccinări**

O comoară ascunsă

pot avea mulți cari posedă lozuri și neglijează a căuta în listele de trageri, dacă acele lozuri au eșit la sorți. Pentru inlesnire, să se adresese pesesorii de lozuri sau bonuri subsemnatului și vor fi serviți constiicios A se alătura un leu pentru zece numere sau mai puțin de zece. Fiecare 10 în plus cîte un leu.

S. HAIFLER—IAȘI

32, strada Stefan cel Mare 32

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

NUMAI LA

Fotografia artistică WEISS

Piața Unirei (Otel România) Iași

se poate căpăta fotografie ideala

5 Lei, 12 fotografii platinotipie.

TEODOR PISOSKI

AVOCAT

— 6, Strada Unirei 6 —

Licențiat sau Asistent

poate ocupa postul în farmacia D. Herzenberg, Iași.

Dr. L. Silberstein

Strada Arcu 10

(Peste drum de casele Negruzzi)

Consult. de la 10—12 dim. și 4—6 seara.

Ore, de consult: 4-6 p. m.

SECRETUL DIVULGAT

Ori-ce posesor de Gramofon poate imprima singur voacea sa prin ajutorul noului aparat care se aplică pe ori-ce Gramofon. Costul lei 40. Plăci virgine foarte ieftine.

ROMÂNIA MUSICALĂ

FINKELSTEIN

Iași.—Str. Lăpușneanu 24

furnisorul tuturor școalelor cu note de muzică, viori, mandoline, coarde italiene și toate instrumentele muzicale.

Sirop Codéine Tolu Zed

SIROPUL Dr-ului ZED

are pentru basa principală **Codeina** și **Tolu**; el inlocuește **Pasta Zed** și poate fa ntrebuințat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuși de puțin inconvenientele vătămătóre a le opiului.

Folosește de minune în contra **irritațiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tusselor invechile, bronchitelor, tusei magăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** și la *diverse* Pharmacii

Jeune savant de Budapest sa chant à fond le hongrois, l'allemand, le français, l'hébreu et parfaitement l'italien, l'anglais, le latin et le grec, ainsi qu'un peu de roumain, cherche situation journal.

Donnerai aussi lecons.

S'adresser à l'administration, sous les initiales S. F.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătoră.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelorĭ.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

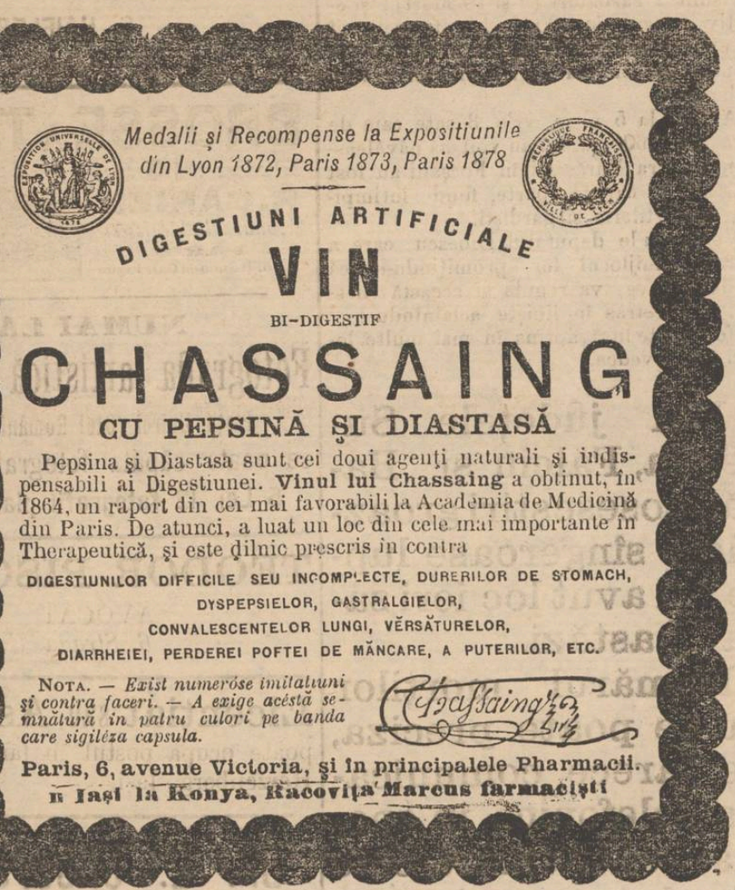

NOROCUL

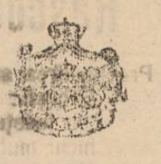

vă invită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos :

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

L O I Z A

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondadă in 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

EDIŢIE SPECIALA

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
„ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 94.—Luni 12 Martie 1907

Mersul revoluţiunei agrare.

Priveliştea pe care o prezintă oraşul pe ziua de astăzi variază după punctul în care o observi, după oara în care o surprinzi.

Dimineaţa—o tăcere evlavioasă cu deosebire în cartierele mărginaşe şi mai sărăcioase.

Cu toate asigurările date, populaţiase arată neîncrezătoare, stăpînită de temeri pentru eventuale agitaţii. Cu încetul spiritele s'au calmat aşa că în spre ameaza cartierele laterale au reluat în parte viaţa obişnuită; centru era în schimb vioiu şi bine populat, mai cu seamă de la 11 ore înainte, după terminarea zerviciului religios la sfînta Mitropolie. Duminica aceasta fiind cea mai frumoasă zi a anotimpului, poate prima Duminică primavareteca, ispita primblărilor a făcut minuni şi a contribuit mult la calmarea publicului în genere. Cu încetul lumea capătă convingerea că nimic nu va veni să tulbure calmul acestei superbe zile; încrederea în măsurile riguroase de pază s'a întins în toate straturile şi în momentul cînd scriem rîndurile aceste—Iaşul are oproape înfăţişarea duminicelor obişnuite cu diferenţa tristă că comerţul continuă să stagneze şi că acest sezon admirabil şi mult aşteptat de comercianţi ie cu desăvîrşire distrus prin absenţa cumpărătorilor mai ales a celor din oraşelele învecinate, astăzi devastate şi sărăcite.

*

Brigandajul din Vaslui

Judeţul Vaslui este prada briganzilor. Nu mai este vorba de răscoale, de mişcări agrare. Un extra ordinar număr de derbedei, oameni fără căpătăi, ţigani şi puşcăriaşi s'au format în horde şi colindă satele, distrug tot ce le stă în cale şi atacă chiar pe săteni care sunt nevoiţi săşi apere viaţa şi avutul.

Sătenii este drept sunt în plină răscoală, că au alungat pe proprietari, arendaşi şi funcţionarii lor, că au formulat pretenţiuni şi condiţii cu privire la angajamentele şi munca agricolă. Ei n'au distrus însă nimie şi cu acest lucru s'au însărcinat bandele de care vorbim mai sus.

De alt-fel par'că aceste bande sunt organizate.

Într'adevăr de pretutindenea sosesc aceleaşi ştiri asupra modalităţei în care se fac devăstările.

Hordele sunt precedate de 5-10 călăreţi, în uniformă, care anunţă începutul ruinei.

Aşa au fost devastate pe ziua de eri tîrguşorul Codăeşti, întreaga comună Ciorteşti şi anume întregul avut al fraţilor Vasiliu, cătuna Pribeşti proprietatea d-lui Parpalea, arendată d-lui Brill, cătuna Crişmiţu, proprietatea d-lui Pavel Michiu, fost prefect, cătuna Serbeşti, proprietatea d-lui Isvoranu şi arendată d-lui Poghiceanu.

Totul a fost distrus. n'a ramas nimic, nici uşă, nici fereastră. nici sobă, totul a fost distrus,

*

Comanda trupelor din acest judeţ a fost încredinţată d-lui colonel Socec, care a fost rechemat din străinătate şi care a şi sosit astă-zi dimineaţă în localitate,

*

O bandă de ţarani, aceiaşi cari operează în tot judeţul Vaslui, a invadat ieri seară în curtea moşiei Pribeşti, jud. Vaslui, proprietatea d-lui Gheorghiu Parpalea.

Banda a distrus curtea, a devastat mobila şi a dat drumul vinului din butoaie.

Locuitorii din sat au sărit în ajutorul arendaşilor Brül şi Wechsler şi au reuşit să salveze şi hambarele, Administratorul moşiei s'a refugiat în Codăeşti.

*

De astă-zi diminiaţă au început devastările la Poiana-Cîrnului.

Devastatorii sunt conduşi de doi indivizi numiţi Străjescu şi Dumitrescu.

In partea locului nu există nici o autoritate şi nici armată.

Soldaţii nu se văd nicăirea şi primarii şi aju'oarele au dispărut.

Totul este lăsat la voia întîmplărei.

*

Ţibăneştii, proprietatea d-lui P. P. Carp, sînt apăraţi de sătenii de pe acea moşie, care se luptă contra invadărei ţăranilor din alte părţi.

Până eri ţăranii s'au apărat, dar cum numărul acelora, care vor să invadeze a crescut, s'a cerut intervenţia armatei.

Tocmai cînd un escadron se afla în drum spre Ţibăneşti, fu rechemat de izbucnirea cunoscutelor revolte din Pungeşti.

Alte ştiri din Ţibăneşti, lipsesc.

*

La cercul corpului didactic din Iaşi s'a ţinut o întrunire ieri seara, în care s'a discutat asupra situaţiunei pe care cei prezenţi au găsit'o foarte serioasă.

Părerile asupra soluţiunei fiind împărţite, nu s'a luat nici o decisiune.

*

Străinătatea, mai ales ţările cu cari Romînia este în relaţiuni diplomatice, se arată extrem de ingrijată asupra situaţiunei.

Din toate părţile sosesc telegrame la Palat, cele mai multe la adresa Reginei.

In toate se face apel ca să se evite vărsări de sînge.

*

Ţăranii de pe moşia Fereşti, judeţul Vaslui, au inaugurat un sistem eu totul nou: ei au pus stăpînire pe moşie şi au împărţit vitele şi au pus stăpînire şi pe moară.

*

In audienţa pe care Regele a acordat-o d-lui C. Stoicescu, fost ministru şi proprietarul moşieĭ Negreşti, d. Stoicescu a descris Suveranului cum s'a operat la Negreşti, distrugîndu-se totul şi alungîndu-se preţioşĭ caĭ de rasă ce se aflau în grajd.

Arendaşul moşieĭ, d. Jean Veron, a fost adus leşinat la gara Buhăieşti.

*

Audienţa d-lui Emil Costinescu la palat a durat 2 ore.

*

Generalul doctor Teodori, medicul Palatului, a declarat unor bărbaţi politici, că ultimele evenimente au influenţat asupra sănătăţei M. S. şi că Regele este extrem de afectat de evenimentele şi de faptul că ele au loc in anul jubilar.

Consiliu de miniştri

Eri, la ceasurile 11, s'a ţinut un consiliu de miniştri sub preşidinţia M. S. Regelui.

S'a discutat asupra situaţiunei şi s'a dovedit că, pentru orice soluţiune, este neaparată nevoie de un minister de coaliţiune, pentru ca tot ce se va face să aibă consimţimîntul tuturor partidelor politice.

S'a ventilat şi ideea proclamărei stărei de asediu şi s'a arătat că şi aci va fi nevoie de consimţimîntul partidelor.

Starea de asediu a fost decretată prin o lege din 1864; cum această lege este anterioară constituţiei ea a fost, de fapt, abrogată—aşa că, pentru obţinerea unei atari legi pentru declararea stărei de asediu, ar trebui o lege specială, care să aibe fiinţă pe timp limitat, pentru ca, cu acest chip, să se treacă peste convocarea unei constituante.

Toate aceste lucruri s'au discutat în consiliu de miniştri, rămînînd să se revie asupra lor, după audienţa pe care d. Sturza avea s'o aibă la orele 6 la Palat.

In judeţul Teleorman s'au produs ieri fapte ingrozitoare. 7 moşii au fost atacate. Arendaşul Trandafîrescu, cumnatul deputatului Voiculescu, a fost asasinat.

MÎINE VOM AVEA UN NOU GUVERN

Din judeţele Dolj, Gorj şi R.-Sarat, vîn ştiri foarte ingrijitoare.

SITUAŢIA POLITICA

Schimbarea de regim sau guvern de concentrare

Ştirile din timpul nopţii şi cele sosite astăzi dimineaţă fac să se prevadă că ziua de mîine va aduce o schimbare de guvern; ea se va produce probabil chiar pe ziua de mîine.

Vom avea un guvern de concentrare conservatoare sau o schimbare de regim, aceasta este chestiunea care formează obiectul preocupărei cercurilor hotărîtoare. Ceea ce pare indiscutabil este că guvernul în actuala lui formaţiune nu va continua.

*

O schimbare de regim nu pare posibilă pe de o parte din cauza ezitărei d-lui Sturza de a lua acum frînele guvernului şi pe de altă parte din cauza marilor neînţelegeri care există în partidul liberal în privinţa soluţiei pentru rezolvirea actualei stări de lucruri.

Generoşii şi oculta şi acuma vorbesc de Votul Universal şi Casa rurală, iar dl. I. Brăteanu într'un interviev acordat alaltaieri unui ziarist din Viena preconizează şi d-sa aceste soluţii.

Lesne se înţelege că dl. Sturza şi o mare parte din liberali sunt contra acestor soluţiuui imediate. Dar nu numai d-lor ci şi alţii care au roluri importante în această ţară privesc aceste soluţii ca adevarate nenorociri.

Din această cauză o schimbare de regim pare puţin probabilă—*mai cu samă dacă partidul liberal va perzista în vederile sale de astăzi.*

*

D. D. A. Sturza a fost primit în audienţă de M. S. Regele ieri seară la orele 6.

D. Sturza s'a pronunţat contra formărei unei minister de coaliţie şi a dat respuns evaziv şi în ce priveşte venirea liberalilor la cîrmă.

D. Slurza ar preiua situaţiunea, dacă n'ar fi în complectă divergintă de vederi cu d. I. I. Brătianu, care, intr'un interview cu un ziar strein, s'a ipronunţat pentru crearea casei ruraie şi introducerea sufragiului universal.

*

Neue Freie Presse înregistrează următorul zvon pe care noi îl reproducem sub rezervă: guvernele Angliei şi Americei ar fi intervenit pe lîngă guvernul romîn ca să congedieze din funcţiuni pe autorii rescoalelor, care ocupă şi funcţiuni în stat.

*

Berliner Tageblatt publică un articol violent contra prefectului de Botoşani, pe care-l acuză de instigator al revoltei.

*

Mai probabilă pare formaţiunea unui guvern de concentrare conservatoare cu d. P. Carp la internele şi acordarea de patru ministere junimiştilor. In cazul acesta vor întra în guvern d-nii P. P. Carp, Titu Maiorescu, Al. Marghiloman şi C. Arion.

Discursul pronunţat eri de d. Carp şi care a fost în asentimentul întregei camere, a dovedit că d. Carp a înţeles că acuma ie momentul cînd patima politică trebuie să se frîngă faţă de datoria ori-cărui bun romîn, iubitor de ţară, şi care trebuie să facă totul pentru a scapa ţara de dezastrul de care ie ameninţat.

Şi cînd d. Take Ionescu, vorbind de anarhia claselor de sus care a adus pe acea a claselor de jos, a vorbit de datoria claselor diriginte de a pune frîu luptelor dintre ele, fie-care a înţeles că ne apropiem de o schimbare a stărei de lucruri de astă-zi din partidul conservator.

*

Care va fi atitudinea d-lui Tak Ionescu în cazul formaţiunei unui guvern de concentrare?

Am avut acazia a vorbi cu un prieten intim al d-lui Take Ionescu, o persoană în situaţie a cunoaşte sentimentele recente ale d-lui ministru de finanţe şi atitudinea ce va avea d-sa faţă de un minister de concentrare.

Dl. Take Ionescu este dispus a acorda concursul d-sale sub ori-ce formă unui viitor guvern de concentrare şi de se va cere, va primi la trebuinţa să între în minister şi aceasta numai pentru a da posibilitatea să se continue viaţa economică a ţării.

*

Care va fi rolul Camerelor? In caz dacă vine un guvern de concentrare seziunea camerelor va fi închisă imediat după ce se va face cunoscut parlamentului formarea noului guvern.

In caz dacă vine un guven Sturdza camerele conservatoare vor mai dura căte-va zile în care timp se va vota proiectele de urgenţă ale d-lui Sturza, bine înţeles nu Casa Rurală.

*

In privinţa proclamărei stărei de asediu in caz dacă se va produce o schimbare de regim şi d. Dim. Sturdza va vroi să proclame starea de asediu, partidul conservator îi va da concursul său necondiţionat.

*

Informaţii

Am spus în numărul nostru de ieri că un magistrat în funcţiune a tipărit un manifest de o violenţă extra-ordinară prin care îndeamnă pe proprietari la înarmare de bande pentru apararea avutului lor şi ataca guvernul prin epitetele de „imbecili şi laşi".

Acel magistrat este dl. Aurel Warlam, judecător de pace.

D-sa a recunoscut eri în faţa procurorului general că este autorul acelui manifest şi că-şi asumă întreaga respundere.

La invitaţiunea d-lui Procuror General ca să nu se mai prezinte la post, d-sa a refuzat şi a cerut să se procedeze contra d-sale.

Lucru care de altfel s'a şi făcut.

D. Const. Miclescu-Popa, a declarat ieri la Cameră că în caz dacă d. P. P. Carp va veni la ministerul internelor, d-sa va fi numit secretar general la acel minister.

Consiliul comunal s'a întrunit astă-zi pentru a lucra la întocmirea budgetului pe anul 1907—1908.

D. Dim. P. Moruzzi prefectul poliţiei capitalei se află mai bine.

D-sa conduce în persoană măsurile pentru menţinerea ordinei în Capitala pe ziua de astă-zi.

Examenul de capacitate pentru muzică, care urma să se ţie în Iaşi cu începere de la 12 Mart, s'a amânat la 20 Mart şi se va ţinea în Bucureşti.

Cauzele nu se cunosc. Probabil, însă, că profesorii din Bucureşti numiţi în comisiunea examinatoare, n'au bine-

voit să se deplaseze spre a veni la Iaşi.

—

Cancelarul imperiului Austro-Ungar a dat ordine consulului general al Ausriei în Iaşi, dl. Grzyborski de Prus, să se ocupe de aproape de evreii din Iaşi, supuşi austriaci.

*

Ministerul de interne al Austriei a luat următoarele măsuri în faţa evenimentelor din România.

Autorităţile din Bucovina au ordin să supraveghieze de aproape tot ce se întîmplă în ţara la noi. Primele măsuri necesare vor fi luate, la trebuinţă, de căpiteniile jandarmilor cu avizul tribunalelor.

Măsurile au de scop de a împiedeca o întindere a mişcărei pe pămîntul austriac.

La Iţcani s'a instalat o *revizie sanitară* pentru a se împiedeca o eventuală răspîndire de boală prin mijlocirea refugiaţilor. De asemenea s'a instituit o împărţire de ajutoare şi adăpostirea celor cu totul lipsiţi de mijloace.

Gendarmeria a fost concentrată în număr mare la frontieră, dar n'a fost vorba de întrebuinţarea armatei de oare ce mişcarea agrară n'a trecut frontiera de loc.

*

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este dilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĚRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

în Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

GONGES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30

Porte-Bouteilles, pour 20 Places..... 2 »

Envoi France de l'Album sur demande

POND'OIR DÉPOSÉ

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rind în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 95.—Marți 13 Martie 1907

Lipiți pământului

Mișcările țărănești ne fac ca să nu ne luăm gîndul și condeiul de la ale noastre nevoi, căci cine vorbește de nevoile mulțimei și cauză ale aduce îndreptare mare răsplată fi-va lui în ceriu și pe pămînt.

Pămîntul așa de des cântat și la biserică, ca leagăn al vieței, ca mijloc de traiu al omului, ca loc de odihnă pentru cei ce nu zac sub blăstăm, pămîntul așa de bine cîntat de poeții popoporelor, ca dătător de viață, plăcere și dragoste, pămîntul îndumnezeit de cei ce nu văd dincolo de el alt hotar al nădejdei întro viață viitoare și veșnică, pămîntul zic a fost luat de poporul nostru ca simbolul complectei sărăcii.

Sărac, lipit pămîntului, e mai mult de cît că a ajuns la sapă de lemn. Una arată robia brațelor, că neputîndu-și ogoi traiul și îmbunătăți instrumentul de muncă, sapa a ajuns că zgîrie pămîntul ca sapa de lemn. Și or fi fost asemene vremuri că unde nu-i foc, fum nu iesă. Lipit pămîntului arată însă o stare generală și mai rea, o amorțire generală a vieții chiar care doboară pe om la pămînt ca vita ce se tîrăște ca de lăngoare. Și or fi fost și de aceste vremuri!

Adscripti glebi era o stare economico-politică care a fost și la noi până mai dăunăzi, și dacă a dispărut fața directă si legală, a rămas de fapt alipirea și robirea indirectă a brațelor și a utilajului economic.

Nu ne ocărîm neamul să zicem că e atît de sărac că e lipit pămîntului

Averea publică a crescut, și deci și averea țaranului e în creștere. Satele noastre ieau pe an ce merge înfățișări mai bune. Plugul de fer se întinde pe o scară uimitoare. Economia rurală se sporește, capitalul rulant al Băncilor a trecut suma de 20 milioane. Cele 36 obștii sătești plătesc arendă peste un milion și jumătate! Consumația la sate a crescut în mod neîndoios, aproape s'a împătrit. și cine consumă mult dă dovadă că stă mai bine, e mai cuprins.

Deci nu putem vorbi de sărăcie lucie, și de lipiți pămîntului la sătenii noștri. Nu aceasta îi face să se miște, ci *sistemul ce se întinde în jurul lui și îi înlănțuește viața, cu cît el se deșteaptă mai mult*, se închiabureşte mai mult, se crede mai în stare a-și croi altfel viața.

N. Bălcescu vorbind in Istoria lui Mihaiu Viteazul de mișcarea revoluționară de la 1848 și la noi și mai ales în Transilvania, face o observare care se potrivește de minune cu starea de azi: In lupta ce se incinsese atunci intre elementele din stat, țărănime și nobilime, țărănimea se dedase la escese, jefuind și omorînd in dreapta și in stînga; erau in luptă elemente de altă rasă.

Nu asta l'a mulțumit pe Bălcescu. Tinărul nostru naționalist formula doctrina, că nu omorînd și jecuind surpi răul, ci schimbînd sistemul Poți omorâ jumatate din boeri—nevoeși—; ei tot vor rămînea, dacă rămâne legea care flințază nobleța; surpă legea și boerimea s'a dus.

Așa și azi se fac excese de țărănime. Sunt triste asemenea excese; toți le condamnă și sigur că chiar cei care le fac azi, se vor căi mâne.

Ce trebue să stârpim? Sistemul care înlănțuește viața săteanului. Și aici vine opera legiuitorului. Cu armata poți evita omorul, poți zădărnici jacul; poți apăra averea și viața. Cu legile dai la cap răului, sistemului și liniștea va veni. E un trist sistem ca din 4 milioane hectare de pămînt să trăiască bimbașa 20000 de suflete și din 3 milioane hectare 5 milioane! E trist că din cele 4 milioane hectare să se arendeze 24 milioane hectare la străini și săteanul să fie exploatat cu peste 50 lei de falce prin angajamentele ce se fac! E trist că marea proprietate e văduvită de adevărații ei stăpâni și lăsată pradă celei mai nemiloase exploatări de vlagă și a pămîntului și a brațelor!

Trebue o limitare! Dacă muncitorimea industrială a ajuns să legifereze un *minimum de salariu*, trebue să se limiteze și un *maximum de teritoriu* pentru ca pe acest pămînt blagoslovit de D-zeu să poate trăi în tihnă și cel ce e mai lipit de pămînt, muncitorul lui.

Și cu cît se zăboveşte cu asemenea legi, cu atîta se înăspreşte răul și se înteţeşte lumea.

Gh. Ghibănescu.

Odaia de copii

Un mare publicist strein a denumit peninsula balcanică „odaia de copii a Europei“.

Gălăgia permanentă ce domnește în Turcia, Serbia și Bulgaria, a inspirat această potrivită denumire. Cît despre Romînia, de și aflătoare și dînsa în peninsula Balcanică, cumințenia, mersul înainte spre cultură și calmul—au reușit s'o scoată din acea odaie a țărilor-copii și s'o pună între statele fruntașe ale Europei.

Dar iată că bandele, acele oribile bande care operează în țările odăi, s'au introdus sub altă formă și la noi și iată-ne și pe noi, țara civilizată de ieri, introduși în „odaie“, puși la colț și tratați cu acea asprime de care Turcia ar putea povesti foarte multe, dar cu care România nu este deprinsă.

Politica austriacă, acea cu care suntem în cele mai amicale relațiuni, ne amenință cu denunțarea amiciției, iar Germania declară că nu se va tolera Romîniei ceea ce s'a tolerat Rusiei.

Intru cît legăturile d'intre cele două țări cu România sunt bazate pe relațiuni comerciale, pe enormele capitaluri acordate țărei noastre și comerciului nostru, este invederat și este natural, că alarma ce o dau ziarele streine, este dată pentru salvarea capitalurilor lor.

Și aceste capitaluri sunt serios amenințate, căci toate au fost lansate în vederea bunilor ani agricoli, în vederea urcărei prețului pămîntului, căci el—pămîntul—este unica bogăție a Romîniei.

Focul d'inăuntru a avut, deci, pentru ce speria pe cei din afară și este natural ca și bunul renume al țărei să sufere în asemenea împrejurări.

Ceea ce părea la început o simplă jucărie s'a complicat acum în mare atît de imens, încît asistăm la o criză ce n'are pereche la noi.

Europa a așezat Romînia în odaia de copii și o va trata la fel cu ceilalți copii.

Poate chiar și mai reu. Căci pe cînd Serbia a știut să reprime mișcarea agrară de acolo și pe cînd, acum în urmă, Bulgaria s'a aratat stat energic în reprimarea grevei de la căile ferate, la noi s'a întîmplat altfel.

Dacă este adevărată afirmarea opoziției că guvernul de astăzi n'a știut să procedeze energic, să vie alt guvern și să ne arăte mijlocul cel bun.

Așa cum este nu poate rămînea.

STRĂINATATEA
și lipsa legei agrare

Reproducem mai jos o parte dintr'un important studiu al marelui economist vienez Karl Grünberg și anume partea în care rezumă în mod concis răul actual și cauzele reale. Articolul fiind scris într'un ton calm și bine documentat, credem că e nimerit a-l pune sub ochii cetitorilor ca fiind și de actualitate și de un serios interes în vederea situației. După ce arată importanța economică a evenimentelor, încheie astfeliu:

„Moldova, unde se petrec actualminte mari tulburări nu prea cunoștea pînă acum zece ani sistemul arendării moșiilor. De atuncea arendașii s'au înmulțit din zi în zi, așa că cele mai multe moșii sunt astăzi arendate.

Arendașii sunt în cea mai mare parte străini și anume evrei, armeni, bulgari și greci.

Exportul cerealelor a crescut în mod considerabil în ultimii trei zeci de ani. De aceea și cultivarea pămîntului a luat o extindere colosală precum și obligațiunile creditului rural au mers crescînd.

Proprietarul din Moldova își arendează cu multă plăcere moșia și aceasta cu atît mai mult cu cît arenzile merg crescînd și de aceste arenzi proprietariise folosesc pentru a face față vieței largi pe care o duc în străinătate sau politicei sau altor pasiuni.

Nu trebue să mai spunem că pe această cale a ridicării arenzilor soarta țăranului a fost cît se poate de rău influențată, deasemenea că și statul pentru a-și echilibra budgetul a contribuit la aceași înrăutățire. Precum se vede a existat destul material inflamabil și o singură scînteie era de ajuns pentru a-l aprinde.

Că focul s'a întins înainte de toate asupra populației evreești nu e de mirat. Statistica ne arată că numărul marilor arendași e enorm; sistemul lor de gospodărire e absolut același ca și al celorlalți arendași și ca și al proprietarilor ce-și cultivă singuri moșiile. Insă ura în potriva evreilor, care durează de mult, a izbucnit actualmente cu mai mare furie.

Agitația s'a pornit în primul loc contra arendașilor evrei și o mulțime uriașă, cu totul nevinovată în această chestiune suferă cumplit alăturea de dînșii. Dar mișcarea aceasta nu a putut rămînea esclusiv anti-evreească. Arendașii și proprietarii creștini au fost devastați ca și cei evrei și de se vor liniști lucrurile astăzi ele vor reizbucni mîne, căci România are neaparata navoie de o serioasă lege agrară—și această lege importantă nu poate fi nici înlăturată, nici obținută, prin excese în potriva evreilor. Lipsa unei legi agrare în România este datorită proprietarilor: și proprietarii în România nu sunt evrei.

Situația politică

Atît cît se poate spune în împrejurările anormale prin care trecem, atît cît se poate ști în timpuri în care telefonul și telegraful este complect sechestrat, este un lucru sigur că suntem în ajunul unei schimbări de lucruri, fără ca în momentul cînd scriem aceste rînduri să se poată afirma cu siguranță dacă suntem în ajunul unei schimbări de regim sau numai în ajunul unei schimbări de guvern.

Fapte precise nu sunt pînă acum—ci numai indicații.

Atît este, însă, de alarmantă starea lucrurilor, nevoia de a se proceda energic și repede este atît de iminentă, în cît opinia publică cere o procedare energică.

Și ea se va afirma astăzi, cînd va trebui să se știe care va fi noul guvern.

Situații ca cele de astăzi nu permit multe tratative și lungi tergiversări.

CATE-VA NOTE

Telefonul Iași—București, această prea maladivă creațiune modernă, se află actualminte într'o pozițiune din cele mai interesante.

Fiind-că pozițiune interesantă are și alt înțăles, ne grăbim să lămurim în ce anume constă această interesantă pozițiune: se știe că acest faimos telefon are dese accese de deranjare, din care cauză, foarte de multe ori, nu funcționează.

Tocmai acum cînd, probabil din cauza vremei bune, bolnavul a început să-și mai revie în *fire*, s'a dat ordin ca să nu mai funcționeze.

Inaltul guvern are convingerea că firul telefonic Iași-București a făcut tot boclucul de la sate, că, prin urmare, este rudă cu Fischer și de aceea l'a suprimat.

Energică hotărâre!

*

Gazetele nemțești au întreprins o campanie energică în contra geografiei romîne. Cucutenii de lîngă Iași, au fost mutați ceva mai departe și într'un județ cu nume foarte curios: „la Cucutenii, scrie un ziar vienez, orășel situat în județul Dîmbovița-Ialomița....“

Uite unde am ajuns!

*

Examenul de capacitate pentru muzică, a ajuns, fără să se fi ținut, un examen cu cîntec.

Ce va fi cînd se va ținea!

Anunțat în mart, că va avea loc în Iași, acest examen a fost mutat a se ținea în București.

Cînd să se ție acolo, a fost mutat iar la Iași, mîine trebuind să înceapă aci, a fost telegrafic mutat la București.

Ce va mai fi, vom vedea:

*

Un magistrat a avut inspirațiunea să intre în agitațiunile curente și să provoace pe proprietari, prin manifeste, să se inarmeze și să lupte contra devastatorilor.

Printr'o curioasă coincidență magistratul acesta este judecător de *pace!*

A se vedea in corpul ziarului textul ordinului de zi dat de d. General Tell, comandantul trupelor din Moldova pentru potolirea rescoalelor.

De asemenea a se citi amănuntele cu privire la rescoale.

OAMENI ȘI LUCRURI

IAȘUL TREAZ

Pe ziua de ieri orașul nostru n'a suferit numai de frigurile unei mari iritații și dureroase nerăbdări, ci a avut jalea de a-și vedea suprimată una din cele mai tradiționale și mai populare instituții: cîrciuma.

Printr'o simplă ordonanță prefectorială s'a suprimat ca prin minune una din cele mai fundamentale și din cele mai fecunde ramuri ale comerciului și Iașul ne-a oferit acea priveliște unică, acea minune imposibilă în vremile noastre de civilizație: un oraș fără băutură, un oraș fără alcool,—un oraș „treaz“ într'un cuvînt.

In zilele noastre, într'adevăr, e de neînchipuit un tîrg lipsit de acest element—higieniștii îi spun chiar „aliment“—primejdios născocit de oameni și de fire pentru....ridicarea moralului, a dispoziției, a curagiului sau a entuziasmului. Cine și-ar închipui, de pildă, Parisul fără absint, Londra fără whisky, Moscova fără wodka sau Münchenul fără bere,—sau un oraș moldovenesc fără *vin*?

Nu însă de vin e vorba în primul rînd ci de rachiu, de aceea formă clasică sub care se consumă la noi cătimi colosale de alcool,—rachiul care joacă un rol atît de însemnat și de trist în istoricul ultimelor evenimente.

Cine a urmărit descrierea amănunțită a groaznicelor devastări a putut găsi pretutindeni începutul lor în consfătuiri unde n'a lipsit acel minunat dătător de „curagiu“—rachiul. Ar fi să rostim un adevăr din cale afară de banal afirmînd că țăranul romîn ocupă unul din rangurile cele mai... onorabile pe scara comparativă a băutorilor de alcool. Duminica lui nu e duminică, sărbătoarea nu e sărbătoare, petrecerea nu e petrecere fără acest nectar veninos și arzător, — iar în actele lui necugetate sau în pornirile lui spre jaf și crimă găsiți totdeauna acest motiv de vină și de ertare totodată: alcoolul.

Dosarele tribunalelor și curților cu juri gem de efectele primejdioase ale *beției* și va fi nemuritor acela care va isbuti să gonească rachiul din rolul său de aliment esențial în viața țăranului,—a barbatului ca și a femeei.

Așa cum cunoaștem însă oamenii și împrejurările, speranța e slabă, zadarnică. Mulți, mulți ani încă amețitoarea băutură—care-și are adepții tot așa de devotați în sate ca și în orașe, în vremile vechi ca și în cele de azi,—ideala băutură pe care au cîntat-o și mulți poeți, de la Hafis la Baudelaire, de la Anacreon la... Coșbuc—va rămînea strâns legată de viața tuturor claselor și cu deosebire a celor de la țeară.

Inchiderea pentru o zi a cîrciumelor e de sigur uneori o măsură necesară și originală dar fără urmări practice viitoare—căci de mult un dicton francez—bazat pe experiențe analoage—a zis că beția nu se lecuește cu... morală:

— Qui a bu, boira.

Rodion

Binefăcătorii țărănimei

Glosse revoluționare—Mormîntul lui Cuza—Fiul și fiica lui Cogălniceanu—Lunca din Mirceşti—Văduva lui Alexandri—Revoluția pe scenă. Teatrul lui Alexandri.

Nu e una din cele mai puțin originale coincidențe în această vastă și complexă dramă a răscoalelor țărănești faptul că găsim printre eroii săi... victimele întîmplărilor actuale nume dintre cele mai ilustre și totodată nume aparținînd celor mai mari apostoli ai dezrobirei țăranului romîn.

E oare un nume mai venerabil pentru săteni de cît acel al lui Alexandru Ioan Cuza? Firește că nu. Gîndul statornic al marelui Domn era—problema emancipărei și împroprietărirei sătenilor și unul din cele mai glorioase acte ale domnului Principatelor Unite fu împroprietărirea.

Și uite că în tihna mormîntului său de la Ruginoasa umbra Marelui Domn democrat a tresărit de zgomotul răscoalei: Castelul de la Ruginoasa a fost unul din cele dintâiu care a suferit un asalt din partea țăranilor din partea locului, chiar dacă n'au avut loc devastări așa de cumplite ca în alte părți.

*

Colaborator devotat și zelos la opera marelui Domnitor a fost negreșit ilustrul om de stat Mihail Cogălniceanu, căruia îi revine de drept o parte însămnată în meritele și celebritatea lui Cuza Vodă. Cogălniceanu a fost mîna îndrăsneață care îndeplinea și întregia gîndul binevoitor al Domnului—și el împărtășia cu acesta iubirea profundă pentru clasa țărănească a Romîniei. Fără curagiosul și talentatul său ministru, Cuza n'ar fi putut săvîrși într'un timp așa de scurt o operă așa de măreață în folosul țării, în folosul țărănimei.

Ei bine urmașii marelui om de stat sunt astăzi în rîndul... victimelor. Dl. Vasile M. Cogălniceanu e învinuit a fi unul din principalii autori ai răzmeriței. D sa agită de mult chestia țărănească, iar în vremea din urmă a scris o broșură în aceeași chestie—atăcînd cu vehemență bazele organizărei de astăzi,—forma relațiunilor între capital și muncă, între proprietarul și muncitorul agricol sau ca să întrebuințăm termenii d-sale—între stăpîn și șerb. Se zice că broșura d-lui Cogălniceanu a contribuit enorm de mult la iritarea spiritelor la țeară.

Dar nu e numai atît.

Intre cele mai nuoi localități devastate este și moșia Budești a d-lui Leon Ghica, a căruia soție este fiica marelui Cogălniceanu. Țăranii n'au ținut seama de loc de aceasta, deși se afirmă că se bucurau de condițiuni bune din partea d-lui Ghica. Iată și telegrama d-sale, trimisă administrației moșiei indată ce a aflat despre excesele țăranilor pe proprietatea d-sale:

Comunicați țăranilor că atît eu, cît și soția mea, fiica marelui Mihail Kogălniceanu suntem dureros impresionați că tocmai pe moșia noastră unde țăranii n'au avut nici odată nemulțumiri ca să aibă dreptul să se revolte.

*

Mai suggestivă încă prin detaliile ce ne aduce este telegrama transmisă ziarelor, din Mirceşti, faimoasa localitate de unde bardul Moldovei, „veselul“ Alexandri privia și studia durerile țărănimei pe care le depingea în ale sale comedii sociale.

Iată telegrama:

—Pe moșia Mirceşti proprietatea d-nei Alexandri, țăranii sunt în plină revoltă.

D-na Alexandri sosită din Roman cu trenul de 9 jumătate, s'a plîns că numai cu mare greutate a putut fugi din Mirceşti, unde țăranii revoltați au asediat-o impunîndu-i să semneze un contract întocmit de dînșii.

Nu vi se pare o dureroasă și supremă ironie—mai mare ca aceea pe care—într-un articol trecut—am descoperit-o în odiseea unor mari proprietari—boeri, nevoiți a și scăpa viața printr'o fugă pe cîmp?

Dar fiindcă e vorba de poetul Alexandri—care a ilustrat nu numai „Lunca din Mirceşti“ ci și clasa țărănească cu accente de adîncă iubire, credem de actualitate a arata că în una din piesele lui—„Boerii vechi și noi“ se găsește dramatizată o revoluție țărănească de și prin convingerile și sentimentele sale, marele poet și-o închipuia exclusiv îndreptată contra .. evreilor. Revoluția are drept teatru principal orașul Iași, capitala Moldovei pe aceea vreme și cităm, reproducem aci două fragmente după citația unui critic:

Intâiu izbucnirea rescoalei.

Slugărică.—(un fel de șef de Cabinet).

—Ecselencie.

Hîrzobeanu.— (ministrul-preşedinte).— Ce este?

Slugărică.—Daţi-mi voie să vă raportarisesc că s'au întîmplat multe neorîndueli în oraş.

Hîrzobeanu.—Cînd?

Slugărică.—Acu'n spre sară... Tătărăşenii s'au coborît din mahalaua lor cu ciomege şi sparg capetele jidanilor pe uliţi... Ei s'au dus de au stricat cu bolovani geamurile lui kir Zaharaki şi pe Leiba Kana îl caută să-l arunce în Bahlui.

Hîrzobeanu,—Cum se poate? Mojicii au îndrăznit?

Slugărică.—Pe uliţa mare, prin Tîrgul de-sus şi prin sfînta Vineri se primblă cete de oameni, care par turbaţi şi chiar aici la poartă sînt adunaţi vre-o sută... ce'mi porunciţi să fac?

Hîrzobeanu.—Nu te-ai priceput pînă acu, mangositule? Ia îndată slujitorii agici şi împrăştie pe mojici cu bîtele..

Pe cum vedeţi şi pe atunci aceleaşi stări şi aceleaşi mijloace de reprimare ca şi astă-zi.

Dar mojicii vin îndîrjiţi şi bat cu ciomegele la poarta dreptăţii. Le ese înainte Stîlpeanu, un boier cu inima la loc şi între acesta şi un tînăr bonjourist (cum ar fi astă-zi un tînăr liberal) numit Radu se incinge următoarea convorbire:

Stîlpeanu.—Spuneţi-mi ce vă tulbură? Ce doriţi?

Poporul.—Dreptate cucoane, dreptate! Aga ne-au ucis pe uliţi cu slujitorii. Sîntem jefuiţi din toate părţile. Ne-a ajuns cuţitul la os.

Radu.—Da, domnilor miniştri, ţara suferă de multe rele. Poporul e bun, poporul e răbdător, dar şi răbdarea are margini. El s'a deşteptat în fine din somn şi cere dreptate pentru toţi...Aşa e oameni buni?

Poporul.—Aşa, aşa!

Radu.—Poporul s'a oţerit de monstruoasa învoire dată lui Zaharachi, ca să facă din sătenii ţării robii lui, el cere să se desfiinţeze acel punct de crudă şerbire.

Stîlpeanu.—Se va desfiinţa.

Radu.—Poporul s'a îngrozit de năvălirea vagabonzilor pe pămîntul Moldovei; el cere să se rînduiască comisii pentru cercetarea şi izgonirea lor.

Stîlpeanu.—Se vor rîndui.

Radu.—Poporul se simte umilit de a vedea în Cameră, ca reprezentanţi ai ţării, oameni impuşi prin conrupţie şi ameninţări.... el cere depărtarea lor din sînul obşteştei Adunări.

Stîlpeanu.—Vor fi depărtaţi.

Radu.—Poporul a fost maltratat pe strade de zbirii agiei... el cere schimbarea agăi şi darea lui în judecată.

Stîlpeanu.—Fie. Sunteţi mulţămiţi oameni buni?

Poporul.—Dar, dar!

...Cînd scria aceste poetul optimist şi bogat nu prevedea însă rezmeriţa din lunca încîntătoare de pe malurile Siretului.

As.

UN DOCUMENT

Ţăranii din comuna Cioara au adresat prefectului următoarea petiţiune pe care o reproducem fiind un document foarte important pentru vremurile prin care trecem:

Domnule prefect

Noi subsemnaţii locuitori din satul Cioara, comuna Coarnele Caprei, venim prin ac asta înaintea dv., spre a vă arăta următoarele deciziuni ce s'au iscat în satul nostru Cioara.

Noi toţi locuitorii cari suntem apţi pentru a cîştiga pămînt în rate de la Stat, ne-am adunat împreună cu acei din Tocuri şi Coarnele Caprei toţi acei apţi pentru pămînt şi ne-am dus pe moşia Dealu-Lung ce o ţine în posesie un evreu anume Moise Druemr şi am împărţit-o proporţional cît unul şi altul.

Pe d-v., domnule Prefect, vă rugăm şă luaţi măsuri pentru aceste lucruri, căci mîine poimîine o se se dezgheţe şi noi o să ne ducem să ne arăm fiieş-care porţiunea prinsă de pămînt şi atunci se va intîmpla nu ştim ce, căci noi plecăm ca ori să murim ori să trăim mai bine, de cît a mai fi atîta în suferinţă.

Noi am slujit Statul. Pentru ce am perdut noi timp de 3 şi 5 ani în zadar, că dacă noi am fi slujit pe un om civil atîta timp, ne dă o bucăţică pe pămînt.

De ce ne zice cînd mergem la militărie: „Hai să-ţi aperi ţara ta care e ţara noastră", dacă noi nu avem nici un santim de pămînt? Ne prostiţi ca să păzim moşiile lui Prinţ Ştirbei, ale lui Sturza, Cantacuzenişti şi Ghiculeşti şi a liftelor de Evrei Fişereni care au pus toată Romînia în mişcare.

Cînd am auzit că aceşti evrei ţin una sută una de moşii, cîtă lume de Români nu s'ar putea hrăni pe aceste moşii? Cea mai mare parte din arendaşii moşiilor ţin moşiile cu cel mult 15—20 lei falcea şi d-lor ne o vînd nouă cu 60—70—80 lei falcea de loc însă condiţional că nu primeşte bani; însă cum te angajează la ei pe cîte o falce de secere, 40 prăjini de prăşilă şi 20 zile de treerătoare care va să zică noi suntem robi la ei şi alt nimic pentru că pămîntul cumpărat de la ei nu mai suntem în stare să'l mai lucrăm şi rămîne acolo mohor.

Şi iată ce ei ne foloseşte pe noi ţăranii cîţi-va arendaşi de moşii care noi ţăranii se vorbeşte şi e prea adevărat că suntem bae de bani.

Căci dacă luaţi bine la înţeles dacă nu am fi noi ţăranii nu ar avea Statul nici cu ce plăti salariile funcţionarilor, nici nimica.

Cîte şi mai cîte dări toate pe spinarea ţăranilor se aruncă aşa că iar are să ajungă durerea ca să ne ducem într'o ţară streină să ne supunem acelui Stat.

Noi de aceea, d-le prefect, vă punem în vedere mai din timp, că dacă nu regulaţi şi nu înştiinţaţi pe d. ministru al domeniilor pentru ca să ştim mai din timp de ce se ne apucăm. Dv. nu ne încîntaţi cu cine mai ştim noi ce. D-stră pînă cel mai tîrziu la 8 ale lunei curente dacă nu ne daţi nici o rezoluţie, atunci noi cum am arătat mai sus, ne ducem pe moşie să ne apucăm de arat şi cine om găsi în cale din evrei facem praf din ei şi din tot ce se află pe moşie, arături, tot sfărămăm. Noi suntem 170 de locuitori apţi pentru a cîştiga pămînt după cum voiu arăta cu prezentul tablou de numele şi pronumele locuitorilor cari suntem în mare necaz.

Primiţi vă rog, d-le Prefect respectul nostru.

(*Urmează numele locuitoriler*)

Litere-Ştiinţe-Arte

Nora Marinescu

Am asistat le prima seară a trupei de operete cu *Nora Marinescu*, drăgalaşa *stea* care-şi anunţă apropiata dispariţie de pe cerul admiraţiei noastre A fost desigur nespus de regretabil că trupa şi-a reînceput seria de representaţii tocmai pe aceasta vreme înnourată de tristele întîmplări şi numai acestui fapt se datoreşte atmosfera puţin entuziastă ce a stăpânit sala. Altfel admiraţia dreaptă pentru mult simpatica şi populara artistă s'ar fi manifestat ca de ordinar prin una din acele zgomotoase săli înţesate de lume,—lumea admiratorilor, pururi credincioasă excelentei cîntăreţe.

Nora ne-a apărut aceeaşi, gingaşă şi cuceritoare, creatoare a unui rol nou şi drăguţ; cu aceeşi figură de „păpuşă" şi acelaşi joc plin de viaţă şi de...tupeu care stă aşa de bine tinereţei sale şi rolurilor sale.

„Căpitanul în fuste"—am fi preferat titlul original, mai puţin brutal—rămâne una din delicioasele creaţiuni ale Norei şi una din cele mai plăcute amintiri ce lasă pe urma strălucitei sale cariere.

Amintim că d-ra *Vigny* a regăsit şi deastă-dată o simpatică primire în rolul „Reginei", iar d-ra Marinescu, ca în tot-d'auna, a jucat şi...cîntat cu verva d-sale cunoscută. D-l Baston—prea rece faţă de... căldura şi tinereaţa sprintenă a Norei

In genere—o seară plăcută chiar pe aceasta vreme de griji şi de răscoale agrare.

*

Primim la redacţie o broşură a comcompaniei transatlantice de navigaţiuni Havre-Newyork şi cuprinzând interesantele disposiţiuni ale nouei legi americane relative la emigrări. In Iaşi broşura se distribue de către firma Ianovici Vechsler.

*

Astăzi Luni 12 Martie se joacă la Sidoli noua operetă („La fille de la blanchisseuse") pentru prima oară aci jucată numai de trupa Marinescu.

*

La 22 c. la Teatrul Naţional, beneficiul d-lui Scărlătescu, cu piesa „Croitor sau Doctor".

Biletele la «Thalia».

*

La Berlin s'a representat o prea interesantă dramă intitulată „Dumnezeul Răsbunării" de Schalon Asch, tradusă din jargonul evreo-polonez.

Acţiunea se petrece în lumea evreească într'un orăşel din Polonia rusească. Eroul Iankel, ţine o casă de plăcere, publică. El are o fică pe care o iubeşte mult şi se roagă mereu lui D-zeu să-i o păstreze curată, nevinovată. In camera ei a pus o „thora"—sul al legei— ca s'o ocrotească.

Iată însă că zeul răsbunărei îl pedepseşte tocmai în ce are mai scump şi mai drag. Fiica lui se împrieteneşte cu una din fetele conrupte care se află în „casa" lui Iankel şi aceasta o conduce într'un alt loc rău famat iniţiând-o în viaţa ticăloasă.

Ea se reîntoarce dezonorată a doua zi, —tocmai în ziua cînd un bătrîn se presintă la Iankel să-i ceară mîne fetei pentru un băiat al său. El refuză, fireşte, iar pe fica iubită o goneşte scoţând tot odată din casă şi sulul sfânt.

Piesa are momente foarte dramatice şi a făcut o adîncă impresiune.

*

STRUNA ZILEI

LEACUL

Nu sunt stinse încă răscoalele la sate şi iată că se vorboşte de o nouă nenorocire: inundaţiile.

Ziarele.

Inundaţiile tocmai
Ar putea'nsemna norocul:
Multă apă trebueşte
Ca să stângă'n ţeară... focul.

Informaţii

Frămîntarea in cercurile politice a fost extra-ordinar de mare pe ziua de eri.

De cu dimineaţă circulau prin oraş ştiri cu privire la o schimbare de guvern şi poate chiar la o schimbare de regim.

Adevărul este că lucruri mari s'au pus ieri la cale în capitală.

Pînă acuma, însă, toate aceste ştiri sunt simple zvonuri. Nimica pozitiv nu se poate afirma.

Pînă-astăzi dimineaţă d. Dimitrie Sturza n'a dat respunsul său nici in privinţa unui concurs al partidului liberal pentru un minister de coaliţie şi nici dacă partidul liberal este gata a lua respunderea situaţiunei.

Acesta este adevărul.

La ultima oră vom da detalii complecte asupra celor ce s'au hotărît astăzi.

—

D. Al. A. Bădăreu, care a fost ieri în Iaşi, s'a întors seara la Bucureşti.

Cu acelaşi tren a plecat şi I. P. S. S. Mitropolitul.

—

»Rolul educativ al Religiei în ţara noastră" se intitulează o broşură ce coprinde conferinţa ţinută de d. profesor Gh. Gr. Gheorghiu în aula Seminarului.

—

Pentru azi la ora 2 au fost convocaţi toţi funcţionarii serviciului sanitar technic şi fiscal pentru a-i instrui de modul cum trebuie să lucreze pentru liniştirea revoltelor ţărăneşti.

—

Inginerii Cananău şi Bolintineanu au intentat, precum se ştie, acţiune in desdăunare comunei Iaşi, care a respins oferta ce-a fost prezentată de cei 2 ingineri la licitaţia pentru aducerea apei.

Procesul acesta se va judeca la 2 April la secţia a III-a a Curţei de casaţie.

—

Inalta curte a stabilit următoarea jurisprudenţă în materie de expropriere:

1. Potrivit art. 54 din legea de expropriere, deciziunile Curţilor de apel se pot ataca cu recurs în casaţie, numai pentru violarea art. 50 şi 51 din acea lege, precum şi pentru toate cazurile prevăzute prin legea organică a Curţei de casaţie.

Deci, nu se poate face motiv de recurs din violarea art. 43 din legea de expropriere.

2. După art. 51 comb. cu 36 din legea de expropriere, Comisiunile de arbitri şi Curţile de apel nu pot micşora ofertele făcute persoanelor expropriate de către autorităţile publice expropriatoare.

Prin aceste oferte se înţăleg numai acelea făcute de autoritate în urma sentinţei definitive de expropriere, iar nici de cum evaluările făcute de Primărie înainte de darea sentinţei de expropriere.

3. Evaluarea terenurilor expropriate, făcută de Curtea de fond, scapă controlului Curţii de casaţie; destul este numai să fir motivată acea evaluare. şi să se arate de Curte împrejurările de fapt pe care s'a întemeiat.

—

Se ştie că artistul Penel a avut cel d'intăi fericita idee de a reduce preţurile la jumătate, pentru representaţiile date în beneficiu, realizînd cel mai frumos cîştig cu piesa „Coralie & Comp."

Acum pentru închiderea sesonului de beneficii, în seara de Simbătă 17 Martie Penel cu parte dintre colegii sei, va da ultima representaţie cu preţurile pe jumătate. Se va juca nostima şi curioasa comedie „*Niobé*" vis caraghios în 3 acte.

La această hazlie piesă pot asista şi domnişoarele; biletele la agenţia Thalia-Maximovici.

—

Judiciare.—Mandatul dat unui avocat pentru a semna ori ce act in numele mandantelui, imputerniceşte pe mandatarul a semna un apel nu in calitate de mandator cea ce nu contestă nimene—ci chiar numele mandantelui.

Chestia aceasta a fost pusă ieri inaintea Curţii de Apel Secţia II s'a desbătut multă vreme şi după o deliberare cam lungă, Curtea interpretând in mod larg drepturile mandatarului, a respins incidentul şi a declarat apelul introdus in regulă,

—

Pe ziua de 31 Martie dl. Alex. Buchenstal arendaşul moşiei statului Horpazul este deposedat de arenda moşiei care va trece pe sama statului. Dl. Inspector Comunal cu primarul şi cu şeful ocolului silvic Ciurea va procede imediat la deposedarea suszisului.

—

La Seminariul pedagogic s'a făcut ieri discuţia lecţiei de probă la ştiinţi naturale de către studentul Cardaş.

Au asistat mulţi studenţi.

—

Dl. I. Vişan, inspector general al camerilor meseriilor, se află în Iaşi în inspecţie.

—

Budgetele au fost votate. Raportul asupra lor a fost făcut de d. Nicolai Xenopol deputat şi director al marei reviste economice „Le mouvement économique". D. N. Xenopol este unul din economiştii şi financiarii noştri cei mai distinşi. Lucrarea d-nului Xenopol este o sinteză vastă şi cuprinzătoare a întregei noastre vieţi economice şi chiar cultural văzută prin prizma budgetului.

Sfătuim pe ori-cine vrea să-şi dee seamă de mijloacele precum şi de lipsele organizărei noastre economice, să citească această interesantă lucrare.

—

Sîmbătă, 10 Martie, la ora 4 jum., membrii cercului didactic au fost convocaţi spre a discuta asupra atitudinei ce trebuie să aibă profesorii în actuala gravă situaţie.

D. Meisner dă cetire unei moţiuni alcătuită de un comitet în care membrii corpului didactic îşi iau angajamentul pe de o parte de a studia chestia ţărănească şi a doua pe toate căile pentru rezolvirea ei; pe de altă parte însă, de a da un sprijin necondiţionat guvernului şi a nu face face nici o dificultate autorităţilor pentru potolirea răscoalelor.

Punctul acesta din urmă e combătut de d-l I. Botez care crede că prin el se subînţelege aprobarea stîmpărărei răscoalei prin gloanţe.

La obiecţia d-nului Botez se realiază socialiştii M. Carp, G. Nădejde şi alţii. D-nii Cristofor, senator, C. Praja, Halita susţin moţiunea cum a fost relatată de comitet.

Neputîndu-se ajunge la înţelegere s'a hotărît convocarea unei noi întruniri la care să iee parte toţi membrii cercului.

—

DIVERSE

—Un incendiu a distrus eri noapte, avutul locuitorului Petrea Anton din comuna Costuleni. Pagubele sunt de peste 400 lei.

—In Bosia şi Coarnele-Caprei s'a declarat epizotia de febră aftoasă. Cele mai severe măsuri au fost luate pentru combaterea boalei.

—In comunele Ştiubeni, Domneşti, Bolentin, Chirnogi, Bobeşti, Balaceanca şi Copăceni s'a declarat epizotia de febră aftoasă.

—Dl. L. Iuster a cerut autorizaţia de a aduce 300 muncitori străini pentru moşiele Corneşti, Prosălnici, Mânjăşti şi Voineşti.

—Un foc, care a fost probabil pus din răzbunare, a distrus cinci stoguri de fân proprietatea locuitorului Ion Axinte din comuna Sânger.

—O haraba cu 2 cai a locuitorului Stefan Voinea din Sănduleni, luând vânt prin locul numit la valea-rea l'a svîrlit pe săteanul Vasile Dumbravă care se afla şi el în haraba, rănindu-l grav le cap.

—Fata Ileana Boboc din com. Movileni a încercat să se omoare fiind părăsită de ibovnicul ei.

Rana care şi-a făcut-o cu cuţitul nu este periculoasă.

— 2 cazuri de febră aftoasă s'au declarat în oraş printre vitele locuitorului N. Leiba din str. Rufeni No. 3.

— Poliţia a arestat pe individul Leiba sin Moise care a ameninţat cu cuţitul pe Ion Nedelcu.

— Agenţii de siguranţă au arestat eri pe indivizii Costache Bordei crîşmar din com. Şipote şi Grigore Ştirbu din Roşcani găsiţi prin piaţa Unirei. Asupra celui dintăi s'a găsit sama de 2000 lei şi un revolver încărcat cu 6 focuri.

— Alexandru Ciocîrlan, din strada Păcurari, stoler, a fost arestat făcând scandal în cafeneaua România. Fugind din arestul siguranţei a fost arestat din nou şi va fi înaintat parchetului pentru evadare.

— Un incendiu a isbucnit la cafeneaua lui Iacob Artmeanu din str. de sus. Intervenind pomperii la timp focul a fost localizat.

— Eri un scandal cu urmări sîngeroase s'a produs în crâşma din com. Gropniţa. Doi locuitori Ion Andronic şi Ştefan Mănzu luându-se la ceartă Mănzu a lovit cu-n ciomag în cap pe Andronic care a căzut jos în nesimţire Mănzu a fost arestat de jandarmi.

— Pe drumul către comuna Epureni a fost găsit într'un cosciug de papură cadavrul unui copil mic în stare de descompunere—Cazul se cercetează.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

67

SECRETUL

JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

Maxim este fiul dv., şi în acelaşi timp al Ninei Marion, frumoasa Marion, cum o chema la Marsilia, str. Petit-Saint-Jean.

D. Pernelin a remas ca ţintuit pe scaunul său. Nina continuă:

— Ah! domnule, îmi cereţi dovada acestei paternităţi; dar emoţiunea dv., atitudinea dv. din aceste momente nu stabilesc ele în deajuns că daţi crezămînt vorbelor mele! Aşa, ştiaţi că aveţi un fiu şi n'aţi căutat nici odată a'l cunoaşte!

— Nu-i adevărat! doamnă, şi nu ştii...

— Dar lasaţi-mă să isprăvesc, urmă Nina. Imediat, dacă o doriţi, vom vorbi de datoriile d-voastre.

— Fiul meu! îngînă d. Pernelin; şi... ea?

— Ea v'a iubit în tot deauna, zise Nina cu o voce surdă; dar să vorbim de... fiul dv.

— Da, da!

— El trebue să fie pus imediat în libertate!

— In libertate!... Ah da!... dar nu sunt nebun. In libertate, un criminal!

El nu-i de feliu criminal! zise Nina, ridicîndu-se brusc de pe scaun; e un om nevinovat!

— Eu ţi-o spun că-i un criminal... Ah! fiul meu!... dar e imposibil! Nu, nu e fiul meu.

Dar cine mi-o dovedeşte. Nu pot!

— Priveşte! zise doamna Marion zmulgînd voalul său şi apropiindu-se de d-nu Pernelin. Vei crede tu care vine să-ţi zică: Fiul tău nu-i vinovat!

— Nina! Nina! exclamă magistratul, ca lovit de trăsnet de vorbele Ninei. Nina! Ah!

Şi cu faţa scaldată într'o sudoare rece îşi frămînta cu mînile fruntea şi scoţînd un strigăt de adîncă desperare cade la genunchii doamnei Marion:

— Georges nu-i vinovat! Georges nu-i vinovat, murmura d. Pernelin, oftînd amar:

— Georges, Georges!

Şi Nina plecînd capul, apropia încet buzele sale de fruntea d lui Pernelin, dîndu-i un lung sărut.

Judecătorul s'a ridicat, şi într'un strigăt surd, el a îmbrăţişat pe vechia sa iubită, o strînsă febril către inima sa, zicînd:

— Ah! te iubesc şi astăzi, mai mult încă de cît în timpul tinereţei noastre.

D-na Marion închizînd ochii şi plecînd capul uitase într'o secundă de beţie şi strînsese buzele sale de acele ale iubitului său. De odată ea tresări din acest'vis şi zise lui Pernelin:

— Fiul meu! mai întăiu fiul meu! copilul tău! Chiar de ar fi culpabil, eu ţi-o zic: scapă'l! Şi e inocent sermanul!

D. Pernelin plecă indurerat capul şt zise de-o dată:

— Ei da!... Ah! e ingrozitor! dar ai dreptate, trebue scapat! căci te iubesc! îl iubesc! el asemenea, şi...

Apoi isprăvind scurt, merse repede spre biuroul său, apase butonul electric ia o coală de hîrtie şi scrie repede cîte-va cuvinte, îngînînd:

Imi pare bine că n'am înaintat încă procesul verbal de trimetere inaintea Curţei de punere sub acuzare!

In acest moment aprodul redeschise uşa:

— Să executi imediat acest ordin, îi zise judecătorul, dîndu-i foaia de hîrtie pe care a scris acele cîte-va cuvinte.

Aprodul a plecat îndată; judecătorul ridicîndu-se de pe scaun, luă de pé biuroul său un dosar voluminos din care scoase o foaie: procesul verbal de trimitere.

Apoi apropiindu-se de Nina, o luă de mînă şi ducînd'o până la şeminea, îi remise procesul-verbal, zicîndu-i, abia să se audă:

— Arde această hîrtie, fiul tău e liber!

D-na Marion aruncase în foc hîrtia care condamna pe Maxim. Fiorii cuprindeau pe d. Pernelin, văzînd acest act al d-nei Marion. El privea cu ochii fixaţi cum flacările mistuiau procesul verbal acuzator, urmărind cum se tot distrugia hîrtia.

El căuta să-şi liniştească palpitaţia ţinîndu-şi mîna pe inimă.

După ce focul a nimicit complect actul de trimetere, d Pernelin a suspinat profund.

(Va urma)

Răscoalele țărănești au cuprins și Muntenia

Liniște și alcamie. Frămîntări.—In județe devastările continuă.—In Fălciu devastările și lupte.- La Huși turburări: 2 morți și patru rîniți. — In județul Roman. — La Galați mari turburări și devastări, strada Brăilei distrusă, opt morți, patru-spre-zece rîniți.—La R.-Sarat. — Revoluția și teroarea din Muntenia.

Ziua de ieri a fost foarte liniștită atît în oraș cît și în județ. O acalmie complectă, nici o mișcare, nici un atrupament, ca și cum n'am trăi în vreme de rezmeriță.

In schimb orașul sau mai bine pătura subțire orășănească care face politică era foarte frămîntntă

Venise știri care vorbeau de o schimbare de guvern dacă nu chiar o schimbare de regim.

Spre seară circulară chiar știri cu privire la chipul cum a fost alcătuit noul minister liberal.

Lucrul nu era exact sau mai bine zis nu corespundea încă realității, căci situația politică n'a fost clarificată nici chiar astăzi, pînă la oara 2 d. a.

Dacă însă acalmia a domnit în orașul și județul Iași, ziua de eri a fost foarte rea în unele județe din Moldova și mai cu samă din Muntenia unde răscoalele au îmbracat un caracter atît de violent în cît rescoalele din Moldova apar ca simple mișcări fără consecinți importante.

Știrile din acele județe invederează că acolo totul a fost dat prada fiacărilor.

Un ordin important

Generalul Tell, comandantul trupelor din Moldova, a adresat soldaților un ordin de zi cu privire la turburările sătești din care extragem pasagiul care urmează:

«Țara este în mare pericol, este nevoie de o repede și energică intervențiune pentru a o apara.

Armata a fost lovită, ceea ce constitue un fapt de o extremă gravitate. Cu începere de astă-zi comandanții trupelor sunt responzabili de cele mai mici atacuri suferite de soldați.

Armata va considera ori ce loc în care se va afla ca un post militar.

In nici un caz și sub nici o formă, armata nu se va mai retrage înaintea celor revoltați din locurile unde a fost trimisă pentru a opera.

Inaintea rezistenței revoltaților și după somațiunile legale infanteria va da foc și nici un soldat nu se va retrage. Cavaleria va șargea fără nici o milă, trecînd peste or-ce obstacol, numai și nnmai spre a împrăștia pe revoltați.

In cazul cînd vor reveni se va face uz și de săbii».

*

Răsvrătirile și epitropia sf. Spiridon

Privitor la excesele survenite pe moșiile proprietatea Sf, Spiridon, eforii au încheiat următoriul

PROCES-VERBAL

Anul 1907 luna Martie 10

Epitropia Generală fiind încunoștiințată că starea de răsvrătire a sătenilor în potriva arendașilor și a proprietarilor s'a întins și asupra moșiilor acestei case, iar că devastărilor începute la moșia Blăgești din județul Bacău, vor urma alte devastări, care vor reduce în fărămături și în ruine acaretele de pe la moșii, lucrul atîtor generațiuni și care singure făcînd posibilă exploatarea moșiilor, represintă pentru casă un capital imens.

Considerînd apoi, că unii din arendași făcînd ca locuitorii de pe moșiile casei învoeli prea împovorătoare, i-au silit să asculte de instigatori și de dușmanii neamului și a țării noastre, și avînd în vedere că continuarea unei asemenea stări de lucruri, ar sdruncina pentru îndelungată vreme buna înțălegere care trebue să existe între sateni și această casă, care bună înțelegere este și va fi de a pururea cea mai puternică condițiune pentru continua înălțare a acestei străvechi instituții, înființată și înzestrată de toate treptele neamului, pentru adjutorarea bolnavilor și nevoeșilor de prin tîrguri și mai cu samă de prin sate.

Epitropia generală cugetînd asupra gravelor împrejurări prin care trece țara noastră, a ajuns la încredințarea, că orice jertfă s'ar face pentru sătenii de pe moșiile casei, ar fi în propriul ei interes, adică ar fi cea mai sigura temelie pentru viitor și spre a fi cruțată în present.

Epitropia generală dispune:

1) A se scrie de îndată tuturor arendașilor Casei, cu rugăminte de a lasa la dispositia sătenilor de pe acele moșii pămînt de arătură, fânaț și imaș în întinderea totală de la o pătrime până la o treime, după situațiune, din întinderea fie-cărei moși, cu aceleași prețuri cari le plătesc și arendașii la Epitropie, mărite aceste prețuri numai cu impositele și costul întreținerei acaretelor pe care le plătesc fiscului și Epitropiei si arendașii; iar chiria pămîntului să se respundă de locuitori în mînile arendașilor Epitropiei.

2) Locuitorii de pe moșii să fie obligați spre a face arendașilor muncile agricole obicinuite la cultivarea moșiilor, muncile însă să fie plătite în bani, după cursul zilei din timpul muncei; iar cantitățile, suprafețele de muncit și prețurite minime vor fi statornicite între arendaș și locuitori prin contracte din timpul ernei, și contractele nu vor fi executorii, de cît după ce se vor fi văzut și aprobat de Epitropia generala.

3) Delimitarea suprafețelor din moșii de la o pătrime până la o treime să se facă pe fața pămîntului de către inginerii și adenții casei în așa fel, ca munca să fie înlesnitoare atît pentru arendaș cît și pentru locuitori.

4). Cele de mai sus fiind fixate pentru present, în privința viitorului dispunem: fiind-că după experiențele făcute într'o îndelungată vreme, exploatarea moșielor prin arendași n-a dat si nu poate da resultatele așteptate, și fiind-că Epitropia crede, că în unile împrejurări și obștiele sătești nu vor da alte resultate de cît acelea, de a se înființa în sate în loc de unul singur, 5—6 arendași: preot, învățător, perceptor, sub-perceptor etc. etc., iar sătenii trebuind să muncească pentru toți, sătenii vor fi și mai saraci de cît acum, dispunem iarăși, ca funcționarii speciali din Ad-ția Epitropiei întruniți în comisiune să întocmească un proiect complect pentru exploatarea moșielor Casei în regie, administrate aceste regii de funcționari tot specialiști în ramura agronomiei, spre a face o agricultură înaintată și prielnică tuturor sătenilor.

5) Pînă în timp de 48 de ore această decisiune a Epitropiei G-le se va aduce la cunoștința tuturor arendașilor, sătenilor, brigadierilor și gardienilor de la moșiile Casei.

Epitropi

G. D. Șerban, St. A. Negruzzi.

Inspector

T. D. Rășcanu

*

Ni se scrie din Focșani:

La *Suraia* s'au răsculat țăranii, s'au dus la locuința perceptorului Gagea care este și arendașul tuturor loturilor țărănești, arierate cu plata și fonciera, l'au bătut și jăfuit cu suma de lei 500.

Acest Gagea a fost numit perceptor în urma stăruinților adversarilor noștri. Agenții au fost alungați din sat.

*

Tița Pavelescu agitatoarea antisemită a fost arestată.

*

Panciu a fost alaltaeri devastat de locuitorii răsvrătiți din comunele Crucea de sus și Straoane.

Un număr de 400 locuitori timp de 5 ore au jefuit și pradat în mijlocul orașului averea cetățenilor fără ca administrația județului Putna deși avertizată la timp, să ia o măsură de apărare averei acelor locuitori.

S'au trimes trupe care timp de 3 zile se căznesc a împiedeca alte noi invaziuni.

Panica în acest oraș este mare. D. Toma Georgescu deputat și primar, ajutat de alți amici politici adresează răsvrătiților vorbe dulci și sfătuesc a fi liniștiți.

Sunt 7 răniți și un țăran mort. Au fost devastate numai casele și prăvăliele ovreilor.

*

D. *Duiliu Zamfirescu* secretarul general al ministerului de Externe înapoindu-se de la via d-sale ce o are lîngă Odobești, a fost înconjurat de țărani și a putut scăpa de furia lor numai grație că n'a fost recunoscut.

Ajuns la Focșani s'a dus la prefectură și s'a plîns d-lui Prefect de destrăbălarea ce domnește în mai multe comune pe unde a parcurs și pe unde a văzut cum toate cîrciumile sunt pline de țărani, unde se îmbată și pun la cale toate relele.

D-sa a arătat d-lui prefect că măsurile luate de ad-ție sunt prea slabe față cu situația în care ne găsim.

*

La Adjud, Sascut, Odobești, Pănceşti, Vulturu și Panciu, se anunță foarte grave tulburări. Mulți evrei din Odobești și Adjud au sosit în Focșani cerînd garantarea vieței și avutului lor.

La Odobești s'au răsculat locuitorii cerînd alungarea din capul comunei a d-lui Ionică Giurgea, primar, care nu voește a le da în arendă o parte din imaș și fiind-că a fost cocoțat acolo contra voinței lor, înlocuind pe d. Tache Vrabie adevăratul părinte al orașului pentru care toți Odobeștenii au deosebită dragoste și respect și cuvîntul d-sale e ori cînd ascultat.

Sunt temeri cu țăranii răsculați din Jariștea să nu devasteze orașul și în special casele evreești,

De cînd ovreii au căpătat dreptul de a cumpăra pămînturi în oraș, ce erau considerate ca rurale, podgorenii sunt de atuncea răsculați și aduc acuzațiuni administrației liberale care a înlesnit evreilor aceste drepturi, și în special d-lui N. Săveanu care a vîndut via d-lui Ștefan Sihleanu evreului Kaufman și de acolo acest drept stabilit s'a autentificat și alte acte asemenea.

La Sascut și *Adjud* s'a trimes trupe.

La *Mărășești* s'a devastat prăvălia comerciantului Păunescu.

Sunt temeri a nu se da foc unui deposit al fabricei de zahăr care conține 3 vagoane benzină. Agenții colectiviști cutreeră județul.

In Focșani proprietarii sunt indignați de înștiințarea alăturată și d. Prefect Aguletti care a făcut'o fiindcă alt-ceva nu se pricepea să facă.

„Trecem prin grele ore, patrulele toată ziua și noaptea păzesc orașul. Nădejdea noastră este la d. General Zosima, comandantul diviziei. Panica este mare și cetățenii sunt foarte neliniștiți".

*

Țăranii de pe moșia Buca-Șendreni, județul Vaslui, proprietatea d-lui Aurel Rășcanu, arendată d-lui L. Caufman din Iași, unindu-se cu țaranii de pe moșia învecinată Franțujii, au devastat curtea, stricînd cu desăvîrșire sobele, ușile, ferestrele și prefăcînd totul în praf.

Au luat caii și boii arendașului, au stricat hambarele și au plecat.

*

D. Take Ionescu a adresat ziarului vienez *Neue Freie Presse* tolegrama ce urmează:

Nenorocita agitațiune nu are caracter pur antisemit, ci și agrar și anarhist. S'au devastat și case ce aparțineau la proprietari și arendași români. Guvernul a luat și iea cele mai energice măsuri între cari și mobilizarea armatei.

Actualminte mișcarea trebuește considerată ca fiind pur anarchistă.

*

Din Cernăuți sosește știrea ca mai mulți țărani din România au fost prinși și arestați în momentul în care voiau să treacă frontira.

Țăranii din Bucovina sunt opriți a părăsi satele fără de voia autorităților.

*

Ziarele germane ca „Neue Freie Presse", „Berliner Tegeblatt", „Frankfurter Zeitung" și altele se întrec care mai de care a stigmatiza ororle co ae petrec acum în țară. Ziarul „Berliner Morgen-Zeitung", în numărul sosit astăzi, scrie:

„In țara Regelui Carol domnește anarhie complectă. Știrile ce sosesc din Moldova aruncă pe cetitorul în cele mai întunecoase timpuri ale evului mediu. Domnia pumnului, prădăciunile, devastările și omorurile sunt la ordinea zilei; pe ici-colo se arată într'adevăr trupe și autorități dar fac prea puțin; o sălbătăcie fără seamăn s'a întins în țară. Ne întrebăm: oare România nu se află în Europa, nu trăim în secolul al XX, și fost-a numai acolo o legendă victoriile civilizației ce auziam mereu?"

Urmează apoi telegramele detailate despre revoltele agrare cu devastările și ororile din țară, cunoscute cetitorilor noștri.

*

Comitetul de asistență înființat în Iași pentru ajutorarea victimelor groaznicelor devastări a avizat asară telegrafic suma de 300 lei populațiunei izraelite din Băcești jud. Vaslui, care se află în extremă mizerie și care a telegrafiat la Iași cerînd ajutor.

Alte ajutoare au sosit pentru comunitatea din Podul Iloaie și anume 2000 lei din Berlin și 500 lei din New York, toate pe adresa d-lui Marcu Ghetzel din Podul Iloaie.

De asemenea clubul „Concordia" a donat pentru acelaș orășel suma de 1000 lei.

*

Episcopul Romanului a trimis protoiereului următoarea circulară privitoare la rescoale:

Cu mila lui Dumnezeu Smeritul Episcop al Eparhiei Romanului.

Prea cucernicului Protoiereu al Județului Roman.

Cu durere sufletească aflăm că în cîteva județe, unii săteni purced cu duhul răzvrătirei să săptuească grave neorînduieli care turbură ordinea și siguranța publică; ca să nu înceapă duhul acesta și în Eparhia Noastră, punem preoților în'vedere să-și îndeplinească datoria de împăciuitor pentru buna orînduială. Și cînd vor vedea că este neapărată nevoe, să declare turbulenților din partea Noastră, că de nu se vor astîmpăra, îi vom scoate din împărtășirea Noastră punîndu-i sub blestem și legătură Archierească și vor fi astfel părăsiți cu toată Casa lor de orice slujbă creștinească a Bisericei, rămînînd să moară și să fie îngropați ca dobitoacele.

Cine se supune stăpînirei se supune lui Dumnezeu. Numai unii ca aceștia sunt și să fie blagosloviți.

*

Dl. dr. Peride, noul prefect de Vaslui, a chemat pe toți arendașii din acel județ, și i-a rugat să convie la un contract tip cu țăranii.

Grație acestei măsuri dl. dr. Peride speră să poată restabili complecta liniște.

Din constatările făcute de noul prefect rezultă că toate jafurile din acel județ au fost comise de trei bande care au cutrierat întreg județul.

*

La Huși s'au produs ieri sîngeroase ciocniri la barieri, din cauză că numeroși săteni au căutat să pătrundă în oraș. Soldații au căutot să-i împiedice. S'au dat lupte și au căzut doi țărani morți, patru grav răniți și vr'o cîți-va mai ușor răniți. Orașul a scapat de a fi devastat.

*

Poliția din Vaslui a prins și arestat ieri pe un seminarist din Kișinău, acuzat a fi huligan.

El este bănuit că ar fi instigat printre țăranii din județul Vaslui.

*

Camera de punere sub acuzare a respins astăzi apelul făcut de indivizii Riscetoriu, Ciobanu și Nichifor, cari, Dumineca trecută, au făcut cunoscutele instigații la bariera Păcurari.

*

Intre arendașul moșiei Răducăneni și țăranii de acolo a intervenit o înțălegere, în urma căreia nici o turburare n'a isbucnit acolo.

*

D. G. Em. Bogdan, inspector general administrativ, a fost primit alaltaeri în audiență de M. S. Regele, căruia i-a expus situațiunea în Moldova.

*

Arendașul moșiei Bivolari a anunțat țăranilor că acceptă toate condițiunile puse de țărani.

Țăranii, însă, vor să li se cedeze toată moșia.

*

La Galați au avut loc ieri mari dezordine, pe lîngă faptul că țaranii din împrejurimi au încercat să pătrundă în oraș.

Au fost mari încăerări și după cît se spune ar fi patrusprezece morți și opt rîniți.

In strada Brăilei populația armenească au devastat prăvăliile.

Liniștea a fost restabilită noaptea tîrziu.

*

In județul Roman devastările au continuat cu multă furie și pe ziua de ieri.

Moșia Icușeni a fost complect devastată. Prăvălia lui Krammer a fost complect distrusă.

Devastatorii trec apoi pe moșia Goroveiu, unde de asemenea totul a fost distrus.

Ultima oră

Bucureşti 11 Martie

Ultimul consiliu

Bucureşti.—La ministerul de interne s'a ținut astă-zi, la orele 1 jum., ultimul consiliu de miniștri.

S'au luat toate dispozițiunile necesare plecărei unui guvern.

NOUL GUVERN

Bucureşti. Astă-zi la ora 4 noii miniștri liberali vor depune jurământ la palat.

Ministerul se compune din domnii D. A. Sturza, prim-ministru și ministru de externe; I. I. Brătianu, internele; Emil Costinescu, finanțele; Spiru Haret, culte și instrucțiune; Vasile G. Morțun, lucrări publice și General Averescu, rezboiu.

Programul noului guvern, va avea se crede, nuanța socialistă.

De ce a demisionat guvernul?

Bucureşti. — Ziarul „Conservatorul" va publica astăzi o notă prin care se va spune că față cu grava situațiune, șeful partidului conservator ar fi dorit să formeze un guvern de concentrare.

Amicii d-lui Carp primiseră chiar propunerea.

M. S., insă, uzind de prerogativele regale a avizat altfel.

Atunci primul ministru a depus demisiunea guvernului care a fost primită.

EDIȚIA a II-a

Noul guvern la Cameră

Bucureşti. —*Noul guvern se va prezenta mîine Camerei și i va propune următoarele proiecte de legi: proectul contra trusturilor arendășești; proectul pentru modificarea tocmelelor agricole; un proect pentru suprimarea taxei pe vin și taxa de 5 lei contra sccetei.*

Camerele conservatoare vor vota toate aceste proiecte, după care se va ceti decretul de închiderea Parlamentului.

Se crede că actualele consilii comunale nu vor fi dizolvate spre a evita astfel alegeri. Actuala majoritate a Parlamentului este ferm hotărîtă a da tot concursul noului guvern pentru asigurarea ordinei.

Noi prefecți

Bucureşti. — Vor fi numiți prefecți d-nii: C Stere la Iași; Dinu Brătianu la Bacău; Dr. Lupu la Fălciu; Vintilă Brătianu la Botoșani; Gr. Vasiliu la Bîrlad; I. Atanasiu la Galați, Gussi prefect de poliție la Galați. D. Crăsnariu va fi numit secretar general al Ministeriului Internelor.

NUMIRI

Bucureşti.—D-l Căpităneanu fost secretar la ministeriul finanțelor a fost numit cenzor la Banca Națională și d. Ioan Vasilescu din Iași doctor in drept de la Paris, inspector financiar.

Răscoale in Muntenia

Bucureşti.— Știri excepțional de grave sosesc din județele Tecuciu, R.-Sărat, Buzău, Covurlui și Teleorman.

La Buzău au avut loc devastări indescriptibile; la Dolj, Teleorman și Vlașca s'au asasinat arendași și proprietari.

La Craiova țăranii au profanat mormîntul familiei asasinatului arendaș Tărnoveanu. Răsvrătiții au atacat trenurile pentru a descoperi pe proprietarii și arendașii fugiți din Teleorman.

La Teleorman țăranii au închis vitele în coșere și le-au dat foc.

Pagubele sunt enorme.

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Medic al Societății Fraterna-Păcurari și al Tramvayului electric

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

Practică: **Vaccinări și Revaccinări**

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din țară se vînd eften diferite mobile și obiecte casnice. precum un etac, salon, piano, etc., etc. A se adresa la d-na Netty L. Unter, str. Pomir 7.

M. Con. Drăcșăneanu

AVOCAT

Strada sf. Sava No. 16

Consultațiuni 8-10 dim. și 5-8 seara

Licențiat sau Asistent

poate ocupa postul în farmacia D. Herzenberg, Iași.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classelĭ lucrătore*, căreia el economiseşte cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JAŞĬ : Farmacie FRATII KONYA.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este dilnic prescris in contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Sansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos :

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

L O I Z A

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

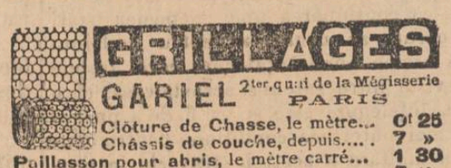

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30

Porte-Bouteilles, pour 20 Places..... 3 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

POUDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50 c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Megisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. — No. 96. — Mercuri 14 Martie 1907

RETRAGEREA

Guvernul conservator s'a retras. retragerea lui se impunea. Şi aceasta nu pentru că adversarii noştri o cerea,

Faţă însă cu lipsa de patriotism a opoziţiei liberalo junimiste, care de cînd cu nenorocitele răscoale ţărăneşti ducea o campanie de o criminală duplicitate, aţiţînd mai mult spiritele de cît potolindu-le, ori-ce încercare cinstită a guvernului de a calma în mod paşnic agitaţiile şi de a aduce ordinea şi legalitatea in mulţimea rătăcită, era zadarnică.

A, ştiu; guvernul putea potoli rescoalele prin gloanţe, sînge şi teroare. Da, dar asta la timp, acum în urmă era prea tîrziu Guvernul deci trebuia să se retragă. Şi nu doar că aceasta ar fi o dezerţiune de la datorie, o dezertare de la luptă, de la postul de onoare. Guvernul conservator ar fi putut foarte uşor potoli şi reprima răscoalele şi fără gloanţe, dacă ar fi fost lăsat să lucreze, dacă ar fi avut liniştea necesară din partea adversarilor săi politici. Dar faţă de echivocul şi nelealitatea opoziţiei liberalo-junimistă care în loc de a da concurs guvernului în asemenea momente de grea cumpănă pentru ţara noastră, căuta din contra de a agita şi mai mult spiritele, ducînd şi mai departe rătăcirea celor rătăciţi; era o cestiune de înaltă datorie şi de înalt patriotism de a lăsa loc adversarilor la cîrma grea a statului. Şi-i asigurăm că noi nu vom face ca dînşii. Noi le vom da tot concursul nostru leal şi cinstit, le vom da tot ajutorul şi toată liniştea necesară, căci interesele meschine de partid trebuiesc sacrificate înaintea interesului celui mare al patriei.

Liberalii mai ales n'ar trebui să uite că partidul conservator fiind în opoziţie, contra procidementelor lor de astă-zi, le-a dat cel mai leal şi desinteresat concurs şi ajutor în afacerea Ghenadie, în care regretatul Lascar Catargiu şi strălucitul om de stat dl. Take Ionescu, făcînd abstrbeţiune de persoana lor şi interesele partidului, a salvat ţara de mişcarea, revnlta şi indignarea ce cuprinsese spiritul public în contra guvernului liberal de atunci.

Din nefericire pentru partidul conservator azi nu mai trăeşte marele barbăt Lascar Catargiu, iar în fruntea opoziţiei liberale de eri se află omul fără inimă şi dor de ţară, Dl. Dimitrie Sturza. Concurs leal deci din partea liberalilor n'am putut avea.

Guvernul dar trebuia să se retragă. In faţa pericolului social şi naţional chiar, de care suntem ameninţaţi in acest moment, orice ambiţiuni şi orice amor propriu de partid, trebuia să dispară. O retragere în aceste momente şi in asemenea împrejurări, a fost un gest frumos şi plin de o înaltă dezinteresare. O perzistenţă indărăptnică de a sta numai decît la guvern, ar fi fost a pune interesele de partid mai presus de interesele mari ale ţărei.

Pe urmă e şi o cestiune de psichologie a mulţimei. O schimbare de guvern în totdeauna produce o reacţiune generală în toată ţara. Zilele acestea liberalii şi junimiştii prin reprezentanţii sei in cameră D-nii Costinescu, Carp şi Filipescu şi-au spus părerile lor precum şi soluţiunile ce au de dat chestiunei agrare. Un nou guvern aduce în totdeauna un nou program şi deci noi speranţe, noui aşteptări şi noui evenimente. Şi acei cari cunosc psichologia mulţimei, psichologia maselor, nu pot tăgădui că acest singur fapt ar aduce o schimbare in mentalitatea răsculaţilor şi a agitatorilor lor. Şi lucrurile se vor linişti cred şi fără gloanţe şi fără mult sînge.

Era necesar deci ca guvernul conservator să se retragă.

Era necesar ca această opoziţie neleală să vie la guvern şi să guste şi ea din marile griji şi marile amărăciuni ale plăcerei de a guverna în asemenea momente grele pentru ţară şi neam. O asigurăm însă incă odată că ea va avea în noi nişte adevăraţi colaboratori ai operei ei de pacificare, nişte adevăraţi fii ai ţărei, plini de grijă şi de durere de nevoile şi de soarta neamului. Şi nu vom aţâta spiritele cum s'a făcut pînă eri în contra guvernului conservator, nu vom pune piedici operei de salvare a ţărei, cum ni s'a pus nouă Şi sunt sigur, că istoria politică viitoare va inregistra la locul său de onoare, acest gest nobil şi generos de abnegaţiune al partidului conservator din 1907 dela Christos: interesele ţărei şi ale neamului, înaintea intereselor de partid.

Iată pentru ce guvernul conservator a trebuit să se retragă.

Lascar Antoniu

„ŞEFUL"

Dl. Dimitrie A. Sturza, noul prim-ministru, se va prezinta astăzi Camerelor. Un învins va încerca să facă mină bună.

Căci dl. Sturza a fost învins. A fost învins de ambiţia sa, de nemărginita sa reutate de suflet.

Ce este dl. Sturza în noua combinaţie ministerială?

Altă-dată ministru la toate ministerele, un fel de ministru-trust, i s'a dat, de această dată, locul de cinste cuvenit vrîstei sale şi ministerul de externe.

Ţara, însă, aşa de importantă în actualele împrejurări, va fi condusă de acea delicioasă nuanţă sacialistă care este: Banca Naţională şi dl. V. G. Morţun.

Dl. Sturza, care maltrata pe fostul sub-şef al social democraţiei d-lui Nădejde, nelăsindu-l să vorbească şi oprindu-l a prezida şedinţele Camerei, dl. Sturza va sta pe aceeaşi bancă ministerială cu autorul versurilor: „Sub-prefectul ne mai spune, că avem Constituţiune".

In actualul Cabinet, dl. Sturza este redus la prietenia d-lui Haret. In colo n'are nici un aderent Noi ne explicăm că Oculta trebue să jubileze de acest succes şi succesul ei ie foarte mare.

Viaţă bună între „şef" şi ceilalţi din minister nu poate fi. Dl. Sturza trebue să fi început, de pe acum, să lucreze la resturnarea actualei combinaţiuni.

Dl. Sturza nu iartă şi, grăbit de a avea o satisfa ţie, d-sa începe cu sfîrşitul.

De la nimic nu dă înapoi ca să vie la putere şi de la nimic ca să cadă, atunci cînd minister şi partid nu sunt literalminte la ordinele sale.

Un viitor foarte apropiat va dovedi că aprecierile noastre sunt juste.

Pănă atunci un lucru rămîne constatat; dl. Sturza a fost învins.

Şi lucrul acesta este îmbucurător, fiindcă partidele politice trebue să se emancipeze de autocraţi.

Şi dl. Sturza întrupează în el cvintezenţa autocratismului.

POBJEDONOSZEW

Un stîlp puternic al autocraţiei ruseşti, procuratorul indelungat al Sinodului, Constantin Petrovici Pobjedonoszew a murit la Petersburg.

Sub domnia lui Alexandru III ca şi sub acea a lui Nicolae II, el a jucat unul din cele mai importante roluri.

Acest rol decisiv inspirase unui scriitor rus vorbele că politica generală a Rusiei nu se face nici în ministere, nici la Palat, ci în odaia de lucru a lui Pobjedonoszew.

Crescut într'un cerc de oameni al căror ideal era slavismul şi ideile moscovite, el a rămas influenţat de această şcoală.

In anul 1880, cu numirea sa ca procurator şef al Sinodului, începe adevarata viaţă de om de Stat a lui Pobjedonoszew.

Cît timp a durat a tot-puternicia sa, el se puse de-a curmezişul ori cărei încercări de progres. El a fost acela, care a făcut să cadă celebrul proect de constituţie a lui Loris-Melikow.

In 1905, cînd simptomele revoluţiunei deveniră tot mai clare, opiniunea publică repurtă un triumf în congediarea autocratului din Sinod.

Prin decesul seu dispare un om, care a avut o influenţă decisivă asupra politicei ruseşti şi, în mare parte, asupra politicei întregei lumi.

El a fost purtătorul acelei nefaste politici a lui Alexandru III, care impinsese Rusia spre robia cea mai dureroasă şi i pregătise situaţia în care marele Imperiu se află astăzi.

Cu toate aceste defecte, s'ar greşi dacă s'ar crede că acest om în veştminte de preut a fost un inchizitor, un Torqemada sau Arbuez.

Autocrat—el a fost, însă—şi om de lume; i plăceau femeile, avea dragoste pentru copii, pentru lux şi călătorii.

Reul care l'a făcut, a fost făcut din convingere, din sistem.

Pobjedonoszew a fost un profet falş, a fost contrariul lui Tolstoi.

In ţară se petrec lucruri ingrozitoare.

O parte a populaţiuuei s'a dedat la revolte şi la jafuri.

Toţi sunt cuprinşi de spaimă şi oamenii politici privesc cu mare ingrijire viitorul şi preocupaţiunea lor e aceeaş: să stîngă focul şi să scape ţara.

In faţa unei asemenea situaţiuni, un singur gînd trebue să călăuzească pe toţi: guvernul să fie ajutat in sforţările sale.

Cînd spunem „guvernul" inţălegem a zice ori care ar fi el: conservator sau liberal.

Toţi trebue să se unească la o laltă ca să stîngă focul.

Viitorul ţărei este periclitat. Să lăsăm la o parte certurile zadarnice şi să dăm mînă de ajutor acelora, cari şi-au luat greaua respundere de a restabili ordinea in România.

CATE-VA NOTE

Un guvern de o complicaţiune formidabilă se va presenta, mîine Parlamentului: guvernul Băncei Naţionale, al creditului rural şi al regretatului tovarăş Edelstein de la partida social democraţiei romîne.

Camera şi Senatul represintînd ideea conservatoare, vor fi mamelucii acestui guvern!

Dacă nici asta nu e a opta minune, atunci nu există de cît 7.

*

Opinia încetează a fi astă-zi ceea ce n'a fost nici odată: *reptilă*.

Opinia s'a intregit: din jumătatea de opoziţie în care se afla, a trecut în adevărată opoziţie.

Sau cum zicea regretatul Iancu Ventura cînd părăsea prefectura „am devenit om de treabă".

*

Am dori să vedem dacă şi de astă dată *Patriotul* va atrage pe Richelieu în combinaţie şi va vorbi despre *journée des dupes*?

Patriotul, care s'a arătat atît de îndrăgostit de putere, ar avea actualminte un prilej minunat să susţie două puteri: guvernul liberal şi parlamentul conservator.

*

O vorbă politică schimbată.

De pe timpul guvernărei lui Ion Brătianu a rămas, în politică, vorba: „oftează cu opoziţia şi votează cu guvernul".

In situaţia în care se află, deputaţii şi senatorii vor putea spune: „oftăm pentru conservatori şi votăm pentru socialişti".

*

D. D. A. Sturza va face un act de pură delicateţă. Zilele acestea d-sa va convoca pe membrii clubului conservator şi-i va ruga să declare clubul disolvat.

Se înţelege, că propunerea va fi acceptată.

Comerţul şi turburările

Exportatorii streini sunt extrem de îngrijaţi. Ei s'au adresat ministrului de externe austriac cu rugămintea ce urmează:

Prin turburările agrare din Romînia comerţul fiind grav atins, faptul a produs mare nelinişte în cercurile comerciale din Austria.

In afară de faptul că faţă de o asemenea situaţie încetarea de plăţi este aproape inevitabilă se mai adaogă cazul că actualminte fiind sezonul primăverei, marii exportatori au primit o mulţime de comenzi pentru Romînia, cu expediarea cărora în mod natural exportatorii hezită.

Asociaţia de export austro-maghiară s'a adresat ministrului de externe Aerenthal cu rugămintea de a interveni de urgenţă pe lîngă consulatele austro-ungare din Romînia că să refereze în mod exact atît asupra situaţiunii în Romînia cît şi asupra comercianţilor cari au căzut victimă devastărilor.

OAMENI ŞI LUCRURI

ŢIGANII

Un amănunt care a rămas neamintit încă în „jalnica tragedie" a evenimentelor de acum este şi amestecul ţiganilor în opera de prădăciune şi de jaf care a însoţit, ca un ecou de parodie şi o umbră de ruşine, marea dramă a răscoalelor ţărăneşti.

Chiar cel dintăi atac la avutul „orăşenilor"—acel din Podul Iloaei ne-a adus priveliştea de a vedea întovărăşindu-se cu sătenii,—o ceată—nu zicem o bandă—de ţigani care au avut partea lor de glorie şi de...folos. Ei au fost în această privinţă antemergătorii celorlalţi nomazi, ai celor pravoslavnici şi mult mai uriţi, —ai lipovenilor.

Hoarda aceasta nenorocită, vagobondă, mizerabilă, fără căpătâiu, cu desăvîrşire unică în lumea aceasta, stingheră şi lipsită de cea mai mică aparenţă de sociabilitate, de ori-ce umbră de statornicie—are oarecum îngăduinţa publică a jafului. Goniţi de pretutindeni, trăind numai în afară de oraşe, fără nici-o credinţă şi fără nici un contact cu civilizaţia modernă depărtaţi de tot ce alcătueşte progresul, de tot ce este cultură şi lumină,—ţiganii pribegi nu pot avea altă ţintă, ba chiar uneori alt mijloc de traiu decît prada, afară dacă nu au soarta şi mai ruşinoasă încă: cerşetoria.

Nu că n'ar putea trăi cîndva prin muncă,—dar nu au cămin; nu că ar fi lipsiţi de inteligenţă,—dar nu li se cere; nu că pe alocuri nu s'ar fi rîdicat chiar—pe furiş—pînă la talent şi n'ar fi cucerit administraţie, dar sunt despretuiţi şi dar din cînd în cînd a izbutit cîte unul cu puterea magică a cîntecuiui să subjuge inima vre-unei civilizate europence. Cazul princesei care s'a înamorat de Rigo ţiganul celebru; chiar acum cîte-va zile o contesă ungară, Festeti s'a măritat cu un ţigan, tot şef de orchestră,—de sigur unul din acei ţigani artişti care a smuls pustelor ungare toată duioşia şi vraja singurătăţei şi a durerei şi la care se gîndea poietul francez cînd scria:

Enlace tes bras autour de mon cou...
Comme un chant tsigane, un chant
un peu fou,
Qui pleure et sourit, qui sourit et
pleure....

E în adevăr multă duioşie şi multă nebunie în cîntarea ea şi în traiul lor şi multă nelegiuire şi cruzime cere existenţa lor stearpă, nomadă. Ei sunt, în mod firesc duşmanii *albilor*—cercetaţi cîntecele lor populare şi veţi vedea,—ei se consideră în drept să fure, să-şi răzbune, ca nişte eterne victime ale unei societăţi despotice.

Marele Cogălniceanu, mîntuitorul ţăranilor, şi-a abătut un moment privirea—şi asupra ţiganilor. Cine ştie dacă în mila lui nu le-ar fi dăruit şi un cămin acestor robi de odinioară, eterni briganzi—cruzi şi ridiculi,—de care şi-a bătut joc cu atîta ironie vechiul poet romîn Ion Budai-Deleanu, autorul *Ţiganiadei*.

Rodion

Teatru, actori şi actriţe

LA JAPONEZI

Teatrul la japonezi nu s'a născut ca la greci din jocurile şi corurile de la serbătorile în onoarea lui Bachus, dar după istoria suplimentară a Japoniei „Zoku Wilongi" el a răsărit dintr'un rit magic şi dintr'un cutremur de pămînt. Eată ce se poate citi în sus zisa istorie: In timpul domniei împăratului Heijo în anul 805, soarele, pe aproape de lacul Saruzama la Nara provincia Yamato—în urma unei comoţii cosmice, soarele păli de-odată, pămîntul se deschise şi un miros insuportabil se respîndi în acea regiune.

Pentru a împrăştia o astfel de atmosferă insuportabilă se arse păduri întregi iar un bătrîn execută un dans misterios pe iarba din faţa templului Kolukuji şi blestema spiritele rele. Mirosul dispăru şi aceasta ar fi origina mistică şi istorică a teatrului la japonezi. Teatrul (Schiba ce însamnă iarbă) ar avea origina în secolul IX-lea după Mihongi şi astăzi pe scenă ca preludiu unei representaţii un actor numit Sambaso, îmbracat ca bătrîn urează printr'un fel de joc fericire şi viaţă lungă spectatorilor—ca o amintire a legendei de la Mara.

Trei secole mai tîrziu în 1108 în timpul domniei lui Toba, se făcea cunoscută o femee cu numele Isono Zenji, actriţă şi cântăreaţă ce a rămas patroana actorilor.

— Astăzi representaţiile publice sunt cea mai de samă distracţie a populaţiei capitală şi mai ales a provinciilor pentru care e o serbătoare extrem gustată. La Tokio sunt patru teatre importante: Nacamuraza, Kabukiea, Chitoseza şi cea mai bogată Lhintomiza fără a mai enumera o sumedenie de teatre mici — Ionchö.

Sălile de spectacol cele mai mari pot conţine până la 1200 de persoane şi actorii nu joică nici odată înaintea băncilor goale, iar impresarii fac lesne afaceri cu tot preţul foarte rădicat al locurilor proporţional cu preţul relativ eftin al vieţei. Japonezii sacrifică bucuros mai mult de pot chiar pentru a-şi satisface una din cele mai mari plăceri — spectacolele. — O familie bună oară ce ar cîştiga 15 yen (75 de franci) pe lună cheltueşte 10 yen într'o singură zi pentru teatru suferind apoi tot restul lunei—„le superflu chose si necessaire" a lui Voltaire ar fi deviza lor.

— Ce-i dreptul că spectatorii sunt mulţumiţi. Piesa începe la 9 sau la 10 dim. şi sfârşeşte pe la 10 sau 11 ceasuri sara alte ori tocmai dimineaţa a doua zi. Intre antractele foarte numeroase, se mînîncă se bea se fumează—cei economi îşi aduc dejunul şi masa cu dînşii—cei bogaţi şi-o comandă de la restaurante sau de pe la ceinăriile de prin apropierea locului de spectacol—se vorbeşte mult între antracte afară numai după un act prea patetic tan shuba cum i se zice.

Atunci în sală domneşte o tăcere în antract ca şi cum actorii ar fi pe scenă—nu se aude decît sunetul sec şi metalic al pipelor ce se scutură de scrum iar femeile îşi şterg cîte o lacrimă cu mâneca. Cortina nu se ridică ci e trasă de la un capăt la altul al scenei de la stânga la dreapta ca brisbisele de la ferestre. Luminează cu gaz sau cu electricitate, iar scena lor este mobilă şi învârtindu-se în jurul unei axe prezintă publicului succesiv—la un semnal al mecanicului diversele părţi cu deferitele decoruri, marvaributai cum zic Japonejii.

– Actorii pentru a urca pe scenă trebue să traverseze sala de spectacol pe un fel de platformă hanamichi—aşezată la înălţimea capului spectatorilor—e pitoresc pentru ochi—Cultul pentru actori întrece orice margini—ei sunt zei, un fel de idoli pentru popor şi-i resplătesc cu aur. Artiştii (yakusha) cei mai deseamă sunt actualmente: D'aujuro, Kikugoro, Sadauji şi Fikusuke celebru mai'ales prin frumuseţea lui fizică, iar D'aujuro este fiu, nepot, strănepot de actori toţi de mare talent.

—Cei mai buni yakusha câştigă între 1000 şi 1500 yeni pentru o stagiune de 40 de zile adică între 5000 şi 7500 de lei.—Dar mai ales actorii se bucură de favorul nebun al femeelor. Fotografiile lor circulă din mână în mână—şi a vedea de aproape a-i vorbi e o adevărată fericire şi care nu e dată ori cui. Dacă cineva vrea să vorbească cu un actor în vr'o ceianărie de pe lîngă teatru plăteşte conversaţia între 25 şi 50 fr. şi poate atinge sum enorme de vorbeşte mai mult. Onorurile date la moartea lui Bando Lhuka şi Segawa Roko ce au murit odată în

1813 au fost princiare și mii și mii de oameni i-au condus la mormînt.

--Actorii dau tonul în modă, iubind reclama. A fost adevărată revoluție la Tokio cînd favoritul actor Kikugora s'a preumblat în costum european—Toată lumea l'a imitat și costumul european fu a la mode.

—Mai înainte rolurile de femee erau jucate tot de actori și numai după autorizația poliției din 1890 actorii de ambele scene au putut juca pe aceiași scenă.

Pe lângă Ichi Karvagu celebra Sada Iako este singura actriță nipona de prim ordin. Sarah ninoponă sau Duse—dar redusă la proporțiile unei mari păpușe. Foarte modestă în oraș, într'o modestă rochie gris, în scenă un fel de geniu o transformă. Vocea-i domolă are timbru de bambon mângâiat de vîntul de sară, talia se'nmlădie ca spicul la abureala brisei, întoarce piciorul cu o grație ce te farmecă și sare ca un colibri.--Trece de la bucurie la tristeție cu o repeziciune uimitoare —Și printre surâsurile ce te imbie și arata niște ochi mânioși, nasul se subtie, obrajii se decolorează, convulzia o apucă întreagă și moare într'un fel de realism supra natural—așa o descriu contemporanii.

—Presele japoneze sunt pline de scene sângeroase și suplicii—se practică harakiri și se deschide pântecele tot așa de ușor cum în scenele noastre s'ar aprinde o țigară.

In urma faptului întîmplat la Cucuteni unde, precum se știe, Ungurii din Hărlești au maltratat pe țăranii din Cucuteni, episcopul catolic din Iași a trimis următoarea circulară :

Cucernice Părinte,

Cu mare mângâere am auzit din mai multe părți, că în actuala agitațiune a țăranilor, Cucernicii Părinți Administratori ai Parohiilor noastre, fără să aibă trebuință de a fi îndemnați de mine, și-au făcut datoria, învățând pe poporul încredințat lor, despre datoriile sociale impuse tuturora de Sfânta noastră Biserică Catolică, atrăgându-le atențiunea asupra uneltirilor viclene și momelelor înșălătoare ale agitatorilor, al căror ultim scop nu este binele poporului muncitor, dar războiul împotriva ordinei publice și a legilor lui Dumnezeu. Aceste știri bune mi-au fost confirmate, văzând din ziarele bine informate că nici-unul din satele noastre nu erau numărate prin cele răsculate. Astăzi, însă, pentru marea mea desplăcere, cetesc în aceleași ziare, numele a trei sau patru sate locuite și de catolicii noștri,despre care, dacă nu se spune că sunt în revoltă, se spune totuși că sunt în mare agitațiune.

Vă învit, de aceea, să vă dați toată silința de a instruì pe enoriașii Cucerniciei Voastre, nu numai în biserică, ci și în particular, chemând și adunând pe fruntașii satului, și de a le amintì, că nici-unui creștin nu'i este învoit a se răzvrătì împotriva stăpânirei, căreia trebue să se adreseze pe cale legală, iar nu prin revoltă, atunci când trebue îndreptată o nedreptate. Aceasta este învățătura creștinească, cu totul contrară aceleia a socialiștilor, care împing pe proletari la răzvrătire, abuzând de neștiința lor pentru a'i face să creadă că numai în chipul acesta vor puteà revendicà drepturile lor violate. Nu, nu este aceasta învățătura ce trebue s'o mărturisească și s'o urmeze un creștin adevărat, care nu trebue să uite ceea ce ne învață pre noi toți Apostolul Sfântul Pavel, care scrià astfel cătră Romani : „Tot sufletul să se supue stăpânirilor celor mai înalte. Că nu este stăpânire fără numai dela Dumnezeu: și stăpânirile care sunt, dela Dumnezeu sunt rânduite. Pentru aceea, cela ce se împotrivește stăpânirei, rânduelei lui Dumnezeu se împotrivește: și care se împotrivesc, judecată își vor lua loru-și. Că dregătorii nu sunt frică faptelor celor bune, ci celor rele. Iar de voești să nu'ți fie frică de stăpânire, fă bine, și vei aveà laudă dela dânsa : că slujitor al lui Dumnezeu este ție spre bine.

Iar de faci rău, teme-te; că nu în zadar poartă sabia : că slujitor al lui Dumnezeu este, izbânditor spre mânie celui ce face răul. Pentru aceea trebue să vă supuneți, nu numai pentru mânie ci și pentru conștiință. Că pentru aceasta și dăjdii dați : că slujitori ai lui Dumnezeu sunt, spre însăș aceasta îndeletnicindu-se. Dați dar tuturor celor ce sunt cu datorie : celui cu dajdia dajdie; celui cu vama vamă ; celui cu frica frică ; celui cu cinstea cinste. Nimăuui cu nimic nu fiți datori, fără numai cu a iubì unul pe altul : că cel ce iubește pe altul legeaa împlinit. Pentrucă aceea : Să nu prea curvești ; să nu ucizi ; să nu furi ; să nu măr turisești mărturie min cinoasă ; să nu poftești : și oricare altă poroncă, într'acest cuvânt se cuprinde, adecă : Să iubești pe aproapele tău ca însuți pre tine. Dragostea nu lucrează rău aproapelui : drept aceea împlinirea legii este dragostea". *(Rom13, 1—10).* Acelaș Apostol scrieà credincioșilor din Efes : „Slugi, ascultați pre stăpânii voștri cei după trup, cu frică și cu cutremur, întru dreptatea inimei voastre, ca și pe Hristos ; nu numai înaintea ochilor slujindu-le, ca cei ce vor să placă oamenilor ; ci ca slugile lui Hristos, făcând voia lui Dumnezeu din suflet ; cu voință bună slujindu-le, ca Domnului, iar nu ca oamenilor : știind că orice bine va face fiecare, aceea va luà de la Domnul, fori robul, ori cel slobod". *(Efes. 6, 5—8).*

Din aceste învățături ale marelui Apostol, Cucernicia Voastră veți scoate argumente potrivite, pentru a arătà lămurit credincioșilor proprii, că toți câți se răzvrătesc împotriva stăpânirei legitime, urmează învățăturile vrăjmașilor lui Isus Hristos, se pun în stare de păcat mare și de aceea *își cumpără osânda* veșnică ; precând aceia care fiind credincioși învățăturii creștinești, *fac din inimă voia lui Dumnezeu* în starea în care i-a pus Pronia dumnezeească, *vor primì dela Domnul tot binele ce l-a u făcut,* adecă, vor primì viața veșnică și fericită în Raiu.

Fiind sigur că veți urmà a desfășurà toată activitatea și toată râvna pentru a împedecà pe enoriașii Cucerniciei Voastre de a se răsculà, sau pentru a'i liniștì dacă sunt răsculați, și că'mi veți face bucuria de a mă informà asupra stării spiritelor lor, Vă dau din toată inima Binecuvântarea Pastorală.

Nicolae Iosef Camilli
Arhiepiscop-episcop de Iași

Litere-Științe-Arte

Din eroare s'a tipărit în numărul de ieri în ultimul pasagiu al dării de seamă teatrale numele d-rei Marinescu în loc de d-l Marinescu.

*

A apărut No. 5 și 6 din interesanta revistă literară *Carmen* cu un sumar foarte bogat și variat.

*

Acum cînd deputatul—sau deputații—țărănimei se află la...putere credem că nu e nici un motiv ca simpaticul Pella să nu-și dee beneficiul anunțat cu comedia „Deputatul țărănimei".

*

A propos de Pella. Se știe că artiștii noștri sunt înregimentați politicește în cele două parride istorice. Singur Pella face parte din grupul junimist. N'a avut parte, bietul, să se....concentreze.

*

Amintim că beneficiul lui Penel n'a suferit nici-o schimbare sau amînare cu toată schimbarea de regim. Penel este inamovibil, cînd e vorba să aibă o sală plină.

*

D na Demetrescu-Demion va juca pentru prima oară rolul Statuei din piesa „Niobé" visiune comică în 3 acte, în seara de Sîmbătă 17 curent. Această reprezentație populară cu prețurile pe jumătate, este ultima organizată de d. Penel în stagiunea aceasta.

La această hazlie piesă pot asista și domnișoarele ; biletele la agenția Thalia-Maximovici.

*

Se știe că actualul prim-ministru al Franței, Georges Clémenceau e doctor în medicină. Se afirmă chiar că avea frumoase aptitudini pentru chirurgie pentru care s'a pregătit prin seriaose studii de anatomie. E însă multă vreme de cînd n'a mai practicat medicina, preferind să facă operații mai importante de natură politică și să vindece Franța de rele adinci.

Acum cîteva zile însă avu prilejul să-și exercite din nou meseria și anume. In multe orașe franceze ca și la Paris bîntue vărsatul și Clémenceau a recomandat acum de curînd tuturor membrilor familiei sale să se ravaccineze. In menagiul său propriu a practicat el singur vaccinarea și chiar pe oamenii de serviciu i-a vaccinat el însuși. Zvonindu-se despre aceasta s'au prezentat numeroși vecini și cunoscuți ca să se supuie aceleiaș operațiuni, vr'o duzină la număr.

Acestora o să le rămînă plăcuta amintire că au fost revaccinați de unul din cei mai iluștri oameni de stat ai Republicei Franceze.

*

STRUNA ZILEI

NORA

D-ra Nora Marinescu se retrage din teatru pentru a se mărita.

Ca 'ntr 'un vis de operetă
Dragostea a prins-o 'n horă...
Soacra-i știu că o să aibă
Cea mai drăgălașă ... Noră.

Informații

In fața situațiunei excepționale, în fața anarhiei complecte ce domnește în special în Muntenia guvernul va propune, chiar în ședința de azi a camerei, un proect de lege pentru proclamarea stărei de asediu.

D. Aurel Varlam, judecătorul de pace din Iași care a intocmit manifestul asupra căruia am insistat, a fost destituit ieri telegrafic.

Duminecă a fost arestat și condus la secție țaranul Costachi Runca din comuna Lețcani. Avusese nenorocul să se întîlnească în drum cu abilul subcomisar Țibichi care-l descusu binișor și-i dete de urmă că avea asupra-și numeroase și scumpe obiecte ca : un ceasornic de aur de damă, un lanț de aur, un ceas de argint, unul de nichel—o adevarată ceasornicărie, o brațeletă și o broșă de aur.

Obiectele, după cercetările ulterioare aparțineau d-lui A. Leibovici, sub administrator din Lețcani de la care fuseseră... devastate.

Costachi Runca să află în grija parchetului.

*

Comitetul de asistență din Iași a distribuit un prim ajutor de 300 fr. unui număr de 28 familii devastate din Țiganași.

Din Pungești, jud. Vaslui a primit telegrafic cereri de ajutoare, populația evree de acolo fiind în mizerie.

Noul prefect al județului, d. C. Stere a convocat pentru astă-zi, ora 2, pe toți arendașii din județul Iași, pentru a se consfătui cu ei asupra situațiunei.

Dupe cererea părților s'a amînat pentru ziua de 9 April procesul d'ntre casa școalelor cu N. Nanu și d-ra Fl. Muzicescu.

Consiliul comunal se va aduna astăzi din nou pentru cercetarea budgetului.

In budgetul viitor s'au prevăzut sume pentru Clădirea a 2 școli primare și pentru construirea gheretelor necesare pieților „Nicolina" și „Bădăreu".

Studentele facultății de litere de la universitatea noastră, s'au alcătuit în „Societatea literară", cu scopul de a cultiva literatura, a citi în ședințe lucrările lor literare.

Pot face parte din Societate numai studentele facultății de litere. Cotizația e de un leu pe lună pentru a se procura cărți ; iar ca program de activitate, din ședințele ce se vor ținea în una din sălile universității Duminică între 8—12 se vor citi de către membre câte o lucrare literară, dări de seamă de opere citite, rezumate etc.

Studenți nu pot face parte, societatea fiind de genul pur femenin. Fac parte până acum din „Societatea literară a studentelor din Iași" d-rele : Anette Cândea, Margueritte Tuduri, Lucie Manoilescu, Lucreția Rădulescu, Elena Ionescu, Eugenia Harnagea, Livia Culianu, Cleopatra Lupu, Lucreția Bonciu.

Vom urmări ședințele acestui nou gen de societate.

Domnii St. A Negruți și G. D. Șerban și-au luat ieri rămas bun de la funcționarii eforiei.

D. efor Ghica, aflător la Davos, își va înainta demisiunea de acolo.

Camera de punere sub acuzare va cerceta mîine apelul preutului lipovenesc din Târgu-Frumos care cere să fie eliberat pe cauțiune.

Eri la ora 2 au fost convocați toți perceptorii și agenții sanitari din județi, în localul școalei primare Gh. Asachi.

D-l Savel Manu a arătat cât sunt de dăunătoare revoltele pentru țărani—și face apel la perceptori și agenții sanitari, ca împreună cu preotul și învățătorul să lumineze pe țarani—să-i arăte că nu aceasta e cale prin care vor obține dreptate. Vorbește apoi d-l revizor Vârlănescu, în același sens.—Dupe d-l revizor a luat cuvîntul d. doctor Emandi care roagă pe agenții sanitari să indemne pe țărani la liniște—spune că e convins că revolta a pornit și din alte cauze și că agitatorii vor fi pedepsiți.—In urmă agentul sanitar Băltnanu roagă pe prefect ca să dispue ca agenți, care sunt împrăștiați acum cu combaterea febrei aftoase, să fie duși în satele lor pentru a putea sfătui pe oamenii pe care ei îi cunosc.

Intrunirea s'a terminat la ora 4.

Stiri politice

In noul minister a și intervenit o schimbare : generalul Averescu n'a luat portofoliul resboiulu'.

O telegramă oficială sosită astăzi anunță că la ministerul de resboiu n'a fost numit titular. Interimatul l'a preluat dl. D. A. Sturza.

*

Comitetul executiv al clubului liberal din Iași a ținut întrunire ieri seara la care s'a hotărît convocarea clubului pentru astă-seară.

Dl. C. Stere, noul prefect de județ a depus ieri jurămînt și astă-zi a sosit în Iași.

Peste zi vor avea loc consfătuiri referitoare la numirile ce se vor face în Iași.

*

Autoritățile au fost înștiințate oficial despre schimbarea de guvern. O circulară, iscălită de dl. G. Gr. Cantacuzino, anunță demisiunea guvernului, o alta anunță formarea noului guvern.

*

Dl. Nicolaescu a fost numit secretar general al ministerului de interne.

*

Declarațiuni importante vor fi făcute astăzi în Parlament de d-nii G. Gr. Cantacuzino și Take Ionescu.

Aceste declarațiuni, dacă suntem bine informați, vor diferi intre ele.

*

Dl. D. A. Sturza este hotărît să demisioneze de la Creditul rural și să numească imediat un alt director.

La aceasta s'ar opune dl. I. Brătianu.

*

Au mai fost numiți prefecți : dl. G. Diamandi la Tecuciu ; C. Anghel la Olt și dr. Radovici la Vaslui.

Nouii prefecți.—Eri la orele 6 seara, următorii prefecți de județ au depus jurămînt înaintea d-lui I. I. Brătianu :

Ilfov, M. C. Alimănișteanu, Argeș, M. Trifănescu. Bacău, Radu Porumbaru. Botoșani, Dinu Brătianu. Brăila, C. Alexiu. Buzeu, C. Iarca. Covurlui, I. Atanasiu. Dâmbovița, C. Dimitriu. Dolj, N. Vrăbiescu. Dorohoi, G. Vasescu. Fălciu, dr. Lupu. Ialomița, A. Stoenescu. Iași, C. Stere. Muscel, major Cocaneanu. Neamț, Nic. Albu. Olt, Niculescu-Dorobanțu. Prahova, Luca Ionescu. Putna, N. Săveanu. Rîmnic-Vâlcea, Al. Crasnaru. Rîmnic-Sarat, Tătărano. Romanați, Șuculescu. Suceava, Ghițescu. Tecuci, George Diamandy. Teleorman, D. Iarca. Tutova, Gr. Vasiliu. Vlașca, J. Ghica. Vaslui, Spiridon Popesco. Constanța Gh. Vărnav.

*

Au fost numiți secretari generali : d. Nicolaescu, la interne ; d. Aurel Procopiu actual judecător de ședință la tribunalul Ilfov, secretar general al ministerului de justiție ; d. Lupu Antonescu, secretar general al ministerului de instrucție ; d. N. Hârjeu rămîne secretar general al ministerului de lucrări publice ; Secretariatul general al domeniilor va fi suplinit de d. Gh. Antipa și acel al finanțelor de d. Jipescu.

Mercuri 14 Martie ora 8 jum., va avea loc în aula Universității din Iași Conferința D-lui Profesor dr. M. Manicatide despre *Virchow.*

Studenții și elevii cursului superior de de liceu au intrarea liberă la locul de sus.

DIVERSE

— Un început de incendiu s'a declarat eri în str. Ghica-Vodă.

Intervenind însă pompierii la timp focul a fost localizat.

— Bulgarul Andrei Popov stabilit de vre-o 2 ani în cot. Petrești, a fost arestat de către jandarmi de oarece sărise cu'n cuțit la crîșmarul I. Cojocaru să-l omoare. Numai datorită cîtorva oameni care au venit în ajutor ,crîșmarul a scăpat cu viață.

— Eri noapte între ceasurile 10—11 un incendiu a distrus locuința locuitorului Ilie Ciofu din Popești. Pagubele sunt de peste 500 lei. El va fi trecut pe lista celor ce vor fi ajutați de casa de ajutor a incendiaților.

— Un scandal urmat de batae a isbucnit eri în crâșma lui Șt. Antochi din comuna Șipote. Locuitorul Petca Bitea s'a ales cu capul spart și cu o mână fracturată.

— Eri noapte un violent incendiu a distrus avutul locuitorului Andrei Gheorghiu din com. Hermeziu.

— Ministerul de instrucție a revocat pe dl Răducan Ionescu, din funcția de epitrop ales de enoriași la biserica Sfinții voevozi din parohia Brătești—O nouă alegere se va efectua pentru complectarea locului vacant.

— S'au declarat două cazuri de febră aftoasă în comuna Focuri din acest județ.

— Poliția a arestat pe individul I. Antoniu găsit fără acte.

— Domnul Anton Magu a reclamat poliției că eri noapte niște necunoscuți i'au furat prin spargerea unei șuri de la locuința sa din stradu Dancu, mai multe obiecte de valoare.

— Individul Gh. Boboc a fost arestat ieri în crîșma din strada Nicolinei bănuit ca autor al unui furt săvîrșit în noaptea 9—10 în dauna locuitorului Gh. Rotariu din com. Ciurea.

FOIȚA ZIARULUI „OPINIA"

68

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCȚIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

Și judecătorul plecînd capul își șterse ochii de lacrimele ce-l inundau. Intr'adevăr situațiunea acestui magistrat era foarte curioasă. Acest om însărcinat de a acuza pe un altul a întrebuințat toate resursele inteligenței sale de a stabili serios acuzarea. Intr'adevăr el ajunse aproape și în momentul cînd opera sa era să se isprăvească el se simțea mîndru de a zmulge societății pe unul din copiii sei criminali și acest judecător află că acest culpabil nu-i altul de cît însuși fiul său.

Și el, magistrat integru, trebuia, sau să dee înaintea justiției pe propriul său fiu și atunci să comită un act contra naturei sau se facă vinovat înaintea societății, el, care era însărcinat de a o apara.

D. Pernelin n'avea numai să lupte contra acestor sentimente pentru a scapa pe Maxim ; dacă tată ar fi fost hotărît a nu lăsa să se condamne pe fiul său magistratul ar fi avut mustrare că a lasat în libertate un criminal. De aci aceste două forțe contrare care se luptau în mintea d-lui Pernelin și pricinuiau judecătorului o emoțiune foarte ușor de înțeles.

Nina privea fix pe vechiul său iubit său iubit și părea a ghici zbuciumările care'l făceau să sufere într'atît. Ea surîse trist ; fericirea ei nu era desăvârșită ; ea înțelegea ca Maxim e mult iubitul ei fiu era tot vinovat în ochii tatălui său. D-na Marion era o femee cu sentimente curate și nu putea să înțeleagă de cît curățenia de cuget. Ca femee ea s'a sacrificat odihna sa, amorul său pentru fericirea iubitului său, fiind-că datoria o silia să facă ast-feliu. Ca mamă, și cu desăvîrșire convinsă de nevinovăția fiului ei, ea nu putea admite ca aceasta din urmă să poată fi considerat ast-feliu de cît un om cinstit.

Nina se apropria de d. Pernelin, îi strîngea mînile și cu o voace dulce îi zise :

— Tu plîngi, Georges, ce durere și ce suferinți te zbuciumă.

Magistratul, ca și mut, nu răspunse un cuvânt.

— De ce nu vrai să mai vorbești cu Nina ?

Judecătorul scoase un adînc suspin, apoi ca un exaltat, el îmbrățișa pe iubita sa, o strînse către pieptul său cu un fel de furie și cu o pasiune indiscriptibilă.

— Ah ! te iubesc ! Nino, te iubesc, tu esti singura care ai făcut să bată inima mea, tu, pentru care am suferit 20 de ani atît de lungi, tu mult iubita mea, pe care am vrut s'o regăsesc după această fatală despărțire ! oh, Nina, te iubesc, te iubesc ca un nebun ! cu toată ardoarea din trecut, cu toate acestea, privește-mă, am îmbătrînit, durerea și munca m'a strivit.

Dar inima mea a rămas virginia de oare-ce dragoste nouă, chipul tău era săpat în toată profunzimea.

Nina asculta cu o adîncă mîngîere cuvintele lui Georges.

Nu. nu era nici bătrîn și nici strivit de munca lui ! Era tot același mult iubitul, logodnicul de altă dată acela cărui îi vorbia cu atîta pasiune în orele de întîlnire. In sfîrșit d-na Marion, a simtit fericirea, aproape cea mai curată fericire.

Jumatate rezemată pe brațele iubitului său, ea asculta, într'un dulce farmec, vocea lui Georges, în melodioase accente. Aceste momente de fericire precumpeneau cei două zeci de ani de suferință ai nenorocitei femei.

Și răzămîndu-și capul pe umărul lui Georges, buzele ei înapoiau cu frenezie sărutările primite. Cei doi amanți se îmbrățoșiau, ca după o lungă suferință. D. Pernelin, nebun de dragoste, uitînd totul, adunîndu-și toate puterile sale, ca și într'un spasmu, ridică pe Nina. Ea jumatate în nesimțire simția pe buzele sale sufletul cald ai iubitului său. Ea tresări, scoase un strigăt și apoi reveni.

Fiul ei i-a fulgerat gîndul și aceasta a făcut s'o recheme la realitatea situațiunei.

Confuză, tremurîndă, ea se zmulse brusc din brațele lui Georges, se îndepărta cîți-va pași, zicîndu-i :

— Ah ! Georges ! ce e de făcut ?

Apoi, schimbînd tonul :

— Copilul nostru, Georges !

— Dar el are să vie respunse repede d. Pernelin.

— Inainte de a intra el aici, vreau să vorbesc singură cu tine, cîte-va minute încă.

(Va urma)

Moldova în liniște relativă. Muntenia în flăcări

Liniște în Moldova.—Angajamente care nu se țin.—Daunele cauzate.—Un caz concret: cum a fost distrus domeniul Mitoc.—In județul Iași.—Muntenia în flacări.—Arendași și proprietari uciși.—Averi de milioane distruse.—Ofițeri și soldați uciși.—200 săteni uciși într'un sat din Muntenia.—București amenințat.

O știre laconică, tipărită cu toate aceste cu litere mari, a fost înregistrată în această rubrică. In Moldova ieste liniște. De nicăirea nu se semnalează vr'o nelinişte, vr'o turburare a odinei.

Liniștea, însă, ie relativă sau mai bine zis ie numai aparentă. Sătenii perzistă în pretențiunile lor extrem de exagerate—pe alocurea cer pur și simplu ca moșiile să fie puse la dispoziția lor—și dacă arendașii convin asupra acestor pretențiuni a doua zi sătenii își retrag învoirea și pun noui condiții.

Cum se vor sfîrși toate aceste? Cum se vor reîntoarce proprietarii și arendașii la sate?

Iată ce se întreabă fie-care, mai cu seamă că vremea muncei cîmpului se apropie.

Și în timp ce liniștea aparentă domnește în Moldova, Muntenia este transformată în foc și valuri de sînge.

Județe întregi sunt date prada flacărilor și sătenii se arată de o crudzime nebănuită aproape la poporul romîn. Proprietari și arendași sunt uciși și pradați, averi enorme distruse în cîteva ceasuri, ofițeri și soldați uciși sau rîniți, iar sătenii dau și ei tributul sîngelui căci gloanțele șueră și doboară la pămînt horda răsculată. Numai într'un singur sat din Muntenia au fost uciși 200 de săteni.

Dar nu numai satele sunt distruse ci și orașele sunt amenințate. Rînd pe rînd Giurgiu, Craiova, Alexandria, Oltenița, R.-Sarat, Buzău, Brăila și chiar Bucureștii sunt amenințați.

Capitala în special e obiectul atențiunei tuturor cohortelor sătănești și măsuri extra-ordinare de apărare au trebuit să fie luate.

Nu se știe dacă sătenii nu se vor deda la fapte care să însemne împiedecarea comunicațiunei cu Capitala.

Aceasta este situația pe ziua de astă-zi. Ce va fi mîine? Cine poate ști?

*

Toți inspectorii comunali au fost convocați pentru azi la ora 3 de către noul prefect C. Stere pentru a li se pune în vedere modul cum trebue se lucreze pentru a se liniști revoltele sătești.

*

Duminica trecută preotul Vasiliu din com. Arama îndemnînd din amvon pe locuitori la liniște, crâșmărul Gh. Florea îi îndemna din contra la revoltă. Suszisul preot cere prefecturei de a lua măsuri în contra crâșmarului instigator.

*

Atît din județul Iași cît și din intreaga Moldovă nu s'a semnalat nici o turburare pe ziua de azi.

In județul Roman au fost arestați peste 400 de țarani.

A fost arestat și un evreu, care pentru a se apara a rănit cîți-va țarani.

*

Curtea și cîrciuma de pe moșia Hilița jud. Vaslui, proprietatea d-lui Al. Velciu, au fost devastate de o bandă de țarani din alte localități.

*

Arendașii Stern și Bercovici, de la Vlădeni, au fost supuși astă-zi unui nou interogator la cabinetul II al judelui instructor.

*

In interesul adevărului și în împrejurări nenorocite ca cele de astăzi, cînd adevărul adevărat cuprinde destule grozăvii în cît nu mai ie nevoie de nici o exagerare, e bine să spunem că știrea lansată că comuna Poiana Cîrnului ar fi fost devastată ie inexactă. Bine înțeles nu mai poate fi vorba de agitatori în acest caz și cu atît mai puțin de d-nii Străjescu și Dumitrescu, cum s'a spus prin unele ziare.

*

Pentru a se vedea cît de teribile au fost devastările și pilajul din ultimul timp vom povesti despre cele petrecute la domeniul Mitoc una din cele mai frumoase moșii din nordul Moldovei și cu o gospodărie cum nu există probabil în toată țara.

Marii agricultori și arendași din județele Dorohoi și Botoșani știu cît de enormă avere era îngrămădită la curtea și gospodăria acele moșii. Daunele cauzate de devastatori, întrece fără exagerare suma de 100.000 de lei.

Arendașul acelei moșii, un mare bogataș din Rusia, care ține în arendă acea moșie de mai bine de 30 ani, a înzestrat'o cu o avere enormă și totul a fost distrus.

Casele, construcție minunată au fost complect dărîmate, pînă și zidurile au fost distruse.

In casa de fer care a fost sfărâmată, se aflau 150.000 ruble în efecte rusești, 40,000 ruble bancnote rusești, 6000 lei monede jubilare, 20,000 lei bancnote romîne, juvaercale și bijuteriile soției și fiicei sale în sumă de peste 100.000 lei.

In pivniță se aflau 500 butelii de vin vechiu de 40 ani, adevăratul Cotnar Roznovanu. Sătenii au băut aceste butelii și s'au îmbatat. Mulțumită acestui fapt, grajdurile, în care se aflau 200 cai și mașinăriile au scapat, căci au putut fi înșelați că caii și mașinăriile nu aparțin proprietății.

Sătenii au dormit cîte două zile din cauza vinului vechiu băut.

Incă odată, daunele sunt foarte mari. Numai în această localitate pagubele trec peste jumatate milion.

*

Situațiunea este excepțional de gravă în Muntenia.

Bucureștii sunt amenințați să-și vadă tăiate comunicațiile.

La Vlașca s'a petrecut ieri grozăvenii. Cîți-va ofițeri au fost uciși. Soldații regimentului „Mihai Viteazu" din București s'au aparat.

200 țarani au fost uciși.

*

Iată acum mersul răscoalelor pe județe, în neputință fiind, din lipsă de spațiu, de a da publicității, toate amănuntele pe care le primim:

R-Sarat. Răscoala a cuprins intreg județul și în oraș s'au repetat ieri luni scenele teribile de Duminică. Strada mare a fost complect devastată, de asemene casele d-lor Lupescu, Murgescu și Codreanu.

Teleorman: Revolta s'a întins prin împrejurimele T.-Măgurele. Sătenii au străbătut în oraș și au fost somați să se retragă. La refuzul sătenilor trupele au tras focuri în aer iar ofițerii focuri de revolver.

Arendașul Cărpeanu și administratorul Gavrilescu din Țigănești au fost uciși.

Administratorul moșiei d-lui Gogu Cristodorescu a fost și el ucis. Hambarele cu o mare cantitate de grîne au fost date pradă flacărilor. Au fost de asemenea distruse proprietățile d.lor Stefan Grigoriu și Dim. Anghelescu.

Vlașca: Județul ie un vulcan în plină erupțiune. Moșiile d-lor Ioanide și Alex. Em. Lahovary au fost devastate complect. Proprietarul Petreștilor, d. Mihai Ionescu, a reușit cu mare greutate să fugă calare și astfel să ajungă până la Bucureși.

Proprietățile d-lor Lascar—Gargand Styrbei—Pietroșani, Emil Petrescu—Lăiceni, Al. Em. Lahovary—Paraipani și Stănești. Două grupuri de cîte 2000 de țarani care merg asupra Piteștilor și Giurgiului.

Dolj.— Turburări serioase s'au produs și în acest județ. Moșia Golicea-Mare, proprietatea d-lui Simu Niculescu a fost incendiată.

La Băilești sătenii au căutat să oprească trenurile care duc armata spre Moldova.

Buzău. Focul a isbucnit în tot județul. Orașul și județul sunt prada flăcărilor. Toate prăvăliile evreești din strada Târgului au fost complect jefuite. De asemene au fost devastate sinagogile, școlele.

In județ a fost distrusă moșia Siliștea.

Ultime informații

Guvernul actual nu va presinta proiectul de lege privitor la trusturile arendășești.

O asemenea lege, spun liberalii, ar fi dăunătoare pentru toată lumea și pentru stat, care ar suferi perderi prin reducerea foncierei.

Depreciindu-se valoarea pământului, spun liberalii, s'ar deprecia și renta și mai ales, obligațiunele creditului rural.

Noul guvern va stabili, prin loge, ca pămîntul să fie rearendat țăranului cu zece iei în plus la falce de cît îl plătește arendașul.

Liberalii susțin că nu trusturile au adus starea de lucruri, ci legea tocmelelor agricole, care apasă greu asupra țăranilor.

Această lege va fi modificată în senzul, că munca țăranului va fi solid reglementată, că nu vor mai exista angajamentele de toamnă pentru vara viitoare, ci angajamentele se vor face după prețul curent, care va fi stabilit vara în toiul recoltei și va varia după calitatea recoltei.

De asemenea vor fi oprite angajamentele cari consistă în acea, că proprietarul sau arendașul dau țăranului plata muncei în pămînt.

Plata se va face numai în bani.

—

Domnii Spiru Haret, ministrul instrucțiunei și V. G. Morțun, ministrul lucrărilor publice, vor vizita toate localitățile din Moldova bîntuite de rescoale.

—

In lagărul liberal

— Ședința comitetului executiv —

Partidul liberal din localitate a fost cam derutat din cauza precipitărei evenimentelor politice de eri.

Drept este că nici un partid politic, ca acel de Iași, n'a fost atît de nesocotit în împrejurări de asemenea natură.

Liberalii pe ziua de eri nu știiau nimica despre cele ce se petrec în capitală. La ora 3 d. a. eri fruntașii liberali nu știau de nimic și unul din ei a întrebat chiar pe un colaborator al nostru dacă nu are ceva știri pozitive din București.

*

Cel mai mîhnit dinte toți este desigur d. Poni, căci a fost nesocotit în chip nepermis, n'a fost consultat în privința formației ministeriale și a fost complect uitat a fi consultați în ceea ce privește administrația locală. D. Const. Stere a fost numit prefect fără ca acest lucru să fie macar adus la cunoștința prețedintelui clubului liberal.

D. Poni nici nu știa încă exact de formațiunea ministerială la ceasul în care d. Stere, în calitate de prefect, telegrafiă cerînd pentru astă-zi convocarea inspectoriior comunali.

Acest lucru a mîhnit mult pe bătrînul prezident al clubului liberal, care din această cauză nici n'a luat parte la ședința de aseară a comitetului executiv.

Să sperăm, însă, că d. Poni va reintra în acțiune. Nu este vreme pentru resentimente și supărări.

Toți, dar absolut toți bunii romîni, iubitori de țară, trebue să se strîngă în jurul acestui guvern și să-i dea concursul său pentru a reda țărei liniște.

*

Comitetul executiv s'a întrunit aseară dar n'a putut lua deciziuni căci nu se cunosc dispozițiile centrului, nu se știe dacă împrejurările anormale prin care trecem centrul va respecta normele partidului în ast-fel de ocaziuni.

Comitetul s'a despărțit la ora 11 fără să ea vr'o hotărîre.

—

Societatea electrică din Iași și-a numit arbitrii în dizerendul cu comuna Iași. Arbitrii sunt domnii Petre Missir și Demitry Monnier, profesor de electricitate la școala Centrală din Paris.

Avocații societății eunt domnii M. B. Cantacuzin și O. A. Teodoreanu.

—

In serviciul apelor comunei s'au făcut următoarele numiri pe ziua de 15 Mart: domnii, N. Bălănescu, I. B. Ionescu, Emil Nițescu și Filip Hudig, ingineri: D. Ionescu, desemnator; Oprea Bunea, conductor; J. Paleologu și Gh. Holban, copiști.

—

D. C. B. Pennescu va fi numit, provizor, prefect al poliției.

Dupe ce se vor liniști lucrurile, prefectura va fi încredințată d-lui N. Cozadini.

Aceasta este, cel puțin, dorința tinerilor.

*

Pentru eforie sunt desemnați domnii: Ath. Gheorghiu, G. Săndulescu și Dr. Botez.

*

Dorința domuului Poni este ca demnitatea de primar să fie încredințată d-lui P. Fîntînariu.

Ceilalți sînt pentru d. N. Gane.

*

Clubul liberal se întrunește astă-zi pentru complectarea celor 4 locuri remase vacante în comitetul executiv.

*

Se crede că d. Cernătescu, consilier la curtea de Apel, va fi delegat procuror general

—

Judiciare.— Tribunalul secția II-a în urma raportului d-lui judecător sindic a dispus să se anuleze prin justiție vânzarea averei d-rei Ana Wolfsohn—vînzare efectuată prin licicitație publică în persoană cumnatului seu Leventer, sub cuvînt că ar fi fost efectuată în frauda creditorilor.

D, I. Leatris avocat a fost însărcinat să susțină înaintea Instanțelor judecătorești anularea vânzării.

—

O delegațiune a comunității israelite compusă din domnii M. Schnürer, Lobel și doctor Sufrin, s'a presintat astă-zi fostului prefect N. Conandu și i-a exprimat, în numele populațiunei israelite, mulțumiri pentru măsurile înțelepte și riguroase ce le-a luat și grație cărora, liniștea n'a fost turburată.

—

In una din sălile universității are loc în acest moment o întrunire a unei părți a comitetului executiv al partidului liberal local.

Intrunirea a fost convocată de d. Const. Stere.

Ultima oră

Bucureşti 12 Martie

Manifestul Guvernului

Iată programul noului guvern, cuprins în manifestul adresat astă-zi:

In numele Majestății Sale Regelui

Chemați la Guvern în împrejurările cele mai grele, cerem concursul călduros și patriotic al tuturor pentru restabilirea liniștei, siguranței și pacei obștești, spre a îndestula cereri drepte și legitime. Majestatea Sa Regele a încuviințat a se lua de îndată următoarele măsuri: Să se desființeze taxa de 5 lei a legei pentru asigurarea în contra lipsei de porumb provenită din secetă, să se desființeze cu totul taxa statului pe decalitru de vin percepîndu-se numai aceea pentru fondul comunal, pentru perceperea impositului fonciar asupra proprietății mici țărănești, venitul pămîntului să fie socotit întocmai ca acel al proprietăților mari, proprietățile Statului precum și ale așezămintelor publice de bine facere și de cultură națională să fie căutate în regie sau arendate deadreptul la țărani.

Să se ia măsurile cele mai temeinice pentru a urmări băncile populare, ca ele să poată ajuta pe țarani în arendări de moșii, măsurarea dreaptă a pămînturilor date în învoeli și răfuirea cinstită a socotelilor agrigole vor fi supraveghiate pedepsindu-se cu cea mai mare asprime măsurile și răfuelele false, se va pregăti o lege pentru ușurarea învoelilor agricole, pămînturile de cultură date în bani se vor plăti în bani, învoelile de munci agricole vor arata felul și cîtîmea acestor munci iar plățile se vor răfui după prețurile obișnuite din timp cînd munca se face, munca agricolă cu care să îndatorează un cap de familie nu va întrece puterea de muncă a acestuia, pentru banii dați înainte pe muncă sau pentru rămășițele de munci plătite nu se va lua o dobîndă mai mare de 10 la sută pe an.

Dobînda nu se va schimba, într'o reducere a prețurilor învoelilor, nu se va îngădui ca învoelile agricole să se pună sarcini așa zise „pe nume" ci sarcinele vor trebui tot deauna să fie proporționate cu numărul de pogoane date fie-cărui locuitor în învoeala pe moșiile arendate, țaranii vor plăti pămînturile cu un spor de cel mult o treime peste valoarea acestor locuri după contractul de arendare.

Se va pregăti o lege pentru ca nici un arendaș sau tovarășie de arendași să nu poată ținea în arendă mai mult de două moșii cuprinzînd împreună o întindere de 4 mii hectare fie arendarea directă sau indirectă sub ori-ce formă ar fi, fie prin rude, slujbași sau persoane interpuse.

Se va pregăti o lege prin care înființează dregătorii administrative care să reguleze și să garanteze aplicarea legilor și regulamentelor privitoare la învoielile agricole. Se va pregăti o lege pentru înființarea Casei rurale spre a înlesni țăranilor luarea în arendă și cumpararea de proprietăți. Acestea sunt dorințele Majestății Sale Regelui și ale Guvernului său.

In aceste zile de grea suferință obștească rugăm pe toți românii de ori-ce treaptă și condițiune socială, să dea guvernului tot ajutorul ce este în putința lor pentru readucerea liniștei și bunei rînduieli intemeiate pe dreptate, trebue să intrăm în noul an agricol cu încredere în viitor și cu munca pașnică și spornică.

Neorînduelele nu pot trage după sine de cît foamete și sărăcie. Guvernul își va da toate silințele pantru ca legile să fie aplicate cu sfințenie și pentru ca nedreptatea și apăsarea să fie înlăturate; dar Guvernul este tot de odată hotărît a infrâna cu energie neorînduelele și a pedepsi cu asprime pe care ar căuta să se folosească de prădăciuni.

Bucureşti 12 Martie 1907.

(Urmează iscăliturile Miniștrilor.)

De inchiriet în strada Golia un apartament de 5 camere și un antret, între care una foarte mare. Se preferă a se închiria unui club sau unei societăți. A se adresa administrației.

De închiriat

Două apartamente fie-care de cîte două odăi din casele situate în strada Păcurari No. 97.

Pentru condițiuni a se adresa d-lui M. Con. Drăcșăneanu avocat Strada Sf. Sava No, 16.

De închiriat sau de vînzare casa în doue etaje cu 12 odăi, saloane mari, 6 antreturi, camare, beciuri, atenanse compuse din 9 odăi, grajduri, șură, grădină mare cu fructe, lemnărie în ogradă deosebită, pivniță și electricitate.

Amatorii să pot adresa la d-na Olga Botty, strada Zmeu 3, sau la dl. Șendrea, strada Tăutu 8.

M. Con. Drăcșăneanu

AVOCAT

Strada sf. Sava No. 16

Consultațiuni 8-10 dim. și 5-8 seara

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din țară se vînd eften diferite mobile și obiecte casnice precum un etac, salon, piano, etc., etc. A se adresa la d na Netty L. Unter, str. Pomir 7.

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Medic al Societății Fraterna-Păcurari și al Tramvayului electric

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

Practică: **Vaccinări și Revaccinări**

Jeune savant de Budapest sa chant à fond le hongrois, l'allemand, le français, l'hébreu et parfaitement l'italien, l'anglais, le latin et le grec, ainsi qu'un peu de roumain, cherche situation journal.

Donnerai aussi lecons.

S'adresser à l'administration, sous les initiales S. F.

O comoară ascunsă

pot avea mulți cari posedă lozuri și neglijează a căuta în listele de trageri. dacă acele lozuri au eșit la sorți. Pentru inlesnire, să se adresese pesesorii de lozuri sau bonuri subsemnatului și vor fi serviți constiicios. A se alătura un leu pentru zece numere sau mai puțin de zece. Fiecare 10 în plus cîte un leu.

S. HAIFLER—IAȘI

32, strada Stefan cel Mare 32

Dr. L. Silberstein

Strada Arcu 10

(Peste drum de casele Negruzzi)

Consult. de la 10—12 dim. și 4—6 seara.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2me quai de la Mégisserie

PARIS

envoi franco du Catalogue

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatiŭ şi ca Depuratiŭ.

Eliŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classelĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatiŭ *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelorĭ.*

Elă pote fi administrăt cu un succes égal copiilarĭ celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură in patru culori pe banda care sigilèza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi in principalele Pharmacii.

In Iaşi la Konya, Racoviţa' Marcus farmacişti

NOROCUL

vă invită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

L O I Z A

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIERES, POULAILLERS

BORDES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

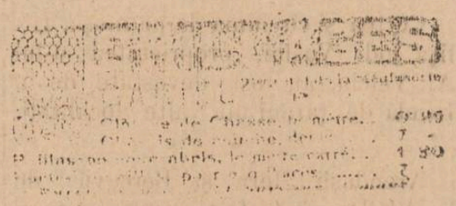

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rind în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 97.—Joi 15 Martie 1907

Un moment istoric

Ședința Camerei de Marți 13 Martie 1907 va rămînea memorabilă în istoria țărei. Cine n'a văzut ce s'a petrecut, nu poate să-și facă o idee de solemnitatea emoționantă a acestei ședințe, chiar dacă ar fi cetit cuvîntările d-lor Sturza și Take Ionescu.

Bătrînul om de Stat, într'un avînt de caritate creștină pentru mizerabilii devastatori și-a mărturisit slăbăciunea față cu greutatea sarcinei pe care i-au dat'o împrejurările. Take Ionescu cu accente calde i-a spus să nu se descurajeze, căci nu e singur, de oare ce dînsul și cu marea majoritate a partidului conservator îi vor da tot sprijinul pentru reușita marei opere patriotice pe care o întreprinde.

Atunci șeful partidului liberal, simțind că la vrîsta la care se află e momentul să-și descarce conștiința, și-a părăsit banca, s'a repezit la prima bancă din dreapta hemiciclului și aci cu o efusiune neînchipuită pentru caracterul său, a strîns de nenumărate ori mîna adversarului crud dușmănit zicîndu-i de nenumărate ori: „iartă-mă, că mult te-am nedreptățit".

Camera în picioare electrizată de acest spectacol făcea ovații ne mai pomenite.

Intorcîndu-se de la munte, unde se duse se salute pe dl. Carp, dl. Sturza n'a putut trece pe dinaintea d-lui Take Ionescu fără a-i strînge mîna și mulțumi cu ostentație.

Cînd Take Ionescu se intorcea din secții ales raportor general a tuturor proectelor presentate de guvern, d-nul Dim. Sturdza eșea din camera consiliului de miniștri și văzîndu-l n'a putut să se împedece de a exclama: „Este momentul cel „mai înălțător al vieței mele. Constat că „țara are mulți patrioți și d-ta ești în „fruntea lor".

Toți cei presenți veniți îngrijorați de vijelia care s'a deslănțuit peste țară, au văsut în intunericul vremei presente o zare de lumină.

Țara poate trece prin foc și prin apă, dar nu va peri.

Roșii la guvern

Așa dar avem un nou guvern și încă unul roș, roș așa cum n'am avut de la 1876 incoace, de un roș mai pronunțat de cît acel al ideologilor care au format România modernă și cari, ajunși la maturitate politică, au căutat să facă un program de guvernămînt din un mănunchiu de idei, care a format fondul lor revoluționar,

Nici cînd terminul de roșii n'a fost mai bine întrebuințat pentru a caracteriza un guvern liberal. Avem un guvern roș, socialist-revoluționar, al cărui port-drapel nu este altul de cît d, Ionel Brăteanu, fiul revoluționarului de la 1848.

Nu numai bărbile albe au făcut loc bărbilor negre, nu numai îmbătrîniții în politică conservatoare și cuminte au cedat tinerilor fără experiență și cu idei a căror realizare însamnă o adevărată revoluție, dar faptul că d. Ionel Brăteanu ie ministru dovidește că înfringerea elementului care avea rolul de înfrînarea în partidul liberal este desăvîrșită. D. Sturza a fost, nu mai este.

Dar fatalitatea are și ea rostul ei și nu știm dacă întîmplările de astăzi trebuiesc socotite ca o ironie sau o rezbunare a soartei, căci de sigur nimărui nu-i scapă faptul că acei care au sămănat vînt trebuie să culeagă furtună, că acei cari au fost propăvăduitorii unor idei anarhice, irealizabile, sunt siliți să reprime revoltele sîngeroase care nu sunt de cît produsul acelei propăvăduiri.

D. Ionel Brăteanu, ca ministru de interne, va trebui să dea gloanțe acelora care s'au resculat pe baza discursurilor sale incendiare și a promisiunilor irealizabile—după cum d, Haret—omul scoalei și calăul României—va trebui să facă tot ce-i va sta prin putință pentru a întoarce la calea cea bună pe nenorociții care ascultînd de sfatul său au fost organizatorii rezmeriței, care s'a dezlănțuit asupra țărei, iar d. Morțun, socialistul revoluționar de odinioară, vine la guvern tocmai cînd revoluția socială, atît de scumpă d-sale acum cîți-va ani, este astăzi în toiul ei.

In altă ordine de idei este incontestabil că guvernul liberal, pe lîngă caracterul de roș, mai are și pe acel de omogen, căci oculta domină, nuanța socialistă este evidentă, iar d-nii Sturza și Costinescu sunt elemente neglijabile.

S'ar părea că rana cea mare care rodea partidul, care făcea nesigură ziua de mîine, care provoca in fiecare zi neînțelegeri și sciziuni, a fost definitiv tămăduită. D. Sturdza a cedat, oculta a triumfat, deci motiv de neînțelegeri nu mai există.

Chiar dacă așa ar fi și chiar dacă, ceea ce este incontestabil, guvernul liberal ar fi compus din elemente de mîna întăia, încă optimismul manifestat de unii in privința tăriei sale n'ar fi justificat.

Noul guvern va păcătui mult din punct de vedere al acțiunei proprie de partid, căci in minister sunt unii care nu înțeleg preocupările de partid, absolut necesare in condițiunile de viețuire a partidelor politice de la noi.

El cuprinde, însă, in sine germenul dizoluțiunei, căci programul său socialist, tinzînd la distrugerea marei proprietăți, va provoca o puternică reacțiune nu numai în afară de partid dar chiar in sînul partidului liberal.

Căci orice s'ar întîmpla marii proprietari, indiferent de partid, se vor împotrivi din răsputeri la crearea acelei case rurale care ar însemna sfîrșitul marei proprietăți și distrugerea formei actuale a vieței noastre economice, cu consecinți funeste pentru toate formele viețuirei noastre ca stat.

Programul care, după părerea guvernului, constituie puterea lui, cuprinde in sine și slăbiciunea sa: in puterea cu care au invins se află însă-și germenele curîndei disoluțiuni.

B.

Un moment solemn

In mijlocul gravelor și dureroaselor turburări prin care trece țara, partidele politice au dat dovadă de un sentiment patriotic cu totul superior.

Camera a fost ieri spectacolul unui grandios eveniment, unic în analele noastre parlamentare și unic în obiceiurile noastre politice; Camera conservatoare a primit programul guvernului liberal menit să introducă liniștea, menit să stîngă focul cel mare și să pună capăt anarchiei și jafului.

Take Ionescu va fi raportorul legilor urgente elaborate de noul guvern și, fără discuțiune, cu graba trebuitoare, Parlamentul conservator va preface în legi aceste proiecte.

Momentul este înălțător, el face cinste mare partidului conservator, care știe să sacrifice totul pentru țară.

Am zis'o și ieri: un guvern care deținea cărmuirea in momente în care furtuna cea mai groaznică se abate asupra țării, este un guvern de salut public.

Și, indiferent de credințele sale politice, un asemenea guvern trebue călăuzit în mersul seu, căci el merge să readucă lumină și liniște.

Nu este bun patriot politicianul sau indiferent care cetățean, care nu pune umăr să ajute guvernul în asemenea grele și sinistre împrejurări.

Prin Take Ionescu, P. Carp și Jean Lahovari, cari au promis ieri tot concursul lor guvernului, a vorbit țara, țara apăsată și greu îndurerată.

Facă ceriul ca grandioasa manifestațiune patriotică să fie începutul zilelor senine de care România are mare nevoe.

Manifestul guvernului

Guvernul, în numele Suveranului, a publicat programul seu.

Camerele conservatoare vor vota punctele cuprinse în acel program, în afară, firește, de anunțata creare a unei Case rurale, care nu face parte din punctele ce reclamă o soluțiune urgentă.

Desființarea taxei statului pe vin, a taxei pentru pătule și reglementarea muncei sătenului, vor fi realizate pînă Sîmbătă.

Aceste imbunătățiri vor trebui să readucă liniștea în țară, căci prin ele partidele și Statul au făcut, mai înainte de toate, enormul sacrificiu de a fi făcut cesiuni sub presiunea teroarei.

Focul trebue să se stîngă, căci altfel guvernul va fi nevoit să iee măsuri d'intre acelea, cari sunt din cele mai dureroase.

Țăranii au apucat o cale foarte rea: ei împrăștie teroarea, jefuesc și omoară.

Această groaznică stare de lucruri, care n'are nimic de comun cu chestia agrară propriu zisă, trebue să inceteze atunci cînd, într'un elan de desevîrșit patriotism, adversarii politici se unesc ca să facă dreptate asupriților.

S'a renunțat la ori ce măsură și pe cînd jaful continuă, pe cînd bravii soldați sunt uciși, se votează legi umanitare și ușurătoare pentru țarani, se modifică partea cămătărească a legei tocmelilor agricole.

Țara va despera dacă toate aceste legi nu vor readuce starea normală.

Sătenul să știe că dacă ordinea nu va fi restabilită de la sine, o vor restabili măsurile groaznice și soarta sătenului va fi pentru mult timp condemnată.

Pentru existența acestei țări și pentru asigurarea viitorului țaranului, dorim ca legile ce vor fi votate zilele aceste să aducă rezultatul de toți dorit.

Măsuri nedrepte

Telefonul Iași-București a fost pur, și simplu, suprimat de 4 zile încoace.

Importantul fir grație căruia contactul între cele două capitale devenise tot mai viu, a fost suprimat—nu știm pentru ce.

Dar fiind-că trăim în vremuri grele pentru înlăturarea cărora muncim în comun, indiferent de crezuri politice, n'am protestat contra acestei grave dispositiuni și nici astăzi nu vom cere lămuriri asupra causelor ce-au putut determina o dispositiune atât de gravă.

Dar dacă s'a confiscat telefonul, nu înțelegem de ce s'a făcut tot așa și cu telegraful?

Telegramele ce se adresează din București ziarului nostru și pentru care se achită și taxa urgenței, pun **8 ore** *ca să ne parvie la redacțiune.*

Telegrama urgentă No. 3550, prezintată oficiului București ieri la orele **4**, *a fost trimisă de acel aficiu la orele* **8.40** *și ne-a fost predată la* **11 ore noaptea**

Telegrama No. 683 a avut aceeași soartă.

Sa observăm imediat faptul important, că nici o telegramă, nici cealaltă nu conțineau de cât dări de seamă asupra ședinței de ieri a Camerei.

Denunțăm această patentă anomalie și sperăm că dreptate se va face — cetitorilor noștri și nouă.

CATE-VA NOTE

— Ce fel de majoritate e asta, întreabă cine-va făcînd aluzie la situațiunea Parlamentului?

— O majoritate minoră, răspunse un altul.

*

Epoca are un articol asupra ultimului discurs al d-lui Carp.

Epoca descrie impresiunea ce-o făcea banca ministerială cu prilejul acelui discurs: „aveau mai de grabă aerul unor oameni, cari văd că jenează o *petrecere*, la cari ei asistau ne fiind invitați..."

Discursul d-lui Carp, după concepția *Epocei*, a fost deci o simplă petrecere.

*

Patriotul—care nu și-a suspendat încă apariția—și-a dat cuvîntul în chestia răscoalelor. Organul personal al d-lui Ștefan Iliescu cere „represiuni energice".

Să nu mai ai fonduri secrete și să vorbești de energie, asta e colosală!

*

Numai d. Ioan Nădejde n'a fost numit prefect!

Pe cînd toți cei lalți cari veneau la „Contemporanul" a jurat credință Regelui și Constituției, „șeful" a rămas să-l reguleze pe Straucher la „Voința Națională".

Păcat! Cc. Iancu Nădejde—prefect ar fi fost un deliciu!

MARELE PATRIOT

Dupe terminarea ședinței de ieri a Camerei, d. D. A. Sturza merse la d. Take Ionescu și strîngîndu-i din nou mîna, i zise:

Cu fericire constat că țara noastră are mulți patrioți și că Dv. vă aflați in fruntea lor.

Spunînd acestea șeful liberalilor îmbrățoșă călduros pe d. Take Ionescu.

OAMENI ȘI LUCRURI

INTER ARMA...

In cele din urmă îmi zic dacă n'ar fi în adevăr o bine-facere socială dispariția momentană a ziarelor cu nenumăratele și zilnicele știri spăimîntătoare asupra întîmplărilor ce se desfășoară pe scena vastă a acestei nenorocite și înjăluite țărișoare. Cetirea lor îți distruge nervii și-ți întunecă privirea—în timp ce înaintea minții se ivește priveliștea unei zări înflăcărate care se întîlnește cu pămîntul ud de sînge, negru de durere. O spaimă fără seamăn îți întunecă simțirea, o durere nespusă îți strînge inema și lacrime te îneacă de privești, o clipă numai, înfățișarea groaznică, înlănțuirea nemiloasă a omului în luptă cu omul. E oare un cîmp de războiu unde s'au încăierat două oștiri dușmane, ori a sunat sfîrșitul țării acesteia într'un cumplit blestem de osîndă? E oare un spasm de uriașă, nebunie care face gurile să spumege, dinții să muște, ochii să ardă și brațele să distrugă peste tot și fără nici un șir, fără nici un înțeles, fără nici o mustrare de cuget? Ce sunt aceste flăcări ce-și înalță limbile pînă la cer, plutind deasupra satelor și orașelor; ce sunt gloanțele șuerătoare ce pătrund în piepturile a sute și mii de țărani, ce sunt acele avuții risipite ale orășenilor, acele case și biete existențe nimicite acele mulțimi disperate care fug, fug cu goană nebună ca în fața unei armate crunte și cotropitoare?

Ce sunt acele măcelăriri între săteni și orășeni—aceștia din urmă în bună parte fii de săteni ei însuși,—acele nefericite și nepomenite războiri care cer nenumărate jertfe și pe urma cărora se umple țara de orfani, de văduve, de pustiu și sărăcie?

S'ar zice un duh rău al unei ascunse rezbunări și al unei supreme pedepse. Prin ce însă cuvenitu-s'au ele sărmanei țări? Și cui oare vor aduce foloase? Cui?

....Cîntăreți ai durerilor, admiratori ai noroadelor întîrtate și apostoli ai revoltelor, poeți care ați proorocit ori ați sădit sămînța luptei pentru dezrobire,—înfrînați cîntarea vrajbei și deveniți solii păcei, ai liniștei și ai mîntuirei.

Ci faceți să resune glasul cald al chemărei la înfrățire, ecoul blînd al milei omului pentru om și al prieteniei între locuitorii acestei țări. Și fie ca din pămîntul îngrășat de sîngele propriilor săi fii să răsară rodul bogat și belșugul pentru toți; fie ca pe urma răzvrătirei sfîșietoare să vie armonia binefăcătoare, în sinul unui neam oțelit prin suferinți și călit prin foc; aștearnă-se tăcerea alinătoare calmul trebuincios pentru tămăduirea rănilor și uitarea visului urît prin care cu groază am trecut.

Rodion

In rubrica de ieri s'a tipărit... „au cucerit administrație, în loc de „admirație". E una din cele mai blînde erori pe care ni le dăruește zilnic corectorul.

Premiul Goncourt anul acesta

Academia Goncourt s'a oprit anul acesta asupra lui: *Dingley l'ilustre écrivain*, al fraților *Jérome et Jean Tharaud*. Această alegere a ridicat protestări. Cei dintîi cari au protestat au fost autorii respinși. Mi se pare însă că au fost și cei din urmă. Cum însă ei erau destul de mulți, ai fi putut crede totuși într'o nemulțumire mai generală. Lucrarea premiată e o nuvelă destul de lungă cu aparențe de mic roman. Eroul e ilustrul scriitor englez Dingley. sub care ușor poți recunoaște pe Rudyard Kipling. In acest scriitor se personifică rasa anglo-saxonă, cu toate calitățile și defectele ei. Prin povestirile, prin poeziile și mai ales prin romanile lui. Dingley a atins coarda cea mai simțitoare a compatrioților săi, care e mândria națională.

Dingley se bucură așa dar de gloria unei supremații intelectuale. Imperializmul recunoaște în el pe cel mai inspirat apărător al său.

Dar războiul cu Transvalul izbucnește. Infrângerile urmează. Dingley e lovit în sentimentele lui. Intr'o seară el e de față cum un sergent înrolează pentru armată doi indivizi, care mor de foame pe stradele Londrei. Aceștia sunt soldații Reginei și apărătorii imperiului!

Dingley însă ca adevărat scriitor, vede în orice întîmplare un subiect de roman. El va avea să arăte, cum un om de nimic din tavernele Capitalei, poate deveni un erou într'un război. Romanul nu va fi de cît un imn al războiului purificator.

Iată-l deci pe Dingley împreună cu nevasta și copilul, Arhie, pe drumul Transvalului. Ajunși el își așeză nevasta într'o vilă dela Dossieclipp, nu departe de Cape-Town. Aici ea face cunoștință cu familia Du Toît, al cărei fiu parăsise Oxfordul, unde își făcea studiile, pentru a lupta in Transval în potriva englezilor. Cât despre Dingley el se duce la răsboi, urmărindu-și eroul viitorului său roman. In depărtare însă o scrisoare îl ajunge. Arhie e bolnav. Dingley lasă totul, voind să se întoarcă spre a'și vedea fiul. Pe drum cade în mînile burilor. El e însă scapat de Lucas du Toît, tînărul ofițer, care fugise de acasă, pentru a'și apăra patria.

Ajuns la Dossieclip, el își găsește fiul în agonie. Curînd după acea Arhie moare. Lucas du Toît cade și el în mînele englezilor. Un cuvânt al lui Dingley ar putea scăpa de la moarte pe fostul său binefăcător. Dingley e însă de marmoră. El crede că datoria către patrie trebue să înăduși orice sentiment de recunoștință. Lucas deci e împușcat.

Intors în Anglia, Dingley publică faimosul său roman, care îl face și mai glorios de cît înainte.

Aceasta e întreaga povestire. Ea e interesantă mai întâi prin psihologia englezului, care ne e dată odată mai mult in ceea ce are ea mai caracteristic și mai semnificativ. Dingley e un simbol. In el vedem un factor eminent al unei rase atât de deosebite de acea a noastră. Trebue să adaog însă, că el nu ne e înfățișat altfel decât suntem obicinuiți a'l găsi in atâtea romane. Dinglay e acelaș individ tăiat numai în mușchi, ale cărui facultăți sufletești sunt reduse la o voință covîrșitoare. El nu gîndește nici simte, dar voește. Inaintea voinței lui de fier totul trebue să se întunece. El e de rasa acelora, care cutreeră mările, ducînd cu ei icoana vie a patriei între pânzele unei corăbii, rătăcitoare dar tot odată și cuceritoare. Dinglay represintă mândria națională engleză; el reprezintă expansiunea colonială și aspirațiile de cucerire mondială, reunite la un loc cu tradiționalismul cel mai mare ce se poate închipui, cu respectul către lege și mai ales către regină. Pentru dînsul sentimentul de recunoștință nu există, îndată ce intră în atingere cu ceea ce crede el că e datorie către patrie. Uciderea lui Lucas du Toît e ducerea pînă la ferocitate a acestei trăsături din caracterul național.

Și cu toate că englezul e turnat dintr'un metal atît de puternic și de aspru, el nu încetează de a fi mai tot deauna înfățișat sub o lumină de ridicul, cu care ne-au obișnuit mai toți scriitorii. El e omul cel mai puțin mlădios cu putință. Mișcările lui sunt silnice din lipsă de sentiment și printru'n statornic laconism, vorbele lui produc acea senzație de comic, pe care, cînd e voit, ne-am obișnuit al numi *humour*. Dingley nu se depărtează de icoana cunoscută a englezului. Din potrivă el o întrupează odată mai mult și mai cuprinzător, ținând samă de situațiunea excepțională pe care o are în patria sa.

Ceeace e remarcabil însă în această povestire, e stilul. Literatura nostră de astăzi a lunecat prea mult la verbalism, folosindu-se de toate procedeele retorice, pe care le avea la îndemână. Multe dintre romanele contemporane nu sunt de cît niște *dezvoltări* retorice ale unor locuri comune, sau ale unor simple observații.

Frații Tharaud s'au îndepărtat de acest procedeu de compoziție. Ei și-au asimilat geniul lui Voltaire, din Povestirile lui filosofice, și mai ales geniul atât de rafinat al lui Mérimée din nuvelele sale. De la Mérimée încoace nu cred să fi povestit cineva cu mai multă cumpătare, sobrietate și sânge rece, ca frații Tharaud. Mijloacele de stil sunt cele mai simple și mai elementare. Din ele reiesă totuși o artă stăpână pe sine. Un astfel de mod de a povesti l'am putea numai prin excelență *atic*.

Singurul defect al reținerei de sine și al sobrietății prea mari, e alungarea sensibilității. Întîmplările sunt povestite, fără a fi întovărășite de vreun strigăt al inimii. De aici reese o oarecare răceală, care se observă atât de bine și în Mérimée ca și în Tharaud. Moartea copilului Archie deși e descrisă cu amănunțime e lipsită totuși de patetic. Nu simți nici un fior coprinzindu-te. Dar aceasta e un defect mai mult al geniului, de cît al autorilor...

Povestirea rămâne totuși cu însușiri remarcabile. Ea merită premiul Academiei Goncourt, tot așa precum prin, noutatea ei, merita și protestarea atâtor autori de romane ce se învîrtesc în jurul „moravurilor pariziene"...

Eugen Lovinescu.

SOLIDARITATEA

Răscoala țărănească ia din ce în ce mai mult aspectul unei mișcări anarhice. Cete de țarani înarmați cu topoare, cu coase, cu furci cutrieră țara, pustiind și incendiind.

In tăcerea și întunericul nopții, se văd satele arzînd și s'aude sgomotul miilor de țărani cari vin la oraș ca să prade.

Revoluțiunea ia astfel un îndoit caracter.

Un caracter de oribilă sălbătăcie, și acela al luptei dintre orașe și sate. O adevărată nebunie a distrugerei a cuprins pe țăran. Distruge ca să distrugă. Nu ia vitele, le omoară cu topoarele; nu se face stăpîn pe grlul și pe porumbul din hambare, le dă foc; nu jăfuește casa, o dărîmă din temelie. Un fel de trebuință nebună d'a stînge, d'a prăpădi, d'a nimici totul a pus stăpînire pe dînsul.

Dar nu e numai atît. In cete mari, în gloate de mii de oameni se îndreaptă țăranii către oraș. Vin ca să pustiască și să dea foc.

Ast-fel, un antagonism violent să dă pe față între țăran și orășan. S'ar părea că țăranul urăște din instinct pe orășan.

— Ura veche a omului de la sate în contra omului de la oraș proprietar la țară.—In ochii țăranului, chiar cînd își cultivă moșia, rămîne un usurpător, căci nu trăește cu dînșii, în mijlocul lor.

Răscoala a deslănțuit astfel patimile cele rele.—Pornirile de ură și invidie, de răzbunare conduc azi pe țărani.—Asupritul de eri, a devenit la rîndul lui asupritor, cu o asprime, cu o sălbătăcie, cu ușurința d'a vărsa sângele în adevăr inconștientă.

Asupra cui cade răspunderea acestei calamități?—Vinovați suntem noi toți cari am lăsat în părăsire pe țăran, zice d. Continescu. — Vinovați sunt agenții liberali care au aruncat in mulțime apetituri pe cari nu le puteți mulțumi, răspunde d. Carp.— Problemă grea, pe care nu e timpul nici d'a o pune nici d'a o rezolvi acum.

Astăzi, cînd revoluțiunea caută să rupă ori ce legătură socială, să stingă ori ce raport de solidaritate, să facă imposibilă ori ce muncă coordonată și folositoare, avem altă datorie de cît aceea d'a ne arunca recriminări reciproce.

Recunoscînd ce este drept în revendicările țărănești, hotărîți a da noi cei dintâiu dovada dragostei și blîndeții, să ne dăm mîna cu toții, dacă nu vrem ca din țara noastră frumoasă și din aspirațiunele noastre cele mai sfinte să nu rămîie de cît „himere planînd d'asupra ruinelor".

Virgil Arion.

Litere-Științe-Arte

Duminică seara, 18 Martie, se va juca la teatrul național hazlia comedie: „Gărgăunii bărbaților". Teatrul, cum vedeți, e în plin....femenism.

*

Pentru beneficiul lui Penel, 17 Martie, nu mai facem reclamă,—ne temem că publicul nu va avea loc în sală.

*

La teatrul Sidoli continuă cu succes opereta trupei Marinescu. Astă-seară, pentru a doua oară: „Un căpitan în fuste."

*

D-na Demetrescu-Demion va juca pentru prima oară rolul Statuei din piesa „Niobé" visiune comică în 3 acte, în seara de Simbătă 17 curent. Acesstă reprezentație populară cu prețurile pe jumătate, este ultima organizată de d. Penel în stagiunea aceasta.

La această hazlie piesă pot asista și domnișoarele; biletele la agenția Thalia-Maximovici.

*

Astă-seară în aula Universității are loc conferința d-lui Manicatide despre *Wirchov*.

*

Guvernul francez a hotărît ca să dea onorurile Pantheonului soților Berthelot. Se știe că ilustrul chimist Berthelot a murit imediat ce-i s'a comunicat vestea morții soției lui.

*

La Paris a murit bătrînul doctor Galezowsky, celebrul oculist,

*

Din Roma se anunță că brigandul Salomone unul din cei mai renumiți eroi ai brigandajului romantic în Sicilia își scrie....memoriile. Amicii și admiratorii lui au încredere că el va mînui condeiul tot așa de bine cum mînuia flinta odinioară. De altfel ar avea un material vast și bogat, căci a dus o viață aventuroasă și plină de peripeții din care nu lipsesc duioasele idile pasionale. Memoriile conțin apoi foarte interesante destăinuiri din viața și organizația închisorilor italiene. Se dau în vileag multe și mari abuzuri pe seama sărmanilor....hoți.

Își are și tîlhăria, ca ori-ce profesiune neplăcerile și scriitorii ei....

*

STRUNA ZILEI

ASEDIU

Und 'te ntorci soldați! De-arîndul
Casele au ofițeri,
Toți ne mîngâiem cu gîndul:
„A la guerre comme à la guerre"...

Informații

Privitor la ședința de ieri a Camerei, despre care am vorbit în ediția a II-a de ieri, a ziarului, oficiosul „l'Indépendance" scrie:

Camera deputaților a prezintat astăzi un spectacol de ne-uitat și absolut înăițător. Apelul d-lui Sturza, care a rugat Adunarea să voteze anume legi urgente, a fost primit cu tunete de aplauze. Și cînd, după aderarea la acest apel a d-lor T. Ionescu, Carp și Lahovari, dl. Sturza cu lacrimi în ochi, a strîns cu efuziune mîna acestor trei bărbați politici, un entusiasm de nedescris cuprinse Camera. Se părea că sala se va prăbuși sub puterea aplauzelor.

A fost o ședință istorică. O țară, care este capabilă de un asemenea elan patriotic poate privi cu încredere ziua de mîine.

—

Ni s'a telegrafiat ieri din București că dl. C. Schina, prezidentul tribunalului Iași secția comercială, a fost numit prim-procuror pe lîngă tribunalul Ilfov.

—

Numiri.— La ministerul instrucțiunei publice vor fi făcute următoarele numiri:

D. A. Teodoru va fi numit director al învățămîntului secundar și superior; d-l Silișteanu, director al inv. primar; d-l Florea Dimitrescu, casier la casa de Credit și economie; Gărboviceanu, administrator al casei bisericelor; Mihai Popescu, administrator al casei școalelor.

Domnii Bunescu, Negulescu Dianu, C. Alexandrescu, Cherciu, Panait Gheorghiu și C. Niculescu, revizori școlari.

—

Avantajiile legei industriale au fost acordate moarei *Izbânda* a d-lui Grunspan din Iași.

—

O întrunire a majorității Senatului are loc astă-zi la d-l G. Gr. Cantacuzino.

Un număr de senatori ar refuza să voteze proiectele presintate de guvenul liberal.

—

Consiliul comunal, în ședința de ieri, a discutat și votat budgetul și a expediat cîte-va lucrări relative la exproprieri și bezmen.

După aceea s'a declarat ședință secretă.

—

Tragerea clasei IV-a loteriei de stat va avea loc în zilele de 21 și 22 Martie.

—

Eri după ședința Camerei un schimb de vizite avu loc intre domnii D. Sturza și Take Ionescu.

—

După cum am anunțat ieri la ediția II. d. G. Săndulescu a fost numit prefect al poliției locale.

D. G. Diamandi fiind bolnav, prefect de Tecuci a fost numit d. Glod.

D. doctor Al. Radovici a fost numit prefect la Vaslui.

—

D. Dimitrie D. Hențescu a fost numit judecător al ocolului II din Iași, în locul d-lui Aurel Varlam.

—

D. P. Poni este bolnav de influiență, din care cauză nu poate părăsi casa.

—

D. inginer E. Brăescu din Iași a fost înaintat inginer inspector general cl. II-a.

—

D. Take Ionescu a predat personal succesorului său, ministerul finanțelor.

—

Se crede că d. Jean Lahovari va fi numit guvernator al Băncei Naționale.

—

Intrunirea arendașilor, provocată de d. C. Stere, va avea loc astă-zi la orele trei, în localul prefecturei de județ.

La ora 2 arendașii vor ține o consfătuire prealabilă la «Concordia».

—

Parohul catolic din Iași, Părintele Iulius Weber a plecat la Oțeleni în județul Roman, unde sunt mulți țărani catolici, pentru a liniști spiritele.

In Oțeleni țaranii s-au resculat contra preprietarului moșiei fără însă să se dedee la jafuri.

In toate comunele unde se află țărani catolici, se țin mereu predici în biserici unde din amvon se propăvăduește liniște. ascultarea legilor țerei și încredere în guvernul M. S. Regelui,

—

Directorul general al Poștelor a fost invitat să rămînă la postul său pînă la 1 April.

—

D. C. Stere, prefectul județului, a făcut astă-zi o vizită primarului.

—

Se crede—noi dăm știrea sub rezervă —că d. doctor E. Pușcariu va fi numit medic primar al comunei Iași.

—

Cu prilejul răscoalelor din județul Iași, următoarelor persoane li s'a acordat medalia „Bărbăție și credință" cl I: colonel Musteață, comandantul brigăzei IV, locot-colonel N. Botea, maior Isidore Derigault, căpitan C, Corjescu, D. Bogdan, directorul prefecturei de județ și P. Alexandrescu inspector comunal.

—

O parte a conservatorilor din Focșani au trimis d-lui G. Gr. Cantacuzino următoarea telegramă:

In urma retragerei guvernului Conservator, membrii acestui partid din localitate, întrunindune spre a discuta cestiunile de la ordinea zilei, în unanimitate am decis a da tot sprijinul nostru patriotic actualului guvern, iară pe de altă parte a vă arăta adînca noastră mărhnire și nemulțumire de modul cum ați tolerat tentativa de distrugerea Partidului Conservator din Putna, prin destrabalata și anarhica administrație a d-lui Th. Av. Aguletti fost prefect, care a plecat și lăsat cele mai triste amintiri în localitate,

Partidul Conservator din Putna

—

Prefecții de județ, în numele gurernului au intervenit pe lângă primari cu rugămintea să nu demisioneze pînă nu se vor mai liniști lucrurile.

—

Imediat după punerea în aplicare a legei care suprimă neatîrnarea funcționarilor administrativi, mai mulți profesori secundari vor fi numiți inspectori comunali.

Intre acești putem cita pe domnii C. Botez și Bogdan din Iași.

—

Ni se telegrafiază din București că d. G. Adamescu, fost secretar general al ministerului școalelor, a fost numit director general al teatrelor.

—

Primăria din proprie inițiativă, a făcut astăzi o sensibilă reducere țăranilor asupra prețului pămîntului de pe moșiile comunei.

S'a redus la 30 de la 40 lei, falcea de pămînt.

S'a intervenit, tot-odată pe lângă arendașii moșiilor comunei, domnii Russovici și Forst ca să procedeze în acelaș chip.

—

Mercuri 14 Martie ora 8 jum., va avea loc în aula Universității din Iași Conferința D-lui Profesor dr. M. Manicatide despre *Virchow*.

Studenții și elevii cursului superior de de liceu au intrarea liberă la locul de sus.

—

Examenul pentru înaintarea pe loc a învățătorilor, care se ținea la Iași și care era pe terminate, a fost suspendat din cauza agitațiunelor.

Examenul ve reîncepe de îndată ce ordinea va fi restabilită.

—

D. G. Săndulescu, noul prefect al poliției, a depus astă-zi, la ora 3, legiuitul jurămînt înaintea prefectului de județ.

Tot astă-zi noul prefect s'a presintat la prefectură.

—

Tezaurul public dispune actualminte de 104 milioane.

Acest însemnat sold este o mare fericire pentru timpurile de față, cînd statul are nevoe de sume enorme spre a repara tot ce-a pustiit anarhia.

—

Prefecții au primit ordin de a nu sărbători astăzi 14 Mart, aniversarea proclamării regatului.

Acest fapt se petrece pentru prima oară și el se datorește anarhicei stări de lucruri.

—

O dovadă de starea de complectă zăpăceală ce a cuprins spiritele este faptul că un zvon, respîndit de un farsor de prost gust, imposibil din toate punctele de vedere, a fost crezut ieri de oameni, care sunt în curent cu condițiunile de diriguire a trebilor publice și care erau deci în măsură să înțăleagă imposibilitatea faptului.

Astfel zvonul stupid lansat de unii că guvernul d-lui Dim. A. Sturza ar fi demisionat pe ziua de ieri.

Știrea aceasta a fost crezută de către unii publiciști și afișată într'o anumită vitrină

Revoluție la țară și zăpăceală în capetele multora.

—

In afară de cei doi prefecți, cari ambii au fost numiți provizor, nici o altă numire n'a fost făcută în Iași.

Numirile întimpină serioose dificultăți și serioase diferende între postulanți și puternicii zilei nu sunt excluse.

—

Intrunirea de la Clubul Meseraşilor Români

Comitetul executiv al Clubului meseriașilor Romîni, s'a întrunit aseară în ședință extra-ordinară, a discutat asupra atitudinei ce trebue să aibă meseriașii față de tristele evenimente ce se desfășoară la țară.

In urma discuțiunilor urmate relativ la nenorocirea ce se desfășoară în țara noastră și consecințele ce va suferi poporul romîn și în special meseriași din cauza lipsei de lucru, au decis;

Să se facă cunoscut tuturor meseriașilor din Iași, să intervie pe toate căile posibile, sfătuind pe țarani să înceteze ori-ce agitațiune și răzvrătire, căci din această pricină, pe lîngă că el va fi copleșit de mizerie, dar o mare parte din meseriași cari au directe afaceri cu clasa țărănească va îndura mari greutăți în existența sa de toate zilele.

Afară de aceasta meseriașii au dovedit întotdeauna că sunt buni patrioți și o datorie sfîntă le impune, a contribui cu slabele lor mijloace, la restabilirea ordinei și liniștei în țară.

—

DIVERSE

— In comuna Golăești au isbucnit două cazuri de febră aftoasă printre vitele locuitorului Ștefan Fișaru. Au fost luate măsurile pentru combaterea boalei.

— Poliția a arestat pe individul I. Antoniu, care vagabonda prin oraș.

— Se crede că febra aftoasă care a isbucnit în puncte atît de izolate unele de altele a fost introdusă cu vitele și aduse în mod clandestin în țară.

Pentru aceasta se va face cel mai riguros control, vitelor care vor fi aduse la grajdurile de îngrășat, de starea sănătăților și de autencitatea hârtiilor vitelor.

— Doamna Ierodia Obreja din strada Sf. Teodor No. 10 a reclamat Procurorului că-n noaptea de 11, indivizii Vasile și Elena Carp au venit la ea și forsând ușa au intrat în casă cerîndu-i bani și amenințând-o cu moartea. De frica amenințărilor iea le-a dat doi lei, după care pungașii au plecat.

Cazul se cercetează.

— Locuitorul Andrei Ștefanovici din str. Bucșinescu a raportat poliției, că i s'a furat astă noapte de către necunoscuți un cal.

Poliția a început cercetările.

— Isbucnind epizotia de febră aftoasă in cotuna Runc comuna Gîrbești și autoritățile locale ne luînd măsurele de combatere, primarul comunei Mironeasa a luat dispoziționea de aplicarea legei sanitare.

— Un început de incendiu s'a declarat astă noapte în str. Păcurari.

Intervenind pompierii la timp focul a fost localizat.

— Eri noapte între ceasurile 10—11 un incendiu a distrus locuința locuitorului Ilie Ciofu din Popești. Pagubele sunt de peste 500 lei. El va fi trecut pe lista celor ce vor fi ajutați de casa de ajutor a incendiaților.

FOIȚA ZIARULUI „OPINIA"

69

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCȚIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

Judecătorul o privea mirat.

— Doar ești stăpînă absolută, îi răspunse el, închinîndu-se.

In acest moment, aprodul întredischise ușa, anunțînd venirea inculpatului.

D. Pernelin și Nina făcură ambii același gest de a'l întîmpina pe Maxim, dar magistratul aducîndu-și aminte de dorința d-nei Marion, a dat ordin aprodului ca să mai aștepte cîte-va minute în anticameră

— Vorbește, zise el Ninei, te ascult.

D-na Pernelin luînd de mînă luînd de mînă pe amantul său, îl duse lîngă ca și privindu-l fix, îi zise cu o voce gravă:

— Trebue numai de cît să'ți povestesc peripețiile vieței mele și pricinele despărțirei noastre. Datoria mea este să-ți fac cunoscut toată existența mea de 20 de ani încoace.

Nu am iubit de cît pe un singur om, pe care îl iubesc și astă-zi: acela ești tu!

Și într'o diminiață, tatăl tău m'a despărțit violent de tine gonindu-mă punîndu-mă înainte să aleg sau fericirea ta complectă, fără de mine sau nenorocirea ta veșnică, cu mine, eu n'am ezistat; ți-am înapoiat libertatea! Totuși am fost mamă! tu o știai.

Tatăl tău a vrut să'mi vie în ajutor, dar eu am refuzat-o, părăsind casa părinților tăi.

La reîntoarcerea mea la Aix, am aflat că sunt orfană. Am moștenit o mică avere, atît ca să pot face față nevoilor mele. Și atunci am venit la Paris. Făcusem jurămînt părintelui tău; de a numai căuta nici odată să te revăd, Mie îmi făcusem alt jurămînt: de a te iubi veșnic!

Timp de două-zeci de ani am ținut aceste două jurăminte cu cea mai perfectă credință, trăind din gîndul pentru tine și din dragostea mea pentru Maxim.

Din fiul meu, am făcut om cinstit în aceasta el seamănă cu mama sa și cu tatăl său. L'am crescut în memoria ta și l'am obișnuit a te considera în tot deauna cu cel mai adînc respect.

Poți fi mîndru de copilul tău, căci ți-o repet, el e demn de tine, în ori ce privință.

Și acum te întreb îngrită.

— Il crezi vinovat?

D. Pernelin a ascultat respectos tot ce ia vorbit d-na Marion. El pricu o dragoste profundă această femee care-i părea mai mare și mai demnă în nenorocirea ei. Aceste din urmă cuvinte îl făcură să tresară mai mult să tresară. Putea el să mai adauge la suferințele acestei nenorocite mame, încercată de două-zeci pe durere neîntreruptă. Trebue el să zdruncine pînă la temelie bucuria acestei ființe care și-a regăsit fiul și amantul! Dar aceasta nu era posibil.

Dacă Maxim a fost vinovat în ochii magistratului, cu toate că iertat de tată, d. Pernelin a găsit de prisos ca să împărtășească Ninei această tristă convingere, pe care a simțit o judecătorul.

Și-i respunse Ninei, într'un mod foarte natural:

— Ei bine, nu!

— Mulțumesc, mulțumesc, te iubesc acuma mai mult încă.

— Și acuma, scumpa mea Nina, zise judecătorul strîngînd mai tare mînele d-nei Marion, trebue să-ți povestesc acuma istoria vieței mele. Ea se rezumă în cîte-va cuvinte numai. Eu n'am pastrat ca tine, în aparență cultul suvenirului; m'am însurat. Bine înțeles că ceea ce am făcut, a fost datorită influenței părinteşti. Ca soț, am avut pentru nevastă-mea afecțiunea oficială a celor două autorități. Gîndul meu însă, rătăcia în căutarea dulcei tale figuri, o scumpa mea Nina.

In nopțile mele de insomnie am plîns, gîndindu-mă la tine și la el dispăruți poate pentru tot-deauna. Am căutat atunci în ocupație, în muncă, o alinare a durerilor mele dar nu am putut-o găsi. Ast-feliu s'au scurs două zesi de ani; sunt văduv de mai mulți ani și nu am copii. De la moartea soției mele, nici una nu mi-a eșit cale. Toată făptura mea era învăluită în suvenirul tău, am vrut să trăesc izolat, în amorul meu. Cercetările îndelungate, pentru a vă regăsi, au rămas fără nici un rezultat. Hazardul e mare, vezi și tu accasta, el a făcut să ne întîlnim earăși.

(Va urma)

In Muntenia focul continuă.
In Moldova liniştea perzistă

Iarna grea şi liniştea în vremea revoluţiunei.—Un raport verbal.—In Muntenia.—Ziua de ieri.—Ceva mai liniştită dar focul continuă.—La Clejani s'a dat adevărate lupte: 600 de săteni morţi.—Tîrgovişteа atacată: apararea tîrgului provoacă omorul a 50 de săteni.—In judeţul Dolj: omorurile de la Moţăţei.—Corpuri omeneşti aruncate in rîuri sau date prada flacărilor.

Iarna grea, nesfîrşită parcă, continuă. Suntem în 15 Martie şi cu toate aceste suntem încă în plină iarnă. De ieri viscoleşte din nou; cîmpiile se acopăr din noŭ în linţoiul alb; somnolenţa care se abate de obiceiu asupra satelor noastre în ast-fel de ocaziuni se manifestă şi de astă dată La satele din Moldova ie linişte. Nici o agitaţie, nici o mişcare, ca şi cum nimic nu s'a întîmplat.

Şi cu toate aceste cîtă deosebire între ceea ce este şi ce ar trebui să fie. La sate nu există azi autorităţi, nu există stăpînire. Curţile boereşti şi arendaşeşti, sunt devastate, funcţionarii de pe moşii fugiţi, vitele fără îngrijitori, rătăcind în cîrduri prin cîmpii.

O fi şi aceasta linişte dar starea de lucruri de astăzi mai e şi un alt nume, mai potrivit ni se pare. Căci ori-cine are dreptul sa se întrebe: cum se vor sfîrşi toate aceste? care formulă va putea readuce înţelegerea imediată între proprietari şi arendaşi deoparte, sătenii de alta parte, ast-fel ca fie care sa-şi reia locul şi rolul, şi munca agricolă, atît de întîrziată şi atît de necesară existenţei însă-şi a acestui stat, să poată fi efectuată.

Dar unii sunt înşelaţi în privinţa acestei linişti aparente şi între ei se află oameni sus puşi chiar, foşti secretari generali de ministere care se lasă înşelaţi de aparenţa lucrurilor. Ast-fel este cazul d-lui P. Sfetescu, care în momentul demisionarei chiar din postul de secretar al ministerului de interne, comunica d-lui Ionel Brăteanu, că în judeţele Dorohoi şi Botoşani liniştea este absolută.

De alt-fel lucrul nu surprinde: d. Sfetescu ştia tot atît de mult la plecare ca şi în toiul funcţionărei: au nu cum-va acelaş d. Sfetescu comunicase d-nului Cantacuzino, după prima inspecţie în aceste judeţe, atunci când se produsese numai un început de răscoale, că liniştea ie completă şi că nimic nu se va întîmpla?

Adevărul este ca suntem încă departe de o stare mulţămitoare. Devastările şi jafurile au incetat ce-i dreptul; agitaţia însă perzistă şi dificultate începe atunci când ie vorba de reintoarcerea proprietarilor şi arendaşilor la moşii.

Aceste în ce priveşte Moldova. In Muntenia răscoalele continuă, cu tot cortegiul lor de omoruri, cruzimi extra-ordinare, orori ne mai închipuite, jafuri şi distrugeri.

Lupte mari s'au dat în multe părţi între trupe şi răsvrătiţi: **Intr'un singur sat au fost ucişi 600 de săteni.**

Cu toate acestea pe alocurea se vede o tendinţă de liniştire, cum de altfel cetitorii se pot convinge din raportul oficial ce publicăm mal jos.

*

Devastările din Buzău

Extragem dintr'o corespondenţă sosită în localitate următoarele amănunte asupra întîmplărilor şi exceselor ce au avut loc în Buzău

Duminică, oara 10 dimineaţa pe neaşteptate oraşul intră în fierbere. Rezerviştii aparţinând regimentului 8, cari fusese aduşi în oraş au reuşit să comunice şi să se unească cu un însemnat număr de mahalagii şi începură a se deda la excese. S'au devastat imediat un mare număr de prăvălii evreeşti — de şi toate erau închise în prevederea exceselor —; s'au spart geamurile şi se aruncară pietre în casele oamenilor. In „hala de vechituri" s'au devastat toate prăvăliile aparţinînd evreilor şi în acelaş timp s'au aruncat mărfurile în stradă, mulţi au fost bătuţi şi goniţi din casele lor proprii. De asemenea fu devastat şi templul israelit rupîndu-se sulurile legei. Şcoala primară la rîndul ei fu devastată fără cruţare. Lupta şi devastările ţinură două oare până so i armata suficientă care isbuti să liniştească lucrurile, cel puţin pentru moment.

Intr'un tîrziu se dete alarma că un număr de 4000 săteni vor să pătrundă în oraş; s'au luat însă toate măsurile pentru paza oraşului şi anume s'au trimis la fiecare barieră un mare număr de soldaţi şi *câte trei tunuri*.

Luni dimineaţă a avut loc o luptă crîncenă între armată şi săteni.

La un moment dat viaţa căpitanului comandant era în primejdie — şi acesta fu silit să comande: „foc". Au căzut vre-o zece săteni şi foarte numeroşi răniţi.

Au căzut deasemenea 3 soldaţi, loviţi mortal.

Oraşul a fost tot timpul stăpînit de o panică grozavă. Familiile evreeşti aproape toate au fugit din oraş, mare parte ducîndu-se în capitală. Prăvăliile nu sînt deschise nici astăzi, Marţi, cînd scriu aceste rînduri. Oraşul pare deşert şi graţie măsurilor militare întinse sperăm că vom scăpa numai cu cele întîmplate până acum. E şi aceasta destul de dureros!

*

Deplasări de trupe

Trupele trimise pentru restabilirea ordinei în judeţele rovoltate an plecat în ordinea următoare:

Un batalion din regimentul 1 Dolj la Tecuci; un altul la Huşi. Regimentul 31 Calafat la Paşcani; regimentul 4 Argeş la Vaslui; un batalion din regimentul 28 Radu-Negru la Vlaşca; un batalion din regimentul 22 Dîmboviţa la Piatra, un altul la Paşcani; un batalion din regimentul 32 Mircea la Doftana; un batalion din regimentul 6 Mihai Viteazu la Giurgiu; Batalionul 7 de vânători la Ploeşti; un batalion din regimentul 7 Prahova la Roman; unul la Bacău şi altul la Piatra-N.; un batalion din regimentul 10 Putna la Iaşi; două companii din batalionul 1 vânători la Calafat, alte două la Moţăţei; regimentul 25 Prahova la Dorohoi; batalionul 9 vânători la Iaşi; două escadroane din regimentul 3 calaraşi la Vaslui, alte două la Bacău; două escadroane din regimentul 9 calaraşi la Vaslui; regimentul 4 roşiori la Dorohoi şi regimentul 6 roşiori la Iaşi.

Pe lîngă aceasta, pentru apararea Teleormanului, Giurgiului şi Bucureştilor s'a format trei coloane volante compuse din trupe de infanterie, cavalerie şi artilerie.

Aceste coloane au plecat în direcţiunea Alexandria şi Ciorogola Clejani.

*

Pe moşia Scheia, comuna Drăguşani, jud. Vaslui, au avut loc neorînduieli Sîmbătă seara.

Cărciumarul Haim Marcovici, romîn naturalizat, a fost scos din dugheană în care s'a instalat Iancu Orofte.

Prăvălia lui Meer Marcovici, băcan şi neguţitorul de cereale, a fost devastată de iudivizii Enache, Panaite şi Apostol Chiriac şi Alecu Panaite.

*

In fruntea sătenilor cari au făcuneorîndueli la Căueşti se afla Gh. Ţibuleac, şeful secţiunei de jant darmi.

*

Neorîndueli au avut loc la Ratoşul-Epureanu, unde au fost atacaţi Şmil Herşcovici şi Kreiter.

*

Iată comunicarea oficială a ministerului de interne cu privire la mersul răscoalelor pe ziua de ieri:

Giurgiu: o telegramă a noului prefect înştiinţează că liniştea domneşte în oraş.

Brăila. Liniştea este completă în acel oraş.

Din judeţ sosesc numeroase delegaţiuni, care vin să expue, în mod liniştit, prefectului doleanţele lor. Locuitorii din comuna Năsipari au trecut în comuna Surdila-Greci şi au devastat totul.

Galaţi. Numeroşi săteni au venit la spitalul militar şi au reclamat corpurile sătenilor ucişi alaltaieri. Cadavrele au fost încredinţate rudelor defuncţilor.

Moşia Rogojeni a fost devastată. Administratorul a fost crunt bătut.

Din comunele încunjurătoare vin ştiri neliniştitoare care anunţă că sătenii, în foarte mare număr, se îndreaptă spre Galaţi. Printre cei care au fost ucişi Duminecă se află şi un dezertor rus şi un condemnat recidivist numit Plăcintaru, care era conducătorul revoltei.

Turnu Măgurele. Trupele de cavalerie au fost trimise pentru a despresura casa d-lui Iarca, noul prefect şi a face astfel cu putinţă sosirea în oraş a prefectului.

Telegrame sosite din gara Salcea vestesc că drojdia oraşelor Alexandria şi Zimnicea devastează împrejurimele.

Olt. Fostul prefect Manu, ducîndu-se, acompaniat de un singur jandarm, în comuna Cramposa, care era în plină revoltă, a fost crunt maltratat. Cu mare greutate viaţa i-a putut fi scapată.

In aceaşi comună a fost grav maltrat şi fratele d-lui dr. Leonte.

Arendaşul Momireanu a fost ucis şi corpul aruncat în rîul Vede.

Gara Slatina este ameninţată. Este mare frică că ţăranii să nu dea foc marelor depozite de cereale care sunt în apropiere de această staţiune.

Panica este extremă la Şerbăneşti. Casa arendaşului a fost devastată.

Revolta se întinde mereu.

Tulcea. Poliţia înştiinţează că un grup de 200 lipoveni a căutat să provoace scandal în centrul oraşului.

Tîrgovişteа. Sătenii au încercat pe ziua de eri să devasteze oraşul. Trupele care apărau oraşul au fost nevoite să tragă, 15 săteni au fost ucişi şi numai ast-fel s'a putut împiedeca devastarea oraşului.

Ştiri sosite fac să se prevadă că ei vor reveni cu forţe întărite şi că au de gînd să dea foc marelui depozit de muniţiuni care se află în localitate.

Dolj. O încăerare sîngeroasă a avut loc eri în comuna Moţăţei, între trupele aflătoare acolo şi 500de revoltaţi.

Patru zeci de săteni au fost ucişi.

Revolta a izbucnit la Pădurea-Greacă. Fratele arendaşului a fost ucis de săteni care au ars cadavrul. Stefan Stefănescu arendaşul moşiei Moţăţei a fost ucis iar cadavrul tăiat în bucăţi.

*

Presa Belgiană şi rescoalele

Iată cum presa belgiană se exprimă despre nenorocitele tulburări agrare din ţară:

L'Etoile Belge, in articolul de fond scrie:

Tulburările agrare au luat în România un caracter foarte ameniţător. Ţăranii, aţiţaţi de către antisemiţi, au început prin a prăda pe evrei; iar acum au prins gustul acestui exerciţiu, nu mai fac deosebire între proprietăţile creştinilor şi cele ale evreilor. Guvernul trebue să'şi dea acum samă de greşala ce a făcut acoperind cu indulgenţa sa odioasa propagandă a antisemiţilor. Deja numărul morţilor şi al răniţilor e ridicat. Stricăciuni considerabile au fost comise: Sate întregi au fost prădate şi incendiate, mii de evrei trebue să fugă în ţara vecină pentru a scăpa de măcel, şi mişcarea se întinde pe zi ce trece. Guvernul să vede obligat să convoace trei-zeci de mii de rezervişti şi nu'i macar sigur că această mare desfăşurare de forţă armată va fi de ajuns pentru a întimida pe răzvrătiţi şi a pune un capăt exceselor lor.

Mişcarea a fost la începutul său cu totul antisemită. Ea a luat naştere în districtul Botoşani, vecin cu această Basarabie rusască pe care faptele lui Kruşevan şi a altor ucigaşi şefi antisemiţi au făcut-o vestită de vr'un an doi încoace. Incît răscoala actuală din România este mai mult ca sigur o resfrîngere a aţiţărilor şi bazibuzuciilor antisemite al căror teatru a fost Rusia.

Aţiţările de alt-fel n'au lipsit nici chiar în România, unde partidul antisemit nu stă liniştit şi să bucură adesea de sprijinul direct al autorităţilor. Ast-fel în districtul Botoşani, prefectul însu-şi dădea exemplul persecuţiunei contra evreilor. Reclamaţiunile pe cari aceştia din urmă le-au adresat autorităţitor superioare n'au fost nici odată luate în samă. In cît populaţiunea Moldovei şi-a închipuit că legea nu există şi pentru evrei şi că liber e fie-care să facă evreului ce o vrea, să-l ucidă chiar.

Trebue de adăugat că păcătoasa situaţie economică a ţăranilor romîni a făcut ca aţiţărilei antisemiţelor se fie bine primite de către ţărani. In Moldova mai cu samă, predomină încă regimul latifundiilor, care a fost aşa de funest pentru Italia meridională, care este de asemenea una din cauzele principale ale crizei agrare ruseşti, ţăranii nu posedă pămînturi în de ajuns. Pe lîngă aceasta ei sunt foarte tipicari, lucru pentru care poate ar putea să se ceară socoteală puterei şi claselor cîrmuitoare, cari pînă acum n'au făcut nimic pentru a lumina pe ţărani şi a-i deprinde cu sisteme de cultură raţională. Aceşti ţărani sunt nevoiţi a arenda pămînturi de la marii proprietari şi de obiceiu plătesc preţul arendei cu zile de muncă. Ceva mai mult, ei să înţeleg de obiceiu nu cu proprietarul care locueşte de regulă la oraş—dar cu administratorul său, care e foarte dese ori un evreu şi care cere partea sa mai mult sau mai puţin însămnată.

Consecinţa tuturor acestor lucruri este că sărmanul ţăran, cu toată munca lui străşnică, nu poate eşi în capăt, atunci face datorii şi să adresează la un cămătar, care mai tot de auna e un evreu. Dar acesta este făcut responzabil de o stare socială a cărui victimă este el însuşi, căci dacă evreul să ocupă mai cu deosebire cu comerţul şi cu camăta, aceasta vine de acolo că legislaţiunea română limitează în acelaş timp locul său de reşedinţă şi felul său de ocupaţie. Incît evreii sunt nevoiţi, fără voia lor, de a se ocupa numai cu comerţul, care singurul le este îngăduit.

De altfel, după cum am spus o şi mai sus, odată ce-au fost împinşi ţăranii n'au mai făcut deosebire între evreu şi creştin. După ce au prădat prăvălioarele evreeşti din oraşele mici, s-au aruncat asupra marilor proprietăţi rurale. Autorităţile, cari de o cam dată nu intervenise de cît cu moleciune, au luat atunci măsuri energice.

L'Independance Belge, în revista sa politică, se exprima ast-fel:

Incidente grave s'au produs zilele acestea în Moldova, unde ţăranii s-au dedat la o adevărată jaquerie. In mai multe locuri, mai cu samă în districtul Iaşi, ţăranii au atăcat în masă pe marii proprietari, cerînd să le dea pămînt şi provocînd tulburări.

Această mişcare a fost mai ales dislănţuită de către antisemiţi, cari dispun de o mare influenţă în Romînia şi cari exploatează sistematic îndîrjelile ţăranilor contra evreilor mari proprietari fonciari. Evreii, temîndu se de o persecuţiune generală, emigrează cu miile în Austria, dar mişcarea ţăranilor moldoveni nu-i îndreptată numai contra lor; marii proprietari creştini sunt de asemeni victimile tulburărilor. Situaţiunea e din cele mai serioase şi guvernul din Bucureşti a trebuit să ia măsurile foarte energice pentru a pune un sfîrşit revoltelor.

Ţăranii sunt deznădăjduiţi din pricina situaţiunei lor economice foarte proastă, care-i înpinge, pentru ca să zicem aşa, la foamete. Dar violenţele la cari se dedau nu pot de cît a compromite şi mai mult o stare de lucruri foarte regretabilă. guvernul romîn avînd o datorie imperioasă de a combate cu energie ori-ce tentativă de jaquerie.

*

Ţăranii resculaţi din comunele mărginaşe Oraşului Odobeşti, au pătruns azi în oraş. Sa trimes din Focşani armata cu ordin sever de a restabili ordinea. Se svoneşte că s'a devastat casele bogataşelor evrei.

*

In judeţul Vlaşca s'au dat pe ziua de ieri lupte în toată regula. Au căzut un mare număr de morţi de ambele părţi.

Numai în comuna Clejani artileria atacată a tras contra răzvrătiţilor şi pînă la ora 5 a ucis 600 săteni.

Funcţionarii şi dl. Cananău

D. N. Cananău, şi-a luat aseară la ora 7 remas bun de la personalul serviciului poliţienesc din Iaşi.

Fostul prefect de poliţie a mulţumit funcţionarilor pentru munca enormă şi destoinicia de care au dat dovadă cu ocazia gravelor întîmplări care ameninţau un moment să turbure liniştea Iaşului precum şi în tot timpul serviciului.

Funcţionarii au manifestat viul lor regret pentru plecarea d-lui Cananău din capul prefecturei de poliţie şi i-au adus laude, bine meritate.

E timpul de a spune într'adevăr că meritele d-lui Cananău sunt mai presus de cît laudele banale şi obicinuite.

Va veni vremea de linişte, care vor permite a vorbi în deplină libertate şi atunci vom spune poate lucruri interesante, foarte interesante, despre meritele d-lui Cananău, nu numai în ce priveşte menţinerea liniştei în judeţul şi oraşul Iaşi ci şi în privinţa mersului general al lucrurilor în raport cu rescoalele ţărăneşti.

Inserţii şi reclame*)

Fraţi meseriaşi!

Subsemnatul viu prin aceasta a vă arăta să vă feriţi a nu cădea in cursa unui comersant şarlatan, care caută numai să se îmbogăţească din munca şi sudoarea noastră fără a ne plăti dreptul nostru, precum am păţit eu.

Iată cine este acesta, M. Şmilovici cu firma la Principesa Maria. Acesta voeşte a'mi răpi suma de 242 lei şi 80 de bani. Munca ce am muncit zi şi noapte, cu copii săraci, în plină sudoare.

Sunt două luni de cînd i am predat lucrul, tot în regulă şi nici pînă astă-zi nu mi-a plătit banii.

Am fost nevoit să mă împrumut cu aceşti bani pentru a plăti lucrătorilor sărmani şi dările statului. Astă-zi n'am nici cinci bani de cheltueală om cu grea familie, cu 10 copii. Trebuie să înduri foame şi mizerie din cauza acestui neglijent care caută a se îmbogăţi din munca sărmanilor meseriaşi.

Fraţi meseriaşi, feriţi-vă de a lucra la acest om care numai prin judecăţi e învăţat a plăti bani precum am mai păţit căci am fost nevoit a-l reclama.

Un maestru croitor brevetat

*) Redacţia nu răspunde de cele cuprinse în această rubrică.

Anunciu

Se publică licitaţiune cu oferte închise pentru ziua de 28 Mart 1907, oarele 2 p. m. pentru lucrări de reparaţiuni la imobilul Camerei de comerţ din Iaşi str. Golia 67—69.

Ofertele se primesc până la acea dată la biuroul Camerei de Comerţ, unde se găseşte şi devizul.

p. Preşedinte *C. D. Papana*

Secretar *D. Pavlov*

No. 706
1907 Mart 13

Licenţiat sau Asistent

poate ocupa postul în farmacia D Herzenberg, Iaşi.

Anunciu

De **inchiriet** sau de **vînzare**, chiar de pe acum, **O VIE LA COPOU** lîngă primul rond-point.

Pentru informaţiuni a se adresa la D-l A. Ciurea strada Coroi No. 4.

De inchiriet în strada Golia un apartament de 5 camere şi un antret, între care una foarte mare. Se preferă a se închiria unui club sau unei societăţi. A se adresa administraţiei.

De închiriat

Două apartamente fie-care de cîte două odăi din casele situate în strada Păcurari No. 97.

Pentru condiţiuni a se adresa d-lui M. Con. Drăcşăneanu avocat Strada Sf. Sava No, 16.

De inchiriat sau de vînzare casa în doue etaje cu 12 odăi, saloane mari, 6 antreturi, camare, beciuri, atenanse compuse din 9 odăi, grajduri, şură, grădină mare cu fructe, lemnărie în ogradă deosebită, pivniţă şi electricitate.

Amatorii să pot adresa la d-na Olga Jotty, strada Zmeu 3, sau la dl. Şendrea, strada Tăutu 8.

M. Con. Drăcşăneanu

AVOCAT

Strada sf. Sava No. 16

Consultaţiuni 8-10 dim. şi 5-8 seara

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din ţară se vînd eften diferite mobile şi obiecte casnice. precum un etac, salon, piano, etc., etc. A se adresa la d-na Netty L. Unter, str. Pomir 7.

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Medic al Societăţei Fraterna-Păcurari şi al Tramvayului electric

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

Practică: **Vaccinări şi Revaccinări**

Jeune savant de Budapest sa chant à fond le hongrois, l'allemand, le français, l'hébreu et parfaitement l'italien, l'anglais, le latin et le grec, ainsi qu'un peu de roumain, cherche situation journal.

Donnerai aussi lecons.

S'adresser à l'administration, sous les initiales S. F.

O comoară ascunsă

pot avea mulţi cari posedă lozuri şi neglijează a căuta în listele de trageri, dacă acele lozuri au eşit la sorţi. Pentru inlesnire, să se adresese pesesorii de lozuri sau bonuri subsemnatului şi vor fi serviţi constiicios A se alătura un leu pentru zece numere sau mai puţin de zece. Fiecare 10 în plus cîte un leu.

S. HAIFLER—IAŞI

32, strada Stefan cel Mare 32

Sirop Codéine Tolu Zed

SIROPUL D-rului ZED

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune în contra **irritaţiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tuselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* **Pharmacii**

Dr. L. Silberstein

Strada Arcu 10

(Peste drum de casele Negruzzi)

Consult. de la 10—12 dim. şi 4—6 seara.

BROSSE A TAPIS

Prix: 14 fr.

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltueli considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JAŞĬ : Farmacie FRATII KONYA.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele maĭ importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acésta semnătură în patru culori pe banda care sigilĕza capsula.*

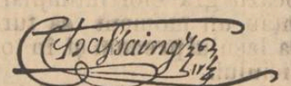

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă invită intindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Sansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat olienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta"

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f**

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . 20 Lei

6 luni . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rind in pag. III, 50 Bani

„ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 93.—Vineri 16 Martie 1907

BIBLIOTECA CENTRALĂ

13 MARTIE

Sunt puţine momente în viaţa popoarelor ca momentele trăite de noi în aceste ultime zile. Frămîntările sociale de la un capăt la altul al ţării, transformînd toată România într'o imensă vîltoare de lupte fratricide, răscoalele ţărăneşti, masacrările în masă, devastările oribile, ce ne purtau cu zeci de ani în urmă, la zilele de grea nevoie şi primejdie.

Tot ce în aceste ultime decenii am făcut pe calea progresului şi a culturei părea atîrnat de un fir de păr. Civilizaţia şi constituţia noastră ce ne puneau în fruntea noroadelor luminate—erau ameninţate.

Un fior de groază a trecut prin inimile tuturor şi o singură dorinţă şi un singur ideal a surîs pe frunţile îngîndurate ale tuturor; potolirea acestor răsvrătiri şi aducerea liniştei de odinioară, însă a unei linişti garantate prin îmbunătăţiri reale făcute clasei noastre rurale.

Şi am azistat atuncea la cea mai frumoasă scenă, la care un popor poate aspira, la unirea tuturor partidelor la o colaborare sinceră a tuturor forţelor naţiunii. Acei ce fac politică ştiu cît e de mare acest act de abdicare a spiritului de partid, spre a'l preţui în toată valoarea lui. El uită totul, falşifică totul, ucide până şi demnitatea naţională şi personală; el schimbă oamenii de talent în imbecili, pe cei instruiţi în inculţi. El dictează toate neomeniile. Mai mult spiritul de partid, te face surd, orb, inconştient! El înăbuşeşte vocea interioară, care îţi strigă: Spune ceea ce gîndeşti, fă ceea ce spui! Răul acesta e endemic şi contagios. El domneşte în toate ţările şi la toţi oamenii.

Şi poate mai mult decât în orice parte, la noi acest spirit de partid a făcut cele mai multe neomenii.

Istoria noastră politică are pagini desgustătoare, cari ne arată până unde poate duce acest spirit de partid şi de coterie politică.

Au fost oameni politici cari n'au respectat vrăjmaşului său politic pînă şi cinstea sa patriotică.

Eram convinşi a crede că în ţeara noastră nu vom putea niciodată asista la o înfrăţire a partidelor, ca nici odată acei ce s'au inchis in vederile lor nu vor recurge la ajutorul altora spre a conlucra impreună la edificarea patrimoniului nostru naţional. Şi am fost plăcut desamăgiţi. A trebuit să vie o furtună in viaţa noastră naţională, ca să vedem că spiritul de partid poate fi distrus şi în locul lui să se nască în inimile tuturor oamenilor politici, desinteresarea largă şi sincera dorinţă de unire şi frăţie patriotică.

Bine înţăles au fost puţine excepţii, au rămas în umbră cîteva personalităţi cari n'au văzut în politică de cît un domeniu al intereselor personale; bine înţeles că s'au găsit şi din acei patrioţi cari cumpănesc pînă şi cauza mare a fericirei şi liniştei poporului lor; cînd ar fi trebuit să fie un act spontaneu: manifestarea din ziua de 13 Martie.

O ştim aceasta—totuşi ziua de 13 Martie va rămîne o zi memorabilă în viaţa noastră naţională. Ea atinge culmile sublimului şi oamenii cari au săvîrşit'o s'au ridicat până la acele sentimente cari fac din oameni, zei.

Dar, ziua de 13 Martie e de asemeni o zi de revanşă pentru partidul conservator.

Dacă este un partid politic la noi, care să fi suferit mai mult din cauza acestui spirit de partid al adversarului, e fără îndoială partidul conservator. Atacuri injuste şi neleale, ce rînd pe rînd au fost aruncate de adversarii sei, se vor isbi de aci înainte de ziua aceasta marcantă, în care cel mai sfînt act patriotic a fost făurit.

De aci înainte trebuesc să inceteze a acuza de nepatriotism pe acei ce au dat proba că interesele naţionale sunt mai presus de interesele partidului.

Şi dacă e un cetăţean care a bine meritat de la ţeară e fără îndoială d. Take Ionescu. Apogeul vieţei sale politice l'a atins în ziua aceasta memorabilă, cum de asemeni şi a luat revanşa bine meritată

De cîte ori n'a fost insultat, injosit, improşcat cu cele mai josnice atacuri, suspectată până şi iubirea sa de neam, de vrăjmaşii sei, cari orbiţi de odiosul spirit de partid, uitau ori-ce limită invidioasei lor exasperări.

Ei bine, d. Take Ionescu a primit în ziua de 13 Martie satisfacţia meritată, nu numai prin aplausele camerilor conservatoare dar şi prin strîngerea de mînă leală şi sinceră, liberă de ori-ce spirit de partid care d. Sturza i'a făcut'o şi prin cuvintele calde şi inimoase ce primul ministru actual i le-a spus;

— Eşti cel mai mare patriot!

Dr. I Duscian

Un adevăr vechiu

Un moment solemn în toiul momentelor dureroase prin cari trece ţara.

Un moment, care a dovedit, precum cu dreptate a zis d. Sturza, că Romînia are patrioţi de şi animozităţile politice depreciaseră acest cuvînt.

In fruntea acestor patrioţi şeful liberalilor a clasificat pe d. Take Ionescu, pe omul care a fost hulit, suspectat şi contra căruia nu s'a făcut nici o economie de infamii spre a-l distruge.

Cînd vor trece nourii groşi, cînd Ţara se va fi rădicat iarăşi la înălţimea de la care au căutat s'o coboare jaful şi asasinatul--se prea poate, faţă cu moravurile noastre, ca d. Take Ionescu să fie reluat la injurături.

Dar măreaţa lui faptă din ziua de 13 Mart 1907 şi cuvîntul sfânt ce i-a adresat d. Sturza—amîndouă vor rămînea.

D. Take Ionescu nu este mare patriot din ziua în care vechiul său adversar a recunoscut şi el faptul acesta. Patriotismul în înţelesul seu ideal, este calitatea cea mare a acestui mare bărbat.

O viaţă întreagă de abnegaţiune şi de sacrificiu mărturisesc în deajuns lucrul acesta.

Dacă nu patriotismul lui desevârşit—ce alta a putut rădica atât de sus pe fruntaşul nostru?

Inteligenţa şi capacitatea trebue să fie calităţile unui om de stat. Pe amândouă Take Ionescu le posedă din belşug.

Dar patriotismul, aşa cum fostul ministru l'a aratat alaltăieri, de el nu pot da dovadă de cât sufletele cu totul mari.

Patima politică nu cunoaşte margini. Oarbă pentru ori care alte interese de cît ale ei, ea nu cunoaşte milă.

Dacă Take Ionescu n'ar fi un desevîrşit patriot, el n'ar fi fost făptuitorul acelei solemne clipe istorice, care va stoarce şi generaţiunilor viitoare, cum ne-a stors nouă, lacrimi de admiraţie.

Ceea ce-a făcut alaltăieri Take Ionescu, ar fi făcut'o ori când, o va face or şi de câte ori nenorocirea va plana asupra ţărei.

D. Sturza a recunoscut un adevăr vechiu cînd a zis d-lui Take Ionescu: „în fruntea patrioţilor te afli d-ta!“.

Literatura romînă în străinătate

Petit Bleu din Bruxelles publică în ultimul său număr un interesant articol consacrat răscoalelor agrare din Romînia, cu care prilej vorbeşte de romanul redactorului nostru E. Herovanu „Paria“ ce va apărea în curînd în traducere franceză.

Iată articolul:

„Un romîn, în trecerea sa prin Bruxelles, ne oferă fotografia teatrului naţional din Iaşi, această „Atenă a Romîniei“ ameninţată de revoltele agrare şi antisemite, după ce a fost acum şase ani teatrul unei serioase mişcări împotriva evreilor. Se ştie că Iaşii sunt capitala Moldovei, aşezat la poalele muntelui (?!) Copou, destul de bogat în palate şi edificii orientale, cu o populaţie de aproape 100,000 suflete.

Trecutul acestui oraş e foarte sbuciumat. Distrus în mai multe rînduri de incendii accidentale, a mai fost călcat de oştirile sultanului Soliman la 1538, de Ioan Sobieski la 1862 şi de Grecii răzvrătiţi sub comanda lui Ipsilanti la 1821.

Imprejurările actuale, redau actualitatea unui roman apărut acum cîţi-va ani, datorit unui scriitor român, dl. E. Herovanu, care aruncă multă lumină asupra situaţiei evreilor din România şi asupra tulburărilor actuale. Sub titlul „Paria“ acest roman pune în scenă pe un tânăr evreu, Albert Samuelli, fiul unui juvaergiu Nathan şi care visează emanciparea rassei sale obijduite şi umilite.

Avînd prilejul să îngrijească ca medic pe copilul unei frumoase văduve creştine Elena Movilă, D-rul Samuelli e cuprins de o arzătoare dragoste pentru dînsa şi ajunge să întrevadă într'o căsătorie cu ea, realizarea fericirei sale şi o îndrumare simbolică înspre înfrăţirea ariano-semită. Dar o mişcare anti-semită isbucneşte (tulburările din Iaşi de la 1901); familia doctorului Samuelli se opune la convertirea acestuia la creştinism. In fine tatăl Elenei Movilă se vede mânat într'o mare întreprindere de exploatare forestieră în care David Samuelli, moşul doctorului, a jucat un rol nedemn. Elena respinge pe D-rul Samuelli, cu care era gata de a se căsători (?!)

Umilit, aruncat din nou în sinul rassei sale, Samuelli renunţă la abjurare, şi se hotăreşte să urmărească pe alte căi mîntuirea neamului său.

O traducere franceză va face cunoscut în curînd acest roman, care pune într'un chip îndrăzneţ, problema evreiască din România, care împreună cu chestia ţărănească a pricinuit marile tulburări de astăzi. In aşteptarea acestei traduceri, scurta expunere de mai sus ne dă caracterul conflictului de rasse, care agită astăzi statul Regelui Carol.

CATE-VA NOTE

Se pare că pe o moşie numită Mitoc, situată în judeţul Dorohoi, există o fabrică de ruble ruseşti. Numai aşa se poate explica faptul pe care arendaşul acelei moşii l'a relatat unui redactor al *Opiniei*, că cu prilejul devastărilor, i s'ar fi distrus 190.000 ruble în efecte şi bancnote ruseşti, în plus lei noi de ai noştri în sumă de 20.000, juvaericale în valoare rotundă de 100.000 lei şi 500 . . . sticle vin.

In total vre-o 600.000 lei în afară de cele 500 sticle, pe care nu le-am pus la socoteală.

Toate ca toate, dar acele 190.000 ruble distruse la Mitoc, în Dorohoi, dovedesc că suntem în ţară bogată.

*

Guvernul a căzut eri. Din om în om merse vestea că guvernul, care abia depuse jurămîntul legal, o păţise ca doctorul Peride de la Vaslui: o singură zi de putere!

Miniştri de 24 ore au existat în Romînia, dar un minister întreg, care să dureze cît vieţueşte un trandafir—aceasta a fost ultima invenţiune a Cafenelei de la Iaşi!

Dar ea—invenţia—n'a putut trăi de cît puţine secunde. A venit, a împrăştiat ici jale, dincolo speranţă şi s'a înăbuşit în fumul urît al cafenelei.

*

Un fenomen cu totul neobicinuit se observă la Iaşi cel puţin: avem un guvern nou şi prefecţi noui. Dar n'avem încă nici comisiune interimară, nici efori noui, nici avocaţi ai statului—nici o numire n'a fost făcută încă.

Schimbare de regim fără de mătură — cine ar fi cutezat să se gândească la aseminea minune?

*

Două lucruri merg mai încet de cît toate în momentele de faţă: examenul pentru *înaintarea* pe loc a învăţătorilor care a *rămas* pe loc şi telegramele urgente ce se expediază *Opiniei* şi cari rămîn ore întregi tot pe loc.

*

Colegul Rodion s'a plîns că i s'a zeţuit într'un articol administraţie în loc de admiraţie.

Avea dreptate să se plîngă. Cînd avem la prefecturi atîţia oameni distinşi, aceasta constitue mai mult admiraţie de cît administraţie.

In Muntenia a avut loc ieri un mare măcel.

Asupra lui se găsesc bogate şi zguduitoare amănunte in ziar.

A se ceti amănuntele evenimentului politic: d. Carp părăsit de amicii sei.

OAMENI ŞI LUCRURI

SOLDAŢII

Ziua de 14 Martie a trecut de astă dată în tăcere, fără obicinuita paradă, fără uniformele sclipitoare, fără defilări publice...

Armata era aiurea: era pe cîmpul de răsboiu al satelor româneşti, era împrăştiată pe cîmpiile unde suflă încă vijelia revoltei, unde fluerá glonţii, unde arma e chiemată a răspunde toporului rîdicat şi el în rîndul armei...

Generaţia care şi-a făcut educaţia prin o exagerată sentimentalizare a tot ce se referă la ţăranul romîn, priveşte în mod logic instituţia armatei printre plăgile păturei ţărăneşti căreia îi răpeşte floarea tinerimei, anii cei mai trebuincioşi muncii sau... idilelor.

Literatura e plină de atari aluziuni şi epizode. Şi cu toate aceste trebue să mărturisim că suntem martori în aceste din urmă zile la desfăşurarea celei mai vrednice activităţi, celei mai lăudabile şi neadormite vegheri din partea oştirei pentru paza avutului, pentru restabilirea liniştei, pentru reîntoarcerea siguranţei acolo unde domnia violenţa, primejdia de moarte.

Ţeara noastră se alcătueşte dintr'un mic număr de oraşe şi tîrguşoare şi un formidabil număr de comune şi cotune.

Ţeară agricolă—ea are o mare parte din viaţă socială strînsă—ascunsă—în taina satelor unde se petrecea de multă, multă vreme o luptă presimţită, unde se desfăşura şi se cocea o duşmănie nemărturisită între puţinii orăşeni—boieri sau arendaşi—deoparte şi mulţimea care se crede de drept stăpîna esclusivă a pămîntului: ţărănimea. Şi iată că pe neaşteptate, tocmai într'un moment cînd s'ar fi prevăzut mai puţin—izbucnesc răscoalele,—un adevărat războiu civil, pe cât de primejdios, pe atîta de temeinic pregătit, căci se întinde din sat în sat, din loc în loc, din judeţ în judeţ, pînă se coboară, pe cîmpiile Munteniei unde se întîmplă cruzimi vrednice de o epocă barbară şi care ruşinează simţirea omenească.

Soldaţii, armata se află în oraşe; satele sunt despărţite prin drumuri lungi; comunicaţiile sunt grele, durează mult, legăturile sunt anevoioase. Dar odată ajunşi pe cîmpul de luptă—soldaţii îşi fac toată datoria şi numai vitejia lor poate reda, zi cu zi, pas cu pas, siguranţa—cetăţenilor, liniştea—satelor romîneşti. Pieptul militarilor e expus la lovituri; viaţa lor simte de aproape suflarea morţii şi simţirea lor e cu drept cuvînt îndurerată de nevoia grozavă a datoriei de a împuşca pe ai lor. Dar sunt soldaţi credincioşi datoriei şi răscoalele sunt bogate în frumoase pagini de jertfe. Un sentiment unanim de admiraţie însoţeşte pasul lor şi acţiunea lor întru readucerea păcii acolo unde raţiunea şi bunul simţ n'au înrîurit, unde patima a orbit cu desăvîrşire pe sclavii instinctelor sau—poate—ai mizeriei seculare.

Rodion

In chestiunea ţărănească

In anul 1896 scriam la Revista italiană „Riforma Sociale“ deosebite studii referitoare la chestiuni sociale privitoare la ţara noastră.

Aşa am scris: *Despre lucrătorul Romîn la începutul fasei industriale în România.* Apoi: *Ţăranul român şi proprietatea pămîntului în România* precum şi *Mişcarea cooperativă în România.* Aceste studii au fost discutate şi de alte reviste streine, ca „Noue Zeit“ din Berlin.

Găsesc util a reproduce studiul relativ la ţărani, acum mai ales cînd tot ce-i priveşte pe ei e chestiunea palpitantă la ordinea zilei.

Se zice ca un fel de aforism în medicină, că din moment ce cunoşti boala cui-va, leacul e uşor de găsit, bine înţeles cînd e vorba de boale ce se pot curarisi. Boala de care sufere ţărănimea noastră e negreşit una din cele ce se pot vindeca. In studiul ce urmează fac mai mult diagnosa boalei, oprindu-mă la o concluziune pur teoretică. Va servi aceasta la ceva? E altă chestiune.

Iată şi studiul meu făcut cum zisei în 1896.

Intre deosebitele ţări ale Europei, România e o ţară relativ nouă. De sigur ca expresiune geografică şi ca naţiune, cu un trecut mai mult sau mai puţin splendid şi cîte odată glorios, ea exista deja de mult timp (secolul XIII) dar existenţa sa ca stat independent, datează de la o epocă foarte apropiată.

La 1877 — pe cînd ferbea răsboiul ruso-turc — soldaţii romîni veniră în ajutor armatei ruse şi contribuiră la victoria ei: atunci România obţinu independenţa sa. Toate statele Europei o recunoscură; patru ani după aceea dînsa devenea Regat.

Se înţelege uşor cum în ast-fel de condiţiuni, este greu de a urmări evoluţiunea istorică a desvoltărei economice a acestui popor. Invaţaţii se ostenesc a da la lumină trecutul nostru, dar cîte lacune cîte contraziceri care nu se pot umplea şi aplana!

In adevăr se poate susţine că renaşterea ţărei noastre începe cătva jumătatea secolului al 19-lea. Un şir de tineri români plecară în occidentul Europei spre a studia acolo civilizaţiunea nouă; acolo ei fură crescuţi în ideile liberale dominante în acea epocă, după care se reîntoarseră în ţară cu dorinţa vie de a scoate pe romîni din amorţiala în care zăceau. şi abia so iţi ei începură lupta contra vechilor deprinderi, dar numai parte din ei putură vedea transformarea societăţei româneşti.

In acest timp de agitaţiuni—cari turburau aproape exclusiv clasele bogate ale ţărei—puţini erau acei cari cunoşteau viaţa poporului. Se ştie numai că Românii nu cunosc altfel de industrii decît agricultura.

Condiţiunea ţăranilor era din cele mai umilite. Mai înainte de 1864, dînşii trăiau într'o stare de semi sclăvie. Erau îndatoraţi a lucra un număr hotărât de zile, a da din toate produsele o zecimală pentru proprietari cari erau statul, mănăstirele şi particularii. La anul de mai sus ei deveniră liberi, dînduli-se o mică porţiune de pămînt în schimbul plăţei unei îndemnităţi fixată şi garantată de stat. Cei eşiţi astfel din robie (clăcaşii) primiră între 3 şi 6 hectare de pămînt pentru fiecare cap de familie. Acesta însă era un dar nu prea de mare valoare, întru cât sărmanilor ţărani le lipsea bani spre a'şi procura instrumentele de muncă.

Legea din 1864 declară pământurile acordate ţăranilor nealienabile pentru un interval de 30 de ani. Codul civil însă admite divisiunea în părţi egale printre erezii unui patrimoniu succesoral.

In puterea acestui principiu partea de pămînt aparţinînd unui ţăran fu divizată între trei sau patru fii ai sei, aceştea la rândul lor, divizau porţiunea cuvenită lor la moştenitorii lor, şi ast fel se făcu că din diviziune în divisiune, bucăţica de pămînt acordată prin legea din 1864 se fracţionă. Acest fapt contribui, în parte la mişcarea ţăranilor din 1888.

Această mişcare fu reprimată cu energie, şi atunci oamenii politici ca şi cei ce se ocupă de studii sociale, se îndeletniciră a căuta cel mai bun mijloc pentru a resolva crisa agrară. Pentru a face să înceteze nemulţumirea claselor ţărăneşti se făcu o lege în 1889 prin care statul romîn putea vinde proprietăţile sale la ţărani. Şi statul în adevăr, era cel mai bogat proprietar, posedînd domenii cam la 1200.000 hectare. Cu aplicarea acestei legi, condiţiunea miserabilă a ţăranilor fu mai

bine observată și de a ceea s'au făcut loturi de cîte 5, 10 și 25 hectare.

Se născu alt inconvenient. In adevăr erau țărani, care în baza legei din 1864 și succesivelor subdiviziuni, posedau mici bucăți de pămînt, și țărani cari nu posedau nici o porțiune cît de mică. Atunci se decise ca noua împărțire să se facă mai întâi în favoarea celor cari nu posedau nici o bucățică de pămînt și apoi a acelor cari posedau o foarte mică întindere. Cu această ocasiune legiuitorul și-a pus în gînd a forma o burghezie de țărani, cari—socotea eleaplicând noi sisteme de cultură ar fi ajuns a dirige masa țărănească. Pentru ei se reservase loturile de 25 hectare.

V. I. Radu

„KULTURKAMPF"

Ei au distrus toate firele de telegraf etc

Dar nu vedeți, ei au dreptate,
Aci nu-i vorbă de chimir:
E-o pură luptă de cultură:
Vor telegraful fără fir...

Rescoalele și Presa straina

Le *Temps* (în Buletinul străinătății, Paris 22 Mart):

Romînia este de cîte-va zile teatrul unor răscoale serioase, răscoale agrare și tet de odată antisemite. Aceste tulburări au isbucnit în Moldova Orașul Dorohoi a fost jăfuit și ars. La Cucuteni, s'a încins o bătae între unguri și romîni: aici sunt de numărat 4 morți și 31 de rîniți. La Belgești, 14 morți. La Sulice, devastare complectă. Orașul Iași este amenințat. Localitățile Austriace de la graniță sunt păzite militărește. Situația este considerată ca fiind gravă.

Cu un curaj care merită stima tuturor oamenilor, ministerul Cantacuzino a luat măsuri energice pentru restabilirea ordinei. Astfel a ordonat mobilizarea corpului IV de armată. Acest corp, cu reședința la Roman, Botoșani, Bîrlad și Fălticeni, cuprinde opt regimente de linie, două batalioane de vînători, două regimente de cavalerie și trei regimente de artilerie.

Această mobilizare al cărei prim rezultat este de a chema sub drapel 30.000 de rezerviști, va avea drept consecință „militarizarea" unei mari părți a țăranilor cari s'au resculat. Aici stă chestiunea. Dacă țăranii țin samă de ordinul de chemare, răscoala va perde sprijinul său cel mai însămnat. In cazul contrar, guvernul va fi nevoit de a lărgi sfera măsurilor sale. Paralel cu aceste precauțiuni militare, președintele consiliului a hotărît de a presenta Camerei un proiect de lege oprind trusturile agricole ale arendașilor. Guvernul lovește deci cauza însuși a răului și'n acelaș timp manifestările lui.

In ce constă răul? De unde a luat naștere? Cu privire la aceasta, să poate consulta cu folos o carte pe care a publicat-o un scriitor german, doctorul Hugo Grothe, asupra României. Țăranii romîni, cu toate reformele votate în folosul lor, sunt încă și astă-zi, materialminte și moralminte, într'o situație nesigură. Din populația totală a Romîniei, 81.2 la sută sunt țărani. Acum patru-zeci de ani, acești țărani erau servi. De la dezrobire încoace, s'a căutat cu drept cuvînt a să da o întindere micei proprietăți fonciare dar pentru a să vedea cît de puțin a fost ajuns scopul, să va avea în vedere statisticele de unde rezultă că față cu opt mii proprietari mari, cari posedă o cincime a pămîntului ce se cultivă, sunt astă-zi încă nouă sute de mii de familii țărănești. In Moldova, adică în regiunea unde au izbucnit răscoalele, există, după cum indică cadastrul, 1057 proprietăți și aproape 210,000 familii țărănești. Guvernul a încercat, în adevăr, de a favoriza „colonizațiunea interioară". Dar ignoranța țăranilor și opunerea arendașilor și a proprietarilor au stavilit drumul sforțărilor sale. Situația este deci următoarea. Țăranul ia pămîntul în arendă. Cum însă, în lipsă de o cultură metodică, pămîntul nu'i dă ceea ce'i ar putea da, țăranul plătește în muncă ceea ce nu poate plăti în numerar. De unde urmează ca să găsește în aceiași pozițiune ca și cînd ar exista robia. Munca brațelor este forma generală a lucrărilor agricole. Proprietarul dispune în chip arbitrar de țăran. El vede un folos în mizeria țăranului pe care'l ține ast-fel înlănțuit tot așa de puternic ca și altă dată.

Or,—aici apare al doilea element, elementul antisemit,—foarte mulți din marii arendași cari trag un folos din aceste arende și reprezintă la fața locului pe proprietari sunt evrei. Cum pe de altă parte antisemitismul este în Romînia, ca și'n Rusia de sud, vivace și înflăcărat, țăranii confundă ura contra arendașilor cu ura contra evreilor, ast-fel că jaqueria să complică cu un răsboiu de rase.

Acești arendași, agenți ai trustului, pe care guvernul își propune de a'l interzice, sunt de obiceiu originari din Rusia și din Bucovina. Intru cît vine vorba de proprietari, nu se știe cine's. Căci cea mai mare parte dintre dînșii locuesc în străinătate. Această stare de lucruri abuzivă să poate exprima în cifre. Printre altele, după cum ne scria mai acum cîte-va zile corespondentul nostru din București, țăranul plătește pentru arenda unei fălci 70, 80 și chiar 90 lei, pe cînd altă dată plătea 40 sau 50 lei cel mult. Incît ori cît de regretabile și de condamnat sunt tulburările și ori cît de necesare sunt potolirile lor, situațiunea actuală nu poate fi apărată. De altfel toate partidele sunt de aceiași părere cu guvernul că e nevoe de a să lua măsuri, fie pentru a sâ pune o stavilă ridicărei artificiale a prețului arendei, fie pentru a înlesni țăranilor mijloacele de a cumpara pămînt. d. I. Brăteanu a făcut o interpelare la cameră, iar d. Dimitrie Sturza va interpela la Senat și va denunța „marile abuzuri ale arendașilor trustori". Proectul de lege a cărui depunere a fost enunțată de către președintele consiliului, pare a da satisfacție interpelatorilor.

Să poate dar trage nădejde că tulburările nu vor continua. Guvernul romîn, măcar că în prezent e divizat, își va da cu siguranță samă de datoiia sa care, pentru un moment, conzistă în a suspenda sfezile de partid și a restabili ordinea. Cît privește problema agrară, ea nu poate fi rezolvită într'o singură zi, și e de nevoe ca toți oamenii de bine să se ocupe de dînsa.

Mișcarea Națională în Basarabia

Pînă la răsboiul ruso-japonez nici o mișcare națională nu s'aratase în Basarabia. Sunt poate printre primii cetățeni din Romînia, care trecînd Prutul am fost ca medic în ținutul Bălților și am putut constata că nici o mișcare, nici o tendință chiar, nu exista în privința redeșteptărei spiritului național în Basarabia.

Dl. D. Moruzi în cîteva articole în ziarul *Cronica* vorbise pentru prima oară de Basarabia și aratase imensele succese ce ar avea țara noastră dacă s'ar ocupa de adevărații Moldoveni din Basarabia. Aceste erau scrise prin 1905—cam în aceiași dată cînd eu m'aflam în Basarabia.

Puțin după aceasta a apărut o gazetă tipărită în Romînia: *Basarabia*, care publica un program al unui comitet, cîteva articole și *Noi vrem pămînt* de G. Coșbuc. Gazeta n'ar fi putut fi citită căci era tipărită cu caractere latine. In lunie 1906 apare *Basarabia* sub direcția unui comitet avînd ca girant-redactor pe dl. *Gavriliță* și ca redactor-șef pe dl. *Cujbă*.

Programul acestei gazete ca și al *Basarabii* publicată în țeară e programul partidului socialist-revoluționar. Gazeta la început a fost bine primită, și iată ce îmi scria un Basarabian relativ la această gazetă.

„Dio dată la Chișinău avem două gazete moldovinești Basarabia și Unirea, scrise cu buchi rusești. Moldovenii noștri cu mare mulțămire le citesc și le ascultă. Mulți de aci și le primesc, dar nu știu pînă cînd vr'o duce-o gazetele istea, căci foarte's democratice. Se poate întîmpla că le-or închide".

Cum îmi scria corespondentul meu, așa s'a și întîmplat, gazeta a fost pusă la carantină de poliție și nu putea pătrunde de cît cu greu. *Basarabia* în ultima vreme era aproape redusă s'apară la Chișinău care, orice s'ar zice, este un oraș rusesc.

Aceasta am constatat-o și eu, dar poate constatarea mea să fie discutabilă, am stat prea puțin în Chișineu, dl. Nour însă într'o corespondență la „Adevărul"—declara că foarte puțini Moldoveni știu a citi și vorbi moldovenește.

In urma gazetei Basarabia a apărut și *Moldovanul* d-lui Gh. Madan. Dintr'o extremitate în alta—pe cînd *Basarabia* era socialistă, *Moldovanul* e kruşevanist.

Am vorbit cu dl. Madan și modul seu de a judeca nu e rău—dacă ar fi sincer și dacă în dosul acestei diplomații n'ar fi și alte afaceri.

dl. Madan zice: Ce voim noi în Basarabia? deșteptarea poporului moldovenesc și chemarea lui la viața națională a neamului romînesc. Cum putem ajunge pînă la el, cînd fiecare mișcare a noastră e suspectată de gubernator de a fi opera guvernului romînesc și deci controlată, păzită, zădă nicită?

Printr'un singur mijloc: făcând o politică guvernamentală.

Pe lîngă două, trei, articole scurte de politică rusească restul tot de articole patriotice și reproduceri din literatura noastră. Poliția nu numai că nu ne va zădărnici dar ne va da concursul său, ne va face abonați!

Diplomația d-lui G. Madan n'ar fi rea și până la probe mai doveditoare nu îl putem acuza de nesinceritate—de-și, a te face cumătru cu d. Cruşevan care își reneagă neamul și duce cea mai oribilă politică în potriva elementului moldovenesc e puțin cam....cum să zic: neleal și nepatrirtic!

Acum văd apărînd la Iași: *Basarabia reînoită*! Program socialist-revoluționar ca și la *Basarabia*. Ce rost are această gazetă ce se vinde cu 5 bani la Iași și 3 kopeici....în Rusia? Cum vor transporta-o această foae ca să fie vândută acolo—nu știu!

In ori-ce caz eu condamn această mișcare socialistă în Basarabia—căci ea nu ne va da nimic—nimic—de cît că va înstrăina și mai mult pe Basarabeni de noi.

Și e păcat. Am trăit câte-va luni în Basarabia și îmi voi aduce aminte cu dragoste de acest popor bun, blajin și iubitor de neam. E patriot sărmanu Moldovan și citesc eu evlavie scrisorile ce'mi scriu dascalii de pe acolo—sunt pline de accente sincere și de un lirism patriotic! E păcat ca mișcarea de deșteptare națională să fie înăbușită în inimele unor oameni cari scriu în felul acesta de țeara și limba lor:

«Domnia voastră, domnule doctor, scrieți că viițe-prețedintele Dumei domnul Gridescul (acesta e un răspuns la o scrisoare a mea în care îi arătam că d. Gridescu ar fi făcut cunoscut că se vor deschide școli moldovenești în Basarabia) dă nădejdi ca de la toamna prin școalele noastre din Basarabia vi sa învăța moldovenească. Norocit aș fi când aș mai ajungi și eu vremea asta, se văd cum bieții moldovenii noștrii s'or învăța în limba lor, cari cum zice Fală, o supto cu laptele de la mamele lor!»

E nevoie de o altă direcție spre a face ceva în Basarabia și cu vremea vo publica vederile mele.

Dr. I. Duscianu

Litere-Științe-Arte

Societatea studențească „Uniunea" organizează pantru ziua de 25 Martie o matinée artistico-literară cu un program foarte bogată și variat.

*

Influența stării de...asediu în care ne aflăm e colosală asupra mersului teatrului în oraș. Foarte puțină lume frequentează spectacolele. Teatrul național nu atrage, iar încîntătoarea Nora Marinescu nu poate goni atmosfera de *răceală* ce domnește în Iași. Curat ca'n zilele babei.

*

Duminică are loc în aula Universității conferința d-lui dr. G. Bogdan: „Medicii și medicina în teatrul lui Molière."

STRUNA ZILEI

Numai dl. Ion Nădejde n'a fost numit în nici-o slujbă pînă acum
Opinia.

Așa e și i chiar de mirat,
Căci omu-i deștept și integru.
Dar cred că va fi proclamat
Ca șef al... Culoarei de Negru

Informații

Consiliul județian, în ședința de ieri, a a ales pe d. N. Botez, president și pe d. Vaitoianu, vice-president al consiliului, în locurile rămase vacante prin decesul regretaților Al Mavrocordat și Andrei Bădărău.

—

D. doctor Guțu va fi numit inspector comunal.

Revizor școlar va fi numit, probabil d. Apostolu.

Se vorbește și despre d. Tăzlăoanu.

—

D. I. Vîrlănescu, revizor școlar al județului Iași, a demisionat.

—

Rentele romînești au scăzut la bursa din Berlin cu 40 la sută. Tendința ie spre scădere. Odată liniștea restabilită în țară, rentele vor reveni la starea din trecut.

—

La primărie s'a primit astăzi o circulară telegrafică prin care se anunță că legea prin care durata consiliilor interimare se poate prelungi până la 6 luni, a fost promulgată și sancționată.

—

Astă-zi, 15 Mart, sîntem în plină iarnă. De 36 ore ninge fără contetenire. Straturi groase de zăpadă acopăr pămîntul. Trenurile circulă cu mare anevoe, din care cauză ele sosesc cu mare întîrziere.

Această vreme constituie o nouă nenorocire, căci va fi dăunătoare recoltei viitoare.

—

După cum am anunțat, la Iași s'a instituit un comitet cu menirea de a strînge ofrande pentru a veni în ajutorul acelora, cari, au fost desbracați de avutul lor, prin devastări.

Comitetul a lansat următorul apel:

Toți oamenii de bine și cu simțire se află sub impresia covîrșitoare a recentelor excese sîngeroase care au avut loc în numeroase orașe și tîrgușoare ale țărei și cărora au căzut victime mii de oameni din toate straturile sociale și cu osebire oameni sărmani. Puțina stare a acestor din urmă a fost risipită; mărfurile micilor comercianți și unelte le de lucru ale meseriașilor modești au fost nimicite: iar cei cari au scapat neatinși de crunte lovituri sau chiar de violențe ucigătoare—au rămas cu desăvîrșire lipiți pămîntului pe alocurea chiar lipsiți de hrana zilnică.

Intre groază și mizerie își duc viața de astăzi pe mîni fără să știe încotr'o au a-și îndrepta privirile, nici unde să-și odihnească trupul, nici ce le mai rezervă viitorul întunecos și nesigur.

A compătimi cu acești nenorociți, ori a-i deplânge, nu e de ajuns. Ei trebue ajutați și fără cea mai mică întârziere. O alinare a cumplitei lor nevoi se impune și aceasta ne propunem a o face cu ajutorul tuturor oamenilor de bine fără osebire de credință și naționalitate.

Târgușoarele din județul Iași în primul rând și acele din alte districte învecinate ale Moldovei au fost reduse în ruine și către nenorocții locuitori evrei ai acestor localități se îndreaptă în aceste momente de restrîște gândul nostru, mila noastră; pe aceștia se cere să-i scăpăm neîntârziat de grozăvia stării lor desperate și în limitele posibile să le dăm mijloacele de a-și relua existența și ocupațiile de dinaintea devastărilor,—împiedecîndu-i astfeliu de a fi nevoiți să apuce toiagul cerșetoriei sau de a rămânea pe drumuri.

Adresăm dară tuturor persoanelor caritabile, călduroasa noastră rugăminte ca—gândindu-se la mulțimea ce zace în neagră mizerie—să-și dea obolul lor generos în favoarea acelora a căror singură speranță și mîntuire este în momentul de față ajutorul ce-l așteaptă de la oamenii de bine.

Ofrandele se vor adresa d lui M. Wachtel, Iași.

—

Răscoalele în Muntenia.—Asupra răscoalelor din Muntenia ni s'a expediat ieri la orele 4.30 telegrama ce urmează:

Telegrama, pentru care s'a achitat taxa urgenței, ne-a parvenit prea tîrziu așa că n'am putut'o publica la timp.

*

București. In tot județul Ilfov domnește complectă liniște.

Țăranii din Corbii mari, județul Vlașca, au încercat să incendieze conakul. Suprinși de soldați din regimentul „Radu Negru", comandați de căpitanul Marinescu. In lupta ce s'a dat, 2 soldați și 10 țărani au fost uciși.

Știrea după care căpitanul Botez, din Geniu, ar fi fost ars, este ineexactă.

Mîine Sîmbătă, are loc o întrunire publică în sălile Eforiei. Ea fost provocată din inițiativa d-lui C. P. Rădulescu spre a se consfătui asupra demersului ce trebue să'l facă agricultorii cari au fost devastați.

Oficial se anunță:

In comunele Moțăței, Valea Stanciului, județul Dolj, trupele au fost atacate.

S'au tras focuri. Sunt morți și răniți. In Mehedinți 1000 săteni din Plenița, Dolj. au năvălit și devastat proprietatea arendașului Take Cristolu.

In comunele Branișteа, Gîrla mare, Vladaia, au fost incendii.

—

Comitetul de asistență din Iași a mai ajutat cu 600 lei pe evreii devastați din Pungești și 300 pe cei din Bivolari, pînă la sosire de nuoi mijloace.

Afară de sumele subscrise au mai donat: d. Moritz Gelber 1000 lei, d. Moritz Wachtel 500 lei, d. dr. Bumenfeld 100 lei, d. I. Blechman 100 lei.

—

D. N. G. Skina a primit postul de prim-procuror la tribunalul Ilfov.

Se crede că president al secțiunei II-a a Tribunalului Iași va fi numit d. Al. N. Gane.

—

D-nii N. Gane, C. B. Penescu și G. G. Mărzescu sunt desemnați pentru posturile de efori ai casei sf. Spiridon.

DIVERSE

— Scoala din cotuna Vorovești comuna Miroslava a fost închisă din cauza epidemiei de pojar care bântuie cu furie.

— D. Grigore Ștefanovici secretarul serviciului veterinar și d. Gh. Munteanu secretarul serviciului sanitar, au fost decorați cu răsplata muncei.

— Un violent incendiu a izbucnit azi la 10 jum. la cazarma regimentului 13. Secția de pompieri din Păcurari a luat primele măsuri de localizare.

— Febra aftoasă a luat o extensiune foarte mare în județul nostru. Următoarele comune sunt infectate: Bosia, Holboca, Miroslava, Stînca, Copou, Poeni, Tomești, Tăutești, Cucuteni, Mogoșești, Coarnele-Caprei, Golăești, Voinești și Țuțora

— Domnul doctor Cristea Buiucliu medicul primar al orașului a revenit asupra concediului de 30 zile ce-l ceruse. D-sa a reluat serviciul.

— In comuna Cârniceni s'a stîns epidemia de scarlatină.

— Agentul sanitar Gh. Lupan din Cepleniță fiind demisionat pentru ziua de 15 Mart, a fost numit în loc D-l Gh. Ursu.

— In Odesa bântuind cu furie epidemia de variolă, cele mai severe măsuri de pază au fost luate la punctele de pe frontiera Rusiei.

— Prefectura de județ a autorizat lui Victor Bulancia să deschidă o crâșmă în Podul Iloae.

FOIȚA ZIARULUI „OPINIA"

70

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCȚIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

Destinul a fost milos pentru noi, el a cercat să ne apere și închizînd în fine poarta nenorocirei, ne-a deschis pentru tot deauna, o sper, pe acea a fericirei. Acuma, scumpa mea Nina, îți cer să-ți asociez numele meu ție și să te iau de soție înaintea oamenilor.

Și magistratul îngenunchind respectos înaintea d-nei Marion, aștepta.

Nina, foarte mișcată și ridicînd pe iubiitul său îi zise:

— Ceriul îmi este martor, că cea mai mare fericire pentru mine ar fi să te iau de soț, sunt gata ați acorda mîna, și nu am de cît o singură condițiune.

— Și care? întreabă mirat d. Pernelin.

— Ți-o spun imediat. In inima mea de mamă tu ai adus una din cel mai mari fericiri, declarîndu-mi că'l crezi nevinovat pe fiul meu. Ori care ar fi fost sentimentul care ți-a dictat de a face ast-feliu, nu vreau să apreciez și aceasta m'a făcut să te iubesc mai mult încă; dar aceasta este în deajuns?

Dacă Maxim e nevinovat în ochii mei și ai tăi, e lucru secundar.

Trebue mai mult de cît atîta. Este absolut necesar ca lumea toată să cunoască pe adevaratul vinovat! Ințelegi tu acuma, care este datoria ta, scumpul meu Georges?

Și ridicîndu-se cu un gest plin de o supremă demnitate, ea adaose cu o voce mai gravă încă:

— Nu voiu deveni soția ta de cît în ziua cînd vei traduce înaintea justiției omenești pe adevaratul asasin al contelui Ferrusol.

D. Pernelin, transportat și fascinat de frumusețea extraordinară a d-nei Marion și măreția atitudinei sale și stăpînit de energia acestei mame, respunse fără ezitare:

— Fie, accept, și aceasta e o ultimă datorie pe care trebue s'o mai îndeplinesc. Iți mulțumesc, scumpa mea Nina, pentru că m'ai învățat înc'o dată ceea ce trebuia să fac.

— Acuma poți introduce pe copilul nostru, zise ea, Lasă-mă să pun voalul pe fața mea și să reiau lîngă tine locul de mamă și nu pe acel de amantă.

— Scumpa mea Nina, spuse Georges sărutînd mîna d-nei Marion, te iubesc!

Și judecătorul își reluase locul său înaintea biuroului pe cînd d-na Marion, acoperindu-și fața cu voalul s'așeza la cîți-va pași de judecător.

Acesta din urmă sună clopoțelul și dă ordin aprodului să introducă pe inculpat.

In momentul cînd intra Maxim în cabinetul de instrucție, d. Pernelin se ridică pe jumatate de pe fotoliul său. Dar simțind privirea d-nei Marion, el se așeza din nou pe fotoliul său. Dar simțind privirea d-nei Marion, el se așeză din nou pe fotoliul său.

— Retrage-te, spuse judecătorul brusc, aprodului, ia seama să nu ne deranjeze nimene!

— Vino, domnule, zise el cu o voce tremurîndă de emoțiune. Ce fericire ar fi acuma, cea mai mare pentru d-ta?

Tînărul, foarte mirat, privea un moment pe judecător și acea femee nemișcată, șezînd nu departe de dînsul. Cu o voce tremurîndă el respunse:

— Dorința mea, domnule, e să văd pe mama mea.

— Ei bine, doamnă, îmbrățișează-ți fiul!

Maxim scoase un strigăt sfîșiitor, îmbrățișînd cu o nespusă ardoare pe suferinda sa mamă,

Intr'un lung suspin, fără sfîrșit mamă și fiu se îmbrățișară. Mult, foarte mult, ei remaseră ast-feliu amestecîndu-și lacrimele lor, fără a rosti un singur cuvînt.

D. Pernelin, cu reci fiori în întreg corpul său, contempla foarte mișcat această scenă.

De-o dată d-na Marion zmulgîndu-se din brațele fiului său, îl luă de mînă și'l duse înaintea lui Georges.

Tînărul Maxim, revenindu-și încet-încet în simțire, privea cu un aer mirat pe mama sa și pe judele de instrucție. El nu-și explica, întâia sa emoțiune, modul cum a fost primit în acest cabinet, unde a suferit atîta de mult.

(Va urma)

Ultime informaţii

Discursul d-lui Take Ionescu

Dăm aci discursul d-lui Take Ionescu rostit în memorabila şedinţă de la 13 Martie:

„La apelul d-lui prim-ministru, răspund în numele marei majorităţi, în numele unanimităţei acestei camere, promiţînd tot concursul nostru, nu numai votul nostru, dar concursul absolut al unei inimi sincere, operei guvernului spre a restabili pacea în această ţeară (lungi aplause).

Domnilor Deputaţi,

Avem toţi sentimentul că un nour negru care ne opreseazǎ s'a întins asupra Romîniei.

Este însă un colţ de lumină şi acest colţ de lumină trebue să fie încetarea tuturor urilor, sfîrşitul însă-şi al resentimentelor legitime, uitarea luptelor trecute: ca inimile noastre să bată toate la o l'altă pentru salvarea Patriei. (Aplause prelungite).

Forţa publică, un partid numeros sunt alături de guvern, dar noi putem de asemeni a-i da astă-zi un concurs preţios spre a potoli revolta şi mîine spre a vindeca rănile acestei ţări cu sacrificii din partea tuturor păturilor sociale. (Salve de aplauze).

Acest concurs preţios, domnilor, este unanimitatea conştiinţelor—căci am fost şi eu la guvernămînt şi ştiu că nu se poate lovi cu putere, judeca cu echitate, de cît atunci cînd eşti sigur că nu vei fi atacat de nici o parte, de cît atunci cînd ai conştiinţa că eşti susţinut de toţi. (Aplause).

Ceea ce am cerut de la alţii cînd am fost la putere, vom da cu toată inima fără nici o restricţiune guvernului Maestăţii Sale. (Lungi aplause).

Intrunirea de ieri.—La prefectura de judeţ s'au intrunit ieri proprietarii şi arendaşii, convocaţi de prefectul ju-

D. C. Stere, după ce descrise actuala stare de lucruri, făcu apel la arendaşi şi la proprietari să facă sacrificiu şi să vie în ajutorul ţăranului pînă ce chestia agrară va fi legiferată.

D. Sterea a invitat apoi pe cei presenţi ca de urigenţă să presinte un memoriu la care vor răspunde:

Ce întindere poate reda proprietarul sau arendaşul din pămîntul ce'l are;

pe ce preţ;

preţul învoelilor de muncă şi preţul imaşului;

cît poate scădea proprietarul asupra căştiului.

Astă-zi la ora 12 memoriile urmează a fi depuse la prefectură.

La clubul liberal.—Membrii clubului liberal s'au întrunit eri seara spre a proceda la complectarea celor 4 locuri vacante în comitetul executiv al clubului.

Inainte de a se face această alegere au luat cuvîntui mai mulţi fruntaşi ai partidului.

D. P. Poni, într'o cuvîntare emoţionată şi plîngînd mereu, a arătat grava situaţiune prin care trece ţara şi a subliniat patriotismul de care au dat dovadă conservatorii.

In împrejurările prin care trece ţara, a spus d. Poni, mîngăierile sufleteşti n'au loc şi clubiştii trebue să aştepte să se liniştească lucrurile, cînd fie care îşi va primi răsplata.

D. Stere a arătat gravitatea situaţiunei şi a explicat că această situaţiune a determinat guvernul să-i încredinţeze d-sale prefectura de judeţ

D-nii Ath. Gheorghiu şi G. G. Mărzescu au îndemnat la muncă şi pace.

In urmă s'a procedat la alegerea celor 4 membrii în comitetul executiv. Au fost aleşi d-nii Marinescu, Haliţa, V. Palade şi dr. Iuliano.

Mîine seară comitetul se va constitui şi va discuta asupra situaţiunei.

D. G. Gr. Cantacuzino la Senat

Ieri urma să se ţie la orele 9 sara o consfătuire a majorităţilor la Senat.

Această întrunire a fost însă contramandată pe baza intervenirei făcute către d. general G. Manu şi G. Gr. Cantacuzino de către biurourile amînduror corpurilor legiuitoare.

D. Cantacuzino şi general Manu s'au dus şi la Cameră şi la Senat că să şi iee ziua bună de la deputaţi şi senatorii cari au dat concurs guvernelor d-sale cu un devotament apreciat chiar de adversari.

La Senat d. Cantacuzino a ţinut cerc cu mai mulţi senatori din majoritate în sala secţiunei IV-a.

Cu această ocazie d. Cantacuzino a făcut istoricul retragerei guvernului conservator de la putere.

D-sa declară că în faţa enormelor greutăţi provocate de revoltele ţărăneşti guvernul s'a întrunit în consiliu mai întăi Vineri 9 Martie şi apoi a doua zi Sîmbătă 10 Martie la palat sub preşidenţia Majestăţei Sale Regelui.

Acest din urmă consiliu a durat 2 ore şi concluzia discuţiilor a fost că se impune un guvern de coaliţie format din toate partidele şi în cazul cel mai rău un guvern liberal.

Imediat Majestatea Sa a chemat la consfătuire pe d. Sturdza. D-sa a recunoscut gravitatea situaţiunei, dar a declarat că nu poate forma un guvern de coaliţie căci lipsa de omogeneitate ar paralisa energia guvernului.

Atunci Majestatea Sa, a rugat pe d Sturdza să se sfătuiască cu amicii săi asupra formărei unui guvern liberal.

In urma celor petrecute în şedinţa camerei Sîmbătă, eu—continuă d. Cantacuzino—am tratat cu d. Carp pentru formarea unui guvern conservator cu junimiştii; d. Carp a primit condiţiunile ce i-am făcut. Această acceptare îmi era cam tardivă, căci cînd m'am dus duminică la Majestatea Sa, mi-a spus că propunerea mea e cam tardivă de oare ce în convorbirea ce a avut'o cu d. Sturdza, de şi nu i-a dat mandat să formeze guvernul, i-a dat autorizare să vorbească cu amicii săi asupra acestei eventualităţi. în cît primirea propunerei mele zice z-Cantacuzino, ar fi insemnat retragerea Ipal. tei autorizaţiuni ce se dăduse d-lui Sturza.

Cred că soluţia Majestăţei Sale este cea bună căci un guvern conservator junimist ar fi avut mari dificultăţi din partea liberalilor, cari în parte sunt vinovaţi de starea de spirite din ţară. Eu în-a am făcut o încercare să împedec căderea partidului in opoziţie.

Am venit în mijlocul dv., să vă spun să nu vă descurajaţi. Opoziţia noastră va fi mai scurtă de cît credeţi. Greutăţile ce întimpină guvernul liberal îl vor mina iute.

Trebue să vă gindiţi la program pentru momentul cind vom veni la putere şi pînă atunci întorşi la căminurile dv., vă întreţineţi în cercurile dv., vie simpatia pentru ideile conservatoare şi să vă strîngeţi cu devotament şi căldură în jurul meu şeful partidului şi în jurul steagului pe care să mă ajutaţi să continuu a-l purta cu demnitate şi vrednicie.

Au început atunci converzaţii cu diferiţii senatori prezenţi, dd. Iani Georges, Colibăşanu şi Şabner şi-au exprimat părerea că în faţa situaţiunei create partidului prin căderea de la putere trebue să facem concentrarea tuturor elementelor conservatoare.

Dl. N. Economu e de părere că nu e momentul de a vorbi de concentrare şi reorganizarea partidului.

Stîngerea focului din ţară trebue să ne preocupe pe toţi.

De altfel în tabăra foştilor prieteni nu văd nici un semn de apropiere către noi. „Epoca" înjură astăzi în termeni scîrboşi pe ilustrul nostru fruntaş dl. Take Ionescu.

Cînd spiritele se vor linişti zice dl. Economu, delegaţiunea noastră permanentă care este fostul guvern, va căuta o soluţie pentru concentrare. Cînd se va resolvi problema, să fim chemaţi şi noi majoritătile să ne dăm părerea asupra soluţiunei găsite.

Cuvîntarea d-lui Economu valorosul vice-preşedinte a fost unanim aprobată de senatorii prezenţi.

D. C. Lascar a fost numit sub-director al învăţămîntului secundar şi superior.

S'a luat dispositiunea să se elibereze locuitorilor de la sate şi de la oraşe arme disponibile în căzărmi.

Hrana soldaţilor şi a cailor au fost sporite cu cîte 10 bani pe zi.

Ştirea că d. J. Lahovari ar fi fost numit guvernator al Băncei Naţionale, nu este exactă.

Au fost numiţi revizori comunali, d-nii: V. Dimitriu la Vaslui; I. Circan, Roman; G. Nicolau Neamţ.

Se dă ca sigură ruptura între d-nii Filipescu Maiorescu şi amicii lor şi d. Carp.

D. Filipescu şi Maiorescu vor intra în partidul conservator.

D. C. Olănescu a fost alaltăeri la d. Cantacuzino şi i-a declarat că este cu totul la dispoziţia D-sale.

D. T. Rosetti, Marghiloman, C. C. Arion, prinţul Ştirbey, prinţul Calimache, şi alţi fruntaşi junimişti din statul major junimist rămîn sub şefia d-lui Carp.

Elevii liceului din Bărlad, unde domneşte de demult o complectă anarhie, au făcut un manifest, pe care l'au trimis tuturor celorlalte şcoli şi în care învită pe elevi să părăsească şcoala şi să meargă să reguleze chestia agrară.

Credem că se vor lua măsuri energice, ca să înceteze o dată acest ne mai pomenit scandal al amestecului elevilor în evenimentele zilei.

Se cunoaşte declaraţia pe care Dl. Dimitrie Sturza a făcut-o la senat, eri, cu privire la cauza răscoalelor.

Un ministru cerînd şefului guvernului, să-i spue pe ce-şi întemeiară convingerea că răscoalele au fost organizate pe cale de instigaţie sistematică, acesta a răspuns următoarele:

—Cred că la mijloc a fost o propagandă organizată şi că mişcarea a fost pusă la cale pretutindeni, de aceiaşi instigatori, pentru că din toate localităţile răzvrătite am primit telegrame concepute în acelaşi mod şi în aceiaşi termeni.

Iata cuprinsul telegramelor primite de la diferite obştii săteşti din Muntenia.

„Obştia locuitorilor din satul.... comuna.... aflînd de venirea Dv la guvern, vă adresează respectuoase felicitări.

D-voastră cunoaşteţi care sunt cerinţele noastre şi sperăm că de îndată ce veţi satisface, macar pe cele mai grabnice şi anume: să se deie fiecărui muncitor cîte 10 pogoane în proprietate deplină, iar restul moşiei să se deie obştiei, în dijmă, una şi una".

Telegramele venite din Moldova sunt concepute în acelaşi mod, cu deosebire, că sătenii cer să se facă o nouă împroprietărire generală, dîndu-se locuitorilor din fie-care moşie cîte o treime în plină proprietate, iar restul în arendă.

In Muntenia a fost măcel pe ziua de ieri

Grozăviile din judeţul Vlaşca.—Satele Vieru, Stăneşti şi Odivoia bonbardate.—Nenumaraţi morţi şi rîniţi.—Luptele grozave din Dolj: Glavicioc distrus de armată.—Judeţul Olt prada flacărilor.

Ziua de ieri a însemnat un adevărat măcel în Muntenia. S'a dat lupte în regula, s'a pus în mişcare toată arta militara, s'a întrebuinţat coloane volante, cavaleria a şarjat, infanteria a împresurat şi artileria a bombardat.

Sate întregi au fost şterse de pe harta ţarei, mii de morţi şi răniţi.

Acesta ie bilanţul zilei; trist bilanţ, impus însă de împrejurări, căci să bătaciile şi furia de care au dat dovadă sătenii din Muntenia a întrecut şi credinţele cele mai pesimiste despre firea săteanului din Muntenia.

Fi vor victimele de ieri ultimele ale teribilei drame care se desfăşoară la sate?

*

Iată comunicarea oficială dată astăzi dimineaţă la orele 10 la ministerul de interne, cu privire la mersul rescoalelor în întreaga ţară:

In Moldova liniştea ie generală, afară numai de oraşul Galaţi unde mai este o urmă provocată de greva generală a muncitorilor de la docuri.

Se speră că această grevă va lua sfîrşit pînă seara.

*

IN MUNTENIA TRUPELE OPEREAZA CU MULTĂ ENERGIE. Armata are de urmărit următoarele trei bande foarte puternice şi bine organizate: *banda de la Clejani*, foarte numeroasă, care a fost inconjurată din toate părţile şi împraştiată; a doua bandă de la Stăneşti, este şi mai numeroasă încă. EA A FOST DISTRUSĂ.

A treia bandă este aceea de la Dâmboviţa.

In luptă cu aceste bande, a trebuit să se recurgă şi la ajutorul artileriei.

In capul celei de a treia bandă, se aflau doi tineri călări, în uniforme. Ei purtau insigne. Tinerii au fost arestaţi. Ei sunt originari din Alexandria.

*

Iată şi amănunte şi a supra modului cum a fost distrusă banda de la Stăneşti:

In urma grozăviilor petrecute în judeţul Vlaşca, bateria 9 de artilerie a primit ordin să plece la Giurgiu, marţi seara,

A doua zi, mercuri, la orele 12 jum., a plecat din Giurgiu o coloană volantă compusă din: o baterie de artilerie cu 6 tunuri şi 6 chesoane, sub comanda d-lui căpitan Popescu; două escadroane de cavalerie şi un batalion de infanterie sub comanda d-lui Maior Orăşeanu.

Lumea din oraş alarmată de desfăşurarea atîtor forţe militare a încercat să iasă din oraş cu trăsuri şi să avertizeze pe ţărani să fugă. Autorităţile temîndu-se însă, ca sătenii să nu se dedee la atrocităţi şi contra acestora, i-au oprit.

*

Primul sat bombardat a fost satul Vieru. Bombardarea s'a făcut de la o distanţă de 1,500 metri.

Sătenii şi toţi ceilalţi din familiile lor se aflau pe deal şi priveau la apropierea trupelor. Artileria a deschis focul; cavaleria, în goană a apucat spre partea opusă unde se aflau ţăranii, spre a împedica fuga lor. Infanteria a împrejmuit satul.

Artileria a tras 11 şrapnele. Satul a fost complect distrus.

De aci armata trecu în satul Stăneşti unde procedă identic. Aci s'au tras 8 şrapnele. De aci a plecat în satul Odivoia unde a tras 2 şrapnele.

*

O altă luptă mare avu loc între armată şi resculaţii din comuna Brăileşti, jud. Dolj. Acest sat are peste 10,000 locuitori. In luptă au căzut 200 morţi şi 320 răniţi.

*

In jud. Dolj s'au dat deasemenea mari lupte între trupe şi ţărani.

In urma ordinului generalului comandant al trupelor armata, a atacat pe resculaţii din satul Glavacioc, unde avu loc o luptă crîncenă.

Au căzut răniţi mulţi ţărani şi soldaţi.

*

In jud. Olt a isbucnit răscoala cu o furie sălbatecă. Tot judeţul este în flăcări.

In parcursul trenurilor se pot vedea sate care ard mereu.

S'au cerut mari forţe armate.

*

Din Moldova vin ştiri mulţumitoare de pretutindeni, afara de Brusturoasa, localitate în judeţul Bacău, situată între T.-Ocna şi Ghimeş, unde populaţia s'a răsculat, ameninţînd cu excese.

Procurorul de Bacău, însoţit de un detaşament de infanterie, a plecat la faţa locului.

*

In neputinţă de a putea trimite pretutindeni armată, ministrul de resboiu a hotărît să înfiinţeze coloane volante compuse din artilerie, infanterie şi cavalerie.

Aceste coloane vor merge din loc în loc după trebuinţă.

*

Regele a cerut să fie pus în curentul situaţiei, prin rapoarte ce i se vor adresa de 2 ori pe zi

*

In judeţul Teleorman, jaful şi luptele continuă la jurul oraşului Roşiorii de Vede. Şivoiul vine d'inspre valea Oltului şi merge înspre judeţul Romanaţi.

*

Primărie arsă

Focşani.— Sătenii din Broşteni, au incendiat primăria acelei comuni şi au incercat să invadeze in Odobeşti.

Ei au fost respinşi.

Alte turburări

Bucureşti.—In întreg judeţul Romanaţi domneşte mare agitaţiune. Trupele au tras focuri.

In cîte-va comuni din Dîmboviţa sătenii s'au dedat la devastări. Trupele au intervenit cu energie.

Sate dispărute

Bucureşti — **Satele Clejani, Gorneni şi Vida centrul in care se concentrase trupa devastatorilor din jud. Vlaşca, au fost rase de pe suprafaţa pămîntului in urma unui atac de cîteva minute cu noile tunuri cu repetiţie.**

Numărul morţilor barbaţi, femei şi copii se zice că ar fi peste o mie.

*

In regiunile petrolifere

Bucureşti.—In regiunile petrolifere domneşte linişte. Greva de la Buştenari a încetat.

Pretutindeni unde se manifestă veleităţi de agitaţii, armata intervine.

Inmormântarea unei victime

Giurgiu.—Cu onoruri militare extra-ordinare s'a făcut ieri aci înmormântarea locotenentului Niţulescu, care a fost mutilat şi ucis.

Intreg oraşul a condus pe bravul militar la locaşul de pe urmă.

Unde ie linişte?

Bucureşti.—*In oraşul şi judeţul Brăila şi în Tecuci ie perfectă linişte. In ambele judeţe viscoleşte.*

Intervenţia Artileriei

Bucureşti.—In Vlaşca, în anumite comuni, au isbucnit rescoale grave.

In judeţul Dolj, pentru potolirea rescoalelor a trebuit să intervie artileria.

Sint numeroase victime.

Ultima oră

Bucureşti 15 Martie

Starea de asediu

Bucureşti.—In urma ştirilor îngrozitoare venite din Muntenia, guvernul a venit astăzi cu proiectul privitor la proclamarea stărei de asediu.

In mijlocul unei emoţiuni îngrozitoare, proiectul a fost votat.

Inchiderea Camerei

Bucureşti. —*După votarea proiectului de lege privitor la proclamarea stărei de asediu. s'a citit decretul pentru închiderea Camerei.*

Numiri

Bucureşti.—D. Spiridon Popescu a fost numit director şi inspector al învăţămîntului primar.

D. Jean Dumitrescu, avocat, şef de cabinet al ministrului instrucţiunei publice.

D. Moiavini, actualul sub director al vămilor a fost însărcinat ca director acelui serviciu, cât timp d. Jipescu va funcţiona ca secretar general al ministerului de finanţe.

D. Alexandrini a fost numit şef de cabinet la ministerul finanţelor.

Trenuri înzăpădite

Bucureşti—In toată Moldova a fost astă-noapte un viscol extra-ordinar. In Muntenia în schimb vremea ie foarte liniştită.

Din cauză aceasta următoarele trenur n'au putut ajunge la destinaţie:

Acceleratul 11·30 plecat spre Brăila-Galaţi, s'a oprit în Buzeu.

Acceleratul 12 dim. Galaţi, care pleacă din acel oraş la ora 9 n'a putut pleca şi s'a format din Buzeu.

Personalul 123 care pleacă din Bucureşti la 11 şi 35 s'a înzăpădit la Filastaru lîngă Brăila.

Deraiare

Tecuci.— In staţia Căzărmi, lîngâ Tecuci, a deraiat un tren de marfă. Nici un accident.

Trenul de Bucureşti a sosit din această cauză prin Paşcani la orele 12.

Franţa şi Marocul

Paris. — In urma uciderei doctorului Monchamp, Franţa a ocupat teritoriul Marocan de la Udja şi-l va ocupa până i se va da complectă satisfacţie.

Toate puterile au aprobat măsura luată de Franţa.

Explozie

Paris.—Pe vaporul Jena s'a produs o nouă explozie. Ea n'a avut avut nici o urmare nenorocită.

Intrunire Oprită

Bucureşti.—*Intrunirea proprietarilor şi arendaşilor care urma să aibă loc aseară la hotelul Frascati a fost oprită din ordinul poliţiei—aceasta probabil spre a se evita incriminări şi enervările spiritelor.*

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classelĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILOKĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILŌRI, COPIILŌRI, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : Farmacie FRATII KONYA.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris in contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură in patru culori pe banda care sigilĕza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

la Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întărziere de

Agenţia Teatrală „THALIA“

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta“

L O I Z A

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

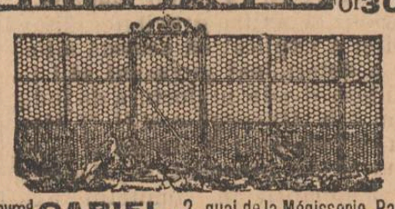

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25

Châssis de couche, depuis.... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30

Porte-Bouteilles, pour 20 Places..... 7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix : 0f 50 c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. — No. 99. — Sîmbătă 17 Martie 1907

DREPTATE

Cum vin şivoaele din munţi, înspumate şi furioase, rupînd stinci şi arbori, sfărămînd zăgazuri, inundînd apoi cîmpiile,—aşa s'a coborît şi s'a întins în toată ţara potopul cel distrugător al răzvrătirei.

Cele ce s'au petrecut zilele aceste e neînchipuit de groaznic. Furia omenească a întrecut ori ce margini, groaza şi moartea cotropesc satele, tot ce o muncă grea adunase cu trudă, s'a nimicit la olaltă, fără alegere şi fără cruţare.

Acum nu mai poate fi vorba de drepturi nesocotite, nici de mizeria care a dus la desnădejde. In faţa acestora, stau drepturile celor mulţi, liniştea ţărei intregi şi averea tuturor. Fiecare moment măreşte proporţiile tragice ale anarhiei în care am căzut.

E timpul să închidem ochii, să nu mai ascultăm nimic, nici plînsul celor loviţi, nici glasul inimei noastre. Inainte de a face dreptate celor răzvrătiţi să dăm liniştea celorlalţi, să redăm ţărei prestigiul său. să punem lucrurile iarăşi pe calea cea bună, din care au eşit, să facem ca anarhia să înceteze, întru cît ne duce pe toţi la peire.

Dreptatea nu va veni prin nedreptate, belşugul nu va veni prin foc şi pustiire, liniştea nu va veni prin omor.

Şi toată rătăcirea în care au căzut satele răzvrătite, nu mai poate duce la nimic de cît la nenorocirea tuturor.

Căci în mintea celor ce samănă jalea şi pustiul, gîndul ce i-a minat la răzvrătire pare a se fi întunecat. Braţul lor loveşte automatic, fără a mai şti pentru ce, fără a cerceta in cine. Omul a devenit fiară, fratele ucide pe frate, şi dacă asupritorul a devenit pe alocurea victimă, pretutindeni cel nevinovat e lovit pe nedrept, plătind cu avutul ori cu sîngele său răutatea şi lăcomia altora.

Dar ceea ce e mai trist, e că starea aceasta monstruoasă şi groaznică, nu e urmarea firească a cauzelor adînci, de toţi cunoscute, cauze care ar fi explicat şi legitimat o asemenea reacţie, dar n'ar fi produs intinderea aceasta a mişcărei şi simultaneitatea ei,—ea pare a fi in legătură directă cu o organizare sistematică, sub acţiunea căreia patimile s'a revărsat în afară, uitata răzbunare a înarmat braţele deprinse numai cu munca cea grea.

Şi aceasta se dovedeşte cu multe împrejurări de apropiere intre fapte petrecute in localităţi deosebite precum şi cu prezenţa descoperită a acelor figuri sinistre care mişună printre cei răzvrătiţi.

Astfel fiind, cu drept cuvînt, s'a spus, că grija cea mare pentru moment nu e indreptarea răului care mineazǎ poporul sărac şi istovit,—dar potolirea focului care a incins ţara întreagă, liniştirea spiritelor şi restabilirea ordinei. Căci soluţia problemei a devenit iminentă, prin chipul violent in care s'a pus, prin grozăvia urmărilor ce s'au intrevăzut in nerealizarea ei. Ea va veni de la sine,—e netăgăduit.

Dar liniştea trebue dobîndită imediat, cu ori ce preţ, cu ori ce sacrificiu,—prin toate mijloacele, chiar cele mai dureroase, şi cele mai energice.

Opera e începută. Ea e îngrozitoare, şi în mersul său sfîşietor de tragic, a însingerat inima ţării. Sate întregi au fost desfiinţate; mii de vieţi au plătit inconştiinţa unei furii oarbe dar desastroase.

Tunul a bubuit, fără ca nici un duşman din afară să fi rîvnit la pămîntul ţărei; şrapnelele s'au îngropat în ogoarele negre. cu bucăţi sfîrtecate din trupuri ţărăneşti.

Dar ea nu va fi isprăvită de cît atunci, cînd toţi acei cari poartă răspunderea singelui varsat, toţi nesocotiţii şi toţi criminalii cari au aruncat sămînţa vrajbei şi a răzvrătirei, nu-şi vor fi primit răsplata cuvenită, potrivit cu grozăvia faptei lor,

Aceasta nu va fi răzbunare, dar dreptate.

P.

Acum şi în viitor

O parte a Munteniei e în cea mai cumplită anarchie.

Acolo lucrurile au ajuns la extrem. Tunurile au distrus sate intregi, mii de oameni, cari nu ştiau ce voiau; femei şi copii pe cari inconştientul, care domină masele în Valachia, au fost zdrobiţi de gloanţe.

Guvernul are la dispoziţie o lege pentru proclamarea stărei de asediu.

Suntem în plină anarhie.

Anarchia aceasta, în forma ei extrem de gravă, a isbucnit peste noapte, dar s'a copt de multă vreme.

De doi ani de zile aproape, o vedem zilnic devenind mai gravă; profesorii de pe catedră predicau moravuri incendiare; elevii se dedau la acte anarhice; literatura otrăvitoare străpunse în sate—pretutindeni anarchie şi de nicăieri ajutor.

De la această criminală impasibilitate s'a trecut la tunuri şi la starea de asediu.

Mai departe nu se poate ajunge.

Măsuri prudente ar fi restabilit ordinea din timp. Acum ie treaba armatei s'o restabilească.

Dar cel puţin să servească dureroasa experienţă pentru viitor.

România va suferi cumplit pe urma anarhiei de astă-zi. Din faza în care ne aflăm actualminte, vom intra într'o eră de cumplită mizerie.

Aceasta nu se poate evita.

Dar să ne îngrijim de viitor. Să ştim că o ţară mică nu poate trece de două ori prin fazele actuale.

Cînd soarele dorit se va ivi iară, vor fi foarte multe de făcut. Cu mare energie va trebui să se păşească la distrugerea imediată a patriotismului falş, la o epurare a catedrelor şi la renunţarea militarizărei şcoalelor.

După cum s'a recurs la extrem pentru restabilirea ordinei, va trebui sa se facă totul pentru evitarea unei nenorociri.

Ţara trebue refăcută. Ţara trebue scăpată de duşmani.

Asupra stărei de asediu

Proclamarea stărei de asediu este sau nu constituţională?

Această întrebare, asupra căreia cei mai mulţi nu sunt bine edificaţi, s'a pus din primul moment în care anarchia ce ne stăpîneşte a lasat să se intrevadă necesitatea intrebuinţărei mijloacelor extreme de represiune.

Cîte-va noţiuni de ordine juridică şi legislativă sunt necesare pentru înţălegerea lucrului, şi deslegarea chestiunei.

Sunt două stări de asediu; una propriu zisă, care e *de drept* în pieţele întărite şi în posturile militare, pe vreme de războiu, şi alta *fictivă*, care în genere constitue o măsură extremă pentru potolirea mişcărilor sociale cu un caracter de gravitate mare.

Cea dintăi e legiferată la noi în codul de justiţie militară, art. 39, 40, 41 ş. a.. cealaltă face obiectul legei speciale din Noembrie 1864.

Iată cîte-va dispoziţiuni din acea de pe urmă, care e aproape în întregime reprodusă după legea franceză din 9 August 1849.

Starea de asediu se poate declara în caz de pericol iminent: ea formează unul din atributele suveranităţei domneşti. Caracterul său fundamental este învestirea autorităţilor militare cu toate drepturile instantelor civile, sau numai cu o parte determinată dintr'nsele.

In treacăt trebue spus că legea franceză de la 1849 a fost înlocuită cu cea de la 1878 care dă în atribuţia corpurilor legiuitoare dreptul de a proclama starea de asediu.

Constituţia a abrogat legea de la 1864?

Fireşte că nu. Dispoziţiile din art. 104 şi 105, sunt principii fundamentale de organizare socială care privesc mersul regulat al suveranităţei naţionale şi au de scop ordinea desăvîrşită a întregului şi complexului aparat care e statul.

Nimeni însă n'ar putea susţinea că în timp de războiu, nu s'ar putea aplica articolele din codul militar cu privire la starea de asediu, de şi constituţia nu dă nici o normă în această privinţă. Şi cine ar putea spune că nu e aceiaşi raţiune care ar legitima starea de asediu în faţa unei primejdii tot aşa de iminente ca şi războiul?

Legea de la 64, dă puterea proclamărei, în mîna Suveranului. Tendinţa generală de astă-zi e însă de a lasa puterei legiuitoare exerciţiul acestui drept. Din acest punct de vedere, legea veche se cere modificată şi se pare că la aceasta s'a şi procedat înainte de închiderea sezi-unei parlamentare.

CONCENTRARE?

Despre concentrarea conservatoare s'a vorbit mult de la Decembrie încoace. Am fost d'intre acei cari am aprobat-o şi am dorit să se realizeze.

Concentrarea nu s'a putut face. Se va reveni cu siguranţă asupra acestei idei, ea va putea fi supusă unor discuţiuni mai mature şi ideea va isbuti poate.

Dar a vorbi acum *despre concentrare, a ventila în vremurile prezente o chestiune de partid—ni se pare cu totul deplasat.*

Un fruntaş conservator, dl. N. Economu, a combătut propunerea aceasta şi a cerut ca ea să fie amînată pentru timpuri mai liniştite.

Acum nici politica, nici interesele de partid, n'au fiinţă. Toţi oamenii politici şi toţi cetăţenii trebue să fie uniţi în acelaş gînd: să salveze ţara, să înăbuşe anarhia.

Acei cari cred altfel, că te poţi ocupa şi de altă anarchie de cît de aceea ce domneşte în ţară; că pe aceste vremuri de cumplită jale te poţi deda la naivul lux de-a te ocupa de durata guvernului actual—aceia au dreptate într'o singură privinţă: partidul conservator trebue refăcut.

Nu acum, cum vor ei. Dar de îndată ce va fi linişte.

Dl. N. Filipescu s'a grăbit să se concentreze. Asta îl priveşte. Il priveşte şi faptul—care pe noi ne-a lasat totdeauna rece—că concentrat chiar continuă cu lupta contra d-lui Tache Ionescu.

Alţii gîndesc altfel. Că nu acum este vremea a face lovituri politice şi nu locul tuturor este acolo unde se află dl. Filipescu.

Fiindcă—spun aceia—unde ie dl. Filipescu, acolo nu ie tocmai bine.

Cînd vor trece nourii ca să resară soarele, va veni şi rîndul răfuelilor.

Pînă atunci toţi oamenii de bine îşi vor concentra puterile spre binele ţărei.

Pe urmă va veni rîndul altor concentrări.

Gazetele liberale

Ce spectacol curios şi trist în acelaş timp ne-au dat gazetele liberale. Pe cînd toată presa conservatoare saluta guvernul liberal şi îl încredinţa de concursul său *Voinţa Naţională* scria:

„Dar toate aceste manifestări limpezi ale Voinţei naţionale n'au aflat ascultare şi pricepere la antiaşii de putere. Şi cum era s'o găsească dacă nici faţă cu protestarea singerată a ţărănimei, care s'a aruncat în braţele morţei prin armă, alegînd'o în locul morţei prin foame, tot n'au priceput că nici ţara legală, nu vra, că'i sătulă de a-i vedea prădînd şi îmbuibîndu-se din banul răpit nevoiaşilor".

Iar gazeta franceză a partidului liberal *Independenţa română* scria:

Deşteptarea după o lungă inconştiinţă care a dăinuit mai bine de doi ani este teribilă.

Insă din însuşi faptul schimbărei regimului care va fi uimit lumea prin perversitatea şi inepţia lui nemăsurată, s'a făcut cel dintăi pas pe calea potolirei şi a soluţiuniior cuminţi şi totodată eficace".

Lumea a fost scandalizată şi d Costinescu în şedinţa senatului a pus la locul lor pe aceşti prea zeloşi ciraci ai partidului cari obicinuiţi a împroşca cu insulte n'au încetat să se manifeste nici în această zi de mândrie naţională.

Ce ie drept a doua zi tonul era schimbat, *Independenţa romînă* scrie:

„Am judecat sever regimul căzut, parlamentul său şi oamenii săi în general. Dar ardoarea cu care Camera a răspuns eri la apelul guvernului liberal şi i-a dat legile de care are nevoie într'o operă de liniştire şi de reparaţie e o frumoasă pildă, pe care istoria va înregistra-o ca o probă a unui profund amor de patrie care a animat pe toţi Romînii în această oră, fără distincţie de partid.

Onoare corpurilor legislative!"

E frumoasă recunoaşterea aceasta a păcatului săvîrşit, dar cîtă sinceritate o fi—D-zeu ştie!

Nu păcătuesc prin sinceritate actele aceste dictate şi impuse. Ar fi fost mai bine dacă ele ar fi eşit spontaneu ca şi mişcările inimoase ale ziarelor conservatoare.

Totuşi e şi aceasta ceva şi nu poţi cere cui-va mai mult de cît poate da.

Despre mersul rescoalelor în ţară; importantele declaraţiuni ale d-lui Take Ionescu cu privire la condiţiunile în care partidul conservator s'a retras de la cîrma ţărei, cetitorii găsesc toate amănuntele în corpul ziarului.

OAMENI ŞI LUCRURI

POTEMKINISM

In Rusia e relativă linişte. E drept că guvernul d-lui Stolipyne a promis de-abia desfiinţarea tribunalelor marţiale,—dar nu auzim de răscoale agrare, nici de atentate cu bombe, nici de bastimente revoltate, nici de greve formidabile prin oraşe mari. Poporul are încredere în Duma, iar aceasta din urmă, folosindu-se de experienţa celei dintăi, lucrează mai cu sistemă, cu ordine şi cu prudenţă.

De cîte-ori, în calitate de cetitori nervoşi şi indignaţi nu deplîngem noi soarta nefericitului şi nemăsuratul Imperiu vecin—cetind grozăviile ce se petrec în sînul lui. Imaginaţia noastră vedea în culori de sînge acele cumplite epizode de luptă militară în contra cetăţenilor aceleiaşi ţări; temperamentele noastre educate în sentimentalismul literaturei democrate se revoltau în faţa tunurilor distrugătoare care făceau să zboare ghiulele sfîşietoare asupra cetăţilor, asupra oamenilor şi asupra bastimentelor. Rusia de-abia ieşită dintr'un războiu dezastros, ducea acum un nou războiu în contra propriilor săi fii.

Ştiam noi însă tot adevărul, adevărul curat, întreg şi sfînt? Cunoşteam oare împrejurările de acolo, şi era oare bazată convingerea şi indignarea noastră pe altceva de cît superficialele cetiri de ziare şi reviste?

Căci iată-ne pe noi ajunşi aproape în aceleaşi triste împrejurări, dacă nu chiar şi mai grozave încă. Amănuntele asupra răscoalelor din Muntenia sunt atît de grozave încît raţiunea se opreşte în loc şi gîndul refuză a mai căuta vr'o logică în jalnicele evenimente. De o sălbătăcie unică, pornirea sătenilor din cîteva judeţe ale Munteniei sfidează şi bunul simţ şi mila însăşi. E un război crîncen, feroce, lipsit de omenie şi urmările sunt spăimîntătoare. Tunul omorîtor a trebuit şi la noi să-şi spuie cuvîntul şi ghiuleaua sfîşietoare a zburat ca un vînt nimicitor de-asupra satelor, ştergîndu-le într'o clipă de pe suprafaţa pămîntului. De pe culmile dealurilor împrejmuitoare ţăranii—luptătorii cinici şi încăpăţinaţi—priveau la distrugerea vetrelor,—case, cămîruri, ţarine, bucate, — priveau cu acea îndîrjire cinică de neînţeles şi pe care o aduce numai marile revoluţiuni.

E oare spectacolul mai puţin istoric decît al Potemkismului pe care l'am admirat de sigur cu un exagerat sentimentalism? E oare epizodul mai puţin teribil decît al acelor ce le deplîngeam şi le contemplam în acelaşi timp în Rusia? Sunt oare tăria şi curagiul selbatic al ţăranilor noştri mai puţin, mari decît al revoluţionarilor ruşi? De loc! Ne întrebăm numai cu uimire de unde a venit răul acesta îngrozitor? Cine a sămănat atît de adînc sămînţa rezvrătirii făcîndune să asistăm la priveliştea pustiirei generale,—la acest masacru fără pereche, la această cruntă desfăşurare de păteri duşmane: bellum omnium contra omnes?

Prăpastia e uriaşă şi numai mii de cadavre omeneşti o pot umplea. Iar pînă la liniştire şi pînă la aflarea adevărului—să ne jelim morţii şi să punem doliu şi mai cu seamă să învăţăm înainte!

Rodion

O poezie cu... cîntec

Versuri de actualitate—Cîntul sătenilor şi al soldaţilor—Noi vrem pămînt! — România sau Ardealul? — Legenda unei poezii—Coşbuc revoluţionar—Trei strofe trei culori.

Dacă este în momentul de faţă o bucată literară de actualitate palpitantă, de sigur că e poezia lui Coşbuc; „Noi vrem pămînt". De la isbucnirea răscoalelor agrare această bucată cu ritmul răsunător ca o armată în mers, cu refrenul violent şi pătrunzător ca ocoul unei lupte pe viaţă şi pe moarte, — se află în gura tuturor; ea este, parcă imnul acestui răsboiu sângeros, fără pereche în istoria ţărei; ea este şi semnalul de alarmă şi esenţa însăşi a luptelor.

Cu versul ei s'au întîrtat spiritele şi ea pare menită să rămîe de-apururi simbolul acestei uriaşe legiuni care s'a sculat de-odată în potriva oraşelor, în potriva stăpînitorilor, în potriva civilisaţiei însăşi a României, în acest început de veac. Mii de exemplare din poezia aceasta tipărită în foi volante, au fost împărţite rezerviştilor şi putem afirma — sau presupune — că accentelor ei de revoltă supremă se datoresc şi numeroasele cazuri de indisciplină din partea acestor din urmă.

*

Am avut prilej, în alte articole, să arătăm şi să discutăm cuprinsul poeziei lui Coşbuc care, — în mod concis — e o pornire vehementă în contra „ciocoiului", cuvînt care revine şi în alte poezii ale aceluiaşi poet ca o sinteză a ideiei de asuprire, a duşmăniei ce apasă de mult pe umerii ţăranului român.

Acesta din urmă neagă „ciocoiului" dreptul de atot puternicie şi-i impută cu amar cruzimea şi nemila:

O coajă de mălaiu de ieri
De-o vezi la noi tu ne-o apuci
Băieţii tu'n răsboiu ni-i duci,
Pe fete ni le ceri.

Ii tăgăduieşte mai ales orice umbră de de bună voinţă şi de dreptate faţă de sătean:

Aţi pus cu toţii jurămînt
Să n'avem drepturi şi cuvînt:
Bătăi şi chinuri cînd ţipăm
Obezi şi lanţ cînd ne mişcăm,
Şi plumb cînd istoviţi strigăm
Că vrem pămînt!

*

Poezia a fost scrisă în 1893. Dar părerile variază cînd e vorba de a se şti ce împrejurări anume au inspirat poetului această bucată în contra „veneticilor" asupritori ai ţăranului. In această privinţă un redactor de la ziarul romîn din Budapeşta ne povesteşte următoarele:

„Nimenea nu a cîntat în acorduri mai puternice şi mai dulcose foamea de pămînt a ţăranului român, decât marele poiet George Coşbuc. Este interesant şi caracteristic felul cum s'a născut ideia acestei poezii în crierii lui geniali.

O ştiu din gura lui. Poetul făcuse într'o frumoasă zi de vară o excursiune undeva prin Moldova la ţară. In mijlocul cîmpului întîlni un ţăran.

S'au aşezat amîndoi în mijlocul unei livezi de iarbă grasă şi de flori. Poetul îi adresă ţăranului fel de fel de întrebări asupra vieţei asupra necazurilor vieţei ţărăneşti. Apoi întins pe spate în iarbă şi privind în nemărginitul cerului albastru ascultă povestea tragediei vieţei ţăranului romîn din Moldova.

Şi un cuvînt îi bătea mereu la ureche din povestea ţăranului „pămînt de am avea toate ar fi bine".

— Care va să zică, voi, ţăranii ce vreţi? îl întrebă Coşbuc pe ţăran.

— Noi vrem pămînt? Fu răspunsul care, cristalizat prin crierii poetului genial, dădu naştere neîntrecutei poezii al lui Coşbuc.

Aşa dar după aceasta legendă poezia s'ar datori unei impresii din Moldova, deşi, judecînd după jalnicele întîmplări de actualitatea accentelor ei s'ar potrivi mai curînd stării de spirit din Muntenia.

Mai curînd—după cum am zis şi într'un articol trecut poezia pare scrisă relativ la oarecari împrejurări din Ardeal. Această părere o găsim împărtăşită acum şi de un cunoscut artist, ardelean de origine şi d-sa, d. Il. Chendi. Iată ce scrie d-sa într'un articol foarte recent:

„Sunt dispus a crede că nici chiar „Noi vrem pămînt" al lui Coşbuc referă ai nume la stările ţăranului moldovean, ci are un fond specific ardelenesc, fiind plăsmuită în timpurile „Memorandului",

cînd poetul era adînc impresionat de persecuţiile îndurate de cei de peste munţi. Asemenea „Apostolul“ lui Goga, „Oltul“ şi celelalte, privesc numai starea ţărănimei ardelene“.

*

Dacă în privinţa poeziei „Noi vrem pămînt!“ există o îndoială motivată, avem de cîtva timp o altă bucată a lui Coşbuc: *Tricolorul* inspirată însă de adreptul din viaţa şi starea ţăranului romîn şi care, deşi scurtă, alegorică cuprinde în ea aceleaşi accente şi aceleaşi încriminări ca şi în „Noi vrem pămînt“:

Albastru Romîne, ţi-i steagul
Dar ştii tu de ce? Să te 'nvăţ
Albastru 'nsemnează ciocoii
Şi tot ce-i aduni tu cu boii
Din mila căldurii şi a ploii
Al lor e şi-acum şi de apururi
Şi-al tău, cerşetorule-un băţ.

După ce această primă şarjă, poetul zugrăveşte cu o amară ironie contrastul izbitor între traiul ţăranului şi între acel al „ciocoilor“ risipitori, fără grijă, fără scrupul, fără conştiinţă. E o învinuire biciuitoare cum numai un poet poate îndrăzni s'o rostească,—un poet nu e doară luat în serios...

Şi galben, Romîne ţi-e steagul
Iar galbenul spune de voi
De cei de la pluguri, ţăranii...
Voi galbeni de foame, sărmanii,
De boale purtate cu anii.
La scară! Şi dracul vă ducă!
Stăpînii au scumpe nevoi:
Va banque şi dineuri şi păsuri
Şi amante cu cai şi mătăsuri
Şi toată nădejdea-i la voi!

Poetul nu se mulţumeşte cu punerea în relief a acestui uriaş abis între clase; el trage consecinţele, proorocind. In chip figurat, e drept, cîntăreţul ne arată apropierea unui dezastru, a unei furii de răzbunare, de pedeapsă pentru cei răi şi apăsători:

Şi roşu, Romîne, ţi-e steagul
Şi-un geniu e tilcul, s'o ştii.
Al neamului geniu, vezi bine:
E roşu de-o tristă ruşine,
Că vremea-nedreptării nu vine,
Că tot mai cu multe mînii
Ne-ajunge voitul dezastru:
Abisu 'ntru galben şi-albastru
Satano, de unde ne vii?

Roşul de care ne vorbea poetul, este un roşu de sânge şi din nefericire prevederea fu adevărată.

As.

FOLOASE....

Ce-o să fie rezultatul?
Sigur, niminea nu'l ştie,
Pîn'acuma ştim atîta:
Mulţi invaţă Geografie....

Răscoalele şi Presa Străină

Presa străină continuă a se ocupa cu pasiune de nenorocitele răscoale cari au bântuit Moldova.

Astă-zi vom publica cîte-va crîmpee din presa belgiană.

L'Indépendance Belge (în revista politică de la 10 Martie):

«Revolta agrară în Moldova ia un caracter cu totul tragic şi telegramele pe cari ni le transmit agenţiile sunt din ce în ce mai îngrijitoare, căci ele ne vorbesc de nu mai puţin de 40,000 ţărani ameninţînd oraşul Iaşi, de 300 de proprietăţi şi de jăfuirea oraşelului Mihăileni de către 30,000 de rurali.»

. . . . . .

„D. Creangă, care a fost directorul statisticei generale de la ministerul de finanţe din Romînia, a stabilit că arendaşii străini, în număr de 915, deţin în arendă 855.687 hectare de pămînt arabil, încît ţăranii nu mai găsesc pămînt de arendat pentru dînşii şi ast-fel sunt obligaţi de a munci pentru *trusturi* în condiţiuni cari nu le lasă nici o umbră de nădejde că se vor putea folosi cu ceva de pe munca lor“.

Cu privire la antisemitismul românesc „Independenţa“ scrie:

„Marea majoritate a evreilor din Romînia sunt săraci, aparţin clasei muncitoare, dar tocmai aceşti saraci, aceşti muncitori sunt prin cele dintăi victime ale răscoalelor ţărăneşti, ei sunt cei hărţuiţi şi cei persecutaţi, ei sunt în fine acei siliţi să emigreze imediat. Antisemitismul aşa de detestabil în toate manifestaţiile sale, ocupă un loc destul de însămnat în Romînia, dar e de necrezut cum această naţiune activă şi inteligentă să Iasă dusă de cea mai mediocră şi mai de plîns dintre toate urele de rasă. Ne place a crede că mişcarea agrară actuală nu'i numai o mişcare antisemită, dar nu'i mai puţin adevărat că antisemitismul exploatează tragicile împrejurări prezente în scopul criminal de a diviza într'un chip iremediabil pe Romînî de evrei.“

L'Indépendance Belge (11 Martie):

Eri depeşile anunţau că forţa publică din Romînia nu'şi făcea complect datoria şi că guvernul pare a cruţa pe ţărani. Nu trebue să se dea prea multă atenţie acestor informaţiuni tendenţioase. Guvernul romîn are, nu mai încape vorbă, datoria de a combate cu energia jaqueria, dar ori-cine înţelege că dorinţa lui este de a evita pre cît mai mult cu putinţă vărsarea de sînge. Aceste mase de 30,000—40,000 de ţărani cari se aruncă asupra oraşelor, cari distrug proprietăţile, sunt înainte de toate nişte nenorociţi îngroziţi de sărăcie. E de nevoe ca aceştia să fie înspăimîntaţi, prin o îngrămădire considerabilă de trupe în ţinuturile ameninţate, dar nu printr'o reprimare fără milă ţăranii vor putea fi aduşi să judece mai sănătos. Foamea îi aceea cari a împins pe aceşti muncitori ai pămîntului la răscoală; ei nu mai au nimic de perdut şi ori-ce s'ar întîmpla, soarta lor n'ar putea fi mai de plîns de cum e astă-zi. Pentru a'i întoarce din drumul unde au plecat, e de nevoe ca să se găsească un leac pentru mizeria lor şi să se ia măsurile necesare, pentru ca viaţa-le să devină mai puţin desnădăjduită.

L'Etoile Belge articolul de fond, 10 Martie.

„*L' Etoile Belge*“ începe prin a ataca pe d. Vităscu, prefectul de Botoşani, pe care'l face cap de asasini şi jefuitori: (chef des assassins et des pillards), prezentîndu'l ca pe adevăratul autor moral al celor petrecute la Botoşani, aceasta din cauza antisimitizmului, pe care l'a manifestat veşnic.

„*L'Etoile Belge*“ continuă ast-fel:

„Romînia este o ţară eminamente agricolă, căci 81. 2 sută din locuitorii săi sunt ţărani. Ei sunt abea emancipaţi de servagiu—care n'a fost suprimat de cît acum 40 de ani—în care erau ţinuţi de către bogaţii boeri care 'şi împrărţiau între dînşii cea mai mare parte a solului. Opt mii mari proprietari posedă o cincime a tuturor pămînturilor cultivabile; 900.000 de familii ţărăneşti îşi împart restul. In oare care ţinuturi ţăranii stau şi mai rău. Acesta este cazul mai cu samă a celor din Moldova cari în acest moment sunt în plină răscoală. In Moldova sunt 209,167 familii de ţărani faţă'n faţă de 1057 proprietari fonciari, care deţin o mare parte din solul Moldovei. Intr'un alt număr am arătat în ce condiţiuni ţăranii sunt obligaţi a munci pămînturile boerilor. Servagiul, suprimat prin lege există în fapt.

„Mai mult ca atîta, aceşti ţărani sunt incapabili de orice întreprindere. *Opt-zeci şi cinci la sută* dintre ei nu ştiu ceti şi scrie. In cît nu-i de mirare dacă devin prada aţiţătorilor fără scrupule. Ei au crezut pe cuvînt pe cei cari acuzau pe evrei şi astfel au atacat din capul locului pe evrei, dar acest lucru nu le dădea pămînturile după cari ard, şi atunci s'au aruncat asupra creştinilor“.

*

In Anglia, în Franţa, în Italia, în Belgia, în Germania, pretutindeni jurnalele se ocupă de cele ce se petrec la noi şi, implicit, de chestiunea ţărănească şi de chestiunea evreiască.

„Opinia“, reproducînd cu fidelitate, o parte din aprecierele marei prese europene, crede că aduce un serviciu nu numai partidului căruia aparţine, dar tuturor celor pe cari aceste două chestiuni îi preocupă.

Europa se ocupă de ţăranii noştri.. în cît ne gîndim, că a sosit timpul, să ne ocupăm şi noi de dînşii, dar în modul cel mai serios, fără paradă, fără fraze sforăitoare.

Aceaată dorinţă a noastră o vom repeta-o mereu, pînă la îndeplinirea ei, căci repetiţia, după cum spunea Napoleon, este cea mai energică floare a retoricei.

Litere-Ştiinţe-Arte

Actualul ministru al lucrărilor publice V. G. Morţun are la activul tinereţei sale cîteva lucrări literare. A publicat în „Contemporanul“ două piese originale: *Zulnia Hîncu* şi *Ştefan Hudici*; critici de artă între care una asupra marelui pictor rus *Wereschagine*, mort în timpul războiului ruso-japonez; de asemenea un număr de „poeme în proză“—gen foarte la modă cu 10—15 ani în urmă. In fine ediţia complectă a scrierilor lui Creangă se datoreşte silinţelor depuse de d. Morţun.

*

Marele dramaturg francez Victorien Sardon e aşteptat la Berlin unde vine să asiste la represuntarea operei „Theodora“ a lui Leroux, Textul e după o dramă a lui Sardon.

*

Rămăşiţele mortuare ale marelui chimist Berthelot şi ale soţiei sale au fost depuse la Pantheon cu ceremonia tradiţional. Ministrul de instrucţiune Briand a rostit un discurs în care a celebrat pa Berthelot ca om de ştiinţă, ca filosof, ca pedagog. ca om politic şi privat.

A apărut „Romînul literar“ No. 8, din 11 Martie 1907 cu un bogat sumar din care amintim un prea frumos articol de actualitate al d-lui A. D. Xenopol: „Mijlocul de a se potoli răscoale ţărăneşti“ apoi articole semnate de: Mircea Demetriad, Caion, Al. Gherghel, G. Bacavia etc.

*

Piesa „Gărgăunii barbaţilor“ anunţată pentru Duminică 18 Martie s'a contramandat. Astfeliu că doritorii de spectacole rămîn numai cu „Niobé“ care se joacă irevocabil la 17 Martie.

*

Celebrul chirurg berlinez, profesorul Bergman a murit la Wiesbaden în vrîstă de 70 de ani trecuţi. De origine rusă, Bergman ajunse cu timpul o celebritate europeană, după ce părăsi patria sa şi se stabili în Germania. A luat parte, ca medic în războiul ruso-turc la luptele de la Plevna şi altele. Bergman cel întăiu pusese diagnosticul boalei împăratului Frederic II tot el a operat pe Wilhelui II şi pe Sultanul actual.

*

Concurenţa medicală ajungând un *casus belli*, iată un eveniment destul de rar. Se ştie că actualmente a izbucnit un grav conflict între Franţa şi Marocco, din cauza asasinărei doctorului frances Mauchamp. Se zice că l'ar fi omorît un doctor indigen în localitatea Marakesch, pentru motive de concurenţă profesională.

Lucrul însă nu e dovedit, poate chiar nu e nici probabil.

*

D-na Demetrescu-Demion va juca pentru prima oară rolul Statuei din piesa „Niobé“ visiune comică în 3 acte, în seara de Sîmbătă 17 curent. Această reprezentaţie populară cu preţurile pe jumătate, este ultima organizată de d. Penel în stagiunea aceasta.

*

Mîne seară Sîmbătătă trupa Marinescu va cînta *dulcea* operetă: „Fetiţa Dulce“ atît de mult gustată de publicul ieşan. Astăseară, Vinei, *relâche*.

*

BOALA ZILEI

Dl. Poni a lipsit do la şedinţa anterioară a clubului avînd influenţă.

Un ziar.

Ştiţi cum socot că motivează
Domnia sa acea absenţă?
Că sufere pe lîngă Centru
De-o prea uşoară... influenţă.

Informaţii

Şease coloneli vor fi inaintaţi generali pe ziua de 1 April. Inaintările se vor face după alegerea ce-o va face M. S. Regele.

Putem da numele a 3 coloneli cari vor fi avansaţi: Alexandrescu, fost directorul şcoalei militare din Iaşi, Stamatopol şi Munteanu.

—

Disolvarea consiliilor comunale a inceput.

Safteaua a făcut'o consiliul din Trg. Frumos, care a fost disolvat telegrafic.

—

Roumanian Central Relies Comitee *din New-Jork a avizat astăzi telegrafic casei C. Unter & Co. din Iaşi suma de 25,000 lei spre a fi incredinţată comitetului de ajutor din Iaşi, care va distribui aceşti bani acelor mulţi pe cari actele anarhice i-a lăsat pe drumuri.*

Comitetul romîn din New-Jork cere imediate informaţiuni asupra situaţiunei şi se declară gata a mai trimite ajutoare de va fi nevoe.

Comitetul de ajutor s'a intrunit astăzi la orele 11 dimineaţa.

*

Suma de mai sus conform instrucţiunilor telegrafice din New-York s'a predat la şase persoane şi anume d-lor Dr. Lippe, Dr. Niemirower, Dr. Steuerman, M. Wachtel, M. Gelber şi S. O. Grosswald care au pus banii la dispoziţia comitetului de asistenţă. Acesta din urmă a mai primit astă-zi din Filadelfia suma de 5000 lei; de asemenea 200 lei din partea d-nei Adelaide de Neuschotz.

—

In satul Butea, comuna Miclăuşeni jud. Roman un început de revoltă a avut loc, sătenii cerînd pămînt cu de-asila.

Intervenind armata, lucrurile s'au potolit imediat. Un singur sătean care s'a impotrivit ordinelor căpitanului, atacîndu-l chiar, a fost împuşcat de căpitan.

Ucisul fiind de religie catolică, Episcopul catolic din Iaşi a oprit telegrafic pe preotul catolic din sat ca să asiste la înmormîntare, aşa că săteanul ucis a fost înmormîntat fără nici o ceremonie bisericească, de oarece a fost un resvrătitor in potriva autorităţilor din stat.

—

Judele inatructor al cabinetului II a admis eri eliberarea pe cauţiune de cîte 2000 lei a arendaşilor Stern şi Bercovici.

In contra eliberărei a făcut apel procurorul. Camera de punere sub acuzare va cerceta luni acest apel.

—

Eri a început examinarea seriei a VII-a de învăţători la examenul de înaintare pe loc. Au reuşit la prima probă orală „Conferinţi» următorii candidaţi:

Gociu C. (Tecuciu), Gădeni Nic. (Tutova), Giuvelic Nic. (Brăila), Herescu Petre (Suceava), Haulică Ioan (Vaslui), Horodinca Nic. (Dorohoi), Ionaşcu Gh. (Suceava), Irimescu Ioan (Suceava), Ioachim Ana (Neamţ).

Astăzi se dă a doua probă orală „Convorbiri“ iar mîne proba de practică pedagogică la una din şcolile primare din oraş,

După isprăvirea acestei serii examenul se suspendă din însuşi ordinul d-lui ministru de oare ce faţă cu agitările de la sate, e mare nevoe ca învăţătorul să rămînă în sat pentru potolirea şi înblînzirea populaţiunei rurale. In urmă se va aviza în ce condiţiuni va mai urma examenul. Reiese că examenul ţinut până acum e bine ţinut, căci nimene nu crede că actualul ministru va zădărnici obosala şi cheltuiala ce au făcut cu drumul şi şederea le Iaşi.

Ori ce dispositiuni nouă va lua ministrul, ori ce priminiri se vor face în sinul comisiunei, dictate de împrejurări, examenul va continua, odată început.

Mesagiul de inchidere al Camerelor are următorul cuprins:

Trecem în momentul de faţă prin însemnate greutăţi şi mari îngrijiri.

Gîndurile tuturor sunt îndreptate spre restabilirea ordinei şi liniştei tulburate.

In aceste împrejurări Adunările legiuitoare au fost la înălţimea chemărei lor însufleţite de un patriotism luminat. Ele au dat fără ezitaţiune concursul lor preţios guvernului. S'a dovedit încă odată că atunci când o primejdie ne ameninţă toţi fiiii ţărei se unesc în singura cugetare de a-şi împlini datoria către patrie. Energica manifestare de astădată îşi va da roadele ei binefăcătoare în prezent şi în viitor.

Vă mulţumesc călduros că, în aceste momente grele, care ne umple pe toţi de întristare M'aţi înconjurat cu iubire şi devotament.

Să rugăm pe puternicul Dumnezeu să ne ocrotească şi să conducă paşii noştri.

Eu declar închisă sesiunea corpurilor legiuitoare.

Carol

—

Consiliul comunal, în şedinţa sa de ieri, a votat 2 expropieri şi a ales de prim-ajutor de primar, în locul vacant, pe d. Al. Stroja.

—

Au fost numiţi profesori titulari la şcoala de arte şi meserii din Iaşi, d-nii: C. Corban, Deladecima şi Stelian.

—

Dl. Alexiu a fost delegat procuror general la curtea de Apel din Galaţi în locul d-lui V. Tataru.

—

Neue freie Presse a trimis un corespondent în ţară' care a stat Duminică în Iaşi.

In corespondenţa trimisă ziarului vienez se aduc mari şi meritate laude fostului prefect Cananău, despre care ziarul scrie: „dacă liniştea n'a fost tulburată în Iaşi, meritul este esclusiv al prefectului Cananău, căruia lumea toată de aci îi aduce mari laude“.

(*Neue freie Presse* ediţia de seară de la 26 Mart st. n.).

—

DIVERSE

— Administraţia financiară a jud. Bacău a cerut urmărirea mai multor debitori, aflători actualminte în judeţul nostru, ramaşi datori statului cu sume mari.

— Pe ziua de 1 April s'a ridicat taxa de 5 la sută de pe salare. Se va aplica taxa de 3 la sută asupra salariilor mai mari de 200 lei.

— Dl. subrevizor Petrov a fost înlocuit prin dl. Const. Brudaru institutor din Podul Iloaie.

— Prefectura de Suceava a cerut urmărirea şi prinderea autorului furtului de vite săvîrşit în comuna Fintîna-mare în noaptea da 3 Martie.

— S'a acordat medalia „Bărbăţie şi Credinţă“ d-lor Dim. Bogdan, directorul prefecturei şi P. Alexandrescu, inspector comunal.

— Societatea „Ţăsătoarea“ a intervenit pe lîngă ministerul de instrucţie ca să comunice tuturor învăţătorilor din ţară metodele cele mai bune de cultura duzilor, necesari culturei gîndacilor de matasă.

— S'a stins epidemia de febră tifoidă din urbea Târgu-Frumos.

— Locuitorul Ion N. Goldan din com. Prisacani a cerut autorizaţia de a instala pe malul Prutului roţi de irigaţie necesare grădinelor sale.

— Băiatul Gh. N. Timofti, în vrâstă de 19 ani, din satul Oprişeni luându-se la ceartă Duminica trecută de la un joc a tras 2 palme unui alt băiat I. C. Enea de 15 ani lăsându-l mort. Cazul e în cercetarea parchetului.

— Administraţia financiară a judeţului Ilfov a cerut prefecturei de a urmări şi cerceta poziţia materială a mai multor debitori rămaşi datori statului cu sume însemnate.

—

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA“

71

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE
MARE ROMAN
de
PIERRE DELCOURT

Maxim n'a mai ştiut ce să gîndească cînd a văvut pe acest judecător schimbat într'un prieten atît de bun acest om care era atît de crud pînă astă-zi. Şi care a fost cauza acestui fenomen?

Evident că mamma sa, de oare ce ea s'a aflat acolo probabil că a cunoscut pe acest magistrat.

Dar ce legături să fie între acest om cu d-na Marion? Maxim nu-şi putea explica. Nici odată, Nina şi fiul său n'a pronunţa numele acestui judecător în lungele lor discuţii de altă-dată.

Aceste gînduri fulgerau repede în mintea lui Maxtm şi se tot desfăşurau mai tare cu cît emoţinnea sa dispărea, In momentul cînd mama sa l'a adus înaintea d-lui Perneliu, el privea cu cea mai mare atenţiune figura magistratului.

Mirarea lui Maxim creştea şi mai mult încă.

Fizionomia judecătorului de instrucţie părea că tradeazā un sentiment extra ordinar de bună voinţă.

O profundă emoţiune, care din ce în ce luă mai mari proporţiuni, stăpînea pe acest Maxim, fără să-şi dee seamă pentru ce. El se simţea subjugat de un fel de respect pentru acest om, pe care pînă astă-zi îl blestema şi contra căruia tînărul inculpat a luptat cu energie atît de mare.

— Fără îndoială că eşti foarte mirat fiul meu, zise Nina, privind pe fiul său, de această schimbare intervenită în situaţiunea ta, căci tu eşti liber pentru tot deauna.

— Liber! exlamă tînărul.

— Te-ai îndoit despre aceasta?

— N'am îndrăznit să mă leagăn în această speranţă.

Mi s'a părut totul o fantazie, un vis, cu toate că constataăem imediat o schimbare în atitudinea acestui domn.....

Pronunţînd aceste cuvinte, Maxim se închină respectos înaintea judecătorului.

— Şi cu toate acestea ai fost nevinovat!

— O da, scumpă mamă, sunt nevinovat, o jur, spuse el cu un ton puiernic.

D-na Marion se uită la judecător, cu un aer de triumf şi părea ai zice în această privire:

— N'aveam dreptate să afirm inocenţa fiulu tău?

D. Pernelin înţălese şi surîdea, fără a da vre'un răspuns.

D-na Marion continua:

— Judecătorul tău este acuma convins de nevinovăţin ta; până acuma el te-a crezut culpabil. Fără îndoială că el a fost înşelat de aparenţi nenorocite care au conlucrat contra ta.

Eşti liber, ţi-am zis. Hazardul care leagă şi dezleagă situaţinnile, care le face favorabile sau defavorabile intereselor fie-căruia, a devenit însfîrşit aliatul nostru. Ascultă-mă bine Maxim, fără a mă întrerupe şi poate va fi nevoe să mă erţi pentru că am ascuns înaintea ta secretul vieţei mele timp de două zeci de ani.

Tînărul se făcuse palid. Emoţiunea lui Pernelin, creştea, văzînd cu ochii. Nina continua mai grav încă:

— Nu înţeleg prin ce lanţ de împrejurări stranii, acuzaţiunea adusă contra ta părea versimilă, dar astăzi, în acest moment, binecuvîntez destinul, care ne-a adus în situaţia fericită de acuma, In copilăria ta, cînd m'ai întrebat unde-i tatăl tău, eu tot îţi respundeam: „a murit“.

Mai tîrziu însă, cînd ai păşit pragul maturităţei, îmi strîngeai mînile suspinînd, gîndindu-te la acela pe care tu'l credeai de mult la cimitir. Ei bine, Maxim, mult iubitul meu copil, te-am înşelat. Tînărul strînse febril braţul mamei sale.

— Tatăl tău trăeşte! îi zise d-na Marion. Graţie fatalităţei care a condus imprejurările blestemate la început, am regăsit pe acela care ţi-a dat lumina zilei, şi pe care'l iubesc şi respect ca pe omul cel mai bun bun şi cel mai demn dintre noi.

Şi întinzînd mîna către d-nul Pernelin, Nina rise:

— Iată tatăl tău! In genunchi, dragul meu copil! Intăia ta faptă înaintea acestui om, pe care trebue să'l iubeşti ca şi pé mine, trebue să fie o fie o supunere respectuoasă.

Maxim, profund mişcăt, căzînd în genunchi, n'a putut pronunţa nici un cuvînt, supuindu-se unei forţe superioare sie-şi.

(Va urma)

Ultime informaţii

STAREA DE ASEDIU

Dupe acum am anunţat ieri Camera şi Senatul au votat proectul prin care guvernul esta autorizat a prociama starea de asediu prin Decret regal.

Textul acestui proect glăsueşte ast-fel:

In împrejurările grave actuale şi pînă la restabilirea ordinei şi a liniştei, starea de asediu va putea fi proclamată prin decret regal, potrivit dispoziţiunilor legei din 10 Decembre 1864.

Comitetul delegaţilor s'a intrunit imediat şi a ales de raportor pe d. Take Ionescu.

Proectul a fost votat de Cameră cu 121 voturi contra unu şi de Senat cu 65 contra 1.

Legea a fost promulgată astăzi.

*

Legea din 10 Decembrie 1864 cuprinde următoarele 9 puncte:

1) Starea de asediu nu se poate declara de cît în caz de pericol iminent pentru ordinea şi siguranţa publică.

2) Domnitorul are dreptul a declara starea de asediu în unul sau mai multe districte.

3) Declararea stărei de asediu arată comunele plăşile sau districtele la care se aplică.

4) Indată ce se va declara starea de asediu, puterile de cari era învestită autoritatea civilă pentru menţinerea ordinei şi poliţiei, trec în totul sau în parte în mîinile autorităţilor militare.

Prin urmare autoritatea civilă urmează a exersa acelea din indatoririle sale, de care nu a fost desărcinată de puterea militară.

5) Tribunalele militare pot fi chemate a cerceta toate crimele şi delictele in contra siguranţei Statului, în contra Constituţiei, în contra ordinei publice, ori care ar fi calitatea autorilor principali şi a complicilor.

6) Autoritatea militară are dreptul:

a) De a face percheziţie ori cînd şi ori unde va cere trebuinţa;

b) Autoritatea militară are dreptul a depărta pe cercetaţi în judecată. (Art. 7 cod. procedurei criminale) şi pe indivizii cari nu au domiciliul lor în locurile supuse stărei de asediu.

c) De a ordona depunerea armelor şi muniţiunilor şi de a proceda la căutarea şi ridicarea lor;

d) De a opri publicaţiile şi adunările pe cari ea le va crede de natură a escita sau a întreţine desordinea.

7. Cetăţenii de şi în stare de asediu urmează cu toate acestea a exersa toate acele drepturi garantate prin Constituţiune, cari nu sunt suspendate în virtutea articolelor precedente.

8) Domnitorul are dreptul a ridica starea de asediu cînd va crede liniştea destul de stabilită.

9) După ridicarea stărei de asediu tribunalele militare urmează a cerceta crimele şi delictele a căror urmărire le fusese încredinţată.

—

Decretul pentru numirea d-lui Al. N. Gane ca president al tribunalului Iaşi secţia II, va fi semnat astă-zi

—

Revizor scolar al judeţului Fălciu a fost numit d. institutor *Pralea* din Galaţi.

D-sa face parte din cercul socialiştilor Gălăţeni, şi a fost impus de cercurile conducătoare pentru a da locul întâiu în trebile publice la tot ce a fost socialist. Dl. Gh. Vezibianu, s'a retras din postul de revizor, lăsînd cea mai bună impresie de tactul şi abilitatea cu care a condus afacerile revizoratului.

In curînd vom publica o dare de samă de activitatea sa de revizor, pentru a se vedea cu cît s'a sporit învăţămîntul rural în jud. Fălciu în cele 58 luni de guvernare conservatoare.

—

Examenul pentru primirea in şcoala de răsboiu s'a terminat. Au fost 45 candidaţi, din cari 6 ofiţeri de cavalerie, 4 din artilerie, 2 din geniu şi restul diu infanterie.

Au reuşit 19. 4 din cavalerie, între care se află şi d. locotenent Danielopol din corpul IV.

Din ofiţerii reuşiţi vor fi trimişi în străinătate: căpitanul Cătănescu şi locot. Todicescu din batalionul 9 vînători. Ambii vor pleca la Turin, spre a urma cursurile şcoalei de războiu. Locotenentul I. Fotache va fi trimis la Bruxelles.

—

Droghiştilor li s'a interzit să vîndă materii explozibile.

—

Inspectorii comunali V. Jora, Andonin şi P. Alexandrescu vor fi înlocuiţi astă-zi prin domnii doctor Guţu, Carp şi C. Botez, profesori secundari.

—

Proprietarii şi arendaşii se vor întruni astăzi, la ora 3, la prefectura de judeţ.

In memoriile ce-au adresat prefecturei, arendaşii se arată gata a ceda o parte a terenurilor cu preţul ce-l plătesc ei, unii lasă chiar şi sub preţ.

Arendaşii s'au declarat gata să facă îmbunătăţiri şi asupra invoelilor.

—

D. Dim. A. Sturza s'a pronunţat asupra d-lui N. Iorga şi a altora. Iată, dupe *Adevărul*, ce-a zis primul ministru:

— Eu n'am făcut nici o dată haz de d. Iorga, fiind că eu cunosc nişte scrieri ale lui pe cari d-voastră nu le ştiţi, nişte scrieri în limbi streine pline de neadevăruri şi rele pentru ţară. Şi nu-mi plac apucăturile acestui domn.

„Să vă spun ce atitudine are la Academie: e corespondent acolo şi vine, din cînd în cînd la bibliotecă.

„Dar vine cu... pistolul în buzunar, ia de ceafă pe servitori, face tărăboi mare.

„Atunci eu i-am spus d-lui Iorga:

— Aici la Academie noi venim să studiem şi ne trebue linişte mare. Dacă d-ta ai să faci scandal, eu am să chem poliţia şi am să...

*

...Şi continuînd a vorbi de ceea ce scrie ziarul socialist „Romînia Muucitoare" c. c. Mitiţă zise:

— Mie nu-mi plac oamenii cari se agită în aşa mod.

— Dar între socialişti e şi d. I. Cantacuzino!—observă un deputst.

— Ştiu! cumnatul meu! Dar ştiţi bine că eu nu fac sat cu cumnaţii!

„D. Cantacuzino este un om cu avere şi cu cultură, dar dv. tinerii ştiţi că aceştia cînd vin de la Paris cu idei înaintate, se înflăcărează şi cred că tot ce se potriveşte la Paris se potriveşte şi la noi! Aşa şi acel dr. Rakowsky, care trebue să se astîmpere.

„Ounoaşteţi pe un d. Darwin?! Invăţatul acesta englez are o teorie în care eu nu cred: spune că ne tragem din momiţă. Eu mă uit mereu, şi dv. trebue asemenea să vă uitaţi, ca să nu ne crească coadă şi dacă creşte trebue mereu tăiată, să nu fim momiţe!

„Să nu se mai scrie fleacuri în jurnale! Mie, o spun curat, nu mi plac ziariştii. Eu am păţit-o dela uu ziarist...

— Dela Hugo Ganz! observă confratele nostru Russu-Abrudeanu...

— Da, aşa-i, de la acel d. căruia i-am adunat date, i-am dat un material interesant pentru ţară şi el a scris contra ţărei...

Povestirile acestea s'au curmat fiindcă dr. Anghelescu, deputat al Buzăului, gelos că cei din majoritate au sequestrat pe şef, a zis:

— *Voiţi să ne furaţi şeful?*

Aşa a trecut ziua de eri la Cameră.

—

In Muntenia situaţia grava continuă

Spre liniştire.—Soluţia pentru Moldova.—Proprietarii şi arendaşii convin..—Dificultăţi locale.—Retragerea trupelor.—Noi motive de agitaţie.—In Muntenia situaţia gravă perzistă.—Judeţele Vlaşca, Teleorman, Dolj şi Mehedinţi in plină revoltă.—Agitaţia din judeţul Prahova: Sătenii din Băicoiu ameninţă Floreşti, proprietatea d-lui Gh. Gr. Cantacuzino.—Pretenţiunile lor.

Pretutindenea se manifestă speranţa că Moldova merge spre liniştire. Această speranţă o manifestă nu numai marele public doritor ca viaţa liniştită să-şi reia cursul ei ci şi autorităţile cari sunt în măsură de a şti dacă acele speranţe sunt în parte macar justificate.

Opera de liniştire se face cu concursul tuturor. Care este programul stabilirei unui acord între săteni, proprietari şi arendaşi? Prefecţii caută să ajungă ca înţelegerea să se stabilească pe baza următoare: ţeranii vor plăti arendaşului cu 10 lei mai mult de falce de cît plătesc arendaşii şi pămîntul îl vor da jumătate în bani, jumătate în muncă.

Deşi sunt unele dificultăţi locale, deşi sunt în multe părţi pretenţiuni demăsurate, se speră că acordul va fi in cele din urmă stabilit.

Un singur lucru provoacă îngrijorarea autorităţilor: faptul că armata a început să fie retrasă din Moldova şi trimisă în Muntenia.

Să sperăm însă că întîmplările nenorocite din Muntenia nu vor face să renască din nou agitaţia în Moldova.

*

Faţă de extraordinara violenţă cu care s'au produs răscoalele în Muntenia ministerul de războiu a luat decizia ca trupele din Moldova să fie trimise în regiunile răsculate din acea parte a ţerei.

Astă-noapte a trecut prin staţia Iaşi, regimentul 7 calaraşi care era distribuit prin judeţ şi a plecat spre Giurgiu. De asemenea tot astă noapte a plecat regimentul 13 Ştefan-cel-Mare sub comanda d-lui colonel Tarnovschi, cu destinaţia spre Tîrgoviştea.

*

Sătenii din comuna Băicoiu, judeţul Prahova, în număr foarte mare s'au adunat ieri dimineaţă în faţa primăriei, şi au avut o consfătuire.

Ei erau foarte enervaţi şi au discutat mult timp asupra situaţiei în care se află.

Intre altele au hotărit să ceară ca moşia Buda-Găgeni, proprietatea d-lui Gh. Gr. Cantacuzino, care a aparţinut odinioară străbunilor ler să le fie lor restituită. Au mai cerut reziliarea contractelor agricole şi încheierea unor contracte mai avantagioase pentru săteni. De asemenea ei cer reziliarea contractelor prin care au vândut terenurile lor petrolifere, căci ei susţin că au fost înşelaţi şi că au vândut terenurile prea ieftin. Sătenii aveau o atitudine ameninţătoare. Ei au declarat autorităţilor că vor merge direct la Floreşti să obţie dreptate, împreuuă cu locuitorii din comunele Aricesti, Nedelea, Filipeşti şi Floreşti.

Ţaranii au ales un delegat care să prezinte doleanţele lor prefectului de Prahova şi unul care să prezinte o petiţiune d-lui Gh. Gr. Cantacuzino.

*

Autorităţile au răuşit să liniştească pe lipovenii pescari din Tulcea care erau foarte afiitaţi în ultimul timp şi care puseseră la cale devastarea oraşului şi distrugerea negustorilor din acel oraş.

In urma energicelor măsuri luate posibilitatea unor agitaţiuni este complectamente exclusă.

*

In urma unui denunţ primit, comisia circumscripţiei 29 a descoperit într'o cameră de la hotel Avram şi arestat pe ţăranul Ioan Florea zis şi ofiţerul, din comuna Blegeşti judeţul Vlaşca, conducătorul răsculaţilor din acea comună şi acel care a dat semnalul devastărilor din Muntenia îndemnînd pe săteni să distrugă avutul de pe acea moşie proprietatea d-lui Anton Ionescu.

*

In judeţul Romanaţi revolta în creştere. Indivizi suspecţi cutreeră satele şi înseamnă cu văpsea roşie locurile ce urmează a fi devastate.

*

Armata a schimbat tactica.

Ea a luat ofensiva şi numai aşteaptă a fi atacată spre a ataca, ci restabileşte ordinea, de îndată ce este nevoe.

*

In Moldova liniştea domneşte pretutindeni, deşi nu se poate spune că în unele regiuni spiritele nu continuă a fi agitate. Aceasta provine din cauza unor chestiuni locale, dar foarte iritante.

Ast-fel în judeţul Bacău domneşte o vie agitaţiune în regiunea petrolifera dinspre Palauca-Asan-Brusturoasa

Tot în această regiune sunt şi pădurile mari. proprietatea fabricei Goetz, şi ţaranii cer ca aceste păduri să le fie date lor.

In Muntenia devastările continuă. In rudeţele Vlaşca, Teleorman şi Dolj armata opereazâ cu mare energie.

Situaţia a devenit foarte gravă în judeţul Mehedinţi unde a izbucnit răscoală de eri,

*

La ministerul de domeniĭ s'a primit ştiri foarte neliniştitoare cu privire la agitaţia care a cuprins sătenii din regiunele petrolifere şi ori cine îşi dă seamă cît de justificată este ingrijorarea de care se arată cuprinse autorităţile.

Ţăranii cer să se rezilieze toate contractele de vênzare de terenuri petrolifere căci ei susţin că au fost înşelaţi şi deposedaţi de avutul lor.

Lucrătorii români care lucrează la sonde cer plată şi tratament egal cu acel al lucrătorilor streini aduşi in ţară.

*

In judeţele Vlaşca şi Teleorman se observă o îmbucurătoare reacţiune.

Ţăranii îngroziţi de energia cu care au procedat trupele, s'au liniştit. Vitele precum şi lucrurile ce le furaseră de la proprietari şi arendaşi, ţăranii le-au adus îndărăt.

*

Intîmplări nenerocite pot da loc şi la scene comice. Una din ele s'a petrecut în tîrguşorul Mihăileni, din judeţul Dorohoi, cu ocazia răscoalelor.

In timpul zilei sătenii încercaseră să pătrundă în tîrguşor şi să devasteze, dar au fost respinşi de o companie de soldaţi, care a tras focuri asupra mulţimei şi a ucis pe doi săteni, ceilalţi s'au retras ameninţînd că vor reveni cu nuoi forţe.

Din cauza aceasta şi temîndu-se ca în timpul nopţei ţaranii să nu atace tîrguşorul populaţia evreiască, cuprinsă de panică, a organizat o gardă civilă care să facă şi ea paza tîrgului şi să dea alarma pentru ca ast-fel devastatorii să nu surprindă lumea dormind.

Pentru a se evita însă ciocniri şi alte neajunsuri, s'a hotărît ca garda civilă compusă din evrei, să fie deghizaţi în ţerani, cu sucmane, căciuli etc.

Aşa a fost şi garda şi-a făcut datoria pînă la oră 2 de noapte, fără să observe cel mai mic semn de nelinişte.

La acea oră oboseala a început să cuprindă pe cei din gardă, zdrobiţi de alt fel şi de emoţiile prin care trecuseră în timpul zilei. Pentru a nu aţipi, cîţi-va s'au îndreptate spre cafenea care era deschisă toată noaptea.

Si în faţa cafenelei s'au strîns vr'o patru. Atît a fost deajuns pentru ca din toate părţile să vie cîte unul şi pe neaşteptate s'a format un grup mare, care discuta cu aprindere întîmplările zilei.

Patrula care circula prin oraş fu atrasă de zgomot şi surprinsă a vedea atîţea săteni în oraş să înştiinţeze pe comandantul trupelor. In mai puţin de zece minute autorităţile şi trupele fură puse în mişcare. Se dădu semnalul de alarmă compania sosi în pas gimnastic, şi produse un vacarm de nedescris.

Garda civilă deghizată în săteni speriată căuta prin strigăte să convingă autorităţile că nu sunt devastatori, dar zăpăceala era prea mare, autorităţile şi trupele erau neîncrezătoare şi căutau să împingă pe falşii săteni în afară de tîrguşor.

Aceştia rezistară şi atunci se făcu somaţiile. In mijlocul unui zgomot asurzitor şi a unui vacarm indiscriptibil, trupele trag şi doi din gardă sunt răniţi iar unul este omorît şi care aflîndu-se lîngă o fîntînă în acel moment a căzut în fîntînă.

Cu mare greutate lucrurile s'au explicat şi s'a putut restabili liniştea.

Ultima oră

Bucureşti 16 Martie

Interwiev cu d. Take Ionescu

Bucureşti.—*Ziarul* Bukarester Tageblatt *publica o interesantă convorbire cu fostul ministru de finanţe asupra condiţiunelor retragerei partidului conservator de la cîrma şi a situaţiei financiare create prin răscoalele ţărăneşti.*

Iată declaraţiele facute de către d. Take Ionescu cu această ocazie.

— Venirea la cârma statului a partidului liberal provine din convingerea partidului conservator că o schimbare de regim era necesară spre a reda liniştea Bucureştelui şi satelor pe cît se va putea.

Pe baza acestei convingeri am cerut în consiliul de miniştrii de Sîmbăta trecută, prezidat de M. S. Regele, o schimbare de guvern.

Ar fi fost de preferat un guvern de coaliţie pentru ca ast-fel să se facă imposibile criticile ce s'ar fi putut aduce unora din măsurile pe care guvernul lear fi luat pentru restabilirea ordinei.

Partidul liberal a văzut însă o anihilare a energiei necesară guvernului, din cauza eterogenităţei elementelor şi a preferit să ia singur respunderea şi atuncea noi, consecinţi ideilor noastre i-am acordat concursul nostru complect şi necondiţionat.

Atacurile presei liberale, care au făcut caz de uşoare măsuri de represiuni luate de guvernul conservator denumindu-le măceluri, nu ne vor schimba hotărîrea şi atitudinea.

Devastările sunt de o gravitate cu mult mai mare în Muntenia de cît în Moldova, ceea ce dovedeşte că mişcarea avînd la început un puternic caracter antisemit a devenit apoi agrară şi anarhică. In Muntenia mişcarea are un caracter de distrugere, mult mai gravă chiar de cît ne închipuim, căci hordele au distrus tot pînă şi porumbul sătenilor.

Incontestabil că aceste dezordine vor influenţa asupra budgetului 1907—1908 şi asupra excedentului exerciţiului 1906-907 care după prevederile noastre trebuia să fie de 55.000.000 lei.

Din fericire la plecarea mea din minister am lăsat cel mai mare sold ce a existat vr'o dată în ţara Românească.

In tezarul ţărei am lăsat 103,787,000 lei, din care 39,000,000 lei sunt depuse la băncile din străinătate şi care vor servi la plata cuponului datoriei publice.

Criza care a cuprins cercurile şi piaţa financiară nu este dar intemeiată şi va fi numai pasageră.

Numiri

Bucureşti.—La ministerul de culte şi instrucţiune publică, s'au făcut următoarele numiri:

Dl. St. Chiricescu, profesor,—inspector al învăţămîntului secundar.

Dl. Haliţa, profesor,—inspector general al învăţămîntului primar.

Dl. N. Brătilă, directorul şcoalei superioare de comerţ din capitală,—director şi inspector general al învăţământului profesional din ţară.

Un sfat al d-lui T. Ionescu

Bucureşti.—Un număr de 50 senatori s'a presentat ieri d-lui Take Ionescu spre a-şi lua rămas bun cu prilejul închiderei Senatului.

D. Take Ionescu a sfătuit pe senatori să nu facă politică, până nu se vor linişti lucrurile în ţară.

Fie-care în cercul său să lucreze la restabilirea ordinei.

*

Boala unui fruntaş liberal

Bucureşti.—*Dl. G. Diamandi, care de curînd fusese numit prefect al judeţului Tutova, se află grav bolnav de pneumonie complicată cu icter.*

Medicii dau puţine speranţe de scăpare.

Intrunirea agrarienilor

Bucureşti.—La clubul agricol a avut loc o întrunire a proprietarilor şi arendaşilor.

Au asistat foarte mulţi mari proprietari şi arendaşi.

Unul din cei prezenţi, a propus constituirea marilor proprietari şi arendaşi într'un partid naţional-agrar sub şefia d-lui N. Filipescu.

Propunătorul a fost pur şi simplu huiduit.

Enervarea provocată de această propunere a fost atît de mare în cît mulţi au refuzat să mai discute.

In cele din urmă s'a ales o delegaţie care să întocmească un memoriu care să cuprindă următoarele ciuci cerinţi.

1) Moratoriul pe timp de un an pentru plata cîştiului, impozitelor şi datoriile particulare.

2) Reziliarea contractelor dacă arendaşii devastaţi şi a căror viaţă în primejdie vor cere aceasta.

3) Să li se puie la dispoziţie autorităţile pentru constatarea daunelor cauzate de devastatori.

4) Să li se asigure viaţa prin paza militară pentru a se putea reintoarce la ţară în vederea muncei agricole.

5) Să fie dispăgubiţi.

Delegaţia se va prezenta M. S. Regelui, membrilor guvernului şi la toţi fruntaşii politici.

Starea d-lui Vasile Lascar

Bucureşti. - Fostul ministru de interne liberal, d. V. Lascar, e într'o stare disperată.

Bolnavul a trecut o noapte foarte rea; medicii nu mai dau nici o speranţă.

Indureraţii: Maria I. Vasiliu cu copiii, Ion şi Aglaea Bădăreu, Elena Bădăreu precum şi familiile Bădăreu, Rozan, Manoilescu, Cugler, Gheorghiu şi Onu fac cunoscut încetarea din viaţă a mamei şi rudei lor

PROFIRA LUPU BADAREU

Incetată din viaţă, după o lungă suferinţă în ziua de 15 Martie, în vrîstă de 58 ani.

Roagă pe prieteni şi cunoscuţi a lua parte la înmormîntarea ce va avea loc în ziua de 17 Martie, ora 1, la Cimitirul „Eternitatea", unde se află depus şi corpul decedatei.

In loc de înştiinţări speciale.

De închiriat sau de vînzare casa în doue etaje cu 12 odăi, saloane mari, 6 antreturi, camare, beciuri, atenanse compuse din 9 odăi, grajduri, şură, grădină mare cu fructe, lemnărie în ogradă deosebită, pivniţă şi electricitate.

Amatorii să pot adresa la d-na Olga Jotty, strada Zmeu 3, sau la dl. Şendrea, strada Tăutu 8.

M. Con. Drăcşăneanu

AVOCAT

Strada sf. Sava No. 16

Consultaţiuni 8-10 dim. şi 5-8 seara

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din ţară se vînd eften diferite mobile şi obiecte casnice. precum un etac, salon, piano, etc., etc. A se adresa la d-na Netty L. Unter, str. Pomir 7.

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Medic al Societăţei Fraterna-Păcurari şi al Tramvayului electric

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

Practică: **Vaccinări şi Revaccinări**

Licenţiat sau Asistent

poate ocupa postul în farmacia D. Herzenberg, Iaşi.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiilorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseşte cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelorĭ.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĔ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ, DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JAŞĬ : Farmacie FRATII KONYA.

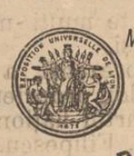

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

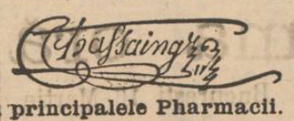

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţă Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

LOTERIA REGATULUI ROMAN

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Sansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos :

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA“

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta“

L O I Z A

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

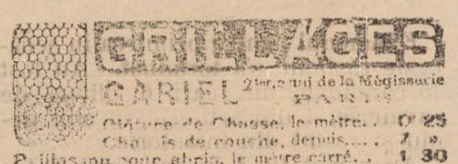

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rind în pag. III, 50 Bani

„ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. – No. 100. – Duminică 18 Martie 1907

Platforma celor mici

Gestul larg, măestru al d-lui Take Ionescu prin care se angaja de a da concursul său necondiţionat guvernului liberal spre a aduce pacea în satele şi cătunile noastre în plină anarhie—n'a fost primit de toţi cum merită.

S'au găsit inimi mici şi conştiinţi înguste care voesc să dee o explicare acestei nobile mişcări sufleteşti. Nimic nu se poate fără să nu fie scrutat, cîntărit şi răsplătit cu moneda judecăţei personale a fie-cărui. Obicinuiţi a vedea în toate luptele politice o normă, o cale bătătorită, mulţi din acei ce n'au făcut nici un act în viaţa lor care să nu fie stereotip actelor atîtor alţi semeni ai lor—nu pot pricepe o abatere de la linia generală, de la drumul cel mai scurt al judecăţii lor.

A fost o adevărată revoluţie în moravurile noastre şi a fost de un comic spectacolul pe care ni l'au oferit multe ziare liberale, cari urmărind metoda rutinieră, s'au văzut brusc deşteptate din obicinuitul lor. Buimăcită de nepreväzutul evenimentelor, au fost nevoite să se reculeagă şi din comic spectacolul a devenit trist, căci trebuiau să schimbe toată tactica adoptată şi să o acorde la o nouă armonie. Faptul de a fi intrat însă în o nouă şi sănătoasă fază de activitate, a produs un efect plăcut şi cu admiraţie am cetit articolele ziarelor liberale cari au închinat un prinos de admiraţie şi evlavie conduitei nobile a partidului conservator.

Au fost însă mulţi mici, mulţi inguşti sufleteşte cari n'au priceput atitudinea fostului guvern şi al camerilor sale, şi care voesc să dee o interpretare manifestaţiei de încredere cu care d. Take Ionescu a salutat pe actualul preşedinte de cosiliu. S'a căutat să se vadă în această manifestaţie o spontanee reîntoarcere spre liberalism, un fel de reminiscenţă atavică a opiniilor ce d. Take Ionescu le ar fi proferat pentru partidul liberal în vremi. Absenţa d. Gr. Cantacuzino de la memorabila şedinţă a zilei de 13 Martie, făcea şi mai certă această aserţiune. Se vedea în gestul mărinimos al d-lui Take Ionescu o desertare de la principiile partidului conservator şi o înrudire de simpatie pentru vederile celui mai aprig adversar al său, d. Sturza.

Dar cîte nu concep şi văd acei ce n'au putut nici odată concepe şi vedea prin ei însuşi. Era nevoie de o explicare, era nevoe de a intra în adîncul unui act, cînd el era viu, era în atmosfera ţărei, se mişca cu fie-care atom al celor împrejmuitoare? D. Take Ionescu nu l'a creat, ci l'a prins, a fost robit lui. Toate evenimentele momentului porunceau o singură soluţie, o cordială tovărăşie spre a scăpa patria. D. Take Ionescu n'a fost de cît ecoul, interpretul sincer al partidului său şi cînd a pronunţat memorabilele cuvinte, aplauzele Camerei au acoperit cu aprobări unanime gestul său cavaleresc în patriotismul său.

Acei mici, acei ce văd prin ochelarii altor şi cari nu pot să se ridice nici o dată la o concepţie mai înaltă de datoriile lor civice—au priceput altfel. In sufletele lor ca in nişte cocioabe mohorîte, soarele cald n'a putut pătrunde şi dacă a şi pătruns el s'a reflectat prin geamurile negre ale conştiinţei lor—aşa cum e şi sufletul lor.

A trebuit să vie d. Gr. Cantacuzino şeful partidului conservator să facă de asemene o declaraţie prin care s'asociază la opera partidului liberal începută în momente aşa de critice, ca micii şi inguştii sufleteşte să se încredinţeze de neadevărul pe care-l suspectase.

In urma declaraţiei d-lui Cantacuzino, nu se mai putea arunca pe seama unui atavic sentiment de admiraţie pentru liberalism, hotărîrea luată de d. Take Ionescu in comun acord cu majorităţile Camerelor. De dată asta era clar, era hotărît că mişcarea spontanee care impingea pe fruntaşul nostru de a da mână de ajutor guvernului actual nu va avea isvorul său de cît în nevoile prin care trecem şi cari hotăresc de toată viaţa noastră viitoare.

E trist însă, în ceasurile prin care trecem, cînd de la Mehedinţi la Dorohoi e anarhie, cînd tunurile bubue în împrejurimile Bucureştiului şi se mitraileazǎ ţărănimea noastră inconştientă, ca să constatăm că mai sunt printre noi încă oameni cari cîntăresc şi scrutează pînă şi cele mai sfinte hotărîri sufleteşti.

E trist însă, cînd toată Europa are privirile ei aţintite asupra noastră şi cînd e posibil că vom avea nevoie a potoli răscoala să recurgem şi la vecinii noştri, să se mai găsească oameni cari să discute botărîrile patriotice şi să lă caute un isvor indoelnic şi nesincer.

Avem nevoie, din constatările pe cari le-am făcut in aceste clipe, să decidem de vieaţa noastră viitoare, de transformările ce trebuesc introduse în moravurile noastre politice. Ca ori-care nevoie—poate şi sbuciumul zilelor acestea să fie o lecţie sublimă scrisă pentru viitor, scrisă pentru generaţia de azi şi pentru acele ce vin, şi ale cărei motto va fi: „Mai mul ideal, mai multă iubire de neam“. D.

„Opozantul în guvern“

Nu ie acum vremea politicei. Dar nu putem lăsa necomentată o vorbă pe care d. Take Ionescu a declarat'o în culisele Camerei relativ la retragerea guvernului conservator: „nu mai era de suferit, spune marele fruntaş, de un an de zile un membru al opoziţiei era în guvern“.

Şi ce fel de membru de oposiţie! Un om care n'are nimica sfînt, un vecinic aprins, un pătimaş distrugător.

Omul acela vorbeşte într'un fel şi gîndeşte în altfel. Temperament impulziv, gata să facă rău, să distrugă, acel om n'are de cît un ideal: să facă reu.

El a stat în guvern un an de zile, fiind că în guvern avea o victimă de făcut, un om de distrus, un om care represintă o epocă, o idee mare, o fulgerătoare inteligenţă.

Şi acel membru al opoziţiei, dacă n'a reuşit să sfâşie victima, a reuşit cel puţin să imprăştie ura, zizania, să prăbuşească o tovărăşie şi să desfacă o intreagă stare de lucruri.

Cine va profita, în acele din urmă, din opera rea a omului reu, aceasta o va arăta viitorul.

Acum un lucru rămine de constatat: că omul reu s'a introdus în alt partid şi va lucra acum ca să distrugă gruparea pe care a părăsit-o.

Un etern distrugător! Sau mai bine zis un etern incercător d distrugere, căci dacă i-ar fi reuşit tentativele de distrugece, ar fi pustiit toate partidele politice.

Când va fi trecut şivoiul groaznic, se vor opera lucruri mari şi în politică. Cu multă linişte şi cu conştiinţa impăcată aşteptăm evenimentele, căci ele vor insemna o revoluţiune în istoria noastră politică.

Politica nu va mai fi condusă de milionari, nici de cei cu origină, cu tradiţii şi cu alte deşertăciuni, ci de muncitori şi de patrioţi.

Nu intriga şi calomnia vor avea protia ci calităţi de seamă.

Lumea se deşteaptă.

Starea de asediu

In vederea ororilor din Muntenia şi a faptului că ieri a fost ultima zi a sesiunei extra-ordinare a Parlamentului, guvernul, spre a putea face faţă unor evenimente extra ordinare, a venit cu un proect de lege pentru proclamarea stărei de asediu.

Acest fapt a produs mare îngrijire în public, fiind-că, de cînd suntem ţară constituţională, n'a fost nici odată vorba de votarea şi aplicarea acestei legi excepţionale.

Nu s'a ajuns, însă, la reala ei aplicare şi să sperăm că ea va rămînea neaplicată.

Guvernul trebuia să aducă proiectul şi Camerele au trebuit să-l prefacă în lege.

In Muntenia ţăranii nu operează cu relativa blîndeţă a ţăranului Moldovean. De şi el are mai puţine păsuri de povestit de cît al nostru, ţăranul muntean s'a arătat cu totul sălbatec în modul de-a lupta.

Guvernul a trebuit deci să recurgă la apărare extremă, pentru cazul că sălbătăciile ar continua şi s'ar transplanta şi asupra oraşelor.

S'a votat deci o lege extrem de severă şi, totodată, extrem de necesară.

S'a votat cu toate glasurile fiind-că, în împrejurările prin care trece ţara, guvernul trsbue să aibă toate mijloacele la îndămînă spre a distruge primejdia.

Străinătatea nu va vedea în acest fapt o agravare a situaţiunei. Şi acolo starea de asediu a fost de foarte multe ori aplicată şi după cum pretutindeni dictarea militară s'a arătat la înălţimea importantei ei chemări, aşa va fi şi la noi — mai ales cu demna şi brava noastră armată — atunci cînd starea de asediu va trebui să fie aplicată.

Dar să sperăm că legea va rămînea o simplă amintire a unor vremi rele şi grele.

Recunoştinţa d-lui Dr. Possa

Reîntorcându-mă, din Bucureşti, un prieten îmi atrage atenţiunea asupra unui articol, al D-lui Dr. Possa, intitulat: „o răfuială cu Epitropia de la Sf. Spiridon şi în special cu d. St. Negruzzi“ şi publicat în „Liberalul“ din 14 Martie 1907.

Mărturisesc, că am fost foarte mirat, de a vedea că tocmai dl. Dr. Possa să aibă a se plînge de conservatori şi în special de mine.

D-sa se refera la 2 fapte: la o convorbire, ce am avut'o cu d-sa şi la o scrisoare, ce i-am dat. Ie prea adevărat că, în ajunul alegerilor, din 1905, într'o zi pe cînd mă duceam acasă, la masă, am avut o convorbire cu dl. Dr. Possa. Această convorbire s'a terminat prin parola de onoare, ce ne am dat fie-care din noi, că nu vom divulga, nimănuia, celea ce am vorbit.

Eu m'am ţinut şi mă voi ţinea de cuvânt.

Fără însă de a divulga cele vorbite, pot spune că cele arătate, de dl. Dr. Possa nu sunt exacte. Şi nu sunt exacte, pe simplul motiv, că nu sunt obicinuit a tăcea, atunci cînd cineva trece peste marginele bunei cuviinţi şi de aceasta însuşi dl. Dr. Possa s'a putnt convinge, cu ocaziunea ultimei alegeri a consiliului de ad-ţie a casei de scompt, din localitate.

Să revenim, acum, la scrisoarea, ce i-am dat.

Dl Dr. Possa, care zice că mi-a făcut o frumoasă *morală* şi că are mai *multă experienţă în politică deeît mine*, a venit, într'o seară la mine şi m'a rugat să-i fac o mare îndatorire, urmând ca şi D-sa, la rîndul său, să mă îndatorească, şi anume: să-i dau o scrisoare, care o va arăta d-lui Poni, spre a-l convinge, că tot ceea ce unii din membrii clubului liberal spun de d-sa, nu sunt adevărate. Asupra acestei scrisori dl. Dr. Possa nu m-a rugat să ţiu tăcerea, de oarece era menită să fie dată dată d-lui Poni; deci putem vorbi de ea. Şi aşa veselul *Fonfonel*,—după cum binevoieşte a mă numi dl. doctor,—se pune, complectamente, la dispoziţia d-lui doctor Possa; se pune la biuroul său şi roagă pe d. Dr. Possa să-i dicteze însuşi d-sa, ceea ce iera de scris.

Şi astfel am dat scrisoarea ce o publică dl. Dr. în articolul său din „Liberalul“.

Dl. Dr. Possa spune că acea scrisoare conţine un neadevăr; dar de ce aş fi eu vinovat, când am scris tot ceea ce mi-a dictat D-sa!

Şi fiind-că în articolul său dl. Dr. Possa mai vorbeşte despre permutarea sa de la *Tg.-Ocna*, să restabilim faptele.

Dl. Dr. Possa a dat concurs, pentru spitalul de la Tg.-Ocnei. De acolo a fost mutat, la spitalul din Botoşani. In fine de la spitalul din Botoşani a fost mutat, la Iaşi, la spitalul Paşcanu, dacă nu mă înşel, de o epitropie conservatoare.

Vezi, dar, iubite d-le doctor, că am dreptul de a zice că mă mir, cînd te văd pe d-ta că te revolţi atît de mult în contra *bandiţilor*, de conservatori. Totuşi ei sunt aceia ce te au adus la Iaşi şi tot ei azi—şi în special eu—ţi-au dat un brevet de capacitate, spre a te servi faţă de poltticianii d-tale.

Se poate mai mari generozităţi!

Desigur, că Dl. destor Possa; ar fi cîştigat mai mult, în faţa prietinilor săi politici, arătînd că poate avea în el o doză cât de mică, de recunoştinţă, de cât să dea publicităţei frumoasa sa proză.

St. Negruzzi

CATE-VA NOTE

Gruparea d-lui Carp s'a concentrat fără să voiască: d. N. Filipescu a părăsit-o. A părăsit'o fiind-că n'avea pe cine asasina acolo, pe cînd în partidul care a intrat acum va încerca să asasineze... takismul.

*

S'a anunţat eri în ziar introducerea coloanelor volante, cari vor putea fi deplasate din comună în comună, după împrejurări.

Mai mulţi cititori ne întreabă ce sunt coloanele volante?

Răspundem: ele fac să sară în aer pe acei care nu se supun ordinei.

De aci numele de „volant“.

*

Corectorul *Opiniei* n'are nici rentă viageră, nici rentă romînă. Căci dacă ar avea una sau alta, n'ar fi corector.

Această lipsă de rentă l'a făcut să lase tipărit că renta romînă a scăzut cu 40 la sută, în loc de 4 la sută.

OAMENI ŞI LUCRURI

BUNI ŞI REI

Colegul meu Parsifal îmi atrăgea ieri luarea aminte asupra caracteristicei stranii în actuala mişcare revoluţionară,—că sătenii n'au făcut deosebire între proprietari —sau arendaşi—buni şi răi. Imi cita cazul lui Spiru Topale din jud. Vaslui, despre care e informat că avea faţă de ţărani o purtare extraordinar de omenească, ceea ce nu l'a împiedecat să cadă victimă întîmplărilor şi să treacă prin unul din momentele cele mai tragice, deabea scăpînd cu viaţa, el şi soţia lui. Despre întîmplările aceste s'a vorbit într'un număr trecut al ziarului.

Lucrul nu e extraordinar, de oarece tocmai într'aceasta stă caracterul unei epoce de revoluţiune, că nu se mai face deosebire între buni şi răi, că toţi la o laltă riscă să cadă jertfe şi primejdia e generală. Cum nu s'au gîndit oare la aceasta nelegiuiţii fără de inimă cari au pregătit şi au aprins focul acesta în mijlocul satelor noastre?

Revoluţiile toate—chiar acele care au avut înriuririle cele mai bune asupra mersului omenirii—au partea lor tragică, deplorabilă într'aceea că nu lipsesc nici odată victime inocente.

Cînd e vorba de o răscoală cu un caracter de clasă, e firesc că clasa întreagă în potriva căreia are loc este ţinta atacului şi în acest caz nu mai poate fi osebire între om şi om, clasa întreagă fiind osîndită şi unul fiind răspunzător pentru celalalt, indiferent de insuşirile lui personale, aceea ce a exprimat şi poetul cînd a zis: „Hristoşi să fiţi nu veţi scăpa“...

Adevărul însă e că ţăranii noştri, cei din Moldova în deosebi, au făcut oarecare diferenţă şi în genere n'au atacat pe proprietarii *lor* mai buni. Aceştia din urmă au fost devastaţi sau ameninţaţi de săteni veniţi din alte părţi, de bande organizate. Ba chiar pe alocurea ţăranii locali au *apărat* curtea arendaşului sau a boerului în contra bandelor străine, aduse ori trimise de aiurea. Acelaşi lucru s'a întîmplat şi prin tîrguşoare. In genere populaţia de acolo n'a suferit din partea obştiei locuitorilor respectivi, ci din partea unor bande năvălitoare, venite nu ca să rezolve problema pămîntului, ci să samene groază prin excese, prin pustiiri, prin lăcomie şi jaf.

E drept că nici pe de departe ţăranii moldoveni n'au fost la nivelul celor din Muntenia,—s'ar zice că sunt două popoare fundamental deosebite. Cei de dincoace n'ar fi capabili de atrocităţile săvîrşite dincolo de Dîmboviţa şi de Olt; nici oameni arşi de vii, nici trupuri jupuite, nici fiinţe îmbucătăţite, nici morminte pângărite..

Se pare că şi acolo cruzimile vandalice au fost săvîrşite de bande vagabonde, organisate şi pregătite dinainte, poate chiar... plătite.

Şi într'aceasta tocmai stă şi speranţa că lucrurile odate potolite, pacea se va întinde cu repezeciune spre binele ţărei. Cei buni — mai numeroşi de cit cei răi — vor birui şi vor reda ţărei liniştea şi buna stare — căutând a face uitate faptele celor răi.

Rodion.

BERTHELOT

Chimia a perdut rînd pe rînd pe cei mai iluştri chimişti ai sei. După Mendeleef şi Menşuskin de care am amintit acum câtăva vreme, doui maeştri ai chimiei moderne Moissan şi Berthelot au dispărut la rîndul lor.

Dacă Moissan a fost un chimist mare şi un savant în care se punea mari speranţe, Moissan a murit în plină activitate în întreaga energie a vieţei sale; Berthelot se stinge la 80 de ani în urma unei glorioase activităţi.

Figura acestui savant nu e interesantă numai din punctul de vedere al activităţei sale ştiinţifice, ea interesază şi prin expresia desăvîrşită a omului genial care s'a rîdicat mai presus de consideraţiile de laborator şi a întrat în marea luptă a vieţei, în politică şi în acea politică renovatoare şi nobilă.

Berthelot a fost după Claude Bernard şi Charcot omul care a tentat pe toţi romancierii şi scriitorii şi nu mai departe Zola l'a descris în romanul său *Paris* sub numele de Bertheroy.

Savantul chimist era un amorezat al ştiinţei şi voia să facă a înceta eterna luptă între oameni, voia ca prin ajutorul ei să se aducă puţină linişte, iubire şi frăţie între popoare. Acest poet care vorbea prin formule nu vedea în chimie o ştiinţă aridă, goală de orice ideal, şi îi da o menire măreaţă şi sfântă. Toate frămîntările politice toate luptele de partid toate manifestările de stradă, el le da o valoare slabă pe lîngă ştiinţa sa, pe lîngă cercetările laboratoarelor.

O sută de ani de politică, de agitaţie n'au făcut atît cât au făcut descoperirile drumului de fier, a telegrafului, telefonului şi altele. Aceste au întărit legăturile între noroade, au apropiat inimile, au făcut să întrevadă un viitor cînd poate graniţile vor fi reduse la un rol mai simplu de cît cel de azi.

Aşa se exprima el într'un discurs al său.

De câte ori a fost atacată ştiinţa, de câte ori a fost pusă la îndoială marea ei operă de reformare, Berthelot a fost în frunte să o susţie şi discuţia sa cu nu de mult reposatul său adversar Brunetière va rămîne clasică în analele desbaterilor între ştiinţă şi religie.

Superior prin cultura sa nu numai ştiinţifică dar şi literară el merită alături cu Charles Richet renumele de enciclopedist, la care rari oameni aspiră în secolul nostru de specialisare.

Discursurile sale în Senat au fost adevărate cursuri de adulţi. Şi îmi aduc aduc aminte că într'o şedinţă a Senatului vorbind de o piesă a lui Aristofan întrebă:

— Ştiţi ce aste această piesă?

D. Paul de Cassagnac i-a răspuns:

Vorbiţi, domnule ministru; cuvîntările d-voastră sunt adevărate lecţii pentru adulţii senatului!

Trăind într'o vreme glorioasă, el şi-a putut apropia oamenii cei mai de vază ai veacului trecut şi corespondenţa sa cu Renan şi Pasteur e o monumentală operă ce va rămîne.

Berthelot e cea ce spuneam mai sus şi o figură morală, un caractér, o individualitate. Ca de granit, el a remas în cursul vieţei sale neclintit la postul său luptînd pentru principiile sfinte lui şi pentru gloria Franţei pe care o iubia cu un patriotism arzător.

Intr'o prefaţă a volumului său *Ştiinţă şi morală* el îşi face autobiografia, care ar trebui să servească de model în toate cărţile ce se dau elevilor în şcoli spre a se vedea descrierea unui caracter.

„Fondatorul dinastiei Ming, ajuns la al 71 an al vieţei sale spunea contemporanilor sei: Totdeauna ocupat de binele public, nu pot să îmi reproşez de a fi fost leneş sau neglijent. Nu voi întârzia să dau naturei obolul pe care fie-care om e dator a îl da şi pot fi liniştit, pentru că cred c'am făcut totul spre a mă apro-

pia de perfecţiune atît cît natura omenească e în stare s'o facă. De cinci zeci de ani continuă Berthelot am căutat cunoştinţa lucrurilor cu o simpatie şi curiozitate fără limita. Ca ori-ce om demn de acest titlu am căutat de a îmi face o noţiune positivă despre viaţă şi de atrage o concepţie ideală care mi-a servit de tovarăş şi protector în viaţa privată şi în viaţa publică.

Iată aproape o jumătate de secol de cînd am atins vîrsta unui om şi am trăit fidel visului ideal de dreptate şi de adevăr care m'a fermecat în tinereţia mea, şi am urmărit acest ideal fără să aparţin vr'unei scoli particulare sau oficiale. Curiositatea universală care n'a încetat de a mă însufleţi, dorinţa de a dirigui viaţa mea spre o ţintă superioară n'au fost nici potolite, nici răcite cu anii : am avut tot-de-a una voinţa de a realisa tot ce am crezut că e mai moral pentru mine, pentru ţara mea, pentru umanitatea întreagă ! Nici odată n'am consimţit de a socoti viaţa mea ca avînd o ţintă limitată ; căutarea unei situaţii definitive sau a unei bogăţii personale, care d'ar fi terminat prin pace şi prin o fericire liniştită şi vulgară mi au apărut ca cel mai fastidios obiect al existenţei. Viaţa omenească n'are ca scop căutarea fericerei".

Aceasta e viaţa sa. Testamentul său moral ; el l'a descris aiurea. Iubirea de ştiinţă l'a făcut să întrevadă o fericire viitoare a noroadelor numai prin ajutorul ei.

„Noi savanţii, scrie Berthelot, suntem singurii prieteni ai poporului, căci noi suntem prin convingere şi educaţie sclavii legilor ştiinţifice, cari vor schimba lumea. Ştiinţa va metamorfosa omenirea, odată cu indreptarea condiţiilor materiale, cît de umile şi mizerabile ar fi şi în sfârşit : ştiinţa va imprima în toate cunoştinţele convingerea morală a solidarităţei universale fondată pe sentimentul veritabilelor noastre interese şi pe datoria impunătoare a dreptăţii. Stiinţa domină totul, ea dă singurile servicii ; nici un om, nici o instituţie în viitor nu vor avea o autoritate durabilă, dacă nu se vor conforma învăţăturilor lor !".

Cred că pagina aceasta scrisă de el însuşi va caracteriza mai mult ca orice, activitatea unui om în înţelesul larg al cuvîntului, cum singur Berthelot îl înţălegea. Franţa perde în Berthelot o individualitate fără seamăn. Panteonul a deschis porţile sale, să primească rămăşiţele lui, alături de ale lui Napoleon şi Zola. In vremile aceste de secetă de caractere şi personalităţi—perderea lui Berthelot e o durere şi un gol imens in sănul nu numai al Franţei, dar al omenirii întregi.

Dr. I. Duscian

REZVRATIRE

Arde toată ţeara 'n flacări,
Cu o furie nebună ;
Se împuşcă mii din cauza,
Cîtorva „împuşcă'n lună".

Opinia în Provincie

Focşani 15 | 3

Mulţi oameni se întreabă cum de Focşanii n'au avut soarta R.-Sărat, Buzăului şi altor oraşe din ţară care au fost devastate fie de bande străine de oraş, fie de acelea ce se formează în oraş din mărginaşii oraşului cari sunt numeroşi aci.

De sigur eram mai mult de cît or care condamnaţi la peire, mai cu seamă graţie incuriei şi absolutei incapacităţi a lui Avramescu, omul de încredere al clicei princiare, dacă n'aveam armata ; şi cînd am zis armată, n'am înţăles numărul, căci ca număr *cetatea* Focşani, n'a avut nici 500 de soldaţi, dar şefi capabili.

Colonelii Raşcu, Paladi şi Polizu, au luat aşa măsuri de pază, au manevrat aşa pe la toate barierile, prin puncte de pază la 7 kilometri de oraş în cît această infimă sumă de soldaţi păreau 10000 de oameni ; aceasta a speriat bandele, şapte zile au fost extennaţi aceşti oameni. Şapte zile cai au fost înşelaţi gata de războiu. In 15 minute trebuia să fie armata la ori ce punct de atac, sub comanda bravilor şi energicilor căpitani A. Stoka, C. Iliescu, A. Pastia, C. Mărdărescu, Maior Paladi, C. Costescu, V. Robescu din artilerie şi geniu. Prin energia lor aceşti oameni au inspirat încredere oraşului şi că eram ameninţaţi la 2 barieri de odată, totuşi nici o panică n'a existat şi locuitorii din R. Sarat, Panciu, Adjud şi Odobeşti spăimîntaţi s'au adăpostit la noi.

Nici în Panciu n'am fi avut de inregistrat nici un jaf, nici un omor, dacă ruşinea ce se numea Agulete, avea puţină prevedere, să fi trimes armata cînd se ştia cu 2 zile înainte că are să fie devastări.

Litere-Ştiinţe-Arte

„Cîntecul Vîntului" se intitulează un elegant volum de poezii datorite d-lui N. Ţimiraş şi apărut în editura Institutului grafic „Eminescu". Asupra conţinutului vom reveni mai pe larg.

*

Mîne seară, Duminecă, trupa de operete va cînta amusanta noutate : „Fiica Tamburului major". Piesele... militare sunt cele mai căutate în aceste vremi turbure.

*

La teatrul naţional nu se prea anunţă beneficii. Prea multe pînă mai dăunăzi, acum au devenit rare cu totul. E drept că numai revoluţia a putut să facă această minune. „Trustul" beneficiilor şi-a trăit traiul.

*

Am vorbit ieri despre moartea profesorului dr. Bergman. Ilustrul chirurg îşi diagnosticase perfect teribila boală de care suferea, un cancer intestinal. Cu seninătatea pe care o poate avea numai omul de ştiinţă, profesorul îşi studia boala în manifestările ei şi adeseori la cursurile sale de clinică se servea de simptomele şi detaliile propriei sale boli pentru a instrui pe elevii săi.

Un stoicism rar—chiar în lumea savanţilor.

*

Acum cînd problema agrară e de actualitate se remarcă apariţia încă a unei lucrări literare cu subiect... agrar : „Măria Sa Ogorul" de Rădulescu-Niger. E o apologie a vieţei de muncă şi răbdare a ţăranului romîn.

*

Duiosul poet de peste munţi Octavian Gogu nu s'a putut nici el feri de a cădea în polemici şi personalităţi. Răspunzînd unui cerc puţin glorios de critici doritori de a se ilustra, tînărul poiet devine vehement şi-i califică ast-fel :

„Aceşti *nevoi şi peşti de cerneală* se înfrăţesc uşor fiind părtaşii unei amărăciuni comune : lipsa unei recunoaşteri. E cunoscută legătura de solidaritate a firilor ştsrse ; această calitate a slabilor îi uneşte sub patronagiul mistic al d-lui Macedonski. Cutrăutatea neputincioasă a celor striviţi ei scot limba în dreapta şi stânga, se burzuluesc, spun care să curme obrăznicia, şi scot—se'nţelege—şi revista lor şi fiind-că ori-ce nebun găseşte unul mai nebun,—ei răuşesc să câştige şi abonaţi."

Bietul poet Macedonski ! N'a dus casă bună cel puţin cu trei generaţii de poeţi...

Am fi dorit poetului să rămînă în sferile senine ale visului şi în mulţumirile succesului literar mai presus de atari polemici.

*

Admiratorii ilustrului poet francez Suily Prudhomme au serbat zilele aceste jubileul de 25 de ani de la intrarea în Academia Franceză a marelui cîntăreţ liric şi filosof în acelaş timp Sully Prudhomme trăeşte cu tatul retras, departe de Paris, dedat cu totul meditaţiilor filosofice şi n'a primit a fi obiectul vre-unei manifestări zgomotoase. Admiratorii lui au venit să-l felicite şi să-l încunjure în singurătatea lui pe care pare că n'o va mai părăsi.

*

STRUNA ZILEI

INSTRUCŢIE

La Academie unde noi venim să învăţăm D. Iorga vine cu pistolul în buzunar şi iea servitorii de ceafă.

D. Sturza

El de-asemenea învaţă
Şi nu merită mustrare :
Face la Academie
Lecţiuni de....devastare.

Informaţii

D. A. A. Bădăreu soseşte mîne Duminică în Iaşi.

—

D. V. Buţureanu, fost inspector general al învăţămîntului secundar, şi-a reluat catedra de Mineralogie la universitate.

—

Fantezia a născocit ştiri alarmante şi prin oraş circulă, din nou, fel de fel de zvonuri.

Rugăm pe cititorii noştri, cari neau arătat atîta încredere, să nu dea crezare acestor zvonuri.

Dăună-zi s'a zvonit, ca din senin, că tîrguşorul Paşcani ar fi în flăcări; eri a domnît teroarea provocată de ştirea că toată armata aflătoare în Iaşi, ar fi fost dislocată.

Este firesc ca, în imprejurările prin care trecem, toate enormităţile să fie crezute.

Cetăţenii să-şi dee seamă de acest fapt fiziologic şi înainte de a lua ca monedă curentă tot ce se *spune*, să controleze ştirile.

Căci adevărul este, că la Iaşi şî în Moldova, fierberea s'a potolit. Astăzi toţi oamenii şi-au dat mîna, politica a dispărut, fie-care pune umăr pentru restabilirea liniştei.

Cu acest chip şi cu măsurile energice ce-au fost luate de autorităţi, anarhia va face foarte curînd loc acelei păci, care trebne să vie, căci ea va resiabili echilbrul şi va readuce Ţara la linişte şi la bunul ei renume.

Zvonurile fantastice ca şi acelea tendenţioase suut de-o potrivă de periculoase. Căci ele descurajează pe cetăţeni, şi depreciază valorile şi creditul.

Partidele politice nu sunt în stare să lucreze singure la opera mare ce-au întreprins'o : la munca lor trebue să se unească toţi cetăţenii, căci unirea şi solidaritatea fac împreună o putere mare.

Incă odată asigurăm că în Moldova s'a trecut jăratecul cel mare, că în oraşul şi judeţul Iaşi e linişte şi că, pentru menţinerea ei, sunt în fiinţă aceleaşi măsuri extra-ordinare ca şi înainte.

Tunurile nu vor fi nevoite să lucreze şi în Moldova.

Din contra, foarte curînd, totul va fi fost un vis urît.

—

După cum am anunţat proprietarii şi arendaşii s'au întrunit eri din nou la prfectura de judeţ unde au făcut cunoscut scăderile ce pot face asupra preţurilor actuale : proprietarii au făcut arendaşilor un scăzămînt de 10 la sută asupra cîştiurilor actuale; s'a redus la 35 lei falcea de pămînt pentru ţârani ; la 70 bani prăjina de praşilă, 30 bani prăjina de secere ; 24 lei perechea boi la suhat şi 9 lei vaca.

Prefectul a recunoscut seriozitatea acestor preţuri şi a promis că se va pune în contact cu ţăranii ca să le primească.

*

D. Stere a plecat azi la Voineşti, unde s'au declarat printre ţărani oare cari nemulţumiri.

—

La străinătate se urmează cu colectarea de ofrande pentru victmile rescoalelor. Ziarului *Neue freie Presse* a colectat 7000 coroane şi comitetul Alianţei ieraelite 19000 coroane.

—

D. D. Cocea a fost numit conferenţiar de electricitate la laboratoriul d-lui profesor doctor Dragomir Hurmuzescu.

—

Se ştie şă domnii G. D. Şarban şi St. A, Megruţi, efori ai Spiridoniei, au pus demisiunile lor la disposiţiunea ministrului de interne.

Prefectul judeţului a intervenit ieri pe lîngă eforii demisionaţi cu rugămintea de a mai rămînea la posturile lor. Eforii au primit propunerea şi au tranşat ieri cite-va diferende dintre unii arendaşi şi ţarani de pe moşiile Casei.

—

Cursurile şcoalei de războiu au fost suspendate pe timp nehotărît. Ofiţerii au fost repartizaţi la diferite regimente.

Au fost repartizaţi şi 115 ofiţeri, cari erau ataşaţi pe lîngă institutul geografic af armatei.

O parte a ofiţerilor în rezervă a fost concentrată.

—

Dl. Haret e pe cale de a admite un nou sistem de detaşare în învăţămînt şi cler. In vederea nevoilor ca preuţii şi învăţătorii să poată contribui la liniştirea spiritelor răsculate, vor fi detaşaţi o asmă de preuţi şi învăţători de prin satele liniştite şi cari vor fi mai energici să fie trimeşi prin părţile răsculate pentru a-i linişti.

Credem că măsura d-lui Haret ar fi o exagerare, ca azi cînd în rîndurile celor morţi şi rîniţi se găsesc şi unii din preuţi şi învăţători tocmai pe dînşii să-i mai pui să stîmpere focul, care are adânci rane economice.

—

Iată rezultatul probelor orale a seriei VII-a de la esamenul de înaintare pe loc: Gociu C., Gădenii Nic, Giuvelie Nic, Gandori Vas, Herescu Petre, Haulică Ion, Ionescu Gh., Irimescu Ir; Ioachim Ana.

Cu această serie s'a suspendat examenul, din ordinul verbal al Ministrului de instrucţie. Causa suspendărei examenului că se simte nevoe ca învăţătorii să rămîe pe la satele lor, ca unii ce ar contribui cu cuvîntul lor la potolirea răscoalelor.

—

Unul din cei mai vechi neguţitori ai Iaşului, d. I. Ermacov, cel mai mare comerciant de coloniale din localitate, se află în jenă financiară şi, pentru moment, nu poate face faţă angajamentelor.

D. Ermacov a depus eri bilanţul şi portofoliul la tribunal şi a cerut să i se acorde un moratoriu.

La 12 April va avea loc întrunirea creditorilor cari se vor pronunţa asupra cererei de moratoriu.

—

D. Dimitrie G. Bogdan, directorul prefecturei de judeţ, a demisionat din acest post, din causă de boală. In mod provizor a fost numit director dl. G. G. Mirzescu care va depune astăzi jurămînt.

—

Arendaşii şi proprietarii din jud. Fălşiu au fost convocaţi pentru astăzi, Sîmbătă, la Huşi de către prefectul Lupu, spre a se consfătui asupra situaţiei.

—

Corpul regretatului Alexandru Mavrocordat, fost preşedinte al consiliului judeţean, a fost adus în Iaşi ieri, Vineri, cu trenul de 11.20.

La orele 1 jum. corpuf a tost transportat şi înmormîntat la Miroslava.

La înmormîntare, consiliul judeţean era representat prin dd. Anibal Ciurea şi D. Evghenide.

—

Vor fi numiţi inspectori comunali domnii : Netter, în judeţul Iaşi ; Nanu, Silvestru şi Dimitriu în judeţul Fălciu.

Toţi aceştia sînt licenţiaţi în drept.

—

O delegaţie de 5 sâteni din Bădeni a venit la Iaşi spre a expune prefectului doleanţele sătenilor de pe acea moşie.

—

D. Cons. Stere, prefect de judeţ, a convocat la prefectura pentru ieri ora 4 d. a. reprezentanţii ziarelor locale.

D-sa a comunicat ziariştilor că guvernul a rîdicat măsura prin care ziarele erau oprite a pătrunde în sate iar în ce priveşte ziarele din Iaşi i-a lăsat d-sale libertatea—şi deci şi răspunderea,—dacă revenirea asupra deciziunei să cuprindă şi ziarele ieşene.

In ce mă priveşte a zis d. Stere, eu am considerat măsura fostului ministru de interne şi ca ilegală şi ca producătoare de zăpăceală, căci lipsa de ştiri şi gazete lasă cîmp liber tuturor fantaziilor şi zvonurilor nesănătoase.

De aceea d-sa se declară dispus a da ordin ca gazetele locale să fie distribuite pe la sate, însă roagă ca ziarele să nu înregistreze de cît fapte precise, fără comentarii şi fără de exagerări. Mai cu samă face apel la gazete să înceteze polemicile, încriminările şi atacurile îndreptate contra oamenilor politici.

In vremurile ca acele de astă-zi nu mai există adversari politici căci cu toţii şi-au dat mîna spre a scapa ţara de peire,

—

D. Carp despre situaţie.—Un redactor din Viena s'a adresat domnului P. P. Carp cerîndu-i opinia sa asupra situaţiunei.

D. Carp, a respuns prin următoarea scrisoare expediată înainte de demisia cabinetului Cantacuzino :

Bucureşti, 23 Mart.

Prea onorate Domn, Până în prezent nu am cunoştinţă despre intervenţia vre unei puteri, dar, dacă starea de lucruri va continua, o asemenea intervenţiune va trebui să se producă, fiind-că că la noi se petrec lucruri foarte grave.

Turburările ţărăneşti, cari ameninţă să degenereze în adevărate rescoale, găsesc sprijin indirect în slăbiciunea guvernului cari doar atîta a făcut : şi-a perdut capul.

Din nefericire însu-şi Regele vrea ca să se evite pe cît cu putinţă o represiune sîngeroasă.

Sînt oameni cari nu vor să înţeleagă, că, spre a face un scrob, trebue să strici ouăle. Tot atît de îngrijitor este faptul că, dacă o schimbare de guvern se va simţi necesară, Regele va face apel la liberali, cari dau dovada unui antisemitism ce nu promite nimic asigurător pentru viitor.

Dupe cum vedeţi trăim în vremuri turburi şi cu perspective turbure".

Ministru

Rămîne de văzut dacă această scrisoare este sau nu apocrifă, de şi ea conţine unele vederi cari sînt, în adevăr, ale d-lui Carp.

—

DIVERSE

— Printre vitele locuitorului Theodor Todică din strada Oilor 6 s'au declarat 6 cazuri de febră aftoasă.

— Alte 2 cazuri de febră aftoasă s'au declarat în strada Morei de Foc.

— Dl. Froim Fişer din strada Sărărie No. 151 care ţine o magazie de ferărie a reclamat că asară pe la 9 jum. s'au introdus, prin ruperea unui belciug de la uşa paravanului, nişte necunoscuţi, care intrînd prin casă, pe cînd el şedea la masă, i-au răscolit totul furîndu-i printre altele şi o casetă de fier în care avea mai multe hîrtii de valoare, un ceas de aur, 13 linguriţe de argint, 2 ceasuri de nichel, 2 inele de aur, o broşă de aur cu diamant şi o pereche de cercei de aur cu diamante.

Cazul se cercetează.

— A fost arestat băiatul Octav Cîrjă, orfan la Sf. Spiridon ca autor al unui furt de 200 lei săvîrşit în crişma lui Osoianu în dauna lui Carol Bizone.

— Au fost arestaţi îndivizii I. Ciobotaru şi Gh. Păduraru din Negreşti ca suspecţi.

— A fost arestat pungaşul Luzer Solomon din str. Apeduc No. 29 bănuit a fi autorul furtului din strada Sărărie.

— A fost arestat individul Cimpoeşi Mihai din Vişan care a fost găsit vagabondînd pe stradele oraşului.

— Poliţia a arestat pe un cunoscut tâlhar Ilie Burăh, presupus a fi implicat într-un însemnat furt.

— Femeia Malca Riven din Podul Iloae a fost arestată din ordinul primăriei comunei Iaşi.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

72

SECRETUL

JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

D. Pernelin, scoţînd un strigăt, ridică pe fiul său şi strîngîndul la peptul său, murma, înecat în suspine.

— Fiul meu, fiul meu !

Apoi apropiindu-se de Nina, el îmbrăţişa pe mama şi copil, singurele fiinţe pe care le iubea în lume.

Sosise în sfîrşit şi liniştea.

Faul a luat loc lîngă tatăl său. Acesta nu s'a lasat o clipă fără să privească pe fiul său.

Lîngă dînşii sta Nina, arătînd plină de mîndrie pe Maxim judecătorului de intrucţie, zicîndu-i:

— Priveşte cît e de frumos, fiul tău. Ca şi tine Georges, şi tot atîta de bun ! Ce grijă avea el pentru mine şt cît de mult mă iubea.

— Dar pentru ce, zise d. Pernelin sub impresia unei idei noui nu miai spus numele tău adevărat ?

— Cum ? zise d-na Marion foarte mirată.

— Aşa e ! Prima întrebare ce i-am pus-o, cînd am început interogatoriul, a fost acea relativă la starea lui civilă. Dl atunci mi-a rspuns că'l chiamă Maxim, că este nscut din părinţi necunoscuţi şi nu posedă alt nume. La început l'am crezut de oarezut de oare ce aceasta mi-a părut foarte nateaal ; pe urmă însă m'am întrebat :

N'are acesta vre'un interes oarecare pentru ca să-şi ascundă numele ? Intr'adevăr, mi-am rezervat aceasta de a culege apoi informaţiuni mai precize şi am luat chiar dipoziţiuni în această privinţă. Mama ta a venit înaintea celora care trebuiau să-mi aducă aceste relaţiuni.

Pentru ce dar trebuia ascuns acest nume, pe caro l'aşi fi cunoscut cu o oră mai înainte sau mai tîrziu ?

— Ştiam de existenţa tatălui meu, fără a şti însă àltă ceva. Ştiu foarte bine că justiţia vrea să fie edificată cît se poate de complect asupra identităţei acelora ce sunt interogaţi şi n'am vrut ca muma mea să sufere, dacă aş fi făcut cunoscut un secret, pe care numai ea îl cunoştea.

— Inţeleg delicateţa nemărgenită a sentimentelor tale, fiul meu, zise d. Pernelin. Dar din nenorocire, tu ai făcut sacrificiu fără de nici un folos, căci noi n'am fi întîrziat a cunoaşte adevărul în această privinţă.

— Sermanul meu Maxim ! cît te iubesc, spuse Nina, sărutînd lung fruntea fiului său.

D. Pernelin se ridică, dîndu-şi seamă că e rechiemat la realitatea situaţiunei. Maxim şi Nina în priveau foarte miraţi.

— Noi ne confundăm, zise el, în suvenirile noastre, în fericirea noastră de astăzi ; e foarte bine, dar trebue isprăvită—cît se poate mai de grabă—o situaţiune care nu e neplăcută; Să nu uităm că Maxim e încă un arestat inaintea justiţiei. Trebuc să mai îndeplinesc cîte-va formalităţi ca să-i redau libertatea desevîţşită.

Şi suspinînd cu profuziune,—înţelegînd numai el motivele—judecătorul se indrepta către biuroul său, luă un proces verbal pentru punere în libertate, nefiind loc de urmărire, şi complecta cu toată atenţiunea acea hîrtie.

Cînd scria procesul-verbal, mîna judecătorului tremura puţin. Actul acesta al d-lui Pernelin din momentul de faţă, era grav.

Magistratul, declarînd pe Maxim nevinovat, prin această ordonanţă de neurmărire în lipsă de dovezi serioase, nimicea întreaga instrucţie contra acestui Maxim.

După formularea contra unui inculpat a unui număr de indicii atît de puternice pentru a'l trimete înaintea curţei cu juri, el a nimicit toată acuzaţiunea, singur acest judecător a afirmat că nu e loc de urmărire, el a distrus toate cauzele prime ale arestărei—prin această ordonanţă de neurmărire.

Bine înţelcs că d. Pernelin avea după lege, toate drepturile de a face ast-feliu. Numai conştiinţa lui era supremul judecător în această chestiune. Şi această conştiinţă era ea liniştită, impacată. Nu căci magistratul s'a grăbit de a scrie procesul-verbal—se părea că'l scrie cu ochii închişi, de a no vedea, poate miile de vedenii rînjindu-se înaintea lui.

Nu mai era funcţionarul public care a eliberat actul ; era un tată care iscălea singur el ertarea fiului său.

(Va urma)

Răscoalele continua în Oltenia

Sunt sau nu instigatori? — Ceva dovezi pentru judeţul Iaşi. — Documente importante privitoare la judeţul Botoşani.—Manifestul d-lui Stere.—Panica de astănoapte din Capitală.—Instituţiunele publice păzite de trupe.- Comuna Băileşti bombardată de artilerie.—Agitaţia din Prahova.

Ştirile oficiale vorbesc de liniştirea judeţelor răsculate, dar recunosc în acelaş timp că răscoalele continuă cu furie încă în unele judeţe din Oltenia şi se manifestă acum în judeţul Prahova unde a fost nevoie să se trimită artileria.

Deci nu se poate spune că liniştea a fost restabilită în toată Muntenia.

Să sperăm însă că liniştea nu va întîrzia să se producă în toată ţara.

E singurul lucru ce ar putea să facă ca să nu se întîmple o adevărată catastrofă. Munca cîmpului putînd fi reluată la timp mai este o umbră de speranţă de îndreptare.

*

In primul loc este curios ce însemnătate a căpătat pentru ţărani cuvîntul „student". In mintea lor studentul însamnă un luptător pentru împărţirea pămintului, pentru întroducerea votului universal. „Studentul" este liberatorul săteanului inpilat, el este acela care va reda sătenilor liniştea.

In această privinţă se povesteşte un fapt destul de caracteristic

In unul din tîrguşoarele din Moldova funcţionează ca medic un d. dr. Moscovici, care se interesează foarte mult de sănătatea sătenilor de prin împrejurimea acelui tîrguşor. Cînd au început turburările şi devastările d-rul Moscovici voia să plece. Atunci au venit sătenii şi i-au spus:

— D-ta să n'ai nici o grijă, să nu pleci. Pe d-ta te apărăm cu trupurile noastre căci eşti „cel mai bun student".

*

Cuvîntul „student" a jucat un rol important în privinţa sorgintei mişcărilor de astă-zi.

Anumite ordine şi circulări au purtat semnătura aceasta.

Una din acele circulări, cea mai recentă, ni se pare că se află chiar în mîinele d-lui Prefect.

Este vorba de o circulară iscălită, probabil în falş, de doi „studenţi"— unul în realitate e profesor universitar—şi prin care se cere sătenilor din Voineşti, Vocoteşti şi Mânzăteşti, să devasteze şi să distrugă totul, iar apoi Duminică — în ziua de azi — privea faptele care urmau să se petreacă Duminica trecută—să vie cu toţii la cetăţuia de unde să pornească asupra Iaşului, spre a distruge „tot ce însamnă lifta străină, care a spurcat ţara şi a nenorocit pe bietul sătean.

*

Mai grave sunt însă constatările autorităţilor militare din Frumuşica la modul cum în chip quasi oficial s'au organizat răscoalele în judeţul Botoşani, cu un anumit caracter la început care a fost oprit, însă depăşit.

Patru din satul Rădeni au surprins pe ţăranul Petru Grumeza, din Flămânzi, purtînd nişte scrisori către profesorul din Rădeni.

Cercetat asupra sorgintei acestei scrisori ţăranul a refuzat să dea vr'o lămurire alta decît că un necunoscut l'a rugat să predea plicul învăţătorului din Rădeni.

Autoritătile au făcut imediat ca învăţătorul să fi adus la Frumuşica, mai cu samă că scrisoarea avea un caracter excesiv de revoluţionar şi îndemna pe săteni la revoltă şi la distrugerea tîrguşoarelor Frumuşica şi Hârlău.

In acelaş timp s'a făcut o percheziţie la locuinţa învăţătorului şi s'a confiscat numeroase hîrtii compromiţătoare.

Petru Grumeza cercetat a arătat apoi că mai avea scrisori cu destinaţie pentru satele Vlădeni, Storeşti, Prăjeni, Latău, Prisacani şi Chiţoveni.

Cercetările autorităţilor militare—care par a fi procedat cu totul milităreşte—au adus ca rezultat că învăţătorul din Rădeni şi acel din Flămînzi, numit Enescu, au mărturisit că au lucrat în senzul răscoalelor în urma unor indicaţiuni precise primite din partea unei persoane care a ocupat odinioară o înaltă poziţie oficială în judeţul Botoşani.

Aşa dar, avem sau nu avem instigatori? Vorbim de acei care au lucrat direct ca să se provoace dezordini. De a ei care au lucrat în mod indirect nu este acuma timpul de a ne ocupa.

*

Şi ori-ce s'ar spune multe din nenorocirile întîmplate sunt opera instigatorilor. Este drept că la baza mişcărilor de astă-zi este o cauză de ordin mai mare, mai grav; este drept că nu se putea să mai continuă multă vreme starea actuală de lucruri, dar iarăşi nu încape îndoială că a existat şi o cauză ocazională care a dat un anumit caracter, cel puţin de la început, răscoalelor şi care a adus rezultate care au întrecut aşteptările şi dorinţile chiar a multora din acei cari au pus în mişcare la început câte-va sate.

D. Const. Stere întreţinîndu-se ieri cu gazetarii din localitate a spus că nu crede că au existat instigatori şi că o mişcare care cuprinde în câteva zile o ţară întreagă şi o transformă într'o mare de flacări nu poate fi opera unor instigatori.

Nimene nu contestă că mişcarea are o cauză reală, puternică, că starea de lucruri insuportabilă pentru unii n'a provocat dezastrul ce ar fi putut fi evitat prin legiuiri sănătoase şi la timp făcute.

Dar iarăşi nu se poate contesta rolul instigatorilor—unii indirecţi, despre care vom vorbi atunci când va veni vremea răfuelei, alţii direcţi, despre care şi d. Stere ştie ceva.

*

Aseară, populaţia capitalei a petrecut cîte-va ore de mare emoţie, asistînd la organizarea unor măsuri preventive în adevăr alarmante.

Iată faptele care au pricinuit această panică.

Folosindu-se de împrejurările grele prin care trecem, o samă de pungaşi şi derbedei care mişună în sînul Bucureştilor, se organizase într'o bandă, cu scopul de a ataca şi prada principalele instituţii financiare.

Poliţia a descoperit din timp planul acesta, şi a luat măsuri de paza următoarelor instituţii: Banca Naţională, Casa de depuncri, tezaurul de la ministerul de finanţe, administraţia financiară şi altele.

Măsurile acestea, luate din timp, au dezorientat banda, care a renunţat la intenţiile sale criminale.

Se crede că în această afacere ar fi amestecaţi şi cîţi-va anarhişti sosiţi de curînd din Bulgaria.

Se fac cercetări.

*

Din T. Severin se comunică telegrafic, că toate conacurile din împrejurimele gărei Zimnicea (jud. Mehedinţi), sunt incendiate şi distruse.

Sunt de asemenea incendiate moşiile din împrejurimele staţiei Filiaşi (Gorj).

*

Dl Rădulescu, mare proprietar. fratele deputatului cu acelaş nume din Mehedinţi, sosit astăzi dimineaţă în capitală, a declarat că sătenii din comuna Vlădeni, acel judeţ, n'au voit să se supuie ordinelor soldaţilor şi au continuat a fi foarte violenţi.

Artileria a fost nevoită să intervie şi a bombardat satul.

Sunt morţi şi rîniţi în număr extra-ordinar de mare.

*

In judeţul Prahova, agitaţia a luat proporţii mari.

Guvernul a luat serioase măsuri de represiune şi de localizare, trimiţînd numeroase trupe şi în deosebi artilerie.

Se ştie importanţa mare ce o are această regiune, în care zace una din cele mai mari bogăţii ale ţărei, şi în care se află angajate atîtea capitaluri naţionale şi străine.

Grija guvernului este cu atît mai întemeiată, cu eât în afară de pagubele materiale pe care le-ar aduce distrugerea sondelor de petrol, ţara s'ar găsi primejduită încă prin atitudinea statelor interesate în cauză.

*

Târguşorul Băileşti din judeţul Dolj, a cărui populaţie compusă din romini şi sârbi, se rîdică la 10,000 locuitori, şi despre care s'a mai vorbit zilele aceste a fost bombardat de artilerie şi complectamente distrus.

Amănunte în această privinţă lipsesc. Numărul morţilor nu se cunoaşte.

Ştirele cele mai fantastice circulă, în lipsa ori-cărei încunoştiinţări oficiale.

*

Următearea circulară a fost trimisă prefecturei judeţului:

Măsurile energice ce s'au luat au adus linişte în Moldova. N'a mai fost nici o nouă răzvrătire afară de Valea Trotuşului unde are un caracter mai pronunţat—Mişcări mari în Mehedinţi, Olt, Teleorman, şi Romanaţi continue. Situaţia ameliorată Rîmnicu Sarat şi Dolj.

Ţinuta energică a trupelor din Vlaşca a făcut pe ţărani să vie singuri să predea lucrurile furate şi să denunţe pe capi.

In Brăila Muscel, Rîmnicul-Vîlcea, Gorj, Argeş, Ialomiţa şi Ilfov ntei o răzărătire.

In cele mai multe locuri capii revoltelor au fost arestaţi.

Ultime informaţii

Proprietarii de moşii s'au întrunit ieri pentru a treia oară la prefectura de judeţ. Consfătuirea lor a durat de la orele 9 seara pînă la ora 1 noaptea.

Au luat parte domnii I. Corjescu, L. Iuster, L. Gatowski, G. Crupenski, Th. Negruţi, Popovici şi Garabet Manea.

In mod definitiv, în ce priveşte Judeţul Iaşi, s'au stabilit următoarele: munca de praşilă să fie urcată la 70 de la 50 bani prăjina; ziua cu carul trei lei; ziua cu palmele la vîrf de gireadă, 2 lei, iar la ceilalţi, cari nu sînt creditori 1·50 pe zi.

Pămîntul care-l vor lua muncitorii, să fie în aceeaşi întindere ca şi acum; falcea de pămînt se va da cu 35 lei ţăranului. Celelalte condiţiuni sînt aceleaşi pe cari le publicăm la primele informaţiuni.

——

La rectorat a sosit astă-zi diplomă de doctor în ştiinţi a domnului Nicolae Costăchescu. Aceasta este prima diplomă de doctor în ştiinţi în ţară, acordată de *facultatea* de ştiinţi din Iaşi.

—

Dl. C Sterea, prefectul judeţului va adresa zilele acestea, către sătenii din judeţul Iaşi următorul:

Manifest

Săteni!

In *numele Majestăţei sale Regelui*, guvernul vă face cunoscut că pentru a vă uşura greutăţile voastre, a hotărît să desfiinţeze îndată *birul foametei*, taxa aceia de 5 lei ce se pusese asupra poporului în prevederea lipsei de popuşoiu şi de care bir nu e nevoe, faţă de ajutorul ce-l puteţi avea, în caz de lipsă, de la Băneile populare, şi altele.

Se va desfiinţa de asemenea, *îndată*, taxa Statului pe decalitru de vin, rămînînd numai cea veche.

Darea foncierei se va scădea cu mult prin scăderea preţăluirii venitului pămînturilor sătenilor.

Se va veghea cu toată stăruinţa ca să nu mai fiţi înşelaţi la învoeli, la măsurătoare şi la socoteli.

Pe lîngă toate aceste măsuri şi altele ce se vor putea lua, şi care atîrnă numai de voinţa guvernului,—după poronca *Majestăţei Sale* se vor face şi următoarele legi pentru ocrotirea drepturilor şi pentru mulţămirea nevoilor voastre:

I) *Pentru îndestularea nevoiei de pămînt:*

Moşiile Statului şi ale altor aşezăminte publice.— cum este Epitropia sf. Spiridon şi altele,—nu se vor putea da în arendă de cît deadreptul ţăranilor, iar acele care nu se vor da în arendă ţăranilor, cum sînt de pildă fermele Statului, şi altele se vor căuta în regie, dar *altor arendaşi nu se vor da.*

Se vor întări Băncile populare, ca să vă ajute la arendarea moşiilor.

Insfîrşit se va face o *Casă Rurală*, adică o bancă care sub grivegherea Statului, să vă ajute atît la *cumpărarea cît şi la arendarea de moşii.*

II) *Pentru ocrotirea muncii sătenilor:*

Se va face o lege pentru uşurarea tocmelilor agricole. Legea de tocmeli, ce e acum în fiinţă, se va desfiinţa.

Pămîntul de hrană ce a fost dat în bani, se va plăti în bani.

Invoelile pentru munci vor arăta felul şi cîtimea acestor munci, iar plăţile pentru ele se vor socoti nu după preţurile din iarnă, ca pînă acum, ci după preţurile obişnuite vara, chiar în timpul cînd se face munca.

Se vor face anume dregătorii care se veghieze şi să chezăşuiască îndeplinirea întocmai a acestor legi ocrotitoare pentru săteni, aşa că nici sătenii, nici arendaşii sau proprietarii să nu fie obijduiţi. Aceste dregătorii vor asculta plîngerea ori cărui muncitor şi vor căuta să-i facă dreptate şi să adncă înţelegere între toţi.

Pentru ca un singur arendaş să nu poată pune mîna pe mai multe moşii învecinate şi astfel sătenii să nu poată face învoeli mai bune pe moşia de alături, dacă nu se înţăleg pe aceea unde sunt aşezaţi,—iar pe de altă parte, pentru ca arenzile ce s'au urcat în anii din urmă peste orice margine să fie scăzute în măsură înţăleaptă, se va face o lege aşa ca nici un arendaş, sau tovărăşie de arendaşi, să nu poată ţinea în arendă mai mult de cît două moşii avînd întinderea de cel mult 4000 hectare (ca la 28000 fălci).

Astfel sătenii vor putea să arendeze moşiile mai cu uşurinţă deadreptul de la proprietar, fie cu ajutorul Băncilor populare, fie cu acela al Casei Rurale (după ce se va înfiinţa) şi cu un preţ înţelept, fără obidă pentru nimeni.

Şi la orice împrejurare nu se va mai îngădui ca, pe moşiile arendate, ţăranii să plătească pămînturile închiriate lor mai scump de cît cu un spor de cel mult a treia parte peste arenda acelor locuri.

Săteni!

Aceste sînt dorinţele *Majestăţii Sale*, pe care guvernul s'a îndatorat să le aducă la îndeplinire.

Această poruncă nu poate rămînea în deşert.

Insă pentru aducerea ei la îndeplinire trebuesc alese din nou Camera şi Senatul, care şi ele vor avea nevoe de un oare care timp pentru întocmirea tuturor acestor legi.

Iar în mijlocul turburărilor în care se află ţara, nici vorbă să se poată face alegerile, căci guvernul trebue să-şi încordeze toate puterile pentru a păstra liniştea şi orînduiala la sate şi pentru a prinde şi pedepsi pe făcătorii de rele şi tulburătorii care săvîrşesc atîtea prădăciuni şi chiar omoruri.

Săteni!

Voi sunteţi datori să ajutaţi guvernul să aducă la îndeplinire cît mai grabnic dorinţele *Majestăţii Sale*, păstrînd liniştea şi împiedecînd ori ce neorînduealā în mijlocul vostru.

După ce liniştea şi orînduеala se vor statornici, la alegerile viitoare pentru Cameră şi Senat chemate să deie fiinţă tuturor legilor de mai sus, Dumnevoastră înşivă, ca alegători ai colegiului al treilea, veţi putea să vă spuneţi cuvîntul şi să alegeţi un deputat din sînul d-voastră, care să rîdice glasul pentru apărarea intereselor şi drepturilor d-stre.

In numele guvernului vă încredinţez cu toată inima că veţi avea voia deplină de a alege pe ori cine veţi socoti şi în care puteţi avea toată încrederea.

Arma cea sănătoasă şi cea mai sigură pentru atingerea ţelului este buletinul de vot, pe care 'l aveţi în mîna d-voastră, iar nu jafurile şi neorînduelile, care tot deauna vor fi oprite cu asprime, căci pot duce numai la ruşinea ţării şi sărăcia tuturora.

Săteni!

Cei mai mulţi dintre d-voastră mă cunosc de aproape. In două rînduri am avut cinstea să fiu alesul dv. Puteţi dar să fiţi sigur că mă voi ţinea de cuvînt şi de astă dată.

Grija noastră de căpetenie a tuturor trebue să fie acum ca munca cîmpului să înceapă la vreme, ca ogoarele să nu rămîe nearate şi nesămănate, şi astfel să nu cadă asupra ţării foametea şi sărăcia, de care tot voi sătenii sunteţi ameninţaţi să suferiţi mai mult.

Până la întocmirea legilor pomenite mai sus, ori-ce punere la cale nu se poate face însă de cît prin bună înţelegere între săteni, pe de o parte, şi arendaşi şi proprietari pe de altă parte.

Am vorbit cu arendaşii şi proprietarii şi am văzut că ei sunt gata să mai lese dintr'al lor. Vă rog dar, din toate puterile mele, să căutaţi să vă înţelegeţi cu ei şi să lăsaţi şi dv. dintr'al vostru, pentru ca să ne daţi răgazul să putem vedea cu deamănuntul ce se mai poate face în flecare împrejurare, fiind că vremea este scumpă şi peste puţine zile trebue să se înceapă munca cîmpului.

Am luat măsuri ca primarii, preoţii şi învăţătorii să vă deie toate lămuririle şi să fie mijlocitorii d-v. Vă rog, ascultaţi de sfaturile lor.

Iar dacă cu toate silinţele ce ne dăm să vi se facă dreptate, nu veţi avea puţina răbdare ce vi se cere şi nu veţi asculta de sfaturile noastre şi se vor începe din nou neorînduelile şi acele sălbătăcii ruşinoase pe care le-am văzut mai zilele trecute, pornite din îndemnul făcătorilor de rele, de cele mai multe ori străini de sat,—să ştiţi atunci că cu durere voiu fi silit să înfrînez aceste neorîndueli cu cea mai mare asprime şi fără nici o cruţare.

Voiu avea totdeauna urechea plecată spre păsurile voastre. Mă voiu duce eu însu i prin judeţ în cît mai multe sate voiu putea, dar nu voiu îngădui nimănui să-şi facă dreptate singur, cu sila. Aseminea lucru se poate face numai în ţări sălbatice şi noi nu putem suferi o astfel de ruşine.

Să fie dar dreptate şi pace!

Şi Dumnezeu să vă lumineze şi să vă ajute!

Eu îmi voiu face toată datoria.

Iaşi 16 Martie 1906

Ultima oră

Bucureşti 17 Martie

O scrisoare a M. S.

Bucureşti.—*M. S. Regele a adresat o călduroasă scrisoare autografă d-lui George Gr. Cantacuzino, prin care scrisoare mulţumeşte partidului conservator pentru concursul ce-a dat guvernului liberal.*

Proclamarea stărei de asediu

Bucureşti.— Unele ziare anunţă că guvernul a hotărît ploclamarea pe ziua de astăzi a stărei de asediu în judeţul Mehedinţi.

Ştirea este dată de numeroase ziare.

Un fapt extra-ordinar

Bucureşti.—**Produce mare impresie faptul că palatul regal a fost păzit astănoapte de către elevii şcoalei de artilerie.**

Pentru prima oră de cînd M. S. Regele se află pe tron s'a întîmplat faptul ca garda de la palat să fie alta de cît trupele obicinuite.

D. Iorga părăseşte ţara

Bucureşti—*Ziarele din Bucureşti publică declaraţia pe care d. N. Iorga a făcut'o unui prietin al său, că s'a hotărît a părăsi ţara şi a primi o catedră la o Universitate din Germania, catedră ce i s'a oferit mai de mult.*

In scopul de a controla această ştire un reporter al Adevărului *a mers a casă la d. Iorga, strada Buzeşti*

Sunînd, uşa se deschise şi un gardist apăru, care anunţă pe reporter că d. Iorga nu primeşte pe nimeni. După multe insistenţi gardistul merse să anunţe pe reporter. Atunci apăru un student, care corfirmă hotărîrea d lui Iorga de a părăsi ţara pentru tot-deauna.

Ceea ce l'a determinat pe d. Iorga la acest pas, este ura ce s'a deslănţuit contra lui şi svonul că arendaşii şi proprietarii din Muntenia ar fi hotărît să-l asasineze.

Casa d-lui Iorga este păzită de studenţi.

Răscoalele şi Piaţa Comercială

Rucureşti.—*Pentru a se vedea cît de mare influenţă a excitat asupra pieţei comerciale răscoalele, publicăm un tablou comparativ al cursului din ziua de 9 Martie, cînd răscoalele erau la începutul lor şi 16 Mariie cînd rescoalele sunt în toiul lor.*

Acţiunile Băncei Naţionale au căzut de la 3660 la 3600.

Acţiunele Băncei Agricole de la 570 la 405 lei. Inainte de 9 Martie acţiunele trecuse de 600.

Acţiunile Băncei Romîne de la 245 la 220.

Acţiunile Băncei de Scont de la 155 la 145.

Acţiunile Băncei Marmorosch de la 995 la 800 lei.

Acţiunile Băncei Generale de la 1940 la 1780 lei.

Acţ Soc. de Asig. Dacia Romînia de la 860 la 700 lei.

Acţ. Soc. Naţională de la 1260 la 1000 lei.

Valuta s'a înrăutăţit şi ea precum urmeaaă:

Cek Londra	de la	25.50	la 25.80
Cek Paris	„ „	100.70	„ 102.
Cek Berlin	„ „	124.40	„ 125.50
Cek Viena	„ „	105.95	„ 106.65

Partea mai tristă este că pentru multe efecte aşa scăzute cum sunt nu s'au găsit cumpărători.

Piaţa a devenit şi mai rea din cauza panicei de astă-noapte cînd s'a văzut că Banca Naţională a trebuit să fie păzită de trupe iar poşta refuza să transporte scrisori de valoare pentru Muntenia şi Oltenia.

O DEZMINŢIRE

Bucureşti.—Ziarul „Epoca" desminte scrisoarea pe care d. P. P. Carp ar fi adresat-o un redactor vienez al ziarului *Pester Lloyd.* (A se vedea la *Informaţiuni* textul acelei scrisori).

Starea sănătăţei d-lui Lascar

Bucureşti.—Starea sănătăţei d-lui Vasile Lascar este extrem de gravă,

D-rul Noorden fiind plecat în Italia, s'a telegrafiat după d-rul Renverg din Berlin dar şi acesta nu se află acolo.

Aseară s'a telegrafiat d-rilor Orten şi Neisser din Viena.

Moartea d-nei Périer

Paris.—Mama, fostului preşedinte Casimir Périer, a încetat din viaţă astăzi.

Starea lui Chamberlain

Londra.—Lordul Chamberlain, care e orb şi care fusese în ultimul timp, condemnat de medici, este de deplin restabilit.

De închiriat sau de vînzare casa în doue etaje cu 12 odăi, saloane mari, 6 antreturi, camare, beciuri, atenanse compuse din 9 odăi, grajduri, şură, grădină mare cu fructe, lemnărie în ogradă deosebită, pivniţă şi electricitate.

Amatorii să pot adresa la d-na Olga Jotty, strada Zmeu 3, sau la dl. Şendrea, strada Tăutu 8.

Licenţiat sau Asistent poate ocupa postul în farmacia D. Herzenberg, Iaşi.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltueli considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic în acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelorĭ.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilarĭ celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ maĭ extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JAŞĬ : Farmacie FRATII KONYA.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei maĭ favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură in patru culori pe banda care sigilèza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

în Iaşi la Konya, Racoviţă Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

Loteria Regatului Romîn

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat olienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA“

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta“

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*— **Iaşi.**

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 230 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Asemenea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

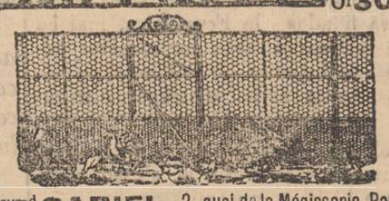

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5f**

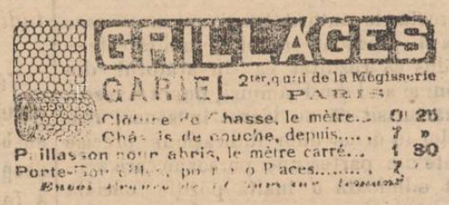

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 101.—Marți 20 Martie 1907

Licăriri în întunerec

S'a așezat pe genunchii mei, și cu mînuțele îmi dezmiardă fruntea și cu ochii cuminți mă cercetează și cu glasul alintat mă descoasă.

„Tata e suparat! De ce?“

Il sărut. Ce și putea răspunde alta, pentru a mă face înțeles de mintea fragedă în care viața de dinafară abia a început a se resfrînge?

Și totuși cîte și avea de răspuns! „Sînt trist, scumpul meu copil, pentru că vremile sînt triste.

Ceea ce-mi învăluie privirea, sînt nevoile în care se zbate o țară întreagă: țara mea și a ta. Ceea ce mă abate, e grija zilei de mîne, e nesiguranța viitorului care se arată așa de mohorît!

Eri încă, aveam iluzia că te-ai născut într'o zodie fericită; și toată nădejdea și toate aspirațiile și tot idealul meu le puneam în tine, in care mă vedeam retrăind de o viață nouă, frumoasă și utilă. Gînguritul tău chiar, avea ceva ca o notă de fericire, ca o prevestire de mai bine

Și acum, e întunerecul care ne înghite, e moartea și sărăcia care ne cutreeră cîmpiile, e vrajba care ne-a intrat în casă. E un neam apăsat care s'a ridicat să și facă singur dreptatea pe care nimeni nu i-a dat-o. Și atît de groaznic s'a ridicat în pornirea lui, atît de amară e dreptatea ce și-o face în cît ca orbul uriaș din Biblie, amenință să dărîme peste capul său propriu și peste al tuturor, întreaga clădire care-l adăpostește.

Ce te așteaptă, copil iubit? Ce soartă va fi soarta ta de mîne? Ce se va alege din visurile mele, din lumina ce am pus'o în ochii și și în creerul tău? Iată ce mă îngrijește și mă doare, iată ce nu poți încă pricepe, tu care abia ai învățat să-mi zici tată, și care abia începi să porți grija grijelor mele!

Dar de ce le-ai pricepe, acum lucrurile aceste! De ce ți-ai învenina sufletul curat, cu ele,—cînd lumea ta se închide într'un cerc atît de îngust, și viața pentru tine e încă atît de frumoasă! —

Mîne vei întra și tu în luptă, pentru a-mi lua locul, cu puteri nouă, cu proaspătă dragoste de oameni și cu avînt de caldă tinerețe. Vei avea timp atunci, să înveți ceea ce nu știi încă, să sorbi amărăciunea marilor nedreptăți, și să suferi—pentru tine și pentru alții—de răutatea cea fără margeni a semenilor tăi.

Și dacă vremile nu vor fi mai bune de cît astăzi, dacă mîntuirea nu va fi venit de nicăeri, vei plinge atunci soarta pe care nu ți am putut-o schimba și de la care tu nu te-ai putut abate“.

Dar ochii nedumeriți se umplu de grijă și de tristețe,—și mila mă cuprinde de toata dragostea aceasta îndărătnică și naivă, care apare într'înșii.

„O, n'am nimic! Nu mai am nimic“, răspund eu.

„Intoarce-ți ochii cei frumoși aiurea, nu mai scormeni cu ei adîncurile pe care nu le pot pătrunde. Nu vezi că în seninul lor am găsit nădojdea pe care o perdusem? Ceea ce se petrece, nu e sfîrșitul, — nu poate fi sfîrșitul unei țări care abea începe să trăiască din viața liniștită a popoarelor nobile.

Tu, ia-ți iar calul năzdravan care așteaptă infipt în cele patru bețe de picioare; ia-ți păpușa pe care ai aruncat-o în mijlocul casei, ia-ți soldații tăi de plumb, cu care duci războaie inchipuite, și reîncepe-ți viața de vis și de inchipuire, viața fără de grijă, viața ocrotită pe dragostea ce te înconjoară.

Cutreeră lumile de basme, stăpînește-ți poporul de păpuși. Nu mai căta în ochii cei ingrijorați; nu mai cerceta rostul lucrurilor pe care nu le poți cuprinde cu mintea. Lasă vremile vitrige să bată la ușă,—ele nu bat pentru tine: tu ești făcut să fii fericit....“

„Așa! Așa!“

„Cînd te privesc așa, inima îmi crește, sufletul mi se umple de căldură, lucrurile mi s'arată ochilor alt fel, mai frumoase mai bune, mai insuflătoare de speranță“.

Parsifal

VEȘTI BUNE

Pentru prima oară astă-zi, de cînd groaznica furtună s'a abătut asupra țarei, vești bune parvin de peste tot locul. După exemplul Moldovei și Muntenia a intrat ieri în liniște.

La Moldova a produs liniște cumințenia și blindețea țaranului nostru: Muntenia a fost readusă la liniște prin măsurile extra-ordinare ce au fost dictate de împrejurări.

Buletinul ministerului de interne dă frumoaso speranțe pentru viitor.

El arată că nicăieri nu s'au ivit noui rescoale.

In regiunile unde au fost comise omoruri, totul a fost reprimat cu energie.

Pretutindeni revolta a fost reprimată. Mai sunt cîteva bande pe cari trupele le urmăresc și cari vor fi prinse curînd.

In toată țara situațiunea s'a imbunătățit mult.

In regiunile unde lucrurile s'au liniștit cu totul, se urmează tratative pentru stabilirea unui acord cu țăranii.

După cum se vede, de pretutindeni vin știri bune.

O dată cu ele va veni și primavara, va incepe munca și țara va putea reintra in acea liniște de care are mare nevoe spre a recapata bunul ei renume.

CAUZELE REVOLTELOR ACTUALE

PRESA

Mai toate ziarele au inaugurat o rubrică la care se trec toate pricinile probabile ale revoltelor actuale și se fac o mulțime de observații foarte juste. Răscoala țărănească n'a avut o singură cauză, ea e așezată pe un substrat întreg de fapte cari de zeci de ani se pregătesc și unele chiar s'au săvîrșit.

Isbucnirea ei, era așteptată, toți o recunosc, dar nimeni nu s'aștepta ca ea să se reverse așa de curînd.

Am observat că printre multe pricini nu s'amintește și de Presa care a instigat mai mult ca ori-ce la revoltă și nu numai Presa revoluționară și clandestină dar Presa oficială. Dacă citiți ziarele noastre, sunteți curios isbiți de a observa lipsa de ansamblu, de omogenitate. La pagina întăi câte-va articole în spiritul direcții gazetei, la cele-l'ate pagini sub formă de politică externă, știri economice, nuvele, versuri, un material întreg care ar putea s'apară în cea mai revoluționară gazetă. Nu mai departe de cât în ultimele evenimente din Rusia, ziarele noastre consacrau coloane întregi de admirație și entusiasm pentru răscoalele agrare, revoltele soldaților, masacrurile proprietarilor și găseau că *Rusia merită toate acestea căci nu făcuse nimic pentru țărănimea sa* Sau *apropos* de desertorii lui Potemkin. Ce primire, câte elogii acestor dezertori cari într'un moment de aberație mentală și sub conducerea unui nebun, găsiseră de cuviință să bombardeze un oraș întreg.

Toată proza asta se citea la țeară și se tălmăcea așa cum o pricepeau țăranii. Nici pentru ei guvernele noastre n'au făcut nimic și ei, ca și Rușii erau fără pământ, libertate și cultură, prin urmare și ei la rîndul lor pot fura, ucide, devasta proprietățile. Și suntem încă fericiți că soldații noștri după exemplul lui Matușenko eroul de la Constanța, n'au găsit cu cale să bombardeze orașele noastre spre a bine merita elogiile acelorași gazete cari căutau gloria ofițerului desertor de la Kneazul Potemkin.

E o credință de asemene proastă că ziarele nu se citesc la țeară că țăranul dacă nu știe ceti nu iubește a pune pe altul să îi citească ce e prin gazete. Și când țăranul citește, el nu o răsfoește ca blazatul din oraș care în pripă aruncă o privire pe telegrame, articol de fond—ci o citește de la titlu și până la numele girantului din coada gazetei. Și o citește încet, pe tîlcuite, își face reflecțiile sale, adaogă observațiile sale și le corolează faptelor proprii sale existenți.

Gazete au contribuit foarte mult spre a răspândi doctrina revoltelor de azi — dacă este o doctrină, și cele petrecute eri în Rusia au avut un mare răsunet în conștiința țăranilor noștri.

In alte țări, în ziare, până și anunțurile sunt ticluite în așa chip ca să nu strice armonia principiilor gazetei — nu vorbesc de informații, politică externă și alte articole care sunt pururea de acord cu fondăl politic al ziarului. In așa chip gazeta propagă prin fie-care rînd politica sa, principiile sale sociale și vederile sale asupra vieței.

La noi însă în cea mai reacționară gazetă vei găsi articolele cele mai anarhiste. Am publicat în foiletonul unei gazete retrograde ca principii o serie de articole în care făceam apologia celor mai aprinse principii răsvrătitoare. Directorul politic al gazetei nu le-a citit, redactorul era mulțumit că avea un *sub-sol* gratuit; dar mahalagiul și țăranul care mi-a citit proza trebue să fi reținut câte-va fraze care i-au folosit în mișcarea de azi spre nenorocirea lui! Și cîți din acei ce au scris și scriu nu pot face aceași declarație.

D.

Scrisoarea M. S. Regelui

După cum ne-a comunicat de Sîmbătă corespondentul nostru din București, M. S. Regele a bine-voit a adresa o călduroasă scrisoare autografă fostului prezident al consiliului ultimului guvern conservator.

In acea scrisoare, pe care o publicăm astăzi în întregul ei, M. S. recunoaște abnegațiunea de care a dat dovadă partidul conservator în grelele împrejurări prin cari trecem. Pentru acea abnegațiune, M. S. mulțumește călduros și speră că, și în viitor, se va putea răzima pe concursul partidului conservator.

Iată acum scrisoarea M. S.

Scumpul meu domn Cantacuzino,

Insuflețit de un sentiment patriotic, în fața grelelor împrejurări, prin care trecem, Mi-ați prezintat demisia cabinetului prezidat de dv., spre a înlesni o deplină înțelegere între partidele politice. In urma acesteia, M'am adresat d-lui Dimitrie Sturza, pentru alcătuirea noului guvern.

Ținta înaltă ce ați avut în vedere, adecă apropierea și conlucrarea tuturor, pentru restabilirea ordinei și liniștei, în scumpa noastră țară s'a atins, iar declarația dv., făcută înaintea Corpurilor Legiuitoare, ca șef al partidului conservator, că guvernul va găsi tot sprijinul pentru măsurile cerute de împrejurări, Mi-a fost o mare mîngîiere sufletească, în aceste momente de restriște.

Facă bunul Dumnezeu că ele sa treacă mai curînd și ca greaua problemă ce stă înaintea noastră, să găsească o dezlegare dreaptă și trainică.

Mulțumindu-vă de credincioasele d-v. servicii, nu mă îndoesc că și în viitor, Mă voiu putea rezema în toate împrejurările, pe devotamentul d-v., și pe concursul partidului conservator.

Primiți, scumpul meu domn Cantacuzino, încredințarea sentimentelor de afecțiune ce vă păstrez.

CAROL.

București, 16 Martie 1907.

O proclamațiune

In ziua în care șeful partidului liberal și al guvernului se adresa telegrafic clubURILOR liberale cu rugămintea ca ticluirea manifestelor și proclamațiunilor să rămâie apanajul esclusiv al guvernului—o tipografie din Iași isprăvea imprimarea unei lungi proclamațiuni: proclamația prefectului Stere cîtră sătenii din județul Iași.

Acea proclamațiune, cu omisiunea introducerei, care, în mod natural, era lauda ce prefectul aducea actualului guvern—a fost reprodusă întocmai în ziarul nostru.

N'am fi supus nici unei observațiuni acel manifest al d-lui prefect Stere, dacă el n'ar fi conținut oare cari pasagii, cari dau dreptate dispoziațiunei luate de d. Sturza, ca ticluirea manifestelor să se lase pe seama guvernului.

In cele ce adresează sătenilor, d Sterea declară că *guvernul* a desființat *birul foametei* și taxa pe vin.

Acest bir al foametei este taxa de 5 lei ce se percepea—ce avea să se perceapă—anual de la fie-care țăran, spre a ușura greaua sarcină a guvernului în caz de secetă.

Taxa de 5 lei spune ea singură că n'am fost în fața unui bir prea împovărător.

Dar bună sau rea—cine a desființat acea taxă? In proclamație d. Stere spune că guvernul.

Cu alte cuvinte guvernul cel nou, guvernul liberal, a desființat un bir al fostului guvern, guvernul conservator.

D. Stere n'ar fi trebuit, în vremurile prin care trecem, să fi trecut peste un fapt istoric, pe care guvernul, în manifestul său, l'a recunoscut pe deplin: că legea taxei de 5 la sută a fost desființată de Camerele conservatoare.

Am ținut să relevăm lucrul acesta, căci el este în deplină contrazicere cu solidaritatea pe care partidul conservator o respectă și chiar cu realitatea faptelor.

Și dacă este adevărat că proclamația d-lui Stere n'a fost trimisă încă spre a fi placardată la sate, ar fi nimerit ca eroarea gravă — involuntară, ne place a crede — să fie reparată.

OAMENI ȘI LUCRURI

UN MARTIR

Ziarele cele mai răspîndite din Capitală au anunțat la un moment dat că dl. N. Iorga ilustrul erou al tragicelor evenimente de astăzi, părăsește țeara pentru a-și salva viața amenințată și pentru a ocupa în Germania o catedră care i s'ar fi oferit încă anul trecut...

Iar pînă la această glorioasă fugă, martirul se află baricadat, păzit de o dublă gardă, polițienească și studențască.

Știrea aceasta senzațională seamănă mai mult a o bună reclamă menită a parà loviturile crunte ce primește d. Iorga în momentul de față din partea ziarelor și oamenilor de seamă din ambele partizi istorice în urma rolului sanguinar pe care l'a jucat în provocarea dureroaselor întîmplări—organul d-lui Iorga „Neamul Romînesc“. Căci ilustrul profesor are un mod cu totul a parte de a scrie istoria, de a explica faptele și de a sămăna vrajba,—după cum are un mod special de a-și alimenta reclama. In toiul răscoalelor, cînd în Moldova ardeau satele și se prădau tîrgușoarele, profesorul în chestiune își anunța conferințe prin Galați și în alte orașe, plimbîndu-și în mijlocul tragediei comedia unei reclame. Incendiul Romei impiedecat-a oare pe Nerone de a-și plimba prin orașele romane și grecești repertoriul său de cîntece și dorul său înflăcărat de a fi recunoscut geniu al neamului?

Iar astăzi cînd țeara e pe marginea prăpastiei, cînd nu mai este un colț de pămînt ne pustiit, o inemă neîndurerată, un gînd nechinuit și un suflet ne indignat, astăzi cînd în Parlament sau în lumea publicistică, numele eroului e pe toate buzele și însoțit de blesteme,—astăzi eroul devine martir?

Astăzi—pentru un motiv atît de mic și de meschin că un preprietar sau un arendaș l'ar fi amenințat cu împușcarea—va părăsi țara, catedra, revista și dubla gardă de onoare? Va părăsi țeara acum cînd ea se svîrcolește în mijlocul celei mai grele mizerii, în toiul celor mai triste lupte; cînd se frămîntă ca într'o dureroasă și profundă transformare?

Acum cînd e nevoe de concursul luminat al tuturor oamenilor culți și patrioți pentru a restabili ordinea, pentru a birui răul, pentru a tămădui rănile, pentru a stinge focul, pentru a alina suferințile, pentru a împăca oamenii și a apropia clasele sociale îndușmănite între ele? Să plece acum cînd totul e ruină, jale și plâns? Acum cînd e vorba de a se căuta răspunderile și a se pedepsi vinovații? D-sa nu e doară în rîndul lor—și se cuvine să rămîe aci, în mijlocul nostru, să ne ajute cu intuiția D-sale de savant, să pătrundem și să înțelegem misterele și pricinile celor petrecute și care nu-și au perechea nici în istoria țărei noastre, nici poate în vre-o altă țeară din lume.

Să steie printre noi, printre aceia care nu fug din țară—de și le este poate și lor amenințată viața și existența—și împreună cu toți să pue umărul la mîntuirea și rîdicarea țărei după ce ca un Ciclop uriaș a făurit armele de omor, — după ce a făcut să sufle vîntul urei, vijelia pustiirei și a privit cu rîsul batjocoritor apropierea și dezlănțuirea dezastrului.

Rodion.

Mijloacele de-a liniști Răscoalele țărănești

Romînia plătește astăzi, prin revolta agrară, descumpănirea dintre producție și cheltueli, care a predomnit în economia ei de mai bine de jumătate secol încoace. Globul civilisației s'a mărît și a apăsat tot mai tare pe umerii unei poporațiuni neculte, cari suporta, ca și înainte, toate sarcinele culturei, fără a se înfrupta din ale ei binefaceri. De la o vreme s'au amestecat evreii în producția fundamentală a țărei, și aplicînd aici spiritul lor de speculă au transportat în domeniul agriculturei, deprinderile lor cămătărești, care bine 'nțăles nu se puteau realiza fără exploatarea țăranului.

Concurența între evrei, de la izvorul cel mănos al arendărei moșiilor i-a împins să urce prețurile arendei într'un chip cu totul desproporționat cu producția pămîntului și prețul recoltelor. Bine înțăles că aceste arenzi afară din cale nu puteau fi răspunse de cît din micșorarea părții de cîștig ce se cuvinea să tragă elementul de căpitenie al producției agricole: țăranul. Evreii mai ales, și după exemplul lor, și arendașii de altă naționalitate, și chiar proprietarii îndrumară un sistem de tocmeli agricole absolut ruinătoare pentru țăran, dar bine înțăles, că veniturile proprietarilor crescînd, statul s'a grăbit a spori dările, în cît întreaga economie a traiului nostru a dobîndit un caracter măiestrit, întemeiat pe o bază nedreaptă: stoarcerea elementului țărănesc.

Toate lucrurile au un sfîrșit, și acel care a izbucnit acum se prevedea de mult timp, se aștepta chiar să izbucniască din zi în zi; dar pătura cultă a societății noastre, care trăia în belșug și huzur își acoperea ea singură ochii, ca să nu vadă prăpastia încotro ne îndreptăm.

Orice mișcare tulburătoaie și îndreptată contra legilor și stării de lucruri existente, trebuie să porniască din jicnirea simțimîntului dreptății, căci este o deosebire mare între legalitate și dreptate, și adesea ori legalitatea cea mai strictă ascunde nedreptatea cea mai mare: *Summum jus, summa injuria.* Moralitatea mai adâncă a timpurilor noastre, care caută să măsoare cu cumpăna dreptății, nu numai cât drepturile abstracte ci și relațiile economice dintre oameni, a adus aproape în toată lumea civilizată, o frămîntare ne mai pomenită care 'și face vînt, în lumea lucrătorilor industriali prin greve, în acea a lucrătorilor agricoli prin revolte agrare.

***

Cauzele obștești ale revoltei agrare care bîntue România sunt destul de bine cunoscute, și dacă am avea mai multe amărunțimi asupra situației țăranului nostru, închegarea lor în cugetări obștești ar deveni încă și mai plină. Lucrul de care voim să ne ocupăm astă-zi este mijlocul de a stâmpăra această răscoală, căci noi credem că gloanțe și numai gloanțe nu sunt îndestulătoare și mai au încă și neajunsul de a fi împroșcate cu nedreptate.

Am înțălege înăbușirea cea mai energică, însă numai după ce s'ar fi făcut propuneri de îndreptare a stării lucrurilor, *și dacă țăranii nu ar fi primit acele propuneri, atunci bine înțăles trebuia întrebuințată, puterea; dar să se proceadă în acest mod numai cu violență și silnicie, cînd noi înșine sîntem convinși că, în fond, țăranul are dreptate, este cel mai mare păcat pe care poate să-l comită straturile pretinse civilisate din țara noastră, contra acelora ce la dă pîine.*

S'a și simțit lucrul de către guvernul actual, care, fie zis între parentez, nu este de loc vinovat de isbucnirea revoltelor țărănești, care se pregătiau acuma de ani de zile în urmă.

Guvernul însă crede că va putea îndeplini cerința formulată de noi printr'o lege în contra *trusturilor*, care să împiedice pe arendași de-a ținea moșii dela olaltă peste o întindere de patru mii de hectare și dă voe ministerului Public să ceară rezilierea contractelor încheiate, fie direct fie prin persoane interpuse, în contra acestei prescrieri.

Noi suntem de părere că, o asemenea lege, foarte bună în ea însăși, din alte motive pe care nu e locul să le expunem aici, nu va ajunge de loc scopul urmărit de propunerea ei în acest moment, anume de-a liniști revoltele țărănești, căci împiedecarea arenzilor prea întinse, nu va putea pune o stavilă înțălegerei între arendașii deosebiți de-a exploata pe țărani cum au fost exploatați și până acuma; în cît, pentru țăran, legea plănuită nu va avea nici un efect.

Dar apoi ne pare lucru invederat că, pentru a se linişti revolta ţăranilor, *trebue să se pomenească numele lor şi să se ocupe de integesul lor legea ce se va face.* Noi, generalizînd exemplul măreţ dat de Academia romînă, am propus, în diferite rînduri, şi repetăm şi aci, următoarele norme după care să se alcătuiască o lege care ar putea să aibă sorţii de-a linişti răscoala, sau dacă nu s'ar linişti nici după această propunere, atunci cel puţin am fi cu conştiinţa împăcată că am făcut tot ce poate face un stat pentru binele obştiei, dar că, obştia neprimindu-l, suntem nevoiţi s'o zdrobim.

Anume să se prevadă : 1) că fiecare arendaş şi proprietar să fie îndatorit a da ţăranilor o parte oarecare (a 4-a, a 5-a, a 6-a etc.) cît se va judeca în de ajuns din moşia lui, ţăranilor de pe acea moşie, după cererea ce vor face şi în întinderile de care vor avea nevoe, cu preţul pe care şi arendaşul îl plăteşte proprietarului. Pentru proprietari, evaluarea se va face după analogia moşiei arendate celei mai apropiate. Să se prevadă însă anumit că preţul, calculat după arenzile actuale, va putea fi scăzut în viitor dacă vor scădea arenzile, iar nici odată mărit, ori cît s'ar urca ele de acum înainte. Aceasta pentru a evita contractele frauduloase. 2) ţăranii să fie obligaţi a ara de cu toamnă părticelele lor şi a le gunoia, precum şi a plăti preţul arenzii. La caz de neîndeplinirea uneia sau mai multora din aceste condiţiuni, pămîntul va fi luat îndărăpt şi ţăranul nu va mai avea nici un drept asupra lui.

Legea aceasta este, bine înţeles, numai schiţată în substanţa ei şi ar trebui desvoltată, şi mai ales, stăruit asupra punctului cum trebue să fie regulată plata pămîntului arendat ţăranului, în cazul cînd arenda se plăteşte în munci agricole, în loc de bani.

Nu se poate tăgădui că, prin legea propusă de noi, statul intervine în daraveri private şi că substitue voinţa lui liberei voinţi a părţilor, în cît s'ar părea că ea contravine unui mare principiu, aceluia al libertăţii transacţiunilor între oameni. Dar acest principiu care derivă din codul civil, creat de mai bine de o sută de ani în urmă, este cu totul învechit şi legiuirile tuturor ţărilor îi substitue din toate părţile un alt principiu, acela al ocrotirei slabului contra celui tare, tocmai în scopul de a pune de o potrivă poziţiile şi de a realiza astfel adevărata idee a *egalităţii*, cerinţa supremă a tendinţei spre bine a vremurilor noastre, şi care pentru a fi adusă la îndeplinire, are tocmai nevoe de a mărgini libertatea celui tare şi de a ocroti libertatea celui slab.

Intr'adevăr, ce însamnă oare toate legile făcute în apusul Europei pentru ocrotirea lucrătorilor, de cît intervenţiunea statului în daraveri private şi răsturnarea deci a principiului codului civil? Aşa legea care fixează numărul orelor de muncă; condiţiunile igienice impuse la deosebite stabilimente industriale; îndatorirea patronilor de a contribui la casa pentru ajutorul lucrătorilor rîniţi, a pensiunilor lucrătorilor bătrîni; proteguirea femeilor şi copiilor contra abuzurilor unor munci nepotrivite, şi cîte altele de acestea; căci ne întrebăm cu ce drept (după dreptul obişnuit nu după dreptul superior) regulează statul cîte ore trebue să muncească un lucrător într'o fabrică, cînd atît lucrătorul cît şi patronul ar conveni să lucreze mai mult? Cu ca drept opreşte statul pe copil să lucreze, cînd părintele consimte să-l dea? Cu ce drept mă opreşte statul de a munci Dumineca, cînd eu am tot interesul şi plăcerea de a o face? Cu alte cuvinte cu ce drept introduce statul odihna obligatoare?

Este un drept, şi un drept sfînt, un drept superior codului civil şi tuturor codurilor din lume; dreptul ocrotirei existenţei, dreptul de-a fi om înainte de a fi unealtă de muncă, bunuri superioare pe care statul este dator să le apere cu toată puterea lui.

Apoi pentru ce oare la noi, care suntem o ţară agricolă şi în care elementul slab şi care are nevoie de sprjin este elementul ţărănesc, pentru ce, zicem, la noi nu ar interveni statul în daraveri private, pentru a egaliza condiţiile de tratare între cei slabi şi cei tari?

Se găsesc lucruri cu totul afară din cale ca statul să intervie pentru a impune preţul arendei pămîntului către ţărani, cînd, prin dispoziţia ca arendaşul sau proprietarul să nu poată cere mai mult pe falcia de pămînt de cît îl costă pe el însuşi, statul nu face altă intervenţiune de cît opreşte o nedreaptă spoliare pe socoteala ţăranului.

Nu înţelegem cum se poate susţine că asemenea prescrieri ar fi o încălcare a libertăţei, când prin legea *trusturilor* se prevede ca procurorul, deci statul, să poată anula contracte încheiate între privaţi.

Să se bage bine de seamă la cuvintele noastre :

„Fără intervenirea statului într'un mod oare care în daraverile dintre ţărani şi acei cari le întrebuinţează munca, nu se va putea rezolvi nici odata chestia ţărănească". Apoi, dacă e vorba de această intervenire, cel puţin ea să fie făcută cu folos prin legea propusă de noi, iar nu prin aceia a *trusturilor*, care de o parte contravine mai mult încă principiului libertăţii transacţiunilor, fără a putea însă avea nici un efect asupra liniştirei răscoalelor ţărăneşti.

A. D. Xenopol

POLITICA EXTERNA

Contra-revoluţia din Rusia

După asasinarea profesorului Herzenstein unul din cei mai de seamă economişti ruşi, de către oamenii cetei negre sau a aşa zisului partid al adevaraţilor ruşi, asasinarea ziaristului Jolos ne face să ne oprim aăupra unui simptom foarte caracteristic al vieţei ruseşti şi care are o mare însemnătate.

Revoluţia din anii trecuţi aprinsese inimile tuturor Ruşilor; fără deosebire de clase sociale, toţi au luat parte la pregătirea marei greve din Octombrie 1906 cum şi la reuşita partidelor revoluţionare în Dumă. Toate ziarele afară de vr'o cîte-va aveau un caracter pur revoluţionar şi lectorii lor erau în toate clasele sociale. Revistele literare aveau o materie curat socialistă şi aceste periodice s'etalau în saloanele cele mai aristrocatice. Nimeni nu ar fi îndrăsnit să opună patriotismul său, iubirea sa pentru Ţar sau Patrie în înţelesul egoist al cuvîntuiul. Desastrul armatei ruseşti în Manciurea, rănise adînc sentimentul de orgoliu naţional şi toţi Ruşii priveau cu dispreţ la poporul lor căzut în aşa decrepitudine morală Se lăudau Polonezii, se făceau elogii Germanilor din provinciile estone; până şi noi din Romînia aveam un pic de admiraţie între ruşi şi eram socotiţi ca un fel de Japonie a Europei.

Prima Dumă cu cerinţele ei ultra revoluţionare, agitaţia poloneză pentru autonomie, mişcarea germanilor din provinciile Baltice, toate acestea şi adăogîndu-le şi vremea care potolise decepţia înfrîngerilor de la Mugden şi Port Artur au schimbat mentalitatea rusă.

O revoluţie se făcu în gîndurile ruşilor. Ei nu se mai vedeau aşa de inferiori, aşa de slabi şi gata a fi prada celor l'alte popoare, sentimentul de rasă şi de patriotism se rîdicase hotărîtor şi agitaţiile slabe a cîtor-va naţionalişti găsiră răsunet. Partidul *ciornei sotne* se transformă în partidul *adevăraţilor ruşi.*

Aceştia aveau un program hotărît şi ajutaţi de guvern ei au mers înainte. Ca şi revoluţionarii ei agitară şi pe calea legală ca şi pe calea teroristă şi după Hertzenstein şi alţii mai necunoscuţi, redactorul celei mai bune gazete a domocraţilor *Ruskaia viedemosti*, a căzut victima acestor naţionalişti. In alegerile din urmă partidul rusesc găsi mulţi aderenţi şi'n gubernia Minskului în data aceasta au fost trimişi în Dumă numai ruşi, pe cînd în data trecută treuseră numai polonezi şi aşa şi în alte gubernii.

Dacă ne întoarcem privirile în trecut vedem că un fapt identic s'a petrecut şi în Franţa după revoluţia franceză. După cîţi va ani de democraţie, de fraternitate şi egalitate a urmat acea epocă de imperialism şi de cucerire care a atins apojeul ei cu Napoleon, devenit împărat. Am convingerea că odată Rusia liniştită de agitaţiile actuale şi cu întinderea neîncetată a propagandei panslaviste, ea se va manifesta încă odată ca o putere militaristă şi cuceritoare înainte de a-şi da obştescul sfîrşit de împărăţie şi a intra în concertul popoarelor democratice şi adevărat pacinice!

Omorârea ziaristului Jolos de către naţionalişti nu e un fapt banal el poate fi începutul acestei contra revoluţii ruseşti ce va duce la Imperialismul cel mai straşnic, lucru puţin îmbucurător pentru vecinii acestui colos şi în special pentru libertatea ţărilor noastre Dunărene.

I. D.

Litere-Ştiinţe-Arte

Proverbul care ne asigură că nenorocirea foloseşte la ceva, se adevereşte odată mai mult. Cine ar fi crezut, bunăoară, că sângeroasele răscoale ţărăneşti vor folosi.. literaturei remânești în străinătate? Un prieten care-şi face studiile în Bruxelles —talentat publicist în acelaş timp — ne scrie că de cînd se vorbeşte de teribilele evenimente ce au loc în ţară la noi, gazetele şi revistele belgiene nu-i mai dau răgaz cerînd mereu detalii asupra literaturei noastre, a scriitorilor noştri. Nu-i vorba, reclnma o să ne coste cam scump.

*

A apărut No. 6—15 Martie—a nouei reviste „Convorbiri" având ca director pe dl. M. Dragomirescu şi ca prim redactor pe d Cincinat Pavelescu. Numărul acesta ca şi cele anterioare, conţine un sumar bogat şi variat, versuri şi proză datorite unor publicişti de talent. Deasemenea revista urmăreşte cu luare aminte şi cu nepărtinire toată activitatea publicistică din ţeară. Numărul 50 de bani.

*

Sâmbătă 24 Martie, la Teatrul naţional ultima representaţie în beneficiul artistului Al. Scărlătescu cu piesa „Croitor sau... Doctor!" în care va juca dd. Cuzinski, Petroni, Penel, Scărlătescu, D-nele Athena Georgescu, Marcelian, Z. Conduratu şi Gheorghiu.

Preţurile pe jumătate la toate locurile. Biletele la agenţia „Thalia".

*

Marele chirurg Bergman, care a murit la Berlin se înşelase asupra diagnosticului proprirei sale boli, autopsia a dovedit că nu suferea de cancer, după cum credea însuşi celebrul operator. Greşala aceasta n'o să-l facă însă să-şi peardă clientela.

*

Se anunţă că cei doi directori ale celor două opere rivale din New-york—Conried şi Hammerstein vor veni în Europa pentru a angaja pe cîte un tenor, fără rival. Cine din cei doi directori va învinge nu se ştie,—dar Europa va pierde de sigur, căci mare e atracţia capitalului american.

*

A propos de America. Se anunţă din Chicago că „steaua" trupei de la opera din San Carlos a dat zilele aceste un frumos exemplu de sînge rece. La un moment dat cînd izbucni un mic incendiu pe scenă şi o mare panică în sală artista apăru în faţa scenei şi începu să întoneze imnul naţional american, calmînd astfeliu publicul din sală care începuse a se încăiera la ieşiri. Incendiul fu localizat degrabă.

*

STRUNA ZILEI

CAUZA SI EFECT

Graţie propagandei d-lui Iorga prin organul său «Neamul romînesc» populaţia ţării a scăzut astăzi cu mii de ţărani.

Ziarele

Vrînd tiragiul să-şi mărească
Prin ziarul său grotesc
A făcut războiu şi iată :
Scade...Neamul romînesc.

Informaţii

Este lipsită de temeiu ştirea că sucursala Băncei Naţionale din Iaşi ar fi suspendat afacerile de scont.

Banca Naţională ca şi băncile particulare acordă aceleaşi credite ca şi înainte.

Comercianţii din Iaşi, cu excepţia unuia singur, au acoperit la ultimul stil nou toate obligaţiunile ce-au scăzut la acea dată.

—

S'a hotărît definitiv că de îndată ce se vor linişti lucrurile, prefect al judeţului Iaşi să fie numit d. N. Gane,

—

Prin noul Budget al Creditului Urban din Iaşi, se înfiinţează un post de subdirector şi unul de avocat ajutor.

In acest din urmă post a fost numit d. Toma.

—

La Adunarea generală de ieri a acţionarilor creditului urban, s'au aprobat budgetul şi contul de gestiune, după care s'a procedat la alegerea a 2 membri în consiliul de administraţie.

Au fost aleşi prin aclamaţie d-nii G. Lascar şi doctor Konya.

—

Regimentul 22 din Tîrgovişte a sosit ieri în Iaşi.

Artileria de la Roman a plecat spre Muntenia.

—

D. C. Sterea a convocat ieri pe învăţători la o conferinţă şi li-a ţinut o cuvîntare privitoare la evenimenlul zilei.

In corpul ziarului se găseşte o dare de samă in această privinţă.

Astă-zi dimineaţă d. Stere a plecat în judeţ.

—

Un ziar din Bucureşti anunţă că d. Ferechide fiul fostului president al Camrei, a fot numit membru de şedinţă la tribunalul Iaşi.

Faptul nu este exact.

D. Ferechide a fost numit la Bucureşti, în locul d-lui Procopiu.

—

D. căpitan în rezervă Constantin Popovici a fost recomandat pentru postul de comandant al gardiştilor din Iaşi, în locul d-lui Pilescu.

—

D. Rudolf Suţu şi-a susţinut ieri cu succes licenţa în litere.

—

Budgetul teatrului naţional din Iaşi va fi astfel intocmit ca societarii să fie retribuiţi în tot cursul anului cu salarii egale.

Societarii de clasa I cu 200 lei şi cei de cl. II cu 150 lei lunar.

—

Campania de pacificare în judeţul Iaşi.

Intîmplarea m'a făcut să asist la întrunirea învăţătorilor din judeţ, convocaţi de d. C. Stere actualul prefect.

Am simţit o deosebită mulţumire sufletească, cu atît mai mare cu cât de astădată această întrunire a avut un caracter mai serios şi înălţător.

Dl. Stere a spus că ţaranul cere imperios : scăderea arendei pămîntului de arat şi rîdicarea preţului muncei.

Dl. Stere a asigurat că a făcut ceea ce nici prin gînd nu i-ar fi trecut ca va putea face.

A reuşit prin proprietari şi arendaşi să scadă arenda pămîntului de lucrat la 35 lei falcea, sumă plătibilă jumătate în bani şi jumătate în muncă, iar peutru ca munca să nu fie exploatată, a fixat în înţelegere cu arendaşii şi proprietarii un tarif de preţuri în condiţii foarte avantajoase pentru ţărani.

D. Stere a mai spus că campania de lucru se aproprie şi într'o săptămână cel mult contractele între arendaşi sau proprietari şi ţarani trebuiesc negreşit încheiate, căci ţăranul nu mai crede.

Pentru aceasta apelează la învăţători, să-i dee concursul, rugându-i să primească să facă parte împreună cu preotul şi primarul în comisiunile de arbitraj dintre ţarani şi arendaşi sau proprietar şi unde se vor ivi dificultăţi va interveni direct şi personal.

Toate celelalte reforme, afară de cele anunţate în «Manifestul cătră ţară» nu se pot face de cît încet şi pe cale de legiferare.

Stăteşte pe învăţători să reaminteasca ţăranilor că ei au în mînă arma cea mai puternică : buletinul de vot, şi să-i asigure de libertatea cea mai deplină a alegerilor precum şi de bunavoinţa ce au cu toţii de a li se îmbunătăţi soarta.

Eu aşi mai fi adaugat că să le mai spue să nu uite că şi ei au cea d'intăi datorie să lucreze pămîntul, ca să n'ajungă să moară de foame şi de boale, cari seceră mai rău de cît gloanţele şi şrapnelele.

I. D. Dimitriu, institutor

—

Intrunirea comisiunei pentru cercetarea lucrărilor candidaţilor la catedra de desemn geometric la şcoala de arte frumoase, a fost amânată pentru o dată ce n'a fost fixată încă.

—

O teribilă nenorocire s'a întîmplat în comuna Glăvăneşti din acest judeţ.

Femeea locuitorului I. Creţu din acel sat pusese pentru ca să facă mâncare şi întrebuinţase nişte pirostii cărora le lipsea un picior. In locul lui femeea puse o ghiulea pe care bărbatul ei o găsise pe cîmp. Din causa focului ghiuleaua făcu explosie dărămînd un perete, omorînd pe sus zisa femee şi rănind grav pe fata Catinca Băirel care a fost internată în spitalul din Bivolari.

—

Dl. A. N. Gane, noul prezident al tribunalului Iaşi s. II, a prestat azi jurămînt.

Decretul pentru numirea d-lui D. Henţescu ca judecător al ocolului II, fiind greşit făcut, d-sa n'a fost primit să depună jurămînt.

—

Aflăm cu părere de rău că dl. V Dimitriu, distinsul avocat, se afla bolnav.

I dorim grabnică însănătoşare.

—

Batalionul 9 de vînători din Ploieşti care se afla în Iaşi, a plecat la Tulcea.

—

DIVERSE

— In ziua de 1 Septembre 1907 va avea loc o licitaţie publică pentru darea în exploatare a 16 păduri a statului.

— In ziua de 9 Mart a încetat din viaţă în închisoarea Mislea deţinutul Vasile Lupu Niculin originar din Belceşti.

— Directorul închisorei din Foeşani a cerut urmărirea şi prinderea prevenitului Leonică Ţăranu zis şi Ciobanu şi Leon Leibovici deţinut pentru omor, care au evadat în noaptea de 14 Mart.

— Prefectura de Gorj a cerut urmărirea şi prinderea deţinuţilor Const. Şt. Bularda şi Toma Bleudea evadaţi în noaptea de 11 Mart din arestul preventiv.

— In Ungheni s'a declarat epidemia de tusă convulsivă.

— Poliţia a arestat pe individul Ilie Burăh dovedit ca autor al furtului comis în dauna lui Fişer din str. Sărărie. La percheziţia ce i s'a făcut la locuinţa sa a fost găsită casseta cu hârtiile şi obiectele de valoare.

— Tramvaiul cu numărul 11 a călcat eri pe săteanul Const. Florea rănindu-l greu.

Intr'o stare gravă a fost internat la spitalul Sf. Spiridon.

— Femeia Natalia Botez servitoare la d. Paraschivescu a încercat să se omoare bând o cantitate mare de spirt denaturat. Intr'o stare gravă a fost internată la spitalul Sf. Spiridon.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

73

SECRETUL

JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

In această faptă era o nuanţă pe care d. Pernelin o aprecia foarte bine; ar fi dorit nici s'o vadă sau s'o treacă repede cu vederea. Ori cît de integru ar fi fost ca magistrat, el n'ar fi putut trîmete pe fiul său la moarte; dar in acelaş timp ori cît de mare ar fi fost amorul său părinţesc, încă îi venea greu să lezeze justiţia fără a avea o umbră de remuşcare.

Iată pentru ce tremura mîna judecătorului de instrucţie în aceste momente.

Georges a terminat actul pe care'l iscălea, scoţind un adînc suspin. Dar în acest moment un fenomen curios de reacţiune cuprindea spiritul lui. Până acuma el era pe deplin convins de vinovăţia copilului său, cu toate că în primele momente de expaziune el a uitat aceasta. Cea mai grozavă parte a situaţiunei a fost pentru dînsul momentul cînd trebuia să dreseze procesul-verbal de neurmărîre şi acuma cînd a indeplinit această din urmă formalitate o idee stranie şi mîngîitoare lovia cugetul lui : fiul lui să fie într'adevăr nevinovat!

D. Pernelin se prinde de această idee cu energia unui inecat, care caută să se acaţe de o creangă chiar ce i-ar eşi înainte; apoi reflectînd la aceasta el se gîndea că d-na Marion avea dreptate, că era teoria lui, a magistratului de a stabili nevinovăţia lui Maxim. Numai atunci el l'ar prezenta cu fruntea curată, înaintea lumei, atunci numai ar putea să'l numească fiul său, să-i deie numele de Pernelin, pe care nu'l putea purta până astăzi din cauza persecuţiilor hazardului.

Da, aşa ar fi trebuit să facă judecătorul.

De astă-dată, mai calm d. Pernelin, se ridică de pe scaun :

— Iubiţii mei, zise el, adresîndu-se Ninei şi flului său, am de indeplinit o datorie sfîntă; nu e deajuns Maxim, că ţi-am redat libertatea, trebue să descoper pe adevaratul asasin al contelui Ferrusol. Datoria mea este să-ţi spun adevărul fiul meu. După instrucţiunea făcută, toate indiciile sunt în contra ta; vrai tu să-mi dai un ajutor pentru a fi descoperit acest om, mizerabilul atît de îndrăzneţ care s'a jucat cu justiţia? In ziua cînd voiu putea aduce înaintea poliţiei, pe adevăratul culpabil, în acea zi...

— O, tată!

— In acea zi îmi voiu acorda dreptul de a considera pe mama ta drept soţia mea. Vom pleca trustei, nu vreau să te părăsesc astăzi. Tu vei locui cu mama ta şi eu nu voiu înceta a vă vedea pe amîndoi. Lasă-mă să mai îndeplinesc o a doua formalitate şi în cîte va minute plecăm la mine.

Maxim făcu o mişcare, pe care a înţeles-o d-na Marion.

— Nu, amicul meu, nu la tine acuma, ci într'un loc unde plînge o tînără fată, unde aşteaptă cu nerabdare un bătrîn.

Apoi oprindu-se şi scoţind un strigăt :

— O, dumnezeule, exclama ea, am uitat pe d. Duchatel.

— Doctorul? zise d. Pernelin?

— Da, mă aşteaptă în coridor.

— Dar aici e un complot, exclamă judecătorul, surizînd.

— George, roagă'l pe d. Duchatel să vie ca să mergem împreună. Buuul nostru doctor trebue să fie deja foarte nerăbdător.

— Dar, ce însamnă aceasta, zise d. Pernelin?

— Iţi vom povesti aceasta cînd vom merge acasă respunse Nina; nu înţelegi tu încă că acest tînăr frumos, dacă ar fi fost despărţit pentru tot deauna de societate, ar fi pricinuit moartea unei tinere fete? Dacă tu vrai, noi vom merge la aceia, care aştcaptă rezultatul intervenirei mele la d-ta.

Judele de instrucţie înţelese totul. El se grăbia de a trimete să cheme pe d. Duchatel, apoi dase aprodului toate actele necesare pentru punerea în libertate a lui Mnxim.

— Intraţi, vă rog, domnule doctor! zise el vesel cînd a zărit pe d. Duchatel.

Şi luînd de mînă pe Maxim, îl duse înaintea lui Duchatel, zicînd :

— Vă prezint pe fiul meu.

— Fiul dv!

— O, amicul meu, mergem în grabă să-i redăm, ei, acelei fiinţe.

(Va urma)

Artileria a operat şi ieri în Oltenia

Linistea în Moldova şi Muntenia.—In Oltenia a continuat însă răzvrătirele.—Artileria a intervenit.—Patru sate bombardate: satele Guardenița, Oprişori, Zimna şi Bălăcița distruse.—Lupta din jurul staţiei Timna.—Proprietăţi nuoi distruse. Acţiunea prefectilor din Moldova.—Situaţia în Iaşi.

Un cuvînt imbucurător se aude din toate părţile: lucrurile încep a se linişti. Şi într'adevăr Moldova şi o mare parte din Muntenia este complect liniştită.

Nu tot ast-fel se poate vorbi despre Oltenia, unde în unele judeţe răscoalele au continuat şi pe alocurea a fost chiar nevoe de intervenţia artileriei. Despre acest lucru cetitorii găsesc de alt-fel toate amănuntele în cele ce urmează.

Chestiunea care preocupă actualminte spiritele este acea privitoare la mijloacele prin care acordul să poate fi realizat între proprietari, arendaşi şi săteni.

Autorităţile şi toţi oamenii de bine fac tot ce le stă în putinţă pentru ca buna înţelegere să se restabilească şi sunt speranţe că în curînd totul va fi fost un vis urît.

*

Piaţa, cum era şi fatal, s'a resimţit şi se resimte în mod extra ordinar de întîmplările nenorocite de la sate.

Cu drept cuvânt se poate spune că afacerile de împrumuturi nu se mai fac: nimenea nu dă un ban, nu împrumută, cel mult admite o prefacere de poliţă cu obligaţie de a plăti o parte din poliţi.

Zvonul, insă, răspîndit de unii că Banca Naţională a suspendat scontul este inexact. Atît Vineri şi Sîmbătă cît şi astăzi Banca Naţională a făcut operaţii de scont.

*

Adevărul mai este şi altul şi anume faptul că piaţa efectelor în capitală este astă-zi mult mai fermă.

Explicaţia este următoare:

Vr'o două zile capitala s'a aflat sub imperiul panicei. Bogataşii, marii comercianţi, speriaţi, au refuzat să faca afaceri şi le-au depus efectele la casa de Depuneri.

Din această cauză a fost o considerabilă scădere nejustificată şi care a revenit imediat ce panica a trecut.

*

S'a vorbit mult dacă arendaşii vor face plata cîştiului de Aprilie în termen.

După cît aflăm marii arendaşii din Moldova de Nord vor urma exact cu plata cîştiurilor.

In acest sens ei au făcut declaraţiuni categorice.

*

In Oltenia au continuat eri lupte mari.

Artileria ar fi disţrus pe ziua de ieri următoarele patru sate: Gvardenița, Oprişori, Zima şi Bălăcița.

Toate casele din aceste sate au fost distruse. Numărul morţilor ie extra-ordinar de mare.

După cum afirmă unii numai la Oprişori ar fi fost morţi.

*

Din Craiova vin ştiri îngrijitoare despre mari lupte cari s'au dat în jurul staţiei Timna.

Sătenii din comunele de prin împrejurimi au distrus proprietăţile toate afară de acele ale d-lui Ilariu Isvoranu, prefect, care au fost respectate.

Sătenii din comuna Isvorenele au distrus conacul de pe proprietatea d-lui Isăcescu şi atunci a intervenit artileria comandată de dl. Lct. Voinescu.

Pe cîmpul de luptă au rămas foarte mulţi morţi şi rîniţi.

*

Ministrul de interne al Ungariei a adresat un ordin autorităţilor ungare de la Predeal, Vârciorova şi Orşova, prin care pune în vedere ca persoanele ce s'ar refugea din Romînia în Ungaria să fie tratate în mod cît mai uman, dar să fie retrimise în Romînia de îndată ce lucrurile se vor mai linişti acolo.

*

Subscripţia Alianţei izraelite din Viena pentru evreii devastaţi cu prilejul rescoalelor a atins suma de 30.000 coroane şi acea a ziarului „N. Fr. Presse" suma de 7400 coroane.

*

Telegrame din Petersburg vestesc că în şedinţa de ieri a Dumei d. Cruşevan a protestat în contra acuzaţiunilor presei streine că ar fi amestecat în răscoalele din România.

D-sa spune că acele răscoale au un pronunţat caractar anti-semit şi deci nu trebue căutată altă cauză de cît rasa evreiască care este prea hlupavă.

Cîţi-va monarhişti s'au folosit de această ocaziune spre a în edera că constituţia nu foloseşte la nimic şi 40 ani de constituţie în ţara romînească n'a folosit la nimic în ce priveşte soarta ţaranului a cărui stare este mai rea de cît în Rusia.

*

Din judeţul Roman se comunică:

Până aătă-zi au fost depuşi din Strunga 14, Dulceşti 23, Brănişteni 15, Trifeşti 28, Băceşti 181, Spiridoneşti 6, Miclăuşeni 26, Heleştieni 1, Butnăreşti 1, Dămineşti 1, Văleni 24, Cârligi 30.

Ancheta procurorului şi judecătorului de instrucţie continuă.

Arestul judeţului nefiind în destul de încăpător, se va închiria o casă care va fi transformată într'un arest.

*

Din Craiova se anunţă că în acel oraş au fost aduşi 78 de răsculaţi din comuna Mălăieşti.

Pe drum 5 dintre răsculaţi au încercat să evadeze de sub escortă şi au fost urmăriţi şi împuşcaţi.

Din comuna Cioroiu 26 de răsculaţi au fost aduşi in acelaş oraş. Trei dintre răsculaţi au încercat să evadeze, au fost împuşcaţi.

*

Luăm după *La Roumanie* din *dosarul Anarchiei* ce îl publică, datele acestea, care dovedesc rolul instigatorilor în revoltele anuale în Moldova:

In cătunul Conteşti, comuna Stolniceni (Suceava) unul din juraţi comunali a explicat ast-fel revoltele actuale la doi din prietenii noştri: „Trebue să vă supuneţi domnilor, dacă voiţi să scăpaţi.

Mâine sosesc la Fălticeni 17 studenţi din 15 mii care trebuesc să vie din Rusia spre a ne da pămînt. Aceasta s'ar fi făcut de mult, dar Nemţii au trimes pe Rus să se bată cu Japonejii şi din pricina asta s'a amînat afacerea".

La toate încercările prietenilor noştrii de a'i face să înţăleagă stupiditatea acestei invenţii, ţăranii au opus cea mai îndîrjită încăpăţinare, adogînd că ei au depus jurămînt la Paşcani în faţa unui om pe care l'au înţăles foarte rău.

***

Unul din oamenii noştri de stat din cei mai de vază, a primit o scrisoare de la un proprietar rezeş din Moldova prin care îi spune c'a făcut totul ca să opreaseă pe ţăranii satului său de a lua parte la revoltă.

Ei îi răspundeau una şi aceaşi: Nu putem alt-fel, trebue să jefuim.

*

Ministrul finanţelor a trimis administratorilor financiari circulara ce urmează:

Domnule administrator,

Timpurile prin care trecem fiind foarte grele şi pline de pericole, toţi funcţionarii Statului sunt datori să lucreze cu incordare şi patrietism la opera de liniştire şi de reorganizare intreprinsă de guvern.

D-voastră, prin personalul foarte numeros ce depinde de administraţiunea financelor, şi în special prin perceptorii comunali, sunteţi în măsură a contribui cu o parte largă la risipirea ideilor anarchice, la reîntărirea celor sănătease şi la îndrumarea aspiraţiunilor în marginele arătate prin manifestul publicat de guvern în numele M. S. Regelui.

Dând instrucţiuni în acest înţeles perceptorilor şi supraveghindu-i neîncetat pentru ca ei să'şi facă conştiincios datoria, veţi îndeplini mai bine şi însărcinarea d-voastră de căpetenie, care este regulata împlinire a veniturilor Statului, căci fără muncă liniştită şi neincetată, nici veniturile Statului nu se pot încasa, iar urmăririle făcute asupra contribuabililor sleiţi prin încetarea producerei agricole aduc numai frământări sterpe şi nemulţumiri.

Ca să puteţi da concursul dv. eficace în acest scop, veţi sta neîncetat în comunicaţiune cu administraţiunea şi în special cu prefectul judeţului. Vă veţi pune la dispoziţia d-sale în tot ce priveşte informaţiunile şi comunicările de dobândit sau de făcut prin comunele rurale. Administraţiunea poate să aibă adesea trebuinţă de informaţiuni provenite din diferite sorginţi şi pentru aceasta perceptorii pot să fie bine utilisaţi.

Veţi cere perceptorilor să vă prevină de îndată, prin telegraf sau telefon, de ori-ce s'ar întâmpla anormal prin comune, şi, la cas de trebuinţă, să prevină autoritatea administrativă şi poliţienească cea mai aprepiată, precum şi inspectoratele sau gendarmăria.

Sper că vă veţi îndeplini aceste îndatoriri cu simţimântul de responsabilitate, care în acest moment trebue să fie mai deştept de cât dri-când la ori-care servitor al Statului.

Ministrul financelor, **E. Costinescu**

Ultime informaţii

Prima mişcare în magistratură făcută de noul ministru de justiţie cuprinde şi loşul.

Ceva mai mult, capitala Moldovei are partea privitoare la numirea în magistratura inamovibilă, căci în locul vacant de preşedinte al secţiei a doua a tribunalului a fost numit d. Al. Gane.

S'a vorbit mult de o vreme încoace, s'a făcut caz extra-ordinar pe tema magistratului de partid şi a magistratului sectar.

Ne întrebăm dacă d. Toma Stelian, eare a ventilat de nenumarate ori această chestiune, n'a făcut operă de politicianism numind ca preşedinte de tribunal pe d. Gane în oraşul unde a făcut cea mai sectară politică posibilă.

Nu este nici un secret pentru nimene că d. Al. Gane este un pătimaş politician, că a făcut politică de un sectarism extra-ordinar şi că printr'un ziar local a dus campanii —toate avortate, nu-i vorbă, într'o formă lipsită de talent şi privind chestiuni absolut nedrepte—de care produse ziariştii şi nici colegii săi din partid nu prea erau încîntaţi.

Cum va putea magistratul de astă-zi să evite animozităţile şi resentimentele de ieri, provenite din luptele politice date, cum va putea magistratul să se menţie în sfera obiectivă şi senină necesară destribuirei dreptăţei, cînd el este chemat s'o aplice într'un oraş unde până eri provoca şi ataca, iată ceea ce nu pricepeam.

O fi pricepînd poate d. Toma Stelian Dar atuncea cum rămîne cu sistemul?

Camera de punere sub acuzare a primit apelul procurorului şi a respins eliberarea pe cauţiune a arendaşilor Stern şi Bercovici.

Se ştie că judele de instrucţie admise eliberarea lor pe cauţiune de 2000 lei fie-care.

Şcoala comercială elementară şi un număr de zece şcoli primare şi-au suspendat cursurile, ne-avînd lemne pentru încălzitul claselor.

Din cauza rescoalelor, transportul lemnelor a devenit imposibil.

D. C. B. Pennescu a fost desemnat ca viitor primar al Iaşului.

Domnii N. Gane, Ath. Gheorghiu şi G. G. Mărzescu, vor fi numiţi efori ai Spiridoniei.

In locul d-lui N. Oiaga, demisionat, a fost numit defenzor ecleziastic d. Popescu Grigore Breasta, licenţiat în teologie şi drept.

*

In locul d-lor D. Stănescu şi I. Mihaileanu, demisionaţi au fost numiţi defenzori ecleziastici, d-nii Stefan Eftimescu şi Gheorghe Năută, profesori.

Se zice că în urma unei consfătuiri intime între învăţătorii din judeţ s'a luat hotărârea de a se protesta în contra eventualei numiri ca revizor şcolar a d-lui Sachelărescu.

D. N Petrescu, inspector financiar, s'a logodit cu domnişoara Margot Nicoleanu, fiica distinsului avocat George Nicoleanu.

Căsătoria religioasă va avea loc la 28 April

Adunarea de la „Creditul Urban"

— Şedinţa de la 18 Martie —

Eri a avut loc adunarea generală a Societarilor.

Fie din cauza sărbătorilor evreieşti, fie din cauza evenimentelor din ţară la ora 2 p. m. nu se observă decît cîţi-va societari.

După ce se trimite de se mai aduc cîţi-va societari se oomplectează capitalul de 6 mil. lei necesar deschiderei şi ţinerei adunărei.

Prin sală se observă murmure din partea unor societari pentru bugetul încărcat anul acesta la statul personalului cu 10.800 lei.

Şedinţa se deschide la ora 3 p. m. sub preşidenţia d-lui G. Nicoleanu asistat de d-nii Ath. Gheorghiu şi N. Gane ca cei mai bătrîni sociatari, scrutatori fiind aleşi d-nii Suţo şi Pavlov.

D. Ath. Gheorghiu citeşte bilanţurile anului 1906.

Se proceede la votarea punctelor 1 şi 2.

La punctul 3, d. Ing. Gr. N. Protopopescu, societar cere cuvântul asupra bugetului.

D-sa spune:

Deşi sunt de mai mulţi ani societar, dar spre ruşinea mea v-o mărturisesc, astăzi pentru prima oară iau parte la o Adunare a Creditului Urban.

Am luat cuvîntul spre a vă atrage atenţiunea D-voastră asupra a trei puncte din buget.

Primul e poziţia 4-a din budget, prin care se prevede la cheltueli o sumă de 4,000 lei pentru gradaţie la personal. N'am nimic de zis, din contră. E o măsură generoasă şi lăudabilă din partea d-lui director, însă nu găsiţi şi D-voastră, onoraţi d-ni, că această sumă repartiaată la 48 persoane şi 114,720 lei este prea mică? Ei bine, pentru că mijloacele nu pe permit a se prevede o sumă mai mare nu găsiţi că ar fi mai omenos a ne îngriji pentru zilele negre ale acestor slujbaşi de a le asigura bătrâneţeţele sau în căzuri de nenorocire a veni în ajutorul familiei lor? Cred că ar fi mult mai nimerit a se aloca pe fie-care an câte o sumă oarecare în budget şi a se forma o casă de pensiuni al cărei fond să fie alimentat din reţineri lunare la fie-care slujbaş şi din o alocaţie nudgetară. Sunt sigur că mulţi din funcţionarii vor prefera mai bine gradaţia de cât casa de pensiuni şi aceasta pe motivele că cei prea tineri se gândesc că nu vor face sat aicea şi că la prima ocazie vor pleca, iar cei mai bătrâni pe cât ştiu sunt deja pensionari ai Statului şi afară de aceştia mai sunt şi de aceia veniţi aici provizor pe timpul cât partidul pe care-l simpatizează e în oposiţie şi cari se gîndesc că nu vor putea profita de reţinerile făcute.

Noi trebue să ne gîndim că peste cîţiva ani vom avea slujbaşi tineri cari se vor mulţumi numai cu salariul ce vor primi de la noi şi cred că ar fi în interesul societăţei ca să se facă un regulament şi la ori-ce vacanţă ce s'ar ivi să se publice concurs pentru ocuparea posturilor şi în anumite condiţii de admisibilitate, căci slava Domnului avem destui licenţiaţi în drept, matematici sau comerţ cari ar veni bucuroşi să ocupe aceste posturi, când ar şti că bătrâneţele lor vor fi asigurate, şi a ne lăsa d-lor de obiceiu hatârurilor ce se practică de a numi pe X, pensionar, sau Y care e în opoziţie şi pentru care intervin fie stăruinţe prieteneşti fie politice.

Punctul al doilea despre care voesc să vă vorbesc este poziţia a 15-a unde se prevede „indemnizarea casierului pentru perderi". Drept să vă spun de câte ori am primit „Darea de seamă şi am văzut această poziţie m-am mirat. Mi s-a respuns că aşa se obişnueşte şi la „Epitropia Sf. Spiridon".

Ei bine D-lor nu este tot una o casă de bine-facere cu una de comerţ. La C. F. R. D-lor unde se fac plăţi pe linie, în două minute cît stă trenul în staţie se plătesc 15—40 lucrători fiecare cu fracţiuni de lei şi apoi nici la casele de bilete unde d-voastră cereţi restul în grabă nu se prevăd asemene indemnizări pentru perderi. Ca atare d-lor dacă ţineţi să se dea un spor de 25 lei lunar d-lui casier vă rog a-l prevedea la salariu iar nu la perderi căci cum v'am spus acolo unde se fac plăţi în pripă nu se prevede asemenea fonduri, necum aici unde se fac plăţi în delete şi la căldură, şi apoi cum comptabilul e respunzător de compturi încheeate de el tot aşa cred că şi casierul să fie responsabil de perderile lui.

Punctul al treilea d-lor este la statul personalului al viitorului buget. unde văd înfiinţat un post de subdirestor retribuit cu 600 lei lunar şi altul de avocat retribuit cu 250 lei.

Cred d-lor că se simte nevoe de cunoscători de legi însă observ cu destulă părere de rău că daţi prea puţină importanta la partea technică.

Rog pe onor. Consiliu de administraţie să bine voiască a face următoarele modificări în budget:

Să se prevadă un sub director care să fie şi avocat pledant retribuit cu 500 lei lunar, iar în locul avocatului să se prevadă un conductor de lucrări care săfie şi desenator retribuit cu 250 sau chiar 300 lei lunar, căci din fericire avem destui absolvenţi ai şcoalei din Bucureşti, băeţi tineri şi destoinici.

Dl. Director Gr. I. Buicliu, respunde că de oarece mijloacele nu-i permit în timpul de faţă, nu poate forma o casă de pensii pentru slujbaşii Creditului, recunoaşte însă că sunt rău plătiţi pentru munca ce o fac în raport cu cei de la alte instituţiuni şi că totdeauna s'a gândit a le veni în ajutor. Asupra indemnizărei casierului d. Buicliu spune că la toate instituţiunile se prevăd în buget pe fie-care an oare care sume pentru perderile casierului.

In ce priveşte statul personalului răspunde că atunci cînd nevoile creditului au cerut, a creat posturi iar cînd nu, le-a suprimat, acum fiind nevoe de subdirector şi avocat creiază posturile.

Dl. Protopopescu în replică, arată că nu este nevoe de alte fonduri pentru crearea casei de pensiuni de cît cel prevăzut în buget pentru gradaţie şi mai tîrziu dacă mijloacele vor permite se va ajuta cu sume mai mari.

Relativ la îndemnizarea pentru perderi a casierului, dl. Protopopescu spune eă nu este adevărat că la toate instituţiunele se prevăd în buget sume pentru perderile casierului. Sunt sigur, respunde dl. Protopopescu că nici d-lui casier nu-i convine această denumire de oare ce s'ar crede că ar fi incapabil de această funcţiune.

Aceste sunt cele adevărate şi încă odată spun că nu am avut altă intenţie de cît interesul Creditului atunci cînd am semnalat aceste neajunsuri.

D. Ath. Ghiorghiu: Foarte frumoase sunt intenţiunile d-lui Protopopescu şi trebue lăsate în grija părintească a consiliului de administraţie.

Apoi se pune la vot bugetul care se votează aşa cum era propus.

Se procede la alegerea a doi membri în consiliu în locul d-lor Konya şi Stere, se aleg prin ridicare de mîni d-nii Gh. Lascar şi S. Konya.

D. Protopopescu este viu felicitat de toţi funcţionari Creditului căci nu se aşteptau să le ea cine-va apararea, a mai fost felicitat şi de câţi-va societari atît evrei cît şi romîni.

Ultima oră

Bucureşti 19 Martie

Schimbare de ministru

Bucureşti.—*Prin unele cercuri guvernamentale se vorbeşte despre numirea d-lui Vintilă Brăteanu ca ministru de domenii în locul d-lui Anton Carp care se va retrage.*

O scrisoare a Dusei

Bucureşti.—Marea artistă Eleonora Duse a adresat ziarului «Adevărul» o scrisoare prin care îşi exprimă marea ei mâhnire pentru nenorocitele întâmplări din ţară.

Jurămîntul ţaranilor

Bucureşti.—Mai mulţi ţarani s'au adresat proprietarilor, între cari şi d-lui Disescu, rugîndu-i să facă să fie deslegaţi de jurămîntul ce l'au depus de a distruge proprietăţile şi a da foc satelor.

Ministrul cultelor a intervenit pe lîngă Mitropolitul primat cu rugămintea să dee o pastorală prin care să deslege pe ţărani de jurămîntul ce l'au depus.

Directorul Teatrelor

Bucureşti. — Prin unele cercuri se vorbeşte că d. Pompiliu Eliade va fi numit director general al teatrelor în locul d-lui Davila.

Moartea unui orginal

Bucureşti.—Aseară a încetat din viaţă la locuinţa sa din Pasagiul Vilacros, d-rul Mihai Trandafirescu, în vrîstă de 65 ani, bolnav de mai mult timp de neurastenie şi cancer.

D-rul Trandafirescu era un tip foarte original. Acum doi ani îşi cumparase un coşciug de stejar pe care îl ţinea într'o cameră alăturea de odaia sa de dormit.

Cu ocazia zilei sale onomastice a cumparat 2 coroane pe care le-a pus pe cosciug, iar acum două săptămîni s'a fotografiat, aşezat fiind în coşciug.

Pe masă s'a găsit o scrisoare prin care spune că se sinucide din cauză de boală şi lasă şi un testament.

D-rul Trandafirescu lasă doi fii: unul ie magistrat, cellalt farmacist.

Scrisoarea d-lui P. P. Carp

Bucureşti. — Ziarul *Epoca* publică următoarea scrisoare a d-lui P. P. Carp, relativ la faptul că ar fi adresat ziarului „Pester Lloyd" o scrisoare oare-care.

Domnule Redactor! *Aţi avut foarte multă dreptate când aţi desminţit raporturile mele cu «Pester Lloyd», raporturi ce n'au existat nici odată.*

Adevărul este că am scris unui amic la Viena o scrisoare care samină cu acea publicată de ziarul „L'Indépendance Roumaine", scrisoare, însă, care nu era destinată nici unui fel de publicităţi.

Primiţi, etc. etc.

P. P. Carp.

Ţăranii se căesc

Bucureşti. — Obştia comunei Atârnaţi, jud. Teleorman, a adresat o telegramă ministrului de interne prin care arată că locuitorii stau toată ziua în biserică şi se roagă lui Dumnezeu să-i ierte de faptul că s'au răsculat.

Ţăranii din Atârnaţi afirmă că mai mulţi foşti puşcăriaşi i-au indemnat la răscoală.

Princesa Cuza bolnavă

Bucureşti.— O telegramă sosită din Peatra N. vesteşte că principesa Cuza se afiă grav bolnavă.

După unii princesa s'ar afla chiar în ulimele momente.

D. şi d-na Teodor Rossetti au plecat spre Piatra N.

Licenţiat sau Asistent

poate ocupa postul în farmacia D. Herzenberg, Iaşi.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiilorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseşte cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrătŭ cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JAŞI : Farmacie FRATII KONYA.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris in contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DUREREILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură in patru culori pe banda care sigilléza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.
şi Iaşi la Konya, Racoviţa' Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

Loteria Regatului Romîn

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA“

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta“

L O I Z A

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*— Iaşi.

Casă fondadă in 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

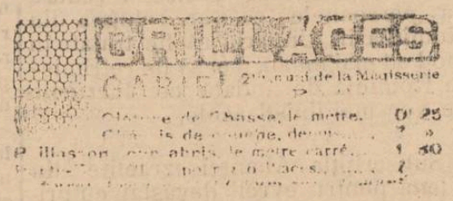

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. — No. 102. — Mercuri 21 Martie 1907

Indrumări nouă

Schimbarea de regim în împrejurări aşa de grele şi triste pentru ţară, a făcut ca partidele să-şi uite de sine şi într'o înălţătoare şi patriotică înfrăţire să-şi pună umărul la rîdicarea creditului moral şi material aşa de crud izbit prin nesocotinţa celor ce au vrut s'o îngenunche prin răzvrătiri.

Grelele momente, unice până astă-zi în istoria noastră socială. au produs în lumea politică momente de un elan cu adevărat înălţător! Stau încă supt impresiunea momentului, cînd bătrînul septagenar D. A. Sturza prin o mişcare spontanee, a întins frăţeşte şi patriotic mîna celui mai hotărît adversar al său politic, dar una din podoabele ţării şi ale neamului,—Take Ionescu, şi întreaga adunare a lăcrimăt lacrimi de bucurie, că în fine s'a pus începutul unei nouă ere în luptele noastre politice.

De cît întorşi azi la vetrele noastre, fie-care cu respunderea zilei de eri, cu senzaţia zilei de azi, dar şi cu tălmăcirea zilei de mîne, întru cît chemara avem ca eşind din rostul filelor de clasă şi notelor de elevi să răspicăm în rînduri aşezate rostul mersului trebilor politice, chemarea ne e de a desprinde din felul cum se prezintă politiceşte partidul liberal în conducerea efectivă a ţării învăţăminte pentru noi, partid conservator.

Netăgăduit că partidele politice dacă trăesc prin ele, prin programele lor, nu se pot lipsi de influenta colaterală a partidului advers. Prin oamenii săi, prin temperamentul lor, prin tactica lor de luptă, implicit un partid influenţază pe celalat şi ar fi a proclama peirea vieţii politice dintr'un partid, dacă s'ar închide in sine, ca un filosof în cabinetul său şi ar medita la *titluri, tradiţii şi origini* fără a ţinea sama de mersul evolutiv al societăţii politice!

Partidul liberal în 1907 se prezintă în rîndurile întăi cu avantgardele sale politice—elementul socialist, lăsînd în penumbră vechile cadre. Dl Ionel Brăteanu—ca viitor şef şi-a făcut un program şi de principii şi de tactică de guvern, de a se bizui în primul loc pe elementele înaintate.

Şi să nu ne inşelăm că este aici o tactică ocazională provocată de răscoale, nu; e o întreagă operaţie politică de endosmosă de elemente nouă în organismul îmbătrînit al colectivităţei brătieniste: şi meritul va fi cu atât mai mare cu cât dl. Brătianu va reuşi să ridice la suprafaţă acest element nou şi înaintat fără o contra-acţiune a elementului bătrîn liberal!

Faţă cu spiritul public al ţării, faţă cu aspiraţiile economico sociale ale mulţimei, zicem faptul acesta e un *à tout* politic care trebue ţinut în samă în lupta politică.

Şi zic trebue ţinut samă mai ales de noi din partidul conservator, şi mai ales de partidul conservator ieşan, unde frămîntarea şi inchegarea acestor tendinţi politico-sociale aici s'au manifestat, căci aici în Iaşi şi socialismul şi radicalismul şi-au luat fiinţa şi desvoltarea lor politică.

Cele 2 partide istorice le-am înghiţit prin o deplină adaptare. Azi V. G. Morţun e ministru liberal, cum eri A. Bădăreu a fost ministru conservator.

Iată un fapt evident şi cu mari urmări politice în viitor.

Ce vor face vechii liberali cu punerea înainte a elementelor *moţuniste* îi priveşte. Noi însă avem chemarea de a ne preocupa de ale noastre.

Conservatorismul ieşan a alunecat mult din faza lui veche; şi începînd a evolua în 1894, s'a pus pe cale de transformare *radicală* după 1897. Astăzi şi partidul şi clubul partidului conservator numără atîtea elemente din colegiile electorale,—aşa cum le avem închegate—că e greu de a găsi firul de legătură a lor în *origine* şi *tradiţii*.

Şi pe cînd de la centru prin o acţiune de relaţiune factice se caută a se grupa elementele conservatoare nu după congruanţa lor politică, ci după considerente lăturalnice, a fost dat şi Iaşului să sufere un mic devertisment *centripet*, nuanţat în alegerea de la club.

De cît un lucru; politic ar fi pentru partidul conservator ca acum tocmai cînd partidul liberal pune în acţiune cele mai tinere şi înaintate cadre şi în atingere mai vie cu poporul, dînsul din contra să pue în acţiune tocmai pe elementele cele mai sigilate cu sigiliul tradiţiei, originei şi nobleţei, şi idei mai înstrăinate de masa mare u poporului?

A pune întrebarea e a respunde.

Şi deci partidul conservator din Iaşi— în special— are între altele înalta misiune de a limpezi directiva politică şi ţinînd socoteală de mişcarea internă politică de la partidul liberal să'i întrepună o mişcare analoagă, tocmai pentru a da un nou impuls de noi adăptări la partidul conservator, periclitat în menirea sa prin selecţionarea potrivită a celor chemaţi a întra în luptă.

E nevoie dar de îndrumări nouă, de directive nouă şi dacă nu e veche vorba lui Cogălniceanu din 1859, la *îndrumări noui* trebue *oameni noi*.

Şi partidul conservator în măreţia cadrelor sale are multe de asemenea elemente.

Să fie dar puse la treabă!

Gh. Ghibănescu.

Pace la Moldova

In judeţul Iaşi o invoială pe calea cea bună este aproape făcută intre proprietari şi arendaşi şi între aceştia şi ţărani.

Şi sub-arendarea pămîntului şi învoelile de muncă au fost îmbunătăţite, s'au făcut sacrificii de toate părţile aşa că se poate spera, întru cît se va putea evita un nou amestec al instigatorilor, că totul se va aranja şi că munca va fi reluată.

Dacă opera de pacificare va reuşi—şi toată lumea doreşte aceasta—furtuna din judeţul Iaşi se va fi trecut fără şrapnele şi fără tunuri.

Atît cel puţin va rămînea fapt: că blîndeţea şi cumineţenia ţăranului romîn nu s'au desmînţit nici în zile de rătăcire cumplită.

Focul s'a pornit de la Moldova şi s'a comunicat de aci în Valachia. Nemulţumirea în Moldova avea rost mai solid de cît acea de d'incolo, starea ţaranului nostru fiind cu totul inferioară aceleia a săteanului din Muntenia.

Şi cu toate aceste, ce osebire fundamentală între o parte şi cealaltă. Şi la Moldova a fost furtună mare şi aci ţăranii au opus rezistenţă, văzînd ceea ce s'a petrecut la noi şi ceea ce se petrece în Muntenia, că nu fraţi sunt luptătorii pentru aceeaşi cauză, ci oameni cu totul diferiţi, pe care nu-i leagă acelaşi sînge, aceeaşi limbă.

De aceea ie natural că la Moldova lucrurile să fi ajuns aproape de soluţia ideală, pe cînd în Muntenia focul să fie încă în toiul lui.

Natural, fiind-că din capul locului ţăranul nostru a formulat pretenţiuni precise, pe cînd d'incolo lupta se dă în acel profund intunerec, pe care-l luminează doar focurile armelor...

Ceea ce este mai presus de toate imbucurător, ie că liniştea, în satele din Moldova, n'a mai fost turburată de cîte-va zile incoace şi că cei interesaţi în cauză, proprietari, arendaşi şi săteni, îşi dau toate silinţele ca să impace lucrurile.

Unde ie voe bună şi inimă bună—acolo ie şi pace.

Pace va fi şi la Moldova!

CATE-VA NOTE

D. Carp a adresat o scrisoare unui redactor al lui *Pester-Lloyd* în care spune—între altele—că, „pentru a face o omletă trebuie să strici ouăle".

Epoca s'a grăbit să desmintă; nu chestia cu ouăle, dar fiinţa acelei scrisori. Chestia cu ouăle, însă, este adevărată: nu poţi face scrob cu ouăle întregi şi nu poţi face iarăşi, politică cu oameni cari nu sunt întregi la minte, cum e celebrul fost opozant în guvern.

Uite de ce d. Carp nu poate veni la putere.

*

La Câmpul-Lung s'au întrunit hidropaţii ca să se sfătuiască asupra răscoalelor ţărăneşti.

Hidropaţii sunt oameni cari văd toată scaparea în apă. Dorinţa lor în chestia răscoalelor, este probabil să înece această gravă chestiune.

*

Un funcţionar care, cu prilejul răscoalelor, a fost decorat cu medalia „Bărbăţie şi Credinţă" clasa I, a fost rugat să demisioneze din postul său.

Funcţionarul s'a executat. El a dovedit că medalia ce i s'a conferit i se cuvinea, de oare ce cu multă bărbăţie şi credinţă a respectat obiceiurile ţărei.

Epidemie revoluţionară

Ultimile ştiri ne aduc veşti ingrozitoare de cele ce se petrece la Mehedinţi. S'au distrus sate de către artilerie dintr'o parte, s'au distrus averi şi bogăţii îngrămădite în casele boerilor şi arendaşilor din partea ţaranilor. In special prinţul Ştirbei a suferit mai mult. Energic, hotărît, debarasat de prejudecăţile castei sale, prinţul Ştirbei a făcut pe moşiile sale cele mai noi şi mai moderne preschimbări. Pepinierele şi grădinăriile sale erau lucrate sistematic şi de specialişti.

In câţiva ani de activitate neobosită, el a transformat averile sale în adevărate centre de educaţie agricolă.

Ei bine, toată această muncă, toată străduinţa asta a fost distrusă ca după o invazie de barbari! Şi pentru ce? S'a strigat că ţăranii aveau dreptate a manifesta împotriva arendaşilor, de a se revolta împotriva boerilor cari încasează doar cîştiul arenzilor şi trăesc în străinătate! Prinţul Stirbey era omul datoriei, nu s'a depărtat de pe averile sale şi a lucrat serios la ridicarea moşiilor, fără a îngreuia viaţa ţeranilor sei. De ce l'au devastat şi pe omul acesta care nu merită de cît admiraţia lor, căci de şi boer mare, de şi bogătaş fără pereche, a rămas între ei şi cu ei, să nu le încarce prin o arendă mare munca şi nevoile lor.

Din acestea se vede nebunia şi destrăbălarea morală care s'a întins de odată şi ca într'o epidemie s'a răspândit din comună în comună. Revoltele într'adevăr au avut caracterul epidemic. Incepute la Dorohoi ele au mers din judeţ în judeţ cu exactitatea invaziei unei boli, abătîndu-se ici colea unde măsurile profilactice şi sănătatea morală a poporului era mai puternică.

Şi iată-le ajunse după o lună de lupte, de carnagii şi suferinţe la marginea cea l'altă a ţării, la Mehedinţi; ca într'o ultimă criză să închee această groasnică pagină din istoria norodului nostru. Au fost agitaţi, a fost şi teren prielnic, a fost şi pregătiri inconştiente şi de mult existente—dar rolul contagii nu se poate înlătura.

Măsurile de represie au fost oribile. Dacă privim în alte părţi unde se fac revolte, constatăm că suntem primii a fi adoptat sistemul potolirei revoltelor prin ştergerea de pe harta geografiei, satele şi cătunele revoltate.

La răsvrătiri teribile au răspuns represii şi mai teribile.

Tot ca într'o epidemie s'au distrus cu artilerie focarele de infecţie, cuiburile de răsvrătire de unde porneau mai departe germenii răsvrătirei.

Epidemia revoluţionară s'a oprit la Mehedinţi şi credem că sfârşitul ei s'a încheiat prin o ultimă manifestaţie care a întrecut pe toate cele l'alte.

Am potolit'o cu greu şi am trebuit să recurgem la cele mai severe măsuri —dar să nu credem c'am stins'o, e'am îngropat'o de veci. Pe ruinele satelor, pe câmpurile pustiite; în castelele şi palaturile rămase n'a fost încă distrus microbul pricinuitor al revoltelor de azi. Şi pe el nici infanteria, nici tunurile cu repetiţie nu'l vor distruge cu desăvârşire. El va rămâne, căci e inerent muncitorului, acest spirit de nemulţumire şi de revoltă.

E nevoie să îl distrugem pe altă cale. Să urmăm preceptele medicale în aceasta privinţă şi să combatem epidemia revoluţionară cum se combate una de febră tifoidă sau alte boale infectoase. Trebue distruse pricinile, cauzele primordiale şi cele ce ajută la isbucnirea unei epidemii; şi trebue pregătit un teren mai sănătos. Or în epidemia aceasta am constatat multe: am constatat că ţăranii erau în cât-va în drept de a se revolta—condiţiile lor de trai fiind teribile; am constatat că raporturile între muncă şi avere erau anormale; am constatat naivitatea, necultura ţăranului care l'a făcut a primi tot felul de aţâţări ca juste revendicări şi am observat cu toţii barbaria sa, care orbea în el ori-ce sentiment uman.

Putem îndrepta răul acesta, avem puteri şi trebue s'o facem. Credinţa în liniştea norodului nostru să nu ne fie în tunurile de repetiţie dar în reformele ce trebue să le facem—aşa vom înlătura o nouă şi poate şi mai groasnică epidemie revoluţionară.

I. D.

OAMENI ŞI LUCRURI

JURAMINT

In unele localităţi — precum e dovedit astăzi — ţăranii au apelat la proprietari ca să obţie pentru dînşii dezlegare de jurămîntul făcut ca să... devasteze.

Se afirmă chiar că cele mai înalte autorităţi bisericeşti sunt pe cale de a interveni, ordonând—sau îngăduind— preuţilor din anumite comune rurale ca să dezlege pe credincioşii săteni de acest primejdios şi trainic jurămînt...

Astăzi aproape nimeni nu se mai îndoieşte de rolul însemnat pe care l'au jucat representanţii bisericei în aceste nenorocite întîmplări şi acum ştirile aceste vin să confirme lucrul, vin să întristeze mai mult inimele acelora cari deplîng jalnica tragedie care s'a încheiat acum pe ruinele atîtor sate româneşti, pe mormintele atîtor victime stinse sub lovitura de gloanţe, sub sfâşietorul bubuit de tun.

Dar încheiatu-s-a oare?

Cine ştie? Cine poate cunoaşte taina ce va fi mocnind încă în umbra nestrăbătută a satelor; cine poate pătrunde în misterioasa viaţă a acestor eroi obscuri cari s'au relevat pe neaşteptate cu însuşiri absolut necunoscute de voinţă, de îndîrjire şi de cruzime?

Acum de-abia şi cu mare anevoe începe să pătrundă cîte o zare de lumină in noaptea sîngeroasei drame. Miile acele de luptători disperaţi, luptătorii aceia improvizaţi, neînţeleşi şi cu neputinţă de domolit — erau înlănţuiţi în jurul unui ţel tainic, legaţi prin jurămînt, — în înţelegere cu însuşi representantul cerului, — preotul.

Acesta din urmă înfăţişa pentru ţaranul îmboldit la revoltă simbolul unei hotărîri supreme, a unei voinţe supranaturale, a unei judecăţi dumnezeeşti şi în numele acestora pornise el la luptă plin de avînt, de credinţă, de bărbăţie şi cu cugetul curat că nu face o faptă rea, ci împlineşte vroinţa judecătorului de sus...

Jurămîntul, — iată trăsătura de unire, iată misterul energiei, iată unitatea de acţiune şi de ţintă de la un capăt la celalalt al ţărei; jurămînt sfînt făcut în faţa preotului, în numele bisericei în care crede — şi e bine să creadă — locuitorul satelor tăcute.

Imaginaţia satanică, cugetul diabolic care a organizat această sinistră comedie a jurămintelor, care a infiltrat ţăranului ura în potriva orăşanului, care a pregătit isbucnirea omorîtoare a catastrofei sociale a fost însă de sigur lipsite de ori ce credinţă în Cer şi în bine. Fie că spectrul sîngeroasei nenorociri să se ivească mereu înaintea ochilor şi sufletului aceluia care a avut nelegiuitul gând de a înlănţui naiva credinţă a ţăranului de pornire către jaf, omor şi pustiire—prin sacrul jurămînt—mînând mii de nevinovaţi la o peire cruntă şi împingînd ţara în prăpastie. De acest groaznic păcat — nici o biserică din lume nu-l va putea dezlega, nici Dumnezeu nu-l va putea ierta!

Rodion.

EROINELE REVOLUŢIEI RUSEŞTI

Tatiana Leontieff

„Pentru o cauză sfântă opera de distrugere e tot atât de trebuinciosă ca şi opera de creaţie! D-zeu a zis: *Să se facă*! D-zeu însă va zice şi: *Să dispară*."

Aceste rânduri scrise de marele poet naţional al Poloniei, Mickiewicz acum o jumătate de secol se pot referi şi astă-zi mişcării revoluţionare din Rusia. De aproape cinci decenii se continuă lupta de exterminare a autocraţiei şi mijloacele violente, omorurile, atentatele n'au încetat. Viaţa omenească e un nimic şi cu o uşurinţă sălbatecă se ucide. Şi nu numai din clasa de jos s'au ridicat mîni răsbunătoare, dar din cea mai curată aristocraţie au eşit o mulţime de eroi-roşii în mişcarea teroristă a Rusiei. Femeile au luat un loc de frunte, aceste virgini-puternice cum le-ar numi Marcel Prevost au o mentalitate specială la care nu e străină histeria. Slabe, plăpânde, incapabile de a face cel mai mic rău, într'o bună dimineaţă însă sub impulsul unui eveniment, devin sălbatice, fără milă şi vor săvârşi cu cea mai mare răceală un omor.

O eroină care a ocupat presa lumei întregi e poate şi Tatiana Leontieff, tînăra fată care în anul trecut a asasinat la Interlaken pe un negustor, pe care îl luase drept fostul gubernator al Moscovei, Durnovo. Am cunoscut'o pe Domnişoara aceasta pe cînd eram în Geneva, unde îşi făcea medicina. Era din o familie mare, tatăl său fusese gubernatorul Tauridelor şi era de o rasă curat aristocratică. Tatiana nu sămăna în nimic satelor de tinere fete ce vin să înveţe la Geneva, neelegante şi sarace; ea era o fată cochetă, uşuratecă, o adevărată păpuşă rusească, inconştientă de ori-ce mişcare şi revoluţie intelectuală şi politică a ţării sale.

A trebuit un eveniment să se întîmple în Rusia, şi-a trebuit ca ea să fie martoră la acest eveniment, ca toată mentalitatea ei să se schimbe şi să iee drumul care a adus'o pe banca juraţilor în Elveţia. Acest eveniment a fost manifestaţia *Duminicei roşii* de la Petersburg. Mii de oameni, muncitori şi studenţi în frunte cu Gapon şi alţi preoţi, cu icoane şi flamuri naţionale urcau pe poarta Newski spre palatul de iarnă. Cântece religioase şi patriotice răsunau din mii de guri şi un imn de laudă se rîdica spre Ţarul tuturor Ruşilor. Inimi naive şi credincioase se duceau să ceară stăpânului lor a descinde printre ei şi a asculta durerile lor. Dar la rugămintea lor: „*Lăsaţi-ne să vedem pe Ţar*" soldaţii au tras....

Şi atunci pe zăpada albă a Prospectului sângele s'a revărsat şi goana nebună a Cazacilor a împrăştiat lumea blajină venită în tihnă. Această scenă, a zguduit adânc credinţele Tatianei Leontieff. Şi ea ca şi aceşti ţărani şi lucrători iubea pe Ţarul lor, şi ea ca şi toţi aceştia avusese încredere în el şi când în loc de a-l întâlni, ea a găsit în cale mitrailezele şi hordele de Cazaci....sufletul ei s'a închis, inima ei s'a însîngerat de durere şi Tatiana Leontieff a jurat vrăşmăşie stăpânului ei.

Ţarul a devenit vrăşmaşul ei cel mai neînduplecat acela care dăunează fericirii şi progresului poporului său, Ţarul şi toţi ai lui, trebuia distruşi.

Credinţa în Dumnezeu a perdut-o chiar şi cum spune şi tot Miczkiewicz:

„Răspunde, căci voiu pleca şi în potriva naturei, voiu pleca şi în potriva ta şi dacă nu o pot distruge în pulbere. totuşi voiu sgudui toate domeniile imensităţii tale; voi striga până la sfârşitul creaţiilor tale, cu o voce care va răsuna din generaţie în generaţie, că tu nu eşti părintele acestei lumi...dar că tu eşti...Ţarul!".

Hotărâtă Leontiewna în planul său, ea nu gîndeşte mult şi o vedem arestată două luni la Petropawlosk pentru un atentat în pofriva lui Trepow; este însă pusă în libertate căci procesul ei ar fi descoperit că şi cele două fete ale generalului Trepow erau amestecate. Fetele în potriva părintelui lor, copii în potriva tatălui lor!... s'a văzut oare o mai dureroasă şi groaznică tragedie?

Ce atmosferă trebue să fie în Rusia, ce morală circulă în straturile tuturor claselor sociale pentru că şi instinctul acesta de iubirea filială să dispară şi mâna fiului să se înarmeze în potriva părintelui lor.

Ce figuri curioase trebue să fi făcut juraţii de la Thoune (Elveţia) care au judecat'o pe Leontiewna. Burghezii aceştia buni şi blajini, îşi închipuiau că aveau un monstru in faţa lor, ceva anormal selbatic, primitiv!

Ei nu ştiu, Rusia, nu ştiu ce poate face un om în vâltoarea de patimi, lupte în perpetuă surexcitare a sufletelor şi la care e adaogată o psihosă specială a Slavului mistic, religios şi impulsiv!

Nici un sentiment nu mai are valoare, o singură cauză e inima tuturor: libertatea. Fanatismul a devenit o a doua natură. Oare anul trecut o tînără fată, o nobilă de asemeni, fecioara generalului Prince din Varsovia, nu a atentat asupra generalului Kaulbars pe cînd era în vizită la fetele acestuia, amicele ei cele mai intime. Venise din Varsovia, învitată de prietenele ei, şi pe cînd împărtăşea ospitalitatea casei generalului, ea a conceput planul de a ucide pe omul acesta nefast, dar în ori-ce caz părintele prietenelor sale.

E bolnavă şi nenorocită marea împărăţie vecină şi numai aşa putem să ne explicăm figurile acestea ce ne uimesc prin eroismul şi nebunia lor în acelaşi timp. Tatiana Leontiewna în ziua atentatului îmbracă o rochie nouă, comandată special pentru ziua aceasta. Are nevoie spre a ucide de a fi într'un costum *ad-hoc*, care va rămîne istoric ca şi gestul ei! E un amestec de copilărie şi de genialitate, un amestic de nebunie şi eroism...cum e în toată Rusia, un complex curios, în care întâlneşti cu tot atâta uşurinţă geniul şi nebunia înfrăţindu-se.

Dr. I. Duscian

Clerul şi răzvrătiţii

Cînd fu să intervie Clerul,
Un popă se-opunea mereu:
— Cum vreţi de noi să aibă teamă,
Cînd dau cu barda 'n Dumnezeu?

CUTIA CU SCRISORI

Moisi şi răscoalele ţărăneşti

D-l A. D. Xenopol într'un articol apărut ieri în „Opinia" ne arată cum în locul principiului „libertăţii transacţiilor între oameni", i se substitue în legiuirile tuturor ţărilor un alt principiu „ocrotirea celui slab contra celui tare".

„Drept sfînt, superior codului civil şi „tuturor codurilor din lume.

„Şi pe baza acestui principiu cere în„terventia statului în daraverile dintre „ţărani şi exploatatori".

Principiul „ocrotirei celui slab contra celui tare" este un principiu care derivă din legislaţia lui Moisi, care e cel mai mare legislator a omenirei.

Toate vor trece, dar principiile lui Moisi nu vor trece.

Principiile lui Moisi nu sunt principii fictive, nici principii de castă în dauna interesului general.

Principiile lui Moisi sunt principii deduse din firea lumei, basate pe solidaritatea dintre lumea fisică, organică şi socială şi care ne leagă prin present cu trecutul şi viitorul.

Legislaţia lui Moisi e bazată pe legea firei, legea cauzelor şi a efectelor, care e netolerabilă pentru că nici o putere nu poate interveni ca o cauză să nu-şi aibă efectul ei.

Legislaţia lui Moisi e o legislaţie de datorii, iar nu de drepturi, căci dreptul nu e de cît fructul datoriei împlinite.

Omul poate tolera, dar legea firei nu tolerează nici odată.

Orice rău—o derogare de la datorie—va avea ca urmări: boli fisice precum e seceta sau boli organice precum sunt ciuma, holera etc. sau boli sociale precum sunt răscoalele şi războaele.

Toate aceste feluri de boli vor fi cu atît mai rele şi vor avea o extensiuue cu atît mai mare, cu cît timpul de încubare a fost mai mare.

Răscoalele ţărăneşti sunt urmările unor cause din trecut şi care s'au perpetuat până în present şi care stau de mult timp încubate şi a căror urmări le trag astăzi şi cei vinovaţi şi cei nevinovaţi, cei vinovaţi, pentru că le-au făptuit şi cei nevinovaţi, pentru că le-au tolerat.

Imi pare bine că măcar în momentele de criză a acestei boli sociale s'a găsit macar un om care să-şi aducă aminte de Moisi, după cum se găsesc unii oameni, cari numai în momentele de crisă a vreunei boli, îşi aduc aminte de Dumnezeu.

De aceia vom zice: Domnule Xenopol, sfântă ţi-e vorba: „ocrotirea celui slab contra celui tare".

Şi fiindcă după legea firei dreptul nu e de cât fructul datoriei împlinite, de aceea nu voiu zice: „că este un drept şi un drept sfânt superior codului civil şi tuturor codurilor din lume", dar voiu zice: că e o datorie şi o datorie sfântă tuturor datoriilor din lume.

Şi fiindcă cu toţii suntem solidari şi legaţi prin present cu trecutul şi viitorul şi legea firei e netolerantă, de aceia nu voiu cere numai intervenţia statului dar voiu cere ca cu toţii să intervenim şi cu toţii să nu mai tolerăm, căci statul nu trebue să fie de cît aceea ce suntem noi.

Deajuns cu isolarea şi cu toleranţa.

I. D. Dimitriu, institutor

Pentru „Basarabia reinoită"

Mi am exprimat mirarea şi nu *frica* cum crede *Basarabia reinoită* că o gazetă tipărită la Iaşi şi cu caractere latineşti să fie destinată Basarabii, unde cu greu ar putea pătrunde şi unde puţini ştiu ceti cu caractere latineşti.

Mirarea mea a fost la locul ei şi pentru un fapt şi pentru altul. *Basarabia reinoită* singură se temea că nu va trece frontiera căci în numărul său din urmă scrie: *„primim ştirea că ziarului nostru i s'a permis intrarea 'n Rusia"*, cea ce dovedeşte că nu era la data apariţii sigură de aceasta.

In Basarabia puţină lume citeşte caracterele latineşti şi mai mult pentru aceasta a şi apărut *Basarabia* şi *Moldovanul* cu caractere kirilice. D. Nour care va scoate în curînd *„Viaţa Basarabii"* va tipări-o în două ediţii una pentru popor cu slova slavonă şi alta pentru rarii boeri care ştiu franţuzeşte, şi pentru schimbul cu ziarele din ţeară. (Am zis *„ştiu franţuzeşte"*, căci ruşii cari au terminat liceul şi au învaţat latineşte citesc cu greu caractere latineşti, dacă nu s'au îndeletnicit în special cu vr'o limbă romană). Deci nu era copilăresc să mă îndoesc de reuşita unei gazete tipărite exclusiv cu litere latineşti.

Declaraţia însă a *Basarabii reinoite* c'a primit scrisori şi telegrame de încurajare în Basarabia şi că i s'a permis intrarea în Rusia, distruge temerile noastre, gazeta e deci primită şi citită!

Ţin pe lîngă aceasta s'adaog că prin o curioasă confusie am atribuit ziarului Basarabean ce apare la Iaşi un program pe care nu îl are. Mi e plăcut tot-deauna să retractez o greşală făcută. Programul moderat şi constituţionalist al *Basarabii reinoite* e singurul capabil de a da resultatele dorite pentru redeşteptarea sentimentului naţional în Basarabia şi apropierea de noi a inimilor Romînilor de peste Prut.

Dr. I. Duscianu.

Litere-Ştiinţe-Arte

Arta noastră dramatică s'a resimţit nu numai în localitate, dar în toată ţeara şi mai ales s'au resimţit turneele artistice întreprinse de fruntaşii scenei în unire cu societarii teatrului din Iaşi.

Incepute sub cele mai bune auspicii şi cu cele mai strălucite şanse, aceste turnee s'au lovit curînd de nenorocirea răscoalelor, de panica ce a cuprins toate oraşele. Una din cele dintâi consecinţi a fost firesc dispariţia amatorilor de teatru şi a dispoziţiei necesare pentru aceasta. Contractele impresarilor au avut aceiaşi soarta ca şi ale..... arendaşilor şi proprietarilor de moşii: au fost anulate pentru cazuri de forţă majoră.

*

Marele dramaturg Sardou desminte ştirea vizitei sale la Berlin — anunţată de ziare—cu ocazia representărei operei „Theodora". In schimb scriitorul francez face declaraţiuni elogioase şi de adîncă simpatie pentru Germania şi literatura ei. Afirmă că a studiat dramele lui Gerhardt Hauptman şi că vede într'acesta pe unul din şefii spirituali ai epocei.

*

Pentru astă seară se anunţă de către trupa Marinescu o noutate foarte atrăgătoare: *Musculiţa* cu Nora Marinescu.

Să fie un semn de apropierea primăverei.

*

Sâmbătă 24 Martie, la Teatrul naţional ultima representaţie în beneficiul artistului Al. Scărlătescu cu piesa „Croitor sau... Doctor!" în care va juca dd. Cuzinski, Petroni, Penel, Scărlătescu, D-nele Athena Georgescu, Marcelian, Z. Conduratu şi Gheorghiu.

Preţurile pe jumătate la toate locurile. Biletele la agenţia „Thalia".

*

„Mercuri 21 Martie c. oara 8 jum. sara dl. prof. dr. Ion Simionescu va ţine în Aula Universităţii, conferinţa sa asupra lui *Goethe ca naturalist*. Conferinţa va fi însoţită de proiecţii.

Studenţii cari vor prezenta carta de student precum şi elevii de liceu vor avea locuri gratuite în galerie.

*

Despre ignoranţa în ale istoriei a recruţilor francezi s'a vorbit adeseori. De obiceiu se pun acestora diferite chestiuni pentru a se constata dacă posedă anumite cunoştinţi despre oameni şi întîmplări istorice. Anul acesta au fost întrebaţi despre Jeanne d'Arc. Unii o socoteau o regină a Franţei, alţii o eroină a zilei; ba—unii credeau că e un nume de barbat. Altă întrebare fu despre Napoleon. Din 115 recruţi, 60 nu ştiau nimic despre el. Alţii îl confundau cu... Boulanger.

In genere rezultatul arată multă ignoranţă în ale istoriei.

*

STRUNA ZILEI

DIVERSIUNE

In judeţele... cutare s'a împărţit ţăranilor câte un nou manifest.

Ziarele.

Ne întîmpină'n gazete
Zilnic glumele aceste...
„Vrem pământ!" norodul strigă,
Şi-i se oferă... manifeste.

Informaţii

Dosarul Anarchiei

Ziarul *La Roumanie* publică interesante date privitoare la rescoale.

Ce este sufragiul universal? In Moldova, un proprietar primeşte o delegaţiune de ţărani şi întreabă ce voesc? Ţăranii respund că vroiesc votul universal şi roagă pe proprietar să subscrie o hîrtie prin care le acordă sufragiul universal.

Proprietarul redactează o astfel de declaraţie şi le-o dă. Atunci delegaţii îl întreabă: „Dar acomptul?"— „Ce acompt?" — „Acomptul la Sufragiul universal!" Proprietarul sfîrşeşte prin a înţălege şi le oferă 300 de franci. Ţăranii cer 500 pe care îi şi primesc ca „acompt la sufragiul universal".

Pământ, daţi-ne pământ! In iarna aceasta în Moldova s'au văzut oameni cu capul gol şi desculţi cutrierînd cîteva sate şi strigînd: „Luaţi pământ, luaţi pământ!"

Cum rămînem cu revoluţia? Intr'o comună din judeţul Bacău, ţăranii au venit la proprietar, se înţeleg cu el asupra tuturor punctelor, chiria pămîntului, preţul muncei, într'un cuvînt în toate — şi pleacă mulţumindu-i. Cîteva minute mai tîrziu revin şi-i spun: Toate au fost bune; dar cum rămînem cu revoluţia?"

Proprietarul a înţăles; a plecat a doua zi şi casa i-a fost devastată.

—

Prefectura din Iaşi a primit o circulară din partea Ministerului de interne prin care i se cere ca, în timpul cel mai scurt posibil, să-i trimeată un raport asupra devastărilor făptuite în judeţul Iaşi.

—

Un ziar a anunţat că sucursala ieşană a Băncei Naţionale ar fi suspendat operaţiunile de scont.

Am desminţit ieri această ştire pe care astăzi o desminte oficial şi direcţiunea centrală a Băncei Naţionale.

—

Dl. George Bogdan, fost director al prefecturei de judeţ, care era suferind de cîteva zile, este complect restabilit şi pe ziua de ieri şi a reluat ocupaţiunele sale.

—

Un apel al d-lui profesor Boroianu

Iubiţi sfătuitori ai poporului,

O mişcare nesocotită, provocată de şi mai nesocotita instigaţiune a tuturor înstrăinaţilor de neam a umplut de durere întreaga ţară. In dorinţa nebună de a amesteca pe blînzii şi bunii noştri săteni, agitatorii s'au folosit de lipsa în care se aflau unii săteni, de greutăţile în care se găsea o parte a ţărănimei noastre. Sub masca durerei pentru popor, agitatorii criminali au străbătut satele şi fie prin scrieri, fie prin agenţi au pus la cale o mişcare care au scurs şi scurge lacrămi, pentru că vedem pe fraţi ridicîndu-se contra fraţilor şi războiul dintre noi decimîndu-ne mai rău de cît hoardele barbare.

Starea aceasta de lucruri care ne păgubeşte şi materialiceşte şi moraliceşte trebue să înceteze cît mai curînd. Factorii diriguitori pun toată speranţa în calmarea spiritelor şi revenirea tuturor la calea cea dreaptă, în interesul ţării. Ei se silesc prin toate mijloacele de a aduce liniştea tulburată nu atît de suferinţele de mai înainte, ci de instigatorii anarhici, cari, profitînd de dragostea săteanului pentru pămînt, au reuşit pentru moment să aducă anarhia. Toţi bunii romîni şi-au dat mîna; nu există pentru moment partide politice nici deosebiri de clase: toţi sunt Romîni şi cu toţii sprijină acţiunea guvernului pentru liniştea şi pacea sânpei noastre României.

Ca Romîn şi ca profesor al tinerimei, ca fiu al Sucevei şi ales al acestei judeţ mă îndrept către Dv. preoţi şi învăţători şi vă rog, în numele sfintei dreptăţi, păşiţi cu energie în apărarea patrimoniului nostru. In mînile voastre stă multă putere morală, spre a deştepta pe răzvrătiţi, de a împedeea pe cei liniştiţi să se rezvrătească şi de a sfătui pe toţi ca să se liniştească şi să nu caute a face pe placul acelora, cari vor să slăbească puterile ţării.

Puneţi-vă zi şi noapte la dispoziţia sătenilor, spuneţi-le că tot ce se poate face pentru ei, se va face. Angajamentul guvernului, luat şi publicat în numele Prea înţeleptului nostru Rege, va uşura peste tot greutatea, acolo unde ea va fi. Şi aceasta se va face cât mai repede, ceeace dovedeşte că cu toţii simt romîneşte şi toţi privesc ca o sfântă datorie de a asculta păsurile sătenilor şi a le satisface. Dar ca să ajungă la bine, cereţi-le să fie liniştiţi. Dreptatea nu se poate face cu revolte, căci însăşi revolta este o nedreptate. Stăpânirile sunt puse de Dumnezeu spre binele tuturor şi cu toţii trebue să asculte de ele, căci altfel nu se supun lui Dumnezeu. Iar cel ce nu se supune lui Dumnezeu îşi ia o mare şi grea răspundere şi aici pe pământ şi în cer. Să nu uite nimeni că Mântuitorul Christos şi-a pus sufletul pentru dreptate, iar dreptatea cere ca toţi în linişte şi ordine să asculte de stăpânirea pusă să ocrotească interesele fiecăruia. Dacă are cineva drept la pământ i se va da; dacă are învoieli grele, se vor uşura.

Cu cele ce vă spun, nu-mi fac decât datoria, ca unul ce eşit din popor, cunosc nevoile poporului şi pe cât am putut şi pot nu m'am dat în lături şi nu mă dau de a lucra în interesul lui. Dar tocmai în interesul fie-cărui frate al meu de la sate este ca să-i spun a fi blînd şi drept, mai ales când cere a i se face dreptate. Căci ce-ar zice fiecare săteanu, dacă în ale lui treburi, şi-ar face singur dreptate? Ce siguranţă mai poate avea săteanul că pământul ce i s'ar da l'ar putea lucra, când autoritatea nu i-ar putea da siguranţă? Avutul lui ar mai fi avut, dacă altul s'ar scula şi i l'ar lua? Acelaş lucru şi azi cînd fără autoritate sătenii singuri vor a-şi face dreptate. Sa nu uite nimeni că înlăturarea autorităţii aduce şi pentru săteni un rău aşa de mare, încît săteanul nu va fi sigur de viaţa şi de avutul său.

Pun mare încredere în dragostea voastră pentru săteni, căci pe mulţi vă cunosc de mult, cu mulţi sunt legat prin rudenie şi prietenie, multora le-am fost profesor. Să se gândească fiecare că are răspundere înaintea lui Dumnozeu şi a Ţării şi că mai pre sus de orce este interesul mare de neam.

Rog pe toţi să mă creadă că sufletul tuturor este îndurerat şi că toţi îşi pun silinţele sunt convinşi că liniştea va fi adusă. Mai ales în judeţul în care m'am născut, unde spre lauda noastră, sătenii au fost demni, mângâerea este mare şi am convingerea că şi de aci înainte tot demni vor fi. Să fiţi însă atenţi ca nu lupii să străbată şi să primejduiască siguranţa la care avem cu toţu drept.

Mulţămindu-vă, vă rog a mă crede cu toată inima pentru fie-care din d-voastră.

—

D. V. Dimitriu, excelentul diriginte al Corului mitropolitan din Iaşi a fost numit definitiv la postul său atît de minister cît şi de I. P. S. S. Mitropolitul.

—

Se anunţă că se va creea o bancă particulară, la Bucureşti, avînd ca scop de a face împrumuturi proprietarilor fonciari, ale căror averi au fost distruse în ultimele revolte, spre a putea să'şi refacă proprietăţile şi să înceapă din nou munca câmpului. Această bancă va fi asigurată de stat, care, în modul acesta, nu va mai avea nevoe de a acorda îndemnităţi proprietarilor care au suferit perderi.

—

O bandă de hoţi de cai şi-a făcut apariţia în judeţul nostru.—Ea operează pe o scară întinsă. S'au primit reclamaţii de furturi de cai din comunele:

Dolheşti de la locuitorul P. Mogoi, Petroşoaia de la H. Vexler; Răducăneni de la Niţă Anton şi din Berezeni de la V. Nistor.

—

Un tînăr norocos, moştenitorul unei mari averi lasată de un cunoscut personagiu politic din provincie, a dovedit din nou că este născut în zodia norocului, căci plecat acum cîte-va săptămîni la Nizza în veiaj de plăcere a reuşit să cîştige la un mare club de aci rotunda sumă de 200,000 lei.

Pe ziua de ieri tînărul sosit în Iaşi a pus în circulaţie opt-zeci piese a 100 lei aur şi lesne îşi poate închipui ori cine cum în aceste vremuri de criză şi cînd agiul a ajuns la două la sută, pătrunderea unei atît de mari cantităţi de aur a fost considerată ca o mană căzută din cer.

—

DIVERSE

— Funcţionarii epitropiei spitalelor şi ospicielor sf. Spiridon, au fost scutiţi de concentrare.

— Consiliul comunei Sineşti intrunindu-se a hotărît isgonirea lui Avram Moise sin Iancu din acea comună.

— D. Gh. Damian a fost numit agent sanitar provizor la Cepleniţa-Cotnari.

— Poliţia de Huşi face cunoscut că nişte necunoscuţi au furat, introducîndu-se prin o fereastră în crâşma femeiei Sura Haimovici, bani şi multe obiecte de valoare.

— Un puternic foc a isbucnit eri noapte în com Hoiseşti, distrugînd avutul locuitorului Ilie Popovici.

Intr-un grajd au ars 7 cai. Pagubele sunt de aproape 5000 lei. Crezîndu-se că focul a fost pus, se va face o anchetă.

— Consulatul austriac a intervenit pentru a se lua măsuri de paza avutului şi vieţei arendaşului Isac Storfer din Obrigeni (Popeşti) şi A. Peretz contabilul acelei moşii, ambii fiind supuşi austriaci.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

74

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

După cîte-va minute toate formălităţile relative la complecta eliberare a acuzatului erau isprăvite. Aceste patru persoane, părăsind palatul Justiţiei se suiră în trăsura contelui de Longpré.

In acest moment. Maxim era într' un fel de ameţeală, el se tot uită la mama lui, ca şi cum ar fi vrut să'i mulţumească într'una.

Nina înţelese şi privirea ei îndreptînduse către d. Pernelin, părea a zice tînărului:

— Iubeşte'l!

Trăsura purcese repede spre hotelul din strada Payenne şi în cîteva minute ea şi ajunsese acolo.

In drumul scurt de la Palatul Justiţiei pînă la strada Poynne, d. Duchâtel pusese deja în curentul situaţiei pe judecătorul de instrucţie; d. Pernelin păru foarte fericit de aceste circonstanţe favorabile.

La rîndul său, el făcuse cunoscut d-lui Duchâtel peripeţiile vieţei sale şi rugă pe doctorul să'l prezinte d-lui de Longpré, în condiţiile celei mai mari rezeve. Natural că toţi trebuia să înţeleagă însemnătatea acestei discreţiuni, în vederea evenimentelor ce trebuia să se desfăşoare de astă-zi înainte.

La zgomutul trăsurei care intra în curte, Alice s'a ridicat subit, ea tremura de emoţiune.

Şi alergînd la bunul său îl luă de mînă:

— O, vreau să văd, vino, bunule, vino'!

Bătrînul a fost şi el mişcat de aceasta ca şi nepoată-sa, se lăsa a fi dus pînă la uşă, dar înainte de a ajunge acolo, uşa se deschise repede şi intră cel întâiu Maxim care se îndrepta emoţionat către Alice, logodnica lui.

Alice şi d. de Longpré atît de puţin se aşteptau să revadă pe Maxim, ca remaseră ca şi extaziaţi cîte-va secunde. Alice, scoţînd un strigăt teribil se arnnca în braţele tînărului şi Maxim o strîngea la pieptul lui.

In urma lui Maxim sosiră d. Pernelin şi d-na Marion urmaţi de d-rul Duchâtel. Acest din urmă îl duse lîngă judele de instrucţie. Tustrei vorbiră încet cîte-va cuvinte. In acest timp, d-na Marion, Alice şi Maxim, plîngeau cu toţii îngînînd cîteva cuvinte aproape neînţelese.

— Nepoata mea are toată energia unei femei, zise d. Longpré, închinîndu-se înaintea d-lui Pernelin; frica ce o aveţi poată sa dispară.

— Şi eu sunt de părerea vechiului meu prieten, zise doctorul.

— Sunt convins de înălţimea vederei şi de tăria de caracter ale d-rei de Longpre, răspunse magistratul, am de asemenea toată încrederea în vorbele dv. E în deajuns ca să afirmaţi pentru ca să cred. Şi apoi totul e interesul acestor doi copii.

— Veniţi d-le, zise contele.

Cei trei se apropriau de d-na Marion şi de cei doi copii. d. de Longpre, făcînd un semn celor care 'l înconjurau, se îndreptă spe ndpoata sa şi 'i luă mîna. Apoi plecîndu-se înaintea d-nei Marion, îi zise:

— Acum cîte-va ore, d-nă, am trebuit să intervetesc rolurile şi a vă face direct o cerere, după obiceiul ce există.

Acum însă am o mai mare plăcere cînd d. Pernelin şi dv. d-nă cînd veniţi şi-mi cereţi mîna nepoatei mele Alice pentru fiul dv. Maxim.

D-ra Alice privea uimită pe bunul său, cei lalţi surîdeau.

— Scumpa mea, continua d. de Longpre, adresîndu-se tinerei fete, înţeleg mirarea ta, voiu satisface curiozitatea ta, după ce voiu fi îndeplinit ceremonia care începe neîntîrziat.

— Da, d-ră, zise grav d. Pernelin luînd mîna Ninei, vă vom asocia la opera noastră. dar înainte de aceasta d-na şi eu, vroim să vă spunem care sunt legăturile care se ataşează de scumpul nostru Maxim. El e fiul nostru. Vrai, d-ră, să devii fiica noastră?

Alice era de un caracter prea înalt pentru ca să nu aprecieze vorbele pe care le auzise. Ea înţelese imediet că la mjjloc e un mare mister care a legat între ei pe d-na Marion, logodnicul său şi judele de Instrucţie.

Şi nici nu trebuia să meargă mai departe în comentarea acelor explicaţiuni ci să le accepte cum le-a auzit. Căci ce-i pasă tinerei fete. Fericirea ei n'a fost oare desăvîrşită, de azi înainte?

Foarte mişcată, ea îmbrăţişa pe bunul său şi apoi după ce a oferit respectos fruntea ei d-lui Pernelin, a îmbrăţişat pe Nina.

(Va urma)

Ultime informaţii

Deşi nu este acuma timpul nici al luptelor potitice şi nici acel al răfuelilor, cu toate aceste nu putem lăsa nerelevată o mică... — mai bine să nu calificăm faptul— a reprezentanţilordin Iaşi a Kisselefismului, care în scop de a atrage în cursă pe unii naivi, îndrăznesc a răspîndi ştirea că dl. Take Ionescu şi amicii săi tratează cu liberalii, au făcut cartel cu aceştia sau, risum teneatis, ar avea de gînd să între în partidul liberal.

Ştiam că Kisselifiştii sunt îndrăzneţi şi nu prea aleg mijloacele.

Nu credeam, însă, că se vor deda la astfel de procedeuri condemnabile.

Să aibă puţină răbdare d-nii Kisselifişti. Vremea liniştei se apropie, calmul se restabileşte pe zi ce merge, zefirul primăverei a început să adie, munca cîmpului va fi în curind reluată.

Şi atunci cînd grozăviile de astăzi vor fi luat sfîrşit, cînd va fi permis a se face politică, va începe şi răfuiala şi se vor convinge Kisselifiştii ieşeni cît de mare a fost minciuna lansată de ei cu privire la dl. Take Ionescu şi amicii săi şi cît de puerilă a fost încercarea lor de a trage în cursă pe naivi pe baza unor astfel de minciuni.

Pentru moment spunem numai atît :

Tot ce se spune în această privinţă prin cafenele şi la Tufli constitue o grosolană minciună.

———

Un prefect energic. Este vorba de d. dr. Lupu, prefectul de Huşi, socialistul de odinioară, prefectul de judeţ de astă-zi salvatorul situaţiei critice din judeţul viilor şi al mustului.

D. dr. Lupu, urmînd exemplul bun al altor prefecţi, convoacă la acea prefectură pe proprietari, arendaşi, şi săteni, pentru ca ast-fel să mijlociască încheierea unor mari angajamente agricole, favorabile sătenilor.

Pînă aci toate bune. Curios este, însă, faptul cum redactează convocările sale prefectul socialisto-revoluţionar şi pe care le adresează pe cale telegrafică nu numai proprietarilor şi arendaşilor ci şi instituţiunilor de bine facere, cum este sf. Spiridon de pildă.

Iată copia de pe una din acele convocări :

„Rog ca în ziua de.....Martie, ora 8 dimineaţa să vă aflaţi, d-voastră sau procurator al dv. în localul prefecturei de Fălciu, pentru ca în înţălegere cu sătenii din comuna....arendata (proprietatea) dv., convocaţi pentru aceiaşi zi şi oră, să putem stabili condiţiunile de munci şi învoeli agricole.

In caz de neprezentare vă fac cunoscut că nu garantez de turburările care se vor produce.

Un prefect care ameninţă şi care declară că nu garantează de linişte dacă nu te vei prezenta la termenul fixat, aceasta-i extra-ordinar !

Convenim că trecem prin vremuri neobicinuite, că numai mulţumită acestor vremuri extra-ordinare d. dr. Lupu este în capul judeţului Fâlciu dar textul acestei convocări le întrece pe toate în extra-ordinaritatea ei.

———

D. Dragomir Hurmuzescu, fost secretar general al ministerului şcoalelor a obţinut un concendiu pînă la 31 Martie, de la care dată îşi va relua cursul la facultatea de ştiinţi din Iaşi.

———

Camera de punere sub acuzare a eliberat astăzi pe cauţiune de 1000 lei pe modista Anna Wolfsohn.

———

Inginerul Luigi Marasco, inginer la C. F. circumscripţia Iaşi, a fost licenţiat pe ziua de azi din serviciu din cauză de boală.

In locul seu a fost mutat de la Craiova inginerul Nicolaescu-Balş.

Dl. Inginer Th. Mandrea a fost mutat la Galaţi.

———

Răscoalele ţărăneşti

— Comunicaţie oficială —

Ministerul de interne a comunicat pe ziua de astă-zi următorul tabloul presei, cu privire la mersul răscoalelor :

Prahoova, Prefectul comunică că liniştea domneste în tot judeţul.

Buzău. Liniştea e complectă.

Tecuciu. Ordinea a fost restabilită.

Covurlui. In judeţ domneşte linişte desăvîrşită.

Prin sate se fac numeroase anchete şi arestări de instigatori.

Roman. Liniştea a fost restabilită în tot judeţul. Au fost arestaţi 530 de instigatori şi răzvrătiţi.

Vaslui. Liniştea domneşte în judeţ. Oare care agitaţie se observă în satele Ruginoasa şi Cozmeşti iar în satul Zăneşti s'a tras Duminica noaptea focuri asupra patrulei.

Dolj. Agitaţia continuă în cotunele din jurul comunei Argetoaia.

*

Corespondentul nostru din Capitală comunicându-ne raportul acesta al ministerului de interne, ne spune că ziarul Adevărul *publică o telegramă sosită astă-zi la ora 1 d. a. din care rezultă că în Tîrguşor, jud. Prahova unde este şi închisoarea militară, ar fi izbucnit grave dezordini şi care au necesitat trimiteri de trupe.*

Ziarul în chestiune mai arată că în acel judeţ trebuie să se fi petrecut, ceva foarte grav, caci autorităţile se arată alarmate dar păstrează cel mai strict secret.

*

Se asigură că alţi patru zeci de Potemkinişti aflători în judeţul Prahova vor fi aduşi în Capitală spre a fi cercetaţi.

Pare că autorităţile au căpătat convingerea că refugiaţii ruşi de astă vară au contribuit cu mult la provocarea dezordinelor din acel judeţ.

*

Dl. Al. Constantinescu, secretar general al sindicatelor muncitoare din Romînia, arestat precum se ştie pe ziua de ieri, a fost pus astăzi în libertate căci din percheziţia făcută la domiciliul său nu s'a constatat nici o urmă de vinovăţie în privinţa răscoalelor ţărăneşti.

*

In vedere că sătenii resculaţi au cerut autorităţilor bisericeşti să fie dezlegaţi de jurămintele făcute cu ocazia organizărei revoltelor, I. P. S. Sa Mitropolitul Prîmat a adresat următoarea circulară telegrafică proteereilor din judeţe :

Ni se aduce la cunoştinţă că satele răsculate nu vor să se liniştească şi să reîntre în ordine pe motiv că sunt legaţi cu jurăminte către aceia care i-au îndemnat la fără de legi.

Comunicaţi preoţilor să încredinţeze pe săteni că a ţinea un jurămînt contra învăţăturei bisericei ţărei este o crimă pedepsită de D-zeu şi de legi şi cetindu le rugăciuni, să le spună că sunt dezlegaţi de ori-ce jurămînt ar fi făcut pentru a se împotrivi legilor şi autorităţilor şi a face fapte oprite de biserică.

———

Examenul pentru definitivat al institutorilor care trebuia să înceapă la 15 Mart, a fost amînat sine die.

———

Direcţia căilor ferate a acordat liber parcurs tuturor jandarmilor, ofiţerilor şi soldaţilor, cari vor fi îmbrăcaţi în uniformă sau vor avea librete de imputernicire.

———

Dl. D. Constantinescu a fost numit inspector al învăţămîntului primar.

———

Izgonirea evreilor

Ministerul de interne a cerut prefecţilor printr'o circulară, ca în satele unde domneşte liniştea, să ordone a se face anchete de către primarii comunelor respective, notarii şi inspectorii comunali ca să se expulzeze toţi străinii stabiliţi la sate, fără a fi îndeplinit condiţiunile prevăzute la art 5 din legea pentru organizarea comunelor rurale.

Vor fi isgoniţi şi cei stabiliţi vremelnic la sate, cum de exemplu : servitorii străini şi lucrătorii agricoli cari au întârziat în comune peste termenul acordat de ministerul de interne.

In urma acestei circulări expulzările evreilor din satele din judeţul Iaşi au şi început

Comitetul de ajutorare din Iaşi, va lua măsuri pentru trimeterea expulzaţilor în Canada

———

Un prefect a ţinut ţăranilor din judeţul seu următorul logos : „eu voiu face tot posibiilul ca dreptatea să biruiască. Dar dacă nici dupe aceia n'aveţi să vă astîmpăraţi, o să vă dau gloanţe în loc de pămînt.

După aceea au să vie austriacii să pună stăpînire pe ţară şi cînd vor veni ei, Mochi Fischer, care ie cetăţean austriac, are să fie numit prefect de judeţ".

Autentic şi prudent.

———

Viitorii demnitari ai Iaşului

—Zvonuri şi neinţelegeri—

Ştirile contrazicătoare care circulă cu privire la chipul cum vor fi distribuite de către liberali diferitele demnităţi îşi găsesc reflexul lor în gazetă.

Ast-fel numai departe de cît eri numărul nostru a inregistrat că d. Gane va fi viitorul prefect şi în altă parte că va fi numit epitrop.

Cetitorii nu trebue să fie surprinşi de acest lucru.

Neînţelegerile între liberali sunt atît de mari, competinţiunile sunt atît de numeroase în cît în fie-ce moment resare altă veste, pe care trebuie s'o iei de bună căci presupui eă acel care ţi-o dă este în măsură să ştie ceva.

Aşa se explică că în aceiaşi zi d. N. Gane ie viitorul primar, viitorul epitrop şi viitorul prefect de judeţ.

*

In privinţa viitorului primar al Iaşului este sigur că lupta se va da între d. Stere, reprezentant al tinerimei generoase care pare a fi triumfat complect la centru şi d. P. Fîntînaru pe care d. P. Poni îl susţine din răsputeri.

D. C. B. Pennescu, despre care de asemine se zvonise că ar fi candidat la viitorul primariat, a declarat unor prieteni că nici se gîndeşte ca să primească această demnitate.

*

Probabil că d. Georgel Mîrzescu va face parte din viitoarea epitropie.

—

D. Sîrbovici de la *Evenimentul*, pretinsul ziar oficios şi monopolizator al ideilor conservatoare, îndrăzneşte în numărul de aseară să ne dea o dezminţire pe tema declaraţiilor făcute de d. Const. Stere, faţă de ziariştii convocaţi cu privire la oprirea ziarelor de a pătrunde la sate.

Cu Sîrbovici nu se stă de vorbă, dar faţă cu îndrăzneala individului de a prezenta drept minciună un fapt perfect exact, facem apel la d. Stere să se spuie dacă n'a declarat ;

„In ce mă priveşte consider măsura luată de fostul ministru de interne şi ca antilegală şi ca provocatoare de zăpăceală in spirite întru cît se dă liber curs spuselor şi tuturor zvonurilor mincinuoase".

De alt-fel la această declaraţie erau de faţă vr'o şase persoane şi deci... Sîrbovici a nimerit'o şi de astă-dată ca şi în celelalte ale sale celebre produse ziaristice.

—

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei„

Bucureşti 20 Martie

Rescoalele

Bucureşti.—*Din cea mai mare parte a ţărei sosesc ştiri bune.*

La Mehedinţi, Dolj, Olt. Romanaţi şi Vlaşca spiritele nu s'au liniştit încă.

Pentru reprimarea rescoalelor de acolo, armata a recurs la extrem. Sînt sute de morţi.

La Focşani au fost aduşi şi arestaţi 42 capi ai revoltelor din Juraia, Călieni şi Vulturul.

97 Potemkinişti arestaţi

Cîmpina.—Dupe cum se ştie un număr însemnat de marinari ruşi, cari s'au stabilit în Romînia cu prilejul sosirei în Constanţa a vaporului Potemkin, au fost angajaţi la puţurile de petrol din Buştenari şi Cîmpina, mai ales la sondele proprietatea „Stelei Romîne".

Cu prilejul revoltelor din Muntenia Petemkiniştii au fost dese-ori citaţi şi acuzaţi că-ar simpatiza cu resvrătiţii.

Eri au fost arestaţi 97 de Potemkinişti, 43 din Cîmpina, din ordinul generalului Hărjeu şi 36 din Buştenari, din ordinul căpitanului Condeescu. Arestarea s'a făcut şi pentru motivul că sunt dovezi contra lor că au aţiţat la revolte şi pentru faptul că, la Buştenari, ofiţerii au fost arestaţi de foştii marinari ruşi. Dupe ce li s'a luat un scurt interogator la poliţie, cei 97 au fost transportaţi la Ploieşti şi de acolo la Bucureşti.

Lucrările la sondele societăţei „Steaua Romînă" vor suferi mult din cauza arestărei acesteia.

Grevă

Ploieşti.—150 lucrători ai fabricei de maşini proprietatea d-lui Klein s'au pus în grevă. Ceilalţi lucrători ai fabricei ameninţă să se solidarizeze. Ei cer sporirea lefurilor.

Curînda disolvare a Parlamentului

Bucureşti. — In vedere că lucrurile merg spre liniştire, guvernul a hotărît să disolve Parlamentul peste cîte-va săptămîni.

Inainte de alegerile pentru Parlament, nu se va face nici o altă alegere pentru comune sau judeţe.

Concentrare

Bucureşti. — Concediaţii contingentului 903—904 şi camenii lăsaţi în concediu din contingentul 905 din compania a III-a sanitară de Galatz sunt concentraţi şi urmează să se presinte la corp pînă în ziua de 21 Martie.

Revolte agrare

Bucureşti.—Ziarele de azi au ştiri după cari revolte agrare ar fi isbucnit în Serbia şi în Ungaria.

Ştiri mai detailate lipsesc.

Consiliul de miniştri

Bucureşti.—Astăzi a avut loc un consiliu de miniştri. S'au dat citire rapoartelor prefecţilor de judeţ asupra mersului rescoalelor şi asupra invoelilor ce au intervenit între arendaşi, proprietari şi săteni.

Pe baza acestor invoeli se va legifera la toamnă chestia agrară.

Intrunirea de la Brăila

Brăila.— In urma unei ivitaţiuni a d-lui Cociaş, prefectul judeţului, o întrunire a proprietarilor, arendaşilor şi exportatorilor, a avut loc ieri seara la prefectura de judeţ.

Luînd cuvîntul, d. Cociaş a arătat că furtuna s'a potolit şi că Romînia îşi va putea relua locul între statele civilizate ale Europei.

Prefectul a făcut apel la arendaşi şi proprietari ca să facă sacrificii iar pe exportatori i-a rugat să anunţe străinătăţei că liniştea a fost restabilită şi că străinătatea poate relua relaţiunile cu Romînia.

D. Suditu, mare proprietar şi fruntaş junimist, s'a asociat la apelul prefectului. De asemenea şi primul ajutor de primar şi un mare exporportator, Wolf.

Numiri in administraţie

Bucureşti.—Au fost numiţi : d. M. Lewandovski, poliţaiu la Constanţa, în aceeaşi calitate la Botoşani ; d. G. Caniola, director al prefecturei de Botoşani ; domnii M. Miclescu şi Ion Ulea, inspectori comunali în judeţul Botoşani ; d. I. Costin inspector comunal la Tecuci.

Numiri în învăţămînt

Bucureşti—Au fost numiţi, domnii : Gr. Guţu, director al liceului din Galaţi ; Beiu Paladi, director al liceului real din Piatra-N. ; G. Constantinescu, director al gimnaziului din Calaraşi ; Mihai Pastia, revizor şcolar la Covurlui şi V. Grigorescu. revizor şcolar la Bacău.

Contra agitaţiunei elevilor

Bucureşti. — Ministrul Şcoalelor va trimite tuturor direcţiunilor şcoalelor secundare o circulară concepută în termeni foarte energici, prin care chiamă atenţiunea asupra faptului că pretutindeni elevii se constituie în asociaţii, cari se ocupă de agitaţiuni şi provoacă scandaluri.

Actualul ministru de lară că nu va tolera o asemenea anarhică situaţiune şi atrage atenţiunea direcţiunilor că, îndată ce o asemenea asociaţie va mai avea fiinţă, elevii cari fac parte din ea să fie pedepsiţi cu cea mai mare severitate.

Grevă sfîrşită

Ploieşti.—Greva de la fabrica de maşinării a lui Carol Klein de aci, a luat sfârşit în urma intervenţiei prefectului, care a răusit să aplaneze diferendul ivit între patron şi lucrători.

Concurs suspendat

Bucureşti.—*Concursul pentru ocuparea locurilor de medici de spitale şi oraşe, care se ţine în Bucureşti de la 1 Mart, a fost suspendat astă-zi printr'o dispoziţiune a ministrului de interne.*

Candidaţii la acest concurs, cari sunt tot-o-dată şi medici în funcţiune, au fost invitaţi a se reîntoaree la posturile lor.

Această dispoziţiune ar fi fost luată în vederea răscoalelor, cari cer ca medicii să se afle la posturile lor.

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din ţară se vînd eften diferite mobile şi obiecte casnice. precum un etac, salon, piano, etc., etc. A se adresa la d na Netty L. Unter, str. Pomir 7.

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Medic al Societăţei Fraterna-Păcurari şi al Tramvayului electric

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

Practică : **Vaccinări şi Revaccinări**

Jalnicii : Sofie Goldenberg, Ana Goldenberg, Elise Bogen, Isidor Goldenberg, Inginer Heinrich Goldenberg, Babette Flitmann, Henriette Gaster, dentist I. Flitman, Moritz Bogen, Solomon Gaster, Bauberger, Charlotte Goldenberg, au durerea a vă face cunoscut decesul prea iubitului lor : soţ, tată, frate, cumnat, socru şi bunic

M. H. Goldenberg

decedat după o lungă şi grea suferinţă, la vrista de 57 ani, în ziua de 19 Mart.

Prietenii şi cunoscuţii decedatului sunt rugaţi a lua parte la ceremonia înmormîntărei, care va avea loc Mercuri, 21 Mart, ora 2 p. m.

Cortegiul va pleca de la locuinţa defunctului, 39 Ştefan cel Mare.

Inserţii şi reclame*)

Fraţi meseriaşi !

Subsemnatul viu prin aceasta a vă arăta să vă feriţi a nu cădea in cursa unui comersant şarlatan, care caută numai să se îmbogăţească din munca şi sudoarea noastră fără a ne plăti dreptul nostru, precum am păţit eu.

Iată cine este acesta, M. Şmilovici cu firma la „Pariziana". Acesta voeşte a'mi răpi suma de 242 lei şi 80 de bani. Munca ce am muncit zi şi noapte, cu copii săraci, în plină sudoare.

Sunt două luni de cînd i am predat lucrul, tot în regulă şi nici pînă astă-zi nu mi-a plătit banii.

Am fost nevoit să mă împrumut cu aceşti bani pentru a plăti lucrătorilor sărmani şi dările statului. Astă-zi n'am nici cinci bani de cheltueală om cu grea familie, cu 10 copii. Trebuie să înduri foame şi mizerie din cauza acestui neglijent care caută a se îmbogăţi din munca sărmanilor meseriaşi.

Fraţi meseriaşi, feriţi-vă de a lucra la acest om care numai prin judecăţi e învăţat a plăti bani precum am mai păţit căci am fost nevoit a-l reclama.

Un muestru croitor brevetat

*) Redacţia nu răspunde de cele cuprinse în această rubrică.

Anunciu

Se publică licitaţiune cu oferte închise pentru ziua de 28 Mart 1907, oarele 2 p. m. pentru lucrări de reparaţiuni la imobilul Camerei de comerţ din Iaşi str. Golia 67—69.

Ofertele se primesc până la acea dată la biuroul Camerei de Comerţ, unde se găseşte şi devizul.

p. Preşedinte *C. D. Papana*

Secretar *D. Pavlov*

No. 706
1907 Mart 13

O comoară ascunsă

pot avea mulţi cari posedă lozuri şi neglijează a căuta în listele de trageri, dacă acele lozuri au eşit la sorţi. Pentru inlesnire, să se adresese pesesorii de lozuri sau bonuri subsemnatului şi vor fi serviţi constiicios. A se alătura un leu pentru zece numere sau mai puţin de zece. Fiecare 10 în plus cite un leu.

S. HAIFLER—IAŞI

32, strada Stefan cel Mare 32

De închiriat sau de vînzare casa în doue etaje cu 12 odăi, saloane mari, 6 antreturi, camare, beciuri, atenanse compuse din 9 odăi, grajduri, şură, grădină mare cu fructe, lemnărie în o-gradă deosebită, pivniţă şi electricitate.

Amatorii să pot adresa la d-na Olga Botty, strada Zmeu 3, sau la dl. Şendrea, strada Tăutu 8.

M. Con. Drăcşăneanu

AVOCAT

Strada sf. Sava No. 16

Consultaţiuni 8-10 dim. şi 5-8 seara

De inchiriet în strada Golia un apartament de 5 camere şi un antret, între care una foarte mare. Se preferă a se închiria unui club sau unei societăţi. A se adresa administraţiei.

De închiriat

Două apartamente fie-care de cîte două odăi din casele situate în strada Păcurari No. 97.

Pentru condiţiuni a se adresa d-lui M. Con. Drăcşăneanu avocat Strada Sf. Sava No, 16.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltueli considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătoare.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĂ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JAŞĬ : Farmacie FRATII KONYA.

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.
n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

Loteria Regatului Romîn

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat olienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA“

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta“

L O I Z A

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei trasu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

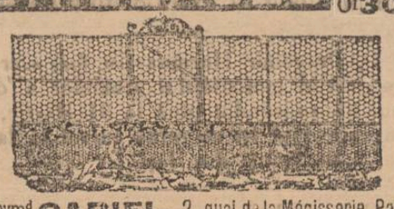

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
BONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places.....	7 0

Envoi Franco de l'Album sur demand

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6f 50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix: 0f 50c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV. — No. 103. — Joi 22 Martie 1907

Psihologia răsvrătitului

Revoltele agrare din Muntenia prin sălbătăcia și cruzimea lor ne-au atras cele mai neplăcute epitete din partea străinilor și ziarelor europene nu ne scot din: popor primitiv, popor barbar! Intr'adevăr înfioritoarele scene de carnagiu și devastare de la Teleorman, Vlașca; lipsa de ori-ce sentiment omenesc în torturile săvîrșite pînă și asupra copiilor și femeilor, denotă o mentalitate hotentotă la populația noastră rurală Și dacă dăm crezămînt și cuvintelor părintelui (?) Dumitrescu de la Mehedinți cu care indemna pe țărani de a frige pe copiii arendașilor ca pe niște pui de găină, am putea să ne mândrim c'am știut cu toată aparența de civilizație să conservăm antropofagismul cafrilor, la noi!

Și totuși ziarele apusene exagerează crezînd că numai la noi in Orient se mai pot petrece așa lucruri și că în Europa civilizată nu crește de cît floarea umanitarismului și a milei. Dacă n'am da atenție de cît la faptele diverse ale ziarelor franceze și germane, am fi îndreptățiți să credem că mentalitatea țăranului nostru nu e cu mult mai inferioară mentalității mahalagiului și țăranului din capitalele și țerile Europei. O literatură întreagă ne-a arătat ororile Comunei din Paris; Zola scriind *Germinalul* avea în vedere pe minierii și lucrătorii francezi; iar atrocitățile ce se petrec în regimentele de disciplină din Africa sunt mai superioare cruzimilor făptuite la Alexandria, Giurgiu și aiurea. Și noi am avea in avantajul nostru revolta, zăpăceala unui norod excitat de mizerie și răsvrătit de promisiuni utopice—pe cînd la Biribiri, se canonesc bieții oameni cu răceala, cumpătare și prejudecată.

Barbaria e in fiecare din noi; ascunsă însă profund sub cutele culturei noastre, la intelectuali; întrezărită ușor la primitivi și inculți. Latentă în general, ia poate cu ușurință isbucni și în anumite condiții ea întrece ori-ce margine a închipuirii noastre: toată viața primitivă și salbatecă a vremilor trecute poate luci o clipă în gestul nostru distrugînd tot ce am clădit în anii de liniște și disciplină sufletească. Rolul mulțimii nu este de asemeni de neglijat și țaranii noștri din Muntenia, luați individual n'ar fi fost capabili nici odată de a face cea ce au făcut.

Nu pot avansa alături cu foarte mulți psihologi că plăcerea dea ucide, de a tortura, de a distruge e o necesitate fisiologică ca și foamea, dar cred că e un reflex care poate în anumite ocazii a se manifesta.

Priviți copiii, priviți jocurile lor și veți avea convingerea că „copilul e un animal înarmat cu instinctul de distrugere“ cum spune un scriitor rus Dorosevici.

Il vedeți distrugînd jocurile sale, torturînd dobitoacele, bătînd copiii mai slabi ca el și asta pentru plăcere, pentru a satisface cerințele unui instinct. Așa e și țaranul, așa e tot omul incult, care e un copil bătrîn, un primitiv, toate gesturile sale, toate apucăturile sale sunt brusce, negîndite, necumpănite și dacă nu e mai des brutal și barbar e reținut de teama codului penal.

Beat s'au aprins de mizerie, instigat și contagiat de gestul altuia el uită și teama de închisoare și ori ce represie și rămîne stăpînit doar de reflexul său atavic. Și asta nu numai țăranul nostru dar ori și care alt țăran sau lucrător; nu e rău s'o recunoască ziarele care ne atacă. D. Clémenceau într'un discurs celebru răspunzînd d lui Jaures i-a citat un exemplu de barbaria lucrătorilor francezi, Un mare industrial cu ocazia căsătorii fetei sale a invitat 300 de lucrători la masă, Or, ce au găsit de cuviință să facă lucrătorii drept mulțumire patronului lor? —Să se arunce asupra nevestei și fetei sale in cît bietul om a fost nevoit să cheme poliția spre a 'și scapa familia din ghiarele invitaților săi.

Dar ofițerii germani cu cît sunt superiori Mehedinților noștri. In sudul Africei inventaseră un joc care îi distra la nebunie. Ingropau de vii pe indigeni lăsându-le doar capetele afară și ca să nu crape nenorociții aceștia prea curând sub căldura omorîtoare și mai ales spre a se bucura de mai mult de agonia lor, le stropeau capetele cu apă rece, ca și cum ar fi udat niște căpățini de varză!

Nu e numai poporul nostru barbar, nu a fost el primul a'și arăta sălbătăcia inerentă individualității inculte—sunt puține și rare popoarele cu o majoritate de oameni care să aibă în sufletele lor o disciplină morală. Omul e barbar și poate țăranul nostru mai puțin ca altul; nu l'ați văzut a două zi după revolte ducîndu-se și reparînd răul pe care îl făcuse? Și nu poate eși din barbaria sa, individul, de cît atunci cînd începe a se disciplina, a-și domina reflexele sale ereditare. Omul ajunge la acea înălțime culturală cînd poate înlocui aceste reflexe primitive de ură, viclenie, omor prin altele de cinste, milă, iubire dobîndite prin educație. Majoritățile popoarelor au înlocuit disciplina interioară prin teama de penalitate. Or, o disciplină care n'are ca susținător de cît frica de lege e puțin sigură, iar o societate care se conduce moral numai de toama jandarmului și a soldatului e o țară pururea în nesiguranță.

Am constatat'o aceasta și crud am constatat'o, în răscoalele de ieri. Dar nu credem ca un alt stat din Europa în aceleași condiții ca și noi ar putea socoti pe disciplina morală a cetățenilor sei și nu va recurge la tunurile cu repetiție.

Puterea unui norod nu e însă în artilerie dar în bogăția sa în oameni avînd această disciplină internă care le permite a-și stăpîni reflexele și deci, de a substitui impulsiunilor momentului, prevederile viitoare.

Indirecția aceasta trebue de azi înainte să fie îndreptate privirile noastre căci numai reușind pe calea aceasta vom fi siguri de izbînda noastră. E nevoe de a crea ceva comun între noi și țărani, căci un abis ne separă; e nevoie să îi apropiem nouă, să ne cunoască și să nu ne mai socotească de dușmani de ai lor; e nevoie de a avea un ideal identic, căci nu poate exista un popor de cît atunci cînd toate clasele sociale au o comunitate de idei și sentimente.

Dr. I. Duscian

„SPRE ȘTIINȚA“

In mijlocul vremurilor grele prin care trecem, s'a găsit de cuviință să se înceapă răfuiala cu d. Take Ionescu.

Intrebuințăm modul impersonal, fiind că ziarul „Conservator“, are a pornit vorba pe această temă și care atîtea de zis că „nu-i încape totul într'un singur articol“ este un ziar care... își are redacția într'o casă foastă proprietatea unui dentist și actualminte a d-lui Cantacuzino, veneratul șef al partidului conservator.

Incolo acel articol mai are două particularități: ie semnat „un fost takist“ și e ticluit în redacția „Patriotului“.

Articolul are o geneză: declarația făcută de d. Take Ionescu, că atmosfera în fostul guvern ajunsese insuportabilă, din cauză că un opozant făcuse parte, timp de un an, în fostul guvern.

Această de pe urmă parte, a ființei opozantului în guvern, ziarul care are redacția în casa veneratului șef; este suprimată. Așa că, grație acestei delicate operațiuni, rămîne tipărit: că atmosfera devenise imposibilă.

De ce s'a suprimat tocmai partea adevărată și dureroasă a celor declarate de fostul ministru, la care se constată, pur și simplu, „un presionism acut și subit?“

Făcut-au suprimarea ca să nu supere pe eroul de la Fălurei? S'au ca să li fie mai ușoară polemica?

Dar se dă și o explicație bene-voită declarațiunei falsificate a domnului Take Ionescu și se spune că, după cele povestite de amicii fostului ministru—ie curios că d. Take Ionescu mai are amici, partidul a căzut din cauză că prefecții erau răi.

De ce s'a sărit de la atmosfera din guvern tocmai la prefecți—nu înțelegem.

Dar primim discuția și pe această temă.

Fostul takist afirmă că fostul ministru al internelor n'avea prefecți personali. Un fost takist așa de bine inițiat în treburile ministrului de interne!

Pe tema aceasta se încearcă o polemică cu d. Take Ionescu, se încearcă, implicit instrăinarea acestui fruntaș, pe care au poate de gînd să-l înlocuească cu d. Rachtivan.

Această impertinență și această anomalie, trebuia inregistrată „spre știință“.

Ceea ce am făcut.

CATE-VA NOTE

Un concertist din Viena avea să vie la București ca să dee un concert. Ajuns în Burdujeni, vienezul văzu cu proprii săi ochi cele ce urmează și pe care le găsim descrise într'un ziar vienez: „mii de oameni se aflau grămădiți pe peronul gării. Un foc mare se vedea de departe: era palatul prințului Cantacuzino împrejmuit de flăcări“.

Ce fel de palat Cantacuzino s'ar fi aflînd la Burdujeni—știe cîntărețul german. Noi am constatat un lucru: că, după informațiunile ziarelor străine, toate moșiile și toate palatele aparțin aceluiași prinț Cantacuzino.

*

Ce este un protejat?

Iată explicația d-lui Sîrbovici: „în general protejatul este un *individ* care *sufere* de ipertrofia eului, nu atît *din pricina lui directă, cît și din pricina credinței ce-o are în protectorul său.*

Bună diagnoză—dar cine dracu o pricepe?

*

Povestită de un mare proprietar din Moldova.

„Am poftit pe țărani la curte și, după ce am ascultat păsurile lor, am primit toate cererile. La sfîrșit țăranii îmi spuseră să le mai satisfac o ultimă cerere: să le permit să strice 10 geamuri, ca să se ție de jurămînt“.

Izgonirea din sate

Pe timpul pogromurilor de la Chișinău, un actual prefect dăduse ospitalitate, în casa sa, unei familii evreiești, care se refugiase în Romînia.

Nimic mai natural. In timpurile cele mai primitive găsim pilde la fel, pe atunci deja cei obijduiți găseau loc în bordeiul omului de inimă.

Ne îngrozim de catastrofele ce au loc la mare distanță de noi; ne trimitem obolul de departe pentru nenorociți din țări ce n'au nici o legătură cu noi,—cum dar ar fi procedat altfel actualul prefect față de nenorociții, la durerea cărora fusăsem aproape martori, atît de aproape erau de noi.

Ni s'a părut oare cum nefiresc aflînd că acelaș prefect execută cu hotărîre și energie ordinul de a se expulza imediat străinii de la sate.

Dar în afară de inconsequența aceasta a prefectului, ordinul ministerial ni se pare pripit.

Dacă evreii de la sate sunt cauza turburărilor—expulzarea lor se impune. Se va obiecta că rescoalele au avut un caracter pur agrar, că ele s'au deslănțuit mai cu furie în Muntenia unde nu sunt evrei.

Aceste argumente nu contează. Credința autorităților este aceasta: vinovații sunt evreii. Leacul nu trebuește căutat mult: să-i expulzăm.

Dar aceste expulzări, sunt eie bine venite din punctul de vedere al străinătății?

Din toate părțile apelăm la străinătate ca să nu retragă creditele. Străinătatea a protestat cu o ne mai pomenită energie contra devastărilor din Moldova. Acum va afla că, după devastări, de care guvernul nu era vinovat, guvernul poronceste alungarea imediată a evreiler din sate.

Campania va începe pe tema aceasta și s'ar da loc la protestări, cînd ie atîta nevoe de a înăbuși lucrurile.

Dispoziținea a fost luată din pripă.

Nimic mai simplu și mai comod de cît expulzarea unui evreu.

De ce dar s'ar face astăzi, în focul nestîns încă, ceea ce s'ar putea face peste o lună, în complectă liniște?

OAMENI ȘI LUCRURI

Lecția lui Crușewan

In Duma imperială rusă a răsunat un glas de apostol la adresa țării noastre. Nu doară vre un ecou de simpatie și de compătimire pentru nenorocirea căzută în chip năprasnic asupra micului vecin al marelui colos,—ci o lecțiune severă de morală și învățaminte negative—a rostit deșteptul și importantul bărbat de stat rus, deputatul basarabean Crușewan, sufletul conducător al bravilor huligani din Chișinău. Se cunoaște modul eroic cum s'a luptat...poliția acestui tîrg—capitala huliganismului modern—să facă să triumfe „candidatura pseudo-moldovanului Crușewan care se intitulează cu fală „membru al ligei adevăraților ruși“: au votat toți morții din morminte în locul alegătorilor sequestrați prin case ori înfundați prin închisori și astfeliu din noroiul combinațiilor polițiștilor și spionilor a ieșit triumfător acest geniu rău al tuturor nenorocirilor întîmplate de cîți-va ani încoace în frumosul oraș al Basarabiei. Iar astăzi prin graiul acestui sanguinar profet al provinciei moldovene răpite, Rusia reacționară și pravoslavnică ne face morală, ne dă lecțiuni de înaltă politică și ne înfățișează Dumei ca un exemplu de faliment al regimului constituțional.

Patru zeci de ani de constituție—ar fi zis faimosul Crușewan—n'au folosit nimic țării. Dovadă? Răscoalele agrare, devastările și celelalte. Concluzia ar fi, bine înțeles, că Rusia poate foarte bine să rămînă și de aici înainte patria răscoalelor agrare, atentatelor și tribunalelor marțiale fără a-și mai impune luxul de prisos al unei Constituții. Firește, cu atît mai mult că în Rusia sub domnia unui regim constituțional, poliția și bandele patriotice n'ar mai putea trimite morții la urnă și să scoată pe Crușewan representat al...moldovenilor în Dumă, nici nu i-ar înlesni subvențiile ministeriale pentru rolul de „gazetar“ spion și vînzător al intereselor basarabene, cu atît mai puțin în calitate de organizator de pogrome, serviciu prompt și discret, ori de cîte ori cer interesele cabinetului negru de la Sf. Petersburg.

E drept că nenorocitele răscoale în România vor aduce multe învățăminte; vor sfîrși prin a atrage luarea aminte asupra multor anomalii «constituționale», asupra contrastului ce există între pretențiile vieței de oraș și întunericul vieței de la țară; asupra exceselor de lux și superficialitate fatală între multele și marile instituții de oparte și lipsa totală a oricărui progres și a oricărei intențiuni de rîdicare și civilizare a satelor; între fastul artificial arătat de Expoziția jubilară și tristețea... jubilară ce inspiră clasa țărănimei noastre care presintă astăzi ca și înainte cu 40 de ani aceeași statistică îngrozitoare de analfabeți, de sigur 95 la sută... Contrastele aceste între strălucirea unora din formele de viață ale orașelor și lipsa totală de viață reală în comunele rurale cer negreșit o necontenită grijă și preocupare care se rezimt în necesitatea rîdicărei și luminărei clasei țărănești, posibilă *numai* sub regimul unei adevărate constituțiuni, după cum și în Rusia singur regimul constituțional va mîntui țara de atotputernicia bandelor „adevăraților ruși“ în rîndul cărora sclipesc luceferi intelectuali și morali de talia lui Crușewan.

Nimeni nu se îndoește că Rusia reacționară are tot interesul să vadă revoluții agrare la noi și să vorbească de falimentul constituției, *pro domo sua.* De aceea pe lîngă dezastrul economic atât de deplorabil am avut de înregistrat și rușinea moralei lui Crușewan..

E momentul de a zice: „Ferește-ne, Doamne, de așa prieteni...“

Rodion.

Catolicii și Revoltele

In urma Circulării No. 943 din 10 Martie a P. S. S. Episcopul Catolic din Iași, Mons. N. I. Camili, către toți Parohii catolici din Moldova, Părintele Bernardin Iust, Paroh Catolic din Huși, a trimis Episcopiei Catolice din localitate următoarea scrisoare foarte interesantă:

Eparhia Catolică de Iași
Parohia Huși
No. 112.—17 Martie 1907.

Inalt Prea Sfințite,

Supunându-mă cu bucurie dorinței Prea Sfinției Voastre, aduc la cunoșiința Arhipăstorului nostru cele ce s'au petrecut la Huși și Răducăneni în timpul acestei triste revolte, care de sigur e unică în istoria României.

La Huși începu primejdia de răscoală pe la 5 Martie, când jurnalele aduceau fel de fel de detalii despre turburările din Nordul Moldovei. Țăranii de aici cumpărau gazetele cu sutele. Spiritele se agitau, ura contra evreilor răsăria. In ziua de 6 Martie—Lăsatu-Secului—în timpul petrecerei din ograda bisericei, luai întâia ocazie de a strînge mai mulți gospodari, îndemnîndu-i la pace și liniște. Mulți erau deja aprinși în contra Evreilor și din vorbele lor se putea cunoaște, că salutau răscoala ca mijlocul cel mai bun pentru a-și ameliora starea.

Când a sosit vestea despre devastările făcute la Vaslui, Cornii-Albești, Târzii, Olteneşti și Curteni (în Județul nostru) știa lumea că acuma a sunat ceasul și pentru Huși. Am chemat îndată oamenii fruntași din Corni, Cotroceni și Răești și i-am sfătuit să facă în numele meu o energică propagandă în fie-care mahala pentru pace și liniște și să spună poporenilor cuvintele mele că nu este permis nici prin legea lui Dumnezeu, nici a Bisericei, de a lua parte la această răscoală.

Sosi și Duminecă 11 Martie. In orașul Huși toate prăvăliile erau închise. Un batalion de soldați postau la bariere și pe străzile orașului. Evreii erau înspăimîntați la culme, iar satele din împrejurimi stăteau gata să intre în oraș. La 11 biserica era plină de lume. Tocmai în momentul când la bariera Gării dădeau să intre în oraș țăranii de la Tătăreni și șase dintr'inșii cădeau de gloanțele armatei, Părintele Leon (căci eu eram răgușit) citea de pe amvonul bisericei o solemnă declarație prin care spuneam, că am deplină încredere în catolicii mei și sper că numele lor nu va fi pătat nici de sânge nici de jafuri—„Dovediți acuma“—am spus—„că munca mea pastorală într'un „răstimp de 9 ani n'a fost degeaba; să „vă arătați ca un element de ordine pu„blică pentru orașul Huși. Veșnică însă „va fi rușinea pentru sfânta noastră Re„ligie, pentru Preoții voștri și pentru voi, „dacă se va putea zice că catolicii au luat „parte la jăfuirea Hușilor.“

Pot să spun aici că Evreii și ceilalți locuitori din Huși, tocmai de țăranii catolici, se temeau mai mult, și chiar prefectul conservator D. Adam Mitache, m'a poftit în Palatul Administrativ, și mi-a exprimat teama Hușenilor, cum că catolicii ar fi gata sa năvălească asupra orașului.

„Domnule Prefect, — i-am răspuns — Preotul catolic garantează pentru purtarea catolicilor“.—Nici-un catolic, absolut nici-unul, n'a participat la vre-o răscoală.

Toate satele, afară de cele catolice, mergeau spre Huși, făcînd propagandă cu cuvînt și pildă rea dar poporul catolic din Huși, cunoscut de altfel prin încăpățînarea lui de altădată, stătea liniștit ca o stîncă în mijlocul valurilor furtunoase. Pot să mărturisesc, Prea Sfințite, că am plâns de bucurie. Ceilalți, din contra, văzînd sentimentele pașnice ale catolicilor ne amenințau cu omor și foc. Chiar în noaptea spre 13 Martie sute din satale, care nu erau catolice, erau gata să năvălească în Corni, spre a da foc bisericei și caselor, dar grație armatei împărțite prin Corni, nu s'a întîmplat nimica. A fost, însă, o noapte de groază pe care nu o voiu uita nici odată. Nu dormiam de loc, gata în fie-care clipeală să salvez Sfintele Taine.

Marți 13 Martie, dimineața, s'a publicat numirea D-lui dr. Lupu ca Prefect al Județului nostru. Dimineață ocupă postul și după amiază veni în Corni în mijlocul poporului catolic adunat în ograda bisericei, și aduse laudă Preoților și oamenilor pentru purtarea lor vrednică față de celelalte sate revoltate. Prefectul plecă de la noi spre satele răsvrătite. Seara la 13 Martie, orele 10, primesc o telegramă de la d. Prefect, să viu a doua zi la Răducăneni, unde fusese trimeasă armată, din

cauză că se aştepta răscoală. A doua zi, 14 Martie, dimineaţa, mă aştepta o birjă cu 4 cai pusă la disposiţa mea de către dl. Prefect. Plecai la Răducăneni. In acest tîrguşor fusesem la 3 Martie, cînd începeau concentrările trupelor, la care a fost chemat şi dascalul nostru Frenţ Desca. Acolo era o fierbere mare. Sătenii erau cu drept înfuriaţi în contra arendaşului moşiei, Froim Fişer, pentru că el *cerea 130 lei pentru falcea de pămînt.*

După sfînta Liturghie, 4 Martie, am adunat oamenii în ograda bisericei şi i-am îndemnat la linişte, făgăduindu-le că voiu mijloci la dl. Prefect pentru scăderea preţului pentru pămînt. A doua zi, 5 Martie am luat pe dascal la Huşi, am alergat la d. Prefect să-mi scutească pe dascăl de concentrare, lucru pe care l'a şi făcut imediat, însărcinînd pe dascal să asigure pe oameni că în nici un chip nu va tolera ca să plătească 130 lei pe falce.

S'a dat ordin administratorului din Răducăneni să se pue în înţălegere cu ţăranii. S'au împăcat imediat scăzîndu-se preţul pentru pămînt *de la 130 lei la 60*!!! Catolicii s'au liniştit cu desevârşire.

—Duminică 11 Martie, era să năvălească în Răducăneni un sat mare răsculat, Petriş, numai ţigani. Cu această ocazie poporănii au desfăşurat o energie mai pre sus de orice laudă. S'au înarmat cu puşti, revolvere, topoare etc., şi s'au pus singuri să apere tîrguşorul contra ţiganilor; şi catolicilor se datoreşte în cea mai mare parte scăparea Răducănenilor. Când în 14 Martie am ajuns la Răducăneni, D l Prefect voi să mulţumească în persoană Catolicilor. Am dat ordin să tragă clopotele, să se adune în ograda bisericei, şi acolo representantul Statului a exprimat preotului şi poporului în cuvinte călduroase mulţumirea sa pentru excelenta lor ţinută în aceste zile de grea cumpănă. In uralele poporului d-l Prefect se întoarse acasă.

In adins am espus evenimentele mai pre larg şi sunt convins că şi Prea Sfinţia Voastră veţi aproba bucuria şi mândria mea faţă de un popor, care în mijlocul turburărilor n'a uitat că este catolic.

Primiţi, Prea Sfinţite, espresiunea profundului meu respect.

Fr. Bernardin Iust, O. M. C.

In urma acestui Raport al Parohului din Huşi, Monseniorele Camilli i-a adresat următoarea scrisoare:

Episcopia Catolică de Iaşi
No. 953, 18 Martie 1907

Cucernice Părinte,

Mult m'a mîngîiat scrisoarea Cucernicei Voastre No. 112 din 17 a curentei luni, prin care mă informaţi de cele ce aţi făcut pentru a menţinea ordinea şi liniştea între enoriaşii Cucernicei Voastre, şi în care chip catolicii, atît cei din Huşi, cît şi cei din Răducăneni, V'au ascultat ca nişte fii adevăraţi. Din toată inima vă felicitez pe Cucernicia Voastră şi pe credincioşii noştri din Huşi şi Răducăneni, care în aceste momente groaznice de agitaţiune şi revoltă prin care trece ţara întreagă, au arătat, că nu numai catolicii mărturisesc prin credinţă dar şi aduc la îndeplinire prin fapte morala cea prea curată a Domnului nostru Isus Hristos, care voeşte să fim supuşi autorităţilor legale, şi să le fim ascultători în tot ce nu e păcat. Eu mă bucur cu Cucernicia Voastră şi cu credincioşii ce vă sunt încredinţaţi şi bucurîndu-mă vă dau Cucerniciei Voastre şi lor tuturora, binecuvîntarea mea pastorală.

† **Nicolae Iosif Camilli**
Arhiepiscop-Episcop.

D-l Take Ionescu despre răscoale

„Die Zeit" publică lămuririle ce d-l Take Ionescu a dat corespondentului acelui ziar în Bucureşti. D-sa restabileşte adevărul în privinţa mişcărei, care începînd a fi agrară, bătînd în anti-semitism în Moldova, a ajuns a fi cu totul anarhică în Vlaşca, Teleorman, Dolj şi Romanaţi.

Apoi zice:

„Astă-zi nu mai încape îndoială că stăm în faţa *unei organizaţii foarte întinse,* ale cărei fire vor duce de bună seamă la descoperirea centrelor. De unde şi-a luat răscoala obîrşia, nu ştim, dar avem astă-zi destule îndrumări.

In multe sate au fost de curînd inşi călări sau pe velocipede, uneori în uniforme de cavalerişti, cari dădeau pretutindene lozinca revoluţiei. Mai toţi ziceau că sunt *Studenţi* şi că studenţii sunt o putere pe care n'o poate birui nimeni. Spuneau ţăranilor tot felul de bazme şi că guvernul a ascuns testamentul lui *Ştefan cel Mare,* care a lăsat ţăranilor tot pămîntul.

In alte locuri, vorbeau de testamentul lui *Traian împărat,* care ar fi poruncit aşa Mai tot deauna spuneau că Regele a murit şi că Regina a dat poruncă să fie revoluţie, ca să ia ţăranii toate moşiile, dar că guvernul să împotriveşte. Li se poruncea să dărîme şi ardă tot. De soldaţi le ziceau să nu se teamă, căci doar le sunt fraţi şi nu vor trage. *In unele sate au venit oţîţători care nu ştiau vorbi romîneşte şi vorbeau prin tălmaci.*

„Romînia are nenorocirea a fi cea d'intîiu ţară, care are de suferit de pe urma unei propagande internaţionale între ţărani *Nu încape îndoială că ne aflăm în faţa unei organizaţii cu multe ramuri şi cu centrul în afară de România*".

Arată măsurile energice ce s'au luat pentru înfrîngerea răscoalelor şi cu potolirea, spre a se putea începe lucrările la cîmp. Spune că grozăviile petrecute vor da loc la o reacţie; *dar ca neapărat trebue ca toţi în unire să facă tot ce e cu putinţă pentru ajutorarea ţăranilor.*

DRACUL ŞI RESCOALELE

Să se facă rugăciuni în biserici pentru alungarea dracului din sufletele sătenilor.
Dispoziţii.

Măsura-aceasta să n'o rîdeţi,
E-un adevăr nu fantezie!
Căci în rescoalele acestea
Era la mijloc o „drăcie"...

Dosarul Anarchiei

Jurămîntul.— La Predeşti, în judeţul Dolj, proprietarul G... M..., este un fost ţăran, care, în ultimul timp, poartă haine... nemţeşti. El s'a purtat extrem de bine cu ţărani, din care cauză era foarte iubit.

In noaptea de 12 spre 13 Martie, o delegaţie de ţărani se presintă lui G.... M... şi, în genunchi, ţăranii rugară pe proprietar să fugă, căci, almintreli, potrivit jurămîntului, au să'l omoare.

Chiar în noaptea aceea, proprietarul fugi. A doua zi conacul de pe moşia lui era în flăcări.....

Preoţii.—Tot în judeţul Dolj a fost arestat un preot, care împărţea manifeste anarhiste. La parchetul din Craiova, preotul a recunoscut că a fost *plătit,* dar n'a voit să divulge nume.

Invăţătorii.— In casa unui învăţător din Poroschia (Vlaşca), s'a găsit un călindar pe filele căruia era însemnat d'inainte, pînă în ziua de 20 Martie, programul fie-cărei zile: foc, jaf, răscoale...

Pamflete.—Intre altele s'au împărţit la sate pamflete, cari după toate probabilităţile nu sunt lucrate în ţară.

Pe un fel de piramidă-scară sunt aşezaţi: sus, Regele cu inscripţia „domnesc peste toţi". Pe urmă vin: soldatul, bancherul, medicul, profesorul, agentul fiscal, preutul, deputatul, judecătorul, gazetarul şi gardistul. Piramida este suportată de 4 ţărani, care au căzut striviţi de atîta greutate.

Litere-Ştiinţe-Arte

Sub titlul „Povestea despre cîntecul pădurei" este titlul unei noui producţiuni literare a Carmen Sylvei şi publicată în „Neue Freie Presse", numărul de paşti. E o bucată alegorică în care geniala Suverană găseşte mijlocul de a vorbi de propria Sa persoană în mod fin şi spiritual.

*

Trupa de operete a d-lui Al P. Marinescu anunţă pentru zilele aceste o serie de representaţii cu piese noi şi foarte atrăgătoare. Repertoriul Norei Marinescu e de o bogăţie vrednică de un repertoriu de adio.

*

Un ziar anunţă probabila revenire la direcţia teatrului naţional din Iaşi a d-lui Haralamb Lecca. Nu credem că se proectează o atare dezavuare organului liberal din localitate.

*

Celebra tragediană Duse a fost nevoită să-şi întrerupă seria de spectacole în Capitală din cauza indisposiţiei generale a publicului în urma tristelor evenimente ale răscoalelor. Şi noi cari speram să vedem pe marea artistă în oraşul nostru!

Răscoalele noastre vor forma o interesantă amintire în memoriile strălucitei artiste italiene.

*

A apărut No. 5 din interesanta revistă LECTURA, cu următorul cuprins variat: O fată ciudată, nuvelă de Maxim Gorki; Poezii inedite de M Eminescu; Crinul din vale, roman de Balzac; Valetul, schiţă de Al. Vlăhuţă; Cîntece populare spaniole; Cugetările unei regine de Carmen-Sylva; Visul unei nopţi de vară, nuvelă de Dumas-fiul; Poezii de Iulia Hasdeu, Duiliu Zamfirescu, G. Tatoveanu, Ovidio şi Tennyson; Nasul Meu, schiţă umoristică de Saphir; Puterea amorului de Huneberg; Cele 7 minuni ale lumii; concursul şi reclama, de H. Taine; Un erou al timpului nostru, roman de M. Lermontov; Vînătorul de urşi, nuvelă de Björstjerne Björnson.

In fie-care număr din Lectura se publică 2 romane, 3—4 nuvele, şi diferite articole de autori români şi străini.

Un număr 50 bani.

Abonamentul 6 lei pe an; 3 lei pe 6 luni.

Redacţia str. Vînători 14, Bucureşti.

*

Locotenentul german Bilse, autorul celebrului roman militar „Mica gernisoană" a cîştigat în total 4500 mărci şi 6 luni închisoare. In schimb editorul cărţii a realizat frumosul profit de 220000 de mărci.

*

Din cele mai recente amintiri ale lui Jules Claretie, directorul Comediei Franceze, aflăm amănunte picante asupra debuturilor de autor dramatic ale lui Guy de Maupassant şi Edmond Rostand. Cel dintăiu a scris împreună cu W. Busnach o piesă „Madame Thomassin" care a căzut. Maupassant nu iscălise piesa şi n'a vrut nici-odată să-şi recunoască paternitatea. Rostand a scris cel dintăiu a sa piesă „Le Gout Rouge" împreună cu Gaston Morot. In lista operelor sale dramatice autorul lui „Cyrano" nu aminteşte nici odată de această puţin glorioasă operă.

*

Sâmbătă 24 Martie, la Teatrul naţional ultima representaţie în beneficiul artistului Al. Scărlătescu cu piesa „Croitor sau... Doctor!" în care va juca dd. Cuzinski, Petroni, Penel, Scărlătescu, D-nele Athena Georgescu, Marcelian, Z. Conduratu şi Gheorghiu.

Preţurile pe jumătate la toate locurile. Biletele la agenţia „Thalia".

*

STRUNA ZILEI

CA'N EVANGHELIE

Ţăranii de pe moşia prinţului B. deteră drumul atîtor vase de vin roş în cît apa Motrului curgea roşie.
Ziarele.

Se cunoaşte cît de colo
Că era norod creştin:
N'a ţinut Isus alt'dată
Să preschimbe apa'n vin?

Informaţii

Cercurile culturale din judeţ şi şăzătorile cum şi conferinţele lunare ale institutorilor din oraş sunt suspendate pînă la potolirea revoltelor.

Am anunţat că s'a făcut raport pentru dizolvarea consiliului comunal din Târgu-Frumos.

In comisia interimară au fost numiţi domnii: I. Iamandi, preşedinte; N. Guriţescu, vice-preşedinte; Th. Prigoreanu, G. I. Popovici şi C. Gh. Timuş, membri.

D. C. Brudariu sub-revizor şcolar, este însărcinat de minister să gireze afacerile revizoratului până la numirea noului revizor.

D Aristide Cristea secretarul gimnaziului Ştefan cel Mare şi-a prezentat dimisia pe ziua de 1 April.

In locul d-sale a fost numit d. Harnagea.

Goana evreilor

Am vorbit în numărul de eri despre ordinul ministrului de interne cu privire la izgonirea evreilor de la sate. In această privinţă putem arăta că in adevăr s'au luat cele mai severe măsuri în contra şederei la sate a locuitorilor evrei şi ordine sunt date pretutindeni fără nici o cruţare.

In judeţul Iaşi unde se află relativ numeroşi agricultori şi mici comercianţi evrei stabiliţi prin comune rurale, primarii au primit instrucţiuni riguroase din partea prefecturei şi ordinul priveşte şi pe acei care posedă autorizaţii în regulă.

Pe de altă parte ţăranii fiind încă foarte iritaţi, şederea evreilor în comune devine de la sine anevoioasă şi aceştia din urmă au recunoscut că le va fi din cale afară greu pentru viitor să poată convieţui cu sătenii. Aşa ni se afirmă că sute de locuitori evrei părăsesc comunele şi se pregătesc a emigra după ce vor fi obţinut din partea unor societăţi filantropice evreeşti oarecari ajutoare, căci cheltuielile de drum şi de stabilire în Canada— ţinta călătoriei lor—sunt foarte mari şi mai presus de mijloacele lor, cei mai mulţi avînd familii numeroase.

Aşa în comuna Belceşti sunt 20 de familii, în total 110 suflete, gata să plece. In comunele Cotnari, Hodora, Cîrjoaia şi cotunele învecinate sunt vre-o 60 de familii—cu peste 300 de suflete în aceleaşi condiţiuni.

De remarcat că în rîndurile acestora sunt şi cîţiva evrei naturalizaţi care însă sunt deasemenea decişi a părăsi comunele respective în urma exceselor la care se dedau ţăranii.

Nu e mai puţin interesantă coincidenţa că izgonirea aceasta în massă se face sub administraţia d-lui C. Stere care acum cîţiva ani avea cu totul alte vederi în chestia izraelită, vorbind la întrunirea pămîntenilor, la teatrul Sidoli.

Comitetul de asistenţă din Iaşi a mai primt următoarele subscripţii: Max Schapira 1000 lei, d-na Carolina Lewin 300 lei, Nelken şi Löbel 300 lei, Leo Geller 400 lei, M. Schnürer 100 lei, Clubul Concordia 1200 lei.

Am anunţat că consiliul comunal din Huşi a fost dizolvat.

Adăugăm amănuntul că dizolvarea s'a făcut în urma faptului revocărei din funcţiune a primarului Vericeanu.

Ni se comunică din Bucureşti că lucrătorii de la atelierele nuoi ale C. F. erau pe punctul a se pune în grevă. Ei cereau limitarea orelor de lucru la 8 pe zi şi o sporire a salariilor cu 25 la sută.

Cum propagatorii grevei sunt rezervişti s'a dispus imediat concentrarea lor.

Lucrurile s'au înăbuşit deci pentru moment.

Rescoale.—La moşia Budeşti, jud. Fălciu, proprietatea doamnei Volenti din Iaşi ţăranii s-au revoltat ieri sara şi au devastat casa arendaşului.

Soldaţii din regimentul IV Piteşti procurorul şi judecătorul de instrucţie din Huşi, au sosit astă-zi diminiaţă în acea localitate.

*

Ministerul de interne va publica un tablou al celor omorîţi cu prilejul răscoalelor.

*

Eri a fost arestat individul Spiegler, casier-contabil la moşia Bivolar, dovedit că ar fi fost instigatorul revoltelor din Bivolari.

*

Subscripţia deschisă de Banca Naţională pentru soldaţii cari au luptat cu bravură în timpul rescoalelor, au dat până acum următoarele sume: Banca Naţională, 50,000 lei, d. E. Carada 10,000 lei; Banca Marmorosch Blanc 28,000 lei; Banca României 10,000 lei; Banca generală 10,000 lei

Pe ziua de 1 April nu vor fi făcute de cît avansările urgente în armată. Toate celelalte vor fi făcute de 10 Mai.

Au fost numiţi administratori financiari, domnii: P. Negel, la Botoşani; V. Iliescu la Vaslui.

Am anunţat ieri că concursul de medici primari a fost amînat.

El va reîncepe la 1 April.

Consiliul comunal se întruneşte astă-zi, la orele 4, în şedinţă extra-ordinară.

In luna Martie, Consiliul de Război ai corpului IV-lea de armată, nu va ţine şedinţă din cauza lipsei trupelor şi a ofiţerilor, cari se găsesc deplasaţi din raionul acestui comandament.

Au mai fost numiţi în serviciul apelor comunei Iaşi domnii: L. G. Dahon, copist; Al. Gaitanovici şi Petru Constanţius supraveghetor.

In anunciul mortuar al def. Goldenberg s'a emis numele d-lui doctor Leopold Goldenberg.

DIVERSE

— Un început de incendiu s'a declarat astă noapte la fabrica Ortony din str. Păcurari,—care a fost însă localizat de servitorii fabricei.

— S'a declarat epidemia de scarlatină în com. Bivolari.

— S'a stâns epidemia de tusă convulsivă în Galata.

— S'a înaintat prefecturei 11 exemplare coprinzând decretul regal relativ la modificarea unor articole din regulamentul legei pentru aplicarea sistemului metric de măsuri şi greutăţi.

— Pe ziua de 1 April încheindu-se anul financiar, o comisiune va verifica situaţia caselor publice şi va încheia registrele, constatînd soldul fiecărei case în acea zi

— S'a aprobat d-lui Leon Juster proprietarul moşiei Proselnici din com. Miroslava de a efectua acoperirea bisericei din acel sat, care se află ruinat cu totul.

— D-l Alex. Constantinescu este menţinut în postul de secretar al revizoratului şcolar Iaşi.

— Doamna Elena M. Ionescu, învăţătoare la Bivolari, a cerut un concediu de 20 zile.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

75

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN
de
PIERRE DELCOURT

D-na Marion luînd mîna fiului său şi a Alicei, a făcut să-şi strîngă ambii mînile.

— Iubiţi copii, zise ea, acuma sunteţi logodiţi.

Apoi se uită spre amantul său. Acesta înţelese şi respunse în acelaş mod, părînd a da o promisiune: acea de a reabilita pe fiul său!

. . . . . .

Şease săptămîni au trecut de la aceste importante evenimente pe care le-am povestit. Desnodămîntul se apropia.

Intr'o seară era mare bal în saloanele vechiului palat din strada Payenne. Era mare numărul persoanelor invitate de contele de Longpré la această serbare. D. Pernelin, Maxim erau consultate dinainte asupra alegerei cîtor-va persoane şi lucrul destul de curios era invitat un număr oare care de membri din cercul des Haricots şi printre ei figura marchizul de Bonnenil şi un amic al său cu numele de Nicaise.

Primele dansuri isprăvite balul se intrerupse ca şi printr'o înţelegere tacită şi fiecare se tot apropia de Alice, de Nina de d. Pernelin şi de excelentul bun, strînşi cu toţii într'un colţ din salonul cel mare.

Marchizul de Bonnenil şi prietenul său Nicaise, fără ca să şi-o poată explica erau în primul rang şi aşa de îngrămădiţi că le-ar fi fost imposibil să se indepărteze de acolo.

In acest moment o persoană cu totul nouă păşeşte incet printre grupurile de invitaţi vine şi se pleacă înaintea domnişoarei Longpré, care-i întinde afectuos mîna, zicîndu-i cu un surîs radios:

— Domnule Bouvard, vă mulţumesc atît de mult!

Apoi, adresîndu-se persoanelor care erau în jurul său:

— V'am promis a vă spune o istorisire... de cel mai mare interes; iată povestitorul.

Şi ea prezenta pe inspectorul siguranţei, pe care fie care îl privea cu mirare.

— O istorisire.. gravă, într'adevăr domnilor, zise d. Pernelin, menită a preabilita un nevinovat; ea se rapoartă la asasinarea d-nului de Ferrusol.

D. de Bonnenil şi Nicaise făcură instinctiv o mişcare de a se retrage, dar rîndurile îngrămădite în urma lor formau un fel de barieră cu greu a o strebate.

— Da, domnilor, continua judecătorul de instrucţie într'un mod solemn, are să vi se spue această dramă, în care pe nedrept a fost implicat d. Maxim, pe care o ordonanţă de neurmărire a putut, din fericire, să'l scape de o acuzare infamă. Lumea însă nu se mulţumeşte de această sigură hotărîre a justiţiei, ea mai vrea şi alte dovezi afară de convingerea morală.

Nu era deajuns pentru d. Maxim ca să fie ertat de judecătorul său; inculpatul pe nedrept a vrut să aibă o probă materială a nevinovăţiei sale prin cunoaşterea adevaratului asasin.

In aceste şase septămîni, de la punerea în libertate a d-nului Maxim, justiţia voind să repare întăia sa greşală a căutat atît de bine pe adevaratul culpabil în cît astăzi justiţia îl cunoaşte.

La aceste cuvinte o mişcare se observase în întreaga adunare.

D. Pernelin adresîndu-se d-nului Bouvard, îi zise cu acelaşi ton grav:

— Domnule Bouvard vă rog să vă îndepliniţi datoria.

Inspectorul siguranţei arătînd cu mîna spre marchizul de Bonnenil şi tovarăşul său, exclama:

— Domnul Charles zis de Bonnenil şi d-ta Nicaise în numele legei, vă arestez.

Şi intorcîndu-se spre adunarea oaspeţilor, arată tuturora pe marchis şi zise:

— Iată asasinul contelui de Ferrusol.

Fiecare o să înţeleagă foarte emoţiunea produsă în sală la aceste cuvinte. Fiecare era curios să vadă pe aceştia încunjuraţi deja de agenţi.

— Inaintea acestor doi oameni, domnilor, zise d. Pernelin, trebuesc povestite faptele anunţate de domnişoara Longpré.

E reconstituirea crimei pentru care d. Maxim a fost pe nedrept arestat. D-le Bouvard, inspector al siguranţei dute şi ia cuvîntul, pentru ca să arăţi toate detaliile acestei drame.

(Va urma)

Ultime informaţii

Sunt semne îmbucurătoare că mergem spre înbunătăţire a pieţei comerciale din Iaşi, căci se pare că transacţiile, un moment complect suspendate, încep a fi reluate şi probabil că începutul săptămînei viitoare va însemna reluarea transacţiilor.

Aceasta din cauza că Bucureştiul care alimentează piaţa noastră se arată ceva mai dispusă iar efectele sunt mni ferme.

De asemenea agiul care ajunsese la 2 la sută a scăzut mult pe ziua de astă-zi.

———

In privinţa disolvărei Parlamentului pe care corespondentul nostru din Bucureşti o anunţă ieri ca foarte curîndă, s'ar fi ivit neînţelegeri între domnii D.A. Sturza şi I. I. Brătianu D. Sturza ar fi pentru o amînare a dizolvărei pînă în Septembre, iar d. Brătianu ar fi partizanul unei dizolvări imediate

D. Sturza mai voeşte ca actualele consilii comunale să nu fie dizolvate până peste 2 luni.

———

D. A. A. Bădăreu, care se află aztăzi, în Galaţi, va sosi mîine in Iaşi.

———

Până în prezent nu s'a recomandat nici un titular ca raportor pe lângă Consiliul de războiu al Corp. IV armată,—rămâne ca această numire să se facă de noul Comandant al Corpului de armată.

———

In prezent au început a sosi la Comandamentul Corpului de armată, mai multe plângeri de dare în judecată referitoare la faptele comise de militarii concentraţi cu ocazia revoltelor ţărăneşti.

———

Se anunţă că pe ziua de 1 Aprilie se va face o mare mişcare în personalul marelor Comandamente şi între diferiţii comandanţi de regimente.

———

Invoielile cu sătenii

Textul unei adrese oficiale

Prefectura judeţului Iaşi a adresat arendaşilor din acest judeţ următoarea adresă care arată în ce condiţiuni se vor face pentru acest an învoielele agricole:

„Am luat cunoştinţă de declaraţiunile dv., prin cari arataţi condiţiunile în cari s'ar putea face noile învoeli agricole. Aceste condiţiuni în împrejurările de faţă, mi s'au părut ne-îndestulătoare şi pentru aceasta m'am adresat proprietarilor din judeţ, cerîndu-le avizul.

Cea mai mare parte a d-lor proprietari mi-au declarat că consimt să reducă cu 10 la sută preţul moşiilor arendate pentru toate cazurile în cari falcea e arendată cu un preţ mai mare de 55 lei, cu condiţiuni însă ca şi arendaşii să consimtă la un sacrificiu cel puţin echivalent cu suma cu care se scade arenda anuală.

In cazul acesta sacrificiile consimţite de arendaşi împreună cu scăderea de arendă consimţită de proprietari, ne dau o sumă egală cu 20 la sută asupra arendei anuale şi care poate servi pentru uşurarea învoelei cu locuitorii şi anume în felul următor:

Pe de o parte, preţul pămîntului ce se dă de arendaş locuitorilor nu va putea întrece de cît în cazuri excepţionale suma de 35 lei pe falce şi pe de altă parte preţul muncilor prestate se va putea urca minimum în conformitate cu tabela de mai jos.

Pentru pămînturile arendate locuitorilor, d-nii proprietari au consimţit ca plata să se primească jumătate în bani şi maximum jumătate în munci, prevăzindu-se în contracte că locuitorii nu vor putea ridica recolta înainte de achitarea preţului.

Calculul jumătăţii de preţ ce urmează să fie plătit de locuitori în munci, o mare parte din proprietari şi mai mulţi din arendaşi cari au consimţit la sacrificiul mai sus aratat au şi contractat chiar cu locuitori, să fie făcut după preţurile mai jos indicate cari nu depăşesc sacrificiile făcute; şi anume:

Prăjina de praşilă a popuşoiului cel mai puţin cu 70 bani, plus tainul obicinuit.—Prăjina de secere cel mai puţin 30 bani plus tainul obicinuit.—Prăjina de coasă cel mai puţin 30 bani, plus tainul obicinuit.- Ziua cu carul cu boi cel mai puţin 3 lei cu tain la hurtă.—Ziua cu palmele la vârvar cel mai puţin 2 lei cu tain la hurtă;— Ziua cu palmele la clădit gireada, cel mai puţin 2 lei plus tainul obicinuit.—Ziua cu palmele vara, un barbat, cel mai puţin 1 leu 50 bani plus tainul obicinuit.—Ziua cu palmele iarna, un barbat cel mai puţin 1 leu 30 bani plus tainul obicinuit.—Cea dintăi arătură cu două borohituri cel mai puţin 24 lei falcea;—Cea de a doua arătura cel mai puţin 15 lei falcea.

Luna de plugărie cel puţin 20 lei, falcea de pămînt pentru imaş 18 lei, perechea de boi la imaş 20 lei, Vaca pe cap 9 lei, gonitoarea 8 lei, mînzatul 6 lei, oaea 1 leu 50 bani.

In contractele încheiate până astă-zi, s'au prevăzut încă, că la imaş, să se pună la falce cel mult 3 capete de vite mari şi 5 capete de vite mici una cu alta, osebit cele care nu vor intra de cît cel mult 15 la falce.

Aducîndu-vă la cunoştinţă toate aceste condiţiuni care conciliază interesele tuturor proprietarilor, arendaşilor ca şi ale sătenilor, vă rog să le acceptaţi şi D-voastră, asigurîndu-vă de întreg sprijinul meu pentru a vă înlesni încheierea acestor învoeli agricole cari vor stabili bunele relaţiuni între D-voastră şi locuitori şi ne vor reda la sate, liniştea şi ordinea.

Pentru înlesnirea încherei imediate a acestor învoeli, am instituit în fie-care comună comisiuni de mijlociri între locuitori şi arendaşi sau proprietari, compusă din primari, învăţători şi preoţi, care sub supravegherea directă a inspectorilor vor face totul pentru a se ajunge la o bună înţelegere.

———

Inginerii de la casa Union Baugesellchaft din Viena, asupra cărei s'a adjudecat lucrările pentru aducţiunea apei la Iaşi, au sosit spre a începe lucrările în chestiune.

Din cauza iernei tîrzii aceste lucrări au fost amînate, căci dacă vremea ar fi fost frumoasă lucrările ar fi fost deja începute la 1 Martie.

———

Dupe o dispoziţiune ministerială intrarea în ţară a muncitorilor streini a fost cu desevărşire interzisă.

Se ştie că arendaşii şi proprietarii angajau un număr insemnat de muncitori, în special bucovineni şi sîrbi, pentru munca pămîntului.

Pentru anul acesta erau făcute considerabile angajamente şi muncitorii primeseră arvune, cari se urcă la sutimi de mii de lei.

———

Ştiri din Focşani.—In urma demersurilor făcute de guvern prin dl. N. N. Săveanu prefectul judeţului, pe lîngă dl. I. Ciurea, primarul oraşului, pentru a continua să dea concursul seu guvernului împreună cu consiliul comunal, o consfătuire, la care au luat parte toţi consilierii, a avut loc la 18 a. c., dl. Ciurea a propus ca, faţă cu împrejurările prin care trecem, primarul şi consiliul comunal să-şi păstreze demnităţile, contribuind la liniştirea situaţiei.

Au luat apoi cuvîntul d-nii: Georges Manug şi dl. Niculescu, cari au arătat că este o datorie patriotică să nu se respingă apelul făcut de guvern şi să-i dea întreg concursul după cum a făcut şi Parlamentul.

Consiliul au autorizat apoi pe d. Ciurea ca să încunoştiinţeze imediat pe d. ministru de interne că primarul cu întreg consiliul comunal conservator, îşi conservă mandatul până cînd guvernul, va avea nevoe de concursul său.

In urmă sa admis propunerea d-lui Manug de a se lansa liste de subscripţie ca cu fondurile adunate să se îmbărbăteze pe soldaţii care-şi fac datoria cu sfinţenie şi pentru a li se îndulci traiul mizerabil din aceste zile.

S'a votat o moţiune de mulţumire către armată şi comandaţii ei din localitate.

In tot judeţul domneşte linişte. Locuitorii au început a se deda la munca cîmpului.

Autorităţile, pe de altă parte, operează la arestările instigatorilor.—Prefectul judeţului, D. N. N. Săveanu a convocat pe mai mulţi proprietari şi arendaşi cu cari s'a consfătuit. Fostul Prefect Aguletti a stat cinci zile închis în camera sa şi a fost păzit de 3 gardişti.

Numiri.—D. Capitan Olănescu va fi numit Director al Prefecturei în locul d. N. Bene destituit;—D. V. Mamigonian, intendent al palatului administrativ.

D. Profiriu, substitut de procuror. Se zice că d. Căpitan de cavalerie Cotruz va fi numit şeful poliţiei locale.

Demisiuni.—D. Dimitrie Nico'escu, deputat şi consilier comunal, G. D. Manuc, inginer, consilier comunal şi Const. Holban, consilier judeţian, epitropii spitalului şi bisericei Profetul Samuel, şi-au înaintat demisiile din această demnitate.

Politice.—Junimiştii din localitate nu le vine să creadă că sunt în a treia opoziţie. Ei se hrănesc cu iluziile că d. N. Filipescu va veni în curînd...la Focşani.

In tabăra guvernamentală locală se aşteaptă multe surprize.

Sunt peste 43 candidaţi serioşi pentru 11 locuri în Parlament.

Noroc că avem vre-o 10 parohii astfel că mulţi din ei vor fi numiţi epitropi la diferite biserici.

Iorga Poenaru este desemnat ca viitor primar al oraşului.

———

Ecouri judiciare. — Curtea de Casaţie printr'o decisie recentă a hotărît, ca poprirea făcută în mîinile mandatarilor debitorilor, unui debitor este validă şi, casînd o decisiune a curţei de Apel din Iaşi s. II, care adoptînd motivele tribunalului s. III invalidase poprirea făcută în mîinile unor mandatari, a trimis afacerea să se judece înaintea curţei de apel din Galaţi.

Speţa judecată este în legătură cu transacţia intervenită între erezii defuncţilor Iordachi şi Elena Popovici şi Epitropia Generală a casei sf. Spiridon din Iaşi.

———

Fruntaşii meseriaşi romîni din localitate, întruniţi aseară, au hotărît ca toţi meseriaşii din Iaşi cu drepturi politice, să se organizeze politicește, în vederea viitoarelor alegeri generale.

Pretenţiunile meseriaşilor în primul rînd sunt, ca ei să fie reprezentaţi dintre dînşii în consiliul comunal şi judeţian.

După cît ştim o bună parte a fruntaşilor meseriaşi din localitate ar înclina spre ideile partidului conservator.

———

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei„

Bucureşti 21 Martie

Răscoale ţărăneşti

— Ştiri neliniştitoare —

Ştirile atît din Moldova cît şi Muntenia sunt pe ziua de astă-zi ceva mai rele.

Din unele părţi ale Moldovei se semnalează iar agitaţii iar în Muntenia artileria a trebuit din nou să intervie.

Prin oraş circulau chiar astă-zi ştiri neliniştitoare cu privire la faptul ca sătenii din cotuna Cioara, comuna Şipote au întrat cu plugurile în nişte lanuri arendăşeşti.

Faptul este inexact şi ne-a fost categoric dezminţit la prefectura de judeţ.

*

Iată acum şi tabloul general din înteaga ţară:

Tecuciu. Sătenii din comuna Cozmeşti, proprietatea epitropiei sf. Spiridon, s'au răsculat.

Ei cer ca moşia să fie dată lor în arendă.

Covurlui. Ţăranii din împrejurimele comunei Bereşti împreună cu ţiganii din comuna Băneasa au căutat să străbată în tîrguşorul Bereşti.

Ei au fost respinşi de jandarmăria rurală şi de inspectorul comunal Stan şi primarul Nichita.

Prahova. Situaţia nu este din cele mai mulţumitoare.

In acest judeţ s'a întîmplat un caz destul de nostim anume: un proprietar a fost ascuns într'un sac.

Cazul s'a petrecut precum urmează:

Un proprietar era urmărit de săteni şi reuşise să fugă pe cîmp. Aci întîlneşte un căruţaş cu numele de Tanase Stoicescu din satul Vărbilă; acestuia făcîndu-i-se milă l'a primit în căruţă, la vîrit într'un sac şi capul l'a acoperit cu fîn.

Numai astfel a putut scapa, căci căruţa curînd a fost ajunsă de mulţimea care a trecut fără să se atingă de acel proprietar.

Numărul total al potemkiniştilor arestaţi în acest judeţ este de 78.

Dolj. *300-400 săteni din com, Cetatea au incendiat ieri proprietatea lui Belizarie Crâncea şi au cerut d-lui Petrache Popescu care ţine în arendă acea moşie să le dee pe mînă pe Crâncea ca să'l omoare.*

Mehedinţi. *Pe ziua de ieri au fost arestaţi 80 de răsculaţi şi incendiate 75 case ţărăneşti.*

De aseminea pe ziua de ieri au fost împuşcaţi cinci răsvrătiţi din comuna Marina, doi din Comuna Ciorobaru, nouă de la Diana Veche şi doi de la Diana Mare.

In comuna Petre a fost o răscoală violentă şi a fost nevoe de intervenţia artileriei.

Comuna a fost în mod violent bombardată. Sunt numeroşi morţi şi răniţi.

Turnu-Măgurele: domneşte linişte. Un mare număr de agitatori au fost arestaţi.

Nicoreşti: Neliniştea domneşte aci, ceea ce a necesitat aducerea regimentului 24 Tecuciu. Au fost arestaţi 58 inşi cari au fost aduşi în oraş legaţi cot la cot.

*

Măsurile sanitare cele mai energice au fost luate pentru ca morţii de pe câmpiile unde au avut loc răscoalele să fie îngropaţi, iar răniţii îngrijiţi.

Toţi inspectorii sanitari trimişi în ţinuturile răsculate au procedat imediat la luare de măsuri, care să împedice izbucnirea de epidemii.

O convocare

Bucureşti. — *Preşedintele Camerei de Comerţ din Craiova a convocat pe toţi preşedinţii Camerelor de Comerciu din ţară la o consfătuire care să aibă loc în Capitală, pentru a se consfătui asupra crizei pieţei financiare şi a discuta chestiunea oportunităţei obţinerei unui moratoriu pe cale legală.*

O părere a d-lui P. Carp

Bucureşti.—*In ultima audienţă pe care d. P. P. Carp a avut-o la M. S. Regele, şeful junimiştilor a emis părerea convocărei unei constituante în scopul de a se reînfiinţa colegiul marilor proprietari, de care ar fi nevoe acum spre a salva marea proprietate, care este baza Ţărei.*

Starea gravă a d-lui Lascar

Bucureşti. — Starea sănătăţei d-lui Vasile Lascar este din cele mai grele.

D-sa se află în ultimele momente.

Astă-noapte a fost ţinut mereu în viaţă prin baloane de oxigen.

Numere eşite la sorţi

Bucureşti. — Iată numerile eşite la sorţi la tragerea pentru clasa a IV a loteriei statului, care a avut loc astă-zi.

20.000 lei a fost cîştigat de numărul *9632* care a fost cumpărat de un locuitor din Turnu-Măgurele.

10.000 lei a fost cîştigat de numărul *25,009* cumparat de un locuitor din Brăila.

5000 lei cîştigat de numărul *53.665*

3000 lei de No. 690.

1000 lei de No. 8252 şi 20617.

500 lei de No. 49945.

300 lei de No. 32,663, 49513, 37,110, 9793, 53,545, 23,056.

250 lei No. 54,305, 717, 38897, 6499, 57852, 13.294, 57.292, 39.257, 32,385, 30.502, 46,569, 34.536, 10.209, 29.707, 47,803, 10,529, 57,915, 15,216, 36.746, 50,604, 7.303, 48,364, 52,746, 30,421, 54,142, 48,227, 59,745.

170 lei No. 858, 17, 461, 936, 418, 598, 427, 504, 353, 278, 499, 26, 1253, 1019, 1752, 1568, 1943, 1957, 1032, 1130, 1946, 1143, 1794, 1262, 1278, 1776.

Viitoarea recoltă

Bucureşti.—Direcţia agriculturei de la ministerul domeniilor a primit rapoarte din toate părţile ţărei care învederează că starea sămănăturilor de toamnă este din cele mai mulţumitoare.

Pe alocurea pe unde zapada s'a topit au început arăturile de primavară.

Din cauza iernei tîrzii sămănăturile de ovăz vor fi foarte întîrziete şi deci cu greu se va produce ovăz anul acesta.

In ce priveşte semănăturile de porumb ele nu sunt întîrziate.

Numire

Bucureşti.—D. Andriescu, şef comptabil la ministerul de finanţe a fost numit comisar al guvernului pe lîngă creditele fonciare din Capitală în locul d-lui Gheorghe Rădulescu.

O intervenţie

Belgrad—Tînărul radical Petschick a interpelat guvernul sîrbesc dacă în baza prieteniei care domneşte actualminte între statul sîrb şi cel ungar n'ar fi bine să intervie pe lîngă guvernul ungar să renunţe la legea lui Appony deopotrivă de apăsătoare pentru locuitorii sîrbi ca şi acei romîni din Ungaria.

O declaraţie a d-lui Brătianu

Viena.—Ziarele de aci publică o declaraţiune pe care d. I. I. Brătianu, ar fi făcut-o d-lui dr. Paul Nathan, preşedintele comitetelor de ajutorare a evreilor.

Doctorul Nathan întrebând pe ministrul internelor dacă evreii al căror avut a fost ruinat vor fi despăgubiţi, ministrul a răspuns:

— Tot ceea ce vă pot spune pentru moment, este că guvernul va face uz de toate mijloacele pentru ca viaţa şi avutul locuitorilor ţărei, indiferent de naţionalitatea lor, să fie aparate şi asigurate.

Iar bandele greceşti

Viena.—„Politische Corespondenz" află din Salonic că o bandă de 100 de greci din imprejurimele lacului Ienic au năvălit asupra localităţei Kufalevo, locuită de bulgari şi au ucis un mare număr de locuitori.

Patru bulgari, membrii comitetului macedonean, au fost făcuţi prizonieri şi luaţi de bandiţi.

Nu se ştie nimica în privinţa soartei celor patru făcuţi prizonieri.

Budgetul rus

Petersburg.—Şedinţa de eri a Du ei a fost ocupată cu discuţia asupra budgetului.

Kokovţeff, ministrul de finanţe, a aparat budgetul şi a căutat să dovedească că sarcina care apasă datoria publică este relativ mai mică de cît acea care a apasat alte state care au avut de suportat un războiu.

Face apel la Dumă ca să voteze budgetul şi să dea concurs guvernului pentru a face o operă de îndreptare a relelor de care suferă Rusia.

Fostul ministru de finanţe Kuttleff, care este actualminte unul din şefii cadeţilor, a criticat în mod aspru bugetul şi dovideşte că cea mai mare parte din venituri sunt realizate pe cale de contribuţie indirectă şi care apasă deci mai mult clase inferioare şi sarace.

Kokovţeff a respuns că recunoaşte ca juste criticele aduse actualului sistem de impozite, dar aceasta dovideşte că în Rusia nu sunt mulţi oameni bogaţi.

Declaraţia aceasta provoacă protestări violente.

Şedinţa este apoi ridicată.

Anunciu

Se publică licitaţiune cu oferte închise pentru ziua de 28 Mart 1907, oarele 2 p. m. pentru lucrări de reparaţiuni la imobilul Camerei de comerţ din Iaşi str. Golia 67—69.

Ofertele se primesc până la acea dată la biuroul Camerei de Comerţ, unde se găseşte şi devizul.

p. Preşedinte *C. D. Papana*

Secretar *D. Pavlov*

No. 706
1907 Mart 13

O comoară ascunsă

pot avea mulţi cari posedă lozuri şi neglijează a căuta în listele de trageri, dacă acele lozuri au eşit la sorţi. Pentru inlesnire, să se adresese pesesorii de lozuri sau bonuri subsemnatului şi vor fi serviţi constiicios. A se alătura un leu pentru zece numere sau mai puţin de zece. Fiecare 10 în plus cîte un leu.

S. HAIFLER—IAŞI

32, strada Stefan cel Mare 32

De închiriat sau de vînzare casa în doue etaje cu 12 odăi, saloane mari, 6 antreturi, camare, beciuri, atenanse compuse din 9 odăi, grajduri, şură, grădină mare cu fructe, lemnărie în ogradă deosebită, pivniţă şi electricitate.

Amatorii să pot adresa la d-na Olga Jotty, strada Zmeu 3, sau la dl. Şendrea, strada Tăutu 8.

M. Con. Drăcşăneanu

A V O C A T

Strada sf. Sava No. 16

Consultaţiuni 8-10 dim. şi 5-8 seara

De inchiriet în strada Golia un apartament de 5 camere şi un antret, între care una foarte mare. Se preferă a se închiria unui club sau unei societăţi. A se adresa administraţiei.

De închiriat

Două apartamente fie-care de cîte două odăi din casele situate în strada Păcurari No. 97.

Pentru condiţiuni a se adresa d-lui M. Con. Drăcşăneanu avocat Strada Sf. Sava No, 16.

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din ţară se vînd eften diferite mobile şi obiecte casnice. precum un etac, salon, piano, etc., etc. A se adresa la d-na Netty L. Unter, str. Pomir 7.

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Medic al Societăţei Fraterna-Păcurari şi al Tramvayului electric

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

Practică: **Vaccinări şi Revaccinări**

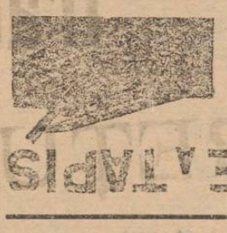

BROSSE À TAPIS
Prix: 14 fr.
R. GARIEL
2, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco de Catalogue

Licenţiat sau Asistent

poate ocupa postul în farmacia D. Herzenberg, Iaşi.

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar
9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiilorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseşte cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĂ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ : **Farmacie FRATII KONYA.**

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris in contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură in patru culori pe banda care sigilèza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi in principalele Pharmacii.
In Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

NOROCUL

vă invită intindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

Loteria Regatului Romîn

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA“

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

In folosul instituţiei

„Vatra Luminoasă-Regina Elisaveta“

LOIZA

DRAMA IN VERSURI DE

Carmen Sylva

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

traducere de dr. A. STEUERMAN

PREŢUL 2 LEI

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondată în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei trasu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata trasului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raymd GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES
GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré....	1 30
Porte-Bouteilles, pour 250 Places.....	7 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR
DÉPOSÉ
Prix..... 6f 50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix : 0f 50 c.
Raymond GARIEL
2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rind în pag. III, 50 Bani

„ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 104.—Vineri 23 Martie 1907

DUPA PACE

Pacea s'a întins de la Dorohoi la Mehedinți! Satele sunt liniștite; oamenii au reintrat la vetrele lor părăsite, spre a alerga după o dreptate himerică; boerii se duc să vadă ce le a rămas din trecerea brutală a hordelor de răsvrătitori! In curînd munca va reincepe. Primă-vara atît de așteptată surîde în razele dulci ale soarelui împăciuitor. Natura omenească are un fond bun, uită ușor nevoile și durerile și tablourile jalnice la care a asistat zilele acestea vor perde din coloritul lor viu și sîngeros.

Munca, luptele zilnice, transformările ce se cer a fi făcute—vor înghiți o altă bună parte din activitatea fiecărui și minutul groaznic pe care l'am trăit va trece ca un vis urît.

Pace pe pămîntul Romînii, pace în sufletul tuturor!.., dar cu această pace sădită pentru o vreme, e nevoe să începem luptele noastre pe care le-am oprit în pragul primejdii.

Am luptat ani de zile lupta mare, lupta de principii și idei, luptă necesară în fie care stat constituțional. Partidele politice sunt viața regimului constituțional. Dacă suprimăm partidele politice suprimăm, libertatea și inlocuim regimul constituțional prin guvernămîntul personal. Cînd Napoleon I, cu o mînă a desființat oposiția, a sugrumat cu cealaltă libertatea politică. Englitera a fost mare sub Cromwell, dar încetase de a fi liberă.

Prin angajamentul de a da un concurs fără condiție partidului liberal de a duce la bun sfîrșit opera sa de liniștire am înțeles o coaliție vremelnică, dar nu renunțarea la principiile și vederile noastre în materie economică și socială.

A fost un moment grozav, a fost o stare ce cerea concursul fiecărui. Ca și într'un resboiu cu vrăjmașii așa și în răsboiul civil pe care l'am avut, am fi fost desertori de la datoriile noastre de patrioți dacă am fi căutat de a continua lupta noastră politică; dar azi cînd e pace, cînd e liniște, am fi desertori de aceleași sentimente, dacă n'am relua lupta de eri și n'am căuta prin o oposiție logică și justă de a aduce și noi prinosul de muncă necesar deslegării atîtor mari chestiuni.

Din luptele de principii din concurența vitală de idei, au eșit atîtea frumoase așezăminte în țeara noastră și ne-au ridicat la rangul unui stat eminamente de progres. E just, au recunoscut'o fruntașii ambelor partide în acest schimb de vederi, în acest duel de gînduri, am avut în vedere numai pătura cultă, numai clasa superioară a țării noastre.

Și era și logic să fie așa. Principiile liberale și democrate întroduse prea de timpuriu în țara noastră au chemat la viața politică pe toți, dar din ignoranța celor de jos, n'a răspuns la apel de cît o singură clasă socială. Fiecare partid a trebuit să-și formeze un grup de partizani și acest grup a fost format din intelectuali și negustori, țărănimea nu da nici o garanție de stabilitate. Pentru partizani politici s'a făcut mult —e rău—dar era un rău fatal. Acel ce avea un plan, un ideal de realizat în viața sa politică era constrîns a recurge la această strategie electorală. A fost rău, dar numai acestui rău, datorim progresul Romîniei actuale!

Răul a fost văzut, nu de azi, cînd revoltele agrare au isbucnit, dar de mult. Era în conștiința fiecărui om politic că s'a făcut în deajuns pentru cei din orașe și era nevoie de făcut și pentru cei de la țară. Citiți programele politice ale partidelor noastre și vă veți convinge de aceasta. Reforme mari, legi sănătoase, măsuri severe, erau hotărîte și acestea toate pentru rîdicarea și îndreptarea păturei de jos, țărănimei noastre.

Răsvrătirile de eri au să grăbească mersul acesta spre reformele agrare. Aci însă rolul partidelor e imens... Armistițiul încheat, eri, a avut ca rezultat potolirea focului distrugător de la sate. Luptele politice vor începe însă de mîine și e nevoie de ele.

Trebuesc controlate și combătute toate acele măsuri cari vor avea în vedere ruina unei clase sociale și a întregei țări. Cei ce sunt la putere, pot greși; sub impulsul momentului și al constrîngerii morale în care se găsesc, pot avansa legi, dăunătoare progresului nostru — e rolul celor ce stau departe de putere de a controla mișcările și hotărîrile ce se vor face.

In partidul conservator a fost în totdeauna tradiția creării de legi cu un rezultat practic și imediat. Călăuziți și de azi înainte de același principiu el se va opune cu toată energia tuturor reformelor cu un caracter demagogic. Nu se fac legi cari pot schimba totul într'o dată. Omul de știință care vrea să răspîndească adevărurile sale caută o metodă, așa și partidele politice nu vor transforma așezămintele unei țeri, de cît evolutiv, încet, cu încet. Nimic nu se face de odată. In politică ca și în natură cea ce crește prea iute nu trăește.

Și cu atît mai mult legile ce se vor face pentru țărănime trebuesc să fie hărăzite de a trăi cît mai mult.

D.

INFAMII

De vre-o 2 zile incoace asistăm la o operă comună între prietini: *Epoca*, *Patriotul* și *Țara* bombardează takismul.

Primul foc a pornit din redacția *Țarei* care se află instalată într'o casă proprietatea d-lui G. Gr. Cantacuzino; au urmat apoi, simultaneu, focurile: *Patriotului*, care este organul personal al șefului, în tot cazul al fiilor săi—și *Epocei* care reflectează ideile și intrigile sanguinare ale fostului opozant guvernamental.

Pornită campania din oficinile acestui potrivit trio, indoiala nu mai încape, că nu sîntem în fața unui mic complot organizat de redactori fără de avizul prealabil al patronilor, ci lucrătura vine de sus și că urmărește un scop asupra calității nu vom insista după cum nu vom insista prea mult nici asupra infamiei propriu zisă.

Căci este pur și simplu o infamie, ca, din senin și în vremuri în care nevoe este să-ți îndrepți aiurea activitatea — să se brodeze tot felul de intrigi și să se pornească lupta de distrugere a partidului.

Important, foarte important, ar fi să se cunoască părerea oficială a șefului, dacă cu asentimentul d-sale se acuză d. Take Ionescu și dacă d-sa crede, în adevăr, că întruniri secrete au loc acasă la d. Take Ionescu, de la care a ponit cuvîntul de ordine: „în lături politica, salvați țara".

De ce nu s'ar da cărțile pe față? Infamele acuzări sînt ele opera unor detractori sau cred și fruntașii la fel cu deja citatele ziare?

O lămurire clară se impune.

O așteptăm fără întîrziere. Vom urmări zilnic în coloanele *Conservatorului* dacă infamiile sînt desmințite.

O eventuală tăcere ne-ar indritui să credem că părerea celor trei ziare este și părerea șefului.

Și atunci va lua cuvîntul takismul.

Satele pline de agitatori

S'a remarcat un fapt în răscoalele de la noi, că în toate satele și cătunele existau agitatori cari nu cunoșteau bine romînește, erau prin urmare străini. In rescoalele din 1888 s'a constatat de asemeni prezența jugănarilor și iconarilor moscoviți.

Și totuși nimic nu s'a făcut! Satele noastre n'an nici o poliție, nici o administrație, nimic! Poți întra, eși din sat nesupărat, neatins. Nimeni nu se interesoază de cei ce vin, de unde vin, ce fac, din ce trăesc.

In orașe de asemeni—e o libertate pe care nici un alt popor nu o are.

Am trăit în Elveția multă vreme și pot spune că libertatea acestora e o adevărată sclăvie pentru un romîn învățat a trăi cum se trăește la noi— dacă înțălegem prin libertate, anarhia ce ne domnește.

In Elveția fiecare străin de cantonul in care se află, am zis străin de canton și deci Elvețianul din alt canton e un supus străin în cel'alt canton, fiecare străin e nevoit a depune în timp de 3 săptămîni de la venirea sa în sat pașaportul său la primărie. In schimbul acestui pașaport care se reține la administrație se eliberează un permis de petrecere, pentru care se plătește o taxă anumită.

La eșirea din sat, pașaportul național este eliberat și reținut permisul. In modul acesta străinul nu poate părăsi localitatea fără a-și lua pașaportul și acesta nu e eliberat în cazul dacă vr'o reținere oprește părăsirea satului.

Există și la noi o ast-fel de lege. Cât s'aplică? Dumnezeu știe! In ori-ce caz cred că dacă s'ar fi aplicat, de mult sutele de instigatori cari au dus grăuntele de revoltă și l'au aruncat pe pămîntul prielnic de nevoie și mizerie—ar fi fost opriți în opera ler nefastă. Nu s'a făcut! Se va face?

Dacă vedem că revoluția din 1888 n'a servit la nimic—tare ni e teamă că și cea din 1907 nu va folosi la nimic, că vom vedea aceiași prea mare libertate domnind la sate, libertate care ne va costa câte-va sute de milioane, mult sânge și atâția ani de muncă în alte direcții.

E nevoe de o urgentă aplicare a legei domiciliului care nu numai că va putea întări administrația noastră polițienească în rolul său, dar va mări bugetul nostru prin taxele ce se vor lua de la toți supușii străini ce vin să lucreze și deci să beneficieze de ospitalitatea noastră.

E necesar ca și România să intre în calea adevăratului progres care proclamă libertatea tuturor și dacă sunt liberi toți vagabonzii a trăi unde le place, credem că sunt liberi și proprietarii și arendașii moșiilor lor de a trăi unde le convine și a nu trăi în teama zilei de mîne, știind că satele și cătunele sunt cuiburi de tîlhari. O reglementare a libertății tuturor—nu va face de cât să se întindă și liniștea și siguranța în toate colțurile țării noastre.

D.

PREUȚII

Se știe că mulți preuți au jucat un rol cu totul straniu în ultimele rescoale.

S-au găsit preuți cari au îndemnat pe țărani să jure, pe Evanghelie, că vor comite cele mai ticăloase excese în contra proprietarilor și arendașilor.

In această privință se impune o anchetă grabnică, căci este neauzit, ca preuții, propagatori ai păcei și concordiei, să se preteze tocmai ei la revolte și asasinate.

Preuții, cari au silit pe țărani la cunoscutul jurămînt, li-au inchis, implicit, drumul spre biserică.

O asemenea situațiune nu poate dăinui. Intregul sistem trebue reformat; biserica trebuește incredințată propagatorilor moralei și păcei, și nu agenților, cari, după ce-și fac viața la cărciume, indeamnă la crime și asasinate pe acei pe cari sunt chemați a-i călăuzi pe calea cea bună.

Intru cît, din rapoartele oficiale chiar, reesă vina patentă a unor preuți in ultimele evenimente, cei in drept au datoria ca, de urgență, să ordone o anchetă severă.

Căci dacă preuții invinuiți vor fi lasați la slujbele lor, pericolul nu va dispare și va fi foarte rău.

CATE-VA NOTE

Bătrîna noastră simpatie, eminintele bărbat pe care o sobă șugubeață l'a bătut la cap, a început să respire.

In stilul său select, presurat cu o cantitate enormă de virgule, d-l Sîrbovici tratează despre minciună.

Și tratează precum urmează: „minciuna egoiștilor, aceea trebue dată în vilieag.

„De aceea nu vom lăsa „pomenitul ziar" să ne turbure prin minciuni".

„E bine ca minciunile celor interesați de a pescui în apă turbure"...

Și cu toate aceste e un mare adevăr în toate aceste minciuni: adevărul că Sîrbovici e director de gazetă!

Incolo n'avem nimic de zis, nici contra „minciunei egoiștilor", nici contra „turburărei prin minciuni", nici contra „minciunei care pescueește în apă turbure".

E treaba unui anumit specialist să clarifice toate aceste turburări.

*

Un ziar din București publică o serie de articole asupra „situației din partidul conservator".

Articole foarte grave, din cari credem instructiv a spicui cîte-va specimene:

„Faci operă de distrugător, cînd dai sulimanul jos, ca să apară obrajii așa cum sunt? *Adică* să se audă numai un singur clopot"?

Cînd dai sulimanul jos, se aud 2 clopote; iar cînd nu faci ast-fel se aude numai un singur clopot!

Suliman cu tămbălău!

Și mai departe: cine putea să creadă că stăm toți pe un vulcan atît de primejdios *și* gata *a* izbucni? A trebuit un fitil și focul s'a aprins".

In loc să stăm pe alt ceva, stăteam pe un vulcan, care, venit în atingere cu un fitil, a făcut să se aprindă focul, iar vulcanul primejdios nu s'a mișcat din loc.

Nu zău! Fitilul și vulcanul interesantă fabulă!

Și *pour la bonne bouche*: legi *liberale* și *anarhice* pentru o țară, unde argumentul cel mai puternic este *frica* și *teama* de a nu-și perde slujba cel ce-o are".

Se înțălege că acel ce-o are, căci acel ce nu-o are, într'o țară cu legi liberale și anarhice, nu poate avea frica și teama s'o peardă.

In rezumat: suliman clopot, vulcan cu fitil, frică și teamă, liberal și anarhic....

Un prefect care răspîndește și mai mult anarhia in spirite; întrunirea marilor proprietari din Botoșani; arestarea unui director instigator; exportatorii cer moratoriu; despre toate aceste cetitorii găsesc amînunte foarte interesante in corpul ziarului.

OAMENI ȘI LUCRURI

Sfîrșitul eroilor

Ceea ce se întîmplă de cîte-va zile încoace cu foștii eroi de pe vasul rus Potemkin, debarcați în țeară la noi, merită să oprească puțin luarea noastră aminte ca un epizod care-și va avea partea sa în istoria a două țări: a Rusiei și a României.

Potemkiniștii au atras la un moment dat atențiunea lumei întregi. Privirea și curiozitatea tuturor erau ațintite asupra acestei „republici" improvizate care plutea sau rătăcea pe întinderea primejdioasă a Mării Negre,—o bucată ruptă din Imperiul autocrat rus proclamându-se de sine stătătoare, rîdicîndu-se mai presus de legi, de autocrație, de Țar. Toate inimele băteau pline de emoțiune alăturea cu ei; toate simpatiile însoțeau pe acești bizari dar admirabili luptători fără frică, fără scrupul dar și fără pereche în istoria lumei, antemergători ai unei revoluții care avea să proclame peste puțină vreme libertatea Rusiei întregi.

Neîncrezători dintăi în bunele noastre intenții, necunoscînd tradiționala ospitalitate a Romîniei libere, temîndu-se de curse—au sfîrșit prin a recunoaște intențiile bune și s'au scoborît pe pămîntul Romîniei ca să respire pentru întâia dată dulcele aier al unei țări libere și al unei vieți omenești la adăpostul unui regim constituțional.

... Și acum? Iată-i după cîte-va luni expuși tuturor bănuelilor, rîdicați de la munca lor pe niște simple bănueli, transportați în închisori, ca niște criminali ordinași, denunțați opiniei publice ca instigatori de revolte, ca indivizi primejdioși poateîn ajun de a fi izgoniți, redați patriei lor unde domnește încă spînzurătoarea și glontele tribunalelor marțiale.

Și publicul? Marele public entuziast care nu de mult îi aclama, se entuziasma de vederea lor și se înduioșa de soarta lor? Și România ospitalieră, sfidînd cruzimea colosului vecin pentru a primi cu milă și bunătate pe acești eroi ai celei mai grandioase aventuri politico-istorice?

Nepăsător și rece vede defilînd cortegiul potemkiniștilor, — în costumele lor de muncitori, rupți, cu capetele goale, cu fețele negre de păcură, cu mînile unse, cu frunțele plecate și cu privirile rușinate de o osîndă poate nedreaptă, probabil nedreaptă, victime chemate poate să ispășască vina altora cari stau în umbră nesupărați.

Ce ciudată e opinia publică! Ce scurt e în durata lui entuziasmul popoarelori Ce trecătoare e dragostea omului pentru om! Ce șubredă e mila și ce răpezi sunt schimbările în simțirea noastră. Insuși eroii nu se pot aștepta la o admirație statornică, la o ocrotire temeinică.

Toate trec și toate pier!

Rodion.

Cînd se revoltă norodul

Scriitorii și țărănimea—Simpatie și părtinire—O dramă a lui Gorki—„Copiii soarelui"—Exemplu de revoltă populară—Literatura viitoare—Poezie și adevăr.

Literatura noastră tînără, precum am arătat și în alte articole, dăruia toată luarea aminte și întreaga sa simpatie păturei țărănești. In conflictele dramatice care alcătuia fondul celor mai mult scrieri în proză — nuvele, schițe, romane — totdeauna țăranul avea superioritatea față de boeri și de „ciocoi", fără a mai vorbi de acea clasă a arendașilor, zugrăvită numai în culori de revoltătoare antipatie.

Țăranul, muncitorul cîmpului, vecinicul prigonit și apăsat, firește că oferia scriitorului cea mai prielnică temă de induioșare și cel mai bogat element de conflicte dramatice și pentru el exclusiv nutria o desăvîrșită milă și dragoste.

Intîmplările tragice de acum vor procura în viitor un vast material pentru scriitorii romîni, după cum în literatura rusă scriitorii posedă un isvor nesecat și extraordinar de fecund în lumea noroadelor oropsite, în mediul muncitorilor istoviți și exploatați.

E drept că va trebui în viitor să se studieze jalnicele întîmplări în *toate* manifestările, să se aprofundeze temeinic adevărul lor și mai cu seamă să se ție samă de curiozitățile aproape de necrezut ce s'au vădit acum în firea capricioasă și uneori absolut anarhică a unei părți din țărănime.

Norodul nu mai poate fi înfățișat ca o massă uniformă, pururi aceeași, întrunind aceleași însușiri, îndurînd aceleași condițiuni de traiu, urmărind acelaș țel și întrebuințînd aceleași mijloace. Aceasta ar fi și neadevărat și banal.

Ci mulțimea trebue, studiată și în manifestările ei excesive, abuzive, violente și nelogice, precum toate clasele sociale sunt urmărite în literatură.

*

Unul din acei cari iubesc mulțimea apăsată și suferitoare e fără îndoială scriitorul rus Maxim Gorki. De aceea cred nemerit a da aici subiectul celei mai recente drame a renumitului povestitor: *Copiii soarelui* unde apar de o parte „intelectualii"—visători duioși, copii ai luminei—și de altă parte *mulțimea* încrezătoare, suggestivă, gata să atace pe orășeni, pe intelectuali chiar, nu numai pe exploatatorii burghezi.

Drama lui Gorki se petrece în jurul naturalistului Paul Feodorovici Protassov, medic și chimist, un om de o bunătate îngerească, aproape un sfînt, o adevărată figură gorkiană. Cercetătorul acesta serios, onest, preocupat numai de ce e bine și sublim, visează pe toți oamenii uniți în jurul unui ideal sacru care ar fi—lumina. El ar vrea o iubire și o înfrățire generală. Femeea lui, Elena, pictoră, împărtășește acelaș vis,—deși e întristată de excesiva preocupare a învățatului care-și consacră vremea exclusiv microbilor și analizelor.

Ea vede în artă—steaua conducătoare a vieței și societății viitoare. Deasemenea și sora lui Paul, delicata și nervoasa Lieza, se entuziasmează pentru idealuri.

Ea locuește într'o casă cu ceilalți.

Iată însă că în potriva acestei mici republici a „copiilor soarelui" înaintează primejdia întunericului neînțelegător,—noaptea ignoranței care stăpânește massa, norodul.

Holera izbucnește în țară. Poporul superstițios dă lesne crezare legendei că învățații, doctorii au născocit răul acesta pentru ca să aibă ei de lucru. Norodul dă năvală în casa doctorului Paul Protassov. Acesta e crunt bătut, iar Elena, cu arma în mînă se apără și visătoarea fire de artist și de copil al soarelui aține calea massei orbite și înfuriate. Norodul pămîntesc mînjește strălucirea solară a casei de visători cinstiți și imaculați. Urmează apoi o altă desfășurare...pămîntească a vieței și suferințelor acestor eroi ai visului curat, dus pînă la neurastenie. O serie de întîmplări dramatice având ca eroi personagiile de mai sus la care se adaogă încă un doctor și încă un pictor. Iar dragostea senzuală pătrunde în acest liniștit cămin al idealurilor umanitare, amenințînd ori distrugînd fericirea.

Nu însă de această parte a dramei—care are toate calitățile și defectele pieselor lui Gorki — ne ocupăm, ci am voit să relevăm la acest poiet care e unic în iubirea profundă pentru cei mici, cei inculți, cei apăsați și prigoniți,—epizodul acela caracteristic și îngrozitor: pornirea neînfrînată spre cruzime și omor a noro-

dului, de îndată ce în mintea lui naivă, încrezătoare și iute, s'a intipărit urma primejdioasă a vre unei calomnii.

De îndată ce e vorba de orășani, de intelectuali, de burgheji, lumea imensă care zace în noaptea gîndirii stă gata să dea crezare celei mai absurde insinuări, celei mai periculoase inspirații și să pornească asupra i cu arma ucigătoare și fără milă. Lucrul nu e caracteristic numai unor anumite țări sau temperamente, dar e legat cu o deosebire de viață acelor popoare unde găsim de o parte pe orășani, profitînd de întreaga lumină a culturei, de toate foloasele progresului și civilizației, iar de altă parte massele enorme ale țărănimei, cu desăvârșire depărtate de tot ce însamnă cultură, lumină și progres.

*

Scriitorii noștri vor avea în viitor un material uriaș de întîmplări pe cît de stranii și deplorabile, pe atîta de originale și vrednice de zugrăvit,—mai cu seamă izvorînd tocmai din suggestibilitatea ușoară a țăranului, din modul cum concepe el viața, cum își închipuiește el alcătuirea socială a țării, din graba cu care urmează poveațele și pornirile îndreptate în potriva a tot ce nu este țăran, începînd de la Vodă pînă la modestul funcționar-contabil în slujba vre unui „boier".

A nutri simpatie pentru țaran—nu e încă totul. A-l pricepe, a-l urmări, a-l studia cu simțul și respectul adevărului, iată totul, iată datoria talentelor literare. Poezia nu esclude adevărul istoric.

As.

Bărbierii la sate

Cum, nu sunt bărbieri acolo ?
E o minciună, nu se poate !
Ce-a făcut Artileria ?
Nu a ras atîtea sate....

D. Carp asupra situației

— D. Hugo Ganz, cunoscut publicist german, a primit însărcinarea din partea ziarului *Frankfurter-Zeitung* de a intervieva pe d-nii P. P. Carp și Take Ionescu asupra situației în România. D. P. P. Carp a declarat cele ce urmează. —

Răscoala țărănească

Ocupîndu-se de cauzele actualelor răscoale, d. Carp contestă că ele ar fi în starea rea a țăranului. Șeful junimiștilor declară că se face forte să dovedescă cum că starea țărănimei s'a îmbunătățit mult în ultimile decenii.

Răscoala a fost provocată de diferite agitațiuni ce s'au făcut printre țărani. Veți înțelege, spune d-l Carp, că unui barbat de stat nu'i este permis să facă acuzațiuni pe care nu le-ar putea dovedi imediat, dar e necontestat că și liberalii au o parte de vină în actualele rescoale.

Soluțiile d-lui Carp

D-l Carp contestă apoi că chestia țărănească e o chestiune de pămînt. Și țăranii cred aceasta și partidele. Acestea au promis mereu pămînt țărănimei, dar unicul om politic care fiind ministru i-a dat în adevăr pămînt, șade în fața d-tale —spune șeful junimiștilor corespondentului.

Țăranului pentru ca să i se amelioreze starea, îi trebue o administrație bună. El este victima tuturor slujbașilor administrativi. In aceasta stă răul și el poate fi îndreptat numai printr'o serioasă reformă administrativă, care ar trebui să înceapă prin stabilizarea funcționarilor și emanciparea lor de ingerințele puternicilor zilei.

De ce nu are partid

Continuînd dl. Carp spune că toată dificultatea rezidă în faptul că în actualele condițiuni politice ideile d-sale nu pot fi realizate.

Partidele noastre politice—a zis d. Carp —au o clientelă ale căreia pofte nu pot fi satisfăcute de cît din budget. Eu, zice d-sa, nu m'am putut nici odată decide să fac aceasta. Cînd a fost nevoe, am căutat să ajut din propria mea pungă dar aceasta nu ajunge.

Dl. Carp și partidele politice

Dl. Carp spune apoi corespondentului să nu se lase indus în eroare de numele partidelor noastre politice, nume ce nu corespund noțiunilor ce se leagă de obicei de ele.

Pentru a ilustra aceasta dl. Carp citează pe dl. Sturdza care deși șeful partidului liberal este un reacționar înrădăcinat.

De altfel partidele amîndouă se compun dintr'un amestec de persoane și interese.

Pagubele rescoalelor

D. Carp crede că pagubele cauzate de răscoale sunt foarte mari. Eram, adaogă d-sa, mai alaltăeri patru prieteni la un loc și o socoteală sumară a arătat că numai ei au perdut cîteva milioane.

Iar paguba cea mai mare e cea morală. Creditul nostru e zdruncinat și cu greu vei mai putea aduce, cel puțin cîtva timp capitaluri în țară. Căci cine va băga bani într'un butoi cu pulbere ?

Chestia evreiască

Corespondentul a întrebat pe d. Carp și asupra chestiei evreiești. D. Carp crede că ea s'ar putea rezolva făcîndu-se categorii de evrei, cari în virtutea unor anumite titluri și după un anumit timp în mod automatic să devie cetățeni.

Impresia ce lasă interviewul este că d. Carp are un întreg program de reforme pe care se crede în stare să-l realizeze, dacă ar fi chemat la cîrma statului. Chemarea lui însă depinde de factori pe cari refuză să-i discute.

Dosarul Anarchiei

Continuăm cu notele din care reese din zi în zi mai mult, că revoltele agrare au fost pregătite de mult :

Cartea lucrătorului. Mulți din cei arestați la Dolj aveau cu ei în momentul arestării o broșură destul de mare intitulată „Cartea lucrătorului". Cîți-va reservești recunoscuți de altfel ca analfabeți aveau cu ei aceași broșură. Această „carte a lucrătorului" e redactată sub forma unui catehism revoluționar. Iată cîte-va specimene : „Ce este armata ?" -Armata este o instituție inventată de burghezi spre a distruge pe lucrători — „Care este datoria ta cînd ești chemat ca soldat ?"—„Datoria mea este de a nu trage în potriva fraților mei", și așa mai departe,

Prea curînd începută ! In jud. Dolj, unde, după ultimile informați, revolta a făcut cele mai mari rele, țaranii arestați au declarat că dacă mișcarea n'a reușit, vinovați sunt Moldovenii cari au început prea curînd să s'agite, pe cînd revoluția era hotărîtă pentru vremea secerișului.

Litere-Științe-Arte

Intre tinerii scriitori M. Sadoveanu și Emilgar-Gârleanu a avut loc o provocare la duiel. Nu unul literar, ci un duiel adevarat, cu martori, cu doctori, cu arme, —din pricina unei aprecieri critice a unui alt scriitor, D. Nanu, la adresa d-lui Sadoveanu.

Morala : scriitorii să lase critica pe seama profesioniștilor.

*

Aceasta ne aduce aminte că acum un an d. M. Sadoveanu a fost în polemică extrem de violentă cu un critic profesionist, d. Sanielievici de la „Curentul Nou" din Galați pe care—pe critic nu organul —l'a amenințat cu....bătaia.

Toate aceste însă nu împiedecă pe d. Sadoveanu de a fi unul din tinerii scriitori cei mai talentați și mai gustați.

*

Sâmbătă 24 Martie, la Teatrul național ultima representație în beneficiul artistului Al. Scărlătescu cu piesa „Croitor sau... Doctor !" în care va juca dd. Cuzinski, Petroni, Penel, Scărlătescu, D-nele Athena Georgescu, Marcelian, Z. Conduratu și Gheorghiu.

Prețurile pe jumătate la toate locurile. Biletele la agenția „Thalia".

*

Traducătorii de meserie își ascut penele —în vederea repertoriului teatral viitor. Printre noutățile dramatice pe cale de a fi traduse aflăm că e și frumoasa dramă de la Odéon „La maison des juges" despre care ne am ocupat într'un număr trecut.

Am avea însă un sfat de dat traducătorilor : să nu se grăbească, căci e vorba să revie d. H. Lecca și atunci nu mai e nevoie de *alte* piese ori traduceri afară de ale d-sale.

*

Ultimul număr din „Lectura" cuprinde două mici poiezii inedite de M. Eminescu. Pentru acei cari cunosc nota caracteristică pe care o întipăria genialul cîntăreț bucăților sale îndoială nu poate fi : strofele sunt scrise de Eminescu și s'ar recunoaște chiar și dacă n'ar fi semnate.

*

Fondul Burlă

S'au încasat de la următoarele persoane : Dr. I. Uscatu, 5 lei, N. Cadelcu, 2 lei, Dr. Th. Popovici, 33 lei, Radu T. Radovanu, 5 lei, G. G. Mironescu, 20 lei, V. Tătaru, 5 lei, Căpitan I. Popescu, 5 lei, Gh. Săvescu, 25 lei, D-na Eug. ing. Bunescu, 30 lei, C. Pivniceru, 7 lei, Gh. Cristofor, 20 lei, Teod. Motăș, 15 lei, D-na Sevastia Vârlănescu, 2 lei, D-na Corina Dr. Emandi, 20 lei, Dr. I. Borcea, 8 lei, I. Constantinescu, 10 lei, D-ra Dr. El. Manu, 4 lei, Gh. Ardeleanu, 14 lei, Gr. Corivan, 1 leu, Ing. Alex. Checais, 19 lei 50 bani, D-na Lucia O. Erbiceanu, 14 lei, D-na Profira Ciolac, 5 lei, D-na Elena Th. Emandi, 11 lei.

Comitetul aduce viile sale mulțumiri subscriitorilor și roagă pe toate persoanele cărora s'au mai încredințat liste, să bine-voiască a le restitui, *chiar dacă nu s'a subscris nimic.*

*

A apărut numărul de Marte din *Cultura română* revistă de pedagogie, filosofie, științe și litere cu un sumar foarte bogat, cuprinzînd : *Actualitatea* de d. I, Găvănescul precum și articole semnate de *G. Aslan, D. Cădere, Petrovici* și *Mihaileanu* ; de asemeni diferite recensii, comunicări și discuții.

*

STRUNA ZILEI

FORMA POPULARA....
(pe aria Oltule, rîu blestemat.)

Rîul Motru curgea roș de mult vin ce cursese în el pe urma răscoalelor.
Ziarele.

Motrule, ce curgi din munte,
Motrule, rîu blestemat,
De-ar seca a tale ape
Că mult vin au mai...stricat...

Informații

D. Emil Costinescu, noul ministru de finanțe, a făcut prin sistemul unificărei serviciilor următoarele reduceri în personalul superior de la acel minister :

Au fost suprimați 2 directori, 8 subdirectori, 6 șefi de biurou, 2 inspectori financiari între care și d. N. Petrescu, inspector financiar al circumscripției de Iași.

Un ziar local, care voiește să fie stupid și reușește pe deplin, revine în numărul său de aseară și menține afirmarea că d. Const. Stere n'a declarat față de gazetarii convocați, că a considerat de ilegală și producătoare de zăpăceală, măsura luată de fostul ministru de interne, prin care se oprea pătrunderea ziarelor la sate.

Menținem din nou în întregime afirmarea noastră și nu ne putem închipui că d. Const. Stere a recurs la ziarul stupid în chestiune pentru a ne desminți, ne batem joc de perzistența stupidului ziar în a pune la îndoială cele spuse de noi.

RESCOALELE

Doleanțele proprietarilor.—O comisiune compusă din d-nii Colibășianu, C. Miclescu, D. Mavrodin, amiralul Urseanu, Ionel Petrescu și N. Cincu, a fost primită eri la orele 2.30 în audiență de dl. președinte al consiliului, în sala de recepție a ministerului de externe.

Cu această ocaziune, comisiunea a exprimat cîteva deziderate.

In primul rînd comisiunea a comunicat primului ministru că de curînd au fost numiți în județele din nordul Moldovei inspectori comunali, prefecți etc., socialiști cari sunt primejdioși marei proprietăți.

Comisia a citat cazul inspectorului comunal Guțu, numit în acest post de curînd, care a fost destituit de dl. V. Lascar, fostul ministru de interne, pentru motivul că e socialist.

In al doilea rînd comisia a criticat pe prefecții cari silesc pe arendași și proprietari ca în fața administrației să se răfuiască cu țăranii.

A criticat de asemenea broșura d-lui Haret „Chestia țărănească", apărută în toiul rescoalelor, și care— după cum a spus-o comisia—a contribuit mult la întinderea rescoalelor.

In sfîrșit, comisia a cerut ca armata să fie menținută ca măsură de siguranță în comunele rurale pînă după sărbătorile Paștelui și să se închidă provizoriu cîrciumile de la sate.

Dl. Sturdza a vorbit comisiei despre educația celor chemați să conducă treburile publice și i-a promis că de comun acord cu dl. Ion Brătianu va căuta să le satisfacă cererile în limitele posibilității.

*

Comisiunea a fost apoi la orele 5 la d. Ion I. C. Brăteanu, ministru de interne. Și aci, ca și la d. Prim-ministru, comisia și-a expus doleanțele, rugînd, în același timp, pe d. ministru de interne să acorde introducerea în țară a unui mare număr de muncitori agricoli străini, pentru că alt fel lucrătorii agricoli cari își oferă brațele actualmente nefiind în număr suficient, recolta viitoare e amenințată.

D. Brăteanu a respuns că a făcut tot posibilul pentru a liniști pe țărani și va face tot posibilul să satisfacă și pe proprietari.

Trebue însă, a zis ministrul, ca și aceștia să mai facă concesii pentru domolirea spiritelor.

*

Primari revocați.—Am anunțat ieri că primarul de Fălciu d. Vericeanu a fost revocat din această funcțiune. In *Monitorul oficial* de astă-zi a apărut raportul care ministrul internelor l'a adresat în această privință M. S. Regelui.

Iată acel raport :

Sire,

D. prefect al jud. Fălciu îmi face cunoscut că primarul com. urbane Huși refuză nu numai de a da concursul său legal în împrejurările actuale, dar s'a dovedit că face instigațiuni în contra ordinei publice, căutînd să paralize ze măsurile luate de guvern în această privință.

Cînd i s'a cerut să înlesnească transportul ofițerilor și parchetul la bariera orașului, unde era indispensabilă prezența imediat a acelor autorități, d-sa a refuzat a da concursul său, iar în ziua cînd proprietarii au fost convocați spre a delibera asupra mijloacelor necesare a stabili un acord între dînșii și locuitori d-sa făcea cea mai vie propagandă pentru împedicarea acestor angajamente.

Față de cele ce preced, subsemnatul are onoarea a ruga respectuos pe Majestatea Voastră să bine voiți a semna alăturatul proiect de decret pentru revocarea d-lui Grigore Vericeanu din funcțiunea de primar al com. urbane Huși.

*

Ministerul de interne a mai revocat pe următorii primari din comunele rurale, fiind dovediți că au instigat pe săteni :

Lazăr Oprescu, primar în Faraoanele, jud. R.-Sarat.

Gh. Șigureanu, din Pîngărești, județul Vlașca.

Nicolae Gogu din Movila Miresei, jud. Buzău.

Radu V. Lepădatu, din Flămînda, jud. Vlașca.

A fost revocat și Marin D. Dinu, ajutor de primar în Rameștii-Susani jud. Vîlcea.

*

O circulară.—Direcțiunea generala a serviciului sanitar a adresat tuturor medicilor și medicilor veterinari din țară următoarea circulară :

„Evenimentele cari se desfășoară astăzi în ochii noștri sunt peste măsură de dureroase Suntem martorii unei turburări a cărei intensitate și conscințe nu se pot prevedea.

Țara, interesele mari ale sale și prestigiul ei de Stat civilizat așteaptă de la tot ce este element de ordine să aducă obolul seu întru liniștirea populațiunei turburate.

Vă rog ca, conlucrînd cu tot personalul, să începeți opera de împăciuire în mijlocul satelor și cu cuvîntul blînd și înțelepțește, să sfătuiți oamenii să aibă răbdare și încredere în bărbații încercați ai țărei, cari cugetă la binele și buna stare obștească".

DIVERSE

— Au fost aprobate bugetele oadinar și extreordinar pe 1907—1908 a drumurilor județului Iași cum și bugetul special al liniei ferate județene Hîrlău-Podu Iloae.

— Au fost aprobate budgetele ordinar și extraordinar a drumurilor județului Dorohoi.

— In com. Galata s'au declarat 2 cazuri noui de febră aftoasă. Cele mai serioase măsuri au fost luate pentru ca boala care începusă a se stinge să nu se întindă.

— A fost revocat ordinul de deposedarea arendașului moșiei statului Horpazul, d. A. Buchental.

— S'au luat măsuri de desinfectarea locurilor și îngroparea cadavrelor vitelor omorâte cu ocazia răscoalelor.

— Ca o măsură pentru combaterea febrei aftoase e și aceea că biletele de vânzarea vitelor nu se vor mai elibera de cât pe formulare oficial admise.

— A încetat din viață în mod subit femeia Sultana Roseti din str. Sf. Andrei.

— Individul Ion Martinaru servitor la otelul Europa a fost arestat, de oare-ce a sărit cu un cuțit asupra servitorului Dumitru Moșcovici de la același otel.

— Individul Volf Lepchi a fost arestat găsit fără acte. El va fi izgonit.

— Petru Vasiliu, lucrător la dl. dr. Țaranu, căzind de pe o schele și-a frînt picioarele. Intr'o stare gravă a fost internat la spitalul sf. Spiridon.

— Iițic Zilberștein și Iițic Segal, vestiți spărgători, au fost arestați, implicați într'un important furt.

— Individul Simion Grigoriu a fost arestat ca autor al unui însemnat furt de vite.

— In comuna Bosia s'a declarat epidemia de tuse-convulsivă.

— S'a stins epidemia de morbili care bântuia prin județul nostru.

— Domnul Constantin Gheorghiu subchirurg la spitalul rural din Florești a fost transferat la spitalul rural din Răducăneni.

— Pungașul Ion Ghiorghiu zis și Bogdan, care se introducea sub haină de cerșitor, prin diferite case unde săvîrșea furturi a fost arestat.

— Eri a fost arestată în gara Iași de către agenții siguranții, în urma cererei soțului ei, femeea Evghenia Niculescu din com. Dămăcheni (Doroho') fugită de la locuința bărbatului ei,

---

FOIȚA ZIARULUI „OPINIA"

76

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCȚIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

Și Bouvard începură să povestească :

— Povestirea mea va fi puțin lungă zise el. Pe cînd d. Maxim eșia din club, în momentul cînd contele de Ferusol era în plină șansă de cîștig, el a întîlnit pe scări pe amisău marchizul de Bonnenil. Ia vorbit de cîștigul extra ordinar al contelui și se duse. Acest pretins marchiz, nefiind de cît un simplu aventurier trăind numai din resursele jocului, știa unde se duce prietenul său. El știa că Maxim iubește o fată tînără și că la acea oră a serei se va duce la un rendez-vous.

Ideea la fulgerat imediat de a profita de o imprejurare excepțională de a se înbogăți. In adevăr el a aflat prin amicul său, că d. de Ferusol trebuia neîntîrziat să părăsească clubul, el se gîndea de a-și apropia cît de curînd cîștigul fericitului jucător. Maxim eșise.

Plecarea sa trebuia să fi fost observată, mai cu seamă prin anunțarea contelui că va pleca în curînd.

Intr'adevăr Maxim a comunicat amicului său că contele de Ferusol și-a exprimat dorința de a părăsi îndată clnbul. Charles scobora scările fără să se fi arătat.

El apucase pe stradă și aștepta la cîți-va pași de acea casă sperînd că contele va apărea neîntovărășit. Ceea ce sa și întîmplat.

La ora hotărîtă de Maxim, d. de Ferrusol ducînd cu el bogăția enormului cîștig, s'a aratat singur la poarta clubului.

In acest moment Charles întîlnind pe fericitul jucàtor se păzea de al recunoaște, începînd cu el o conversație în urma căreia jucătorul îi făcuse cunoscut șansa lui cea mare

— A, striga el de odată, ce imprudentă di partea dv. să mergeți singur acasă, în acest timp la această oră cu o sumă așa de mare în portofoliul d-v. !

— Dar ce crezi! că pot păți ? Eu nu mă tem de nimic !

— Vă rog permitiți-mi să vă conduc pînă la dv. căci nu se știe ce se poate întîmpla ; doi oameni valorează mai mult de cît unul. Iată colo o trăsură, s'o luăm.

Și fără să aștepte răspunsul contelui, făcu semn birjarului să oprească.

Fie că d. Ferrusol a fost influențat de vorbele lui Charles fie că n'a vrut să contrarieze pe unul din membrii clubului, el n'a îndrăznit sa refuze acompaniarea oferită.

El se îndreaptă dar spre trăsură și înainte de a ajunge acolo, tovarășul său spuse încet cîte va cuvinte birjarului și amîndoi urcară în trăsură și plecară.

— Dar adresa ? zise contele.

— Am dat-o deja.

— Domnilor, purtarea lui Charles în această înprejurare nu ne prezintă nimic anovmal ; eropunerea sa era foarte naturală și bine înțăles că contele de Farrusol trebuia să raționeze ast-fel.

Poate să vi se pară bizar d-lor, că ating toate detailete, chiar cele mai intime ale acestei crime și aceasta o fac pentru a vă da toate explicațiunele.

Acești doi oameni discutau în trăsură ceea ce se petrecea la club.

Trebuea numai de cît asasinului timpul necesar de a pregăti crima sa. Dacă este ușor de a ucide un om în asemenea împrejurare și în asfel de condițiuni, nu este tot atîta de ușor de a face să dispară corpul victimei. Și Charles raționase astfel. Adresa dată birjarului nu era a acea a domiciliului d-lui de Ferrusol. El zicea :

— Noi mergem la Pantin, vei opri afară de barieră, eată 20 de franci bacșiș dacă vei merge repede.

Perspectiva de a cîștiga un napoleon a influențat mult asupra birjarului. El a devenit cu desevîrșire amabil.

Trăsura tot înainta și îndată contele a observat că vehiculul mergea pe calea obișnuită. Momentul a sosit pentru Charles de a începe să lucreze.

Intr'adevăr dacă d. de Ferrusol nerăbdător de înceteneala mersului trăsurei se gîndea a întreba pe birjar, acest din urmă ar fi respuus că merge la Pantin sau să zică că cursa e foarte lungă.

Această observațiune ar fi mirat foarte mult pe contele al cărui domiciliu nu era departe de club.

Se poate judeca ce efect ar fi produs asupra d-lui de Ferrusol vestea că-l conduce la Pantin.

(Va urma)

Ultime informaţii

Faţă de atitudinea d-lui dr. Lupu, prefect de Fălciu, care se arată agresiv faţă de proprietari şi arendaşi şi contribuie prin felul său de a fi de a mări şi mai mult pretenţiunite şi ideile nesănătoase ale ţăranului, o delegaţie a proprietarilor şi arendaşilor a plecat în capitală spre a aduce la cunoştinţa guvernului cele ce se petrec în acel judeţ.

Pericolul este suficient de mare cînd săteanul vorbeşte mereu de împărţirea moşiilor şi de alungarea proprietarilor.

El devine însă cxtra-ordinar cînd un prefect nutreşte şi face să sporească anarhia în spiritul mulţimei.

Camera de punere sub acuzare a pus în libertate pe toţi ţăranii cari au comis cunoscutele devastări la Podul-Iloaiei.

Chestia trusturilor

Intîmplarea face să călătoresc împreună cu un -mare arendaş din Moldova, o figură din cele mai cunoscute şi mai simpatice, şi în acelaşi timp un adînc cunoscător al actualei stări de lucruri.

Fireşte, convorbirea noastră se învîrte în jurul marelor mişcări care agită ţara, asupra cărora interlocutorul meu, îmi dă observaţinni clare, precise, indiscutabile. Le ascult cu plăcere şi cu interes, captivat de acea limpezime de vederi, şi pătrunderea adîncă a lucrurilor, cu care nu sînt obicinuit să mă întîlnesc adesea.

Reproduc aici partea, din interesantele explicaţii, care priveşte chestia trusturilor.

— Trusturile noastre agricole,—să accept pentru moment denumirea aceasta care nu e la locul ei—nu sînt de cît o primejdie închipuită.

O idee acreditată, care e rezultatul unei judecăţi foarte simpliste e aceasta: „o moşie care se arenda acum cîtva timp cu 40,000 mii lei, Fischer o ia în arendă cu 60,000 lei. De unde ia Fischer diferenţa aceasta de 20,000?

Fireşte că de pe spinarea ţăranilor pe care-i exploatează".

Aceasta e falş. Şi pot afirma în plină cunoştinţă a lucrurilor, că ţăranii de pe moşiile fişereşti, o duc în genere mai bine de cît pe celelalte, pămîntul fiindu-le acordat cu preţ mai redus de cît aiurea, şi munca lor fiind cătată mai sus de cît în alte părţi.

Iată cum acopere diferenţa.

O primă economie se realizează prin aceea că un Fischer, avînd la dispoziţie capitalul necesar pentru a face o cultură mare şi largă, n'are nevoe de a recurge la credit. Şi chiar în cazul cînd face uz de capital împrumutat, el găseşte acest capital cu procentul legal. Ceea ce mînează deci exploatarea în mic, adecă procentele exorbitante ce se iau arendaşilor lipseşte la exploatarea mare.

A doua economie e realizată prin aparatul administrativ. Cu un personal şi cu o organizaţie a căror întreţinere se rîdică pentru o moşie de 1000 pogoane la 15.000 lei, se poate căuta şi o întindere dublă de pămînt. Şi cu cît sporeşte întinderea, cu atît adaosul care măreşte aceste cheltuieli e mai mic. Deci iarăşi un condeiu important.

In aceiaşi ordine de lucruri, întră şi întrebuinţarea uneltelor şi maşinelor; munca făcută la timp care provine din faptul că administraţia dispune de mijloacele de a face arăturile unei moşii cît de mare în cîteva zile.

Altă economie rezultă din compensarea riscurilor. Cînd ai o singură moşie, o recoltă rea, distruge toată munca unui an. Cînd ai 4, 5, 10 moşii, recolta bună dintr'o parte se compensează cu cea rea din alta. Această compensare mai face încă inutilă, cheltueala destul de mare a asigurărei recoltelor.

Observaţiunile nu se opresc aici. Interlocutorul meu îmi dă exemple numeroase şi sugestive, cu care ilustrează chipul său just de a vedea lucrurile. Mă opresc însă aici, convins, că cele spuse vor da mult de gîndit adversarilor «trustului fişeresc.»

— Locuitorii com. Măcăreşti au făcut o învoială pentru a repara în comun biserica acelui sat, care se află în stare de ruină. Primarul com. Costuleni a fost delegat de către prefectura locală, pentru a lua parte la consfătuirea şi angajarea architectului care va repara biserica.

— In ziua de 26 Mart ora 10 a m. va avea loc în localul prefecturei de judeţ o licitaţie publică pentru darea în exploatare a mai multor păduri a statului.

— Locuitorii din Oprişeni au convenit cu epitropia casei Sf. Spiridon în privinţa arendărei moşiei Chipereşti.

Noul prefect de Fălciu, dr. N. Lupu, în dorul de a'şi impana administraţia cu elemente nouă social-democrate, a telegrafiat prefectului de Iaşi să-i furnizeze un trio brilant de inspectori comunali, de oare ce *maarele* partid liberal din Huşi nu-i poate furniza asemenea candidaţi. Zis şi făcut. De la Iaşi i s'au recomandat tinerii *M. Nanu*, *Iacint Silvestru* şi *Scripcă*, toţi licenţiaţi în drept.

Faptul acesta a burzuluit amarnic pe toţi fruntaşii liberali din Huşi şi în întrunirea ţinută alaltăeri la club liberalii au făcut aspre observaţiuni prefectului de atitudinea sa faţă cu noile numiri.

Şi, de abia suntem la începutul începutului!

Gazeta guvernamentală locală a descoperit că noi atăcăm pe d. dr. Lupu, prefectul de Huşi, şi găseşte motiv să plaseze cîte-va cuvinte răutăcioase la adresa noastră.

Ziarul în chestiune este în eroare şi constatăm că apelul d-lui Const. Stere, cu privirea la încetarea polemicelor între ziarele locale, a rămas fără resunet în ce priveşte numitul ziar.

N'avem nimic contra d-lui dr. Lupu deşi nu prea ştim de unde ar fi putut d-sa să ajungă un element de restabilire a ordinei.

Am spus, însă, că este prefect numai din cauza actualelor împrejurări extra-ordinare şi cuvintele noastre au fost alt-fel interpretate de cum trebuia.

Vremurile de astă-zi au putut face din d. dr. Lupu prefect numai fiindcă se pare că partidul liberal a admis principiul să vindice răul prin rău, să întrebuinţeze pentru restabilirea ordinei tocmai elementele care au semănat furtună.

Aceasta am voit să spunem şi vor conveni cei de la gazeta guvernamentală că fără împrejurările de astă-zi şi fără aplicarea principiului mai sus menţionat, d. dr. Lupu n'ar fi fost prefect.

Dintre curiozităţile actualelor răscoale şi excese putem cita şi cele întîmplate excelentului poet Al. Vlahuţă, cunoscut prin atîtea schiţe şi nuvele scrise toate cu adîncă simpatie pentru ţărani.

Un ziarist din capitală, întîlnind azi diminiaţă pe strada Lipscani pe d. Al. Vlahuţă, i-a comunicat că în numărul de Paşte al ziarului socialist „Vorwaerts" din Berlin, e publicată o schiţă a d-sale „Robii albi", schiţă din viaţa ţărănească în care e plasticizată viaţa obidită a ţăranului român.

— Şi mie, răspunse cu un zîmbet dureros distinsul scriitor, în timpul acesta ţăranii mi-au devastat tot ce am avut la ţară! Mie care n'am cu ei alte raporturi de cît de dragoste şi de adîncă milă!

— Şi acuma ce faci?

— Ce să fac? Tot printre ei rămîn, tot la ei mi-e tot gîndul.....

Consiliul comunal, în şedinţa de ieri, a votat cîte o recompensă viageră de 100 lei lunar d-lor d-ri Buicliu, fost medic primar şi Pastia, medic de cvartal, care se vor retrage la pensie de la 1 Aprilie.

Tot în şedinţa de ieri consiliul a votat exproprierea caselor Jurist din str. Stefan cel Mare, fixînd preţul de 58 mii 750 lei.

D. Sihleanu a fost numit inspector general al învăţămîntului secundar, în locul d-lui V. Buţureanu, demisionat.

Revizorli şcolari

S'a observat că din primile numiri de revizori şcolari s'au întîrziat cu numirile în cîteva judeţe din Moldova. De ce această zăbavă! Explicarea se poate da numai de aici de la Iaşi.

Pînă mai ieri la liberali, Iaşii furnizau un stoc mare de revizori şi chiar de inspectori şcolari.

Supt liberali s'au rîdicat la treapta de inspectori şcolari – cu *provizorat*— oameni ca C. Chiriţa şi N. Musteaţă. Pe unul îl rîdicase la slava aceasta răposatul Gh. Mîrzescu, pe altul îl rîdicase actualul d. Haret.

Apoi tot de aici se rîdicau revizori ca N. Ionescu, Gh. Ştefănescu, P. Stoica, C. Vartic, Lascar Matasariu şi D. Sachelarescu. Judeţe ca Vaslui, Fălciu, Covurlui, Tulcea, Constanţa, Bacău, Suceava erau tributare Iaşilor şi centrului liberalismului de la Iaşi.

Cum s'au schimbat însă acum lucrurile!

Actualul prefect C. Sterea, imitînd sistemul Haretist, de a se folosi de cei mai mici ca el pentru a fi în adevăr mare peste cei mici, a dat situaţiunea şcolară din Iaşi învăţătorului Brudariu de la Podu-Iloaei, care în mod *provizor* girează revizoratul şcolar.

In schimb însă Galaţii au luat înainte, ca centru socialist şcolăresc, faţă cu Iaşii care a rămas centru socialist politic şi literar. In adevăr pînă acum Galaţii—centrul politic a d-lui Haret—au furnizat 4— zi *patru* — revizori pentru sudul Moldovii, pe *I. Gheorghiu* la Covurlui, *Paul Paşa* la Constanţa, *I. Pralea* la Tecuciu, şi *M. Pastia* la Fălciu.

Iar peste toţi aceşti social-democraţi revizori şcolari pluteşte naţionalistul S. Haliţa, romînul de dincolo.

Addio del passato!

Gazeta liberală locală publica o notă, vădit inspirată, dacă nu chiar direct dată de prefectura de judeţ în care vorbindu-se despre tocmelile şi angajamentele agricole din judeţ se spune la sfârşit, „la cel mai mic semn de nelinişte se vor lua măsurile cele mai severe".

Ce o mai fi insemnînd aceasta? De ce această ameninţare într'un judeţ unde se spune că liniştea complectă domneşte de două săptămîni?

Nu cum-va o fi ceva adevarat din susţinerile unora că se observă din nou o enervare a sătenilor din unele localităţi din judeţ?

Am dori să se explice acest lucru de către cei în drept.

Ni se telefonează din Bucureşti că consiliul de miniştri s'a întrunit astăzi spre a se ocupa de reducerile ce urmează a fi făcute în budget.

D. E. Costinescu proectează să suprime direcţiunile creditelor viticol şi ale băncilor populare, cari vor fi diriguite de creditele agricole.

Direcţiunile timbrului şi ale contribuţiunilor indirecte vor deveni sub direcţiuni şi vor fi ataşate: prima la direcţiunea contribuţiunilor directe şi a doua la direcţia generală a vămilor.

„Comitetul de asistenţă" din Iaşi a mai acordat în şedinţa de aseară următoarele ajutoare pentru evreii care au suferit daune cu ocazia devastărilor: 500 lei la Bivolari, 500 lei Sulița, 300 lei Buhuşi Iveşti 300 lei, Panciu 400 şi pentru numeroşii sar ci care se află refugiaţi în oraşul Iaşi 1000 lei.

Scoala din comuna Bivolari a fost închisă pe 10 zile din cauza epidemiei de scarlatină care bîntue cu furie.

S'a făcut cunoscut punetelor de la frontieră că se vor viza paşapoartele numai persoanelor care vor plăti taxa prevăzută la articolul 15 din regulamentul perceperei taxelor la frontieră.

A fost revocată pedeapsa de suspendare din serviciu a d-lui conductor clasa I, Arinstide Hagiopol.

D. I. Statachiu inginer, fiind atins de alienaţie mintală a dispărut de la locuinţa sa din str. Sf. Teodor. El avea asupra lui suma de 300 lei.

Poliţia a început cercetările.

Primarul a trimis astă-zi o nouă somaţiune societăţei electrice din Iaşi prin care arată că fixează pentru ziua de 7/20 April judecarea diferendului asupra căruia s'a mai vorbit în ziar.

In acea zi, la orele 10 dimineaţa, arbitrii părţilor în litigiu se vor aduna în cabinetul primarului spre a lua toate dispoziţiunile preliminare şi a disluta asupra eventualităţei de a numi un supra-arbitru.

Dacă arbitrii se vor convinge de necesitatea unui supra-arbitru şi nu vor putea cădea de acord asupra persoanei de numit, numirea va fi făcută potrivii convenţiunei, de primul-prezident al Curţei de Apel.

Primăria cere 350,000 lei despăgubiri şi mai pretinde ca societatea să revie asupra unor lucruri ce-ar fi fost făcute în afară de lege.

Vre-o 20 de indivizi implicaţi în ultimele răscoale, au fost eliberaţi de camera de punere sub acuzare.

A fost eliberat şi preutul lipovenesc din Tg.-Frumos.

Importantul procos de diviziune d'intre moştenitorii Marassi, care urma să se judece azi la Curtea de Apel s. I-a. a fost amînat pentru ziua de 17 Martie.

Acum au început şi primarii rurali, din ordinul prefecţilor, să adreseze somaţiuni violente proprietarilor.

Avem sub ochi adresa unui primar rural, care se termină cu această extraordinară ameninţare:

In cazul cînd nn vă veţi presenta exact la ziua indicată, avem onoare a vă pune în vedere, ca autorităţile nu vor respunde *de ori-ce turburări s'ar întâmpla pe proprietatea Dv.*

Primarul este dar pus de prefect să ameninţe pe proprietar că autorităţile nu sunt respunzătoare, de nici un fel *de turburare ce s'ar întîmpla pe proprietatea sa.*

Cu sistemul acesta unde va ajunge ţara.

Eri a avut loc şedinţa Camerei de meserii, sub preşidenţia d-lui G. D. Şerban.

Intre alte chestiuni s'a hotărît ca corporaţiunile actuale precum şi meseriaşii cari nu fac parte din corporaţie, să fie constituiţi în 4 corporaţiuni şi anume: 1) Corporaţie Confecţiunilor, 2) Corporaţia Metalurgiştilor, 3) Corporaţia Construcţiilor şi 4) Corporaţia Progresul.

Se ştie că, pentru ca Camera să formeze aceste corporaţiuni a anunţat prin placarde pe stradă că dacă meseriaşii nu sunt mulţumiţi de modul formării noilor corporaţiuni, să facă contestaţie în termen de 10 zile, neivindu-se nici o reclamaţie în acest fel afară de vre-o 2, care nefiind întemeiate au fost respinse.

Deci urmează a se face lucrările în acest scop.

La Bursă se observă o simţitoare urcare a efectelor romîne, aceasta în urma rapoartelor sosite de la ataşaţii comerciali de la diferite ambasade care arată că ştirile trimise în străinătate si publicate de ziare a fost exagerate.

Un prefect huligan.—Se pare că d. dr. Lupu, prefectul de Fălciu, contînd pe concursul tuturor, crede că-şi poate permite fapte dintre acele care invederează că dacă a luat sfîrşit opera huliganilor de jos a venit acum rîndul huliganilor de sus să opereze.

Or cît am dori să renunţăm la critica faptelor actualilor guvernanţi, nu se poate trece sub tăcere faptele d-lui dr. Lupu, care pare a poseda o mentalitate curioasă şi de loc corespunzătoare cu acea care trebue s'o aibă un om pus să aducă linişte într'un judeţ şi să facă să dispară cît mai mult ciocnirea de interese dintre săteni de o parte, proprietari şi arendaşi de altă parte.

D. dr. Lupu procedează în mod sumar. D-sa fixează condiţiunele învoelelor agricole şi pe proprietarul care obiectează ceva îl ameninţă cu închisoarea şi lanţul iar pe arendaşul, mai cu samă dacă ie strein îl ameninţă cu expulzares în 24 de oro.

D. dr. Lupu, care după cît ştim ie foarte nervos—n'am spus mai mult—ar trebui niţel temperat, lucru cu care desigur că se vor însărcina prietinii d-sale.

*

In legătură cu faptele d-nului dr. Lupu s'a întîmplat ieri la întrunirea marilor proprietari din judeţul Botoşani—despre care vorbim în altă parte—următoarele din cauza celebrei telegrame-circulară despre care ne-am ocupat la timp.

D. Dim. Miclescu, fratele d-nului Jean Miclescu, cumnatul d-lui Carp şi fruntaş junimist, a primit o aseminea telegramă-circulrră, căci are proprietăţi în judeţul Fălciu.

Indignat peste măsură de ameninţarea prefectului că nu garantează de tulburări dacă nu se va prezenta imediat, d. Miclescu a dat cetire telegramei, ca o dovadă a timpurilor prin care trecem şi a mentalităţei acelor chemaţi să restabilească ordinea.

Corespondentul nostru ne comunică prin telefon că proprietarii erau enervaţi şi vedeau în această telegramă o indicaţie că trebuie să-şi strîngă rîndurile pentru a apara marea proprietate.

D. Miclescu a comunicat telegrafic d-lui Sturza textul acelei telegrame şi l'a rugat să'i spuie dacă d-sa admite ca un prefect să ameninţe cu turburări pe proprietarii care nu se vor presenta la chemarea prefectului.

D-lui dr. Lupu i-a comunicat tot d. Miclescu că a transmis acea telegramă d-lui Dim. Sturdza. Atât şi nimic mai mult.

*

O telegramă identic ameninţătoare a primit şi d. N. Volenti care are moşii în judeţul Fâlciu.

D-ss n'a dat nici un răspuns dar nici nu s'a dus să stea de vorbă cu acel domn prefect.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei„

Bucureşti 23 Martie

Director Instigator

Bucureşti. — **La Slatina a provocat mare emoţie arestarea d-lui Tiberiu Popescu, directorul gimnaziului, dovedit ca instigator.**

Autoritătile au descoperit un mare număr de scrisori compromiţătoare nu numai pentru dînsul ci şi pentru un mare număr de personagii politice din acel judeţ.

Se păstrează cel mai strict secret în privinţa conţinutului acelor scrisori.

Chestia despăgubirilor

Bucureşti.—*In sinul guvernului se discută mult chestiunea despăgubirilor de acordat proprietarilor şi arendaşilor devastaţi precum şi a arendaşilor streini.*

Unii din miniştri sunt de părere că nu trebuesc acordate nici o despăgubire.

Vasile Lascar în agonie

Bucureşti.—*La ora 3 cînd ne telefonează corespondentul nostru din capitală d. Vasile Lascar a intrat în agonie.*

Se aşteaptă în fiecare moment să se producă desnodămîntul fatal.

Mişcare prefectorială

Bucureşti. – In cursul lunei lui Mai se va fece o mare mişcare prefectorială. Toţi prefecţii, cari au fost numiţi pentru potolirea răscoalelor, vor fi chemaţi să facă parte din Parlament.

Bucureşti.—Se anunţă din Brăila că marii exportatori de acolo s'au adresat la Berlin, unde aveau de acoperit mari sume, cu cererea de a li se acorda un moratoriu de treizeci zile.

Convenţia Ruso-Romînă

Bucureşti. — Lucrările comisiunei pentru elaborarea proectului încheierei unei convenţiuni Ruso-Romînă pentru pescuit, sau terminat.

Guvernul şi învoelile agricole

Bucureşti.—Guvernul se ocupă actualmente de chipul cum se fac prin judeţe tocmelele agricole.

Guvernul se ocupă de acest lucru fiindcă va lasa aceste învoeli drept bază a modificărilor ce se vor da legei tocmelelor agricole.

Loteria de stat. Tragerea de astăzi

Bucureşti.—Astă-zi a continuat tragerea la sorţi a numerilor căştigătoare din clasa IV-a a loteriei statului:

Nmărul 26,554 a căştigat 300 lei şi premiul cel mare de 70,000 lei. Biletul a fost în colecţia d-lui Karapancea, colector şi a fost vîndut unor funcţionari de la tribunalele din capitală

1,000 lei au căştigat numerile 18,378 şi 50,939.

500 lei, numerile 24,733 şi 1,145.

300 lei, 22,853, 212.

250 lei: 22,525, 3,144, 31,633, 18,351, 27,006, 29,911, 22,070, 44,479, 18,064, 50,490, 529, 6,895, 4,998.

170 lei: 18,471, 18,310, 19,560, 19,683, 17,103, 17,432, 17,563, 22,907, 22,685, 22,553, 23,216, 23,729, 23,793, 23,195, 24,709, 24,888, 24,442, 25,758, 25,341, 25,410, 25,360, 29,149. 25,574, 29,107, 29,310, 29,595, 30,598, 30,414, 30,215.

Indurerata familie aduce la cunoştiinţa prietinilor decedarea din viaţă a d-nei:

Sultana căpit. Gh. Rosseti

în etate de 70 de ani

care s'a întîmplat în ziua de 21 a. c., la locuinţa defunctei din strada Sf. Andrei No. 23.

Serviciul funebru se va face la biserica Sf. Andrei în ziua de 23 Martie ora 1 jum. p. m.

Inmormântarea va avea loc la cimitirul Eternitatea.

Cunoscuţii şi prietinii sunt rugaţi a lua aceasta drept invitaţie.

DE INCHIRIET

Un Magazin cu atenanse, strada Lăpuşneanu, în casa fostă Walter, a se adresa la fraţii Smirnov.

De închiriat sau de vînzare casa în doue etaje cu 12 odăi, saloane mari, 6 antreturi, camare, beciuri, atenanse compuse din 9 odăi, grajduri, şură, grădină mare cu fructe, lemnărie în ogradă deosebită, pivniţă şi electricitate.

Amatorii să pot adresa la d-na Olga Jotty, strada Zmeu 3, sau la dl. Şendrea, strada Tăutu 8.

Licenţiat sau Asistent

poate ocupa postul în farmacia D. Herzenberg, Iaşi.

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ştiri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

In folosul Instituţiei

Vatra luminoasă „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREŢUL 2 LEI

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

Loteria Regatului Romîn

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat olienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA",

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

1420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureaţă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia sa se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de câte 4 pe di.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacist i.*

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

în Iaşi la Konya, Racoviţă Marcus farmacişti

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PRFŢURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĔ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ: **Farmacie FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iaşi, —*strada Stefan-cel-Mare*— Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

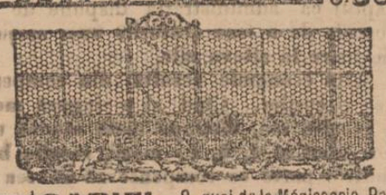

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25
Châssis de couche, depuis..... 7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré.... 1 30
Porte-Bouteilles, pour 200 Places..... 7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. — No. 105. — Sîmbătă 24 Martie 1907

Comitetul mîntuirei publice

Documentul ce urmează e o slabă contribuţie la istoria zilelor prin care trecem. E un fragment dintr'o scrisoare, pe care un prietin—suflet bun, dar slab— mi-o trimite de departe, în locul strîngerei dé mînă, pe care nu mi-a dat'o, în ajunul pripitei sale plecări.

Viena . . . Mart 1907

... Din momentul acesta am căpătat încredinţarea că mînele de fier care ne conduc vor izbuti să impue liniştea. Şi într'adevăr liniştea a venit, aducîndu-mi însă de departe ecoul sinistru al bubuitului de tun.... Şi o milă adîncă m'a cuprins pentru toată mulţimea aceea, care-mi risipise avutul, care-mi dărămase casa, care mă ameninţase cu moartea,— dar care,—ştieam bine—lucrase dintr'o pornire oarbă, dintr'o nesăţioasă lăcomie pentru pămîntul de care nu se poate deslipi.

Eram hotărît să îngăduesc tot ce mi s'ar fi cerut; căci în faţa dreptului meu, nu puteam să nu recunosc drepturile celorlalţi.

Ceea ce însă îmi stînjenea puţin intenţiile, era vagul cererilor formulate, era confuzia drepturilor ce se articulau. Voiam să dau, dar nu înţelegeam ce mi se cere; voiam să cedez şi nu ştieam cu ce. Şi fireşte privirea mea s'a întors din nou într'acolo de unde aşteptasem liniştea, către aparatul acela ingenios care se închegase în mijlocul anarhiei generale ca un adevărat comitet de mîntuire publică.

Dacă un moment îmi fulgerase prin minte gîndul că poate a venit vremea deapoi a tuturor inegalităţilor sociale, m'am recules însă imediat cînd mi-am dat samă de absurditatea acestui gînd, care mă făcea să văd precipitîndu-se un fenomen social, a cărui simplă pregătire numai, cerea veacuri îndelungate şi cînd mi-am zis cu încredere: „au comitetul mîntuirei nu e acolo să vegheze la buna rînduiala a lucrurilor“!

Mă liniştisem.

Pămîntul, de care şi eu mă simt legat, prin munca ce am pus o în el, prin dragostea şi prin amintirile ce mă leagă de dînsul, prin datoriile către cei mulţi cari-mi ajută la fecundarea lui, datorii care mi lărgesc parcă sufletul într'o mare dragoste de oameni,—pămîntul acesta, moşia aceasta, pe care mi-a dat-o acel ce mi-a dat şi viaţa, e a mea, rămîne a mea.

Aşa gîndeam încă, în ziua cînd poşta mi-a adus hîrtia prin care stăpînirea îmi cerea să iau înţălegere cu locuitorii răsvrătiţi.

„Sunteţi chemat a vă înfăţişa, în ziua de... la prefectura judeţului, pentru a stabili condiţiile viitoarelor raporturi agricole cu locuitorii de pe moşia d-v. La caz de neprezentare, *nu garantez* de tulburările care se vor produce“.

Aşa suna chemarea. Şi o îndoială mi-a venit numai decît. Unde voi găsi garanţia siguranţei mele, în cazul cînd acordul ar fi făcut, şi răsvrătiţii l'ar nesocoti? Sau ce se va întîmpla atunci cînd asemenea acord nu s'ar putea face?

Am fost să văd pe omul stăpînirei, pe membrul comitetului de mîntuire, pe micul Robespierre al ţinutului; dar vorbele acestuia în loc de a-mi aduce vre-o asigurare, mi-au schimbat frica într'o adevarată panică. Dar ceea ce m'a făcut să-mi ies din fire, să fiu cuprins de o groază nespusă, e faptul că în momentul cînd plecam, l'am auzit, pe omul teribil fredonînd încet, pe o arie necunoscută:

Un certain ressort caché,
Tout à coup étant laché,
Fait tomber, ber, ber,
Fait sauter, ter, ter,
Fait tomber,
Fait sauter,
Fait voler la tête...

Incredinţat că peste cîteva zile, administraţia va întroduce guilotina în contra proprietarilor, am plecat în graba cea mai mare, fără a mă mai uita îndărăt; şi de atunci alerg, alerg mereu, şi am de gînd să nu mă opresc nici aici unde mă aflu acum...

p. conf. **Parsifal.**

Sistem nenorocit

Un medic pe care împrejurările l'au deghizat în prefectul unui judeţ—doreşte să dee soluţiune urgentă chestiei agrare.

Pentru acest sfîrşit doctorul-prefect se constitue în arbitru suprem, convoacă pe ţărani, pe proprietari şi arendaşi şi, în iuţeala unei convorbiri, cată să facă dreptate, să împace lucrurile şi să readucă liniştea în district.

După ce a adunat la olaltă toate trei elementele, prefectul ţine un discurs, care începe cu aceste cuvinte: „vă sărut mîinele boieri proprietari şi vouă arendaşilor şi vă rog să faceţi dreptate ţăranilor.“

Această operaţiune a sărutatului mîinelor, ie de tot nouă—indiferent daca prefectul depune sărutări umoristice sau serioase pe mîinele boierilor proprietari şi ale arendaşilor.

Dar ceea ce nu este de loc umoristic, este felul cum prefectul-doctor convoacă pe arendaşi şi pe proprietari.

Convocarea se face în scopul de-a stabili o înţelegere prin sacrificiile la cari se vor supune deţinătorii pămîntului. Ori, ca să determini pe cine-va la sacrificii, în mod natural trebue să-l iei cu binişorul, cu duhul blîndeţei.

Dar prefectul-doctor înţelege altfel lucrurile: prin convocările-telegrame semnate de el şi prin adresele subscrise de primari, prefectul spune în mod categoric, că proprietarul sau arendaşul care nu va răspunde învitaţiunei de a răspunde la convocare, este expus la consecinţi grave, de cari autoritatea nu va fi responzabilă.

Este acesta un sistem de-a potoli spiritile, de a împăca părţile beligerante şi de-a readuce liniştea?

Ţăranii au perfectă cunoştinţă de ameninţările oficiale ale prefectului. Pornite de la mai marele peste judeţ, aceste ameninţări vor rădica pretenţiunile ţăranilor, vor enerva pe proprietar şi arendaş şi rezultatul va fi negativ: în locul păcei va fi turburarea „de care prefectul nu va fi responzabil?“

Domnul medic prefect este un grăbit, al cărui numire s'a făcut în grabă.

Şi fiind-că, în tot-de-a-una, graba a stricat treaba, întrebăm dacă mediculprefect n'ar putea fi reîntors la ocupaţiunele sale obicinuite.

In interes de serviciu.

Dragoste rusească

De la începutul răscoalelor agrare s'a vorbit de o putere străină care n'ar fi străină în cauzele acestor revolte. Nu s'a precizat, dar toţi au priceput că era vorba de Rusia. Evenimentele ulterioare au întărit presupunerile de la început.

In multe localităţi ţăranii vorbeau de Ţar ca de un fel de Cuza care va veni să le dee pămînt, dar a fost oprit de neamţ; alţii vorbiau de studenţi ca de un fel de comisari ai Ţarului, de curînd oficioasa *Novoia Vremia* publică o corespondenţă destul de tendenţioasă şi care e în fond opinia pe care o au cercurile guvernante de la Petersburg despre noi.

Iată ce scrie într'altele gazeta lui Suvurin:

„Cine cunoaşte lupta pentru pămînt în Rusia vede clar că actuala criză din Romînia, nu e decît urmarea neglijenţei criminale cu privire la chestia agrară. Prinţul Hohenzolern şi Camarila sa au venit în Romînia şi s'au apucat să guverneze această ţară, care i era complectamente străină şi să se ocupe în acelaşi timp de speculaţiunile sale personale.

„Biurocraţia, pe jumatate prusacă, a ştiut să pue în genere în execuţie sistemul seu de a nega mizeria poporului şi de a se înconjura de o aparenţă de ordine. Toate astea au dus în cele din urmă la o catastrofă şi acum nu mai rămîne nimic alta de făcut de cît de a resolvi chestia agrară, dînd ţăranilor pămînt şi chestia evreiască prin emanciparea evreilor şi aceste două soluţii trebue să fie concomitente“.

Cum judecă frumos ruşii pentru alţii; de ce nu resolvă chestiile aceste în ţara lor şi ne port grija noastră. Dar aci e tocmai *trucul* rusesc, de a face pe umanitarii dincolo de frontierele lor. Te pomeneşti că vor propune puterilor Europene să-i dee ei, Rusiei, dreptul de a des ega aceste două probleme în ţara noastră.

Aţiţările pe cari le-a făcat pînă în prezent, nici n'au avut alt scop de cît a ne descredita în faţa Europei, spre a putea în urmă interveni ca şi în Polonia, ca şi în Manciurea, ca şi pretutindeni spre a potoli, ceea ce singură a aprins. Dar *trucul* acesta rusesc nu mai merge. Japonezii le-au arătat ca nu se mai face politică cu jugănari şi iconari, ci trebue şi o altă diplomaţie care nu e în floare la Petersburg. Aţiţările ruseşti nu vor folosi la nimic.

CATE-VA NOTE

„Situaţia în partidul conservator“ de care se ocupă un ziar din Bucureşti, continuă a oferi momente foarte picante. De la vulcanul cu fitil, ziarul a trecut direct la d. Rachtivan, despre care scrie: „fostul secretar la interne lovise la *centru* şi de aceea şi *usturătura* a fost mare“.

Ne declinăm competinţa şi declarăm că n'avem experienţa pentru a şti dacă loviturile date la centru produc usturimi.

*

O gazetă locală, cu exact 100 cetitori, încearcă să ne ia de sus, pe tema antisemită.

Şi ştiţi de ce?

Fiindcă cârciumarii, băcanii, trunchierii şi casele de... rafreşiment, care subvenţionau celebra gazetă locală, nu mai pot fi ciupiţi cu abonamente de cînd a sunat ora tristă a opoziţiei.

*

Primarul de Huşi, un domn Vericeanu, a fost revocat. Motivul acestei revocări merită relevare: primarul a refuzat să transporte la barieră, cu ocazia răscoalelor, armata şi parchetul.

Se vede dar că primarul capitalei Fâlciului este un fel de agent de transport, care are îndatorirea a transporta lumea din oraş la barieră şi—probabil—vice-versa.

Uite o însărcinare interesantă, de care s'a aflat abea acum.

Ziua de mîine

Ziarul *Conservatorul* priveşte cu mare îngrijire ziua de mîine.

Intr'un articol, din care estragem pasagiile principale, confratele bucureştean făce juste observaţiuni privitoare la modul cum unii prefecţi se conduc în împrejurările actuale.

Fără nici un spirit de ostilitate şi cu dorinţa sinceră de a găsi un mijloc de îndreptare, trebue să atragem atenţia partidului liberal asupra răului imens făcut prin publicarea şi răspîndirea manifestului guvernului. Nu voim în aceste momente grele să discutăm dreptatea şi oportunitatea măsurilor propuse; voim să arătăm numai ruzultatul acestui manifest asupra întregei populaţiuni rurale.

Rezultatul este că ţăranul refuza de a eşi la muncă, spunînd că aşteaptă învoiala venită de la guvern.

De altmintrelea rezultatul era de prevăzut. Cum putea oare să priceapă nn ţăran, căruia îi vorbeşti de uşurare a învoielilor, etc., că această uşurare nu poate veni acum, fiind-că trebue votată această lege; că această lege nu se poate vota acum, fiind-că Camerile conservatoare n'ar vota o asemenea lege; că dizolvare şi alegeri noi nu se pot face în starea actuală de agitare a spiritelor.

Şi pentru a confirma acest crezămînt al ţăranilor că învoiala le va veni de la guvern, vedem pe prefecţii de Covurlui, Fălciu, Iaşi, etc., că caută, chiar cu ameninţarea de a retrage armata, să impună proprietarilor şi arendaşilor învoelile ruinătoare dorite de ţărani.

Credem că este de ajuns de a atrage atenţia d-lor D. Sturza şi I. Brătianu asupra acestui abuz, pentru a lua măsurile cuvenite. Dacă se doreşte rezolvirea chestiei agrare de comun acord cu toţi cei interesaţi, trebue înainte de toate apărată şi cruţată proprietatea mare, principala interesată.

Guvernul este dator de *a da imediat an nou manifest* prin care să se anunţe că legea pentru uşurarea învoelilor nu va fi votată de cît în anul viitor, că toate contractele agricole în vigoare rămîn în fiinţă şi că locuitorii sunt datori a executa muncile pentru cari au fost angajaţi.

Dacă nu se face de urgenţă acest manifest, dacă nu se intervine, prin toate organele administrative, primari, preoţi şi învăţători, pe lîngă săteni ca să le arate îndatoririle şi interesul lor, cîmpiile noastre vor rămînea nemuncite şi vom avea falimentul proprietarilor şi al Statului şi foametea populaţiei.

Aceasta ne rezervă ziua de mîine şi de aceea o vedem nouroasă şi periculoasă.

OAMENI ŞI LUCRURI

GENERAŢIA URII

Mai eri printr'o pură întîmplare—în momentul cînd foiletam o revistă într'un colţ retras al depozitului de ziar—am putut auzi rostindu-se ameninţări la adresa subsemnatului.

Era un elev „superior“, în uniformă, care venise să caute şi el un număr din revista „lor“: căci elevii de astă-zi au revista lor favorită, despre care însă nu s'a vorbit în chip elocios în acest ziar, după cum nu se face astă-zi nici într'un alt ziar romînesc. *Inde irae.*

Reîntors acasă am găsit, sosit prin poştă, un răvaş cuprinzînd aceleaşi ameninţări—ceva mai triviale, că fiind garantate de anonimat—şi pentru aceleaşi motive.

Lucrul în sine nu mai poate impresiona pe un gazetar obicinuit cu asemenea atacuri sau injurii neiscălite. M'a impresionat însă ca o manifestáre caracteristică epocei prin care trecem, ca un fenomen legat de educaţia ce primeşte ori îşi face generaţia de acum, cu deosebire generaţia şcolară, generaţia uniformei.

Nu un elev vedeam înaintea mea; nu pe unul singur venind cu aprinsă nerăbdare să-şi caute numărul ce-i lipseşte din acea scumpă revistă—care, în treacăt fie zis este exclusiv politică şi nu are nimic comun cu cultura generală sau cu literatura—aşa cum ar fi căutat altă dată o fasciculă de roman sau un exemplar dintr'o bună revistă beletristică, nu. Ci vedeam în el generaţia întreagă de şcolari ai claselor superioare crescută în acest sentiment de părtinire, cu judecata falsificată despre oameni şi lucruri, impregnată de prejudiţii şi mai cu seamă educată în spiritul de ură.

Nici-o vrîstă nu e mai accesibilă ideilor anumite, mai uşoară de cucerit, de stăpînit, de subjugat: şi tocmai aici stă misterul că o anumită categorie de politicieni—firma ce poartă e indiferentă—au pus ochii pe acest element impresionabil, pe această vrîstă suggestibilă, pe acest material inflamabil şi a isbutit pînă la un punct—căci reacţiunea trebue să se ivească mai curînd ori mai tîrziu—să intipărească în intelectualitatea generaţiei şcolare de astăzi urma duşmăniei, sămînţa vrajbei, expresia violentă a unor tendinţi esclusiviste.

Odinioară clasele superioare de liceu dădeau un vast contingent publicaţiilor literare şi ideilor democrate. Acolo era un focar de avînt, de generozitate, de entuziasm; acolo se urmăria cu aprindere progresul democraţiei, acolo se pregătiau apoteoze pentru marii artişti romîni, acolo se inflora vrîsta tînără de scînteia electrică a primelor porniri către idealuri. Timpurile însă s'au schimbat. Astăzi sunt alte vise, alte chemări, alte „asociaţii secrete“—vedeţi ultima circulară a d-lui Haret—; astăzi sunt alţi eroi şi alţi zei; alte iubiri, şi mai cu seamă alte..... uri puse la cale sub haina unei strălucite—din cale afară strălucite uniforme— şi în locul excesului de generozitate domneşte excesul de ură; în locul democraţiei stăpîneşte militarizarea; în locul cîntărilor umanitare răsună fanfara. Iar toate coincid cu credinţa elevilor în acei preoţi mistici ai publicisticei care-şi impun geniul prin blesteme urîcioase, prin violenţe nimicitoare şi mai ales prin predică de ură, necunoscute în nici-o generaţie dinainte, la noi şi în nici-o ţeară civilizată din lume.

Rodion.

Copilul şi educaţia modernă

Intr'o serie de schiţe am arătat cît sunt de deosebiţi copiii unul de altul şi cu toate acestea sunt adăpaţi la o singură sursă de educaţie. Concluzia pe care am putea s'o tragem este că un copil creşte, se desvoltă devine adolescent, adult prin el însuşi. Nici părintele, nici profesorul nu îi dau o mînă de ajutor de a pătrunde misterele naturei; cum nici unul nici altul nu îi dau direcţia în morala, în viaţa mare în care vor intra fatal. Cea ce este în el atavic bun, sincer, ideal, va rămîne oleacă ştirbit, mai puţin de cum ar fi putut fi, dar va rămîne.

Cum deasemeni ce a fost în el rău, viclean, necinstit se va perpetua; nimeni n'a căutat de a înlătura răul. Părinţii vor pălmui din vreme în vreme copilul; profesorii moderni au înlăturat corecţiunile violente prin pedepse noi, arestul, carcera, pe care le aplică cu multă uşurinţă şi toţi de la părinţi pînă la pedagogi vor crede că şi-au făcut datoria, că s'au căsnit de a îndrepta răul şi a îndruma pe calea justă pe copiii lor sau daţi lor spre educaţie.

Şi ne mirăm că educaţia nu dă roadele la care avem dreptul de a ne aştepta, că cinstea devine ceva rar, că bunătatea e un exemplu.

Cine a căutat a le cultiva în inimile acelora la care din întîmplare au fost lasate în sîmbure şi cine a căutat a înlătura răul la acei cari au fost născuţi într'o zodie rea şi au adus cu ei rămăşiţele unei moşteniri încărcate de viţii?

Părintele bogat se sinchiseşte puţin de copilul seu. Pentru odraslele sale el are guvernante, guvernori, pensionate. Cel puţin omul bogat e atît de inteligent a nu se ocupa de cea ce nu se pricepe. El lasă altora sarcina pe care nu o poate purta. Păcat că şi acei cărora el le încredinţează copiii sei nu ştiu mai mult de cît el însu-şi în această privinţă. Şi apoi copilul bogat are un scut, averea lui; care îl va adăposti în viaţă de toate neomeniile ce fac să ese deasupra fondul intrinsec naturei individului. Părinţii mai puţin bogaţi voesc ca fiul lor să ajungă mai bine de cît ei şi îi dau o educaţie egală cu a copiilor de oameni bogaţi.

Cum însă copiii burghezi mijlocii au nevoe de a întra în contact cu neomeniile de care am pomenit mai sus şi fondul lor va isbucni mai uşor şi din clasa asta vedem mai mulţi oameni de nimic decât din ori şi care alta. Profesorilor de asemeni le este indiferent dacă elevii lor eşiţi odată din gimnaziu vor fi miniştri sau văcsuitori de ghete. Elevul are o valoare pentru profesor, cît este pe banca şcoalei şi această valoare se măsură cu sirguinţa şi docilitatea elevului. Un elev e bun, care dă mai puţin de lucru dascălului său.

Aruncaţi, în gimnaziu, copiii, aduşi de patru vînturi muncesc, se luptă cum pot şi cu resursele de energie pe care le au. Aceste resurse sunt individuale şi reuşita lor în viaţă le o datoresc numai lor şi nimănui altuia. Acei ce nu vor reuşi, nu vor reuşi tot din pricina lor,—ba, acestora profesorul le dă o mână de ajutor cîte-odată.

Nimeni nu s'a opus viţurilor lor, cum nimeni nu s'a ocupat a întreţine energia lor. Copilul a mers dibuind prin întuneric, isbindu-se, căzînd, ridicîndu-se din nou şi dacă a rămas teafăr, lui îşi datoreşte norocul acesta. Religia are dreptate cînd pune un înger la spatele fie-cărui copil—îngerului acesta îi datoresc oameni reuşita lor; scoalei, educaţii familiale—prea puţin.

Atunci copilul e un rău, e o curată nenorocire dacă noi nu îl cunoaştem şi educaţia e o chimeră dacă noi nu o putem aplica; îmi va spune un cetitor. Şi mă va întreba: Ce este pentru d-ta un copil şi cum înţelegi d-ta educaţia? Am cetit cînd-va o definiţie şi a copilului şi a educaţiei, cînd-va de mult, dar îmi pare că sună, cam aşa:

„Copilul e nemurirea mea. Eu voi fii nemuritor, avînd copii. Nu voi putea muri şi nu va putea prin urmare peri cea ce este în mine mai bun şi mai curat dacă voi avea un copil“.

Eu am trăit, am lucrat, am gîndit şi cele mai bune gînduri ale mele, pe care le am căpătat trăind; cele mai frumoase sentimente ce le am dobîndit, înţelegeţi, cele mai frumoase, eu le voi lăsa copilului meu“.

„Toţi ştim că în viaţă a minţi e foarte necesar şi totuşi nimeni nu învaţă pe copilul său, a minţi. Ştim de asemencît e de bine de a fii lingusitor, faţarnic, cît de necesare sunt aceste calităţi în vii

ată spre a reuşi şi totuşi nimeni nu sfătueşte copilul, ci din potrivă îi spune:

— Nu linguşi, nu fătărnici, e urît!

Şi sfătuindu-l aşa, noi îl sfătuim prost, îl facem neapt vieţei, nepractic.

Şi pentru ce? Pentru ce nu l'am pregăti a şti a trăi în viaţă, pentru ce nu l'am preparat a şti că banul câştigat prin ori-ce cale, e singurul respect, că nici cinstea, nici talentul, nici gloria, nu valorează cinci parale pe lîngă averea bine sau obrasnic câştigată.

Pentru ce în loc de aceasta îi împuiam capul cu fel de fel de istorioare morale Pentru ce?

Pentru că voiam să lăsăm moştenire copilului nostru, numai acea ce este mai bun, mai sfînt, mai nepămîntesc. In mine sunt idealuri, ilusii, credinţe, eu nu le am putut zămisli; el, copilul meu le va face, le va săvârşi. Şi cînd ajuns a satisface aceste idealuri el va spune;

— Şi tatăl meu visase aceasta!—Ţinta vieţei mele va fi săvârşită, nemurirea mea va fi un fapt împlinit.

Drumul spre nemurire sunt copiii!

Iată ce este copilul:—O dată ştiut lucrul acesta—e uşor de ştiut şi ce este şcoala.

Şcoala ar trebui să fie educătoarea acestui mai frumos, mai bun, mai ideal ce este în oameni şi care ar trebui să fie transmis copiilor. Or...copilul meu citeşte în odaia de alături fiordurile Scandinavii. E pal, abătut, îngrozit, de atîtea nume oribile, ce e nevoit să le înveţe. Şi mie, care am învăţat toate aceste fiorduri şi le am uitat a doua zi îmi vine să spun copilului meu:

— Drăguţule, nu învăţa toate prostiile acestea, căci mintea ta nu le poate reţine, pe cînd atîtea lucruri mari sunt încă de reţinut.

Fiul meu însă îmi va putea răspunde:. Bine tată, voi face cum îmi spui tu şi mîne voi răspunde profesorului cea ce tu m-ai sfătuit!—Asta însă nu se poate şi deci sunt nevoit să privesc cu durere la fiul meu cum îşi schilodeşte mintea şi să îi spun:

— Invaţă, puiule, golfurile şi fiordurile Scandinaviei, ele îţi sunt necesare, foarte necesare în viaţă, fără golfurile şi fiordurile Scandinavii vei fi o secătură în lume.—

Dar nu numai atîta, şcoala mai are uneori pretenţia de a fi şi călăuza sufletului nostru, ea voeşte a face din copii cetăţeni viitori, patrioţi, soldaţi gata a se jertfi pentru bine. Aceste sentimente le sunt inculcate cu note, cu examene, cu premii. Ca şi cum iubirea de ţeară, de umanitate, se învaţă, cum se învaţă golfurile Norvegii!

Scoala, trebue să dea copilului trei lucruri: cunoştinţe, iubirea pentru aceste cunoştinţe şi modul de a învăţa, modul de a şti în mai puţin timp, mai multe lucruri.

Iubind ştiinţa el va învăţa. Cea ce noi ştim, nouă, trebue să ne fie aproape, înţeles, pătruns. Iar cea ce ne este înţeles, pătruns, ne este drag.

Ca să ne placă un om trebue să îl cunoaştem, când vom şti gândurile sale, bucuria şi durerea sa, când vom şti trecutul său, fără voie îl vom iubi; defectelor sale vom găsi o causă pe care o vom explica-o, răul său va fi mai mic.

Acelaşi lucru şi cu popoarele, cu lumea întreagă, cu universul, cu toate manifestaţiile sale cosmice şi sociale Faceţi-ne să îl cunoaştem acest univers ca pe un prieten şi îl vom iubi şi vom dori să îl cunoaştem mai bine.

De ce etnografii, la sfîrşitul lucrărilor lor iubesc poporul pe care l'au studiat. Pentru că ei l'au cunoscut, au pătruns adîncul sufletului şi vieţei sale,

De aceea şcoala să ne dee numai această putinţă de a învăţa.

Şi cînd copilul va şti, va cunoaşte România, Europa, Universul întreg, el le va iubi, căci le va cunoaşte.

Ştiinţă, iubire pentru ştiinţă, iată ce trebue să dee şcoala. Educaţia sufletului său trebue lăsată familiei şi trebue să existe o tovărăşie între profesor şi familie spre a face posibilă această educaţie.

Aşa definea cineva şi copilul şi şcoala. Pretenţioasă definiţie, pretenţioasă cerere. Poate şcoala da aceasta, are ea posibilitate de a o face? Nu credem, pentru că ea îşi are un alt ideal care contrazice toate cerinţele oamenilor doritori de a vedea educaţia altfel.

Nu; şcoala a făcut din copii nişte mici funcţionari. Ce se cere unui funcţionar? Să îşi facă datoria, să fie o maşină. N'are nevoe să discute ce face, trebue să facă Inchipuiţi-vă un copist de la tribunal, un om înteligent însă, care ar discuta o sentinţă a tribunalului şi n'ar voi s'o transcrie pentru că nu corespunde vederilor sale de drept.

Aceeaşi revoluţie ar fi ca şi acea ce ar face-o elevul care s'ar împotrivi a învăţa o lecţie proastă şi nefolositoare.

Elevul ca şi funcţionarul trebue să lucreze cea ce li se dă discuţiii, observaţii personale, nu încap. Or, şi aci e nenorocirea, elevii ar trebui să fie socotiţi ca elevi şi nu ca funcţionari. Ar trebui să le fie socotite aptitudinile individuale şi să li se încurajeze aceste aptitudini; ar trebni să li se rîdice prin ori şi ce cale această personalitate ce fie care o poartă desvoltînd'o pe acea bună; căutînd a o ucide pe cea rea sau a o adopta cerinţilor vieţei.

Dar pentru asta ar trebui ca profesorii să facă pedagogie, ar trebui ca profesorii să lucreze şi în afară din orele de curs, ar trebui... dar cîte n'ar trebui.

Pînă atunci trebue să observăm şi să aşteptăm. Aceasta e poate singura metodă bună în educaţie, căci e singura acceptată—toţi aşteaptă o zi mai bună...

Dr. I. Duscianu.

Litere-Ştiinţe-Arte

Intre curiozităţile politicei şi actualităţii putem pune şi faptul că actualu prefect al judeţului Iaşi este directorul unei reviste literare care intră acum în al doilea an. Fenomenul e rar, poate unic. Foştii membri ai „Junimei" au procurat ce-i drept, o pleiadă de oameni politici cari n'a părăsit „Convorbirile literare"; directorul acestei publicaţiuni însă n'a fost de cît deputat. Acum însă vedem pe un director al unei importante reviste trecînd la...administraţie.

*

Literatura poporanistă s'a îmbogăţit, graţie evenimentelor cu numeroase bucăţi de actualitate dintre care putem cita o poezie a lui St. O. Iosif, în „Sămănătorul" şi alta—„Pămînt!" de G. Ranetti în „Revista noastră".

*

Astă seară d-ra Nora Marinescu va apare în drăgălaşa operetă „Miss Helyett", una din cele mai frumoase creaţiuni.

*

Sâmbătă 24 Martie, la Teatrul naţional ultima representaţie în beneficiul artistului Al. Scărlătescu cu piesa „Croitor sau... Doctor!" în care va juca dd. Cuzinski, Petroni, Penel, Scărlătescu, D-nele Athena Georgescu, Marcelian, Z. Conduratu şi Gheorghiu.

Preţurile pe jumătate la toate locurile. Biletele la agenţia „Thalia".

*

O vehementă polemică s'a încins în presa pariziană în jurul documentelor monseniorului Montagnini, expulzat nu de mult de guvernul francez. „Figaro" publică acele documente şi între altele găsim în ele un proiect al amicilor Vaticanului de a „cumpăra" pe Clemenceau. Aceştia se bizuiau pe strîmtoarea în care se găsea strălucitul publicist francez. In adevăr, aflăm cu această ocaziune că ziarul „La Justice" cauzase lui Clémenceau un deficit de 400,000 lei dar că după zece ani de muncă incordată şi exclusiv pe terenul publicistic i-au permis să-şi plătească toate aceste datorii.

*

Gerhardt Hauptman termină acum o mare dramă socială al cărei titlu nu e încă cunoscut. E o lucrare în geniul „Ţesătorilor" de acelaş scriitor.

*

Leo Taxil — acesta era un pseudonim ilustru al puţin cunoscutului Gabriel Antonie Jagand—a murit la Sceaux lângă Paris. Numele lui Taxil a devenit universalmente cunoscut de cînd cu scandalosul congres din Trient, la 1896, în contra franc-masonilor. Era cel mai straşnic „fumiste" al secolului. Şi-a bătut joc întâiu de clericali, apoi s'a făcut un neîmpăcat anti-masonit combătînd pe masoni prin ajutoru' faimoasei Diana Vanghan, o pseudo-milionară care nu era de cît o... foastă bucătăreasă plătită cu 150 lei pe lună.

Cîteva din scrierile lui Taxil au făcut mult zgomot, dar nu atît cît mistificările lui.

*

Din New-York se anunţă o extraordinară operaţie chirurgicală.

In Noembrie trecut, un individ îşi perduse pe neaşteptate şi fără motiv aparent uzul vorbirei.

Chirurgii au încercat atunci o îndrăsneaţă operaţie: cu consimţimîntul bolnavului i-au făcut trepanaţia craniului în dreptul circumvoluţiei a treia frontală, unde, după cum credeau, au şi găsit o tumoare pe care au extirpat-o prin electricitate.

Bolnavul merge acum spre bine şi a reînceput să vorbiască.

*

STRUNA ZILEI

PROFESIONIŞTI

S'au trimis trupe la Tulcea unde s'a revoltat un mare număr de pescari.

Despre pascari s'a zis nedrept
C'au să se răsvrătească:
Ci-n apă tulbure ar vrea
Acum să pescuiască.

Informaţii

Dosarul anarchiei.

La Roumanie continuă interesantele sale revelaţii asupra misterioaselor cauze ale revoltelor ţărăneşti:

Dobrescu-Argeş. Sunt zece ani, într'o seară, Dobrescu-Argeş a venit la unul din prietenii noştri şi i-a explicat planul său spre a ajunge la o soluţie a chestiunii agrare printr'o revoluţie din partea ţăranilor.

Intr'altele i s'a spus că era necesar de a organiza o conspiraţie generală în toată ţara şi accastă conspiraţie trebuia formată după modelul organisaţii pe care a făcut'o el în judeţul său. „Marea greutate în afacerile aceste, spunea Dobrescu-Argeş, e de a forţa pe ţaran să îşi ţie cuvîntul. Dar eu am găsit un mijloc şi vedeţi că de patru ani de cînd agitez eu, n'am avut nici un om care să mă fi trădat. Iată mijlocul meu. Reunesc pe ţărani în faţa preotului din sat care aduce cu sine Crucea şi Evanghelia şi îi fac să jure că ne vor urma orbeşte şi nu vor destăinui nimănui, din cele ce vor auzi. In satele în care nu e preot sau preotul refusă de a presida ceremonia, noi procedăm altfel, intrăm în biserică noaptea cu chei false, luăm Crucea şi Evanghelia şi facem să jure ţăranii".

Primarul, preotul şi învăţătorul. La Rogova (Mehedinţi) proprietatea d-lui Dim. Mihail e administrator d. Mrazec, fratele geologului D. Mrazec; a fost întrebat prin telefon dacă n'are nevoe de armată spre a-şi apara moşia. D. Mrazec cunoscînd bine situaţia a răspuns:

„Nu; tot ce doresc e să arestaţi imediat pe primar, preot şi învăţător şi vă garantez că nimic nu se va întîmpla".

Aşa s'a şi făcut şi nici o desordine n'a urmat la Rogova.

—

D. A. A. Bădăreu a plecat astă-zi dimineaţă din Iaşi şi se va reîntoarce duminică.

D. G. Lascar a plecat ieri la Bucureşti.

—

D. Pompei a fost recomandat profesor de mecanică raţională la facultatea din Iaşi.

—

D. N. Cincu a fost ales primar de Tecuci.

—

Judiciare.—*Intreruperea perempţiunei unui apel profită altui apel, care de şi în oarecare legătură, însă nu într'o strînsă legătură de solidaritate, indivizibilitate sau de interes comun?*

Curtea de Apel sect. III-a din Bucureşti a dat un răspuns negativ şi cu drept cuvînt.

Speţa e foarte interesantă

A cheamă în judecată pe B şi C pentru daune, B chiamă în garanţie pe D şi C pe E. Prima instanţă înparte respunderea între B şi C, iar cererea în garanţie făcută contra lui D e respinsă ca fiind prescrisă. (Era vorba de o acţiune derivând din transport care se prescrie prin 6 luni). Apel pe toată linia, însă nu s'a cerut nici obţinut conexarea tuturor apelurilor. Fiind-că a trecut mai bine de un an fără să se facă vre-un act întreruptiv de perempţie cu caracter contradictor de către B s'a cerut de A perimarea apelului lui B. Insă fiind-că D chematul în garanţie a lui B întrerupsese perempţiunea, ascita (B] a căutat să se folosească de ascită împrejurare şi să susţină că ascita întrerupere îi profită.

Curtea a respins ascita argumentare şi a perimat apelul lui B.

—

Ministerul de interne a dat ordin ca formele de expulzare ce se vor face indivizilor ce trebuesc expulzaţi, să fie însoţite de dosare, care să probeze vinovăţia, pentru a nu cauza neajunsuri nevinovaţilor.

—

La Lipova, în judeţul Vaslui, soldaţii voiau să opereze arestări de ţărani.

Un ţigan lovind pe un soldat a fost ucis.

*

Pe moşia d-lui Aurel Răşcanu din Yaslui, au ars 20 vate şu vin. Nu se ştie dacă focul a fost pus sau nu.

—

Domnii profesori doctori Mălăărescu, Anastasescu şi Teohari au fost delegaţi din partea senatului Universitar din Bucureşti cu examinarea titlurilor domnilor Becherescu şi Şumuleanu, candidaţi la catedra de chimie agricolă de la facultatea din Iaşi.

—

Despre noul prefect de Fălciu ni se scrie din Huşi.

A dat circulări tuturor primarilor din judeţ, ca în zilele hotărîte de D-sa să vie fie-care cu delegaţii săteşti din fie-care comună şi să aibă fie-care şi un memoriu, despre toate cerinţele locuitorilor. Citez cîteva din ele: — fie-care locuitor, va semna cât pămînt îi trebue, *din care moşie, pe ce preţ*, bagaţi de seamă cu alte cuvinte cum voeşte ţaranul şi d-sa, nu cum îi convine proprietarului sau arendaşului.

Dl Prefect voeşte să dicteze d-sa proprietarului, voeşte să ia pămîntul în mod forţat, nu cu asentimentul celui ce e stăpîn pe averea sa.

Nu crede d-sa că cu asemenea procedeuri absurde şi greşite va aduce starea asta de lucruri, la o complectă anarhie şi desordine?

Dl doctor Lupu trebue să ştie, că fie-care e stăpîn pe avutul şi munca sa de ani de zile şi că nimeni nu se poate atinge de ea.

D-sa era acela, care mai până mai dăunăzi striga în gura mare, că ţaranul nu poate fi liniştit prin represiune, prin forţa armată ci prin cuvîntul cel bun; cere pămînt, dă-i pămînt a zis d-sa.

Poftim Domnule doctor Lupu dă-i pămînt, după cum a-i declarat în toate părţile pe unde ţi-ai arătat marele talent oratoric al d-tale.

De abia se liniştiseră puţin spiritele şi iată că tot dl Prefect e acela care turbură liniştea. Cînd d-sa chiamă delegaţiile săteşti şi când proprietarul, căruia nu-i convine să dea pămînt după cum dictează prefectnl şi e foarte natural, căci unii cer cu 15 lei falcea de pămînt, proprietarul după cum am zis de sigur că nu dă, atunci nu pornesc toţi locuitorii agitaţi din nou cu ideia de a-şi face dreptate singuri? De sigur că da. Aşa s'a întîmplat cu locuitorii din comuna Vutcanii. Cu domnii Dr. Boldescu şi cu Dl Crăescu să nu creadă Dl. Dr. Lupu că va putea linişti spiritele şi să ştie D-sa că toţi proprietarii şi arendaşii din judeţul Fălciu, cu mic cu mare, nu vor ceda cu nici un preţ pretenţiunilor absurde a unui om, care e străin cu totul de afacerile, pe care voeşte să le îndruge pe calea ceă dreaptă. Căci nu e de ajuns faptul că D-sa e fiu de ţaran din judeţul nostru şi că cunoaşte nevoile ţărănimei.

Atragem atenţiunea d-lor Prim-ministru şi Ministru de Interne asupra celor ce se petrec în judeţul nostru şi credem că vor face totul spre satisfacerea tuturor celor nedrepţăţiţi, îndepărtînd pe omul, care e departe de a fi la înălţimea demnităţei ce i s'a încredinţat.

—

Clubul Concordia din Iaşi a subscris eri 1000 lei pentru a fi distribuiţi la soldaţi ca recompensă pentru atitudinea în timpul răscoalelor.

—

Ministerul de interne a făcut cunoscut prefecturei că primăria comunei Vutcani, din neglijenţă sau cu perfectă cunoştinţă de cauză a eliberat un certificat de bună purtare locuitorului din acea comună Marcu Ioan, pentru a-i servi la întrarea în corpul jandarmilor rurali. Constatîndu-se că sus-zisul jandarm nu a avut o bună purtare şi că a fost pedepsit cu 15 zile închisoare corecţională a fost eliminat din corpul jandarmeriei. Tot odată ordonă ca să se ea măsurile ce se vor crede în contra funcţionarilor primăriei cari au eliberat actul falş.

—

Dl. M. Popovici Bîznoşanu, arendaşul moşiilor Bulbucani şi Sânger comuna Gropniţa, căzuse la învoială cu locuitorii acelor moşii în privinţa arenzilor cu preţurile fixate de prefectură.

Dl. Gr. Maximovici, tovarăşul domnului Popovici, s'a prezentat astăzi la prefectură spunînd că d-sa nu convine.

Prefectura a raportat cazul ministerului de interne cerînd lămuriri de modul cum să lucreze.

—

DIVERSE

— A fost expulsat prin punctul Burdujeni supusul Austriac Aurelian Cernăuţeanu.

— Au fost arestaţi indivizii V. Isac şi Elena Antoniu pentru furt în dauna d-lui inginer P. Ianculescu.

— A încetat din viaţă în penitenciarul local deţinutul Gh. Al. Duminică din Coarnele Caprei.

— Individul I. Ianescu a fost arestat de oare ce a excrocat pe administratotorul finsnciar cu o sumă de bani.

— In vederea combaterei epidemiei de scarlatină care bântue în com. Bivolari, d. medic primar Tudor va pleca în acea comună.

— In comuna Costuleni s'a declarat epizotia de febră aftoasă.

— A fost arestat individul Simiou Grigoriu un vestit pungaş.

— Locuitorul Neculai Dandu din com. Vascani jud. Suceava, a reclamat pe jalbarul Ştefan Mândrescu care l'a excrocat cu suma de 150 lei.

— Poliţia a arestat pe femeia Maria Nistor, în contra căreia există un mandat de arestare pe 15 zile.

— Au fost arestaţi şi vor fi expulzaţi sârbii Anghel Spasop şi Simion Stoianovici găsiţi fără acte.

— A fost arestată femeia Ecaterina Manolescu servitoare la d-na Constanţa Ghica din Strada Română, care dispăruse furînd o broşă cu diamante şi suma de 120 lei.

— Poliţia a arestat pe individul C. Panu din str. Socolei 4, care făcîndu-se cunoscător în boale de vite a otrăvit nişte vaci ale locuitorului Gh. Ciofu.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

77

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

Printr'o întîmplare asasinul a făcut cunoştinţa, cîteva zile înainte, cu un farmacist de curînd stabilit. Acest farmacist s'a împrietenit cu falşul marchiz şi-i respundea la diferite întrebări pe care Charles îi adresa asupra oare-căror otrăvuri.

El aflat de puterea extra-ordinară a acidului prusic şi efectele fulgerătoare ale acestor otrave repirată, sau introdusă în corp prin mijlocul unei înţepături.

Fie că avuse intenţiunea de a întrebuinţa odată, fie pentru alt motiv, Charles se ruga atîta de amicul său ca să-i procure această otravă, că farmacistul i-a dat într'o zi pe ascuns o sticluţă, recomandîndu-i să iee bine seama.

De atunci asasinul purta totdeauna cu sine acea sticluţă. După conversaţia sa cu Maxim el se gîndia să întrebuinţeze această armă puternică pentru a ucide pe fericitul jucător.

Totul mergea dar după dorinţa lui Charles. Un singur lucru îl neliniştea: cum să facă a scoate cadavrul din trăsură şi să dea acestui mort aparenţa unui om viu. Acest gînd îl neliniştea foarte mult pe asasin. El ar fi vrut să găsească un mijloc îndemanatic ca să părăsească trăsura cu viitoarea sa victimă—trăindă încă—dar bine înţeles fără a şti despre tragicul sfîrşit.

Din nefericire pentru Charles, el n'avea cu sine o farmacie complectă, el n'avea la dispoziţia sa nici unul din medicamentele care pot ameţi imediat.

Trebuia cu toate acestea să se hotărească, căci trăsura tot merse înainte, şi clipa era aproape cînd d. de Ferrusol ar fi văzut că este înşălat

Hazardul numai trebuia să ajută proectele asasinului.

— Nu ştiu ce am zise contele, simt o straşnică durere de cap, fii te rog atîta de bun şi deschide o fereastră. Această rugăminte a contelui contraria mult pe Charles. El se temuse ca viitoarea sa victimă să nu se uite pe fereastră şi să vadă ast-fel ca a fost dus pe alt drum.

Trebuia cu toate acestea satisfăcută o rugăminte atît de naturală. Mizerabilul a fost nevoit s'o facă.

Dar aerul curat care pătrunse în trăsură i-a produs un efect contrar de ce se aştepta contele.

— Oh! îngîna el cu o voce slabă, sunt încă mai ameţit de cît înainte, mi se pare că am abuzat astă seară prea mult de şampanie.

— Emoţiunea, fără îndoială, zise Charles din ce în ce mai neliniştit.

— Ah! Intrîadevăr, sunt bolnav. Curios, că boala m-a apucat deodată. Fără îndoială din cauza hapurilor trăsurei.

Şi, fără să mai spuie nemic, îşi rezemă capul de umărul falşului marchiz. Acestui din urmă îi venise imediat o idee că starea prietenului său o făcea chiar naturală. Găsise în sfîrşit mijlocul de a părăsi trăsura întovărăşit de un om în viaţă. Dar trebuea de lucrat repede şi de a servi în acelaş timp de indispoziţia contelui.

Acest din urmă era cu desevîrşire slăbit, aproape în nesimţire şi la absoluta discreţie a lui Chartes; dar aceste mînute de slăbiciune puteau să treacă, chiar în cîteva minute.

Asasinul avuse un moment ideea de a prada pur şi simplu pe viitoarea sa victimă, dar el se gîndia în acelaş timp că contele îşi va aduce aminte a douazi toate fazele acestei nopţi şi a fi acuzat bine înţeles pe marchizul de Bonnenil de această tălhărie. Trebuia deci de a reveni la crimă, singurul mijloc de a evita o denunţare.

Mijlocul imaginat de Charles pentru a pune pe domnul de Ferrusol la dispoziţia sa complectă, era foarte simplu; el consista în a pune un căluş în gura nenorocitului conte şi a'l lega apoi. Acest mijloc, ar fi prezentat mai înainte un pericol mare, dar contele ameţit de indispoziţia sa, era absolut incapabil de a opune pentru moment cea mai mică rezistenţă.

Mizerabilul a înţeles aceasta imediat Pentru a pune caluşă în gură tovarăşului său, criminalul avea la el un fulard, adică tocmai ce-i trebuia, dar n'avea frînghie ca să poată lega pe d. de Ferrusol. Charles n'a fost însă de fel impedecat din această cauză; îi vine imediat o idee. Perinele trăsurei erau prinse între ele prin sfori foarte groase; avea prin urmare la dispoziţie un ce ca să înlocuească frînghia.

(Va urma)

Ultime informaţii

Iarăşi nelinişte şi ameninţări

— Invoelile agricole se fac cu greu —

Optimismul manifestat de autorităţi cu privire la restabilirea liniştei la sate şi încheierea unor omenoase învoeli agricole, pare a nu fi de loc justificate.

La sate este din nou nelinişte— sau mai bine zise din nou se produc motive de dezordine.

Pretenţiunile sătenilor nu mai iau sfîrşit şi chiar în acele regiuni unde învoelile au fost făcute în condiţiunile cele mai favorabile, ţeranii reintorşi acasă revin cu nouii pretenţiuni absolut inadmisibile.

Ca pildă se poate lua cele ce se petrec la Cucuteni.

Invoelele dintre arendaş şi sătenii din această comună au fost făcute în condiţiuni atît de favorabile pentru săteni şi cu o atîta largeţă din partea d-lui Samuel Costiner în cît d. Stere nu s'a putut opri de a nu-i aduce laude.

Cu toate aceste sătenii au revenit pe ziua de ieri cu nişte noui pretenţiuni care fac iluzorii ori-ce discuţie, căci ie vădit că ei şi-au perdut capul.

Este evident că văzînd în autorităţile de astă-zi oameni puşi să-i dea tot ce vrea, săteanul nu va mai sfîrşi în pretenţiunile sale şi deci ori-ce lucru anul acesta nu se va putea efectua.

*

Dar nu numai la Cucuteni au procedat ast-fel ci şi în alte locuri.

Ast-fel la una din moşiile din judeţ li s'a dat ţaranilor 200 fălci de pă înt să le cultive. Ei au acceptat cu bucurie, mai ales că pămîntul li s'a dat în condiţii ieftine, dar se pare cu o rezervă mintală.

Ast-fel ajunşi la ţară ei au pus stăpînire pe un lan de 200 fălci gata arat, iar arendaşului i-au zis:

— Lanul arat îl luăm noi. D-ta ai cu ce ara, noi nu, căci suntem saraci.

In alte părţi sătenii pun condiţii ne mai auzite cum de pildă, să nu se spargă părloaga, să nu se facă arături nuoi, etc.

*

Şi în astfel de împrejurări şi cu o stare de spirit a sătenilor atît de îngrijitoare, căci D-zeu ştie în ce condiţiuni se va putea face munca cîmpului anul acesta şi dacă nu suntem în ajunul unui faliment şi a unei foamete, se iau dispoziţii menite a înrăutăţi şi mai mult lucrurile.

Astfel s'a oprit întrarea în ţară a muncitorilor agricoli străini, angajaţi din Serbia, Bulgaria şi Bucovina.

Dispoziţia aceasta pe lîngă că dauneazâ cu sutimi de mii de lei pe arendaşi care au făcut asemenea angajamente, dar face iluzorie sămănăturile căci totul ce va răsări se va prăpădi complect.

Să facă bine şi să înţeleagă d-nii prefecţi că n'avem suficiente braţe şi lucrătorul nostru de la cîmp lucrează prea puţin pentru ca să se poată strînge toată recolta fără concursul lucrătorilor străini.

*

De altfel lucrul nu surprinde din partea unor prefecţi ca dl. dr. Lupu după cum nu surprinde pe nimenea întreaga d-sale atitudine de cînd este prefect..

Pentru cei ce se îndoiesc de mentalitatea revoluţionară a acestui domn prefect, dăm publicităţei următorul fapt care face dovada suficientă:

„Era în ziua de Duminecă 11 Martie—în ajunul zilei cînd d. dr. Lupu urma să devie prefect al Fălciului. In gara Crasna se afla o companie de soldaţi din regimentul Dolj I comandată de dl. Căpitan Iotu. Trupa era destinată împrejurimilor acelei staţii unde se semnalase că spiritele sunt foarte agitate. Dl, Dr. Lupu se coboară din vagon, se duce spre compania de soldaţi şi în cuvinte înflăcărate face apel la soldaţi ca să nu tragă în fraţii lor, care nu s'au resculat de cît fiindcă n'au ce mînca, mor de foame şi de boli, atunci cînd pămîntul ţărei, pămîntul lor, nutreşte mii de exploatalori de toate neamurile".

Dl. căp. Iotu l'a rugat să se îndepărteze căci altfel îl aresteazâ, iar a doua zi dl. dr. Lupu era prefect şi dădea circulare ameninţătoare pentru proprietari.

De ce dar mirare faţă de atitudinea lui de astăzi?

———

Amicul nostru Ştefan Negruzzi, deputat şi epitrop, a fost aseară victima unui accident care din fericire n'a fost grav.

D. St. Negruzzi s'a ales cu o puternică contuzie la mînă, ceea ce-l va sili să păstreze vr'o câte-va zile camera.

Dorim excelentului ami c grabnică însănătoşire.

Din rapoartele primite la ministerul de răsboiu se vede că azi avem răspîndiţi in ţară, pe picior de resboiu spre a potoli mişcările ţărăneşti 125 de mii de oameni.

La mobilizări au răspuns mai mulţi soldaţi de cît se simţea nevoe, afară de judeţele Vlaşca şi Teleorman, de unde n'au venit mulţi rezervişti. Armata e distribuită în toate judeţele în aşa fel în cît pot face faţă ori cărei împrejurări. Moralul şi ţinuta sunt foarte bine.

—

Ministerul de finanţe a trimes o circulară celoralte departamente prin care le invită să nu angajeze absolut nici o cheltueală din excedentul anului 1905—1906 pînă nu se va consulta din nou consiliul de miniştri, care urmează să hotărască dacă nu e loc să se amîne unele din acele cheltueli.

—

Cercul didactic al profesorilor din Iaşi a admis în una din şedinţele anterioare o moţiune, redactată de preşedintele ei d. C. Meisner prin care se arată că corpul didactic din Iaşi faţă cu marea chestie rîdicată prin răscoalele ţărăneşti, nu va părăsi locul său de onoare pînă ce nu se va rezolvi în mod mulţumitor pentru săteni. Tot o dată înfierînd excesele făcute, descarcă de invinuirea adusă corpului didactic că el ar fi unul din organele de aţiţare în această mişcare.

La această moţiune d. I. Botez profesor social-democrat, a propus un amendament, că departe de a cere întăi reprimarea severă a exceselor şi apoi să se legifireze pentru săteni ceia ce de fapt e formula politică a celor 3 partide, d-sa cere ca să se legifereze între baionete şi sîngiuri.

Moţiunea cercului didactic face onoare corpului didactic ieşan, căci dă dovadă prin aceasta că nu numai interesele mici de castă dăscălească îi preocupă ci şi marile probleme sociale îl agită, ca corp conştient ce este în statul romîn.

—

Obrăznicie grecească.— *La Roumanie* primeşte o carte poştală ast-fel concepută:

„Direcţiunea jurnalului *La Roumanie*"
Bucureşti

Ave „Belgia Orientului", Greci te salutant!

Sîngerînd din propriul tău sînge, după ce ţi-ai muiat mînile în sîngele nevinovaţilor, condusă de o manie vicioasă, tu te rîdici în faţa universului ca o imagine de Barbarism (sic) în toată a sa splendoare neagră.

Ave, Mesalina Danubiului!

In fapt de *barbarism* observă confratele nostru. trebue de relevat acela pe care îl comite amabilul Atenian confundînd Barbarism cu barbarie. Şi pentru că vorbeşte latineşte, ar trebui să ştie că se scrie Graeci cu *ae*. Acesta e ortograful pe care Ciceron l'a întrebuinţat, spre a semnala, micimea, laşitatea şi neruşinarea Grecească.

D. Dissescu a citat pasagiul întreg într'un discurs pronunţat la Dacia.

—

Epitropia sf. Spiridon a încheiat în ziua de 21 Martie, cuvenitele acte pentru darea în arendă a moşiei Lucenii-Sturzoaei, obştei sătenilor din acea cotună, reziliind contractul de arendă cu d-na R. Theitler.

—

Prefectura judeţului nostru a luat măsuri pentru a apara pe săteni de speculele unor indivizi care cutreeră satele, făcînd cumpărături de cereale fără a avea cuvenitele acte cerute de lege.

—

S'a dat cele mai stricte ordine jandarmilor, pentru a se opri ori ce joc de noroc, jocuri care se practică de indivizi suspecţi care despoae pe săteni pe la diferite bâlciuri. Tot odată s'au făcut imputări autorităţtlor comunale, care incurajau această meserie din care trăgeau foloase şi comunele.

—

D. C. Morţun arendaşul moşiei Brătuleni, proprietatea Epitropiei Sf. Spiridon, a făcut cunoscut primăriei Cucuteni că a luat măsuri pentru sub-arenda moşia sătenilor din partea locului.

—

Comisiunea disciplinară instituite pentru judecarea jandarmilor din Circ. II-a Iaşi a fost convocate pentru ziua ne 26 Martie, în vedere judecărei jandarmului Anton Tanasar, învinuit pentru grave abateri făptuite în serviciu.

—

De închiriat sau de vînzare casa în doue etaje cu 12 odăi, saloane mari, 6 antreturi, camare, beciuri, atenanse compuse din 9 odăi, grajduri, şură, grădină mare cu fructe, lemnărie în ogradă deosebită, pivniţă şi electricitate.

Amatorii să pot adresa la d-na Olga Rotty, strada Zmeu 3, sau la dl. Şendrea, strada Tăutu 8.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei"

Bucureşti 24 Martie

Moartea lui Vasile Lascar

Bucureşti.— *Vasile Lascar, fruntaş politic al ţărei şi fruntaş între fruntaşii partidului liberal, a încetat din viaţă, aseară la 8, după o lungă agonie, la locuinţa sa din strada Teilor 65, înconjurat de familie şi numeroşi prietini.*

Cu adîncă durere luăm cunoştinţă de trecerea din viaţă a acestui fruntaş al ţerei şi al partidului şi înregistrând această tristă veste, depunem o lacrimă pe mormîntul celui ce dispare atît de curînd, atunci cînd ţara mai putea aştepta multe de la talentul şi vrednicia lui.

*

Iată cîte-va amănunte biografice ale acelui care pleacă astă-zi dintre noi:

Născut în Tg.-Jiu, Vasile Lascar şi-a făcut studiile secundare la Craiova şi a luat licenţa în drept la Paris. Reintors apoi avocat în oraşul său natal a ştiut să-şi asigure o frumoasă situaţie socială şi tînăr încă el a fost ales primar al oraşului său natal, în care calitate a făcut multe şi mari îmbunătăţiri.

Ales în 1884 deputat în camera liberală, el a atras în curînd atenţia lui Cogălniceanu şi Ioan Brătianu, în jurul căruia s'a grupat împreună cu mulţi alţi tineri de valoare şi Ioan Brătianu a avut pînă la moarte cea mai vie afecţiune pentru Vasile Lascar.

In timpul opoziţiei de la 1888 — 1895 Vasile Lascar a luat parte la toate actele importante ale partidului, iar în 1905 a fost ales în camera liberală ca reprezentant al colegiului II de Ilfov, căci îşi strămutase domiciliul politic în Capitală unde se distinsese ca mare avocat.

In acea cameră el a propus, împreună cu vr'o cîţi-va deputaţi, facerea unei subscripţii naţionale pentru a se ridica un monument lui Ioan Brătianu — lucru ce s'a şi făcut.

Imprejurările grele politice prin care a trecut partidul liberal atuncea a făcut ca să vie un minister prezidat de P. S. Aurelian, iar Vasile Lascar a avut un rol important în rezolvirea chestiei Ghenadie. Tot cu acea ocazie, decedatul de astă-zi a făcut să se voteze legea pentru crearea de pensiuni funcţionarilor judeţeni şi comunali şi a luptat pentru îndreptarea moravurilor administrative.

Partidul liberal cade de la putere adînc divizat iar Vasile Lascar făcea parte din gruparea drapelistă. A luptat mereu dar n'a făcut dificultăţi cînd a fost vorba de reîntregirea partidului.

Venit la putere în condiţiunile ştiute la 1901, Vasile Lascar a dat întregul său concurs partidului liberal, iar la 1902, după retragerea lui G. Paladi el devine ministru de interne, cu care ocazie desvoltă o mare activitate, face să se voteze legea pentru desfiinţarea poliţiei comunale, reforma poliţiei generale a statului, reforma comunală, reforma procedurei electorale etc.

*

Inmormîntarea lui Vasile Lascar va avea loc Sîmbătă.

Deşi familia a exprimat dorinţa să nu se depue coroane, numeroase coroane au fost depuse.

Instigatorii

Bucureşti.—*In privinţa arestărei lui Tiberiu Popescu, directorul gimnaziului din Slatina, se comunică faptul că judecătorul de instrucţie Fănică Stăncescu, avînd indicii despre vinovăţia numitului director, a trimis pe sub-comisarul Rică Marinescu ca să facă o percheziţie domeiliară.*

Cu această ocazie s'au găsit numeroase scrisori compromiţătoare, între care una foarte importantă iscălită de studentul Seimeanu din capitală, şi care desvălue o întreagă organizaţie în scop de a provoca răscoale.

Primul procuror de Ilfov a fost însărcinat să completeze ancheta, asupra acestuia din urmă.

Contra prefecţilor socialişti

Bucureşti.—*«Epoca», în ediţia de dimineaţă, publică următoarele: „putem afirma că unele guverne streine, cari au representanţi în Bucureşti, au intervenit pe lîngă guvernul nostru, şi-au făcut presentaţiuni privitoare la faptul că unii socialişti revoluţionari au fost numiţi prefecţi în judeţe limitrofe cu districtele altor ţări.*

D. Sturza a respuns scuzîndu-se şi afirmînd că acele numiri au fost făcute numai provizor.

Mersul rescoalelor

Bucureşti.— In judeţul Olt unde domnea o linişte relativă în tot judeţul, se semnalează noi focare de nelinişte.

Ast-fel comuna Dudu fiind în plină răscoală, artileria a intervenit bombardînd satul. Şapte zeci de case au fost distruse şi 8 săteni omorîţi.

La Mărăşeşti, căpitanul Serbianu, comandantul unei companii din reg. 2 geniu, a reuşit să descopere pe nişte ţarani, cari pregătiseră nişte butoaie cu păcură cu care erau pregătiţi să deie foc marei fabrici de zahar a d-lor Negroponte din acea localitate.

Din diferite judeţe, vin ştiri despre vinovăţia unor primari în mişcarea revoluţionară. Pe ziua de eri, 10 primari din diferite comuni, au fost revocaţi.

Intrunirea marilor proprietari

Bucureşti.—Eri a avut, loc o întrunire a marilor proprietari. Intrunirea a avut loc în saloanele clubului agricol şi au azistat foarte mulţi mari proprietari între care cităm pe d-nii Alex. Marghiloman, Filipescu, Colibăşeanu, C. Arion, Mavrodi, Miclescu etc.

Toţi aceştia mai sus citaţi au luat cuvîntul şi au inzistat asupra reformelor agrare pregătite de guvern, asupra condiţiunilor în care se fac tocmelele agricole, asupra chestiunei despăgubirilor.

Duminică 25 Martie ora 3 d. a. va avea loc o nouă întrunire.

Viitor primar al Capitalei

Bucureşti.—D. Vintilă Brătianu a fost desemnat definitiv ca viitor primar al Bucureştiului.

*

D. Duiliu Zamfirescu a fost numit secretar general al ministerului de externe, demnitate ce o ocupase până acum în mod provizor.

*

D. C. Alimănişteanu prefect al jud. Ilfov, se va retrage curînd spre a candida mai tîrziu, la un loc de deputat în judeţul Muscel.

Prefect de Ilfov va fi numit d. Niculescu-Dorobanţu.

Anarhia de sus

Bucureşti.—Guvernul se arată foarte îngrijit de atitudinea îndîrjită a marilor proprietari şi arendaşi cari vorbesc de necesitatea unei răsbunări, şi afirmă că nu vor fi suficient de apăraţi şi ţăranii în destul de pedepsiţi, îşi vor face singuri dreptate.

Astfel prefectul de Vlaşca raportează despre o contra mişcare anarhică a proprietarilor şi arendaşilor, cari organizează bande cu scop de a năvăli asupra satelor, a ucide pe săteni, a le distruge pătulele, recolta şi vitele. Raportul citează cazul arendaşului Ioanid din Parapani, care a făcut să se distrugă tot avutul sătenilor din acea comună. Ţaranii îndîrjiţi, au căutat să-l împuşte, iar Ioanid a scapat prin fugă.

Turburări în Basarabia

Petersburg—**In Basarabia au izbucnit grave turburări agrare. Guvernatorul Haruzin a intervenit aci, cerînd armata şi instrucţiuni. Situaţia e alarmantă.**

Deciziuni ministeriale

Paris.—In consiliul de miniştri ce s'a ţinut la Eliseu s'a discutat chestiunea sindicatelor funcţionarilor şi a revandicărilor înscrişilor maritimi.

Se asigură că guvernnl a decis în principiu să ia măsuri în contra acelor funcţionari cari vor critica pe faţă actele guvernului.

Ministerul de răsboiu a supus preşedintelui republicei decretul pentru trecerea în reformă a locotenentului Piet.

Greva Universitară

Moscova. —O mare întrunire studenţească a avut loc eri la Universitate. Poliţia a intervenit, a străbătut în Universitate şi a împrăştiat pe studenţi.

Din această cauză profesorii au declarat greva universitară, pînă nu vor fi pedepsiţi vinovaţii şi pînă nu se vor lua măsuri care să asigure independenţa universităţilor,

Seuatul Universitar ignorează hotărârea profesorilor, cu toate aceste pare sigur că în cele din urmă autorităţile vor fi nevoite să închidă universităţile.

Revolta agrară în Rusia

Viena.— Corespundenţa Rusă din Petersburg află că sunt indicii că o dată cu începerea primăverei va izbucni o mare revoluţie agrară.

Ministrul de interne are informaţiuni care invederează această stare de spirit căci sunt foarte dese conflcte serioase între arendaşi şi săteni.

De aseminea foamete şi asupririle administraţiei sunt cauze puternice de izbucnirea viitoarelor răscoale.

Asupra situaţiei

Viena.— *Fremdenblatt* într'un articol de fond se ocupă de situaţiunea din România. După ce aduce elogii partidelor liberal şi conservator, semioficiosul austriac arată necesitatea unui guvern de coaliţie, care ar face ca România să iasă biruitoare din situaţiunea de azi.

O telegramă a d-lui Sturdza

Buda-Pesta.— *Ministrul Romîniei de aci a primit următoarea telegramă.*

Linişteа începe să domnească pretutindinea. Proprietarii mari din Vlaşca au exprimat guvernului mulţumiri pentru măsurile luate şi reformele proiectate. Sătenii din Pucioasa au trimis şi ei telegrame guvernului prin care asigură de linişte şi supunere.

Aceste indicaţiuni ale proprietarilor din Vlaşca şi sătenilor din Pucioasa sunt urmate de proprietarii şi sătenii din întreaga ţară.

Prima Societ. de Economie din Iaşi

Iaşi, 14 Martie 1907

Convocare

Domnii membri ai Primei Societăţi de Economie din Urba Iaşi, sunt convocaţi în adunare generală pentru Duminică 25 Martie a. c. *oara 12 jum. din zi*, în localul propriu al Societăţei din strada Palat şi Ştefan cel Mare No. 1.

La ordinea zilei sunt următoarele cestiuni:

I. Raportul comitetului de administraţie despre mersul afacerilor Societăţei în cursul patru-luniei I-a: Septembrie—Decembrie 1906—1907.

II. Raportul comisiunei de control, relativ la ce a constatat ea, cercetînd scriptele de contabilitate şi starea averei sociale pe patru-lunia Septembrie—Decembrie 1906—1907.

III. Alegerea comisiunei de control pentru cercetarea scriptelor de comptabilitate şi starea averei sociale pe patru-lunia II-a: Ianuarie—Aprilie 1907.

IV. Chestiunea exproprierei imobilului cu sediul societăţei.

V. Chestiunele ce se vor ivi în cursul şedinţei.

Preşed. Comitet. de administraţie
V. I. Radu

Licenţiat sau Asistent
poate ocupa postul în farmacia D. Herzenberg, Iaşi.

Dr. L. Silberstein
Strada Arcu 10
(Peste drum de casele Negruzzi)
Consult. de la 10—12 dim. şi 4—6 seara.
Dr. I. Duscianu.

OCAZIUNE
Din cauză de plecare din ţară se vînd eften diferite mobile şi obiecte casnice. precum un etac, salon, piano, etc., etc. A se adresa la d-na Netty L. Unter, str. Pomir 7.

Dr. A. Steuerman
Str. GOLIA No. 13
Medic al Societăţei Fraterna-Păcurari şi al Tramvayului electric
Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.
Practică: **Vaccinări şi Revaccinări**

DE INCHIRIET
Un Magazin cu atenanse, strada Lăpuşneanu, în casa fostă Walter, a se adresa la fraţii Smirnov.

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ştiri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

In folosul Instituţiei

Vatra luminoasă „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREŢUL 2 LEI

NOROCUL

vă invită intindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

Loteria Regatului Romîn

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Sansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat olienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

„ELE"

schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini. Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

4420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remediĭ.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia sa se ia 3 hapuri: unul dimineata, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, sére. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacist i.*

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PRFŢURI MODERATE

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondadă in 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ḑilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură in patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESĔ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILŌRI, COPIILŌRI, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JAŞĬ: Farmacie FRATII KONYA.

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rind în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚUREANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV. —No. 106.—Duminică 25 Martie 1907

Partea statului in educațiune

Dl C. Disescu în interwievul acordat presei a avut prilejul de a caracterisa starea sufletească a răsculaților că în satele noastre e prea puțin însădit *simțul de stat* în organele chemate a-l representa față cu elementul sătenesc.

Că acest simț de stat lipsește cu totul la sătean, nu e nevoe de dovedit. Fiind cu totul departe de viața de stat, ca unul ce numai pe departe ia parte la trebile statului, el n'are atingere cu statul de cît la nevoile lui materiale.

Cultura ii lipsește; deci tot mecanismul statului, care e deschis celui ce știe ceti și scrie, lui îi lipsește în mod direct, ci numai prin mijlocirea altuia. Și cît de ciuntită și falșificată se introduce în mintea săteanului această cunoștință de mecanismul statului! Și cine e de vină în acestea? Noi credem că tot statul, care n'a grăbit să pună la indămîna tuturor mijlocul modern al cunoașterii acestui mecanism!

Că cultura se răspîndește incet de tot la țară e fapt de cunoștința tuturor! Toate partidele au făcut cîteceva pentru cultura țăranului, dar așa de puțin, că se strecurau prin sita cea deasă fondurile budgetare.

Belgia cu aceiași populație cheltuește 46 milioane pentru învățămîntul primar, cu 11000 învățători, din care partea statului e de 18 milioane; România cu un budget pe jumătate mai mic ca al Belgiei cheltuește 12 milioane pentru învățămîntul primar, dar *numai el* cu 7 aproape 7000 dascali primari.

Deci sarcinele statului sunt mai încărcate ca în Belgia pentru cultura primară, fără ca procentul alfabeților să fie mai sporit cu mult. Și azi cînd cetești jalbele ruralilor, numărul celor cu punere de deget e tot așa de mare ca și la zapisele vechi, dovadă vie că bruma de cultură ce se răspîndește la țară atinge suprafața sătenilor, iar nu grosul lor.

Și atunci de ce ne-am mira că în sufletul acestui sătean romîn se oglindește așa de abraș și anapoda ideea și rostul statului. Țăranul nostru pus în fața statului îl vede și înțelege numai după organele de stat ce vin în directă atingere cu el.

Și nu sunt puține aceste organe de stat; ba sunt prea multe, dar cînd sunt chemate a-și face slujba lor de stat față de săteni o lasă pe tînjală și-o fac de mîntuială și nu cu profit pentru săteni.

Și vechea administrație avea atingeri cu sătenii, dar cît de pidosnice, rămas-au în sufletul țărănimei noastre urmele acelei administrații!

Cam tot așa rămîne și asta de astăzi, numai noi ne facem iluzie a nu o vedea și simți, trăitori fiind în stat și prin stat.

Organele chemate a înriuri sufletul țăranului sunt de două categorii: unele înriuresc *direct* prin acte de administrație multiplă; altele înriuresc *indirect* prin cultura inimei și a minței.

Organele admnistrative înriuresc *direct*; aceste sunt toate organele care atârnă în primul loc de ministerul de interne, de finanțe, de războiu, etc. singură e chemată a înriuri *indirect* prin suma de idei morale și civice, care le insuflă copiilor prin cărți și viu graiu.

Ian să vedem acum dacă organele chemate a însădi în sufletul țăranului rostul statului în societate sunt preparate la aceasta.

Primarii noștri rurali, țăranii ca toți țăranii, aleși de ai lor, au toate lipsurile săteanului în ceia ce privește ideia de stat. Din cei 2700 de primari rurali, numărul celor cu pospăială de cultură e așa de mare că le lipsește putința de a servi de organe de stat în vremi de grea cumpănă.

Preoții noștri rurali aproape 5000 de însuși —unii din ei cu cultură aleasă, au dat dovadă în multe locuri de lipsa lor de la datorie ca organe de stat și slujitori ai bisericei. Sămănători ai urei și vrajbei dintre oameni ei și-au uitat de la evangeliul lor, de păstori ai turmei lui Hristos, și cât de mari apar în ochii noștri acei preoți cari cu cuvintul și duhul evanghelic au încălzit fiara umană în furia ei, aducînd'o la calea cea bună și blîndă!

Invățătorii noștri poartă cel mai mare ponos în mișcarea actuală. Din atribuțiunile date lor prin inboldiri de sus, din activitatea lor extra-școlară, rodnică pentru sătenii noștri, s'a prea putut ca unii din ei duși de avîntul tinereței, ori de idealul social să-și fi uitat rolul lor de organe de stat și amestecate în turba satelor să fie unelte de revoltă în loc de ordine. Câți însă din dascălii noștri rurali n'au fost stavilare pentru oprirea pojarului și sătenii au fost miei blînzi la vocea cu trecere a învățătorilor.

Din toate aceste reese pentru stat o învățătură. In toate școlile sale statul s'a îngrijit să dea cunoștinți *formale*, gata a inobila mintea omului, dar s'a uitat a se da int'ro largă măsură educația de stat pentru cetățian, ca la vremi grele statul să găsească în cetățenii săi pârghi de ajutor și punte de salvare intereselor și ființării sale.

O nouă îndrumare în rostul educației publice a cetățenilor noștri se impune față cu experiența tristă făcută în ultimile timpuri!

Gh. Ghibănescu

O LĂMURIRE

Ministerul de interne a lămurit prin următoarea telegramă un punct din manifestul guvernului:

«*Mi se comunică că interpretîndu-se greșit manifestul guvernului, țăranii de pe proprietățile statului și ale instituțiunilor de bine-facere cred să intre imediat în arendarea acestor proprietăți. Vă rog a desluși repede în acele localități, că, pînă la expirarea contractelor in ființă, această măsură nu se poate pune in vigoare. Peste tot unde, prin bună înțelegere, se vor putea scurta termenile mai lungi, se va face, dar numai în localitățile unde liniștea și purtarea înțeleaptă a locuitorilor ne va fi îngăduit această operă care cere timp și care nu se va face de cît din inițiativa statului și a instituțiilor, iar nu a locuitorilor.*

Dacă guvernul declară că nu poate lua măsuri cît timp contractele în ființă vor avea putere, de ce unii prefecți pretind de la arendași și de la proprietari tocmai contrariul?

Telegrama ministrului de interne zice lămurit: „peste tot unde prin bună înțelegere..,"

Dar bună înțelegere nu poate fi atunci cînd, prin amenințări și prin silă, proprietarii sunt avertisați de prefecți că nu li se garantează liniștea și cînd arendașii sunt amenințați că vor fi expulsați sau închiși.

E foarte logic, din contra, ceea ce d-l Brătianu declară în circulara sa: că dreptate și pace se poate face numai prin bună înțelegere, căci nu s'a mai auzit până acum ca oamenii să fie chemați la sacrificii prin amenințări și ca liniștea să se restabilească atițindu-se spiritele.

Dacă cei în drept vor lua note de avertismentul ce li se dă de ministrul internelor—are să fie tot atît de bine pe cît de reu este acum.

VASILE LASCAR

Un om de două ori fruntaș: fruntaș al Țării și fruntaș al politicei, a fost biruit de moarte.

Cu Vasile Lascar a murit unul din acei rari oameni, cari au putut întruni toate trei calități necesare omului întreg: inteligența, energia și puterea de muncă.

Lascar n'a fost un om popular: țara l'a cunoscut puțin, iar partizanii săi politici—liberalii—nu prea voiau să-l cunoască, mai ales de la penultima guvernare liberală.

Lipsa de popularitate, în politică, este incontestabil un mare defect. Ea este rezultatul temperamentului omului, care preferă politică de birou înaintea politicei publice.

Vasile Lascar n'avea nici prea mulți partizani, nici veleități de a parveni prin larmă și reclamă. A ajuns ministru de interne, la această frumoasă culme a vieței politicei, numai prin el.

Viața politică a lui Lascar se terminase înainte de a muri. Partidul liberal, în actuala lui formațiune, n'avea să-l mai cheme de cît doar la demnități onorifice.

Și cu toate acestea un om de mare valoare a dispărut cu moartea fostului ministru al internelor. El a fost creatorul a două legi de o importanță osebită: inamovibilitatea administrativă și legea electorală.

Prima a fost desființată de ai săi, a doua este și va rămânea, poate, ca o amintire despre cel dispărut.

Vasile Lascar a murit la vrista de 53 ani și în timpuri în care energia sa s'ar fi putut pune cu succes în serviciile Țării—ca om politic, dacă nu ca ministru.

Fiind-că în politică, morții, macar, sînt scutiți de criticele adversarilor, ne exprimăm sincera noastră părere de rău pentru dispariția prea curîndă a fruntașului om politic.

MASURI DE LUAT

Proprietatea rurală ie în pericol!

De la șrapnele s'a recurs la concesiuni. Oameni, cari n'au fost și nu sunt nici proprietari, nici arendași—cari n'au pregătirea trebuitoare rezolvirei chestiunei agrare—au fost chemați în fruntea județelor, au dat o subțire lovitură prin aceea că au numit doctori, profesori și docenți in funcțiunile de inspectori comunali—și au pornit'o spre a da deslegare chestiunei agrare, s'o deslege cît mai repede, în sălile prefecturilor, s'o deslege prin diferite amenințări și sub puterea presiunei.

Sistemul nu va da nici un rezultat. Prefecții actuali, cari au introdus sistemul amenințărei, nu sunt alții decît acei, cari, eri încă, se prefăceau că sunt propagatorii libertății.

Indiferent de aceasta, este ne mai auzit ca prefecții să voiască să deslege ei o chestiune căreia nici un partid nu-i a putut da soluțiune.

Este, iarăși, ne-mai auzit ca presiuni extra-ordinare să fie exercitate asupra proprietarilor și arendașilor după ce avutul lor a fost sfrancinat și cînd cu toții s'au declarat gata a face sacrificii.

Guvernul, dacă nu voiește să expuie țara la nuoi nenorociri, are datoria să intervie în această nenorocită chestiune și să pună de urgență capăt sistemului cel „socialist".

Unde s'a ajuns cu arbitrajul unilor prefecți? Pe țărani i-a buimăcit într'atîta că astăzi ei nu mai știu ce vor. Proprietarii și arendașii au fost surexcitați și prin felul cum se urmează tîrgul și amenințările ce au primit față de țărani.

Un prefect vorbește oficial de turburări, un altul amenință cu arestare și cu expulsare.

O asemenea anarhie nu poate fi trecută cu vederea, căci ea pregătește turburări mari pentru ziua de mîine.

Noi ne facem datoria să arătăm gravitatea situațiunei.

Patriotismul nostru

S'au găsit confrați care ne bănuuesc patriotismul pe motivul că am atacat chipul cum dl. dr. Lupu înțălege să pacifice județul Fălciu.

Curioasă mentalitate! Nu suntem patrioți fiindcă nu admitem sistemul numitului prefect? Obiecția ie demodată și n'am fi relevat'o dacă în împrejurările de astăzi n'ar fi nimerit să mai resună astfel de acuzări.

Am spus'o și repetăm: n'avem nimic contra d-lui dr. Lupu personal dar nu admitem și nu vom admite sub nici un chip un sistem ca acel pus în aplicare de d-sa.

Nu este just și nu este nici bine ceea ce face d-sa și nu trebuie ca metoade de ast-fel de natură să fie puse în aplicare. Proprietari și arendași nu trebuie să fie amenințați într'o chestiune ca acea a învoelilor agricole; prefectul nu trebue să fie agresiv față de proprietari și arendași sub nici un chip—cu cît atît mai puțin în prezența sătenilor, căci atuncea dispare acel spirit de respect și încredere, absolut necesar unei bune ordine la țară; prefectul nu trebue să aprindă mințile și săațîțe nuoi pofte și dorinți

D. dr. Lupu le-a făcut toate aceste și de aceea l'am combătut și-l vom combate. Am promis concursul nostru și ne ținem de cuvînt.

Nimene nu s'a gîndit însă că unii prefecți vor întrebuința ast-fel de procedeuri, căci pentru așa ceva nici nu s'ar fi cerut și nici nu s'ar fi promis vr'o dată concursul.

CATE-VA NOTE

Patriotul se vaită. Prefectura de Vlașca, abonată *și ea* la excelentul ziar, a... reziliat abonamentul. Acestui fapt, care va fi urmat de multe altele la fel, *Patriotul* i consacră un dureros necrolog.

Ce să-i faci, *Patriotule* dragă, numai în biblie numărul anilor grași era fixat la șeapte. Partidul conservator i-a redus la 2 și acei ca vai de capul lor!

*

Lupu—nu acel din fabulă, cel de la Huși, a devenit distribuitor de moșii.

la moșia cutărui și a cutărui și o dă la alții.

Pe a lui, însă, n'are cum o împărți.

Cred că nu veți întreba de ce?

OAMENI ȘI LUCRURI

Și vinul care a curs...

Vi se pare titlul prea cinic? Sunteți de părere că astă-zi, sub stăpînirea impresiilor rămase pe urma îngrozitoarei drame ce s'a petrecut în țeară la noi—titlul și gîndirea cuprinsă în el seamănă mai mult a parodie decît a problemă de actualitate, o profanare mai mult decît o gîndire?

Ei bine, nu. Căci în colosala cantitate de vin care în toiul acestei sîngeroase revoluții a fost jertfit, a curs din butoae și din sticle risipindu-se în deșert, fără urmă, fără folos, întrevăd încă unul din epizoadele triste și urîcioase ale vastei drame. De cîteori citeam în ziare că în cutare loc țăranii au dat drumul atîtor vase de vin; cînd un ziar vienez povestea că corespondentul său vizitînd o pivniță devastată a călcat pînă aproape peste genunchi în vin, după ce sătenii l'au *silit* să beie din sticle un vin extra-ordinar de tare; cînd în Oltenia se însîngerase valurile rîului Motru pe urma enormei cîtimi de vinuri roșii scurse în el—mă stăpînea gîndul și mă cuprindea părerea de rău că în afară de paguba propriu zisă, materială, se risipise o parte însăși din bucuria, din fericirea acestei țări, cunoscută pînă în mari depărtări ca producătoare a anui vin minunat, înviorător, aș zice „generos", —daca cuvîntul din urmă nu ar fi luat într'un sens...politic.

Vinul—nu este el un factor esențial în îmbunătățirea—trecătoare—a firei omenești, în împăciuirea și în înfrățirea omului cu omul și mai presus de toate un mijloc de uitare și de fericire, fie și de scurtă durată?

Mi-am amintit de poema lui Baudelaire:

Cînta cu suflet vinul din sticle într'o seară:
«Eu îți trimit de-aice, biet om nenorocit,
Din umbra sticlei negre, de sub peceți de ceară
Un cîntec bun și vesel, un zîmbet fericit.»

In jurul vinului doară se încingacele neuitate isbucniri de veselie în zilele „culesului"; în jurul lui apoi se string sătenii să-și uite amarul vieței stinghere; în jurul lui răsună cîntările cari șterg sbuciumul, se înlănțuie horele care crează dragostele:

N'auzi cum sună cîntul frumoaselor dumineci
Speranța cum vibrează, născută'n sînul meu?
Sus coatele, pe masă, cu suflecate mîneci,
De vrei să uiți o clipă în cîntec traiul greu.

Eu dau femeei grații, priviri scînteietoare
Odraslei—sănătate și înflorit obraz.
Iar fără mine atletul cu brațe luptătoare
Își iroseşte vlaga—ca lampa fără gaz.

Firește—acesta e graiul unui poet, nu al unui om de știință care vede înainte de toate primejdia excesului de băutură, înainte de a vedea fericirea unei băuturi cumpătate.

E însă netăgăduit că în vinul care a curs—au pierit ani de plăcere, de surisuri, de cîntări și de veselie reală—și în imaginea întristătoare a vinului ce curge împrăștiindu-se în valuri e cu neputință să nu deplîngem o pierdere imensă, ireparabilă, omenească și divină în acelaș timp, pentru că clipele acele de dulce amețeală sunt singurele cari sădesc în suflete și mulțumire și credință în acelaș timp.

E o impresie care nu înșală pe un sensibil și sub pana care scrie titlul acesta „și vinul care a curs" devine fără de voie parcă un vers dintr'un imn, un ecou al unei stînse poezii...

Rodion.

Soarele—doctor

Lumina e una din condițiile esențiale ale sănătății și nu e de mirare dacă igieniștii o cer să pătrundă cît mai mult în stradele și casele noastre. Soarele acest Dumnezeu al omenirei primitive, e sursa întregei vieți: de la el emană forțe pe care pînă eri, știința le bănuia abia, dar pe care știinta de azi le descoperă și cu vremea vor fi în mînile doctorilor arme puternice în potriva boalelor.

De mult se întrebuințau *băile de soare* ca un mijloc de vindecare, ca un fel de reconstituant și fortifiant, ca să vorbim în termeni doctoricești. In Germania aceste „Sonnenbäder" sunt foarte întrebuințate și anumite senatorii, cum e acela de lîngă Dresda, sunt instalate în scopul acesta. Dr. Lamane directorul acestui sanatoriu (Weissen-Hirsch) are o teorie întreagă în susținerea tratamentului său prin soare. El susține că medicina e neputincioasă de a vindeca un organism degenerat și că numai natura singură poate reda forțele; reînoi sîngele și reda vigoarea omului epuisat.

Din primele zile în acest sanatoriu sînteți debarasați, de ghete, de mănuși de pălărie, — bolnavii se primblă în niște costume foarte simple, încalțați în sandale și cu capul gol. Soarele e liber de a vă mîngâia cu toată puterea lui. Dimineața, sculați la șase, bolnavii fac mari plimbări înainte de a mînca; la opt un dejun simplu și vizita doctorului. De la opt la patru, afară de vremea petrecută la al douilea dejun și prînz unul la 10 cel'alt la 1 oră—tot timpul e întrebuințat în exerciții de gimnastică, masaj, băi, jocuri și repaos în băi de soare.

Aceste băi se primesc în niște curți cu garduri înalte. In simple cămăși lungi, desculți, bolnavii se primblă sau stau culcați în hamacuri sau pe canapele lungi de trestie.

Viața e simplă, mîncarea bună — dar principalul e că se rîde, se rîde nebunește.

Bine-înțeles cît trebue să fie de comic spectacolul acela ce ni'l dau oamenii de diferite talii, de diferite volumuri, în cămeși, fără pălării și ghete.

Poate nu face atît soarele cît face rîsul și veselia—dar de ce am anticipa în aprecierea noastră.

Lumina solară descompusă prin analisa spectrală, e compusă din șeapte culori care formează o gamă vizibilă începînd de la violet terminîndu-se cu roșul. Dar mai departe de violet și de roș sunt radiații luminoase a căror unde ori prea mari ori prea mici nu ne sunt vizibile dar au proprietăți fisice și chimice, care ne vor uimi cu vremea, prin secretele ce conțin. Radiațiile de partea roșului sunt calorice, căci acțiunea lor se traduce mai ales prin o rîdicare de temperatură; cele din partea violetului sunt zise chimice, din cauza efectului pe care îl au usupra echilibrului molecular al materiei pe care tind necontenit a o modifica.

De altă parte lumina e cel mai bun agent sanitar, cel mai bun medic, cel mai economic și mai activ, prin faptul că distruge microbii și această distrugere o fac tocmai radiațiile chimice.

Plecînd de la această constatare s'a ajuns la o întrebare; nu e oare posibil de a trata oare-care boli de piele, considerate ca microbiene și parasitare, întrebuințîndu-se în scopul acesta razele albastre, violete și ultra violete (radiațiile chimice, într'un cuvînt) la distrugerea microbilor.

Unui medic danez de la Copenhaga d. dr. Niels—R. Finsen îi se datorește faptul de a fi atras atenția lumei asupra acestui nou sistem de vindecare. Rezultatele încurajătoare obținute au făcut că metoda lui Finsen să fie adoptată și în alte centre la Viena, Londra, Paris. Am auzit ca și facultatea noastră de medicină din Iași are un institut stabilit după metoda danezului sau are de gînd a stabili!

Principiul tratamentului al d-rului Finsen, consistă în a separa în lumina solară, razele calorice, de razele chimicn și de a le utiliza după cazul și după acțiunea sa specifică, unele sau altele din ordinea de raze. Așa, dacă e vorba de variolă (bubatu negru) sau rugeolă, trebue ca bolnavul să fie protejat cît se poate mai mult de razele chimice și a nu'l lăsa de cît sub influența razelor calorice. In cazul acesta se vor împedeca celelalte raze filtrîndu-le prin mari draperii sau ferești de aceeași culoare. Nu am șiut lucrul acesta, și sunt fericit să'l împărtășesc și cetitorilor mei, că încă din

evul mediu în cîte-va ţări ca Japonia, Tonkinul şi România, se învăluiau bolnavii de bubatul negru în mari plapomi sau covoare roşii şi se tapetau păreţii cu covoare de aceeaşi culoare. Aşa o spune Dr. Rieder de la München.

Pe de altă parte boalele cronice de piele, trebuesc tratate prin ajutorul razelor chimice, spre pildă *lupusul*, una din cele mai teribile boli şi până azi aproape incurabile.

Spre a elimina razele calorice, Finsen se serveşte de lentile, pline de o apă colorată în albastru de o soluţie de cupru amoniacal. Acest liquid filtrează lumina şi absoarbe razele calorifice, lăsînd pe cele chimice necesare tratamentului.

Finsen a obţinut resultate uimitoare şi institutul său tratează afară de *lupus*, alte boli de piele, reumatism, unele forme de cancer şi tuberculosă.

„Nimic nu e mai pitoresc şi mai interesant scrie un doctor din Lyon, după o vizită la Copenhaga, de cît de a vedea în grădina institutului, vr'o trei zeci de infirmiere de ale d rului Finsen, îmbrăcate complect în alb, pe cap cu nişte colosale pălării de pae, cu ochelari albaştri spre a se feri de lumina orbitoare-manevrînd lentilele enorme spre a conduce lumina concentrată asupra părţilor spre vindecare însemnate de medic cu un creion special pe pielea bolnavului. Tratamentul nu e dureros, graţie precauţiusilor diverse, în ale căror detalii nu e nevoe să intrăm; bolnavul nu simte nici o impresie de căldură şi suportă fără inconvenient în timp de mai multe ore acţiunea razelor chimice.

Dr. Finsen nu se mărgineşte numai la întrebuinţarea luminei solare el întrebuinţază şi lumina electrică al cărui spectru himic e mai intens, precum şi razele Roentgen şi Becquerel.

Chestiunea nu e nouă—dar e interesantă şi din vreme în vreme e nevoie de scris şi de aceea ce pe mulţi îi lasă indiferenţi, dar sunt nenorociţii bolnavi cari citesc cu plăcere ceea ce le dă încă iluzia unei vindecări neaşteptate.

Voi vorbi altă dată şi de modul cum Finsen întrebuinţază razele celelalte în diferite medicaţii.

Doctor

Examenul de înaintare pe loc

Din cercuri profesorale ni se scrie:

După cum s'a anunţat în coloanele acestui ziar, examenul de înaintare pe loc a învăţătorilor, a fost, din ordinul D-lui Ministru al instrucţiunei, suspendat.

Motivul suspendărei e ca învăţă orii să nu se mişte din satele lor, pînă la potolirea răscoalelor ţărăneşti, socotindu-se că ei vor putea influenţa mult asupra liniştirei spiritelor iritate—de şi prin multe locuri s'a surprins învăţătorul şi preutul în capul răscoalelor; — dar, în sfîrşit să trecem asupra acestui lucru, să zicem şi noi că motivul a fost serios, că în împrejurările prin care am trecut măsura luată, a fost bună şi înţeleaptă; Rămîne să vorbim însă de ce să va hotărî mai departe asupra soartei acestui examen:

Gazetele oficiale, atît în Bucureşti cît şi în Iaşi, au anunţat deja că, săptămîna viitoare examinele vor reincepe, îşi vor relua cursul lor normal; după cum se vorbeşte însă de unii iniţiaţi şi interesaţi ar trebui ca la cuvîntul din urma informaţiei să-i punem înainte un a, căci examinul va reîncepe, dar comisiunele—se zice — vor fi schimbate, ceia ce numai normal nu se poate chema. Fiindcă lucrul poate nu e hotărît, credem de folos, să discutăm chestia aceasta, să vedem dacă se pot sau nu schimba comisiunile.

S'a schimbat de multe ori partidele la guvernarea ţării şi această schimbare a putut atrage schimbări ori cît de largi în administratie, justiţie, dar nu s'a gîndit încă nimeni, ca o comisiune însărcinată cu un concurs început deja, să fie înlocuită prin o alta care să continue mai departe lucrările, care să isprăvească ceia ce ceelaltă a început.

E cu totul în afară de dreapta judecată—dacă nu putem invoca articole din lege sau regulamente—ca atunci cînd din 4 sute şi mai bine de învăţători mai mult de jumătate au trecut 3 probe înaintea unei comisiuni, rămînându-le încă o probă, să numeşti o altă comisiune, care să exameneze restul pe de a întregul, iar cei alţi numai în parte.

Unde mai ie aceiaşi normă, aceiaşi măsură în apreciare, care trebue să domnească de la început şi până la urmă, în notările ce vor hotărî asupra resultatului unui concurs.

Să poate foarte bine ca o comisiune să fie mai îndulgentă, mai îngăduitoare de cît cea altă, dar atunci candidaţii care au fost examenaţi de comisiunea mai severă au tot dreptul de a protesta, căci numărul locurilor fiind limitat, cei ce au fost examinaţi de comisiune mai indulgentă, vor avea şanse mult mai mari, şanse, care nu vor atîrna de valoarea şi meritele candidaţilor, ci de modul deosebit de a videa, de a judeca, a comisiunelor.

Nu poate fi concepută noţiunea de concurs de cît numai atunci cînd toţi concurenţii sunt examinaţi în condiţiuni identice.

S'ar putea invoca motivul că inspectorii învăţămîntului primar fiind schimbaţi se impune schimbarea preşedinţilor comisiunelor, de oare ce comisiunea nu poate fi presidată de cît de inspectori ai învăţămîntului primar. Da! s'ar putea. Dar nu se poate, dacă cetim bine regulamentul.

In adevăr articolul 4 din regulament zice: Examenul pentru înaintarea pe loc a învăţătorilor şi învăţătoarelor se va ţinea înaintea unei comisiuni, compusă din 2 profesori secundari sub presedenţia unui inspector al învăţămîntului primar sau în lipsa acestui a unui delegat a ministerului.

Prin urmare foştii inspectori generali pot rămînea ca preşedinţi, dacă li se vor da de minister delegaţie cerută imperios, de împrejurările actuale.

Dar mai ie încă alt ceva care reclamă presidarea comisiunilor de actualii inspectori generali. In învăţămîntul primar nu sunt de cît 3 inspectori,—or tot acum trebue să înceapă neapărat la Iaşi şi Bucureşti şi examinul de definitivat; Cum vor putea în acelaşi timp 3 inspectori să presideze 4 examene?

Deci presidarea prin delegaţie în împrejurările de faţă se impune şi pentru ca examinels de înaintare pe loc să se continue în condiţiunile începute, e de nevoe ca delegaţia aceasta să se deie foştilor inspectori generali.

Dacă membrii din comisiune nu plac sau nu convin unora din cei cari dispun acum de situaţie, s'ar putea mai degrabă să se lase examinele suspendate....mai departe, uitate, pentru ca să se caseze de la sine sub influenţa timpului, căci ele au fost prea curat şi corect ţinute ca alt-fel să se poată casa.

Dar atunci se cade în un alt păcat: Peste 200 de învăţători după cum s'a zis au trecut deja 3 probe; veniţi din toate unghiurile ţărei, au cheltuit bani cu drumul şi otelu, au muncit cu preparaţia pentru examin au îndurat sdruncin făcîndu şi iluzia unei soarte mai bune şi acum... ar fi nedrept, neominos chiar, că fie opriţi în loc, ca altă dată să înceapă de la capăt, pentru motive ce nu se găsesc în regulament, străine cu totul de corectitudinea lor sau a membrilor din comisiune.

'L ştim însă pe Dl. Haretu bine-voitor faţă cu învăţătorime, drept în materie de şcoală, consecvent cu regulamentul şi deci credem că nu'şi vor apleca urechea ca să asculte şi să ţie samă de poftele unora sau a altora dintre solicitatori.

Credem, că nu va fi tocmai Dl. Haret acela, care ar eşi din principiile actualului guvern de a nu face deocamdată altfel de suspendări şi schimbări de cît de acelea cari ar fi în legătură strînsă şi directă cu pacificarea spiritelor.

Şi dacă s'a găsit inoportun lucru de a desolva consilii comunale rurale pe cît nu erau implicate în rescoalele săteşti, credem că ar fi măsuri nechibzuite de a schimba comisiuni examinătoare, ajunse în mijlocul lucrărilor, pe cît timp nici o neregularitate nu există, pe cît timp nu le se poate găsi cea mai mică incorectitudine.

Credem deci că acum cînd linişte domneşte de la un capăt la altul al ţărei, Dl. Haretu va hotărî ca examinele de înaintare pe loc să reînceapă—normal însă—lăsînd comisiunile cum au fost alcătuite ca să-şi continue lucrările, să-şi vadă de treabă şi în sfîrşit să scoată la capăt însărcinarea ce li s'a dat.

Litere-Ştiinţe-Arte

Chestiunea duelului între cei doi tineri literaţi nu e încă isprăvită. E dat, se vede, ca publicul să aibă şi distracţii pe aceste vremuri de tristeţe şi revoluţiuni.

Un proces verbal de închidere a incidentului a fost acum anulat,—incidentul din nou redeschis, probabil ca să fie iarăşi închis printr'un nou proces verbal, şi în care stilul va fi tot aşa de puţin literar ca şi în cel dintăiu: se vede, pentru că e vorba de scriitori...

Afacerea toată provine din pricina unui articol al d-lui Dim. Nanu care a acuzat pe d-l Sadoveanu de pastişarea unui subiect al lui Maupassant. Incidentul a mai implicat apoi şi pe alţi doi publicişti: Gârleanu şi Beldiceanu.

Concluzia? De cînd generosul d. Vlădescu a creat „casa artelor"—unde tinerii scriitori vreau lefuri fără să facă nici un serviciu...literaturei, asistăm la izbucniri prozaice de feliul incidentu'ui de mai sus. Tinerii scriitori, la adăpostul nevoilor, par bine dispuşi—aşteptînd să mai treacă d-l Vlădescu pe la ministerul Instrucţiunei publice.

*

Octave Mirbeau anunţă un nou număr de volume de proză. Titlul e un...număr alautomobilului din zborul căruia viguros-ul scriitor a vizitat un mare număr de localităţi, de drumuri, de staţiuni, culegînd impresii.

*

Pedantismul ştiinţific la Japoneji tradează aceeaşi seriozitate şi conştiinciozitate ca în toate. Zilele aceste s'au terminat operaţiunile de „dezinfectare"—cuvîntul e trivial, dar ştiinţific—a unui număr de 800,000 de soldaţi reintorşi din Manciuria. Rînd pe rînd armele, hainele şi trupul soldaţilor au fost trecută prin...etuvă şi băi distrugîndu-se microbii ce s'ar fi putut furişa. Japonia ţine să fie sănătoasă, ca să se poată pregăti de nuoi isprăvi militare.

*

Fiind că vorbim de Manciuria, înregistrăm că literatura războiului ruso-japonez s'a imbogăţit cu o nouă operă, apărută la Kiew, a generalului Kostenco, membru în consiliul de războiu al Rusiei. Intre altele găsim noi acuzări la adresa celebrului general Stoessel, eroul de odinioară şi care e zugrăvit ca un om meschin şi incapabil.

*

Tot din îndepărtatul orient aflăm următoarele:

Chinezii se ocupă din ce în ce mai mult cu favorizarea dezvoltării presei pe care o socot ca unul din mijloacele cele mai puternice de a contribui la înălţarea Chinei.

La Peking au apărut mai multe ziare cu titluri suggestive, precum „Clopotul de alarmă" „Avangarda".

Unul din ele e consacrat studiului noilor legi constituţionale, unele sunt în dialectele ţinutului, altele în limba mandarină, precum „Tchong-wai-ta-Chenpao" ori jurnalul marilor afaceri ale Chinei şi străinătăţei; se publică de asemenea o revistă populară şi un ziar de arte.

S'au înfiinţat două ziare: „Chunkin-Chenpao" şi „Kilin Pao", curierul Girinului.

*

STRUNA ZILEI

DEMOCRAŢIE

La un moment dat Capitala era ameninţată nu de răscoale ci de bande de derbedei certaţi cu justiţia. Voinţa Naţională

Ei credeau c'a lor năvală
Se va trece sub tăcere
Mai ales c'atunci venise
„Generoşii"—la putere.

Informaţii

Dosarul anarchiei.—Vom avea în curînd un dosar complect şi foarte interesant prin care se va proba că un complot enorm a fost la baza răscoalelor de azi. Sunt note foarte semnificative în dosarul ce publică „La Roumanie" şi din care continuăm a reproduce.

Braţe de fer şi inimi de oţel. In luna Februarie apărea la Bucureşti numărul I-iu dintr'un jurnal de romane *Cimpoiul* şi administratorul a trimis exemplare tuturor depositarilor de jurnale din oraşele din provincie.

Iată o scrisoare a unuia din aceşti depositari scrisă administraţiei ziarului „Cimpoiul".

Craiova 15 Februar 1907

„Tutungeria specială" N. B. Ionescu
Str. Unirei 89

Domnule,

Prin presenta, vă previn de a nu îmi mai trimete Cimpoiul. Trebue să ştiţi pentru tot-deauna, Domnul meu, că pentru locuitorii Olteniei nu le trebuesc romane demoralisatoare. Le trebuesc în schimb, ziare şi reviste *care să facă braţe de fer şi inimi de oţel* în lupta care va începe.

Nu putem prin urmare să avem în deposit *Cimpoiul* care este contrar evenimentului care se prepară la noi. Cimpoiul, slăbeşte inima, în loc de a o întări în sfînta misiune pe care o are de scapa rasa romînă de ovrei.

N. B. Ionescu

*

Ordinu e dat să ardem, nu să, furăm. La Gvardeniţa (Mehedinţi), administratorul moşiei e un fost institutor Popescu.

Ţaranii au venit să-l roage de a se îndepărta cu femea şi copiii sei pentru că în timpul nopţii vor veni să incendieze totul.

Şi cum Popescu îi consilia de a fura mai bine de cît de a distruge a fost primit cu un răspuns îndîrjit: „Avem ordin să ardem şi să nu furăm",

*

Broşuri găsite. La un vînzător de ziare din T. Severin, a fost arestat un vînzător de ziare care pe lîngă o gazetă inofensivă *Vulturul*, mai vindea şi un placard incendiar.

—

Un respuns.—Nu stăm de vorbă cu ziarul liberal local. Am constatat cu regret halul în care se află organul local al liberalilor.

Cînd zicem organul liberalilor nu spunem tocmai adevărul, fiindcă liberalii fruntaşi din localitate, în convorbiri particulare, au declarat de multe ori, că n'au nimic de comun cu prea pretinsul ziar ieşean.

Dacă vom aminti astăzi de o nouă infamie a ziarului local, o vom face mai mult spre a ne lămuri, de cît spre a lămuri pe acei de la ziarul liberal.

Suntem taxaţi de rei patrioţi, fiindcă am călcat angajamentul luat de a nu turbura acţiunea actuală a guvernului.

Acţiunea *guvernului* noi am turburat'o prin acea că, alături cu toate celelalte ziare conservatoare, am protestat contra sistemului adoptat de prefectul de Fălciu, sistem bine cunoscut cititorilor.

O gazetă, care a publicat afişe incendiare, are curajul să ne denunţe ca lipsiţi de patriotism, fiindcă noi n'am voit să aprobăm măsurile revoluţionare ale unui oarecare prefect.

Dar angajindu-ne a sprijini acţiunea guvernului, nu ne-am angajat a sprijini şi o acţiune demnă de „Romînia Muncitoare".

Combătînd pe acel domn Lupu, am combătut un sistem nenorocit şi n'am rămas izolaţi în această acţiune, căci nu noi am fost primii în campania aceasta, nu noi l'am denunţat pe prefect d-lui Sturza, ci dl. Leonida, viitorul prefect de Fălciu, în tot cazul un fruntaş liberal de la Fălciu.

Auzi! Pînă şi dl. Lupu are pretenţiunea a fi sprijinit!

—

Patriotul ne înjură. Noi n'am dorit nici odată ca acest ziar să ne laude.

Patriotul zice că sîntem ziar jidovesc şi că ziarul are impertinenţa să se intituleze ziar conservator.

Mai zice că sîntem ziar fischerist.

La rîndul nostru zicem:

Primim cu multă plăcere toate injuriile ce ne adresează *Patriotul*. El a trăit din fonduri murdare, din veniturile unui cafeu-chantant, din veniturile unei Academii de biliard şi din operaţiunile veroase făptuite pe şoseaua Kisileff.

Dacă un asemenea ziar crede că reprezintă partidul conservator — asta îl priveşte. Prostituatele cred tot-de-a-una că ele reprezintă cinstea.

—

D. Racovitza, noul vice consul al Austriei în Iaşi, s'a prezintat astă-zi la postul său.

—

D. I. Morţun, societar dramatic de clasa II, a fost avansat societar de cl. I.

—

O comisiune de arbitraj a fost instituită spre a se ocupa de un diferend ivit între d. L. Gatowski şi arendaşul moşiei d-lui Gatowski.

Arbitrii s'au pronunţat pentru reziliarea contractului.

—

D. Constantin Todireanu, arendaşul moşiei statului Sineşti, a pus moşia la dispoziţia prefecturei care o va arenda locuitorilor cu preţurile ce le va fixa prefectura.

—

DIVERSE

— Epidemia de scarlatină bântue cu furie în comuna Vutcani.

— Guvernul Rusesc a hotărât extradarea dezertorului din regimentului 11 Artilerie Cezar Caramon, din com. Siviţa (Covurlui).

Predarea se va face prin punctul Ungheni de unde un delegat al regimentului 11 îl va lua pe samă,

— In comuna Stînca-Sculeni s'a declarat epidemia de febră tifoidă. Au fost luate măsurile de combatere.

— S'a declarat epidemia de Morbili în com. Cârniceni. S'au luat măsurile de combatere.

— Femeia Ileana Dochiţă din comuna Hoceni a dat naştere unui monstru.

— Pe drumul dinspre com. Grumăzoae a fost găsit într'un coş de papură cadavrul unui copil a cărui identitate nu s'a stabilit încă.

— Jandarmii au arestat pe locuitorii Gh. Hidea şi Vasile A Iordăchioae care au pus foc la nişte stoguri cu fân ale locuitorului Ştefan Berzea din comuna Hurdugi.

— O ceartă urmată de bătae a avut loc în crîşma din com. Tătărăni între locuitorii Ilie Pălimar şi Gheorghe Niţescu —Pălimar s'a ales cu o gravă rană la cap.

— Un violent incendiu a distrus avutul locuitorului Vasile Urnu din comuna Deleni. Pagubele se urcă la suma de 300 lei.

Starea epizotielor în ţară este următoarea:

In 5 comuni din judeţele Fălciu, Tutova, Vlaşca, Covurlui şi Teleorman bîntue variola ovină; In trei comuni din Vîlcea Pneumonia infecţioasă; In 7 com. din Constanţa, Dolj, Teleorman, Argeş şi Rîmnicu-Sarat râia; In 31 comuni din jud. Dîmboviţa, în 51 din jud. Ilfov, în 30 din Prahova, 17 din Iaşi, 3 din Roman, 21 din Vlaşca, 4 din Teleorman, 3 din Tulcea, 5 din Muscel şi 1 din Fălciu febra aftoasă;

Cea cu o mai mare extensiune e febra aftoasă care e represintată de 5910 cazuri în total.

LUI TOLUMBEANU

Pentru ce cilindru poartă,
Cat motiv — dar nu găsesc
A! nu vrea să uite poate
Chivărul cel pompieresc....

Castroja

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

78

SECRETUL

JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

Şi scoţind un briceag din buzunarul său el a tăiat repede cele două sferi, legîndu-le pentru a forma una întreagă.

Apoi el măi aruncat o privire prin fereastra cupelei şi observase bine că strada e pustie.

El luase fularul său şi învălise repede faţa contelui aşa că'l amuţise într'o secundă. Operaţia aceasta a fost aşa de abil executată că s'ar fi putut crede că pretinsul marchis n'a făcut-o pentru întăiaşi dată. Apoi luînd mînile contelui şi impreunîndu-le le-a legat destul de puternic cu sferile tăiate de perinele cupeului.

Contele de Ferrusol, fără de cea mai mică putere, n'a fost în stare să scoată un strigăt. Numai picioarele sale puteau să se mişte, dar în această privinţă tovarăşul seu era fără îndoială destul de liniştit. Mai mult încă, d. de Ferrusol, foarte ameţit, nici n'avea conştienţa agresiunei, a cărei victimă era.

Asasinul plecîndu-se afară din trăsură, dădu ordin birjarului de a merge mai repede, apoi închizînd fereastra el scoasă din buzunarul său un pumnal pentru a fi gata la ori ce eventualitate, după ce luase mai întăiu de la victimă portofelul cu toţi banii precum şi punga.

D. Ferrusol începea să revie, în simţiri şi mare îi fu mirarea cînd s'a simţit cu gura astupată şi mînile legate. Dar în momentul cînd a vrut să se ridice, trăsura s'a oprit. Charles privind în jurul lui, a văzut o cîmpie cu desevîrşire albă; a fost locul hotărît.

— Tăcere sau te omor! spuse el contelui—pumnalul e pregătit; aci trebuie să coborîm.

Şi deschizînd apoi fereastra cupelei, el striga brusc către birjar:

— Am sosit, scoborîm.

Pentru aceasta n'a trebuit de cît cîte-va secunde, contdle n'aver timp să facă o mişcare macar. Charles deschise uşa, scoborîse cel întăi din trăsură, întinse mîna contelui, îl lua de braţ, forsîndu'l a părăsi şi el trăsura. D. de Ferrusol voia întăiu să se opue şi rezista, dar neputînd mişca de cît picioarele şi Charles stînd pe scara cupelei ţinînd cu mîna sa pe nenorocitul conte, îl tot atrase spre el ţinînd pumnalul în mînă.

Această operaţie trebuia s'o facă foarte repede de oare-ce birjarul nu ş'a dat seamă absolut de ceea ce s'a întîmplat la uşa cupelei. Birjarul ş'a luat plata şi plecă imediat cum a văzut că cei doi oameni se aflau deja jos,

Dl de Ferrusol era scoborîud în aşa poziţie din trăsura că venea cu spatele spre birjar că acestuaia din urmă nici prin gînd nu iar fi trecut ce se petrece acolo. Charles scoate un oftat de scăpare văzînd că trăsura se îndepărtează. El era acuma singur cu victima ua pe drumul la Pantin, la trei sute metri de la fortificaţii.

Pretinsul marchiz indicase din întîmplare acest loc birjarului: scopul lui de a merge afară din Paris, era de a se debarasa mai uşor de victima sa şi de a fi mai putin expus de a fi prins.

Şi aci trebuia de lucrat repede şi Charles nu putea ucide pe d. de Ferrusol chiar pe drum.

El strîngea puternic braţul contelui şi'l ducea înainte şi acesta din urmă trebuia să meargă de oare ce era în apsolută imposibilitate de a opune vre-o reziatenţă.

După ce a parcurs cît-va timp acest drum, asasinul o luă spre dreapta, într'un loc pustiu.

Acest loc era propriae pentru comiterea crimei. Ambii erau singuri în această pustietate şi la o distanţă destul de mare de locuinţe omeneşti.

Charles înţălese că aci trebuie să se isprăvească. Şi căutînd în buzunarul vestei sale, el scoase un flacon de acid prusic, apoi, cu o voce blîndă, el zise contelui:

— Am sosit, d-le de Ferrusol, totul n'a fost de cît o glumă, iată vă scot fulardul.

Şi deschizînd repede flaconul, el îl apropia către nările contelui în acelaşi timp cînd dezlega fulardul.

Rezultatul a fost fulgerător. In secunda cînd d. de Ferrusol a înhăţat conţinutul sticluţei, el a şi căzut jos: a încetat de a mai trăi.

Asasinul avusese presenţa de spirit de a dezlega imediat mînele victimei şi de a lua cu dînsul fiola cu acidul prusic după ce a astupat-o cu îngrijire.

(Va urma)

Ultime informaţii

Trei prefecţi din Moldova au reuşit să pacifece în mod definitiv judeţele lor, aşa se poate spune că acolo liniştea este completă şi munca cîmpului va putea fi reluată în cea mai bună ordine.

Acei prefecţi sunt d-nii Căpitan Vasescu, Nicu Albu şi Jean Mavrocordat—prefecţii judeţilor Dorohoi, Neamtz şi Botoşani.

Primii doi prefecţi nu s'au preocupat de a avea rolul de intervenient între arendaşi şi săteni. Ei n'au admis să impuie modificări actualelor învoieli ci au lăsat că aşa ceva să fixeze legea. Pînă atuncea ei n'au urmărit de cît restabilirea ordinei, ceea ce s'a şi făcut.

La Botoşani d. Mavrocordat în deplin acord cu proprietari şi arendaşi a fixat preţuri pentru fie care plasă şi care servesc ca model de invoeli. Ele au fost admise pretutindenea de săteni.

Pînă acum se poate spune că liniştea definitivă domneşte numai în aceste trei judeţe.

———

Comandantul regimentului 13 Ştefan cel Mare a cerut să i se înaintezet tablouri de toţi rezerviştii din toate comunele judeţului care au fost scutiţi de concentrare.

—

S'a vorbit la timp prin ziarul nostru despre marile pagube cauzate arendaşului domeniului Mitoc de către ţăranii revoltaţi.

Mulţi au oonsiderat ca exagerate povestirile arendaşului şi un ziar local, după ce a publicat amănunte asupra acelor devastări a crezut de cuviinţă—nu cercetăm motivul— să atace pe arendaş pe motiv că voeşte să tragă profit din această nenorocire.

Cu toate aceste se dovedeşte că spusele arendaşului erau foarte exacte.

Intr'adevăr noul prefect, dl. căp. Văsescu care are moşia sa în hotar cu domeniul Mitoc, cunoscînd personal pe arendaş şi convins de veracitatea susţinerilor sale, a pornit o percheziţie serioasă la locuitorii de pe acea moşie.

Rezultatul cercetărilor, din comunicările oficiale ce i s'a comunicat arendaşului au avut de rezultat că un mare număr de bonuri ruseşti au fost găsite bătute în părete — căci ţăranii au luat drept ilustraţii hîrtiile ruseşti, care se ştie că sunt frumos colorate — iar piese de aur în monede jubiliare în sumă de 6000 lei au fost găsite la covaliul din sat ascunse într'o oală.

———

D. A. D. Xenopol a obţinut un concediu de la 20 Mart pînă la 15 Aprilie, pentru a lua parte la şedinţele Academiei.

———

Senatul universitar se va întruni zilele acestea pentru a se pronunţa asupra acceptărei donaţiunei Al. Blancfort.

Se ştie că dl. Blancfort din Piatra N., a donat Bibliotecei Universităţei noastre 2,000 volume, dintre care unele de mare valoare.

———

Consiliul profesoral al facultăţei de Drept se va întruni Marţi, 27 Martie, ora 8 jum. seara, pentru a se pronunţa asupra cererei d-lui Grigorie Dimitrescu, doctor în drept de la Paris, de a fi înscris la examenul de arbitrare ca docent pentru specialitatea de Drept Civil.

—

Jurisprudenţi.—In materie de stare civilă s'a stabilit următoarea jurisprudenţă:

1. Starea civilă a persoanelor nu se poate dovedi, în regulă generală, sub actualul cod de cît prin extractele luate de pe registrele stărei civile certificate de depozitarii lor, cu excepţiunile însă prescrise de art. 33 C. civil, singurele cazuri în cari legea civilă admite proba cu martori pentru dovedirea stărei civile a persoanelor; că, în afară de aceste cazuri cu totul excepţionale, dovada cu martori trebue înlăturată.

2. Menţiunea făcută de ofiţerul stărei civile că o persoană este fiiu legitim al persoanelor arătate în act, trebue considerată că neexistentă atunci când nu se dovedeşte, că părinţii acelei persoane sunt căsătoriţi după formele legei, precum nici anul celebrării căsătoriei, nici localitatea unde s'ar fi celebrarea căsătoriei.

3. Chemarea ofiţerului stărei civile ca pârît în instanţă pentru dovedirea filiaţiunei unei persoane, în lipsă de act al stărei civile, nu are nici o raţiune atunci cînd partea reclamantă declară că nu ofiţerul stărei civile este în culpă pentru netrecerea actului în registru, ci persoanele indicate de art. 42 C. civil cari nu sunt puse în cauză şi care conform art. 182 C. civil, aplicabil la toate actele de stare civilă, trebuesc chemate în cauză.

———

Unul dintre tinerii avocaţi din localitate, originar din Galaţi, se află de cîte-va zile arestat în arestul reg. XIII Ştefan cel mare.

———

Comandantul corpului IV de armată în urma marelui număr de răniţi pe urma resculaţilor aflători printre sătenii din judeţele Iaşi, Botoşani. şi Roman, a decis înfiinţarea de posturi sanitare în mai multe centre din aceste judeţe.

Fie-care post se va compune din cîte 5 soldaţi sanitari, un ofiţer şi un farmacist.

Astă-zi au fost desconcentraţi toţi rezerviştii din Bat. IV Vînători aflători în garnizoana Iaşi.

———

I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei şi a Şucevei D. D. Partenie Clinceni cu prilejul sfinţirei bisericei din cot. Hodura, care va avea loc la sfîrşitul acestei luni, va convoca la reşedinţa parohiei Cotnari, pe sătenii din cotunele împrejmuitoare, pentru ai povăţui să dee ascultare sfaturilor autorităţilor, pentru a se aduce liniştea şi pacea atît de trebuitoare ţărei.

———

Decanatul facultăţei de litere a intervenit pe lîngă Ministerul instrucţiunei publice, pentru a aproba hotărîrea consiliului facultăţei, prin care s'a decis să se intervină pe lîngă dl. prof. An. Naum să primească să ocupe şi de la 1 Aprilie înainte,— data retragerei sale la pensie, — catedra de limba şi literatura franceză, de la facultatea de litere.

———

Suntem în măsură de a şti că d. ministru de războiu a făcut cunoscut tuturor comandanţilor de regimente din judeţele Moldovei, că de la 1 Aprilie să desconcentreze pe toţi rezerviştii, cari în timpul răscoalelor, au dat dovadă de disciplină.

———

La ministerul lucrărilor publice se va ţinea licitaţiune în ziua de 31 Martie: pentru aprovizionarea pietrei sfărâmate necesară şoselelor: Iaşi—Fâlciu, Iaşi—Bivolari—Botoşani şi Iaşi—Roman.

—

La Fâlticeni a avut loc, ca în mai toate oraşele din Moldova, întruniri de a proprietarilor şi arendaşilor, prezidate de Prefect.

Inainte de a expune cele petrecute la acea întrunire, e interesant să narăm un incident destul de caracteristic.

Un preot din judeţ invita pe proprietari şi arendaşi să cedeze pretenţiunile ţăranilor căci almintrilea norodul va intra din nou în nelinişte.

D. Ghiţescu, prefect i-a răspuns:

— *Părinte, să te duci în comună şi să spui la oameni că dacă se va mişca unul va fi arestat, doi de se vor mişca vor fi legaţi, iar două-zeci de se vor mişca vor fi impuşcaţi. Ne trebuie ordine şi o vom avea cu ori-ce preţ.*

*

Intrunirea s'a ocupat cu fixarea învoelilor agricole.

D. Ghiţescu a făcut apel la proprietari şi arendaşi să facă ceva sacrificii pentru a contribui la restabilirea ordinei şi îmbunătăţirea stărei actuale de lucruri.

D. N. Catargiu a cerut ca în primul loc să se aibă în vedere apararea marei proprietăţi.

D. N. Catargi a aratat că din cauza desimel populaţiei nu se poate închipui o eftenire a pămîntului sub 60 fr. falcea, cu condiţia ca săteanul să facă şi muncă pe moşie.

D-sa propune următoarele preţuri reduse faţă de cele ce erau pînă acum: 48 lei falcea prăşilă, 24 coasa, 20 secerea; 24 lei pentru perechea de boi, 12 de vacă, 9 de gonitori, 7 de mărunţuşuri, 2 lei de oaie şi 5 kg. brînză.

Propunerile d-lui N. Catargi au fost admise în totul.

—

I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei în urma rapoartelor primite cu privire la amestecul mai multor preoţi în recentele răscoale din judeţul Iaşi, a dispus suspendarea pe timp nelimitat a 7 preoţi din judeţul Iaşi.

———

D. M. Carp, profesor, a fost numit revizor şcolar al judeţului Iaşi.

———

O parte a moşiei Cucuteni-Leţcani a fost vîndută de d-na Aglaia Ch. Delaporto d-lui Transibul Arghiropol.

———

Cum îşi închipue străini mişcarea agrară de la noi. — Ce trebue să gândească alţi de noi dacă s'ar spune numai adevărul ce trebue însă să gândească acei ce citesc tot felul de fantazii, asta aşi voi s'o ştiu! Bine înţeles ziarele mari şi bine informate păcătuesc şi ele din vreme în vreme, sunt însă gazete mici din străinătate care scriu prăpăstii.

Cetitorul va vedea dintr'o scrisoare a unui corespondent rus care citeşte „Novoe Vremea", cum se priveşte mişcarea noastră agrară. *Kievlanin* ziar antisimit, reproduce din ziarele poloneze lucruri foarte nostime şi curioase:

„Ultimele telegrame din România scrie o gazetă *NowaReforma* ne anunţă că acolo mişcarea antisemită ia proporţii uriaşe; la Iaşi prăvălii devastate, averi distruse, ţaranii din vecinătaţe au împărţit averile ovreeşti. Două mii de ţărani de *Targul* si *Frenos* au bombardat cu pietre casele ovreeşti. Sute de morţi. Mii de ovrei sub cerul liber. Satele *Baludani*, *Berejani*, *Podul Ploane* (?) au fost nimicite. Ţaranii au dat foc Iaşului. Satele Polusocah şi Paskolach au fost devastate.

O altă gazetă scrie: evreii având toate drepturile politice în România, abuzează de aceste drepturi în potriva ţăranilor. Iată cauza revoltelor agrare şi antisemite.

Ce ziciţi... se scrie frumos istoria!

—

Cum pot fi induşi în eroare cetitorii

Cu privire la un articol din **Novoia Vreme**

Primim scrisoarea următoare pe care ne grăbim a o publica:

Sunt abonat la siarul *Novoe Vremea* şi sunt uimit de a nu găsi tipărită corespondenţa pe care o reproduc toate ziarele din capitală referitoare la Romînia şi care prin cuprinsul ei, are dreptate de a indigna pe ori ce patriot romîn.

Tare îmi e teamă să nu fie o informaţie injustă şi cu dorinţi neavuabile cum a fost, dacă vă aduceţi aminte şi de o altă informaţie de acum doi ani, relativă la Gorki. In toate gazetele din Europa apăruse un manifest pe care Gorki l'ar fi scris şi în care se aţiţau Ruşii a omorî şi devasta pe ovrei. Ori, nici odată o astfel de scriere nu a apărut în vre-un jurnal din Rusia.

Şi sunt cu atît mai mirat cu cît *Novoe Vremea* in cite-va articole se ocupă senio de România şi nu are nici cea mai mică alusie maliţioasă în potriva guvernului şi organizării din Romania. Aşa într'un articol de fond de la 12 Mart, după ce studiază chestia revoltelor şi arată că mai mult de 855,687 de hectare de pămînt se găsesc în mînile arendaşilor, că ţaranul plăteşte colosal preţul arendei—ajunge la următoarea constatare:

„Trista pos ţie pentru mulţi nenorociţi şi poate nevinovaţi ţarani, tristă posiţie şi pentru acei soldaţi care vor trebui să potolească răscoalele trăgînd în rudele şi părinţii lor.

In zadar se vor acuza de instigatori cutare şi cutare indivizi, ar fi mai bine să se înlăture cauzele pricinuitoare, speculaţia pămînturilor de străini şi altele. Aceasta ar trebui să fie ţinta guvernului romînesc şi Regele a exprimat delegaţii de proprietari că prima datorie a politicianilor este de a dezlega problemul agrar".

Cum vedeţi *Novoe Vremea* e bine informată şi o corespondenţă cum e acea ce a fost reprodusă de ziarele din România nu ar putea sa intre în cadrul azetei sale.

E drept că *Novoe Vremea* publica după alte gazete poloneze păreri diverse asupra mişcărilor agrare din România.

Aşa spre pildă o gazetă poloneză *Ludzkosc*—se întreabă: *De ce s'agită evreii din România cînd au toate drepturile politice acolo şi alte năzdrăvănii* şi mai şi.

Am voit să relevez faptele de mai sus, căei sunt înjuste. Rusia trece ea singură prin o criză agrară ca şi România şi nu poate privi de cît cu durere la nevoile de aci—şi nu poate dori decît o mai curîndă deslegare a marelai problem agrar, care zădărniceşte ca şi în ţeara sa ori-ce progres.

Primiţi vă rog etc. etc...

Un cetitor rus.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei„

Bucureşti 24 Martie

STUDENTUL SPINEANU

Parchetul de Ilfov a lansat mandat de arestare contra studentului Spineanu, acuzat de complicitate în instigaţiile lui Popescu,

O scrisoare revoluţionară

La Tiberiu Popescu s'a găsit o scrisoare a studentului Spineanu, prin care acesta se ocupă de forma de guvernămînt ce va trebui dată după isprăvirea revoluţiei. Spineanu se pronunţă pentru republică, emiţînd şi părerea, că nici unul din membrii familiei regale n'ar trebui să fie cruţaţi, căci faţă de dinastia Hohenzollern, angajamentul Romîniei va fi terminat în momentul în care revoluţia va fi proclamată

Spineanu se ocupă şi de omul politic, care ar trebui chemat în fruntea Republicei.

Dovada Anarhiei

Bucureşti. — *Dosariul privitor la fostul director al gimnaziului din Slatina, Tiberiu Popescu, a fost înaintat procurorului general de Craiova.*

Ancheta importantă

Bucureşti.—Ministrul instrucţiunei publice a decis să deschidă o anchetă largă în privinţa rolului jucat de preoţi şi membrii învăţomîntului cu ocazia răscoalelor şi dacă într'adevăr unii din aceştia au avut rolul de instigatori.

Revocări de primari

Bucureşti— Pe ziua de eri, au fost revocaţi alţi zece primari din comune rurale din Muntenia care s'au făcut vinovaţi de instigaţii de rescoale.

Consiliul comunal din Bîrlad va fi dizolvat astăzi, iar preşedinte al comisiunei interimare va fi numit d. Vidra.

Dezminţire

Bucureşti.—*Guvernul a adresat un comunicat ziarelor streine prin care dezminte ştirea că sănătatea M. S. Regelui este zdruncinată din cauza răscoalelor.*

Permutare

Bucureşti.—Parchetul din Craiova continuă cu percheziţiile şi ancheta cu privire la rolul profesorilor din acel oraş în mersul rescoalelor.

D. Mihăescu, profesor şi agitator puternic. a fost permutat,

Numiri de revizori

Bucureşti.—D. Ficşinescu, institutor, a fost numit revizor şcolar pentru judeţul Botoşani.

In locul d-lui M. Pastia, care a refuzat postul a fost numit revizor şcolar pentru judeţul Fălciu d. I. Vasiliu.

Examen amînat

Bucureşti.—Examenele pentru aspiranţii la gradul de Major, cari urmau să aibă loc zilele aceste, au fost amînate sine die.

Inmormîntarea lui V. Lascar

Bucureşti. Cu toată vremea rea o mullime mare ea parte la înmormîntarea regretatului V. Lascar.

Generalul Robescu şi maiorul Baranga. adjutanţii M. S. Regelui şi A. S. R. Principele Ferdinand, s'au presintat la domiciliul mortuar şi au exprimat condoleanţe în numele Suveranilor şi al Principilor moştenitori.

Prohodnl a fost oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Gheorghian, care a cetit o moliftă pentru ertarea păcatelor acelula, care a adus mari servicii Bisericei.

Dizolvarea Dumei

Petersburg — *Pe zi ce merge se întăreşte tot mai mult convingerea că Duma va fi dizolvată.*

Aceasta se deduce şi din faptul că garnizoana capitalei a fost întărită cu patru regimente.

Pe de altă parte presedintele Ligei adevăraţilor barbaţi ruşi a organizat un complot în contra Dumei. Ast-fel printr'o circulară adresată filialelor cere a se trimite petiţiuni pentru dizolvarea Dumei şi a pregăti şi manifestaţiuni în acest senz. Acelaş preşedinte a avut ieri o convorbire telefonică cu Ţarskoezelo.

Tot pe ziua de ieri au fost primiţi în audenţă de Ţar Durnovo, fostul ministru de interne şi generalul Kleigels, prefectul de poliţie al Petersburgului.

Destăinuiri senzaţionale

Paris.—*Ziarele „Petit Parisien" şi „l'Autorité" publică documente şi mai importante de cît acele publicate de ziarul „Figaro" cu privire la rolul Monsegniorului Montagnini.*

De data asta nu sunt numai simple hîrtii ci adevărate documente care învedereazǎ că Monsegniorul Montagnini nu era numai un simplu deţinator de acte ci un adevărat nunţiu papal, cu puteri mari din partea Vaticanului.

Intr'adevăr Montagnini avea rolul de a face recomandările necesare pentru locurile vacante de episcopi precum şi acel de a informa Vaticanul despre întreaga mişcare catolică.

Din documentele publicate rezultă că erau foarte mult ponegriţi episcopii care nu voiau să lupte contra Franţiei precum şi rolul clerului în diferite alegeri politice.

Mai interesante însă de cît toate sunt documentele relative la chipul cum a fost zădărnicită alegerea unui cunoscut anticlerical şi la faptul că banii nunciaturei au fost depuşi la un bancher evreu fiind-că plătea bobînzi mai mari.

Situaţia în Rusia

Petersburg. — Sunt indicaţii că Liga adevaraţilor barbaţi ruşi a constituit o secţie specială care să lucreze pentru a obţine dizolvarea Dumei.

Pe de altă parte se afirmă că doi miniştri şi anume cel de la finanţe şi comerţ sunt în dezacord cu primul ministru.

Se spune chiar că ei ar fi declarat Ţarului că d. Stolypin voeşte să fie un ministru preşedinte de regim constituţional.

Atac proectat

Riga.—Prefectul poliţiei a incunoştiinţat în secret băncile locale că revoluţionarii au proieetat un atac simultan asupra băncilor, pentru ca în zăpăceala ce se va produce să poată reuşi atacul macar la una sau două din aceste bănci.

Explozie

Londra.—Din Portsmuth vine ştirea că pe bordul vasului „Dreadnoougt" cel mai mare vapor al Angliei, s'a produs două explozii puternice.

Numeroase persoane au fost grav rănite.

Inarmarea Turciei

Roma.— Ziarul „Tribuna" află că Turcia face mari înarmări, mai cu sama de cavalerie şi artilerie. Aceasta probabil ca răspuns la înarmările Bulgariei.

Turcia ar căuta pe cît se poate că într'un eventual războiu cu Bulgaria să-şi asigure concursnl sau cel puţin neutralitatea României şi a Serbiei.

Vizită d-lui Clémenceau

Londra.—Ziarele primesc ştiri din Gibraltar că d. Clémenceau, ministrul preşedinte al republicei francezc, este aşteptat acolo.

Vizita d-lui Clémenceau este pusă în legătură cu situaţia din Maroc.

Anchetă

Berlin. Directorul coloniilor germane Dernburg pleacă zilele aceste în Africa spre a face o mare anchetă asupra celor petrecute acolo.

Numitul director va fi însoţit de un foarte mare număr de ziarişti.

De închiriat sau de vînzare casa în doue etaje cu 12 odăi, saloane mari, 6 antreturi, camare, beciuri, atenanse compuse din 9 odăi, grajduri, şură, grădină mare cu fructe, lemnărie în ogradă deosebită, pivniţă şi electricitate.

Amatorii să pot adresa la d-na Olga Botty, strada Zmeu 3, sau la dl. Şendrea, strada Tăutu 8.

Licenţiat sau Asistent poate ocupa postul în farmacia D. Herzenberg, Iaşi.

Dr. L. Silberstein
Strada Arcu 10
(Peste drum de casele Negruzzi)
Consult. de la 10—12 dim. şi 4—6 seara.

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din ţară se vînd eften diferite mobile şi obiecte casnice. precum un etac, salon, piano, etc., etc. A se adresa la d-na Netty L. Unter, str. Pomir 7.

Dr. A. Steuerman
Str. GOLIA No. 13
Medic al Societăţei Fraterna-Păcurari şi al Tramvayului electric
Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.
Practică: **Vaccinări şi Revaccinări**

DE INCHIRIET

Un Magazin cu atenanse, strada Lăpuşneanu, în casa fostă Walter, a se adresa la fraţii Smirnov.

De inchiriet în strada Golia un apartament de 5 camere şi un antret, între care una foarte mare. Se preferă a se închiria unui club sau unei societăţi. A se adresa administraţiei.

De închiriat

Două apartamente fie-care de cîte două odăi din casele situate în strada Păcurari No. 97.

Pentru condiţiuni a se adresa d-lui M. Con. Drăcşăneanu avocat Strada Sf. Sava No, 16.

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ştiri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

In folosul Instituţiei

Vatra luminoasă „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREŢUL 2 LEI

NOROCUL

vă invită intindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

Loteria Regatului Romîn

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat olienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA":

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

„ELE"

schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini. Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usureadă şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia sa se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Da'a bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacist i.*

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ḑilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură in patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

şi Iaşi la Konya, Racoviţă Marcus farmacişti

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PRFŢURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ fragetĭ si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĔ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILŌRI, COPIILŌRI, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ: **Farmacie FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Ma·e*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-Bouteilles, pour 50 Places.....	3 »

Envoi Franco de l'Album sur demande

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6fr 50

R. GARIEL

2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. — No. 107. — Marţi 27 Martie 1907.

Rătăciri politice

Era o datorie de înalt patriotism ca în faţa sîngeroasei drame ce s'a desfăşurat de la un capăt la celalt al ţărei, ori-ce uri şi ori-ce neînţelegeri politice să dispară, ori-ce resentimente să fie înlăturate, dând cu toţii concursul nostru leal şi sincer pentru înlăturarea marelui pericol prin care trecea ţara.

Cu toată această surescitaţie generală provenită din cauza răscoalelor, cu toată această atmosferă neprielnică intrigilor şi cancanurilor politice, totuşi unele ziare şi anumite cercuri de politiciani, au căutat să aducă o diversiune în spiritul public, lansînd ca un fel de «*ballon d'essai*", ideea unei rupturi în două a partidului conservator, prin reconstituirea din nou a partidului sub vechea formă a tradiţiei şi a originei conservatoare oligarhice,

Ori cît ar fi de puerilă şi absurdă o asemenes concepţie politică care nu cadrează cu spiritul modern ştiinţific şi cu evoluţia fatală a partidelor noastre de guvernămînt, topentru că acei cari o lansează se pretind a fi autorizaţi sau toleraţi de a o respîndi în piaţa politică, mă cred dator s-o discut şi să văd dacă ea este acceptabilă macar în teorie pură, fără a ne mai gîndi la rezultatele practice ce ar putea să producă.

In viaţa noastră politică şi socială s'au comis adesea-ori multe şi mari greşeli, iar istoria partidelor noastre înregistrează destule erezii, ca să ne închipuim că vremea greşelilor şi a ereziilor a trecut. Probă este junimismul ca tendinţă, şi concepţie economică şi politică în trecut şi în prezent.

Reconstituirea partidului conservator! Ce ideal! Şi nu cred că există conservator sincer şi cu tragere de inimă pentru întărirea şi înălţarea partidului, care să nu vadă cu ochi buni şi să nu dorească din suflet, concentrarea tuturor elementelor răzleţe ale acestui partid, de viitor. Unirea valorilor din lăuntrul partidului, cu acele valori cari stau îndepărtate de el, va da o vitalitate şi mai mare, şi mai spornică, activităţei sale reformătoare de moravuri şi legi. O ast-fel de concentrare conservatoare generală, care să reprezinte unirea şi armonizarea tuturor forţelor vii ale acestui partid, este idealul ori-cărui conservator conştient şi gelos de presigiul şi înălţarea paridului său.

Dar aceasta este concentrarea visată de pescuitorii în apă turbure? Acesta este idealul ce urmăresc unii prin aşa numita reconstituire a partidului conservator? Nici de cum. Purtătorii de intrigi şi făuritorii de cancanuri, bonzii admiratori ai tradiţiei şi inchinători ai originei, în dorinţa lor de dominaţiune şi a tot puterniciei exclusive, trîmbiţează cuvîntul de concentrare, în realitate însă ideia lor de reconstituire a partidului conservator ar fi ruperea in două a formaţiunei actuale, prin înjghebarea unei caste seniorale, obligarhice, conducătoare a destinelor partidului conservator.

Ce erezie socială, ce rătăcire politică! Un adevărat anachronism politico-social!

Au fost vramuri, mai fericite pentru partidul conservator, când elementele de valoare, fruntaşi politici ai partidului, abundau. Ilustraţii politice ca Lascar Catargiu, Alexandru Lahovari, Manolache Costache, Vasile Boerescu, Costa-Foru, au dispărut, iar azi partidul conservator posedă un număr mai restrins de asemenea valori, de asemenea stele de prima mărime. Şi a mai incerca in aceste momente de criză morală şi lipsă de intelectualităţi politice puternice, să rupi partidul conservator în două, spre a forma prin judeţe şi la centru caste privilegiate aparte, este dacă nu o crimă, cel puţin o aberaţie politică!

Marii bărbaţi de stat, fruntaşii neuitaţi ai partidului conservator, Lascar Catargiu şi Alexandru Lahovari, au crezut că nu pot guverna în mod durabil şi folositor ţărei, fără o concentrare complectă a tuturor elementelor de valoare ale partidului, iar unii din epigonii acestora, coborîtori întîmplători ai originei şi tradiţiei nobiliare, mai cred azi că divizînd partidul 'l vor putea domina. Ei nu ştiu că celebra maximă a ilustrului Machiavel „*divide et impera*" a dat de mult faliment in politică.

Azi vechiul partid conservator, întărit şi înviorat prin infuziunea unui sînge nou şi sănătos, prin altoirea cu nouile elemente tinere de valoare şi acţiune, sprijinit şi condus de bărbaţi incercaţi, nu inventaţi, şi cu drepturi imprescriptibile in partid, caută noui orizonturi de reforme, de luptă şi de ideal.

Să înceteze deci sectariştii partidului, partizanii oligarhiei politice, depozitarii blazoanelor şi averilor matrimoniale, epigonii ideilor conservatoare, cu manevrările lor puerile, absurde şi periculoase. Experienţa trecutului care ne arată că nu poate fi partid conservator de guvernămînt fără unire, armonie şi deplină încredere între toţi fruntaşii, ar trebui să le serve de exemplu. Să iea bine seama acei care se joacă cu focul. A lor va fi respunderea morală a evenimentelor ce se pot succeda. Partidul conservator la un caz eventual în viitor ar putea guverna şi divizat, adică şi fără concursul acelora care vor provoca diviziunea, iar aceşti din urmă vor suferi atunci consecinţele rătăcirei lor de azi. Şi după cum spune evanghelistul: „rătăcirea a doua, va fi mult mai grea de cât cea dintâi". **Lascar Antoniu**

O ACUZARE

Oficiosul romînesc al guvernului subliniează faptul, că unele ziare conservatoare n'au respectat armistiţiul ce s'a încheiat între cele două partide şi au atacat pe unii prefecţi şi dispoziţiunile luate de aceştia.

Acuzarea merită a fi relevată întru cît plecăm de la principiul că ea n'a pornit din iniţiativa d-lui Nădejde, ci că a fost publicată prin inspiraţiune în coloanele *Voinţei*.

Nu unele, ci toate ziarele conservatoare au protestat în contra sistemului sălbatec ce a fost inaugurat de unii prefecţi, după cum aceleaşi ziare au aprobat măsurile înţelepte ce-au fost luate de alţi prefecţi.

Nimeni nu s'a gîndit să pună piedici guvernului cînd s'a protestat în contra acelor prefecţi prea *iuţi*, ci din contra a făcut'o în interesul guvernului, care nu poate fi făcut direct responzabil de adevărate nebunii ale unor prefecţi.

Contra lor nu există numai criticele presei conservatoare. La parchetul general din Iaşi—probabil şi alte parchete—există plîngeri scrise, după cum fruntaşii liberali s'au plîns d-lui Sturza de aceleaşi fapte.

Că *Voinţa Naţională* are interes să apere acţiunea nefastă a acelor prefecţi, care constitue un succes al ideilor *Romîniei Muncitoare*, asta o priveşte.

In ce priveşte armistiţiul propriu zis, el a fost călcat de acţiunea acelor prefecţi şi nu de presa conservatoare. Căci pe cînd armistiţiul avea să contribue la liniştirea spiritelor, circulările, manifestele şi întreg chipul de a se conduce al unor din prefecţi, înseamnă tocmai contrariul.

Dacă *Voinţa Naţională* n'ar avea avantajul de-a nu fi citită de şeful guvernului, ea n'ar fi putut publica acele incriminări nedrepte la adresa ziarelor conservatoare, căci atîta lucru o fi ştiut *Voinţa*: că purtarea acelor prefecţi n'a găsit aprobarea d-lui Sturza.

Cu conştiinţa împacată putem spune că n'am călcat angajamentul luat de şefi şi că am făcut şi faptă bună şi serviciu bun guvernului, atrăgîndu-i atenţiunea, că, în anumite locuri, prea se aplică sistemul preconizat de *Romînia Muncitoare*.

Goanele de la sate

Am atras atenţiunea într'un număr trecut asupra goanelor de la sate a tuturor evreilor, începând cu toţi acei cari ocupau pînă nu de mult diverse posturi în administraţia moşiilor, cum şi a micilor comercianţi şi agricultori. Judeţele Iaşi şi Dorohoiu au fost cele dintîi unde s'au luat măsuri radicale pentru complecta izgonire a izraeliţilor. E destul să spunem că după informaţii precise numai din comunele rurale din Dorohoiu sunt ca la 1400 izgoniţi. In districtul Iaşi va fi un număr egal. A venit apoi la rînd judeţul Fălciu, unde prefectul a promis satenilor, prin manifestul său, izgonirea pînă în 2—3 zile *a tuturor străinilor.*

Iată un document din gubernia *unui alt socialist-militant, de dr. Radovici prefectul judeţului Vaslui.*

Com. Drăgăşani, Cot. Scheia
Jud. Vaslui

Domnule,

In conformitate cu ordinul d-lui Prefect respectiv sub No. 1521 | 1907 am onoare a vă face cunoscut că nu vă mai este permis stabilirea dv. din nou în comună din cauză că, în timpul răscoalelor dv. aţi părăsit comuna cu întreaga familie.— Aceasta în 24 oare.

Primar *N. Lupu*

Secretar, I. N. F...

In această halima de adresă prin care i se interzice omului întoarcerea în comună „aceasta în 24 oare" e cu deosebire nostim motivul *invocat. Din cauza răscoalelor—şi se ştie că în jud. Vaslui au avut loc devastările cele mai cumplite—omul a fugit cu familia ca să-şi apere viaţa. Pentru acest motiv este expluzat „în 24 oare" din localitatea unde trăeşte de zeci de ani.*

Hotărît, prefecţii socialişti au ajuns satrapii visaţi de diversele Românii Muncitoare.

CONTRIBUŢIUNI PERSONALE

Ori-ce nenorocire îşi are şi o parte bună.

Fără îndoială revoltele agrare ne-au învăţat într'o lună mai mult de cît în patru-zeci de ani de activitate şi judecată. Uraganul deslănţuit pe întregul ogor românesc a ridicat odată cu colbul greoi de mizerii şi multe lucruri şi chestiuni căzute de atît amar de vreme. Toate au căzut în ochii acelor ce n'au văzut şi azi fie-care ştergîndu-şi pleoapele împăinjenite, priveşte şi dibueşte prin ceaţa rămasă după furia vîntului.

*

Am văzut cum rînd pe rînd toţi oamenii noştri politici au vorbit şi au exprimat, nu, vederile partidului, dar vederile lor personale. Tirania partidului, căci e o tiranie şi această disciplină aşa de necesară unei societăţi de oameni, a dispărut în faţa răului de eri. După d. Take Ionescu, d. Dissescu, d. N. Xenopol au spus în interwievuri, vederile lor în chestia agrară. Dacă partidul liberal n'a dat acest exemplu e faptul că fiind la guvern e nevoit de a-şi păstra omogeneitatea sa şi a asculta de disciplina sa interioară. Partidele din opoziţie sunt libere de a vorbi, sunt libere de a'şi da părerea în această chestie.

Această coloborare individuală la opera mare a zilei de mâine, a reformelor agrare, e de asemeni o acţiune ce formează cea mai frumoasă pagină din istoria noastru politică. Şi poate e baza unei viitoare înjghebări politice în care se va cere mai multă contribuţiune individuală. Partidele sunt un lucru necesar indubitabil—dar din vreme în vreme e nevoie de o eşire din normă şi lasate ca individualităţi diferite să vorbească şi nu numai raţiunea de partid.

Timpurile monotone au trecut; au venit zile de emoţiune profundă şi fecundă, căci e vorba de existenţă noastră naţională. Numai putem rămâne la rutina de partid ca aevea şi ca să merităm titlul de stat modern e nevoie să întărim ideea că progresul nu trebue să depindă numai de la opera unui partid ci de la fie care din noi.

In fie care din noi e un centru de forţă, de activitate şi vederile fruntaşilor conservatori au arătat'o superb aceasta. Din contribuţiunile individuale se vor folosi toţi şi vom putea înjgheba reformele necesare care vor da păturii de jos dreptul de a se desvolta

Nu trebue deci luate în rău şi supuse unei critici părtinaşe divergenţele de opinii ce se întîlnesc la diferiţii oameni ai aceluiaşi partid—din potrivă trebue admirată aceasta eşire pe un teren liber de ori-ce prejudecată. Supuse criticei generale prin publicitate intimă căreia au fost supuse, ideile diferitelor invidualităţi politice vor căpăta tăria necesară de a se impune mâine şi în sinul însă-şi al partidului. Conduita acestuia va fi aprobată şi secondată de toată ţeara, opera de reforme va fi rodul tuturor contribuţiunilor personale.

A se ceti in corpul ziarului importantele ştiri telegrafice din ţară şi străinătate.

OAMENI ŞI LUCRURI

O moarte glorioasă

In bogatul „dosar al Anarhiei" pe care-l publică ziarul „La Roumanie" găsim acest amănunt foarte picant. La Corcova —în Mehedinţi—ţăranii au distrus toată viţa americană plantată de prinţul Bibescu, desrădăcinînd'o cu plugul. După o beţie straşnică au dat drumul vinului din butoaie. „Un ţigan a băut atîta vin încît a fost găsit mort alăturea de un butoiu".

De sigur că în istoria posomorîtă şi întunecată a nomadului popor, — această rară moarte va forma o pagină strălucită şi glorioasă. Un biet ţigan, un dispreţuit al soartei şi al popoarelor—să ajungă a-şi da ultima suflare în pivniţa princiară, într'o supremă clipă de extaz şi o culminantă fericire—iată cea mai strălucită apoteoză care poate încununa o viaţă aşa de umilă cum e viaţa ţiganilor în general.

Am avut prilejul să fiu adînc impresionat în vara trecută asistînd la un epizod jalnic şi emoţionant, moartea unui ţigan. Era un băietan de 18 ani care se stingea de typhos pe cîmp, în mijlocul unei mici colonii de ţigani tocmiţi la muncă. Culcat aproape pe pămîntul gol, în bătaia soarelui de Iulie, rău adăpostit de un cort improvizat din două funduri de car—aşa se stingea între două arşiţe —a boalei şi a verei, se stingea sărmanul fără leacuri, fără apte, fără un pic de băutură răcoritoare într'un ultim horcăit care se îmbina cu un cor de plînsete ce răsunau departe pe întinderea pustie a şesului.

In tabloul acelei morţi — am văzut icoana existenţei de eternă rătăcire şi nesiguranţă a acestor nomazi născuţi pe unde se întîmplă, morţi pe unde se nimereşte, fără căminuri, fără oraşe, fără popi şi fără cimitire.

De aceea am cetit cu un oarecare sentiment de admiarţie întîmplarea de la Corcova şi mi-am închipuit cu oarecare emoţiune icoana ţiganului flămînd şi insetat, prăpădit de alergătură, de nevoie, de lipsă,—repezîndu-se la acest nectar necunoscut încă de el: un vin delicios de principe! A, dacă vinul acela l'ar fi putut lua cu dînsul, l'ar fi putut sorbi zi cu zi, încetul cu încetul, pahar după pahar; s'ar fi putut mîngâia cu el, l'ar fi putut duce alor săi cari vor fi stînd undeva ca şi dînsul nemîncaţi şi nebăuţi, arşi de sărăcie, de rătăcire şi de sete... Dar nu,—vremea nu e de pierdut: vinul ţîşneşte din butoaie, aromează aierul şi înroseşte rîurile, ori se iroseşte în ţărina puhavă şi nici odată în viaţa lui nu se mai întîlneşte cu un asemenea noroc... Şi bietul ţigan se aruncă, lacom şi nesăţios cu gura largă deschisă asupra valurilor de vin. El soarbe prin gît, prin nas, prin urechi, se scaldă tot în băutura acea divină care-l moaie, îi taie respiraţia şi gîndul, îl cufundă într'un vis, încîntător, îl vrăjeşte într'o poveste de fericire din care nu se mai desmorţeşte—pînă-şi dă răsuflarea şi viaţa în dulcea otravă...Dar cel puţin ai lui îl vor serbători ca pe un erou, ca pe un sfînt care avu parte să moară într'o apoteoză, pe cînd soarta lui şi alor săi e să sfîrşească într'o moarte mizerabilă, urîtă, umilă şi chinuitoare.

Rodion.

Regina revoluţionară?

O legendă ciudată—Regina prietena norodului—Craiul a murit! Geneza unei credinţi—Carmen Sylva şi ţărănimea—Cea din urma poveste—Ciocîrlia şi vulturul —Poezie şi proză.

Un amănunt care n'a fost poate în deajuns pus în evidenţă în tragedia vastă a răscoalelor ţărăneşti este rolul Carmen Sylvei în aceste dramatice evenimente.

In diferite părţi ale ţărei şi cu deosebire în Muntenia s'a dovedit că circulă o legendă pe cît de ciudată, pe atîta de interesantă şi anume că Regina ar vrea să dea pămînt ţăranilor—legenda spunea anume că „Craiul a murit" şi Regina e singura speranţă a norodului; dar că „boerii" se împotrivesc la dorinţa Măriei-Sale şi de aceia sătenii au jurat moartea acestor din urmă, a „ciocoilor".

Legenda aceasta mai avea şi un alt substrat istoric şi anume. Intr'o recentă broşură a d-lui V. Kogălniceanu—nume suggestiv şi oarecum predestinat — asupra chestiei agrare s'ar fi citînd o frază a Carmen Sylvei adresată imensei legiuni ţărăneşti: „Sculaţi-vă, oameni buni, muncitori ai pămîntului şi vă veţi minuna voi singuri de puterea voastră".

E probabil o substituire a cuvintelor „Sculaţi-vă" în loc de „rîdicaţi-vă". Regina—dacă a scris acea frază — nu i-a dat înţelesul incendiar care i s'a atribuit apoi cu anumite intenţiuni; ci a vorbit negreşit de o rîdicare morală, prin lumină şi cultură la o viaţă mai demnă, mai rodnică. mai omenească.

De aici s'a creat desigur acea sentinţă... revoluţionară făcîndu-se norodul lesne crezător să vadă o... poruncă din partea Reginei ca să se răscoale şi să—devasteze...

Lucrul nu e de mirat. N'a intervenit oare D-zeu el singur — prin mijlocirea preoţilor cu crucea în mînă—pentru devastări şi asasinate, pentru pustiiri şi incendiări?

*

Pînă acum prilejul a lipsit de a se constata gradul de popularitate a Suveranilor noştri şi cu deosebire a Reginei în straturile adînci ale poporului. E probabil o popularitate relativă, construită pe obicinuitele legende şi închipuiri răspîndite în deosebi de cei întorşi din armată, de micii funcţionari surtucari. Pe ici colo domneşte poate o idee mai clară mulţumită şcoalei săteşti; dar în geuere e o confuziune totală în imaginaţia şi în gîndul sătenilor cu privire la puterea, la rolul Suveranilor. Dovada că atît de lesne a putut prinde minciuna despre „moartea Craiului" şi de o atare tristă clipă istorică, să se înlănţue ideea.. revoluţiei agrare.

Faptul însă că s'a putut cristaliza povestea despre dorinţa Reginei de a împărţi pămînturi, dovedeşte că în massele populare Carmen Sylva se bucură de un renume mare, că acolo se crede mult în bunăvoinţa şi dragostea ce nutreşte pentru cei mici, pentru cei apăsaţi, pentru cei prigoniţi, — lucru care de altfel corespunde realităţei.

In numeroasele producţiuni poetice în care Carmen Sylva vorbeşte de ţărani, se manifestă o adîncă iubire pentru aceştia şi o recunoaştere de aproape a vieţei, a firei, a moravurilor şi datinelor lor. Aşa piesa „Mărioara", nuvele ca „Răzbunarea" povesti duioase cum sunt acele ale „Poleşului". Nu s'a inspirat Ea oare atît de mult de la geniul poeziei populare româneşti?

Apoi temperamentul poetic al Carmen Sylvei e pururi înclinat spre ecourile plîngerilor, spre lumea celor mici şi suferinzi. Chiar în epopeea războiului glorios Regina a strecurat alături de imnul vitejiei,- note de compătimire şi admiraţie pentru cei de jos, pentru fiii poporului, adeseori chinuiţi de foame şi frig—drept răsplată a eroismului lor.

*

Tocmai în toiul răscoalelor, pe cînd tunul nimicitor pustia atîtea sate şi culca la pămînt atîtea vieţi de ţărani apăru într'un mare ziar vienez o nouă producţiune literară a Carmen Sylvei; „Povestea cîntecului pădurei", una din acele duioase şi fermecătoare povestiri ale Suveranei poete care emoţionează şi încîntă, izvorite din fantazia cea mai bogată şi din inema cea mai simţitoare.

E o alegorie în care Carmen Sylva îşi povesteşte propria sa epopee, începînd cu viaţa patriarhală, pe malurile Rinului, venirea în ţară unde a fost adusă de un Vultur—Vodă Carol—care şi-a oprit privirea asupra modestei „ciocârlii" pe care

a adus-o nu ca să săvîrşească mari isprăvi, ci ca să ocrotească poporul, norodul oropsit.

..„Dar el tocmai spre ea se îndreaptă, o luă sub aripă şi-i zise: „Mică ciocârlie, am o ţară unde e mult, e mult de sădit şi de sămănat; eu trebue să stau sus în vîrful stâncilor ca sa ţin pază peste înălţimi nu cumva vr'o primejdie să ameninţe ţara mea Tu să păzeşti semănăturile din văi şi pe ţărani să-i ajuţi la lucru ca să poată fi bogaţi şi bine cuvîntaţi".

*

E lucru vădit. In sufletul acestei visătoare şi sentimentale Regine starea ţărănimei ocupă un loc însemnat şi în el se resfrîng pururea durerile marei mulţimi. Aceasta nu pare nici ea străină şi nesimţitoare faţă de Suverana care le a cîntat şi le-a mângâiat durerile şi de aici—naşterea bizarei legende despre gîndul Ei de a împărţi moşiile la ţărani. O soartă ciudată a vrut ca numele glorios al acestei Regine să fie alăturat de tragedia cea mai sîngeroasă prin care a trecut ţeara aceasta,—răscoalele ţărăneşti. E scînteierea poeziei în mijlocul prozei grozave, mîngâetoarea rază de soare în mijlocul furtunei care trăsneşte şi nimiceşte.

As.

Cilindrul lui Tolumbeanu

— în rime slave —

De ce el poartă veşnic,
Cişcavalerul vajnic,
Pe cap un fel de feşnic?
— Ii place pompa straşnic...

Strujan.

UN DOCUMENT

Am avut prilejul de a comunica cetitorilor noştri diferite piese din dosarul administraţiei socialiste. Reproducem aici un nou document cu deosebire caracteristic pentru mentalitatea micilor despoţi, care conduc interesele provinciei în aceste grele timpuri.

Iată-l:

No. 459.
13 Martie 1907.

Ştiinţa guvernului liberal către săteni

Intiiu şi întîiu se vă dea Dumnezeu sănătate şi apoi să vă dea linişte mare în sufletul vostru.

Bucuraţi-vă, sătenilor, că Dumnezeu a vrut şi a făcut dreptate; şi pacea a venit între noi.

Că iată ce a hotărît Vodă pentru săteni şi pentru ţinutul Fălciului.

A zis întâiu ca să pună prefect la jud. nostru pe un fecior de sătean din satele voastre şi aşa m'a pus pe mine, doctorul Lupu, pe care mulţi mă ştiu.

Că eu, fiind un fecior de ţăran, are să aibă mai mare dragoste de ţărani de cît altul.

Apoi a hotărît că acuma de îndată sătenii:

1. Să fie scutiţi de birul foametei, adică taxa de 5 lei pe an pusă de guvernul care a fost

2. Să fie scutiţi de taxa de vin către Stat, 30 bani de decalitru, taxă pusă de guvernul care a fost.

3. Fonciera pămîntului să mai scadă.

4. *Să fie sătenii scutiţi de toate amenzile şcolare.*

5. Legea tocmelilor agricole, în felul ca banii daţi omului din iarnă să se socotească pe preţul muncei din vară, de pildă: ai luat iarna 10 lei de la arendaş pentru secere, vara vei munci pe cît se plăteşte în acel timp, adică dacă e 40 lei falcia, vei munci numai 20 prăjini pentru cei 10 lei.

Măsuratul pămîntului, care se dă omului în arendă ori acel pe care-l munceşte pentru proprietar, se va ţine sub straşnică supraveghere; *o comisiune aleasă de sat va cerceta toate reclamaţiunile oamenilor* şi de se va găsi o prăjină în scădere sau în adaos, *se va plăti de către boeri o amendă mare şi celui care a lucrat şi Statului.*

6. Toate moşiile Statului ori ale persoanelor morale, se vor arenda pe viitor obştiilor sateşti, *iar unde vom putea, vom strica chiar de acum contractele arendaşilor şi vom da moşiile la locuitori în arendă,*

7. *Străinii se vor duce de la sate în 2, 3 zile.*

8. Un arendaş nu are dreptul să iea mai mult de două moşii în toată ţara, iar de va fi prins că a luat pe numele altuia, se va pedepsi cu ocna.

9. Nu se vor plăti dări în natura (pui, ouă, etc.) cu nici un preţ.

10. Munca va fi plătită cu adevăratul ei preţ stabilit după nevoia timpului.

11. *Voi chema* pe toţi arendaşii şi proprietarii *şi le voi hotărî*, înţelegîndu-mă cu ei, să vă dea pămînt în arendă cum şi pentru păşune cu preţ omenesc.

Acestea cunt măsurile pe cari chiar de astăzi ca prefect încep să le pun în aplicare.

Iar peste două, trei luni, guvernul, după alegerea deputaţilor, va face o lege numită a Casei rurale, adică o Bancă de la care să se dea ţăranilor bani cu dobînzi mici pentru cumpărare şi arendare de moşii.

12) *S'au luat straşnice măsuri contra cămătarilor.*

Acum vedeţi, oameni buni, că guvernul cel nou are pentru voi atîta dragoste cum n'a avut nici un altul de cînd e ţara romînească.

Cît mă priveşte pe mine, ca prefect, îmi pun tot sufletul pentru voi.

Dar şi voi să-mi ascultaţi rugămintea şi numai una:

Să fiţi liniştiţi şi paşnici.

Să trimiteţi comisiuni de fiecare sat cu jalbe şi rînduirea ce voiu face, să veniţi aci, ori voiu veni eu la voi şi voiu pune toate la cale cu bună înţelegere.

Iară acei uniia, care în urma răscoalelor s'au pus pe prădăciuni şi jafuri, dacă nu vor asculta de bine, cu lacrimi de frate în ochi vom fi nevoiţi a-i sili cu armata să fie cuminţi.

Dorinţa mea cea mare este, însă, ca nici un ţăran al Fălciului să nu cadă mort de glonţ în timpul cît sunt eu prefect.

Aşa să trăiţi şi să vă ajute Dumnezeu.

Prefect (ss) **Dr. Lupu.**

Cum s'ajunge la Dumnezeu

Nu de mult, Röntgen cu ajutorul curenţilor electrici a răuşit să sileasca unele corpuri cu platina, arama etc. să ne dee un feliu de lumină, numită razele X, care poate pătrunde prin corpul omului şi ne permite să vedem în lăuntrul lui, întocmai după cum vedem în lăuntrul unei bucăţi de sticlă cu ajutorul luminei de la soare.

De curînd, Curie a descoperit un corp nou numit radiu, care nesilit ne dă o lumină cu aceleaşi efecte ca şi lumina numită razele X.

Efectele ambelor feluri de lumini fiind aceleaşi s'a conchis că şi natura lor trebue să fie aceeaşi.

Remânea să se explice cum se produce această lumină.

Explicaţia a fost dată de Gustave Lebon şi ea are o însămnătate capitală pentru toţi cei ce doresc să vadă adânc şi departe.

Până acum ştiinţa reuşise să desfacă materia în aşa numiţii corpi simple şi prin teoria atomistă să-i desfacă şi pe aceştia în atomi, care se credeau cele din urmă părticele ale materiei.

Noua teorie, eşită din fapte şi confirmată prin fapte, merge mai departe şi arată că şi atomul se poate desface în alte corpuri mai mici numite *corpuscule*, şi cari se deosebesc de atomi şi prin aceea că pe cînd atomul e inert, adecă n'are mişcare de la sine, corpusculii au motilitate, adecă mişcare de la sine.

Aceşti corpusculi prin mişcarea lor ciocnindu-se de alte corpuri fac explozie şi se transform în energia primitivă, dînd naştere în acelaş timp acelei lumini comună şi radiului şi razelor X.

Observîndu-se că la moartea corpusculilor prezidă ciocnirile şi exploziile, care prezidă, conform teoriei lui Laplace, şi la moartea sistemelor solare, s'a conchis că corpusculii trebue să fie organizaţi tot astfeliu ca şi sistemele solare.

Apoi, energia primitivă cu cât se materializază, cu atât e susceptibilă de energii derivate din ce în ce mai mici, şi cu cât se dematerializază cu atît e susceptibilă de energii din ce în ce mai mari, pînă ce materia dispare cu totul şi rămâne numai energia primitivă, care e energia cea mai mare.

Aşa dar atomul de voe sau de nevoe, prin moartea lui dă naştere corpusculilor, iar corpusculii prin moartea lor dau naştere energiei primitive, cînd materia dispare cu totul.

Prin urmare tot ce e creat moare şi rămâne numai energia primitivă, singura creatoare şi nemuritoare, care e însuşi Dumnezeu.

Ioan D. Dimitriu, institutor

Litere-Ştiinţe-Arte

Dl. N. Iorga—se ştie—a început seria revoluţiilor prin faimoasa revoluţie antifranzusistică. S'a zis că e o campanie sinceră în contra falşificării şi conrupţii limbei româneşti ameninţată cu deosebire de a fi cotropită de cuvinte şi construcţii franţuzeşti. Iată însă pe d. Iorga director al unei reviste pur româneşti în care cetim numai din fugă şi într'un singur număr fraze construite ast-feliu:

„La Iaşi *se au* sentimente bune faţă de studenţi": franţuzescul *on a*, ridicul localizat.

„Am dori biruinţa omului cult, omului de bine *care e* domnul Stefanelli": franţuzescul *qui est* Mr. S... aplicat în mod imposibil.

„Ceilalţi surîd lui nenea Iancu de un surîs ciudat" — franţuzescul *d'un sourire* localisat în mod... ciudat.

Tot în revista d-lui Iorga se rîde cu... „beatitudine" şi se „vociferează"; toţi se «raliază» la o idee etc...

Dacă nici d. Iorga n'o mai goni franţuzismele, atunci nici dracul nu le mai vine de hac.

*

Trupa de operete Marinescu îşi anunţă ultimele reprezentaţii. Succesul trupei şi în specisl al d-rei Nora Marinescu merge crescînd.

*

America îşi realizează supremul vis... artistic: un teatru „naţional", aşa cum au toate centrele mari culturale în Europa. Newyorkul realizează un vechi proect nutrit de Couried—directorul Operei Metropolitane — aci s'a format un grup de milionari între care: Astor, Gould, Morgan, Stillman, Vanderbilt etc. care vor procura fondurile necesare. Teatrul va fi ridicat în faţa Central-parcului, probabil în 1908 şi va costa 10 milioane.

Noul teatru, consacrat artei pure, va monta marile lucrări dramatice străine, dar şi cele naţional-americane. Artiştii vor ave traiul asigurat şi fonduri de pensiuni.

*

S'a pus supt presă vol. II din colecţia de documente slavone româneşti scoase din bogata arhivă a Sf. Spiridon din Iaşi. Lucrarea va apare pe la finele lunii Iunie şi va cuprinde documentele de la 1600 încoace.

Titlul lucrării e: *Ispisoace* şi *Zapise*, şi autorul ei e d-l Gh. Ghibănescu.

*

In cursul lunei lui April va eşi de sub tipar vol. II şi III din lucrarea d-lui Gh. Ghibănescu „*Surete şi Izvoade*", cuprinzînd vol. II drcumente din timpurile cele mai vechi până la 1633, iar vol. III va cuprinde documente dintre 1633—1654, adică de supt Vasile Lupul.

Lucrarea va continua să apară mai departe, publicîndu se cele mai alese acte din bogata colecţie inedită a d-lui Gh. Ghibănescu.

*

STRUNA ZILEI

C'AN FABULA

Prefectul *Lupu* zise arendaşilor: «Vă sărut mînile, numai faceţi dreptate ţăranilor».

Ziarele.

Boerii cînd îl auziră
Că le vorbeşte blînd ast-fel,
Cu toţii bănuiau că... lupul
A'mprumutat un glas de... miel.

Informaţii

Dosarul anarchiei. — In „La Roumaine" găsim din nou la rubrica de mai sus informaţii foarte interesante referitoare la instigaţiile cari au pricinuit revoltele.

Cu steagul roş Banda de ţarani revoltaţi care după ce devastase judeţul Olt, îşi transportaseră activitatea pe teritoriul Argeşului, a fost distrusă la cîţi-va kilometri din Bălceşti.

D. Mandrea, deputat, proprietar pe domeniul Bălceşti ne a comunicat următoarele detalii:

In fruntea bandei acesteea, mergea un ţaran cu un steag roşu.

Revoltaţii erau comandaţi de oameni imbracaţi ca ţarani bogaţi din Gorj, dar care nu erau din acel judeţ. E regretabil că au tost omorîţi în timpul luptei, ceea ce lasă identitatea lor în mister.

Studenţii n'ar fi străini de agitaţie. Ne vin din diferite localităţi informaţii demne de credinţă, că studenţi au fost la ţeară, în fruntea revoltaţilor. Noi nu dăm prea multă atenţie acestor fapte şi nu insistăm totuşi noi credem că ar fi bine să se cerceteze în direcţia asta, e posibil să se găsească ceva. Sunt mulţi studenţi arestaţi în multe judeţe; abilii judecători de inctrucţie ar putea să găsească adevărul.

Cumpărînd ţuică. In judeţul Argeş iată cum se făcea propaganda revoluţionară în ultimul timp.

Necunoscuţi, veneau în sate şi treceau din casă în casă să cumpere ţuică cu preţuri foarte ridicate şi în vremea aceasta desvoltau în faţa ţăranilor o propagandă pe tema mizeriilor clasei rurale, adăogînd că nu e nici o scapare pentru ei de cît nimicind proprietatea mare.

In alte dăţi, necunoscuţii aceştia intrau în vorbă cu femeile şi le aţîţau în potriva ciocoilor. Cînd sămînţa urei prindea rădăcini ei porneau în altă parte.

—

D. A. A. Bădăreu a sosit astă-zi în Iaşi.

—

D. Vintilă Brătianu, viitorul primar al Capitalei, a fost însărcinat de ministrul de interne să viziteze mai multe localităţi din Moldova, spre a se convinge de situaţie.

D. Brătianu a fost ieri în Iaşi şi cu trenul de 3 a plecat la Vaslui.

—

Membrii comitetului executiv al clubului conservalor din Piatra-N., întruniţi spre a alege un preşedinte al acelui club, au făcut acea alegere în persoana d-lui Take Ionescu

—

D. inginer V. Buţă Domaniau angajat pentru facerea planurilor şi punerea în posesie a cumpărătorilor celor 149 loturi mici din moşia Iacobeni a cerut reziliarea contractului şi a fost aprobată de minister.

In loc a fost delegat d. inginer Gh. Brezeanu. S'a făcut cunoscut locuitorilor din comunele Epureni, Şipote, Roşcani şi Vîrful Câmpului de a eşi cu instrumentele pentru tragerea brazdelor.

S'a ordonat autorităţilor din acele comuni de a da tot concursul lor numitului d. inginer.

—

S'a hotărît ca grupele de muncitori străini care intră în ţară să fie riguros controlate de medicul oraşului celui mai apropiat. Pentru această supra insărcinare medicii vor fi retribuiţi separat.

—

S'a pus în vedere prefecturelor ca comisiunile de licitaţie să fie alcătuite din persoane cerute de lege, pentru a se evita neajunsurile ce cauzează pagube statului cît şi cumpăratorilor particulari cu invalidări din cauza formărei comisiunei.

—

Lupu! Lupu! Lupu!!!

Fiind că e vorba tot de Lupu, de Originalul prefect de Fălciu. e bine să povestim ceva caracteristic de dînsul.

Era prefect conu Adam Mitachi, la Tîrzii, moşia d-lui C. Leonida, şeful liberalilor Huşeni; se devastase locuinţa arendaşului Beer de către sătenii din Albeşti şi Mînjeşti (Vaslui). In mişcarea ce se începuse în judeţ, prefectul conservator bănuise că atitudinea medicului primar Lupu era periculoasă, de oare ce mulţi săteni veneau la el şi instrucţiile ce le dădea erau indemnătoare la răscoală.

Mai ales ungurii din Corni şi Cotroceni erau agitaţi şi gata de răscoală. In asemenea condiţii prefectul a crezut de cuviinţă să intervină telegrafic la Ministerul de interne ca să cheme de urgenţă în Bucureşti pe medicul primar de la Huşi. Ceia ce s'a şi făcut! Se întîmplă însă că tocmai atunci se făptuise un omor în Albeşti, medicul primar se duce la Albeşti să facă autopsie. Aceasta era tocmai în Simbăta cînd venea armata din Piteşti. Pe peronul gărei din Crasna medicul primar ţinu discursuri soldaţilor să nu tragă în săteni.

Duminica se năpustiră sătenii din Tătărăni asupra Huşilor. Soldaţii îşi făcură datoria şi 6 săteni fusese culcaţi la pămînt. In aceeaşi zi medicul primar făcea autopsia la Albeşti şi acolo priimi telefonic că e chemat telegrafic la Bucureşti în interes de serviciu.

Năcăjit, sara dr. Lupu plecă la Bucureşti neştiind pentru ce e chemat de ministrul de interne.

Ori incendiarul de Simbătă, chematul în interes de serviciu la Bucureşti Duminică, se întoarse Luni sara prefect de Fălciu.

Iată Lupu! Lupu! prefectul de Fălciu.

—

D. Emil Emandi, mare proprietar din Huşi, a adresat d-lui Take Ionescu preşedintele clubului conservator din Iaşi cererea sa de a fi înscris între membrii partidului conservator la Iaşi.

D. Emandi este unul din tinerii de cu care partidul va avea a se mîndri în viitor.

—

DIVERSE

— Femeia Maria Caracaş din strada Armeană, a murit subit.

— A fost arestat individul Trifan Ştefiuc găsit fără acte.

— A fost arestată femeea Ana Adler găsită fără acte,—ea va fi expulzată.

— Camera de comerţ a aprobat ţinerea unu iarmaroc săptămînal în comuna Ivăneşti.

— Femeea Adela Ionescu din strada Lăutari 19, fiind ameţită de băutură a căzut în vechiul canal al Calcainei. Cu mare greutate a fost scoasă, fiind grav rănită, de către sarjentul din punct.

— In ziua de 23 a. c., va avea loc consfătuirea tuturor preşedinţilor camerelor de comerţ, pentru a aviza la mijloacele necesare susţinerei intereselor comercianţilor daunaţi prin ultimele rescoale.

— Ministerul de comerţ a aprobat bugetul camerei de comerţ cu o singură modificare, anume s'a introdus un articol pentru a se alcătui premii pentru lucrările economice.

— In ziua de 15 April, va avea loc alegerile membrilor camerei de meserii din localitate.

—Locuitorul Const. Moşuleţ din strada Malu 39 a reclamat poliţiei că individul T. Olaru l'a ameninţat cu moartea.

— S'a dat ordin poliţiei Ungheni do a lua în primire pe dezertorul din regimentul 34 Constanţa, I. I. Dimitriu. Poliţia îl va preda apoi unui trimis al autorităţilor acelui regiment.

— Toţi primarii comunelor rurale au fost somaţi de a observa strict regulamentul transportărei vitelor şi cerialelor pe orice căi de comunicaţie.

— Au fost prinşi de către poliţia capitalei şi înaintaţi parchetului de Putna, evadaţii Leonică Ţăranu şi Popeccu.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

79

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

Cine ar putea să afirme acuma, că marchizul de Bonnenil a asasinat pe contele de Ferrusol, astă noapte, aproape de ora unu, pe un loc pustiu de la Pantin. Doar marchizul s'a reintors imediat acasă ca să se culce, foarte fericit de o asemenea bogăţie găsită aşa pe neaşteptatele.

Şi de azi înainte, e un om bogat marchizul de Bonnenil; de azi înainte el va purta mîndru acest titlu uzurpat şi să trăiască foarte liniştit din venitul acestor bani.

Fără a da loc la o umbră de bănuială, mizerabilul se reintorcea de pe locul crimei. In momentul de a părăsi Pantinul spre a reintra în Paris, trei oameni, care stau nu departe, l'au observat trecînd.

— Ai să urmăreşti pe acest particular Philidor, şi ai să-mi spui unde locueşte el, la seama, deşteptăciune!

Şi acest om cu numele de Philidor urmărea pe marchizul asasin.

Ceilalţi doi, aşteptară puţin, după ce a plecat Charles, şi aceeaşi voce zise:

— Hai să vedem pe celalalt particular îngheţat.

Şi ambii se indreptară spre cadavrul contelui pe care'l examinară cu atenţiune. După ce l'au intors în toate părţile acelaş om exclama:

— Iată o lovitură de meşter, spuse Nicaise, unul din ei. Unde-i rana? Zău, stăpîne, dacă o zăresc unde-va!

— S'ar fi dat de înghiţit vre-o otravă acestui om. Nici o urmă de sînge, nimic, par'că doarme.

— Aşa e.

— Să mergem repede, Gustav, ajută-mă, ia'l tu de cap, eu îl voiu apuca de picioare şi s'o ştergem!

— A! strigă unul, ce e aceasta? Urme de bănuială, de convingere. Nu trebue lasat nimic compromiţător.

Şi plecîndu-se, ridică sfoara care a servit criminalului să lege mînile nenorocitului conte.

— Hai să mergem, trebue să sosim mai repede la d-na Morel, să facem operaţia noastră şi apoi să mergem la cariera de nisip.

Cei doi oameni plecară cu cadavrul şi'l duseră în direcţia unei case izolate situată între Pantin şi Prés-Saint-Gervais.

Orologiul bisericei Pantin suna ora unu.

Grăbeştete Gustav, trebue să mergem repede; ştiu bine că lucrătorii vin să încarce foarte de vreme. Sunt astăzi căruţe?

— Da, stăpîne, acele de la easa Dubois.

După zece minute, ei sosiră la o casă ruinată a cărei poartă se deschise la cîte-va lovituri ale lui Nicaise. Cei doi oameni intrară îndată cu cadavrul contelui.

— Aţi avut vînat bun, le zise o femee închizînd poarta.

— Nu, mamă Morel. Am dat de lucru gata. Haide, să ne grăbim a desbraca acest particular. Să'l punem pe masă, pentru a fi mai la îndămînă ca să-i scoatem hainele.

Era un spectacol sinistru cînd aceşti doi oameni desbracau cadavrul şi femeea Morel ţinea o lumînare pentru ca ei să poată opera. Păreau, de altmintrelea, foarte obişnuiţi cu acest soiu de lucru, pe care'l îndeplineau cu dexteritate uimitoare. Nicaise care se minuna într'una de eleganţa şi de valora lor.

Contele fu îndată complect dezbracat.

— Dă-mi zdrenţele de alaltă eri, dar repede.

Apoi adause ironic:

— Să nu-i fie frig.

Aceste zdrenţe erau nişte haine rupte culese, fără îndoială, prin gunoae ele se compuneau din pantaloni, jiletca şi palton, totul în petecărie. Contele a fost imbracat tot aşa de repede cum a fost desbracat.

— Gata, stăpîne, zise Gustav, puind în picioarele cadavrului o pereche de ghete terfenite. Şi acum haidem la carieră. Vezi cadavrul e acum absolut imposibil de recunoscut.

Cei doi oameni reluară bagajul lor lugubru şi plecară. Ei merseră spre Prés-Saint-Gervais, îndreptîndu-se către către una din carierile deschise.

După două zeci minute, ei sosiră la intrarea celei dintâiu cariere, unde pătrunseră cu cadavrul.

— Vezi tu căruţele, zise Nicaise.

— Iată colo una.

(Va urma)

Ultime informaţii

Fuziunea tuturor elementelor conservatoare care în unele cercuri a fost anunţată ca fapt împlinit, întîmpină încă dificultăţi care se par greu de învins.

In afară de chestiunea de program, care se impune în faţa noului program al partidului liberal, mai este şi greutatea problemei de a se reduce la unul singur cei doi şefi.

Un fapt precis şi suficient de caracteristic spre a nu fi nevoe de nici un comentar.

Judecătorul de instrucţie din Piatra-N., în ancheta sa cu primire la răscoalele, a descoperit că la o tipografie din localitate, se tipărea un ziar antisemit intitulat «Moldova de Sus» redactat de funcţionarii prefecturei de Botoşani şi urmărind provocare de turburări.

Partea interesantă este însă faptul că ac a imprimărie, la care se tipărea «Moldova de Sus» avea şi furnitura imprimatelor necesare acelei prefecturi.

Cum se face că la Botoşani nu s'a găsit o tipografie care să efectueze imprimatele prefecturei de Botoşani şi cum se face că tocmai în acea imprimerie în care se efectuează imprimatele, se tipărea şi «Moldova de Sus», redactată de funcţionarii prefecturei de Botoşani, aceasta este o problemă a cărei dezl-gare o lăsăm pe sama cetitorilor.

In timpul răscoalelor din judeţul Iaşi, ţăranii de pe moşia Gropniţa, arendată d-lui Popovici-Băznoşianu, veniră la casa administraţiei şi siliră pe administrator să iscălească o convenţiune oneroasă.

Ţăranii înzistînd ca acea convenţiune să fie respectată, arendaşul veni la prefectură şi ceru intervenţia prefectului.

D. Sterea a fost la Gropniţa unde a venit şi armata.

Convenţiunea a fost anulată şi mai multe arestări de ţărani operate.

Procurorul general de Iaşi a plecat în Moldova spre a constata faptele pentru care se aflu depuşi foarte mulţi ţărani şi cari urmează a fi puşi în libertate în vederea reluărei muncei cîmpului.

D. Gh. Şerban preşedintele Camerei de comerţ va lua parte ca reprezentant al Romîniei în comitetul expoziţiei internaţionale din Madrid.

Sfiinţile lor preoţii Lăzărescu de la Podul Iloaie şi P. Bulău din Cotnari au fost opriţi de a oficia serviciul divin sub cuvînt că ar fi inplicaţi în turburările ţărăneşti care au avut loc la începutul acestei luni.

I. P. S. Mitropolitul Moldovei a delegat pe P. S. S. Economul Stamate protoiereul judeţului nostru pentru a constata întru cît sunt întemeiate învinuirile ce se aduc numiţilor preoţi.

In ziua de 8 Aprilie, d-na Ane Conta-Kernbach, va ţinea în Aula Universităţei o conferinţă în folosul şcoalei profesionale „Reuniunea femeilor romîne".

Senatul universitar dinpreună cu consiliul facultăţei de Medicină au fost convocate pentru astă-seară, la ordinea zilei fiind continuarea discuţiei asupra lucrărilor candidaţilor la catedra de Patologie.

La Universitate au sosit de la prefectura judeţului Iaşi, 49 brevete şi medalii jubiliare Carol I, pentru profesorii şi funcţionarii acestei instituţii.

Eri a sosit la Universitate bursele studenţilor facultăţei de litere şi filosofie pe luna Martie.

Epitropia Spitalului israilit din localitate, în şedinţa sa de eri, a votat după propuneraa d-lui Nelken, o sumă de 1000 lei pentru soldaţii, cari au aparat avutul locuitorilor în timpul revoltelor ţăranilor.

In ultimui număr din «La Presse Médicale» este şi un articol datorit colaboratorului nostru Dr. I. Dusciianu—asupra *nevroselor respiratori.*

Astă noapte la ora 11 jum., un violent incendiu s'a declarat în Strada Trancu 35, la fabrica de sopon a d-lui I. Neiderman.

Alimentat de un vânt puternic, focul s'a comunicat şi la casele vecine, proprietatea d-lui Berman Graubart.

Focul a luat naştere de la focarul cazanului. Au putut fi salvaţi dintr'o şură 4 cai. Cei întăi la faţa locului au fost d-nii sub-comisar Botez şi comisar Ştiubei. Pe la ora 2 focul a putut fi complect stâns de către pompieri.

In ziua de 31 Martie la ora 4, va avea loc la ministerul de comerţ, convocarea tuturor preşedinţilor camerelor de comerţ, pentru a se alege un delegat în consiliul superior al comerţului. Alegerea se va face cu ori-ce număr de preşedinţi ce se vor întruni.

Oficiantul telegrafo-poştal Enăchescu a incetat din viaţă astă-zi dimineaţă.

Defunctul, unul din funcţionarii meritoşi ai corpului telegrafo-poştal din Iaşi sufarea de nefrită.

O catastrofă înlăturată. — Din *Tulcea* ni se scrie:

Ofiţerii batalionului 9 de vînători, care se ştie că au plecat acum cîtva timp din Iaşi pentru Tulcea, au fost un moment în grea primejdie.

Iată faptele. Plecaţi din Galaţi în 4 şlepuri remorcate de canonierele „Griviţa" şi „Prutul", batalionul a ajuns, fără nici un accident la Tulcea. Ajunşi la punctul de debarcare, în momentul cînd „Prutul" manevra pentru a se apropia de ponton maşina sa face explozie, şi canoniera împreună cu şlepul în care se găseau ofiţerii, sunt luate de curentul apei, şi tîrîte cu mare putere în direcţia în care se afla vasul austriac *Drau.* O ciocnire era iminentă. Cu mare greutate s'au aruncat odgoanele de salvare şi şlepul a început a fi tras îndărăt.

La un moment dat însă unul din odgoane s'a rupt, şi şlepul înaintînd din nou a intrat într'un vîrtej unde şlepul a fost pe punctul de a fi înghiţit de valuri. Cu foarte mare greutate, şi după o muncă de cîteva ore, şlepul şi canoniera au putut fi salvate.

In ce priveşte viitorul primar de Iaşi, ofertele pentru această demnitate s'au redus la 2. Clubul ar dori pe d. Penescu, care se bucură de foarte multe simpatii, iar profesorii clubişti se agită pentru d. C. Climescu, rectorul universităţei.

Ca prim-ajutor de primar este hotărît d. D. Botez. Locul de al doilea ajutor primar va fi reînfiinţat şi încredinţat d-lui X. Eraclide.

Numirea de epitropi este definitiv hotărâtă în persoana d-lor N. Gane şi Ath. Gheorghiu. Pentru al treilea loc este desemnat d. V. Paladi întru cît nu se va realisa ideea alegerei d-lui C. B. Pennescu ca primar.

Mai mulţi liberali fruntaşi din localitate întorşi astă-zi din Bucureşti, au cules impresiunea, că guvernul este hotărît a rămînea în... opoziţie încă o lună cel puţin. Până atunci nici o schimbare nu va fi făcută, nici o numire şi nici o disolvare de oonsiliu.

La Inalta curte de casaţiune se va judeca mîine recursul arendaşilor Stern şi Bercovici pentrn punere în libertate.

Suntem în măsură de a şti că la cancilaria Mitropoliei noastre s'a primit o plângere semnată de preotul bisericei unei comuni din judeţul Iaşi şi peste 300 de săteni, prin care se arată cum în timpul turburărilor din urmă, preotul catolic din aceiaşi comună, în frunte cu 200 de săteni unguri au năvălit asupra bisericei ortodoxe din numita comună, încercînd să devasteze sfânta biserică.

Datorită împrejurărei fericite, că în cursul acelei zile a sosit în partea locului cîte-va plutoane din R g. 7 Calaraşi, biserica a fost salvată ca prin minune.

Sătenii cer să fie pe viitor aparaţi de asemenea duşmani.

Eri a fost depuşi la penitenciarul din localitate 13 săteni din comuna Gropniţa, fiind învinuiţi ca instigatori.

Se crede că în cursul acestei săptămîni se vor inaugura la Timişeşti lucrările pentru aducţia apei.

La solemnitate va asista întreg consiliul comunal.

Pe ziua de 1 April se va face o intinsă mişcare printre funcţionarii vamei Iaşi.

Autorităţile ruseşti au arestat în cursul săptămânei trecute mai mulţi săteni din judeţul nostru, bănuiţi că ar fi încercat să îndemne la rescoale pe sătenii din comuna Calaraşi şi împrejurimi.

Sătenii au fost conduşi până la Ungheni de jandarmii ruşi şi predaţi autorităţilor noastre spre a fi cercetaţi.

D. Lct. Col. Cernătescu, a intervenit eri pe lîngă comercianţii din Iaşi ca să dea în favoarea răniţilor şi în folosul orfanilor rămaşi de pe urma răscoalelor pînzării şi haine pentru îmbrăcăminte.

Obiectele colecţionate vor fi înaintate principesei Maria Moruzzi cari prin intermediarul „Crucei Roşie" vor parveni la cei în mizerii şi în suferinţă.

Firma Kahane Succesor a răspuns cea dintăi la această invitaţiune şi a trimes 100 metri de pânză însoţite de o carte de vizită cu inscripţia „trimet una sută metri diferite pînzării şi fac urări ferbinţi ca bunul D-zeu să ferească ţara de nenorociri ca acelea prin care a trecut zilele aceste".

Sâmbătă 31 Martie a, c. va avea loc adunarea generală a societăţii culturale „Viitorul", a cărei preşedinte e dl. dr. D. S. Boroian.

La ordinea zilei sînt: 1) Darea de seamă asupra mersului societăţii făcută de preşedinte.

2) Conferinţa d-lui Gh. Ghibănescu profesor, tratînd despre: *„partea statului în educaţiunea publică şi în special a viitorului cleric".*

3) Raportul comisiunei de control asupra gestiunei anului trecut.

Intrunirea va avea loc în localul Seminarului Veniamin Costache.

Apelul Mitropolitului Moldovei

I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei a adresat preuţilor din eparhia Moldovei următorul apel:

Prea Cucernicilor preoţi — fraţii Noştri în Christos Domnul.

Marea nenorocire ce a căzut, ca de năprasnă, asupra scumpei noastre ţări, săptămîne trecute, a pus în grijă neadormită şi încordare zguduitoare inima şi sufletul tuturor locuitorilor ei, care cugetă şi simte româneşte.

Majestatea Sa Regele—prea iubitul şi prea înţeleptul nostru Suveran, Inaltul Cler, Onorabilul Guvern şi toate ramurile Administrative, lucrează cu neadormire pentru a readuce în Ţară, pacea, liniştea şi buna conlucrare şi vieţuire de cari Romănimea are foarte—foarte mare trebuinţă pentru a sa desvoltare şi propăşire în faţa popoarelor civilizate ale lumei.

In aceste împrejurări dureroase şi de grea încercare pentru neamul Nostru, toţi romînii iubitori de patrie şi adevăraţi creştini, sunt datori să judece cu pătrundere faptele urîte, ce s'au săvîrşit de cei rătăciţi, şi să facă tot ce le stă prin putinţă—fie chiar cu jertfe—pentru a pune de indată stavilă neclintită acestui rău mare, luminînd, călăuzînd şi îndreptînd spre bine pe acei nenorociţi fraţi ai noştri, cari au fost împinşi prin minciună, viclenie şi înşălăciune la tulburări, fapte urâte, sălbătacie şi crime însuflate de duşmanii Ţărei şi a neamului Nostru românesc.

La aceste sforţări uriaşe ce să întrebuinţază cu grabă şi pătrundere, de conducătorii Statului, pentru a îndruma pe cei rătăciţi la calea cea bună, curată şi adevărată, Biserica,—Muma Noastră cea sufletească, prin organele sale cele sfinţite; Mitropoliţi, Episcopi, Arhierei şi Preoţi de a mândouă tagmele—toţi păstori sufleteşti ai turmei duhovniceşti a lui Christos Domnul—are sfânta datorie şi chemare cerească de a lucra neîncetat cu duhul blândeţei, în popor, aducîndu-şi aminte tot d'auna de mintuitoarele cuvinte ale Domnului şi Mîntuitorului Nostru Isus Christos, care zice: *„Fericiţi făcători de pace, că aceia fii lui Dumnezeu se vor chema".*

Fraţi Preoţi! silindu-vă astfel, din toate puterile voastre ca să potoliţi şi să liniştiţi sufletele cele turburate ale creştinilor ţarani din păstoria voastră, vă poftim părinţeşte şi vă îndemnăm cu căldură, ca să ttăruiţi, cu vreme şi fără vreme, în tot timpul şi pretutindenea, pentru a convinge pe creştinii încredinţaţi păstoriei voastre, de rătăcirea lor de la tradiţiunile părinteşti şi de marea primejdie, la care se expun, şi înfricoşată pedeapsă ce îi aşteaptă, atît în viaţa aceasta vremelnică, cît şi în cealaltă—veşnică, dacă nu vor asculta de porunţile cele bune, sfinte şi mângâitoare ale Dumnezeului Nostru, care ne învaţă să fim oameni de pace şi să nu ne alunecăm cu mintea şi inima la vorbe răle şi fapte urâte, după cum în aceste săptămâni, de urâtă aducere aminte, Duhul cel rău—vrăşmaşul mântuirei oamenilor—a găsit unelte multe, printre ţăranii, pe cari, prin amăgire şi momeli felurite, i a îndemnat la tot felul de crime, ca să-i arunce pentru mulţi ani legaţi, ferecaţi în braţele sărăciei, ai suferinţei şi ai peirei cu întreaga lor familie.

Imbunătăţirea cea dreaptă şi cuviincioasă, se va face, cât mai în grabă, ţaranilor noştri, pentru că Inaltul Guvern, după dorinţa Majestăţei Sale Regelui Nostru—înţelept şi iubitor de neamul nostru—, a luat toate măsurile putincioase şi folositoare pentru a înlesni şi îndulci traiul lor de până acum.

Fraţi preoţi! pătrunzindu-vă, până în fundul inimei, de aceste puţine, dar sfinte sfaturi ce vă dăm, vă poftesc stăruitor, să îndemnaţi cu credinţă şi cu râvnă pe păstoriţii voştri, ca să vie la biserică—Sfânta Casă a Dumnezeului părinţilor Noştri—unde, zilnic să slujiţi sfintele slujbe, cu frica lui Dumnezeu, cu credinţă şi cu dragoste, adăogînd pe lîngă Ecteniile respective din liturgie şi pe cele ce anume s'au alcătuit şi rînduit, acum, de mai marii Noştri cei sfinţi; iar la sfârşitul Sfintei liturgii, după rugăciunea amvonului, veţi ceti în uşile împărăteşri, în genunchi şi cu toată cuvioşia, rugăciunea din formularul de la sfîrşitul Ecteniei, pentru ca Milostivul Dumnezeu—Tatăl Nostru cel Ceresc şi de oameni iubitor, să se îndure spre noi, cei căzuţi în pacate şi să înceteze în inima noastră şi în sînul scumpei noastre Ţări—România—luptele vrăjmaşe dintre fraţii de acelaşi sânge şi credinţă, precum şi contra celor ce au găsit totdeauna pe pământul Nostru, linişte, îngăduire şi bună vieţuire.

Astfel slujind Domnului cu frică şi, astfel făcîndu-vă cu sfinţenie datoria, ce vi se impune de înalta misiune preoţască la care sunteţi chemaţi de darul lui Dumnezeu, voi, fraţi preoţi, veţi purta, după cuviinţă, Sfînta voastră sarcină duhovnicească; veţi împlini *dorinţa Augustă a Majestăţei Sale Regelui nostru Carol I;* veţi lucra cu succes la deşteptarea sentimentului religios şi patriotic în popor; veţi ajuta simţitor la mărirea şi înalţarea neamului nostru romînesc; veţi bine merita de la Patrie şi veţi dobîndi har nepreţuit de la Domnul Dumnezeu, iar de la smerenia Noastră Arhierească binecuvîntare, acum şi pururea şi în vecii-vecilor amin.

† **PARTENIE** Mitropolit Moldovei şi Sucevei

Şef cancelariei, *Ecouom St. Ionescu.*

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei„

Bucureşti 26 Martie

Contra prefecţilor socialişti

Bucureşti. Ziarul „Epoca" inzistă din nou asupra faptului că unii miniştri străini au făcut prezentaţiuni pe lângă guvernul nostru în privinţa numirei socialiştilor ca prefecţi în judeţele limitrofe cu ţerile pe care le reprezintă.

Gazeta în chestiune articulează chiar un fapt precis şi spune că ministrul Rusiei a făcut prezentaţiuni în privinţa numirei d-lui Stere ca prefect de Iaşi.

D. Dimitrie Sturza ar fi respuns că numirea este provizorie.

Mişcare în armată

Bucureşti.—Maiorul Ianculescu din regimentul Roman 14 şi administratorul cl. I-a Cristescu Ioan din regimentul 20 Teleorman au fost puşi în poziţie de retragere din oficiu.

Maiorul Vasiliu Vasile din infanterie, actualmente în disponibilitate, a fost trecut în poziţie de retragere din cauza infirmităţilor căpătate în timpul serviciului.

Căp. Haret, actualmente în disponibilitate şi căp. Bătîr Dim. din reg. 7 Prahova au fost trecuţi în poziţie de retragere.

Sub-loc. în rezervă Gabrow Mircea din reg. Războieni 15 a fost şters din controalele armatei şi condemnat la perderea gradului din cauză că a obţinut încetăţenirea în Bulgaria.

Sub-lct. Vameş Ioan din regimentul Dragoş 8 pus în dispoziţie din cauza unor infirmităţi.

Maiorul Mihail D., din Geniu a obţinut un concediu de patru luni pentru a merge în străinătate.

Neînţelegeri între liberali

Bucureşti. —*Intre liberalii din Craiova au izbucnit mari neînţelegiri cu privire la situaţia politică din capitala Olteniei.*

In urma unei discuţiuni violente d. N. Romanescu a provocat la duel pe d. Vrăbiescu fost prefect.

Reduceri la Ministerul Instrucţiei

Bucureşti.—Rezultatul lucrărilor comisiunei pentru reducerile posibile la ministerul cultelor şi a instrucţiunei publice sunt că pînă acum au fost în mod difinitiv stabilite următoarele reduceri:

Casa Artelor va fi alipită la direcţia a III-a a acelui minister.

Se desfiinţează postul de director al învăţămîntului privat.

Invăţămîntul privat este din nou contopit cu cel secundar.

S'a făcut o simţitoare reducere a sumelor prevăzute pentru militarizarea şcoalelor.

Vapor naufragiat

Constanţa.—Un vapor care mergea de la Constantinopol la Sulina a naufragiat astă noapte în dreptul portului Constanţa şi furtuna l'a aruncat spre term la baia portului.

Vasul se adăpostise în anti-bazin. Din cauza vîntului puternic, vaporul a fost zmuncit atît de puternic în cît lanţul de la ancoră s'a rupt şi pînă să poată din nou ancora vaporul a fost aruncat pe un banc de năsip, cam la o departare de 150 metri de term. în dreptul vilei Zosim.

Echipagiul a putut fi salvat prin bărci de salvare trimise de căp. Negru, comandantul portului.

Grevă Generală

Lille.—Congresul regional al lucrătorilor tîmplari a decis proclamarea grevei generale pe ziua de Luni—în caz dacă nu se vor mări salariile şi nu se va fixa numărul lucrătorilor streini.

In alte oraşe greva va fi proclamată Mercuri sau Joi.

Ciocnire sîngeroase

Lodz.—Pe ziua de ieri au avut loc sîngeroase ciocniri între lucrătorii aparţinînd diferitelor partide politice.

Au fost ucişi trei lucrători iar cinci au fost grav rîniţi.

De închiriat sau de vînzare casa în doue etaje cu 12 odăi, saloane mari, 6 antreturi, camare, beciuri, atenanse compuse din 9 odăi, grajduri, şură, grădină mare cu fructe, lemnărie în ogradă deosebită, pivniţă şi electricitate.

Amatorii să pot adresa la d-na Olga Jotty, strada Zmeu 3, sau la dl. Şendrea, strada Tăutu 8.

Licenţiat sau Asistent

poate ocupa postul în farmacia D. Herzenberg, Iaşi.

Dr. L. Silberstein

Strada Arcu 10

(Peste drum de casele Negruzzi)

Consult. de la 10—12 dim. şi 4—6 seara.

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din ţară se vînd eften diferite mobile şi obiecte casnice, precum un etac, salon, piano, etc., etc. A se adresa la d-na Netty L. Unter, str. Pomir 7.

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Medic al Societăţei Fraterna-Păcurari şi al Tramvayului electric

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

Practică: **Vaccinări şi Revaccinări**

DE INCHIRIET

Un Magazin cu atenanse, strada Lăpuşneanu, în casa fostă Walter, a se adresa la fraţii Smirnov.

De inchiriet în strada Golia un apartament de 5 camere şi un antret, între care una foarte mare. Se preferă a se închiria unui club sau unei societăţi. A se adresa administraţiei.

De închiriat

Două apartamente fie-care de cîte două odăi din casele situate în strada Păcurari No. 97.

Pentru condiţiuni a se adresa d-lui M. Con. Drăcşăneanu avocat Strada Sf. Sava No, 16.

O comoară ascunsă

pot avea mulţi cari posedă lozuri şi neglijează a căuta în listele de trageri, dacă acele lozuri au eşit la sorţi. Pentru inlesnire, să se adresese pesesorii de lozuri sau bonuri subsemnatului şi vor fi serviţi constiicios. A se alătura un leu pentru zece numere sau mai puţin de zece. Fiecare 10 în plus cîte un leu.

S. HAIFLER—IAŞI

32, strada Stefan cel Mare 32

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ştiri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

In folosul Instituţiei

Vatra luminoasă „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREŢUL 2 LEI

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

Loteria Regatului Romîn

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

„ELE"

schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini. Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ sa se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĚRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

a Iaşi la Konya, Racoviţa Marcus farmacişti

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PRFŢURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Eiŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiilorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classeĭ lucrătore*, căreia él economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari celorĭ mai fragetĭ si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESÉ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILŎRI, COPIILŎRI, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ: **Farmacie FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă in 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Asemenea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Cloture de Chasse, le mètre... 0f25

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 80

Porte-Fleurs, pour 200 Places..... 7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

POUDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6f50

R. GARIEL

2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. — No. 108. — Mercuri 28 Martie 1907.

PARTIDE POLITICE

Evenimentele la cari am fost marturi timpul din urmă, au avut darul să aducă în discuţiune mai multe chestiuni.

Aşa, este neindoios că mişcarea ţărănească trebuie să grăbească soluţiunea marei probleme agrare din ţara noastră. Se impune în adevăr luarea unei serii de măsuri pentru îmbunătăţirea stărei materiale a ţăranului, precum de asemenea trebue mai bine îngrijită şi privighiată partea sufletească a lui. Acele măsuri însă nu vor putea fi luate cu sorţi de izbîndă şi trăinicie de cît prin conlucrarea agenţilor anume chemaţi a se înţelege în acest scop. Căci durabilitatea măsurilor privitoare la sătean va fi cu atit mai îndelungată şi temeinică cu cît la desbaterea procesului de ameliorare a stărei lui pe lîngă el ori reprezentanţii săi, vor lua parte şi alţi interesaţi ca proprietarii, arendaşii cari prin natura lucrurilor sunt asociaţii lui în opera de producţiune agricolă.

Partidele politice pot interveni în asemenea chestiune? Or, de pe urma răscoalelor ţărăneşti, cei ce au avut a suferi mai mult până acum sunt tocmai aceşti din urmă adică proprietarii şi arendaşii. Şi urmarea logică a lucrurilor face să nu ni se pară tocmai curios cînd se aude de o contra-acţiune a acestora împotriva ţăranilor.

Dar cum e vorba a se proceda cu metodă şi pe căi legale, se cere de mulţi întemeiarea unui partid politic agrar, care la nevoe să ştie a-şi impune voinţa sa.

Şi cu această ocazie găsim locul a pune întrebarea. Partidele politice de astă-zi sunt ele atît de cuprinzătore în cît să poată răspunde tuturor revendicărilor sociale, ori se simte nevoe a se crea alte partide de guvernămînt?

Un fapt nu se va putea nega şi anume că societatea noastră s'a transformat mult. Au apărut alte nevoi, alte aspiraţii de cît cele ale veacului trecut. Păturí sociale noi au eşit la lumină, şi ele cer dreptul de a trăi, a se manifesta. Toate aceste păturí sociale cu tendinţele lor, cu idealurile ce ş'au făurit pot încăpea în cadrul celor două mari partide politice din ţară?

Vor răspunde unii că da. Căci dacă este evidentă transformarea socială la care am asistat, nu e mai puţin adevarat că şi partidele politice încă se transformă. Şi ca dovadă avem procesul politic, ce se urmează atît în partidul liberal cît şi în cel conservator. După această idee dar, n'ar mai fi nevoe de alte partide politice pentru că orice tendinţă sau aspiraţie nouă îşi va găsi ecoul în unul ori altul din ambele mari partide.

Se va respunde însă că aşa ar fi dacă acele tendinţe şi aspiraţii ar fi puţine şi aşa de bine determinate ca să poată corespunde cu activitatea unui sau celuilalt partid. In fapt însă acestea sunt multe, iar dintre ele vor fi unele cari nu se vor putea împăca nici odată cu eticheta de liberal ori conservator.

Să luăm ca exemplu ceia ce se pretinde a se face astăzi.—Se zice că trebue să se înfiinţeze un partid agrar. Este evident că locul lui nu poate fi exclusiv într'unul sau celalt partid. Agrarienii n'ar putea să fie numai liberali ori conservatori, ci numai agrarieni. Un asemenea partid n'ar putea reprezenta de cît interesele generale ale grupului a cărui numire o poartă. Crearea unui asemenea partid de altfel ar reeşi în mod firesc din însuşi desvoltarea de până acum a statului nostru. Şi tot cu atita dreptate s'ar putea zice şi despre alte partide, cari ar reprezenta interesele generale ale altor grupuri sociale, cari in marginile intereselor generale şi superioare ale statului ar pretinde să-şi valorifice aspiraţiile.

Apoi uitîndu-ne la cele ce se petrec în ţări mai înaintate decît noi, încă vom vedea acelaşi proces, de reformare şi organizare a partidelor. Germania are partid liberal, conservator, centru, agrarian, socialist etc, fiecare reprezintînd alte păturí sociale şi avînd alte aspiraţiuni.

Şi tot aşa cu alte ţeri.

Dar Germania fiind o ţară mare cu alegători mulţi, cu vot universal îşi poate permite luxul de a avea partide multe, şi fie-care din aceste la rîndul său rămîne mare.

N'ar fi negreşit tot aşa de uşor a se face, precum poate uşor e de zis, ca să avem şi noi multe partide politice. —

In special in chestiunea prezentă, chestiunea ţărănească, lucrurile merg către un fel de simplificare. Unul din partidele politice a luat deja atitudinea pe faţă şi anume a îmbrăţoşat mai mult cauza ţăranilor contra proprietarilor şi arendaşilor. Logic este ca celalt partid să pună in program al său de guvernămînt respectarea dreptului sacru de proprietate cu toate atribuţiile lui.

Din procesul ce se va desbate între ele pe cale liniştită, cu judecata rece şi senină vor eşi adevăratele măsuri, cari să amelioreze, aşezînd pe baze trainice, starea economică şi culturală a ţării.

V. I. Radu

„UNII PREFECŢI"...

Prefectul de Covurlui, d. Jean Atanasiu, este un barbat care se serveşte numai de aparatul Hugues spre a tranşa, cu o oră mai înainte, chestiunea agrară.

D. Atanasiu este deci un bărbat foarte grăbit, mai grăbit de cît unii colegi ai sei, cari, în afară de telegrame, au trimis şi adrese scrise.

D. Atanasiu, în aceiaşi chestie, trimite cîte 2 telegrame unuia şi aceluiaşi proprietar. Dacă aceasta se face prin confuzie sau pentru a se vâri mai multă frică în proprietar—nu ştim.

Ceea ce ştim, insă, este, că d. Atanasiu inventează agitaţiuni acolo unde ele nici nu există, că d. prefect *voieşte* să fie agitaţiuni.

Dar procedarea aceasta dovedeşte un lucru: că foştii adoratori ai d-lui I. Nădejde, cari s'au angajat prefecţi, voiesc cu tot inadinsul să facă treabă rea.

Căci treabă rea a făcut prefectul de Covurlui, somând pe un proprietar să vină să *dee pămînt* ţăranilor, atunci cînd ţăranii de pe acea moşie n'aveau ce mai cere şi să vorbească de turburări, cînd cea mai perfectă linişte domnea pe moşie.

Pentru prefecţii aceştia, sistemul acesta al ameninţărilor, al telegramelor alarmante etc. pare a fi o simplă petrecere.

Aşa ştim ca unul din ei adunând pe proprietari la prefectură, a căzut în genunchi înaintea lor, şi a zis: „sărut mâinele şi picioarele, boeri Dv."—şi în halul acesta a cerut să se facă dreptate ţăranilor. După aceea a chemat pe fotograful prefecturei şi a voit să fotografieze grupul proprietarilor,—spre amintire.!

Pe vremurile de jale prin care trecem —ie oare timpul de-a face comicării?

Dacă jocul acesta va fi tolerat, guvernul se va convinge foarte curînd că rău a făcut....

Popoarele dezarmează?

O nouă conferinţă a păcii va avea loc la Haga, în tăcutul şi într'adevăr pacinicul oraş neerlandez unde acum opt ani a avut loc prima conferinţă, tot după propunerea Rusiei.

Cine nu'şi aminteşte adînca emoţiune ce cuprinsese spiritele la cetirea acelei faimoase şi istorice proclamaţiuni a actualului Ţar al tuturor Rusiilor, iniţiatorul celebrei conferinţe? E drept că cunoscătorii într'ale diplomaţiei ştiau perfect de bine că nu în interesul suprem al omenirii, nu din sentimentul de milă şi bunătate a luat Autocratul acea iniţiativă, ci din motive budgetare, îndemnat de politica financiară a Rusiei copleşită de armamentul costisitor, cu neputinţă de suportat.

Cum că motivul era cunoscut s'a putut vedea apoi din dezbaterile urmate la Conferinţă, unde reprezentantul fiecării naţiuni avea punctul său de vedere propriu şi ţinea prea puţin seama de vederile celorlalţi şi mai puţin încă de criteriul sentimental sau umanitar.

Diplomatul german declară cu mîndrie că Germania nu se simte de loc împovărată de marile înarmări şi că în general buna stare a locuitorilor germani merge prea bine alături de progresele înarmării. In schimb Bourgeois, reprezentantul Franţei — pentru a complace Rusiei aliate—zicea că de şi Franţa e de asemenea o ţeară bogată, totuşi se cuvine ca naţiunile europene să se gîndească la interesele mari, generale... Se ştie că punctul esenţial al primei conferinţe a fost micşurarea armamentului, condiţia ca timp de 5 ani nici-o naţiune să nu mai comande efective noi, iar pentru flote în interval de cel puţin 3 ani.

Aceasta nu va să zică însă că Conferinţa păcii n'a lăsat nici o urmă diplomatică.

E destul să amintim tribunalul permanent din Haaga—pentru care un miliardar american are intenţia de a clădi un palat uriaş — care are un rol frumos şi generos în politica europeană. Incidentul de la Hull, cînd cu expediţia amiralului rus Rojdestwensky a fost aranjat repede şi în condiţiuni favorabile.

Care e programul celei de a doua Conferinţe? De astă dată propunerile Rusiei —făcute prin o notă circulară către toate puterile— nu mai vorbesc de o oprire a înarmărilor şi lucrul e firesc. Acum Rusia se află după crincenul războiu cu Japonia şi Alianţa franco-rusă e mult mai şubredă. Ca şi acum opt ani fiecare naţiune mare îşi rezervă dreptul de a *nu* discuta anumite chestiuni sau de aduce în dezbatere chestiuni ce nu convin altora. Aşa, Anglia nu admite chestiunea regulării principalelor probleme ale războaielor vamale; Statele-Unite îşi propune a discuta chestia reducerei efectivului de războiu—pe uscat, bine înţeles.

In timp ce Anglia a adoptat pregramul Rusiei din 1899, aceasta din urmă, în ce priveşte chestia dezarmării, are acelaşi punct de vedere cu Germania şi Austro-Ungaria.

E de prevăzut că dezbaterile Conferinţei vor fi platonice, iar rezultatele extrem de neînsemnate. A doua zi după frumoasele cuvîntări rostite în sinul conferinţei statele îşi vor lua acelaşi aspect şi îşi vor alcătui aceleaşi budgete de războiu. Intrebarea în momentul de faţă nu e încă dacă dezarmează popoarele, ci dacă a dezarmat diplomaţia. Şi răspunsul e negativ.

CATE-VA NOTE

Ilustrul doctor Lupulus a trimis un manifest ţăranilor din judeţul Fălciu. Din acest manifest trebuese relevate următoarele:

1) că numirea de prefect a doctorului s'a făcut *direct* de M. S. Regele;

2) că Regele s'a adresat cu un manifest *numai* ţăranilor de la Fălciu;

3) că peste 2 sau 3 zile (expirate la 16 Martie) nici un jidan nu se va mai afla în judeţul Fălciu;

4) că cine va ţinea în arendă mai mult de 2 moşii, va fi trimis la *ocnă*.

Cine va fi trimis, însă, la Mărcuţa —nu scrie d. Lupu în „manifestul" său.

*

In numarul său de eri *Patriotul* a declarat că „Opinia" e ziar fischeresc.

In numărul său de azi, ziarul distracţiunilor picante—al „Morei roşii şi al Academiei de biliard"—publică o lungă scrisoare semnată de Marcu (Mochi) Fischer, prin care acesta se apără de unele acuzări ce-i s'au adus cu prilejul răscoalelor.

Ne angajăm a schimba titlul ziarului nostru în acel de *Kisileff*, dacă ziarul princiar va face dovadă că a publicat pe gratis scrisoarea lui Mochi Fischer.

Aşteptăm.

*

Un ziar publică ştirea că s'ar ventila iarăşi ideea unui guvern de coaliţie.

Până se va realiza această ştire, noi, la Iaşi, avem coaliţiunea gata făcută.

Avem, anume, 2 prefecţi liberali şi 2 consilii—comunal şi judeţean—conservatoare.

Această coaliţie a cam început să deslipească răbdarea multora, dar există. Există chiar şi la epitropia sf. Spiridon: 2 epitropi conservatori sub guvernul liberal!

*

Cea mai cumplită farsă de 1 Aprilie 1907, va fi incontestabil, aceasta: guvernul al liberalilor şi caşcavalul al opoziţiei.

La 1 Aprilie guvernul liberal va fi la putere şi opoziţia conservatoare va intra în noul budget.

Iar la alegeri cetăţenii au să ţie cu guvernul şi au să voteze cu budgetul.

S'au cu alte cuvinte: guvern opoziţionist şi opoziţie cu budget!

OAMENI ŞI LUCRURI

„IN 24 DE ORE"

Hotărît lucru, — plutim în plină anomalie. Alături de dosarul anarhiei—s'ar putea zice anarhia de jos—asistăm la un proces al anarhiei de sus,—al organelor administrative.

Micul document publicat în numărul de ieri al „Opiniei" şi semnat de primarul cotunei Scheia din Jud. Vaslui — în numele ordinului „respectiv" al prefectului — face parte, negreşit din dosarul acela. Aţi văzut cît e de scurt, de laconic, de obscur chiar în redactarea lui acel mic document — şi cît de spăimântător în acelaş timp...

Goanele de la sate — nu formează un capitol nou, necunoscut în istoria luptelor şi frămîntărilor acestei ţări în drumul ei către statornicie. Dar—*est modus in rebus*: fiece lucru îşi are forma sa şi la o cruzime nu e locul să adaogi o ironie...

Aşa dar dl. Prefect al Vasluiului ordonă isgonirea străinilor din comune şi cotune. Şi motivul? Pentru că... străinul în chestiune a părăsit comuna în timpul răscoalelor! Inchipuiţi-vă tabloul. Omul căruia se adresează acum ordinul de isgonire locueşte de treizeci şi doi ani în acea localitate. Timp de mai bine de trei decenii s'a împăcat şi a convieţuit cu sătenii, şi la un moment dat acestuia din urmă organisaţi şi instruiţi, legaţi prin jurămînt de „amicii norodului" — singurii amici pe care-i are! — tăbăresc asupra moşiei, asupra arendaşului, asupra curţei,—ard, pradă, ameninţă, atacă.

Negustorul are de-abia vreme să dispară cu familia lui, lăsînd jertfă nemiloasei devastări unicul său avut pe care la întoarcere nu-l va mai găsi: nu va mai găsi nici bruma de marfă, nici lucrurile din casă, nici uşorii de la uşi, nici geamurile de la ferești,—poate nici căsuţa însăşi în picioare... Doar pe foştii lui prietini şi tovarăşi de traiu—sătenii—îi va regăsi potoliţi, dezlegaţi de jurămînt, îmblînziţi—poate chiar pocăiţi de răul ce au săvîrşit... Va găsi însă, înainte de toate, acea faimoasă somaţiune care-i interzice reîntoarcerea în cotună sau comună pentru motivul că ...a părăsit localitatea în timpul răscoalelor!

E de necrezut, nu este aşa? E totuşi adevarat! Şi cugetul care a dictat această neomenie, mîna care a scris această sentinţă de surgun nu s'a cutremurat? N'a simţit înroşindu-se cu culori de sînge slovele pe hârtie? N'a văzut cu imaginaţia acest tablou îngrozitor? Oamenii de-abia scăpaţi prin fugă cu viaţa şi *numai* cu viaţa—osîndiţi, pe neaşteptate şi fără nici o vină la o altă pribegie mult mai grea şi mai lungă, la părăsirea căminului unde au stat zeci de ani? Goana încă n'ar fi totul,—dar ea este impusă în 24 de oare! Peste noapte dară oamenii să-şi găsească altă vatră, altă ocupaţie, alte isvoare de trai, alte legături sociale, altă existenţă....

Şi asemenea poruncí, în secolul nostru, sunt iscălite de oameni culţi, educaţi în doctrine de iubire şi de milă, încălziţi la soarele umanitarismului,—foşti apostoli ai înfrăţirei generale, duşmani ai obijduirii, ai prigonirei, ai prejudecăţii oarbe!... „I-ar fi ruşine fiarei să se numească om!"

Rodion

Chestia basarabeană compromisă

Am spus că voi reveni asupra chestiei naţionale din Basarabia. Cîteva observaţii făcute articolului meu de un ziar basarabian mă întăresc în această resoluţie, căci observ că mişcarea naţională de acolo interesează pe cei de dincoace de Prut.

Titlul articolului e poate hasardat — totuşi voi căuta să mă explic. Mişcarea naţională din Basarabia a fost stingherită în desvoltarea ei de noi din România.

Şi iată cum.

Avem spre nenorocirea noastră ceva din caracteristicul rasei latine, uşurinţa şi superficialitatea de a discuta şi a agita o chestie. Nu o studiem, nu o cunoaştem şi ne apucăm de ea ca de un lucru bine priceput.

Basarabia ne a fost complect ignorată pînă în ajunul răsboiului ruso-japonez. Farte mulţi nici nu ştiau care provincii au fost luate de ruşi şi sunt mulţi chiar în present cari ignorează aceasta. Obiceiurile, patriotismul, mentalitatea într'un cuvînt a poporului basarabean —de asemeni ne-a fost absolut necunoscută.

D. Iorga a trăit cîteva săptămîni la Chişinău şi a putut să îşi formeze o opinie de toate şi să vorbiască ca un magistru de Basarabia. De cîte ori citesc lucrările d-lui Iorga îmi aduc aminte de francezul din cartea lui Spencer „*Introducerea la ştiinţele sociale*".

Francezul, în chestie, venise în Anglia ca să scrie o carte. După două săptămîni era convins că va scrie un studiu foarte documentat asupra vieţei şi obiceiurilor din Anglia — dar trăind cîteva luni, n'a scris nimic şi nici după 3 ani nu ajunsese să scrie ceva—pentru că nu ştia nici o iotă din viaţa poporului englezesc.

D. Iorga a scris toate cărţile sale de etnografie în primele săptamâni şi sunt convins ca după trei luni, nu ar fi subscris ceea ce a scris căci n'ar fi ştiut nici o slovă din complexul celor ce cu atîta uşurinţă le scrisese.

Aşa şi în cartea sa asupra Basarabiei, şi în toată activitatea sa ulterioară relativă la Basarabia. Sfaturile, îndreptările, îndrumările pe care le da basarabenilor erau pornite din o convingere făcută *à la vapeur* şi care nu corespundeau cu tendinţele şi caracterul neamului moldovenesc sădit de la Hotin şi pînă la mare şi de la Prut la Nistru.

Dar nu numai d. Iorga dar şi alţi susţiitori ai mişcărei din Basarabia nu cunoşteau şi nu ştiau ce vor. Am văzut trimis la redacţia ziarului „*Basarabia*" pe un june basarabean d. S. Cujbă care însă avea o mentalitate românească, mentalitatea acea latină superficială şi emfatică. Dintr'un singur fapt poţi caracterisa pe om. Se dă un bal, un fel da serbare naţională la Chişinău.

Au fost vr'o cinci zeci de persoane, multe din ele nu vorbeau româneşte; s'a declamat, s'a cîntat, 's'a vorbit... mulţi n'au priceput în fine!

Unde e interesant e că d. S. Cujbă după ce a făcut o agitaţie încendiară, anarhistică—a fost expulzat după cinci luni şi să mai ziceţi că Rusia nu e liberală— la noi ar fi fost în 24 de ore trimis peste graniţă un om care îndemna pe ţărani să incendieze şi distrugă averile proprietarilor. D. S. Cujbă revine în ţară ca un martir şi într'un *interview* cu un reporter descrie în termeni grandioşi mişcarea naţională din Basarabia, sutele de persoane care au asistat la serbarea moldovinească din Chişineu etc. etc...

D. Nour într'o corespondenţă a *Adevărului* a pus punctele pe i şi a explicat pentru cei ce iubesc adevărul cum stă chestiunea.

Venirea d-lui Cujbă la Chişineu trimis se zice din ordinul celor de sus din România, a făcut pe guvernul rusesc să se mire de amestecul guvernanţilor noştri în această mişcare şi să pue la carantină amestecul guvernului nostru. Ruşii văd în acest amestec o chestie de separatism şi bine înţeles vor căuta a stingheri pe Basarabeni în mişcarea lor de deşteptare naţională.

Şi puţinele succese obţinute le vom perde, căci am avut oarecare succese. Guvernul rus a permis să se facă un curs de limba română la seminarul teologic şi la seminarul de fete din Chişineu.

Şi aci guvernul nostru a făcut o gafă, s'a trimis un om tînăr şi cu o mentalitate latină, cea ce nu e bine.

Dau sub toată reserva svonurile ce circulă relativ la persoana profesorului—se spune că tînărul, representant al culturei noastre are o conduită foarte uşoară faţă de tinerele fete din seminar şi se

zice că directoarea acestui seminar va cere înlăturarea tînărului giovine. Toată reserva o fac...de și aceste le țin de la un basarabean patriot—care nu vede de cît cu ochi buni mișcarea națională.

Iată ce am făcut—ne am amestecat într'o chest e, ce nu ne privea de cât indirect—fără să o cunoaștem și am făcut un fiasco.

Trebuiam să lăsăm ca Basarabenii singuri să se organizese și să lupte pentru limba și drepturile lor, căci numai ei cunosc țeara lor și cunosc mentalitatea norodului lor. Să nu credem că e o lipsă de oameni, că Basarabeni nu sunt capabili de a purta singuri lupta lor de desrobire și de naționalisare. Sunt mulți oameni de inimă și mari patrioți și concursul nostru nu le va face de cît rău—vor fi suspectați de separatism, de o conlucrare pentru separarea Basarabiei de Rusia și nu vor da de cît o ocazie de a se stingheri mișcarea începută.

Cel mai sincer concurs ce le putem da e de a nu ne amesteca în afacerile lor.

Sunt în Basarabia și tineri revoluționari cari au scos *Basarabia* cari luptă pe baza terorismului. E iar treaba lor—concursul însă a d-lui Cujbă nu era la locul lui. Sunt însă și tineri naționaliști cari luptă pe bazele unui program moderat. Nu e nevoie de concursul nostru nici aci—căci și aceștia au vederile lor cari corespund țerii lor—noi nu cunoaștem Basarabia și nu avem dreptul de a ne amesteca.

Dr. I. Duscianu.

Testamentul lui Tolumbeanu

Știți cum am trăit la urmă
—El se roagă la ai sei,—
Vreau ast-fel și după moartea-mi:
„Fără pompă... dragii mei"...

Strujan.

Monopolul cărților didactice de curs primar

Sunt cinci ani de cînd literatura didactică a școalelor primare n'a făcut nici un progres. Și odată cu această stagnațiune dăunătoare învățămîntului a amorțit cu desăvîrșire și gustul de a scrie și a se manifesta în această direcție a multor membri din corpul didactic primar, cari pînă la acea epocă dăduse dovezi vădite de pricepere și putere de muncă, îmbogățind cît mai mult școala primară cu numeroase și valoroase cărți didactice.

La 1901 d. Spiru Haret, actualul ministru al Cultelor și Instrucțiunei Publice, introduce pentru școala primară monopolul cărților de citire. Dacă considerațiunile, care au călăuzit pe d. Ministru spre a introduce acest monopol și-au ajuns ținta, putem să ne dăm samă acum, cînd sunt atîția ani, de cînd se aplică această măsură.

E însă constatat de toată lumea dăscălească, că pe urmele monopolului *învățămîntul a suferit și suferă*, fiind-că manualele monopol au fost producțiunea cea mai inferioară, ce a apărut în ultimul timp, ca manualele de citire pentru școala primară. Și era natural să fie ast-fel, cînd autorii acelor manuale știau mai din'nainte, că lucrările lor, și *numai ale lor, ori cum vor fi fost ele*, trebuia să fie monopolizate. O afirm aceasta, întru cît astăzi nu mai e nici un secret, că asociația de autori, ale căror nume figurează și astăzi pe coperțile cărților de citire și abecedar, își întintindeau ramificațiile și ar fi fost complecte, cînd mulți dintre cei numiți în comisiunea de examinarea lucrărilor prezentate în acest scop și-ar fi pus și ei numele alături de ale autorilor de manuale monopol. Până acolo însă, nu se putea merge cu sfidareaopiniei publice.

In intervalul de cînd durează monopolul, întîmplarea a făcut să predau la toate clasele primare și nu rare ori am rămas uimit, cînd am văzut enormele greșeli de fond și formă, care s'au tipărit într'aceste manuale monopolizate. De altfel, însuși autorii trebue să fi rămas încurcați, cînd au dat peste neertatele greșeli din operile lor pripite, căci la o altă ediție mai tîrziu, au căutat să mai îndrepte pe unele locuri, macar dintr'acele greșeli de fond și formă, care'i făceau ridicoli pînă și în ochii micilor elevi. Dovadă sunt noile ediții de abecedare și citirea de clasa II. Dacă în aceste condițiuni s'au prezentat cărțile monopol, e întrebarea acum, dacă nu s'a comis cea mai mare greșală, cînd s'a obligat învățămîntul a se folosi numai de aceste cărți?

Oare autorul acestei măsuri nu e răspunzător moralicește față de atîtea generațiuni condamnate a se folosi numai și numai de aceste manuale proaste ca stil și fond, cînd până atunci se făcuse probă îndestulătoare, că dăscălimea primară se întrece în a scoate la lumină cît mai multe și mai bune lucrări didactice. Ei, dar admițînd chiar, că acele manuale monopolizate de stat ar fi fost atunci, la apariția lor, cele mai bune dintre cele prezentate la concurs, cine ne garantează că în intervalul de cînd durează monopolul, n'ar fi apărut altele mult mai perfecte sub toate raporturile și didactice și literare, cari să aducă școalei mult mai mult folos. Cu un cuvînt: *Progresul în școală, subt acest raport, e ținut pe loc timp de 5 ani.*

Și nu cred, că toate celalte considerațiuni, ori cît de puternice ar fi fost ele, să poată înlătura pe acesta, care impedică progresul învățămîntului și condamnă atîtea generațiuni, a citi și-aș apropria un singur fel de a gîndi și vedea lucrurile, îmbrăcînd mințile și innobilînd inimile pe un singur calapod. Nici considerațiunile materiale, pe cari le au avut autorul monopolului nu cred să fi corespuns idealului, fiindcă prețul manualelor monopol nu e mai mic de cît al celor de mai înainte, cari, cu cît se înmulțiau, cu atît concurența fiind mai mare și prețul lor se micșora. Cît privește rabatul, ce se incasează de casa de economie a corpului didactic pentru ajutorarea orfelinatelor acestui corp, se putea obliga pe toți autorii a-l da in acest scop.

Acest monopol mai este dăunător și membrilor corpului didactic, căci stînge în ei spiritul de emulațiune și năzuința de a se manifesta pe cîmpul literaro-didactic.

Astăzi, cînd în fruntea școalelor a venit iarași d. Sp. Haret, autorul monopolului cărților de citire de curs primar, am crezut că e bine a șopti aceste cuvinte in dorința de a vedea desființat acest monopol, revenindu-se la vechiul sistem de concurs, serios sub toate raporturile.

C. C. Z.

Litere-Științe-Arte

Acum cînd prefecții literați și literatura prefectorială sunt la ordinea zilei—manifestele ocazionale atrag deosebita luare aminte și cată a fi judecate și din punctul de vedere... literar. E dar greu să admitem că prefectul Fălciului a promis numai așa, dintr'o scapare de condeiu, arendarea moșiilor aparținând Statului ori...persoanelor morale. Țăranii nu prea știu înțelesul acestei din urmă expresiuni, mai cu seamă că nu se spune de „așezăminte care sunt persoane morale" și sunt în drept a crede că toate persoanele... morale—dacă nu vor adecă să fie taxate drept...imorale—treduie să le cedeze moșiile.

Ne place a crede că n'a fost nici-o intenție în modul acesta echivoc de redactare; dar în tot cazul e vorba de o regretabilă confuziune posibilă,—e un *lapsus calami.*

*

„Dernière Heur" unul din cele mai populare ziare din Bruxelles, restabilind cîteva fapte cu privire la revoluția agrară din România, și contestînd caracterul antisemit al acestei revoluții, vorbește între altele, de romanul d-lui E. Herovanul „Paria", care va apărea în curînd în traducere franceză, și căruia ziarul belgian îi prezice un frumos succes

*

LIBERALISM

Sătenii sunt scutiți chiar de acuma, de *birul foametei..*
Manitestul guvernului

Se vedea că biru-acesta
E din cele mai infame...
Oare nu-i poporul liber,—
Liber de-a muri de foame?

Rig.

*

In seara de 31 Martie va avea loc la teatrul național o bogată producțiune muzicală-literară dată de elevii liceului internat.

Programul cuprinde și *Scrisoarea pierdută* excelenta comedie a lui Caragiale jucată de elevii școalei.

*

Lumea medicală și științifică auropeană serbează cu mult entuziasm a 80-a aniversare a nașterei lordului Lister, celebrul chirurg englez, căruia între multe altele, îi se datorește perfecțiunea în antisepsie și asepsie,—principii fundamentale în chirurgia de astăzi.

*

Renumita trupă de Operă din Monte-Carlo a dat o serie de trei reprezentațiuni la Berlin unde a venit și Prințul de Monaco, creatorul operei. Scopul reprezentațiilor era și artistic și filantropic, căci venitul lor e destinat pentru clădirea unui spital francez în capitala Germaniei.

Cheltuelile reprezentațiilor erau esclusiv în sarcina prințului și iatngeau 53000 de franci pe seară. Trenul special care a adus trupa de la Monaco la Berlin a costat 41000 lei. Primii cîntăreți ai Operei sunt plătiți cu 3000 până la 4500 lei pe seară.

*

STRUNA ZILEI

DORINȚI POSTUME

Cetind in «Opinia» întîmplările cu vinurile risipite cu ocazia devastărilor cei doi eroi ai epigramelor.... alcoolice «Stan Sugilă» al lui Giordano și «Damaschin călugărul» al D-lui A. C. Cuza ne adresează o jalnică rugă, ca să nu mai inregistrăm asemenea vești:

„Noi din recile morminte
Vă rugăm cu glas fierbinte
Nu ne mai umpleți de chin.
Ne topim de sete'n groapă
Gura noastră lasă apă
Stan Sugilă, Damaschin

Informații

Inființarea a 17 noui batalioane de infanterie este definitiv hotărîtă. In loc însă ca aceste detașamente să sporesc și să complecteze efectivul regimentelor, ele vor fi constituite în batalioane de vînători, și vor fi așezate, în mod permanent, în diferite comune rurale.

—

Prefectul de la Buzău.—Ziarele liberale găsesc că nu ne ținem anganjamentul de a da concursul nostru guvernului spre potolirea spiritelor. E oare posibil să dai concursul tuturor neomeniilor ce se săvîrșesc în scopul de liniștire.

După alți prefecți, cazul prefectului din Buzău devine din ce în ce mai interesant.

Acum cîteva zile lumea a fost ingrozită la Buzău de vaetele nenorociților țărani cari erau bătuți pînă la sînge în beciurile poliției din ordinul domnului prefect.

Erau țăranii din Beceni cari aduși în goană în mijlocul călărașilor,—mulți din ei căzuseră în drum—expiau subt lovituri sălbatice mișcarea lor de revoltă.

Astăzi același prefect afirmă în întruniri publice, la clubul agrar, că pagubele făcute proprietarilor vor fi plătite din avutul răsculaților.

In fine același om merge din sat în sat și fixează cu de la sine putere prețurile muncei agricole, consemnînd în proceseverbale hotărîrile sale.

Cum se conciliază aceste contradicțiuni.

Această incoherență în actele agenților administrativi este ea efectul lipsei de direcțiune din partea guvernului.

—

D-ra Natalie Paladi a fost numită suplinitoare la școala de băeți No. 6, C. Negri în locul d-lui Victor Munteanu.

—

Asociația generală secțiunea „Corda Fratres" a studenților universitari din Paris face cunoscut Asociației studențești „Uniunea" din Iași că în zilele de 4. 5 și 6 Mai vor avea loc în Paris mari serbări universitare.

La aceste mari serbări, Președintele Asociației studențești franceze invită pe membrii Asociației ieșene, de a participa în număr cît mai mare.

—

Actualmente regimentele de reședință a garnizoanei noastre sunt astfel împărțite: Regimentul 7 calarași la București; Batalionul IV vînători Brănești-Buzeu; Reg. 13: Titu, Găești și Costești.

—

I. P. S. S. Mitropolitul Partenie Clinceni, cu acceieratul de 9.5, pleacă în Capitală.

—

La statul major al corpului IV de armată se lucrează la întocmirea amănunțită a istoricului răscoalelor țărănești din județele din cuprinsul acestui corp.

Istoricul începe cu ziua de 24 Februarie, cînd s'a semnalat primul început de răscoală în cemuna Flămînzi jud. Botoșani.

—

Jurisprudență.—Secțiunea III-a a Curței de casație a stabilit următoarea jurisprudență în cazul unei revocări din funcțiune:

Legiuitorul din 1905, prin art. 5 al. i din legea Curței de casație, a înțeles să pue la adăpostul arbitrariului administrativ nu numai pe funcționarii inamovibili propriu ziși, ci și pe toți funcționarii cari ar fi înlocuiți fără respectul formelor ce garantează stabilitatea lor. Această intențiune a legiuitorului reese atît din desbaterile urmate în sânul Corpurilor legiuitoare, cu ocaziunea votării acestei legi, cât și din textul art. 5 al. i, care vorbește de înlocuiri în contra legei.

Așa dar, un medic de spital rural are dreptul să beneficieze de dispozițiunile art. 5 al. i, dacă a fost revocat cu călcarea formelor prevăzute de legea organică a corpului medical.

După art. 42 din legea sanitară medicul unui spital rural nu poate fi revocat de cît prin decret regal și în urma unui raport motivat al Ministerului de Interne, bazat pe o cercetare făcută de un inspector sanitar.

Consiliul sanitar superior este instituit prin art. 21 din legea sanitară, ca consiliu consultativ pe lângă Ministerul de Interne, care îi cere avizul ori-când în interesul sănătății publice. Acest consiliu are dreptul și de supraveghere asupra întregului serviciu sanitar și în acest scop, are dreptul de a constata neregularitățile și abuzurile comise de funcționarii săi și a le aduce la cunoștința Ministerului de Interne, dându-și tot-o-dată avizul asupra pedepselor de aplicat funcționarilor abătuți.

Aceste avizuri sau păreri nu au caracterul unor deciziuni, ci sunt numai niște simple desiderate, pe cari ministerul de Interne nu este obligat a le ține în samă.

Singurile cazuri în care Consiliul sanitar superior pronunță adevărate deciziuni sunt în privința liberei practice a medicinei și veterinăriei și în privința greșelilor comise de micii funcționari, anume indicați în lege, cărora consiliul le poate aplica pedeapsa admonestărei fără intervenția Ministerului de Interne.

Așa dar, nu se violează art. 24 din legea sanitară de către Ministerul de Interne, când dânsul a cerut revocarea unui medic de spital rural, cu toate că Consiliul sanitar superior opinase pentru suspendarea lui pe timp de 30 zile.

—

D. dr. N. Lupu, prefectul de Fălciu, continuă să facă boclucuri—e neobosit în această privință.

De data asta incidentul privește pe un militar și nu pe un proprietar sau arendaș.

Este vorba de d. căp. Iotu, comandantul companiei aflătoare în gara Crasna în ziua de Duminică 11 Martie, cînd d-rul Lupu făcea apel la soldați să nu tragă în săteni și care era cât pe ce să-l aresteze pe actualul prefect.

„Opinia" a publicat detalii asupră acestui incident și prefectul de Fălciu, vădit jenat l'a chemat pe căpitanul Iotu și a atuncea a urmat următorul dialog:

— Ai cetit de sigur, d-le căpitan, narațiunea din „Opinia" despre incidentul din gara Crasna.

— Am auzit și eu că s'a vorbit ceva prin ziare.

— Te rog să dezminți lucrul sub propria d-tale iscălitură.

— Nu pot. Înțeleg să-mi cereți să refuz de a vorbi dacă aș fi solicitat de vr'un ziar oare care, dar să dezmint un fapt perfect exact nu pot.

— Te rog să faci numai de cît dezmințirea.

— Nu pot și nu o voiu face.

D-rul Lupu devine atuncea nervos—n'am zis mai mult—și pare că a avut un gest necuviincios, ar fi bătut din picior chiar.

Căpitanul Iotu i a atras atuncea atențiunea usupra consecinților ce ar putea să aibă atitudinea sa necuviincioasă și a adăugat:

— Eu nu sunt nici arendaș nici proprietar. Sunt militar.

D-rul Lupu a înțăles și s'a liniștit.

—

Senatul universitar, întrunit ieri seară, a recomandat pe d. dr. Lambrior la catedra de Patologie internă de la facultatea din Iași.

—

DIVERSE

— Ministerul de Interne face cunoscut ca să se pună în vedere domnului Reinhorn de a preda pașapoartele lucrătorilor bulgari, sub amenințare de a i se ridica autorizația de a-i aduce.

— D-na Natalia Zaharia institutoare la școala de băeți Carol I a cerut un concediu de 20 zile, din cauză de boală.

— In zilele de 10, 13 și 17 Mai va avea loc un concurs de oiniță, între echipele diferitelor școli primare urbane, rurale și particulare, în care scop revizoratul școlar a distribuit regulamentul acestui joc școlilor, pentru ca băeții să-l exerciteze.

— Ministerul de instrucție a suspendat amenzile școlare, pînă la noui dispoziții.

— In locul vacant existent în compania jandarmilor rurali, a fost numit sergentul Gherca Anton. S'a cerut și avizul prefecturei.

— A fost închisă școala din cotuna Probota din cauza epidemiei de scarlatină care bîntue cu furie

— Vasile Gh. Brai din com. Păușești a fost auterizat de a deschide o crîșmă în acea comună.

— Ministrul a făcut cunoscut prefecturei ca toate serviciile administrative să-și trimită statele de plată lefelor funcționarilor până în ziua de 15 a fiecărei luni—urmînd ca până în ziua de 20 să se facă mandatările.

— Au fost expulsați din comunele ce urmează, evreii: Moise Gherșiu, Fișel Tobis și Nuhăm Fraimovici din com. Poeni; Froim Awramovici din Voinești; Simion Segal și Herman Pavel din Păușești; Isac David Iancu și Simion David Iancu din Sinești.

— A încetat din viață oficiantul poștal Enăchescu—Pe urma lui rămân soția și 6 copii.

FOIȚA ZIARULUI „OPINIA"

80

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCȚIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

— Să mergem într'acolo. Trebue să'l așezăm cît se poate de bine, în așa chip ca să se poată crede că s'a culcat acolo fiind beat. Peste puțin căruțașii au să înhame și au să incarce; știu că ei nu se uită nici odată în fundul căruței. Ei vor descarca la Paris acest cadavru odată cu nisipul. Du-te apoi și mi-l găsește.

— Stăpîne, ai raționat cît se poate de bine.

Vorbind ast-feliu ei ajunseră lîngă o căruță goală, în fundul căreia așezară cadavrul contelui de Ferrusol, cu cea mai mare precauțiune.

— Ai observat locul pentru ca să ne poată cervi apoi ca punct de plecare?

— E deja prea intuneric ca să pot ceti, dar cunosc bine cariera, e acea a lui Dubois antreprenorul.

— Bine, s'o ștergem, chiar ar fi periculos pentru noi ca să ne întîlnească aici cineva.

Cei doi oameni sosiră la Pantin și de acolo la cîți-va pași intrară în casa mamei Morel.

— S'a isprăvit, intrebă bătrîna, văzîndu-i intrînd.

— Da, gata.

— O, vai de mine.

— Dar ce este?

— Am făcut o prostie!

— Ce anume?

— Am lasat contelui proprii săi ciorapi, fără să-i schimb.

— Nu era nevoe să'l desbrac complect pentru a'l transforma într'un bețiv, zise Nicaise. Dar nu-i nimica, dar n'avem să ne mai intoarcem pentru atîta lucru. Cu bine, mă duc să mă culc.

A doua zi, des de dimineață, cineva bătea la poarta acestei case ruinate Era individul cu numele de Philidor.

— Ei bine? zise Nicaise.

— E un curios particular, zise Philidor. S'a reintors pentru a se culca liniștit. Ii zice Marchizul de Bonnenil și locuește în strada Cavé No. 3.

— Mulțumesc. Vă las copiii mei, n'am vreme de perdut.

Nicaise se duse la domiciliul asasinului.

Pretinsul marchis de Bonenil, omul elegant, proprietarul de case, locuia într'o odăiță aproape goală, fără mobile, dormind pe cîte-va scînduri.

Cu toate acestea el dormia cu cea mai mare liniște, cîte va ore după ce se săvîrșise crima. Fără îndoială avea visurile cele mai plăcute acuma, de oare ce era om bogat. Cum ar fi fost, mai multe lovituri puternice la poarta d-lui Bounenil îl făcură să sară din pat. Memoria revenindu-i imediat, își aduse aminte de moartea contelui, ceea ce'l făcea să tremure.

Cine putea să bată la acea oră la ușa acestei locuințe, necunoscută de nimene? Oare poliția să fi discoperit pe asasinul lui Ferrusol. Numai ea singură putea să vie la acest domiciliu, se tot gîndea, uitînd să deschidă ușa. Lovlturile fură date mai tari, în același timp o voce se auzia de afară:

— Dar deschide odată, ce dracu, știu bine că ești în această odae.

Charles înspăimîntat, a sărit din pat și merse mașinalminte ca să deschidă.

El se găsea față în față cu un necunoscut care a intrat în odae avînd grija să închidă singur ușa.

Acest mod de a intra puse pe Charles pe gînduri, văzînd pe acest nou venit instalîndu-se pe scaun și scoțînd un din buzunar un porte-notes și un creion și pregătinduse a scri, îi zise:

— Scuzați, d-le marchiz de Bonnenil, că v'am deranjat așa de diminiață și m'am introdus așa de cavalerește în apartamentele dv., dar afaceri importante care mă aduc aci nu'mi permit întîrziere. Am de vorbit cu dv. mult, sau puteți să vă culcați.

D-nul de Bonnenil, revenit puțin din buimăciala sa, voia să vorbiască. Necunoscutul îl oprise cu un gest.

— Cînd veți ști, zise el, motivele care mă aduc aci, mă veți lăsa în toată liniștea. Mă chiamă Nicaise; sunt cîteva ceasuri, doi amici ai mei și cu mine, ne-am aflat într'o stradă între Pantin și Paris.

(Va urma)

Ultime informaţii

In judeţul Iaşi se observă oare-care neliniște. Ea a isbucnit pe unele moşii, după ce a urmat împăcarea cu ţăranii, împăcare la care a asistat şi prefectul.

La Erbiceni, unde arendaşul a aprobat toate cererile sătenilor, aceştia au voit să are alte lanuri de cît acelea ce li s'au dat.

La Coada-Stîncii, sătenii au sărit cu topoarele la administrator, iar la Gropniţa s'au adunat vre-o 500 ţărani d'inaintea casei adminlstratorului, cerînd socoteli de acum trei ani, cînd era altul arendaş de cît cel actual, dl. Popovici-Băznoşanu.

Prefectul judeţului şi un escadron de roşiori au plecat astăzi dimineaţă la Coada-Stîncei.

—

Recomandarea universitară. — Aseară s'a intrunit Senatul universitar şi consiliul profesoral al facultăţei de medicină pentru a face recomandarea la catedra vacantă de Patologie Internă.

Candidaţi erau d-nii dr. Al. Lambrior, Bacaloglu, Tatuşescu şi Zamfirescu.

In jurul acestei recomandări s'a făcut mult caz, în cît ie interesant să dăm cîte-va amănunte asupra condiţiunilor în care s'a făcut eri recomandarea.

*

Un număr de tineri profesori de la facultatea de medicină, deveniţi profesori pe baza actualului sistem de recrutare, a ţinut să facă tot ce le stă în putinţă pentru a împiedica pe tinerii candidaţi de astă-zi să pătrundă în învăţămînt.

In acest scop au căutat să facă ca d. dr. Negel, profesor de Anatamie Patologică, să solicite catedra vacantă. Cu chipul acesta sperau ei să impiedice pătrunderea noilor elemente.

Un moment d. dr. Negel a cedat, dar apoi a revenit şi a refuzat să primească catedra vacantă.

*

Comisiunea pentru cercetarea lucrărilor candidaţilor, din care făceau parte doi din tinerii profesori pomeniţi mai sus, a căutat să impue cu toate aceste recomandarea d-lui dr. Negel chiar fără voia d-sale.

Cu drept cuvînt unul din profesorii prezenţi a obiectat că propunerea comisiunei constituie un fapt ne mai auzit, un adevărat atentat contra dreptului inamovibil al profesorului Negel.

Discuţiunea a durat mult timp şi n'a lipslt nici încriminări la adresa unora din candidaţi că ar fi atacat pe unii din tinerii profesori din comisiune— s'a cetit chiar o notiţă în acest senz apărută în „Opinia", care este scrisă însă de un redactor al nostru şi nu de unul din candidaţi cum s'a spus aseară—şi în cele din urmă s'a procedat la vot.

Dl. dr. Al. Lambrlor a întrunit 12 voturi, 3 şi anume d-nii d-ri Botez, Manicatide şi Demetriade s'au abţinut, iar dl. Leornadescu a votat contra.

Dl. dr. Lambrior a fost recomandat dar pentru catedra vacantă de Patologie Internă.

—

D. Prefect Lupu petrece.

Neuitabilul prefect de Fîlciu a propus proprietarilor şi arendaşilor să se fotografieze, împreună cu d-sa, Lupu, în grup.

Oferta a fost refuzată.

—

Disolvîndu-se consiliul comunal din Bărlad au fost numiţi în comisiunea interimară d-nii: Gh. Vidra, preşedinte; N. Simionescu, vice-preşedinte; maior P. Iordan, Economu D. Blănaru şi Costachi Genetti, membri.

—

Conferinţa d-lui profesor O. Găvănescu, asupra lui Fichte ce trebuea să aibă loc Mercuri, s'a amînat din cauză că conferenţiarul a fost chemat la Bucureşti, ivindu-se un caz de boală în familie.

—

La comandamentul Corpului IV de armată sosesc zilnic rapoarte din partea medicilor de regimente, prin care se arată lipsa aproape totală a pansamentelor trebuitoare pentru îngrijirea sătenilor răniţi în urma răscoalelor.

—

D. C. Stere, prefectul jupeţului a făcut ieri o lungă vizită I. P. S. S. Mitropolitului.

—

De ieri s'a ridicat dispositiunea prin care intrarea în ţară a muncitorilor streini era prohibită.

Din Huşi ni se scrie, că de ieri au început a funcţiona în acel oraş o sucursală a Băncei Naţionale.

—

Ernest Vîrnav, fost deputat de Putna şi prefect de Roman, a încetat din viaţă. Defunctul a trăit multă vreme în Iaşi.

—

Eri s'a ţinut un consiliu de miniştri în cari s'a hotărît desconcentrarea rezerviştilor şi retragerea armatei din acele localităţi unede liniştea a fost complect restabilită.

—

Ortografia Academiei romîne a fost declarată oficială şi obligatorie.

Ea va fi singura întrebuinţată de toate autorităţile în publicaţiunile şi corespondenţele lor.

—

D. Gr. Bărsan, profesor de germană la liceul naţional din Iaşi, va fi numit, probabil director al acelui liceu.

—

La secţia contenciosului administrativ a înaltei curţi se va judeca la 2 April, procesul în daune intentat comunei Iaşi de înginerul Bolintineanu, pentru că oferta sa la lucrările de apă a fost respinsă.

Comuna va fi apărată de domni I. Boambă şi Lascar Antoniu.

—

O telegramă sosită astă-zi la Comandamentul Corpului IV de armată, anunţă că pe ziua de 1 April d. general de Divizie Constantin Iarca a fost numit comandant al Corpului nostru de armată, în locul d-lui general Leonida Iarca

——

Ştiri din Focşani.—Se pare că un program de resbunări, toate provenite din patimi politice, a fost alcătuit de conducătorii judeţului, care resbunări desigur vor sdruncina şi prejudicia întreaga noastră organizaţie judecătorenscă şi administrativă din judeţ şi oraş.

Dacă peutru realizarea acelui program adversarii noştri în timpuri normale n'ar fi putut invoca motive, apoi starea actuală de neliniște din întreaga ţară le dă prilegiul de a tăia şi spînzura în dreapta şi în stînga.

Armistiţiul pentru Putna a fost de scurtă durată, căci Luni 26 Martie d. Săveanu a plecat la Bucureşti spre a obţine schimbarea tutulor judecătorilor Tribunalului Putna exceptîndu-se d. Anastasiade căruia voeşte a-i încredinţa presidenţia secţ. II în locul d-lui Negrescu pe lîngă care se zice că sunt stăruinţe de a consimţi la mutarea sa în alt oraş.

D. Anastasiade este singurul zic liberalii care ar corespunde dorinţei şi cerinţelor dictatorului şi s'ar preta la cele ce i se vor ordona.

D-nii Boni, Calistrat, Penciulescu, Stănescu-Buzeu şi Tomulescu judecătorii Tribunalului, vor fi inlocuiţi şi parte din ei mutaţi.

In schimb vor fi numiţi d-nii G. Alexandrescu, Profiriu, G. Călinescu toţi aleşi pe sprînceană de ai d-lui Săveanu.

In administraţie s'a revocat pe d. I. Faur, inspector comunal, un integru slujbaş fiind-că ar fi contribuit prin voturile d-sale la căderea în alegeri a d-lui Săveanu.

In ceia ce priveşte revocarea d-lui N. Lagescu, tot inspector comunal, n'avem nimica de zis, de cât de a constata şi cu această ocazie, ingratutidinea din partea acelora ce s'au înălţat pe umerile d-sale aproape 30 ani.

Dacă liniştea la sate a fost restabilită apoi nu este exclusă acuma o cauză de conflict între săteni şi arendaşi sau proprietari şi iată de ce.

Incă înainte de vremea liberalilor la cârma statului, diferiţi proprietari şi arendaşi au făcut sub influenţa fricei diferite învoeli cu sătenii resculaţi ştiind mai de înainte că atari învoeli nu vor putea fi considerate valabile de oare-ce au fost făcute sub presiunea revolverului sau a ciomagului.

Arendaşii şi proprietarii prin învoelele făcute în condiţiunile arătate se văd azi săraciţi cu desăvîrşire căci arenda ce ei o plătesc este de trei ori mai mare ca învoiala făcută sub teroarea ameninţărei locuitorilor săteni sau a propunerei făcute de administraţie prin organul prefecturei.

Sunt proprietari şi arendaşi cărora le au cerut sătenii să le lase cîte jumătate din moşie, pentru imaş sau arătură şi totuşi arendaşul este obligat a plăti cîştiul a lăsa garanţia ce o are la stat mulţumindu-se el a încasa la toamnă arenda, adică a treia parte din cît îi costă pe ei falcea, după contract.

Totuşi acei arendaşi n'au putut să obţie să li se facă de săteni munci pentru acel pămînt, astfel că ei n'au măcar asigurarea că vor putea recolta porţiunea ce le-a mai rămas pe socoteala lor.

D-zeu ştie cu ce inimă, cu ce curagiu agricultorii mici şi mari se vor duce la moşii şi cum vor începe munca cîmpului şi cînd...? Aceasta e şi mai trist căci pînă în present încă nu s'a început nicăeri în judeţ arăturile sau sămănăturile şi acele unde încă nu s'a făcut învoeli, sătenii sunt tot în fierbere şi armata este postată tot în localitate.

Toată lumea este de acord că »Programul manifest" a făcut mai mult rău de cît bine, căci sătenii luînd cunoştinţa de el refuză a începe lucrul cîmpului până ce nu vor sosi zic ei legile acele anulate de guvern în numele M. S. Regelui,

*

— Consiliul comunei Focşani se crede că va fi disolvat pe ziua de 1 Aprilie. Era vorba ca d. Iorgu Poenar să fie desemnat ca viitor primar. Ivindu-se însă neînţelegeri printre cei mulţi doritori, d. N. Săveanu spre a-i împăca s'au decis a lua d-sa primăria invocînd că d. Poenaru în situaţiunea actuală e slab şi că la primărie trebue să fie un om cu experienţă, iar nu ca d. Poenaru care nu ştie sa facă administraţie şi ca dovadă se citează faptul că d-sa în ultima sa administraţie a încheiat bugetul comunei cu un sold de lei 345 pe cînd conservatorii tot în acel budget au găsit sume bune şi neîncasate de peste 20000 lei.

*

Luni dimineaţă a incetat din viaţă în sanatoriul D-rului Olkowski, Ernest Varnar deputat de Putna. Se ştie că numitul suferea de mai mult timp de o boală incurabilă.—Corpul decedatului va fi adus la Sofroceşti jud. Roman unde va fi îngropat în cavoul familiei.

Partidul liberal din Putna perde un aprig luptător şi devotat soldat care deşi se prenumera în rîndurile conservatoare şi ca atare fusese şi ales deputat, totuşi nu putea să uite că cea mai mare parte a vieţei sale politice o consacrase partidului liberal.—A fost în mai multe rânduri ales deputat, a fost şef de cabinet al lui Radu Mihai şi sub guvernul d-lui Brăteanu a fost, Prefect la Roman şi Huşi.

*

Tribunalul de Putna a confirmat toate mandatele de arestare lansate contra sătenilor rebeli ce au fost arestaţi.

Decanul baroului a luat măsură de a nu permite la nici un domn avocat de a-i apăra la confirmare.—Sunt peste 80 săteni depuşi în arestul central.

Zilnic se aduc capii revoltelor, şi armata operează cu destulă dibăcie împreună cu autorităţile civile la arestarea capilor rescoalelor.

——

In vederea lucrărilor pentru aducerea apei, se pregăteşte zilele acestea o frumoasă serbare la Timişeşti unde se va duce primarele de Iaşi, împreună cu întreg consiliul comunal şi cu toţi reprezentanţii Iaşilor în parlament ca să se pună peatra fundamentală.

Cu acest prilej se va scrie un pergament ca act comemorativ spre amintirea marei lucrări, care e unul din titlurile de glorie a partidului conservator din Iaşi.

Cu scrierea acestui act a fost inavitat d. Gh. Ghibănescu, profesor şi deputat, care l'a şi prezintat onor. primării spre tipărire.

Vom da la vreme textul acestui important act istoric pentru Iaşi.

——

După cum am anunţat la timp, concursul de medici primari a fost suspendat până la 29 Mart.

Sîntem informaţi că şi la acea dată continuarea concursului va fi amînată. Ca motiv se dă faptul, că mulţi din concurenţi au fost concentraţi cu prilejul răscoalelor.

——

La 2 April se va ţinea concurs la curtea de apel pentru ocuparea locului de copist vacant la grefa secţiunei I-a a Curţei.

Condiţiunele de admitere se pot vedea la grefa respectivă.

——

Lucrările de restaurare ale palatului administrativ din Iaşi au fost telegrafic suspendate din ordinul ministrului de justiţie.

Se crede că această suspendare s'a făcut în urma economiilor budgetare şi că lucrările nu vor fi reluate de cît la anul.

——

Prefectul de Huşi, celebrul dr. N. Lupu, a fost chemat de urgenţă la Bucureşti spre a şi da samă de felul cum a înţăles d-sa să aplice manifestul guvernului.

Ministrul de interne în urma întrunirei marilor proprietari şi faţă cu tînguirile mai a tuturor proprietarilor mari din judeţul Fălciu, s'a văzut silit a chema telegrafic pe prefectul de Fălciu şi a-i cere imediat demisiunea.

Se ştie că în fruntea celor ce au mers cu reclamaţii contra d-rului N. Lupu e însuşi şeful liberalilor Huşeni, dl. C. Leonida, proprietarul marii moşii Tîrzii, din gara Crasnei.

Pe noi ne prinde mirarea cu atît mai mult cu cît judeţul Fălciu, de şi aşezat în coastele jud. Vaslui, unde mişcarea ţărănească a fost mai violentă, sătenii au fost relativ foarte liniştiţi şi nu era locul ca prefectul de Fălciu, mai ales cînd acela e un fiu de sătean rînduit de Vodă singur—vorba deochiată a dr. N. Lupu, —să aibă cea mai războinică şi revoltătoare atitudine.

Vinovatul mare în toată mişcarea din jud. Fălciu nu e de cît însuşi prefectul, care şi-a făcut singur de cap în tot acest liniştit judeţ.

Noi care cunoaştem în deaproape nevoile şi întreaga populaţie rurală din jud. Fălciu, protestăm contra chipului muscălesc al prefectului de a rezolva criza agricolă prin acte de ne mai pomenit arbitrar.

—

Răscoalele.—*Ştirile sosite în timpul zilei de la Coada Stîncei invedereazâ că situaţia în acea parte a judeţului este destul de serioasă.*

Ţaranii au dat foc la nişte şire de paie, au atacat autorităţile şi ameninţă să distrugă totul.

Pe lîngă d. Stere prefect şi cavaleria au plecat astă-zi dimineaţă d-nii Bogdan inspector comunal şi Ghinea Ionescu, prim-procuror.

Din celelalte părţi neliniştite cum sunt Erbicenii şi Gropniţa ştirile ce vin sunt destul de îngrijitoare.

*

Se pare că acţiunea nefastă a prefectului de Fălciu imbracă o formă atît de periculoasă în cît trebuesc luate măsuri de urgenţă, căci alt-fel ţinutul Fălciului, care a fost relativ liniştit iu toiul răscoalelor, va deveni un focar de revolte şi devastări.

Intr'adevăr ni se spune dintr'o sorginte foarte serioasă că prefectul Lupu s'a dus pe moşia unui proprietar, a alungat pe vechilul moşiei şi a dat ţăranilor 700 de fălci cu un preţ mai eftin chiar de cum cereau aceştia.

*

La Cristeşti lîngă Paşcani se semnalează de asemenea mare neliniște.

Se spune că s'a trimes armata în acea parte şi că sătenii sunt foarte îndîrjiţi.

Ştirea aceasta din urmă o dăm sub toată rezervă, întru cît ne-a fost cu neputinţă s'o controlăm.

Jalnicii: Lucreţia Enăchescu cu copiii, Ioan Vasiliu, Aspasia şi căp. Dim. Enăchescu cu copiii, au durerea de a vă anunţa perderea prea iubitului lor soţ, tată, ginere, frate şi cumnat:

Ioan Gh. Enăchescu

în vrîstă de 34 ani

încetat din viaţă în ziua de 27 Martie, ora 9 dim., şi roagă pe toţi prietenii şi cunoscuţii a azista la înmormîntarea care va avea loc Joi 29 Martie ora 2 d. a. la cimitirul Eternitatea.

Presenta va servi drept orice invitaţie.

De închiriat sau de vînzare casa în doue etaje cu 12 odăi, saloane mari, 6 antreturi, camare, beciuri, atenanse compuse din 9 odăi, grajduri, şură, grădină mare cu fructe, lemnărie în ogradă deosebită, pivniţă şi electricitate.

Amatorii să pot adresa la d-na Olga Jotty, strada Zmeu 3, sau la dl. Şendrea, strada Tăutu 8.

Dr. L. Silberstein

Strada Arcu 10

(Peste drum de casele Negruzzi)

Consult. de la 10—12 dim. şi 4—6 seara.

OCAZIUNE

Din cauză de plecare din ţară se vînd eften diferite mobile şi obiecte casnice precum un etac, salon, piano, etc., etc. A se adresa la d-na Netty L. Unter, str. Pomir 7.

Dr. A. Steuerman

Str. GOLIA No. 13

Medic al Societăţei Fraterna-Păcurari şi al Tramvayului electric

Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.

Practică: **Vaccinări şi Revaccinări**

De închiriat

Două apartamente fie-care de cîte două odăi din casele situate în strada Păcurari No. 97.

Pentru condiţiuni a se adresa d-lui M. Con. Drăcşăneanu avocat Strada Sf. Sava No, 16.

Licenţiat sau Asistent

poate ocupa postul în farmacia D. Herzenberg, Iaşi.

DE INCHIRIET

Un Magazin cu atenanse, strada Lăpuşneanu, în casa fostă Walter, a se adresa la fraţii Smirnov.

De inchiriet în strada Golia un apartament de 5 camere şi un antret, între care una foarte mare. Se preferă a se închiria unui club sau unei societăţi. A se adresa administraţiei.

O comoară ascunsă

pot avea mulţi cari posedă lozuri şi neglijează a căuta în listele de trageri, dacă acele lozuri au eşit la sorţi. Pentru inlesnire, să se adresese pesesorii de lozuri sau bonuri subsemnatului şi vor fi serviţi constiicios. A se alătura un leu pentru zece numere sau mai puţin de zece. Fiecare 10 în plus cîte un leu.

S. HAIFLER—IAŞI

32, strada Stefan cel Mare 32

Anunciu

De **inchiriet** sau de **vînzare**, chiar de pe acum, **O VIE LA COPOU** lîngă primul rond-point.

Pentru informaţiuni a se adresa la D-l A. Ciurea strada Coroi No. 4.

Jeune savant de Budapest sa chant à fond le hongrois, l'allemand, le français, l'hébreu et parfaitement l'italien, l'anglais, le latin et le grec, ainsi qu'un peu de roumain, cherche situation journal.

Donnerai aussi lecons.

S'adresser à l'administration, sous les initiales S. F.

Anunciu

Se publică licitaţiune cu oferte închise pentru ziua de 28 Mart 1907, oarele 2 p. m. pentru lucrări de reparaţiuni la imobilul Camerei de comerţ din Iaşi str. Golia 67—69.

Ofertele se primesc până la acea dată la biuroul Camerei de Comerţ, unde se găseşte şi devizul.

p. Preşedinte *C. D. Papana*

Secretar *D. Pavlov*

No. 706

1907 Mart 13

M. Con. Drăcşăneanu

AVOCAT

Strada sf. Sava No. 16

Consultaţiuni 8-10 dim. şi 5-8 seara

BROSSE A TAPIS

Prix : 14 fr.

R. GARIEL

2me, quai de la Mégisserie

PARIS

Envoi franco du Catalogue

UN STUDENT se o feră ca meditator într'o familie, în schimbul pensiunei.

Inserţii şi reclame*)

Fraţi meseriaşi!

Subsemnatul viu prin aceasta a vă arăta să vă feriţi a nu cădea in cursa unui comersant şarlatan, care caută numai să se îmbogăţească din munca şi sudoarea noastră fără a ne plăti dreptul nostru, precum am păţit eu.

Iată cine este acesta, M. Şmilovici cu firma la „Pariziana". Acesta voeşte a'mi răpi suma de 242 lei şi 80 de bani. Munca ce am muncit zi şi noapte, cu copii săraci, în plină sudoare.

Sunt două luni de cînd i am predat lucrul, tot în regulă şi nici pînă astă-zi nu mi-a plătit banii.

Am fost nevoit să mă împrumut cu aceşti bani pentru a plăti lucrătorilor sărmani şi dările statului. Astă-zi n'am nici cinci bani de cheltueală om cu grea familie, cu 10 copii. Trebuie să înduri foame şi mizerie din cauza acestui neglijent care caută a se îmbogăţi din munca sărmanilor meseriaşi.

Fraţi meseriaşi, feriţi-vă de a lucra la acest om care numai prin judecăţi e învăţat a plăti bani precum am mai păţit căci am fost nevoit a-l reclama.

Un maestru croitor brevetat

*) Redacţia nu răspunde de cele cuprinse în această rubrică.

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ştiri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

In folosul Instituţiei

Vatra luminoasă „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREŢUL 2 LEI

NOROCUL

vă învită intindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

Loteria Regatului Romîn

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

„ELE"

schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini. Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ sa se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ḑilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură in patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

şi Iaşi la Konya, Racoviţa' Marcuş farmacişti

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PRFŢURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classelĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilari colorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĔ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra

FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de **veritabil Elixir Guillié**

DEPOSITU IN JASĬ: **Farmacie FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—Iaşi.

Casă fondadă în 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE MÈTRE Of 30c.

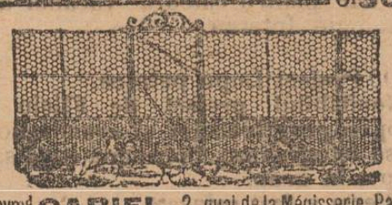

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25

Châssis de couche, depuis..... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30

Porte-Bouteilles, pour 2 o Places..... 3 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 60c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei

6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNȚURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacția și Administrația: Str. Ștefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUȚURBANU și LASCAR ANTONIU | Anul IV. — No. 109. — Joi 29 Martie 1907.

PACTUL

„Nu respectați pactul!“ ne strigă energica presă liberală. Și de aici invinuiri și amenințări, înlăturarea ori cărei respunderi, etc.

Să examinăm puțin lucrurile cu imparțialitate și cu liniște sufletească.

Care a fost obiectul pactului?

Asigurarea din partea tuturor oamenilor polititici că vor da concursul lor necondiționat, operei complecte de pacificare.

Pacificarea a început cu o energie fără samăn, cu o violență excesivă, atingînd brutalitatea. Presa conservatoare, a respectat cuvîntul șefilor, menținîndu-se într'o atitudine rezervată și evitînd ori-ce observațiuni critice, de și ar fi avut tot dreptul să întrebe pe aceia cari diriguiau trebile publice, până unde înțeleg să-și exercite drepturile suverane de represiune.

Dar n'au făcut'o. Și poate că procedeul acesta, prudent și înțelept pe pe o parte, are și un sîmbure de vinovăție, pe de altă parte.

Acum însă liniștea a venit; cel puțin așa se spune. Din satele bombardate din cîmpiile pline de ruinți și de cadavre, liniștea se ridică în aerul de primăvară, cu ceva lugubru în ea, sub cerul întunecat, dar în același timp cu ceva care inspiră încrederea și nădejdea în vremuri mai bune.

Acum începe partea grea din marea misiune a guvernului liberal, liniștirea sufletelor răsvrătite, îndreptarea unora din rălele care au născut răscoala stabilirea acordului între clasele și interesele potrivnice a celor care exploatează bogățiile pămîntului romînesc.

Guvernul a crezut că e bine să încredințeze aplanarea adîncei neînțelegeri dintre plugari și proprietari, acelora din membrii partidului liberal, cari au luptat pentru ridicarea proletariatului și pentru pregătirea unei societăți nouă, mai frumoasă și mai bună și mai dreaptă. Prefecturile au fost, în cea mai mare parte, încredințate foștilor socialiști.

Ce a determinat guvernul liberal la această măsură, ce indicații a dat el reprezentanților săi, în ce măsură au contat conducătorii destinelor țărei pe burghezirea foștilor revoluționari, nu știm și nu putem ști.

Adevăr e că odată intrați în exercițiul delicat al puterei lor, noii prefecți socialiști și-au reamintit vechile idealuri, și au început să se agite în senzul unei schimbări de lucruri care nu putea intra în limita imputernicirei ce li se dăduse.

Astfel am putut asista la acte ca acele despre care ziarul nostru a vorbit în repetite rînduri, prin care inexperimentații ispravnici, iau fățiș partea celor răzvrătiți, fără nici o grijă de a salva aparențele, fără nici o teamă de a nu încuraja exagerarea drepturilor reclamate,—făcînd amenințări categorice, la adresa acelora, care fără nici o intervenție erau datori să înțeleagă că timpul de a ceda din prerogativele lor prea mari a sosit.

Astfel ne-a fost dat să vedem prefecți, erijați în mici despoți, cari nu s'au sfiit să amenințe cu lanțurile și cu inchisoarea pe acei dintre proprietari care au crezut că sunt în drept să reziste presiunei.

Lucrurile au luat deci, în scurtă vreme, o intorsătură cu totul gravă. Răzvrătirea se legitimează; ordinea actuală de lucruri, (exclud din ea abuzurile și inichitățile) e condemnată. O nouă societate românească se pregătește, cu alte baze, în altă formațiune.

Preocupați de marile interese ale statului romîn, suntem îndreptățiți să credem, că schimbarea aceasta, și in deosebi distrugerea marei proprietăți și înlocuirea ei numai prin *mica* proprietate, răspîndirea în popor a speranței unui viitor croit pe asemenea baze, sunt lucruri mai primejdioase decît toată sîngeroasa criză prin care am trecut. Și cum in aceste lucruri, vedem o indrumare in politica noastră socială și economică, și cum suntem încredințați că e de datoria noastră să oprim cît mai e timp primejdia ce ne amenință, n'am ezitat un moment de a ridica glasul pentru înlăturarea ei.

Și acum ne opuneți pactul!

Dar pactul nostru, presupunea cumințenia noastră, armonia dintre noi pornea de la comunitatea de simțiminte.

Din moment ce condițiile sale consitutive au dispărut, pactul însuși cade, — căci înaintea pactului politic, și mai presus de el, e pactul pe care l-am încheiat în inima noastră, fiecare, cu țara aceasta pe care o iubim și căreia nu i dorim de cît înălțare și glorie.

P.

Apelul guvernului

Inregistrînd modul de a se conduce al unora din actualii prefecți, am atras luarea aminte a guvernului asupra pericolului ce va decurge din sistemul cu circulările, manifestele și răvașele și am subliniat necesitatea de a pune stavilă sistemului și de a'l înlocui cu o prudentă procedare.

Guvernul n'a înțăles tot așa și de aci amărăciunile proprietarilor, ideea de a se forma un partid agrar și apelul guvernului la liniște.

Dorim din suflet ca acest apel să fie ascultat și ca liniștea, care astăzi, din nefericire, n'are ființă de cît în aparență — dovadă apelul guvernului — să fie readusă cît mai curînd și pe cale ideală.

Pentru aceasta, însă, guvernul, în afară de apelul publicat în *Monitor*, ar trebui să apeleze și la acei prefecți, cari, prin modul lor de a se conduce, au provocat perturbări.

Dl. V. I. Brătianu, care a vizitat cîteva localități din Moldova, s'a convins de starea spiritelor de aci și știe prea bine că mocnitul n'a încetat în Moldova.

In unele localități au reîneeput vorbele și cele întîmplate la moșia Coadei-Stîncei, lîngă Iași, sunt simptomele unui plan foarte nenorocit: al rezistenței pasive.

Dorința noastră sinceră, in fața unei asemenea stări de lucruri, nu poate fi alta de cît ca apelul guvernului să fie ascultat, cu atît mai mult cu cît guvernul nu poate fi făcut direct responsabil de modul de a se conduce și de chipul de a face literatură... agricolă, al cutărui și cutărui Lupu sau Atanasiu.

Apelul să fie ascultat, fiindcă el se adresează pentru binele întregei țări.

Dar măsuri să se iee în contra acelora cari au provocat acel apel.

FĂRĂ TITLU

Un ziar din Iași, care, de cînd nu mai are relațiuni directe cu sub-comisarii, trăește de azi pe mîine ca o muscă refugiată iarna între sobă, acest sărman ziar s'a dedat, nu știm pentru ce, la ingrata operațiune de a ne gâdili.

In proastă proză și în detestabile versuri—unele dedicate nouă, altele unei precupețe de surîsuri—sîntem zilnic maltratați, că doar vom răspunde.

Și uite că respundem. Dar cu o observație: odată pentru tot-de-a-una.

Răspundem, că atacurile le suportăm cu cea mai mare ușurință. Fiind-că știm prea bine că ele vin: parte de la un fost pușcăriaș, pe care anumite articole din condica penală l'au făcut păgubaș de drepturile politice și civile și prin urmare, nedemn de a face parte din societate; mai vin și de la un profesor de....universitare, un bărbat în capul căruia s'a grămădit cantitate mare de funingine, așa că infamiile ce le publică nu sunt pe înțelesul tuturor.

Aceștia amîndoi, acest prea răgușit duo: fostul pușcăriaș și Românul de la Niș, au luat ciomegele ca să apere—știți ce? tradiția conservatoare. Evident că, în chestie de aparare, ziarul la care „scriu“ cei doi tovarăși, apără cu mult mai mare succes și în versuri, nasul unei galante de la Tanasache.

Apere și tradiția conservatoare, căci pentru asta pare că li se dă tain; înjure-ne pe noi, facă aluzie la rasă,—aceasta este singurul nostru răspuns, precum am mai declarat.

De aci încolo nu vom mai răspunde, ci vor grăi acte oficiale: un oare-care dosar al unui fost comisar și un oare-care raport al profesorului Filipide.

Să știe încalea lumea cine ne înjură pe noi și cine s'a tocmit de strajă la poarta tradiției conservatoare.

CATE-VA NOTE

Șarada pentru dezlegarea căreia s'ar putea acorda un premiu:

Pe cîtă vreme însă vor manifesta tendințe cotroprituoare și vor avea o atitudine ne corectă față cu ideia inițială,—de sigur că atunci toate elementele instruse, rămîn elemente disparate, puse la index și in contra lor se vor rîdica totdeauna obiecțiuni de neîncredere și nemulțumire, la care ele vor fi contribuit în prima linie a se rîdica.

„Pe cîtă vreme“ „de sigur că atunci“, „elemente intruse“ care rămîn „elemente disparate“, „la care ele vor fi contribuit a se ridica“— Asta nu'i volapük, nici esperando—ci o șaradă a dracului, pentru dezlegarea căreia s'ar putea acorda un premiu.

*

Independența anunță că la 31 Martie se va inaugura în Iași un nou club conservator și zice că acesta este al doilea. Adevărul este că este al treilea club conservator din Iași.

Că acest de al treilea club se va inaugura la 31 Martie și nu la 1 April —asta e chestie de prudență a cărei mamă, precum se știe, este înțelepciunea.

*

Un proprietar a propus d-lui Carp să convoace la Iași un congres al agricultorilor.

De ce la Iași? „Fiind-că, spune propunătorul de aci au plecat toate programele *fantastice*“.

Și la noi ca și aiurea

Se aseamănă așa de mult popoarele intre ele in cît poți judeca d'inainte ce poate fi la un alt popor socotind după acela pe care îl observi. De aceea oamenii de stat și caută a preîntîmpina răul.

Citesc într'o gazetă rusească *Ruscaia Viedemosti*, că ministrul de interne Stolipine ar fi comunicat tuturor gubernatorilor de a se căuta să nu pătrundă la țeară veștile relative la revoltele agrare din România, cari ar putea să facă a isbucni revoltele și în țeara rusească,

Noi, cari aveam un proletariat agricol, asămuitor celor din Rusia, n'am făcut același lucru și sunt convins că veștile de revoltele agrare făcute în Rusia în anii trecuți, au fost și ele o bună, prea bună cauză a revoltelor de azi de la noi.

Aceasta spre a arăta că în alte părți se ia în vedere rudenia de sentimente între popoare și se caută a se preîntîmpina că această rudenie să nu fie dăunătoare.

Ceea ce m'a făcut să scriu rîndurile aceste e să arăt cîtă asămănare există în toate obiceiurile dintre mai multe țări, într'un moment dat de anarhie.

In Rusia în vremea revoltelor se vedeau procurori și judecători de instrucție agitînd masele populare, se vedeau elevi din gimnaziu făcînd greve, nu vorbesc de studenții ruși cari duc o grevă eternă. La noi am avut același fenomen, greve de liceani; dacă nu au vorbit procurori, au vorbit viitorii prefecți și administratori ai țărei, agitînd.

Cînd revoluția s'a potolit, bine înțeles, elevii au reintrat la școală, procurorii prin secțiile respective și a început goana în potriva vinovaților.

Și la noi același lucru, prefecții cari până eri umblau cu steagu roș și cu agitații genesc pe țărani și cauta să potolească ceea ce ei singuri au aprins în inimele și sufletele lor,

Și asta nu e anarhie?

Legile vechi au perit, legile noi n'au nevoe de sancțiunea parlamentului; ori-ce prefect își însușește pe lîngă puterea executivă și pe cea legislativă. Intre două cafelețe, a dictat o lege a tocmelilor agricole, între două țigări a împărțit pămînt țăranilor și bine că nu s'a introdus și pedeapsa cu moarte—dar să nu mai vorbim de această pedeapsă—sărmanii țărani știu de existența ei!—am fi și executați.

Sunt oameni cari cred că toate vor reîntra in obicinuitul lor—eu fac parte din acei ce nu cred în aceasta căci prea s'au revărsat apele anarhiei, prea au rupt digurile ce priponeau mișcarea lor—și nu știu cine va fi acela ce va putea să rîdice noi stavile în potriva nevoei care s'a abătut.

OAMENI ȘI LUCRURI

Revoluție prin telefon

Actualul prefect al județului nostru povestea ieri între altele, o caracteristică a unei stări de spirit la țăranii noștri. Cel puțin de 4—5 ori pe zi e întrebat prin telefon din partea unor săteni:

— Dar pe la noi cînd vii, domnule Prefect? Nu mai putem aștepta!...

D-sa vedea—și admira — într'aceasta, vioiciunea țăranilor, conștienta mai mare despre dreptul și folosul lor de a avea cu o oră mai inainte pe fruntașul ocîrmuirei în mijlocul lor. Un sceptic ar putea vedea cu mai puțină bucurie această... deșteptăciune sau îndrăzneală de a chema sau de a „soma“ pe capul județului pe cale telefonică și ar putea insinua că legătura între acești doi factori atît de deosebiți pe scara socială nu este numai de natură electrică, ci și... electorală: lucru ce de altfeliu nu are nimic anormal sau ilegal. E însă în tot cazul o caracteristică a zilei, un semn al vremei.

Acea minunată născocire a tecnicei moderne—telefonul—speranța gazetelor moderne, salvarea tuturor intereselor și comunicațiilor repezi—s'a dovedit și cu prilejul revoluției de un imens folos. Lucrul au ajuns să-l priceapă și țăranii răsculați și s'a putut vedea — în Muntenia mai cu seamă—că prima grijă a acestora cînd ajungeau în vre-o comună era să... taie firele telefonu ui. Ba, într'una din comune țăranii aveau să comunice unor tovarăși din alt sat sosirea lor și cum primarul luase o parte din aparat, ei s'au priceput, prin ajutorul unor cuie de fier, să restabilească comunicația și să-și puie în practică scopul...

S'a povestit în ziare anecdoticul dialog urmat intre o autoritate din orașul Iași și un țăran care se instalase la telefon in tîrgușorul Bivolari—îmi pare— și care cu multă fineță și-a bătut joc de „boerul“ în chestiune pe care l'a înștiințat că... „fumează o țigară“.

Astăzi încă, în opera de potolire a răscoalelor—telefonul—joacă un rol esențial, toate cererile de ajutoare, de armată, toate dispozițiile și știrile putîndu-se face cu o miraculoasă repegiune prin mijlocirea acestui simplu dar superb aparat, a cărui tecnică e atît de simplă încît au priceput-o și țăranii neștiutori de carte.

Probabil că dintre actualii prefecți de județ unii se mulțumesc a distribui prin ...telefon pămînturi țăranilor ca să fie cruțați de neplăcerea de a da ochii cu proprietarii și arendașii. Mijlocul e ingenios. Țăranul viitorului, așa cum trebue să-l viseze un adevărat poporanist nu va mai avea trebuință de autorități neînsemnate ca primarii, notarii, perceptorii, ci va corespunde de-adreptul, pe cale telefonică, cu prefectul județului. Iar Duminecile și serbătorile acesta va convoca pe săteni la vr'o „șezătoare“ telefonică. Numai că—totul fiind devastat dinainte, șezătorile nu vor mai putea fi urmate de dovezi de progres și conștiență: afară dacă nu vor devasta telefonul însuși...

Rodion

Incătușarea învățătorului primar

Invățămîntul primar este astăzi obiectul celor mai pasionate lupte și-i incontestabil că viitorul prepară mari transformări.

Așa cum sunt astăzi alcătuite programele scoalelor primare rurale și urbane, învățămîntul nu prezintă nici un interes pentru copii și nici un îndemn pentru învățător. Lanțurile programelor nu-i dau voe învățătorului să lucreze liber adică conform principiilor *pedagogici moderne*.

C. A. Laisant, în conferințele sale ținute la Institutul psiho-fisiologic despre *Education fondée sur la science*, zice: „Libertatea învățămîntului este astăzi obiectul unei dispute homerice, însă văzând cum este înțeleasă educația, ar trebui mai curînd s'o numim libertatea de a abrutisa copilăria și tinerimea.

Invățămîntul de astăzi nu-i decât o oficină de deformare a creierilor în loc să fie un *laborator psihologic*; ar trebui să se silească a perfecționa și a libera acest instrument minunat care se numește „crierul copilului“.

A fi practici, trebue să ne fie ținta tuturor! Sistemele de astă zi—căci sunt mai multe, cu toate că spre adevăr nu-i decât o cale—tocmai pe calea opusă ne duc.

Națiunea va fi ceea ce învățătorul primar va fi, zice marele misionar al timpurilor nouă, Zola.

Frumos rol i se cere învățătorului, dar nu i se dă putînșa ca să-l aibă astfel, și iată pentru ce:

Pedagogia dă învățătorului un îndoit rol: *profesional* și *social*. Care-i sunt însă mijloacele pentru îndeplinirea acestui dublu rol?

Se înțelege că școala cu toate mijloacele-i teoretice și practice diriguite de programe care cuprind măsura și felul cunoștințelor ce trebuesc sădite in mintea copiilor.

Să știe de toată lumeă că scopul școlii e educația. Cum trebue să se înțeleagă însă această educație? Educația *trebue*—zic cei competenți—să fie nu de trei feluri cum se obicinuesc fiecare să creadă: fisică, intelectuală și morală, ci numai de un singur fel: una și aceeași divizată în aceste trei părți. Și aceasta pentru a nu cădea în greșala celor vechi cari puneau temei numai pe educația fisică, nețiînînd samă de mentalitate—exemplu: Spartanii, cari au căzut înaintea Atenei din pricina ignoranței, cu tot fisicul lor puternic. Greșala celor vechi a făcut pe moderni să-și schimbe sistemul de educație, dar din lipsa de prevedere, căzură în altă greșală—tot așa de a mare ca și cealaltă—anume: greșala de a se ocupa numai de *intelect*, neglijînd *fisicul*. Aceștia căutară prin toate mijloacele—de multe ori cu judecata—a îngrămădi în capul bietului copil răbdător fel de fel de cunoștințe cu totul nefolositoare vieței lui

Astăzi însă—grație crierilor de elită — s'a ajuns la convingerea că a face o parte fără alta, insămna a nu face nimic. Și când logica oamenilor mari ca Spencer ne arată că nu există nici o linie de despărțire între faptele fisiologice și cele psihologice, s'ar mai putea oare ca oamenii însărcinați cu diriguirea viitorului tinerimei, să nu înceapă a pune temeliile unei *educațiuni complete*?..

S'ar putea obiecta, punându-se inainte gimnastica ce se face în vederea inputernicirei fisicului pentru complectarea educației pur intelectuale, dar tot Spencer și alți oameni ce s'au ocupat cu chestiile pedagogiei, ne arată că gimnastica are lipsuri neputînd pune în mișcare de cît unele părți ale corpului, ceea ce aduce oboseală mai mare și apoi mișcările gimnastice nefiind pornite din plăcere—ci din comandă—nu aduc nici o bine facere Plăcerea e cel mai bun imbold pentru viața noastră și fericirea e cel mai bun dintre tonice.

Să cercetăm puțin cunoștințele puse în programe.

Toate cunoștințele din programe nu fac decît o zăpăceală în capul copilului. Chiar cunoștințele științifice în chipul în care se predau acum nu sunt pentru folosul practic. Nu-i vorbă de a da copilului o gramadă inconherentă de cunoștințe numeroase, ci de a face o selecție mărginindu-se la elementele fundamentale ale științelor.

A ști bine nu mult! Meșteșugul pentru aceasta stă în a pune crierul copilului în stare—prin deșteptarea curiosității —să primească impreșii cu scop de a capata *reflexul mental*, adică provocându-le meditația și mișcarea ideilor de reflexie,

Rolul învăţătorului e dar de a pune pe copil pe calea adevărului, nu de ai-l da gata neputînd fi controlat de copil.

Pentru provocarea reflexului mental e nevoe ca cunoştinţele să fie atrăgătoare, ca să putem face apel la judecata copiilor, din care ne am propus să facem mai tărziu *oameni de raţiune.*

Oare cunoştinţele din programe au ele toate însuşirele de care am vorbit mai sus ? Şi cu cîte din ele putem apela la judecata în formaţie ?

Sentinţa pedagogică este : toată atenţia s'o aibă învăţătorul asupra *asimilării sigure şi complecte* a cunoştinţelor predate !

Dar cu programele actuale e cu putinţă o astfel de asimilare ideală ? Cum s'ar putea asimila apariţia îngerului în faţa lui Avraam ? Un învăţător iscusit ar putea să mai facă cîte o fraudă programelor pe unele locuri, dar nenorocirea e figura din carte care vorbeşte aşa de lămurit ochilor. Dar apariţia soarelui, după trei zile de la creaţiunea lumii, în urma luminei !!... Dar existenţa lui Daniel în groapa cu lei ? Cei trei tineri în cuptorul cu foc... Şi cîte n'ar mai fi de spus.

Morala nu zice să dăm copiilor numai exemple de bunătate şi dreptate, dacă voim ca ei să devie buni. Dar de care exemple din programele actuale ne-am putea servi pentru scopul moralei ? De istoria lui Cain şi Abel ? De omorîrea unui evreu de către Moisi ? Sau de episodul istoric „Dumbrava Roşie" la amintirea căreia vezi roş dinaintea ochilor şi dacă ai cît de puţin simţ omenesc, ţi-e cu neputinţă s'o presinţi copiilor cu sînge rece şi fără critică chiar în faţa lor !

Spiritul pentru solidaritate, care trebue să tindă a preface umanitatea într'o singură mare familie, din care exemplu ale programelor să-l luăm ? Din „vinderea lui Iosif de către proprii lui fraţi sau din istoria lui Iov zăcînd pe gunoi părăsit pînă şi de ai lui ? Cărui mijloc magic să ne adresăm, noi învăţătorii pentru a putea presenta copilului aceste minunate fapte cu folos ?

Vedem dar că învăţătorul e pus în imposibilitate, cu actuala alcătuire de a lucra conform principiilor raţionale ale pedagogiei. El e cu totul încătuşat !

Dar ceea ce mai secondează programele sunt şi cărţile. Aceste pe cît e de bun mijloc pentru mai tîrziu, pe atît de dăunător instrucţiei e la început pentru desvoltarea crierului fraged. Chiar când ar fi făcute după vederile cele mai înalte abuzul lor omoară *spiritul de observaţie* aşa de mult recomendat de către Rousseau pentru studiul naturei. Dar cînd aceste cărţi sunt făcute în felul ce fiecare ştim ?!...

Fiecare din învăţătorii — convinşi de dauna adusă acum de cărţi—ar putea spune ce luptă e cu părinţii, dacă nu se recomandă la începutul anului : aritmetica la cl. I, gramatica la cl. II şi geografia la cl. III şi IV. Şi de cumva ai avut nefericita idee să zici în treacăt—ca să nu fii bănuit cu totul de incapacitate sau de cine ştie ce, de unii părinţi—să-şi cumpere aceste cărţi cine vrea şi poate atunci liniştea color 4—5 minute de la începutul oarelor de aritmetică, gramatică şi geografie se transformă în complectă anarhie : „A zis tata că d ta nu ne mai dai lecţie din carte ?"—„Mama te roagă pe d-ta să-mi dai lecţie cel puţin mie....."

Lipsa de ajutor moral din partea părinţilor — din pricina nepriceperei — e ceva de care foarte des ne lovim noi învăţătorii.

Pare chiar un lucru pe dos : să se progătească şi să se ceară oameni conducători noi, şi să li se dee în mînă instrumente vechi ! !.

Şi răul nu se va curma pînă cînd programele nu vor fi reformate şi apropriate cerinţelor mentale şi materiale ale epocei în care trăim.

Nu mai este permisă monstruoasa nepăsare, cu care se privesc unele lucruri.

Scopul modern al şcolii fiind *educaţia integrală* trebue să desvoltăm *fisicul* ca şi *intelectul* în vederea pregătirei pentru viaţă—lupta pentru existenţă !

Vederile politice schimbîndu-se şi sistemele de educaţie se vor schimba stabilind pe cel mai raţional.

Şi dacă în mediul social în care am trăit pînă acum nu a fost cu putinţă o îndrumare mai practică deci mai folositoare individului şi prin urmare societăţii — să sperăm că în mediul ce se va creea de acum înainte — tot evoluînd spre progres — lucrurile vor lua o altă faţă oricît de imposibilă ne-ar părea reformarea largă a programelor.

Să aşteptăm dar ca evoluţia să-şi aibă locul ca în toate !

Dar cu toată schimbarea programelor învăţătorul va rămînea tot încătuşat, dacă el nu va fi ajutat în misiunea sa de două condiţiuni : ajutorul moral al familiei şi iubirea lui pentru copiii ce i se încredinţează. Această iubire însă nu o poate avea de cît învăţătorul care-şi îndeplineşte rolul din vocaţie şi nici de cum din împrejurări fortuite.

Cît priveşte ajutorul familiei, ne adresăm mamelor iubitoare care prin lumina lor —de care se simte neapărată trebuinţă— să ne ajute a împrăştia prejudecăţile şi greşalele credinţelor de astăzi căci : „cât valorează femeea, atât valorează educaţia" !

Să sperăm că astăzi, cînd după un vis atît de sinistru care a zguduit planurile şi ilusiile cele mai fericite pentru noi, astăzi cînd toată lumea la bubuitul tunurilor s'a trezit ca dintr'un som greu, astăzi cînd fapte pe care cei bătrîni nu le-ar fi bănuit vreodată şi cînd oameni într'adevăr mari ne anunţă evenimente surprinzătoare, — care vor schimba starea de inconştienţă şi asuprire — să sperăm că şi lanţurile grele ale programelor care ne încătuşează pe noi învăţătorii se vor rîdica pentru *desrobirea conştiinţelor* tuturora !

Maria C. Buţureanu.

POMPIER-AJUTOR !..

Isprăvindu-se votarea, Primarele rosti: Strujan ajutor!

Şi Strujan de fug'a rupt-o,
Dar ce fugă, părea zbor,
El crezînd că arde hornul
Vru să dee ajutor...

Tolumbeanu.

Un nou manifest al guvernului

Apel la cetăţeni !

Am trecut prin zile de grea primejdie pentru Statul Romîn. Corpurile legiuitoare, armata, autorităţile şi-au făcut datoria. Răscoalele s'au potolit repede.

Ordinea fiind restabilită să veghiăm pentru ca să nu se ivească noui primejdii. Să nu dăm însă uitării gronznicele întîmplări prin care am trecut şi cauzele cari le-au produs.

Nevoile ţăranului

Administraţia şi învăţămîntul.—Pentru ca să asigurăm viitorul, agitatorii vor fi urmăriţi şi pedepsiţi ; dar în acelaş timp trebue să alinăm nevoile ţărănimii.

Intîia grije a guvernului va fi de a da administraţiunei şi învăţămîntului public un rost cinstit, pentru ca să dispară obiceiurile rele cari s'au înrădăcinat şi cu dînsele apăsarea care înăduşe şi striveşte puterile de muncă şi de producţiune.

Revendicările din ordin material.—Guvernul şi-a propus apoi a îmbunătăţi soarta populaţiunii muncitoare, fără însă a jigni interesele legitime ale proprietarilor. Guvernul nu va pierde din vedere acest ţel şi'l va reaminti necontenit tutulor slujbaşilor Statului.

De la guvern va veni cuvînt împăciuitor, ca buna rînduială şi dreptatea să preadomnească peste tot locul şi pentru toţi.

Să ştie toţi ţăranii că toate plîngerile şi cererile trimise de ei guvernului sunt citite şi cercetate cu luare aminte. Cerinţele drepte şi bine întemeiete se vor îndeplini, nu însă cele nedrepte şi nechibzuite.

O nouă legislaţie.— Imbunătăţirile ce se vor face legilor astăzi în fiinţă vor fi ast-fel potrivite ca să se asigure buna stare a ţărănimei. Dar, pînă se vor aduce la îndeplinire aceste îmbunătăţiri, liniştea şi pacea trebue să fie asigurate căci turburări nu trag după sine de cît nenorociri, iar perderea unui an agricol va aduce foametea peste tot.

Proprietari şi arendaşi

Buna voinţă către ţărani.—Pentru ca munca agricolă să nu fie zădărnicită, proprietarii şi arendaşii trebue să înlesnească împăciuirea, convingîndu-se că o înţelegere trainică şi o lucrare împreună a cetăţenilor unei şi aceleiaşi ţări nu poate fi susţinută şi menţinută numai prin forţa armată.

Sfătuim deci ca proprietarii şi arendaşii să se întoarcă cît mai curînd la moşiile lor şi să pună la cale prin bună înţelegere munca agricolă a anului curent.

Mediaţiunea prefecţilor.— Acolo unde această înţălegere va întîmpina vre'o greutate proprietarii, arendaşii şi ţăranii să ceară ajutorul prefecţilor de judeţe, cari sunt autorizaţi a mijloci o împăciuire între ambele părţi. Asemenea mijlocire a produs chiar în multe judeţe rezultate satisfăcătoare.

Guvernul roagă pe proprietari, pe arendaşi şi pe ţărani, să nu uite că în timpuri grele, precum sunt acele prin care trecem, e de nevoie ca fie care să fie insuflat în hotărîrile sale, mai mult de cînd ori şi cînd, de chibzuială înţeleaptă şi de inimă bună, pentru ca să nu dea peste noi nenorociri mai mari.

Apel la patriotism.— Punîndu-ne cu toţii la muncă, fără întîrziere cu încredere reciprocă, vom înlătura şi uneltirile acelora cari caută a pune la cale neorînduiala dintre noi pentru a pescui în apă turbure.

Facem deci un apel călduros către toţi cetăţenii, ca în momentele de faţă să nu pearză din vedere că primejdia mare prin care a trecut statul Român nu va fi înlăturată, de cît atunci cînd fie care îşi va da seama că datorează ceva nu numai sie însuşi ci şi Patriei.

Proprietarii şi arendaşii trebue cei dintîi să înţeleagă şi să prevadă interesele mari ale ale naţiunei întregi ; de aceea pe ei—pe proprietari şi pe arendaşi—îi sfătuim şi îi rugăm ca să pună toate silinţele lor pentru restabilirea relaţiunilor frăţeşti, care trebue să domnească între toţi fiii ai aceleiaşi ţări.

Numai ast-fel vom ajunge a ne bucura de liniştea necesară pentru a face legi folositoare, pe care să se poată întemeia un timp nou de prosperitate şi de fericire penfru patria noastră.

26 Martie 1907.

D. Sturdza, Sp. Haret, Ion I. C. Brătianu. E. Costinescu, Anton Carp, T. Stelian, V. G. Mortzun, General Averescu.

Litere-Ştiinţe-Arte

O revistă literară din Capitală arată că dintre scriitorii romîni numai doi au avut să sufere de pe urma recentelor excese ţărăneşti şi anume domnii Al. Vlăhuţă—despre care s'a mai vorbit în ziarul nostru- şi V. Cioflec. Amîndoi—ne spune revista în chestiune scriu numai cu dragoste despre ţărani şi amîndoi n'au avut parte să fie cruţaţi...

Observaţia e duioasă, dar naivă. Literaţii în chestiune sperau oare că proza lor...ţărănistă—deşi nu pe atît pe cît ar fi dorit d. Stere—va fi suficientă că să le garanteze o deosebită simpatie din partea ţăranilor în momentul cînd aceştia au pornit spre devastări cu singura deviză : 25 lei falcea ! Ori impus-au literaţii în chestiune condiţiuni şi tocmeli agricole mai puţin anevoioase ? Eu cred că însuşi d. Coşbuc—deşi a scris „Noi vrem pămînt" ar fi fost devastat—noroc numai că nu prea are moşii.

Ar fi timp să se decreteze incompatibilitatea între calitatea de scriitor poporanist şi acea de proprietar de moşie.

*

Academia Romînă—în timp ce ţeara piere—are grijă supremă de a decreta obligatorii oare cari capricii sau legi de ortografie. Numai cît—venerabila instituţie nu prea are noroc. Una decretează ea, alta face lumea.

*

D-ra Agata Bîrsescu se afiă actualminte la Constanţa unde îşi încheie seria representaţiilor din actualul turneu.

*

In Germania persistă obiceiul teatral că autorii dramatici, la prima representaţie a pieselor lor, vin să salute publicul pe scenă,—ba sunt scoşi cu forţa uneori. Aşa e explică, de exemplu, că Gerhardt Hauptman la representaţia ultimei sale piese apăru pe scenă în mijlocul unui amestic de aplauze şi de.. fluerături.

Aceasta e poate şi cauza pentru care Hauptman a început o campanie pentru desfiinţarea acestui ciudat obiceiu.

*

Marele poet Maeterlink căruia lumea ştiinţifică îi datoreşte un studiu splendit asupra „albinelor" a publicat acum un nou volum : „despre sport şi răsboiu".

*

STRUNA ZILEI

DECADERE

Revoluţia agrară a trecut de la noi în Basarabia. Guvernul iea severe măsuri pentru înnăbuşire...

Ziarele.

Rezmeriţă tu, Fecioară
La noi glonţii te doboară ;
Dar de-apuci a trece Prutul
Trupul ţi-l mînjeşte cnutul...

Informaţii

O lungă intrevedere a avut loc ieri între domnii D. A. Sturza şi George Gr. Cantacuziuo.

Această intrevedere ar fi în legătură cu lovitura de stat despre care se vorbeşte în unele cercuri politice.

Unii miniştri ar fi pentru convocarea unei constituante spre a putea modifica legea electorală în senzul introducerei sufragiului universal.

—

Intrebat asupra datei cînd va fi disolvat consiliul comunal din Iaşi. d. C. Stere a respuns.

— Censiliul va rămînea cît timp voi sta şi eu la prefectură.

—

Indépendance desminte cu caracteristică vehemenţă zvonul învegistrat de un ziar din Bucureşti, că d. Poni va intra în ministe şi va lua portofoliul instrecţiunei.

—

La Roumanie află că iar au izbucnit neînţelegeri între d. Sturza şi ceilalţi miniştri privitoare la data viitoarelor alegeri generale.

Pe cînd toţi miniştrii sînt pentru imediata disolvare a Camerei, primul ministru persistă în părerea de a amîna până -a toamnă disolvarea.

—

Examenul de definitivat al institutorilor va începe la 1 April.

Examenul se va ţine la Iaşi şi la Bucureşti.

—

Fostul casier al serviciului naval român, C. Cristescu, fiind condemnat de curtea de Apel din Galaţi la 6 luni şi o zi închisoare, procurorul generel a făcut recurs care a fost primit ieri de secţia II-a a Curţei de casaţie.

Afacerea se va judeca din nou la curtea de Apel din Iaşi.

—

A fost suspendate, prin un ordin al ministerului de instrucţie, conferenţele generale ale institutorilor şi învăţătorilor, ce trebuiau să se ţină anul acesta.

—

Cu privire la suspendarea lucrărilor pentru restaurarea palatului de justiţie ni se comunică adevăratul motiv şi anume că d. Cuţarida antreprenorul lucrărilor a descoperit un motiv de a putea face proces statului pentru pretinse daune ce i-ar fi cauzat prin faptul că i-ar fi pus prea tîrzru la dispoziţie palatul spre a începe dărămarea şi a şi făcut notificarea.

In urma acestora ministerul a dat ordin ca să se suspende ori-ce lucrare.

—

Consiliul comunal este convocat pentru ziua de 30 Mart avînd la ordinea zilei : 1) alegerea membrilor comisiunei pentru impunerea la taxe ; 2) scăderi de debite ; 3) Autorizare de a intenta procese şi 4) cereri de recunoaştere de proprietari bezmănari.

—

D-ra Irina Gh. Vîntu, fiica D-lui Gh. Vîntu, defensor eclesiastic a fost numită institutoare suplinitoare la şcoala No. 1 de băeţi din Huşi în locul d-lui N. Sufleţel, institutor care eşă la pensie pe ziua de 1 Aprilie.

—

Funcţionar instigator.—In „Monitorul oficial" de astăzi găsim un raport al ministerului de interne pentru revocarea unui ajutor de primar dintr'o comună din judeţul Tutova, în care se poate ceti :

„Avînd în vedere raportul d-lui prefect al judeţului Tutova No. 2.234, prin care ne face cunoscut că Toader Emandi, ajutorul de primar al comunei rurale Buda, s'a îndepărtat dela îndatoririle ce-i impune legea, intru cît s'a dovedit că face instigaţiuni printre locuitori, îndemnîndu-i la revoltă ;

Avînd în vedere că, procedînd astfel, numitul ajutor de primar s'a abătut cu desăvârşire dela atribuţiunile sale şi a săvîrşit acte de natură a turbura ordinea publică, etc., etc".

—

DIVERSE

— In ziua de 31 Mart, ora 4 p. m. se va ţinea în localul prefecturei judeţului Iaşi o licitaţie publică, pentru darea în întreprindere a aprovizionărei cu petriş şi peatră sfărîmată pe un period de trei ani a şoseleler : Iaşi—Fălciu, Iaşi—Botoşani, Iaşi—Vaslui şi Iaşi—Roman.

— A încetat din viaţă în închisoarea Galaţi deţinutul C. Dimitrescu din com. Izvorul. Pe urma lui a rămas suma de 10 lei 50 bani care trebueşte ridicată de rude în cel mult 1 an.

— S'a stins epidemia de febră tifoidă din comuna Mironeasa.

— In ziua de 10 April 1907 se va ţinea în localul prefecturei de Dorohoi o licitaţie publică pentru construirea a 12 poduri şi podeţe în plasa Săveni, jud. Dorohoi.

— Un incendiu a distrus locuinţa săteanului Petrea Ulmu din com. Costuleni —Pagubele se ridică la vre-o 300 lei.

— S'a stâns epizotia de febră aftoasă în comunele Iezăreni şi Tomeşti în punctul Dochiţa.

— S'a stâns epidemia de anghină difterică, din com. Poeni.

— In ziua de 10 April, se va ţine la prefectura jud. Fălciu o licitaţie publică pentru darea în exploatare a mai multor păduri de-a statului.

— D. Gh. Ciobanu fostul administrator al moşiei Andrieşenii luată în arendă de către banca sătenilor din Epureni şi-a reluat postul de învăţător în Epureni.

—S'a declarat epizotia de febră aftoasă în comuncle : Popeşti, Păuşeşti şi Ciurea.

Au fost luate măsuri de combatere.

— Concediul domnului medic veterinar Irimia Iliescu şeful serviciului veterinar a fost prelungit de la 25 Mart până la 2 April.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

81

SECRETUL

JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

Tînărul care se puse la picioarele patului se ridică brusc, palid, ameţit şi bolborosînd :

— Dumneata ?...

— Da, eu.

— Dumneata.... Dumneata... te aflai...

— Da, pe un drum cruciş, unde am asistat la un spectacol foarte frumos. Dar, dv. îmi păreţi foarte tulburat, domnule... conte ; să fie oare remuşcarea ? Nu. Frica singură, nu-i aşa, este cauza emoţiunei dv ?

Şi Nicaise privi ironic, pe marchizul de Bonnenil intins pe patul seu.

— Ei, ei, continuă el, ai făcut acuma o ispravă mare. Ce doctorie ai dat particularului ăstuia ? Nu ştiu. Totul e că-i bine curăţat. Nici o urmă de luptă, nici contracţiuni a feţei, nici un indiciu care ar putea face să se presupuie o crimă. Ah ! da ; ai comis o mică imprudenţă, am reparat'o eu, strîngînd de pe jos un fer de trăsură. Dar, fii liniştit, justiţia nu poate fi informată contra persoanei d-tale în acest moment... afară dacă voi vrea eu !

Marchizul, puţin calmat, privi pe interlocutorul seu, înţelegînd în sfîrşit scopul acestei vizite matinale.

— Ah ! zise el scurt cu o voce sacadată, ai asistat la... această.

— Mică operaţie, rîse Nicaise.

— Fie ! Şi vii să-mi propui un tîrg.

— Vin... da, ai dreptate. N'am avut altă intenţie punînd să te urmărească astă noapte, după crima d-tale şi venind aici azi dimineaţă.

— Ce vrei d-ta ?

— Să împărţim.

— Şi dacă refuz ?

— Drace ! nu-i lucru mare.

— M'ai denunţa ?

— Un om mă aşteaptă jos. E gata să se ducă la comisarul de poliţie ?

Şi Nicaise, scoţînd din buzunar un revolver, începu a se juca cu el şi reluă :

— Vezi, domnul meu, nu se joacă cine-va cu mine. Toate precauţiunile sunt luate. Jos denunţarea, aici, această jucărie, pentru a opri avîntul d-tale, dacă s'ar manifesta într'un mod prea violent.

In mîna mea această armă nu greşeşte nici odată.

Am ales'o înadins.

In acest timp, d. de Bonnenil se gîndea poate mai puţin la ameninţările lui Nicaise de cît la o idee nouă care se născuse în creerul său. Privi pe Nicaise cîte-va secunde şi răspunse brusc :

— Aide, lasă la o parte această jucărie periculoasă.

Nu e vorba de asta în acest moment, ci de o afacere ce se poate discuta fără nici o ameninţare. Pune deci arma în buzunar. Ştii d-ta cel puţin cauza acestei ...morţi.

— Drace ! desigur că furutul e singurul motiv.

— Dacă ţi-aşi spune că nu, poate n'ai vroi să mă crezi şi o discuţie asupra acestui subiect ne-ar duce prea departe. Mai mult, aşi putea ori cînd să-ţi ascund valoarea exactă a sumei fixate de mine.

— Unde vrei să ajungi ?

— Acolo, că făcînd cu d-ta învoială, lucrul se va petrece în modul cel mai convenabil.

— Asta depinde de învoială.

— Charles se gîndi o clipă.

— Crezi poate, continuă Nicaise, că vei putea sămi ascunzi cantitatea de bani furată victimei d-tale. Mă crezi aşa de naiv ca să viu să te deranjes, fără să am informaţii !

Eroarea, voi şti imediat numele victimei d-tale şi cu aproximaţie de cîţi-va ludovici, ceia ce avea asupra ei Jucăria mea şi cu mine, continuă el privind revolverul, nu vă vom părăsi înainte de venirea unuia din amicii mei şi nu uita persoana care aşteaptă ordinele mele jos.

Marchizul scoase un suspin şi trebuie să se convingă de situaţia sa exactă.

— Fie, zise el, îţi voi spune totul. Dar în schimbul sincerităţii şi a banilor mei vreau să fac un tîrg cu d-ta. Şi cu un ton brusc, continuă :

— Omul pe care l'am asasinat noaptea aceasta se numeşte contele de Ferrusol. Cîştigase la joc două sute cinci zeci de mii de franci ; i le-am furat. Iţi ofer o sută de mii imediat dacă vrei să dai ajutor în condiţiunile pe cari ţi le voi indica.

Ascultă-mă !

Şi marchizul povesti lui Nicaise tot ce se petrecuse în aceste cîteva ceasuri.

(Va urma)

Ultime informaţii

Ştirile alarmante de ieri.—Datori suntem să recunoaştem că ştirile publicate în numărul nostru de ieri cu privire la oare-care turburări ce s'au produs în judeţ, au fost exagerate în parte, iar unele necorespunzătoare cu adevărul.

Facem această declaraţie, fără a ne preocupa de vre-un considerent oare-care, ci în deplină conştiinţă că în vremurile prin care trecem adevărul şi numai adevărul trebuie să vază lumina tiparului.

Pentru acei care ştiu cum se face gazetărie va fi foarte lesne explicaţia că am putut înregistra aceste ştiri, deşi noi nu urmărim să publicăm ştiri senzaţionale cu orice preţ.

Intr'adevăr ieri dimineaţă ni s'a adus ştirea că sătenii din Coada Stîncei s'au resculat din nou.

Am trimis spre controlarea ştirei şi rezultatele au fost:

Reporterul a căutat pe prefectul judeţului: ie plecat de astăzi diminecaţă la Coada Stîncei.

A căutat apoi pe primul Procuror: ie plecat la Coada Stîncei.

A trecut cavaleria spre barieră, unde a plecat: la Coada Stîncei.

In aceste condiţiuni se înţălege că nu era cu putinţă să înregistrăm ştirile cari circulau, cu atît mai mult cu cît Coada Stîncei neavînd telefon orice control era cu neputinţă.

*

Adevărul este însă liniştea domneşte în acea localitate precum ea fost complectă şi în toate cele lalte localităţi despre care s'a pomenit în gazetă.

Autorităţile au fost induse în eroare de către un administrator care credea a face exces de zel faţă de stăpîni şi tocmai pentru a se împiedeca izbucnirea unei noui răscoale s'a făcut acea desfăşurare de forţe.

Ast-fel se poate dar se poate afirma cu certitudine că liniştea complectă domneşte în judeţul laşi.

Fiind-că le place unora să vorbiască despre linişte aparentă numai despre impilaria proprietarilor şi arendaşilor, e bine credem ca şi în în această privinţă să spunem numai adevărul şi iarăşi adevărul.

Autorităţile, în special prefecţi au intervenit pentru a se face noui învoeli agricole, în condiţii ceva mai favorabile pentru sateni, pentru a face cu putinţă restabilirea liniştei şi începerea muncei agricole.

Chestiunea utilităţei şi mai cu samă a legalităţei acestui intervenţionism n'o discutăm: reţinem însă un fapt. Mulţumită lui ordinea s'a restabilit, proprietarii din propria lor voie au declarat că reduc cu 10 la sută arenzile, arendaşii s'au declarat că fac şi ei un sacrificiu identic în folosul ţaranilor, iar sătenii prin delegaţii trimise de fie-care comună, au convenit la anumite învoeli cari nu diferă în mod cine ştie cît de mare de invoelile anterioare.

Cei interesaţi s'au ţinut de angajamentele luate? Sătenii prin unele locuri n'au fost de acord cu cele hotărîte de delegaţia care i-a reprezentat, dar în urma intervenţiei autorităţilor—iar intervenţionism—au primit condiţiunile şi preţurile aşa cum au fost stipulate. In schimb proprietarii şi arendaşii au făcut dificultăţi: proprietarii care din propria lor pornire au declarat—este drept în primele zile atunci cînd se temeau că perd totul — că reduc cu 10 la sută preţul arendei refuză astă-zi să se ţie de cuvînt iar unii arendaşi, indiferenţi de religie au crezut că pot schimba în fiecare zi invoelile.

In mare parte diferendele au fost tranşate. Să sperăm că şi acei cîţi-va care au crezut de cuviinţă să întoarcă vorba de azi până mîine vor reveni la sentimente mai bune.

—

Un profesor şi-a exprimat credinţa, într'un articol publicat în Opinia, *că examenul de înaintare pe loc nu va mai avea loc. de şi se apropiase de sfârşit.*

Aflăm astă-zi că acest examen a fost amînat pentru...anul viitor.

—

Corespondenţa politică *din Viena este autorizată a desminţi izvorul, că un complot îndreptat în contra dinastiei romîne ar fi fost descoperit.*

Se ştie că este vorba despre un schimb de scrisori dintre profesorul Tiberiu Popescu şi studentul Spineanu.

—

Consiliul profesoral al facultăţei de drept, în şedinţa de aseară, a decis, în unanimitate ca pe viitor cursul de „Istorie Dreptului" predat de d. I. Peretz doctor în drept de la Paris, să fie audiat de studenţii anului al III-lea, urmînd ca studenţii să fie examinaţi, numai din materia, pe care o va face acest profesor cu începere de la 1 Aprilie.

—

I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei D.D. Partenie Clinceni a cerut tuturor protoereilor din cuprinsul eparchiei să-i inainteze tablouri de numele tuturor preoţilor care s'au distins în timpul recentelor răscoale, povăţuind pe sateni la menţinerea ordinei.

—

Membrii „Asociaţiei generale a artiştilor din Iaşi" se vor întruni Duminecă seară, pentru a lua mai multe decisiuni.

—

D. G. Săndulescu, avocatul primei societăţi de economie a demisionat.

Acţionarii vor fi convocaţi spre a alege un alt avocat.

—

Comitetul diriguitor al societăţei de bine facere „Moldova" demisionînd s'a fixat o nouă alegere pentru ziua de Joi, 29 Marte.

—

La ministerul finanţelor se studiază actualminte un proect pentru modificarea actualului imposit fonciar rural.

Directorul contribuţiunilor directe din ministerul finanţelor, d. C. Ionescu, a fost însărcinat cu revizuirea ultimului recensimânt (1905).

—

Consiliul comunal din Piatra-N. fiind disolvat, s'a instituit următoarea comisiune interimară: Ermil Zaharia, preşedinte; Hogea, vice preşedinte; C. Ionescu, Al. D. Şoarec şi Gh. Ionescu-Pleşea, membri.

—

In úrma agitaţiei care a început să se semnaleze printre funcţionarii inferiori de la C. F. R, s'au luat măsuri pentru facerea unor numeroase înaintări printre funcţionarii, în special de la serviciul tracţiunei şi al intreţinerei.

—

Atitudini şi programe. — Atitudinea partizanilor d-lui Carp faţă de actele guvernului şi tendinţele reacţionare ale agrarienilor, au provocat o mare dezorientare în rîndurile liberalilor şi ieri toată ziua a fost o mare frămîntare între liberalii locali.

Inregistrăm o declaraţie destul de importantă pe care ne-a făcut'o aseară un liberal marcant. Nu cităm nume dar din cele spuse se va putea uşor ghici despre cine este vorba—de alt-fel noi nu prea obicinuim formula aceasta ca să punem în gura altuia ceea ce gîndim noi.

Repetăm dar declaraţia care ne-a fost făcută:

—Noi speram că graţie înţelegerei între partide se vor putea face reformele agrare fără desfăşurări de patimi. Pare că aceasta nu va fi cu putinţă—mai cu seamă din cauza atitudinei agrarienilor şi a d-lui Carp.

Reformele nu pot însă întîrzia şi deci la o constituire a partidului agrarian reacţionar, partidul liberal, care şi el se va rupe probabil în două pe această chestiune, va trebui să răspundă printr'o constituire în partid ţărănesc. Cine va mai fi tare, cei care vor avea cu dînşii cîte-va mii sau acei care vor avea cu ei milioanele de sateni, aceasta se va vedea, de altfel dubiu nu încape.

Partea tristă este numai că la situaţia anarhica de jos se va adauge anarhia de sus, lupte înverşunate politice şi sfîşieri între acei cari fac parte din clasa dominantă.

Aceasta-i partea întristătoare şi care provoacă îngrijorare.

In privinţa rezultatului final, însă, dubiul nu încape,

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei„

Bucureşti 28 Martie

Lovitură de stat

Bucureşti.—*Ziarul* Adevărul *publică un interesant interwiev cu un marcant liberal—unii spun că ar fi chiar o persoană de mare vază în partidul liberal—cu privire la eventualitatea unei lovituri de stat.*

Importantul personagiu politic spune că istoria se repetă şi că se produce şi acum un fapt identic şi perfect asemănător cu acel care s'a produs în 1864.

Şi atunci ca şi astă-zi nu s'a putut face împroprietărirea ţeranilor din cauza atitudinei marilor proprietari şi Cuza a fost nevoit să recurgă la lovitura de stat.

Atitudinea d-lui Carp şi a agrarienilor, programul lor reacţionar, însamnă o adevărată sfidare şi o mare dificultate pentru guvern în realizarea reformelor ce şi-a propus.

De alt-fel în privinţa reformelor ce trebuesc făcute nu este înţelegere nici în partidul liberal şi se prea poate că din această cauză el să se rupă în două.

Guvernul va trebui să recurgă la această măsura căci de nu se va întîmpla marea minuue de a vedea un guvern căzut în alegeri, căci nu se poate nega că agrarienii predomină în colegiul I-iu de Senat şi Cameră şi că luptele nu vor fi din cele mai înverşunate.

Personagiul în chestiune vede în negru situaţia şi vede posibilitatea ca ziua de mîine să aducă surprize extra-ordinare.

Un fapt extraordinar

Bucureşti. Din Turnu-Severin vine ştirea că agentul telefonic din comuna Corcova, proprietatea prinţului Bibescu, arestat acum cinci zile a fost scos din arest, luat de o companie comandată de sub Lct. Negreanu Ioan din regimentul Mehedinţi, dus pe cîmp şi împuşcat.

Agentul în chestiune nu era amestecat în răscoale şi era şi strein de localitate unde, nu funcţiona de cît de două luni.

O dispoziţie ministerială

Bucureşti—Ministrul finanţelor a intervenit pe lîngă administratorii financiari, ca să explice agenţilor fiscali, ca să nu mai încaseze, direct de la producători, taxa fondului comunal pentru vin şi ţuică, aceasta fiind in contra legei.

Mişcarea in armată

Bucureşti.—In comandamentul superior al armatei s'a făcut astăzi următoarea mişcare:

Dl. general C. Iarca, comandantul diviziei V din Buzeu, a fost numit comandant al corpului IV de armată, cu reşedinţa în Iaşi; dl general Culcer, fost secretar general, a fost numit la Buzău în locul generalului Iarca; dl. general Lambrino, comandantul diviziei I Severin, în aceeaşi calitate la divizia VIII Botoşani, în locul d-lui general Tell, demisionat.

Dl. general Remus Boteanu, comandant brigăzei roşiori, trece comandant diviziei I Severin.

D. General Pavloff, comandantul brigăzei a XVI-a Fălticeni, trece comandat al diviziei VII Roman, în locul d-lui General Beller, demisionat:

D. Colonel Cristea Dimitrescu, comandantul regimentului Tulcea a demisionat şi în loc a fost numit d. colonel S. Lambru din reg. «Mihai Viteazul".

Inaintările in armată

Bucureşti.—Faptul că trupele sînt dislocate din cauza răscoalelor, a determinat amînarea pentru ziua de 10 Mai a înaintărilor în armată ce urmau a fi făcute pe ziua de 7 April.

Congresul de ştiinţi

Bucureşti,—Se ştie că în zilele de 23—28 April va avea loc în Iaşi, în aula Universităţei, congresul de ştiinţi al profesorilor secundari.

Mai mulţi profesori streini au anunţat că vor participa la acest congres, care va fi presidat de d. doctor Dragomir Hurmuzescu.

Numire

Bucureşti. — Dl. Radu Radavan a fost numit director al şcoalei Normale din Bărlad.

O circulară

Bucureşti.—Ministrul şcoalelor a adresat o circulară tuturor revizorilor şcolari prin care cere ca fiecare din ei să întocmească cîte 2 tablouri: de învăţătorii şi preuţii din circomscripţiile lor, cari, pe timpul rescoalelor, au agitat spiritele şi de acei, cari, din contra, s'au arătat demni de misiunea lor.

Intelectuali intimidaţi

Petersburg.— Korolenko şi alţi intelectuali ruşi au primit scrisori de ameninţare din partea ligei adevăraţilor barbaţi ruşi, pain care sunt înştiinţaţi că vor fi omorîţi dacă vor căuta prin produsele lor gazetăreşti să facă atmosferă favorabilă actualei Dume.

Explozie

Barcelona.—Eri a exploadat o bombă cu dinamită în una din stradele principale ale oraşului. Patru persoane a fost omorîte.

Astă-zi dimineaţă o nouă bombă a exploadat.

Poliţia exprimă mari îngrijiri faţă de noile acte teroriste ale anarhiştilor.

Mare scandal

Buda-Pesta.—Un mare scandal a izbucnit eri în camera ungară din cauză că deputatul Waida a cerut ca stenografii să intercaleze şi nişte versuri insultătoare pentru Unguri şi citite de d-sa.

Deputaţii unguri au protestat şi s'a produs un extra-ordinar scandal. Deputatul Waida a fost atacat. El a declarat că în şedinţa de astă-zi se va explica din nou.

Partidul naţionalităţilor a dezaprobat atitudinea lui Waida.

Preşedintele Camerei a decis ca Waida să facă astă-zi scuze categorice sau de nu camera să-i dea un vot de blam.

Boala Sultanului

Constantinopol.—Starea sănătăţei Sultanului s'a agravat foarte mult.

Sunt temeri serioase că un deznodămînt fatal să nu se producă curînd.

Procesul partidului revoluţionar

Petersburg.—Peste cîte-va zile va începe aci procesul intentat şefilor partidului revoluţionar că au pus la cale asasinarea foştilor miniştri Durnowo, Ackimow şi Trepow.

Acuzaţii în număr de trei şi anume Gow, Pavlow şi Stregulow sunt învinuiţi că s'au deghizat în birjari şi au voit astfel să omoare pe cei trei foşti miniştri.

Acuzaţii sunt aparaţi de un mare număr de însemnaţi avocaţi din Petersburg şi Moscova.

Publicist arestat

Belgrad.—Redactorul şef al ziarului „Otar Zwina", căpitanul Nonacovici a fost arestat pentru motive că ar fi insultat pe ministrul externelor.

Redactorul arestat a fost ţinut la poliţie împreună cu pungaşii. Au mai fost arestaţi şi cei lalţi redactori şi tipografii.

Din această cauză domneşte o mare fierbere. Studenţii au format o gardă care face pază în jurul localului pentru ca nu cum-va poliţia să puie la cale o devastare a localului redacţiei.

Scuzele lui Waida

Buda-Pesta. —In şedinţa de astă-zi a Camerei deputatul Waida a făcut scuze pentru poiezia insultătoare pentru unguri cetită de d-sa în şedinţa de ieri a Camerei *).

*) De notat faptul interesant că ştirea aceasta care narează scuzele făcute de deputatul Waida la ora 1 jum. la Buda-Pesta a fost transmisă la Bucureşti la ora 2 jum. şi la ora 3 ne-a fost comunicată la Iaşi.

Inştiinţare

Reîntoarsă din străinătate de unde am adus tot ce'i mai nou şi mai distins în articole de modă.

Inştiinţez onor clientelă că am pus în vînzare cu preţuri eftine, elegante pălării pentru sezonul actual.

Primesc comenzi şi modernizare în condiţiunile cele mai avantajoase.

„Hélène"
Salon de Mode
Iaşi Str. Lăpuşneanu 30

Licenţiat sau Asistent
poate ocupa postul în farmacia D. Herzenberg, Iaşi.

De inchiriet în strada Golia un apartament de 5 camere şi un antret, între care una foarte mare. Se preferă a se închiria unui club sau unei societăţi. A se adresa administraţiei.

O comoară ascunsă
pot avea mulţi cari posedă lozuri şi neglijează a căuta în listele de trageri, dacă acele lozuri au eşit la sorţi. Pentru inlesnire, să se adresese pesesorii de lozuri sau bonuri subsemnatului şi vor fi serviţi constiicios A se alătura un leu pentru zece numere sau mai puţin de zece. Fiecare 10 în plus cîte un leu.

DE INCHIRIET
Un Magazin cu atenanse, strada Lăpuşneanu, în casa fostă Walter, a se adresa la fraţii Smirnov.

Anunciu

De **inchiriet** sau de **vînzare**, chiar de pe acum, **O VIE LA COPOU** lîngă primul rond-point.

Pentru informaţiuni a se adresa la D-l A. Ciurea strada Coroi No. 4.

Jeune savant de Budapest sa chant à fond le hongrois, l'allemand, le français, l'hébreu et parfaitement l'italien, l'anglais, le latin et le grec, ainsi qu'un peu de roumain, cherche situation journal.
Donnerai aussi lecons.
S'adresser à l'administration, sous les initiales S. F.

De închiriat sau de vînzare casa în doue etaje cu 12 odăi, saloane mari, 6 antreturi, camare, beciuri, atenanse compuse din 9 odăi, grajduri, şură, grădină mare cu fructe, lemnărie în ogradă deosebită, pivniţă şi electricitate.

Amatorii să pot adresa la d-na Olga Jotty, strada Zmeu 3, sau la dl. Şendrea, strada Tăutu 8.

Dr. L. Silberstein
Strada Arcu 10
(Peste drum de casele Negruzzi)
Consult. de la 10—12 dim. şi 4—6 seara.

OCAZIUNE
Din cauză de plecare din ţară se vînd eften diferite mobile şi obiecte casnice, precum un etac, salon, piano, etc., etc. A se adresa la d-na Netty L. Unter, str. Pomir 7.

Dr. A. Steuerman
Str. GOLIA No. 13
Medic al Societăţei Fraterna-Păcurari şi al Tramvayului electric
Consult. 8—10 a. m. 2—4 p. m.
Practică: **Vaccinări şi Revaccinări**

De închiriat
Două apartamente fie-care de cîte doüă odăi din casele situate în strada Păcurari No. 97.
Pentru condiţiuni a se adresa d-lui M. Con. Drăcşăneanu avocat Strada Sf. Sava No, 16.

Anunciu
Se publică licitaţiune cu oferte închise pentru ziua de 28 Mart 1907, oarele 2 p. m. pentru lucrări de reparaţiuni la imobilul Camerei de comerţ din Iaşi str. Golia 67—69.
Ofertele se primesc până la acea dată la biuroul Camerei de Comerţ, unde se găseşte şi devizul.
p. Preşedinte *C. D. Papana*
Secretar *D. Pavlov*
No. 706
1907 Mart 13

M. Con. Drăcşăneanu
AVOCAT
Strada sf. Sava No. 16
Consultaţiuni 8-10 dim. şi 5-8 seara

are pentru basa principală **Codeina şi Tolu**; el inlocueşte **Pasta Zed** şi poate fa ntrebuinţat pentru a indulci ceaiurile si laptele copiilor sau bolnavilor; el mai are avantagiul a nu presenta câtuşi de puţin inconvenientele vătămătóre a le opiului.

Foloseşte de minune în contra **irritaţiunilor, peptului** si **ale pulmonilor**, a **tuselor invechile, bronchitelor, tusei măgăresci, catarrhelor, insomnielor**, etc.

Paris, *strada* **22, Drouot** şi la *diverse* Pharmacii

OPINIA

Ziar conservator cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ştiri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

In folosul Instituţiei

Vatra luminoasă „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREŢUL 2 LEI

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

Loteria Regatului Romîn

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

„ELE"

schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini. Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primărie i No. 17, unde se pot adresa comenzile.

4420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ sa se ia 3 hapuri: unul dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Da'a bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lari 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie. de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitatiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

şi Iaşi la Konya, Rucoviţa' Marcus farmacişti

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PRFŢURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale* şi *classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelorĭ.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes egal copiilarĭ celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESÉ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE** in **BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de **veritabil Elixir Guillié**

DEPOSITU IN JASĬ: **Farmacie FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*— Iaşi.

Casă fondată in 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut, LE METRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5f

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre... 0f 25

Châssis de couche, depuis... 7 »

Paillasson pour abris, le mètre carré... 1 30

Porte-Fourchettes, pour 12 o Places... 3

PONDOIR

déposé

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. — No. 110. — Vineri 30 Martie 1907.

Conservatorul *publică în fruntea numărului său de astăzi, o notă prin care spune că i se semnalează că de cîtva timp d. Al. Bădăreu cutreeră diferite judeţe alţărei, stăruind a se alcătui, în afară de consimţimîntul şefului partidului conservator, comitete locale compuse de persoane agreate de d-sa.*

Conservatorul *aduce la cunoştinţa tuturor conservatorilor că aseminea constituiri de comitete „vor rămîne nule şi de nul efect în ceea ce priveşte organizarea internă a partidului“.*

Nu ştim de la cine emană această înştiinţare, şi nu credem că, în forma şi cuprinsul ei, a fost publicată cu ştirea şi învoirea şefului partidului conservator. Suntem însă în măsură să dăm, în ce priveşte unele deplasări ale fruntaşului nostru dl. Al. Bădăreu, următoarele amănunte precise:

De cînd a eşit din minister d. Bădăreu a fost, în interese personale, în oraşele Piatra-N., Bacău şi Galaţi, unde a găsit partidul conservator foarte divizat.

La Piatra-N., încercările de a stabili o înţelegere n'au isbutit şi o parte din comitetul local al partidului s'a întrunit şi a proclamat ca preşedinte pe d. Take Ionescu.

La Bacău, deşi dl. Bădăreu a fost în două rînduri şi a stat cîteva ceasuri acolo, n'a văzut pe nici un membru al partidului conservator, într'atît partidul din acel judeţ este divizat şi redus.

La Galaţi, dl. Bădăreu a constatat existenţa unei disidenţe în partidul conservator, dar a plecat cu impresia că aci o înţălegere s'ar putea stabili.

La cele de mai sus putem adăuga următoarele:

Fondul notei arată o concepţie de o şefie de origină divină, ceea ce nu putem admite, pentru că ea nu este conformă cu tradiţia partidului conservator. După acea tradiţie şeful este delegatul permanent al partidului şi autoritatea lui se bazează pe comunitatea de vederi dintre partidul mandante şi şef, mandatarul partidului.

Nu şeful alege partidul ci partidul, în în complectă libertate de acţiune, alege pe şef.

Lipsă de disciplină

(Relativ la interviewul d-lui Take Ionescu)

D. Take Ionescu într'o convorbire pe care a avut'o cu un corespondent al ziarului *Frankfurter Zeitung*, a atins şi o chestie de mare însemnătate, de unde putem spune, decurg toate nevoile noastre sociale, toată anarhia noastră morală *lipsă de disciplină.*

„N'avem, spune fruntaşul nostru, în deajuns pricepere pentru legalitate în această ţară“. Iar mai departe; „Spiritul public este complect anarhic şi dinainte îndreptat în potriva ori cărei autorităţi“.

Adevărurile acestea sunt aşa de mari, realitatea lor aşa de plastică, că le întîlnim zilnic în toate acţiunile noastre. N'avem nici o disciplină morală, cum n'avem nici un respect de averea altuia, precum n'avem nici un respect pentru puterea statului. Spirit independent şi libertar, romînul ca şi toate popoarele de origină latină are o hipertrofie a individualismului său. Bine înţăles aceasta nu e un rău—e un bine; lui se datoresc marile curente în omenire, dar trebuie că aceste individualităţi să însemne.e ceva.

Ori tocmai aci e răul. Romînul nu e numai individualist dar e şi superficial.

„Cine a citit odată o carte se crede un savânt şi nu mai crede în nici o autoritate, spune d. Take Ionescu cu multă dreptate. De altfel prin faptul acestui superficialism se explică şi prea marele nostru anarhism moral şi politic. Omul cult, omul care a cetit mult şi a văzut multe se vede mic în faţa enormei munci a altora, el ştie preţui străduinţa, energia, voinţa, necesare spre a'ţi putea culege un material intelectual şi social. Omul moral de asemeni apreciază calităţile predecesorilor săi, ştie cît le datoreşte lor, el slăveşte şi adoră tot ce a contribuit la înălţarea sa. Individualismul său deşi mai puternic de al superficialului, pare însă mai slab căci e mai logic, pare mai plăpînd căci e mai adaptat vieţei şi cerinţelor ei. Individualismul, chiar al oamenilor de geniu ca Nietzche şi Stimer e patologic, căci nu se poate adapta mediului social şi rămîne doar o entitate în speculaţiile metafisice — dar prea marele individualism al tuturor dăscălaşilor şi profesorilor noştri cari n'au nici genialitatea în favorul lor—e un pericol social.

Popoarele mari sunt tocmai acelea cari deşi au un fond puternic individual au şi puterea de asimilare au şi darul de a se adopta mediului social.

E o nenorocire că neamul nostru are acest defect latin—care este cu atît mai mult dăunător, cu cît nu avem în avantajul nostru nici cultura nici tradiţia istorică a celor l'alte popoare de rasă latină. Şi e cu atît mai trist cu cît şi cei de sus, elita noastră intelectuală are această superficialitate şi acest individualism nesociabil.

Am văzut cu ocazia reformei legei învăţămîntului universitar profesori făcînd grevă, agitînd în potriva ministrului şi aceasta într'un scop meschin. Erau toţi convinşi de necesitatea reformei învăţămîntului superior— agitaţiile erau pornite dîntr'un sentiment de individualism înfrînt prin faptul că dl. Ministru nu consultase Măriile Lor înainte de a cere o reformă pentru Universitate. Ce exemplu pentru tinerimea universitară care trebuia o săptămînă în urmă să vadă cum aceiaşi profesori veneau cu un memoriu cerînd aplicarea legei, care fusese respinsă, facultatea de drept avea nevoie de profesori.

Am întîlnit la aceeaşi dată pe dl. profesor Minovici, de la şcoala de farmacie care spunea că la această şcoală sunt numai doi profesori pentru o sută şi mai bine de studenţi şi şcoala de farmacie alături cu facultatea de medicină făcuse grevă cîteva zile înainte, găsind netrebuincioase reformele d-lui Dissescu.

Anarhismul celor de sus, lipsa de orice consideraţie pentru autoritate, pentru ordine şi uşurinţa cu care mai ales se dau în vileag aceste acte de indisciplină, s'au întins de la un capăt la altul al ţărei şi nu trebue să ne mirăm văzind cum şi cei de jos au ştiut respecta autoritatea şi proprietatea altora în ultimele răscoale.

„Nu nevoia şi nu desperarea s'au răsvrătit, ci spiritul de răsvrătire s'a servit de mizerie ca pretext. Fără spiritul general anarhic nici complotul n'ar fi putut transforma dintr'o lovitură ţara întreagă într'o mare de foc“, spune dl. Take Ionescu în acelaş interview.

In potriva acestui spirit general anarhic e mult de făcut şi poate este tot ce trebue de făcut.

„Pe lîngă întoarcerea la lucru spune fruntaşul partidului conservator, cea mai însemnată e asanarea moralei politice a ţărei, instituirea, în sfîrşit a statului, de dreptate. Asanarea trebue să vie de sus; noi trebue să mergem cu pilda înainte. Trebue de asemenea să avem curajul de a cere legiuitorilor, ceea ce este necesar pentru educaţia spiritului public. Altfel nu putem merge mai departe.

„Nu mai merge ca fiecare individ să fie sacrosant şi numai statul să rămînă fără apărare. Trebue să facem legi pentru apărarea autorităţei şi pentru respingerea ori-cărui atac frivol în contra ei“.

„Dreptul chiar, nu poate să fie respectat, de cît atunci cînd sursa, puterea statului este păzită de orice ignorare grosolană“.

Nici reformele agrare, nici îmbunătăţirea materială a ţărănimei nu vor contribui atît la ridicarea noastră naţională cît va ajuta educarea disciplinei noastre şi înfrîngerea prea anarhicului nostru individualism.

I. D.

Prefect apărat

Prefectul de Fălciu, un doctoraş, care peste noapte a reuşit să se transforme în „personaj“, este călduros apărat de un ziar ieşan.

Aşa de călduros îl apără, că pe cînd doctorul, într'o corespondenţă trimisă din Huşi şi publicată în acel ziar, spune că nu este vinovat de ameninţările ce a adresat oficial proprietarilor şi că totul se bazează pe o. . . „eroare de copist“, Ziarul ia apărarea prefectului-doctor, injurînd grosolan „Opinia“, potrivit tradiţiei acelui ziar liberal,

Dar nouă ni se aduce şi o acuzare: că publicînd d'intre ale doctorului, am calcat angajamentul de pace. Că noi n'am fost singuri în campanie, că însuşi şeful liberalilor din Fălciu s'a tînguit oficial contra prefectului, că toată presa conservatoare a protestat contra purtărei acelui prefect, de aceasta n'a putut aminti ziarul de ră credinţă.

Dacă am calcat angajamentul, dacă am voit să readucem neliniştea, de ce am vorbit în termeni elogioşi pentru atîţia alţi prefecţi?

N'avem nimic de împărţit cu acel prefect de Fălciu, de fiinţa căruia am aflat abia zilele din urmă. Atît ar putea crede prietinii lui: că ne-am hotărît a masacra pe un prefect şi l'am tras la sorţi pe d. Lupu.

Adevărul este, însă, că tot ce s'a scris este pertinamente adevărat şi că este nerod a pretinde că noi să întindem pacea şi peste un om, care a produs profunde nemulţumiri prin purtarea sa.

Şefii partidului conservator au luat un angajament, pe care ziarele partidului îl respectă cu sfinţenie.

Dar de aci şi pînă a lăsa neresolvate farsele şi bătăile de joc ale unui prefect— drumul este prea mare.

D. Prefect de Fălciu să se cumineşcă, dacă poate. Nouă ne-ar face prin aceasta un mare serviciu: l'am uita.

Moldovean şi Muntean

Mulţi în aprecierea lor asupra răscoalelor ţărăneşti găsesc că numai datorită spiritului de blîndeţe şi bunătate a ţăranului moldovan—nu s'au văzut aceleaşi scene de barbarie dincoace de Milcov.

Apreciarea aceasta e nedreaptă şi nu voesc prin aceasta a deprecia calităţile morale ale moldovenilor şi a scuza barbariile Muntenilor—dar faptul e nedrept. Atît Moldovenii cît şi Muntenii au acelaşi temperament şi aceiaşi educaţie. Dacă răzvrătirile au avut un caracter mai violent în Muntenia, e că ţărănimea de acolo e mai bogată. D. Take Ionescu de şi oltean şi prin urmare ar fi capabil de a fi suspectat de părtinire recunoaşte într'un interview „că de-şi ţăranului nu-i merge bine, totuşi ei au fost acolo mai fioroşi unde suferă mai puţină mizerie,“

Dacă privim într'adevăr satele unde au fost mai violenţi ţăranii, găsim că sunt satele cele mai bogate ca: Clejani, Băileşti, Corcova şi altele unde condiţiile de trai sunt bune şi raporturile între proprietari şi ţărani destul de omeneşti. Averea pe care o are l'a făcut mai independent şi deci mai dîrj faţă de proprietari, cum de asemeni l'a făcut mai accesibil vieţei politice, nenorocitei noastre vieţi politice. Ce a putut învăţa din această activitate politică?—nimic de cît un sentiment de ură de clasă şi o încredere în rolul sau în viaţa politică.

Cultură nu îi s'a făcut, educaţie morală, nu. Sălbătăcia întrinsecă individului a rămas, dar din aţîţările diverse la care a asistat s'a mai ascuţit această barbarie şi în ziua de revoltă el n'a stat să judece, să compare mizeria altora şi să vadă superioritatea sa faţă de cei ce s'au pus în fruntea lor.

Moldoveanul e mai sărac mai dependent de proprietar şi această sclavie l'a reţinut în revoltele de eri, el nu ştie valoarea sa, cunoaşte doar mizeria sa neagră şi n'are nici o încredere în propaganda altora, într'o zi mai bună pe care ar putea-o după sfaturile altora s'o capete prin sînge şi prădăciuni.

In aceasta se poate găsi explicarea violenţei răscoalelor din Muntenia şi nu în o deosebire de temperament.

S'a mai spus că ţărănimea de la Băileşti şi Vlaşca e slavizată, că bulgarii au aprins focul răscoalelor.—Cum se explică răscoalele din Mehedinţi şi nordul Doljului unde nu sunt de cît Olteni cu două zeci şi patru de măsele?

CATE-VA NOTE

Un prietin politic ne scrie:

„Sunt, precum ştiţi, un fervent conservator şi unul din membrii de vază ai clubului conservator din...

Sub ultima guvernare a partidului din care fac parte fuseiu chemat la înaltul post de...

In ziua de 12 Martie a. c., adică acum 15 zile, fuseiu înştiinţat oficial despre schimbarea de guvern.

Acea înştiinţare oficială mă făcu să recurg la cele două puncte de rigoare: să demisionez telegrafic din postul ce-l ocupam şi să convoc pe funcţionarii subalterni mie, cărora în cuvinte bine simţite, le mulţumii pentru devotamentul lor.

După aceea plecaiu şi în drum mi să păru că toată lumea se uita cu dispreţ la mine, ca şi cum eu aş fi fost vinovat de faptul retragerei guvernului.

A doua zi mi se aduse o telegramă.

Cînd văzui pe chitanţă stampila Bucureştiului, ghicii uşor şi cuprinsul telegramei, că demisiunea mi-a fost primită.

Dar ce mare decepţiune! Telegrama cuprindea tocmai contrariul: „vă respingem demisiunea şi vă rugăm să rămîneţi la postul dv.!“

De atunci stau la postul meu. Stau ca un călător grăbit, atent la semnalul pentru plecarea trenului—dar stau.

Tot ce este interesant în această originală stare de provizorat, este impresiunea ce i-o face unui opozant faptul că este funcţionar al „regimului“.

Mai inainte de toate impresiunea ce-o are un militar concentrat într'un oraş străin şi incartierat în casa unui cetăţean, care, cu toate silinţele contrarii ce-şi dă, este vădit supărat de prezenţa unui mosafir nepoftit.

Pe urmă te gîndeşti la succesorul tău, al cărui loc îl ocupi pe tema „sacrificiului“. Succesorul trebue să-şi fi zicînd: înţăleg sacrificii în opoziţie, dar la guvern?“

Şi uite, vine 1 Aprilie, ziua strînsului recoltei în politică! Mulţi trebuie să se fi temînd că am să atac budgetul.

Eu însă, nu voi face lucrul acesta. Il consider ca o avere străină, dată mie în depozit.

Ca şi Banca Naţională, spre pildă, am primit un depozit liber pe care 'l voi preda la cerere.

Vedeţi două minuni de-o dată: guvernul al liberalilor şi anume budgete ale conservatorilor. Iar conservatorii jucînd faţă de liberali, tot privitor la bugete, rolul Băncei Naţionale în materie de depozite.

Şi cu toate astea, vechea prezicere a lui Falb nu s'a adeverit: nici acum lumea n'a pierit.

OAMENI ŞI LUCRURI

Glosse neurastenice

Suferit-ai cînd-va de migrenă, cetitorule? Nu e vorba de una din acele banale şi obişnuite dureri de cap, cărora snobii le dau pe nedrept numele acesta, — dar de o adevărată şi classică migrenă pe care numai intelectualii—sclavii surmenagiului, robii moderni ai unei vieţi dezordonate şi copleşitoare o cunosc—şi numai ei.

Dacă da, atunci vei pricepe şi vei scuza că în momentul acesta, cînd ea mă stăpîneşte, mă copleşete cu îmbrăţişarea ei strînsă, egoistă, ameţitoare,—nu mai pot aparţinea nici unui alt subiect de gîndire şi meditare, nici vre-unei dorinţi, şi nici unei activităţi—de orice natură ar fi. Ci ei, numai ei,—stăpînei efemere dar atotputernice, care dominînd creierul prin sălbateca ei îmbrăţişare—face de prisos orice incercare de libertate, de vis şi de energie.

....S'a aşezat, pe furiş şi fără să prind de veste, în colţul acela de tîmplă ca un cuiu de fier bătut adînc ţintuit pentru veşnicie—de par'că n'ar mai vrea să părăsească locul nici odată!

Sub apăsarea ei vinele se zbat zadarnic, capul se frămîntă întreg sub iradiarea vagă a unei dureri care nu are nici început, nici sfîrşit, nici formă, nici remediu,—în timp ce ochiul se scaldă sub un izvor de lacrimi.

Sunt suferinţe cari au oare-care farmec, oarecare rost, oarecare „forme“. Aceasta însă e o suferinţă stupidă, monstruos de informă şi te surprinde uneori cînd ţi-e lumea mai dragă: uneori în mijlocul unei cetiri delicioase, în atmosfera unei societăţi încîntătoare, în tovărăşia unui gînd ademenitor. Şi odată însinuată, adio —emoţiuni, delicii, vrajă şi gîndire!

Singurul lucru ce-ţi rămîne e să cauţi scăparea în acea imitaţie a sfîrşitului, în acea moarte efemeră care se chiamă—somnul: binefăcătorul somn care pune capăt gîndirilor şi simţirei, care decongestionează creerul, odihneşte organismul, uşurează ochiul, alină suferinţa, descarcă nervii, liberează tîmpla de sub presiunea de fier, de sub jugul nemilos al celei mai despotice şi mai capricioase puteri oculte: migrena....

Rodion

Mercur sau arsenic?

Un nou specific—Inlocuirea mercurului — Experienţe interesante—Arsenicul—Ştiinţă sau... reclamă.

De cîţi-va ani, o luptă arzătoare, necesară, a fost întreprinsă contra sifilisului, un rău ce ameninţă să se întindă în fiecare zi, distrugînd căsniciile, otrăvind rasa omenească chiar la începutul vieţei, boală cu atîta mai grozavă că fiecare se ferea de a vorbi de ea. Cei mai iluştri maiştri ai ştiinţei nu se sfieau să declare că în franţa la 7 persoane, una cel puţin trebue să fie atinsă de sifilis.

Astăzi, ştiinţa posedă contra acestei teribile boli mijloace de aparare: *Sifilisul poate se fie prevenit.* Se cunosc lucrările lui Roux şi Mecinicoff cari au găsit—acum un an şi mai bine — pomada cu calomel.

Experienţele lor pe momiţe, zdrobitoarea probă a doctorului Maisonneuve care şi-a inoculat, el singur, sifilisul şi a remas inmun graţie remediului preventiv, au arătat eficacitatea unei metode ingenioase şi simple.

Injecţiunile au fost cu desăvîrşire respinse. Eminentul profesor german Neisser neîncrezător la început, s'a raliat la teoria lui Mecinicoff; la ultimul congres de sifiligrafie din Berna, Neisser a declarat că va face tot ce-i va sta în putinţă ca să vulgarisezo această metodă în Germania.

* * *

Dar dacă sifilisul poate fi prevenit, dacă ne putem vaccina contra lui cum ne vaccinăm contra variolei — şi încercările din urmă făcute la Institutul Pasteur asupra momiţelor „rhesus“ au demonstrat posibilitatea acestei imunizări — nu e mai puţin adevărat că nici una din încercările ce s'au făcut pentru a găsi un mijloc de vindecare a sifilisului, n'au reuşit.

Incercările întreprinse la institutul Pasteur în vederea obţinerei unui ser antisifilitic n'au reuşit pînă în ziua de azi.

Doctorul Paul Solomon, de la Institutul Pasteur, a descoperit un nou remediu de o putere specifică egală cu acea a mercurului dar care nu presintă aceleaşi inconveniente; remediul e „arsenicul“.

Rezultatele obţinute de doctorul Solomon asupra patru bolnavi de sifilis trataţi cu metoda sa sunt foarte încurajatoare. Toţi au fost supuşi la injecţiuni subcutane cu o sare de arsenic, stiinţificeşte numită anilidă metaarsenică, iar comun cunoscută sub numele de atoxyl.—E acelaş atoxyl pe care Profesorul Robert Koch îl întrebuinţează cu mare succes contra boalei somnului care bântue în Africa.

Faptul că acelaş remediu poate să se aplice la două maladii atît de de diferite cum sunt sifilisul şi boala somnului n'are nimic extraordinar. Ambele maladii au ca origine microbi, spirili şi tripansomi, oare cum veri între ei, dacă s-ar putea spune astfel.

Descoperirea aceasta s'a făcut de către Doctorul Solomon la Institutul Pasteur în laboratoriul Profesorului Mecinicoff. Un bolnav V...atins de sifilis de 6 luni, a fost supus la 3 injecţiuni de atoxyl, după care sa vindecat în mai puţin de 3 luni; accidentele foarte pronunţate asupra membrelor şi feţei au dispărut.

Două persoane atinse de roseolă, manifestare caracteristică a sifilisului sunt vindecate după patru injecţiuni de atoxyl.

Un bolnav atins de gome se ameliorează foarte repede ca şi cum ar fi fost căutat cu mercur sau iod.

Doctorul Solomon consideră de pe acum arsenicul de un remediu specific în sifilis şi zice:

—„Vindecările obţinute au fost atît de complect ca şi cum aş fi întrebuinţat mercurul, dar cu arsenicul vindecarea merge mult mai răpede.

„Atoxylul are şi un alt avantaj, el nu e toxic. Organismul îl suportă mai uşor de cît mercurul sau iodura cari produc intoxicaţiuni generale sau locale. Infine injecţiunile nu produc nici durere, nici apcese, nici leziuni cum provoacă foarte des sărurile de mercur.

„De oarece cele patru cazuri prezentate la Societatea de biologie nu pot fi cu desăvârşire concludente, un număr de bolnavi e tratat cu aceeaşi metodă. La o viitoare sedinţă aceste noui cazuri ce se tratează vor face obiectul unei noui comunicări“.

*

Am reprodus aceste interesante detalii, nu însă fără o mică rezervă mentală și anume ca nu cumva sub această glorioasă înșirare de nume și fapte să se ascundă vr'o ingenioasă reclamă. Cetitorii noștri sunt dară preveniți. Și dacă printre ei—lucru ce nu credem—se găsesc oarecari clienți ai „avariei"—îi îndemnăm să rămînă tot la vechiul și specificul mercuriu, sigur și garantat.

Dr. X.

CONSILIULUI COMUNAL

Și de acuma fiți pe pace,
Poate ca să se încingă
O discuție cît de-aprinsă....
Este cine ca s'o stingă.

Cum a fost omorît locot. Nițulescu?

— Act medico legal —

Sub-semnații, căpitan dr. Gh. Marian, din reg. 5 Vlașca, sub-locotenent dr. C. Mihailescu din reg. 10 calarași și dr. G. Procopiu, medic șef al spitalului Vlașca din Giurgiu, conform invitației d-lui procuror al trib. de Vlașca, am procedat la cercetarea medico-lepală a cadavrului locotenentului Ioan Nițulescu, din reg. 5 Vlașca, căzut în reprimarea mișcărei țărănești din comuna Stănești, la 12 Martie a c. Azi 13 Martie a. c. în prezența d-lui Marcovici, procuror de Vlașca, în localul Morgei spitalului, după ce am depus legiuitul jurămînt, am constatat următoarele:

Locot. Ioan Nițulescu comandînd foc (după declarația caporalului Mihai Aristid) și caporalul Mihai Aristid, căzînd după ce trăsese numai un foc, el (locotenetul) ia arma caporalului și trage cele patru cartușe rămase în încărcător, după care ne mai avînd cartușe este grav lovit și cade împiedecîndu-se în sabie, lovituri de ciomege și furci se aplecă pe capul său, și în urmă soldații îl ridică, căci locot. Nițulescu încă nu murise.

Soldații îi înfășoară capul în niște pînză, și îl așează într'o căruță înfășurat în mai multe mantale soldățești, picioarele lăsate atîrnînd înapoia căruței.

Locotenetul după informațiunile ce avem, ar fi încercat să mai spună cîteva cuvinte neînțelese, după care expiră. Cadavrul este adus la spitalul județean.

Examenul exterior.—Figura locot. Nițulescu este de nerecunoscut diformată și acoperită de plăgi și de cheaguri de sînge ce nu se pot descrie cu fidelitate.

Astfel: regiunea orbitară dreaptă, infundată.

Ochiul scos, așa că pleoapele fiind închise în loc de a se vedea gogoașe, se vede o înfundătură.

Regiunea temporală dreaptă infundată. Plăgile au diferite direcțiuni, une e cu lipsă de substanță; altele cu lambou (cărnuri atîrnînd) și dintre cele din regiunea temporo-frentală este una cu direcția antero-posterioară, care probabil a fost făcută cu un cor tăetor greu, (credem topor) marginile ei netede, lungă cam de 12 c. m. De la coada regiunei orbitare o altă plagă în formă de Y așezat orizontal, plagă cu lambou a cărei bază se ține de regiunea orbitară cu marginele sdrobite și așezată în porțiunea cea mai înfundată a regiunei. La baza nasului o plagă măsurînd 3 c. m. căscată prin care se văd oasele nazale fracturate. In regiunea malară dreaptă o plagă ca o piesă de 2 lei cu pierdere de substanță.

O altă plagă mare pornește de la partea exterioară a narinei drepte (care e despicată, iar nasul turtit de la dreapta spre stînga, precum și obrazul drept), merge pînă la buza superioară aproape de comisura dreaptă, iar buza fiind complect despicată prin care se vede lipsa a duoi incisivi superiori (rupți). Această plagă se continuă cu o altă plagă care despică buza inferioară pînă la bărbia unde înconjoară partea dreaptă a bărbiei în arc de cerc cu concavitatea spre dreapta.

Această lungă plagă atît la începutul ei (lîngă aripa nasului) cît și la sfîrșitul ei, e bifurcată astfel că se formează lambouri. Osul maxilar superior drept fracturat cominutir (în țăndări). Maxilarul inferior fracturat tot în mai multe țăndări, ce, către partea dreaptă sunt mai numeroase. Prin buza inferioară despicată se vede lipsa incisivilor inferiori ce au fost rupți. In regiunea capului acoperită de păr sunt plăgi nenumărate în toate direcțiile.

In regiunea frontală o plagă contusă transversă de 6 c. m., alta perpendiculară pe ea la fel, ca aspect, de 10 c. m. lungă, merge pînă la regiunea interparitală. Regiunea occipitală acoperită de foarte multe plăgi în zig-zaguri, ce se întretae între ele și rîdicînd calota tegumentala după ce am făcut o incizie orizontală pe partea posterioară mergînd de la o regiune mastoidă la alta, găsim tegumentul ciuruit de aceste plăgi. Găsim osul temporal fracturrt cominutiv și înfundat, frontalul în regiunna orbitară fracturat și înfundat, orbita în țăndări.

Pe trunchi leziuni externe nu se văd și nici oasele ce constitue cavitatea toracică nu sunt fracturate.

Pe dosul mîinei stîngi se văd la distanță de 4 c. m. două plăgi stelate, produse prin instrument înțepător (probabil furcă de fer).

Pe dosul mîinei drepte la baza degetului median o plagă contuză de 2 c. m.

Incheetura genunchiului stîng conține o mare cantitate de sînge. Ambele genunchi prezintă eroziuni (jupueli) pe piele produse probabil în cădere. Hainele (mantaua, tunica etc.) pline de sînge iar mantaua plină de noroi.

Din cele văzute mai sus este clar că locotenentului Nițulescu, căzînd probabil după o primă lovitură și anume căzînd cu obrazul stîng pe pămînt, lovituri neînsemnate de instrumente, contondente (ciomege, furci, poate și pat de pușcă) aplicate pe față, cap, cum și lovituri de topor și înțepături de furcă, au produs fractura și înfundarea oaselor, feței și craniului și anume: a maxilarului inferior. a maxilarului superior drept, a frontalului, a temporalului drept; înfundătura oaselor craniului, cauzînd zdrobirea creerului.

Căderea locotenentului probabil s'a făcut împedecîndu-se în sabie care s'a găsit foarte strîmbată.

Din cele zise până aci conchidem:

Moartea locotenentului Ioan Nițulescu a fost violentă, produsă prin nenumărate lovituri cu corpuri contondente tăeturi și înțepături.

Loviturile au produs fractura cu înfundătura oaselor craniului (frontal și temporal) zdrobind creerul care a determinat moartea.

Loviturile au fost aplicate de mai mulți inși armați în mod diferit fără să putem preciza cîți l'au lovit.

Făcut astăzi 13 Martie 1907, Giurgîu.

Dr. LUPU

Se zice că d-rul Lupu
poartă perucă.

Nu ne-ar mira acea perucă
Ce-o poartă omul nostru—bravul,
Noi știm că lupu'și schimbă părul
Dar nici-odată și naravul.

NOUTĂȚILE ZILEI

Capitalul și munca au stat la masă împreună

In vremea aceasta de greve, de conflicte zilnice între patroni și muncitori, miliardarul american Carnegie, „regele oțelului a dat la Newyork o masă la care a invitat o sută de patroni, representînd toate industriile, și o sută de muncitori, representînd toate meșteșugurile. In timpul mesei, amfitrionul a adus așa fel vorba, încît să convingă și pe unii și pe alții că nu sunt dușmani, dar colaboratori indispensabili, că interesele lor sunt legate unele de altele și că aceste interese sufăr din cauza războiului pe care și-l fac împreună, pe cînd pacea ar folosi tuturor. Jurnalele însă nu ne spun dacă Capitalul și Munca s'au sărutat și și-au jurat amor etern.

Piesă oprită la Londra

Zilele acestea trebui să se represinte pe scena teatrului Savoy din Londra, „Micado", o celebră operă bufă, datorită lui Sullivan și Gilbert, care de zece ani încoace n'a mai fost jucată. Pe neașteptate, însă, direcția teatrului a anunțat că representația nu va mai avea loc.

Suveranul Japoniei fiind cam puțin luat peste picior în această piesă, autoritatea a făcut cunoscut directorului teatrului că n'ar fi bine „să se jignească pe japoneji, căci sunt aliații Angliei".

S'ar zice că japonejii se supără iuteiute.

Scandalul Montagnini

Ziarele franceze continue a publica scrierile schimbate între cardinalul Merry del Val, secretarul Vaticanului și Montagnini, representantul Papei la Paris.

Mai cu sama însă interesante sunt „fișele" lui Montagnini, de unde rezultă că dînsul avea la Paris o poliție foarte bună care-l punea în curent cu cele ce se petreceau chiar în redacțiile unor ziare.

In „notele" lui Montagnini, o mulțime de oameni politici francezi au fost criticați, iar despre Clémenceau, președintele consiliului de miniștri din Franța, a spus că, date fiind nevoile acestuia, cu o sumă bunicică s'ar putea cumpăra. E drept, că pe cînd Montagnini își nota această reflecție, pe care i-o suggessse un altul, Clémenceau nu era de cît senator. Acesta din urmă, într'o scrisoare pe care a adresat-o ziarului „Figaro", a respuns că morala Vaticanului a opus puțin lucru, dacă pentru a învinge, se gîndește la cumpărarea conștiinților; dar dă lui Montagnini circumstanțe atenuante, căci, după Clémenceau, acela care a insuflat lui Montagnini această idee ar fi senatorul Piou—președintele ligei liberale din Franța. Acesta a respuns, destul de cinic; Clémenceau însă și-a menținut acuzația. Imprudența lui Montagnini — care trebuea să știe că tăcerea e de aur — a atins culmea cu destăinuirea unei convorbiri ce-a avut cu ministrul Olandei la Paris, d. Stuers, în gura căruia a pus cuvinte foarte ofensatoare la adresa Franței, pe care o numește „țară conruptă" tinzînd către o revoluție sălbatică. D. Stuers neagă că ar fi zis aceste vorbe. Cum rămîne atunci cu morala lui Montagnini, care a mințit.

Dar „fișele" nu s'au isprăvit: o să auzim, poate, lucruri frumoase de tot.

MATRIMONIALE

(un fel de «fugitive»).

I

Știeam că sunt două regimuri:
Conservator și liberal,
Dar tu creat'ai încă unul:
Regimul.... matrimonial!

II

Ce fericiți sunt toți aceia
Ce aparțin ăstui regim,
Căci fără muncă ei se 'nalță
In locuri ce nici nu gândim!

Ton-ton

„Opinia în provincie"

Focșani 28 Martie

Patriotul de Joi 29 Martie a. c., printr'un articol întitulat „Th. Avr. Aguletti fostul prefect de Putna" ne aduce vestea cu litere grase, că D-sa și-a ales domiciliul politic în județul Putna, cu misiunea(?) de a forma și întări partidul conservator din localitate.

Toată lumea de la noi, de orice nuanță politică a rămas stupefiată citind acel articol și s'a întrebat, cu drept cuvînt: cînd omul acesta în tot timpul de tristă amintire cât a fost prefect al acestui județ nu s'a ocupat de cît de intrigi mes hine, de reclame americane (vezi broșura d-lui profesor G. Tocilescu senator prin care îl acuză în public de plagiat ordinar) și de alte fapte chiar incorecte, care i-a îndepărtat ori-ce simpatii ce ar fi putut să aibă, este prea îndrăsneț ori inconștient dl. Aguletti cînd năzuește nu numai a'și stabili domiciliul politic (?) la noi, dar a'și lua și rolul de organizator și șef al partidului conservator din Putna?

De altfel eșirea aceasta a D-lui Aguletti Avrămescu (a nu confunda cu Cociu Avrămescu) în timpurile aceste de frământări și griji fără seamă, de care e coprinsă țara întreagă, când toate partidele și-au dat mâna pentru a o salva de pericolul ce o amenință, e perfect în spiritul proverbului *Țara piere de tătari* etc.

Numai din acest punct de vedere privită eșirea D-lui Aguletti și e destul de blamabilă.

Dacă însă ținem socoteală că în acest județ nu mai numără acuma absolut nici un prieten și nici un partizan, fiindcă toți acei pe cari se bizuia în timpul cînd era Prefect unii i'au întors spetele pentru a se duce la liberali, iară alții adevarații conservatori în urma unei triste împrejurări, lipsindu-le elementul dizolvant, au venit la matcă, apoi o astfel de situație ce rost politic ar mai avea D-l Aguletti în Putna și mai ales că nici alegător nu e în acest județ?

Purtarea aceasta de a se erige în reformatorul partidului conservator mai are și altă față, de aceia cu atît mai mult suntem dispuși a crede că în starea sufletească a d-lui Aguletti a intervenit o perturbație regretabilă.

Noi avem destui barbați destoinici în partidul conservator cari și înainte de venirea d-sale și de acuma încolo vor ști să așeze partidul nostru pe temelii cît se poate de sănătoase și reclama d-lui Aguletti din *Patriotul* e o provocare insipidă adresată acestor fruntași.

Nu-i de cît o concluzie: *ori îndrăzneață ori inconștientă*!

G. D. M.

Informații

Vizita făcută de d. C. Stere, la Penitenciarul local a avut de urmare că au fost puși în libertate 154 de săteni, arestați sub învinuirea de instigatori în recentele tulburări țărănești.

In present n'au mai rămas dintre sătenii deținuți de cît 23 de săteni, asupra cărora sunt dovezi temeinice că au participat la devastări.

—

In urma unui ordin al ministrului de războiu toate contigentele de rezerviști vor fi desconcentrate astă-zi iar trupele permanente vor rămînea în localitățile unde se aflu actualminte pînă la 15 Aprilie.

—

Suprimările de la finanțe.— Suprimările hotărîte pînă acum a se face la ministerul de finanțe sunt următoarele:

Se vor suprima de la 1 Aprilie 8 inspectori de la finanțe, timbru și regie; directorul timbrului și al contribuțiilor indirecte; subdirectorul contribuțiilor indirecte și subdirectorul datoriei publice; șeful serviciului contencios; biuroul de informațiuni de la direcția vămilor; 20 de controlori șefi financiari din 33 cîți sunt actualmente; 25 d-re de la datoria publică, din cele 40 existente; cîți va șefi și sub-șefi de birou și mai mulți impegați.

In total, reducerile de la finanțe reprezintă suma de aproape 6 sute mii lei.

—

Mâine, 30 Martie, se va face la Academia Romînă recepțiunea noului ales L. Mrazec.

Noul ales va pronuuța un discurs asupra petrolului.

I va răspunde d. A. Saligny.

—

In urma circulărei domnului Carp prin care recomandă proprietarilor de a da în judecată pe prefecții, cari abusează de puterea lor, d. Vintilă Brătianu și-a trimis demisiunea din clubul agrar.

—

Sub titlul „d. Carp și Moki Fischer", *Voința Națională* publică un articol prin care se constată că Fischer este mai mare patriot de cît șeful junimiștilor.

Iar *Opinia* este... gazetă fischerească!

Judiciare. — Curtea de casație cercetează astăzi recursul arestaților Stern și Bercovici contra deciziunei Camerei de punere sub acuzare prin care sunt menținuți în stare de arestare.

*

Camera de punere sub acuzare judecă astăzi apelul marelui comerciant Leon Schvarț din Piatra-N. arestat ca falit, contra decisiunei tribunalului de Neamtz care a fixat la 50,000 lei suma pentru eliberarea pe cauțiune.

—

Citim în *Acțiunea Conservatoare*:

De sigur că ziarul „Patriotul" face o confuzie cînd anunță că Sîmbăta viitoare se va inaugura clubul conservator din Iași, de vreme ce întregul partid știe că clubul conservator din Iași e de mult constituit, iar după moartea regretatului său președinte V. Vlădoianu a fost reconstituit, alegîndu-se cu o majoritate de 317 glasuri președinte al acelui club ilustrul nostru fruntaș d. Take Ionescu și vice președinte un alt fruntaș d. Alexandru Bădărău.

De sigur—o repetăm—că „Patriotul" face confuzie cu inaugurarea unui alt club conservator în provincie, dacă n'ar fi vorbă de clubul din Suceava, unde d. C. Popovici-Răcăciune s'ar fi oferit să-și dea concursul pentru aceasta.

—

Eri au fost depuși la arestul militar de la Galata, trei soldați invinuiți pentru părăsire de post în timpul răscoalelor.

—

Zilele aceste se va face numirea noului raportor al consiliului de războiu al corpului IV de armată, în locul d-lui căpitan Cujbă, transferat în garnisoana Roman.

—

D. Procuror general Leonescu a înaintat astă-zi ministerului de justiție un raport amănunțit asupra anchetei făcute la Botoșani și Dorohoi, asupra modului cum sînt ținuți sătenii, arestați ca instigatori în urma recentelor răscoale.

—

D. C. Stere, a cerut ministerului instrucțiunei un concediu pe tot timpul cît va fi în fruntea județului.

Se crede că d-sa va fi suplinit de d. Gh. Mîrzescu.

—

Consiliul facultății de drept a admis cererea d-lui George Dimitrescu, doctor în drept de la Paris, de a se presenta la examenul de abilitare în specialitatea de drept civil pe lîngă Universitatea din Iași.

DIVERSE

— A fost găsit în comuna Hudeștl un surdo-mut în vrîstă cam de 35—40 ani, a cărui identitate nu s'a putut stabili. Asupra lui nu s'a găsit nici un act.

El se află sub paza jandarmilor.

— Autoritățile urmăresc pe soldatul fruntaș Gh. Dăniluc din reg. 8 Dragoș No. 29 care a dezertat în urma unui însemnat furt săvîrșit în complicitate cu femeile Anica T. Rotaru și Aglaea Ionescu. Furtul s'a săvîrșit în daunn d-nei Ana Săvescu din Dorohoi.

— S'au mai primit reclamații de furturi de cai, din partea locuitorilor Ioan Hudișteanu din com. Mileanca și Petrea I. Rumega din com. Movila. Se crede că există o bandă întreagă de asemenea hoți care operează prin comuni.

Se fac cercetări.

— Locuitorii Tomaș Danielovici din com. Hireațca și H. Simon din Hudeștii mari, au reclamat că li s'au furat eri noapte primului 2 cai, iar celui de al 2-lea unu. Autoritățile au început cercetările.

— Niște hoți rămași necunoscuți pînă acum, au furat eri noapte 2 cai al locuitorului Ușer Bercovici din com. Săveni.

— Lui Ilie Roșca din com. Loma i s'a furat de către necunoscuți, întrodusi eri noapte în locuința sa, suma de 160 lei și multe obiecte de preț.

— S'au stâns epidemiile de scarlatină și morbili în comuna Gropnița.

FOIȚA ZIARULUI „OPINIA"

82

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCȚIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

Cînd termină, Nicaise ridicîndu-se și punînd revolverul în buzunar, luă mîna lui Charles și o strînse intr'a sa zicînd:

— Ești un om straşnic, dă suta de mii de lei și să vorbim. Te iert pe jumatatea celor cinci zeci de mii.

Tînărul, căutînd în aşternut, scoase portofelul contelui îl deschise și scoase bilete de bancă pe care le intinse lui Nicaise. Acesta le examină cu atenție, le puse în buzunar zicînd:

— Asasinul contelui de Ferrusol e indicat. E amicul d-tale Maxim. Ai absolută dreptate, și ideia d tale ar fi fost a mea... In adevăr, acest tînăr auzind pe conte cînd și-a anunțat plecarea, și părăsind cercul cu un sfert de ceas înaintea plecărei, va fi de sigur bănuit de toți membrii din club, cînd justiția va spune „Asasinul e Maxim". Dar aceasta nu-i de ajuns. D-ta care ești amicul seu, trebue să știi unde se ducea la acea oră și pe un timp așa de reu.

— Intr'un loc unde-l aștepta o tînără fată. Nici odată Maxim nu va mărturisi locul unde a petrecut aceste cîteva ore; ar fi să dezonoreze pe aceea pe care o iubește.

El e incapabil de a comite un asemenea act, chiar pentru a se salva.

— Totul merge de minune, nici nu alibi, iată ce ne trebue. Vom profita de scrupulele oneste ale tînărului.

— Dar, cum să facem ca justiția să bănuiască pe Maxim? zise Charles.

— Asta e foarte simplu, mă însărcinez eu cu asta. Mai ai flaconul?

— Iată-l zise marchizul, dîndu-l lui Nicaise.

— Bine, zise el, să-l deșertăm mai întăi.

Ceia ce făcu, luînd cele mai mari precauțiuni.

— Iată, zise el, planul meu; trebue să-l urmăm cu oare care prudență. Contele de Ferrusol a fost depus cum ți-am spus pe o movilă de nisip. La această oară el e descoperit la Paris, unde justiția trebue să înceapă a cerceta. Fără îndoială, medicii legiști vor descoperi cauza morții, în care caz munca noastră va fi ușurată. Dacă ei n'o descoperă, mă însărcinez eu să-i informez despre asta. După cum ai văzut, am astupat cu îngrijire flaconul acesta.

Rămîn încă cîte-va picături de acid. Asta e tot ce ne trebue. D-ta vei merge des pe la cerc, vei insinua cu multă abilitate presumpțiuni asupra lui Maxim, și peste cîteva zile, cînd parchetul va fi sezisat direct de ancheta începută, voi trimite agenți cari se instruiască la domiciliul lui Maxim; acela în care locuește singur, și pe care l'a închiriat de puțin timp.

— Și care va fi rezultatul acestei vizite?

— De a descoperi acest flacon, ascuns cu îngrijire într'o mobilă.

— Și cum vei face ca să ajungi la acest rezultat?

— E lucrul cel mai simplu din lume. Oamenii mei și cu mine, ne vom introduce în locuința amicului d-tale, vom pune acolo flaconul acesta. Apoi vom fura un lucru oare care. Se va da o plîngere, și voi aranja așa ca magistratul însărcinat să constate, să descopere flaconul acesta și să-l trimită la prefectura de poliție. Justiția va fi pusă în mișcare imediat, ea va pune să se ea informații asupra acestui Maxim, și va fi rîndul nostru să le dăm cît mai periculoase pentru amicul d-tale. Acesta arestat, îi va fi imposibil de a-și proba nevinovăția.

— Perfect! acesta e, planul d-tale e admirabil, mai bine conceput de cît al meu.

Cei doi oameni se despărțiră, și peste cîteva zile, d. Maxim era arestat ca inculpat de asasinare urmată de furt!

. . . . . .

Ultimele cuvinte ale lui Bouvard produseră asupra cercului auditorilor o emoțiune ușoară de înleles.

Fiecare se depărta cu dezgust de cei doi mizerabili; exclamațiuni se auziau din toate părțile.

Bouvard aștepta tăcut cu brațele încrucișate.

Dar, observă cîțiva invitați, istoria pe care ne-ați povestit'o domnule, e atît de complexă în detaliile sale, în cît pare că d-ta ai jucat aici toate rolurile; ori, afară dacă nu ne-ai debitat un roman meștegiuit, n'ai putut avea darul de a fi pretutindeni în acelaș timp.

(Va urma)

Ultime informaţii

Marţi 3 April, la orele 4, va fi întrunire la clubul conservator din Iaşi, cu care prilej se va face instalarea d-nului Take Ionescu, ca president al clubului.

La această solemnitate vor participa senatori şi deputaţi şi delegaţiuni din ţară.

Fostul ministru al finanţelor va rosti un mare discurs-program.

———

Luni, 2 April, va apare în Capitală un nou ziar zilnic.

Noul confrate, care va publica discursul-program pe care d. Take Ionescu îl va rosti în Iaşi, va fi diriguit de un comitet din care vor face parte toţi deputaţii şi senatorii, cari vor fi luat parte şi la instalarea dlui Take Ionescu ca president al clubului conservator din Iaşi,

———

In cercurile liberale locale se susţine că în cursul intrevederei ce o va avea astă-zi cu d. Dim. Sturza, d. N. Gane va cere ca numirea noilor epitropi să se facă pe ziua de 1 Aprilie în persoana d-nilor N. Gane At. At. Gheorghiu şi V. Pallade.

Liberalii susţin că d-lor dr. Puşcariu şi Neculaide, foşti radicali, despre care fusese un moment vorba să fie numiţi la epitropie, li se vor susţinea candidaturile la colegiul al II-lea de deputaţi.

———

La 10 Aprilie se va judeca la tribunalul secţia III procesul intentat de principele D. Sturza d-lor M. Fischer şi B. Juster, privitor la arendarea moşiei Flămînzi.

———

Independenţa află că, cu prilejul rescoalelor, împăratul Austriei s'a interesat necontenit de M. S. Regele Carol şi că un călduros schimb de telegrame s'a făcut între cei doi suverani.

—

D. doctor Sylva a fost numit subdirector al serviciului sanitar superior şi doctor Koslinski, şef al seviciului personalului.

Aceste numiri nu vor fi promulgate decît după ce se va face numirea directorului general.

—

Am anunţat ieri că la ministerul finanţelor se lucrează la o reducere a impozitului rural.

Această reducere va privi numai pămînturile ce-au fost arendate ţăranilor.

—

D. P. P. Carp, ca preşedinte al societăţei agrare a marilor proprietari, a trimis membrilor acelei societăţi o circulară prin care arată calea legală ce se poate lua contra prefecţilor care abuzează de puterea lor.

Articolul 147 din codul penal, spune d. Carp, stă în conflict cu măsurile ce le-au luat acei prefecţi.

—

Ministrul a pus în vedere ofiţerilor de poliţie ca să fie prevăzători şi să observe bine dispositiunele legei şi în cea ce priveşte sechestrele, pentru a se evita reclamaţii şi conflicte, care ar aduce pedepsirea ofiţerilor şi neajunsuri părţilor.

—

Ministrul a trimis poliţiei din Tărgul Frumos un ordin pentru a se conforma regulamentului poliţiei în cea ce priveşte echipamentul şi armamentul sergenţilor de oraş.

—

D. Const. Vartic institutor la şcoala de băeţi Trei-erarchi şi d-na Elena Vartic de la şcoala de fete Carmen Sylva, sunt detaşaţi pe ziua de 1 Aprilie, la orfelinatul Dobrovăţ (Vaslui).

In locul d-lui Vartic a fost numită d-ra Natalie Palade, iar în locul d-nei Vartic d-ra Elena Silvestru din Huşi. D. V. Munteanu şi d-na Henrieta Munteanu de la Dobrovăţ au trecut la şcoala primară Costachi Negri.

—

Ministerul a trimes prefecturei 53 exemplare din legea de întocmirea revizuinea şi permanenţa listelor electorale, pentru a fi distribuite inspectorilor comunali şi primarilor din judeţ, spre a se conforma dispoziţiilor din această lege, ce-i privesc.

—

Un ziar local, cu pretenţia de a fi oficios, crede că-i este permis să fie agresiv cu noi.

Nu avem obiceiul să facem polemici şi mai cu samă nu polemizăm cu oricine.

Se prea poate ca ziarul nostru să fie expus a î. registra cîte odată o ştire care să nu corespunză în parte cu adevărul.

Acei cari fac gazetărie şi mai cu samă gazetărie cum se face la Iaşi, ştiu foarte bine cît de greu ie să controlezi tot şi toate, pentru ca să nu fi indua cumva în eroare.

Nu există ziar care să nu înregistreze şi o ştire care are nevoe de complectare sau confirmare.

Dar de aci până a publica intenţionat ştiri false ie o distanţă cam tot atît de mare câtă diferinţă este între un ziar bine şi cinstit redactat şi chipul cum este redactat ziarul de care ne ocupăm.

De aceia atacurile numitului ziar le considerăm ca pure obrăzniciĭ şi fiind-că se fac apreciaţiuni asupra ziarului nostru, suntem gata să facem cunoscut aprecia-ţiuni de ale unor fruntaşi liberali despre chipul cum este redactat numitul ziar.

Este curios confratele sà cunoască aceste aprecieri.

———

Ministerul de Interne prin o circulară atrage atenţiunea prefecturei a lua măsuri ca ordinul circular No. 53519 din 27 Octombre 906 să fie strict observat.

Acest ordin priveşte în special poliţia, care e autorizată de ministerul de instrucţie să ajute autorităţile şcolare în ceea ce priveşte ordinea şi disciplina în afară de şcoală a elevilor gimnazielor şi liceelor.

Ministerul de interne în circulara care a trimis-o acum prefecturei, reaminteşte punctele din regulamentul învăţămîntului secundar asupra cărora trebue să se iea sama :

Art. 279 prin care fumatul le este cu desevîrşire interzis elevitor.

Art. 282 prin care este interzis elevilor, de a frequenta ori ce local public, cafenea, oasine, taverne, grădini cu spectacole şi mai ales întruniri publice.

Art. 283 prin care elevilor le este interzis de a juca biliard, cărţi, sau ori ce jocuri de noroc.

Circulara ie bine venită mai cu samă la Iaşi unde uniforma şi anumite societăţi, au făcut pe elevi îndrăzneţi şi intreprinzători de toate relele mai sus semnalate.

— —

Societatea electrică a făcut cunoscut primarului că arbitrul seu din străinătate nu va putea fi in Iaşi la 7 April, dată la care urma să înceapă judecarea diferendului.

Nu se ştie, prin urmare, dacă judecata nu va fi amînată.

Compromisul între societate şi comună se va face în cursul săptămînei.

———

Contractul între comună şi antrepriza societăţei barometrice, a fost reziliat.

Se va publica o nouă licitaţie pentru ziut de 2 Mai.

———

Un ziar a adus vestea că d. colonel Pressan ar fi pedepsit, cu închisoare pe timp de 60 zile, pe un mare număr de ofiţeri în rezervă, cari nu s'ar fi prezintat la chemare. Faptul nu este exact.

Iarăşi nu este exact că, între pretinşii pedepsiţi s'ar afla şi d. Savel Manu.

D. Manu n'ar fi putut în nici un caz fi pedepsit de d. colonel Pressan, întru cît d-sa a fost concentrat la Roman, unde s'a presintat la timp.

Acesta este adevărul.

———

Consiliul comunal se va intruni, mîine, Vineri, ora 4.

———

Din Paşcani ni se comunică fapte de o importanţă extra-ordinară asupra cărora atragem atenţiunea celor în drept.

Lucrătorii atelierului căilor ferate din acel orăşel, sunt acuzaţi că-ar fi hrănit idei revoluţionare, că-ar fi calcat în picioare portretele Suveranilor şi că-ar fi hotarît să dee foc tîrguşorului.

In legătură cu aceste idei anarhice, se semnalează faptul, ca un actual minisiru şi un actual prefect, au fost în legături sufleteşti cu aceşti oameni, că atît actualul ministru, cît şi actualul prefect au fost la Paşcani, au ţinut conferinţi la clubul „Unirea" de acolo. ba chiar s'a confiscat broşuri găsite la lucrători şi cari sînt scrise de un fruntaş politic al zilei.

Contra acestor lucrători s'ar putea lua cele mai severe măsuri. N'am avea nimic de obiectat.

Dar după cîte ni se comunică, lucrătorii sunt schingiuiţi în mod oribil.

———

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei„

Bucureşti 29 Martie

Declaraţiile d-lui Sturdza

Bucureşti.—Ziarul Reichszeitung publică un interview cu d. Dim. Sturza, cu privire la situaţia de astă-zi.

D. Sturza crede că există o mare deosebire între liberali şi conservatori şi anume: liberalii au ţinut cont de împrejurările reale pe cînd conservatorii nu. De aceea liberalii au făcut mereu economii pe cînd conservatori au făcut tot deauna cheltueli mari. Liberalii plecînd ultima dată din guvern au lăsat un excedent de 38 milioane. D. Take Ionescu a voit să-l întreacă şi atunci a pus biruri noui şi foarte mari.

Venind la situaţia de astă-zi d l Sturdza recunoaşte că situaţia este din cale afară de grea şi trebuie imediat remediată.

Ţeranul este decăzut materialmente şi moralminte.

Conservatorii este drept că au făcut un mare act patriotic în 1888 cînd au dat pentru a doua oară pămînt ţeranilor.

Ceea ce s'a făcut insă atuncea nu este suficient şi trebue din nou dat pămînt ţăranilor, **ceea ce se va face de către partidul liberal prin creaţiunea Băncei Rurale.**

Sătenul a decăzut astfel în cît pămîntul l'a perdut, vita a fost vîndută şi cultura nu l'a ajuns de loc.

Va trebui deci de sporit din nou gospodăria ţeranului, iar şcoalelor rurale să li se dea o directivă practică.

Dl. Sturza spune că sarcina nu ie tocmai uşoară, **dar are mijloace la îndămînă pentru a face ca toate reformele ce-şi propune să fie realizabile.**

Importantă intrunire

Bucureşti. —*Astă-zi are loc întrunirea comitetului executiv al partidului liberal, la care iau parte şi toţi membrii din provincie.*

Cu această ocaziune d. Dim. A. Sturdza va expune dificultăţite prin care a trecut pînă acum guvernul şi noile dificultăţi ce i se pun în cale.

Şeful partidului va recunoaşte că în chipul cum a fost alcătuit ministerul şi cum s'au făcut numirile de prefecţi, multe dificultăţi fost făcute şi amoruri proprii rănite. D. Sturva face însa apel la cei prezenţi ca să continuă a da concursul lor necondiţionat guvernului.

După aceasta şeful partidului va avea o consfătuire cu cei din provincie asupra situaţiei din judeţe şi se va consulta cu cei prezenţi asupra datei viitoarelor alegeri.

Concediul d-lui Iorga

Bucureşti.— *D. N. Iorga a cerut ministerului instrucţiunei publice un concediu de trei luni. In aceaşi cerere d. Iorga spune că dacă autorităţile au convingere că d-sa este cu ceva vinovat în chestia răscoalelor să fie dat judecăţei.*

D. Spiru Haret a pus următoarea rezoluţie:

„Se acordă concediul cerut. In privinţa dărei în judecată nu este acum momentul de a se pronunţa".

Consiliu de Miniştri

Bucureşti.—*Astăzi dimineaţă a avut loc un consiliu de miniştri în care s'a discutat din nou asupra învoelilor agricole, aşa cum au fost întocmite în urma intervenţiei prefecţilor.*

Reduceri

Bucureşti. — In budgetul telegrafului şi poştelor s'a făcut o economie de 200,000 lei.

Economiile realizate nu sunt făcute, însă, din statul personalului.

Numiri cu cîntec

Bucureşti.—Două numiri nu se pot face deşi ele se fac de obicei în primele zile ale unei schimbări de regim. Ele privesc posturile de secretar general al ministerului de externe şi directoratul general al serviciului sanitar.

Şi aceste numiri nu se pot face, fiind-că d-nii Dim. Sturdza şi Ionel Brăteanu nu sunt de acord.

D. Dim. Sturdza ar dori să fie numiţi, Const. Popovici, de la ambasada franceză ca secretar general la externe şi dr. Jean Cantacuzino la serviciul sanitar. D. Ionel Brăteanu ar dori să fie numiţi, Principele Brancovanu Basarab şi Dr. Sion.

Pînă acum nu s'a putut căde dn acord.

Retragerea din oficiu

Bucureşti.—Medicul Lot, col. Elian, din corpul I-u de armată, a fost pus în retragere din oficiu.

Ancheta contra studenţilor

Bucureşti.— Ministrul instrucţiunei publice a deschis o anchetă severă contra studenţilor acuzaţi de a fi instigat şi organizat unele din răzvrătirile care au avut loc în cursul răscoalelor ţărăneşti.

D. Haret este decis a pedepsi cu cea mai mare asprime pe studenţii vinovaţi, întocmai ca şi pe preoţii şi institutorii cari au luat parte la răscoale.

Desmintire

Bucureşti.— *In cercurile guvernamentale se dezminte în mod categoric versiunea că dl. Haret va pleca în curînd din minister şi că va fi înlocuit în curînd prin dl. P. Poni.*

Este adevărat că dl. Poni a fost chemat telegrafic de dl. Sturza în capitală, aceasta însă, nu în interes politic ci în vederea unor lucrări de la Academie.

Un comunicat al guvernului

Viena.—„Politische corespondenz" publică un comunicat al guvernului romîn cu privire la atitudinea agrarienilor şi atacurilor pe care dl. Carp le-a adus guvernului.

In acel comunicat se recunoaşte că trebuesc îngrădite drepturile marei proprietăţi dar se insistă asupra necesităţei unei soluţiuni imediate a chestiei agrare. O reformă trebue făcută şi îmbunătăţiri serioase trebuesc aduse clasei ţărăneşti.

Comunicatul vede răul şi cauza răscoalelor în tendinţele de cîştig şi de exploatare a muncei din partea arendaşilor. Numai aşa se poate explica urcarea extraordinară a arendei — nejustificată altfel prin nimica.

Guvernul recunoaşte că pe lîngă aceasta respunderea cade şi asupra administraţiei, care pînă'n present a fost rău făcută. In acest senz se vor face de aseminea toate îndreptările posibile.

Contra legei Aponny

Viena.—Studenţii romîni din Viena ţin astă-zi o întrunire contra legei propuse de Aponny.

Se vor face protestări energice în contra acestei legi care urmăreşte să lovească în naţionalităţile nemaghiare.

Grevă generală

Paris.—Sindicatele fac o extra-ordinară propagandă pentru declararea grevei generale la Paris.

Lucrătorii de la fabricele de alimente sunt decişi a se pune în grevă cu începere de Lunea viitoare.

Ţerani romîni arestaţi

Cernăuţi.— Ştiri sosite din Kişinău anunţă că la diferitele puncte de trecere în Basarabia au fost arestaţi un mare număr de săteni din Romînia, fugiţi de urmărirea autorităţilor din cauza faptelor de care s'au făcut vinovaţi în timpul răscoalelor.

Ei vor fi extradaţi.

Conflict Bulgaro-Turc

Viena.—«Mesagerul Grec» publică un interesant interview, pe care un redactor al seu l'a avut cu d. Nonart, secretarul secţiunei societăţei balcanice.în privinţa chestiunei aromînilor.

Numitul secretar susţine că Romînii nu prea fac caz de chestiunea aromînilor.

In schimb secretarul afirmă că pericolul provine din cauza Bulgariei şi că un rezboiu între Bulgaria şi Turcia este inevitabil,

Bulgarii ar avea de gînd să năvălească în Turcia prin două puncte; Andrianopol şi Kruşova.

De închiriat sau de vînzare casa în doue etaje cu 12 odăi, saloane mari, 6 antreturi, camare, beciuri, atenanse compuse din 9 odăi, grajduri, şură, grădină mare cu fructe, lemnărie în ogradă deosebită, pivniţă şi electricitate.

Amatorii să pot adresa la d-na Olga Jotty, strada Zmeu 3, sau la dl. Şendrea, strada Tăutu 8.

Dr. L. Silberstein

Strada Arcu 10

(Peste drum de casele Negruzzi)

Consult. de la 10—12 dim. şi 4—6 seara.

Jeune savant de Budapest sa chant à fond le hongrois, l'allemand, le français, l'hébreu et parfaitement l'italien, l'anglais, le latin et le grec, ainsi qu'un peu de roumain, cherche situation journal.

Donnerai aussi lecons.

S'adresser à l'administration, sous les initiales S. F.

TEATRUL NAŢIONAL

Sămbătă 31 Martie 1907

SE VA DA

PRODUCŢIUNEA

Elevilor „Liceului Naţional"

PARTEA I-a

Imnul Regal. (fanfara şi corul Liceului) sub conducerea d-lui Lt. VLADUŢI

O SCRISOARE PERDUTA

Comedie originală în 4 acte de I. L. CARAGIALE, jucată de elevi, cu binevoitorul concurs al D-nei AGLAE PRUTEANU.

PERSOANELE

Zoe Trahanache	D-na Ag. Pruteanu
Stefan Tipătescu	Ifrim N. Const.
Zaharia Trahanache	Theodoru H.
Ghită Pristada	Bogdan I.
Tache Farfuridi	Softa Gr.
Iordache Brănzovescu	Răutu Gh.
Agamenon Dandanache	Stroja I.
Ionescu	Ignat Gh.
Popescu	Wişinewschi I.
Nae Caţavencu	Iamandi Gh.
Un cetăţean turmentat	Buchman Const.
Un fecior	Dimitriu Gh.

PARTEA II-a

Uvertura „Nabuchodonosor" de Verdi—Fanfară sub conducerea d-lui Lt. Vlăduţi
Banul Mărăcine dans naţional executat de elevi instruiţi dl. Lt. Bejulescu.
Rapsodie naţională, de M. Barbu—p. vioară ex. de elevul Barbu ac. de d. A. Ciolan
Lupte executate de elevii Ignat şi Droc, Zipa şi Costinescu, Ghica G. şi Alevra R.
La Speranza fantezie de Kessels—fanfara sub conducerea d-lui Lt. Vlăduţi.
Duet pentru violină de Dancla ex. de elevii Strasberg, Drăghici ac. de Glückman
Cântec naţional cor şi fanfară sub conducerea d-lui Lt. Vlăduţi.
Dansul marinarilor executat de elevi instruiţi de dl. Lt. Bejulescu.
Defilarea elevilor Liceului Naţional.

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ştiri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

In folosul Instituţiei

Vatra luminoasă „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREŢUL 2 LEI

NOROCUL

vă învită întindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

Loteria Regatului Romîn

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

„ELE"

schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini. Preţul 1 leu. Editura Tipografiei H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

4420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ sa se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilésa capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

şi Iaşi la Konya, Racoviţa' Mareus farmaciştii

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PREŢURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié, preparat de către PAUL GAGE, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca Purgatif şi ca Depuratif.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca Purgatif *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrânilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de SESÉ-DECI ANI a demonstrat que Elixirul de Guillié preparat de către PAUL GAGE, est de uă eficacitate incontestabilă contra FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ: Farmacie FRATII KONYA.

S. HAIFLER

Iaşi, — *strada Stefan-cel-Mare* — Iaşi.

Casă fondadă in 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m. de haut. LE MÈTRE 0f30c.

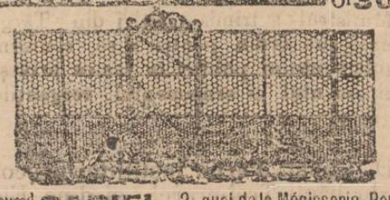

Raym^d GARIEL, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f.

GRILLAGES

GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Cloture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le mètre carré...	1 30
Porte-Soulier, pour 2 à 3 Places.....	7

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR DÉPOSÉ

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

En FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.

5 Bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . 20 Lei
6 luni . . . . 10 „

OPINIA

5 Bani Exemplarul

ANUNŢURI

Un rînd în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 30 „

ZIAR CONSERVATOR COTIDIAN

Redacţia şi Administraţia: Str. Ştefan cel Mare, 35. | Directori: Gr. C. BUŢUREANU şi LASCAR ANTONIU | Anul IV. — No. III. — Sâmbătă 31 Martie 1907.

Făgăduelile

Ziua răfuelii între cele două partide politice cu privire la mişcarea ţărănească n'a sosit încă, dar nici departe nu e. Deja eclerorii, pentru a mă exprima într'un termen militar, la ordinea zilei, se arată. De o parte se întocmeşte un dosar al instigatorilor, iar de alta se încearcă explicaţiuni timide apăsîndu se asupra stării mizerabile a ţăranului, care din această pricină s'ar fi răsculat, iar nu pentru că ar fi fost aţîţat prin vre-o propagandă oare care,

In vălmăşagul mişcării ţărăneşti, partidul liberal şi-a luat răspunderea de a împăciui spiritele. El n'a voit să împartă cu alt cineva această onoare. Mulţi zic că n'a făcut'o pentru că avea pe conştiinţă ceva din cele ce se faptuiau, şi luarea puterii era un act mai mult de pocăinţă de cît curaj de a infrunta pericolele.— De aci şi apelul său neîncetat către adversari ca să nu-l necăjască in opera de pacificare ce a intreprins.

Este bine însă aşa? Poate un partid să recurgă la orice mijloc, bun sau rău, în scopul acelei liniştiri fără ca alţii să zică ceva?

Căci, care a fost până acum procedarea celor de la putere, pentru pacificare? De o parte făgăduieli largi, prea largi chiar, dar fără termen pentru aducerea lor la împlinire, iar de alta reprimarea mişcării ţărăneşti cu forţa armată. Intrucît primul mijloc a reuşit, se poate vedea din severitatea cu care s'a procedat pe cale militară. Represiunea s'a făcut, mişcarea aproape a incetat iar ce s'a stabilit ca punct prim al programului de pacificare, făgăduelile, vin acum la rînd.

Ce s'ar fi întîmplat oare dacă nu se făceau făgăduieli aşa de mari, sau chiar de se făceau, erau însă mai moderate şi cu putinţă de realizat? Negreşit am fi ajuns tot la starea de astăzi, mai puţin grija de a eşi din o aşa mare incurcătură.

Partidul liberal s'a condus mai mult de inimă, de sentimente. Or se ştie că individul ce s'ar lăsa a fi tărît de sentimente, poate face de multe greşeli ireparabile. Dar ce să mai zicem cînd aşa ceva face un partid politic?

In politică acel partid va şti să domine situaţia, care se conduce de raţiune, judecata dreaptă şi imparţială, care ştie să vadă limpede lucrurile.

Şi nu partidul liberal dă dovadă de aşa ceva. Pentru îndreptarea situaţiunei, pentru aşezarea ordinei pe baze temeinice sunt chemate anume alcătuiri politice, a căror conducători dau dovezi de cumpăneală, raţiune şi pricepere a lucrurilor.

Au dreptul a trăi în ţara aceasta atît marea cît şi mica proprietate. Discuţia dintre ele mărginită multă vreme pe teren economic, a ajuns a fi pusă şi pe teren politic. O cooperare a lor în interesul superior al ţărei se impune.

Făgăduelile făcute în timpul mişcării ţărăneşti au stricat mult pentru acea înţelegere. Făgăduelile mai înainte de acea mişcare au stricat rostul bunei rînduieli,

Proprietatea mare trebue să-şi zică cuvîntul său şi nu se poate lua în nume de rău, cînd se organizează pentru aceasta. Zic aceasta pentru că mi se pare imposibil de admis că ea va fi tiranică, rapace, exploatatoare. Nu se poate închipui că evoluţia care a transformat totul, ar fi lăsat-o numai pe ea tot aşa, după cum ni se spune, că ar fi fost în alte vremuri. Proprietarii sunt oameni luminaţi, iar conducătorii partidului politic, am numit pe cei conservator, din care cei mai mulţi fac parte, sunt în curent cu ideile moderne şi la timp cu toţii vor şti să facă anumite concesiuni, care să ducă la o bună stare şi linişte durabilă.

Ne-am deprins să tot repetăm că ţăranul nostru este incult, nepriceput. S'ar părea că dacă el nu a învăţat pe băncile şcoalei a scrie şi a ceti, apoi nu ştie nimic.

Insă cîţi sunt de acei ce ştiu citi şi scrie, dar nu văd mai departe de cît atit, şi cîţi cari fără să ştie acestea au pricepere şi vederi înaintate?!

In fie-care ţară, există în afară de şcoală, o masă de lumină şi civilizaţie, de care se impărtăşesc şi cei mai agramaţi. Nu e cu putinţă ca parte din ea să nu fi pătruns şi prin satele noastre.

Avem apoi şi cărturari, pe învăţători pe cari îi formăm la oraşe şi-i trimitem apoi la sate ca să ducă acolo deprinderile oraşului. Cum îi formăm noi pe aceştia şi dacă deprinderile de la oraş, fac bine la ţară e o altă chestiune.

Am convingerea că sunt ţarani, cari deşi n'au învăţat pe băncile şcoalei, sunt destul de pricepuţi ca să poată sta de vorbă cu proprietarul mare.

Pentru aceasta nu e nevoe ca făcînd act de guvernămînt, să se aţîţe prin făgăduieli pe unii contra altora, după cum nu e nevoe a se forţa pe cei ce se pare că stau în drumul progresului, lucru absolut neadevărat, ca să se desbrace de drepturile lor.

Ţăranul iscusit va şti să vorbească cu proprietarul mare, însă mai bine şi mai temeinic se va înţelege el cu acela care nu s'a luat nici un angajament, nu i-a dat nici o făgăduială ce nu s'ar putea realiza, de cît cu cel ce a făgăduit din ce nu e al lui.

Vir.

3 APRIL

Marţi, 3 April. dl. Take Ionescu se va prezenta membrilor clubului conservator din Iaşi, spre a mulţumi acestora pentru alegerea sa de prezident activ al clubului.

Cu acest prilej ilustrul fruntaş va rosti un discurs-program, care, în împrejurările prin care trece ţara şi în acelea prin care trece partidul conservator, va însemna un moment foarte important în viaţa noastră politică şi socială.

Nu ştim ce cuprinde acel discurs program.

Ştim ceea ce ştie toată lumea: că ţara are nevoe de luminele oamenilor mari şi că partidul conservator are nevoe de lumină, spre a şti unde se află.

Unii cred că acum e momentul de a da liber curs rancunei şi de a înjgheba ridicule filiale de cluburi.

Această chestiune trebueşte deci lămurită şi de aceea partidul conservator şi toată lumea politică, văd în discursul viitor al fostului ministru al finanţelor, un mare eveniment politic şi o lămurită răfuială cu cei răi.

Aşa cum este, fără călăuză stabilita, fără busolă, nu poate rămînea partidul conservator în actualele imprejurări.

El trebue să conlucreze la readucerea liniştei, la stabilirea păcei şi unde e ceartă nu poate fi şi spor la muncă.

Nici odată, cel puţin în ultimul deceniu, moment politic n'a fost mai important de cît acel ce l va constitui întrunirea de la 3 April.

Deputaţii şi senatorii, cari aderează la vederile d lui Take Ionescu, precum şi delegaţiuni din provincie, vor veni să asculte cuvîntul ilustrului lor fruntaş.

Il aşteptăm cu atît mai multă nerăbdare, cu cît acest cuvînt ne-a fost de-a pururea preţios şi va fi astfel mai ales acum.

NOSTIMADA ZILEI

In urma avertismentului disciplinar ce a fost administrat d-lui Bădărău, care a fost în cîte-va oraşe din Moldova, în interese de avocat, fără ca foaia de drum a fostului ministru să fi fost contrasemnată de şef—un prieten s'a dus să'l vadă pe pedepsitul de *Conservatorul*.

D. Bădărău, care, cu toate cele întîmplate, se află în perfectă sănătate, a comunicat următoarele prietinului:

— *De cînd am eşit din minister e adevărat că am „cutreerat“ de câte două ori Galoţul, Bacăul, şi Peatra-Neamţ, fără consimţimîntul nimănui! Aveam procese.*

„La Bacău n'am avut ocazie să schimb două vorbe de politică. Acolo partidul nostru are vre-o 13 amici, cari nu se pot aduna mai nici odată.

„La Galaţi însă am făcut o încercare: am stăruit ca dizidenţii conservatori în frunte cu d-nii G. Orleanu, Măgură, I. Vasiliu, Apostoliu etc., să reîntre în partid, aceasta în vederea apropiatei lupte electorale care trebue să ne găsească pretutindeni organizaţi. Dar nu s'a constituit acolo nici un comitet nou.

„La P.-Neamţ, unde partidul e rupt în două de aproape doi ani, am sfătuit la împăcare şi în acest sens au urmat tratative între conservatorii lacali,—iarăşi fără a se constitui vre-un nou comitet. Majoritatea comitetului local existent a ales însă ca preşedinte pe dl. Take Ionescu.

„Iată la ce se reduce „cutreerarea ţărei ce mi-se atribue“,—termină rizind fostul ministru al justiţiei.

CATE-VA NOTE

Intrebare *Conservatorului*.

Am citit ordinul de zi publicat în numărul de eri al ziarului dv. Am aflat că nici un membru al partidun'are voie să se cutreere din oraşul în care locueşte, fără a fi obţinut în prealabil, batalama de voie din partea şefului.

Căci partidul nu este de cît o cazarmă; partizanii, natural, sunt soldaţi; şeful este general şi nu este delicat ca soldatul să părăsească cazarma fără de învoirea mai marelui.

Perfect de acord.

Acum Duminică urmează să aibă loc, la Bacău, căsătoria mea civilă. Mă însor din dragoste. Sunt grăbit. Ce trebuie să fac ca să mă pot deplasa la Bacău?

Dacă aşi pleca fără de voia şefului, s'ar chema că mă cutreer şi fiindcă cutreeriturile, potrivit ukazului de eri, atrag după ele nulitatea actului, eu n'aşi voi ca şi actul pe care eu urmez să'l fac la Bacău, să fie anulat.

Răspundeţi deci, ce urmează să fac, ca să fie pe placul şefului.

*

Gemeni.

Ziarul care se ocupă de situaţia din partidul conservator, inştiinţează următoarele: „din această stare de lucruri s'a născut chestia ministerului de interne şi chestia Mihail Rahtivan“.

In cîte luni fusese starea de lucruri cînd dădu naştere ministerului de interne şi, tot odată, d-lui M. Rachtivan—nu spune istoricul.

*

Amicul nostru d-rul Lupu îşi face auto-biografia într'un elegant ziar ce apare ocazional la Huşi.

Singurul moment delicat din această biografie este comunicarea că actualul om celebru s'a născut în satul *Arsura*.

Aceasta explică de ce d-rul este un bărbat aprins.

„COMUNICATUL“

Un comunicat publicat la loc de cinste în coloanele ziarului *Conservatorul*, ne-a făcut să ne îmbogăţim cunoştinţele în materie politică.

Am aflat, în adevăr, că şeful partidului conservator ar fi un autocrat, că deviza lui ar fi *sic volo*, că nimic nu se poate face fără de avizul şi consimţimîntul prealabil al şefului.

Partidul este un minor, pe care guvernorul trebue să-l ducă de mînă. Guvernorul ie şeful.

Minorul—adică cel din partid—dacă are vre-o dorinţă, vre-o propunere de formulat, trebue să rădice două degete, să spună că vrea şi dacă guvernorul vrea ie bine, dacă nu minorul trebue să renunţe.

Domnul Bădărău este şi d-sa un minor în partidul conservator. Dar d Bădăreu, uitînd lucrul acesta, a fost în mai multe oraşe din Moldova, ca să-şi caute de afacerile d-sale de avocat.

Plecînd—fostul ministru al justiţiei uitase să ceară bilet de voie—cum se obicinueşte la armată—de la superior: de la şeful partidului.

Faptul a fost aflat şi el a dat naştere acelui faimos comunicat, care a provocat multă ilaritate, căci este un document grav şi ridicol.

Conservatorul, prin acel comunicat, a dat vestea că şeful partidului conservator şi-a apropiat vorba lui Ludovic XIV cu localizarea de rigoare: „partidul sînt eu“.

Această localizare are, însă, micul păcat că păcătueşte contra tradiţiei conservatoare, care n'a înţeles să zică că totul emană de la şef, că şeful, la rîndul lui, ar fi o emanaţie divină.

Ci acea tradiţie a înţăles contrariul: că şefia nu este o proprietate, cum ar fi o moşie; că ea nici nu se moşteneşte, nici nu se transmite.

Nu partidul este expresiunea şefului, ci şeful este ales de partid

Partidul îşi alege şeful şi partidul poate renunţa la luminile acelui şef, cînd acele lumini nu-i mai convin.

Prin urmare greşit s'a scris în comunicat că cine-va n'are dreptul să „cutreere“ judeţele fără de avizul şefului.

Aceasta o spunem ca teză generală, căci în cazul special nimeni n'a „cutreerat“ şi nimeni n'a căutat să facă „comitete speciale“.

Totul se reduce la un vis urît al Kisselifismului conservator.

OAMENI ŞI LUCRURI

CEI MORŢI

Incetul cu încetul lumină se face şi tot mai multe detalii, unele mai grozave de cît altele încep a fi cunoscute din dosarul imens şi zguduitor al răscoalelor. In deosebi — se întrevede ceea ce lumea ştia prea puţin, că numărul morţilor căzuţi din rîndurile ţăranilor e uriaş, — ne aflăm parcă în faţa unei statistici de răsboiu, a unei hecatombe, iar nu a unei revoluţii interne, a unei răscoale agrare.

S'a pronunţat chiar cuvîntul de, „dragonade“; s'au făcut aluzii la oarecari ecsecuţiuni în massă, sumare fără formalităţi: se pare că mii de inşi au fost culcaţi astfeliu, nimiciţi de focul distrugător care nu iartă şi nu greşeşte.

Şi ori cît s'ar vorbi de ne mai pomenitele escese ţărăneşti; ori cît ar fi de trist şi adevărat că locuitorii satelor s'au arătat de o sălbătăcie fără seamăn şi de o cruzime de necrezut, — încă nu-ţi poţi stăpîni o adîncă milă şi să nu deplîngi cu lacrămi pe aceşti eroi inconştienţi, bravi cari şi-au riscat viaţa, viteji cari au sfidat moartea cu stoicism şi să nu te înduioşeze gîndul că acei mulţi, toţi acei căzuţi pe cîmpul de luptă sunt numai *massa*, sunt acea mulţime de fanatizaţi, suggeraţi de o credinţă oarbă, soldaţi cari la rîndul lor s'au supus unui îndem unei porunci, şi mai cu seamă şi au respectat cu o rară îndărătnicie un jurămînt pe care l socoteau sfînt.

Amănuntele ce răsar în fiece zi sunt nespus de dureroase şi vor alcătui o pagină de doliu în viaţa acestei ţări. Nejeliţi şi neprohodiţi—ci în dispreţul nemeritat de voinicia lor, au sfîrşit toţi acei eroi anonimi ai unui războiu puţin glorios

E primăvară! E vremea plugurilor să străbată şi să fecundeze cămpiile şi în locul iernei pustii să răsară pe lanuri mănoasele holde. De asupra acelor nenumărate morminte săpate în pripă pentru adăpostirea ţăranilor căzuţi—acum fierul tăios va săpa brazdă adîncă,—adăpostul rodnicelor seminţe.

Harnice plugar al părţilor acelora pe care atîta de mult le-a udat sîngele ce a curs, iea aminte: calcă încet şi mînă boii cu milă. Din ţerina moale şi neagră se pot auzi gemete înnăbuşite, sunt poate ai tei, căzuţi în groaznicul măcel şi tu treci cu fierul de asupra lor, rănind trupul lor nesimţitor. De acuma înainte sămînţele vor naşte pe ţarinele acele bogăţie şi durere, hrană şi lacrimi —, lacrimi pe urmele atîtor morţi nepomeniţi.

Rodion

UN PSIHOLOG ROMÎN

D. Nicolae Vaschide

Relativ la un nou articol pe care d. N. Vaschide îl publică în revista de filosofie a d-lui Ribot „*Les erreurs des chiromanciennes*“ îmi permit să vorbesc de acest tînăr savant romîn care ne slăveşte numele de romîn, dincolo de frontiere.

D. N. Vaschide e originar din Buzău. Licenţiat în litere de la Universitatea din Bucureşti el pleacă la Paris în urma conferinţelor de psihologie pe care d. Binet le făcuse la Bucureşti, chemat fiind pentru aceasta de d. Take Ionescu. D. Vaschide urmărea d'inainte studiile de psihologie experimentală dar în urma conferinţelor marelui psiholog, el îşi ia rezoluţia de a se deda cu totul acestei ştiinţe. După cîţi-va ani de muncă alături cu d. Binet în laboratorul colegiului de Franţa—el devine şef de lucrări al acestui laborator. Lucrările sale devin foarte însemnate. Intreprinse în toate direcţiile psihologiei, ele dau o bază cercetărilor ulterioare. Toate aceste lucrări apar în *Analele de psihologie*, unde d. Vaschide devine un colaborator serios şi activ. Dar nu numai, aci, lucrările sale variate găsesc ospitalitate, ori-unde ele sunt publicate în revistele de filosofie ale d-lui Ribot, şi în mai în toate revistele de seamă de psihologie din Franţa, Germania şi Italia.

Ceea ce domină în cercetările lui Vaschide e un spirit solid şi o metodă experimentală proprie. Debarasat de toate prejudecăţile metafisice ale psihologilor de şcoală veche, lucrările sale poartă marca acelui biologism ştiinţific care e baza filosofiei moderne—cum o spune d. Felix le Dantec.

Cultura literară făcută la Bucureşti nu era suficientă d-lui Vaschide spre a întreprinde lucrările sale care aveau nevoe de cunoştinţi precise de biologie, atunci el începe studii de medicină experimentală şi în special de fisiologie.

O cunoştinţă nouă îl ajuta mult în întărirea convingerilor sale—această cunoştinţă este a d-lui Toulouse, medic la spitalul *Ville-juif* şi un psihiatru de mare valoare, dublat de un psiholog de elită. D. Vaschide părăseşte Institutul de psihologie a d-lui Binet şi devine un tovarăş de muncă a d-lui Toulouse. In acel asil d. Vaschide publică o serie de studii foarte interesante între care cele ce au devenit populare, pot spune, sunt studiile sale asupra *Visurilor*, asupra *Delirului* asupra *Monstruozităţilor*, aceste din urmă formau un început de studii de psihologie morbidă. In acest interval atît la societatea de biologie, cît şi la academia de ştiinţe sau la acea de medicină, d. Vaschide aproape săptămînal presintă comunicări interesante atît singur cît şi cu concursul d-lor Pierron, Vurpas şi Toulouse.

Acum trei ani împreună cu d. Toulouse au început a publica o bibliotecă de psihologie, care va fi cea mai complectă operă de psihologie experimentală, avînd concursul tuturor psihologilor din Europa şi America.

O nouă bibliotecă de psihologie relativă la studiarea sufletului femeesc, e o a doua întreprindere a d-lor Toulouse şi Vaschide.

Dar dl. Vaschide nu s'a dedat numai la studiul psihologiei individuale, el a întreprins şi în alte direcţii cercetările sale şi lucrări în domeniul psihologiei etnice şi sociale, a atras atenţie sociologilor asupra tînărului nostru compatriot. Relaţiile sale cu cunoscutul sociolog Tarde mort mai anii trecuţi, arătau cît era de apreciat d. Vaschide în cercurile ştiinţifice de la Paris.

Scriitor de talent, avînd uşurinţa frazei şi bogăţia de expresii, d. Vaschide a sămănat în mai toate revistele literare din Franţa şi aiurea studii şi articole de popularisare ale marilor chestii de psihologie şi sociologie.

In Revue des Revues a publicat studii asupra României.

Anul trecut în revista independentă *La „Quinzaine“* a publicat o serie de admirabile studii avînd subiecte luate din psihologie şi sociologie, articole citate şi mai toate reproduse în revistele europene.

D. Vaschide e şi jurnalist — e de ai noştri — articolele sale de ziar au o frăgezime de gîndire şi sunt pururea pline de un bogat material de cunoştinţe.

In Independenţa Romînă într'o vreme şi actualmente în *La Roumanie*, articolele şi scrisorile sale din Paris semnate Ion Măgură, uimesc prin colosala îngrămădire de fapte şi lucruri cetite. D. Vaschide e un cetitor fervent şi nu numai lucră-

rile de ştiinţe îl au de cetitor dar tot ce apare în domeniul literar e vazut şi apreciat. Citesc cu plăcere dările de seamă din cetirile făcute şi cu multă seriositate judecate.

Prim redactor al *Revistei Idealiste* de sub direcţia d-lui Holban, d. Vaschide găseşte şi aci a'şi da din vreme în vreme, a strecura o observaţie, un studiu, o reflecsie.

In ultimul timp d. Vaschide lucrează asupra chiromanciei şi voeşte să explice ştiinţificeşte modul lor de a prezice şi pe ce argumente îşi bazează ele prezicerile lor. Aceste studii al căror prolog îl publică sub forma unui articol foarte documentat în *Revue de philosophie*, vor forma o carte interesantă asupra psihologiei mânei".

E nevoe ca din vreme în vreme să vorbim şi de noi. Destul lăudăm şi tămăiăm pe toţi savanţii meritoşi sau nu din străinătate. Numele unui Vaschide ar trebui să ne fie tot aşa de cunoscut ca şi al altora şi poate mai mult ca ori care al altuia, căci e numele unui bun şi sincer Romîn.

Dr. I. Duscianu.

DEZMINŢIRE

Un cetitor no scrie că d-rul Lupu nu poartă perucă, dar îşi văpseşte părul cu canea.

Ce aveţi atunci cu dînsul?
Zău degeaba e hulit;
Nu schimbă, dar căneşte părul
E mai mult un lup cănit....

Regele Carol şi răscoalele

Ziarul „Daily Mail" publică în numărul ce am primit azi la redacţie, scrisoarea pe care d. L. Basset, secretarul particular al regelui Carol a trimis-o în numele Suveranului său, d-lui Sidney Whitman, autorul ediţiei engleze a „Memoriilor regelui Carol".

Iată textul acestei scrisori:

Palatul regal — Bucureşti
Aprilie 2 st. n, 1907

Scumpe domn,

Majestatea Sa Regele, augustul meu stăpîn, a fost foarte mişcat de interesul ce-i arătaţi şi mi-a ordonat să vă mulţumesc în numele Majestăţei Sale.

Majestatea Sa este foarte îndurerată, cînd vede presa în general şi în special presa din Viena, că exagerează şi tălmăceşte altfel natura şi întinderea dezordinelor ce au avut loc în România Aceste dezordine nu au avut de loc caracterul antisemit, ce li s'a atribuit şi ca dovadă este că la doi evrei molestaţi, sute de creştini au fost omorîţi.

Mişcarea este în esenţa ei de un caracter agrar şi s'a răspîndit peste întreaga ţară ca un uragan.

Mulţumită loialităţei armatei, revolta a fost înăbuşită în cîteva zile. Lucru, în adevăr, demn de admirat este modul cum s'a făcut de iute mobilizarea armatei noastre, compusă în majoritate de ţărani, cari aparţin tot clasei răzvrătiţilor.

Măsura aceasta a fost adusă la îndeplinire şi ascultată fără ezitare în patru zile.

Pagubele făcute—neînsemnate în ceea ce priveşte evreii—au făcut să sufere mult proprietarii de moşii şi arendaşii creştini.

Pierderile se evaluiază la treizeci de milioane lei, dar această estimare nu a putut fi încă verificată.

Aceasta este în puţine cuvinte, scumpul meu domn, sumarul situaţiunei reale, care în adevăr era de dorit să fie cunoscută, pentru a dezarma pe acei cari întrebuinţează arma calomniei în ditrimentul ţărei noastre.

Sînt fericit eu însumi că am ocazia de a vă reînoi, scumpul meu domn, asigurarea înaltei mele consideraţiuni.

Basset
secretarul particular al M. S. Regele Romîniei

Taxele pe vin şi ţuică

O circulară a ministerului de finanţe

Ministerul de finanţe a trimes administratorilor finaciari următoarea circulară, cu privire la taxa fondului comunal pe vin şi ţuică:

Domnule Administrator,

„Suntem informaţi că agenţii fiscali încasează deadreptul dela producători taxa fondului comunal pentru vinul şi ţuica ce aceştia vînd cumpărătorilor cu rîdicata sau cîrciumarilor.

O asemenea procedare trebuie să înceteze de îndată, fiind contrară dispoziţiunilor lămurite, prescrise de art. 4 din legea asupra desfiinţării axizului şi infiinţărei fondului comunal, care sună ast-fel:

„Art. 4. Taxele fondului comunal sunt totdeauna datorate de cumpărătorul cu rîdicata a produselor impuse. Producătorul datoreşte taxa, numai în cazul cînd face el însuşi vînzarea în amănunt".

Din acest articol reese că taxele se încasează de la cumpărători şi că producătorii sunt datori să plătească taxa fondului comunal numai cînd ei însişi, avînd cîrciume, vînd produsele lor în stabilimentele ce au.

Taxa se poate încasa de la producător şi în următoarele trei cazuri, prevăzute de art. 10 al legei;

a) Cînd producătorul voeşte el singur să o plătească.

b) Cînd producătorul ridică marfa din cramă sau orice alt depozit, fie spre a o consuma el însuşi în altă comună, fie spre a o disface sub ori titlu, în total sau în amănunt, şi

c) Cînd producătorul face şi amănuntul în chiar localul de producţiune. In acest din urmă caz, depozitul său este constatat şi debitat pe valoarea întreagă a mărfei.

In afară de aceste cazuri, în nici unul altul, agenţii fiscali nu vor putea cere de la producători taxele fondului comunal, ci numai de la cumpărători.

Abaterile ni le veţi aduce la cunoştinţă de îndată ce vor avea loc. spre a lua măsuri contra celor vinovaţi.

Ministru, **E. Costinescu**

MATRIMONIALE
(un fel de «fugitive»

Patronului unui ziar.

„E plină de bumbac la creeri."
Cuvîntul este genial,
Şi caracterizează splendid
Un crier...„matrimonial"!

Ton-Ton.

Litere-Ştiinţe-Arte

Un turneu artistic—acel al d-rei Agata Bârsescu s'a terminat cu un....divors şi o logodnă. Artista s'a despărţit în ultimele zile ale turneului de impresariul d-sale, d. M. Popovici, urmîndu-şi întreprinderea pe seama d sale proprie. Nepoata d-rei Bârsescu—d-ra Agathe Paleologu, o talentată publicistă—s'a logodit cu unul din tinerii artişti ai trupei, d. Răut.

Tout est bien, qui finit bien.

*

A apărut No. din 25 Mart al revistei „Românul" cu un interesant sumar, între care un articol de actualitate sumnat „Un mare proprietar".

*

Vom azista din nou la un interesant fenomen literar şi vom vedea din nou pe unul din bunii noştri scriitori impuşi de afară. Romanul amicului nostru Eugen Herovanu, *Paria*, relativ puţin cunoscut în ţeară la noi, cu toate splendidele sale calităţi va apare în traducere franceză la Bruxelles, editată de un mare librar. Traducerea d-lui Leo Bachelin va avea de sigur darul să atragă în fine lumea aminte a....cetitorilor români asupra acestei opere preţioase.

Iată un caz în care intervenţia străină nu e de condamnat.

*

STRUNA ZILEI

INSINUĂRI

Dl. A. C. Cuza iea de 8 ani leafă de la stat şi în loc de economie politică face.... altele.

Take Ionescu: interview

Ce e drept *economie*
Cu studenţii ce-l ascultă
Domnul Cuza nu prea face;
Dar *politică* prea multă....

Informaţii

In chestia comunicatului din *Conservatorul*, ziarul *La Roumanie* publică următoarea scrisoare a d-lui C. Ghica-Deleni, vice-president al Senatului şi vice-president al clubului conservator din Botoşani:

In numărul de astăzi al *Conservatorului* s'a publicat o notă relativă la comitetele conservatoare din diferitele localităţi.

Eu însu-mi fiind, de mult timp, vice-president al clubului conservator din Botoşani, mă cred în măsură a şti, cari sînt în această privinţă, drepturile respective ale cluburilor conservatoare şi drepturile direcţiunei centrale a partidului, în fruntea căreia, în mod firesc, se află şeful partidului.

Până în present nu s'a negat însă nici odată, cluburilor şi comitetelor conservatoare dreptul de a alege, după priceperea lor, pe membrii comitetului lor, cu condiţia, se înţelege, ca persoanele alese să facă parte din clubul conservator.

In ce priveşte autoritatea şefului nimeni nu va putea tăgădui că, prin situaţiunea sa de şef al întregului partid, el este, tot-odată, şeful tuturor cluburilor şi tuturor comitetelor.

Aceasta este prima protestare contra comunicatului ridicol, care cată să declare comitetele şi cluburile conservatoare puse sub interdicţie, proclamînd de consiliu politico-judiciar pe şeful partidului.

Această protestare a distinsului vice-prezident al Senatului, nu va rămînea izolată, ci toţi conservatorii se vor uni spre arăta părerea lor în încercarea de a încătuşa libertatea de acţiune şi de gîndire.

Intrunirea comitetului executiv liberal

Eri s'a adunat la clubul liberal din Bucureşti comitetul executiv al partidului liberal, convocat de d. Dim. Sturdza.

Declaraţiile d-lui Sturdza.— D. Dim. Sturdza a luat cel dintâiu cuvântul şi-a spus că a convocat comitetul ca să se ocupe de chestiile la ordinea zilei.

Prima chestie e mişcarea marilor proprietari de la Clubul agrar.

D-sa spune că faţă cu cele ce se petrec la acest club crede că liberalii trebue să se retragă de acolo.

Reaminteşte programul guvernului în chestia ţărănească **şi declară că ori-cine va voi să dea concurs guvernului şi partidului pentru îndeplinirea acestui program va fi bine primit**.

Pentru moment duşmanul este partidul d-lui Carp care s'a rîdicat pe faţă în potriva programului guvernului.

D-sa vorbeşte de întrevederea pe care a avut'o cu d. Carp, care i-a vorbit ca preşedinte al societăţei agrare şi combate părerile domnului Carp.

Discursul d-lui N. T. Pop.—D. N. T. Pop, cunoscutul fruntaş liberal de la Craiova, combate propunerea d-lui D. Sturdza ca liberalii să se retragă din „Societatea Agrară« şi **critică purtarea prefecţilor.**

D-sa spune că propaganda făcută pe baza învoelilor din Moldova şi fără să se dea seama că sunt altele învoelile în Oltenia, a dat **naştere la mişcarea devastatoare de peste Olt**.

D. Pop apără marea proprietate arătînd că ea are o importanţă deosebită în statul nostru.

Alţi oratori.—Au vorbit apoi susţinînd părerea d-lui D. Sturdza, d-nii C. Stoicescu, Al. Djuvara, Ilariu Isvoranu.

D. Djuvara în special a atacat cu violenţă atitudinea d-lui Carp şi a partidului seu.

Pusă la vot, propunerea d-lui Dim. Sturdza ca liberalii mari proprietari să demisioneze din „Societatea agrară", s'a admis.

Medaliarea prefecţilor incendiari. — A doua chestie rîdicată de d. Dim Sturdza a fost atitudinea pe care trebue s'o ia partidul faţă de prefecţii actuali pe care opoziţia îi atacă.

Şi şeful guvernului a făcut elogiul tuturor prefecţilor fără deosebire, arătînd că ei au făcut un bine ţărei, procedînd cum au procedat, căci au asigurat recolta viitoare, care altfel nu s'ar fi putut face.

Este adevărat, a spus d-sa, că s'au făcut pe ici pe colo excese, dar ele sunt scuzabile în focul luptei.

D. Prim ministru merge şi mai departe şi declară că prefecţii cari au potolit mişcarea mai uşor, trebue să fie chiar decoraţi cu medalia răsplata muncei.

După ce mai vorbesc vre doi oratori aprobînd pe d. Dim. Sturdza ia cuvîntul d. I. Brătianu.

Discursul ministrului de interne.—D. I. Brătianu spune că este o nenorocire înfiinţarea unui partid agrar în Romînia, după cum nenorocire ar fi şi înfiinţarea unui partid ţărănesc.

Partidul liberal, spune d-sa mai departe, ţine nota cea adevărată apărând ţărănimea fără a neglija interesele marei proprietăţi.

D-sa laudă prefecţii pentru activitatea lor şi face apel la membrii partidului să dea tot concursul lor guvernului.

A treia chestie. — A treia chestie rîdicată a fost aceea ca persoanele care se vor alege primari în judeţe să nu se aleagă şi deputaţi sau senatori.

*

Despre data alegerilor nu s'a hotărât nimic de oare-ce miniştrii încă nu au căzut de acord în această privinţă.

Un individ, care s'a făcut vinovat de furt de paltoane pe cînd trăia în Iaşi—şi trăia aci pe socoteala altora—a fost angajat sudalmagiu la *Patriotul* şi această delicată funcţiune el o împlineşte înjurînd *Opinia* şi jucînd rolul antisemitului, el, care la Iaşi, vieţuia din micele pomeni ce-i dădeau evreii.

Amatorul de paltoane ştie juca şi rolul laşului. La ultima înjurătură ce ne-a adresat-o *Patriotul*, noi am răspuns aşa cum merită acest ziar, care a existat din zeciuiala ce-i o servea „Academia de biliard".

Acest răspuns al nostru, *Patriotul* pretinde că nu l'a cetit El a apărut, însă, în numărul nostru de Duminecă, 25 Martie, la rubrica „Informaţiuni", în cuprinsul următor:

Patriotul *ne înjură. Noi n'am dori nici odată ca acest ziar să ne laude.*

Patriotul *zice că suntem ziar jidovesc şi că ziarul are impertinenţa să se intituleze ziar conservator.*

Mai zice că suntem ziar fischerist,

La rîndul nostru zicem:

Primim cu multă plăcere toate injuriile ce ne adresează Patriotul. *El a trăit din fonduri murdare, din veniturile unui cafeu-chantant, din veniturile unei Academii de biliard şi din operaţiunile veroase făptuite pe şoseaua Kisileff.*

Dacă un asemenea ziar crede că reprezintă partidul conservator— asta îl priveşte. Prostituatele cred totdeauna că ele reprezintă cinstea.

Partidele istorice şi bine organizate nu numai că n'au fixat încă lista candidaţilor dar nici nu s'au ocupat de chestiunea alegerilor. Frămîntările teribile prin care a trecut ţara a împedicat preocuparea, principală pînă acum la schimbarea unui regim, pentru fixarea alegerilor şi a candidaţilor.

Nu tot astfel este cazul cu antisemiţii ieşeni constituiţi în grupare. Candidaturile au fost fixate în persoana d-lor A. C. Cuza şi Lascar Tărăbuţă, pentru colegiul 2 de deputaţi.

Propaganda care n'a fost un moment întreruptă, continuă cu multă energie.

Se ştie că la Botoşani, cînd a trecut prin zilele de teroare din 4 şi 5 Martie, la ferestrele şi porţile creştinilor icoane şi cruci au fost scoase pentru a se feri de furia devastatorilor. E curios că nici pînă acum aceste, icoane şi cruci n-au fost îndepărtate din majoritatea caselor creştineşti aşa că ar mai putea da speranţa derbedeilor şi lipovenilor din oraş, că zilele de 4 şi 5 Martie ar putea reveni cînd-va. Nu crede oare poliţia oraşului Botoşani, că o intervenţie ar fi bine venită.

Operaţiunile de supra-revizie a comisiunei de recrutare au început pe ziua de ieri în localul dispărţirei III-a sub preşedenţia d-lui maior Ghica.

In zilele de 29, 30, 31, Martie, 1, 2, 3 şi 4 Aprilie inclusiv comisiunea va rezolvi toate impunerile taxelor militare.

In zilele de 5, 6, 7, 8, 9 şi 10 Aprilie comisiunea va face supra-revizie medicală şi va decide situaţia tinerilor cari invoacă dispensa legală.

D-l Scarlat Ohl şi-a susţinut astăzi cu deosebit succes teza de doctorat în medicină tratînd despre: Balsamicul Santyl Knoll.

Se aduce la cunoştinţa maiştrilor croitori că Duminică, 1 Aprilie 1907 va avea loc la Liceului „Naţional", licitaţia pentru furnizarea uniformelor elevilor acestui liceu.

Să se trimeată ofertele conform legei meseriilor.

Comitetul executiv central al partidului liberal, în şedinţa sa de ieri, a hotărît ca toţi membrii partidului liberal, cari sunt şi membri ai societăţei agrare, să demisioneze din acea societate.

DIVERSE

— Podgorenii din jud. nostru, au început a lucra la desgropatul viilor.

— Astăzi dimineaţă femeea Anica Popovici din strada Morilor a încetat subit din viaţă. Cauza nu e cunoscută.

Cazul ce cercetează.

— Ministerul de interne a făcut cunoscut prefecturei ca să obligo pe funcţionarii tuturor serviciilor, de a observa strict, în toate hîrtiile lor regulele ortografiei Academice, publicate şi'n monitor.

— S'au stâns epidemiile de tuse convulsivă şi morbili din comunele Flămînzi şi Drăcşani.

— Au fost arestaţi indivizii Moise Pascal din strada Pantelimon şi Costache Păduraru din Tecuci, avându-se în contra lor mandate de arestare.

— A fost arestat individul Iţic Orenştein, din Dorohoi—un vechi puşcăriaş.

— Femeia Anica Nechita, gardiancă la spitalul Sf. Spiridon, a reclamat poliţiei că i-a despărut fiica sa Tinca Gheorghiu, în vrîstă de 16 ani. S'a aflat că ea se află în Galaţi.

— A fost arestat individul Const. Osoianu care a excrocat pe mai mulţi săteni.

— Parchetul de Galaţi a cerut urmărirea comerciantului Heirich Steinberg.

— Parchetul a lansat mandat de arestare contra lui A. Bresler, un cunoscut excroc.

— Un incendiu a distrus eri, locuinţa lui Vasile Stuparu din strada Ioanciu.— Focul a fost localizat de către pompieri.

FOIŢA ZIARULUI „OPINIA"

83

SECRETUL
JUDECATORULUI DE INSTRUCŢIE

MARE ROMAN

de

PIERRE DELCOURT

Personagiile dv. vorbesc, se mişcă, lucrează; cele mai mici impresiuni ale lor sunt notate cu îngrijire. Cum aţi putut culege şi nota în memoria dv. toate aceste incidente?

Bouvard, tot cu braţele incrucişate, răspunse cu un ton calm:

— Permiteţi-mi, domnilor, înainte de a vă răspunde, să întreb pe Nicaise dacă protestarea mea e exactă.

— N'am nici un cuvînt de schimbat la istoria d-tale răspunse aventurierul. Totul e exact, şi afară dacă nu eşti demonul, nu-mi explic cum posezi o mulţime de detalii cunoscute numai de marchizul şi de mine.

Bouvard, surizînd, se intoarse spre auditorii sei; el scoase din buzunarul hainei un manuscris.

— Iată domnilor, zise ei, de unde am scos cea mai mare parte din informaţiile cari m'au ajutat la confecţiunea acestei istorii.

Şi adresîndu-se lui Nicaise, adăugă:

— Astea sunt notele d-tale d-nule Nicaise; ai făcut marea greşală de a nu le ascunde destul de bine.

Apoi, cu un ton grav, inspectorul continuă:

— Domnilor, sunt ataşat la serviciul siguranţei şi prezenţa mea aici e motivată de tot ce s'a petrecut.

D. Pernelin v'a spus mai înainte: un nevinovat pe nedrept vestejit în aceste saloane, trebuia să fie reabilitat în prezenţa retractatorilor sei chiar. Numai eu puteam să îndeplinesc opera începută, şi să dezvălui conduita acestor doi mizerabili. Cunoaşteţi acuma istoria lor adevarată, rolul meu de povestitor e isprăvit, reiau pe acela de om al justiţiei.

Şi, făcînd un semn la cîţiva din cei ce încunjurau pe cei doi mizerabili, el repetă apropiindu-se de Nicaise şi de Charles:

— In numele legii vă arestez.

Fiecare se dădu la o parte pentru a lăsa să treacă cei doi inculpaţi pe care îi duceau repede agenţi ai siguranţei.

In momentul în care Bouvard era să părăsească la rîndul seu salonul, simţi o mînă care se sprijinea pe umărul seu. El se intoarse.

Era d. Pernelin, care luîndu-i braţul, îl duse la d-na Marion, zicînd:

— Scumpul meu Bouvard, după ce ai lucrat trebue să fii şi onorat. Aşteaptă.

Şi se depărtă.

Invitaţii trebuiau să cadă din surpriză în surpriză în această seară. După ce au auzit povestirea faptelor lui Nicaise şi a marchizului, după ce au asistat la arestarea celor doi criminali, trebuiau să treacă la altă ordine de fapte.

Grupul principal se împrăţise în mai multe părţi. Fiecare vorbea cu animaţie şi comenta evenimentele. D-şoara de Longpré era foarte înconjurată. Se vorbea mult de acest sarman Maxim, şi natural, se regreta mult de a nu-l vedea.

— Dorinţa dv. va fi satisfăcută, zise doctorul Duchâtel, adresîndu-se cîtor va din invitaţi.

— Cum?

— Amicul nostru Maxim aşteaptă într'un salon vecin sosirea tatălui seu.

— A tatălui seu!

— Care-l caută pentru a-l aduce în mijlocul dv. In acest moment doctorul intoarse capul.

— Ei! iată, zise el, uite-l.

Vorbele doctorului circulaseră printre grupe, curiozitatea era fără margini şi stupefacţia fu mare cînd se văzu înaintînd d. Pernelin dînd braţul lui Maxim.

— Ei! ce, ar fi el fiul judecătorului de instrucţie?

Magistratul ascunzînd emoţiunea şi bucuria sa sub un aer grav, prezintă pe Maxim adunării, zicînd simplu:

— Domnilor, vă prezint pe fiul meu, Maxim Pernelin.

Toate mînile se intoarseră spre tînăr, reabilitat cu totul de data aceasta.

. . . . . .

Peste o lună, două căsătorii fură celebrate: aceia a d-lui Maxim Pernelin cu d-ra Alice de Longpré şi aceia a d-lui Georges Pernelin judecător de instrucţie pe lîngă tribunalul de primă instanţă a Senei, cu Nina Marion.

— Un bătrîn azista la ceremonie. Cînd ea fu isprăvită, se apropie de Nina, şi, luîndu-i mînile:

— Sunt 20 de ani, de cînd ai făcut pentru dragostea către fiul meu, cel mai mare sacrificiu, am înţeles atunci că erai o femee onestă. Sunt fericit astă-zi de a te putea numi fiica mea şi de a iubi pe nepotul meu.

In aceeaşi zi în care această dublă ceremonie avea loc, Charles, zis de Bonnenil era condamnat la moarte

Ultime informaţii

In urma însărcinărei ce a avut d. Carp, de a aduce la cunoştinţa d-lui Prim-ministru rezoluţiunile Societăţei agrare, preşedintele acestei societăţi a avut o intrevedere cu d. Sturza.

Rezultatul a fost negativ întru cît priveşte amestecul nelegal al prefecţilor,

In ceea ce priveşte însă despăgubirile, guvernul, după declaraţiunile d-lui Sturza, se va ocupa de această chestie, şi e dispus în limitele posibilului să despăgubească pierderile instrumentelor de muncă.

—

D. A. A. Bădăreu se află astăzi în Botoşani.

Aducem cazul la cunoştinţa Conservatorului *şi cerem să publice un nou comunicat.*

——

Liberalii din Botoşani sînt pe cale să se divisese în două grupuri.

Acolo există două nuanţe liberale : nuanţa Vasiliu, agreată de prefectul Mavrocordato şi nuanţa Eduard Ulle.

Cu prima nuanţă merg domnii : R. Săvinescu, Dr. Goilav, doctor Bucşinescu, Enăşescu. Cu domnul Ullea merge marea majoritate a partidului. Din fruntaşi merg cu d. Ulle : domnii Ciomag, Ţăranu, Enacovici.

Lupta între cele 2 nuanţe se dă de la primărie.

——

Şedinţa de la medici şi naturalişti, 28 Martie 1907.—Prezidează profesorul G. Bogdan, membri presenţi domnii doctori următori: Anghel, Bottez, Buteanu, Demetriade, Imervol, Lambrior A, Lambrior E, Nimereanu, Russ, Stenner şi Tănăsescu.

După ce se citeşte procesul verbal al şedinţei anterioare se intră în ordinea zilei. Se numeşte o comisiune compusă din dr. Lambrior şi Buteanu ca se facă un raport asupra candidaturei şi lucrărilor d-lui dr. Zosin.

D. dr. A. Lambrior prezintă un cas de *sclerosă în plăci* cu *hypotonie* foarte marcată, caz unic de vreme ce nu a fost găsită până acum de alţi observatori.

D. dr. Tănăsescu prezints un caz de intoxicaţie cu oxid de cărbune, caz rar în ţară la noi.

Se naşte discuţie asupra producţiei oedemului observat în asemenea cazuri, la această discuţie iau parte domnii doctori: Bogdan, Socor, Tănăsescu, Anghel şi Lambrior.

D. dr. Tănăsescu prezintă un bolnav tînăr atins de insuficienţa aortică şi insuficienţă mitrală şi insistă asupra rarităţei unor asemenea cazuri.

D. profesor Demetriade prezintă mulagele unui caz de *lichenruleer acuminatus* şi în acelaş timp mai multe preparate microscopice relative la acest caz.

Şedinţa se ridică la ora 11 p. m.

——

Joi, 5 Aprilie se vor inagura cu solemnitate lucrările pnntru aducerea apei.

Intreg consiliul comunal, deputaţii şi senatorii Iaşului vor pleca la Timişeşti, spre a fi faţă la acest important act.

—

Societatea electrică din Iaşi a trimis un memoriu abonaţilor săi.

Memoriul cuprinde : acuzarea că presa prea a exagerat motivele diferendului d'intre societate şi comună ; cuprinde apoi textul somaţiunelor d'intre părţile în litigiu.

Incolo nimic nou.

—

Eri s'a prezintat la parchet individul Petru Calciu atins de alienaţie mintală, asupra lui s'au găsit 22 de poliţe în valoare de 17670 lei şi 11 poliţi albe. El e originar din Huşi.

---

de curtea cu juri a Senei, juriul fu mai indulgent pentru Nicaise. Aventurierul scăpă cu cinci ani muncă silnică.

In aceiaşi sară, Charles putînd dejuca supraveghierea gardienilor sei se spînzura de una din gratiile ferestrei din celula sa.

Bouvard deveni unul din directorii serviciului siguranţei ; el şi doctorul Duchatel ar fi foarte dojeniţi dacă nu s'ar duce în fie care sară la hotelul din strada Payene pentru a a sta de vorbă cu bunii sei amici.

— Sfîrşit —

De închiriat sau de vînzare casa în doue etaje cu 12 odăi, saloane mari, 6 antreturi, camare, beciuri, atenanse compuse din 9 odăi, grajduri, şură, grădină mare cu fructe, lemnărie în ogradă deosebită, pivniţă şi electricitate.

Amatorii să pot adresa la d-na Olga Fotty, strada Zmeu 3, sau la dl. Şendrea, strada Tăutu 8.

Dau cea mai formală dezminţire notiţei apărute într'un ziar local prin care s'anunţă retragerea mea din redacţia ziarului *Opinia*. Găsindu-mă mulţumit că pot lucra în direcţia şi spiritul ziarului, nu pot de cît a mă felicita de locul ce îl am şi nu găsesc nevoie de a dezerta de la o datorie pe care convingerile mele mi-o dictează.

Dr. I. Duscian

—

Cu începere de la 1 Aprilie casa Artelor va fi definitiv suprimată.

Serviciile casei Artelor vor fi ataşate pe lîngă direcţia a III-a ministerului instrucţiunei şi vor fi puse sub administraţia unui sub director.

Toţi funcţionarii casei artelor vor fi licenţiaţi.

—

D. V. Manoli agent sanitar de la cercul Hermeziu e numit pe ziua de 1 April în aceiaşi calitate la Bivolari în locul d-lui N. Ionescu demisionat.

La Hermeziu a fost trecut d. Grigore Ghiorghiu de la Brăeşti, iar la Brăeşti a fost numit d. V. Teleman.

—

D. M. Sadoveanu a fost numit pe ziua de 1 April inspector al cercurilor culturale în locul domnului T. Duţescu-Duţu dimisionat.

—

S'a aprobat un concediu de 30 zile domnului I. Guţu medicul plăşei Bahlui Locul d-sale va fi ţinut de d. dr. Răşcanu din Tărgu Frumos.

—

Judiciare.—Casa de scompt avînd de luat o sumă de bani de la un oare care D. Lernovici actualminte falit, face o cerere cu declarare contra firmei D. Lernovici et Pepi Feinsilber.

Existenţa acestei firme sociale se dovedeşte printr'un contract de Societate în copie aflat într,un dosar al Trib. Iaşi secţ. II. Să deschidem o mică paranteză, căci acest contract de societate are un cîntec. Cînd s'a întemeiat tovărăşia între d-nu D. Lernovici şi d-na Feinsilber—tovărăşia ce avea de obiect fabticarea de capsule farmaceutice—nu s'a autentificat contractul de tovărăşie, ci s'a iscălit un contract într'un exemplar şi acel contract a fost depus la Tribunalul comercial spre transcriere, afişarea şi publicarea conform dispositiunilor art. 31 combinat cu art. 94 C. Com. Până aci nimic extra ordinar, dar o mînă interesată fură din dosar originalul actului de tovărăşie ş-il înlocueşte cu o copie nelegalisată. Cine a furat acest act? Aceasta va decide instanţa penală înaintea căreia e trădă Lernovici.

Scopul pentru care s'an înlocuit originalul cu copia este următorul ; Pe cînd firma socială era „D. Lernovici et Comp" în copie s'a trecut numai „D. Lernovici". După această operaţie mai trece cît-va timp şi Lernovici vine la tribunal şi cere declararea sa în stare de faliment crezînd că cu această manoperă va reuşi să fie declarată şi firma socială, sau cel puţin să se urmărească ca averea sa, averea aflată in fabrica societăţei. Tribunalul declară în stare de faliment.

Sindicul inventariază averea societăţei ca averea lui Lernovici. O serie de procese, contestaţii din partea d-nei Feinsilber. Afacerea a ajuns pînă la Casaţie care a casat sentinţa Tribunalului comercial care respinsese contestaţia d-nei Feinsilber şi a trimes afacerea să se judece de Tribunalul Roman care a dat cîştig de cauză contestatoarei.

Creditorii lui Lernovici pîciliţi de acesta, care voia să-i achite cu averea societăţii, au crezut că pot risca facerea unei cereri în declarare a firmei D. Lernovici et Feinsilber bazindu-se pe clausa din copia contractului de tovărăşie aflător la dosar, că firma socială va fi : „D. Lernovici" şi aşa a susţinut Casa de scont că firma poate fi declarată de oare ce firma socială e D. Lernovici şi ea are o cambie acceptată de D. Lernovici. In acest proces a figurat şi Lernovici care fiind falit a fost reprezentat prin judecătorul sindic. Atît apărătorul Casei de Scont cît şi judele sindic au susţinut cu tărie că firma D. Lernovici şi Fensilber trebue să fie declarată în stare de faliment stăruind ambii cu un lux de argumente şi citaţiuni din autori streini asupra validităţei actului aflat la dosar ca act de tovărăşie.

Socot, că tocmai argumentele invocate de d-lor se îndreptau contra celor ce spuneau, căci nimenea nu a pus în discuţiune validitatea actului aflat la Tribunal ca act de tovărăşie, mai mult, pîrîta chemată în declarare nu numai că nu contestă existenţa tovărăşiei, dar se baza pe o clauză din ace act—o clauză întortochiată ce e drept—dar destul de categorică după care „nici o obligaţie nu e oposabilă Societăţii dacă nu e semnată de ambii asociaţi". Tribunalul după o scurtă deliberare a respins cererea în declarare.

—

Din Bucureşti ni se telefonează că în recursul făcut de arendaşii Stern şi Bercovici, înalta curte, secţia a II a. a făcut divergenţă.

Recursul va fi judecat din nou Luni de complectul secţiunei.

*

Camera de punere sub acusaţiune a admis astă-zi liberarea pe cauţiune de cîte 100 lei a trei săteni din Hermeziu, implicaţi în rescoale.

ULTIMA ORA

Serviciul telegrafic special al „Opiniei„

Bucureşti 30 Martie

Sub revizor percheziţionat

Bucureşti.—*Din ordinul parchetului de Ilfov s'a făcut o descindere la locuinţa d-lui Ionescu Lungu, subrevizor la Ploeşti.*

Percheziţia aceasta s'a făcut în urma anui denunţ făcut parchetului de Ilfov de învăţătorul Rădulescu-Muşăteşti, care a produs o carte de membru a unui partid ţărănesc al cărui organizator ar fi sub-revizorul Ionescu Lungu.

Programul acelui partid ţărănesc ar fi următorul : termenul serviciului militar pentru ţărani să fie numai de un an şi jumătate ; să se facă desrobirea complectă a ţăranilor de sub influenţa proprietarilor şi arendaşilor ; învoelile agricole să fie modificate în senz extrem de favorabil pentru ţărani.

Invăţătorul în chestiune a produs şi un manifest incendiar al cărui autor ar fi Ionescu Lungu.

Parchetul de Ilfov a docis ca Ionescu Lungu să fie adus în Capitală spre a fi confruntat cu Rădulescu-Muşăteşti.

D. Hajdeu

Bucureşti. — Ilustrul B. P. Hajdeu, la care medicii au constatat o paralizie parţială, se află foarte rău.

Din nefericire un desnodămînt fatal este inevitabil.

O scrisoare a d-lui Carp

Bucureşti.—D P. P. Carp a adresat o scrisoare d-lui Vintilă Brăteanu prin care apără societatea agrară de acuzaţiunea că ar face o acţiune politică îndreptată în contra actualului guvern. D. Carp spune că lucrul acesta n'a existat nici odată, mai cu samă că unii preşedinţi ai secţiilor din provincie ai numitei societăţi sunt liberaţi şi ar fi deci o naivitate a presupune un ast-fel de lucru D-sa îi face cunoscut că comitetul i-a respins demisiă.

Mutări în armată

Bucureşti. — D. general Averescu a revenit asupra decisiunei ca mutările şi înaintările în armată să se facă abea la 10 Mai.

Ele vor fi făcute pe ziua de 7 April.

Impăcarea liberalilor Ploeşteni

Bucureşti. – Liberalii ploeşteni s'au impăcat în următoarele condiţiuni :

D. Dim. Sturdza devine preşedintele activ al clubului şi nu va fi nici un vice-preşedinte.

Ambele grupuri liberale vor fuziona iar în comitetul clubului vor fi egal representaţi cele două grupări liberale.

Cele două gazete liberale „Lumina" şi „Voacea Prahovei" vor faziona într'una singură numită „Unirea Prahovei".

D. Al. Radovici va fi numit preşedinte al comisiunei interimare.

Rezultatul tratativelor au fost comunicate d-lui C. Stoicescu de către d-nii Goga Niculescu şi Jeiles Brezoianu.

17 ţărani impuşcaţi

Bucureşti.—In comuna Viaş din judeţul Mehedinţi ivindu-se conflicte între armată şi ţărani, 17 ţărani, cari opuneau mai mare rezistenţă, au fost executaţi.

Intre cei morţi se află şi ţăranul Constantinescu, unul din cei mai bătrîni din comună, fost primar şi judecător.

Un fiu a lui Constantinescu e inginer.

Intrunirea comitetului liberal

Bucureşti.— Vă comunic mai pe larg cele petrecute ieri la şedinţa comitetului executiv al partidului liberal întru cît ziarele de aseară n'au avut de cît foarte succinte dări de samă.

Intrunirea care a durat patru ore a avut loc la ora 4, la clubul liberal şi au luat parte toţi miniştrii afară de generalul Averescu şi vr'o 50 de delegaţi din provincin.

D. Dim. Sturza a pronunţat un lung discurs în care a arătat enormele dificultăţi pe care le-a întîmpinat guvernul pînă acum şi a inzistat asupra celor ce se rîdică din nou.

Ţara a trecut print'o mare primejdie şi atenţia tuturora trebuie să fie îndreptată spre clasele de jos de la a căror bună stare depinde şi buna stare a statului.

Datoria proprietarilor şi arendaşilor este de a face sacrificii şi de a da concurs guvernului pentru opera de îndreptare. Cu regret însă constată că marii proprietari au pornit o acţiune politică contra guvernului.

Grija de căpetenie trebuie să fie liniştirea spiritelor. Or acest lucru nu există, despre liniştea la sate nu va putea fi vorba de cît atunci cînd toate sămănăturile şi arăturile de primăvară vor fi făcute.

D. Ionel Brătianu a făcut un călduros apel la cei prezenţi pentru a da concursul lor complect şi necondiţionat pentru restabilirea liniştei şi gloria partidului liberal.

D-sa spune că acum, cînd o parte din mari proprietari pornesc o acţiune politică, ar fi bine ca proprietarii liberali să-i secondeze şi cu toţii să demisioneze din societate.

Propunerea aceasta este acceptată de cei prezenţi după ce mai vorbesc în senzul d-lui Ionel Brăteanu, d-nii Al. Djuvara, Toma Stelian, C. Stoicescu, C. Iarca, Ilariu Isvoreanu şi St. Şendre.

Dl. Nae Popp din Craiova ridică un incident şi anume în privinţa rolului prefecţilor în încheierea tocmelelor agricole. D-sa califică acţiunea acelor prefecţi drept acţiune socialistă.

D-nii Sturza şi Costinescu respund la incidentul ridicat de dl. N. Popp şi apără pe prefecţi spunînd că opera lor nu este acţiune socialistă ci o operă patriotică.

Dl. P. Poni, spune că acţiunea prefecţilor în Moldova a fost din cele mai salutare şi că mulţumită lor Moldova este astăzi complect liniştită.

Apoi este adusă în discuţie chestiunea despăgubirilor proprietarilor şi arendaşilor.

D. Valerian Ursian pe temeiul unor chestiuni de drept susţine necesitatea despăgubirilor şi cere numirea unei comisiuni de anchetă care să facă evaluările.

D. Sturza respunde că chestia despăgubirilor preocupă pe guvern şi că parlamantului va fi supusă o lege pentru acordarea de despăgubiri acelora care au fost grav păgubiţi şi pentru ca ast-fel să li se dea posibilitatea de a relua munca şi a-şi reface situţia de odinioară. D. Sturdza spune că daunele nu pot trece peste 1.500.000 lei.

D-sa face din nou apel la cei prezenţi ca să fie buni romîni şi buni liberali şi să dea concursul lor deplin guvernului care are de efectuat o operă atît de grea.

*

Despre data viitoarelor alegeri şi a disolvărei parlamentului nu s'a vorbit în întrunire şi d. Sturza n'a discutat chestiunea nici în convorbirile avute cu delegaţii din provincie, cînd d-sa s'a ocupat numai şi numai de diversele situaţii din provincie.

*

Se afirmă, însă, în unele cercuri guvernamentale că d. Dim Sturza ar fi declarat d-lui P. Poni că viitoarele alegeri se vor face la toamnă şi înainte de alegeri va avea loc o remaniare ministerială.

Amicii d-lui Ionel Brăteanu susţin, însă că alegerile se vor face la sfîrşitul lui Mai şi că nu va avea loc nici o remaniare.

Un atentat

Petersburg. *Un atentat a fost comis contra trenului care conducea pe marele duce Nicolae Nicolaevici de la Tarskoe-Zelo la Petersburg.*

Patru indivizi au scos ginele căutînd să provoace o deraiare.

Indivizii au dispărut, trenul s'a oprit la timp şi ast-fel izbutirea atentatului a fost împed cată.

Asasinarea unui bancher

Paris.—*Cunoscutul bancher Tenoit, care ie în acelaşi timp şi editorul unui mare ziar financiar, a fost împuşcat de un client al său.*

Bancherul a murit imediat.

Accident

Paris.—Celebra artistă Susane Despres aflându-se în trăsură cu barbatul ei, L. Poe, caii luară vînt. Soţul artistei sărind din trăsură, se isbi de nişte arbori şi se alese cu grave contusiuni.

Artista a fost mai puţin grav rănită.

Intrunirea studenţilor romîni

Viena. — Intrunirea studenţilor romîni în scop de a protesta contra legei lui Appony, convocată pentru ieri a fost oprită.

Studenţii anunţă o nouă întrunire pentru Luni.

Ministerul ungar şi localul unde se află instalată „România Jună" au fost păzite toată ziua de ieri.

Teribil accident

Neapole.—Un teribil accident s'a întîmplat eri în una din stradele principale de aci.

Un automobil, care venea cu viteză extra-ordinară, s'a lovit de o trăsură.

Persoanele care se aflau în trăsura au fost asvîrlite şi complect zdrobite.

Automobilul continuînd iuţeala sa vertiginoasă a mai ucis cinci trecători.

Ministru demisionat

Petersburg.—Ministrul de justiţie al Rusiei, a demisionat.

Nu se cunosc pînă acum motivele demisiunei.

Vasele romîne de resboiu

Viena.—Vasele de războiu comandate de România în Anglia vor sosi în România pe Dunărea via Viena-Galaţi.

Vasele au parcurs Rinul şi la 3 Aprilie au ajuns la Aachensburg.

Transportul se face sub snpraveghierea căpitanului de marină Ghica Costescu.

Prima Societate de Economie din Iaşi

Iaşi, 25 Martie 1907.

Convocare

Domnii membri ai Primei Societăţi de Economie din Urbea Iaşi, sunt convocaţi în adunare generală pentru Duminică în 1 April anul curent, **oara 12 jum. din zi**, în localul propriu al Societăţei din Strada Palat şi Ştefan cel Mare No. 1.

La ordinea zilei sunt următoarele cestiuni :

I. Cetirea şi aprobarea Raportului Comitetului de administraţie despre mersul afacerilor Societăţei în cursul patru-luniei I-a: Septembrie—Decembrie a. social 1906—1907.

II. Cetirea şi aprobarea Raportului Comisiunei de control, relativ la cele ce a constatat ea, cercetînd scriptele de comptabilitate şi starea averei sociale, pe patru lunia Septembrie—Decembrie a. social 1906—1907.

III. Alegerea comisiunei de control pentru cercetarea scriptelor de comptabilitate şi starea averei sociale pe patru lunia II-a : Ianuarie—Aprilie 1907.

IV. Chestiunea exproprierei imobilului cu sediul Societăţei.

V. Chestiunile ce se vor ivi în cursul şedinţei.

Aceasta fiind a doua convocare, adunarea conform art. 53 din statute, poate lua decisiuni obligatorii pentru toţi membrii Societăţei, cu majoritatea voturilor asociaţilor presenţi.

Preşedintele Comitet. de Administraţie

V. I. Radu

NOTA.—Mandatul avocatului Societăţei încetînd, se va procede la alegerea unui alt avocat. Această notă se consideră ca prima convocare.—

O comoară ascunsă

pot avea mulţi cari posedă lozuri şi neglijează a căuta în listele de trageri, dacă acele lozuri au eşit la sorţi. Pentru inlesnire, să se adresese pesesorii de lozuri sau bonuri subsemnatului şi vor fi serviţi constiicios. A se alătura un leu pentru zece numere sau mai puţin de zece. Fiecare 10 în plus cîte un leu.

S. HAIFLER—IAŞI

32, strada Stefan cel Mare 32

M. Con. Drăcşăneanu

AVOCAT

Strada sf. Sava No. 16

Consultaţiuni 8-10 dim. şi 5-8 seara

Dr. L. Silberstein

Strada Arcu 10

(Peste drum de casele Negruzzi)

Consult. de la 10—12 dim. şi 4—6 seara.

Jeune savant de Budapest sa chant à fond le hongrois, l'allemand, le français, l'hébreu et parfaitement l'italien, l'anglais, le latin et le grec, ainsi qu'un peu de roumain, cherche situation journal.

Donnerai aussi lecons.

S'adresser à l'administration, sous les initiales S. F.

OPINIA

Ziar conservatór cotidian

Apare la 5 ore seara

Cele din urmă ştiri din lumea intreagă

5 bani exemplarul in toată ţara 5

Anunţuri, inserţii şi reclame cu preţuri moderate

In folosul Instituţiei

Vatra luminoasă „Regina Elisabeta"

LOIZA

Dramă în versuri de CARMEN SILVA

Cu un elegant portret şi autograf al M. S. Reginei

Traducere de Dr. A. Steuerman

PREŢUL 2 LEI

NOROCUL

vă învită intindeţi-i mâna

cumpărând bilete de loterie de la colectura

TH. P. MAXIMOVICI

— IAŞI. PIAŢA UNIREI. IAŞI —

Loteria Regatului Romîn

SUPRAVEGHIATA ŞI GARANTATA DE STAT

Şansele de câştig pentru cei ce joacă sunt enorme

Din 60,000 losuri 30,000 sunt câştigătoare

Vindem biletele cu preţurile originale, fără nici un adaus.

Preţurile biletelor stabilite oficial pe clase după tabloul de mai jos:

CLASA	1/8 los	1/4 los	1/2 los	1 los
I	1.50	3	6	12
II	2.50	5	10	20
III	450	9	18	36
IV	450	9	18	36
V	4	8	16	32
VI	3	6	12	24
Tatal pe 6 cl.	20	40	80	160

Tragerile vor fi consecutive în fiecare lună

Listele tragerilor speciale le vom trimete imediat clienţilor noştri.

Câştigurile se vor plăti fără nici o întârziere de

Agenţia Teatrală „THALIA"

TH. P. MAXIMOVICI

Iaşi. Piaţa Unirei. Iaşi

La administraţie se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

„ELE"

schiţe şi nuvele de Doctor A. Steuerman. Un volum de 150 pagini. Preţul 1 leu. Editura Tipografie i H. Goldner Iaşi, strada Primăriei No. 17, unde se pot adresa comenzile.

1420 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *durerose* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ sa se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghistii şi Farmacist i.*

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH, DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acésta semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

n Iaşi la Konya, Racoviţa' Marcus farmacişti

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IASI

Fondată în 1856. — Premiată de 6 ori

— Casa de incredere —

EXECUTA ORI CE LUCRARI TIPOGRAFICE ARTISTIC, PROMPT ŞI CU PRFŢURI MODERATE

VERITABILUL ELIXIR A Dr GUILLIÉ

TONIC ANTI-VISICOSŬ SI ANTI-BILIOSŬ

Preparatŭ de către **Paul GAGE**, Farmacist, singurul Proprietar

9, Rue de Grenelle-Saint-Germain, PARIS

Elixirul de Guillié. preparat de către **PAUL GAGE**, este unul din medicamentele cele mai eficace, cele mai utile, cele mai economice ca **Purgatif** şi ca **Depuratif**.

Elŭ este mai cu seamă utilŭ *medicilorĭ de ţară, familiielorĭ depărtate de ajutorile medicale şi classeĭ lucrătore*, căreia el economiseste cheltuelĭ considerabile de medicamente.

Actiunea ELIXIRULUI DE GUILLIÉ *est tot d'auna bine-făcătora.*

Ca **Purgatif** *el este tonic in acelaşŭ timp ca si răcorĭtorŭ. Elu ajută si corrige tote secretiunele si dă forţă organelori.*

Elŭ pote fi administrăt cu un succes égal copiilari celorĭ maĭ frageţi si bătrănilorĭ celorĭ mai extremĭ, fără téma de or ce fel de accident.

Uă experienţa de mai mult de **SESĔ-DECI ANI** a demonstrat que **Elixirul de Guillié** preparat de către **PAUL GAGE**, est de uă eficacitate incontestabilă contra **FRIGURILORĬ PALUDEANE, HOLEREĬ, DYSSENTRIEĬ, AFECTIUNELORĬ. DE PODAGRĂ, si RHUMATISMALE in BOLELE FEMEILORĬ, COPIILORĬ, STOMACULUĬ, FICATULUĬ si in tote BOLELE CONGESTIVE.**

Uă broşura, care este un veritabil tractat de medicină usuală, este insotita la fie care butileă de veritabil Elixir Guillié

DEPOSITU IN JASĬ: **Farmacie FRATII KONYA.**

S. HAIFLER

Iaşi,—*strada Stefan-cel-Mare*—**Iaşi.**

Casă fondadă in 1880

Vinde bilete de vapor pentru America cu preţul de 250 lei traseu Iaşi—New-York.

Vapoare din cele mai solide şi mai repez

Durata traseului 6—7 zile

Aseminea primesc spre expediare la America bagage şi mărfuri cu preţuri ieftene

GRILLAGES 1 m de haut. LE METRE 0f30c.

Raym^d **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris

CLOTURES DE CHASSE. VOLIÈRES, POULAILLERS

RONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. **5 f.**

GRILLAGES GARIEL 2ter, quai de la Mégisserie PARIS

Clôture de Chasse, le mètre...	0f 25
Châssis de couche, depuis.....	7 »
Paillasson pour abris, le metre carré...	1 30
Porte-fou pour lilas, pour 20 Places.....	7 »

Envoi franco de l'Album sur demande

PONDOIR

DÉPOSÉ

Prix..... 6f 50

R. GARIEL

2 ter, quai de la Mégisserie, PARIS

Abreuvoirs pour Poules et Faisans

RATELIERS A LAPINS

Envoi franco de l'Album sur demande

PORTE-POTS

EN FONTE INOXYDABLE

Prix: 0f 50c.

Raymond GARIEL

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'Album sur demande

Iaşi.—Tipografia H. Goldner, strada Primăriei No. 17.